

BİLDİRİ ÖZET KİTABI

ABSTRACT BOOK

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ

USBES 2017

ULUSLARARASI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ
SEMPOZYUMU VI

INTERNATIONAL
SYMPOSIUM ON SOCIAL
STUDIES EDUCATION VI

4 - 6 MAYIS 2017
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
ESKİŞEHİR

4 - 6 MAY 2017
ANADOLU UNIVERSITY
ESKİŞEHİR / TURKEY

Sosyal Bilgiler Eğitimcileri Birliği Derneği

İletişim
Contact

usb6@anadolu.edu.tr

Web Site

usb6.com

BİLDİRİ ÖZET KİTABI

ABSTRACT BOOK

VI. ULUSLARARASI
SOSYAL BİLGİLER
EĞİTİMİ SEMPOZYUMU

04-06 Mayıs 2017,
Anadolu Üniversitesi,
ESKİŞEHİR

VI. INTERNATIONAL
SYMPOSIUM ON SOCIAL
STUDIES EDUCATION

04-06 May 2017,
Anadolu University,
ESKİŞEHİR

Anadolu Üniversitesi,
Eğitim Fakültesi,
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü
ESKİŞEHİR
TEL (Pbx): 0222 335 0580 / 3448
WEB: www.anadolu.edu.tr

ISBN: 978-975-06-2122-2

KURULLAR / (COMMITTEES)

Onur Kurulu / (Honour Committee)

Dr. İsmet YILMAZ (Milli Eğitim Bakanı)

Dr. Naci GÜNDOĞAN (Anadolu Üniversitesi Rektörü)

Dr. Mehmet ŞİŞMAN (YÖK Yürütme Kurulu Üyesi)

Dr. Mustafa SAFRAN (YÖK Denetleme Kurulu Üyesi)

Dr. Refik TURAN (Türk Tarih Kurumu Başkanı)

Dr. Coşkun BAYRAK (Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)

Dr. Cemil ÖZTÜRK (SBEB Derneği Onursal Daimi Başkanı)

Danışma Kurulu / (Advisory Committee)

Dr. Ahmet DOĞANAY, Çukurova Üniversitesi

Dr. Anatoli RAPOPORT, Purdue University

Dr. Binaya SUBEDI, The Ohio State University

Dr. Brad M. MAGUTH, University of Akron

Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU, Karadeniz Teknik Üniversitesi

Dr. Linda BENNETT, University of Missouri

Dr. Masataki KASAI, Kansai Gaidai University

Dr. Mehmet GÜLTEKİN, Anadolu Üniversitesi

Dr. Merry MERRYFIELD, The Ohio State University

Dr. Mustafa ERGÜN, Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. Peter DEMERATH, University of Minnesota

Dr. Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Dr. Tami AUGUSTINE, The Ohio State University

Dr. Tilman GRAMMES, Universität Hamburg

Dr. Terry MASON, Indiana University

Dr. William DAMON, Stanford University

Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara Üniversitesi

Bilim Kurulu / *Scientific Committee*

- Dr. Ahmet ŞİMŞEK, İstanbul Üniversitesi
- Dr. Ali Sinan BİLGİLİ, Atatürk Üniversitesi
- Dr. Ali YILMAZ, Marmara Üniversitesi
- Dr. Alper KESTEN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- Dr. Anatoli RAPOPORT, Purdue University
- Dr. Arife Figen ERSOY, Anadolu Üniversitesi
- Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ, Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Dr. Bahri ATA, Gazi Üniversitesi
- Dr. Bayram TAY, Ahi Evran Üniversitesi
- Dr. Binaya SUBEDI, The Ohio State University
- Dr. Bülent GÜVEN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
- Dr. Brad M. MAGUTH, University of Akron
- Dr. Cemal AVCI, Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA, Gazi Üniversitesi
- Dr. Cengiz DÖNMEZ, Gazi Üniversitesi
- Dr. Döndü ÖZDEMİR ÖZDEN, Dumlupınar Üniversitesi
- Dr. Dursun DİLEK, Sinop Üniversitesi
- Dr. Elvan GÜNEL, Anadolu Üniversitesi
- Dr. Emine Özlem YİĞİT, Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Dr. Emel GÜVEY AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
- Dr. Erdoğan KAYA, Anadolu Üniversitesi
- Dr. Erkan DİNÇ, Uşak Üniversitesi
- Dr. Eyüp ARTVINLİ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
- Dr. Fatma ÜNAL, Bartın Üniversitesi
- Dr. Hakan AKDAĞ, Mersin Üniversitesi
- Dr. Halil İbrahim SAĞLAM, Sakarya Üniversitesi
- Dr. Handan DEVECİ, Anadolu Üniversitesi
- Dr. Hıdır KARADUMAN, Anadolu Üniversitesi
- Dr. Hilmi DEMİRKAYA, Akdeniz Üniversitesi

Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN, Sakarya Üniversitesi

Dr. İsmail ACUN, Osmangazi Üniversitesi

Dr. İsmail GÜVEN, Ankara Üniversitesi

Dr. Kadir ULUSOY, Mersin Üniversitesi

Dr. Kaya YILMAZ, Marmara Üniversitesi

Dr. Kubilay YAZICI, Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Linda BENNETT, University of Missouri

Dr. Masataki KASAI, Kansai Gaidai University

Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK, Gazi Üniversitesi

Dr. Mehmet AÇIKALIN, İstanbul Üniversitesi

Dr. Merry MERRYFIELD, The Ohio State University

Dr. Mithat AYDIN, Pamukkale Üniversitesi

Dr. Nazlı GÖKÇE, Anadolu Üniversitesi

Dr. Nihat Gürel KAHVECİ, İstanbul Üniversitesi

Dr. Osman SAMANCI, Atatürk Üniversitesi

Dr. Ömür Gürdoğan BAYIR, Anadolu Üniversitesi

Dr. Peter DEMERATH, University of Minnesota

Dr. Ramazan SEVER, Giresun Üniversitesi

Dr. Selahattin KAYMAKÇI, Kastamonu Üniversitesi

Dr. Selçuk ŞİMŞEK, Pamukkale Üniversitesi

Dr. Selma YEL, Gazi Üniversitesi

Dr. Sevgi COŞKUN KESKİN, Sakarya Üniversitesi

Dr. Süleyman İNAN, Pamukkale Üniversitesi

Dr. Tami AUGUSTINE, The Ohio State University

Dr. Tilman GRAMMES, Universität Hamburg

Dr. Terry MASON, Indiana University

Dr. Tuba ÇENGELCİ KÖSE, Anadolu Üniversitesi

Dr. Tuğba SELANİK AY, Afyon Kocatepe Üniversitesi

Dr. William DAMON, Stanford University

Dr. Yasemin KARAMAN KEPENEKÇİ, Ankara Üniversitesi

Dr. Yasin DOĞAN, Adıyaman Üniversitesi

Dr. Yusuf İNEL, Uşak Üniversitesi

Dr. Zafer KUŞ, Ahi Evran Üniversitesi

Çağrılı Konuşmacılar / (Key Notes)

Prof. Dr. Binaya SUBEDI

Doç. Dr. Anatoli RAPOPORT

Düzenleme Kurulu / (Regulatory Board)

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI
Dr. Handan DEVECİ
Anadolu Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU EŞ BAŞKANI
Dr. Ahmet DOĞANAY
Çukurova Üniversitesi

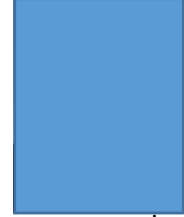
Dr. Nazlı GÖKÇE
Anadolu Üniversitesi

Dr. A. Figen ERSOY
Anadolu Üniversitesi

Dr. Erdoğan KAYA
Anadolu Üniversitesi

Dr. Tuba ÇENGELCİ KÖSE
Anadolu Üniversitesi

Dr. Elvan GÜNEL
Anadolu Üniversitesi

Dr. Hıdır KARADUMAN
Anadolu Üniversitesi

Öğr. Gör. Ali İhsan YILDIZ
Anadolu Üniversitesi

Öğr. Gör. İbrahim GÜRGEN
Anadolu Üniversitesi

Öğr. Gör. Kemal POLAT
Anadolu Üniversitesi

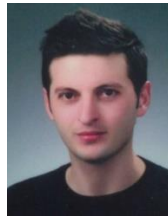
Arş. Gör. Ayşegül PEHLİVAN
Anadolu Üniversitesi

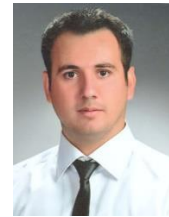
Arş. Gör. Hatice TÜRE
Anadolu Üniversitesi

Arş. Gör. Önder ERYILMAZ
Anadolu Üniversitesi

Arş. Gör. Sercan BURSA
Anadolu Üniversitesi

Arş. Gör. Uğur GEZER
Anadolu Üniversitesi

DESTEKLEYENLER / SPONSORS

ANADOLU
ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilgiler Eğitimcileri Birliği Derneği

PegemA Yayıncılık

Gelişim Koleji

Kurukahveci Mehmet Efendi

BİLDİRİLER

ABSTRACTS

İÇİNDEKİLER

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ VE ÖĞRETMEN ÖZYETERLİKLERİ	1
SOCIAL STUDIES TEACHERS' LIFE-LONG LEARNING DISPOSITIONS AND TEACHERS SELF-EFFICACIES	2
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	3
VIEWS OF PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS ON THE TEACHING PROFESSION	4
ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE ÖĞRETİMİ ZOR OLAN SOYUT KAVRAMLARA İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ İNCELENMESİ...	5
A STUDY ON TEACHER CANDIDATES' COGNITIVE CHARACTERISTICS WITH REGARD TO DIFFICULT-TO-TEACH ABSTRACT CONCEPTS IN SOCIAL STUDIES COURSES	6
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ YÖNETİMLİ ÖĞRENMEYE HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ.....	7
INVESTIGATION OF THE LEVELS OF SELF-DIRECTED LEARNING READINESS LEVELS OF UNIVERSITY STUDENTS	8
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE BİYOGRAFİLERLE GİRİŞİMCİLİK BECERİSİNİN KAZANDIRILMASINA İLİŞKİN BİR ENVANTER ÇALIŞMASI.....	9
AN INVENTORY STUDY ON INTRODUCTION OF ENTREPRENEURSHIP SKILLS THROUGH BIOGRAPHIES IN SOCIAL SCIENCES EDUCATION	10
2017 SOSYAL BİLGİLER TASLAK ÖĞRETİM PROGRAMI İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ.....	11
THE OPINIONS OF TEACHERS IN TERMS OF 2017 SOCIAL STUDIES DRAFT CURRICULUM.....	12
SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA YER ALAN HARİTALARIN İNCELENMESİ.....	13
ANALYSIS OF MAPS IN SOCIAL STUDIES COURSEBOOKS	14
BİLİM ETİĞİ VE ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ DERSİNİN İŞLEVSELLİĞİ: LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ.....	15
THE FUNCTIONALITY OF SCIENCE ETHICS AND RESEARCH METHODS COURSE: POSTGRADUATE STUDENTS' OPINIONS	16
COĞRAFYA ÖĞRETMEN ADAYLARININ “KAYAÇLAR” KONUSUNUN BAZI TEMEL KAVRAMLARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİ.....	17
KNOWLEDGE LEVELS OF PRE-SERVICE GEOGRAPHY TEACHERS ABOUT SOME BASIC CONCEPTS OF THE “ROCKS” SUBJECT	18
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YER-YÖN BULMA VE HARİTA OKURYAZARLIK BECERİLERİNE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME.....	19

AN EVALUATION ON SECONDARY SCHOOL STUDENTS' LOCATION-ORIENTATION AND MAP LITERACY SKILLS.....	20
TÜRKİYE VE GÜNEY KORE LİSE TARİH ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLAR BAKIMINDAN BİR KARŞILAŞTIRMASI	21
A COMPARISON OF PURPOSES IN HIGH SCHOOL HISTORY TEACHING PROGRAMS IN TURKEY AND SOUTH KOREA.....	22
TÜRKİYE'DE SOSYAL BİLGİLER DERSLERİNDE TARİH ÖĞRETİMİ NEREYE GİDİYOR? ÖĞRETİM PROGRAMLARI ÜZERİNDEN KISA BİR DEĞERLENDİRME	23
WHERE GOES HISTORY TEACHING IN SOCIAL STUDIES COURSES IN TURKEY? A BRIEF ASSESSMENT THROUGH CURRICULA	24
YAPILANDIRMACI YAKLAŞIMA GEÇİŞİN İLKÖĞRETİMDE TARİH ÖĞRETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	25
THE EFFECTS OF TRANSITION TO CONTRUCTIVIST APPROACH ON HISTORY TEACHING IN PRIMARY SCHOOL	26
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN HAYALLERİNDEKİ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ	27
THE SOCIAL STUDIES TEACHER IN MIDDLE SCHOOL STUDENTS' IMAGINATION	28
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE KULLANILAN EĞLENCELİ ETKİNLİKLERİN VE KİTAPLARIN DERS BAŞARISINA KATKISI	29
CONTRIBUTION OF THE ENTERTAINING METHODS AND BOOKS USED IN THE SOCIAL SCIENCES TO SUCCESS AT LESSON.	30
COĞRAFYA ÖĞRETİMİNDE GÜNCEL OLAYLARIN KULLANIMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	31
EVALUATION OF USE OF CURRENT EVENTS BY TEACHERS VIEWS IN GEOGRAPHY CLASSROOMS	32
4.-5.-6. VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖÇ KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFOR ANALİZİ YOLUYLA İNCELENMESİ	33
4TH -5TH -6TH AND 7TH GRADE PERCEPTIONS RELATED TO MIGRATION THROUGH METAPHOR ANALYSIS	34
BİR ÇOKKÜLTÜRLÜ OKULDA DEĞER ALGISI	35
VALUE PERCEPTIONS IN A MULTICULTURAL SCHOOL.....	36
7.SINIF SOSYAL BİLGİLER ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABINDA YER ALAN ETKİNLİKLERİN DEĞER EĞİTİMİ YAKLAŞIMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ	37
7. CLASS SOCIAL STUDIES STUDENT WORKBOOK CONTAINED IN AN INVESTIGATION OF APPROACHES TO VALUE EDUCATION EVENTS.....	38
KAHOOT VE SOCRATIVE ÖĞRENCİ YANIT SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI: BAŞARI VE MOTİVASYONA ETKİLERİ.....	39
THE COMPARISON OF KAHOOT AND SOCRATIVE STUDENT ANSWER SYSTEMS: EFFECTS ON ACHIEVEMENT AND MOTIVATION	40

2005 SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI İLE 2017 TASLAK SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ KARŞILAŞTIRMASI	41
COMPARISON OF 2005 SOCIAL STUDIES COURSE CURRICULUM AND 2017 SOCIAL STUDIES COURSE DRAFT CURRICULUM	42
SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİNDE MEKÂNSAL İSTATİSTİK UYGULAMALARI....	43
SPATIAL STATISTICS APPLICATIONS IN SOCIAL SCIENCE EDUCATION	44
KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE BİLGİ VE ÖĞRENMENİN DEĞİŞEN ANLAMLARI: SOSYAL BİLİMLERİN ÖĞRETİMİNDE YAŞAM BOYU ÖĞRENME SÖYLEMİNİN İMKÂN VE SINIRLILIKLARI ÜZERİNE SOSYOLOJİK DEĞERLENDİRMELER.....	45
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ “DARBE” KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFOR ARACILIĞIYLA BELİRLENMESİ.....	46
DETERMINATION OF PROSPECT SOCIAL STUDIES TEACHERS’ PERCEPTION OF “COUP” CONCEPT BY MEANS OF METAPHOR	47
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİ VE ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK VE ÇOKKÜLTÜRLÜ EĞİTİME YÖNELİK ALGI VE FARKINDALIKLARI (KOCAELİ ÖRNEĞİ)	48
PERCEPTION AND AWARENESS OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS AND SOCIAL SCIENCES TEACHERS ON MULTICULTURALISM AND MULTICULTURAL EDUCATION (KOCAELI PROVINCE AS CASE STUDY)	49
BİLİM ÇOCUK DERGİSİNDEKİ KONULARIN SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KULLANILMASI	50
USING OF THE SUBJECTS OF JOURNAL BİLİM ÇOCUK IN SOCIAL STUDIES LESSON	51
4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ KÜLTÜR VE MİRAS ÖĞRENME ALANINDA KÜLTÜREL VARLIKLARA İLİŞKİN KAZANIMLARIN YER ALDIĞI KONULARIN DERS İŞLENİŞ SÜRECİNİN İNCELENMESİ.....	52
INVESTIGATION OF THE COURSES INCLUDED ACQUIREMENTS RELATED WITH CULTURAL ASSETS ON 4TH CLASS SOCIAL SCIENCE COURSE CULTURE AND HERITAGE LEARNING AREA	53
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ IŞIK KİRLİLİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	54
VIEW OF THE SOCIAL TEACHER CANDIDATES ABOUT LIGHT POLLUTION.....	55
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE GOOGLE EARTH KULLANIMI: BİR META-DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASI.....	56
USING GOOGLE EARTH IN SOCIAL STUDIES LESSON: A META-EVALUATION STUDY	57
ÖĞRETMEN ADAYLARININ SAHİP OLDUKLARI TEMEL DEĞERLER İLE AKADEMİK SAHTEKÂRLIK EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ.....	58
BASIC VALUES AND ACADEMIC DISHONESTY TENDENCIES OF PRE-SERVICE TEACHERS	59
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE SANAT YOLUYLA “BARİŞ” DEĞERİNİN GELİŞTİRİLMESİ.....	60

IMPROVING “PEACE” VALUE BY MEANS OF ART IN SOCIAL SCIENCES TEACHING.....	61
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ TERCİHİNİ ETKİLEYEN ÖĞRETMEN NİTELİKLERİ	62
TEACHER QUALIFICATIONS AFFECTING THE PROFESSIONAL PREFERENCES OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES.....	63
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TASLAK SOSYAL BİLGİLER VE İNSAN HAKLARI YURTTAŞLIK VE DEMOKRASİ DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	64
AN INVESTIGATION OF THE PRIMARY CLASS TEACHERS VIEW POINTS ON THE DRAFT SOCIAL STUDIES AND HUMAN RIGHTS CITIZENSHIP AND DEMOCRACY CURRICULA.....	65
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTSEL İNTERNET KULLANIMINA YÖNELİK ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ BELİRLENMESİ	66
THE DETERMINATION OF THE SOCIAL STUDIES PRE-SERVICE TEACHERS’ SELF-EFFICACY BELIEFS TOWARDS EDUCATIONAL INTERNET USAGE	67
DİJİTAL ÇAĞIN ÖĞRENENİ.....	68
LEARNER OF THE DIGITAL AGE	69
TÜRKİYE’DEKİ HAYAT BİLGİSİ VE ALMANYA’DAKİ SACHUNTERRICHT PROGRAMLARINDA TEKNOLOJİ	70
TECHNOLOGY IN SOCIAL STUDIES LESSON IN TURKEY AND SACHUNTERRICHT IN GERMANY	71
TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME YANSIMASI: HİPER METİN VE HİPER ORTAM.....	72
REFLECTIONS OF TECHNOLOGICAL DEVELOPMENTS INTO EDUCATION: HYPERTEXT AND HYPERMEDIA.....	73
ÖĞRETMEN YAPIMI SOSYAL BİLGİLER DERSİ SINAV SORULARININ YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE İNCELENMESİ.....	74
AN INVESTIGATION ON THE TEACHER-MADE SOCIAL STUDIES COURSE EXAM QUESTIONS IN TERMS OF REVISED BLOOM’S TAXONOMY.....	75
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN PROJE GÖREVLERİNİ PLANLAMA, UYGULAMA VE DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNE İLİŞKİN EĞİTİM GEREKSİNİMLERİ	76
EDUCATIONAL NEEDS OF SOCIAL SCIENCES TEACHERS FOR PLANNING, IMPLEMENTATION AND EVALUATION PROCESSES OF PROJECT TASKS.....	77
SOSYAL BİLİM ÇALIŞMALARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME KAZANIMLARININ KATEGORİLERİ, DÜZEYLERİ VE DİSİPLİNLER ARASI ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	78
INVESTIGATION OF LEARNING OUTCOMES IN SOCIAL SCIENCE STUDIES CURRICULUM IN TERMS OF CATEGORIES, LEVELS AND INTERDISCIPLINARY FEATURES	79
TÜRKİYE’DE KARŞILIKLI ÖĞRETİM ÇALIŞMALARI.....	80

RECIPROCAL TEACHING STUDIES IN TURKEY	81
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM FELSEFELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	82
SOCIAL STUDIES TEACHERS' PERSPECTIVES ON THE LEARNING OBJECTIVES AND TOPICS AS TO ATATURK IN SOCIAL STUDIES TEACHING PROGRAM AT PRIMARY LEVEL.....	83
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE GİRİŞİMCİLİK BECERİSİNİN KAZANDIRILMASINA YÖNELİK KULLANILABİLECEK KAYNAKLAR BİBLİYOGRAFYASI.....	84
BIBLIOGRAPHY OF THE SOURCES WHICH CAN BE USED FOR INTRODUCTION OF ENTREPRENEURSHIP SKILLS IN SOCIAL SCIENCES EDUCATION	85
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİ KABUL VE KULLANIM DURUMLARININ İNCELENMESİ	86
INVESTIGATION OF SOCIAL STUDIES EDUCATION PRESERVICE TEACHERS' TECHNOLOGY ACCEPTANCE AND USE.....	87
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN ALGILARI İLE GİRİŞİMCİLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	88
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' PERCEPTIONS ABOUT SOCIAL GENDER ROLES AND LEVELS OF ENTREPRENEURSHIP	89
BİR BİLİM DALI OLARAK KARŞILAŞTIRMALI EĞİTİM VE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDEKİ YERİ.....	90
COMPARATIVE EDUCATION AS A SCIENCE FIELD AND ITS PLACE IN SOCIAL STUDIES EDUCATION.....	91
SOSYAL BİLGİLER VE TARİH ÖĞRETMEN ADAYLARININ KONTROL ODAKLARI İLE KÜRESEL SOSYAL SORUMLULUK DÜZEYLERİNİN İLİŞKİSİ	92
THE RELATIONSHIP BETWEEN PRESERVICE SOCIAL STUDIES AND HISTORY TEACHERS' LOCUS OF CONTROL AND GLOBAL SOCIAL RESPONSIBILITY.....	93
ÖĞRETMEN BİLİŞİ ARAŞTIRMALARI VE KARMAŞIKLIK KURAMI	94
TEACHER COGNITIONS STUDIES AND COMPLEXITY THEORY	95
AZERBAIJAN İLKÖĞRETİM PROGRAMININ VATANDAŞLIK EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	96
INVESTIGATION OF AZERBAIJAN'S PRIMARY EDUCATION PROGRAMME IN TERMS OF CITIZENSHIP EDUCATION	97
MOTİFLERİMDEN MESAJIM VAR: ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE TÜRK KİLİM SANATI İLE SOSYO-KÜLTÜREL EĞİTİM.....	98
I HAVE A MESSAGE FROM MY MOTIFS. TURKISH RUG ART AND SOCIO- CULTURAL EDUCATION IN EARLY CHILDHOOD	99
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇİZDİKLERİ KARİKATÜRLERDE TOPLUMDA VAR OLAN SORUNLAR.....	100
SOCIAL PROBLEMS IN MIDDLE SCHOOL STUDENTS CARICATURES	101

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN GÖÇMEN ÖĞRENCİLERLE DENEYİMLERİ	102
SOCIAL STUDIES TEACHERS' EXPERIENCES WITH IMMIGRANT STUDENTS ..	103
ADAY ÖĞRETMENLERE İZLENMESİ TAVSİYE EDİLEN BAZI FİMLERE AİT FİLM AFİŞLERİNDEKİ ÇOCUK İMGESİNİN GÖSTERGE BİLİMSEL ANALİZİ VE BU İMGELERİN SOSYAL BİLGİLER YAKLAŞIMLARINA GÖRE DEĞERLENDİRMESİ	104
SEMIOLOGICAL ANALYSIS OF CHILD FIGURE IN MOVIE POSTERS OF SOME FILMS WHICH ARE RECOMMENDED TO BE WATCHED BY CANDIDATE TEACHERS AND EVALUATION OF THESE TRIGGERS ACCORDING TO SOCIAL STUDIES APPROACHES.....	105
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN PROGRAM YAPISI VE ÖĞRETİMİN TOPLULAŞTIRILMASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	106
VIEWS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' ON SOCIAL STUDIES CURRICULUM AND INTEGRATION OF TEACHING.....	107
TARİH VAKFI'NIN GENEL EĞİTİM SİSTEMİNE YÖNELİK FAALİYETLERİ	108
ACTIVITIES RELATED TO THE GENERAL EDUCATION SYSTEM OF THE HISTORY FOUNDATION.....	109
TÜRKİYE'DE İLKÖĞRETİM TARİH ÖĞRETİMİNDE ERMENİ SORUNU VE TEHCİR	110
THE ARMENIAN QUESTION AND RELOCATION IN PRIMARY SCHOOL HISTORY TEACHING IN TURKEY	111
TÜRKİYE'DEKİ ASKERİ DARBELERİN LİSE TARİH DERS KİTAPLARINA ETKİLERİ: 27 MAYIS 1960-12 MART 1971 ÖRNEĞİ	112
INFLUENCE OF THE MILITARY COUPS IN TURKEY ON HIGH SCHOOL HISTORY TEXTBOOKS MAY 27, 1960 AND MARCH 12 EXAMPLES	113
SANAT TEMELLİ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ	114
TEACHING SOCIAL STUDIES BASED ON ART	115
ORTAOKUL 8. SINIF ÖĞRENCİLERİN TEOG SINAVINA YÖNELİK ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA İNCELENMESİ	116
ANALYSIS OF 8TH GRADERS' PERCEPTIONS ABOUT TEOG EXAM THROUGH METAPHORS	117
TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİNDE NELER DEĞİŞTİ? KURUM YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA BİR İZLEM ÇALIŞMASI ...	118
WHAT CHANGED IN COMMUNITY SERVICE LEARNING COURSE? A FOLLOW-UP STUDY FROM ORGANIZATION ADMINISTRATORS' POINT OF VIEW	119
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARIYLA "YARDIMSEVERLİK DEĞERİ" HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	120
THE OPINIONS OF PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS ABOUT ASSISTANCE VALUE WITH COMMUNITY SERVICE PRACTICES	121

NURETTİN TOPÇU’NUN EĞİTİM ANLAYIŞI VE SOSYAL BİLGİLER ÜZERİNE DÜŞÜNCELER.....	122
EDUCATIONAL UNDERSTANDING OF NURETTİN TOPÇU AND CONSIDERATIONS ON SOCIAL STUDIES	123
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERSİ TASLAK ÖĞRETİM PROGRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	124
SOCIAL STUDIES TEACHERS’ VIEWS ON THE DRAFT MIDDLE SCHOOL SOCIAL STUDIES COURSE CURRICULUM	125
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN DERSLERİNDE SÖZLÜ VE YAZILI EDEBİ ÜRÜNLERİ KULLANMALARI DURUMU	126
SOCIAL STUDIES TEACHERS’ STATUS OF USING ORAL AND WRITTEN LITERATURE PRODUCTS IN THEIR CLASSES	127
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARINA ARAZİ ÇALIŞMALARI İLE COĞRAFİ SORGULAMA BECERİSİ KAZANDIRILMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ	128
EVALUATING TO PROVIDE PRE-SERVICE SOCIAL SCIENCES TEACHERS ACQUIRE FIELD STUDY AND GEOGRAPHIC INQUIRY SKILLS.....	129
ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEKLEMİNDE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARINA YÖNELİK TUTUMLARININ ANALİZLERİ.....	130
ANALYSIS OF THE ATTITUDES OF THE PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS TOWARDS RENEWABLE ENERGY SOURCES IN THE SAMPLE OF ÖMER HALİSDEMİR UNIVERSITY	131
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	132
SOCIAL STUDIES TEACHERS’ OPINIONS ABOUT THE APPLICATIONS OF GEOGRAPHICAL INFORMATION SYSTEMS.....	133
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRASA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN KÜLTÜREL MİRASA DUYARLILIK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	134
ASSESSMENT OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS VIEWS TOWARDS INTANGIBLE CULTURAL HERİTAGE IN TERMS OF SENSİTİVENESS TO CULTURAL HERİTAGE	135
KARŞILAŞTIRMALI SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNE BİR ÖRNEK: TÜRK VE RUS ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “İYİ VATANDAŞLIK ALGILARI”	136
AN EXAMPLE FOR COMPARATIVE SOCIAL STUDIES TEACHING: THE PERCEPTIONS OF TURKISH AND RUSSIAN SECONDARY SCHOOL STUDENTS TOWARDS “GOOD CITIZENSHIP”	137
5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABI ÖLÇME DEĞERLENDİRME BÖLÜMLERİNİN SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINA GÖRE İNCELENMESİ.....	138
A REVIEW OF ASSESSMENT AND EVALUATION CHAPTERS OF GRADE 5 SOCIAL SCIENCES TEXTBOOK, BY SOCIAL SCIENCES CURRICULUM	139

CUMHURİYET DÖNEMİ TARİH DERS KİTAPLARINDA MÜSLÜMAN BİLGİNLER VE BİLİM DÜNYASINA KATKILARININ YANSIMASI.....	140
THE REFLECTION OF MUSLIM SCIENTISTS IN THE REPUBLICAN PERIOD HISTORY TEXTBOOKS AND THEIR CONTRIBUTION TO THE WORLD OF SCIENCE	141
SANSÜRÜN PEŞİNDE: TARİH DERS KİTAPLARINDA HASSAS KONULAR, KAYGILAR VE YAKLAŞIMLAR.....	142
THE PURSUIT OF CENSORSHIP: SENSITIVE ISSUES, CONCERNS AND APPROACHES IN HISTORY TEXTBOOKS.....	143
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ.....	144
CANDIDATE TEACHERS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON COMMUNITY SERVICE PRACTICUM COURSE: ARTVIN CORUH UNIVERSITY SAMPLE	145
DESTANSI GAZİLERİMİZ: MUHARİP GAZİLERİMİZE YÖNELİK TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI PROJESİNE İLİŞKİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ	146
LEGENDARY VETERANS: OPINIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES ABOUT THE PROJECT OF TURKISH COMBAT VETERANS WITHIN THE COMMUNITY SERVICE PRACTICES PROJECT	147
ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE MÜZE KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	148
INVESTIGATION OF TEACHERS OPINION ON THE USAGE OF MUSEUM IN TEACHING SOCIAL STUDIES	149
GEÇMİŞE YOLCULUK: NİĞDE MÜZESİ'NDE YARATICI DRAMA ATÖLYELERİ İLE TARİHSEL EMPATİ.....	150
TRAVELING TO THE PAST: HISTORICAL EMPATHY WITH CREATIVE DRAMA WORKSHOP IN NIGDE MUSEUM	151
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARINA EMPATİ BECERİSİ VE FARKLILIKLARA SAYGILI OLMA DEĞERİNİN KAZANDIRILMASINDA STORYLINE YÖNTEMİNİN ETKİSİ	152
EFFECT OF STORYLINE METHOD ON ENRICHING CANDIDATE TEACHERS OF SOCIAL STUDIES WITH EMPATHY SKILLS AND VALUE OF RESPECTING TO DIFFERENCES.....	153
ORTAOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MÜZE, KÜLTÜR, TARİH ALAN BİLGİSİ VE BİLİNÇ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KARS İLİ ÖRNEĞİ.....	154
THE ANALYSIS OF MUSEUM, CULTURE, HISTORICAL KNOWLEDGE AND CONSCIOUSNESS LEVEL OF 2ND CLASS MIDDLE SCHOOL STUDENTS: THE SAMPLE OF KARS PROVINCE.....	155
MÜLTECİ ÖĞRENCİLERE SUNULAN EĞİTİM HİZMETİNİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	156
EVALUATION OF EDUCATIONAL SERVICE PROVIDED FOR REFUGEE STUDENTS ACCORDING TO SOCIAL STUDIES TEACHER OPINIONS	157

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TARTIŞMALI KONULARIN ÖĞRETİMİNE YÖNELİK EĞİTİM ALMA DURUMLARI	158
PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHER'S HAVING TRAINING FOR TEACHING CONTROVERSIAL ISSUES.....	159
SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ SANAT TARİHİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	160
EXAMINATION OF SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF ART HISTORY	161
İLKOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ GRAFİK TASARIM İLKELERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	162
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ VATANDAŞLIK KAVRAMI ÇERÇEVESİNDE SOSYAL KATILIMA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	163
SOCIAL STUDIES STUDENT TEACHERS VIEWS ON SOCIAL PARTICIPATION IN THE FRAMEWORK OF THE CONCEPT OF CITIZENSHIP	164
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ FARKLILIK ALGISI VE FARKLILIKLARA SAYGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KÜTAHYA ÖRNEĞİ.	165
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KÜRESEL VATANDAŞLIK İLE FARKLILIKLARA SAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	166
THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES LEVELS OF GLOBAL CITIZENSHIP AND RESPECT TO DIFFERENCES.....	167
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLİMİN DOĞASINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	168
SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES VIEWS ON THE NATURE OF SCIENCE	169
TÜRKÇE VE TÜRK KÜLTÜRÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI BAĞLAMINDA İKİ DİLLİ TÜRK ÇOCUKLARINA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ.....	170
TEACHING SOCIAL STUDIES TO BILINGUAL TURKISH CHILDRENS IN THE CONTEXT OF TURKISH AND TURKISH CULTURE TEACHING PROGRAMS.....	171
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE 3 BOYUTLU YAZICILARIN KULLANIMI	172
USING THREE-DIMENSIONAL PRINTERS IN THE SOCIAL STUDIES EDUCATION	173
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ VE MATERYAL TASARIMI DERSİNE VE UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	174
INVESTIGATION OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' OPINIONS ON INSTRUCTIONAL TECHNOLOGIES AND MATERIAL DESIGN COURSE AND ITS APPLICATIONS.....	175
TAŞRADA EĞİTİM GÖREN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL VATANDAŞLIĞA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....	176
OPINIONS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS STUDYING IN RURAL AREAS ON DIGITAL CITIZENSHIP	177

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ İÇİN SOSYAL MEDYANIN MOBİL CİHAZLARDA ETKİN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYI GÖRÜŞLERİ.....	178
OPINIONS OF PRE-SERVICE TEACHERS ON EFFECTIVE USE OF SOCIAL MEDIA ON MOBILE DEVICES FOR TEACHING SOCIAL STUDIES.....	179
TARİH ÖĞRETMEN ADAYLARINA GÖRE ORTAOKUL MEZUNU ÖĞRENCİLERİN BİLMESİ GEREKEN TARİHSEL İÇERİK	180
HISTORICAL CONTENT THAT SHOULD BE KNOWN BY MIDDLE SCHOOL GRADUATES ACCORDING TO PRE-SERVICE HISTORY TEACHER.....	181
SOSYAL BİLGİLERDE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ: ÜÇ FARKLI TEKNİKLE GÖÇ KONUSUNUN İŞLENMESİ	182
EMPATHY SKILLS DEVELOPMENT OF SEVENTH GRADE STUDENTS IN SOCIAL STUDIES: STUDYING THE SUBJECT OF IMMIGRATION BY THREE TECHNIQUES.	183
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİ İÇİN TARİHSEL EYLEMLİLİK İLKESİ İLE HAZIRLANMIŞ BİR ÇİZGİ ROMAN ÖRNEĞİ: NEZİHE MUHİTTİN	184
AN EXAMPLE OF A COMIC BOOK PREPARED WITH THE HISTORICAL AGENCY PRINCIPLE FOR SOCIAL STUDIES TEACHERS: NEZİHE MUHİTTİN	185
2017 TASLAK SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINDA AKTİF VATANDAŞLIĞIN YERİ	186
THE STATUS OF ACTIVE CITIZENSHIP IN 2017 SOCIAL STUDIES DRAFT SYLLABUS	187
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN RESİMLERİNDE TÜKETİM: GÖSTERGEBİLİMSEL BİR ANALİZ.....	188
CONSUMPTION IN PICTURES OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS: A SEMIOLOGICAL ANALYSIS.....	189
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA GELECEK (FÜTÜRİZM) VURGUSU: GEÇMİŞ, BUGÜN VE GELECEK	190
THE FUTURISM IN THE SOCIAL STUDIES CURRICULAR: PAST, TODAY AND FUTURE.....	191
SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINDAKİ TEMEL BECERİLERİ KAZANDIRMADA İLKOKUL 4.SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABI İÇERİĞİNİN YETERLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ.....	192
TEACHERS' OPINIONS ABOUT THE SUFFICIENCY OF PRIMARY SCHOOL 4TH GRADE SOCIAL STUDIES TEXTBOOK'S CONTENTS TO GAIN BASIC SKILLS ON THE SOCIAL STUDIES CURRICULUM	193
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TARTIŞMALI KONULARA YÖNELİK TUTUMLARI VE GÖRÜŞLERİ.....	194
SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES ATTITUDES TOWARDS CONTROVERSIAL ISSUES AND OPINIONS.....	195
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDEKİ MEDYA OKURYAZARLIĞI EĞİTİMİ AÇISINDAN İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ ÜNİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	196
ASSESSMENT OF THE COMMUNICATION AND HUMAN RELATIONS UNIT IN TERMS OF MEDIA LITERACY EDUCATION IN SOCIAL STUDIES LESSON	197

ERBAA, NİKSAR, TAŞOVA ÖRNEKLEMLERİ ÇERÇEVESİNDE ORTAÖĞRETİM 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AFET FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ.....	198
THE EXAMINATION OF HAZARD AWARENESS 8TH GRADE STUDENTS OF SECONDARY EDUCATION IN THE FRAMEWORK OF TASOVA, ERBAA AND NİKSAR SAMPLES.	199
ÖĞRENCİLERDE EMPATİ BECERİSİNİ GELİŞTİRME TEMELLİ BİR YAKLAŞIM OLARAK ‘GÖRSEL ÖYKÜ’: TEORİ VE UYGULAMA	200
VISUAL STORY AS A WAY FOR DEVELOPING EMPATHY AS A SKILL IN STUDENTS: FROM THEORY TO PRACTICE	201
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KANITLARI KULLANMAK: ÖĞRENCİLER “KÜÇÜK SOSYAL BİLİMCİ/EKONOMİST” OLUYORLAR.....	202
USING EVIDENCE IN SOCIAL STUDIES: STUDENTS BECOME “LITTLE SOCIAL SCIENTIST/ECONOMIST”	203
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KAMU HİZMETİ MOTİVASYONU ALGILARI VE SOSYAL ADALET İDEALLERİ.....	204
PUBLIC SERVICE MOTIVATION PERCEPTIONS AND SOCIAL JUSTICE IDEALS OF SOCIAL STUDIES PRE-SERVICE TEACHERS	205
HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	206
ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF GENDER ROLES...207	
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DEĞER ALGILARININ İNCELENMESİ (ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ).....	208
EXAMINING PERCEIVED VALUES OF UNIVERSITY STUDENTS (THE CASE OF ADNAN MENDERES UNIVERSITY)	209
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL DEĞERLERİNİN KARIYER PLANLAMA SÜRECİNE ETKİSİ	210
THE EFFECTS OF THE INDIVIDUAL VALUES OF UNIVERSITY STUDENTS ON CAREER PLANNING.....	211
SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN BETİMLEMELER.....	212
DESCRIPTION OF GENDER ROLES IN SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS.....	213
“EĞİTİM ŞART!”: SİYASETİN EĞİTİMLE İLİŞKİSİ	214
“EDUCATION IS A MUST!”: RELATIONSHIP BETWEEN POLITICS AND EDUCATION	215
TÜRKİYE GENELİNDE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ “SİYASET” KAVRAMINA İLİŞKİN SAHİP OLDUKLARI METAFORİK ÇAĞRIŞIMLAR	216
TURKEY IN SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES POLITICAL METAPHORICALLY THEY HAVE THE ASSOCIATION FOR THE CONCEPT	217
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TÜRK EĞİTİM TARİHİ DERSİNE YÖNELİK DÜŞÜNCELERİNİN BELİRLENMESİ.....	218
DETERMINATION OF THE OPINIONS OF PROSPECTIVE SOCIAL STUDIES TEACHERS’ TOWARDS HISTORY OF TURKISH EDUCATION COURSE	219

TARİH DERS KİTAPLARINDA XVII. YÜZYIL OSMANLI DEVLETİ KONULARININ ANLATIMI (1932 VE 1956 TARİH DERS KİTAPLARI)	220
IN HISTORY TEXTBOOKS NARRATIVE OF THE OTTOMAN STATE OF THE XVII TH CENTURY (TEXTBOOKS OF HISTORY OF 1932 AND 1956).....	221
UZAKTAN EĞİTİMLE ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ DERSİNİN İŞLENİŞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYI GÖRÜŞLERİ: CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ.....	222
THE VIEWS OF CANDIDATE THEACHERS REGARDING THE STUDYING OF ATATÜRK PRINCIPLES AND REVOLUTION HISTORY COURSES BY DISTANCE EDUCATION	223
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİJİTAL YERLİLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	224
AN ANALYSIS OF PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' DIGITAL NATIVITY IN RELATION TO VARIOUS VARIABLES	225
DÜNYA BİLİM VE TEKNOLOJİ MİRASININ FARKLI ÜLKELERİN SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINA YANSIMASI ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME.....	226
A COMPARATIVE STUDY ON THE REFLECTION OF WORLDS SCIENCE AND TECHNOLOGY HERITAGE ON SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS OF DIFFERENT COUNTRIES.....	227
TÜRKİYE'DE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMINA YÖNELİK ARAŞTIRMALARDAKİ EĞİLİMLER: 2005-2015 DÖNEMİ MAKALELERİNİN İÇERİK ANALİZİ	228
RESEARCH TENDENCIES ON THE USE OF EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN SOCIAL STUDIES EDUCATION IN TURKEY: CONTENT ANALYSIS OF STUDIES IN 2005 TO 2015.....	229
FEN BİLGİSİ VE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GİRİŞİMCİLİKLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	230
EXAMINING ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS OF SCIENCE AND SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES IN TERMS OF CERTAIN VARIABLES.....	231
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE ÇEVİRİMİÇİ BİR UYGULAMA ÖRNEĞİ: PLİCKERS.....	232
AN EXAMPLE OF AN ONLINE APPLICATION IN SOCIAL STUDIES EDUCATION: PLICKERS.....	233
SOSYAL BİLGİLER VE MATEMATİK EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ AFET BİLİNCİ ALGISININ KARŞILAŞTIRILMASI*	234
COMPARISON OF SOCIAL STUDIES AND ELEMENTARY MATHEMATICS EDUCATION PRESERVICE TEACHERS DISASTER CONSCIOUSNESS PERCEPTION*.....	235
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE YER ALAN COĞRAFYA KONULARININ AKTARIMINDA KULLANILAN STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİKLERE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ALGILARI	236

TEACHERS CANDIDATES PERCEPTIONS RELATED TO STRATEGIES, METHODS AND TECHNIQUES USED IN THE TRANSFER OF GEOGRAPHY SUBJECTS IN SOCIAL STUDIES LESSON.....	237
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE KAVRAM ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARA YÖNELİK BETİMSSEL İÇERİK ANALİZİ.....	238
DESCRIPTIVE CONTENT ANALYSIS OF CONCEPT-TEACHING STUDIES IN SOCIAL SCIENCES EDUCATION	239
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KAVRAM VE KAVRAM ÖĞRETİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	240
THE OPINIONS OF THE SENIOR STUDENTS STUDING IN SOCIAL STUDIES TEACHING DEPARTMENT ABOUT CONCEPT AND CONCEPT TEACHING	241
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ KAPSAYICI EĞİTİM ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ	242
EXAMINATION OF THE SOCIAL STUDIES CURRICULUM AS PART OF INCLUSIVE EDUCATION ..	243
SOSYAL BİLGİLER PROGRAMLARINDA, YETERLİLİKLERDE, ŞURALARDA VE BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA EDEBİYAT DESTEKLİ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ.....	244
SOCIAL STUDIES SUPPORTED BY LITERATURE IN SOCIAL STUDIES PROGRAMS, QUALIFICATIONS, COUNCILS AND SCIENTIFIC RESEARCH	245
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN VATAN KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA BELİRLENMESİ.....	246
IDENTIFICATION OF THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS' SENSES RELATED TO HOMELAND CONCEPT BY THE WAY OF METAPHORS	247
TARİHî ROMANLARIN ÖĞRENCİLERİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİSİNE ETKİSİ.....	248
THE INFLUENCE OF HISTORICAL NOVELS ON STUDENTS' CRITICAL THINKING SKILL	249
DEĞERLER EĞİTİMİ VE GÜNCEL TARTIŞMALAR: GAZETE HABERLERİNE İLİŞKİN BİR ELEŞTİREL SÖYLEM ANALİZİ.....	250
VALUES EDUCATION AND RECENT DEBATES: A CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS ON NEWS BY THE PRINTED MEDIA	251
GEÇMİŞ DENEYİMLER IŞIĞINDA SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMININ İÇERİĞİ NASIL HAZIRLANMALIDIR?	252
HOW TO PREPARE THE CONTENT OF SOCIAL STUDIES TEACHER EDUCATION PROGRAM IN THE LIGHT OF PAST EXPERIENCES?.....	253
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMI AÇISINDAN GEZİ-GÖZLEM YÖNTEMİNE BİR ÖRNEK: NİZİP EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ.....	254
AN EXAMPLE OF TRIP-OBSERVATION METHOD IN TERMS OF SOCIAL STUDIES EDUCATION UNDERGRADUATE PROGRAM: THE CASE OF NİZİP EDUCATION FACULTY	255
2005 VE 2017 SOSYAL BİLGİLER DERSİ PROGRAMLARININ MUKAYESELİ İNCELENMESİ.....	256

A COMPARATIVE ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES COURSE PROGRAMS IN 2005 AND 2017	257
SOSYAL BİLGİLER LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN YARATICILIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	258
INVESTIGATION OF CREATIVITY LEVELS OF SOCIAL STUDIES UNDERGRADUATE STUDENTS IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES	259
OKUL DIŞI ORTAMLARDA DEĞERLER EĞİTİMİ: HASTANE ZİYARETİ.....	260
VALUES EDUCATION IN OUTDOOR ENVIRONMENT: VISIT TO HOSPITAL	261
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN AHLAKİ İKİLEM İÇEREN KISA ÖYKÜ OLUŞTURMA SÜREÇLERİ	262
SOCIAL STUDIES TEACHERS PROCESS OF CREATING SHORT STORIES THAT INVOLVE MORAL DILEMMA	263
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ TANINMA YETERLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	264
THE EVALUATION OF THE PROFICIENCY OF RECOGNITION OF SOCIAL STUDIES CURRICULUM	265
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL ALDIĞI ÇOKKÜLTÜRLÜ EĞİTİM İLKELERİ VE BU İLKELERİN UYGULAMA DÜZEYİNİN İNCELENMESİ	266
AN INVESTIGATION OF MULTICULTURAL EDUCATION PRINCIPLES IN SOCIAL STUDIES CURRICULUM AND THE APPLICATION LEVEL OF THESE PRINCIPLES	267
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ 2017 SOSYAL BİLGİLER TASLAK PROGRAMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	268
PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON 2017 DRAFT SOCIAL STUDIES CURRICULUM	269
GAZETE KUPÜRLERİNDE YER ALAN ÇOCUK İSTİSMARI KONUSUNUN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ BECERİLER İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ	270
THE CHILDREN ABUSE ON NEWSPAPER CLIPPINGS, AND SCOCIAL SCIENCE TEACHING PROGRAM RELATION WITH SKILLS	271
COĞRAFYA “ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ” DERSİNE PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİ AÇISINDAN BAKIŞ.....	272
THE PERSPECTIVE OF PEDAGOGICAL FORMATION TRAINING STUDENTS ON THE COURSEOF “SPECIAL TEACHING METHODS” IN GEOGRAPHY.....	273
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN GÜNÜMÜZ DÜNYA SORUNLARINA KARŞI TUTUMLARI	274
ATTITUDES OF STUDENTS OF SOCIAL STUDIES TEACHING TOWARDS TODAYS WORLD PROBLEMS.....	275
YER TEMELLİ EĞİTİM YAKLAŞIMININ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARINDAKİ YANSIMALARI	276

REFLECTIONS OF PLACE-BASED EDUCATION ON SOCIAL STUDIES CURRICULUM.....	277
PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ ALAN COĞRAFYA BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN “ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ” DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER.....	278
OPINIONS OF STUDENTS PARTICIPATING IN THE PEDAGOGICAL FORMATION OF DEPARTMENT OF GEOGRAPHYY.....	279
GÜNCEL TOPLUMSAL SORUNLARIN ÖĞRETİM PROGRAMINA AKTARILMASI: BİR YILLIK GÜNDEMİN ANALİZİ.....	280
THE TRANSFER OF CURRENT SOCIAL PROBLEMS INTO CURRICULUM: AN ANALYSIS OF THE ONE-YEAR AGENDA.....	281
YARIŞMACI EĞİTİME KARŞI BİR SEÇENEK: TOPLU ÖĞRETİM SİSTEMİNİN ÜRÜNÜ SOSYAL BİLGİLER DERSİ.....	282
AN ANOTHER AGAINST COMPETITION EDUCATION: SOCIAL STUDIES COURSE OF INTEGRATED TEACHING.....	283
ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA ADALET DEĞERİ.....	284
THE VALUE OF JUSTICE FROM THE VIEWPOINT OF PRE-SERVICE TEACHERS.....	285
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ FARKLILIKLARA SAYGIYI ANLATIYOR.....	286
ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS TELLING RESPECT TO DIFFERENCES.....	287
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇOKKÜLTÜRLÜ EĞİTİM TUTUMLARI VE EMPATİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	288
INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES’ ATTITUDE OF MULTICULTURAL EDUCATION AND LEVEL OF EMPATHY.....	289
CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE DÖNEMİN SOSYAL VE SİYASAL OLAYLARININ İLKOKUL SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA VATANDAŞLIK KONULARINA YANSIMALARI.....	290
REFLECTIONS OF THE SOCIAL AND POLITICAL EVENTS OF THE REPUBLIC OF TURKEY ON THE CITIZENSHIP ISSUES IN THE SOCIAL SCIENCES CURRICULUM OF THE PRIMARY SCHOOL.....	291
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DEMOKRASİ KAVRAMI İLE İLGİLİ ALGILARI: METAFORİK BİR ÇALIŞMA.....	292
THE PERCEPTIONS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS RELATED TO THE DEMOCRACY CONCEPT.....	293
TOPLUMSAL KİMLİĞİN OLUŞUMUNDA SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN ROLÜNÜN İNCELENMESİ: ORTAOKUL PROGRAMLARI (1931-32, 1938, 1949, 1962, 1970-71, 1984-85).....	294
INVESTIGATION INTO ROLE OF SOCIAL STUDIES COURSE IN FORMATION OF SOCIAL IDENTITY: SECONDARY SCHOOL PROGRAMS (1931-32, 1938, 1949, 1962, 1970-71, 1984-85).....	295
TÜRKİYE’DE DEMOKRASİ EĞİTİMİ ALANINDA YAPILAN ARAŞTIRMALARDA EĞİLİM: BİR İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMASI.....	296

TRENDS IN RESEARCHES ON DEMOCRACY EDUCATION IN TURKEY: A CONTENT ANALYSIS STUDY	297
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KONTROL ODAKLARI İLE SİYASAL KATILIMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	298
THE RELATIONSHIP BETWEEN LOCUS OF CONTROL AND POLITICAL PARTICIPATIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES	299
MÜLTECİ SORUNUNUN BUGÜNÜ VE GELECEĞİ BAĞLAMINDA SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN İŞLEVSELLİĞİ.....	300
THE ROLE OF THE SOCIAL STUDIES COURSE IN THE CONTEXT OF THE PRESENT AND FUTURE OF THE REFUGEE PROBLEM	301
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KUT'ÜL AMARE SAVAŞINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA ANALİZİ	302
THE ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES PERCEPTION OF KUTÜL AMARE WAR BY METAPHORS	303
İLKÖĞRETİM 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNE GÖRE MÜLTECİLİK VE ONLARIN MÜLTECİLİĞE BAKIŞ AÇISI: MEDYA ETKİSİ	304
REFUGEE FOR 7 TH GRADE STUDENTS OF ELEMENTARY SCHOOL AND THEIR REFUGEE OVERVIEW: MEDIA EFFECT	305
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇOKKÜLTÜRLÜ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ: KÜTAHYA ÖRNEĞİ	306
IRAK CUMHURİYETİ'NİN BİR TARİH DERS KİTABINDA OSMANLILAR/ TÜRKLER	307
REPUBLIC OF IRAQ A HISTORY TEXTBOOK IN OTTOMANS /TURKS	308
MİLLİ MÜCADELEDE MANİSALI BİR MÜCAHİDE; GÖRDESLİ MAKBULE.....	309
A WOMAN WARRIOR FROM MANISA DURING THE WAR OF INDEPENDENCE; GÖRDESLİ MAKBULE	310
ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINA YÖNELİK NİTEL BİR DEĞERLENDİRME (KARABÜK ÖRNEĞİ).....	311
A QUALITATIVE ASSESSMENT OF THE SECONDARY SCHOOL SOCIAL SCIENCES PROGRAM (KARABÜK EXAMPLE).....	312
MİLLİ YEMİNİNİN GERÇEKLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ALGILARI	313
TEACHER PERCEPTIONS REGARDING THE REALITY OF THE NATIONAL OATH	314
SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN İÇERİĞİ VE AMAÇLARI ÇERÇEVESİNDE 1968 İLKOKUL PROGRAMI	315
1968 PRIMARY SCHOOL CURRICULUM IN THE CONTEXT OF CONTENTS AND OBJECTIVES OF SOCIAL STUDIES COURSE.....	316
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ'NİN ADALET KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI	317
METAPHORIC APPROACHES ON THE CONCEPT OF JUSTICE OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS.....	318

İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HOŞGÖRÜ ALGISI	319
TOLERANCE PERCEPTION OF PRIMARY SCHOOLTHIRD-GRADE STUDENTS	320
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİK KAYGI DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	321
INVESTIGATION OF MATHEMATICS ANXIETY LEVELS OF SOCIAL SCIENCE TEACHER CANDIDATES IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES	322
FARKLI KÜLTÜREL YAPILARDAKİ AİLELERDE YETİŞEN ÖĞRENCİLERİN HOŞGÖRÜ VE SORUMLULUK DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ.....	323
INVESTIGATION TOLERANCE AND RESPONSIBILITY VALUES OF STUDENTS WHO ARE GROWING IN DIFFERENT CULTURAL FAMILIES	324
MÜZELERİN EĞİTİMSEL İŞLEVİNE VE KULLANIMINA İLİŞKİN MÜZE UZMANLARININ GÖRÜŞLERİ	325
OPINIONS OF MUSEUM EXPERTS REGARDING EDUCATIONAL FUNCTION AND USE OF MUSEUMS.....	326
SOSYAL BİLGİLERDE OKUL DIŞI ÖĞRENMEYE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ	327
VISITS OF TEACHER NOMINATORS RELATED TO OUTSIDE SCHOOL LEARNING IN SOCIAL INFORMATION	328
SOSYAL BİLGİLER VE FEN BİLİMLERİ DERSLERİ BİLİM VE TEKNOLOJİ KONULARININ ÖĞRETİMİNDE BİYOGRAFİLERİN KULLANIM DURUMU.....	329
THE USAGE SITUATION OF BIOGRAPHY IN SCIENCE AND TECHNOLOGY ORIENTED SUBJECTS OF SOCIAL STUDIES AND SCIENCE COURSES.....	330
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MİKROÖĞRETİM UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	331
PERCEPTIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES RELATED TO MICROTEACHING APPLICATIONS	332
ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BİLGİLER ALGISI.....	333
SOCIAL STUDIES PERCEPTIONS OF THE GIFTED STUDENTS	334
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TASLAK SOSYAL BİLGİLER VE İNSAN HAKLARI YURTTAŞLIK VE DEMOKRASİ DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	335
AN INVESTIGATION OF THE PRIMARY CLASS TEACHERS VIEW POINTS ON THE DRAFT SOCIAL STUDIES AND HUMAN RIGHTS CITIZENSHIP AND DEMOCRACY CURRICULA.....	336
ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETMEN LİDERLİĞİNE İLİŞKİN ALGILARI VE BEKLENTİLERİ (AĞRI İLİ ÖRNEĞİ).....	337
TEACHERS' PERCEPTIONS AND EXPECTATIONS OF TEACHER LEADERSHIP (THE SAMPLE OF AGRİ).....	338
ÇOKLU ZEKÂ KURAMINDAKİ GÖRSEL ZEKÂNIN SOSYAL BİLGİLER 7.SINIF “ZAMAN İÇİNDE BİLİM” ÜNİTESİNE UYGULANMASININ ÖĞRETİME ETKİLİLİĞİ (YBO ÖRNEĞİ)	339

EFFICIENCY OF IMPLEMENTATION OF VISUAL INTELLIGENCE IN THEORY OF MULTI- INTELLIGENCE TO SOCIAL STUDIES COURSE 7TH CLASS SCİENCE IN TIME UNIT IN FRAMEWORK OF TEACHING (BOARDING PRIMARY SCHOOLS SAMPLE)	340
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEKÂNSAL DÜŞÜNME BECERİ DÜZEYLERİ.....	341
PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' LEVELS OF SPATIAL THINKING SKILL	342
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMI PROGRAM GELİŞTİRME SÜRECİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ.....	343
CONSIDERATION OF SOCIAL STUDIES TEACHING PROGRAMS PROGRAM DEVELOPMENT PROCESS IN ACCORDANCE TO TEACHER OPINIONS	344
ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA KULLANILAN GÖRSELLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	345
THE EVALUATION OF VISUALS USED IN MIDDLE SCHOOL SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS.....	346
TOPLUMSAL CİNSİYET KONUSUNDA FARKINDALIĞI ARTTIRMADA EDEBİ ÜRÜNLERİN KULLANIMI	347
USING LITERATURE TO RAISE AWARENESS ON GENDER ROLES	348
ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA MESLEK BİLİNCİNİN İNCELENMESİ.....	349
ANALYSIS OF OCCUPATIONAL AWARENESS IN SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN SECONDARY SCHOOLS.....	350
ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ ENGELLİLER AÇISINDAN YETERLİLİĞİ	351
THE COMPETENCY OF THE SECONDARY SCHOOL SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF DISABILITIES	352
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN VATANSEVERLİK KAVRAMINA İLİŞKİN İMGESEL ALGILARI	353
IMAGINARY PERCEPTIONS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS ABOUT PATRIOTISM.....	354
TERSİNE ÇEVİRMeye DEĞER Mİ? SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER SINIFLARINDA TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIF MODELİNİN KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	355
IS IT WORTH FLIPPING? SOCIAL STUDIES TEACHER CANDITATES' VIEWS ABOUT USING FLIPPED CLASSROOM MODEL IN SOCIAL STUDIES CLASSROOMS.....	356
AĞ TOPLUMUNDA SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNİ BAĞLANTICILIK ARACILIĞIYLA YENİDEN DÜŞÜNMEK.....	357
RE-THINKING SOCIAL STUDIES EDUCATION IN NETWORK SOCIETY VIA CONNECTIVISM	358
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİSAYAR OYUN BAĞIMLILIĞI VE GELENEKSEL OYUN OYNAMA ALIŞKANLIKLARI	359

COMPUTER GAME ADDICTION AND TRADITIONAL GAME PLAY HABITS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS	360
TEKNOLOJİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ OKURYAZARLIĞI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	361
INVESTIGATION OF TECHNOLOGY LITERACY LEVELS OF TECHNOLOGY FACULTY STUDENTS.....	362
İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUL KANTİNİNİ BİLİNÇLİ KULLANMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	363
INVESTIGATION OF SCHOOL CANTEENS CONSUMPTION LEVELS OF PRIMARY SCHOOL 4TH GRADE STUDENTS	364
DESTEK EĞİTİMİ ODALARINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ: DERS GÖZLEMİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	365
TEACHING SOCIAL STUDIES IN RESOURCE ROOMS: OBSERVATION OF LESSONS AND TEACHER OPINIONS	366
TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERS KİTABINDAKİ GÖRSELLERİN GÖSTERGEBİLİMSEL ANALİZİ	367
SEMIOTIC ANALYSIS OF VISUALS IN ATATURK’S PRINCIPLES AND HISTORY OF TURKISH REVOLUTION TEXTBOOKS.....	368
SOSYAL BİLGİLER DERSİ PENCERESİNDEN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “MODERN KADIN” ALGISINA BAKMAK	369
LOOKING TO THE MODERN WOMAN PERCEPTION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS FROM SOCIAL STUDIES’ WINDOW	370
15 TEMMUZ OLAYLARININ ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN TARİH BİLİNCİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	371
THE EFFECT OF JULY 15 INCIDENTS ON THE HISTORY CONSCIOUSNESS OF STUDENTS WITH SPECIAL TALENTS	372
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNİN LİSANSÜSTÜ EĞİTİMDE YAŞANAN SORUNLARA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	373
EXAMINING THE VIEWPOINTS OF SOCIAL SCIENCES EDUCATION POSTGRADUATE STUDENTS ON THE PROBLEMS EXPERIENCED IN POSTGRADUATE EDUCATION.....	374
TARİH ÖĞRETMEN ADAYLARININ, DARBELERİN SİYASİ VE SOSYAL ETKİSİNE YÖNELİK FARKINDALIK DÜZEYİ.....	375
AWARENESS OF HISTORY TEACHER CANDIDATES ON THE POLITICAL AND SOCIAL IMPACT OF CONFLICTS	376
SOSYAL BİLGİLER VE KARŞILAŞTIRMALI EĞİTİM ALANINDA YAYINLANMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARININ İNCELENMESİ: BİR META-SENTEZ ÇALIŞMA ÖRNEĞİ	377
EXAMINATION OF MASTER’S THESES IN THE FIELD OF SOCIAL STUDIES AND COMPARATIVE EDUCATION: A METASYNTHESIS STUDY.....	378
7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE OYUN KARTLARININ KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ.....	379

7TH GRADE STUDENTS FOR USE SOCIAL STUDIES STUDENT VIEWS OF PLAYING CARDS	380
ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN EĞİTİMİ PROGRAMI	381
THE SOCIAL STUDIES TEACHER TRAINING PROGRAM WITH THE PERSPECTIVES OF PROSPECTIVE TEACHERS.....	382
SOSYAL BİLGİLER TASLAK PROGRAMININ (2017) AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	383
AN EVALUATION OF THE DRAFT SOCIAL STUDIES CURRICULUM (2017) BASED ON ACADEMICS' VIEWS	384
REVIEW OF THE EDUCATION INFORMATICS NETWORK (EBA) E-MAGAZINES WITH RESPECT TO VALUES EDUCATION	385
“ONLAR DA ÇOCUKTU”: FATİH’İN ÇOCUKLUK DEFTERİNDEN BENİM DEFTERİME	386
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KÜLTÜR KAVRAMINA YÖNELİK ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA İNCELENMESİ.....	387
EXAMINING THE PERCEPTIONS OF SOCIAL SCIENCES TEACHER CANDIDATES ON “CULTURE” CONCEPT THROUGH METAPHORS	388
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ DOKTORA TEZLERİNDE KULLANILAN BAŞARI TESTLERİNİN İNCELENMESİ.....	389
INVESTIGATION OF THE ACHIEVEMENT TESTS USED IN SOCIAL STUDIES EDUCATION DOCTORAL DISSERTATIONS	390
DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSLARI BAĞLAMINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİ, KURS MERKEZİ YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ: ESKİŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ	391
OPINIONS OF SOCIAL SCIENCES TEACHERS, ADMINISTRATORS OF COURSE CENTERS AND STUDENTS WITHIN THE CONTEXT OF SUPPORT AND TRAINING COURSES: SAMPLE OF ESKİŞEHİR PROVINCE	392
ÖĞRENCİLERİN DÜNYAYI ANLAMASINDA SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ YERİ VE ÖNEMİ	393
PLACE AND IMPORTANCE OF SOCIAL SCIENCES TEXTBOOKS IN STUDENTS’ SENSE OF WORLD.....	394
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ETKİN YURTTAŞLIK VE HUKUK KURALLARI KAVRAMLARINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ.....	395
INVESTIGATION OF METAPHORICAL PERCEPTIONS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS TOWARD CONCEPTS OF EFFECTIVE CİTİZENSHIP AND LEGAL RULES	396
GÖREVLERİM Mİ SEÇİMLERİM Mİ? YATILI BÖLGE ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SORUMLULUK ALGILARI	397
MY DUTIES OR MY CHOICES? RESPONSIBILITY PERCEPTIONS OF REGIONAL BOARDING SECONDARY SCHOOL STUDENTS	398
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SORUMLULUK DEĞERİNİN GELİŞTİRİLMESİ	399

DEVELOPING THE RESPONSIBILITY VALUE OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS	400
2009 VE 2015 HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE 2017 TASLAK HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ KARŞILAŞTIRILMASI	401
COMPRASION OF 2009 AND 2015 LIFE SCIENCE COURSE CURRICULUM AND LIFE SCIENCE COURSE DRAFT CURRICULUM	402
ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİMİ DEĞER EĞİTİMİNDE FİLMLER	403
MOVIES IN VALUE EDUCATION IN TEACHING LIFE SCIENCE ACCORDING TO TEACHER CANDIDATES	404
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN İLKÖĞRETİM SOSYAL BİLGİLER MÜFREDATINDAKİ ATATÜRKÇÜLÜK İLE İLGİLİ KONU VE KAZANIMLARIN ÖĞRETİLMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	405
SOCIAL STUDIES TEACHERS' PERSPECTIVES ON THE LEARNING OBJECTIVES AND TOPICS AS TO ATATÜRKISM IN SOCIAL STUDIES TEACHING PROGRAM AT ELEMENTARY LEVEL	406
SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNDE YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN ETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ	407
OPINIONS OF TEACHER CANDIDATES RELATED TO THE EFFECTIVENESS OF CREATIVE DRAMA METHODS IN THE TEACHING OF SOCIAL STUDIES	408
İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZMEYE YÖNELİK YANSITICI DÜŞÜNME BECERİLERİ VE SOSYAL BİLGİLER DERSİ AKADEMİK BAŞARILARI	409
REFLECTIVE THINKING SKILLS OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS TO SOLVE PROBLEMS, SOCIAL STUDIES AND ACADEMIC ACHIEVEMENTS	410
TARTIŞMALI KONULARIN ÖĞRETİMİ: SOSYAL BİLGİLER SINIFLARINDAN YANSIMALAR*	411
TEACHING OF CONTROVERSIAL ISSUES: REFLECTIONS FROM SOCIAL STUDIES CLASSES	412
TÜRKİYE KÖKENLİ ÖĞRENCİLERİN ALMAN EĞİTİM SİSTEMİNE İLİŞKİN DÜŞÜNCE VE DENEYİMLERİ	413
THE THOUGHTS AND EXPERIENCES OF TURKISH-ORIGIN STUDENTS ON GERMAN EDUCATION SYSTEM	414
TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI BAĞLAMINDA SOSYAL BİLGİLER TOĞLULUĞU (SOBİT): ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ	415
SOCIAL STUDİES COMMUNITY (SOBIT) IN CONTEXT OF COMMUNITY SERVICE ACTIVITIES: TEACHER CANDIDATES' VIEWS	416
LİSE ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM ORTAMLARINDA ÇOKKÜLTÜRLÜ EĞİTİME İLİŞKİN ALGILARI	417
PERCEPTIONS OF HIGH SCHOOL STUDENTS ABOUT MULTICULTURAL EDUCATION IN THEIR LEARNING ENVIRONMENTS	418
TEXTBOOKS IN SOCIAL STUDIES CLASSROOMS: AN EXAMINATION OF PRE-SERVICE TEACHERS' EXPERIENCES	419

TÜRKİYE’DE TARİH DERS KİTAPLARIYLA İLGİLİ YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	420
THE EVALUATION OF POST GRADUATE THESES ON HISTORY TEXTBOOKS IN TURKEY	421
OSMANLI DEVLETİ’NİN SON YILLARINDA AKIL EĞİTİMİNE BİR ÖRNEK: TERBİYE-İ DİMAĞİYE YAHUD USUL-U TERBİYE.....	422
AN EXAMPLE TO OTTOMAN EMPIRE’S INTELLIGENCE EDUCATION ON THE LATEST YEARS: TERBİYE-İ DİMAĞİYE YAHUD USUL-U TERBİYE.....	423
DÜŞÜNME KONUSU LİSANSÜSTÜ TEZLERİNİN İNCELENMESİ	424
ARABALAR FİLMİNİN İÇERDİĞİ DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	425
THE EXAMINATION OF THE MOVIE “CARS” IN TERMS OF THE VALUES IT INCLUDES.....	426
SOSYAL BİLGİLER DERSLERİNDE DEĞİŞİM VE SÜREKLİLİĞİN ALGILANMASINDA GÖRSEL OKUMANIN ETKİLİLİĞİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI.....	427
THE EFFICIENCY OF VISUAL LITERACY IN TERMS OF UNDERSTANDING “CHANGE AND CONTINUITY” IN SOCIAL STUDIES: AN ACTION RESEARCH ...	428
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME KARŞI TUTUM DÜZEYLERİ	429
THE ATTITUDES OF THE UNIVERSITY STUDENTS TOWARDS DISTANCE EDUCATION	430
DİJİTAL ZAMAN ÇİZELGESİ HAKKINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ	431
SOCIAL STUDIES TEACHERS’ OPINIONS ABOUT DIGITAL TIMELINES	432
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KİŞİSEL VE AİLE ÖZELLİKLERİ İLE ÖĞRENİM GÖRDÜKLERİ PROGRAM, ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ VE YAŞAMA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	433
PERSONAL AND FAMILY FEATURES OF SOCIAL STUDIES PRE-SERVICE TEACHERS AND THEIR VIEWS REGARDING THE PROGRAM THEY STUDY, TEACHING PROFESSION AND LIFE	434
HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE OTANTİK GÖREV TEMELLİ ÖĞRENME ORTAMLARININ ÖĞRENCİLERİN DERSE YÖNELİK TUTUMLARINA VE ÖĞRENME SÜREÇLERİNE YANSIMASI.....	435
THE REFLECTION OF THE ATTITUDES AND LEARNING PROCESSES TO LEARNING ENVIRONMENTS WITH AUTHENTIC TASKS IN LIFE SCIENCE CLASS	436
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE 5E MODELİNİN KULLANIMININ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ VE ÖĞRENCİLERİN UYGULAMAYA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	437
THE EFFECT OF 5’S MODEL IN SOCIAL STUDIES COURSE ON STUDENTS’ACADEMIC ACHIEVEMENT AND THEIR VIEWS ABOUT THE COURSE	438
SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA GÖÇ KAVRAMININ İNCELENMESİ .	439

AN ANAYSIS OF CONCEPT OF MIGRATION IN SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS ...	440
SOSYAL MEDYA (AĞ) VATANDAŞLIK	441
SOCIAL MEDIA (NETWORK) CITIZENSHIP	442
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARINA YÖNELİK HUKUK OKURYAZARLIK ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI.....	443
LEGAL LITERACY SCALE FOR SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY.....	444
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KURTULUŞ SAVAŞINA YÖNELİK METAFOR ALGILARI	445
SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' METAPHORICAL PERCEPTIONS OF INDEPENDENCE WAR	446
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARI İLE DİĞER BÖLÜMLERDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRETMEN ADAYLARININ ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA İLİŞKİN TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	447
THE COMPARISON OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' ATTITUDES TOWARDS ATATÜRK'S PRINCIPLES AND REVOLUTIONS AND TEACHER CANDIDATES' ATTITUDES IN OTHER DEPARTMENTS	448
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN MÜFREDAT PROGRAMDA ÇANAKKALE SAVAŞI KONULARININ ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN BAKIŞ AÇILARI..	449
SOCIAL STUDIES TEACHERS' APPROACHES TO THE TEACHING METHODS REGARDING THE BATTLES OF GALLIPOLI IN THE CURRICULUM	450
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİ MOTİVASYONUNU ARTIRMAK İÇİN YAPTIKLARI ÇALIŞMALAR	451
PRACTICES FOR SOCIAL STUDIES TEACHERS TO INCREASE STUDENT MOTIVATION.....	452
ORTAOKULLARDA KARŞILAŞILAN SOSYAL SORUNLAR	453
SOCIAL PROBLEMS IN SECONDARY SCHOOLS	454
SOSYAL MEDYANIN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DEĞER OLUŞTURMA SÜRECİNDEKİ ROLÜ	455
ROLE OF SOCIAL MEDIA IN THE PROCESS OF VALUE CREATION OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS.....	456
ÜÇ KUŞAĞIN SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE İNSANİ DEĞERLER EĞİLİMLERİ	457
TRENDS IN HUMAN VALUES ACCORDING TO SOCIAL, CULTURAL AND ECONOMIC CHARACTERISTICS OF INDIVIDUALS	458
HAYAT BİLGİSİ DERSLERİNDE SÖZLÜ VE YEREL TARİH YÖNTEMLERİNİN UYGULANMASI İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	459
PERSPECTIVES OF TEACHERS AND STUDENTS ON THE USE OF ORAL AND LOCAL HISTORY IN LIFE STUDIES COURSES	460
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİNE YANSIYAN SÖZLÜ TARİH YAPMAKLA İLGİLİ DENEYİMLERİ	461

EXPERIENCES OF SOCIAL SCIENCES TEACHER CANDIDATES ABOUT MAKING ORAL HISTORY AS REFLECTED IN FOCUS GROUP DISCUSSIONS	462
SÖZLÜ TARİHİN EĞİTİM UYGULAMALARINA ENTEGRASYONUNDA BİR BAŞARI ÖYKÜSÜ: THE FOXFIRE PROJESİ	463
AN ACHIEVEMENT STORY IN INTEGRATION OF ORAL HISTORY TO EDUCATIONAL IMPLEMENTATIONS: THE FOXFIRE PROJECT	464
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE YER ALAN TARİH KONULARINA DRAMAYI UYARLAMAK: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI	465
ADAPTING DRAMA TO HISTORICAL TOPICS IN SOCIAL STUDIES LESSON: AN ACTION RESEARCH.....	466
İLKOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ ENGELLİLER AÇISINDAN YETERLİLİĞİ	467
THE COMPETENCY OF THE PRIMARY SCHOOL SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF DISABILITIES	468
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KREDİ KARTI KULLANIM DURUMLARI VE KREDİ KARTINA YÖNELİK TUTUMLARI	469
SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES CREDIT CARD USAGE POSITIONS AND ATTITUDES TOWARDS CREDIT CARD	470
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ SÖZLEŞMELİ ÖĞRETMENLİK UYGULAMASINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	471
AN INVESTIGATION OF SOCIAL SCIENCES STUDENT TEACHERS' REFLECTIONS ON CONTRACTED TEACHER PRACTICE	472
İLKOKUL ÇEVRE FARKINDALIK ÖLÇEĞİ GEÇERLİK-GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI	473
PRIMARY SCHOOL ENVIRONMENTAL AWARENESS SCALE VALIDITY-RELIABILITY STUDY	474
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE KANIT TEMELLİ ÖĞRENME UYGULAMALARI	475
EVIDENCE BASED LEARNING APPLICATIONS IN SOCIAL STUDIES EDUCATION	476
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE ÖĞRENME/ÖĞRETME GÜÇLÜĞÜ ÇEKİLEN KONULAR, NEDENLERİ VE ÇÖZÜM YOLLARI	477
TOPICS DIFFICULT TO LEARN AND TEACH IN SOCIAL STUDIES EDUCATION: REASONS AND SOLUTIONS	478
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNDE BİLİM İNSANLARININ YERİ	479
PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON SCIENTISTS.....	480
SOSYAL BİLGİLERDE OTANTİK ÖĞRENME: YÖNTEM, TEKNİK VE YENİ YAKLAŞIMLAR.....	481
AUTHENTIC LEARNING IN SOCIAL STUDIES: METHOD, TECHNIQUE AND NEW APPROACHES	482

TÜRKİYE’DE KADINLARIN EĞİTİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	483
PROBLEMS AND SOLUTION PROPOSALS MEETED IN THE EDUCATION OF WOMEN IN TURKEY	484
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE GRAFİK ÇİZME VE YORUMLAMA BECERİSİNİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK OLUŞTURULAN BECERİ KONTROL LİSTESİNİN KAPSAM GEÇERLİK ÇALIŞMASI	485
SCOPE VALIDITY STUDY OF THE SKILLS CONTROL LIST CREATED FOR THE DEVELOPMENT OF GRAPHIC SKILL AND INTERPRETATION IN SOCIAL STUDIES.....	486
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÇEVRE EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	487
SOCIAL STUDIES TEACHER STUDENTS EVALUATION OF VISIONS RELATED TO ENVIRONMENTAL EDUCATION.....	488
ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER DERSİNDEKİ MATEMATİK KAVRAMLARI İLE İLGİLİ ALAN BİLGİLERİNİN İNCELENMESİ.....	489
INVESTIGATION OF TEACHER CANDIDATES ABOUT THEIR AREA INFORMATION OF MATHEMATICAL CONCEPTS IN THE COURSE OF SOCIAL STUDIES.....	490
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MİLLÎ KİMLİK ALGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	491
AN ANALYSIS OF NATIONAL IDENTITY PERCEPTIONS OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS REGARDING DIFFERENT VARIABLES	492
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE SÖZLÜK KULLANIMINA YÖNELİK ALGILARI.....	493
SECONDARY STUDENTS PERCEPTIONS OF DICTIONARY USE IN SOCIAL STUDIES LESSON.....	494
SOSYAL BİLGİLER 5. SINIF DERS KİTAPLARININ DİSİPLİNLERARASI YAKLAŞIM AÇISINDAN İNCELENMESİ.....	495
EXAMINATION OF SOCIAL STUDIES 5 TH GRADE TEXTBOOKS IN TERMS OF APPROACHES OF INTERDISCIPLINARY	496
SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ DÜŞÜNCE EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ: ZAMAN İÇİNDE BİLİM ÜNİTESİ ÖRNEĞİ	497
THE ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES COURSE BOOK IN THE TERMS OF THOUGHT EDUCATION: THE CASE OF SCIENCE IN TIME UNIT	498
SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA ANTROPOLOJİ VE SOSYOLOJİ DİSİPLİNLERİNE AİT KAVRAMLARIN İNCELENMESİ	499
EXAMINATION OF ANTHROPOLOGY AND SOCIOLOGY CONCEPTS IN SOCIAL STUDIES COURSE BOOKS.....	500
MÜZE VE TARİHİ MEKÂNLARDA DEĞERLER EĞİTİMİ: KAYSERİ LİSESİ MİLLÎ MÜCADELE MÜZESİ ÖRNEĞİ	501
VALUES EDUCATION IN MUSEUMS AND HISTORICAL PLACES: AN EXAMPLE OF THE MUSEUM OF KAYSERİ HIGH SCHOOL NATIONAL STRUGGLE	502

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA YAPILANDIRMACI YAKLAŞIM ÇERÇEVESİNDE KADIN EĞİTİMİ	503
SOCIAL STUDIES LESSON IN CONSTRUCTIVIST APPROACH WITHIN THE FRAMEWORK OF WOMENS EDUCATION.....	504
TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ'NİN KURULUŞUNDAN GÜNÜMÜZE (1923-2017) ORTAOKUL DERS KİTAPLARINDA YAHUDİ/MUSEVİ İMGESİ	505
JEWISH IMAGE IN MIDDLE SCHOOL COURSEBOOKS IN TURKEY SINCE THE FOUNDATION OF THE REPUBLIC (1923-2017).....	506
ÖĞRENCİLERİN MİLLET KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI.....	507
MIDDLE SCHOOL STUDENTS' METAPHORIC PERCEPTIONS TOWARD THE CONCEPT OF NATION	508
VATANDAŞLIK ALGISININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	509
EXAMINING CITIZENSHIP PERCEPTION ACCORDING TO VARIOUS VARIABILITY	510
MESLEĞİN İLK YILLARINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİ: “KENDİ YÖNTEMLERİNİ İCAT ETMEK”.....	511
NOVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS: “DISCOVERING THEIR OWN METHODS”	512
KARAR SENİN PROJESİ BAĞLAMINDA DEMOKRASİ BİLİNCİNİN GELİŞMESİNE YÖNELİK PAYDAŞ GÖRÜŞLERİ: MAHMUDİYE İLÇESİ ÖRNEĞİ	513
VIEWS OF PARTNERS OF “KARAR SENİN” PROJECT ON THE DEVELOPMENT OF DEMOCRACY CONSCIOUSNESS: A CASE FROM MAHMUDİYE	514
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ DEĞERLERİN ATASÖZÜ KARŞILIKLARININ BELİRLENMESİ	515
IDENTIFY OF PROVERB EQUIVALENTS OF VALUES IN SOCIAL STUDIES CURRICULUM.....	516
HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE ÖĞRENCİLERİN BİLİMSELLİK DEĞERİNE İLİŞKİN ALGILARI	517
PERCEPTIONS OF THE STUDENTS “VALUE OF SCIENTIFIC” IN LIFE SCIENCE COURSE	518
İLKOKUL 3 VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİŞÜSTÜ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ.....	519
AN INVESTIGATION OF PRIMARY 3RD AND 4TH GRADERS' METACOGNITIVE LEVELS	520
2004 SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINDAKİ VE C3 ÇERÇEVE PROGRAMINDAKİ ÖĞRENME ALANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	521
THE COMPARISON OF THE LEARNING FIELDS IN THE 2004 SOCIAL STUDIES PROGRAM AND C3 FRAMEWORK PROGRAM	522
ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ DİJİTAL VATANDAŞLIK VE ALT BOYUTLARI BAKIMINDAN YETERLİLİĞİ.....	523

THE QUALIFICATION OF THE SECONDARY SCHOOL SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF DIGITAL CITIZENSHIP AND ITS SUB-DIMENSIONS	524
AYŞE SIDIKA HANIM VE “USUL-I TALİM VE TERBİYE DERSLERİ” ADLI DERS KİTABINDAN HAREKETLE DÖNEMİN AHLAK EĞİTİMİ ANLAYIŞINDA FELSEFİ YANSIMALAR	525
PHILOSOPHICAL REFLECTIONS ON THE PERIOD’S MORAL EDUCATION PERSPECTIVE FROM THE VIEWPOINT OF AYŞE SIDIKA HANIM AND HER TEXTBOOK “USUL-I TALİM VE TERBİYE DERSLERİ”	526
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE EDEBÎ ÜRÜNLERİN KULLANIMI VE DEĞER AKTARIMINDAKİ KATKILARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ.....	527
PRE-SERVICE TEACHERS VIEWS ABOUT USING OF LITERARY WORKS AND ON THE CONTRIBUTIONS OF LITERARY WORKS TO TRANSFER VALUES IN TEACHING SOCIAL STUDIES	528
SOCIAL STUDIES STUDENT TEACHERS’ ATTITUDES TOWARDS CITIZENSHIP CONCEPT.....	529
THE SOCIAL STUDIES STUDENT TEACHERS’ PERCEPTIONS OF GLOBAL CITIZENSHIP.....	530
ALMANYA’DA SACHUNTERRICHT (HAYAT BİLGİSİ) DERS KİTAPLARINDA BİR ARADA YAŞAM KÜLTÜRÜNÜN SUNUMU	531
THE PRESENTATION OF THE CULTURE OF LIVING TOGETHER IN GERMAN SACHUNTERRICHT (LIFE STUDIES) TEXTBOOKS	532
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN TARİH KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK BAKIŞ ALGILARI	533
METAPHORICAL PERSPECTIVE PERCEPTIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS ON THE CONCEPT OF HISTORY	534
FARKLI MİLLİ KİMLİKLERE SAHİP ÖĞRENCİLERİN VATANDAŞLIK (EĞİTİMİ) ALGILARININ İNCELENMESİ	535
ANALYSIS OF THE DIFFERENCE IN CITIZENSHIP (EDUCATION) PERCEPTION AMONG STUDENTS FROM DIFFERENT COUNTRIES	536
BİREY VE TOPLUM ÖĞRENME ALANINA YÖNELİK SOSYAL BİLGİLER DERSİ KAZANIMLARININ ÖĞRETMENLER AÇISINDAN ANALİZİ	537
SOCIAL STUDIES ON INDIVIDUAL AND SOCIETY LEARNING ANALYSIS OF COURSE LITERATURE IN TEACHERS	538
ADAY ÖĞRETMENLERİN ADAY ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SÜRECİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	539
THE VIEWS OF THE CANDIDATE TEACHERS RELATED TO CANDIDATE TRAINING PROCESS.....	540
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE MİLLİYETÇİLİK BAĞLAM VE ARAŞTIRMALARI.....	541
NATIONALISM: CONTEXT AND RESEARCH IN SOCIAL STUDIES EDUCATION.....	542
MESLEK LİSESİ ÖĞRETMENLERİNİN İŞ YAŞAM KALİTESİ İLE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	543

A STUDY ON THE RELATIONSHIP OF THE QUALITY OF OCCUPATIONAL LIFE OF THE VOCATIONAL HIGH SCHOOL TEACHERS WITH THEIR ORGANIZATIONAL COMMITMENT	544
ÖĞRETMENLERİNİN ÖRGÜTSEL ADALET İLE ÖRGÜTSEL SİNİZM ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	545
A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS'S PERCEIVED ORGANIZATIONAL JUSTICE AND THEIR PERCEIVED ORGANIZATIONAL CYNICISM.....	546
8. SINIF ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TARİHSEL KAVRAMLARA YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİ VE KAVRAM YANILGILARI	547
8TH GRADE SECONDARY SCHOOL STUDENTS' KNOWLEDGE AND CONCEPTUAL DELUSIONS TOWARDS HISTORICAL CONCEPT.....	548
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUMA ALIŞKANLIKLARININ BELİRLENMESİ	549
DETERMINING READING HABITS OF SOCIAL SCIENCES TEACHER CANDIDATES	550
SOSYAL BİLGİLER İÇERİĞİNİN ANLAŞILIRLIĞINI ARTIRMADA ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM UYGULAMALARI VE OKUDUĞUNU ANLAMA STRATEJİLERİNE İLİŞKİN ALGILARI	551
TEACHERS' PERCEPTIONS RELATED TO TEACHING PRACTICES AND READING COMPREHENSION STRATEGIES IN INCREASING THE UNDERSTANDING OF THE SOCIAL STUDIES CONTENT	552
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	553
EVALUATION OF ENTREPRENEURSHIP CHARACTERISTICS OF SOCIAL STUDENTS TEACHERS	554
21. YÜZYIL'DA KÜRESEL EĞİTİMİ YENİDEN DÜŞÜNMEK: SOSYAL BİLGİLER VE İNGİLİZCE ÖĞRETMEN ADAYLARININ KÜRESEL EĞİTİM ALGILARI.....	555
RETHINKING GLOBAL EDUCATION IN THE 21ST CENTURY: GLOBAL EDUCATION PERCEPTIONS OF SOCIAL STUDIES AND EFL PRESERVICE TEACHERS	556
İNSAN HAKLARI YURTTAŞLIK VE DEMOKRASİ DERSİNDE AKTİF ÖĞRENME YÖNTEMİ İLE KAVRAM ÖĞRETİMİ	557
CONCEPTUAL TEACHING WITH ACTIVE LEARNING METHOD IN HUMAN RIGHTS CITIZENSHIP AND DEMOCRACY COURSE.....	558
ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNDEKİ BAŞARISIZLIKLARINA YÖNELİK ÖNYARGILARI	559
MIDDLE SCHOOL STUDENTS' FEAR OF FAILURE IN SOCIAL STUDIES THROUGH METAPHORS.....	560
ÖĞRENCİLERİN LAİKLİK KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI	561
MIDDLE SCHOOL STUDENTS' METAPHORIC PERCEPTIONS TOWARD THE CONCEPT OF SECULARISM	562
ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN DEMOKRATİK DAVRANIŞ EĞİLİMLERİ	563

MIDDLE SCHOOL TEACHERS' TENDENCY TO DEMOCRATIC BEHAVIOR	564
“ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK” KAVRAMINA İLİŞKİN ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN METAFORLARI.....	565
SECONDARY SCHOOL TEACHERS' METAPHORS RELATED TO MULTICULTURALISM.....	566
VATANDAŞLIK EĞİTİMİYLE İLGİLİ PROGRAM-DIŞI ETKİNLİKLERE İNGİLTERE İLKÖĞRETİM OKULLARINDAN ÖRNEKLER.....	567
EXAMPLES FOR EXTRACURRICULAR ACTIVITIES RELATED TO CITIZENSHIP EDUCATION IN PRIMARY AND SECONDARY SCHOOLS IN ENGLAND.....	568
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ VE ÖĞRETMENLERİNİN VATANDAŞLIK EĞİTİMİ KAPSAMINDAKİ BAZI KAVRAMLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....	569
SOCIAL STUDIES TEACHERS' AND PROSPECTIVE TEACHERS' OPINIONS REGARDING CERTAIN CONCEPTS WITHIN CITIZENSHIP EDUCATION	570
SOSYAL BİLGİLER VE SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN VATANDAŞLIK VE VATANDAŞLIK EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	571
THE INVESTIGATION OF THE PRE-SERVICE CLASSROOM TEACHERS' AND PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON CITIZENSHIP AND CITIZENSHIP EDUCATION.	572
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MALAZGİRT SAVAŞINA YÖNELİK METAFOR ALGILARI	573
SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' METAPHORICAL PERCEPTIONS OF BATTLE OF MALAZGİRT	574
İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İNSAN HAKLARI, YURTTAŞLIK VE DEMOKRASİ DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	575
THE OPINIONS OF 4TH GRADE STUDENTS OF PRIMARY SCHOOL RELATED WITH HUMAN RIGHTS CITIZENSHIP AND DEMOCRACY	576
1960 ASKERİ MÜDAHALESİ SONRASINDA YAZILAN YURTTAŞLIK BİLGİSİ DERS KİTAPLARINDA İYİ YURTTAŞ İDEALİ	577
IDEAL OF GOOD CITIZEN IN CIVICS TEXTBOOKS WHICH WERE WRITTEN AFTER 1960 MILITARY INTERVENTION	578
ZEKA VE BEYNİN FARKLI BÖLGELERİNDEN ELDE EDİLEN EEG VERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	579
THE RELATION BETWEEN INTELLIGENCE AND EEG ACTIVITY IN DIFFERENT BRAIN REGIONS.....	580
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖĞRENME ALANLARI VE NCSS	581
LEARNING AREAS IN SOCIAL STUDIES CURRICULUMS AND NCSS.....	582
ORTAÖĞRETİM BİYOLOJİ DERS KİTAPLARINDA YER ALAN ETKİNLİKLERİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİ AÇISINDAN ANALİZİ	583
ANALYSIS OF CRITICAL THINKING SKILLS IN SECONDARY SCHOOL BIOLOGY TEXTBOOKS.....	584

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN STAJ ÇALIŞMALARININ YETERLİLİK DÜZEYLERİ (ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ)	585
EDUCATION FACULTY STUDENTS' TRAINING COURSES' LEVEL OF COMPETENCE (ADNAN MENDERES UNIVERSITY EDUCATION FACULTY SAMPLE)	586
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KONUŞMA ÖZ YETERLİKLERİ	587
SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' SPEEING SELF-EFFICACY	588
EĞİTİM FAKÜLTESİNDEKİ FARKLI BÖLÜM ÖĞRENCİLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ.....	589
INVESTIGATION OF THE STUDENSTS' CRITICAL THINKING LEVEL IN DIFFERENT DEPARTMENTS IN THE FACULTY OF EDUCATION.....	590
ÖĞRETMEN ADAYLARININ “SINIFTA DİSİPLİN SAĞLAMAK” KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ BELİRLENMESİ: BİR METAFOR ANALİZİ ÇALIŞMASI .	591
DETERMINATION OF PERCEPTION REGARDING THE “DISCIPLINE IN THE CLASSROOM” OF TEACHER CANDIDATES: A WORK OF METAPHOR ANALYSIS	592
DİL-KÜLTÜR İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUDUKLARINI ANLAMA DURUMLARI	593
READING COMPREHENSION OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES WITHIN THE CONTEST OF LANGUAGE AND CULTURE	594
SOSYAL BİLGİLER DERS MATERYALLERİNİN TEKNOLOJİ TABANLI İNFOGRAFİK TASARLANMASI: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI	595
SOCIAL STUDIES COURSE MATERIALS TECHNOLOGY BASED INFOGAL DESIGN: AN ACTION STUDY	596
SOSYAL BİLGİLERDE GEO-MEDYA.....	597
GEO-MEDIA IN SOCIAL STUDIES	598
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUMA KÜLTÜRLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA	599
A QUALITATIVE RESEARCH ON READING CULTURES OF THE SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES	600
DOKTORA ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK DANIŞMANLARININ KATKILARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ: TÜRKİYE-ABD ÖRNEĞİ	601
THE PHD. STUDENTS' OPINIONS ABOUT THEIR ACADEMIC ADVISORS' CONTRIBUTIONS: THE SAMPLE OF TURKEY-USA	602
SÜRDÜRÜLEBİLİR EĞİTİMDE COĞRAFYA BİLİNCİ: ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	603
GEOGRAPHY CONSCIOUSNESS IN SUSTAINABLE EDUCATION: STUDENT VIEWS	604
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN BAKIŞIYLA COĞRAFİ BİLİNÇ	605

GEOGRAPHICAL CONSCIOUSNESS FROM THE PERSPECTIVE OF POSTGRADUATE STUDENTS OF SOCIAL SCIENCES EDUCATION	606
KONAKLAMALI ÇEVRE EĞİTİMİ ALAN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVRE EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	607
OPINIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES, WHO HAD ENVIRONMENTAL EDUCATION, ABOUT ENVIRONMENTAL EDUCATION	608
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ AFYONKARAHİSAR TURİZMİ HAKKINDAKİ ALGILARI	609
VIEWS OF PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' ON TOURISM IN AFYONKARAHİSAR	610
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMININ, ÖĞRETMENLERİN ALAN BİLGİSİ YETERLİLİKLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	611
THE EVALUATION OF SOCIAL STUDIES UNDERGRADUATE PROGRAMME ACCORDING TO TEACHERS' COMPETENCE WITH SUBJECT MATTER	612
ÖĞRETMENLERİN ÇEVREYE YÖNELİK TUTUMLARI İLE ÇEVRE BİLİNCİNE YÖNELİK DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	613
RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' ATTITUDE TOWARD ENVIRONMENT AND THEIR BEHAVIORS RELATED WITH ENVIRONMENTAL AWARENESS.....	614
LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ DÜZENLEMELİ ÖĞRENME BECERİSİ.....	615
SELF-REGULATED LEARNING SKILLS OF UNDERGRADUATE STUDENTS	616
ÖĞRETMEN ADAYLARININ PERSPEKTİFİNDEN DEMOKRASİ KAVRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ	617
EVALUATION OF THE PERSPECTIVE DEMOCRACY CONCEPT OF TEACHER CANDIDATES	618
AN ANALYSIS OF SECONDARY SCHOOL ENGLISH AND SOCIAL STUDIES CURRICULA WITH AN INTEGRATED CURRICULUM APPROACH: A CLASSROOM IMPLEMENTATION.....	619
KANIT TEMELLİ ÖĞRETİMİN SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINA YANSIMASI .	620
REFLECTION TO THE SOCIAL STUDIES CURRICULUM PROGRAM OF EVIDENCE BASED TEACHING	621
SADRETTİN CELAL ANTEL'İN TÜRK EĞİTİM TARİHİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ .	622
THE PLACE AND IMPORTANCE OF SADRETTİN CELAL ANTEL IN THE TURKISH HISTORY OF EDUCATION	623
DEĞERLER EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE VELİLERİN KARŞILIKLI BEKLENTİLERİ	624
TEACHERS, STUDENTS AND PARENTS' MUTUAL EXPECTATIONS ABOUT VALUE EDUCATION	625
1950 VE 1980 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE EĞİTİM DERGİCİLİĞİ: EĞİTİM HAREKETLERİ DERGİSİ ÖRNEĞİ	626
TURKISH EDUCATIONAL JOURNAL PUBLISHING IN TURKEY IN 1950-1980: THE SAMPLE OF THE JOURNAL OF EDUCATION MOVEMENTS	627

7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖZÜYLE MÜZE GEZİLERİNDE YAŞANAN SORUNLAR	628
PROBLEMS EXPERIENCED IN MUSEUM TRIPS IN THE EYE OF 7TH GRADE STUDENTS	629
EĞİTİMİN EKONOMİK NİTELİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	630
A RESEARCH ON ECONOMICAL CHARACTERISTICS OF EDUCATION	631
7. VE 8. SINIF ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KÜRESEL SORUNLARA YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİ VE KAVRAM YANILGILARI	632
7TH AND 8TH GRADE SECONDARY SCHOOL STUDENTS' KNOWLEDGE AND CONCEPTUAL DELUSIONS TOWARDS GLOBAL PROBLEMS	633
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN, SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDEN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ	634
INVESTIGATION OF SOCIAL STUDIES TEACHERS' EXPECTATIONS IN PRIMARY SCHOOL TEACHERS' SOCIAL STUDIES TEACHING	635
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ 5E ÖĞRENME MODELİNE UYGUN DERS TASARIMI GELİŞTİRME VE UYGULAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	636
PROSPECTIVE TEACHERS' OPINIONS ABOUT IMPLEMENTING AND DESIGNING LESSON PLANS BASED ON 5E MODEL	637
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DEMOKRATİK VATANDAŞLIK DAVRANIŞLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	638
THE FACTORS THAT AFFECT UNIVERSITY STUDENTS' DEMOCRATIC CITIZENSHIP BEHAVIOUR	639
VELİLERİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ	640
EXAMINATION OF PARENTS OPINIONS ON THE SOCIAL SCIENCES COURSE ..	641
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ DÜNYA MİRASINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	642
SOCIAL STUDIES TEACHERS CANDIDATES' VIEWS ON WORLD HERITAGE	643
ORTAOKUL 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN “DEVLET” KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: DİYARBAKIR İL ÖRNEĞİ	644
ANALYSIS OF METAPHORICAL PERCEPTIONS OF 7TH GRADE STUDENTS ABOUT THE CONCEPT OF “STATE” BASED ON CERTAIN VARIABLES: THE EXAMPLE OF DIYARBAKIR PROVINCE	645
TÜRK TARİHİNDE YOLCULUK ÜNİTESİNİN SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINA YANSIMASI	646
THE REFLECTION OF JOURNEY INTO TURKISH HISTORY UNIT ON SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS	647
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN TARİH DERS KONULARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ	648

SOCIAL STUDIES TEACHING STUDENTS' VIEWS ABOUT HISTORY COURSE SUBJECTS	649
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN YEREL TARİH KONULARININ ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	650
THE VIEWS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS RELATED TO LOCAL HISTORY SUBJECTS TEACHING	651
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNİN TARİHSEL TEMELİ OLARAK BÜYÜK SELÇUKLU DÖNEMİNDEKİ EĞİTİM SEFERBERLİĞİNİN YERİ VE ÖNEMİ	652
THE POSITION AND IMPORTANCE OF EDUCATION IN THE GREAT SELJUKS PERIOD AS THE HISTORICAL BASIS OF SOCIAL STUDIES EDUCATION	653
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE SALGIN VE BULAŞICI HASTALIKLAR, İLAÇLAR VE HASTALIKLARLA MÜCADELE YÖNTEMLERİ: 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMALARI	654
EPIDEMIC AND INFECTIOUS DISEASES, MEDICINES AND METHODS OF COMBATING DISEASES FROM THE PAST TO TODAY: 6TH GRADE STUDENTS' ORAL HISTORY STUDIES.....	655
DEĞERLER EĞİTİMİNDE ATASÖZÜ, DEYİM VE ÖZDEYİŞLERİN SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINDAKİ YERİ	656
MENTION IN THE SOCIAL STUDIES PROGRAM OF PROVERB, IDIOM AND BYWORD IN VALUES EDUCATION.....	657
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE MÜZE İLE EĞİTİM KAPSAMINDA YOZGAT'IN DOĞAL VE KÜLTÜREL DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ	658
INVESTIGATION OF NATURAL AND CULTURAL VALUES OF YOZGAT IN THE COURSE OF SOCIAL SCIENCE EDUCATION WITH MUSEUM.....	659
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖLGE OYUNU KARAGÖZ VE HACİVAT' A İLİŞKİN ANLAMLANDIRMALARININ İNCELENMESİ	660
INVESTIGATION OF THE SOCIAL STUDENTS TEACHERS RELATIONSHIP BETWEEN THE SHADOW GAME KARAGÖZ AND HACİVAT	661
ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZYETERLİK, ÖĞRENME STİLİ VE ÖĞRENME STRATEJİSİ DÜZEYLERİ (ANADOLU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ).....	662
LEVELS OF SELF-EFFICACY AND LEARNING STYLES AND LEARNING STRATEGIES OF TEACHER CANDIDATES (THE CASE OF ANADOLU UNİVERSİTY)	663
SOSYAL BİLGİLER DERSİ ZÜMRE TOPLANTILARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ.....	664
TEACHERS' VIEWS ON SOCIAL STUDIES COURSE TEACHER GROUP MEETINGS	665
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ALGILADIKLARI EVRENSEL DEĞERLERİN BİR YORDAYICISI OLARAK OKUL İKLİMİ.....	666
SCHOOL CLIMATE AS S PREDICTOR OF UNIVERSAL VALUES THAT SECONDARY SCHOOL STUDENTS PERCEIVE.....	667
SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN DİSİPLİNLER ARASI UYGULANMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	668

HAYAT BİLGİSİ DERSİ DEĞER EĞİTİMİNDE ANİMASYONLARIN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖRNEK BİR UYGULAMA.....	669
AN EXAMPLE APPLICATION OF USE OF ANIMATIONS IN VALUE EDUCATION IN LIFE SCIENCE COURSE.....	670
SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDAKİ ÇEVRE BİLİNCİ EĞİLİMİ.....	671
TENDENCIES OF ENVIRONMENTAL AWARENESS IN SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS.....	672
KAVRAM ÖĞRENMEDE YENİ BİR MODEL: DİNAMİK KAVRAM BULUTU	673
A NEW MODEL IN CONCEPT LEARNING: DYNAMIC CONCEPT CLOUD.....	674
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE COĞRAFYA ÖĞRETİMİNİN AKADEMİSYENLER VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	675
EVALUATION OF TEACHING OF SOCIAL SCIENCES ON ACADEMIC GEOGRAPHY LESSON ACCORDING TO THE VIEWS OF TEACHERS AND ACADEMICIANS	676
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN, VELİLERİN VE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ÖDEV KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	677
SECONDARY SCHOOL STUDENTS', PARENTS' AND SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON HOMEWORK	678
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ORGAN BAĞIŞINA İLİŞKİN ALGILARI.....	679
SECONDARY SCHOOL STUDENTS' PERCEPTION OF ORGAN DONATION.....	680
ZEKÂ OYUNLARININ SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE KULANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ	681
THE OPINIONS OF TEACHER CANDIDATES REGARDING THE USE OF INTELLIGENCE GAMES IN TEACHING SOCIAL STUDIES	682
NEREDE HATA YAPIYORUZ? "TECRÜBEYE KULAK VERELİM!"	683
WHERE DO WE MAKE MISTAKES? LETS LISTEN TO THE EXPERIENCE!	684
YER TEMELLİ ÖĞRETİM YAKLAŞIMIYLA İŞLENEN ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI ÜNİTESİNİN ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	685
THE EFFECTS OF PLACE BASED EDUCATIONAL APPROACH ON STUDENTS' ATTITUDE TOWARD SOCIAL STUDIES	686
ÇOCUK HİKAYELERİNDEN ÇEVRE KİRLİLİĞİNE: ÇOCUK HİKAYELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	687
FROM CHILD STORIES TO ENVIRONMENTAL POLLUTION: AN EXAMINATION ON CHILDREN'S STORIES.....	688
FARKLI BEŞERİ BÖLGELERDE YAŞAYAN ÖĞRENCİLERİN ÇİZDİKLERİ RESİMLERE YANSITTIKLARI KÜRESEL SORUNLAR	689
GLOBAL PROBLEMS THAT STUDENTS LIVING IN DIFFERENT TERRITORIES REFLECT WITH THEIR DRAWINGS.....	690
ORTAOKUL DERS KİTAPLARINDA AFETLER VE AFET EĞİTİMİ İÇERİĞİNE İLİŞKİN BİR ANALİZ.....	691

AN ANALYSIS OF DISASTERS AND DISASTER EDUCATION IN THE CONTENT OF SECONDARY SCHOOL COURSE BOOKS.....	692
COĞRAFYA DERSLERİNDE CBS (COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ)’NİN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	693
INVESTIGATION OF TEACHERS VIEWS ON THE USE OF GIS (GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEMS) IN GEOGRAPHY LESSONS.....	694
TÜRKİYE VE KANADA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI	695
COMPARISON OF TURKISH AND CANADIAN SOCIAL STUDIES CURRICULA IN TERMS OF VALUES EDUCATION	696
SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARINDAKİ (YÜRÜRLÜKTE OLAN VE TASLAK) DEĞERLER EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	697
THE TEACHERS OPINIONS ABOUT VALUES EDUCATION IN THE TEACHING PROGRAMME OF SOCIAL STUDIES LESSON (DRAFT AND IN FORCE).....	698
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇALIŞKANLIK DEĞERİNE İLİŞKİN ETKİNLİK SÜREÇLERİ.....	699
PERFORMANCE PROCESS OF CANDIDATE TEACHERS OF SOCIAL STUDIES ABOUT “INDUSTRIOUSNESS” VALUE.....	700
TASLAK ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA DEĞERLER EĞİTİMİ	701
VALUES EDUCATION IN DRAFT CURRICULA.....	702
TÜRKİYE ÜNİVERSİTELERİNDE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALLARININ MEVCUT DURUMU (2017)	703
CURRENT SITUATION OF SOCIAL STUDIES TEACHING TRAININGS IN TURKEY UNIVERSITY (2017).....	704
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİMİNİ KOLAY BULDUKLARI VE ZORLANDIKLARI ÜNİTELER.....	705
UNITS THAT SOCIAL STUDIES TEACHERS FIND EASY AND HARD TO LEARN .	706
BİR TOPLUMA HİZMET UYGULAMASI ÖRNEĞİ: ÖĞRENCİ DERGİSİ ÇIKARMA	707
AN EXAMPLE OF A COMMUNITY SERVICE: PUBLISHING A STUDENT JOURNAL	708
SOSYAL BİLGİLER VE FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMLARININ ÇEVRE EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	709
EVALUATION OF SOCIAL STUDIES AND SCIENCE TEACHER EDUCATION UNDERGRADUATE PROGRAMS IN TERMS OF ENVIRONMENTAL EDUCATION	710
DEĞERLER ÖĞRETİMİNDE ANİMASYONLARIN KULLANIMI: CHARLİE CHAPLİN ÖRNEĞİ.....	711
USING ANIMATIONS IN VALUES TEACHING: CHARLIE CHAPLINE SAMPLES .	712
DÜNYADA BAŞKA ŞEKİLDE YAŞAMAK DA MÜMKÜN MÜ: DEĞER ÖĞRETİMİNDE “KÜÇÜK KARA BALIK” ÖRNEĞİ.....	713

IS IT POSSIBLE TO LIVE IN THE WORLD DIFFERENTLY: THE “THE LITTLE BLACK FISH” CASE IN VALUE EDUCATION	714
ORTAOKUL 8.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DEMOKRASİKAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFORLAR ARACILIĞIYLA BELİRLENMESİ.....	715
IDENTIFICATION OF THE 8TH GRADE STUDENTS PERCEPTION TO THE TERM DEMOCRACY VIA METAPHORS.....	716

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ VE ÖĞRETMEN ÖZYETERLİKLERİ

Doç.Dr. Kubilay YAZICI, Ömer Halisdemir Üniversitesi, kyazici@ohu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Ebru AY, Ömer Halisdemir Üniversitesi, ebru.ay@ohu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Salih USLU, Ömer Halisdemir Üniversitesi, salihuslu@ohu.edu.tr
Okutman Soner ARIK, Ömer Halisdemir Üniversitesi, arik_soner@hotmail.com

ÖZET

Öğrenme süreci insanın doğumuyla başlayan ve ölümüne kadar devam eden bir süreçtir. Bu süreçte pek çok etken bireyin yaşamını anlamlı hale getirmesine imkân sağlar. Doğumla başlayan bu anlamlandırma süreci, çoğu kez istemsiz bir biçimde gerçekleşir. Bu aşamada toplumsal yapının sağlıklı bir şekilde işleyişinin gerçekleşmesi için öğrenme sürecinin kontrol altında tutulması gerekir. Bu kontrol toplumsal refahın artırılmasına katkı sağlayarak ülkelerin gelişmişlik düzeyinin de artırılmasında önemli bir rol oynar. Eğitimin her ne kadar planlı bir şekilde çoğu kez formal eğitim kurumlarında gerçekleştirildiği dile getirilmekte birlikte, okul ortamıyla sınırlı olmayan öğrenmenin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için öğretmen konumunda bulunan ve topluma yol gösteren kişilerce genç kuşaklara sistematik bir biçimde aktarılması gerekir. Yaşam boyu öğrenme kişisel ve mesleki gelişimi içerisinde barındıran bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yapının hem öğretmenlerin kendi gelişimleri hem de gelecek kuşakların kişisel gelişimlerinde etkide bulunduğu dile getirilmektedir. Geleceğin öğretmen adaylarının yetiştirildiği kurumlar olarak eğitim fakülteleri yaşam boyu öğrenmenin planlanmasından uygulanmasına kadar pek çok boyutta etkin bir rol oynamaktadır. Bu aşamada vatandaşlık yeterliliklerinin yapılandırılmasını odak noktasına alan sosyal bilgiler dersi ve onun formal eğitim kurumlarında yapılandırılmasını sağlayan öğretmen adayları, gelecek nesillerin öğrenme sürecinin daha nitelikli olması aşamasında önemli rol ifa ederler. Gerçekleştirilen bu çalışma ile sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile öğretmen özyeterliliklerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Ömer Halisdemir Üniversitesi birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırma tarama modellerinden ilişkisel tarama modelinde yapılandırılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Diker Çoşkun (2009) tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği”, Çapa, Çakıroğlu ve Sarıkaya (2005) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Öğretmen Özyeterlilik Ölçeği” ve araştırmacılar tarafından hazırlanan cinsiyet, sınıf, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, lisansüstü eğitim yapma isteği ve kişisel ve mesleki gelişimle ilgili eğitim alma durumu değişkenlerinden oluşan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde regresyon analizinden yararlanılmıştır. Veriler SPSS 24 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin öğretmen özyeterlilik düzeylerini yordama düzeylerine ilişkin regresyon analizi sonuçları incelendiğinde; varyans analizi sonucunun ($F=34.485$, $p<.01$) anlamlı olduğu görülmüştür. Bu bulgu regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir. Standardize edilmiş regresyon katsayıları (β) ve regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde, öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme becerileri üzerinde öğretmen özyeterlilik düzeylerinin anlamlı birer yordayıcı olduğu ($p<0.05$) görülmektedir. Bu değişken öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme becerileri ile düşük düzeyde ve anlamlı bir ilişki vermektedir ($R=0.319$). Ayrıca öğretmen özyeterlilik düzeylerinin yaşam boyu öğrenme puanlarındaki değişkenliğin (varyansın) yaklaşık olarak % 10’unu açıkladığı görülmektedir ($R^2=0.10$, $p<.01$). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile öğretmen özyeterlilik düzeyleri bağımsız değişkenler açısından incelendiğinde: Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile öğretmen özyeterlilik düzeylerinin cinsiyet, anne eğitim durumu ve lisansüstü eğitim yapma isteği değişkenleri açısından istatistiksel açıdan anlamlı farklılık göstermediği; sınıf değişkeninin yaşam boyu öğrenme eğilimleri açısından istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği, öğretmen özyeterlilik düzeyleri açısından anlamlı farklılık yaratmadığı; baba eğitim düzeyi ve kişisel ve mesleki gelişimle ilgili eğitim alma durumu değişkenleri açısından öğretmen özyeterlilik düzeylerinin istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği, yaşam boyu öğrenme eğilimleri açısından anlamlı farklılık yaratmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Özyeterliliği, Sosyal Bilgiler, Yaşam Boyu Öğrenme

SOCIAL STUDIES TEACHERS' LIFE-LONG LEARNING DISPOSITIONS AND TEACHERS SELF-EFFICACIES

Assoc. Prof. Dr. Dr.Kubilay YAZICI, Ömer Halisdemir University, kyazici@ohu.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Ebru AY, Ömer Halisdemir University, ebru.ay@ohu.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Salih USLU, Ömer Halisdemir University, salihuslu@ohu.edu.tr
Lecturer Soner ARIK, Ömer Halisdemir University, arik_soner@hotmail.com

ABSTRACT

Learning is a process that starts with birth and continues till death. In this process, several factors enable individuals' lives become meaningful starting with birth and that usually occurs automatically. At this stage, learning process must be under control for the social structure to continue healthily. Such a control plays an important role in the development of social welfare and thus improves the development levels of countries. It is stated that education is usually provided in formal educational institutions in a planned way. However, for learning, which is in fact not limited with school environment, to occur healthily, it should be transferred to young generations systematically by teachers who are in charge of leading the society. Lifelong learning is a structure containing individual and professional development within itself. It is stated that this structure is effective both on teachers' own developments and next generations' personal developments. The Faculties of Education as the institutions where prospective teachers are educated play an active role in many dimensions from the planning to the application of lifelong learning. In this context, social studies lesson, which focuses on the structuring of citizenship efficiencies, and prospective teachers who enable the lesson to be structured in educational institutions serve an important function in ensuring a more qualified learning process. This study aimed to compare the prospective teachers' lifelong learning dispositions and teacher self-efficacies. Accordingly, the study group consists of social studies prospective teachers studying at the 1st, 2nd, 3rd and 4th grades at Ömer Halisdemir University in 2016-2017 academic years. The study was designed as relational screening model. The data was collected through "Lifelong Learning Tendencies Scale (LLTS)" developed by Diker Coşkun (2009), "Teacher Self-Efficacy Scale" adapted into Turkish by Çapa, Çakıroğlu and Sarıkaya (2005) and a The variables of gender, class, mother education status, father education status, willingness to make postgraduate education, and education status related to personal and professional development prepared by researchers Personal Information Form. The data was analyzed through regression analysis using SPSS 24 statistics package software. When the results in terms of to what extent social studies prospective teachers' lifelong learning dispositions predict teacher self-efficacy levels were examined, it was seen that the variance analysis result is significant ($F=34.485, p<.01$), which shows that regression model is statistically significant. When the results of t-test related to the significance of standardized regression coefficients (β) and regression coefficients were analyzed, teacher self-efficacy level was seen to be a significant predictive ($p<0.05$) on prospective teachers' life-long learning skills. This variable shows a low-level and significant relation ($R=0.319$) with prospective teachers' life-long learning skills. Besides, it was seen that teacher self-efficacy level predicts about 10% of the changes (variance) in life-long learning scores ($R^2=0.10, p<.01$). According to the examination of social studies prospective teachers' life-long learning dispositions and teacher self-efficacy levels in terms of independent variables, it was concluded that; social studies prospective teachers' life-long learning dispositions and teacher self-efficacy levels did not show a significant difference in terms of gender, mother's educational attainment and the desire to have post-graduate education; grade level was statistically significant in life-long learning disposition while it did not cause a significant difference with regard to teacher self-efficacy level; teacher self-efficacy level showed a significant difference from the point of father's educational attainment and personal and professional development but it did not cause a significant difference in terms of life-long learning dispositions.

Key Words: Life-long Learning, Social Studies, Teacher Self-efficacy

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Cengiz TAŞKIRAN, Fırat Üniversitesi, cengiztaskiran1@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Birol BULUT, Fırat Üniversitesi, birolbulut1@gmail.com

ÖZET

Toplumların yaşamlarını sürdürmeleri ve ilerleme kaydedebilmeleri eğitime verdikleri önemle doğru orantılı olan bir durumdur. Dünyanın neresinde gelişmiş toplumlar varsa ülkelerinde köklü ve iyi planlanmış eğitim politikalarıyla statü kazanmışlardır. Eğitimin bireylere kazandırılmasında okulların dolayısıyla öğretmenlerin önemli bir rolü vardır. Bu rol bireyin ahlaki gelişim ve tutumundan bilişsel bilgiye kadar uzanan önemli bir süreçtir. 21. yy. da öğretim niteliğinin artırılmasında nitelikli öğretmenlerin rolü oldukça büyüktür. Bu nedenle, son yıllarda birçok araştırmacı “Nitelikli bir öğretmenin sahip olması gereken bilgi ne olmalıdır?” sorusuna odaklanmıştır. Bu konuda farklı görüşler belirtilmekle birlikte üzerinde hemfikir olunan görüş, nitelikli bir öğretmenin hem çok iyi bir konu alan bilgisine sahip olması hem de bu bilgiyi öğrencilerin en iyi anlayacağı şekle sınıf ortamında nasıl dönüştüreceğini bilmesi gerektiğidir. Öğretmen niteliğinin seviyesi, öğrencilerin öğrenmesini belirleyecektir. Öğretmen ne kadar yeterli ise, öğrencilerin öğrenmelerinin kalıcılığı da o kadar artacaktır. Bu bağlamda, öğretmenlerin istenilen nitelikte olabilmeleri belirli standartların olmasına bağlıdır. Bu standartları sağlayacak yollardan birisi öğretmen mesleği yeterlikleridir. Öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik düşüncelerini ortaya çıkarmak, mesleki davranışlarının en güçlü yönlerinden birisi olması nedeniyle onların mesleği algılayış biçimini yansıtır. Bu nedenle öğretmen adaylarının öğrencilik yıllarındaki öğrenme yaşantıları ve bu yaşantıları doğrultusundaki düşünceleri, ilerde meslek anlayışlarına temel teşkil etmektedir. Bu yaşantıların mesleğe karşı olumlu tutumlar kazandıracak şekilde düzenlenmesi gerekir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu ve yüksek düzeyde olması öğretmenlik mesleği açısından önemlidir. Nitelikli öğretmenleri yetiştirmek ve öğretmen adaylarının, bu mesleğe yönelik tutumlarını olumlu yönde geliştirmek için eğitim programları üzerinden yapılacak değişiklikler önem arz etmektedir. Öğretmen adaylarının beklentileri ve ihtiyaçları dikkate alınmalı ve özellikle öğretmen yetiştirme programları geliştirilirken, bireyler arasındaki görüş farklılıkları göz önüne alınarak öğretmenlik mesleğine yönelik farklılıklar en aza indirilmelidir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin olumlu tutum geliştirebilmeleri kuşkusuz pek çok değişkene bağlıdır. Bu değişkenlerden birisi öğretmenlik mesleğini neden seçmiş olmaları ve öğretmen mesleğini seçmede etkili olan faktörleri ortaya çıkarmaktır. Bu çalışmanın amacı Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının öğretmenlik mesleğini nasıl gördüklerini ve nasıl değerlendirdiklerini belirlemeye çalışmaktır. Bu kapsamda toplam 30 sosyal bilgiler öğretmen adayı ile çalışılmıştır. Öğretmen adayları birinci sınıf ve dördüncü sınıftan gönüllük esaslı gözetilerek seçilmiş ve görüş formunun da aynı ciddiyetle doldurulması sağlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum analizi deseni kullanılmıştır. Veriler Kartal ve Taşdemir (2013) tarafından geliştirilmiş olan Yarı Yapılandırılmış Öğretmenlik Mesleği Görüş Formu (YÖMGF)” ndan uyarlanarak toplanmıştır. Bu sorular kapsamında sosyal bilgiler öğretmen adaylarında şu sorular yöneltilmiştir. 1. Neden sosyal bilgiler öğretmenliği tercihinde bulundunuz, bu kararı vermede etkili olan faktörler nelerdir? 2. Size göre etkili bir öğretmeni tanımlayınız. 3. Öğretmenlik mesleği için almış olduğunuz eğitimde, alan bilgisinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? 4. Öğretmenlik mesleği için almış olduğunuz eğitimde, pedagojik bilginin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? 5. Öğretmen yetiştiren bir kurumun başında yetkili biri olsanız, geleceğin öğretmenlerinde hangi özelliklerin olmasını istersiniz? Soruları sorulmuştur. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutularak sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine olan bakış açıları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Eğitim sistemimizin nihai amaçlarından olan nitelikli insan yetiştirmede önemli pay sahibi olan Sosyal Bilgiler dersini öğretecek öğretmenlerin de öğretmenlik mesleğine yönelik düşüncelerini bilmek ve öğretmenlik bilincine ulaşma yolunda onları araştırma sonuçları ışığında yönlendirmek, şüphesiz büyük önem arz etmektedir. Bu yönüyle araştırmanın literatüre de katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Eğitim, Öğretmenlik Mesleği, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı

VIEWS OF PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS ON THE TEACHING PROFESSION

Res. Assist. Dr. Cengiz TAŞKIRAN, Fırat University, cengiztaskiran1@gmail.com
Res. Assist. Dr. Birol BULUT, Fırat University, birolbulut1@gmail.com

ABSTRACT

The ability of societies to maintain and improve their living standards is dependent on the emphasis they place on education. Wherever there are developed societies around the world, they established this status as a result of well-established and well-planned educational policies. Schools and therefore teachers have an important role in educating individuals. This role is important for individuals moral development as well as the individual's attitude towards cognitive knowledge. In the 21st century, the role of qualified teachers in increasing the quality of instruction is also quite significant. Thus, in recent years, several scholars focused on the question What information should a qualified teacher possess? Although different views were expressed in this respect, the consensus was that a qualified teacher should have a good knowledge on the subject field and know how to transform this knowledge in the classroom environment so that the students would comprehend this information better. The menstruation of the teachers character will determine the students license. The level of teacher qualification would determine the learning levels of the students. In this context, the level of teacher qualification depends on the presence of certain standards. A way to achieve these standards is teaching profession competencies. Revealing the views of the pre-service teachers on their profession would reflects the way they perceive the profession since it is one of the strongest aspects of their professional behavior. Thus, the learning experiences of pre-service teachers during the years they spend as students and their thoughts on these experiences constitute the basis for their future professional approach. These experiences need to be organized so that they could achieve positive attitudes towards the profession. Positive and high level attitudes of social studies teachers towards the teaching profession is important for the teaching profession. The changes that should be conducted on the curricula are important to train qualified teachers and to improve the attitudes of pre-service teachers towards the profession. The expectations and needs of pre-service teachers should be taken into consideration and differences about the teaching profession should be minimized based on the differences of opinion among individuals, especially when teacher training programs are developed. Evidently, several variables play a significant role in the development of positive attitudes towards the teaching profession by the pre-service teachers. One of these variables is the reason behind their preference for the teaching profession, thus it is important to reveal the factors effective on this preference. The objective of the present study is to attempt to determine how the Social Studies Pre-Service Teachers perceive and assess the teaching profession. Within this scope, a total of 30 pre-service social studies teachers participated in the study. In the research, case study method, a qualitative research design, was used. The data was collected with an adaptation of the Semi-Structured Teaching Profession Interview Form (SSTPIF) developed by Kartal and Taşdemir (2013). Within the scope of the questions in the form, the following questions were asked to pre-service social studies teachers: 1. Why did you decide to become a social studies teacher, what were the factors effective in this decision? 2. Please define an active teacher in your own words. 3. Do you think the field knowledge included in your teacher training is sufficient? 4. Do you think the pedagogical knowledge included in your teacher training is sufficient? 5. If you were a director in a teacher training institution, which qualifications you would expect the future teachers should possess? Content analysis was conducted on the collected data and an attempt was made to evaluate the perspectives of pre-service social studies teachers about the teaching profession. It is undoubtedly of great importance to know the views of social studies teachers who would have a significant role in training qualified individuals, which is one of the final goals of our education system, and to guide them based on the study results in their road to awareness on teaching. It is considered that research would also contribute to the literature in that aspect.

Key Words: Eğitim, Öğretmenlik Mesleği, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE ÖĞRETİMİ ZOR OLAN SOYUT KAVRAMLARA İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ İNCELENMESİ

Doç.Dr. Fatma ÜNAL, Bartın Üniversitesi, drfatmaunal@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Harun ER, Bartın Üniversitesi, erharun06@gmail.com

ÖZET

Kavramlar, ilköğretim ve ortaokul çağındaki çocukların zihinlerindeki temel bilişsel yapıların oluşmasına ve yeni bilgileri anlamlı bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olur. Kavramlar, bilgilerin temel yapı taşıdır; kavramlar arası ilişkiler de bilimsel ilkeleri oluşturur. Bireyler küçük yaştan itibaren düşüncenin birimleri olan kavramları öğrenir. Kavramları sınıflar, aralarındaki ilişkileri kurar ve böylece bilgilerine anlam kazandırır. Kavram öğrenmenin özellikle ilk ve orta öğretimde daha sonraki öğrenmelere temel hazırlayan önemli bir olgu olduğu kabul edilmektedir. Temel kavramları kazandırmadan öğrencilere daha ayrıntılı ve zor bilgileri öğretmek mümkün değildir. Öğretilenler de kalıcı olmazlar. İçerik ve yöntem açısından disiplinler arası yaklaşımla oluşturulmuş bir çalışma alanı olan sosyal bilgiler eğitimi; tarih, coğrafya, sosyoloji, psikoloji ve ekonomi gibi sosyal bilimlere ait birçok kavramı içermektedir. Öğrencilerin sosyal bilgiler eğitiminden hedeflenen amaçlara ulaşabilmesi için farklı disiplinlere ait olan bu kavramları ve aralarındaki ilişkileri doğru olarak anlamaları gerekmektedir. Bu durum özellikle soyut kavramları içeren konuların öğretilmesinde önemlidir. Sosyal Bilgiler derslerinin ezberden kurtarılıp, yaşamı anlamlı bir bütün olarak algılamaya dayalı bir ders olarak görülebilmesi için, öğretiminin kavram ve genelleme odaklı olması gerektiği vurgulanmaktadır. Sosyal bilgiler öğretiminde özellikle kavramların öğrenilmesini öğretimin odak noktası olarak belirlemenin birçok yararı bulunmaktadır. Örneğin; sosyal bilgiler öğretiminde kavram temelli öğretimin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde olumlu etkilerinin olduğu saptanmıştır. Araştırmalardan ortaya çıkan önemli bir sonuç, kavram öğretimi temelli öğrenmelerin, ezber ve hatırlamaya dayalı öğrenmelerden çok, üst düzey düşünmeye dayalı öğrenmeler gerçekleştirmeleridir. Bu bağlamda araştırmacının amacı; kelime ilişkilendirme testi tekniği kullanılarak öğretmen adaylarının sosyal bilgiler dersinde öğretimi zor olan soyut kavramlara ilişkin bilişsel yapılarının incelenmesidir. Çalışma nitel araştırma deseniyle tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme çeşitlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2016-2017 akademik yılında öğrenim gören dördüncü sınıf sosyal bilgiler öğretmenliği programı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında; kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Kelime ilişkilendirme testi (KİT); insanların kavramlar arasında oluşturduğu ilişkileri ortaya çıkarmak için tasarlanan bir tekniktir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmış, elde edilen bulgular frekans tabloları ve kavram ağları ile sunulmuş olup bu tablolarda örnek cümleler verilmiş ve yorumlanmıştır. Analizin güvenilirliğine yönelik tüm veriler ayrı ayrı araştırmacılar tarafından kodlanmıştır. Araştırmaya ilişkin yapılan ön uygulamada öğretmen adaylarının sosyal bilgiler dersinde öğretimi zor olan soyut kavramları belirlerken sosyal bilgiler dersinin içeriğini oluşturan sosyal bilim disiplinlerine göre ayrı ayrı ifade etme eğiliminde ve görüşünde oldukları görülmüştür. Bu nedenle araştırmanın asıl uygulamasında öğretmen adaylarına verilen kelime ilişkilendirme testi sosyal bilgiler dersi kapsamında sosyal bilim disiplinlerine (tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji vb.) göre ayrı ayrı yapılmıştır. Araştırma sonucunda; çalışma grubundaki dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının sosyal bilgiler dersinde öğretimi zor olan soyut kavramlara yönelik görüşlerinde bir farklılığın olmadığı ve benzer cevaplar verdikleri tespit edilmiştir. Sosyal bilgiler dersinde öğretilmesi zor olan soyut kavramların sosyal bilim disiplinlerine göre şöyledir: Tarih, çağ ve kronoloji; coğrafya, paralel, meridyen ve konum; sosyoloji, toplum ve sivil toplum; hukuk, anayasa, kanun ve hak; arkeoloji, kalıntı, kazı ve sit alanı; psikoloji, empati ve kişilik; antropoloji, kültür, ırk ve etnik köken; ekonomi, arz ve talep, enflasyon; siyaset, yönetim şekilleri; felsefe, etik; din, mezhep ve ahlak. Araştırma sonucunda tespit edilen sosyal bilgiler dersinde öğretimi zor olan kavramların kazandırılmasına ilişkin uygun yöntem, teknik ve materyallerin belirlenmesine yönelik çalışmalar konusunda öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Kelime İlişkilendirme Testi, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler, Soyut Kavram

A STUDY ON TEACHER CANDIDATES' COGNITIVE CHARACTERISTICS WITH REGARD TO DIFFICULT-TO-TEACH ABSTRACT CONCEPTS IN SOCIAL STUDIES COURSES

Assoc. Prof. Dr. Dr. Fatma ÜNAL, Bartın University, drfatmaunal@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Harun ER, Bartın University, erharun06@gmail.com

ABSTRACT

In primary and secondary school ages, concepts help children to develop fundamental cognitive attributes and learn new information in a meaningful way. Concepts are the main constituents of knowledge; and inter-conceptual relationships constitute the scientific principles. As from early ages, individuals learn concepts that provide basis for their thoughts. Concepts are built upon classes and the relationships between them, thus providing meaning for their knowledge. During primary and secondary education, concept-based learning is regarded as an important subject that sets ground for further stages of learning. It is not possible to teach children difficult and complex information unless they are provided with a good grasp of basic concepts, and even if they are taught, permanent learning would not be achieved. As a field of study established with an interdisciplinary approach in terms of both content and method, social studies education consists of several social studies concepts such as history, geography, sociology, psychology and economy. Students are required to learn these concepts from diverse disciplines and the relationship between them, to achieve the goals intended by social studies education. This is essential especially for teaching the subjects that involve abstract concepts. The need for establishing a concept-based and generalization-oriented teaching is commonly emphasized to relieve social studies courses from memorization and render it a course based on the perception of life as a meaningful whole. Setting the subject of concept-based learning as the focal point of social studies teaching has several benefits. For instance, positive effects of concept-based teaching on the academic success of students were detected with several researches in the field of social studies. One of the important outcomes of these researches indicates that concept-based learning generally results in critical-thinking-based learning rather than memorization and recollection-based learning. In this context, the aim of the present research is to investigate the cognitive characteristics of teacher candidates regarding the difficult-to-teach abstract concepts in social studies courses using word-association-test. The study was designed as a qualitative research pattern. Criterion sampling, among purposive sampling methods, was used to determine the study group of the research. The study group consists of the 4th grade social studies teaching program students receiving education in Bartın University Faculty of Education as of 2016/2017 academic year. Word association test was used to collect the research data. Word association test (WAT) is a method designed to reveal the relationships established by individuals among various concepts. Content analysis method was used in data analysis, the obtained findings were presented using frequency tables and concept networks, and sample sentences were given and interpreted in these tables. All data related with the reliability of the analysis were separately coded by the researchers. During the preliminary application of the research, teacher candidates were found to be inclined to use separate expressions for social studies disciplines constituting the content of social studies course while defining difficult-to-teach abstract concepts. In this regard, during the main application of the research, word association tests given to the teacher candidates were performed separately for each of the social studies disciplines (history, geography, economy, sociology, etc.) within the scope of the social studies course. The results of the research indicate that, the 4th grade teacher candidates in the study group tended to have similar opinions on difficult-to-teach abstract concepts in the social studies course. Classification of difficult-to-teach abstract concepts, based on the social studies disciplines, is as follows: History, historical eras and chronology; geography, latitude, longitude and position; sociology, society and civil society; law, constitution, legislation and rights; archaeology, ruins, excavation and archaeological sites; psychology, empathy and personality; anthropology, culture, race and ethnic origin; economy, supply and demand, inflation; policy, administration types; philosophy, ethics; religion, sects and morals. In conclusion, recommendations were proposed for determination of proper methods, techniques and materials to provide students with a good grasp of the concepts which are difficult to teach.

Key Words: Social Studies, Teacher Candidate, Word Association Test, Abstract Concept

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ YÖNETİMLİ ÖĞRENMEYE HAZIRBULUNUŞLUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Aytunga OĞUZ, Dumlupınar Üniversitesi, aytungaoguz@hotmail.com
Okutman Burcu KARAFİL, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, burcu.karafil@bilecik.edu.tr

ÖZET

Bilgi çağında bireylerin sahip olmaları gereken özelliklerin büyük ölçüde değiştiği görülmektedir. Bilgi toplumunun bireyleri, sorgulayan, araştıran, kendi öğrenme sorumluluklarını alabilen ve kendi öğrenme süreçlerini aktif bir şekilde yönetebilen özellikler taşırlarsa hızla değişen dünya koşullarına ayak uydurabilirler. Bireylerin bilgi toplumunu oluşturabilmek ve bu toplumu geliştirebilmek için geliştirmeleri gereken becerilerden birisi öz yönetimli öğrenmedir. Öz yönetimli öğrenme bireylerin kendi öğrenme hedeflerini belirleyip, kendileri için en uygun öğrenme yöntemini seçip, kendilerini değerlendirebildikleri bir süreci ifade etmektedir. Bu kapsamda toplumların değişen dünya şartlarına ayak uydurabilmesi için toplumsal dönüşümün önemli bir basamağı olan üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin öz yönetimli öğrenmeleri son derece önemlidir. Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin öz yönetimli öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi (238), Mühendislik Fakültesi (121) ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin (211) farklı bölümlerinde farklı lisans programlarında 1. ve 4. sınıfta öğrenim gören 570 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler ise şu şekildedir: Tarih (67), Coğrafya (51), Matematik (38), Arkeoloji (42), Türk Dili ve Edebiyatı (42), Bilgisayar Mühendisliği (40), Elektrik-Elektronik Mühendisliği (42), Bilgisayar Mühendisliği (41), Makine Mühendisliği (38), Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (73), Maliye (77), İşletme (59). Çalışma grubunu oluşturan 284 kadın ve 286 erkek öğrencinin 275'i 1. sınıfa, 295'i ise 4.sınıfa devam etmektedir. Araştırmanın problemlerine cevap bulmak amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan ve katılımcıların demografik özelliklerinin toplanmasını amaçlayan kişisel bilgi formu ile Fisher ve diğerleri (2001) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlama çalışması Şahin ve Erden (2009) tarafından gerçekleştirilen "Öz Yönetimli Öğrenmeye Hazırbulunuşluk Ölçeği (ÖYÖHÖ) kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS veri analizi programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin Öz Yönetimli Öğrenmeye Hazırbulunuşluk düzeylerine ilişkin verilerin analizinde; aritmetik ortalama, standart sapma gibi betimsel analiz teknikleri; iki değişkenin karşılaştırılmasında t-testi, üç ve daha fazla değişkenlerin karşılaştırılmasında ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testinden yararlanılmıştır. Analizlerden elde edilen bulgular sonucunda; öğrencilerin öz yönetimli öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeylerinin iyi düzeyde ($\bar{x}=3.88$) olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin öz yönetimli öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeyleri cinsiyet değişkeni açısından incelendiğinde; öğrenme istekliliği, öz kontrol becerileri ve toplam öz yönetimli öğrenme hazırbulunuşluk puanlarında [$t(2, 568)=2.12, p<0.05$] kadın öğrenciler lehine anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Sınıf değişkeni açısından incelendiğinde 4. sınıf öğrencilerinin öz yönetimli öğrenme hazırbulunuşluk düzeyinin 1. sınıf öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Öğrencilerin öz yönetimli öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeylerinin fakülte değişkeni açısından anlamlı olarak farklılaştığı bulgusu elde edilmiştir. Bu farkın kaynağı incelendiğinde, öz yönetim ve öğrenme istekliliği boyutlarında idari bilimler fakültesi öğrencilerinin aldıkları puanların diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, üniversitede düzenlenen konferans, panel, sempozyum vb. gibi etkinliklere katılan öğrencilerin öz yönetimli öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeyi puanlarının bu etkinliklere katılmayan öğrencilerin öz yönetimli öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeyi puanlarına göre; bu etkinliklere bazen katılan öğrencilerin puanlarının da hiç katılmayan öğrencilerin puanlarına göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Buna karşın öğrencilerin öz yönetimli öğrenmeye hazırbulunuşluk puanlarında, bilgisayar ve bilgi iletişim teknolojilerindeki gelişmeleri takip etme değişkenine göre anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Araştırma bulguları sonucunda yüksek öğretim öğrencilerinin öz yönetimli öğrenmeye hazırbulunuşluk düzeylerinin tüm fakültelerde daha üst düzeyde geliştirilmesini sağlayacak öğrenme ortamlarının düzenlenmesi ve yapılandırmacı öğrenme etkinliklerinin gerçekleştirilmesi önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Bilgi Çağı, Öz Yönetimli Öğrenmeye Hazırbulunuşluk, Yükseköğretim

INVESTIGATION OF THE LEVELS OF SELF-DIRECTED LEARNING READINESS LEVELS OF UNIVERSITY STUDENTS

Assoc. Prof. Dr. Dr. Aytunga OĞUZ, Dumlupınar University, aytungaoguz@hotmail.com
Lecturer Burcu KARAFİL, Bilecik Şeyh Edebali University, burcu.karafil@bilecik.edu.tr

ABSTRACT

In the age of information, it is observed that the characteristics of the individuals have changed to a great extent. The information society can keep up with the rapidly changing world conditions if individuals of individuals, inquirers, researchers, can take their own learning responsibilities and actively manage their own learning processes. One of the skills that individuals need to develop in order to be able to create an information society and to develop this society is self-managed learning. Self-directed learning refers to a process by which individuals determine their own learning goals, choose the most appropriate learning method for themselves, and evaluate themselves. In this context, self-directed learning of students in universities, which is an important step in the social transformation in order for societies to keep pace with the changing world conditions, is of utmost importance. The aim of this study is to examine the level of university students for self-directed learning readiness in terms of various variables. The study group of the research was conducted 570 students in different departments of Bilecik Seyh Edebali University; Science and Literature Faculty (238), Engineering Faculty (121) and Faculty of Economics and Administrative Sciences (211) in 2016-2017 academic year. Departments where students study in the study group are as follows: History (67), Geography (51), Mathematics (38), Archeology (42), Turkish Language and Literature (42), Computer Engineering (40) (42), Computer Engineering (41), Mechanical Engineering (38), Political Science and Public Administration (73), Finance (77), Business Administration (59). 275 of the 284 female and 286 male students who constitute the study group continue in the first class and 295 in the fourth class. A self-directed questionnaire developed by researchers and aimed at collecting the demographics of the participants was prepared by Fisher et al. (2001) and adapted to the Turkish language by Şahin and Erden (2009), Self-directed Learning Readiness Scale (ÖYÖÖÖ). The obtained data were analyzed using the SPSS data analysis program. In the analysis of the data on the level of students self-directed learning attainment levels, descriptive analysis techniques such as arithmetic mean, standard deviation; T-test for comparison of two variables, and one-way analysis of variance (ANOVA) for the comparison of three or more variables. As a result of the findings of the research obtained from the analyzes; It was determined that the level of readiness of the students to self-managed learning was at a good level ($x = 3.88$). When the level of readiness of learners for self-directed learning is examined in terms of gender change, [$t(2, 568) = 2.12, p < 0.05$] were found to be statistically significant in favor of female students in terms of desire for learning, self-control skills and total self-management learning readiness scores. When examined from the point of view of classroom change, it was seen that 4th grade students had a higher level of self-directed learning readiness than 1st grade students. Findings were made that the level of readiness of learners for self-directed learning differ significantly in terms of faculty change. When this source of difference is examined, it is determined that scores of students of administrative science faculty are higher than those of students attending other faculties in terms of self-management and desire for learning. In addition, the students who participated in activities such as conferences, panels, symposiums organized in the university were found to have higher self-directed learning level scores than those who did not participate in these activities, It was determined that the scores of the students who participated in these activities sometimes were higher than the scores of the students who never participated. On the other hand, there was no significant difference in the scores of students self-directed learning readiness according to the follow-up variables of computer and ICT technologies. As a result, it can be suggested that the learning environments and the constructor learning activities should be realized in order to ensure that higher education students self-directed learning levels of education are improved at higher levels in all faculties.

Key Words: High Education, Information Age, Self-directed Learning Readiness

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE BİYOGRAFİLERLE GİRİŞİMCİLİK BECERİSİNİN KAZANDIRILMASINA İLİŞKİN BİR ENVANTER ÇALIŞMASI

Arş.Gör. Murat TARHAN, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, murattarhan@ibu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Fahri KILIÇ, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, kilic_f@ibu.edu.tr

ÖZET

Ülkemiz üretim ve tüketim noktasında bir takım zorluklarla yüz yüzedir. Ancak, yeniliğe açık, hayatta ne olursa olsun pes etmeyen, ruh ve merakla yeni yollar arayan, cesaretli, sorunlara uyum sağlayan girişimci bireylerle bu zorlukların üstesinden gelinebilir. Dahası ülkenin kalkınması ve refah düzeyinin artması, dinamik bir ekonomi, yenilikçi ve yaratıcı mesleklerin oluşabilmesi için, başarılı bir şekilde kendi ticari ve sosyal girişimlerini gerçekleştirecek, girişimci olmaya istekli genç insanların sayılarının fazla olması gerekmektedir. Girişimcilik Eğitimi'ni tanıyıp ilköğretime dâhil eden birçok ülkelerde genellikle cross-curricular, yani disiplinler arası yaklaşım kullanılmaktadır. Bu yaklaşıma göre, girişimcilik eğitiminin amaçları, açık bir şekilde belirli bir konunun bir parçası olmasından ziyade müfredat içerisinde programlar arası ya da yatay ve çapraz olarak ifade edilir. Bütün konular ve müfredat çalışmaları süresince geliştirilen değer ve yeterlilikler bu yaklaşımın önemli bir parçasıdır. Girişimcilik Eğitimi'nin ilköğretimde sosyal bilgiler derslerinde etkili bir şekilde öğrencilere aktarılması ve girişimcilik becerilerinin kazandırılmasında biyografilerin kullanımı önemli bir noktadır. Çünkü örnek girişimcilerin biyografileri ile öğrencilerin güdülenmesi sağlanabilir. Diğer bir ifade ile kendi yaşadıkları coğrafyadan ya da milletlerden önemli girişimlere imza atmış kişilerin hayatları, öğrencilerin başarıma arzusunu ve cesaret duygularını olumlu yönde geliştirebilir. Bu çalışma nitel bir araştırma olarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma gözlem, görüşme ve Doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir. Verilerin toplanmasında doküman incelemesine başvurulmuştur. Doküman incelemesi, araştırılması amaçlanan olgu veya olgular hakkında bilgi veren yazılı materyallerin analizini içermektedir. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır. Araştırma kapsamını "Sosyal Bilgiler Eğitimi" alanı, "Girişimcilik Eğitimi" konusu ve örnek girişimcilerin biyografilerinden oluşmuştur. Bu çalışmada sosyal bilgiler dersinde öğrenme alanlarında kazanım, beceri ve değerler doğrultusunda girişimcilik becerisini geliştirmeye yönelik örnek girişimci biyografileri belirlenmiş ve örnek olarak sunulmuştur. Bu çalışma ile sosyal bilgiler eğitimi alanında ilk ve ortaokul kademelerinde sosyal bilgiler dersini alan öğrencilerin Girişimcilik Eğitimi kapsamında, öğrenme alanları, değer, beceri ve kazanımlar doğrultusunda örnek biyografileri kullanarak girişimcilik becerilerini ve milli girişimcilik ruhunu kazandırılması düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Biyografiler, Girişimcilik, Girişimcilik Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi

AN INVENTORY STUDY ON INTRODUCTION OF ENTREPRENEURSHIP SKILLS THROUGH BIOGRAPHIES IN SOCIAL SCIENCES EDUCATION

Res.Assist. Murat TARHAN, Abant İzzet Baysal University, murattarhan@ibu.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Fahri KILIÇ, Abant İzzet Baysal University, kilic_f@ibu.edu.tr

ABSTRACT

Our country has been facing a range of difficulties in production and consumption matters. However, we can overcome these challenges through entrepreneur individuals who are open to changes, seeking for new solutions with spirit and curiosity, and who never give up no matter what happens in life. In addition, we need higher numbers of young people who are willing to be entrepreneurs to achieve their own business and social enterprises in order for development of the country, increase of welfare, a dynamic economy, and creation of innovative and creative professions. In countries where Entrepreneurship Training is implemented, an interdisciplinary approach is generally used. According to this approach, the aims of entrepreneurship education are expressed in the curriculum inter-program or horizontally and diagonally, rather than being clearly part of a particular subject. All issues and values and qualifications developed during curriculum work are an important part of this approach. The use of biographies is an important point in transferring Entrepreneurship Education to students effectively in primary and secondary education social studies lessons and in acquiring entrepreneurship skills. Because students can be motivated by biographies of exemplary entrepreneurs. In other words, the desire for students to succeed and courageous feelings can be positively developed by the lives of those who have signed important initiatives from their own geographies or nations. This study is a qualitative research. Qualitative research can be defined as a qualitative research process in which qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis are used, and a qualitative process is carried out to reveal perceptions and events in a natural and realistic way. Document collection techniques were used to collect the data. A document review contains an analysis of written materials that provide information on the facts or phenomena intended to be investigated. Descriptive analysis was used in the analysis of the data. In the type of descriptive analysis, the researcher can often convey direct cues in order to reflect in a striking way the views of individuals who have seen or are observing. The main purpose of this type of analysis is to present the findings in a summarized and interpreted way to the reader. The scope of the research consists of Social Studies Education, Entrepreneurship Education and biographies of exemplary entrepreneurs. In this study, sample entrepreneur biographies were used to gain entrepreneurship skills for individuals within the scope of social studies course. This study intends to bring to the students taking social sciences courses at primary and secondary school levels in entrepreneurship skills and national entrepreneurship spirit, within the framework of Entrepreneurship Education by using model biographies in line with learning environments, values, skills and learning outputs.

Key Words: Biographies, Entrepreneurship, Entrepreneurship Education, Social Sciences Education

2017 SOSYAL BİLGİLER TASLAK ÖĞRETİM PROGRAMI İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Soner ALADAĞ , Adnan Menderes Üniversitesi, soneraladag@yahoo.com
Öğretmen Gürkan KUŞCUOĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı, gurkanuscu_09@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Savaş TUR, Adnan Menderes Üniversitesi, savastur94@hotmail.com

ÖZET

Toplamlar insanlarında geliştirmek istedikleri özellikleri eğitim programları sayesinde belirlerler ve belirlenen özellikler okullar sayesinde geliştirilir. Eğitim programları çağın gelişen ve değişen ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmelidir. Yaratıcı, eleştirel ve yansıtıcı vb. düşünebilen bireyler yetiştirebilmek için Eğitim programlarının rolü büyüktür. Sosyal Bilgiler, bireyin hayatında karşısına çıkacak olan çeşitli sorulara en uygun cevabı verebilmesi için bireyi hayata hazırlamayı, onu hayatın içinden olaylarla bu olaylardan nasıl ders alması gerektiğini, sosyal insan ve vatandaş olarak görev ve sorumluluklarını hatırlatır, öğretir. Türkiye’de ise Sosyal Bilgiler terimi Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren telaffuz edilmiş olmakla birlikte, eğitim programlarına girişi 1968 yılını bulmuştur. Önceki dönemde bir ara, ilkokullarımızda tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi dersleri ayrı ayrı okutulmuş olmasına rağmen, öğrenci karnelerinde bu üçü tek ders altında kaydedilmiştir. 1962 ilkokul taslağında, ayrı kitapları bulunan bu üç ders “Toplum ve Ülke İncelemeleri” adı altında birleştirildi. 1968 tarihli Geliştirilmiş İlkokul Programı Taslağı’nda, söz konusu üç dersin birleştirilmesi ismi yeniden ele alındı. Derslerin konuları harmanlanarak yeni üniteler meydana getirildi ve bu derse “Sosyal Bilgiler” adı verildi. Ayrıca program biraz daha geliştirilerek 1968 İlkokul Programı çıkarıldı ve yurt dışında uygulamaya konuldu. Türkiye’de 1968 yılında ilkokul ders programına giren Sosyal Bilgilerin, 1975- 76 yıllarında ortaokullarda okutulmaya başlandığı görülmektedir. 1985- 86 öğretim yılında ise ortaokullardan kaldırılan bu ders yerine Milli Coğrafya ve Milli Tarih dersleri uygulamaya geçirilmiştir. 1992’de Vatandaşlık Bilgileri programı getirilmiş, 1993’te Milli Tarih ve Vatandaşlık Bilgileri programlarında değişiklikler yapılmıştır. 1997 yılında ilköğretim okullarında okutulan Milli Tarih ve Milli Coğrafya dersleri uygulamadan kaldırılmış tekrar Sosyal Bilgiler dersleri konulması kararlaştırılmıştır. 1998’de yılında Sosyal bilgiler programı ilköğretim 4., 5., 6., ve 7. sınıflara yönelik olarak haftada üçer saat olmak üzere toplam 108 saatlik süre öngörülerek hazırlanmıştır. Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi adlı ders ise 7. ve 8. sınıflarda birer saattir. Ayrıca yalnızca 8. sınıflarda okutulan haftada iki saatlik T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük adıyla bir ders programı daha mevcuttur. Son olarak Yeni Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim programı, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı’nın 14.7.2005 tarih ve 118 sayılı kararı ile 2005- 2006 öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere kabul edilmiştir. Program teorikte ne kadar mükemmel olsa da uygulamada etkili olmadığı sürece verim elde edilemez. Programın uygulamadaki durumunun belirlenmesinde en önemli kaynak öğretmenlerdir. Programın uygulanması hakkında öğretmenlerin görüşlerinin alınması programın geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı 2017 yılında yayınlanan Sosyal Bilgiler Taslak Öğretim programı hakkında Sınıf Öğretmenlerinin görüşlerini almaktır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden Fenomoloji deseni kullanılmıştır. Fenomoloji deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu Aydın İline bağlı Milli Eğitim İlkokullarında görev yapmakta olan 30 Sınıf Öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma grubunun seçiminde ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt olarak ise öğretmenlerin taslak öğretim programını incelemiş olmaları göz önünde bulundurulmuştur. Verilerin analiz edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Elde edilen bulgular analiz sürecindedir analiz sürecindedir. Analizin gerçekleşme aşamaları ise (1) veriler kodlanması, (2) temaların bulunması, (3) kodların ve temaların organize edilmesi ve (4) bulguların yorumlanması ve tanımlanması şeklinde yapılmıştır. İçerik analizi, toplanan verilerin derinlemesine analiz edilmesini gerektirir ve önceden belirgin olmayan temaların ve boyutların ortaya çıkarılmasına olanak tanır.). Çalışmada elde edilen bulgular analiz aşamasındadır.

Anahtar sözcükler: Öğretim Programı, Öğretmen, Sosyal Bilgiler

THE OPINIONS OF TEACHERS IN TERMS OF 2017 SOCIAL STUDIES DRAFT CURRICULUM

Assist. Prof. Dr. Soner ALADAĞ , Adnan Menderes University, soneraladag@yahoo.com
Teacher Gürkan KUŞCUOĞLU, Ministry of National Education, gurkanuscu_09@hotmail.com
MA Student Savaş TUR, Adnan Menderes University, savastur94@hotmail.com

ABSTRACT

Societies determine the features they want to develop in people through educational programmes and the specified features are developed via schools. Educational programmes should be organized in accordance with the developing and changing needs of the age. The role of educational programmes is huge so as to be able to train individuals that can think creatively, critically and reflectively etc. Together with the fact that Social Studies has begun to be pronounced in Turkey since the first years of the Republic, it was 1968 when it first took place in educational programmes. Although we were taught history, geography and citizenship lessons separately in the previous period in our primary schools, these three were recorded under one course in the students school reports. In the 1962 primary school draft, these three school subjects, which had separate books, were united under the name of Society and Country Investigations. In the 1968 Draft of the Enhanced Primary School Programme, the uniting of these three subjects was reconsidered. The topics of the subjects were blended and new units were brought in and this course was called Social Studies. Besides, the programme was developed once more and the 1968 Primary School Programme was revealed and put into practice at the national level. It is seen that Social Studies, which was put in the curriculum of primary schools in 1968 in Turkey, began to be taught in secondary schools in 1975-76 academic year. In 1985-85 academic year, National Geography and National History lessons were put into practice instead of this course, which was removed from the curriculum of secondary schools. In 1992, Citizenship Knowledge programme was introduced and in 1993, the programmes of National History and Citizenship Knowledge were revised. In 1997, National History and National Geography lessons, which were taught in primary schools, were removed from practice and it was decided to put Social Studies courses again. In 1998, the Social Studies programme was prepared as totally 108 hours, three hours per week for the 4th, 5th, 6th and 7th grades of primary schools. The course of Citizenship and Human Rights Education was one hour per week in the 7th and 8th grade. Besides, there is also a subject called T.R. History of Revolution and Atatürkism. Finally, the new Social Studies Course Curriculum was accepted to be implemented from the beginning of 2005-2006 academic year with the decision number 118 of the date 14.7.2005 by Head Council of Education and Morality, Ministry of National Education. No matter how perfect the programme is in theory, efficiency cannot be achieved unless it is effective in practice. Teachers are the most important source in determining the situation in the implementation of the programme. Asking the opinions of the teachers about the implementation of the programme is significant in terms of the development of the programme. The aim of this study is to get the opinions of Classroom Teachers about the Social Studies Draft Curriculum published in 2017. Of the qualitative research methods, phenomenology design was used in this study. Phenomenology design focuses on the phenomenon that we are aware of but do not have an in-depth and detailed understanding. The study group of the research is composed of 30 Classroom Teachers working in state primary schools of Aydın city. Semi-structured interview form was used as the data collection tool. Criterion sampling method was used in the selection of the study group. The criterion that was taken into consideration was the fact that the teachers studied the draft curriculum before. Content analysis was used in data analysis. The main purpose of content analysis is to reach the concepts and relationships that can explain the collected data. The findings obtained are in the analysis process. The stages of performing the analysis are (1) coding the data, (2) finding the themes, (3) organizing the codes and themes, and (4) interpreting and identifying the findings. Content analysis requires an in-depth analysis of the collected data and allows to put forth the themes and dimensions that were previously ambiguous. The findings obtained in the study are in the analysis process.

Key Words: Curriculum, Social Studies, Teacher

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA YER ALAN HARİTALARIN İNCELENMESİ

Prof .Dr. Nazlı GÖKÇE, Anadolu Üniversitesi, nazliu@anadolu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Orhan ÖZBEY, Anadolu Üniversitesi, orhanozbey35@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Aylin İBİŞ, Anadolu Üniversitesi, aaylinibiss@gmail.com

ÖZET

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programını oluşturan temel öğeler içinde beceriler yer almaktadır. Bilgi gerektiren ve performans içeren karmaşık bir eylem olarak tanımlanan beceriler, öğrencilerde, öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetlerdir. Programda yer alan becerilerden biri de mekânı algılama becerileridir. Bu becerilerin öğrencilere kazandırılmasında haritalar büyük öneme sahiptir. Sosyal bilgiler dersinde mekânı algılama becerileri ile öğrencilerin mekânla ilgili çizimleri okuyabilmesi, mekâna ait bilgileri kullanarak kâğıt üzerinde çeşitli çizimler yapabilmesi, bir yeri, kâğıt üzerine çizilmiş hali ile karşılaştırabilmesi istenmektedir. Ayrıca öğrencilerin kendi seviyelerine uygun harita türlerini okuyabilmeleri, bunun yanında yine kendi seviyelerine uygun haritalar üzerinde çalışabilmeleri önemli görülmektedir. Böylece öğrencilerin varlıklar arasındaki ilişkiyi daha kolay kavrayabilmesi; buna bağlı olarak da coğrafi kavramları algılaması, bunlar arasındaki ilişkilerle, bunların sebep ve sonuçlarını açıklayabilmesi beklenmektedir. Yeryüzü şekillerinden yeryüzündeki farklı kültürle kadar mekânla ilişkilendirilen her konu harita üzerine aktarılabilir olduğundan, Sosyal Bilgiler dersi disiplinlerinin hemen tümü için, temel anlamda harita becerisi gereklidir. Haritalar karmaşık yapıda olduklarından ve soyut ifadeler barındırdıklarından, harita becerileri kazandırılırken öğrencilerin gelişimsel özelliklerinin dikkate alınması gerekmektedir. Bu yüzden ilköğretim öğrencileri için bu becerinin basamaklandırılarak verilmesi, bütüne ulaşmak konusunda acele edilmemesi önemlidir. Bundan dolayı programda 4. ve 5. sınıflarda basit şekiller ve kroki çizme, sembol kullanma ve bu sembolleri açıklayan bir bölüm oluşturma becerileri üzerinde durulmuştur. Soyut düşünme becerisinin geliştiği 6. ve 7. sınıflarda ise haritaların diğer öğeleri üzerinde durularak ölçek ve değişen ayrıntılar, harita çeşitlerini tanıma, harita üzerinde verilen bilgiyi okuma-anlama ve yeni bilgiler aktarma üzerinde durulmaktadır. Haritalar, üzerinde bulundukları işaret, sembol ve açıklamalar sayesinde anlaşılır oldukları için güncel ve doğru hazırlanmış olmaları gerekmektedir. Ayrıca bu beceriler kazandırılırken kullanılan haritaların öğrencilerin günlük hayatlarında karşılaşılabilecekleri ve pratik olarak kullanabilecekleri türden olmaları önemlidir. Bunlarla birlikte haritalar, öğretmenlere dersi işlerken yardımcı olmalı, konuların somutlaştırılmasını sağlamalı, pekiştirmeli, akılda kalmayı kolaylaştırmalı, öğrencilerde ilgi ve öğrenmeyi arttırmalıdır. Tüm bu nedenlerle sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan haritaların sayılan özelliklere uygun olması gerekmektedir. Alan yazın incelendiğinde Sosyal Bilgiler eğitiminde haritaların önemini ve ders kitaplarında yer alan haritaları değerlendiren farklı araştırmalar dikkat çekmektedir. Ancak Sosyal Bilgiler ders kitaplarında yer alan haritaların tüm sınıf düzeylerinde, haritalarda bulunması gereken özellikler, Sosyal Bilgiler dersinin içerik ve kazanımlarına uygunluğu ve öğrencilerin gelişimsel özelliklerini içine alan pedagojik uygunluğu açısından değerlendirilmediği görülmektedir. Bu araştırmada 2016-2017 eğitim öğretim döneminde Eskişehir’de okullarda kullanılmakta olan 4, 5, 6 ve 7. sınıflardaki Sosyal Bilgiler ders kitapları farklı boyutlar göz önünde bulundurularak incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş ve doküman analizi yapılmıştır. Araştırmacılar tarafından Sosyal Bilgiler ders kitaplarında yer alan haritaları değerlendirmeye yönelik bir ölçme aracı geliştirilmiştir. Bunun için hem alan yazına hem de sosyal bilgiler öğretmenleri ile bu konularda çalışan akademisyenlerden oluşan uzman bir grubun görüşlerine başvurulmuştur. Ölçme aracında yer alan maddelerin haritalarla ilgili değerlendirilmek istenen tüm konuları kapsaması sağlanmıştır. Ders kitaplarındaki haritalar, ölçme aracındaki 24 maddede Evet, Hayır ve Kısmen seçeneklerine göre araştırmacılar, sosyal bilgiler öğretmenleri ve akademisyenler tarafından ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Araştırmada Sosyal Bilgiler ders kitaplarında, 4. sınıf düzeyinde 13; 5. sınıf düzeyinde 7; 6. sınıf düzeyinde 28; 7. sınıf düzeyinde 23 harita incelenmiştir. Güvenirlik çalışması yapılırken Huberman’ın (1994) Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) formülü kullanılmıştır. Her sınıf düzeyinde ayrı ayrı hesaplanan güvenirlik yüzdeleri alan yazında kabul gören %70 değerinin üstünde bulunmuştur. Araştırmada elde edilen bulgular, hem frekans ve yüzdelerin yer aldığı tablolar hem de ders kitaplarından alınan örnekler ile sunulmuş ve yorumlanmıştır. Araştırmanın sonunda, Sosyal Bilgiler ders kitaplarında yer alan haritaların fiziksel (biçimsel) özellikleri, Sosyal Bilgiler dersinin içerik ve kazanımları ile pedagojik uygunluğuna ilişkin çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Sosyal Bilgiler ders kitaplarında yer alan haritaların 4. ve 5. sınıf düzeylerinde diğer sınıflara göre daha az sayıda olduğu, haritaların bazılarında yön oku, çerçeve gibi fiziki özelliklerin bulunmadığı, lejantlarının öğrencilerin gelişimsel düzeylerine uygun olmadığı, çeşitli baskı hatalarının olduğu görülmüştür. Genelde ders kitaplarındaki haritalar, Sosyal Bilgiler dersinin konu ve kazanımlarına uygun olmakla birlikte kimi konularda öğrencileri aktif kılacak etkinliklere yer verilmediği tespit edilmiştir. Bazı konularda da kullanılması gerektiği halde haritaların ya da haritayı destekleyecek görsel öğelerin olmadığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Ders Kitapları, Sosyal Bilgiler, Haritalar

ANALYSIS OF MAPS IN SOCIAL STUDIES COURSEBOOKS

Prof. Dr. Nazlı GÖKÇE, Anadolu University, nazliu@anadolu.edu.tr
MA Student Orhan ÖZBEY, Anadolu University, orhanozbey35@gmail.com
MA Student Aylin İBİŞ, Anadolu University, aaylinibiss@gmail.com

ABSTRACT

Skills are one of the fundamental components of Instructional Program for Social Studies Course. Defined as complicated actions based on knowledge and requiring performance, skills are the abilities planned for students to learn and develop during learning process and then to transfer into life. Spatial perception is one of the skills within the program. Maps play a crucial role in teaching this skill to students. Spatial perception skill, as it is in social studies course, requires students be able to read drawings about places, make drawings by using information about places, and compare a place with its drawing on a piece of paper. Besides, it is also considered important for students to be able to read and work on maps compatible with their levels. In doing so, students are expected to better comprehend the relations between entities, hence, to learn geographical notions, and to explain the reasons and consequences of the relations among these notions. Since any topic related to space, from the landforms to different cultures in the world, can be mapped, a basic level of map skills is necessary for every discipline within Social Studies. Students developmental features must be taken into account during teaching map skills because maps are complicated and they contain abstract expressions. Thus, it is of paramount significance to teach these skills to primary school students in a graded manner and without any haste to reach the whole. That's why the program includes skills of drawing simple shapes and sketches, using symbols, and sparing a division to explain these symbols for the 4th and 5th graders. As abstract thinking skills develop during the 6th and 7th grades, other components of maps such as scales and changing details, different types of maps, reading-understanding the information on maps, and revealing new information on them are integrated into the program. Maps have to be current and correct since they can only be understood by the marks, symbols, and explanations on them. Moreover, maps to be employed during teaching these skills should be in the form that students are most likely to encounter and use during daily life. In addition, maps should help teachers teach a topic, should contextualize the subject, should reinforce what is learned, should enhance retaining of information, and should trigger interest and motivation on part of students. Based on all these reasons, the maps in social studies coursebooks have to be compatible with features listed above. Literature review has yielded various studies examining the importance of maps in Social Studies education and evaluating the maps in the coursebooks. However, no research has so far scrutinized the maps in Social Studies Coursebooks in terms of all grades, the features that maps should have, the compatibility with the content and outcomes of the Social Studies course, and the pedagogic compatibility including students' developmental properties. In this research, the coursebooks studied at 4th, 5th, 6th, and 7th grades during 2016-2017 academic year in Eskişehir have been analyzed across various dimensions. Qualitative research method was adopted for the current study, and document analysis was employed. Researchers developed a scale to evaluate the maps within Social Studies coursebooks after consulting with both the literature and an expert group consisting of social studies teachers and scholars specializing on this topic. The researchers made sure that the items in the scale covered all the points to be evaluated about the maps. The maps in the coursebooks were graded as 'Yes', 'No', and 'Partially' in line with the 24 items on the scale by the researchers, social studies teachers, and the scholars separately. During the entire research, a total of 71 maps were analyzed and evaluated; 13 for 4th graders, 7 for 5th graders, 28 for 6th graders, and 23 for 7th graders. For reliability, Huberman's (1994) reliability formula [$\text{Reliability} = \frac{\text{Agreement}}{\text{Agreement} + \text{Disagreement}}$] was employed. Reliability percentages calculated separately for each grade were found to be over 70%, which is the acceptance threshold in the literature. Research findings have been depicted and interpreted in tables together with frequency values and percentages and were supported with samples from the coursebooks. At the end of the study, several conclusions were drawn with respect to the physical features (form) of maps, content and outcomes of Social Studies course, and pedagogic compatibility of the maps. Some major conclusions are that the number of maps in 4th and 5th grade social studies coursebooks are fewer than those in other coursebooks, some maps lack several physical features such as arrows showing directions and frames, legends are not compatible with students' developmental levels, and there are several typographical and print errors. In general, although the maps in coursebooks are suitable for the topics and outcomes of Social Studies course, there is a need for further activities to increase students' participation in some units. Lastly, maps or other visuals to support the maps, despite the need, are not included across some units in the coursebooks.

Key Words: Coursebooks, Social Studies, Maps

BİLİM ETİĞİ VE ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ DERSİNİN İŞLEVSELLİĞİ: LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Prof.Dr. Nazlı GÖKÇE, Anadolu Üniversitesi, nazliu@anadolu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Esra KAPTAN, Anadolu Üniversitesi, kaptannesra@gmail.com

ÖZET

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından 20 Nisan 2016 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren lisansüstü eğitim öğretim yönetmeliği ile Bilimsel Araştırma Teknikleri ile Araştırma ve Yayın Etiği konularını içeren en az bir dersin lisansüstü eğitim sırasında verilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Buna dayalı olarak Anadolu Üniversitesinin lisansüstü eğitim ve öğretimin sürdürüldüğü Enstitülerinde, genel amacı öğrencilerin bilim etiği ve araştırma teknikleri konularında kişisel ve akademik gelişimlerine katkıda bulunmak olan Bilim Etiği ve Araştırma Teknikleri dersleri açılmıştır. Bu dersle lisansüstü öğrencilere etik, bilimsel araştırma etiği, etik kurallar, etik dışı davranışlar ve bu konuda yaşanan sorunlar ile bunları önleme yolları hakkında gerekli bilgi, beceri, tutum ve değerler kazandırılmaya çalışılmaktadır. Lisansüstü öğrencilerin araştırma tekniklerini doğru uygulayabilmeleri, bilimsel araştırma sürecini doğru yönetebilmeleri, bilimsel araştırmalarda yaşanan etik sorunlardan uzak kalabilmeleri ve etik sorunların bilime verdiği zararların önlenmesi konusunda, Bilim Etiği ve Araştırma Teknikleri dersinin işlevsel olması önemlidir. Bu nedenle araştırmada, Bilim Etiği ve Araştırma Teknikleri dersinin işlevselliğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Dersin işlevsel olup olmadığı dersi alan lisansüstü öğrencilerin görüşlerine ve deneyimlerine dayalı olarak belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilere niçin ve nasıl sorularını sorma olanağı tanıdığından, ayrıca bu soruların cevabını araştırmacının yorumlamasına olanak sağladığından nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmada Bilim Etiği ve Araştırma Teknikleri dersinin işlevselliğini daha iyi anlamaya yardımcı olacak örnekler, açıklamalar ve yaşantılar ortaya koyabilmek için olgubilim deseni benimsenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem tekniği ile belirlenmiştir. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün öğrencisi olmak ve dersi almak temel ölçüt olarak kabul edilmiştir. Genel olarak Bilim Etiği ve Araştırma Teknikleri dersine farklı bakış açılarını ortaya koyabilmek için Enstitünün çeşitli programlarında öğrenim gören lisansüstü öğrenciler seçilmiştir. Öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulurken, Bilim Etiği ve Araştırma Teknikleri dersinin içeriği ve amaçları, ilgili alan yazın ve uzman görüşleri dikkate alınarak bir soru havuzu oluşturulmuştur. Bu sorular arasından amaca en uygun olanları seçilerek taslak görüşme formu hazırlanmıştır. Kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla bu form iki uzmana incelenilip gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Son olarak formda yer alan soruların katılımcıların seviyelerine uygunluğunu ve anlaşılabilirliğini tespit etmek amacıyla bir lisansüstü öğrenci ile pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamaya dayalı olarak görüşme formuna son şekli verilmiştir. Gönüllülük esasına dayalı olarak dersi alan 10 lisansüstü öğrenci ile farklı zamanlarda birden fazla görüşme yapılmıştır. Görüşmelerden önce katılımcılardan imzalı gönüllü katılım formları alınmıştır. Görüşmeler katılımcıların kendilerini rahat hissedebilecekleri sessiz ve sakin ortamlarda yapılmış, ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş ve bilgisayar ortamında görüşme formlarına dökülmüştür. Güvenirlik çalışmaları kapsamında katılımcılardan görüşme formlarını incelemeleri ve görüşlerini onaylamaları istenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bu analizde birbirine benzeyen veriler, belirli kodlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilmiş ve anlaşılır bir şekilde düzenlenmiştir. Güvenirlik için iki araştırmacı tarafından yapılan kodlamalar üzerinde Güvenirlik= Görüş Birliği/ Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı X 100 formülü uygulanmıştır. Uyuşum yüzdesinin %70 veya daha üstü olması yeterli görüldüğünden veri analizi açısından araştırma güvenilir sayılmıştır. Sonuçlar derinlemesine ve ayrıntılı olarak betimsel bir anlatım ile sunulmuş ve lisansüstü öğrencilerin ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilerek bulgular açıklanmıştır. Bulguların daha kolay anlaşılmasını sağlamak amacı ile oluşturulan kodlar, temalar ve lisansüstü öğrenci görüşü sayıları (f) tablolarla gösterilmiştir. Çalışmada lisansüstü öğrencilerin ifadelerinden doğrudan alıntılar sunulurken her bir öğrenci için kod isim kullanılmıştır. Araştırmada, Bilim Etiği ve Araştırma Teknikleri dersinin; işlevselliğine, lisansüstü öğrencilerin kişisel ve akademik gelişimlerine katkılarına, öğrencilerin etik ve araştırmayla ilgili konulardaki görüşlerine ve beklentilerini karşılama durumuna yönelik bulgular elde edilmiştir. Ayrıca dersin amaç, içerik, işleyiş ve ölçme-değerlendirme konularında öneriler getirilmiştir. Araştırmanın sonunda; lisansüstü öğrencilerin çoğunlukla dersin işlevsel olduğunu düşündükleri, akademik ve kişisel gelişimlerine çeşitli katkıları olduğu görülmüştür. Lisansüstü öğrencilerin dersle birlikte intihal dışındaki diğer etik sorunları fark ettikleri, özellikle etik dışı davranışların olumsuz sonuçlarını gördükten sonra kendilerini etik ve araştırma konularında daha sorumlu hissettikleri belirlenmiştir. Bununla birlikte lisansüstü öğrencilerin dersin işlenişinin tartışma ve uygulama ağırlıklı olması ve lisans düzeyinden itibaren verilmesi gerektiğini düşündükleri tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Araştırma Teknikleri, İşlevsellik, Lisansüstü Öğrenci Görüşleri, Bilim Etiği

THE FUNCTIONALITY OF SCIENCE ETHICS AND RESEARCH METHODS COURSE: POSTGRADUATE STUDENTS' OPINIONS

Prof. Dr. Nazlı GÖKÇE, Anadolu University, nazliu@anadolu.edu.tr
MA Student Esra KAPTAN, Anadolu University, kaptannesra@gmail.com

ABSTRACT

Published in the Official Gazette by the Council of Higher Education on April 20, 2016, rules and regulations for postgraduate studies mandated that at least one course that covers the fields of Scientific Research Methods and Research & Publication Ethics be compulsorily incorporated into the curricula for postgraduate studies. Accordingly, the course 'Science Ethics and Research Methods' was integrated into the curricula of Anadolu University Institutes where postgraduate studies are managed in order to enhance students' personal and academic development. This course aims to equip students with knowledge, skills, attitudes, and values regarding ethics, scientific research ethics, ethical rules, unethical behaviors, related problems, and ways to cope with such problems. Science Ethics and Research Methods course has to be functional to guide postgraduate students in employing research methods correctly, managing scientific research process properly, avoiding potential ethical problems within scientific research efforts, and in preventing the damage that ethical issues cause on science. Therefore, the aim of this study is to determine the functionality of Science Ethics and Research Methods course based on the opinions and experience of postgraduate students who already took this course. Since it allows asking why and how questions to the students and enables the researcher to interpret participants' answers, a qualitative research method has been adopted for the current study. Besides, the study has been designed phenomenologically to integrate examples, explanations, and experiences accounting for the functionality of Science Ethics and Research Methods course. Research sample was determined by using criterion sampling technique, one of the purposeful sampling methods. The primary criterion was to be a student who had completed the course at the Institute of Educational Sciences. Postgraduate students from various programs of the Institute were selected so as to reflect different perspectives about Science Ethics and Research Methods course. Semi-structured interviews were held with students. The content and goals of Science Ethics and Research Methods course, relevant literature and expert opinions were taken into account to form a pool of questions to be used on the semi-structured interview form. A draft interview form was developed via selecting the questions that were most compatible with the research aim. This form was examined and improved by two experts to maintain content validity. Lastly, a pilot was conducted with one postgraduate student to test the comprehensibility and appropriateness of these questions for the participants. The interview form was finalized at the end of the pilot study. Multiple interviews at different times were held with 10 voluntary postgraduate students who had taken the course. Prior to the interviews, written consents were collected from the participants. All the interviews were conducted at quiet places where the participants felt comfortable, were audio-recorded, and then were transcribed onto interview forms in a digital setting. As for reliability efforts, the participants were asked to examine the interview forms and verify their opinions. Obtained data were analyzed via content analysis. In this analysis, similar data were grouped under specific codes and themes and were orderly classified. Codings completed by the two researchers were subjected to the following formula: $\text{Reliability} = \frac{\text{Agreement}}{\text{Agreement} + \text{Disagreement}} \times 100$. Because only 70% and higher percentages are within accepted agreement limits, the research was deemed reliable in terms of data analysis. Results have been presented in-depth and comprehensively with a descriptive layout, and findings have been explained and supported with direct quotes from postgraduate students' opinions. Created to clarify the findings, codes and themes have been depicted in tables together with the number (f) of opinions produced by the postgraduate students. Pseudonyms have been preferred for each participant while making direct quotations from their opinions. This research has produced findings concerning the functionality of Science Ethics and Research Methods course, the contributions that this course make into postgraduate students' personal and academic development, the participants' opinions about ethics and research in general, and if this course matches with postgraduate students' expectations. Moreover, suggestions have been noted for the goals, content, flow, and evaluation process of this course. Research findings have indicated that postgraduate students mostly think that the course is functional and it brings about various improvements into their personal and academic development. It has also been determined that Science Ethics and Research Methods course helps postgraduate students become more aware of other ethical problems apart from plagiarism, and that it makes them feel more responsible about ethics and research to learn about the negative consequences of unethical behaviors. Furthermore, postgraduate students believe that this course should be integrated into undergraduate curricula and should be based on more discussion and practice.

Key Words: Functionality, Opinions of Postgraduate Students, Research Methods, Science Ethics

COĞRAFYA ÖĞRETMEN ADAYLARININ “KAYAÇLAR” KONUSUNUN BAZI TEMEL KAVRAMLARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİ

Yrd.Doç.Dr. Neşe DUMAN, Çankırı Karatekin Üniversitesi, naseduman@karatekin.edu.tr
Doç.Dr. Aysegül ŞEYİHOĞLU, Karadeniz Teknik Üniversitesi, aysegulseiyihoglu@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı coğrafya öğretmen adaylarının “Kayaçlar” konusu ile ilgili bazı kavramlara ilişkin bilgi düzeylerini analiz etmektir. Araştırma 2015-2016 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Öğretmenliği Bölümü Coğrafya Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 2. sınıf öğretmen adayları ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubunda otuz üç coğrafya öğretmen adayı yer almaktadır. Çalışma “Jeomorfoloji Uygulama” dersi kapsamında yürütülmüştür. Bu amaçla “Kayaçlar” konusu içerisinde sıklıkla geçen temel kavramlar tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşleri ile birlikte konu için temel oluşturan kavramlar “kayaç”, “kaya”, “mineral”, “taş” ve “element” kavramları olarak belirlenmiştir. Daha sonra coğrafya öğretmen adaylarının “kayaç”, “kaya”, “mineral” “taş”, ve “element” kavramlarına ilişkin bilgi düzeyleri bir soru formundan oluşan veri toplama aracı ile elde edilmiştir. Bu formun kapsam geçerliği araştırmacılar tarafından kontrol edilmiştir. Soru formunda 2 adet soru bulunmaktadır. İlk soru “kayaç”, “kaya”, “mineral”, “taş” ve “element” kavramlarının tanımlanmasının istendiği sorudur. İkinci soruda bu kavramları ifade eden ayrı ayrı şekiller çizilmesi istenmiştir. Bu soruda amaç tanımlamaların şekil ile desteklenmesini sağlamaktır. Araştırmadan elde edilen bulgular içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Soruları değerlendirmek amaçlı bir rubrik oluşturulmuştur. Araştırmacılar tarafından oluşturulan bu rubrikte her bir coğrafya öğretmenine ait olan cevaplar ve çizimler tam anlama, eksik anlama, cevapsız ve/veya yanlış anlama olarak derecelendirilmiştir. Coğrafya öğretmen adaylarına ait soru formları her bir araştırmacı tarafından ayrı ayrı ve bağımsız olarak analiz edilmiştir. Bu değerlendirmeden sonra uzlaşım katsıy % 70 in üzerinde olacak şekilde söz birliği sağlanmıştır. Bulgular tablolar ile görselleştirilerek somutlaştırılmıştır. Çalışmanın bulgular kısmında ayrıca coğrafya öğretmen adaylarına ait çizimler kullanılarak, algılarına ilişkin ifadeleri görsellerle desteklenmiştir. Buna ek olarak coğrafya öğretmen adaylarının ifadelerinden alınan orijinal kesitler bulguları örneklendirerek somutlaştırmak amaçlı kullanılmıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgulara göre coğrafya öğretmen adaylarının “Kayaçlar” konusu ile ilgili “kayaç”, “kaya”, “mineral”, “taş” ve “element” kavramlarına ilişkin bilgi düzeyleri genel olarak “eksik anlama” ve “yanlış anlama” düzeyinde tespit edilmiştir. Kavramlar ayrı ayrı incelendiğinde bilgi düzeyleri değişiklik göstermektedir. Özellikle “element” ve “mineral” kavramlarının birbiri yerine kullanıldığı ve yeterli derecede tanımlanamadığı, başka bir ifade ile coğrafya öğretmen adaylarında “element” ve “mineral” kavramlarına ilişkin eksik ve yanlış bilgilerin yapılandığı söylenebilir. Genel olarak konuya ilişkin çizimler belirgin ve ayırt edici özellikleri yansıtamayıp, gerçekçi ve bilgiyi yansıtır nitelikte bulunmamıştır. Çizimler sonucu ortaya çıkan bu sonuçlara ek olarak öğretmen adaylarının genel olarak “kayaç” ve “taş” kavramını birbirinden farklı olarak algıladıkları ve kayaçların taşlara göre daha büyük olduğu bilgisinde oldukları ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak coğrafya öğretmen adaylarının “kayaç”, “kaya”, “mineral”, “taş” ve “element” kavramlarına ilişkin bilgi düzeylerinin çizim ve tanımlamalara dayalı olarak yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür. Ayrıca coğrafya öğretmen adaylarının tanımlamaları örnekler ile destekleyemedikleri tespit edilmiştir. Araştırma sonunda bu kavramlarının öğretiminde çağdaş yöntem ve tekniklerin kullanılmasına yer ve önem verilmesi önerilmiştir. Ayrıca kavramlara özellikle yaşanan çevreden örnekler gösterilerek bilginin öğretim ilkelerine uygun halde anlamlandırılması tavsiye edilmiştir. Buna ek olarak koleksiyonlar ve numunelerin etkili olacağı vurgulanmıştır. Yakın çevreye düzenlenebilecek araştırma inceleme gezilerinde; konunun somutlaştırılması, örneklendirilmesi ve coğrafya öğretmen adaylarının kendi numuneleri üzerinden “Kayaçlar” konusu ve kavramlarına ilişkin bilgiyi yapılandırmaları sağlanabilir. Teknoloji desteği ile animasyon ve çeşitli görseller ile bu faaliyetlerin desteklenmesi de öneriler arasında yer almaktadır.

Anahtar sözcükler: Coğrafya Öğretimi, Coğrafya Öğretmen Adayı, Kayaçlar

KNOWLEDGE LEVELS OF PRE-SERVICE GEOGRAPHY TEACHERS ABOUT SOME BASIC CONCEPTS OF THE “ROCKS” SUBJECT

Assist. Prof. Dr. Neşe DUMAN, Çankırı Karatekin University, naseduman@karatekin.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU, Karadeniz Teknik University, aysegulseyihoglu@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this study is to analyze the pre-service geography teachers' knowledge levels about some concepts related to the “Rocks” subject. The study was carried out with the 2nd-grade pre-service teachers receiving education at Karadeniz Technical University, Fatih Faculty of Education, Social Sciences and Turkish Language Teaching Division, Geography Teaching Department in the spring semester of the 2015-2016 academic year. Thirty-three pre-service geography teachers were included in the study group. The study was carried out within the scope of the “Geomorphological Applications” course. For this purpose, the basic concepts frequently mentioned in the “Rocks” subject were determined. Together with the pre-service teachers' opinions, the concepts forming a basis for the subject were determined to be the concepts of “rock” “mineral”, “stone” and “element”. Later, the pre-school geography teachers' knowledge levels regarding the concepts of “rock” “mineral”, “stone”, and “element” were obtained by a data collection tool that consisted of a question form. The content validity of this form was checked by the researchers. There are 2 questions in this question form. The first question is the one in which it is asked to define the concepts of “rock” “mineral”, “stone”, and “element”. In the second question, it was asked to draw separate figures which expressed these concepts. The purpose of this question is to enable the definitions to be supported by figures. The findings obtained from the study were analyzed with the content analysis method. A rubric was created to evaluate the questions. In this rubric created by the researchers, the answers and drawings of each pre-service geography teacher were graded as complete comprehension, incomplete comprehension, unanswered and/or miscomprehension. The question forms of the pre-service geography teachers were analyzed by each researcher separately and independently. After this evaluation, an agreement was provided in such a way that the agreement coefficient would be above 70 %. The findings were concretized by being visualized with tables. Furthermore, the expressions regarding their perceptions were supported with visuals by using the pre-service geography teachers' drawings in the findings section of the study. In addition to this, the original quotes taken from the expressions of the pre-service geography teachers were used for the purpose of concretizing the findings by exemplifying. According to the findings obtained from the research results, the pre-service geography teachers' knowledge levels about the concepts of “rock” “mineral”, “stone”, and “element” regarding the “Rocks” subject were determined to be in general at the “incomplete comprehension” and “miscomprehension” level. When the concepts were examined individually, the knowledge levels showed variety. Especially the concepts of “element” and “mineral” were used interchangeably, and they could not be sufficiently defined, in other words, it can be said that the incomplete and wrong information regarding the concepts of “element” and “mineral” was structured in the pre-service geography teachers. In general, while the drawings related to the subject did not reflect the apparent and distinctive characteristics, they were not found to be realistic and reflecting information. In addition to these results emerging as a result of the drawings, it was revealed that the pre-service teachers perceived the concepts of “rock” and “stone” as different from each other in general and were aware of that rocks were larger when compared to stones. Consequently, it was observed that, based on the drawings and definitions, the pre-service geography teachers' knowledge levels regarding the concepts of “rock” “mineral”, “stone” and “element” were not at the sufficient level. Furthermore, it was determined that the pre-service geography teachers could not support the definitions with examples. As a result of the study, it was suggested to give place and importance to the use of contemporary methods and techniques in the teaching of these concepts. Moreover, it was advised that the information should be interpreted in accordance with teaching principles by showing examples from especially the environment lived in. In addition to this, it was emphasized that collections and specimens would be effective. In the research study trips that can be organized to the immediate environment, concretizing the subject, exemplifying it and the fact that pre-service geography teachers structure the information regarding the “Rocks” subject and its concepts upon their own specimens can be enabled. Supporting these activities with animation and various visuals with the support of technology is among the suggestions.

Key Words: Coğrafya Öğretimi, Coğrafya Öğretmen Adayı, Kayaçlar

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN YER-YÖN BULMA VE HARİTA OKURYAZARLIK BECERİLERİNE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

Öğretmen Hüseyin EROL, Milli Eğitim Bakanlığı, h02.erol@hotmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler dersi bireyin yakın çevresinden başlayarak yaşadığı dünyayı algılama kavrama ve yorumlama çabasını içerir. Disiplinlerarası olma özelliği nedeniyle sosyal bilgiler dersi coğrafya ile birebir ilişki içerisinde. Bireyin çok yönlü gelişim sürecine katkı sunması açısından öğrencilerin coğrafi bilgi düzeylerinin temelini oluşturan yer-yön bulma becerisi ve bununla birlikte harita okuryazarlık becerileri de önemli bir yer teşkil etmektedir. Bir yönüyle coğrafya okuryazarlığının da temelini teşkil eden bu becerilerin ortaokul öğrencilerinde yer edininmediği ve bu bilgileri ne ölçüde kullanabildiklerinin ortaya çıkarılması düşüncesinden hareketle bu çalışmanın yapılmasına karar verilmiştir. Bu çalışmayla birlikte ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin araştırma konusu ile ilgili yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları, sosyal bilgiler dersi öğretim programının öğrencilerde yer yön bulma ve harita okuryazarlığı becerisi konusunda yeterli olup olmadığı, programda bu becerilerle ilgili kazanımlara yer verilip verilmediği sorularına da cevap aranmış olacaktır. 7. sınıf öğrencilerinin yer yön bulma ve harita okuryazarlık becerilerinin değerlendirildiği bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden özel durum çalışması desenine sahiptir. Araştırmanın çalışma grubu Adıyaman il merkezinde bulunan üç ortaokulda kolay ulaşılabilir durum örneklemesine uygun olarak seçilen 7. sınıfta öğrenim gören 96 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubunda yer alan okulların sosyo-ekonomik açıdan farklı düzeylerde olmasına dikkat edilmiştir. Bu amaçla Adıyaman merkezde sosyo-ekonomik olarak üst düzeyde yer alan bir ortaokul, orta düzeyde yer alan bir ortaokul ve alt düzeyde yer alan bir ortaokul belirlenmiştir. Çalışmada 7. sınıf öğrencilerinin seçilmesinin gerekçesi ise sosyal bilgiler dersinin en son bu sınıf düzeyinde görülüyor olması ve 7. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin sosyal bilgiler dersinin tüm kazanımlarını ve araştırma konusunu ilgilendiren tüm becerilere sahip olduklarının düşünülmesidir. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen açık uçlu sorulardan oluşan bir form kullanılmıştır. Sorular ortaokul sosyal bilgiler öğretim programı ve dersin kazanımları dikkate alınarak hazırlanmıştır. Soruların öğrencilerin yer-yön bulma becerisi ve harita okuryazarlık becerileriyle ilişkili olmasına özen gösterilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analiz çalışmaları devam etmekle birlikte elde edilen bulgular ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin yer ve yön bulma becerilerinin yeterince gelişmediğini göstermektedir. Öğrencilerin harita okuryazarlık düzeylerinin de istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin sınıfta öğrendikleri bilgileri sadece ezberledikleri pratikte çok fazla kullanmamaları nedeniyle temel coğrafi bilgilere sahip olmadıkları düşünülmektedir. Dersin öğretim programında da araştırma konusuyla ilgili yeterli düzeyde kazanımın yer almaması da eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Ortaokul sosyal bilgiler öğrenci çalışma kitaplarında yer-yön becerisinin geliştirilmesi ve harita okuryazarlığı konusunda yeterli sayıda etkinliklere yer verilmemesinin de bu bilgi ve beceri eksikliğine olumsuz katkı sunduğu söylenebilir. Çalışmanın bu alanda yapılacak araştırmalar için önemli bir veri kaynağı olacağı düşünülmektedir. Sosyal bilgiler ders kitaplarında yer yön bulma becerisi ve harita okuryazarlığının geliştirilmesiyle ilgili içerikler artırılabilir. Öğrenci çalışma kitaplarında bu konuyla ilişkili etkinliklere daha fazla yer verilebilir. Sosyal bilgiler kitaplarına daha ilgi çekici ve daha fazla sayıda haritalar eklenebilir. Sosyal bilgiler öğretmenleri 5.,6 ve 7.sınıflarda yer-yön becerisi ve harita okuryazarlığı ile ilişkili konular işlenirken farklı etkinlik ve materyallerle öğrencilerde bu becerilerin daha fazla gelişmesini sağlayabilirler. Okul koridorlarında veya sınıflarda harita köşeleri oluşturabilir. Öğrencilere sorumluluk verilirken harita çizme ödevleri verilebilir. Sınıflarda bulunan etkileşimli tahtalardaki çeşitli harita uygulamalarından faydalanılarak öğrencilerde yer-yön ve harita okuryazarlık becerisi geliştirilebilir. Öğretmenler yer-yön becerisinin geliştirilmesi ve harita okuryazarlığı konusuna daha fazla zaman ayırabilir.

Anahtar sözcükler: Harita Okuryazarlığı, Sosyal Bilgiler, Yer-yön Bulma

AN EVALUATION ON SECONDARY SCHOOL STUDENTS' LOCATION-ORIENTATION AND MAP LITERACY SKILLS

Teacher Hüseyin EROL, Ministry of National Education, h02.erol@hotmail.com

ABSTRACT

Social studies course consists of an individual's effort to perceive, understand and interpret the world s/he lives in, but, beginning this in his/her nearby environment. As it is interdisciplinary, social studies course is closely associated with geography. In terms of contributing to the multidimensional development process of the individual, the location-orientation skills, the basis of students' geographical knowledge, as well as the map-literacy skills are important. This study was decided to find out if these skills which, in a way, constitute the basis of geographic literacy were acquired by secondary school students and to what extent they used the knowledge. With this study, the answers for the questions as whether the 7th- graders have sufficient knowledge on the research issue, whether the curriculum of social studies course is satisfactory in terms of the students' location-orientation and map literacy skills, whether the curriculum includes acquisitions for these skills will have been sought. Of the qualitative research methods, the specific case study design was used in this research in which the 7th-graders' location-orientation and map literacy skills were evaluated. The working group of the research consisted of 96 7th-graders chosen based on easily accessible case sampling method in 3 secondary schools in the city center of Adıyaman. The schools involved in the working group were considered to be distinct socioeconomically. For this purpose, a secondary school at the socioeconomically high level, a socioeconomically moderate secondary school and a secondary school at the socioeconomically low level were selected in the city center of Adıyaman. The 7th-graders were preferred because social studies course is last studied at this grade and all acquisitions of social studies course and all skills regarding the research issue are thought to be acquired by them. A form with open ended questions developed by the researcher was employed as the data collection tool in the research. The curriculum of social studies course in secondary school and acquisitions of the course were based on while the questions were being prepared. Care was taken to ensure that the questions were related to the students location-orientation and map literacy skills. The findings obtained have revealed that the 7th-graders' location-orientation skills didn't develop sufficiently but studies to analyze the findings obtained through the research are going on. It has been found out that the students' map literacy levels weren't at the desired level, either. The students' are thought not to acquire the basic geographic knowledge as they only memorized what they were taught during the course period but they didn't employ it too much in practice. That the curriculum of the course doesn't involve adequate acquisitions related to the research issue is regarded as a lack. The fact that the workbooks for social studies course for secondary school don't involve the sufficient number of activities on development of location-orientation skills and map literacy can be said to contribute this lack of knowledge and skills negatively. The study is thought to be an important data source for further researches on this field. The content on location-orientation skills and map literacy can be increased in course books for social studies. More activities on this issue can be employed workbooks. More interesting maps, and in greater number, can be added in Social Studies course books, Social studies teachers can contribute to further development of location-orientation and map literacy skills by using various activities and materials while teaching the topics related to these skills for the 5th- graders, the 6th- graders and the 7th-graders. Corners for maps can be designed in school corridors or classrooms. Students can be made to draw maps as homework while they are provided with responsibility. Students' location-orientation and map literacy skills can be developed by benefitting from different applications for mapping on interactive boards in classrooms. Teachers can devote more time to the development of location-orientation skills and map literacy.

Key Words: Map Literacy, Social Studies, Location-orientation

TÜRKİYE VE GÜNEY KORE LİSE TARİH ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLAR BAKIMINDAN BİR KARŞILAŞTIRMASI

Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞEK, İstanbul Üniversitesi, simsek@sakarya.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Ee Young CHO (KANG), Sakarya Üniversitesi, sevgicho@gmail.com

ÖZET

Güney Kore'nin son yıllardaki ekonomik yükselişi tüm dünya tarafından dikkatle izlenmektedir. Bunda dünya çapında yarattığı marka değerlerin rol oynadığı görülmektedir. Güney Kore'nin bu yükselişinin arka planında eğitim politikasındaki değişim ve istikrarın etkili olduğu söylenmektedir. Bu durum Güney Kore eğitimini ve konumuz gereği tarih eğitimini gözden geçirmemize bir gerekçe oluşturmuştur. Malum olduğu üzere eğitim süreci her öğrenciye çeşitli bilgi, beceri, tutum, zihinsel gelişme ve en önemlisi kişisel gelişim sağlamayı amaçlar. Eğitimin bireysel amaçları, öğrencilerin gelişimlerinin tüm boyutlarında ortaya çıkan farklılıkları göz önüne alır. Bunlar fiziksel, bilişsel, sosyal, duygusal gelişim boyutlarındadır. Eğitimin toplumsal amaçları ise insan hakları, dünya barışı, sürdürülebilir çevre ile doğrudan ilişkilidir. Eğitim, bireyin hem kendi kültürünü hem de yakın çevresindeki kültürleri ve evrensel kültürü kapsar. İnsanın yakınından başlamak üzere dalgalar halinde holozonik olarak genişleyen kültürel çevresinde tarihselin izlerini her an görme imkanımız vardır. Bu sebepten insanların toplumsal ve kültürel eğitimleri açısından tarih alanı bir zorunluluk olarak kendini gösterir. Buradan yola çıkarak özellikle tarih derslerinin, öğrencilerin geçmiş, bugün ve gelecek ile bağlantısını kurarak problemleri çözebilmelerine ve zekalarının gelişmesine katkıda bulunduğu söylenebilir. Bunun yanı sıra günümüzde tarih öğretiminin genel amaçları sadece tarih bilgileri öğretmek değil, üst düzey düşünme becerilerinin öğrencilere kazandırılmasıdır. Tarih öğretimi, tarihsel düşünce becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Tarihsel düşünme, tarihi anlayarak geçmiş hakkında yorumlar yapmak ve geçmişle güncel arasında köprüler kurmak açısından önemlidir. Her geçmişin tarih olmadığını, tarihsel gerçeğin kendine özgü nitelikleri olduğunu gösterir. Lisede tarih eğitimi her öğrenciye, milli duygular uyandırmak yanında, tarihsel düşünme becerilerini kazandırmayı amaçlaması gerekir. Yapılan araştırmalarda tarih derslerine karşı bazı öğrencilerin genellikle olumsuz tutum sergiledikleri görülmektedir. Bu öğrenciler sıkıcı olduğunu düşünmektedir. Bu durumun nedeni tarih derslerinin ezbere dayalı olarak öğretilmesi gösterilmiştir. Tarih dersinde öğrencilerin farklı sosyal problemleri çözebilmek için öğrenci merkezli etkinlik temelli öğrenme ortamlarının oluşturulması önerilmektedir. Ayrıca tarih öğretimi aracılığıyla eleştirel düşünme becerilerinin öğrencilere kazandırılması gerekmektedir. Bu çalışmada Güney Kore'de ve Türkiye'deki lise tarih öğretim programları amaçları boyutunda karşılaştırılmıştır. Güney Korede tarih eğitimi, ilkökul sosyal bilgiler dersiyle başlamaktadır. Tarih öncesi dönemden günümüze Kore'nin kültürü, tarihi, eserleri bu ders aracılığıyla öğretilir. Bu alan ortaokulda da devam etmektedir. Ortaokulda tarih ise Tarih 1 ve Tarih 2 olarak vardır. Kore Tarihi, dünya tarihiyle ilişkilendirilerek kapsamlı ve sistematik biçimde okutulur. Tarih eğitimi ortaokul 2. sınıf ve 3. sınıfta da sürer. Lise öğrencileri için programda Dünya Tarihi yer alır. Konu olarak Prehistorik dönemden itibaren uygarlığın çıkışı, Doğu Asya tarihi, Batı Asya ve Hindistan tarihi, Avrupa ve Amerika tarihi, Emperyalizm ve Milli hareketi, Dünya savaşları, Modern dünyasının değişimi içermektedir. Doğu Asya tarihi ise konu olarak Prehistorik dönemden itibaren Doğu Asya çeşitli bölgedeki devletlerin kuruluş ve gelişmesi, Doğu Asya dünyasının oluşumu, Uluslararası ilişki değişimi ve devletin güçlü etkiler ile yeni organizasyonu, Doğu Asya toplumunun devamlılığı ve değişimi, Modern devleti kuruluş aşaması, Bugünkü Doğu Asya gibi konuları içerir. Güney Kore'de lise birinci sınıf öğrencileri, zorunlu olarak 'Kore Tarihi' öğreniyorlar. İkinci sınıf ve üçüncü sınıf lise öğrencileri "Kore Modern Tarihi", "Dünya Tarihi" ve "Doğu Asya Tarihi" derslerini seçmeli ders olarak alabilmektedir. Türkiye'de ise lisede 9. ve 10. Sınıfta 2 saat zorunlu tarih dersi vardır. 10. sınıfta Türkçe-Sosyal bölümü öğrencileri haftada 4 saat Osmanlı Tarihi okutulur. Lise 11. Sınıfta ise zorunlu İnkılap Tarihi dersi 2 saattir. Yine 12. Sınıfta se 2 saat Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi dersi seçmeli okutulur. Araştırmada tarama yöntemi ile önce incelemeye konu olan tarih öğretim programları elde edilmiştir. Öncelikle Güney Kore'de lise düzeyinde okutulan Kore Tarihi, Doğu Asya Tarihi ve Dünya Tarihi tarih programları Türkçeye çevrilmiştir. Sonrasında döküman analizi yöntemi kullanılarak betimsel analiz yapılmıştır. Öğretim prgramlarının amaçları bakımından bir karşılaştırılmaya gidilmiştir. Böylelikle Güney Kore ve Türkiye'deki lise tarih öğretim programlarının amaçları arasındaki bazı benzerlikler ve farklılıklar tespit edilmiştir. Güney Kore lise 1. sınıf Tarih dersi ile Türkiye'nin lise Tarih 9. sınıf tarih dersinin amaçları karşılaştırıldığında Türkiye'de tarih öğretim programının onbeş genel amaç belirlemesine karşın Güney Kore'deki tarih programının yedi amacının olduğu görülmüştür. İki ülkenin tarih ders programlarının amaçları Tarihsel Düşünme Becerilerine Yer verme, Dünya Tarihiyle ilişkili olma, Siyasi, Sosyal, Ekonomi Bağlamında yer almaları, öğrencilere "Bilinç" Kazandırmaları, Öğrencilere Dünya Mirasının Korunması Bilincini Kazandırmaları ve Öğrencilere Milli Değerlerin Kazandırılması bağlamında karşılaştırılmıştır.

Anahtar sözcükler: Güney Kore, Tarih Dersleri, Tarih Öğretim Programı

A COMPARISON OF PURPOSES IN HIGH SCHOOL HISTORY TEACHING PROGRAMS IN TURKEY AND SOUTH KOREA

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK, İstanbul University, simsek@sakarya.edu.tr
MA Student Ee Young CHO (KANG), Sakarya University, sevgicho@gmail.com

ABSTRACT

The economic rise of South Korea in recent years has been watched carefully by the whole world. It appears that brand values created around the world are playing a role. It is said that change and stability in education policy are influential in the background of this rise of South Korea. This created a reason for me to keep the South Korean education and history education in perspective. As it is known, the training process aims at providing each student with various knowledge, skills, attitudes, mental development and most important personal development. The individual goals of education take into account the differences that arise in all aspects of the students development. These are physical, cognitive, social, emotional development dimensions. The social aims of education are directly related to human rights, world peace, sustainable environment. Education encompasses both the individuals own cul- ture as well as the cultures and universal culture in its immediate vicinity. We have the opportunity to see the traces of history in the cultural surroundings expanding holodically in waves in order to begin with the near of man. In this sense, the field of history manifests itself as a necessity in terms of peoples social and cultural education. From this, it can be said that especially history lessons have contributed to solving the problems and improving their intelligence by connecting the students with past, present and future. In addition to this, the general purpose of history teaching today is not to teach only history information but to acquire high level thinking skills to students. History teaching aims to develop historical thinking skills. Historical thinking is important in terms of understanding history and making comments about history and bridging the past and the present. It shows that each past is not history, that historical truth has its own particular qualities. High school history education aims to bring about historical thinking skills as well as arousing national emotions. It is observed that some students have negative attitudes towards history lessons in researches. These students think its boring. It has been shown that the history lessons of this situation are taught based on memorization. In the course of history, it is suggested that student-centered activity-based learning environments be created to help students solve different social problems. In addition, through the teaching of history, critical thinking skills must be acquired in the students. This study compares the aims of high school history curricula in South Korea and Turkey. South Korede history education starts with primary school social studies course. From prehistoric times, culture, history and works of Korea are taught through this course. This area is still in secondary school. In junior high school, the date is in Date 1 and Date 2. Korean history is taught in a comprehensive and systematic way by relating it to world history. History education continues in the second and third years of junior high school. For high school students, there is World History in the program. Topics include the emergence of civilization from prehistoric times, East Asian history, West Asian and Indian history, European and American history, Imperialism and national movement, World wars, Modern world change. East Asian history is the subject of the establishment and development of the states in the various regions of East Asia from the Prehistoric period, the formation of the East Asian dream, the change of international relations and the new influence of the state and the new organization, the continuity and change of the East Asian society, . First-year high school students in South Korea are obliged to learn Korean History. Second and third year high school students can take Korean Modern History, World History and East Asian History as elective courses. In Turkey, there are 2 hours of compulsory history lessons in the 9th and 10th grades of high school. Turkish-Social students in the 10th class are taught Ottoman History for 4 hours a week. The compulsory Revolution History lesson is 2 hours for the 11th year of high school. Again, the 12th class se 2 hours Contemporary Turkish and World History course is taught electively. In the research screening method, history teaching programs which were subject to examination were obtained. First of all, Korean History, East Asian History and World History history programs, which were taught at high school level in South Korea, have been turned into Turkish. Afterwards, descriptive analysis was performed using document analysis method. A comparison has been made in terms of the aims of the teaching programs. Thus, some similarities and differences between the aims of high school history teaching programs in South Korea and Turkey have been identified. South Korea high school first grade history course and Turkeys high school history grade 9 class history course were compared, it was seen that the history teaching program in Turkey had seven objectives of the history program in South Korea, despite the determination of fifteen general goals. The aims of the history programs of the two countries are to be involved in Historical Thinking Skills, Relation to World History, Political, Social and Economical Contexts, to provide students with Consciousness, to make students aware of the preservation of world heritage, and to the students in the context of teaching National Values.

Key Words: History Curriculum, History Lessons, South Korea

TÜRKİYE’DE SOSYAL BİLGİLER DERSLERİNDE TARİH ÖĞRETİMİ NEREYE GİDİYOR? ÖĞRETİM PROGRAMLARI ÜZERİNDEN KISA BİR DEĞERLENDİRME

Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞEK, İstanbul Üniversitesi, simsek@sakarya.edu.tr

ÖZET

Türkiye’de ilkökulda öğretimi toplulaştırma çalışmalarına rağmen tarih dersleri 1926’da dördüncü ve beşinci sınıflarda vardı. Bu durum 1924, 1927, 1930, 1931, 1938, 1949, 1967 programlarında sürmüştür (Çatak, 2010). 1962 programında Toplum ve Ülke İncelemeleri dersi konulmuştur. 1968 programında ise, dersin adı Sosyal Bilgiler olarak değiştirilmiş. Bilindiği üzere Sosyal Bilgiler, ABD’de olduğu gibi vatandaş yetiştirmek için ilkökulda başlatılan, bazı dersleri toplulaştırma mantığı kapsamında ortaya çıkmıştır. Şüphesiz bunda disiplinler bir yaklaşımla yapılan programların öğretiminin çocuğun yaşa bağlı gelişimsel seviyesine uygun olmayacağına ilişkin haklı kabul vardır. Çocukların yaşa bağlı ortaya çıkan ve sosyal çevre ile biçimlenen gelişimsel özelliklerin onların öğrenmeleri üzerindeki önemli etkisi herkesçe malumdur. Türkiye’de özellikle John Dewey’in yaklaşımlarıyla hayat bulan ilkökulda ders toplulaştırma, özellikle Hayat Bilgisi ile kendini göstererek, cumhuriyetin erken dönemlerinden beri dikkate alınmıştır (Şahin, 2009: 404). Burada amaç, belli konular, kavramlar, olgular, olaylar, kişiler üzerinden çocuklara çok disiplinli bir öğrenme imkanı sunabilmektir. Türkiye’de uzun zamandır, ABD’de olduğu gibi Sosyal Bilgiler (Social Studies) dersi (NCSS, 2013: 45-49) çerçevesinde bir geçmiş öğretiminin benimsendiği görülmüştür. Buna karşın İngiltere’de erken çocukluktan itibaren Tarih dersi (History Lesson) vardır (Web 1, Web 2). Yani bir anlamda disiplinler görünen ama İngiltere örneğinde olduğu gibi pekala çocuğa uygun hale getirilebilecek bir Tarih dersinin bağımsız verilmiştir. Bunun yerine Türkiye’de yoğun vatandaşlık eğitimi çerçevesinde Sosyal Bilgiler dersi içinde konu olarak öğretimi yapılmıştır. Bu durum üzerine uzun zamandır neredeyse hiç tartışılmamıştır. Oysa İngiltere gibi bir imparatorluk bakiyesine sahip Türkiye’de de erken yaşlardan itibaren tarih eğitimi yapılabilir. Bunu başarılı bir programlamayla çocuğun gelişimsel özelliklerine uygun ve beceri temelli Tarih dersi olarak vermek mümkündür. Dersin Tarih yerine Sosyal Bilgiler olmasında, Türkiye’nin ABD ile olan yakın siyasal ilişkilerin yol açtığını söylemek abartılı olmayacaktır. Buna rağmen 1968’lerden beridir yer alan Sosyal Bilgiler derslerde tarih konularının ağırlığı yakın zamanlara kadar vardı. Buna ek olarak üniteler biçiminde yer aldığı için disiplinler ve siyasi-askeri tarih ağırlıklı öğretim niteliğini koruduğu da söylenebilir. Ancak bu durum, ilkökulda ve ortaokulda tarih konularının çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alınmadan program geliştirildiği için yıllarca haklı eleştiri konusu olmuştu. Zira Sosyal bilgilerde Türk tarihini öğretmek amacıyla sunulan içerik devlet tarihiydi. Hun İmparatoru Mete’den (M.Ö. 202) başlatılan tarih, katı bir kronolojik yaklaşımla oluşturulmuş siyasi tarih ağırlıklı biçimde, ancak daha genel ve yüzeysel bir içerikle Cumhuriyete (M.S. 1923) kadar getiriliyordu. Bu çocuğa uygun bir yaklaşım olmadığı için öğrencilerce ilgi çekici ve yararlı görülüyordu. Çünkü o yaşlarda verimli bir öğrenme ancak çocuğun kendi yaşamı ve zihin dünyasıyla ilişkili olduğu ölçüde başarılı olabilmektedir. Bu bilinmesine rağmen, başka bir programlama perspektifine geçil(e)memesi nedeniyle sorun devam etmiştir. Türkiye’de 2005 yılında yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı çerçevesinde çocuğun gelişimini ve ilgisini gerçekçi biçimde dikkate alan bir program geliştirme perspektifi ilk kez etkili olmuştur. Bu çerçevede hazırlanan sosyal bilgiler öğretimi dersi içinde etkinlik temelli bir programlama ile tarih içeriği çocuğa uygun planlamaya çalışılmıştır (Şimşek, 2009). Malum olduğu üzere yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde öğrenme odaklı bir programlama benimsenmiştir. Ders içeriği de genel amaçlara katkı sağlayacak biçimde kazanımlar olarak yer bulmuştur. Bu durum tarih ya da coğrafya gibi yıllardır sosyal bilgiler içeriğini oluşturmuş iki ana konu içeriğinin disiplinler biçimde kendini sürdürmüştür. Oysa bunun yerine, çocuğa görelilik ilkesinden hareketle daha çok etkili vatandaş yetiştirmek hedefinden dolayı sadece tarihin öğretimsel sorunlarını aşmaya yönelik olumlu gelişmeleri içerebilirdi. Bunun yerine tarih konularının program içeriğindeki yoğunluğunu da azaltmıştı. Bunun yeni hazırlanan Taslak Sosyal Bilgiler Öğretimi Programında bu bağlamda yer alan tarih içeriğinin oldukça azaldığı açıkça görülmektedir “Tarihten uzaklaşma” olarak tanımlanabilecek bu durumun ortaya çıktığı gözlenmiştir. Bu çalışmada ilgili literatür tarama yöntemi ile incelenmiştir. Ulaşılan çalışmalardan doküman analizi çerçevesinde veri toplanmıştır. Geçmiş sosyal bilgiler öğretim programlarındaki tarih öğretiminin genel durumundan hareket edilmiştir. Özellikle yeni Taslak Sosyal Bilgiler Öğretim Programı üzerinden bir tartışmanın yürütülmesi için programın kültür ve miras öğrenme alanında sınıf düzeyine göre değişen içerik, bilgi, beceri, değer, tutum üzerinden analiz edilmiştir. Elde edilen verilerden hareketle Türkiye’de ilköğretimde (ilkokul-ortaokul) tarih eğitiminin durumu tartışılmıştır.

Anahtar sözcükler: İngiltere Tarih Programı, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, Tarih Eğitimi, Sosyal Bilgiler

WHERE GOES HISTORY TEACHING IN SOCIAL STUDIES COURSES IN TURKEY? A BRIEF ASSESSMENT THROUGH CURRICULA

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK, İstanbul University, simsek@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

Despite the efforts to consolidate teaching in primary school in Turkey, history lessons were in 1926 in the fourth and fifth grades. This situation continued in 1924, 1927, 1930, 1931, 1938, 1949, 1967 programs (Çatak, 2010). Community and Country Studies course was introduced in the 1962 program. In the 1968 program, the name of the course was changed to Social Studies. As it is known, some of the lessons that were launched in primary school to educate citizens, such as in the US, have emerged within the context of the consolidation rationale. There is no doubt that there is a justifiable belief that the teaching of programs made with a disciplinary approach would not fit the child's age-related developmental level. Children's age-related developmental characteristics that are shaped by the social environment are important effects on their learning. In Turkey, especially in John Dewey's approach, school consolidation in primary school has been taken into account since the early days of the republic, especially with Life Science (Sahin, 2009: 404). The aim here is to provide children with a multi-disciplinary learning opportunity through specific topics, concepts, phenomena, events and people. It has long been seen in Turkey that a past education has been adopted within the framework of the Social Studies course (NCSS, 2013: 45-49) as it is in the USA. On the other hand, there is History Lesson from early childhood in England (Web 1, Web 2). A history lesson which seemed disciplinary in a semantical sense but could be adapted to the child as it is in England is given independently. Instead, Turkey was taught as a subject within the social studies course in the framework of intensive citizenship education. This situation has been hardly debated for a long time. However, history education can be done from early ages in Turkey, which has an empire like England. With successful programming it is possible to give it as a skills-based history lesson that fits the child's developmental characteristics. It is no exaggeration to say that Turkey has close political relations with the US in the case of Social Studies, instead of History. However, in the Social Sciences lessons that were included in the 1968s, the topics of history had been up to recently. In addition to this, it can be said that it is a disciplinary and politico-military history oriented education since it takes place in the form of units. However, this has been a legitimate criticism for many years as the program was developed without taking into account the developmental characteristics of the children of the history issues in primary and middle school. Because the content presented to teach Turkish history in social studies was state history. The history initiated by the Hun Emperor Mete (BC 202) was brought up to the Republic (1923) with a more general and superficial content, predominantly in political history formulated with a strict chronological approach. Since there was no appropriate approach to this child, the pupils were not interesting and useful. Because at that age, productive learning can only succeed to the extent that the child is related to his own life and mind. Although this is not known, the problem has persisted due to the (e) mammal being switched to another programming perspective. For the first time in Turkey, a program development perspective that takes into account the development and interest of the child in the framework of the constructivist learning approach in 2005 has been effective. In this framework, an activity-based programming and social sciences education course were planned to be suitable for the content of the children (Şimşek, 2009). As it is known, a learning-oriented programming has been adopted within the framework of the constructivist approach. The content of the course has also gained as gains in a way to contribute to the overall objectives. This situation has maintained itself in a disciplinary manner as the content of two main subjects which have formed the content of social information for years such as history or geography. Instead, it could involve positive developments only to overcome educational problems of history because of the goal of educating the child more effective citizens by acting from the principle of relativity. Instead, it also reduced the intensity of the history content in the program content. It is clear that the content of the date in the context of the newly prepared Draft Social Studies Teaching Program has decreased considerably. It has been observed that this situation which can be defined as departure from history has appeared. In this study, relevant literature was examined by screening method. Data were gathered in the frame of document analysis from the studies. The history of teaching in past social studies curricula has moved from the general situation. In order to conduct a discussion especially through the new Draft Social Studies Curriculum, the program has been analyzed on the basis of content, knowledge, skill, value, attitude according to the grade level in the field of culture and heritage learning. Based on the data obtained, the situation of history education in primary education (primary school-junior high school) in Turkey is discussed.

Key Words: History Education, Social Studies Curriculum, UK History Program, Social Studies

YAPILANDIRMACI YAKLAŞIMA GEÇİŞİN İLKÖĞRETİMDE TARİH ÖĞRETİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Yrd.Doç.Dr. Refik TURAN, Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi, refikturan76@hotmail.com

ÖZET

İlköğretim okullarında Sosyal Bilgiler derslerinin eğitimi 1968 yılından 2005 yılına kadar şeklen birçok değişikliklere uğrarken ilk defa 2005 yılında köklü bir anlayış değişikliği gerçekleştirilmiştir. 1980’li yılların ortalarından itibaren eğitim sisteminin özellikle ezberci yönüne yönelik eleştirilerin 2000’li yılların başlarına gelindiğinde daha da yoğunluk kazanması çağdaş dünyadaki uygulamaların da göz önünde bulundurularak eğitim sisteminde radikal bir değişikliğe gidilmesini zorunlu kılmıştır. Bu çerçevede tüm eğitim kademelerindeki eğitim programları ezberci eğitimden kurtulmanın çaresi olarak görülen yapılandırmacı yaklaşıma göre yeniden hazırlanmış ve bu yeni anlayışa uygun ders kitapları yazdırılmıştır. Yeni anlayışa göre hazırlanan programlar bir yıllık pilot uygulamadan sonra 2005-2006 öğretim yılından itibaren ülke genelinde uygulanmaya başlanmıştır. Bu kapsamda Sosyal Bilgiler dersleri için de yeni anlayışa uygun öğretim programları ve ders kitapları hazırlanarak 4. ve 5. sınıflarda 2005-2006 öğretim yılında, 6. ve 7. sınıflarda ise 2006-2007 öğretim yılından itibaren uygulanmıştır. Bu araştırmanın amacı yapılandırmacı anlayışa uygun olarak hazırlanarak 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulanan İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarını tarih konuları boyutuyla değerlendirmeye tâbi tutmaktır. Bu çerçevede Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı programın genel yaklaşımı, programda yer alan genel amaçlar, beceriler, değerler ve kazanımlar boyutlarıyla değerlendirilmiş, kendinden önceki programla da karşılaştırmak suretiyle program değişikliğinin ilköğretimdeki tarih öğretimi üzerindeki etkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmada tarama modeli ve yazılı bir materyal olan öğretim programları üzerinde çalışıldığı için doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında araştırmada MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca 1998 yılında kabul edilen İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ile 2004 yılında kabul edilen Sosyal Bilgiler (4.-5. Sınıflar) Öğretim Programı ve 2005 yılında kabul edilen Sosyal Bilgiler Dersi 6. ve 7. Sınıflar Öğretim Programları üzerinde çalışılmıştır. 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanan Sosyal Bilgiler dersi öğretim programlarında dersin genel amaçlarının yaklaşık yarısının tarihe ilişkin olduğu ve programda bilgi-beceri ve ulusallık-evrensellik dengesinin gözetilmeye çalışıldığı anlaşılmaktadır. Programda öğrencilere bir takım tarihçilik becerilerinin kazandırılabilmesi için gerekli olan “kanıt tanıma ve kullanma”, “sebe-sonuç ilişkisi belirleme”, “görsel kanıt kullanma”, “basılı ve görsel kanıtlar kullanma ve değerlendirme”, “olgu ve düşünceleri ayırt etme”, “çıkarımda bulunma”, “araştırma yapma”, “tarihsel olgu ve yorumları ayırt etme”, “tarihsel empati” ve “zaman ve kronolojiyi algılama “ “değişim ve sürekliliği algılama” gibi temel ve tarihsel düşünme becerilerinin kazandırılması göz önünde bulundurulmuştur. Önceki programlarda ancak genel ifadelerle ve temenni niteliğinde bahsedilen değerlerin yerine bu öğretim programında sınıf düzeyine göre belirlenmiş ve öğrenme alanlarıyla ilişkilendirilmiş değerlere yer verilmektedir. Programda yer alan ve tarih konularıyla ilintili görülen değerler şunlardır: Duygu ve düşüncelere saygı, hoşgörü, Türk büyüklerine saygı, vatanseverlik, bağımsızlık, bayrağa ve istiklal marşına saygı, vatanseverlik ve barış. İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı dokuz öğrenme alanı çerçevesinde yapılandırılmış olup bunlardan öğrencilerin kendi köklerini, zamanda bulundukları yeri anlamalarını ve geçmiş-bugün-gelecek bağlantısını kurabilmelerine yardımcı olması düşünülen “zaman, süreklilik ve değişim” ile “kültür ve miras” öğrenme alanları doğrudan tarih ile ilgilidir. Ancak zaman, süreklilik ve değişim bağlamında “insanlar, yerler ve çevreler”, “üretim, dağıtım ve tüketim”, “bilim, teknoloji ve toplum” ile “küresel bağlantılar” öğrenme alanlarında da tarih ile ilgili kazanımlara yer verilmiştir. Sonuç olarak yapılandırmacı yaklaşıma geçişin kendinden önce uygulanan programlara oranla tarih konularına ayrılan yeri bir miktar azalmakla beraber ilköğretim düzeyinde tarih öğretimine bilgi, beceri, değer ve kavram bilgilerini esas alan çok katmanlılık kazandırmak başta olmak üzere birçok yönden olumlu etki de yaptığı söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Tarih Öğretimi, Tarih Eğitimi, Yapılandırmacı Yaklaşım, Sosyal Bilgiler Öğretimi

THE EFFECTS OF TRANSITION TO CONTRUCTIVIST APPROACH ON HISTORY TEACHING IN PRIMARY SCHOOL

Assist. Prof. Dr. Refik TURAN, Aksaray University Eğitim Fakültesi, refikturan76@hotmail.com

ABSTRACT

While the education of Social Studies courses in elementary schools went through many changes from 1968 to 2005 but for the first time in 2005 a radical understanding change was realized. Since the middle of 1980s, when the criticisms for education system in terms of parrot fashion became denser at the beginning of 2000 year, it became an obligation to make a radical change in education system. Teaching programs at all levels of education in this framework have been redesigned according to the constructivist approach to get rid of the parrot fashion and text books were prepared which are appropriate with this new understanding. After one year of pilot scheme, the programs which were prepared according to the new understanding started to be used starting from 2005-2006 education year within the country. Within this framework, teaching programs and textbooks suitable for new understanding were prepared for Social Studies courses, they were used in 2005-2006 in the 4th and 5th classes and they started to be used in the 6th and 7th classes in 2006-2007. The purpose of this research is to assess Primary Education Social Studies Course Teaching programs in terms of history topics which were prepared according to the constructivist understanding and were used starting from 2005-2006. In this context, the general approach of the Curriculum of Social Studies Curriculum was evaluated with the dimensions of general goals, skills, values and achievements in the curriculum, The effect of the program change on the teaching of history in primary education was tried to be revealed by comparing it with the previous program itself. Survey model and document analysis method were used in the research and as teaching programs were focused as they were written materials. Within the research, Primary Education Social Studies Course Curriculum adopted by the Ministry of National Education Board of Education in 1998 and the Social Studies (4th-5th Grades) Curriculum adopted in 2004 and Social Studies Course 6th and 7th Grades Teaching Programs accepted in 2005 were studied. In the social studies course teaching programs which started to be implemented since 2005-2006 academic year, it is understood that nearly half of the overall aims of the course are related to history and there are efforts to keep the balance of nationalism-universalism in the program. It has been aimed to enable the students to acquire basic and historical thinking skills like 'to identify and use evidence', 'determining the cause-effect relationship', 'using visual proof', 'Using printed and visual proofs and evaluation', 'distinguishing facts and thoughts', 'deduction' 'making research', 'distinguishing historical facts and opinions', 'historical empathy' and 'perceiving time and chronology', 'perceiving change and continuity'. Instead of the values mentioned in previous programs only through general expressions and wishes, the curriculum includes the values determined by class level and associated with learning areas. The values in the program that are related to the history are as follows: Respect for emotion and thought, tolerance, respect for the Turkish historical figures, patriotism, independence, respect for flag and independence anthem and peace. Elementary Social Studies Curriculum are structured in the framework of nine learning domains, the learning domains 'time, continuity and change' and 'culture and heritage' which are thought to help the students understand their roots, their place in time and to establish connection of past-today-future are related to history directly. But in the learning domains of 'people, places and environment', 'production, delivery and consumption', 'science, technology and society' and 'global connections' acquisitions related to history have been involved too in terms of in the context of time, continuity and change.

Key Words: Constructivist Approach, History Education, History Teaching, Social Studies Teaching

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN HAYALLERİNDEKİ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ

Prof.Dr. Handan DEVECİ, Anadolu Üniversitesi, hanil@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Hatice TÜRE, Anadolu Üniversitesi, haticeture@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Önder ERYILMAZ, Anadolu Üniversitesi, ondereryilmaz@anadolu.edu.tr

ÖZET

Eğitimin niteliğini etkileyen temel unsurlarından biri öğretmenlerdir. Öğretmenler, ailelerden sonra öğrencilerinin kişiliklerinin şekillenmesinde önemli bir yere sahiptir. Çeşitli araştırma sonuçlarında öğretmenini seven öğrencilerin derse yönelik tutumunun olumlu olduğu, ders başarısının yüksek olduğu ve öğrencilerin öğretmeni model aldığı bulgularının yer aldığı görülmüştür. Bu çalışmada ortaokul beşinci sınıf öğrencilerinin hayallerindeki sosyal bilgiler öğretmeni algılarını ortaya çıkarmak istenmektedir. Bu araştırmanın amacı beşinci sınıf öğrencilerinin, hayallerindeki sosyal bilgiler öğretmeni algısını çizdikleri resimler aracılığıyla belirlemeye çalışmaktır. Bu amaca yönelik olarak araştırmanın problemi “Beşinci sınıf öğrencileri hayallerindeki sosyal bilgiler öğretmeni algısını resimlerine nasıl yansıtmaktadır?” sorusundan oluşmaktadır. Öğrencilerin hayallerindeki sosyal bilgiler öğretmeni algısının resimler aracılığıyla belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada temel nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Temel nitel araştırmalarda asıl amaç insanların yaşamlarını nasıl yorumladığı, dünyalarını nasıl inşa ettikleri ve deneyimlerine ne anlam kattıklarını anlamaya çalışmaktır (Merriam, 2015, s. 22). Araştırma katılımcılarının belirlenmesinde maksimum çeşitlilik ölçütü benimsenmiştir. Maksimum çeşitlilik kriterleri öğrencilerin okudukları okulların sosyo-ekonomik düzeyleridir. Araştırmanın katılımcıları Eskişehir il merkezinde yer alan alt, orta ve üst sosyoekonomik düzeye sahip okullarda öğrenim gören beşinci sınıf öğrencileri arasından seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğrenci dokümanları kullanılmıştır. Öğrencilerden “Sizce bir sosyal bilgiler öğretmeni nasıl olmalıdır?” sorusunu yaptıkları resimlerle açıklamaları istenmiştir. Öğrencilerin birbirinden etkilenmemesi ve öğrencileri zaman olarak sınırlandırmamak için resimler ev ödevi olarak verilmiştir. Daha sonra resimler toplanmış ve daha zengin veri elde etmek amacıyla öğrencilerin çizdikleri resimlerinin arkasına resimlerinde anlatmak istediklerini yazmaları istenmiştir. Bu süreçte araştırmacılar öğrencilere rehberlik etmiş ve araştırmanın amacı doğrultusunda gerekli açıklamalarda bulunmuşlardır. Araştırmanın verileri içerik analizi tekniği ile analiz edilmektedir. İçerik analizinin temel amacı, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem birbirlerine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir şekilde düzenleyerek yorumlamaktır. İçerik analizinde öncelikle veriler kodlanır. Bu aşamada araştırmacı, elde ettiği verileri bir sözcük veya bir cümle olarak isimlendirir, başka bir deyişle kodlar. Kodlanan veriler, bir araya getirilerek ortak yönleri bulunmaya çalışılır ve temalara ulaşmaya çalışılır. Bir sonraki aşamada ise araştırmacı, kodları ve temaları düzenlemeye çalışır. Böylece elde edilen veriler yorumlamaya hazır hale gelir. Son olarak da kodlardan ve temalardan yola çıkarak elde edilen bulgular yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmanın verileri makro olarak analiz edilmiş olup, mikro analizi devam etmektedir. Makro olarak gerçekleştirilen içerik analizinde veriler genel hatları ile analiz edilir. Mikro analizlerde ise veriler daha detaylı ve karşılaştırmalı olarak analiz edilir. Araştırma veri analizlerinin inandırıcılığını arttırmak için mikro analizlerden sonra verilerin bir bölümünün bağımsız bir araştırmacı tarafından analiz edilmesi istenecek ve analizler üzerinden fikir birliğine varılana kadar tartışılacaktır. Gerekli görüldüğü takdirde araştırmanın verileri fikir birliğine varılan tartışmalar ışığında tekrar analiz edilecektir. Araştırmanın makro analizlerine göre beşinci sınıf öğrencileri sosyal bilgiler öğretmenlerinin cinsiyet, fiziksel özellikler ve dış görünüş gibi kişisel özelliklerini; sevgi dolu, anlayışlı, sakin, mutlu, dikkatli, esprili, ilgili, güler yüzlü, yardımsever, disiplinli, nazik ve neşeli olma gibi davranış özelliklerini vurgulamışlardır. Beşinci sınıf öğrencilerinden elde edilen verilerde sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretme-öğrenme sürecinde başvurmalarını istediği bir takım yaklaşım, strateji, yöntem ve tekniklere vurgu yaptıkları görülmüştür. Ayrıca katılımcı beşinci sınıf öğrencilerinden elde edilen verilerde sosyal bilgiler dersinin içeriğine ilişkin öğeler de bulunmaktadır.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Ortaokul Öğrencileri, Sosyal Bilgiler Öğretmeni

THE SOCIAL STUDIES TEACHER IN MIDDLE SCHOOL STUDENTS' IMAGINATION

Prof. Dr. Handan DEVECİ, Anadolu University, hanil@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Hatice TÜRE, Anadolu University, haticeture@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Önder ERYILMAZ, Anadolu University, ondereryilmaz@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Teachers are one of the primary elements that have an effect on the quality of education. They have an important place in shaping students personality after their families. Research shows that students who like their teachers have more positive attitudes towards the course, have a higher level of achievement, and take their teachers as a model. This study focuses on the social studies teacher in middle school students' imagination. More specifically, the present study aims to determine middle school fifth graders imagination of a social studies teacher based on their drawings. The research question addressed in this respect reads as How do fifth graders reflect their imagination of a social studies teacher in their drawings?. Basic qualitative research approach is adopted in the present study. The primary objective of this approach was to understand how individuals interpret their experiences, build their worlds and what meanings they attribute to these experiences (Merriam, 2015, p. 22). Maximum variation sampling was employed in identifying the research participants. The criterion used in the selection of the sample was the socio-economic status of the schools where students study. The participants were fifth graders studying at schools with low, middle and high socio-economic statuses in the Eskisehir province. The students documents were used to gather data. They were asked to answer the question How do you think a social studies teacher is like? in the pictures they drew. The pictures were assigned as homework so that the students would not be influenced by each other, and there would be no time restriction. The pictures were then collected, and in order to gather richer data, the students were asked to write what they wanted to describe in their pictures. In this process, the researchers guided the students, and provided necessary instructions in accordance with the research aim. The research data are being analysed by using content analysis. The primary aim of content analysis is to reach conceptions and relationships that would describe the gathered data. The main process followed in content analysis includes combining similar data based on concepts and themes, and interpreting them by organizing in a way that readers can understand. In content analysis, the data are firstly coded, and the researcher names the codes in the form of a word or phrase. The common aspects of the coded data are revealed, and they are combined to reach themes. In the next step, the researcher tries to organise the codes and themes, and thus, the data would be ready for interpretation. Lastly, the findings are interpreted based on the codes and themes revealed (Yıldırım & Şimşek, 2013). Macro-analysis of the data has been completed, but the micro-analysis process is still in progress. In the content analysis that is performed at the macro level, the data are analysed with an overall perspective, whereas at the micro level, the data are analysed with more details and comparatively. In order to enhance the trustworthiness of the data analyses, a part of the data will be analysed by an independent researcher after the micro-analysis, and there would be a discussion until there is an agreement on the analyses. When necessary, the data will be re-analysed based on the discussions agreed upon. According to the macro-analyses, the fifth graders emphasized personal characteristics of social studies teachers such as gender, physical aspects and appearances, and behavioural characteristics such as being warm-hearted, understanding, calm, happy, careful, humorous, caring, cheerful, helpful, disciplined and gentle. The students also highlighted a set of approaches, strategies, methods and techniques that they wanted social studies teachers to use in the instructional process. Besides, there were also other elements related to the social studies course in the data obtained from the fifth graders.

Key Words: Social Studies, Middle School Students, Social Studies Teacher

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE KULLANILAN EĞLENCELİ ETKİNLİKLERİN VE KİTAPLARIN DERS BAŞARISINA KATKISI

Öğretmen Metin ÖZDAMARLAR, Mersin Tarsus Sadık Eliyeşil Ortaokulu, metinozdamarlar@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan eğlenceli yöntemlerin ve kitapların dersin kavranmasına olan katkısıdır. Ders için yapılan etkinliklere dayanarak yapılan çalışmaların sonuçları nitel olarak ortaya konulmuş, öğrencinin derse olan ilgisi, başarısı ders öncesinde ve etkinlik kullanımı sonrasında karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak, özellikle Sosyal Bilgiler 5-6-7. Sınıfta kullanılan etkinliklerin, iyi planlanması, zamanın etkili kullanılması ve içeriğine göre eğitim-öğretim sürecine ciddi anlamda katkıda bulunduğu görülmüştür. Bununla birlikte derse destekleyici kitapların da ders dışı zamanda ders konularını desteklemekte etkili olduğu gözlemlenmiştir. Tüm bu durumların öğrencilerin derse bakış açısında da ciddi anlamda değişiklik meydana getirdiği gözlemlenmiştir. Sosyal Bilgiler derse sahip olduğu müfredat yapısı; tarih, coğrafya, vatandaşlık dersini içine alması, sarmal formatı, ders saatlerinin azlığı ve kazanım yoğunluğu nedeniyle zaman ve kavrama sorunu yaşanan derslerden birisidir. Her ne kadar 2005 yılında güncellenen müfredatta “yapılandırmacı” bir yapıya sahip olsa ve 2017 Ocak-Şubat ayında taslak müfredat bu süreçte iyileştirmeler gözüktü de; öğrenci merkezli eğitimde öğretmenin ders sürecini olumlu düzeyde etkileyecek eğitim materyallerine de ihtiyaç duyulmaktadır. İçine espi katılan, öğrenciyi merkeze alan, esnek bir dil kullanılan, öğrencinin öğretmeni ve ailesi tarafından hiçbir yardım almadan anlayabileceğini eserler, dersin anlaşılma düzeyini artırdığı gibi eğitim sürecini de daha eğlenceli hale getirmektedir. Öğrenme-öğretme sürecinde; beşinci sınıflarda kabartma harita yapımı, oyun hamurundan yüzey şekilleri, bölgemizin yüzey şekillerini boyayarak öğreniyoruz; 6. Sınıflarda Kavimler Göçü, Ben Kimim oyunu, 7 sınıflarda ise RTÜK’ü arıyoruz, Osmanlı’yı kuruyoruz, 8. Sınıflar Mustafa Kemal’in izlediği yolu takip ediyoruz etkinlikleri temel olarak alınmıştır. Etkinlik öncesinden ve sonrasında öğrencilerin öncül bilgileri ölçülmüş ve sonrasında ise anket ve test uygulaması ile süreç akışı kontrol edilmiştir. Eğlenceli Tarih kitaplarında Sosyal Bilgiler derse için önemli kaynaklardan... Serinin her bir kitabı yazılırken öncelikle o kitabın hitap ettiği sınıf seviyesi, derse ve kazanımları dikkate alınır. Tüm bunlar; bir ders kitabı gibi değil, öğrencilerin hoşlanacağı esnek bir metinle; eğlenceli bir metin içerisinde sunuluyor. Müfredat ilintili bölümler mutlaka metin içerisinde vurgulanıyor. Metin, görseller, eğlenceli karikatürler ile destekleniyor. Özellikle eğlenceli testler ile öğrenciler, bilgilerini sınav stresi yaşamadan zevkle ölçebiliyor. Örneğin, “Hocam Sağolsun: İmza Padişah” kitabında padişah hocaları anlatılırken, metin içerisine 7. Sınıf Sosyal Bilgiler müfredatında geçen kazanımlar ve bağlı kavramlar verilirken; “Ocağına Düşüm Yeniçeri” kitabı ile sadece Yeniçeriler ile ilgili bilgi verilmiyor; dönemin padişahları, siyasi olayları da katılarak çok boyutlu; sadece bir sınıfa değil, müfredatın “sarmal yapısı” sayesinde genele hitap eden bir kazanç elde ediliyor. 5. sınıfta “Osman Gazi: Büyük Kurucu” kitabını okuyan bir öğrenci elde ettiği bilgileri diğer sınıflarda rahatlıkla kullanabiliyor. Her şeyden önemlisi de genel kültür kazanarak genel bir tarih bilgisine ulaşıyor. En önemlisi de kullanılan dil ve teknik sayesinde kitabı bitiren birisi anlatılan bilgileri rahatlıkla başkasına anlatabilecek düzeyde bir bilgiye erişiyor. Sadece Sosyal Bilgiler derse değil; Türkçe dersleri için de Eğlenceli Tarih serisi öğretmenler için çok iyi bir kitap okuma önerisi oluyor. Yazıma karar verildikten sonra; titiz bir süreç başlıyor. Başlangıçta kaynak taraması büyük bir dikkatle yapılıyor. O alandaki en yetkin kaynakların tamamına ulaşıyor. Kaynak taraması yapılırken bir yandan da yazım planı oluşturuluyor. En önemli kriter Sosyal Bilgiler müfredatına uyumlu olması... Bu yüzden Planlama “şaşırtmak” “eğlendirmek” “öğretmek” çerçevesinde oluyor. Eğlenceli Tarih kitaplarındaki tüm bilgiler kaynaklara dayanıyor. Bununla birlikte kitaplarda “eğlenceli” sıfatını koruması ve akademik bir kitap havası taşıması için kaynakça yer almıyor. Yazım sırasında edebî kıstaslara riayet ediliyor; cümleler eğilip, bükülüyor, okurların yaş seviyesi dikkate alınarak kısa cümleler kuruluyor.

Anahtar sözcükler: Eğlenceli Yaklaşım, Etkinlik, Sosyal Bilgiler

CONTRIBUTION OF THE ENTERTAINING METHODS AND BOOKS USED IN THE SOCIAL SCIENCES TO SUCCESS AT LESSON.

Teacher Metin ÖZDAMARLAR, Mersin Tarsus Sadık Eliyeşil Ortaokulu, metinozdamarlar@hotmail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to show the contribution of the entertaining methods and books use in Social Sciences to the comprehension of the lesson. The results of the studies which were carried out depending on the activities which were carried out during the lesson were qualitatively wet forth, student's attention and achievement were compared before the lesson and after the activities were used. Consequently, it was observed that the planning of the activities especially used in 5th, 6th and 7th Social Sciences classes, effective usage of time contribute seriously to the education proccess. In addition to this, it was observed that assistive books,when used extracurricular, are quite efficient in supporting the school subjects. It was also observed that all these situations bring about a change in students' perspectives to the lesson. Social Sciences is one of the lessons in which time and comprehension problems are experienced because it includes history, geography, citizenship lessons; it has spiral format, lesson hours are limited and its learning outcomes are abundant. Although the curriculum which was updated in 2015 has a constructivist format and there were improvements in the draft curriculum in 2017 January – February, in a student-centered education, educational materials which will effect the teacher's teaching proccess positively are needed. Books which include jokes, put the students in the center of the learning proccess and use a flexible language and let the students comprehend without any assist from their families and parents improve the comprehension level of the lesson and make it more entertaining. In the teaching and learning proccess, following activities were based; in 5th grades, relief map, making surface features from play dough, we are learning the surface features of our region by painting; in 6th grades, Migration of Tribes, Who am I Game; in 7th grades, We are Calling RTÜK, We are founding the Ottomans and in 8th grades, We are following the Path of Mustafa Kemal. Before and after the activities, premise informtion of the students was measured and the proccess was controlled with test and questionnaire. Enjoyable History books are also among the books which are important for Social Sciences. While writing each book of the series,level of the class which the book appeals, lesson and the learning outcomes are taken into consideration. These books are presented not as course books but as flexible and enjoyable texts for children. Parts which are related to the curriculum are emphasized in the book. The texts include visual and funny comics. Especially with the enjoyable tests, students evaluate their level of knowledge without exam stress. For example,while the teachers of the padishahs are being told in "Hocam Sağolsun:İmza Padişah" and the learning outcomes and related concepts in the 7th grade Social Sciences curriculum are being given; and in the book "Ocağına Düştüm Yeniçeri", not only information about janissaries is given but also multilayered information about padishahs and the political events of the era is given.Thanks to the spiral format of the curriculum, besides the target class, general reader is supplied with information.A student who reads "Osman Gazi: Büyük Kurucu" can use the information that he gets from this book in the following classes. The most important point is that the students acquires general knowledge of history by acquiring general knowledge. Thanks to the language and the methods used in the books, a student who read one of these books can tell about the book to another student easily. Not only for social sciences but also for Turkish lessons, Entertaining History series is a good choice for teachers. After deciding to wтите, a meticulous process starts. With a great attention, literature review is carried out. The most competent sources in the field are reached. During the literature review, writing plan is constituted. The most important criterion is that it must be in accordance with the Social Sciences curriculum. Because of this reason, planning is carried out in the framework of "surprising", "entertaining" and "teaching". The whole information in the Enjoyable History books depends on sources. To preserve the "entertaining" feature of the books and to prevent them from resembling academical work, bibliography is not included in the books. During the writing proccess, literal rules are followed. Short sentences are used according to the age of the readers. The words which may be difficult for the children to understand are not used in the books.

Key Words: Activity, Entertaining Approach, Social Sciences

COĞRAFYA ÖĞRETİMİNDE GÜNCEL OLAYLARIN KULLANIMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr. Yavuz DEĞİRMENCİ, Bayburt Üniversitesi, ydegirmenci@bayburt.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. İlhan İLTER, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ilhanilter23@gmail.com

ÖZET

İnsan ve onun yaşadığı çevre arasında sürekli bir etkileşim vardır. Bireyler, bulundukları çevre-ortam şartlarından ve bu ortamda meydana gelen olay ve olgulardan soyutlanamaz. Günümüzde bireylerin çevreleri ile uyumlu ve barışık yaşayabilmelerinin bir yolu da yakın ve uzak çevrede meydana gelen olayları iyi anlamak, analiz etmek ve bunları yorumlamaktan geçer. Bu nedenle eğitim sürecinde bireylere bu becerilerin kazandırılabilceği ortamlar oluşturulmalıdır. Örneğin öğretmenler, günlük yaşamdan gerçek örnekleri sınıflarına taşıyarak kendi müfredatları ile ilişkilendirip öğrencilerine farklı bakış açılarını kazandırabilirler. Coğrafya eğitimi, gerek içeriği gerekse konuları itibarıyla yerel ve küresel ölçekte yaşamla iç içe olan ve güncel olayları da içerisinde barındırabilen bir disiplin alanıdır. Çünkü coğrafya dersleri ile güncel olaylar arasında karşılıklı nedensel bir bağ bulunmaktadır. Öğrenciler, hem coğrafi bilgilerin yaşamdaki karşılığının ne olduğunu anlayabilir, hem de gerçek yaşam örneklerinden sonuçlar çıkararak gelecek yaşamları için farklı perspektifler kazanabilirler. Bu bakımından eğitimin amacına ulaşabilmesi için öğretim sürecinde okul içi ve okul dışı yaşantıların bütünleştirilmesi, günlük yaşamdaki güncel ve bilimsel olayların sınıf ortamına taşınması ve bu olaylar üzerinden yola çıkılarak gelecek adına mantıksal çıkarımlar geliştirilmesi ve sonuçlar çizilmesi önerilir (Deveci, 2007). Eğitim sürecinde edinilen bilgi ve tecrübelerin kalıcı olması ve gerekli koşullarda kullanılabilmesi için bu bilgilerin günlük hayattaki olaylarla ilişkilendirilmesi önemlidir. Bu nedenle okul ortamında verilen eğitimin yaşama yönelik olmasında yarar vardır (Arın ve Deveci, 2008). Bu süreçte kazanılan bilgi ve beceriler (ör., problem çözme, yansıtıcı düşünme vb.) gerçek yaşamla ne kadar ilişkilendirilirse, o oranda öğrenmede kalıcılık sağlanmakta ve becerilerin yeni durumlara transferi kolaylaşmaktadır (Çoştı, Ünal ve Ayas, 2007; Smith, 1963). Genel eğitim sınıflarında güncel olayların kullanılması öğretimde kalıcılığı sağlamanın yanında (Deveci, 2007) öğrenme yaşantılarının doğallaşmasına ve zenginleşmesine katkı sağlar (Binbaşıoğlu, 2004). Sonuç olarak günümüz sınıflarında öğretmenlerin güncel olayların kullanımına dair araştırmalara belirgin oranda bir gereksinim vardır. Coğrafya öğretiminde güncel olay kullanımı değerli olmakla birlikte müfredat gereksinimlerine cevap verme açısından da önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, coğrafya öğretmenlerinin kendi branşlarına dair konuların öğretiminde güncel olaylara ne kadar ilgili olduklarını, güncel olay kaynaklarını, güncel olaylardan yararlanırken kullandıkları yöntem ve teknikleri, öğrencilere kazandırdıkları beceri ve değerleri belirlemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseniyle tasarlanan bu çalışma maksimum çeşitlilik örnekleme tekniğiyle belirlenen 15 coğrafya öğretmeni ile yürütülmüştür. Katılımcı öğretmenler Bayburt il merkezinde bulunan ortaöğretim okullarında görev yapmaktadırlar. Öğretmenlerin mesleki deneyimleri 1 ile 10 yıl ve üzeri arasında değişmektedir. Öğretmenlere, lisansüstü eğitimlerinin olup olmadığı sorusu yöneltildiğinde sadece 1 öğretmenin ilgili alanda yüksek lisans derecesine sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerini belirlemek amacıyla yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve toplanan veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Görüşme formu araştırmacılar ve ilgili alanda ve nitel araştırma teknikleri konusunda bir başka uzmanla işbirliği içinde hazırlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, bu çalışmaya dâhil olan bütün öğretmenlerin güncel olayları takip ettiği belirlenmiştir. Öğretmenlerin güncel olayları takip etme nedenleri arasında çoğunlukla coğrafya biliminin hayatın içerisinde mihrer bir ders olarak görülmesi, öğrenciler açısından coğrafi bilgilerin kalıcılığının sağlanması ve coğrafi bakış açılarının kazandırılması ön plana çıkmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin güncel olayları takip etmede en çok yararlandıkları kaynaklar sırasıyla internet, haber ve bilimsel konular içerikli dergiler öne çıkmıştır. Öğretmenler, derslerinde kullandıkları güncel olaylar ile öğrencilere başta coğrafi sorgulama, harita okuma ve gözlem gibi coğrafi becerileri kazandırmayı hedeflemektedir. Ancak bu çalışmada, öğretmenlerin sınıflarında güncel olayların öğretiminde öğrenci merkezli uygulamalara gitmediği ve çoğunlukla da düz anlatım yoluyla öğrencilerine doğrudan bilgi ve beceriler aktardığı belirlenmiştir. Son olarak öğretmenlere coğrafya derslerinde hangi konuların öğretiminde güncel olaylara değindikleri sorulduğunda, öğretmenler tarafından en sık vurgulanan konular sırasıyla doğal afetler, nüfus ve yerleşme, iklim ve hava olayları, ekonomi ve tarım olarak belirlenmiştir. Bu çalışmanın bulguları ve literatürde yapılan atıflar bir bütün olarak ele alındığında, coğrafya derslerinde güncel olay kullanımının coğrafya dersi programının amaçlarının kazandırılmasında önemli bir rolü olduğu, bu sürecin öğrencilerin coğrafi becerilerinin gelişimini destekleyerek onların güncel olaylara yönelik ilgi, dikkat ve farkındalık düzeylerini artırdığı sonucuna varılmıştır. Coğrafya derslerinde güncel olay kullanımı gerek öğretmenler gerekse öğrenciler için faydalı ve etkili bir yaklaşım gibi gözükmektedir. Sınıflarında coğrafya dersi konularının öğrenim miktarını artırmak ve coğrafi bilgi ve becerileri geliştirmek isteyen öğretmenlere yapılacak en iyi öneri düzeye uygun, ilgi çekici ve müfredat konularıyla bağlantılı güncel olayları sınıfa taşıyarak öğrencilerin bunları eleştirel bir gözle değerlendirmeleri ve sonuçlar inşa etmelerine imkân sağlamasıdır.

Anahtar sözcükler: Coğrafya Eğitimi, Coğrafya Öğretiminde Güncel Olaylar, Güncel Olaylar

EVALUATION OF USE OF CURRENT EVENTS BY TEACHERS VIEWS IN GEOGRAPHY CLASSROOMS

Assist. Prof. Dr. Yavuz DEĞİRMENCİ, Bayburt University, ydegirmenci@bayburt.edu.tr
Assist. Prof. Dr. İlhan İLTER, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, ilhanilter23@gmail.com

ABSTRACT

There is a constant interaction between human and his environment. People cannot be abstracted from the environment-place they live in, from events and conditions that occur in this environment. Today, one way in which individuals can live in harmony and peace with their surroundings is to understand, analyze, and interpret the events occurring near and distant environment. For this reason, it is necessary to create the environments in which these skills can be given to the individuals in the education process. Teachers can link their own curriculum with real examples from everyday life to gain a different perspective on their students. Geography education is an area of discipline which can be accommodated within the context of current events, as well as being integrated with life on the local and global scale as a matter of content. In this respect, a reciprocal causal connection can be established between geography lessons and current events. In this way, students can understand what the geographical information is in life, and gain perspectives in future life by constructing new meanings in real life examples. It is important that the information and experiences gained during the training process are perpetual and related to everyday events so that they can be used on the necessary conditions. For this reason, the education given in the school environment is beneficial to life (Arın & Deveci, 2008). The more knowledge and skills gained in this process (e.g, problem solving, analytical thinking, critical thinking, reflective thinking, etc.) are related to real life, where retention is maintained and the transfer of skills to new situations is facilitated (Çoştu, Ünal & yas, 2007 Smith, 1963). The use of current events in general education classes contributes to the naturalization and enrichment of learning experiences (Binbaşıoğlu, 2004) as well as providing persistence in teaching (Binbaşıoğlu, 2004, Deveci, 2007). As a result, there is a clear need for research on the use of current events in content area classes. It is thought that the use of current events in teaching geography is important as well as valuable in terms of responding to curriculum requirements. The aim of this research was to determine how concern geography teachers were to current events in teaching their subjects, how to use current sources of events, the methods and techniques they used of current events, and the skills and values they gained to students. This study, which was designed with a pattern of qualitative research methods, was conducted with 15 geography teachers selected by maximum diversity sampling technique. Participant teachers were in secondary schools in Bayburt, Turkey. Teachers professional experiences ranged from 1 to 10 years and higher. One of the teachers had Master's degree in education. A semi-structured interview form was used to describe the opinions of the teachers and the data were analyzed by use of the content analysis. The researchers developed a interview form considering literature. Results showed that it was found that all teachers participating to this study followed current events. Among the reasons why the teachers followed up current events, mostly geography science was found as an axis in life, providing the perseverance of geographical information in terms of students and gaining perspectives were the forefront. Nevertheless, the sources that teachers should use to follow current events were identified as internet, news and scientific articles. The teachers aimed to provide geographical skills such as geographical inquiry, map reading and observation to the students with the current events they used in their lessons. However, in this study it was found that the teachers did not employ student-centered practices in the teaching of the current events in the classrooms and they directly conveyed the information directly to the students through plain narration. Finally, when the teachers were asked to point to the current events in teaching geography subjects, the topics most frequently emphasized by the teachers were natural disasters, population and settlement, climate and weather events, economy and agriculture, respectively. Given the findings of this study and the literature review as a whole, it was concluded that the use of contemporary events in geography lessons played an important role in gaining the goals of the geography lesson program. This process led to the improvement of the geographical skills of the students, thereby increasing their interest, attention and awareness levels. Teachers should use current events in geography lessons, which seems to be a useful approach for students. It provides students with a critical approach to evaluate the content of current geographical topics and to develop geographical knowledge and competencies by lecturing relevant facts relevant to the best suggestion level, interesting and relevant to the curriculum content.

Key Words: Coğrafya Eğitimi, Coğrafya Öğretiminde Güncel Olaylar, Güncel Olaylar

4.-5.-6. VE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖÇ KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFOR ANALİZİ YOLUYLA İNCELENMESİ

Arş.Gör. Fatih TIKMAN, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, fatihtikman@kilis.edu.tr
Arş.Gör. Esat YILDIRIM, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, esatyildirim@kilis.edu.tr
Arş.Gör. Mehmet ŞENTÜRK, mehmentsenturk@kilis.edu.tr

ÖZET

Özet İnsanlığın var olduğu günden bu güne kadar göçlerde varlığını sürdürmüştür. İnsanlar var olduğu süre de varlığını devam ettirecektir. İlk insanların avcılık ve toplayıcılıkla hayatlarını devam ettirdikleri bilinmektedir. Bu dönemdeki insanlar topladıkları yiyecekler ve avladıkları hayvanların ihtiyaçlarını karşılama durumuna göre yer değiştirmektedir. İnsanların toprağı işlemeyi keşfetmesiyle beraber yerleşik hayata geçiş başlamıştır. Yerleşik yaşama geçmeye başlayan insanlar topluluklar halinde yaşamaya başlamış ve yerleşim alanları oluşmuştur. Yerleşim alanları zamanla büyümüş ve şehirler oluşmuştur. Böylelikle insanlarda toprak, vatan ve ülke anlayışı oluşmuştur. İnsanlar bazı nedenlerden dolayı topraklarını vatanlarını terk etmek durumunda kalmışlar ve bu durumu göç olarak isimlendirmişlerdir. Göç insanların belli nedenlerden dolayı yaşadıkları yerden ayrılarak, ülke içerisine veya ülke dışına gönüllü ya da zorunlu olarak yaptıkları yerleşme hareketidir. Kısaca yer değiştirme hareketi de denilebilir. Göçler insanlık tarihine çağ değiştirecek kadar etki etmiştir. Kavimler göçüyle birlikte ilk çağ sona ermiş ve ortaçağ başlamıştır. Kavimler göçü etnik yapıların değişmesine ve yeni milletlerin oluşmasına neden olmuştur. Özellikle Avrupa milletlerinin etnik yapılarının oluşumunda önemli etkileri olmuştur. Bunun dışında Müslümanların Mekke'den Medine'ye hicret etmeleri Müslümanlar için tarihte yaşanmış önemli göçlerden biridir. Tarihte buna benzer birçok göç olayı yaşanmıştır. Bu göç hareketinin oluşmasına etki eden bazı nedenler vardır. Bunlar kıtlık, kuraklık, yangın, sel, deprem, toprak kayması gibi doğal nedenler; savaşlar, mübadeleler, etnik çekişmeler, ihtilaleler, iç isyanlar, terör olayları gibi siyasi nedenler; eğitim, hızlı nüfus artışı, dini sebepler, macera arama, kültürel farklar, sağlık hizmetleri gibi sosyal nedenler; iş imkânları, doğal kaynakların varlığı, geçim sıkıntısı, gelir dengesizliği, tarımda makineleşme gibi ekonomik nedenlerdir. Yapılan bu hareket eğer ülke içerisinde gerçekleşerek köyden köye, köyden kente, kentten kente veya kentten köye yapılıyor ise buna iç göç denir. Bu hareket ülkeden ülkeye yapılırsa dış göç ya da uluslararası göç olarak isimlendirilir. Mevsimlik olarak iş için yapılırsa mevsimlik göç ya da işçi göçü, kendi istekleri doğrultusunda yapılırsa gönüllü göç, istekleri dışında yapılırsa zorunlu göç olarak isimlendirilir. Yapılan bu çalışmanın amacı ilkökul 4. sınıf ve ortaokul 5-6 ve 7. sınıf öğrencilerin göç kavramına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesidir. Bu araştırma, var olan durumu olduğu gibi ortaya koymayı amaçladığından betimsel nitelik taşımaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilere göç kavramı ile ilgili algılarının ortaya konulması amacıyla veri toplama aracı olarak, 1 adet açık uçlu sorudan oluşan form kullanılmıştır. Ankette yer alan “göç gibidir, çünkü.....” ifadelerinin katılımcılar tarafından tamamlanması istenmiştir. Ayrıca oluşturdukları bu metaforu resim ya da karikatürle ifade etmeleri de istenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 37 dördüncü sınıf, 37 beşinci sınıf, 46 altıncı sınıf, 80 yedinci sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 200 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler üç aşamada analiz edilmiştir. Birinci aşamada, öğrencilerin, “ göç” kavramı hakkında oluşturdukları metaforlar alanında uzman araştırmacı tarafından incelenmiştir. Bir metafor olmayan, birden fazla metafor üretilen, kullanılan metafor ile açıklama cümlesi uyuşmayan ve boş verilen çalışma kağıtları (50) araştırmadan çıkarılmak üzere işaretlenmiştir. Ardından metaforları içeren kâğıtlar numaralandırılarak liseleştirilmiştir. İkinci aşamada ise üretilen metaforların benzer özellikte olanları gruplandırılmıştır. Üçüncü aşamada ise bu gruplara ayrılan metaforlar, alanında uzman araştırmacı tarafından isimlendirilerek kategorize edilmiştir. Araştırma sonucunda göç kavramı ile ilgili toplam 57 adet metafor oluşturulmuştur. En fazla oluşturulan metaforlar 37 (%18,5) adet kuş, 31(%15,5) adet taşınmak, 19 (%9,5) adet gitmek, 19 (%9,5) adet leyektir. Genel olarak göç kavramı öğrenciler tarafından olumsuz metaforlarla ifade edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Metafor, Öğrenci, Göç

4TH -5TH -6TH AND 7TH GRADE PERCEPTIONS RELATED TO MIGRATION THROUGH METAPHOR ANALYSIS

Res.Assist. Fatih TIKMAN, Kilis 7 Aralık University, fatihtikman@kilis.edu.tr
Res.Assist. Esat YILDIRIM, Kilis 7 Aralık University, esatyildirim@kilis.edu.tr
Res.Assist. Mehmet ŞENTÜRK, mehmentsenturk@kilis.edu.tr

ABSTRACT

Abstract Migrations have continued to exist until the present day when mankind existed. It will continue to exist for as long as people exist. It is known that the first people survive with hunting and gathering. In this period, people have migrated according to the amount of their food the amount of collected food and hunted animals. To adopt a sedentary life began, when people discovered to cultivate. The people who started to settled lives live in communities and have formed settlements. The settlement areas have grown in time and cities have formed. Thus, people have developed understanding of land, homeland and country. People have been forced to leave their land for some reason. This is called immigration. Migration is the act of separating people from their places of residence for some reason, their voluntary or compulsory movements inside or outside the country. Briefly, we can also say act of displacement. Immigrations have influenced human history as an era of change. The first age ended and the medieval age started with the migration of tribes. The migration of tribes led to change of the ethnic structures and to formation of new nations in the. Especially in the ethnic structures of the European nations have been significant effects. Apart from this, emigration of Muslims from Mecca to Medina is one of the important migrations in history for Muslims. There have been many similar immigration events in history. There are some factors in the formation of this migration movement. These are natural causes such as famine, drought, fire, flood, earthquake, landslide; political causes such as wars, exchanges, ethnic conflicts, revolutions, internal revolts, terrorist incidents; social reasons such as education, rapid population growth, religious reasons, adventure search, cultural differences, and health services; economic reasons such as job opportunities, the existence of natural resources, livelihoods, income imbalance, and mechanization in agriculture. If this movement is carried out within the country as form town to town, from town to city, from city to city and from city to town this is called internal migration. If this movement is made from country to country, it is called external migration or international migration. It is called seasonal migration or worker immigration if it is doing for seasonal work. It is called voluntary migration if they are doing it line with their wishes. It is called forced migration if they are doing it against their wills. The aim of this study is to determine the perceptions of the concept of migration for elementary school 4th and secondary school 5th-6th 7th grade students through metaphors. This is a descriptive study since it aims to display existing situation. Qualitative research methods were used in the collection, analysis and interpretation of the obtained data in the research. In order to reveal the perceptions of the students who are in the study group about the concept of migration, a form consisting of one open ended question was used as data collection tool. "Migration like..... because....."statements on the questionnaire were asked to complete by the participants. It was required to express this metaphor with pictures or caricatures from them. The studys study group is composed of 37 4th grade, 37 5th grade, 46 6th grade, 80 7th grade students total of 200 students. Content analysis was used in this study. The obtained data in the study were analyzed in three steps. In the first stage, the metaphors that students have created about the concept of migration have been examined by a specialist researcher. Working papers (50) which are non-metaphoric, produced multiple metaphors, incompatible with the explanatory metaphor and blank papers are marked to be removed without investigation. Then the papers containing the metaphors are numbered and listed. Produced metaphors are grouped with similar features in second stage. In third stage, metaphors which are divided into groups were categorized by the expert researcher in the field. As a result of research, totally 57 metaphors related to the concept of migration were created. The most developed metaphors were 37 (18.5%) birds, 31 (15.5%) to move, 19 (9.5%) to go, and 19 (9.5%) toe. Generally, the concept of immigration has been expressed by students with negative metaphors.

Key Words: Metaphor, Student, Migration

BİR ÇOKKÜLTÜRLÜ OKULDA DEĞER ALGISI

Prof.Dr. Cemil ÖZTÜRK, Marmara Üniversitesi, cozturk@marmara.edu.tr
Doktora Öğrencisi Tuğba KAFADAR, Marmara Üniversitesi, tugbakafadar@gmail.com
Doç.Dr. Bayram TAY, Ahi Evran Üniversitesi, bayramtay@ahievran.edu.tr

ÖZET

Toplum içerisinde yaşayan bireyler ortak bir geçmişe ve toplumsal ilişkilere bağlı olarak kendilerine ait ortak bir kültürü oluştururlar. Fakat hızla küreselleşen dünyayla birlikte toplum içerisinde ortak kültürün yanında toplum içerisinde birden fazla kültür yapıları da bulunabilmektedir. Toplum içerisinde oluşan birden farklı kültür yapıları çokkültürlülük kavramını ortaya çıkarmıştır. Çokkültürlülük; Banks (2013)'e göre ırk, etnik yapı, dil, cinsel yönelim, cinsiyet, yaş, engelli olma, sosyal sınıf, eğitim, dinsel tercih ve diğer kültürel farklılıklar konusunda duyarlılığın geliştirilmesi olarak açıklanmıştır. Çokkültürlülüğü oluşturan unsurlardan en önemlilerinden biri ise değerlerdir. Değerler, Halstead & Taylor (2006)'a göre; belli davranışlarımızın doğruluğunun ya da yanlışlığını belirleyen standartlar olarak davranışlarımıza rehber olan temel inanç ve ilkelerdir. Schwartz ve Bilsky (1987, 1990) göre değerler 5 özelliğe sahiptir. Buna göre değerler; a) görüş ya da inançtır, b) insan davranışlarının ya da bir durumun kabul edilebilir sonuçlarıdır, c) belirli bir durumun üstesinden gelmedir, d) insan davranışları ve durumların seçimi ya da değerlendirilmesinde rehberlik etmedir, e) önemi derecesi göreceli olarak sıralanmaktadır (akt: Schwartz, 1992). Toplum içerisinde ve toplumlar arasında farklılaşmayla birlikte toplumun bireyleri arasında ortak değerleri olabileceği gibi bireylerin değer algılarında ve benimsedikleri değerler arasında farklılaşmalar ve benzerlikler olabilmektedir. Değerler iki şekilde hem eğitim teorisinin hem de okul aktivitelerinin merkezindedir. Birincisi, okullar ve okullardaki öğretmenler bireysel olarak; aile, medya ve akran gruplarının yanı sıra çocuklar ve gençlerin değerlerin gelişiminde ve bu yüzden toplumun büyük bir kısmında ana etkindir. İkinci olarak, okullar toplumda değerlerin yansıtıldığı ve içerdiği yerlerdir (Halstead, 1996). Araştırma bu noktadan yola çıkılarak bir çokkültürlü okul öğrencilerinin değer algılarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Yöntem: Araştırma, nicel araştırma tasarımlarından betimsel araştırma türüne göre tasarlanmıştır. Betimsel araştırmalar, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar. Eğitim alanındaki araştırmada, en yaygın betimsel yöntem tarama yöntemidir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2010). Bununla birlikte betimsel araştırma; yaşayanların, hâlihazırda var olanların, yaşananların ne olduğunun betimlenip açıklanarak ortaya konulması olarak ele alınabilmektedir (Sönmez ve Alacapınar, 2011: 46). Betimsel araştırmalar, kesitsel, boylamsal ve geçmişe dönük araştırmalar olarak sınıflanabilir (Fraenkel ve Wallen, 2006; Gorard, 2006; Johnson ve Christensen, 2004'den Akt. Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012: 178). Bu araştırma yaşayanların, hâlihazırda var olanların yani bir çokkültürlü okulun lise öğrencilerinin bir kısmı üzerinde ve bir seferde ölçümlerle veri toplandığından kesitsel betimsel tarama modelindedir. Araştırma katılımcıları ise amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemesine göre belirlenmiştir. Araştırma katılımcılarını bir çokkültürlü okulun 59 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada çokkültürlü okulda Türk, İsviçre, Fransız, Yunan, Amerikalı, Suriye, Alman, Boşnak, Kanadalı, İtalyan vatandaşı olmak üzere 10 farklı ülkeden gelen öğrenci yer almaktadır. Araştırmada veriler Schwartz (1992) değer kuramına dayanan Schwartz, Melech, Lehmann, Burgess, Harris & Owens (2001) tarafından geliştirilen Potre Değerler Anketi (PDA) ve bu anketin Demirutku & Sümer (2010) tarafından türkçeye uyarlaması gerçekleştirilen Portre Değerler Anketi (PDA) kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde aritmetik ortalama, standart sapma ve bağımsız gruplar t testikullanılmıştır. Sonuç: Araştırma sonuçlarına göre bir çokkültürlü okul öğrencilerinin değer algıları en çok hazcılık daha sonra sırasıyla özyönelim, iyilikseverlik, evrenselcilik, uyarılım, başarı, güvenlik, uyma+geleneksellik ve en az olarak ise güç kategorilerindedir. Türk öğrencilerle diğer milliyetten öğrenciler arasında değer öncelikleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

Anahtar sözcükler: Değerler Eğitimi, Değer, Schwartz, Çokkültürlülük

VALUE PERCEPTIONS IN A MULTICULTURAL SCHOOL

Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK, Marmara University, cozturk@marmara.edu.tr
PhD Student Tuğba KAFADAR, Marmara University, tugbakafadar@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Dr. Bayram TAY, Ahi Evran University, bayramtay@ahievran.edu.tr

ABSTRACT

Individuals in a society make up a common culture of their own depending on their shared history and social relations. In a rapidly globalising world, however, multiple cultural structures appear within a society along with a shared culture. Those multiple cultural structures within a society have led to the introduction of multiculturalism. According to Banks (2013), multiculturalism requires being sensitive to race, ethnicity, language, sexual orientation, gender, age, disability, social class, education, religious preferences and other cultural differences. Among the most important constituents of multiculturalism are values. Values, according to Halstead and Taylor (2006), are basic beliefs and principles guiding and setting the standards of rightness or wrongness of our particular behaviours. According to Schwartz and Bilsky (1987, 1990), the definition of values incorporates five features. Values a) are concepts or beliefs, b) pertain to desirable end states or behaviours, c) transcend specific situations, d) guide selection or evaluation of behaviour and events, and e) are ordered by relative importance (quoted in Schwartz, 1992). Individuals within a society may have shared values as well as differing and similar perceptions of values depending on social and individual diversity. Values are at the core of both education theories and school activities in two ways. The first one is that schoolteachers, family, media, and peer groups are the main factors in development of children and youth both individually and socially. The second way is through schools where values are reflected (Halstead, 1996). From this point of view, the present research has been carried out to assess the value perceptions of students in a multicultural school. Method: It is based on a descriptive and qualitative design. Descriptive researches define a given situation as profoundly and meticulously as possible. The most common descriptive model in the field of education is screening (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz and Demirel, 2010). Descriptive research is seen as a way of depicting and clarifying what is experienced and who experiences at present (Sönmez and Alacapınar, 2011: 46). Descriptive researches can be grouped as cross-sectional, longitudinal and retrospective (Fraenkel and Wallen, 2006; Gorard, 2006; Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz and Demirel, 2012: 178 quoting from Johnson and Christensen, 2004). The present research incorporates across-sectional screening model as the researchers have collected data with measurements at a time over a group of high school students in a multicultural school. The participants of the research were selected with criterion sampling as a sort of purposeful sampling. The participants comprise 59 students of a multicultural high school. The students come from 10 different countries, namely Turkey, Switzerland, France, Greece, the USA, Syria, Germany, Bosnia and Herzegovina, Canada, and Italy. Data were collected via the Portrait Values Questionnaire (PVQ) developed by Schwartz, Melech, Lehmann, Burgess, Harris and Owens (2001) based on Schwartz's (1992) theory of values and adapted to Turkish by Demirutku and Sümer (2010). The collected data were analysed using arithmetic mean, standard deviation, and independent samples t test. Conclusion: The results indicate that the value perceptions of multicultural school students primarily include hedonism, then self-orientation, benevolence, universalism, stimulation, success, security, adaptation plus traditionalism, respectively, and power to a lesser extent. There is not a significant difference between Turkish students and the students of other nationalities in terms of value precedence.

Key Words: Schwartz, Value, Values Education, Multiculturalism

7.SINIF SOSYAL BİLGİLER ÖĞRENCİ ÇALIŞMA KİTABINDA YER ALAN ETKİNLİKLERİN DEĞER EĞİTİMİ YAKLAŞIMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Zafer ÇAKMAK, Fırat Üniversitesi, zcakmak@firat.edu.tr
Doktora Öğrencisi Süleyman ASLAN, MEB, arkeolog_tarik@hotmail.com
Arş.Gör.Dr. Birol BULUT, Fırat Üniversitesi, birolbulut1@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmada 7.sınıf Sosyal bilgiler öğrenci çalışma kitabında yer alan etkinliklerin değer eğitimi yaklaşımları açısından durumunu ortaya çıkartarak öğrenci görüşlerini betimleme amaçlanmaktadır. Bu araştırmada aşağıdaki sorulara cevap bulunmaya çalışılmıştır. Sosyal bilgiler dersi 7. Sınıf öğrenci çalışma kitabında yer alan etkinliklerin hangi değer yaklaşımını kapsamış ve hangi değerlere yer verilmiştir? 7. sınıf öğrencilerinin görüşlerine göre değer nedir? 7.sınıf öğrencilerinin görüşlerine göre Sosyal bilgiler dersinde hangi değerler kazandırılmalıdır? Nitel bir desende yapılandırılan bu araştırmada; nitel araştırma metodolojisi içerisinde yer alan doküman inceleme yönteminden faydalanılmıştır. Ayrıca öğrenci görüşlerini ortaya koymak için betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilere yöneltilen sorular yarı yapılandırılmış görüşme formu yoluyla öğrenci görüşleri alınmış içerik analizi tekniği ile sonuçlar incelenmiştir. Bu nedenle araştırma betimsel durum saptaması niteliğindedir. Araştırmada kullanılacak veriler 7.sınıf öğrenci çalışma kitabındaki ünite adı, üniteye yer alan kazanımsal değer, etkinlik adı ilgili olduğu değer yaklaşımı ve vurgulanan değer tablo halinde verilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla Fırat Üniversitesi'nden iki alan uzmanı öğretim görevlisine kazanımsal değerler ve ilgili olduğu değer yaklaşımı uygunluğuna yönelik görüş alınmıştır. Aynı zamanda değer eğitimiye yönelik öğrenci görüşlerini ortaya koymak için Diyarbakır ili Sur ilçesindeki bir devlet okulunda okuyan 7.sınıf öğrencilerinden veri toplanmıştır. Araştırma sürecine rastgele seçilen 18 öğrenci dahil edilmiştir. Bu doğrultuda araştırmacılar birinin çalıştığı MEB okulunda yapılması, izin alma, uygulama yapma gibi konularda kolaylık sağlamıştır. 2015-2016 eğitim-öğretim yılı mayıs ayından 7.sınıf Sosyal bilgiler öğrenci çalışma kitabında yer alan 7 ünite başlığı altında 77 etkinlik incelenmiştir. Bu etkinliklerin 46'sında (%59,8) değer eğitimi yaklaşımlarına ve bunlara uygun değerlere yer verildiği belirlenmiştir. Etkinliklerde değer eğitimi yaklaşımlarının tekrarlanma oranı olarak sırasıyla 'değer açıklaması' (23 kez), 'değer telkini' (11 kez), 'eylem öğrenme' (6 kez), 'gözlem yolu ile öğrenme' (4kez), 'ahlaki muhakeme' (4 kez), 'değer analizi' (3 kez) yer almıştır. Buna göre orta okul 7.sınıfta doğrudan kazandırılması planlanan kazanımsal değerlerin 'farklılıklara saygı', 'vatanseverlik', 'estetik', 'bilimsellik', 'dürüstlük', 'adil olma', 'barış', 'tarihsel mirasa saygı', 'çalışkanlık', 'dayanışma' değerlerinin olduğu belirlenmiştir. 2005 yılında uygulanmaya başlanan Sosyal bilgiler öğretim programında değerler eğitimiye doğrudan yer verilmesine karar verilmesi ve bunun uygulamaya geçirilmesi sonucunda 7.sınıf Sosyal bilgiler hem ders hem de öğrenci çalışma kitabında doğrudan yer verilmesine olanak tanımıştır. Bu duruma kanıt olarak 7.sınıf Sosyal bilgiler öğrenci çalışma kitabının 99. sayfasında yer alan 'Vatandaşlık görevlerimiz' ve 103.sayfada yer alan 'Demokrasi öğreniyorum' adlı etkinliklerde değer eğitimi yaklaşımlarına uygun kazanımsal değerler vurgulanmıştır. Ayrıca 7.sınıf Sosyal bilgiler öğrenci çalışma kitabında yer alan etkinliklerin değer eğitimiye yönelik kazanımların değer yaklaşımlarının tamamına uygun hazırladığı gözlemlenmiştir. Etkinliklerde çoğunlukla; farklılıklara saygı, sorun çözebilme, dinleme, iletişim kurma, hak ve özgürlüklere saygı, tarihsel mirasa saygı, çalışkanlık, dayanışma, vatanseverlik, hoşgörü, özgürlüklere saygı, estetik, bilimsellik, demokratik tutum benimseme, sorumluluk, dürüstlük, sevgi, karar verebilme gibi değerlerin etkinliklerde bir veya birden çok vurgulandığı belirlenmiştir. Araştırmanın ikinci basamağında öğrenci görüşlerine başvurulmuştur. 18 öğrencinin görüşlerinin yer verildiği araştırmada verilen cevaplarda 24 farklı değer öğrenciler tarafından vurgulandığı görülmüştür. Öğrencilerin ifade ettikleri değerler ile araştırmanın birinci basamağında çalışma kitabındaki etkinlikler aracılığıyla kazandırılan değerlerin örtüştüğü belirlenmiştir. Öğrencilere yarı yapılandırılmış form yoluyla 2 açık uçlu soru yöneltilmiştir. Araştırmanın birinci sorusunda 'Değer nedir?' sorusuna araştırmaya katılan 18 öğrencinin tamamı cevap vermiştir. Bu cevaplara yönelik istatistiksel veriler şöyledir; sosyal değerler (aile, sevgi, saygı) 29 kez, ekonomik değerler (para, mal, eşya) 10 kez, ahlaki değerler (dürüstlük, çalışkanlık) 24 kez, bilimsel değerler(bilgi, bilimsellik) 21 kez vurgulanmıştır. Her öğrenci en az 5 değer adı yazarak bu soruya cevap vermiştir.öğrencilerin 'Değer nedir?' sorusuna genellikle ahlaki boyut ile ilgili değerleri cevap olarak vermeleri toplum içinde değer tabirinin ahlaki boyutta açıklanması ve medya ve sosyal çevrede oldukça sık olarak ahlaki konularda kullanılmasından kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin açık uçlu sorularda ikincisi olan 'Sosyal Bilgiler dersinde sizlere hangi değerler öğretilmelidir?' sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde 21 farklı değer vurgulandığı görülmüştür. Öğrenci cevaplarında en çok tekrar eden değer ifadeleri 'demokrasi' 18 kez, 'eşitlik' 18 kez, 'sevgi' 16 kez, 'devlet' 13 kez, doğruluk 11 kez vurgulanmıştır. Öğrencilerin yarı yapılandırılmış form yoluyla görüşlerinin alındığı bu iki açık uçlu sorulara verdikleri cevapların Sosyal bilgiler öğrenci çalışma kitabında yer alan etkinliklerin kazanımlarına ve vurgulanan değerlere uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Özellikle etkinliklerde yer alan kazanım ifadelerinde belirtilen değerlerde demokrasi, eşitlik, doğruluk gibi değerlere sıkça yer verilmesi öğrencilerin hedeflenen kazanımların ulaştırılmasının göstergesi sayılabilir.

Anahtar sözcükler: Değer Eğitimi, Değer Eğitimi Yaklaşımları, Öğrenci Çalışma Kitabı, Sosyal Bilgiler Eğitimi

7. CLASS SOCIAL STUDIES STUDENT WORKBOOK CONTAINED IN AN INVESTIGATION OF APPROACHES TO VALUE EDUCATION EVENTS

Assoc. Prof. Dr. Dr. Zafer ÇAKMAK, Firat University, zcakmak@firat.edu.tr
PhD Student Süleyman ASLAN, Ministry of National Education, tarik@hotmail.com
Res. Assist. Dr. Birol BULUT, Firat University, birolbulut1@gmail.com

ABSTRACT

In this research, it is aimed to describe student views by revealing the situation in terms of value education approaches in activities of 7th grade social studies student workbook. In this research, the following questions were tried to be answered. What information is included in the social studies course and what values are included in the 7th grade student workbook? What is the value of 7th grade students opinion? According to the opinions of the 7th grade students, what values should be gained in the social studies class? In this research, which is structured in a qualitative way, Qualitative research methodology. In addition, descriptive method was used to reveal student opinions. The questions asked to the students in the study were examined by means of the content analysis technique, in which student opinions were taken through semi-structured interview form. For this reason, research is a descriptive case. The data to be used in the study are given in the 7th grade student workbook as the unit name, the winning value in the unit, the value approach in which the activity name is related, and the highlighted value table. In order to ensure the reliability of the survey, two field specialist faculty members from Firat University were consulted on the merit values and relevance approach. At the same time, data were collected from 7th grade students who attended a public school in Sur province of Diyarbakır province in order to reveal student opinions on value education. Eighteen randomly selected students were included in the research process. In this direction, one of the researchers working in the MEB school, permission to get permission, such as making applications easier. Seven classes from 2015-2016 academic year, May, 2006, 77 activities under the 7 unit headings in social studies student workbook were examined. It has been determined that 46 (59.8%) of these activities have values education approaches and appropriate values. The recurrence rate of the value education approaches in the activities are as follows: value description (23 times), value indulgence (11 times), learning the action (6 times), observation learning (4 times) 4 times), value analysis (3 times). According to this, the beneficial values planned to be directly acquired in the 7th grade of middle school are respect for differences, patriotism, aesthetics, scientificness, honesty, fairness, peace , And solidarity values. The social studies curriculum which was started to be implemented in 2005 decided to directly place the values education in the curriculum, and as a result of this application, the 7th grade social studies were allowed to be given directly in both the course and the student workbook. Evidence for this is evidenced by the value-added approach to value education approaches in the Citizenship Tasks section on the 99th page of the 7th grade social studies student workbook and the Democracy Learning section on the 103rd page. It has also been observed that the activities in the 7th grade Social Studies student workbook have prepared the gains for value education to the full value approaches. Mostly in events; Values such as respect for differences, problem solving, listening, communication, respect for rights and freedoms, respect for historical miracles, hard work, solidarity, patriotism, tolerance, respect for freedom, aesthetic, scientific, democratic attitude, responsibility, honesty, love, One or more are highlighted. In the second step of the research, student opinions were applied. It was seen that 24 different values were emphasized by the students in the answers given in the survey that included the opinions of 18 learners. It has been determined that the values expressed by the students overlap with the values gained through the activities in the workbook in the first step of the research. Two open-ended questions were directed to students through the semi-structured form. All 18 students who participated in the survey responded to the question What is value? In the first question of the researcher. Statistical data for these answers are as follows; Social values (family, love, respect) 29 times, economic values (money, goods, goods) 10 times, moral values (honesty, diligence) 24 times and scientific values (knowledge, scientificness) 21 times. Each student responded to this question by writing at least 5 value names. It is thought that it is possible for the students to answer the values related to the moral dimension in the question What is the value? In the society at the moral dimension and to be used in the media and social environment quite often as moral subjects. . It was seen that 21 different values were emphasized when the answers given to the question What values should be taught to you in social studies class, which is the second open-ended question among the students participating in the research. The most repetitive value expressions in student answers were democracy 18 times, equality 18 times, love 16 times, state 13 times, and accuracy 11 times. It has been determined that the answers given by these students to these two open-ended questions through their semi-structured form are consistent with the achievements of the activities in the student workbook and the emphasized values. Especially the values stated in the achievement statements in the activities can be considered as indicators of the attainment of the targeted achievements of the students whose democracy, equality and accuracy are frequently mentioned.

Key Words: Student Workbook, Value Education, Value Education Approaches, Social Studies Education

KAHOOT VE SOCRATIVE ÖĞRENCİ YANIT SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI: BAŞARI VE MOTİVASYONA ETKİLERİ

Yrd.Doç.Dr. Zeynep TURAN, Atatürk Üniversitesi, zeynepatauniv@hotmail.com
Arş.Gör. Elif MERAL, Atatürk Üniversitesi, elif.meral@atauni.edu.tr

ÖZET

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte eğitim alanında farklı araçların kullanımı da yaygınlaşmıştır. Bu araçlardan birisi de çevrimiçi öğrenci yanıt sistemleridir. Çevrimiçi öğrenci yanıt sistemleri uzun yıllardır kullanılmakta olan sistemlerdir. Son yıllarda bu sistemlere oyun öğeleri de eklenerek oyun tabanlı çevrimiçi öğrenci yanıt sistemleri de kullanılmaya başlanmıştır. Oyun tabanlı sistemlerin en çok bilinen örneği Kahoot isimli çevrimiçi oyun tabanlı öğrenci yanıt sistemidir. Oyun tabanlı olmayan öğrenci yanıt sistemlerinin yaygın olarak kullanılan örneklerden biri de Socrative isimli çevrimiçi öğrenci yanıt sistemidir. Bu bağlamda bu çalışmada oyun tabanlı ve oyun tabanlı olmayan öğrenci yanıt sistemlerinin öğrenci başarısına ve motivasyonuna etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ortaokul 7. sınıfta öğrenim görmekte olan 46 (kontrol, 23; deney, 23) öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışma nicel araştırma yaklaşımlarından biri olan deneysel yöntemin ön-test son-test gruplu yarı deneysel deseni kullanılarak yürütülmüştür. Çalışmada sosyal bilgiler dersinin “yaşayan demokrasi” isimli ünitesinde yer alan konular 4 hafta (8 saat) boyunca kontrol grubunda Socrative isimli öğrenci yanıt sistemi, deney grubunda ise Kahoot isimli öğrenci yanıt sistemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan başarı testi ve Keller ve Subhiyah (1987) tarafından hazırlanan 5’li likert tipindeki motivasyon ölçeği kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen 20 çoktan seçmeli soru içeren başarı testi, önce 25 soru olarak hazırlanmış daha sonra 2 sosyal bilgiler öğretmeni tarafından kontrol edilmiştir. Alan uzmanı öğretmenlerin dönütleri doğrultusunda düzeltmeler yapılarak başarı testi pilot uygulama yapmaya hazır hale getirilmiştir. Pilot uygulama sonucunda testteki soru sayısı 20’ye indirilmiş ve teste son hali verilmiştir. Başarı testindeki her soru 10 puan değerinde olup testten alınabilecek maksimum puan 100’dür. Motivasyon ölçeğinin orijinal dili İngilizce olup, Acar (2009) tarafından Türkçeye uyarlanmış ve anketin güvenilirliği 0.93 olarak bulunmuştur. Uygulama sürecinde kontrol grubu (Socrative) ve deney grubunda (Kahoot) her hafta ilgili üniteye yer alan her konu ile ilgili öğrenci yanıt sistemiyle öğrencilere sorular sorulmuş ve cevaplar alınmıştır. Araştırmada verilerin analizinde SPSS yazılımından yararlanılmıştır. Analiz öncesinde iç tutarlılığın sağlanması için normallik ve homojenliğin sağlanıp sağlanmadığına ilişkin analizler yapılmış ve veri setinin normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Deney ve Kontrol grubu öğrencilerinin başarı ve motivasyon puanları arasında farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla kestirimsel istatistik (inferential statistics) testlerinden bağımsız gruplar t-testinden yararlanılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulguların analizi sonucunda öğrencilerin ön-test başarı puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin son-test başarı puanları analiz edildiğinde ise deney(= 67.3) ve kontrol(= 58.7) grupları arasında başarı değişkeni açısından farklılık olduğu ve deney grubunun başarı düzeyinin kontrol grubundan daha yüksek olduğu görülmüştür ($t=2.23$, $p=.03 < .05$). Çalışmada elde edilen diğer bir sonuç ise öğrencilerin ön-test motivasyon puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı, fakat son-test motivasyon puanları arasında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve deney (= 3.42) grubunun motivasyon düzeyinin kontrol (= 3.18) grubunun motivasyon düzeyinden daha yüksek olduğu görülmüştür ($t=2.54$, $p=.01 < .05$). Sonuç olarak deney grubunda kullanılan oyun tabanlı çevrimiçi öğrenci yanıt sisteminin öğrencilerin başarı ve motivasyonunu olumlu bir yönde etkilediği söylenebilir. Bu doğrultuda sosyal bilgiler dersinin farklı konularında da oyun tabanlı çevrimiçi öğrenci yanıt sistemlerinin kullanılması önerilebilir. Ayrıca farklı gruplarda soru cevap sistemlerinin araştırılması önemli sonuçlar sağlayabilir.

Anahtar sözcükler: Başarı, Motivasyon, Öğrenci Yanıt Sistemi, Oyun Tabanlı Öğrenci Yanıt Sistemi, Sosyal Bilgiler Eğitimi.

THE COMPARISON OF KAHOOT AND SOCRATIVE STUDENT ANSWER SYSTEMS: EFFECTS ON ACHIEVEMENT AND MOTIVATION

Assist. Prof. Dr. Zeynep TURAN, Atatürk University, zeynepatauniv@hotmail.com
Res.Assist. Elif MERAL, Atatürk University, elif.meral@atauni.edu.tr

ABSTRACT

The use of different tools in the area of education has become widespread with the developments in technology. Online student answer systems are one of these tools. Online student answer systems have been used for many years. In the last couple of years, game items have been added and game based online student answer systems have started to be used. One of the most known game based online student answer system is named as Kahoot. One of the most known online student answer systems without a game factor is known as Socrative. In this context, this study aims to find out the effects of online student answer systems both with and without being based on games on the achievement and motivation of students. The study group consists of 46 seventh grade students (Control, 23; experimental, 23). This study was conducted by using quasi-experimental design with pre-test and post-test groups, which is one of approaches of quantitative research. The topics in the “living democracy” chapter of social studies course were taught for 4 weeks (8 hours) by using the online answer system named Socrative for the control group and the online game based student answer system named Kahoot for the experimental group. The achievement test which was created by the researchers were used in this study as a tool for collecting data along with the motivation scale of 5 point likert scale that was prepared by Keller and Subhiyah (1987). The achievement test that includes 20 multiple choice questions were created by the researchers as 25 questions at first and then it was controlled by 2 social studies teachers. Changes and improvements were done on the achievement test by taking the feedback of the teachers who are experts in their areas into consideration in order to get the test ready for application. As a result of the pilot study, the number of questions in the success test was decreased to 20 and the test was finalized. Each question in the achievement test is worth 10 points and the maximum amount of points to be collected in the achievement test is 100 points. The original language of the motivation scale is English and it was adapted to Turkish by Acar (2009) where the reliability of the survey is found to be 0.93. Throughout the application period, questions about the corresponding chapter were asked and answers were collected via the student answer system both for the control group (Socrative) and the experimental group (Kahoot). SPSS software was used for the analysis of the data in the research. Before the analysis, it was seen that the dataset shows a normal distribution as a result of the analysis regarding the internal consistency, homogeneity and normality. Independent samples t-test, which is among inferential statistics tests, was used in order to identify if there are any differences between the achievement and motivation scores of experimental and control group students. As a result of the analysis of the data collected, it was seen that there is not a significant difference between the pre-test achievement scores of the students. When the post-test achievement scores of the students were analyzed, it is seen that there is a difference between the achievement variables of experiment (= 67.3) and control(= 58.7) groups and the achievement level of the experimental group is higher than the achievement level of control group ($t=2.23$, $p=.03 <.05$). Another finding of the study suggests that there is not a significant difference between the pre-test motivation scores but there is a meaningful difference between the experimental and control groups where the motivation level of the experimental group (= 3.42) is higher than that of control group (= 3.18), ($t=2.54$, $p=.01 <.05$). As a result, it can be stated that the game-based online student answer system has a positive effect on the achievement and motivation level of the students. In this direction, it may be suggested to use online game-based student answer systems in different topics of social studies courses. Furthermore, examining student response systems with different groups can provide important results.

Key Words: Achievement, Game-based Student Answer System, Motivation, Social Studies Education, Student Answer System

2005 SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI İLE 2017 TASLAK SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ KARŞILAŞTIRMASI

Doç.Dr. Bayram TAY, Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi, bayramtay@gmail.com

ÖZET

Sosyal Sosyal bilgiler, hemen her bakımdan değişen ülke ve dünya koşullarında bilgiye dayalı karar alıp problem çözebilen etkin vatandaşlar yetiştirmek amacıyla sosyal ve beşeri bilimlerden aldığı bilgi ve yöntemleri kaynaştırarak kullanan bir öğretim programı olarak ifade edilebilir (Öztürk, 2006). Tanımın sosyal bilgilerin etkili vatandaş yetiştirme boyutunu ön plana çıkardığı ve bunun sosyal ve beşeri bilimlerin kaynaştırılarak gerçekleştirildiği görülmektedir. Bununla birlikte etkili vatandaşın değişen ülke ve dünya koşullarına uygun yetiştirilmesi gerekliliği vurgulanmaktadır. Bu noktada öğretim programlarının değişen koşullara uygun hale getirilmesinin gerekliliği de ortaya çıkmaktadır. Nitekim bilim alanlarındaki gelişmeler ve bunların eğitime yansımaları, dünyadaki siyasi, ekonomik, toplumsal ve kültürel değişimler, ülkemizdeki eğitim sisteminin 4+4+4 şeklinde tasarlanması ayrıca ulusal ve uluslararası değerlendirmelerdeki başarı düzeylerinin programların zamanla ve zaman içinde değiştirilmesi ve geliştirilmesini zorunlu kıldığı söylenebilir. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler öğretim programı 2005 yılında yapılandırmacı anlayış temelinde yürürlüğe girdikten sonra zaman içinde bazı geliştirilmelerle 2017 yılına kadar kullanılagelmiştir. Yapılan programlar zaman içinde değişikliğe uğrayacak ve bu döngü bundan önce nasıl olagelmışse bundan sonra da öylece devam edecektir. Her program, kendi zamanının şartlarında en mükemmeli yakalamak adına hazırlanmakta ve yine zamanla gelişme ve değişimlere bağlı olarak zamanın ihtiyaçlarına cevap veremez hale gelmektedir. Bu süreçler programların değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır (Tay ve Baş, 2015). Bu çalışmada Bloom'un programının öğelerine dayalı yetişek değerlendirmesi temele alınmış ve buna bağlı olarak hedefler, üniteler, eğitim durumu ve değerlendirme boyutları (Sönmez ve Alacapınar, 2015) ile programın vizyonu ve program yaklaşımı da değerlendirmeye dâhil edilerek 2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı ile 2017 yılı taslak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu boyutu ile bakıldığında alan yazında bu derece kapsamlı bir program değerlendirmesinin Sosyal Bilgiler için yer almadığı görülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın alan yazına katkı sağlayacağı ve gelecekte yapılacak program değerlendirme çalışmalarına kaynaklık edeceği düşünülmektedir. Bu araştırmada, 2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı ile 2017 yılı taslak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Nitel araştırmalar belirli bir birey, grup, durum veya problem hakkında derinlemesine bir resim ortaya koyar (Fraenkel & Wallen, 1996). Bu araştırma, nitel araştırma modellerinden durum çalışması niteliğindedir. Nitel araştırmalar; araştırılacak konu, olay, olgu ve algıların ya da konuların doğal ortamdaki durumlarını tespit etmek amacı ile yapılmaktadır ve nitel araştırmalarda genel olarak görüşme, gözlem ve doküman çözümlemesi teknikleri kullanılmaktadır (Ekiz, 2003; Kuş, 2003; Yıldırım & Şimşek, 2011). Araştırma verilerinin kaynağını Milli Eğitim Bakanlığının yayımlamış olduğu 2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı kitabı ve yine Milli Eğitim Bakanlığının askıya çıkardığı 2017 yılı taslak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı oluşturduğundan doküman analizi işe koşulmuştur. Araştırmadan elde edilen bazı sonuçlar şöyledir: 2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının bir vizyonu varken 2017 yılı taslak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının vizyona karşılık gelebilecek temel bir felsefesinin yer aldığı, 2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının tematik anlayışa, 2017 yılı taslak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı tematik gibi görünse de ünite anlayışına sahip olduğu, her ikisinde de hedeflerin yer aldığı, 2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında 4. sınıflarda 46, 5. sınıflarda 46, 6. sınıflarda 43 ve 7. sınıflarda 39 olmak üzere toplamda 174 kazanım; 2017 yılı taslak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında 4. sınıflarda 34, 5. sınıflarda 34, 6. sınıflarda 35 ve 7. sınıflarda 33 olmak üzere toplamda 136 kazanımın yer aldığı, 2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının genel anlamda 9 öğrenme alanı çerçevesinde oluşturulduğu, 4 ve 5. sınıflarda 7 öğrenme alanı, 6 ve 7. sınıflarda 7 öğrenme alanı; 2017 yılı taslak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının tamamının 7 öğrenme alanı çerçevesinde oluşturulduğu fakat bazı öğrenme alanlarının adlarının değiştirildiği, 2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında 4 ve 5. sınıflarda 8 ünite, 6 ve 7. sınıflarda 7 ünite; 2017 yılı taslak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının tamamının 7 ünite çerçevesinde oluşturulduğu, 2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında 16 beceri; 2017 yılı taslak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında 22 becerinin yer aldığı ve 2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında 20 değer; 2017 yılı taslak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında 27 değer belirlendiği tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, Hedefler, İçerik, Eğitim Durumları, Değerlendirme

COMPARISON OF 2005 SOCIAL STUDIES COURSE CURRICULUM AND 2017 SOCIAL STUDIES COURSE DRAFT CURRICULUM

Assoc. Prof. Dr. Bayram TAY, Ahi Evran University Eğitim Fakültesi, bayramtay@gmail.com

ABSTRACT

Social studies can be defined as a curriculum combining and using the knowledge and methods taken from humanities in order to bring forth citizens who are able to solve problems and make knowledge-based decisions in changing national and global conditions (Öztürk, 2006). It is seen that the definition prioritises educating efficient citizens and performing this by integrating social and human sciences. In addition, it highlights educating efficient citizens pursuant to changing national and global circumstances. This indicates the necessity to make the curricula appropriate for changing circumstances. It can be said that developments in science, their reflections on education, political, economic, social and cultural changes in the world, the design of education system in our country as 4+4+4, and the levels of success at national and international evaluations made it necessary to change and improve the curricula over time. In this context, Social studies curriculum went into effect based on structuralist understanding in 2005 and it was used until 2017 with some occasional amendments. The present curricula will also change over time and this cycle will continue as it has been in the past. Every curriculum is prepared to attain perfection and becomes unable to meet the needs of time depending on changes and developments. These processes make it necessary for curricula to be reevaluated (Tay & Baş, 2015). This study includes an evaluation of program elements, objectives, units, education status, assessment based on Bloom's (Sönmez & Alacapınar, 2015) as well as the vision and approach of program and a comparative analysis of 2005 Social studies curriculum and 2017 Social studies curriculum draft. Given these aspects, it is seen that the literature lacks such a comprehensive program evaluation for the Social studies course. From this perspective, the study is thought to contribute to the relevant literature and be a reference to further program evaluations. This study aims to compare the Social studies curriculum of 2005 and the Social studies curriculum draft of 2017. It is based on a qualitative research approach in accordance with the aim. Qualitative researches provide an in-depth depiction of an individual, group, situation or problem (Fraenkel & Wallen, 1996). This research is a case study among qualitative research models. Qualitative researches are carried out to detect the conditions of a subject, event, phenomenon or perceptions in a natural setting. Generally the techniques of interview, observation and document analysis are used in qualitative researches (Ekiz, 2003; Kuş, 2003; Yıldırım & Şimşek, 2011). We used the technique of document analysis as the sources of our research comprise the Social studies curriculum book of 2005 and the Social studies curriculum draft of 2017 published by the Ministry of National Education. Some results of the research are as follows: While the Social studies curriculum of 2005 had a vision, the Social studies curriculum draft of 2017 has a basic philosophy equivalent to vision; the Social studies curriculum of 2005 was based on a thematic understanding while the Social studies curriculum draft of 2017 is unit-based although it seems to entail a thematic understanding; both include objectives; the Social studies curriculum of 2005 included totally 174 attainments, 46 for the fourth graders, 46 for the fifth graders, 43 for the sixth graders, 39 for the seventh graders, whereas the Social studies curriculum draft of 2017 include 136 attainments in total, 34 for the fourth graders, 34 for the fifth graders, 35 for the sixth graders, 33 for the seventh graders. The Social studies curriculum of 2005 was organized within the frame of 9 learning domains in general, 7 for the fourth and fifth grades, and 7 for the sixth and seventh grades. The Social studies curriculum draft of 2017 is organized within the frame of 7 learning domains with changes in the names of some domains. The Social studies curriculum of 2005 included 8 units in the fourth and fifth grades, 7 units for the sixth and seventh grades, whereas the whole Social studies curriculum draft of 2017 includes 7 units. The Social studies curriculum of 2005 involved 16 skills and 20 values while the Social studies curriculum draft of 2017 involves 22 skills and 27 values.

Key Words: Social Studies Curriculum, Objectives, Content, Educational Attainment, Evaluation

SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİNDE MEKÂNSAL İSTATİSTİK UYGULAMALARI

Prof.Dr. Semra GÜNAY AKTAŞ, Anadolu Üniversitesi, semragunay@anadolu.edu.tr
Doç.Dr. Yeliz MERT KANTAR, Anadolu Üniversitesi, ymert@anadolu.edu.tr

ÖZET

Sosyal bilimlerin inceleme konuları yaygın olarak zamanda ve mekânda gerçekleşmektedir. Bu nedenle zaman ve mekân üzerinde açıklama getiren yöntemler hem araştırma konularında hem de eğitim materyallerinin hazırlanmasında büyük önem taşımaktadır. Bunun nedeni ise konum nedeniyle veya zaman nedeniyle gözlemlenen veriler arasında bağımlılığın olmasıdır. Tobler'in ifade ettiği coğrafyanın temel yasası şöyledir; "her şey başka her şeyle ilişkilidir. Ancak yakın şeyler, uzak şeylere göre daha çok ilişkilidir". Sonuç olarak bir değişkene ait gözlenen değerler genellikle yakın konumlarında da benzer olarak ortaya çıkmaktadır ve bu durum ise mekânsal bağımlılık veya mekânsal korelasyon meydana getirmektedir. Ancak herhangi bir verinin veya veri grubunun belirli bir konuda, zaman veya mekâna (veya her ikisine) bağlı olarak değişiyor olması durumunda, aynı konuda yapılan, fakat bu özelliklerin dikkate alınmadığı analizlerde farklı ve yanlış sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. Sosyal bilimlerde kullanılan verilere ait değerlerin, zamansal ve mekânsal yönlerinin olduğu tartışılmazdır. Zamana dayalı analizler literatür de uzun yıllar çalışılıyor olmasına rağmen mekânsal veri analizi, gerek mekânsal istatistiğin yabancılığını koruması, gerekse de Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) programlarının eğitim müfredatına yaygın olarak yerleşmemiş olması nedeniyle sosyal bilimlerde istenen sıklıkla gerçekleşen bir uygulama alanı değildir (Eyyuboğlu ve Günay Aktaş, 2017:104). Mekânsal ilişkileri dikkate alan CBS'nin kullanımı 1990'ların ortasından başlayarak teknolojik gelişmelere paralel olarak yaygınlaşmaya başlamıştır. Yöntemsel olarak ise, CBS, başlangıçta coğrafya bölümlerinin hatta fen bilimlerine ait disiplinlerin hegemonyası altında kalmıştır. Hem yer bilimleri hem de sosyal bilimler arasında yer alan coğrafyanın sosyal bilimlerinden farklı görülmesini uzun yıllar sürdüğü dönemin ardında sadece görsel olarak değil, mekânsal ölçüm ve analiz yöntemlerini kullanma yetisiyle CBS, sosyal bilimlere de katkıda bulunmaya başlamıştır (Eyyuboğlu ve Günay Aktaş, 2017). Sosyal bilimler eğitimindeki bu mekânsal veri analizi eksikliği, CBS paket programlarının yaygınlaşmasıyla birlikte çok yavaş da olsa doldurulmaya başlanmıştır (Goodchild, Anselin, Harthon, 2000:141). CBS, karmaşık planlama ve yönetim sorunlarının çözülebilmesi için tasarlanan; mekândaki konumsal ölçülmüş verilerin depolanması, sınıflandırılması, işlenmesi, analiz edilmesi ve görüntülenebilmesi işlemlerini sağlayan bir sistemdir. CBS bugün sosyal bilimlerde dâhil olmak üzere çok farklı alanlarda kullanılmaktadır. CBS'yi diğer bilgi sistemlerinden farklı kılan konu, içerisinde "coğrafya" teriminin vurgulandığı verinin mekânsal özelliklerini de kapsıyor olmasıdır. CBS yardımıyla ilgilenilen değişkenin farklı türdeki haritaları yapılarak, bu haritalar üzerinden yapılan analizler ve sonuçlar ilgilenilen problemin sonuçlarına ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. CBS'nin bazı konularını da içine alan diğer bir alan ise mekânsal istatistik ve mekânsal ekonometridir. Mekânsal istatistiksel analiz yöntemleri sosyal bilimlerin işletme, ekonomi, sosyoloji, turizm ve eğitim gibi dallarında karşımıza çıkmaya başlamıştır. Bu yöntemler, değişkenler arasında mekânsal korelasyon, mekânsal kümelenme, mekânsal heterojenliği local ve global bazda ölçmemizi sağlayan kriterleri, haritaları ve modelleri kapsamaktadır. Bu işlemler yapılırken, genellikle local Moran I, global Moran I oto korelasyon ölçüleri ve çeşitli kümelenme haritaları kullanılmaktadır (Anselin, 1995; Lesage 1999). Diğer taraftan, mekânsal ilişkinin varlığı durumunda, eğer bir değişken modellenmek isteniyor ise klasik istatistiksel regresyon modelleri geçerliliğini yitirmektedir. Böylesi durumlarda mekânsal regresyon modelleri alternatif çözüm yöntemlerindendir. Bu çalışmada, mekânsal istatistiksel yöntemlerin yanı sıra, mekânsal regresyon modelleri tanıtılmakta ve bu modellerin tahminlemesi, mekânsal modellere ait belirleme testleri, verileri en iyi temsil eden uygun modelin nasıl belirlendiğine ilişkin model belirleme kriterleri izah edilmeye çalışılacak ve bu bağlam da, bu bildiri de örnek olaylar ile incelenecektir. Böylelikle hem sosyal bilimlerin eğitiminde hem de sosyal bilimlerin eğitimi araştırmalarında mekânsal istatistiksel yöntemlerin kullanılmasına katkı sağlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Mekânsal İstatistik, Moran I, Otokorelasyon, Sosyal Bilimler, Coğrafi Bilgi Sistemleri

SPATIAL STATISTICS APPLICATIONS IN SOCIAL SCIENCE EDUCATION

Prof. Dr. Semra GÜNAY AKTAŞ, Anadolu University, semragunay@anadolu.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Dr. Yeliz MERT KANTAR, Anadolu University, ymert@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Topics of the social sciences are generally investigated with data according to time and spatial location. For this reason, methods that take into account time and location are of great importance for both in research topics and the preparation of educational materials. While it can be spatial dependency between observations measured in locations, dependency between the observations due to time can also be observed. The first law of Geography, according to Tobler is that everything is related to everything else, but near things are more related than distant things. That is, locations which are close neighbors together, present similar values. This case reveals spatial dependence or spatial aggregation between observation. If data are measured in time and space, the methods, which not take into account these properties, can lead to incorrect results. It is indisputable that most of data in social sciences have temporal and spatial references. While time series methods are used if the data are given according to the time variable, spatial statistical methods are used if data is measured with references such as provinces, districts, neighborhoods or coordinates. However, although time-based analyzes have been working in the literature for many years, applications of spatial statistics and geography information system (GIS) are widely not seen in social sciences (Eyyuboğlu ve Günay Aktaş, 2017:104) due to non-recognition of GIS and spatial statistics in curriculum. In the literature, the use of GIS began to become widespread after the mid-1990s parallel to technological improvements. In the beginning, GIS is accepted as a part of geography and even a branch of science. Geography placed in between both earth sciences and social sciences has been seen different from social sciences for along years and then GIS have started to contribute social sciences by means of visual and spatial analysis methods (Eyyuboğlu and Günay Aktaş, 2017). This contribution has expanded with use of the spread of GIS package programs (Goodchild, Anselin, Harthon, 2000:141). GIS is a system designed to capture, store, manipulate, analyze, manage, and present spatial or geographic data. GIS is different from other systems since it covers spatial data with “geography term”. By conducting the different types of maps via GIS, the solution of the considered problem can be facilitated. The another area, which includes a part of GIS, is spatial statistics and spatial econometrics. Spatial statistics methods are used in most of fields in social sciences such as business, economics, sociology, tourism and education. These methods contain criteria, maps and models to measure spatial correlation, spatial clustering, spatial heterogeneity between variables. Local and global Moran’s I correlation measures and clustering maps are well-known spatial statistics tools (Anselin, 1995; Lesage 1999). On the other hand, if there is a spatial autocorrelation between observations, classical statistical models loss effectiveness. In such cases, spatial regression models are one of alternative solutions. In this study, spatial statistics methods and spatial regression models are introduced and also some statistics test, model selection criteria are provided. These methods and tests are explained on various examples from social sciences. As a result, we present how to use spatial statistical methods in this study and thus contribute to both social sciences education and social studies education research.

Key Words: Autocorrelation, Moran I., Social Sciences, Spatial Statistics, Geographical Information Systems

KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE BİLGİ VE ÖĞRENMENİN DEĞİŞEN ANLAMLARI: SOSYAL BİLİMLERİN ÖĞRETİMİNDE YAŞAM BOYU ÖĞRENME SÖYLEMİNİN İMKÂN VE SINIRLILIKLARI ÜZERİNE SOSYOLOJİK DEĞERLENDİRMELER

Doç.Dr. Fuat GÜLLÜPINAR, Anadolu Üniversitesi, fgullupinar@anadolu.edu.tr

ÖZET

1990'lı yıllarda birlikte OECD, Dünya Bankası ve Avrupa Birliği vb. uluslararası aktörler yaşam boyu öğrenme stratejisini, sermayenin küreselleşme eğilimleri doğrultusunda eğitim ve istihdam ilişkisi dolaysız hale getirecek tarzda tüm siyasal belgelerinde kayda geçirmiş bulunmaktadır. Türkiye'de ise Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, yaşam boyu eğitimin hedefinin öğrenmede fırsatlar yaratarak bireylerin kişisel gelişimini sağlamak, toplumsal bütünleşmeyi gerçekleştirmek ve ekonomik büyümeyi sağlamak olduğu ileri sürülmektedir. Yaşam boyu öğrenme anlayışı, hem hükümetlerin idari belgelerinde hem de akademik metinlerde birey, bireysellik, özerklik, girişimcilik ve bireyin seçim özgürlüğü gibi söylemler etrafında tartışılmakta ve anlamlandırılmaktadır. Yaşam boyu öğrenme anlayışında enformasyon (information), bilginin (knowledge) yerini almıştır. Öğrenme, enformasyon olarak süreç ve işlevlerle yeniden tanımlandığında, enformasyon piyasa ihtiyaçlarını karşılamak için sürekli olarak yeniden yeniden öğrenilmesi gereken, uyum sağlanması gereken ve yeniden yapılandırılan bir şey haline gelmiştir. Bu anlamda öğrenme, sürekli olarak yetenek ve becerilere durmaksızın yeni eklentiler yaparak onları dışsal ihtiyaçlara uyumlu hale getirmek demektir. Bilgi ve ona bağlı olarak geliştirilen eğitim ve öğrenme insani gelişimin, kamusal iyiye katkı sağlamanın aracı olmaktan tümüyle çıkarılıp piyasanın taleplerini karşılamaya yönelik bir araç olarak düşünülmektedir. Yaşam boyu öğrenme anlayışının araçsal hale getirdiği piyasaya endekslı ve beceri odaklı bilgi ve öğrenme faaliyetleri, bilimsel etkinliğin çıkış noktası olan bilgiye yönelik merakı zayıflatan ve bilimsel meraka dair köklü bir dönüşümün de yolunu açmaktadır. Sonuç olarak, yaşam boyu öğrenme anlayışı öncelikle eğitimin kamusalılığına ilişkin algımızı dönüştürme girişimi olarak okunabilir. Nitekim, eğitimin iş dünyasının ve piyasanın değişen bilgi ve beceri taleplerine karşılamak için rekabet ve girişimcilik temelinde yeniden yapılandırılması sonucu eğitim hakkı, fırsat eşitliği, toplumsal adalet, yurttaşlık ve demokrasi gibi eğitimin toplumsal işlevine yön veren boyutları gözden düşmüş, rekabet ve girişimcilik kültürü gibi eğilimler, "girişimci eğitim" paradigmasının temel parametreleri haline gelmiştir. Günümüzde eğitim, kamusal sorumluluk, kamusal iyiye katkıda bulunma ve toplumun kendisi üzerine düşünmesini mümkün kılan eleştirel düşünme pratiklerinden hızla uzaklaşırken, üniversite içinde işletme mantığına yapılan yatırım, beşeri bilimlere ve insancıl sosyal bilimlere zayıflatmış ve bilimsel faaliyetler hızlı ve kârlı sonuç almaya yönelik teknik bir faaliyete indirgenmiştir. Bu çalışma, sosyal bilimler alanında yer bulan yaşam boyu öğrenme anlayışının, piyasanın hizmetine sunulan mesleki beceri ve yetenek eğitimi olmaktan çıkarılarak; tolerans, müzakere, çatışma çözümleri, demokratik iletişim ve güvene dayalı sivil ilişki modellerinin ve yeteneklerin öğretildiği bir eğitime dönüştürülmesinin potansiyellerini ve imkânları üzerine odaklanacaktır. Yaşam boyu öğrenmenin, yeni ekonominin beraberinde getirdiği girişimcilik fetişizminden ve bireyin piyasanın talepleri doğrultusunda kendisini yeniden ve yeniden eğitmesi gerekliliği fikrinden kurtarılarak, demokratik vatandaşlık, kamusal sorumluluk ve sosyal adaleti de içerecek şekilde geniş bir perspektifle yeniden düşünülmesi gerektiği vurgulanacaktır. Bu bağlamda, yaşam boyu öğrenmenin piyasa ve işletme perspektifinden değil, sosyal amaçlar, kamusal fayda ve eleştirel anlayış çerçevesinde bütünsel olarak yeniden ele alınması önerilecektir. Bu çalışma, metodolojik olarak OECD, Avrupa Birliği ve Dünya Bankası gibi uluslararası aktörlerin Yaşam Boyu Öğrenme konusundaki resmi belgelerin analizini ve bilgi ve öğrenmenin anlamının yaşam boyu öğrenme paradigması ile birlikte sosyal bilimler alanında geçirdiği dönüşümlerin alanyazındaki tartışmalarını ve eleştirilerini kapsayan bir derleme çalışmasıdır.

Anahtar sözcükler: Küreselleşme, Yaşam Boyu Öğrenme, Sosyal Bilimler, Girişimcilik, Demokratik Vatandaşlık, Kamusal Sorumluluk.

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ “DARBE” KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFOR ARACILIĞIYLA BELİRLENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Hatice MEMİŞOĞLU, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, haticememisoglu2008@hotmail.com
Öğretmen Gökhan GÜÇİN, Milli Eğitim Bakanlığı, gokhangucin13@gmail.com

ÖZET

Çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının darbe algılarını metafor yoluyla belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi sosyal bilgiler öğretmenliği 4. Sınıf (35) ile Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi sosyal bilgiler öğretmenliği 3. sınıf (21) ve 4. sınıf (34) öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya 90 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmanın yöntemi olarak nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın deseni ise olgubilim (fenomenoloji/phenomology) desendir. Bu çalışmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarından “darbe gibidir; çünkü..... cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Elde edilen metaforların aynı olanları gruplanmış ve numaralandırılmıştır. Ardından metaforlar 9 kategoriye ayrılarak değerlendirilmiştir. Bulgulara göre araştırmaya katılan 90 öğrenci toplam 65 metafor geliştirmiştir. En sık kullanılan, “iç savaş” metaforu olmuştur. Bunun dışında “savaş, ihanet, deprem, kaos, hastalık, isyan” sıkça kullanılan metaforlardır. Bu metaforlar 9 kategoride toplanmaktadır. Bu kategorilerden ilk 7’si tüm metaforların %94.44’ünü temsil etmektedir. Bu kategoriler “Zarar Vermek ve Yok Etmek”, “Toplumsal Sorunlar”, “Belirsizlik”, “Hayvan”, “Doğadaki Olaylar”, “Hastalık”, “Yasak ve Hapis”tir. “Zarar Vermek ve Yok Etmek” kategorisi kapsamında oluşturulan metaforlar; ayak, balyoz, bıçak, kurşun, zincir, ateş, çekiç, silgi, yok olmak, yumruk, kuyruklu yıldız, silah, tank, saatli bomba olarak belirlenmiş ve en fazla metafor oluşturulan kategori olarak görülmüştür. “Toplumsal Sorunlar” kategorisinde darbe, iç savaş, savaş, ihanet, kaos, isyan, yıkım, şiddet, intihar, işgal, saldırı, terörizm metaforları ile ifade edilmiştir. “Belirsizlik” kategorisinde darbe boşluk, dipsiz bir kuyu, hafıza kaybı, bozuk uçak, kırık kol, batan gemi, delik bir gemi, gece ve karanlık olarak tanımlanmıştır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının oluşturdukları “Hayvan-tehlike” kategorisinde darbe kurt, canavar, örümcek, çakal, böcek, ejderha olarak belirlenmiştir. “Doğadaki Olaylar” kategorisinde oluşturulan metaforlar deprem, doğal afet, tsunami, gök gürültüsü olarak belirlenmiştir. “Hastalık” kategorisinde oluşturulan metaforlar hastalık, kanser, virüs olarak belirlenmiştir. “Yasak ve Hapis” kategorisinde darbe kafes, tutsak, kelepçe, band, zincir olarak belirlenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bu kategorilerdeki darbe algısı olumsuzdur. “Değişim” kategorisinde darbe, radikal değişiklik, yeni bir oluşum, üvey baba olarak belirlenmiştir. “Değişim” kategorisinde öğretmen adayları darbenin yeni bir oluşum getireceği yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu öğretmen adayları darbe kavramını olumlu ve olumsuz olarak açıklamamış, sadece değişiklik meydana getirebileceklerini beyan etmişlerdir. Diğer kategori olan “Rekabet” kategorisinde, darbe bir öğretmen adayı tarafından yarışa benzetilmiştir. Öğretmen adayları tarafından darbe ile ilgili herhangi bir olumlu görüş ise ifade edilmemiştir.

Anahtar sözcükler: Metafor, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler, Darbe

DETERMINATION OF PROSPECT SOCIAL STUDIES TEACHERS' PERCEPTION OF "COUP" CONCEPT BY MEANS OF METAPHOR

Assist. Prof. Dr. Hatice MEMİŞOĞLU, Abant İzzet Baysal University, haticememisoglu2008@hotmail.com
Teacher Gökhan GÜÇİN, Ministry of National Education, gokhangucin13@gmail.com

ABSTRACT

ABSTRACT The objective of the present study is to determine prospect social studies teachers' perceptions of coup by means of metaphor. The study group includes 4th (35) grade students from the department of social studies teaching at the Educational Faculty of Abant İzzet Baysal University and 3rd (21) and 4th (34) grade students from the department of social studies teaching at the Educational Faculty of Yıldız Teknik University. Of the 90 respondent students, 58 were female and 32 male. The descriptive screening model was employed as one of the qualitative research model. The study was in phenomenology pattern, which describes common meaning of experiences of a group of people. The essential purpose of phenomenology is coming to a universal conclusion from individual experiences with a concept. Prospect social sciences teachers who participated in this study were asked to complete the sentence of "coup is like because....." Acquired data in this study was analyzed by means of the content analysis method. Personal information regarding the creator of the metaphor image was coded next to the metaphor expression. The same ones of the obtained metaphors were grouped and numbered. Then, metaphors were classified in 9 categories. Based on the findings, 90 participant students developed totally 65 metaphors. The most frequently used one was "civil war" metaphor. Besides, "war, betrayal, earthquake, chaos, disease, riot" were following frequently used metaphors. These metaphors were categorized in 9 groups. The first 7 of these categories were representing 94.44%. These categories were "Hurting and destroying", "Social Issue", "Uncertainty", "Animal", "Natural Incidents", "Disease", "Prohibition and Imprisonment". Metaphors created within the scope of the "Hurting and Destroying" were determined as foot, hammer, knife, bullet, chain, fire, sledge, eraser, dissolving, fist, comet, weapon, tank, time bomb; and this was viewed as the category about which the highest number of metaphors were created. In the "Social Issues" category was expressed with coup, civil war, war, betrayal, chaos, riot, destruction, violence, suicide, invasion, attack, and terrorism metaphors. In the "Uncertainty" category was explained as coup, blank, bottomless pit, memory loss, broken plane, broken arm, sunk ship, punctured ship, and night and dark. Prospect social sciences teachers determined following metaphors in the "Animal" category: coup wolf, monster, spider, jackal, bug, and dragon. Metaphors determined with the "Natural Incidents" category were earthquake, natural disaster, tsunami, and thunder. Metaphors created in the "Disease" categories were disease, cancer, and virus. Metaphors in the "Prohibition and Imprisonment" category were coup, cage, prisoner, hand cuffs, band, and chain. Prospect social sciences teachers' perception of coup was negative. Metaphors in the "Change" category were determined as coup, radical change, new formation, and step father. In the "Change" category, prospect teachers stated their opinions as that coup would bring a new formation. These prospect teachers were not explained coup concept as positive or negative; rather only stated that they could create change. In the other category of "Competition", coup was associated with a Competition by a prospect teacher. No any positive opinion was stated about coup by the prospect teachers.

Key Words: Teacher Candidate, Metaphor, Social Sciences, Coup

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİ VE ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK VE ÇOKKÜLTÜRLÜ EĞİTİME YÖNELİK ALGI VE FARKINDALIKLARI (KOCAELİ ÖRNEĞİ)

Yrd.Doç.Dr. Hatice MEMİŞOĞLU, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, haticememisoglu2008@hotmail.com
Öğretmen Serkan ATEŞ, MEB, serkan.ates90@gmail.com

ÖZET

Çokkültürlülük, son yıllarda dünyada öne çıkan bir kavramdır. Siyaset, hukuk, eğitim gibi alanlarda önemi gün geçtikçe artmaktadır. Küreselleşme ile birlikte sınırların daraldığı, yoğun göç dalgaları ile farklı kültürlerin bir arada yaşamak durumunda kaldığı günümüzde çokkültürlülük kritik bir sorunun çözümünde devletlere yardımcı olmaktadır. Farklı kültürlerin, dinlerin, kimliklerin bir arada adaletli, hoşgörülü ve önyargısız varlıklarını sürdürmesini benimseyen bir felsefeye sahip olan çokkültürlülük, insan haklarına yaraşır bir toplumsal hayat için devlet politikalarına dahil edilmektedir. Özellikle çokkültürlü bir yapıya sahip olan demokratik devletlerde, eğitim ortamında ayırım olmaksızın eşit bir eğitim sunmak ve farklı kültürlerle sahip öğrencilerin kendi kültürlerini korumalarını sağlamak için çokkültürlü eğitim uygulanmaktadır. Çokkültürlü eğitim ile öğrencilerin önce kültürünü ve kendisini tanıması hedeflenmektedir. Çokkültürlü eğitimin en önemli amaçları; eğitim ortamında gerek eğitimcilerin gerek öğrencilerin açısından ön yargıların azaltılması, farklılıklara saygı duyulması, empati kurulması, demokratik tutumlar, eylemler ve inanışlar edinmelerine yardımcı olunmasıdır. Çokkültürlü eğitim konusunda en büyük görev sosyal bilgiler dersine; dolayısıyla sosyal bilgiler öğretmenlerine düşmektedir. Bundan dolayı sosyal bilgiler öğretmenlerinin çokkültürlülük ve çokkültürlü eğitime yönelik algılarının nasıl olduğu oldukça önemli bir noktadır. Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin çokkültürlülük algı ve farkındalıklarını; sosyal bilgiler öğretmenlerinin ise çokkültürlü eğitim algılarının belirlenmesidir. Kocaeli ilindeki ortaokullarda öğrenim gören 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerine “Çokkültürlü Vatandaşlık Algı ve Farkındalıkları” ölçeği; sosyal bilgiler öğretmenlerine ise “Çokkültürlü Eğitim Algı Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini uygun örnekleme yöntemi ile belirlenen 1222 ortaokul öğrencisi ve 355 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli uygulanmıştır. Öğretmenler için kullanılan ölçme aracının Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,91; öğrenciler için kullanılan ölçme aracının Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.94 olarak bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Ortaokul öğrencilerinin çokkültürlülük algı ve farkındalıklarında çeşitli değişkenler açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için Mann-Whitney ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır. Ayrıca sosyal bilgiler öğretmenlerinin çokkültürlü eğitim algılarında çeşitli değişkenler açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için Mann-Whitney ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, ortaokul öğrencilerinin çokkültürlülüğe yönelik algıları olumlu yönde yüksek bulunmuştur. Ayrıca çokkültürlülük algı ve farkındalıklarında cinsiyet, sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim düzeyi, ailenin aylık geliri ve farklı kültürlerden arkadaşlık durumu değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Öğrencilerin öğrenme ve bilgi kaynağı değişkenleri ile çokkültürlü vatandaşlık algı ve farkındalıkları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Araştırma sonucuna göre sosyal bilgiler öğretmenlerinin çokkültürlü eğitim algıları yüksek derecede olumlu bulunmuştur. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin çokkültürlü eğitim algıları ile cinsiyet, yaş, mezun olunan bölüm, eğitim durumu, kıdem ve yaşamını geçirdiği bölge değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ayrıca sosyal bilgiler öğretmenlerinin çokkültürlü eğitimin müfredata aktarılmasının en önemli getirisi olarak olayların çok yönlü değerlendirilmesini sağlaması ve evrensel değerlerin ön plana çıkmasını sağlaması olarak gördükleri tespit edilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenlerine göre çokkültürlü eğitimin en büyük dezavantajı ise ülkemizde suistimale açık bir konu olmasıdır.

Anahtar sözcükler: Algı ve Farkındalık, Çokkültürlü Eğitim, Öğrenci ve Öğretmen, Çokkültürlülük

PERCEPTION AND AWARENESS OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS AND SOCIAL SCIENCES TEACHERS ON MULTICULTURALISM AND MULTICULTURAL EDUCATION (KOCAELI PROVINCE AS CASE STUDY)

Assist. Prof. Dr. Hatice MEMİŞOĞLU, Abant İzzet Baysal University, haticememisoglu2008@hotmail.com
Teacher Serkan ATEŞ, Ministry of National Education, serkan.ates90@gmail.com

ABSTRACT

Multiculturalism is a concept with increasing popularity in recent years. It has growing usage in many fields such as politics, law, education. Multiculturalism solution to critical problems of government in an era of globalization. Different cultures have to coexist with the collapse of the boundaries, and intense influx of migration. Multiculturalism has a philosophy that embraces different cultures, religions, and identities altogether maintaining a just, tolerant and prejudiced free order. Multicultural policies are adopted in governance to facilitate a social life respecting human rights. Especially in democratic states with a multicultural structure, multicultural education is being implemented to provide equal education without discrimination in the educational setting and to ensure that students with different cultures can protect their own culture. With the multicultural education, it is aimed that the students first learn the culture and learn about themselves. The most outstanding aims of multicultural education are; In the educational environment, to help educators in reducing prejudices of themselves and their students, to respect diversity, to build empathy, to attain democratic attitudes, actions and beliefs. The most important task in multicultural education is on social sciences course; thus the responsibility falls in the arms of social sciences teachers. Therefore, it is very important how multiculturalism and multicultural education perceived by social sciences teachers. The aim of this research is to examine perception and awareness of middle school students towards multiculturalism; And determine the perceptions of social sciences teachers towards multicultural education. Multicultural Citizenship Perceptions and Awareness scale for 6th, 7th and 8th grade students in secondary schools in Kocaeli; And Multicultural Education Perception Scale were applied to social sciences teachers. 1222 middle school students and 355 social studies teachers were selected by the sampling method of the study. In the research, a descriptive scanning model was applied as a quantitative research method. The Cronbach Alpha reliability coefficient of the instrument used for teachers was 0.91; The Cronbach Alpha reliability coefficient of the measuring instrument used for the students was found to be 0.94. The data obtained from the study were analyzed using the SPSS statistical program. Frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation values were calculated in the analysis of the data. Mann-Whitney and Kruskal Wallis tests were applied to determine whether there were any significant differences in perceptions of multiculturalism among the secondary school students in terms of various variables. In addition, Mann-Whitney and Kruskal Wallis tests were applied to determine whether there is a meaningful difference between the social sciences teachers perceptions of multicultural education in terms of various variables. According to the findings of the research, the perception of middle school students towards multiculturalism was found to be high on the positive side. In addition, there was a significant difference in multicultural perception and awareness regarding gender, grade level, parental education level, family monthly income and friendship status in different cultures. There was no significant difference between students information sources, and multicultural citizenship perceptions and awareness. Additionally, social sciences teachers' perceptions on multicultural education are highly positive. There was no significant difference between social sciences teachers perceptions of multicultural education in terms of various variables such as gender, age, graduated department, educational status and seniority. It has also been found that social sciences teachers see multifaceted events as the most important consequence of the transfer of curriculum to multicultural education and that they see universal values as being in the forefront. According to social sciences teachers, the biggest disadvantage of multicultural education is that it is an issue open to abuse in our country.

Key Words: Multicultural Education, Multiculturalism, Perception and Awareness, Student and Teacher.

BİLİM ÇOCUK DERGİSİNDEKİ KONULARIN SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KULLANILMASI

Prof.Dr. Ali YILMAZ, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, ayilmaz@marmara.edu.tr
Öğretmen Zeynep DEMİR, Beyoğlu Ortaokulu, zeynepdmr@yahoo.com

ÖZET

Amaç Bilim Çocuk dergisi içeriğinin 4.-5.-6. ve 7. sınıf sosyal bilgiler ders programında hangi ünite ve öğrenim alanı ile ilişkili olduğu, konuların yıllara göre dağılımı ve öğretmenlerin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden kullanılabilirliğini ve kazanımların elde edilmesindeki etkililiğini ortaya koymaktır. Bununla beraber EBA'nın web tabanlı bir öğrenme olduğu ve Bilim Çocuk dergisinin EBA'da ne kadar etkin olduğunu ve eğitimde ne kadar etkili kullandığımızı görmektir. Yapılan araştırma aynı zamanda öğretmenlerle görüşme yapıp Bilim Çocuk dergisinin işlevselliğini Sosyal Bilgiler dersi kazanımında öğrenciye ne kadar hitap ettiğini, öğrencinin ilgisini çekip merak uyandırıp uyandırmadığını, öğrenciyi araştırmaya sevk edip etmediğini ortaya koymaktır. Derginin 1998-2016 yıllarında yayımlanan tüm sayıları araştırmanın veri kaynakları olarak kullanılmıştır. Bu yıllarda çıkan dergilerin zaman içerisinde gösterdiği değişimler de incelenmiş olup derginin ders kitabından farkı da anlatılmaya çalışılmıştır. Öğrencilerin ders kitabı dışında herhangi bir mecmua bilip bilmedikleride anlaşılmaya çalışılmış olup dergilerin öğrencilerin eğitim hayatına neler kattığı görülmeye 33 çalışılmıştır. Öğretmenlerin de ders anlatımında derginin derse destek olup olamayacağı, EBA'nın etkili bir şekilde kullanılıp kullanılmayacağı, derginin 2015'ten sonra abone yöntemiyle çalışmasının dergiye ulaşılmasında yol açtığı sorunların ne olabileceği tespit edilmeye çalışılmıştır. Yöntem Araştırma, belgeyi tarama modeline dayalı nitel araştırma metodolojisine göre desenlenmiş olup, veriler doküman incelemesi ile elde edilmiştir. Bu çalışmada birincil veri kaynaklarını Bilim Çocuk Dergisi ve MEB 4.5.6. ve 7. sınıf sosyal bilgiler ders kitapları oluşturmaktadır. Dökümanlar sadece analiz edilmekle kalmamış; farklı bakış açılarıyla yorumlanarak ders kitaplarındaki kazanımlarla ilişkilendirilip bu bağlamda çıkarımlar yapılmıştır. Dergi farklı okullarda farklı yaş grubuna bağlı olan öğrencilere ders anlatımında gösterilmiş olup öğretmenlerin dergiden faydalanma düzeylerinin ne olduğu öğretmenlerle yapılan görüşmelerle ifade edilmiştir. 4.-5.-6 ve 7.sınıf dersine giren sosyal bilgiler öğretmenleriyle görüşülmüştür. Elde edilen veriler tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Bulgular Bilim Çocuk dergisi Türkiye'de tirajı en yüksek olan bir çocuk dergisidir. Dergi, 64 sayfadan oluşmakta ve 10 -13 yaş grubuna hitap etmektedir. Dergide farklı alanlarda eğitim almış kişiler çalışmaktadır. Fizik, biyoloji, psikoloji, eğitim bilimleri gibi. Aynı kadroda yer almayan bazı yazar ve çizerler de dergiye destek vermektedir. Dergi ilk çıktığı sayıdan günümüze zenginleşerek değişmiştir. Dergide yer alan "Simitle Peynirle Bilim İnsanı Öyküleri" adlı çizgi romanda bilime yön vermiş olan bilim insanlarının yaşam öyküleri konu ediliyor. "Buluş Atölyesi" köşesinde çocukların önceden onlara verilen konularla ilgili tasarımlarına yer veriliyor. "Evde Bilim" de evdeki basit malzemelerle yapılabilecek bilimsel deneyler anlatılıyor. Türkiye'den ve Dünya'dan bilimsel gelişmelere "Ne Var Ne Yok" köşesinde yer veriliyor. "Bizim Sokak" adlı çizgi romanda bir sokakta yaşayan çocukların başından geçen maceralar konu ediliyor. Derginin her sayısında masa üstü oyunu, maket, çıkartmalar, kartlar, poster, kitapçık gibi çok sayıda ek verilmektedir. Beraber verilen eklerin ve içeriğindeki konuların da yaş grubuna uygunluğuna dikkat edilmektedir. Derginin içeriğine bakıldığında Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi ilköğretim dersleri konularının olmasına rağmen dergi ile ilgili çok çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. 1998-2016 yıllarında çıkan Bilim Çocuk dergisi içeriğinin 4.-5.-6.-ve 7. Sınıf sosyal bilgiler ders programında hangi ünite ve öğrenim alanı ile ilişkili olduğu, konuların yıllara göre dağılımı tablolaştırılmıştır. Dergi içeriğinin daha çok 5. sınıf kazanımlarıyla ilişkili olduğu 4. sınıf kazanımlarıyla ilişkili konuların nispeten daha az sayıda olduğu görülmüştür. Sonuç Ve Tartışma Bilim çocuk dergisi her ayın 15' inde yayınlanan ve Türkiye'nin en çok satılan dergisidir. Aylık baskısı ortalama 150 bin adettir. Derginin amacı olan çocuklara bilimi sevdirmek, sorgulama, araştırma, merak ettirme, okuma isteği uyandırmaktır. Bilim Çocuk dergisinin en önemli özelliklerinden bir diğeri ticari amaç gütmemesi ve reklamlara yer vermemesidir. 2015 yılına kadar olan sayılarına EBA'dan ulaşılabilir. Öğretmenlerin dergiye EBA üzerinden kolaylıkla ulaşarak dergiyi derslerinde uyguladıklarında olumlu sonuç elde ettikleri kanaati oluşmuştur. Ancak dergi bu uygulamayı kaldırmış sadece abone olanlara internet üzerinden ulaşabilme imkanı sağlamaya başlamıştır. Bu durum dergiye erişimi zorlaştırmış olup ulaşmak istenen kitleye de ulaşamamasına neden olmuştur. Öğretmenler dergiden faydalanma imkanını zorlaştırmış olmaktadır. Elde edilen bulgulara göre dergi içeriğinin ilköğretim sosyal bilgiler programının hedeflediği kazanımlara uygun muhtevada olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Bilim Çocuk Dergisi, EBA, Sosyal Bilgiler

USING OF THE SUBJECTS OF JOURNAL BILIM COCUK IN SOCIAL STUDIES LESSON

Prof. Dr. Ali YILMAZ, Marmara University Atatürk Eğitim Fakültesi, ayilmaz@marmara.edu.tr
Teacher Zeynep DEMİR, Beyoğlu Orbay Ortaokulu, zeynepdmr@yahoo.com

ABSTRACT

The main purpose is clarified as to reveal which unit and learning area is associated with the social studies curriculum of 4th , 5th , 6th and 7th grades , distribution of content of social studies subjects according to years , to demonstrate the effectiveness of teachers in obtaining outcomes through Educational Information Network.In addition to this, the author demonstrated that the EIN is a web-based learning, and it is to see how effective the science journal is in EIN and how effectively we use EIN in education. The research that has been made reveals that Journal Bilim Cocuk is a significant importance for primary education students because teachers who gave their opinion in the scope of the research revealed that Journal Bilim Cocuk had different curiosity in the student when the social studies course was carried out. As the data sources of the research, publications of the journal between 1998-2016 were used.On the other hand , within the scope of this research, students were asked whether they were following another journal outside the course and also the merits of the journal while teaching by teachers were examined. It has been studied whether this system can be used effectively. In 2015, the magazine started to work with subscription system so some issues related to reaching the journal were foreseen.Finally , it has been investigated whether this system should be used effectively in the education. The research was conducted according to qualitative research methodology based on the document screening model. The primary sources in this research Journals Bilim Cocuk and social studies lesson books of 4th , 5th , 6th and 7th grades. Documents were not only analyzed but interpreted with different perspectives at the same time. The journals were shown to the students from different age groups during the course in different schools and opinions were exchanged with the teachers.The meetings were carried out with the social studies teachers who give lessons for 4th , 5th , 6th and 7th grades. Journal Bilim Cocuk is the highest circulation magazine in Turkey. The journal consists of 64 pages and addresses children ages 10-13. The articles in the journal are written by experts from different branches such as physics, biology, psychology.Some articles in the journal tells about the life of people who dominate science from past to today. In some sections of the Journal Bilim Cocuk, the projects and designs of the children are taken place. In some parts of the journal, some scientific experiments are showed to childrens with simple home materials.Also the journal contains science news from Turkey and from around the world and with the magazine, children are presented with models, stickers and posters.Although the content of the journal includes many social studies, science and primary school subjects, the studies on the journal are not so much. The content of the journal has been examined and determined that journal is more appropriate level for the 5th grade students. Conclusion & Discussion Journal Bilim Cocuk is published every 15th day of every month and it is Turkey's best selling journal.The average monthly print of the journal is 150 thousand pieces. The purpose of the journal is to give children the features of inquiry , curiosity and research. The most important feature of this magazine is that it is not commercial-oriented and does not include irrelevant advertisements. The all issue of this magazine until 2015 can be reached from EIN. As the journal removed the EIN application, it only allows the subscribed people to access the journal on the internet. This situation has made difficult to access the magazine and caused it to be unable to reach the target group. According to the findings, it was seen that the content of the journal is suitable for the curriculum aimed at the primary school social studies program.

Key Words: EBA, Journal Bilim Çocuk, Social Studies

4. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ KÜLTÜR VE MİRAS ÖĞRENME ALANINDA KÜLTÜREL VARLIKLARA İLİŞKİN KAZANIMLARIN YER ALDIĞI KONULARIN DERS İŞLENİŞ SÜRECİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Suat POLAT, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, spolat@agri.edu.tr
Prof.Dr. Ünsal BEKDEMİR, Giresun Üniversitesi, unbekdemir@hotmail.com

ÖZET

Kültürel varlıklar insanoğlu tarafından meydana getirilen önemli zenginlik kaynaklarından. Bu varlıklar yer aldıkları coğrafyaları güzelleştirip bu coğrafyalara önemli sosyal, kültürel ve ekonomik kazançlar sağlamaktadır. Dolayısıyla geçmişte oluşturulup günümüze kadar gelen bu varlıkların çeşitli önlemlerle koruma altına alınıp gelecek kuşaklara aktarılması büyük önem arz etmektedir. Kültürel varlıkları koruyup geleceğe taşımak sadece devlet tarafından değil ayrıca bilinçli insanlar vasıtası ile mümkün olacaktır. Bilinçli insan yetiştirmek ise ancak sağlam temelleri olan bir eğitim süreci ile mümkün olabilir. Sosyal Bilgiler dersinin genel amaçları incelendiğinde konu ile ilgili önemli görevlerden birisinin de Sosyal Bilgiler dersine düştüğü görülmektedir. Sosyal Bilgiler dersi kültürel varlıklarla ilgili eğitimin aktif olarak verileceği önemli derslerden biridir. Sosyal Bilgiler dersinin bu konudaki yeri önemli olmakla beraber, ders sürecinde kültürel varlıklarla ilgili konuların nasıl işlendiği de önemlidir. Kültürel varlıklara ilgili konular işlenirken öğrencilerin aktif olduğu, görerek, duyarak, işiterek, dokunarak öğrenmesinin daha faydalı olacağı bilinen bir gerçektir. Anlatım yöntemi kullanılarak konu ile ilgili bilgilerin öğrenciye aktarılması kalıcı öğrenmelerin gerçekleşmesini olumsuz yönde etkileyecektir. Dolayısıyla kültürel varlıklarla ilgili konular işlenirken öğrenciyi aktif kılacak etkinliklerin faydalı olacağı ve kalıcı öğrenmeye katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersi kültür ve miras öğrenme alanında kültürel varlıklarla ilgili kazanımların yer aldığı konuların ders işleniş sürecini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda Ağrı İli'nde yer alan 1'i devlet okulu ve 1'i özel okul olmak üzere 2 okuldaki ders işleniş süreci incelenmiştir. Çalışma, nitel bir araştırma olup araştırmanın örnekleme amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu örnekleme yöntemi birbirinden farklı durumların ele alınıp çalışılmasını sağlar. küçük örnekleme olan araştırmalarda kişisel farklılıklardan dolayı heterojenliğin çok olması problem olmaktadır. Bu örnekleme yönteminde, büyük farklılıklardan meydana gelen örüntülerin merak uyandırıcı ve ilgi çekici olarak görülmesi, ortam veya olayların ortak boyutlarının ve deneyimlerinin elde edilmesi ile bu durum avantaja dönüştürülmektedir. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen gözlem formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, devlet okulunda kültürel varlıklarla ilgili kazanımların yer aldığı konuların işlenişinde derse başlama basamakları bazı ders saatlerinde kullanılmakla beraber, özel okulda daha fazla kullanılmıştır. Her iki okul türünde ders işlenişinde anlatım ve soru cevap yöntemleri kullanılmakla beraber özel okulda 1 ders saatinde tartışma yöntemi de kullanılmıştır. Özel okulda ders işlenişinde etkinliklerden daha fazla faydalanılmıştır. Kullanılan etkinlikler her iki okul türünde de kazanım, içerik ve yöntem teknik boyutuyla programa uygun olarak yürütülmüştür. Her iki okul türünde de dersi bitiriş basamakları kullanılmamıştır. Her iki okul türünde de öğretmen-öğrenci etkileşiminde kullanılan dil, ses düzeyi uygun olmasına rağmen sınıf yönetimi bazı ders saatlerinde iyi bazı ders saatlerinde kötü olmuştur. Dersin işlenişinde araç gereç, havalandırma, aydınlanma, ısınma açısından her iki okul türünde de sorun bulunmazken bazı ders saatlerinde her iki okul türünde de gürültülü bir ortam hâkim olmuştur. Öğrencileri aktif kılacak etkinlikler, yöntem ve teknikler, ölçme ve değerlendirme teknikleri konusunda öğretmenlere hizmet içi eğitim seminerlerinin verilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Öğretmenlere derslerin verimli ve etkili işlenmesi konusunda derse başlama ve dersi bitiriş basamakları konusunda eğitim seminerleri düzenlenebilir. Okulların fiziksel koşullarını iyileştirici çeşitli çalışmaların yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Fatih projesi kapsamında okullara gönderilen akıllı tahtaların etkin bir şekilde kullanılması konusunda denetleme mekanizmaları oluşturulmalı ve bu konuda öğretmenlere hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmelidir.

Anahtar sözcükler: Kültürel Varlıklar, Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler

INVESTIGATION OF THE COURSES INCLUDED ACQUIREMENTS RELATED WITH CULTURAL ASSETS ON 4TH CLASS SOCIAL SCIENCE COURSE CULTURE AND HERITAGE LEARNING AREA

Assist. Prof. Dr. Suat POLAT, Ağrı İbrahim Çeçen University, spolat@agri.edu.tr
Prof. Dr. Ünsal BEKDEMİR, Giresun University, unbekdemir@hotmail.com

ABSTRACT

Cultural assets are a source of considerable wealth brought forth by the human race. These beauties make the geographies they are in, and this geography provides important social, cultural and economic gains. Therefore, it is of great importance that these assets, which have been formed in the past and come up to date, are protected by various measures and transferred to future generations. Protecting and preserving cultural assets will be possible not only by the state but also by means of conscious people. Raising conscious people can only be possible with a well-established educational process. When the general objectives of the Social Studies course are examined, it is seen that one of the important tasks related to the subject has fallen into the Social Studies course. The social studies course is one of the important lessons to be actively taught about cultural assets. It is important that the subject of Social Studies course is important in this subject as well as how subjects related to cultural assets are processed during the course. It is a known fact that it is more beneficial for learners to learn by seeing, hearing, hearing and touching when the subjects related to cultural assets are being processed. Transferring information about the subject to the student using the lecture method will affect the realization of permanent learning negatively. Therefore, it is thought that while the subjects related to cultural assets are being processed, active activities will be beneficial and contribute to permanent learning. The purpose of this research is to examine the process of the course of the subjects included achievements related to cultural assets in the culture and heritage learning area. For this purpose, the course process in 2 schools including 1 state school and 1 private school in Ağrı were examined. The study was a qualitative study and the sample was determined by maximum diversity sampling method. This method of sampling allows different situations to be handled and studied. There is a lot of heterogeneity due to personal differences in the research with small samples. In this method of sampling, patterns appear to be intriguing and intriguing from great differences, and this is transformed into advantage by the common aspects of experiences or environments. The data of the study were collected by the observation form developed by the researcher. In the analysis of the data, a descriptive analysis method was used. As a result of the research, the steps of starting classes in the processing of subjects in which the achievements related to cultural assets are included in the public school have been used during some class hours and they have been used more frequently in the private schools. Lecture and question and answer methods were used in both types of schools and 1 hour class discussion method was used in private school. In the private school, the activities were more benefited during lessons. The activities used were carried out in accordance with the program in terms of acquisition, content and methodology in both types of schools. In both types of schools, the course-finishing steps were not used. Although the language and sound level used in the teacher-student interaction were appropriate in both types of schools, sometimes classroom management was bad during some lessons. In the course of the lesson, there was no a problem in both types of schools in terms of tools, ventilation, lighting, warming, but in some of the hours, noisy environment was dominant in both schools. In-service training seminars are thought to be beneficial for teachers in terms of activities, methods and techniques to activate students, and measurement and evaluation techniques. Training seminars can be organized on the steps of starting and finishing classes about efficient and effective processing of the lessons. It is thought that it would be beneficial to carry out various studies to improve the physical conditions of schools. Inspection mechanisms should be established for the efficient use of intelligent boards sent to schools as part of the Fatih project and in-service training seminars should be organized for teachers in this context.

Key Words: Kültürel Varlıklar, Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ IŞIK KİRLİLİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Suat POLAT, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, spolat@agri.edu.tr
Prof.Dr. Ünsal BEKDEMİR, Giresun Üniversitesi, unbekdemir@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde insan sağlığını tehdit eden birçok kirlilik çeşidi vardır. Bunlar hava, su, toprak, radyoaktif, gürültü ve ışık kirlilikleridir. Bu kirlilik çeşitlerinden üzerinde en az durulardan birisi de ışık kirliliğidir. Son yıllarda ışık kirliliğine dikkat çekmek için birçok etkinlik yapılmaktadır. UNEP tarafından 2015 yılı ışık kirliliği ve ışık yılı olarak seçilmiş, ışık kirliliği hakkında farkındalık oluşturmak için birçok etkinlik yapılmıştır. Bütün bu etkinliklerin insanlarda çevresel farkındalık oluşturmak için yapıldığı göz önüne alındığında gelecek nesilleri yetiştirecek öğretmen adaylarının ışık kirliliği hakkındaki bilgi ve farkındalıklarını belirlemek önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı da Sosyal Bilgiler öğretmeni adaylarının ışık kirliliği hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Bu araştırma nitel araştırma yöntemine göre tasarlanmıştır. Nitel araştırma, sosyal ya da beşeri bir probleme bireylerin ya da grupların atfettiği anlamları keşfetme ve anlamaya yönelik bir yaklaşımdır. Araştırma süreci soruların ve işlem basamaklarının geliştirilmesi, genellikle katılımcıların kendi ortamlarından veri toplanması, özel durumlardan genel temalara ulaşılarak tümevarımsal veri analizi yapılması ve araştırmacının verilerin anlamını yorumlama aşamalarını kapsamaktadır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Olgu bilim deseni, özellikle eğitimcilerin ve öğrencilerin kazandıkları deneyimler ile oluşturdukları anlamları öğretme, öğrenme ve yönetimle ilgili olguları analiz etmede zengin bir bakış açısı sunan bir araştırma çeşididir. Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örneklemesinin araştırmaya hız ve pratiklik kazandırması açısından faydalı bir yöntem olduğu söylenebilir. Çünkü bu yöntemde araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer. Çalışmada, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde 1., 2., 3. ve 4. sınıflardan oluşan toplam 60 öğrenci yer almıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen 6 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda yer alacak sorular hazırlandıktan sonra uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşü alındıktan sonra sorular tekrar düzenlenerek 20 öğretmen adayı üzerinde pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulaması yapılan görüşme formu düzenlenerek uzman görüşüne tekrar sunulmuştur. Uzmanlardan gelen geri dönüt alındıktan sonra görüşme formuna son şekli verilip 2016-2017 eğitim-öğretim yılının bahar yarıyılında uygulanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz veya tümdengelimsel kodlama yaklaşımı, çalışma sorularına, literatürü göz önüne alarak önceden belirlenmiş kuramsal çerçeve veya görüşme ve gözlemlerde bulunan değişkenlerden yola çıkarak elde edilen taslak veya geçici kod şeması göz önünde bulundurularak verilerin analiz edilmesidir. Çalışmanın sonucunda, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının genel olarak ışık kirliliği hakkında bilgi sahibi oldukları fakat bazı öğretmen adaylarının konu hakkında bilgi sahibi olmadıkları tespit edilmiştir. Sosyal Bilgiler Öğretmen adayları kirliliğin genel olarak canlı ve cansız varlıklara zarar verdiğini, ışık kirliliğinin kirlilik çeşitleri arasında yer aldığını belirtmişlerdir. Işık kirliliğinin sebepleri arasında aşırı ışık kullanımı, evlerden ve binalardan taşan ışıklar, doğru ışık kullanımının yapılmamasını gösteren öğretmen adayları, ışık kirliliğinin hem insanlar hem de canlı ve cansız çevre üzerinde önemli olumsuz etkilere neden olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen adayları ışık kirliliğinin etkilerini azaltmak için insanların bilinçlendirilmesi gerektiği konusunda görüş belirtmiştir. Bazı öğretmen adaylarının ise bu konuda bilgi sahibi olmamaları dikkat çekici bir sonuçtur.

Anahtar sözcükler: Işık Kirliliği, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

VIEW OF THE SOCIAL TEACHER CANDIDATES ABOUT LIGHT POLLUTION

Assist. Prof. Dr. Suat POLAT, Ağrı İbrahim Çeçen University, spolat@agri.edu.tr
Prof. Dr. Ünsal BEKDEMİR, Giresun University, unbekdemir@hotmail.com

ABSTRACT

Today, there are many types of pollution that threaten human health. These are air, water, soil, radioactive, noise and light pollution. One of the least studied of these types of pollution is light pollution. In recent years, many activities have been held to draw attention to light pollution. 2015 year is selected as the year of the light pollution by UNEP and UNEP have been organized many activities to raise awareness about light pollution. Given the fact that all these activities are carried out in order to create environmental awareness in humans, it is important to determine the knowledge and awareness of the teacher candidates who will train our generations about light pollution. The purpose of this study is to determine the opinions of social studies teachers candidates about light pollution. This research is designed according to qualitative research method. Qualitative research, a social or human problem, is an approach to discovering and understanding the implications of individuals or groups. The development of research process questions and process steps usually involves participants collecting data from their own environment, performing inductive data analysis by reaching general themes from special cases, and interpreting the meaning of the data of the researcher. Qualitative research can be defined as a qualitative research process in which qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis are used and a perceptual and holistic process of revealing perceptions and events in a natural environment. In the research, case studies are used in qualitative research methods. A case study is a kind of research that offers a rich perspective on analyzing the learning, learning and management implications of what educators and students have gained through experiences they have gained. An easily accessible case sample was used in the study. It can be said that a readily available case sample is a useful method in terms of speed and practicality of research. Because in this method the researcher chooses a situation that is close and easy to access. A total of 60 students from 1st, 2nd, 3rd and 4th grades were included in the Social Studies Teaching Department of Ağrı İbrahim Çeçen University Faculty of Education. A semi-structured interview form consisting of 6 open-ended questions developed by researchers was used to collect the data. After the questions that will take place in the interview form were prepared, expert opinion was consulted. After the expert opinion was received, the questions were revised and piloted on 20 teacher candidates. Pilot application form was prepared and presented again to expert opinion. After receiving the feedback from the experts, the final form was given to the interview form and applied in the spring semester of 2016-2017 academic year. In the analysis of the data, a descriptive analysis method was used. The descriptive analysis or deductive coding approach is to analyze the data by considering the preliminary theoretical framework considering the literature, or the draft or transient code scheme derived from the interview and observation variables. As a result of the study, it was determined that social science teacher candidates generally have information about light pollution but some teacher candidates do not have knowledge about the subject. Social Studies Teacher candidates have shown that pollution damages living and non-living assets in general and that light pollution is among pollution types. Excessive use of light among the causes of light pollution, lights overflowing from houses and buildings, and prospective teachers showing the absence of correct light use, have indicated that light pollution causes significant negative effects on both humans and the living and nonliving environment. Teacher candidates have expressed the opinion that people need to be conscious in order to reduce the effects of light pollution. It is remarkable that some teacher candidates should not have knowledge in this regard.

Key Words: Işık Kirliliği, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE GOOGLE EARTH KULLANIMI: BİR META-DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASI

Yüksek Lisans Öğrencisi Esra SARI, Abant İzzet Baysal University, bilgisayar@hotmai.com

ÖZET

Günümüz dünyasının bileşenleri arasına giren teknoloji her alanda kendini göstermektedir. Her alanda varlığını hissettiren teknolojinin eğitim alanında da kullanılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Dolaylı ya da direk öğrenmelerimizde rol sahibi olan teknolojinin eğitimde kullanılması, eğitimde farklı bir üslup yaratılmasına sebep olmuştur. Geliştirilen bu teknolojiler bugün derslerimizde de aktif bir şekilde kullanılmaktadır. Teknolojinin derslerde materyal olarak kullanılmaya başlanması aslında bu durumun bir sonucudur. Öğretim teknolojisini oluşturan araçlar şunları içerir: televizyon, filmler, tepegöz projektörleri, bilgisayarlar ve diğer donanımlar ve yazılımlardır. Materyal kullanımı, kalıcılığı artırarak öğrenmeyi daha etkili hale getirmektedir. Bir öğretme (ve öğrenme) etkinliği ne kadar çok duyu organına hitap ederse öğrenme olayı da o kadar iyi ve kalıcı izli olmakta, unutmada da o kadar geç olmaktadır. Başka bir ifadeyle, öğretimde görsel ve işitsel araçlar kullanıldığında öğrenmeler hem daha çabuk hem de daha kalıcı izli olmaktadır. Eğitim araçları, eğitim ve öğretim etkinliklerinin daha verimli olmasını sağlamak için öğretmen ve yetiştiricilere en büyük yardımcıdır. Bilgisayar teknolojileri, CD- ROM'lar ile gelen paket yazılımların dışında uzaktan öğrenme etkinlikleri bilgisayar ağlarının farklı şekillerde kullanımı şeklinde karşılaşılmaktadır. Bunlardan en yaygın olanları internet kaynaklarının kullanılması ve sayısal (dijital) video- konferans sistemidir. Bilgisayar tabanlı eğitim sistemleri teknolojinin ilerlemesiyle birlikte okul öncesi eğitimden başlayarak (ilköğretim 1. ve 2.Kademe – ortaöğretim – yükseköğretim) eğitimin her kademesinde kullanılmaktadır. Bilgisayar destekli öğretim hızlı bir şekilde iletişim kurulabilmesi, aktarılabilmesi üretilebilmesi, kullanılabilmesi, işleyebilmesi açısından eğitime işlerlik katmıştır. Bu öğretim yöntemi ile öğrencinin derse olan katılımını sağlayarak, öğrencinin dersteki motivasyonunu arttırıp, öğrenmenin daha kalıcı hale gelmesi sağlanmaktadır. Böylelikle ana hedeflerden olan öğrenmelerin kalıcılığı ilkesi için yeni teknolojik durumlar geliştirilerek eğitimin daha kalıcı hale gelmesi amaçlanmıştır. 2006 Haziran ayında tüm dünyada erişime açılan internetten indirilebilen, kullanımı oldukça kolay, coğrafi bilgi sistemi fonksiyonları sağlayan ve serbestçe kullanılabilen bir yazılım paketi olan Google Earth, dünyanın her yerine ait uydulardan çekilmiş değişik çözünürlükteki fotoğrafların görüldüğü bir bilgisayar programıdır. Google Earth, öğrencilerin doğal ve kültürel olayları anlamasına yardımcı olmakta ve mekânsal açıdan düşünme yeteneklerini desteklemektedir. Google Earth derslerde öğrencilere etkileşimli bir araç sunarken aynı zamanda mekân kavramının algılanmasına da yardımcı olabilmektedir. Bu sayede öğrenciler yer ile beşeri ilişkiler arasındaki etkileşimi gözlemleyebilirler. Mekâna ait özellikleri anında dünyanın her tarafından erişilebilir kılan bu kaynaklar derslerde öğrenci ve öğretmenlerin vazgeçemeyeceği ders materyallerini oluşturmaktadır. Sosyal bilgiler dersi konularının öğretiminde kullanılan materyallerden olan google earth programının kullanımı konusu bu araştırmanın alanına girmiştir. Bu araştırmanın amacı, google earth programının sosyal bilgiler dersinde kullanımına yönelik yapılan çalışmaların meta değerlendirmesini yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda güncellik düşünülerek son 5 yıl içerisinde bu konuda yapılan değerlendirmelerin bir değerlendirmesinin hazırlanması hedeflenmiştir. Bu araştırmanın yöntemini meta-değerlendirme yöntemi oluşturmaktadır. Meta-değerlendirme için “sistematiik inceleme”; “değerlendirme yaklaşımı” tanımları kullanılmaktadır. Meta-değerlendirme, “değerlendirmenin yararlık, uygulanabilirlik, etik ve teknik yeterliği hakkında betimsel ve yargısal bilgileri toplama ve kullanma Süreci”dir. Bu yönüyle meta-değerlendirme, değerlendirmenin süreci ve sonuçları hakkında ilgili çevrelere bilgi vermede ve bu sonuçların etkili kullanımında önemli bir işleve sahiptir. Meta-değerlendirme yöntemi, özetle program değerlendirme sürecinin son aşaması olarak sürecin planlama ve uygulama aşamalarında yürütülen etkinliklerin değerlendirilmesini içermektedir. Bu değerlendirme sürecin başında biçimlendirici meta-değerlendirme (formative meta-evaluation) olarak gerçekleşebileceği gibi, süreç sonunda düzey belirleyici meta-değerlendirme (summative meta-evaluation) olarak da yapılabilmektedir. Araştırma henüz çalışma aşamasında olduğu için, istenen veriler tam olarak verilememektedir. Yapılan çalışmanın bulguları ve sonuç bölümleri henüz tamamlanamamıştır. Çalışma sonuçlarına kısa sürede ulaşılması hedeflenmektedir.

Anahtar sözcükler: Bilgisayar Destekli Öğretim, Google Earth, Meta-Değerlendirme, Sosyal Bilgiler Eğitimi

USING GOOGLE EARTH IN SOCIAL STUDIES LESSON: A META-EVALUATION STUDY

MA Student Esra SARI, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, bilgisayar@hotmail.com

ABSTRACT

The technology that is among the components of today's world shows itself in every area. The use of technology in education has become inevitable. Technology has a role in our indirect or direct learning and a different style in education came to fruition. These developed technologies are actively used today in our lessons. As a result of this situation, technology started to be used as material in teaching. The tools that make up instructional technology include: Television, movies, overhead projectors, computers and other hardware and software. The use of materials, makes learning more effective by increasing permanence. The more a teaching activity is addressed to the sensory organ, the better and more permanent the learning event becomes. In other words, Learning is both quicker and more permanent when visual and auditory means are used in teaching. Training tools, the biggest contribution is to make the teaching activities efficient. Apart from computer technologies, bundled software bundled with CD-ROMs; remote learning activities are encountered in different ways of using computer networks. The most common of these is the use of internet resources and the digital video conferencing system. Computer based education systems are being used at every stage of education starting from pre-school education with the advancement of technology (Primary education 1st and 2nd grade - secondary education - higher education). Computer-assisted instruction has added educational capabilities in order to communicate, transmit, produce, use and operate quickly. With this teaching method, by providing the learners participation in the lesson, the motivation of the learner is increased and the learning becomes more permanent. Thus, it was aimed to make the education more permanent by developing new technological situations for the principle of the permanence of the learning which is the main objective. Google Earth, a software package that can be downloaded from the internet, provides easy-to-use geographic information system functions and is freely available, Is a computer program that shows photographs of different resolutions from satellites around the world. Google earth, helps students understand natural and cultural events and supports spatial thinking skills. It is an interactive tool for students, at the same time it can help to perceive the concept of space. In this way, students can observe the interaction between place and human relations. Students and teachers do not give up these resources in lessons. This research includes the use of google earth program in social studies course. The purpose of this research, to conduct meta-evaluation of the works done for the usage of google earth program in social studies lesson. In accordance with this purpose, the work done in the last 5 years will be evaluated. Method of research, meta evaluation method. Systematic review for meta-evaluation; Is defined as the evaluation approach. Meta-evaluation, The process of collecting and using descriptive and judicial information about the benefits, feasibility, ethics and technical competence of evaluation. Meta-evaluation has an important role in providing information about the process and results of the evaluation and the effective use of these results. Since the research is still in its working phase, the requested data can not be given exactly. The findings of the study and conclusions are not yet complete. It is aimed to reach the study results in a short time.

Key Words: Bilgisayar Destekli Öğretim, Google Earth, Meta-Değerlendirme, Sosyal Bilgiler Eğitimi

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SAHİP OLDUKLARI TEMEL DEĞERLER İLE AKADEMİK SAHTEKÂRLIK EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Şerife Dilek BELET BOYACI, Anadolu Üniversitesi, sdbelet@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Gonca BABADAĞ, Anadolu Üniversitesi, goncabadag@gmail.com
Arş.Gör. Mediha GÜNER, ANADOLU ÜNİVERSİTESİ, medihaguner@anadolu.edu.tr

ÖZET

Bilim ve teknolojiye hızlı değişim ve gelişim bir yandan bilgiye ulaşma yollarını kolaylaştırırken bir yandan da toplumsal yapı, akademik çevre ve iş dünyasında bireylerin sahip olması gereken bilgi, beceri ve niteliklerin artmasına sebep olmuştur. Bu hızlı dönüşüm insan davranışlarından kaynaklı bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. Akademik sahtekârlık davranışı bu sorunlardan biridir. Akademik sahtekârlığın ödev/araştırma/projelerde ve sınavlarda olmak üzere iki boyutu bulunmaktadır. Ödev, araştırma ve projelerde karşılaşılan akademik sahtekârlık; izin almadan ya da referans göstermeden kaynakları kullanmak, kaynaklardan metnin bir bölümünü alarak kendisi yazmış gibi göstermek veya uyarlamak, bir başkasının çalışmasını kendine aitmiş gibi göstermek, özen göstermeden alıntı yapmak davranışlarını kapsamaktadır. Sınavlarda ise kurallara aykırı olarak bir başkasının kâğıdına ya da bir kaynağa gizlice bakmak, kendi kâğıdına bakılmasına izin vermek, sınavı bir başkasına yaptırmak, sınavda başkasına yardım etmek gibi dürüst olmayan davranışlar akademik sahtekârlık davranışları kapsamında değerlendirilmektedir. Akademik sahtekârlık davranışı bireysel, kültürel, psikolojik ve teknolojik pek çok faktörle ilişkilendirilebilir. Bu faktörler bireyin sahip olduğu değerler çerçevesinde şekillenmektedir. Değerlerin ülkenin siyasi yapısını, eğitim sistemini, iş ahlakını, iş verimliliğini, sosyal refahı ve toplum huzurunu, insanlar arası ilişkileri etkilediği göz önünde bulundurulduğunda akademik sahtekârlık davranışının değerler ile doğrudan ilişkili olduğu söylenebilir. Çağdaş eğitim anlayışına göre öğretmen artık her şeyi bilen ve bilgilerini pasif konumdaki öğrenciye aktaran değil; bilgisini paylaşan, öğrenme merakı uyandıran ve öğrenmenin yollarını gösteren bir rehber ve model konumundadır. Bu anlayış her ne kadar öğretmeni değil öğrenciyi ön planda tutuyor olsa da öğretmenler değerleri, tutumları, davranışları, hayata bakış açıları, bilgi birikimleri ve duygusal yönleri ile öğrenme sürecinin en önemli parçalarından biridir. Bu bağlamda gelecek nesillerin yetiştirilmesi ve bireylerin toplumsallaştırılmasında öğretmen davranışlarının öğrenci davranışları üzerindeki etkisi göz önünde bulundurulduğunda öğretmenlere büyük sorumluluk düşmektedir. Yapılan araştırmalar üniversitede dürüst olmayan davranışlar sergileyen öğrencilerin meslek yaşamlarında bu tür davranışlar sergileyebileceğini ya da bu davranışları göz ardı edebileceğine işaret etmektedir. Öğretmen adayları meslek hayatlarında doğruluk, dürüstlük gibi değerleri, bilimsel araştırma becerilerini ve etik davranışları öğrencilerine kazandıracığı ve bu konuda model olacağı için öğretmen adaylarının sahip oldukları değerler bağlamında akademik sahtekârlık eğilimlerini belirlemek alana katkı sağlayacaktır. Öğretmen adaylarının sahip oldukları temel değerler ile akademik sahtekârlık eğilimlerini incelemenin ve bu değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemenin amaçlandığı bu araştırma betimsel araştırma desenlerinden ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında çeşitli üniversitelerde öğrenim görmekte olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Demirutku (2004) tarafından Türkçe 'ye uyarlanan "Portre Değerler Ölçeği" ve Eminoğlu ve Nartgün (2009) tarafından geliştirilen "Akademik Sahtekârlık Eğilimi Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin çözümlemesinde SPSS 21.0 paket programı kullanılacaktır. Öğretmen adaylarının sahip oldukları temel değerler ile akademik sahtekârlık eğilimlerinin belirlenmesinde betimleyici istatistiklerden yararlanılacaktır. Bu iki değişkenin cinsiyete, öğrenim yılına ve bölüme göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesinde veri toplama araçları için faktörlerin skorlarının normal dağılım gösterip göstermediklerini belirlemek amacıyla çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine bakılacaktır. Bu değerler değişkenler için ± 1 değerleri arasında ise verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir (Tabachnick ve Fidell, 2000; Büyüköztürk, 2010). Skorların normal dağılım göstermesi durumunda t-testi ve Anova; normal olmaması durumunda ise Mann Whitney-u testi ve Kruskal Wallis H-testi kullanılacaktır. Öğretmen adaylarının sahip oldukları temel değerler ile akademik sahtekârlık eğilimleri arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ise Pearson korelasyon katsayısından yararlanılacaktır. Araştırma sonuçları elde edilen bulgular ışığında tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Akademik Sahtekârlık Eğilimi, Öğretmen Adayı, Temel Değerler

BASIC VALUES AND ACADEMIC DISHONESTY TENDENCIES OF PRE-SERVICE TEACHERS

Assoc. Prof. Dr. Dr. Şerife Dilek BELET BOYACI, Anadolu University, sdbelet@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Gonca BABADAĞ, Anadolu University, goncabadag@gmail.com
Res.Assist. Mediha GÜNER, Anadolu University, medihaguner@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Rapid change and development in science and technology have facilitated ways to access information while increasing the knowledge, skills and qualifications that individuals should have in the social structure, the academic and business environment. This rapid transformation introduced certain problems that stemmed from human behavior. Academic dishonesty is one of these problems. Academic dishonesty has two dimensions: plagiarism and collusion. Academic dishonesty observed in homework/research/projects is called plagiarism and it entails using resources without permission or without reference, using or adapting a section of the resource manuscript as if it was written by the author, creating the impression that a text authored by another individual was written by the plagiarist and using unelaborate quotations. The academic dishonesty observed in examinations is called collusion and includes cheating from another student's answers or copying a resource breaking the rules of exam integrity, letting someone else to take the exam, or helping others during the exam. Academic dishonesty behavior can be associated with several individual, cultural, psychological and technological factors. These factors are shaped by the values of the individual. It could be argued that the academic dishonesty behavior is directly related to the values when it is considered that the values influence the political structure, the education system, business ethics, business productivity, social welfare and social peace and human relations in a country. In the modern education approach, the teacher is no longer someone who knows it all and transfers his / her knowledge to the passive students, instead the teacher is a guide and a model who shares knowledge, arouses curiosity about learning and demonstrates the ways to learn. Although this approach prioritizes the student instead of the teacher, teachers are still one of the most important components of the learning process with their values, attitudes, behavior, perspectives, knowledge and emotional aspects. Teachers have great responsibility in educating future generations and socialization of the individual within this context, when the impact of teacher behavior on student behavior is concerned. Previous studies demonstrated that students who exhibit dishonest behavior in college may exhibit similar behavior in their professional lives or ignore these behavior completely. Determination of the academic dishonesty tendencies of pre-service teachers based on their values would contribute to the field since they would assist future students in acquiring values such as integrity and honesty in professional life, scientific research skills and ethical behavior and become a role model for the students. The present study that aims to investigate the basic values of pre-service teachers and their academic dishonesty tendencies and to determine the correlation between these variables is conducted using relational screening model which is a descriptive research design. The study group included pre-service teachers that attended various universities in 2016-2017 academic year. Convenience sampling method was used to determine the study group. The Portrait Values Questionnaire adapted to Turkish by Demirutku (2004) and the Academic Dishonesty Tendency Scale developed by Eminoglu and Nartgün (2009) were used as data collection tools in the study. The SPSS 21.0 software will be used in data analysis. Descriptive statistics will be utilized to determine the basic values of pre-service teachers and their academic dishonesty tendencies. The skewness and kurtosis values will be used to determine whether the factor scores for the data collection tools exhibited normal distribution when determining whether these two variables differed based on gender, seniority and department. When these values are between ± 1 for the variables, it could be argued that data demonstrated a normal distribution (Tabachnick and Fidell, 2000; Büyüköztürk, 2010). Where there is no normal distribution in the data, T-test and ANOVA will be used, otherwise The Mann Whitney u-test and the Kruskal Wallis H-test will be used. The Pearson correlation coefficient will be used to determine the correlation between the basic values of the pre-service teachers and their academic dishonesty tendencies. The study results will be discussed in light of the obtained findings.

Key Words: Academic Dishonesty Tendency, Basic Values, Pre-service Teacher

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE SANAT YOLUYLA “BARİŞ” DEĞERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr. Besime Arzu GÜNGÖR AKINCI, Bülent Ecevit Üniversitesi, besimearzu@gmail.com

ÖZET

Savaşlar, görsel sanatları doğrudan ya da dolaylı biçimde etkilemiştir. Çanakkale Savaşları olmasa Şişli Atölyesi, Napolyon olmasa Goya olmazdı. Önemli bir erdem olan cesaret, sosyal bir değer olan kahramanlığı yaratır. Uluslar ise kahramanlarıyla yaşar ve ulusal tarihler, birer kahramanlık tarihidir. Her ulusun sanatı da, bu kahramanlık öykülerinden etkilenir. Savaşın, en eski ve ilkel kavimlerden, günümüzün en uygar uluslarına kadar daima bir üst değer olarak kabul edildiğini görmekteyiz. Başlarda, kavimlerin ve halkların yaşama güdüsüyle başvurdukları savaş, giderek ulusların hiç bir ahlâksal, hukuksal ve yaşamsal dayanağı olmayan emperyalist savaşlarına dönüşebilmiştir. Tunalı (2003), “Ne kadar pozitif bakarsak bakalım, savaşların gelecekte de var olacağını, yine kahramanlar ortaya çıkacağını ve bu kahramanlar için yine heykeller dikilip, resimler yapılacağını söyleyebiliriz” der. Ulusların tarihine baktığımızda “savaşlar” önemli bir yer tutmakta ve savaşların son bulması da mümkün görülmemektedir. Savaş, barışa oranla tarihin oluşumunda çok daha etkileyici bir güç olmuştur. Dünyada ve ülkemizde “barış” değerini yükseltme çabaları ise savaş yanlısı düşünceleri azaltmada etkili olabilir. Bu araştırmada, “barış” değerini geliştirmek amacıyla, 7. sınıf sosyal bilgiler programı “Küresel Bağlantılar” öğrenme alanında yer alan “Ülkeler Arası Köprüler” ünitesinde, “Düşünce, sanat ve edebiyat ürünlerinin, doğal varlıkların ve tarihi çevrelerin ortak miras ögesi olarak yaşatılmasında insanlığın sorumluluğunun farkına varır” kazanımı esas alınarak, sosyal bilgiler öğrencileriyle etkinlikler yapılmıştır. Değerler bir sosyal grup ya da toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli oldukları kabul edilen ortak düşünce, amaç, temel ahlâkî ilke ya da inançlar olarak kabul edilmektedir. Değerler, toplum ya da bireyler tarafından benimsenen birleştirici olgulardır. Yüzyıllar boyunca birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan Anadolu topraklarında farklı dinlerden ve kültürlerden insanlar huzur ve barış içinde bir arada yaşayabilmiştir. Günümüzde, özellikle bölgemizde en hassas konu olan “barış” değerini yükseltmek amacıyla, insanlığın ortak dili olan sanattan yararlanabiliriz. Dünya barışına çalışmaları ve eserleriyle katkıda bulunan insanları tanımak ve insanlığın ortak miras değerlerinin korunup yaşatılması “barış” değerinin geliştirilmesinde etkili bir yol olarak anlam kazanabilir. Bu çalışmanın amacı da, öğrencilerin “savaş” ve “barış” temalı resimleri incelemeleri yoluyla; savaşın insanî boyutunu ve barışın önemini değerlendirebilmelerini sağlamaktır. Araştırmamız, “eylem araştırması” olarak desenlenmiş ve nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ve görüşme yöntemlerine başvurulmuştur. McMillan (2004; Akt. Saban ve Ersoy, 2016), eylem araştırmasını, sınıfta veya okulda belirli bir problemi çözmek, uygulamaları geliştirmek ya da önemli bir karara dayanak oluşturmak amacıyla sorunlara odaklanma süreci biçiminde tanımlamıştır. Eylem araştırmasının temel amacı, bir öğretmenin, daha kaliteli bir eğitim-öğretim süreci yürütmesine yönelik mesleki bir bakış açısı geliştirmesi ve uygulamaların niteliğinin artırılmasıdır (Saban ve Ersoy, 2016). Bu bağlamda çalışmamız, değişim ve gelişimi esas alarak, sistematik bir biçimde verilerin toplanıp sorgulanmasına ve bu tespitler ışığında yeni eylem planları hazırlanıp uygulanmasına dayanmaktadır. Öğrencilerin “barış” değerini geliştirmeye yönelik etkinliklere katılımları ve kendilerine sunulan resimlerle ilgili sorulara vermiş oldukları yazılı cevaplardan oluşan dokümanlar ve öğrencilerin “barış” değerine yönelik görüşlerini tespit etmeye yönelik açık uçlu sorulardan oluşan görüşme kayıtları, araştırmamızın veri setini oluşturmaktadır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsarken; yapılandırılmamış görüşme ise önceden hazırlanmış sorular ve görüşme esnasında gerekli görülen ek sorulara verilen cevapların analizini kapsamaktadır. Bu doğrultuda toplanan verilerin, betimsel analizi ve içerik analizi yapılacaktır.

Anahtar sözcükler: Barış, Değerler, Sanat ve Eğitim

IMPROVING “PEACE” VALUE BY MEANS OF ART IN SOCIAL SCIENCES TEACHING

Assist. Prof. Dr. Besime Arzu GÜNGÖR AKINCI, Bülent Ecevit University, besimearzu@gmail.com

ABSTRACT

Wars have influenced visual arts directly or indirectly. Sisli Workshop would not exist if Gallipoli Wars did not happen and Goya would not be Goya if Napoleon did not exist. Courage, as a virtue, creates heroism that is a social value. Nations survive with their heroes and national histories are each a history of heroism. The art of each nation is effected by such heroic stories. We realize that the war has always been considered as a top value in old and primitive clans also in the most civilized nations. At the beginning, the wars that have been preferred as a solution by clans and nations have been transformed into imperialist wars that are not based on any ethical, legal or survival grounds. Tunalı (2003), “No matter how positively we take a stance, we can say that the wars shall exist in the future, heroes shall emerge again and statues of such heroes shall be erected and paintings shall be made. When we take a stance at the histories of nations, it can be seen that the “wars” take a considerable part and it does not seem possible for the wars to have an end. War has been a power that is more effective than peace in the creation of history. The efforts of improving “peace” value both in the world and in our country may be effective in reducing the ideas that promote wars. In this research, on the purpose of improving “peace” value, in “Intercountry Bridges” unit in the social sciences program for 7th Grades named “Global Connections”, events have been carried out with social sciences students predicated upon the achievement “Responsibility of humankind is realized in sustaining products of thought, art and literature, natural assets and historical environments as common heritage elements.”. Values are deemed to be common thoughts, purposes, basic moral principles or beliefs those have been accepted as accurate and necessary by the majority of the members of society in order to provide and maintain the existence, unity, functioning and continuity of a social group or the society. Values are unifying facts being adopted by the society or individuals. People from different religions and cultures have lived together in tranquility and peace in Anatolia that has been a cradle to many civilizations for centuries. At the present time, on the purpose of enhancing “peace” value, we can take advantage of art as the common language of humankind. Getting to know the persons who contribute to the world peace by means of their studies and works and protecting and sustaining the common heritage values of humankind can make sense as an effective way of improving “peace” value. The purpose of this study is providing the students to assess the humanitarian side of wars and the importance of peace by means of “war” and “peace” themed pictures. Our research has been figured as an “action research,” and document analysis being one of qualitative research and interview methods have been used . McMillan (2004; Akt. Saban and Ersoy, 2016) has defined action research as the process of focusing on problems in order to solve a problem in the classroom or in the school, to improve implementations and to establish the grounds for an important decision. The main purpose of action research is allowing a teacher to develop a professional point of view and to increase the quality of implementations in order to carry out a higher training-teaching process (Saban and Ersoy, 2016). In this context, our study, predicated upon change and improvement, is based on gathering and querying data in a systematic manner and preparing and implementing new action plans in consideration of such observations. Participation of students in the events intended for improving “peace” value and the documents comprising of written answers given to the questions asked to them with regard to the pictures presented to them, and the interview records comprising of open-end questions about “peace” value aimed for determining the opinions of students constitute the data set of our researches. When document analysing comprises the analysis of written documents containing information about facts or factors; unconfigured interview comprises the analysis of answers given to the pre-prepared questions and also the additional questions deemed necessary during the interview. Descriptive analysis and content analysis of the data gathered in this direction will be carried out.

Key Words: Art and Education, Peace, Values

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEKİ TERCİHİNİ ETKİLEYEN ÖĞRETMEN NİTELİKLERİ

Arş.Gör. Feride ERSOY, Marmara Üniversitesi, feride_ersoy@hotmail.com

ÖZET

Eğitim öğretimin temel unsurlarından biri öğretmendir. Öğretmen, sahip olduğu bilgi birikimi, ahlâkî değerleri, tutum ve davranışlarıyla, öğrencilerinin hayatında önemli etkilere sahip olabilmektedir. Öyle ki bir öğretmenin derste veya ders dışında öğrenciye olumlu veya olumsuz yansıyan bir niteliği, öğrencinin hayatında ömür boyu etkili olabilecek izler bırakabilmektedir. Bireyin öğrencilik hayatından kalan izler, onun gelecek ideallerini, kişiliğini ve mesleki tercihlerini derinden etkileyebilmektedir. Bu etkinin yönü, gönüllere girmeyi başarabilen nitelikli öğretmenlere sahip bir öğrencinin hayatında pozitif iken, öğrenci kişiliğinin zedelenmesine neden olan öğretmenlere sahip bir öğrencinin hayatında negatif olabilmektedir. Nitelikli ve sevilen bir öğretmenin dersi de sevilmede, öğrenci onu kendine rol model alabilmekte ve dolayısıyla onun gibi bir öğretmen olma ideali besleyen öğrencilerin sayısı artmaktadır. Aksi bir etkileşim durumunda ise, öğretmenlerin tutum ve davranışlarının, öğrencilerin dersi sevmemesine neden olduğu, hatta öğretmenlik mesleğine yönelik yeteneği olduğu halde öğrencilerin bu mesleği tercih etme fikrinden uzaklaştığı görülmektedir. Sonuç olarak öğretmenlik mesleği, insan hayatında önemli ve hassas bir meslektir. Bu mesleğin mensuplarının, yaptığı işin kısa ve uzun vadeli etkilerinin farkında, mesleki yeterliliklere sahip, etik ilkeler konusunda oldukça dikkatli, öğrenciyi tanıma, keşfetme ve yönlendirme konusunda uzman olmaları gerekmektedir. Milli Eğitim Temel Kanunu'nda öğretmenlik; "devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan bir ihtisas mesleği" olarak tanımlanmaktadır. Yani öğretmenlik mesleği eğitimin amaçlarına ulaşması açısından oldukça önemli, uzmanlık gerektiren, bir insan yetiştirme mesleğidir. Devletin eğitim politikalarının hayat bulması, eğitimin vizyon ve misyonun toplumla buluşması öğretmenin niteliğiyle doğrudan ilintilidir. Zira insan, çok boyutlu bir canlıdır. Bilişsel, duyuşsal ve davranışsal anlamda, bir birey olarak gelişimini tamamlamaya ve sosyalleşerek topluma katılmaya gereksinim duymaktadır. Onun nitelikli eğitimi; sınıfında yer alan öğrencilerin doğuştan getirdiği birtakım melekelerinin eğitime geliştirilmesinde, toplumun kültürünün ve değerlerinin yeni nesillere kavratılmasında, yeni nesillerin gerekli bilgi ve becerilerle donatılmasında uzman, nitelikli bir öğretmen ile mümkündür. Bireyin sahip olduğu yeteneklerin keşfedilmesi, mutlu olabileceği bir mesleğe yönlendirilmesi gibi daha pek çok konu da yine öğretmen niteliğiyle ilgili olarak değişebilmektedir. Meslek seçimi, bireyin kişisel imkan, istek ve yetenek durumu bir uzman tarafından bilinçli bir şekilde titizlikle yapılması gereken bir eylemdir. Meslek seçimi, bu bağlamda bir süreç işi olduğu gerçeği ile karşımıza gelmektedir. Ne var ki, pek çok insan ya üniversite giriş puanları tuttuğu için veya bir öğretmenin söylem ve eyleminden etkilenerek meslek seçmektedir. Yukarıda bahsedildiği üzere, öğretmenlik mesleğinin birey, devlet ve toplum açısından yeterince hassas, üzerinde durulması gereken bir meslek olduğu açıktır. Özellikle, misyon ve vizyonu gereği, insan hayatında bu derece önemli olan bir öğretmenlik branşı da sosyal bilgiler öğretmenliğidir. Sosyal bilgiler öğretmenliğini tercih etmiş bireyler; branşın amaç ve içeriği itibarıyla öğrencilerin hayata hazırlanmasında, etkin bir vatandaş olarak topluma katılmasında, bir değerler sistemi oluşturmada oldukça aktif, etkili ve önemli bir eğitim sürecinin uygulayıcılarıdır. Peki, bu branşta öğretmen adayları, öğretmenlik mesleğini kendi yetenek ve yeterlikleri dahilinde, bilinçli bir mesleki yönlendirme ile mi seçmişlerdir? Bu sorunun yanıtı; "hayır" olmuştur. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının mesleki tercihlerinin temelinde, bir öğretmenin olumlu veya olumsuz niteliği bulunduğu tespit edilmiştir. Bu tespit nedeniyle, insan hayatının önemli dönüm noktalarından biri olan meslek seçimini etkileyen öğretmen nitelikleri araştırmanın merak konusunu oluşturmuştur. Dolayısıyla araştırmanın problem cümlesi şöyledir: Öğretmen adaylarının mesleki tercihlerinde etkili olan öğretmen nitelikleri nelerdir? Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının mesleki tercihlerinde etkili olan öğretmen niteliklerini tespit etmeye çalışmaktır. Çalışma süreci iki aşamadan oluşmaktadır. Başlangıç aşaması, çalışma fikrinin oluştuğu, problem durumunun tespit edildiği aşamadır. Eğitim fakültesi sosyal bilgiler öğretmenliğinde, 2015-2016 akademik yılında, eğitimine devam eden tüm sınıf kademelerindeki gönüllü 80 öğretmen adayından –bir başka çalışma ile bağlantılı olarak- kişiliklerinde önemli etkileri bulunan öğretmenlerini yazarak anlatmaları istenmiştir. Ancak ortaya çıkan bulgular, çalışmanın tamamen bağımsız ele alınabilecek ikinci aşamaya geçilmesine ilham olmuştur. Buna göre; öğretmen adaylarının mesleki tercihlerinde olumlu ve olumsuz öğretmen niteliklerinin etkili olduğu olgusu dikkat çekmiştir. Var olan bu olgu, bir problem olarak ele alınmış ve çalışmaya dahil edilecek katılımcıların -problem durumuna uygun olarak- amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme göre seçilmesine karar verilmiştir. Bu bağlamda, katılımcıların, sosyal bilgiler öğretmenliğini bir öğretmenin davranışından etkilenerek seçmiş olması, temel ölçüt olarak kabul edilmiştir. Mesleki tercihinde bir öğretmenin olumlu veya olumsuz bir davranışından etkilenmiş olan öğretmen adayları çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışma nitel araştırma prosedürüne uygun yürütülmüştür. Çalışma verileri, yazılı olarak toplanmıştır. Veriler, içerik analizine tabi tutulmuş ve bulgular doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Çalışma sonucunda; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının mesleki tercihlerini belirleyen öğretmen nitelikleri arasında; onun gibi bir öğretmen olma ideali oluşturan bazı olumlu nitelikler ve onun gibi bir öğretmen olmamak için öğretmen olma ideali oluşturan bazı olumsuz nitelikler tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Eğitimi, Öğretmen Nitelikleri, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

TEACHER QUALIFICATIONS AFFECTING THE PROFESSIONAL PREFERENCES OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES

Res.Assist. Feride ERSOY, Marmara University, feride_ersoy@hotmail.com

ABSTRACT

One of the basic elements of education system is teacher. The teacher can have a significant impact on the lives of his or her students' with the knowledge, moral values, attitudes, and behaviors that he or she has. Such that, the qualification of a teacher that reflects the student positively or negatively, may leave trails that can be effective forever in the life of the students. Teacher qualifications are important and sensitive issue in term of the life of the individual, the government's educational policies and to reach the goals of education system. Therefore, the qualities of teachers are very sensitive and important. But, today, to become a teacher, only academic points are considered sufficient. Unfortunately, many people choose a profession either because they hold college entry points or because they are influenced by the discourse and action of a teacher. It is big problem in terms of all of the things I mentioned above. The choice of profession is a process. It must be in accordance with talents and must be done with conscious care. In particular, a social studies teaching branch is so important in human life with the content and the mission and vision. Individuals who preferred social studies teaching, are practitioners of a very active, effective and important educational process to prepare students for life, to add them to the community as an active citizen, to help them create a system of values. Well, in this branch, did the teacher candidates choose the teaching profession with a conscious vocational orientation in accordance with their abilities and competencies? No! It has been identified that the positive or negative qualifications of a teacher are on the basis of professional preferences of social science teacher candidates. Because of this, teacher qualities that influence the choice of profession, one of the important milestones of human life, created a curiosity about this research. Therefore, the research problem statement is: what are the qualifications of teachers who are effective in the professional preferences of the teacher candidates? The aim of this study is to try to determine the qualifications of teachers who were effective in the professional preferences of the social studies teacher candidates. The research process consists of two phases. Firstly, the phase in which the problem idea is identified, in which the working idea is formed. In this context, I asked 80 volunteer social studies teacher candidates that continuing education classes at all levels in the department of social studies teacher in faculty of education, in the 2015-2016 academic year, about the teachers who have significant influences on their personality as a matter of connection with another study. However, the findings inspired the second stage as an independent research. It has been pointed out that the positive and negative qualities of the teachers are effective in the professional preferences of the teacher candidates. This existing phenomenon is considered as a problem. And the participants in the study were selected with criteria sampling from purposeful sampling methods. In this context, it has been accepted as the basic criterion that the participants have chosen their profession by being influenced the behavior of a teacher. For this reason, teacher candidates who were influenced by a positive or negative behavior of a teacher in their professional preference were included in the study. The study was conducted according to the qualitative research procedure. Work data were collected in writing. The data were analyzed with content analysis and findings were supported by direct citations. In the results of working; Among the qualifications of the teachers affecting the professional preferences of the social studies teacher candidates; some positive qualities that make the ideal of being a teacher like him/her and some negative qualities that make the ideal of being a teacher to not be a teacher like him/her have been identified.

Key Words: Social Studies Teacher, Teacher Qualifications, Teacher Training

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TASLAK SOSYAL BİLGİLER VE İNSAN HAKLARI YURTTAŞLIK VE DEMOKRASİ DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Erkan DİNÇ, Uşak Üniversitesi, erkandinc@gmail.com
Öğretmen İbrahim AKŞİT, MEB, iaksitt@gmail.com

ÖZET

Vatandaş ya da diğer ifadesiyle yurttaş, kısaca herhangi bir bireyin, bir devlete olan bağıını ifade kavramlardır. Günümüzde birçok devlet, sınırları içinde yaşayan bireylere, vatandaş kimliği ve sorumluluğu kazandırmak için eğitimi bir araç olarak kullanmaktadır. Bilindiği üzere özellikle son yıllarda ülkemizde etkili vatandaş yetiştirme misyonu çoğunlukla sosyal bilgiler dersine yüklenmiştir. Karar vericiler bazen de bu misyonu vatandaşlık eğitimi temel alan ve adında vatandaşlık ya da yurttaşlık ifadesinin geçtiği ayrı bir derse yükleme yönünde eğilim göstermiştir. Bu yönde oluşan eğilimin nedenleri olarak toplumsal değişimler, teknolojik gelişmeler, çağa ayak uydurma isteği ve ihtiyaçların farklılaşması gösterilebilir. Diğer bir ifadeyle dünyadaki, toplumdaki değişimler ve yönelimler eğitim alanında da yeni düzenlemelere gidilme ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bir ülkede eğitim sistemine yön veren ise öğretim programlarında yapılan köklü değişiklikler veya düzenlemelerdir. Sosyal bilgiler eğitimi alanında, yürürlükte olan 2005 sosyal bilgiler öğretim programı ve uygulamalarında, son birkaç yıldır farklı düzenlemeler yapılmaya çalışılmaktadır. Bilindiği üzere sosyal bilgiler dersi ilkökul 4. Sınıf; ortaokulda ise 5. 6. ve 7. Sınıf düzeylerinde okutulan bir derstir. 2015-2016 eğitim-öğretim yılından itibaren daha önce 8. Sınıflara zorunlu/seçmeli olarak okutulan, insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersi 4. sınıflarda okutulmaya başlanmıştır. 2017 yılının başında ise önümüzdeki senelerde uygulanmak istenen taslak sosyal bilgiler öğretimi programı ile güncellenen insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersi taslak öğretim programı yayınlanmıştır. 4. Sınıflarda okutulan bu iki ders bilindiği üzere sınıf öğretmenleri tarafından öğretilmektedir. Yapılan değişikliklerin uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşleri, taslak üzerinde görülmeyen fakat uygulamada ortaya çıkan eksikliklerin ve sorunların ortaya çıkarılması için başvurulabilecek en önemli unsurdur. Bu nedenle öğretmenlerin yapılan değişiklikler üzerindeki görüşlerinin ortaya konması bu araştırmanın konusu olarak belirlenmiştir. Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin taslak sosyal bilgiler ve insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi öğretimi programları hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir. Alanyazında Dinç ve Doğan (2010); Doğan (2016); Çalışkan (2014); Sağlam (2014); Fettahoğlu (2011); Başoğlu (2009); Akdağ (2008); Yazar (2008); Altunöz (2008); Uslu (2007); Okumuş (2007) ve Ece (2007) tarafından yapılan çalışmalar sosyal bilgiler öğretim programının öğretmen görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesini; Gürel (2016); Ersoy, Balbağ ve Gürdoğan Bayır (2016); Sağlam ve Hayal (2015); Güven, Tertemiz ve Bulut (2015); Er, Ünal ve Özmen (2013); Kılıç (2013) ve Başaran (2007) tarafından yapılan çalışmalar ise öğretmenlerin insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersi ile ilgili görüşlerini ele alan bazı çalışmalardır. Bu alanda yapılan çalışmaların sınırlı olduğu ve yapılacak olan çalışmaların alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması ile yapılandırılmıştır. Durum çalışması desenini Creswell (2013), “araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem (bir durum) ya da belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlandırılmış sistemler (durumlar) hakkında çoklu bilgi kaynakları (örneğin gözlemler, mülakatlar, görsel ve işitsel materyaller ve dokümanlar-raporlar) aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı, bir durum betimlemesi ya da durumla ilgili temaları ortaya koyduğu nitel yaklaşımdır” şeklinde tanımlamıştır. Araştırmada, amaçlı örneklem türlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme (Patton, 2014: 244) türü kullanılmıştır. Araştırma grubunu, araştırmacılarından birinin görev yaptığı ilçede, farklı okullarda görev yapan on beş sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan bir yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanacak ve betimsel olarak analiz edilecektir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi taslak programından ne kadar haberdar oldukları, ilgili taslak program hakkındaki görüşleri, insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersi öğretimi programı ile bu programda yapılan güncellemeler hakkındaki görüşleri ve sosyal bilgiler ile insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi derslerinin aynı sınıf düzeyinde ayrı dersler olarak okutulması hakkındaki görüşlerinin ortaya çıkarılması beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Görüşleri, Taslak İnsan Hakları Yurttaşlık ve Demokrasi Öğretim Programı, Taslak Sosyal Bilgiler Öğretim Programı

AN INVESTIGATION OF THE PRIMARY CLASS TEACHERS VIEW POINTS ON THE DRAFT SOCIAL STUDIES AND HUMAN RIGHTS CITIZENSHIP AND DEMOCRACY CURRICULA

Assoc. Prof. Dr. Dr. Erkan DİNÇ, Uşak University, erkandinc@gmail.com
Teacher İbrahim AKŞİT, Ministry of National Education, iaksitt@gmail.com

ABSTRACT

The concept of citizens simply means the bonding of any individual to a state or a country. Nowadays, many countries are using education as a tool to enable their citizens gain a national identity and to develop their sense of being responsible citizens. As it is well known, the mission of educating effective citizens in our country has mostly been put into social studies course especially in recent years. Decision makers have sometimes tended to put this mission into a separate lessons which are based on citizenship education and contains citizenship in their name. The reasons for this tendencies are social changes, technological developments, the desire to adapt to the era and the differentiation of needs. In other words, changes and trends in the world and in society reveal the need of new arrangements in the field of education. Fundamental changes or arrangements made in curriculum guides the education system in a country. In the field of social studies education, different regulations have been tried to be done in the social studies curriculum and applications of 2005, which is still in effect, in the last few years. As it is known, social studies course is taught in the 4th, 5th, 6th and 7th grades. Human rights, citizenship and democracy course, which was previously mandatory / optional to the 8th Graders since 2015-2016 academic year, started to be taught in the 4th grade now. At the beginning of 2017, the draft curriculum on human rights, citizenship and democracy, which is updated and the draft social studies education program which is to be applied in the coming years, has been published. These two courses are taught in the 4th class by the form teachers. The opinions of teachers who are practitioners of the changes made are the most important factors to be referred to in order to reveal the problems that are encountered in practice which they can not be seen on the draft. For this reason, the presentation of the opinions of the teachers on the changes that have been made has been determined as the subject of this research. The aim of this research is to examine the opinions of form teachers on the draft of social studies and human rights, citizenship and democracy education curricula. In the literature Dinç ve Doğan (2010); Doğan (2016); Çalışkan (2014); Sağlam (2014); Fettahoğlu (2011); Başoğlu (2009); Akdağ (2008); Yazar (2008); Altunöz (2008); Uslu (2007); Okumuş (2007) and Ece (2007) are aimed to evaluate the social studies curriculum within the framework of teacher opinions; the studies carried out by Gürel (2016); Ersoy, Balbağ and Gürdoğan Bayır (2016); Sağlam and Hayal (2015); Güven, Tertemiz and Bulut (2015); Er, Ünal and Özmen (2013); Kılıç (2013) and Başaran (2007) are studies that deal with the views of teachers on the subject of human rights, citizenship and democracy. It is thought that the research has been done in this area is limited and will contribute to the literature of the works to be done. The research is structured with the case study which is one of the qualitative research design. Creswell (2013) states that case study design is a qualitative approach that reveals details of a situation or a situation description in which the researcher must be able to identify multiple sources of information (e.g. observations, interviews, audiovisual materials and documents or reports) about real life, a current limited system, a state or multiple constrained systems.” In the study, convenient sampling method (Patton, 2014: 244) was used. The study group is formed from fifteen form teachers working in different schools in the same district where one of the researchers works. The data will be collected through a semi-structured interview form prepared by the researchers. It is expected to find out how much the class teachers are aware of the draft social studies curriculum, their opinions about its content, their views on the draft human rights, citizenship and democracy curriculum and their opinions on social studies and human rights, citizenship and democracy courses separately being taught at the same grade level.

Key Words: Draft Human Rights Citizenship and Democracy Curriculum, Draft Social Studies Curriculum, Teachers’ view points

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTSEL İNTERNET KULLANIMINA YÖNELİK ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ BELİRLENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Salih USLU, Ömer Halisdemir Üniversitesi, salihuslu@ohu.edu.tr

Doç.Dr. Kubilay YAZICI, Ömer Halisdemir Üniversitesi, kyazici@ohu.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Furkan ALTUNAY, Ömer Halisdemir Üniversitesi, f.altunay69@gmail.com

ÖZET

Eğitim-öğretim alanında yaşanan gelişmeler her çağda bir önceki çağa göre nitelik ve nicelik açısından farklılık göstermekle birlikte 21.yüzyıl, bu alanda tam anlamıyla bir dönüşümün yaşandığı zaman dilimini oluşturması açısından önem arz etmektedir. Öyle ki bu zaman diliminden önce yapılan yenilikler ekseriyetle farklı öğretim yöntem ve tekniklerinin eğitim-öğretim sürecinde kullanılması olarak algılanmakta iken, bu yüzyılda teknolojinin insan hayatında kapladığı rol, eğitim alanında da karşılığını bulmuştur. Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında baş döndürücü gelişmelerin yaşanmakta olduğu çağımızda, bilgiye hızla ve kolayca ulaşmak mümkün hale gelmiştir. Teknolojik alanda meydana gelen bu gelişmeler neticesinde, teknoloji ile eğitim arasındaki ilişkinin ele alındığı çalışmalarda ekseriyetle öğretmenlerin ve öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecinde bilgisayar ve interneti daha verimli nasıl kullanabilecekleri hususunda yoğunlaşılmasına yol açmıştır. Bir kişinin verilen bir işi yapabilmeye yönelik inancının o işin gerçekleştirilmesinde belirleyici ölçütler arasında yer alması, öğretmenlerin ve geleceğin öğretmenleri olacak öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanıma yönelik inançlarının tespit edilmesini ve bu doğrultuda öğrenim sürecinin planlanmasını önemli hale getirmektedir. Günümüzde milli eğitim politikası gereği okulların mümkün olduğu derecede daha fazla bilgisayar ve internet kullanımına önem verilmesi gündeme gelmektedir. Bu durum teknolojiyi tanıyan ve aktif kullanabilen nesillerin yetişmesinin sağlanması konusunda öğretmenlere daha fazla sorumluluk yüklenmesine yol açmaktadır. Elbette eğitsel internet kullanımının öğrencilere aktarıcısı öğretmenler olacaktır. Bu noktada mesleğe başlamadan önce öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımı konusunda kendilerini ne derece yeterli hissettiğini tespit etmek ve eksikliklerini giderme konusunda planlı bir eğitim gerçekleştirmek konuları önem taşımaktadır. Bu doğrultuda çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından (cinsiyet, kişisel bilgisayara sahip olma, internet kullanım süresi, internetin güvenli olup olmadığı, sürekli internet bağlantısına sahip olma, barınma ve internete girmek için en fazla kullanılan cihaz türü) incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim gören öğretmen adayları üzerinden gerçekleştirilmiştir. Gönüllülük esasının dikkate alındığı bu çalışma 195 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Katılan öğretmen adaylarının 101'i kadın iken 94'ü ise erkektir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Şahin (2009) tarafından geliştirilen "Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterliği İnançları Ölçeği" ile araştırmacılar tarafından geliştirilen ve katılan öğretmen adaylarının demografik özelliklerinin tespit edilmesinin amaçlandığı kişisel bilgi forumuna kullanılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının günlük internet kullanım süreleri ile sürekli bir internet bağlantısına sahip olma durumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmiş olup, çalışmada ön görülen diğer değişkenler açısından yapılan analizlerde istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bilgi çağı olarak ifade edilen çağımızda öğretmenlerin internet ve teknoloji temelli uygulamalara karşı bakış açıları ve öz-yeterlik inançları bir bakıma onların eğitim-öğretim sürecinde interneti kullanıp kullanmama durumlarını tespit etmede belirleyici rol oynamaktadır. Bu nedenle bu konuda yapılan çalışmaların hem nitelik hem de nicelik açısından ele alınmasının konunun önemine binaen faydalı olacağı görüşü dile getirilebilir. Ayrıca gerek eğitim fakültesinde farklı alanlarda öğrenim gören öğretmen adaylarının gerekse de lisans eğitimi alanında farklı fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin eğitsel internet kullanımı ile ilgili çalışmaların yapılması alana özgü değişikliklerin tespit edilmesi aşamasında faydalı olacaktır. Bu aşamada öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımı aşamasında gerekli olan becerileri elde edebilmeleri için lisans eğitimleri boyunca alacakları derslerin içeriklerinde eğitsel internet kullanımı konusunda hem teorik hem de pratik açıdan donanımlı bireyler olarak yetiştirilmeleri önem arz etmektedir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Adayları, Öz-yeterlik, Sosyal Bilgiler, Eğitsel İnternet

THE DETERMINATION OF THE SOCIAL STUDIES PRE-SERVICE TEACHERS' SELF-EFFICACY BELIEFS TOWARDS EDUCATIONAL INTERNET USAGE

Assist. Prof. Dr. Salih USLU, Ömer Halisdemir University, salihuslu@ohu.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Kubilay YAZICI, Ömer Halisdemir University, kyazici@ohu.edu.tr
MA Student Furkan ALTUNAY, Ömer Halisdemir University, f.altunay69@gmail.com

ABSTRACT

Developments in the field of education vary across different periods of time in terms of quality and quantity. However, 21st century is of great importance as it is a period in which an entire transformation is experienced. In fact, while the innovations made before this period were mostly perceived as the use of different teaching methods and techniques in education process, the role of technology in human life was also taken into consideration in education in this century. Access to information quickly and easily has become possible in the 21st century, in which stunning developments are experienced in information and communication technologies. As a result of these developments in technology, the studies discussing the relation between technology and education mostly focused on how teachers and students could use computer and the internet in learning-teaching process more effectively. The fact that a person's belief that he can do a job given to him is among the determining criteria for the realization of the job makes it important to determine the pre-service teachers' beliefs towards educational internet usage and to plan the educational process accordingly. Today, schools' using more computers and the internet as much as possible is placed a particular importance as a result of the national education policy, which lays a greater responsibility on teachers for raising generations who know technology and can use it actively. Certainly, the conveyors of educational internet usage to the students will be teachers. In this sense, determining how qualified pre-service teachers feel themselves in using educational internet and providing a planned education to make up their shortages are of great importance. Accordingly, this study aimed to investigate the educational internet usage self-efficacy beliefs of social studies pre-service teachers in terms of different variables; gender, having a personal computer, daily internet use duration, safety of the internet, having constant internet connection, accommodation and the type of device used to access the internet. The study was conducted with pre-service teachers studying in Social Studies Department in the Department of Turkish and Social Studies Education in the Faculty of Education at Ömer Halisdemir University in 2016-2017 academic years. The participants of the study consist of 195 students who were chosen on voluntary basis. 101 of the participants were female while 94 were male. The data were collected through the "Scale of Preservice Teachers' Self-Efficacy Beliefs in Educational Internet Use" developed by Şahin (2009) and a personal information form by the developed researchers to determine the demographic features of the participants of the study. The results of the study showed that there was a statistically significant difference between the social studies pre-service teachers' daily internet use durations and having a constant internet access variables while no statistically significant difference was observed in terms of the other variables. In this age, which is considered as information age, the viewpoints of teachers about the internet and technology based applications and their self-efficacy beliefs play a determining role on finding out whether they use the internet in teaching-learning process. Therefore, it can be claimed that studies on this issue should handle the subject in terms of both quality and quantity. Also, conducting studies on the usage of educational internet both by pre-service teachers studying in different departments at the faculty of education and by graduate students from different faculties would be useful for determining domain-specific changes. In this regard, educating students as both theoretically and practically equipped individuals about educational internet usage through the contents of lessons they are going to take during their undergraduate education periods is important for them to be able to acquire the skills necessary in the educational internet usage stage.

Key Words: Pre-service Teacher, Self-efficacy, Social Studies, Educational Internet

DİJİTAL ÇAĞIN ÖĞRENENİ

Doktora Öğrencisi Ebru ARDIÇ, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, eebdrdic@gmail.com
Doç.Dr. Adnan ALTUN, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, aaltun@ibu.edu.tr

ÖZET

Aynı yıllarda doğup, aynı çağın koşullarında, benzer toplumsal olayları, sıkıntıları, yükümlülükleri yaşamış kişiler topluluğunu tanımlamak için kuşak kavramı kullanılmaktadır. Kuşak oluşumu genellikle yaş ve sosyolojik olgulara göre sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırma geçmişte sosyologlar için nitelikli çalışmalar yapmalarında yardımcı olmuştur. Ancak günümüzde teknoloji, farklılaşan toplumsal değerler, değişen kariyer algıları, eğitim, çalışma koşulları gibi etkenler sınıflandırmanın farklı boyutlara göre değerlendirilmesinin gerekliliğini de ortaya çıkarmaktadır. Her ne kadar kuşaklar ile ilgili bir sınıflandırma yapılsa da gruplar arasındaki bireysel farklılıklar, kesin ve net bir farklılığın ortaya koyulmasını engellemektedir. X, Y, Z Kuşağı, İnternet Kuşağı, Ekran Kuşağı, Ağ Kuşağı, Dijital Yerli, Dijital Göçmen, C Kuşağı, M Kuşağı bazı kuşak sınıflandırmalarına örnektir. Kuşak sınıflandırmaları batı toplumunun verileri ışığında ortaya çıkan sınıflandırmalardır. Bu sınıflandırmaların her toplum için uygun olmayacağı ve geçerliliğinin tartışılması gerektiği söylenebilir. Günümüzde toplumsal hayatta aktif olarak rol alan kuşaklar arasında çoğunlukla Bebek Patlaması Kuşağı (Baby Boomers; 1946-1964 arası doğanlar), X Kuşağı (Gen X; 1965-1980 arası doğanlar), Y Kuşağı (Gen Me, Gen Y ve nGen; 1980-2000 arası doğanlar) yer almaktadır. Eğitim hayatını içerisinde olan Z Kuşağı (iGenre Kuşak I; 2000 yılı ve sonrası doğanlar) ise gelecekte toplumsal hayatta aktif olarak rol alacak kuşaktır. Bu kuşaklar arasında kişisel özellik, tutum ve davranışlar açısından farklılıklar olduğu gibi kesin bir ayrım söz konusu değildir. Ayrıca bireysel farklılıklara bağlı olarak ait olduğu kuşağa özgü özelliklerin dışında, farklı bir kuşağa ait özellikler taşıyan bireyler de bulunmaktadır. Birey, ilgi alanları ya da farklı yaşam tecrübeleri ile farklı bir kuşağa ait beceriler geliştirebilir. Bu çalışmanın amacı, sınıflandırılan bu kuşakları pedagojik açıdan incelemektir. Özellikle dijital çağın öğreneni olarak da adlandırabileceğimiz Z Kuşağı öğrenenin davranış genellemesini ortaya çıkarmaktır. “Kristal nesil” olarak da adlandırılan Z Kuşağı, önceki kuşaklara kıyasla bilgiyi yorumlama ve yeni bir beceri edinmede daha hızlıdır. Birden fazla konu ile aynı anda ilgilenebilmeleri nedeniyle Z kuşağı üyelerinin el, göz ve kulak motor becerilerinin oldukça gelişmiş olduğu söylenebilir. Çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışma konusu ile ilgili literatür taraması yapılarak Türkiye’ye yönelik bir tanıtım önerisi hazırlanmıştır. Ortaya çıkan bulgular ışığında dijital çağın öğrenen özellikleri genel olarak belirlenmeye çalışılmış, ayrıca Sosyal Bilgiler eğitimi bağlamında da değerlendirilmiştir. Edinilen bulgular dijital çağın öğrencilerinin özellikleri arasında kişisel beceriler, araştırma, öğrenme, bilgi edinme, yaratıcılık, yenilik, kariyer ve teknoloji becerilerinin yer aldığını göstermektedir. Özellikle teknoloji ile günlük yaşamında iç içe olma, teknolojiyi etkin kullanma, sosyal medyada aktif olarak var olma, kısaca; teknoloji konusunda oldukça fazla bilgi ve beceriye sahip bireyler olmaları bu öğrencilerin en belirgin özellikleridir. Öğrenciler teknolojiyi bir sosyalleşme aracı olarak kullandıkları gibi öğrenme etkinliklerinde de kullanmaktadır. Çalışmada elde edilen diğer sonuç ise Sosyal Bilgiler öğrenme alanlarının dijital çağın öğrenci özelliklerini destekleyecek içeriklere sahip olmasıdır. Ancak eğitim sistemi olanakları ile öğrenci özellikleri uyumsuzluğu da edinilen bulgular arasında yer almaktadır. Her kuşağın kendine özgü farklı belirgin özellikleri vardır. Bu özellikler toplumdan topluma değişkenlik göstermektedir. Kuşakların özellikleri farklı kategorilerde ele alınabilir. Bu çalışma kuşakları pedagojik açıdan incelediği, dijital çağın öğreneni olan Z Kuşağı’nı Türkiye bağlamı açısından ele aldığını için önemlidir. Yakın gelecekte çalışma hayatında aktif olarak yer alacak olan bu bireylerin özelliklerini tanımak ve bu özelliklere uygun bir eğitim vermek toplum refahı açısından son derece kıymetlidir.

Anahtar sözcükler: Kuşaklar, Sosyal Bilgiler, Z Kuşağı

LEARNER OF THE DIGITAL AGE

PhD Student Ebru ARDIÇ, Abant İzzet Baysal University, eebdrdic@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Adnan ALTUN, Abant İzzet Baysal University, aaltun@ibu.edu.tr

ABSTRACT

The concept of generation is used to describe the community of people who have experienced similar social events, distresses, and obligations, born in the same year, in the same age. Generation formation is generally classified according to age and sociological phenomena. This classification has helped sociologists in the past to undertake qualified work. Today, however, technology also reveals the necessity of evaluating classification according to different dimensions such as working conditions, differentiated social values, changing perceptions of career, education. Although a classification is made for generations, the individual differences among the groups prevent a definite and clear difference. X, Y, Z Generation, Internet Generation, Screen Generation, Network Generation, Digital Native, Digital Immigrant, C Generation, M Generation are examples of some of the generation classifications. Generation classifications are classifications that emerge in the light of the western society. It can be said that these classifications are not appropriate for every society and their validity should be discussed. Today, among the generations actively involved in social life are mostly the Baby Boom Generation (Baby Boomers born between 1946 and 1964), X Generation (Gen X, born between 1965 and 1980), Y Generation (Gen Me, Gen Y and nGen born between 1980 and 2000). Z Belt (iGenve Generation I, born in and after 2000), which is in the education life, is the generation that will actively take part in social life in the future. There is no definite distinction between these generations, as there are differences in personal characteristics, attitudes and behavior. In addition, there are also individuals who have characteristics that belong to a different genre, apart from the individual characteristics that belong to them, depending on individual differences. The individual can develop skills of a different genre with interests or different life experiences. The purpose of this study is to examine these generations in pedagogical terms. In particular, to reveal the behavioral generalization of the Z Generation learner that we can call the learner of the digital age. Crystal generation, also known as Generation Z, compared to previous generations it is faster to interpret knowledge and acquire a new skill. It can be said that the hand, eye and ear motor skills of the Z generation members are highly developed because they can deal with more than one subject. Scanning method was used in the study. A presentation proposal for Turkey was prepared by reviewing literature related to the study topic. In the light of findings, the characteristics of the learners of the digital age were tried to be determined in general and also evaluated in the context of Social Studies education. Findings indicate that the characteristics of digital age students include personal skills, research, learning, information acquisition, creativity, innovation, career and technology skills. Especially, being intertwined with technology and everyday life, using technology effectively, being active in social media, briefly; the most obvious characteristics of these students are that they are individuals who have a lot of knowledge and skills in technology. Students use technology as a means of socialization, as well as in learning activities. The other result of the study is that the Social Studies learning areas have content that will support the student characteristics of the digital age. However, education system facilities and student characteristics disagreements are among the findings. Each generation has distinct characteristics. These features vary from society to society. The characteristics of generations can be handled in different categories. This study is important because it examines the generations as pedagogically and discusses the Z Generation, which is the learner of the digital age, in terms of the Turkish context. Recognizing the characteristics of these individuals who will be actively involved in working life in the near future and providing appropriate training to these traits is extremely valuable in terms of community welfare.

Key Words: Generations, Social Studies, Z Generation

TÜRKİYE'DEKİ HAYAT BİLGİSİ VE ALMANYA'DAKİ SACHUNTERRICHT PROGRAMLARINDA TEKNOLOJİ

Yrd.Doç.Dr. Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sayimaktay@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Tuba KESKİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, tksknn1@gmail.com

ÖZET

Eğitim kurumlarında teknoloji kullanımı öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkarıp, öğrencilerin öğrenmeye olan motivasyonlarını artırarak, çağın gerektirdiği yetenekleri öğrencilere kazandırmak gibi yararlılıklar sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, teknoloji kullanımı ile öğretim yöntem ve tekniklerini uygulayabilme boyutunda öğrencilerin öğrenirken aktif olmaları sağlanabilmektedir. Öğrenirken aktif olan öğrenciler daha kalıcı öğrenmeler gerçekleştirdiği için eğitim ve öğretim etkinlikleri daha başarılı olabilmektedir. Öğrenim yaşamının ilk basamaklarından biri olan ilkökulda yer alan derslerden biri de hayat bilgisi dersidir. Hayat Bilgisi programı öğrencilerin teknoloji konusunda gereksinim duydukları bilgi ve becerileri tüm programa yayılmış olan değişik kazanımlar ile vermektedir. Örneğin, 1, 2 ve 3. sınıflarda öğrencilere uygulanan hayat bilgisi programında yer alan “Ailem ve Evim” ünitesi kapsamında öğrencilere evde iletişim, kitle iletişim araçları, evdeki kaynakların doğru kullanımı gibi bilgi ve becerileri kazandırmaktadır. Bunun yanında evde kullanılan alet ve teknolojik ürünlerin öğrencilere tanıtılması ve evde tasarruf yapma gibi bilgi ve beceriler kazandırılması amaçlanmaktadır. Böylelikle öğrenciler teknolojiyi evlerinde ve yakın çevrelerinde kullanmayı öğrenmektedirler. Yine hayat bilgisi programında yer alan “Güvenli Hayat” ünitesi kapsamında öğrencilere teknolojik araç ve gereçleri güvenli kullanma, elektrikli aletlerin güvenli kullanımı gibi bilgi ve beceriler kazandırılarak öğrencilerin teknolojiyi kullanırken güvenlik kurallarına da uymaları hedeflenmektedir. Bir başka hayat bilgisi ünitesi olan “Ülkemi Seviyorum” ünitesi kapsamında öğrencilere çevrelerinde yapılmakta olan üretim faaliyetleri ile ilgili bilgi ve beceri kazandırılmaktadır. Öğrenciler çevrelerindeki faaliyetlerden haberdar olurken teknolojinin de nerede, nasıl ve ne amaçla kullanıldığı hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Almanya’da 3. sınıf öğrencilerine uygulanmakta olan Hayat Bilgisi (Sachunterricht) programında öğrencilerin teknoloji ile ilgili gereksinim duydukları bilgi ve becerileri içeren kazanımlar 6 grupta toplanmaktadır. Kazanım grupları incelendiğinde, problemleri teknik olarak algılama ve çözebilme, basit makinelerin kullanımını tarif etme, atıkların taşınması konusunda temel bilgilere sahip olma, montaj konusunda bilgi sahibi olma, teknik buluşların etkileri konusunda fikir sahibi olma ve enerji ve su temini hakkında bilinçlenme gibi konulara odaklanıldığı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de uygulanmakta olan Hayat Bilgisi Programı ve Almanya’da uygulanmakta olan Hayat Bilgisi (Sachunterricht) Programlarının teknoloji ile ilgili kazanımlarının karşılaştırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır. • Türkiye’de Hayat Bilgisi programlarında teknoloji ile ilgili kazanımlar nasıldır? • Almanya’da Hayat Bilgisi programlarında teknoloji ile ilgili kazanımlar nasıldır? • Türkiye’deki ve Almanya’daki Hayat Bilgisi programlarında teknoloji ile ilgili kazanımların benzerlikleri nelerdir? • Türkiye’deki ve Almanya’daki Hayat Bilgisi programlarında teknoloji ile ilgili kazanımların farklılıkları nelerdir? YÖNTEM Türkiye ve Almanya Hayat Bilgisi programlarında teknoloji kazanımlarının karşılaştırılmasını amaçlayan bu çalışma nitel araştırma deseninde yapılmış bir karşılaştırmalı eğitim araştırmasıdır ve tanımlayıcı yaklaşım kullanılmıştır. Karşılaştırmalı eğitim araştırması, eğitim sistemlerinin incelenip benzerlik ve farklılıklarının tespit edildiği, sorunlara benzer durumlarda benzer çözüm yolları önerildiği ve yorumlar yapıldığı bir çalışma alanıdır. Tanımlayıcı yaklaşım ise konu ile ilgili alanyazının taranıp eğitim sistemleri arasındaki benzerlik ve farklılıkların karşılaştırılmasıdır. İncelenen hayat bilgisi programlarında yer alan teknoloji ile ilgili kazanımlar incelenmiş ve elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuş ve doküman analizi yöntemiyle karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. SONUÇ ve TARTIŞMA Türkiye’de ve Almanya’da uygulanmakta olan Hayat Bilgisi Programları incelendiğinde Almanya programında yer alan kazanım gruplarının, problemleri teknik olarak algılama ve çözebilme, basit malzemelerin kullanımını tarif etme, atıkların taşınması konusunda temel bilgilere sahip olma, montaj konusunda bilgi sahibi olma, teknik buluşların etkileri konusunda fikir sahibi olma ve enerji ve su temini boyutlarında bilgi sahibi olma gibi noktalara odaklandığı görülmektedir. İlgili kazanımlar incelendiğinde üretim alanındaki kazanımların Hayat Bilgisi Programında Sachunterricht Programına göre yüzeysel kaldığı görülmüştür. Sachunterricht programında öğrenci üretimi kendisi gerçekleştirirken Hayat Bilgisi Programında öğrenci sadece üretimi gözlemleyen bir rolde durmaktadır. Ayrıca Sachunterricht programında bazı kazanımları karşılayan ifadeler Hayat Bilgisi programında yer verilmemektedir. Örneğin basit alet ve araç kullanımı konusunda Sachunterricht programı öğrencinin basit alet ve araçların kullanımını çizerek tanıtır anlatmasını isterken Hayat Bilgisi Programında buna benzer bir kazanım bulunmamaktadır. Benzer biçimde, “İçme suyu üretmenin yollarını bilir.” ve “Su arıtmanın basit yöntemlerini bilir ve uygular.” gibi ifadeler sachunterricht programında yer alırken hayat bilgisi dersinde öğrencilerin içme suyu arıtmaları ve üretmelerine dair bir kazanım yer almamaktadır.

Anahtar sözcükler: Hayat Bilgisi, İlkokul, Sachunterricht

TECHNOLOGY IN SOCIAL STUDIES LESSON IN TURKEY AND SACHUNTERRICHT IN GERMANY

Assist. Prof. Dr. Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman University, sayimaktay@gmail.com
MA Student Tuba KESKİN, Muğla Sıtkı Koçman University, tksknn1@gmail.com

ABSTRACT

Technology utilization at educational institutions brings such benefits as providing students with the skills which are required by the time by unearthing students' talents and increasing their motivation to learn. Moreover, students can be active while they learn thanks to technology utilization, considering the dimension of implementing teaching methods and techniques. Teaching methods and techniques can be more successful as the students who are active while learning experience permanent learning. Social studies lesson is one of the lessons which are included at primary school which is one of the first steps of learning life. Social Studies Program provides students with the knowledge and skills which they are in need regarding technology through various learning outcomes outspread in the whole program. For example, within the scope of the "My Family and My Home" unit which is included in the first, second and third grades, students are provided with the knowledge and skills such as communication at home and proper utilization of the sources at home. In addition, it is also aimed that students are provided with other knowledge and skills such as getting acquainted with the devices and technological products used at home and saving energy. Thus, students learn how to use technology at home and immediate surroundings. Within the scope of the "Safe Life" unit included in the Social Studies Lesson, it is aimed that students follow the safety rules while using technology through providing them with knowledge and skills such as using technological devices safely and safe utilization of electrical devices. Within the scope of another Social Studies lesson unit "I love my Country", students are provided with the knowledge and skills regarding productive activities in their environment. Students are informed of both the activities in their environment and how, where and with what purposes technology is used. The learning outcomes including knowledge and skills which students require regarding technology in the Social Studies program (Sachunterricht) which is provided to the third graders in Germany are gathered under six groups. Analyzing the outcome groups, it is observed that they focus on such topics as understanding and solving problems technically, describing how to use simple machines, having the basic knowledge regarding transporting wastes, having the basic knowledge of mounting, having idea about the effects of technical inventions and raising awareness water and energy supply. Main purpose of this study is to compare the learning outcomes related to technology of the Social Studies program which is implemented in Turkey and Social Studies (Sachunterricht) which is in Germany. Following questions are answered in line with this purpose.

- How are the learning outcomes related to technology in Social Studies programs in Turkey?
- How are the learning outcomes related to technology in Social Studies programs in Germany?
- What are the similarities regarding learning outcomes related to technology in the Social Studies Programs in Turkey and Germany?
- What are the differences regarding learning outcomes related to technology in the Social Studies Programs in Turkey and Germany?

METHODOLOGY This study which aims to compare the learning outcomes related to technology in Social Studies programs implemented in Turkey and Germany is a comparative education study which is conducted with qualitative research design and descriptive approach is adopted. Comparative education research is a study field in which education systems are examined and their differences and similarities are determined; similar solutions to similar problems are suggested and interpretations are made. Descriptive approach is, on the other hand, the approach in which the related literature is reviewed and similarities and differences between educational systems are compared. The learning outcomes regarding technology included in the social studies programs are examined and the obtained data are presented in tables and analyzed comparatively with document analysis.

CONCLUSION and DISCUSSION Analyzing the Social Studies Programs in Turkey and Germany, it is observed that the learning outcome groups in Germany focus on such topics as understanding and solving problems technically, describing how to use simple machines, having the basic knowledge regarding transporting wastes, having the basic knowledge of mounting, having idea about the effects of technical inventions and raising awareness water and energy supply. Examining the related outcomes, it is observed that outcomes related to production is superficial in Social Studies Program compared to Sachunterricht Program. In Sachunterricht program, students actualizes production himself although in Social Studies program he only observes it. Furthermore, certain representations corresponding to certain outcomes in Sachunterricht are not included in Social Studies program. For instance, Sachunterricht program demands students to draw and introduce how to use simple tools while Social Studies program does not contain a similar outcome. Similarly, although such expressions as "student knows the ways to produce drinking water" and "student knows and applies simple ways of water purification" are included in Sachunterricht program, Social Studies program does not contain an outcome related the same topic.

Key Words: Primary School, Sachunterricht, Social Studies Lesson

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME YANSIMASI: HİPER METİN VE HİPER ORTAM

Yüksek Lisans Öğrencisi Mustafa TOKLU, Afyon Kocatepe Üniversitesi, mustafa.toklu@outlook.com
Doç. Dr. Nusret KOCA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, nkoca@aku.edu.tr

ÖZET

Uzun yıllardan beri devam eden teknolojiadaki gelişmeler hemen hemen tüm alanları etkilemektedir ve o alanlardan etkilenmektedir. Teknoloji günden güne yenilenen ve her geçen gün daha da ilerleyen bir olgudur. Teknolojiadaki hızlı ve tüm alanları etkileyen gelişmeler hiç şüphesiz eğitim alını da etkilemekte ve teknolojinin eğitimin gereksinimlerinden etkilenmesine neden olmaktadır. Özellikle bilgisayar teknolojilerindeki gelişmeler, bunun yanı sıra neredeyse her gün çıkan yeni teknolojik aygıtlar, yeni nesil teknolojik araçlar üretilmesi teknolojinin ilerleme kaydettiğinin somut kanıtları olarak kabul edilebilir. Bu durumda teknolojik gelişmelere eğitim alanının kayıtsız ve uzak kalması mümkün olmayacaktır. Hemen hemen tüm teknolojik gelişmeler, eğitim alanına uyarlanmış ve etkili kullanımı sağlanmaya çalışılmıştır. Bu konuda derslerde kullanılan tepegözden projeksiyon cihazlarına kadar gelen süreç, video oynatıcıların kullanılması, ses kasetleri ve kasetçalarının kullanılması, video kasetlerin kullanılması, en önemlisi de bilgisayarların ve akıllı tahtaların günlük hayatımıza girerek derslerde aktif olarak kullanılması teknoloji ile eğitimin aslında iç içe olduğunu kanıtlar niteliktedir. Eğitim alanında zaman ilerledikçe yeni bilgi ve bilişim teknolojileri ortaya çıkmaktadır. Bugün geline teknolojiadaki ve eğitim alanındaki gelişmeler sayesinde eğitime farklı bakış açıları ve yorumlar getirilmekte ve yeni teknolojiler çok hızlı bir şekilde eğitime uyarlanabilmektedir. Bu çalışmada amaç gelişen teknolojinin sayesinde faydalanan bilgisayardan daha etkili bir şekilde nasıl faydalanılır sorusunun cevabı olarak hiper metin ve hiper ortamın anlatılması ve hiper metin-hiper ortamın etkili bir şekilde kullanımının yaygınlaştırılmasını sağlamaktır. Bu çalışma öğretmen ve öğrencilerin günlük hayatlarında normal olarak kullandıkları bilgisayarları daha etkili ve daha faydalı bir şekilde kullanmalarında etkili olacaktır. Bu çalışma ile birlikte öğrenci ve öğretmenlerin bilgisayarları kullanma bilinçleri artacak ve böylece etkili ve kalıcı bir öğrenme sağlanmış olacaktır. Öğretmenler derslerde ve derslere hazırlık yaparken hiper metin ve hiper ortamlardan yararlanarak daha kolay şekilde istedikleri bilgilere ulaşabilecekler; öğrenciler ise derslerde ve derslerden sonra istedikleri bilgilere hızlı ve kolay bir şekilde ulaşabilecekler ve aynı zamanda konu tekrarlarını yapmalarını daha zevkli ve kalıcı hale getirecektir. Hiper metinler dijital hale dönüştürülmüş, etkileşimli metinler olarak tanımlanırlar. Hiper metinler, bilgisayar ekranı üzerinden sunulan dijital ortamlardır. Metinler arasında sınırsız bir bağ bulunmaktadır. Büyük bir bilgi havuzu sunmakta ve hızlı erişim için çok sık kullanılmakta olan bir yöntemdir. Bu sistemde öğrenci öğrenme kaynağından kendi ilgi, hız ve gereksinimleri doğrultusunda yararlanır, sistemi istediği gibi yönlendirebilir. Hiper ortam, hiper metin yapısının geliştirilmesiyle ortaya çıkan bir yapıdır. Hiper ortamda metin bağlantılarına ilave olarak grafik, ses, video, animasyon gibi farklı kaynaklara da bu bağlantılarla hızlı bir şekilde erişilebilmektedir. Bu sistemlerde bilgiler sadece yazı olarak değil, çeşitli şekillerde de sunulabilmektedir. Hiper metin ve hiper ortamın tanımlamaları düşünüldüğünde eğitimde etkili olacağını düşünmemek elde değildir. Özellikle teknolojinin yavaş yavaş doruk noktalarına ulaştığı günümüzde eğitimde hiper metin ve hiper ortam kullanımının yaygın olarak kullanılmaması mümkün değildir. Çalışmada öncelikle literatür taraması yapılmış olup hiper metin ve hiper ortam hakkında geniş kapsamlı bilgi edinilmiştir. Daha sonrasında ise edinilen bu bilgilerden yola çıkarak bazı varsayımlarda bulunularak çalışma sürdürülmüştür. Çalışma yapılırken hem yurtiçi hem de yurtdışı literatüre bakılmaya ve çıkarımlarda bulunmaya özen gösterilmiştir. Bununla birlikte sadece hiper metin ve hiper ortam ile ilgili literatür taranmamış aynı zamanda teknolojinin geçmişine de bakılmış olup bugüne kadarki hiper metin ve hiper ortam ile ilgisi olan tüm teknolojik gelişmeler incelenmiştir. Teknolojik gelişmeler ile hiper metin ve hiper ortamın gelişmesi çok yakından bağlantılıdır. Bunun için teknolojinin gelişmesi demek bilgiye daha kolay ve daha hızlı erişim sağlamak demek olduğu için hiper metin ve hiper ortamların hem sınıf için de hem de sınıf dışında kullanılmasının öğrenmeyi olumlu etkileyebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Literatürdeki çalışmaların bu konularda eksikliklerinin olduğu kanısı ile yapılmış olan bu çalışmanın, yapılacak olan yeni çalışmalara da yol haritası olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Eğitimde Teknolojiden Faydalanma, Hiper Metin, Hiper Ortam, Teknoloji ve Eğitim

REFLECTIONS OF TECHNOLOGICAL DEVELOPMENTS INTO EDUCATION: HYPERTEXT AND HYPERMEDIA

MA Student Mustafa TOKLU, Afyon Kocatepe University, mustafa.toklu@outlook.com
Assoc. Prof. Dr. Nusret KOCA, Afyon Kocatepe University, nkoca@aku.edu.tr

ABSTRACT

Developments in technology that have been seen for many years are affecting almost all areas and affected by those areas. Technology is a phenomenon that is renewed and becomes mature day by day. Rapid developments in technology that affect all areas undoubtedly influence the field of education and cause technology to be influenced by the needs of education. The developments in computer technology in particular, as well as the emergence of new technological devices, new generation technological devices, which emerge almost every day, can be regarded as concrete evidence of the progress of technology. In this case, it will not be possible for the field of education to remain indifferent and away from technological developments. Almost all technological developments have been adapted to the field of education and tried to be used effectively. In this context, the process from the overhead projector to the projectors used in the lessons, the use of video players, audio cassettes and cassette players, video cassettes, and most importantly active use of computers and smartboards in classrooms provide evidence that education and technology are indeed intertwined. As time passes, new information technologies emerge. Thanks to today's developments in technology and education, different educational perspectives and interpretations are being developed and new technologies can be adapted to education very quickly. In this study, it is aimed to give hypertext and hypermedia as a response to the question of how to utilize the computer more effectively thanks to technological developments, and to extend the effective use of hypertext-hypermedia. This study will be effective in enabling teachers and students to use computers, which they normally use in their daily life, more effectively. This study will increase the levels of consciousness of students and teachers about computer use and help students learn more effectively. Teachers will be able to access the information they need more easily by making use of hypertext and hypermedia when preparing for lessons and students will be able to reach the information they need quickly and easily during and after lessons, and at the same time they will enjoy studying their subjects more. Hypertexts are defined as digitized, interactive texts. Hypertexts are digital media that are presented on a computer screen. There is an endless link between texts. It provides a large pool of information and is a method that is frequently used for fast access. In this system, the student utilizes the learning resource in accordance with his / her interests, speed and requirements and can direct the system as he / she wants. Hypermedia is a structure that is created by the development of the hypertext structure. In hypermedia, in addition to text links, different sources such as graphics, audio, video, animation can be accessed quickly with these links. In these systems, information can be presented not only in written, but also in various forms. It is not feasible to think that hypertext and hypermedia are effective in education when their definitions are considered. It is not possible to use hypertext and hypermedia widely in education today, especially when technology is gradually reaching its peak. In the study, literature review was done firstly and extensive information about hypertext and hypermedia was obtained. Later, on the basis of this acquired knowledge, some assumptions were made and the study was conducted. When the study was conducted, care was taken to look at both the national and international literature and to make inferences. However, not only the literature on hypertext and hypermedia has been reviewed, but also the past of technology has been examined and all the technological developments related to hypertext and hypermedia have been investigated. Technological developments are closely related to the development of hypertext and hypermedia. The result that the use of hypertext and hypermedia both inside and outside classrooms can positively affect learning has been achieved because information means easier and faster access. It is thought that this study, which was done with the belief that studies on these issues in the literature have deficiencies, is also a road map for new studies to be carried out.

Key Words: Benefit From Technology In Education, Echnology and Education, Hypermedia, Hypertext

ÖĞRETMEN YAPIMI SOSYAL BİLGİLER DERSİ SINAV SORULARININ YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi Mehmet UYMAZ, Sakarya Üniversitesi, muymaz@sakarya.edu.tr
Doç.Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN, Sakarya Üniversitesi, hcaliskan@sakarya.edu.tr

ÖZET

Öğretim programında yer alan kazanımları öğrencilerin doğru ve eksiksiz bir şekilde öğrenebilmeleri sınavlarda sorulan soruların düzeyi ile doğrudan ilişkilidir. Öğrencilerin bilişsel alanlarda başarılarını belirlemek amacıyla öğretmenlerin sordukları soruların düzeylerini belirlemek için geliştirilen birçok sınıflandırma sistemi bulunmaktadır. Soru düzeylerinin sınıflandırılmasında en çok faydalanılan yaklaşım S. Benjamin Bloom tarafından geliştirilen ve Bloom Taksonomisi olarak isimlendirilen; bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarını içeren bilişsel alan basamaklarıdır. Dünyadaki gelişmeler ışığında, özellikle gelişim ve öğrenme psikolojisi, öğretim yöntem ve ölçme-değerlendirme ile ilgili çağdaş bilgilerin bu sınıflamayla birleştirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Güncellenmiş sınıflamada yapılan önemli değişikliklerden birincisi Bloom'un altı ana kategorisinin isim halinden eylem haline dönüştürülmesidir. Diğer taraftan sözü edilen bu alt kategorilerin bütününe "bilişsel süreçler" nitelmesi yapılmıştır. Ayrıca Bloom'un orijinal sınıflamasındaki tek boyutluluk iki boyut olarak yeniden düzenlenmiştir. Bu boyutlardan biri "bilişsel süreçler" diğeri ise "bilgi türü" olarak ele alınmıştır. Bilişsel süreç boyutunda hatırlamak, anlamak, uygulamak, analiz etmek, değerlendirmek ve yaratmak olarak adlandırılan zihinsel eylemler yer almaktadır. Bilgi boyutunda ise olgusal, kavramsal, işlemsel ve üst bilişsel bilgi olmak üzere dört kategori bulunmaktadır. Bu kategorilerin somuttan (olgusal) soyuta (üst bilişsel) doğru sıralandığı düşünülmektedir. Öğretmenler tarafından oluşturulan ölçme araçlarındaki soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin dikkate alınarak hazırlanması, öğrencilerin problem çözme, araştırma, eleştirel ve yaratıcı düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Sosyal bilgiler dersi ölçme araçlarında kullanılan soruların, öğrencinin konuyla ilgili bilgi sahibi olup olmadığının ve üst düzey düşünceler yapıp yapamadığının değerlendirilmesi önemli bir husustur. Bu araştırmanın amacı, öğretmen yapımı sosyal bilgiler dersi sınav sorularını Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin Bilişsel Süreç Boyutu ve Bilgi Boyutu basamaklarına göre analiz etmektir. Araştırma, nitel bir araştırma olarak tasarlanmış ve betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubunu Sakarya ili Adapazarı, Akyazı, Arifiye, Hendek ve Ferizli ilçelerindeki 30 ortaokulda görev yapan 32 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmuştur. Sosyal bilgiler öğretmenlerinden beşinci sınıf düzeyinde 54, altıncı sınıf düzeyinde 69 ve yedinci sınıf düzeyinde 72 adet olmak üzere toplamda 195 adet sınav kâğıdı yani doküman toplanmış ve incelenmiştir. Araştırmada, "Bilişsel Süreç ve Bilgi Boyutu Soru İnceleme Formu" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bu form aracılığı ile sınav kâğıtlarındaki 6067 soru nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılarak araştırmanın amacı ve alt amaçları bağlamında çözümlenmiştir. Soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin bilişsel süreç boyutu basamaklarına göre analizi neticesinde, sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından sınavlarda sorulan soruların bilişsel seviyelerinin çoğunlukla hatırlama ve anlama basamaklarına karşılık geldiği, diğer taraftan öğretmenlerin yaratma basamağı ile ilgili sorulara ise hiç yer vermedikleri belirlenmiştir. Ayrıca Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin bilgi boyutu basamaklarına göre yapılan analizler sonucunda sınav sorularının bilgi boyutu seviyesinin ise yüksek oranda olgusal bilgi boyutunda, ikinci olarak ise kavramsal bilgi boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınavlarda çok yüksek oranda alt bilişsel düzeye karşılık gelen sorular sorduklarını, üst bilişsel düzeye karşılık gelen sorulara ise çok fazla yer vermediklerini göstermiştir. Öğretmenlerin taksonomideki basamakları bilmesi, sadece alt düzey değil aynı zamanda üst düzey basamaklara karşılık gelen sorular sorabilmesi ve öğretim programına uygun bir süreç planlaması; öğrencilerin bilişsel gelişimlerine katkıda bulunması, eleştirel ve yaratıcı düşünceleri geliştirmiş bireyler haline gelmeleri ve kazandıkları bilgi, beceri ve değerleri günlük hayatlarında uygulayabilmeleri yönünde önem arz etmektedir.

Anahtar sözcükler: Sınav Soruları, Sosyal Bilgiler, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

AN INVESTIGATION ON THE TEACHER-MADE SOCIAL STUDIES COURSE EXAM QUESTIONS IN TERMS OF REVISED BLOOM'S TAXONOMY

PhD Student Mehmet UYMAZ, Sakarya University, muymaz@sakarya.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN, Sakarya University, hcaliskan@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

The students' finding out the learning outcomes correctly and completely are related to the level of questions. There are many classification systems developed to determine the levels of questions teachers ask to determine the success of learners in cognitive process (Büyükan, 2007). The approach most commonly used in classifying question levels is the Bloom Taxonomy, developed by S. Benjamin Bloom, cognitive process dimension including knowledge, understanding, applying, analysis, synthesis and evaluation. In the light of developments in learning psychology, teaching methods and assessment of information about contemporary cognitive classification, there emerged a need to update the ideas of Bloom. Blooms six major categories from the updated first classification of significant changes to the noun into action. On the other hand, the mentioned sub-categories to the whole of "cognitive processes" characterization are reviewed. In addition, Blooms original classification of dimensionality has been rearranged into two dimensions. One of these dimensions is treated as cognitive processes and the other as levels of knowledge. In the cognitive process dimension, there are mental actions called remembering, understanding, applying, analyzing, evaluating and creating. In the levels of knowledge, there are four categories: factual, conceptual, procedural and metacognitive knowledge. These categories are thought to rank correctly from the context to abstract. It is important to prepare questions according to revised blooms taxonomy so that students can improve problem solving, research, higher order thinking skills such as critical and creative thinking. It is important to evaluate the questions that are used in the social studies class measurement tools, whether the students have knowledge about the subject or they are able to think at the high level. The aim of this study is to analyze the social studies teachers' exam questions in terms of the cognitive process dimension and the levels of knowledge of Revised Bloom's Taxonomy. The study was designed as a qualitative research and was carried out using the descriptive survey model. The study group consisted of 32 social studies teachers working in 30 different secondary schools in Adapazarı, Akyazı, Arifiye, Hendek and Ferizli districts of Sakarya province. Totally 195 exam papers (document), 54 from fifth grade, 69 from sixth grade and 72 from seventh grade, collected from social studies teachers were analyzed. The Cognitive Process and Level of Knowledge Questionnaire Form was used to examine the exam questions within the scope of the research. ". By means of the tool, 6067 questions in exam papers were analyzed by using descriptive method of qualitative analysis methods and in the context of the aim and sub-objectives. The results of the study showed that the questions asked by the social studies teachers often related to remembering and understanding in terms of cognitive dimension process of the Revised Bloom's Taxonomy. On the contrary, it was determined that teachers did not use the questions related to creating. As a result of the analyzes made according to the knowledge dimension of the Revised Bloom's Taxonomy, it was determined that teachers preferred significantly the questions related to factual knowledge. Secondly, they preferred the questions related to conceptual knowledge. On the contrary, they did not use the questions related to procedural knowledge and metacognitive knowledge. The results of the study mostly showed that the questions asked by social studies teachers were in lower cognitive level. However, results showed the number of the questions of higher cognitive level was low. Teachers' being acquainted with steps in taxonomy, asking questions related not only to low but also to high level and planning an appropriate process is important for students to contribute to their cognitive improvement, to become individuals with critical and creative thinking and to implement the knowledge, skill and values that are gained, in daily life.

Key Words: Sınav Soruları, Sosyal Bilgiler, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN PROJE GÖREVLERİNİ PLANLAMA, UYGULAMA VE DEĞERLENDİRME SÜREÇLERİNE İLİŞKİN EĞİTİM GEREKSİNİMLERİ

Arş.Gör.Dr. Melis YEŞİLPINAR UYAR, Çukurova Üniversitesi, myesilpinar@cu.edu.tr
Arş.Gör. Fatma KARAKUŞ, Çukurova Üniversitesi, fatmakaracoban@gmail.com

ÖZET

Bilgiye ulaşma sürecinin öğrencilerin sorumluluğunda olduğu günümüzde, öğretim programlarının uygulanmasında öğrenci merkezli yaklaşım, strateji, yöntem ve tekniklere önem veren bir anlayış benimsenmiştir. Bu kapsamda sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında da öğrencilerden sürece aktif katılmaları, bilgiyi sorgulayarak ve araştırarak düşünme becerilerini aktif bir şekilde işe koşmaları beklenmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2010). Bu amaca hizmet eden etkili yollar arasında proje çalışmalarının da olduğu görülmektedir. Öğrencilerin sınıf içerisinde daha aktif bir rol üstlenmesi, çevresindeki problemlerin farkına varması, bu problemlere ilişkin farklı çözüm yolları üretmesi ve öğrenme sürecini daha verimli bir şekilde sürdürebilmesi için proje çalışmalarını gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilmektedir (Önen, Mertoğlu, Saka & Gürdal, 2010). Proje tabanlı öğrenme yaklaşımında, öğrenmeye ve araştırmaya değer bir konu ya da sorun için farklı disiplinlere dayalı bilgi ve becerilerin kullanımı gerekmekte, bu sürecin sonunda öğrencilerin anlamlı ve yaratıcı çözümler ya da ürünler ortaya koyması gerektiği vurgulanmaktadır (Chard, 1992; Katz, 1994). Proje görevleri her ne kadar daha çok öğrencinin etkin rol üstlendiği bir süreç olsa da, bu sürecin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde öğretmenlere büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Ancak gerçekleştirilen araştırmalar öğretmenlerin proje görevlerini planlama, uygulama ve değerlendirme konularında yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadıklarını göstermektedir (Baki & Bütün, 2009; MEB, 2008; Yavuz, 2006; Üstüner, Erdem & Ersoy, 2002). Bu araştırmalarda daha çok Türkçe, sınıf, matematik ve fen bilimleri öğretmenlerinin proje görevlerini planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerine ilişkin yeterlikleri üzerinde durulduğu görülmektedir. Oysaki proje görevleri, ilkököl ve ortaokul programlarının tümünde kullanılması gereken alternatif ölçme araçları arasında önerilmekte, bu durum sosyal bilgiler öğretmenlerinin de proje yürütme süreçlerine ilişkin yeterliklerinin önemini göz önüne sermektedir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim gereksinimlerine ilişkin veriler sunan araştırmalarda ise (Çelikkaya, Karakuş & Öztürk-Demirbaş, 2010; İbret, Avcı & Recepoğlu, 2016; Memişoğlu, 2008; Önen, Mertoğlu, Saka, Gürdal, 2010) öğretmenlerin proje görevlerine ilişkin kavramsal bilgi düzeyleri incelenmiş, proje görevlerini kullanım düzeyleri ve süreçte kullandıkları teknolojik araçlar belirlenmiştir. Proje görevlerinin disiplinler arası yapısı ve aşamalı süreçleri göz önünde bulundurulduğunda ise sosyal bilgiler öğretmenlerinin proje görevlerini yürütmelerinde gerekli olan tüm aşamalara ilişkin bilgi ve anlayışlarının geliştirilmesi gerektiği belirlenmiştir. Bu sürecin ilk basamağında ise gerçekleştirilen bir ihtiyaç analizi çalışmasıyla katılımcıların proje görevlerini planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerine ilişkin eğitim gereksinimlerinin sistematik ve bütüncül bir yapıda incelenmesi gerekmektedir. Belirtilen noktaların ışığında gerçekleştirilen araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin proje görevlerini planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerine ilişkin eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçların, sosyal bilgiler öğretmenlerinin proje görevlerini planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerini geliştirmeyi hedefleyen kapsamlı hizmet içi eğitim faaliyetlerinin planlanmasında yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışmasına göre gerçekleştirilmiştir. Durum çalışmalarında üzerinde çalışılan bir olay, olgu ya da programın bütüncül bir süreç içerisinde çok boyutlu ve derinlemesine incelenmesi amaçlanmaktadır (Stake, 1995; Patton, 2002; Yin). Bu çalışmada da sosyal bilgiler öğretmenlerinin proje görevlerinin kullanımına ilişkin eğitim gereksinimlerinin, planlama, uygulama ve değerlendirme süreçleri açısından ele alınarak incelenmesi amaçlanmıştır. Belirtilen nedenlerden dolayı araştırmada durum çalışması tercih edilmiştir. Araştırmanın katılımcılarını kolay ulaşılabilir durum örnekleme yoluyla belirlenmiş sekiz sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmuştur. Görüşme yönteminin kullanıldığı araştırmada, veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Verilerin analizinde ise tümevarımsal içerik analizi yaklaşımı kullanılmıştır. Verilerin analizi devam etmekle birlikte, ulaşılan bulgular sosyal bilgiler öğretmenlerinin özellikle proje görevlerinin planlaması ve değerlendirilmesi süreçlerine ilişkin kapsamlı ve uygulamalı boyutları içeren bir eğitime gereksinim duyduklarını göstermektedir.

Anahtar sözcükler: İhtiyaç Analizi, Proje Görevi, Sosyal Bilgiler Öğretmeni

EDUCATIONAL NEEDS OF SOCIAL SCIENCES TEACHERS FOR PLANNING, IMPLEMENTATION AND EVALUATION PROCESSES OF PROJECT TASKS

Res. Assist. Dr. Melis YEŞİLPINAR UYAR, Çukurova University, myesilpinar@cu.edu.tr
Res.Assist. Fatma KARAKUŞ, Çukurova University, fatmakaracoban@gmail.com

ABSTRACT

Today when students themselves are responsible for the process of accessing information, a mentality valuing student-centred approach, strategy, methods and techniques have been adopted for the implementation of the curriculum. In this context, students are expected to be involved actively in the process, make their thinking skills work by questioning and researching in an active way. (Ministry of National Education [MNE], 2010). Project tasks are one of the most effective ways serving this goal. The necessity of project tasks to be carried out for students to take more active roles, to be aware of problems around, to find a solution to these problems and to follow the learning process more productively has been specified (Önen, Mertoğlu, Saka & Gürdal, 2010). No matter how much project tasks are more of a process of students with effective roles, teachers still have great duty and responsibilities about planning, implementation and evaluation of this process. Nevertheless, previous studies have shown that teachers do not have enough knowledge and skills for planning, implementation and evaluation of project tasks (Baki & Bütüner, 2009; MNE, 2008; Yavuz, 2006, Üstüner, Erdem & Ersoy, 2002). It is seen in these studies that planning, implementation and evaluation competences of Turkish, Primary, Maths and Science teachers for project tasks are more focused. Project tasks, though, are suggested as being one of alternative assessment tools that are to be used in both primary and secondary school curricula. This situation displays the importance of conducting project process competences of social sciences teachers. On the other hand, teachers' conceptual knowledge levels have been studied and degree of using project tasks have been identified in studies (Çelikkaya, Karakuş & Öztürk-Demirbaş, 2010; Memişoğlu, 2008; Önen, Mertoğlu, Saka, Gürdal, 2010) showing data on educational needs of social sciences teachers. It has been specified that knowledge and understanding of social sciences teachers related to all stages needed in conducting project tasks, taking interdisciplinary nature and gradual processes of projects into consideration, are supposed to be improved. As a first step of this process, needs of participants related to planning, implementation and evaluation processes of project tasks should be identified in a systematic and integrative way by carrying out a needs analysis study. In the light of the specified points, it is aimed to identify educational needs of social sciences teachers in planning, implementation and evaluation processes of project tasks in this study. Findings of this study are intended to be a guide for planning extensive in-service education activities aiming to improve planning, implementation and evaluation processes of project tasks for social sciences teachers. This study has been conducted as a case study which is one of the qualitative research designs. Participants of the study have consisted of eight social sciences teachers who have been selected by convenience sampling method. In this study where interview method has been used, a semi-structured interview form prepared by researchers have been benefited as a data collection tool. As for the analysis of the data, inductive content analysis approach has been used. Analysis of the data continues, meanwhile, existing findings have identified that social sciences teachers need training especially in planning and evaluation processes of project task.

Key Words: İhtiyaç Analizi, Proje Görevi, Sosyal Bilgiler Öğretmeni

SOSYAL BİLİM ÇALIŞMALARI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME KAZANIMLARININ KATEGORİLERİ, DÜZEYLERİ VE DİSİPLİNLER ARASI ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Prof.Dr. Ahmet DOĞANAY, Çukurova Üniversitesi, adoganay@cu.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Melis YEŞİLPINAR UYAR, Çukurova Üniversitesi, myesilpinar@cu.edu.tr

ÖZET

Programın temel öğeleri arasında yer alan amaçlar, öğretim sürecinin planlanması ve uygulanmasına yön veren temel ölçütleri oluşturmaktadır (Oliva, 2005; Tyler, 2014). Amaçların önemini ön plana çıkaran bir diğer noktayı artan bilgi birikimi içerisinde öncelikli öğrenme alanlarının belirlenmesine duyulan gereksinim oluşturmaktadır. Bir dersin öğretimine odaklanıldığında ise dersin sonunda öğrencilere kazandırılması beklenen özelliklerin farklı hiyerarşik düzeyler temel alınarak “genel amaç, program amacı, ders amacı ve öğrenme kazanımı” gibi kavramlarla adlandırıldığı görülmektedir (Anderson vd., 2010; Brandt & Tyler, 2007; Gronlund, 1995; MEB [Milli Eğitim Bakanlığı], 2005; Oliva, 2005). Genel amaç belirli bir zaman diliminde öğrencilerden beklenen karmaşık ve çok yönlü eğitim ürünleri olarak tanımlanırken (Anderson vd., 2010), bu amaçların ünite ya da konuya indirgenmiş hali öğrenme kazanımı olarak açıklanmaktadır. Öğrenme kazanımları; öğrencilerin kazanması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerleri daha somut ve belirgin göstergelerle ortaya koyarak sürece rehberlik etmektedir (MEB, 2005). Bununla birlikte amaçların kapsadığı düzeyler ve alanlar açısından yapılan sınıflamaların sürece yön veren temel dayanak noktası olduğu belirtilmektedir (Doğanay & Sarı, 2009). Belirtilen noktaların ışığında gerçekleştirilen araştırmanın amacı, Sosyal Bilim Çalışmaları Dersi Öğretim Programı öğrenme kazanımlarının; kategorileri, düzeyleri ve disiplinler arası özellikleri açısından incelenmesidir. Bu ders, sosyal bilimler lisesi dokuzuncu, onuncu ve on birinci sınıf programlarında yer almakta ve sosyal bilimler dersinin uygulama alanı olarak kabul edilmektedir. Dersin amaçları arasında beceri gelişimi, sosyo-kültürel gelişim ve toplumsal sorunlara duyarlılık gibi boyutlar yer almakta ve dersin yapısında disiplinler arası bir yaklaşımın temel alındığı vurgulanmaktadır (MEB, 2006). Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, verilerin toplanmasında doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Bu kapsamda dersin öğretim programında yer alan ve dokuzuncu sınıflara kazandırılması hedeflenen 49, onuncu sınıflara kazandırılması hedeflenen 39 ve on birinci sınıflara kazandırılması hedeflenen 40 öğrenme kazanımı araştırma kapsamına alınmıştır. Verilerin analizinde ise tümdengelimsel içerik analizi yaklaşımından yararlanılmıştır. Analiz sürecinde araştırmacılar tarafından hazırlanan “Öğrenme Kazanımlarının Kategorileri ve Düzeyleri Açısından Sınıflandırılması Formu” ile “Öğrenme Kazanımlarının Disiplinler Arası Özelliklerini Değerlendirme Rubriği” kullanılmıştır. Sınıflama formuna temel oluşturan kategorilerin belirlenmesinde, Posner ve Rudnitsky (2006) ile Anderson ve diğerleri (2010) tarafından önerilen amaç sınıflandırma yaklaşımları dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda öğretim programında yer alan 128 öğrenme kazanımı; “hatırlama, bilişsel anlama, duyuşsal anlama, bilişsel beceri, duyuşsal beceri ve psikomotor-algısal beceri” düzeyleri açısından sınıflandırılarak analiz edilmiştir. Öğrenme Kazanımlarının Disiplinler Arası Özelliklerini Değerlendirme Rubriği’ni geliştirme sürecinde ise disiplinler arası yaklaşıma ilişkin alanyazın incelenerek (AACU, 2004; Ackerman & Perkins, 1989; Campbell & Henning, 2010; Cornwell & Stoddard, 2001; Erickson, 1995; Field, Lee & Field, 1994 Akt. Ivanitskaya, Montgomery & Primeau, 2002; Jacobs, 1989; Martinello, 2000; Mansilla & Duraisingh, 2007; Newell, 1990; Repko, 2008; Spelt vd.,2009) öğrenme kazanımlarının sahip olması gereken dokuz temel özellik belirlenmiştir. Bu çalışmanın ardından her bir öğrenme kazanımı belirlenen özelliklere sahip olma düzeyleri açısından yetersiz, kısmen yeterli, büyük ölçüde yeterli ve yeterli kategorileri temel alınarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak araştırmada, Sosyal Bilim Çalışmaları Dersi Öğretim Programı öğrenme kazanımlarının çoğunlukla bilişsel anlama ve bilişsel beceri düzeylerinde olduğu belirlenmiştir. Diğer bir boyutta bu öğrenme kazanımlarının yapısında disiplinler arası özelliklerin kısmen dikkate alındığı sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan bu sonuçlar, dersin öğrenme kazanımlarının; duyuşsal alan özelliklerini dikkate alarak, disiplinler arası bağlantıları güçlendiren bir yapıda yeniden düzenlenmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar sözcükler: Anlama, Beceri, Disiplinler Arası Öğrenme Kazanımı, Sosyal Bilim Çalışmaları

INVESTIGATION OF LEARNING OUTCOMES IN SOCIAL SCIENCE STUDIES CURRICULUM IN TERMS OF CATEGORIES, LEVELS AND INTERDISCIPLINARY FEATURES

Prof. Dr. Ahmet DOĞANAY, Çukurova University, adoganay@cu.edu.tr
Res. Assist. Dr. Melis YEŞİLPINAR UYAR, Çukurova University, myesilpinar@cu.edu.tr

ABSTRACT

Being one of the main elements of curriculum, objectives form main criteria which direct planning and implementation of teaching process (Oliva, 2005; Tyler, 2014). The need for determining priority learning domains with increasing knowledge constitutes another point which brings objectives to the forefront. Focusing on teaching of a lesson, it is seen that the features being expected to be gained by students at the end of the lesson are entitled by different concepts based on different hierarchical levels such as “the overall objective, curriculum objectives, lesson objectives and learning outcomes”. (Anderson et al., 2010; Brandt & Tyler, 2007; Gronlund, 1995; ME [Ministry of Education], 2005; Oliva, 2005). While overall objective is defined as complex and multiple educational products that are expected from students in a certain amount of time (Anderson et al., 2010), reduced versions of these objectives to unit or topic are explained as learning outcomes. Learning outcomes guide the process putting out knowledge, skills attitudes and values that are expected to be acquired by students with obvious signs (ME, 2005). In addition to this, objectives involving classifications that have been done in terms of levels and fields are specified as main reference point (Doğanay & Sarı, 2009). Considering these specified points, the aim of this study is to analyse category, level and interdisciplinary features of learning outcomes in social science studies curriculum. This course is a part of ninth, tenth and eleventh grade Social Sciences High School curriculum and is accepted as implementation area of social sciences field. Skills development, socio-cultural development and sensitivity for social problems aspects are involved within the aims of the lesson and it is emphasized that an interdisciplinary approach has been adopted in course structure (ME, 2006). This study, in which qualitative research design has been chosen, document review method has been utilized for data collection. Within this context, 49, 39 and 40 learning outcomes intended, respectively, for ninth grade, tenth grade and eleventh grade have been added to the scope of this study. Deductive content analysis has been used for data analysis of the study. During the analysis process “Classification of Learning Outcomes by Category and Level Form” and “Interdisciplinary Features of Learning Outcomes Evaluation Rubric” designed by the researchers have been used. In determining categories that base the classification form, objective classification approaches suggested by Posner and Rudnitsky (2006) and Anderson et al. (2010) have been considered. Accordingly, 128 learning outcomes involved in the curriculum in terms of “remembering, cognitive understanding, affective understanding, cognitive skill, affective skill and psychomotor-perceptual skill” have been analysed upon classification. In the process of developing “Interdisciplinary Features of Learning Outcomes Evaluation Rubric” literature related to interdisciplinary approach have been studied and nine required features of learning outcomes have been specified (AACU, 2004; Ackerman & Perkins, 1989; Campbell & Henning, 2010; Cornwell & Stoddard, 2001; Erickson, 1995; Field, Lee & Field, 1994 cited in Ivanitskaya, Montgomery & Primeau, 2002; Jacobs, 1989; Martinello, 2000; Mansilla & Duraisingh, 2007; Newell, 1990; Repko, 2008; Spelt et al., 2009). Following this, each learning outcome have been analysed in terms of degree of having specified features based upon categories as insufficient, partly sufficient, mostly sufficient and sufficient. Consequently, it has been identified that learning outcomes of Social Science Studies Curriculum are mostly cognitive understanding and cognitive skill level. As another point of view, it has been concluded that interdisciplinary features are partly considered in the structure of these learning outcomes. The results of the study indicate that learning outcomes of the course are supposed to be reorganised in a way that considering affective domain features and strengthen interdisciplinary connections.

Key Words: Anlama, Beceri, Disiplinler Arası Öğrenme Kazanımı, Sosyal Bilim Çalışmaları

TÜRKİYE’DE KARŞILIKLI ÖĞRETİM ÇALIŞMALARI

Arş.Gör. Sultan Selen KULA, Ahi Evran Üniversitesi, selenyazgunoglu@windowslive.com
Prof.Dr. Yusuf BUDAK, Gazi Üniversitesi, ysfbudak@gmail.com

ÖZET

Günümüzün bir gereği olarak bireylerin, okuduğunu anlayan, anladığını içinde yaşadığı ortamı geliştirmek amacıyla kullanabilen donanımda olması beklenmektedir. Okuma, ön bilgilerin kullanıldığı, yazar ile okuyucunun etkili iletişiminde dayalı, uygun yöntem ve amaç doğrultusunda, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma süreci olarak tanımlanmaktadır. Okuma becerisi temeldeki harf ve yazıyı tanımanın ötesinde karmaşık zihinsel becerileri barındıran bir süreçtir. Okuma etkinliğinin temel amacının anlam kurmak olduğunu söylemek mümkündür. Okuyucunun zihni, önceki yaşantıları ve ön öğrenmeleri gibi bireysel olarak değişen faktörler için içinde olduğu için okuma da bir yönüyle kişiye özel bir süreçtir. Yani okunulan materyalden anlam çıkarma süreci bireyden bireye farklılıklar taşıyabilmektedir. Düşünen, sorgulayan, anlayan, eleştiren bireyler yetiştirebilmek için öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmeleri ve bu becerilerini kullanarak hayat boyu öğrenmelerini sürdürmeleri sağlanmalıdır. Okuma becerisinin gelişerek devam etmesi, ilkökul yıllarından itibaren atılan temellere bağlıdır. Bu nedenle ilköğretim birinci sınıftan itibaren okuma becerilerini geliştirmeye gereken önem verilmelidir. Okuduğunu anlama becerilerini geliştirmeye yarayan, hem okuma öncesi, hem okuma sırası ve hem de okuma sonrası stratejileri harmanlayan önemli tekniklerden birisi de karşılıklı öğretim tekniğidir. Brown ve Palincsar (1989), karşılıklı öğretimi üç kuramla ilişkilendirmektedir. Bu kuramlar; Vygotsky’nin çocuğun gelişmeye açık alanı (zone of proximal development) (Vygotsky, 1978), proleptik öğretim (proleptic teaching) (Wertsch ve Stone, 1979; Rogoff ve Gardner, 1984) ve uzman desteği (expert scaffolding) (Wood, Bruner ve Ross, 1976). Karşılıklı öğretim, Palincsar ve Brown (1984) tarafından geliştirilmiş, içerisinde tahmin etme, açıklama, sorgulama (soru sorma) ve özetleme olarak okuduğunu anlamayı güçlendiren stratejileri barındıran, öğrencilerin gruplar olarak çalıştığı kombine bir tekniktir. Tahmin etme, öğrencilerin metin ile ilgili ön bilgilerini kullandıklarını ve de metinde daha sonra ne olabileceği ile ilgili hipotezler ürettikleri stratejidir. Açıklama stratejisini, öğrencilerin anlamını bilmedikleri kelimeleri veya kavramları tanımlamaya çalıştıkları bir strateji olarak tanımlamak mümkündür. Soru sorma basamağında anlamı netleştirmek, metnin okunulan kısmı hakkında yorum yapmak, metnin içeriğini, yapısını, gidişatını belirlemek, metnin belirli parçalarına yoğunlaşmak, metinde yer alan belirli cevapları saptamak amacıyla sorular sorulmaktadır. Özetleme stratejisinde ise öğrencilerin etkili bir özetleme yapabilmeleri için metinde geçen yalnızca önemli olayları hatırlamaları ve düzenlemeleri gerekmektedir. Karşılıklı öğretim sırasında, öğretmen ve öğrenciler dönüşümlü olarak özetlemeye modellik yaparlar. Bu teknikte sorumluluk kademeli bir şekilde öğretmenden öğrenciye geçmektedir. Öğrencinin karşılıklı öğretim sürecini sürdürmede rolü artarken, öğretmen gözlem yapmaya ve öğrencilerin ihtiyaç duyduğu yerlerde destek vermeye devam etmektedir. Bu araştırmanın amacı, karşılıklı öğretim tekniğinin uygulama sürecini incelemek ve ülkemizde yapılan karşılıklı öğretim çalışmalarını belirlemektir. Çalışma tarama modelinde bir araştırma olup, araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Karşılıklı öğretim alanında yapılmış olan çalışmalar, incelenmek üzere seçilmiş dokümanlar olarak belirlenmiştir. Bu süreçte; dokümanlara ulaşma, orijinalliklerini kontrol etme, dokümanları anlama, veriyi analiz etme ve veriyi kullanma aşamaları izlenmiştir. Türkiye’deki alanyazın incelendiğinde yapılan çalışmaların ağırlıklı olarak az sayıda çalışma grubu (örneğin 3 öğrenci) ile ve genellikle zihinsel engeli olan öğrencilerle yürütüldüğü ortaya çıkmaktadır. Çalışmalardan birinde üniversite düzeyinde otuz bir öğrenci ile birinde ise sekizinci sınıfta öğrenim gören 20 öğrenci ile çalışılmıştır. Karşılıklı öğretimin farklı stratejilerle karşılaştırılması, okuduğunu anlama becerilerine etkisi ve bilgi haritası oluşturma becerilerine etkisinin araştırıldığı çalışmaların yapıldığı görülmüştür. İlkokul düzeyinde ve tüm sınıfa yönelik herhangi bir çalışmanın yapılmamış olduğu dikkat çekmektedir. Ülkemizde karşılıklı öğretim ile ilgili yapılmış sınırlı sayıda çalışma olması bu alanda yapılacak yeni çalışmalara ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Anahtar sözcükler: Karşılıklı Öğretim, Okuduğunu Anlama, Okuduğunu Anlama Stratejileri

RECIPROCAL TEACHING STUDIES IN TURKEY

Res.Assist. Sultan Selen KULA, Ahi Evran University, selenyazgunoglu@windowlive.com
Prof. Dr. Yusuf BUDAK, Gazi University, ysfbudak@gmail.com

ABSTRACT

As a necessity for today, individuals are expected to be able to understand what they read and use it to develop the environment they live in. Reading is defined as the process of constructing meaning in a regular environment in accordance with the appropriate method and purpose, based on the effective communication of the author and the reader, using preliminary information. Reading ability is a process that involves complex mental faculties beyond the definition of ones basic ability of recognizing letters and writing. It is possible to say that the main purpose of reading activity is to make sense. In order to be able to raise individuals who are thinking, questioning, understanding and criticizing, students should be able to develop their reading skills and continue their lifelong learning by using these skills. The development of reading skills depends on the foundations that have been taken since the elementary school years. For this reason, importance should be given to developing reading skills from the first year of primary education. One of the most important techniques to improve reading comprehension skills, and to blend pre-reading, reading, and post-reading strategies is the reciprocal teaching technique. Brown and Palincsar (1989) associate reciprocal teaching with three theories. These theories; Vygotskys childs zone of proximal development (Vygotsky, 1978), proleptic teaching (Wertsch and Stone, 1979; Rogoff and Gardner, 1984) and expert scaffolding (Wood, Bruner and Ross, 1976). Reciprocal instruction is a combined technique developed by Palincsar and Brown (1984), in which the students work as groups, with strategies that reinforce the meaning of what they read as prediction, explanation, questioning and summarizing. Prediction is a strategy in which students use preliminary knowledge of the text and produce hypotheses about what might happen later in the text. It is possible to define the strategy of explanation as a strategy that students use to define the words or concepts they do not know. Questions are asked in order to clarify meaning, to comment on the read part of the text, to determine the content, structure and progress of the text, to focus on specific parts of the text, and to identify the specific answers in the text. In the summarization strategy, students need to remember and organize only important events in the text so that they can effectively summarize the bits. During the mutual teaching, the teacher and the students alternately model to summarize. In this technique, the student gradually passes the responsibility of teaching. As the role of the teacher continues to maintain the mutual teaching process, the teacher continues to observe and provide support wherever the students need it. The aim of this research is to examine the implementation process of the mutual teaching technique and to identify the mutual teaching activities carried out in our country. The study was a survey in the screening model and document analysis was used in the research as qualitative research methods. The studies conducted in the field of mutual education were selected as selected documents for examination. In this process; stages of accessing the documents, checking their authenticity, understanding the documents, analyzing the data and using the data have been monitored. When the literature in Turkey is examined, it is found that studies carried out mainly with a small number of working groups (eg 3 students) and generally mentally disabled students. Thirty one students at the university level and one student at the eighth grade were employed in one of the studies. It has been seen that studies on comparing reciprocal teaching on different strategies, its effects on reading comprehension skills and on knowledge mapping skills have been carried out. It is noteworthy that no work has been done at the primary school level and for the whole class. The fact that there is a limited number of studies on mutual education in our country suggests that there is a need for new work to be done on this area.

Key Words: Karşılıklı Öğretim, Okuduğunu Anlama, Okuduğunu Anlama Stratejileri

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM FELSEFELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Prof.Dr. Kaya YILMAZ, Marmara Üniversitesi, kaya1999@gmail.com

ÖZET

Okullarda yapılan öğretimi etkileyen birçok faktör vardır. Öğretmenlerin sınıfta yaptıkları öğretimi etkileyen faktörlerden başında sahip oldukları öğretim felsefeleri gelmektedir. Eğitim alanında yapılan reform çalışmalarının sınıflarda tam olarak uygulanamamasının en önemli sebeplerinden birisi, öğretmenlerin öğretim felsefelerinin yani öğretimin ne olduğu ve nasıl yapılması gerektiğine dair inançlarının yenilikçi reform tasarılarıyla uyuşmaması ve çelişmesidir. Araştırmalar, hizmet-öncesi ve hizmet-içi öğretmenlerin öğretime ilişkin inançlarının incelenmemesinin veya göz ardı edilmesinin öğretimde değişimi hedefleyen reform çabalarının başarısızlıkla sonuçlandığını veya istenilen düzeyde verimin alınmadığını göstermiştir. Bu nedenle, öğretmen adayları eğitim programlarına girdikleri ilk yıldan itibaren nasıl bir öğretim felsefesine sahip olduklarına dair bilinçsel farkındalık düzeylerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Öğretmen adaylarının sahip oldukları kişisel inançlar kendilerinin göreceği şekilde açığa çıkarılmalı, adaylar bu inançlarının ne derece yeterli olduğuna dair düşünmeye ve sorgulamaya yönlendirilmeli ve bu amaç doğrultusunda onlara inançlarını incelemeleri için fırsatlar verilmelidir. Öğretmenlerin öğretime yaklaşımlarında bir değişim yapılmasının olmazsa olmaz ön koşulu onların öğretim ve öğrenime ilişkin algılarında değişiklik yapmaktır. Etkili bir öğretimin ilk koşulu iyi bir öğretim konseptine sahip olmaktır. Öğretim perspektifleri üzerine yapılan araştırmalarda, inancın öğretim perspektifinin en temel belirleyici değişkenlerinden birisi olduğu belirlenmiştir. İlgili araştırmalarda inancın, bireyin öğretime bakış açısının en sabit ve en az esnek yönlerinden birisini oluşturduğu da ortaya konulmuştur. Öğretim felsefesinin veya öğretime ilişkin taşınan inançların öğretim ve öğrenme üzerindeki etkisi tartışmasız kabul edilmektedir. Bu nedenle, yurtdışında öğretmenlerin öğretim felsefeleri üzerine değişik araştırma desenleri kullanılarak birçok çalışma yürütülmüştür. Bu çalışmalarda farklı branşlardaki hizmet-öncesi ve hizmet-içi öğretmenlerin benimsedikleri eğitim felsefeleri, öğretime ilişkin taşıdıkları inançlar, bu inançların öğretime yaklaşımlarına etkileri nitel ve nicel araştırma yaklaşımlarıyla incelenmiştir. Ülkemizde öğretmenlerin öğretim felsefelerine yeterince önem verildiği söylenemez. Bu gerçeği alan yazında yapılmış çok az sayıda araştırma göstermektedir. Yurtdışında öğretmenlerin öğretim algıları ve öğretim felsefeleri üzerine yapılan araştırmalara oranla ülkemizde yapılan araştırmalara yok denecek kadar azdır. Alan yazında hizmet-öncesi ve hizmet-içi öğretmenlerin benimsedikleri öğretim felsefelerini inceleyen yeterli çalışma yapılmamıştır. Literatürdeki bu eksikliğin giderilmesine ihtiyaç vardır. Literatürdeki boşluğu doldurmayı hedefleyen bu çalışmada pedagojik formasyon sertifika programında kurs gören farklı branşlardaki öğretmen adaylarının öğretim felsefeleri incelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları Marmara Üniversitesi Pedagojik Formasyon Sertifika Programında kayıtlı 31 öğretmen adayından oluşturmaktadır. Çalışmanın katılımcıları ölçüt örneklem yoluyla belirlenmiştir. Ölçüt olarak branş, cinsiyet ve formasyon eğitimi alma durumları kullanılmıştır. Veri toplamak aracı olarak düşünce yazıları kullanılmıştır. Öğretmen adaylarına öğretim felsefelerini dile getiren kompozisyonlar yazdırılmıştır. Kompozisyonlardan elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Analiz birimi olarak kelime ve kelime öbekleri seçilmiştir. Bütüncül bir bakış açısı edinmek amacıyla öncelikle tüm veriler baştan sona kadar okunmuştur. Veri analizi açık kodlama ile başlamış sistematik kodlama ve sürekli karşılaştırma ile devam etmiştir. Kod, kategori ve temalar araştırma verilerine dayalı olarak oluşturulmuştur. Verilerin analizi sonucunda öğretmen adaylarının öğretim felsefelerinin henüz yeterince gelişmediği belirlenmiştir. Katılımcıların öğretim felsefelerindeki en önemli eksikliğin 'öğretimin amaçları' veya 'kazanımlar' boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların görüşleri daha çok araçlar, yöntem-teknikler ve içerik etrafında yoğunlaşmıştır. Öğretimin değerlendirme boyutuna ilişkin de katılımcılarda fazla bir farkındalık oluşmadığı görülmüştür. Katılımcıların çoğunun öğretim felsefesinin yapılandırmacılığa dayalı olduğu, bazılarının hem yapılandırmacılık hem de davranışçılıktan öğeler içerdiği ve içsel çelişkiler barındırdığı tespit edilmiştir. Katılımcıların branşlarının öğretim felsefelerine yansıdığı belirlenmiştir. Araştırma bulgularına dayalı tartışma yapılmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Adayları, Pedagojik Formasyon, Öğretim Felsefesi

SOCIAL STUDIES TEACHERS' PERSPECTIVES ON THE LEARNING OBJECTIVES AND TOPICS AS TO ATATURK IN SOCIAL STUDIES TEACHING PROGRAM AT PRIMARY LEVEL

Prof. Dr. Kaya YILMAZ, Marmara Üniversitesi, kaya1999@gmail.com

ABSTRACT

Okullarda yapılan öğretimi etkileyen birçok faktör vardır. Öğretmenlerin sınıfta yaptıkları öğretimi etkileyen faktörlerden başında sahip oldukları öğretim felsefeleri gelmektedir. Eğitim alanında yapılan reform çalışmalarının sınıflarda tam olarak uygulanamamasının en önemli sebeplerinden birisi, öğretmenlerin öğretim felsefelerinin yani öğretimin ne olduğu ve nasıl yapılması gerektiğine dair inançlarının yenilikçi reform tasarılarıyla uyuşmaması ve çelişmesidir. Araştırmalar, hizmet-öncesi ve hizmet-içi öğretmenlerin öğretime ilişkin inançlarının incelenmemesinin veya göz ardı edilmesinin öğretimde değişimi hedefleyen reform çabalarının başarısızlıkla sonuçlandığını veya istenilen düzeyde verimin alınmadığını göstermiştir. Bu nedenle, öğretmen adayları eğitim programlarına girdikleri ilk yıldan itibaren nasıl bir öğretim felsefesine sahip olduklarına dair bilişsel farkındalık düzeylerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Öğretmen adaylarının sahip oldukları kişisel inançlar kendilerinin göreceği şekilde açığa çıkarılmalı, adaylar bu inançlarının ne derece yeterli olduğuna dair düşünmeye ve sorgulamaya yönlendirilmeli ve bu amaç doğrultusunda onlara inançlarını incelemeleri için fırsatlar verilmelidir. Öğretmenlerin öğretime yaklaşımlarında bir değişim yapılmasının olmazsa olmaz ön koşulu onların öğretim ve öğrenime ilişkin algılarında değişiklik yapmaktır. Etkili bir öğretimin ilk koşulu iyi bir öğretim konseptine sahip olmaktır. Öğretim perspektifleri üzerine yapılan araştırmalarda, inancın öğretim perspektifinin en temel belirleyici değişkenlerinden birisi olduğu belirlenmiştir. İlgili araştırmalarda inancın, bireyin öğretime bakış açısının en sabit ve en az esnek yönlerinden birisini oluşturduğu da ortaya konulmuştur. Öğretim felsefesinin veya öğretime ilişkin taşınan inançların öğretim ve öğrenme üzerindeki etkisi tartışmasız kabul edilmektedir. Bu nedenle, yurtdışında öğretmenlerin öğretim felsefeleri üzerine değişik araştırma desenleri kullanılarak birçok çalışma yürütülmüştür. Bu çalışmalarda farklı branşlardaki hizmet-öncesi ve hizmet-içi öğretmenlerin benimsedikleri eğitim felsefeleri, öğretime ilişkin taşıdıkları inançlar, bu inançların öğretime yaklaşımlarına etkileri nitel ve nicel araştırma yaklaşımlarıyla incelenmiştir. Ülkemizde öğretmenlerin öğretim felsefelerine yeterince önem verildiği söylenemez. Bu gerçeği alan yazında yapılmış çok az sayıda araştırma göstermektedir. Yurtdışında öğretmenlerin öğretim algıları ve öğretim felsefeleri üzerine yapılan araştırmalara oranla ülkemizde yapılan araştırmalara yok denecek kadar azdır. Alan yazında hizmet-öncesi ve hizmet-içi öğretmenlerin benimsedikleri öğretim felsefelerini inceleyen yeterli çalışma yapılmamıştır. Literatürdeki bu eksikliğin giderilmesine ihtiyaç vardır. Literatürdeki boşluğu doldurmayı hedefleyen bu çalışmada pedagojik formasyon sertifika programında kurs gören farklı branşlardaki öğretmen adaylarının öğretim felsefeleri incelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları Marmara Üniversitesi Pedagojik Formasyon Sertifika Programında kayıtlı 31 öğretmen adayından oluşturmaktadır. Çalışmanın katılımcıları ölçüt örneklem yoluyla belirlenmiştir. Ölçüt olarak branş, cinsiyet ve formasyon eğitimi alma durumları kullanılmıştır. Veri toplamak aracı olarak düşünce yazıları kullanılmıştır. Öğretmen adaylarına öğretim felsefelerini dile getiren kompozisyonlar yazdırılmıştır. Kompozisyonlardan elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Analiz birimi olarak kelime ve kelime öbekleri seçilmiştir. Bütüncül bir bakış açısı edinmek amacıyla öncelikle tüm veriler baştan sona kadar okunmuştur. Veri analizi açık kodlama ile başlamış sistematik kodlama ve sürekli karşılaştırma ile devam etmiştir. Kod, kategori ve temalar araştırma verilerine dayalı olarak oluşturulmuştur. Verilerin analizi sonucunda öğretmen adaylarının öğretim felsefelerinin henüz yeterince gelişmediği belirlenmiştir. Katılımcıların öğretim felsefelerindeki en önemli eksikliğin 'öğretimin amaçları' veya 'kazanımlar' boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların görüşleri daha çok araçlar, yöntem-teknikler ve içerik etrafında yoğunlaşmıştır. Öğretimin değerlendirme boyutuna ilişkin de katılımcılarda fazla bir farkındalık oluşmadığı görülmüştür. Katılımcıların çoğunun öğretim felsefesinin yapılandırmacılığa dayalı olduğu, bazılarının hem yapılandırmacılık hem de davranışçılıktan öğeler içerdiği ve içsel çelişkiler barındırdığı tespit edilmiştir. Katılımcıların branşlarının öğretim felsefelerine yansıdığı belirlenmiştir. Araştırma bulgularına dayalı tartışma yapılmıştır.

Key Words: Pedagogical Formation, Pre-service Teachers, Philosophy of Teaching

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ'NDE GİRİŞİMCİLİK BECERİSİNİN KAZANDIRILMASINA YÖNELİK KULLANILABİLECEK KAYNAKLAR BİBLİYOGRAFYASI

Arş.Gör. Murat TARHAN, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, murattarhan@ibu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Fahri KILIÇ, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, kilic_f@ibu.edu.tr

ÖZET

Bireye girişimcilik becerisinin kazandırılmasında girişimcilik eğitiminin erken yaşlara başlatılmasının önemli bir yeri bulunmaktadır. Girişimcilik eğitimi genç bireylerin düşüncelerini değiştirmek ve girişimci bir kültürün oluşması açısından vazgeçilmez bir unsurdur. Girişimcilik becerisinin kazandırıldığı bireyler, sosyal yaşam içerisinde sosyal bir girişimci olarak yer alacaklar ya da yenilikçi organizasyonlar içerisinde bulunacaklardır. Girişimcilik becerisinin ilkokuldan itibaren kazandırılması genellikle memur yetiştirmeye odaklanmış eğitim sistemimizin aynı derecede girişimci bireyler yetiştirerek kendilerine güven duyan ve üreten bir toplumun inşasında önemli olacaktır. Çünkü öğrenimini tamamlayan insanlar ortalama 22-28 yaşlarında yükseköğretimden mezun olmaktadır. Bu yaşlar girişimcilik becerisinin kazandırılması açısından oldukça geç kalınmış yaşlardır. Sonuç olarak memurluk sınavlarında başarılı olamayan insanlar serbest mesleklere girmek zorunda kalmaktadırlar. Bu insanların gerekli kabiliyet ve bilgilere sahip olmamaları girişimlerinde zorluklarla karşılaşmalarına neden olmaktadır. Dolayısıyla başarısız girişimciliklerle karşılaşmak ta kaçınılmazdır. Bu nedenle ilkokuldan itibaren öğrencilerin ilgilerini becerileri doğrultusunda desteklemek, istedikleri meslekle ya da faaliyet alanı ile ilgili beceri kazanmalarını sağlamak onların gelecekte yaşantılarına şekil vererek, kendilerine güven duygusunu aşılayabilir ve kendilerini gelecek kaygısından kurtarabilir. Dolayısıyla toplumsal ve bireysel anlamda üreten, kendine güvenen, sorumluluk duyan ve gelecek kaygısı taşımayan değerleri kazanmış oluruz. ABD ve Kanada'nın 20.yy. sonlarında, Hollanda'nın 2000, İngiltere'nin 2004, Danimarka'nın 2009, Belçika'nın 2011 yıllarında çalışmalarına başladığı girişimcilik eğitimi ülkemizde kapsamlı bir şekilde ele alınmamaktadır. Bu anlamda en kapsamlı çalışma, 2009 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan girişimcilik dersi öğretim programıdır. Ancak bu program orta öğretim kademesinde verilen girişimcilik dersi için hazırlanmıştır. Girişimcilik dersi, girişimcilik eğitiminin bir parçası olup tümüyle girişimcilik eğitimi kapsamamaktadır. Girişimcilik eğitimi ilk, orta ve yükseköğretim kademelerinde sürekliliği olan kapsamlı bir programdır. Bu nedenle projenin en önemli hedeflerinden birisi girişimcilik eğitiminin kavramsal çerçevesinin oluşturularak, biyografiler yoluyla ilk ve orta öğretim sosyal bilgiler derslerinde girişimcilik becerisini ve girişimcilik ruhunu kazandıracak örnek çalışma ve kaynakları içermektedir. Yapılan çalışmada nitel bir araştırma olarak planlanmıştır. Nitel araştırma gözlem, görüşme ve Doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir. Verilerin toplanmasında doküman incelemesine başvurulmuştur. Doküman incelemesi, araştırılması amaçlanan olgu veya olgular hakkında bilgi veren yazılı materyallerin analizini içermektedir. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analiz türünde araştırmacı gördüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır. Sosyal bilgiler dersi girişimcilik becerilerinin kazandırılmasında en önemli fonksiyonları barındırmaktadır. Sosyal Bilgiler Dersinin amacı milli, manevi ve evrensel değerlerin aktarımı ve ideal vatandaşlığın yanı sıra üreten bireylerin toplumda yer almasını sağlamaktır. Bu çalışmanın amacı, girişimcilik eğitimi alanında yapılan ulusal ve uluslararası kitap, makale ve tezden oluşan kaynakları tarayarak bu alanda yapılmış olan çalışmaların bir bibliyografyasını ortaya çıkartmak olacaktır. Bu alanda yeterli biyografik çalışma olmadığı için çalışma alan yazınına önemli katkıda bulunacağı umulmaktadır.

Anahtar sözcükler: Bibliyografya, Girişimcilik, Girişimcilik Becerisi, Girişimcilik Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi

BIBLIOGRAPHY OF THE SOURCES WHICH CAN BE USED FOR INTRODUCTION OF ENTREPRENEURSHIP SKILLS IN SOCIAL SCIENCES EDUCATION

Res.Assist. Murat TARHAN, Abant İzzet Baysal University, murattarhan@ibu.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Fahri KILIÇ, Abant İzzet Baysal University, kilic_f@ibu.edu.tr

ABSTRACT

Starting entrepreneurship at early ages is important for bringing an individual in entrepreneurship skills. Entrepreneurship education is an essential component in order for altering ideas of young people, and for creation of an entrepreneur culture. The individuals who gained entrepreneurship skills will take place in social life as social entrepreneurs, or they will participate in innovative organizations. Recruiting entrepreneurship skills from primary school will be important in the construction of a society that focuses on educating civil servants and who builds and grows self-confidence by raising entrepreneurial individuals at the same time. Because people who have completed their education graduate from higher education in the average age of 22-28. These ages are quite late in terms of acquiring entrepreneurial skills. As a result, people who are not successful in civil service examinations have to enter freelance professions. These people are not able to have the necessary skills and knowledge, so that it leads to difficulties in their enterprises. Therefore it is inevitable to encounter unsuccessful entrepreneurship. For this reason, from the elementary school, it is possible to support the students in the direction of their skills, to acquire the skills related to the profession or field they want, to shape their future experiences, to overcome their self-confidence and to save themselves from future worries. Consequently, we gain values that generate social and individual sense, self-confident, responsible and do not bear future anxiety. The entrepreneurship training in which the USA and Canada started end of the 20th century, the Netherlands started in 2000, the UK in 2004, Denmark in 2009 and Belgium in 2011 has not been thoroughly addressed in our country. The most comprehensive study in this sense is the entrepreneurship curriculum prepared by the Ministry of National Education in 2009. However, this program has been prepared for entrepreneurship lesson at secondary level. The entrepreneurship course is part of the entrepreneurship training and does not include entrepreneurship training altogether. Entrepreneurship education is a comprehensive program with continuity in primary, secondary and higher education. For this reason, one of the most important goals of the project is to establish the conceptual framework of entrepreneurship education and to include case studies and resources that will gain entrepreneurial skills and entrepreneurial spirit in primary school social studies classes through biographies. The study done is planned as a qualitative research. Qualitative research can be defined as a qualitative research process in which qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis are used, and a qualitative process is carried out to reveal perceptions and events in a natural and realistic way. Document collection techniques were used to collect the data. A document review contains an analysis of written materials that provide information on the facts or phenomena intended to be investigated. Descriptive analysis was used in the analysis of the data. In the type of descriptive analysis, the researcher can often convey direct cues in order to reflect in a striking way the views of individuals who have seen or are observing. The main purpose of this type of analysis is to present the findings in a summarized and interpreted way to the reader. Social sciences course involves the most important functions for bringing in these entrepreneurship skills. The purpose of the Social sciences course is to transmit national, spiritual and universal values and ideal citizenship as well as inclusion of producing individuals in society. The aim of this study is to review publications including national and international books, articles and thesis in the field of entrepreneurship education and compile a bibliography of studies conducted in relation to this subject. As there is not adequate number of bibliographic studies in this field, this study is expected to make a significant contribution to the literature of the field.

Key Words: Bibliography, Entrepreneurship, Entrepreneurship Education, Entrepreneurship Skills, Social Sciences Education

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TEKNOLOJİ KABUL VE KULLANIM DURUMLARININ İNCELENMESİ

Arş.Gör. Nihal DULKADİR YAMAN, Anadolu Üniversitesi, nihaldulkadir@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Fatih YAMAN, Anadolu Üniversitesi, fatihyaman@anadolu.edu.tr
Doç.Dr. Işıl KABAKÇI YURDAKUL, Anadolu Üniversitesi, isilk@anadolu.edu.tr

ÖZET

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki (BİT) gelişmelerin etkisi yaşamın birçok alanında, özellikle de eğitim alanında görülmektedir. BİT'leri eğitim amaçlı kullanmanın (a) öğrenci başarısını arttırma, (b) üst düzey düşünme becerileri kazandırma, (c) işbirlikli çalışma ve problem çözme becerilerini geliştirme, (d) sınıf ortamında gerçekleştirilmesi maliyetli ya da tehlikeli etkinlikleri düzenleme, (e) sanal katılımcılarla iletişim kurma ve (f) fırsat eşitliği sağlama gibi yararları bulunmaktadır. Yapılan çalışmalar, BİT'lerin eğitim ortamlarında kullanımının eğitim açısından pozitif etki yaptığını göstermektedir. Alanyazında BİT entegrasyonu, öğrenci başarısını arttırmak için her türlü teknolojinin öğretmenler tarafından sınıfta kullanılması olarak tanımlanmaktadır. ISTE tarafından yapılan tanıma göre teknoloji entegrasyonu, belli bir içerik alanında ya da disiplinler arası bir bağlamda öğrenmenin arttırılması için teknolojinin sürece dahil edilmesi, öğretimle ilgili işlevlerin bir parçası haline getirilerek erişilebilir olmasıdır. BİT'lerin eğitim ortamlarında etkin kullanımını sağlamak amacıyla çeşitli teknoloji entegrasyonu projeleri gerçekleştirilmektedir. Türkiye'de gerçekleştirilen bir teknoloji entegrasyonu projesi olan FATİH Projesi, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamayı ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmeyi amaçlamaktadır. FATİH Projesi'nin beş ana bileşeni vardır. Bunlar; donanım ve yazılım altyapısının sağlanması, eğitsel e-içeriğin sağlanması ve yönetilmesi, öğretim programlarında etkin BT kullanılması, öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi ve bilinçli, güvenli, yönetilebilir ve ölçülebilir BT kullanımının sağlanmasıdır. Bu doğrultuda, yalnızca BİT araçlarının eğitim ortamlarına dahil edilmesi şeklinde gerçekleştirilen bir entegrasyon, yalnızca altyapı bileşeninin sağlanması boyutunda kalmış olacaktır. BİT araçlarının eğitim ortamlarında etkin bir şekilde kullanılabilmesi için geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarına büyük sorumluluk düşmektedir. Öğretmen adaylarının teknoloji kabul ve kullanımları cinsiyet, teknoloji deneyimi, alan gibi değişkenlere bağlı olarak farklılaşmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler alanındaki öğretmen adaylarının teknoloji kabul ve kullanım durumlarının incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda gerçekleştirilen çalışma tarama modelinde desenlenmiştir. Çalışmanın verileri 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde bir devlet üniversitesinin Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'nda eğitim gören 116 öğretmen adayından elde edilmiştir. Çalışmaya 62 kadın, 54 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak "Öğretmen Adaylarının Teknoloji Kabul ve Kullanımları Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler yüzde, frekans ve ortalama gibi betimsel istatistikler ile analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının %60'a yakını BİT'leri günde 3-4 saat ve üzerinde kullanmaktadır. Ancak öğretmen adaylarının %85 gibi büyük bir çoğunluğu etkileşimli tahta kullanmadığını belirtmiştir. Sosyal bilgiler öğretiminde kullanılabilecek bir ortam olan üç boyutlu sanal dünyalar uygulamalarının sosyal bilgiler öğretmen adayları tarafından tercih edilmediği (%99) görülmektedir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına uygulanan ölçekte öğretmen adaylarının teknoloji kabul ve kullanım durumları yedi boyut açısından değerlendirilmiştir. Buna göre sosyal bilgiler öğretmen adaylarının teknoloji kabul ve kullanım düzeylerinin en yüksek performans beklentisi boyutunda, en düşük ise çaba beklentisi boyutunda olduğu görülmüştür. Buna bağlı olarak çalışmada uygulamaya ve gelecekte yapılacak çalışmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: BİT Kullanımı, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları, Teknoloji Kabul ve Kullanımı

INVESTIGATION OF SOCIAL STUDIES EDUCATION PRESERVICE TEACHERS' TECHNOLOGY ACCEPTANCE AND USE

Res.Assist. Nihal DULKADİR YAMAN, Anadolu University, nihaldulkadir@anadolu.edu.tr

Res.Assist. Fatih YAMAN, Anadolu University, fatihyaman@anadolu.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Işıl KABAKÇI YURDAKUL, Anadolu University, isilk@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

The impact of developments in information and communication technologies (ICT) is seen in many areas of life, especially in the field of education. Using ICTs for educational purposes provides (a) increasing student achievement, (b) providing high-level thinking skills, (c) developing collaborative work and problem solving skills, (d) organizing costly or dangerous activities in the classroom environment, (e) communicating with virtual participants and (f) providing equal opportunities. Studies show that the use of ICTs in educational environments has a positive effect on education. ICT integration is defined as the use of all kinds of technology by teachers in the class to improve student achievement. According to the ISTE, technology integration is accessible by incorporating technology into the process in order to increase learning in a particular content area or interdisciplinary context, by becoming part of teaching-related functions. Various technology integration projects are being carried out in order to ensure the effective use of ICTs in educational settings. The FATİH Project, a technology integration project in Turkey, aims to provide equal opportunity in education and training and to improve the technology in schools. The FATİH Project has five main components. These are; providing of hardware and software infrastructure, providing and management of educational e-content, effective use of IT in curricula, in-service training of teachers and ensuring conscious, safe, manageable and measurable use of IT. In this direction, an integration carried out only in the context of incorporating ICT tools into educational environments will remain only to the extent of providing the infrastructure component. In order for ICT tools to be used effectively in educational settings, there is a great responsibility for preservice teachers, teachers of the future. Preservice teachers' acceptance and use of technology differs depending on variables such as gender, technology experience, field. In this context, the purpose of this study is to examine preservice teachers' acceptance and use of technology in the field of social studies. The study was carried out with a survey model. Data from the study were obtained from 116 preservice teachers studying at the Department of Social Studies Education of a state university during the 2016-2017 academic year. 62 female and 54 male preservice teachers participated in the study. The Scale for Pre-Service Teachers' Technology Acceptance and Use was used as a data collection tool in the study. The data were analyzed with descriptive statistics such as percentages, frequencies, and mean scores. Approximately 60% of preservice teachers use ICTs for 3-4 hours a day or more. However, a large majority of preservice teachers (85%) stated that they did not use interactive boards. Three-dimensional virtual worlds, an environment that can be used in the teaching of social studies, is not preferred by social studies preservice teachers (99%). With survey research, the acceptance and use cases of the preservice teachers were evaluated in terms of seven dimensions. According to this, it was found out that the social studies preservice teachers acceptance and use levels are the highest in dimension of performance expectancy and the lowest in dimension of effort expectancy. Based on these results, suggestions for implementation and future work are presented.

Key Words: Adoption and Use of Technology, ICT Use, Social Studies Preservice Teachers

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN ALGILARI İLE GİRİŞİMCİLİK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yrd.Doç.Dr. Fadime SEÇGİN, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, fadime.secgin@gop.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Ayşegül TURAL, Bartın Üniversitesi, atural@bartin.edu.tr

ÖZET

İçinde bulunduğumuz çağ, bilgi teknolojilerindeki gelişmeler ışığında yeni bir boyut ve vizyon kazanmıştır. Bu yeni ve modern vizyon temelinde, öğretim programları da zaman zaman değişmekte ve revize edilmektedir. Sosyal Bilgiler programı da toplumda meydana gelen değişimlerden etkilenmekte ve gelişmelere uyum sağlayabilmek adına yenilenmektedir. Sosyal Bilgiler dersi doğası gereği, bireyleri içinde yaşadıkları topluma uyum sağlamaları noktasında çok yönlü olarak destekleyen, disiplinler arası özellikte bir derstir. Yapısı bakımından sosyal bilgiler dersinin öğrencilerin gelişimi ve sosyalleşmesi adına destekleyici özellikte temel becerileri bulunmaktadır. Bu becerilerden biri de girişimciliktir. Girişimcilik özünde bireyleri sosyal bir birey olarak daha aktif kılmayı gerektirir. Hayatın her alanında her dönem kendine yer bulabilecek olan girişimcilik, bireyler açısından hayatın içindeki uygun fırsatları yakalamayı, değerlendirmeyi ve bir amaç doğrultusunda harekete geçmeyi sağlayıcı eylemleri içermektedir. Bu aşamada, eğitim-öğretim açısından amaç etkili öğrenmeyi sağlama, süreci dinamik ve verimli kılma yolundaki çabalaradır. Ancak her bireyin sahip olduğu girişimcilik düzeyi değişkenlik gösterebilmektedir. Yani bireylerin sahip oldukları girişimcilik becerilerini ortaya çıkarma düzeyleri değişebilmektedir. Uygun ortam oluştuğunda girişimcilik düzeyi yüksek olan bireyler, girişimcilik düzeyleri düşük olan bireylerden daha başarılı sonuçlar elde edebilmektedir. Girişimci etkinliklerle gelen başarılarla zaman zaman toplumun bireylere attığı cinsiyet rolleri de rol oynamaktadır. Çünkü toplumsal cinsiyet kavramı toplumun kadın-erkek olarak bireylere yüklediği sorumluluğu ve kültürel birikimi temel almaktadır. Bireylerin kadın ve erkek olarak toplumdaki yeri ve rolü ise toplumsal cinsiyet algısını oluşturmıştır. Toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde, toplumun kültürel geçmişi ve özellikleri bağlamında, bireylerden cinsiyetlerine göre farklı davranışları beklenmektedir. Toplumsal cinsiyet rolüne ilişkin bu farklı bakış açısı eğitimden iş hayatına kadar her alanda kendini gösterebilmektedir. Örneğin eğitimde kadınların çoğunlukla, sanatsal ve daha çok sözel beceriler ağırlıklı alanlara; erkeklerin ise topluma yön vermeyi sağlayan daha yüksek statülü alanlara yönlendirildikleri görülmektedir. Buna benzer olarak iş hayatında da cinsiyete göre bir bakış açısı farklılığı zaman zaman oluşabilmektedir. Toplumsal cinsiyet ve girişimcilik ilişkisi içinde yaşadığımız toplumun kültürel geçmişinden, geçmişten bugüne taşınan değerlerinden etkilenmektedir. Bu noktada ailenin de önemli bir yönlendirici etkisi bulunmaktadır. Aile tarafından desteklenen kız ve erkek çocukları iş hayatına daha aktif olarak katılabilmekte ve girişimci taraflarını geliştirebilmektedir. İş hayatı içinde, erkeklerin daha girişken bireyler olarak dikkat çekmesi, girişimcilik konusunun toplumsal cinsiyet algısı ile ilişkili olduğunu düşündürmektedir. Bu araştırmada Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algıları ile girişimcilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada Zeyneloğlu (2008) tarafından geliştirilen “Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum” ölçeği ile Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencileri İçin Girişimcilik Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programında halen öğrenimlerine devam etmekte olan 1. -4. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları oluşturmaktadır. Araştırma süresine katılımda gönüllülük esası temel alınmıştır. Araştırmanın Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algıları ile girişimcilik düzeyleri arasındaki ilişkiyi gösterebilmesi bakımından önemli ve güncel olduğu düşünülmektedir. İlgili literatüre bakıldığında ise araştırmanın güncelliği bakımından konuya ilgi duyan araştırmacılara örnek olabileceğine inanılmaktadır. Araştırma sürecinden elde edilen bulgular SPSS Analiz programında analiz edilecektir. Çalışma süreci henüz tamamlanmadığından araştırmanın sonuçlarına ilişkin detaylı bilgilere çalışmanın tam metninde yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Girişimcilik, Toplumsal Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet Rolü, Sosyal Bilgiler

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' PERCEPTIONS ABOUT SOCIAL GENDER ROLES AND LEVELS OF ENTREPRENEURSHIP

Assist. Prof. Dr. Fadime SEÇGİN, Gaziosmanpaşa University, fadime.secgin@gop.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Ayşegül TURAL, Bartın University, atural@bartin.edu.tr

ABSTRACT

The age, we are in, has gained a new dimension and vision in the light of developments in information technologies. On the basis of this new and modern vision, curriculums are also changing and revised from time to time. The Social Studies program is also influenced by changes in society and is being renewed in order to adapt to developments. The Social Studies lesson is an interdisciplinary lesson and support versatile at the point of collective harmony that individuals live in. The social studies course has basic skills in support of the development and socialization of the students. One of these skills is entrepreneurship. Entrepreneurship requires individuals to become more active as a social individual. Entrepreneurship, which can be found in every period of life in every field of life, includes to capture and evaluate appropriate opportunities in life, and to take action in the direction of a goal. At this stage, the aim in terms of education and training is to make effective learning, process dynamic and efficient. However, the level of entrepreneurship that each individual has can vary. In other words, individuals' the levels of entrepreneurship skills can be changed. When a suitable environment is established, individuals with high levels of entrepreneurship can achieve more successful results than individuals with low levels of entrepreneurship. In the successes that come with entrepreneurial activities, gender roles that the society attributes to individuals also play a role. This is because the concept of gender is based on the responsibility and cultural accumulation that the society imposes on individuals as men and women. The place and role of the individuals in society as women and men constituted the gender perception. Within the context of gender roles, it is expected that individuals will behave differently according to their gender in the context of their cultural background and characteristics. This divergent view of gender role can manifest itself in every field from education to business life. For example, most women in education are mostly artistic and more verbal skills; and men are directed to higher status areas that provide direction for gathering. Similarly, in business life, there may be occasional differences in the viewpoint of the sexes. The relationship between gender and entrepreneurship is influenced by the cultural background of the society we live in and the values that are carried today to the present. At this point, there is also a significant directing effect on the family. Family-supported girls and boys can participate more actively in business life and develop their entrepreneurial side. Entrepreneurship is related to gender perception is thought, because in business life, men attract attention as more active individuals. In this research, it was aimed to reveal the relation between perceptions about gender roles and entrepreneurship levels of social studies teacher candidates. For this purpose, Social Gender Roles Attitude Scale developed by Zeyneloglu (2008) and Entrepreneurship Scale for University Students developed by Yilmaz and Sünbül (2009) were used in this research. The research is the relational search model and is a descriptive study. The working group of the research is 1st-4th grade Social Studies Teacher Candidates who continue their education at a state university. During the research, volunteerism was taken as the basis. It is thought that the research is important and up-to-date in terms of showing the relationship between perceptions of gender roles and entrepreneurship levels of social studies teacher candidates. It is believed that the research can be an example of the researcher who is interested in the topic in terms of the update of the research. Findings obtained with the participation of Social Studies Teacher Candidates will be analyzed through the SPSS Analysis program. As the research process continues, the results will be included in the full text.

Key Words: Entrepreneurship, Social Gender, Social Gender Role, Social Studies

BİR BİLİM DALI OLARAK KARŞILAŞTIRMALI EĞİTİM VE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDEKİ YERİ

Arş.Gör. Emin Tamer YENEN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, emintameryenen@nevsehir.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Hasan Hüseyin KILINÇ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, hhhkilinc@nevsehir.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Barış ÇİFTÇİ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, barisciftci@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, genel hatlarıyla bir bilim dalı olarak karşılaştırmalı eğitimin tanımını yapmak, tarihsel sürecini, metodolojisini, eğitim bilimlerindeki ve sosyal bilgiler eğitimindeki yerini doküman incelemesi yoluyla belirtmektir. Bu çalışmada genel tarama modellerinden literatür taraması modeli kullanılmıştır. Her toplumun kendine özgü ilke ve kuralları bulunmaktadır. Ancak ülkelerin birbirleriyle etkileşim halinde olduğu da yadsınamaz bir gerçektir. Özellikle son zamanlarda iletişim araçlarının gelişmesiyle birlikte dünya adeta küçülmüş, farklı toplumlardaki insanların iletişim kurması daha kolay hale gelmiştir. Bu kolaylık bütün alanlarda toplumların birbirlerini merak etmelerini ve araştırmalarını sağlamıştır. Toplumlar arası araştırmalarda, farklı ülkelerin eğitim sistemlerinin araştırılması da en ön sıralarda yer almıştır. Ülkelerin eğitim sistemlerinin karşılaştırılmasına ilişkin doğan ihtiyaç ‘karşılaştırmalı (mukayeseli) eğitim’ kavramını da beraberinde getirmiştir. Karşılaştırmalı eğitim, eğitimsel bir bilim olarak ilk defa, Marc Antoine Jullien’in 1817’de kaleme aldığı “Karşılaştırmalı Eğitim Üzerine Bir Çalışma Planı ve Görüşler” adlı eseriyle ortaya çıktığı kabul edilir. İki bölüme ayırdığı çalışmasının ilk bölümünde Jullien, Avrupa’daki çeşitli ülkelerin eğitim sistemlerini karşılaştırmanın nedenlerine değinmiş, Fransa’da bir eğitim komisyonu (Commission spéciale d’éducation) oluşturularak dünyadaki eğitim sistemlerinin ve eğitim geçmişlerinin incelenmesini, eğitimdeki tüm öğelerin hakkında bilgi toplanmasını ve bunlar üzerine çalışmalar yapılmasını önermiştir. Karşılaştırmalı eğitim; yabancı ülkelerde eğitim, uluslararası eğitim, eğitim tarihi, eğitim sosyolojisi gibi alt eğitimbilim dalları arasında yer almaktadır. Ayrıca eğitim yönetimi, eğitim tarihi, eğitim ekonomisi ve eğitimde program geliştirme gibi değişik alanlarla ilişkili bir disiplindir. Ancak bu eğitimbilim dalı, bazı noktalarda diğer bilim dallarından farklılıklar göstermektedir. Bunlardan biri ve belki de en önemlisi karşılaştırmalı eğitimin tahmin ve olasılıklardan değil meydana gelen gerçekliklerden yola çıkan bir bilim dalı olmasıdır. Olan gerçekliği araştırması nedeniyle bu bilim dalının doküman analizinin yanı sıra durum çalışmalarına da elverişli olduğu söylenebilir. Bu sayede karşılaştırmalı eğitimde yalnızca genel anlamda eğitim sistemleri değil okul ve sınıf sistemlerinin de araştırma konularına dahil edilmesi mümkündür. Karşılaştırmalı eğitim; eğitim tarihi, yabancı ülkelerde eğitim, uluslararası eğitim, karşılaştırmalı dilbilim, edebiyat, hukuk, politika, sosyoloji ve ayrıca kültür antropolojisi ve sosyolojideki uluslararası karşılaştırmalarla benzer özellikler göstermektedir. Ancak bu bilim dallarından farklılıkları bulunmaktadır. Örneğin; eğitim tarihinde eğitime ilişkin olay ve olgular tarihi kronolojiye göre dikey esasta incelenirken, karşılaştırmalı eğitimde belli bir zaman kesiminin yatay olarak incelenmesi söz konusu olmaktadır. Eğitim tarihinin amacı farklı ülkelerin yaşam ve kültürlerini birbirine tanıtmak, siyasi, ekonomik, teknolojik ve eğitim gibi birçok alanda işbirlikleri ve karşılıklı anlayışların oluşturulmasını sağlamaktır. Karşılaştırmalı eğitimde ise eğitim sistemlerinin coğrafi bölgelere, yönetim biçimlerine, ekonomik ve sosyal durumlara göre gruplara ayrılması ve karşılaştırmaların yapılması söz konudur. Karşılaştırmalı eğitim sosyal bilgiler öğretimi için önemli bir ara disiplindir. Çünkü her ülke vatandaşlarını yetiştirmek için sosyal bilgiler eğitimine başvurmaktadır. Eğitim bakanlıkları, vatandaşlık eğitimini sosyal bilgiler eğitim programlarına belli oranlarda yerleştirmektedir. Bu sebepten, sosyal bilgiler öğretim programları çoğu zaman ülkelerin ideal insan yetiştirme özelliklerini yansıtmaktadır. Bu bağlamda karşılaştırmalı eğitimin metodolojisini kullanmak farklı ülkelerin vatandaşlık ve sosyal bilgiler eğitimlerinin incelenmesinde büyük önem arz etmektedir. Ayrıca karşılaştırmalı eğitim, incelenmek istenen ülkelerdeki politik, ekonomik ve teknolojik gelişmelerin söz konusu ülkelerdeki sosyal bilgiler öğretimi üzerine nasıl ve ne ölçüde etkili olduğunu görme ve izleme olanağı sağlar.

Anahtar sözcükler: Disiplinlerarası Eğitim, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Karşılaştırmalı Eğitim

COMPARATIVE EDUCATION AS A SCIENCE FIELD AND ITS PLACE IN SOCIAL STUDIES EDUCATION

Res.Assist. Emin Tamer YENEN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, emintameryenen@nevsehir.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Hasan Hüseyin KILINÇ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, hkhkilinc@nevsehir.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Barış ÇİFTÇİ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, barisciftci@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to make the definition of comparative education as a science field in general terms, to point out the historical process, its methodology, its place in educational sciences and social studies education through a document review. In this study, a literature search model was used one of those from general screening models. Every society has its own principles and rules. But it is also an undeniable fact that countries interact with each other. Especially in recent times, with the development of communication tools, the world has become smaller, to communicate with people in different societies has become much easier. This convenience has enabled societies to inquire and inquire into each other in all areas. In inter-community surveys, to investigate the educational systems in different countries has taken part in the front row. The need for comparing countries education systems has brought with the concept of comparative education. Comparative education is considered to emerged as an educational science for the first time with A Study on Comparative Education and Opinionsby Marc Antoine Jullien in 1817. In the first part of his work, which is divided into two parts, Jullien referred to the reasons for comparing the education systems of the various countries in Europe and suggested to create an education commission in France (Commission spéciale déducation) to investigate the worlds education systems and educational backgrounds and studies must be done about this field. Comparative education is among the sub branches of education in foreign countries, sociology education, international education, history education. It is also a discipline related to various fields such as education management, history of education, the educational economy and curriculum development in education. However, this pedagogy differs from other branches of science at some points. One of these, and perhaps most importantly, is the fact that comparative education is a scientific discipline that emerges from realities rather than predictions and possibilities. It can be said that this science branch is suitable for the case studies as well as the document analysis because of the reality research. In this way it is possible to be included not only in education systems in general but also school and class systems in the research subjects in comparative education. In this context, it is possible to include not only education systems in general but also in the research subjects of school and class systems in comparative education. Comparative education show similar characteristics with; educational history, education in foreign countries, international education, comparative linguistics, literature, law, politics, sociology, as well as international comparisons in cultural anthropology and sociology. However, it differs from these branches of science. For example; while events and facts related to the history of education are investigated in the vertical basis according to the chronology of history, in comparative education there is a of horizontal examination of a certain time period. The aim of the history of education is to introduce the life and cultures of the different countries, and to provide cooperation in many areas such as politics, economy and technology and the establishment of mutual understanding. In comparative education, it is mentioned that the education systems are divided and compared according to geographical regions, administrative forms, economic and social situations. Comparative education is an important discipline for teaching social studies. Because every country is applying for social studies education to raise its citizens. The education ministries place citizenship education at certain rates in social studies education programs. In this sense, social studies curricula often reflect the ideal human rearing characteristics of countries. In this context, using the methodology of comparative education has a great importance in the studies of citizenship and social studies education of different countries. In addition, comparative education provides opportunity to see and follow how and in what extent the political, economic and technological developments in the countries which are wanted to be investigated are influential on the teaching of social studies in the countries in question.

Key Words: Interdisciplinary Education, Social Studies Education, Comparative Education

SOSYAL BİLGİLER VE TARİH ÖĞRETMEN ADAYLARININ KONTROL ODAKLARI İLE KÜRESEL SOSYAL SORUMLULUK DÜZEYLERİNİN İLİŞKİSİ

Yrd.Doç.Dr. Fatih YAZICI, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, fatih.yazici@gop.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Fadime SEÇGİN, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, fadime.secgin@gop.edu.tr

ÖZET

20. yüzyıl boyunca bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişim, mesafeleri kısaltmak ve toplumları birbirine yaklaştırmak gibi olumlu değişimlere neden olmuştur. Fakat küreselleşme adı verilen bu durumun bir sonucu olarak, artık dünyanın herhangi bir bölgesinde yaşanan sosyal, siyasal, ekonomik ya da ekolojik sorunlar, bütün dünyayı etkileyebilmektedir. Dolayısıyla bireylerin, dünyanın ortak sorunlarına karşı duyarlı olmaları bir gereklilik halini alırken, sorumluluk alanları da ulusal olandan, evrensel olana doğru genişlemektedir. Küreselleşmenin meydana getirdiği bu değişim, genç kuşakların, içinde yaşadıkları dünyaya karşı sosyal sorumluluklarını bilen yurttaşlar olarak yetiştirilmelerini zorunlu kılmaktadır. Bu durum fen bilimlerinden sosyal bilimlere kadar ilk ve ortaöğretim programlarının, genç bireylerde küresel sosyal sorumluluk duygusunun gelişmesini hedefleyen amaç ve kazanımlar belirlemelerine neden olmuştur. Bu genellenmenin bir parçası olarak sosyal bilgiler dersi öğretim programında belirlenen 9 öğrenme alanında biri “Küresel Bağlantılar” şeklindedir. Bu öğrenme alanıyla öğrencilerin, bütün dünyayı ilgilendiren ekonomi, siyaset, ekoloji, güvenlik ve sağlık gibi alanlarda yaşanan sorunların sebepleri ve çözümleri ile ilgili fikirler geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Tarih öğretimi bağlamında ise öğrencilerin sosyal sorunlara karşı duyarlı olmasını sağlamak, ortaöğretim tarih derslerinin ortak amacı olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte özellikle Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi Dersi kapsamında dünyanın küreselleşme süreci öğrenciye aktarılırken, bu durumun beraberinde getirdiği önemli sorunlara dikkat çekilmektedir. İlgili dersin öğretim programında yer alan “Küreselleşen Dünya” gibi üniteler aracılığıyla da öğrencilere, küreselleşen dünyada, siyasî, sosyal, kültürel ve ekonomik olayların çok boyutluluğunu ve karmaşıklığını, farklı bakış açılarıyla inceleyebilme fırsatları sunulmaktadır. Aktif ve sorumluluk sahibi bir birey olma yolunda kişinin kendini tanıması, karşılaştığı durum ve olayları yorumlarken sahip olduğu tavır ve inançları, beklentileri oldukça önemlidir. Bireylerin karşılaşılan olumlu ya da olumsuz durumları yorumlarken kendilerini ve çevrelerini değerlendirmedeki baskın inançları kontrol odağı kavramını oluşturmaktadır. Kontrol odağı kavramı bireyin iyi ya da kötü kendisini etkileyen olayları kendi yetenek, özellik ve davranışlarının sonuçları ya da şans, kader, talih... vb gibi kendisi dışındaki güçlerin işi olarak algılaması eğilimidir. Diğer bir deyişle kontrol odağı bireyin yaşadıklarının sorumluluğunu kime veya neye yüklediği ile ilgilidir. Bu bağlamda kontrol odağı ile sorumluluk arasında anlamlı bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple bu araştırmada sosyal bilgiler ve tarih öğretmen adaylarının sahip oldukları kontrol odakları ile küresel sosyal sorumluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaçla öncelikle öğretmen adaylarının kontrol odakları ve küresel sosyal sorumluluk düzeyleri belirlenecek ve aralarındaki ilişki incelenecektir. Araştırmada öğretmen adaylarının genel bilgilerini toplayabilmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu”, Rotter (1966) tarafından geliştirilen ve Türkçe’ye uyarlaması Dağ (1991) tarafından yapılan “Rotterin İç-Dış Kontrol Odağı Ölçeği” ile Başer (2015) tarafından geliştirilen “Küresel Sosyal Sorumluluk Ölçeği”nden yararlanılacaktır. Rotter tarafından geliştirilen Kontrol Odağı Ölçeği iki seçenekli durumların verildiği bir ölçektir. Ölçek maddelerinde doğru-yanlış diye bir durum yoktur. Bireyler hangi seçeneği kendilerine yakın buluyor ise onu işaretleyecektir. Verilen her iki ifadeden yalnızca biri seçilip işaretlenecek şekilde ölçek tasarlanmıştır. Başer tarafından geliştirilen “Küresel Sosyal Sorumluluk Ölçeği” ise bireylerin küresel sosyal sorumluluk düzeylerini belirlemeye dönük ifadelerden oluşmaktadır. Her bir ifadeye ilişkin ‘Kesinlikle Katılıyorum-Kesinlikle Katılmıyorum’ şeklinde beşli likert tipinde seçenekler bulunmaktadır. Öğretmen adaylarının kendilerine en yakın olan seçenekleri işaretlemeleri sonrasında küresel sosyal sorumluluk düzeyleri ortaya çıkacaktır. Bu araştırmada ilişkisel tarama modeli uygun yöntem olarak seçilmiştir. Bu yönüyle araştırma betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinde Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programı 1-4. sınıf düzeyinde halen öğrenimlerine devam eden Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları ile pedagojik formasyon eğitimi gören tarih öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırma süresince gönüllülük ilkesi temel alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS Analiz programı aracılığı ile analiz edilecektir. Araştırma süreci devam ettiğinden sonuçlara tam metinde yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Kontrol Odağı, Küreselleşme, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Sosyal Sorumluluk, Tarih Öğretimi

THE RELATIONSHIP BETWEEN PRESERVICE SOCIAL STUDIES AND HISTORY TEACHERS' LOCUS OF CONTROL AND GLOBAL SOCIAL RESPONSIBILITY

Assist. Prof. Dr. Fatih YAZICI, Gaziosmanpaşa University, fatih.yazici@gop.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Fadime SEÇGİN, Gaziosmanpaşa University, fadime.secgin@gop.edu.tr

ABSTRACT

Rapid advances in information and communication technologies during 20th century has caused favorable consequences such as shortening distances and bridging the gap between societies. However, as a result of this situation which is called globalization, social, political, economic or ecological problems of an area are able to affect the whole world. Therefore, it is now a requirement for individuals to be sensitive to common issues of the world by extending their area of responsibility from local to global. This change caused by globalization makes it obligatory for young generations to acknowledge their responsibility for the whole world. This obligation affected the primary and secondary schools' curriculums of a variety of courses from science to social studies in a way to include aims and goals towards developing a sense of global social responsibility. As a part of this generalization, one of nine learning area of social studies curriculum is "Global Connections." This learning area aims at teaching children to generate ideas related to reasons and solutions of global problems in a variety of fields such as economy, politics, ecology, safety, and health. Within the context of teaching history, being sensitive to social problems is determined to be the common goal of history classes in secondary education. Moreover, especially within the scope of Contemporary Turkish and World History course, the globalization process is conveyed to students, and attention is drawn on significant problems associated with this process. Units of this course such as "Globalized World" give students the opportunity to view the multidimensionality and complexity of political, social, cultural, and economic issues in the globalized world from different perspectives. Knowing oneself and individuals' attitudes, beliefs, and expectations for interpreting the situations and events are important in the course of being an active and responsible person. Individuals' dominant beliefs used during evaluating themselves and their environment while interpreting positive or negative situations constitute their locus of control. The concept of locus of control is related to individuals' tendency to interpret the events affecting them in a bad or good manner as being a result of either their own ability, characteristic, and behaviors or external factors such as fortune, fate, destiny, etc. In other words, locus of control is about attributing the responsibility of events. Within this context, a relationship between locus of control and responsibility is assumed. Therefore, this study aimed at revealing the relationship between preservice social studies and history teachers' locus of control and global social responsibility levels. In this direction, preservice teachers' locus of control and global social responsibility levels will be determined. Then the relationship between these two variables will be examined. The demographics of the participants will be obtained using the "Personal Information Form", which was developed by the authors. "Rotter's Locus of Control Scale", which was developed by Rotter (1966) and adapted into Turkish by Dağ (1991), will be used to determine participants' locus of control. Finally, "Global Social Responsibility Scale", which was developed by Başer (2015), will be used to determine their global social responsibility levels. Locus of Control Scale offers two options to the participants. There is no right or wrong answer in the scale. The participants chose one out of two options, which they feel close to them. Global Social Responsibility Scale is composed of items aiming at determining the global social responsibility levels of participants. Items are rated on a 5-point Likert scale from 1 (strongly disagree) to 5 (strongly agree), with higher scores indicating greater levels of global social responsibility. This study was designed in accordance with relational screening method. Thus, it is a descriptive study. The participants of the study are composed of students studying social studies teaching from all grade levels from first year to fourth year at a state university and preservice history teachers receiving pedagogical formation education. The participation in the study is on a volunteer basis. The data will be analyzed using SPSS software. The results and conclusion will be presented in the full text since the research process is ongoing.

Key Words: Kontrol Odağı, Küreselleşme, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Sosyal Sorumluluk, Tarih Öğretimi

ÖĞRETMEN BİLİŞİ ARAŞTIRMALARI VE KARMAŞIKLIK KURAMI

Okutman Çağan YILDIRAN, Aksaray Üniversitesi, osiyildiran@hotmail.com
Doç.Dr. Asım ARI, Uşak Üniversitesi, ari@ogu.edu.tr

ÖZET

Eğitim programlarının işe koşulmasında ve başarısında öğretmenler en önemli değişkenler arasındadırlar. Bu açıdan bakıldığında, onların ne düşündüklerini, eğitime ilişkin inançları ve programın uygulanış yolculuğunda onu nasıl şekillendirdiklerini anlamak son derece önemlidir. Öğretmen inancı, tutumu ve bilgisini kapsayan bir şemsiye başlık olarak öğretmen bilişi üzerine son otuz yılı aşkın süredir yapılan çalışmaların artarak devam etmesi de bu önemimin bir göstergesi olarak görülebilir. Bu alanda yapılacak çalışmalar hem programı iyileştirme çalışmalarında hem de öğretmen eğitiminde göz ardı edilemeyecek bir değer taşımaktadır. Öğretmen uygulamalarının altını dolduran farklı değişkenlerden söz edebiliriz; görüş, inanış, önceki öğrenme yaşantıları, öğretim deneyimleri ve bağlam gibi öğeler bunlar arasındadır. Bu öğeler ise statik değil, tam tersi dinamik, etkileşimli, karmaşık, çok değişik konuları barındıran, dinamik ve zamanla farklı koşullarda değişimin söz konusu olduğu gerçeğinin göz ardı edilmeyeceği süreçlerdir. Karmaşıklık kuramı, esas olarak fizik, biyoloji gibi bilim dallarına ait bir kavram olarak ortaya çıkmakla birlikte, daha sonraları beşeri bilimlerde de kendine yer bulmuştur. Son zamanlarda öğretmen bilişi araştırmalarında uygulanmasına yönelik girişimler vardır. Kuram, farklı öğe ve etkenlerin farklı ve değişen bir şekilde birbirleriyle ilişkili ve etkileşim halinde olduğu temeli üzerine kuruludur. Karmaşıklık kuramı bu öğelerin ve etmenlerin doğrusal ve tahmin edilebilir olmadığını benimser. Farklı sistemlerin öğeleri arasındaki etkileşime ve bu etkileşimin sistemin bütünsel davranışını nasıl etkilediği üzerinde durur. Bu nedenle bir olguyu izole bir şekilde değil, onun etkileşim içerisinde olduğu diğer öğeler ve sistemler bağlamında ele almayı önerir. Dünya’da öğretmen bilişi üzerine yapılan çalışmaların 1970’li yıllara dayanmasına rağmen konunun karmaşıklık kuramı ile birlikte ele alınması son derece yeni bir girişimdir. Ülkemizde ise, alan yazın tarandığında, öğretmen bilişi üzerine çok az bir çalışma olduğu görülmektedir. Bu konunun, karmaşıklık kuramı ile bağlantılı olarak ele alınarak yapılan bir çalışmaya ise rastlanmamıştır. Bu anlamda eldeki çalışma, bu alanda yapılan ilk girişimlerden biri olmaktadır. Bildiride öğretmen bilişinin karmaşıklık kuramı açısından araştırılmasına yönelik farklı ülkelerde yapılan çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada öncelikle öğretmen bilişi çalışmaları araştırılmış, öğretmen bilişinin karmaşıklık kuramı açısından ele alınmasına yönelik çalışmalar incelenmiştir. Bu konuda farklı ülkelerde yapılan çalışmalar araştırılarak konunun ülkemizde tanınmasına katkı sağlamak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır: Öğretmen bilişinin karmaşıklık kuramı açısından değerlendirilmesine yönelik ne tür çalışmalar vardır ve bunların sonuçları nelerdir? Araştırma sonucunda elde edilecek bulguların, genelde öğretmen eğitimi ve program geliştirme çalışmalarına, özelde ise konunun ülkemiz akademik çevrelerine tanıtılmasına katkı sağlayacağı umulmaktadır. Ayrıca, öğretmenlerin ne düşündükleri, inançları ve uygulamaları hakkında daha derinlikli ve geniş çalışmalara temel oluşturma yönünde alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Anahtar kelimeler: Öğretmen, öğretmen bilişi, karmaşıklık kuramı Yöntem Öğretmen bilişi araştırmalarını karmaşıklık kuramı açısından ele alan çalışmaları inceleyen bu bildiri, nitel araştırma modellerinden biri olan ve ‘‘araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizine’’ dayanan bir modele izin vermesi nedeniyle doküman analizi (documentanalysis) ile desenlenmiştir. Araştırmada konu ile ilgili olarak Çin Halk Cumhuriyeti ve Yeni Zellanda’da yapılan iki çalışma incelenmiştir. Çalışmada elde edilen veriler, yöntem ve sonuçları açısından ele alınmıştır. Bulgular Çin Halk Cumhuriyeti ve Yeni Zellanda’da yapılan iki farklı çalışmanın incelenmesi sonucu elde edilen veriler, öğretmen bilişinin araştırılmasına yönelik çalışmalarda karmaşıklık kuramının uygulanmasının önemli veriler üretebileceğini göstermektedir. Bu verilere göre, sadece öğretmen görüşlerinin, inançlarının ve uygulamalarının ortaya konması değil, bunların altını dolduran nedenler ve bu öğeler arasındaki etkileşimi ortaya koymak da son derece önemlidir. Buna ulaşmada ise karmaşıklık kuramı araştırmacılara farklı ve özgün fırsatlar sunmaktadır. Bu şekilde yapılacak çalışmalar, hem öğretmen eğitimi hem de program iyileştirme çalışmalarında önemli katkılar sunması nedeniyle ülkemizde de bu alanda çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Karmaşıklık Kuramı, Öğretmen Bilişi, Öğretmen

TEACHER COGNITIONS STUDIES AND COMPLEXITY THEORY

Lecturer Çağan YILDIRAN, Aksaray University, osiyildiran@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr. Asım ARI, Uşak University, ari@ogu.edu.tr

ABSTRACT

Teachers are among the most influential variables in the implementation of the curriculum and educational achievement. Hence, it is important to understand what they know, what they believe and how they shape the curriculum during the journey of implementation. As an umbrella term ‘teacher cognition’(TC) consists of teacher beliefs, attitudes and knowledge. The studies in this field have rapidly grown over the past 30 years which can be regarded as a mark of the importance of TC. The studies on teacher cognition is remarkably valuable since it is certain that they contribute not only to teacher education but also to the curriculum development. There are several components which underpin teacher cognition: beliefs, language learning processes, language teaching practices, context etc. These components are complex systems which are not static but dynamic; they change over time. Each component has a relation with the others. Namely, there are interactions among their components. They also interact with each other and with these interactions, they always change under different influences. In the middle of the twentieth century, complexity theory, which is also called chaos theory or dynamic systems theory arose in different disciplines, such as biology, physics, mathematics. This theory has been applied to the human sciences. Then, it also has been used in applied linguistics. In all these disciplines, applications are based upon the idea that complex systems are considered as a whole, therefore they must be examined as wholes rather than in parts. Complex systems are contextualized and related to other systems interacting with each other. They are complex, being composed of different components. These elements and components are non-linear and unpredictable. The theory suggests that complex systems should be handled with the other systems which they are related and interacting with. The features mentioned above are the same for teacher cognition. From the perspective of complexity theory, teachers’ beliefs are regarded as a complex system related to other systems. Although teacher cognition researches date back to the 1970’s, what is new is studying the teacher cognition from the perspective of complexity theory. In Turkey, a few researches were carried out on teacher cognition. However, none is from the perspective of complexity theory. So this paper might be, probably, the first one in the field. This is a qualitative research, in which document analysis is used. In the paper, it is aimed to investigate the studies on teacher cognition from the perspective of complexity theory in different countries. It is also purpose of the paper to introduce the researches in this field to academic community in Turkey. With this aim in mind, two researches, one from China and the other from New Zealand were investigated, one of which offers a framework for the research, and the other one conducted according to this framework. It is hoped that the findings will contribute to not only the teacher education but also curriculum development. The findings suggest that investigating teacher cognition from complexity theory provide us with many fruitful results. In the first place, it offers a framework by means of which cognition can be investigated without isolating it from other systems and components which they are composed of. It is also among the findings that the theory helps us understand the teacher cognitions as a whole system and the components interacting with each other.

Key Words: Karmaşıklık Kuramı, Öğretmen Bilişi, Öğretmen

AZERBAIJAN İLKÖĞRETİM PROGRAMININ VATANDAŞLIK EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Arş.Gör.Dr. Zafer İBRAHİMOĞLU, Marmara Üniversitesi, zafer.ibrahimoglu@marmara.edu.tr
Uzman Selda ŞAN, Marmara Üniversitesi, seldasan_1@hotmail.com

ÖZET

Özet Vatandaşlık eğitimi, devletlerin vatandaşlarında olmasını arzu ettiği bilgi, beceri ve değerleri kazandırmaya dönük tüm eğitimsel çabaları ihtiva edecek şekilde bir tanımlama ile dünya coğrafyasının pek çok ülkesinde farklı yapılandırmalar ile var olan bir eğitim boyutudur. Kimi ülkelerde vatandaşlık eğitimi, özel bir ders içerisinde öğrencilere kazandırılmaya çalışıldığı görülürken kimi ülkelerde ise farklı derslerin içerisine serpiştirilmiş bilgi, beceri ve değerlerin vatandaşlık eğitimi kapsamında kurgulanmış olduğu görülmektedir. Bu yapısal kurgu, ülkenin sahip olduğu eğitim sisteminin durumuna göre şekillenen ve zaman içerisinde de değişim ve dönüşüme uğrayabilen bir özelliktir. Eğitim, özellikle de vatandaşlık eğitiminin işlerlik kazandığı toplumsal yapıların başında ulus ve ulus devlet yapılanma süreçleri gelmektedir. Özellikle siyasi bağımsızlık ardından yeni oluşan devletin yurttaşlarını eğitim aracılığıyla bir ve beraber kılma, yurttaşlarına milli duygu ve düşünceleri kazandırma noktasında vatandaşlık eğitimine önemli görevler yükleyebildiği görülmektedir. Yakın tarihte siyasi bağımsızlık ve ardından ulus (devlet) yapılanmasının yoğun olarak gözlemlendiği coğrafyaların başında Orta Asya ve çevresi gelmektedir. SSCB'nin dağılmasının ardından bağımsızlığını ilan eden yeni devletler, elde ettikleri bu siyasi bağımsızlığın ardından sosyo-kültürel yapılanmalarında farklılıklara giderek ulus devlet inşasına girişmiştir. Bu çerçevede de eğitime, özellikle de vatandaşlık eğitimine önemli misyon yüklenmiştir. Bahse konu bu süreci geçiren/geçirmekte olan ülkelerden biri de Azerbaycan'dır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından siyasi bağımsızlığını elde eden ülke, kurucu lider Aliyev önderliğinde yeni bir toplumsal yapılandırmaya girmiştir. Bu yapılandırmanın temel taşlarını ise ulusal milli kimlik inşası oluşturmuştur. Azerbaycan devlet ve toplumunun yeniden inşası sürecinde vatandaşlık eğitimine nasıl bir rol biçildiği, öğretim programları kapsamında ne gibi hedefler belirlendiği bu çalışmada yanıtı aranan sorular olmuştur. Araştırmada, veri toplama aracı olarak doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Bu çerçevede, çalışmaya konu olan Azerbaycan müfredat programı, iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı okunmuş ve vatandaşlık ile ilgili vurgular/yaklaşımlar değerlendirilmiştir. Okuma ve değerlendirme işlemi tamamlandıktan sonra yapılan iki inceleme karşılaştırılmıştır. Eğer iki araştırmacı da aynı ya da çok benzer değerlendirmeler yaptıysa o yaklaşımlar araştırmaya dâhil edilmiş, çok bariz farklılıklar oluşan değerlendirmeler için ise ikinci bir kodlama turu daha yapılmıştır. Tüm metne ilişkin ortak yaklaşıma ulaşmaya kadar değerlendirme işlemi devam etmiştir. Tekrar eden farklılıklarda, iki araştırmacı birlikte metni tekrar değerlendirmiş ve ortak nihai bir yaklaşımda karar kılınmıştır. Araştırmada elde edilen verilerden hareketle, Azerbaycan ilköğretim programının vatandaşlık eğitimi kapsamındaki en önemli yönünü dil eğitimi oluşturmaktadır. 1-4 yaş grubuna hitap eden ilköğretim programı ve ardından başlayan 4-9 yaş grubuna hitap eden genel temel eğitim programında ana dil öğretimine büyük önem verilmekte; Azerbaycan vatandaşlarının kendi dillerini ve dil ile de ilişkili bir şekilde kendi kültürel değerlerini öncelikle sevmelerini ardından ise güzel ve doğru bir şekilde öğrenerek kullanmaları istenmektedir. Dil eğitiminin dışında, vatandaşlık eğitimi kapsamında milli unsurlara çok kısıtlı yer verildiği görülmektedir. Milli tarih kapsamında, öğrencilerin Azerbaycan tarihini öğrenmeleri hedeflenmekte ancak bu hedefe paralel olarak yoğun bir içerikten söz edilmemektedir. Öğretim programlarında milli konular dışında vatandaşlık eğitimi bağlamındaki vurgular, 21. Yüzyıl bilgi iletişim teknolojileri çağında Azeri yurttaşların gelişen dünya düzenine uyum sağlamalarına dönük kimi bilgi ve becerileri ihtiva etmektedir. Bu kapsamda programda üzerinde durulan hususlar, temel evrensel ahlak kuralları olarak kabul edilebilecek doğruluk ve dürüstlük gibi erdemli insan özelliklerine sahip, çevresine duyarlı, ekonomik anlamda okuryazar ve sahip olduğu bu ekonomi bilgisini günlük yaşamına aktarabilen ve kendi gelişim dönemine uygun olan güncel tartışma konularını takip eden bir öğrenciyi betimler niteliktedir.

Anahtar sözcükler: Azerbaycan, İlköğretim Programı, Vatandaşlık Eğitimi

INVESTIGATION OF AZERBAIJAN'S PRIMARY EDUCATION PROGRAMME IN TERMS OF CITIZENSHIP EDUCATION

Res. Assist. Dr. Zafer İBRAHİMOĞLU, Marmara University, zafer.ibrahimoglu@marmara.edu.tr
Expert Selda ŞAN, Marmara University, seldasan_1@hotmail.com

ABSTRACT

Abstract Citizenship education is an educational dimension which exists with different configurations in many countries in the world geography with a definition which will include all educational efforts to gain knowledge, skills and values that governments desire their citizens to have. It is seen that in some countries the citizenship education has been trying to be gained for students in with a specific discipline while in some countries it is organized with the context of citizenship education in which knowledge, skills and values have been interspersed with different disciplines. This structural figuration is a feature shaped according to the situation of educational system that the county has and can be changed, transformed in course of time. At the forefront of social structures in which education –especially citizenship education- operates, the process of nation and nation-state structuring takes place. In particular, it can be seen that governments/states ,established after political independence, could impose important tasks on citizenship education for the context of bringing together citizens and acquiring them national feelings and thoughts through education . Central Asia and its periphery takes place at the forefront of the geography where the political independence in recent history and then nation (state) structuring have been observed intensely. The new states, declaring their independence after the disintegration of the USSR, began to construct the nation state by going to differences in socio-culturel structures after acquiring that political independence. In this context, there has been an important mission for education, especially for citizenship education. Azerbaijan is one of the countries that have undergone that process. Having acquired political independence after the dissolution of Soviet Union, It has entered to new social structure under the leadership of founder leader Aliyev. The construction of national identify has consisted of the foundation of that structure. The questions asked in this research are what kind of a role is played in citizenship education and what goals have been determined in the context of curriculum in the process of the reconstruction of Azarbaijan and its society. In this study, document analysis technique has been used as a data collection tool. In this framework, the subject of the study, Azerbaijan curriculum has been read seperately by the researchers and the emphasis/approaches have been assessed. The two reviews have been compared when the reading and evaluation process were completed. If two researchers have made the same or so similar evaluations thoso approaches have been involved in this study. On the other hand, a second coding round have been made for evaluations when there have been very sharp differences between the researchers' reviews. The evaluation process have continued until the common approach for all the contexts was reached. In repetitive differences, the two researchers have reassessed the text and decided on a common final approach. Based on the data obtained from the research, within the context of citizenship education the most important direction of Azerbaijan primary education program is language education. Great emphasis is placed on native language teaching in a primary schoool curriculum for 1-4 years and then a general basic education programme for 4-9 years. It is firstly demanded from Azerbaijan citizens to love their own language and own culturel values related to the language. After that it is demanded that using them by learning them in a beautiful and correct way. But apart from language education, it is seen that there are very limited places in the national elements within the scope of citizenship education. Within the scope of national history, It is aimed that the students learn about Azerbaijani history, but there is no mention of intense content in parallel with this goal. The emphasis on curriculum related to citizenship education outside of national subjects include some knowledge and skills towards the adaptation of Azerbaijani citizens to the developing world order in the age of 21st century information communication technologies. In this context, the issues addressed in the program describe a student who has virtuous human qualities such as righteousness and honesty that can be regarded as basic universal moral principles; a tudent who is sensitive to his/her environment; who is literate in economic terms and able to transfer that knowledge of economics to his/her everyday life; and who follows current controversial issues which are appropriate to his/her developmental period.

Key Words: Azerbaijan, Citizenship Education, Primary Education Programme

MOTİFLERİMDEN MESAJIM VAR: ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE TÜRK KİLİM SANATI İLE SOSYO-KÜLTÜREL EĞİTİM

Doç.Dr. Sevgi COŞKUN KESKİN, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, scoskun@sakarya.edu.tr
Arş.Gör. Ayşegül KIRTEL, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, aseker@sakarya.edu.tr

ÖZET

Küreselleşmenin insan hayatına etkileri incelendiğinde; sosyal bağlamda en büyük yarayı kültürel değerlerin aldığı görülmektedir. İletişim ağının genişlemesi ile ortaya çıkan küresel vatandaş kavramı, olumlu yanlarının dışında bireylerin ve toplumların gelişmesi kültürel ve tarihi mirasını tehdit etmektedir. Bu tahribattan yara almamak için izlenecek en etkili yöntemlerden biri de erken çocukluk döneminde; Türk kültürüne ait kültürel hazinelerin çocuklara tanıtılması olabilmektedir. Kültürümüze ait sanat dallarına ilişkin örneklerin çocuklarımıza tanıtılması ile onların maruz kaldıkları küreselleşme olgusundan, kendi benliklerini ve kültürel kimliklerini koruyarak uzaklaşmalarını sağlayabiliriz. Çocukların kültürlerine özgü değerlerini tanımaları, kültürel ve evrensel değerleri benimsemeleri onların sorumluluk bilincine sahip bireyler olarak yetişmeleri açısından önemlidir. Bu bağlamda; erken çocukluk döneminde bu dengeyi sağlayabilecek olan sosyal bilgiler eğitimi içerisinde sosyo-kültürel eğitim verilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Sosyal bilgiler dersi çocuğun sadece yaşadığı dünyayı değil, gelecekte yaşayacağı dünyayı da bir birey olarak değerlendirmesine ve o dünya için hazırlanmasına olanak sağlamaktadır. Bu açıdan sosyal bilgiler eğitimi içerisinde verilecek olan sosyo-kültürel bağlamlar; bireylerin gelecek yaşantıları açısından, kültürel kimliğini tanıması ve koruması için ihtiyaç duydukları bilgi, beceri ve tutumu onlara sağlayabilecek birikime sahiptir. Bu kültürel birikimlerden biri de dokumacılık sanatıdır. Anadolu’da var olan zengin dokuma kültürü, insanlık kadar eski bir birikime ve geçmişe sahiptir. Dokuma tezgâhlarında dokunan kilimlere işlenen motifler; hem dokuyanın iç dünyasını bize yansıtmakta hem de sanatsal yönüyle evlerimizde yer almaktadır. Türk kilim motiflerinin her biri yüzyıllarca tezgâhlarda anlamlar kazanmıştır. Kilimlere işlenen motifler, onu dokuyan kişinin mesajını bize ulaştırmaktadır. Bu çalışmada Türk kilim motiflerinin içerdiği mesajlar doğrultusunda, çocukların Türk kilim dokumacılığını tanımaları ve kültürümüzdeki yerini anlamaları amaçlanmıştır. Bu durumdan hareketle araştırma; nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseniyle gerçekleştirilmiştir. Bu desenin seçilmesinde; araştırma konusunun doğası gereği araştırmacı öğretmenin hem katılımcı gözlemci, hem de etkinlikleri uygulayıcı unsur olarak araştırma sahasında bulunmasının gerekliliği etkili olmuştur. Araştırma; araştırmacının uygulama sürecinin içinde yer alması, araştırma grubunun 6 yaş grubu çocuklar olması sebebiyle okuma-yazma bilmemeleri; bu bağlamda araştırmacının bütün mesajlara yerinde tanıklık etmesi gerekliliği araştırma desenini şekillendirmiştir. Eylem araştırması; araştırmanın araştırma süreci içerisinde bütün etkinliklerde yer alması, etkinlikleri yürütmeye katkı sağlaması, araştırmanın sonuçlarına hızlı bir şekilde tanıklık ederek, araştırma döngüsünü yeniden planlayabilmesine olanak tanıması açısından oldukça önemlidir. Araştırmaya 20 çocuk katılmıştır. Çalışma grubun seçilmesinde, araştırma grubuna ulaşımın kolay olması bakımından amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme tercih edilmiştir. Veri toplamak amacıyla hazırlanan ve sınıfa getirilen kilim için inceleme, resimleri inceleme ve kilim tasarlama gibi etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Uygulama sürecinde 5 saatlik video kaydı yapılmıştır. Elde edilen bu görüntüler yazıya geçirilmiştir. Ardından gözlem kayıtları ile etkinlikler süresince çocukların bütün yaptıkları diğer görsel ve sözel bütün ürünler yorumsal analize tabi tutulmuştur. Araştırma sürecinde ilk olarak sınıfa getirilen el örneği kilim, çocukların incelemesi ve dokunması için yere serilmiştir. Ardından çocuklardan kilimi ören kişinin kilime gizlemiş olduğu “mesajla” ilgili fikir yürütmeleri istenmiştir. Sınıfa getirilen Türk kilim motiflerinin bulunduğu 10 adet resim çocuklara dağıtılmış ve kilimlerde bulunan motiflerin anlamları (eli belinde, bereket, akrep, kurt izi, kuş motifi vs.) açıklanmıştır. Daha sonra bu kilimlerinin renksiz şablonlarının bulunduğu kâğıtlar çocuklara dağıtılarak, istedikleri renklerde boyamaları istenmiştir. Etkinliğin son kısmında; çocuklardan istekleri, duyguları, hisleri ile ilgili vermek istedikleri mesajın gizlendiği bir kilim tasarımları istenmiştir. 20 çocuktan 19 çocuk kendi kilimini tasarlamıştır. Tasarladıkları kilimlerdeki mesajlar incelendiğinde; 7 çocuğun ailesine ve aile üyelerine sevgisini resmettikleri, 5 çocuğun mutluluğu resmettiği, 1 çocuğun üzgün oluşunu resmettiği, 1 çocuğun geometrik şekil (üçgen) çizdiği ve 1 çocuğun ise Anıtkabir’i resmettiği görülmüştür. Ayrıca diğer çocuklar kilimlerinde cesareti yansıtan figürler tasarlamışlardır. 2 çocuk kötülerle savaşabilmesi için iyiliğe cesaret motifi tasarlamıştır. 1 çocuk ise ailesini korumak için cesaret motifi çizmiştir. Bu etkinlikler ile kültürel öğelerin fark ettirilmesinin dışında çocukların bulundukları psikolojik ortamları analiz etmek için kullanılabilir.

Anahtar sözcükler: Kilim Motifleri, Sosyo-kültürel Eğitim, Erken Çocukluk Eğitimi

I HAVE A MESSAGE FROM MY MOTIFS. TURKISH RUG ART AND SOCIO-CULTURAL EDUCATION IN EARLY CHILDHOOD

Assoc. Prof. Dr. Sevgi COŞKUN KESKİN, Sakarya University, scoskun@sakarya.edu.tr
Res.Assist. Ayşegül KIRTEL, Sakarya University, aseker@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

When the impact of globalization on human life is examined, it is seen that cultural values take the biggest injury. The concept of global citizenship that came up with the expansion of communication network, development of individuals and societies affect the cultural and historic heritage outside of its positive side. One of the most effective method that will follow to not get hurt from this destruction can also introduce to child the cultural treasures related to Turkish culture to in early childhood. We can provide to keep away them that they exposure globalization phenomenon protecting their self and identity and introducing them examples of culture related to arts branches. It is important that they recognize the cultural values and adopt the cultural and global values to cultivate them as a individual have a sense of responsibility. At this point, it is necessary to give the socio- cultural education that will provide this balance in early childhood in social studies education. The social studies course allowsto not only the world where the child livesbut also evaluate in the future world where the child will live as an individual and prepare them for that world. In this respect socio-cultural contexts in social studies education have a accumulation that will provide knowledge, skills and attitudes they need in order to define and protect their cultural identity in terms of individuals' future life. One of these cultural units is the art of weaving. The rich weaving culture that exists in Anatolia has as old accumulation and history as humanity. Motifs worked on woven rugs in weaving looms take part in our house with artistic aspect and reflect the inner world of weaver. Each of the Turkish rug motifs has gained meaning in the looms for centuries. Motifs that weaves to rugs convey the message of the person who weaves it. In this research, in the direction of the messages contained in the motifs of the Turkish rugs, it is aimed that the children recognize the Turkish rug weaving and understand the place in our culture. Thus it was carried out the action research design from qualitative research methods in this study. Because of researchs' nature it was effective the presence in the field of research as a participant observer as well as as a practitioner of the activities of the researcher teacher in the selection of this design. In this research; the researcher was taken part in the research application process and research group did not know how to read and write because they are 6 years old so in this context the researcher was witnessed all the messages in place, this was also shaped the research design. Action research is very important to allow the researcher to participate in all activities within the research process, contribute to the running of the activities, give a opportunity to be able to re-plan the research cycle witnessing the results of the research quickly. 20 children were participated in the research. The easy accessibility sampling was preferred from the purposeful sampling methods in order to facilitate access to the research group in the selection of this research group. For the rug prepared to collect the data and brought to class; was performed activities like analyzing, analyzing in the picture and designing the rug. During the implementation process, 5 hours of video recording was done. It was put these acquired images on the paper. Then the observational record and all other visual and verbal products of the children during the activities were subjected to interpretive analysis. In the research process, hand knitted rugs which were first brought to class were laid out to examine and touch for children. Then it was asked that children gave an opinion about the message hidden in the rug. 10 pictures of Turkish rug motifs brought to the school were distributed to children and the meanings of the motifs placed in the rugs (hand in waist, blessing, scorpion, wolf trace, bird motif, etc.) were explained. Later, papers that was the colorless stencils of these rugs were distributed to the children and were asked to paint in the colours they wanted. At the end of your activity; it was asked to design a rug that the message they want to give was hidden from children about wishes, emotions, feelings. 19 children from 20 children was designed their own rugs. When the messages in the rugs they designed were examined; it was seen to depict 7 childrens family and their family members, 5 childrens happiness, 1 child's depression, 1 child's geometric figure (triangle), and 1 child's picture of Anıtkabir. In addition, other children were designed figures that reflect courage in their rugs. 2 kids were designed a good courage motif so they could fight the evil. One child was designed the courage motif to protect her/his family.

Key Words: Rug Motifs, Socio-cultural Education, Early Childhood Education

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇİZDİKLERİ KARİKATÜRLERDE TOPLUMDA VAR OLAN SORUNLAR

Arş.Gör. Özge TARHAN, Pamukkale Üniversitesi, ocintar@gmail.com
Öğretmen Nurgül KIZILAY, Milli Eğitim Bakanlığı, nurgulkzly02@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler dersi bünyesinde tarih, coğrafya, vatandaşlık, arkeoloji gibi bilim alanlarını içeren, bireyin geçmişini, kültürünü, yaşadığı toplumu, toplumda var olan sorunları tanımasını ve çevresinde gerçekleşen olay ve durumlara karşı bakış açısını ve algısını ortaya koymayı amaçlayan disiplinler arası bir derstir. Sosyal bilgiler dersinin içeriğinde diğer bilim alanlarına ilaveten toplumsal sorunlar da mevcuttur. Bu nedenle sosyal bilgiler dersinin amaçlarından biri de öğrencilerin çevresinde var olan sosyal sorunları tespit etmesi ve bu sorunların çözümüne yönelik araştırma ve problem çözme becerilerine sahip olmasıdır. Sosyal bilgiler ile hedeflenen beceri ve değerlerin kazandırılması ve sosyal konu ve sorunların belirlenmesi çeşitli öğretim yaklaşımları, yöntem-teknik ve materyaller ile mümkündür. Sosyal bilgilerin amaçlarına ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak sınıfta kullanılabilecek etkili materyallerden birisi de karikatürlerdir. Karikatürler öğrencilerde düşünme becerilerini, kendini ifade edebilme becerilerini, araştırma ve problem çözme becerilerini geliştirme açısından etkili materyallerden biridir. Ayrıca karikatürlerin kullanıldığı öğrenme ortamlarında öğrencilerin sosyal etkileşimi ve aktif katılımı artmakta ve kavram yanlışlarının belirlenmesinde etkili olmaktadır. Sosyal sorunların tespitinde ve yaşanan toplumun ve kültürün tanınmasında da katkısı olan karikatürlerin eğitimde ve özellikle de sosyal bilgiler dersinde kullanımı akademik başarı, tutum ve konu ile ilgili algı ve bakış açılarının belirlenmesi açısından da etkilidir. Karikatürler, öğrencide ilgiyi toplayacak özellikte olduğundan (Nichol, 1996, s.14) çizildikleri döneme ait sosyal ve politik yaşamla ilgili kuvvetli ipuçları verirler. (Heinzelmann, 2004, s.9). Ortaokul öğrencilerinin toplumsal sorunları ve bu sorunlara yönelik algı ve bakış açılarını öğrencilerin karikatür çizimleri üzerinden belirlemeyi amaçlayan bu çalışmanın problem cümlesi “Ortaokul 7. Sınıf öğrencilerinin toplumsal sorunlara ve çözümüne yönelik algısı çizdikleri karikatürlere nasıl yansımaktadır?” olmaktadır. Buna göre belirlenen problem cümlesi çerçevesinde ortaokul öğrencilerinin toplumsal sorunlara yönelik bakış açıları öğrencilerin çizdikleri karikatürler ile belirlenmektedir. Böylece, farklı illerde yaşayan öğrencilerin çevrelerindeki sorunların neler olduğu, bu sorunları nasıl algıladıkları, bu sorunlara ilişkin duygu ve düşünceleri ile öğretmenlerin karikatürden yararlanarak Sosyal Bilgiler öğretimini nasıl düzenleyeceğine ilişkin bilgiler elde edilebilecektir. Öğrencilerin toplumda var olan sorunlara ilişkin algılarını ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemeye başvurulacaktır. Aynı zamanda karikatürlerin incelenmesinde sanat temelli araştırma yaklaşımından yararlanılacaktır. Bu yaklaşım ile öğrencilerin çizimlerinden toplumsal sorun, olay ve durumlara ilişkin öğrenci algıları ve bakış açıları öğrencilerin çizimlerinin bilimsel açıdan analiz edilmesiyle ortaya konulmaya çalışılacaktır. Araştırmanın örneklemi Adıyaman’da 22 ve Denizli’de 23 olmak üzere toplam 45 ortaokul 7. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri öğrencilerin toplumsal sorunlar hakkında bakış açılarını ortaya koyan karikatürlerin yer aldığı çizim kâğıtlarından ve bu karikatürleri detaylı açıkladıkları açık uçlu soruların yer aldığı formlardan elde edilmektedir. Öğrencilerin toplumsal sorunlara yönelik algılarını belirlemek amacıyla kendi yaratıcılıklarını yansıtacakları ve üst düzey düşünme becerilerini ortaya koyacakları karikatürleri kendilerinin çizimleri istenmiştir. Ardından öğrencilerin kişisel bilgileri ve çizdikleri karikatürde anlatmak istedikleri sorun hakkında sorular ile toplumsal soruna ilişkin olası çözüm önerilerinin sorulduğu yarı yapılandırılmış görüş formları uygulanmıştır. Çizilen karikatürlerden ve formda açıklanan bilgilerden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Benzer toplumsal sorunlara ait karikatürler aynı temalar altında toplanmış ve tablolar haline getirilmiştir. Tablolara ilişkin açıklama ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırmanın bulgularından elde edilecek sonuçların bölgesel farklılıklar da dikkate alınarak değerlendirilmesi ve sosyal bilgiler öğretimine olumlu yansımaları temenni edilmektedir.

Anahtar sözcükler: Karikatür, Ortaokul, Sanat Temelli Araştırma, Toplumsal Sorunlar

SOCIAL PROBLEMS IN MIDDLE SCHOOL STUDENTS CARICATURES

Res.Assist. Özge TARHAN, Pamukkale University, ocintar@gmail.com
Teacher Nurgül KIZILAY, Ministry of National Education, nurgulkzly02@gmail.com

ABSTRACT

Social studies is an interdisciplinary course that include disciplines such as history, geography, citizenship and archaeology, and aims to enable individuals to recognise their past, culture, society and the problems that exist in the society, and form a perspective and perception towards events that occur in their environment. The contents of the social studies course contain social problems in addition to other disciplines. For this reason, one of the objectives of the social studies course is to enable students to determine the social problems that exist in their environment, and possess research and problem solving skills towards the solution of these problems. Teaching the target skills and values in social studies, and determining social issues and problems are only possible through various instructional approaches, methods-techniques, and materials. Caricatures are one of the materials that can be effectively used in accordance with the objectives of social studies and the constructivist approach. They can help develop thinking skills, expression skills, inquiry and problem-solving skills in students. Besides, in learning environments where caricatures are used, students social interaction and active participation increase, and their misconceptions vanish. The use of caricatures, which also contribute to determining social problems and recognising the society and culture individuals live in, in education and particularly the social studies course is influential on academic achievement, attitudes, and perceptions and perspectives regarding the topic. Since caricatures attract students attention (Nichol, 1996, p.14), they also reflect the social and political life of the period in which they are drawn (Heinzelmann, 2004, p.9). This study aims to identify middle school students perceptions and perspectives regarding social problems based on the caricatures they drew. The research question addressed in the study was How are the perceptions of middle school seventh graders on social problems and solutions reflected on the caricatures they draw?. In this regard, the middle school students perceptions of the social problems were identified based on the caricatures they drew. In this way, data would be gathered on what problems around middle school students are in different cities, how they perceive these problems, their feelings and thoughts on these problems, and how teachers supplement social studies instruction by using caricatures. Documentary analysis, a qualitative research method, would be used in this study. Besides, art-based research approach would be adopted in examining the caricatures. With this approach, students approaches and perspectives of social problems, events and cases would be revealed by analysing their drawings. The participants of the study are 45 seventh graders, 22 from Adiyaman province and 23 from Denizli province. The data consists of the papers on which the students drew caricatures revealing their perspectives on social problems, and the forms including open-ended questions that require detailed explanations of their caricatures. In order to identify the students perceptions of social problems, they are asked to draw caricatures in which they would reflect their creativity and reveal their high-order thinking skills. Semi-structures forms are then administered to gather data on the students personal information and the problem that they want to tell in their caricatures. The data obtained through the caricatures drawn and the information gathered through the forms were analysed. Similar caricatures were gathered under themes, and presented within tables. Explanations and interpretations were included along with the tables. The results of the study will be evaluated based on regional differences, and are expected to reflect positively on social studies instruction.

Key Words: Art-Based Research., Caricature, Middle School, Social Problems

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN GÖÇMEN ÖĞRENCİLERLE DENEYİMLERİ

Yrd.Doç.Dr. Elvan GÜNEL, Anadolu Üniversitesi, elvang@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Aysegül PEHLİVAN YILMAZ, Anadolu üniversitesi, aysegulpehlivan@anadolu.edu.tr

ÖZET

Dünyada her yıl pek çok kişi demografik, siyasi, ekonomik problemler, çevre şartlarındaki bozulmalar, eğitim şartlarındaki yetersizlikler, savaşlar vb. sebeplerden ötürü kendi ülkelerinden ayrılır ve başka ülkelerde yeni bir yaşama başlar. Son yıllarda dünya genelinde meydana gelen göçlerle ülkelerin nüfuslarında büyük değişimler olmuş ve farklı kültürlerden insanlar bir arada yaşamaya başlamışlardır. Bu nedenle bireylerin karşılıklı etkileşimde ve iletişimde bulunmaları önemli bir konu haline gelmiştir. Birbirleriyle etkileşimde ve iletişimde bulunan bireylerin bir arada uyum içinde yaşamalarını kolaylaştırmak için ülkeler siyasi güç, eğitim ve barınma gibi pek çok alanda değişim ve dönüşümü gereklilik olarak görmüşlerdir. Farklı kültürlerden gelen bireylerin bir arada yaşamalarını kolaylaştırmada ve bireylerin yaşadıkları topluma daha kolay uyum sağlayabilmesinde en önemli araçlardan biri de eğitimidir. Uygun ve etkili eğitim stratejileri sayesinde bireylerin yaşayacakları yeni yerlere uyum sürecini zorlaştıran dil problemi başta olmak üzere pek çok sorun giderilmektedir. Ancak bu sorunların giderilmesi için iyi hazırlanmış bir öğretim programı, ders kitapları ve iyi yetiştirilmiş öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır. Türkiye’de Dünya genelinde yaşanan sosyal, siyasi ve ekonomik gelişmeler sonucunda son zamanlarda yoğun göçle karşılaşan ülkelere biri olmuştur. Meydana gelen göçler nedeniyle günümüzde pek çok sınıfta etnik, dini inanç ve irsal açıdan farklı öğrenciler bulunmaktadır. Bu sınıflarda eğitim veren öğretmenlerin öğrencilere bu farklılıklarla birlikte yaşamayı öğretecek kadar yeterli bilgiye sahip olmadıkları yapılan araştırmalarda tespit edilmiştir. Nitekim, söz konusu özelliklerin bireye verilebilmesi için öncelikle bu özelliklerin onlara eğitim veren öğretmenlerde bulunması gerekmektedir. Bu çalışma, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sınıflarındaki farklı kültürlerden gelen çocuklara ilişkin yaşamış oldukları deneyimlerini anlamlandırmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır: 1. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin farklı kültürlerle bakışı nasıldır? 2. Sosyal Bilgiler öğretmenleri farklı kültür kavramını nasıl tanımlıyor? 3. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin farklı kültürlerden gelen öğrencilerle deneyimleri nasıldır? 4. Sosyal Bilgiler öğretmenleri farklı kültürlerden gelen öğrencilere Sosyal Bilgiler dersinin amaçlarını kazandırmada kendilerini nasıl değerlendirmektedir? Araştırma verilerinin toplanmasında, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgu bilim) deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji, bireyin bir olgu ya da kavramı, nasıl algıladığı, nasıl anlamlandığı, nasıl ifade ettiği ve o kavram ya da olgunun sebep ve sonuçları hakkında ne hissettiğine odaklanan araştırma yaklaşımıdır. Bu çalışmada, öğretmenlerin farklı kültürlerden gelen öğrencilere ilişkin algılarını, yaşantılarını ve deneyimlerini anlamlandırmak amaçlandığından, katılımcıların farklı kültürlerden gelen öğrenciler ile daha önceden edindikleri deneyimlerine yer vermeleri gerekmektedir. Bu nedenle, fenomenoloji bu çalışmanın doğasına uygun bulunmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sınıflarındaki farklı kültürlerden gelen çocuklara ilişkin yaşamış oldukları deneyimlerini anlamlandırmayı amaçlayan bu araştırmanın katılımcı profilini, farklı devlet okullarında görev yapan sekiz Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmuştur. Olayı derinlemesine incelemek için, araştırmacılar bilgi açısından zengin örnekler bulmayı amaçlamışlardır. Bu zenginliği sağlayabilmek için çalışmada derinlemesine bilgi edinilebilmek amacıyla sınıflarında farklı kültürlerden gelen öğrenciler bulunan öğretmenler gönüllülük esas alınarak katılımcı olarak belirlenmiştir. Fenomenoloji çalışmalarında bireyin verilen olgu ya da kavrama ilişkin deneyimlerini ve düşüncelerini ortaya çıkarmak için kullanılabilecek başlıca veri toplama aracı görüşmelerdir. Araştırmada, farklı kültürlerden gelen öğrencilerle deneyimlerine ilişkin öğretmenlerden görüş alınmak üzere katılımcılarla ikişer kez 30 dakikalık yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, doküman incelemesi yapılarak NVivo 11 paket programında analiz edilmiştir. İlk olarak satır satır kodlama yapılmıştır. Daha sonra bu kodlardan temalara ve örüntülere ulaşılmaya çalışılmış ve araştırmanın bulguları oluşturulmuştur. Araştırmanın veri analizi hala devam ettiğinden bulguların son şekline sunumda yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Deneyim, Göç, Göçmen, Sosyal Bilgiler Öğretmenleri

SOCIAL STUDIES TEACHERS' EXPERIENCES WITH IMMIGRANT STUDENTS

Assist. Prof. Dr. Elvan GÜNEL, Anadolu University, elvang@anadolu.edu.tr

Res.Assist. Ayşegül PEHLİVAN YILMAZ, Anadolu University, aysegulpehlivan@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Since political, economical, and environmental problems and shortcomings in educational systems, many people around the world leave their home countries and start a new life in another country. In recent years, populations of certain countries are dramatically increased, and thousands of people who come from different parts of the world began to live together. Therefore communication and interaction across different cultures became an important topic. Many countries around world considered change and transformation in politics, educational policies, and sheltering as a necessity in order to make immigrants' lives easier. Education is one of the significant tools that can provide immigrants with such coping strategies to easily adapt to new cultural norms that they will experience. Proper and effective educational strategies could also help those people to overcome the language barrier. However, well prepared education programs, textbooks, and well trained teachers are required in order to help immigrants to cope with such problems. Due to recent political, social, and economical developments in the world, Turkey has become a country in which so many immigrants try to live together in harmony. Thus there are many students who are ethnically, religiously, and racially different in the schools. On the other hand, throughout the literature, it is seen that many teachers lack necessary knowledge and skills to teach these students how to live together in peace and harmony. It is important that teachers should have some experiences and trainings so that they could provide their students with such knowledge and skills. Therefore this study aims to understand experiences of Social Studies teachers with immigrant students in their classes. The research questions are: 1. How do Social Studies teachers perceive different cultures? 2. How do Social Studies teachers define concept of different cultures? 3. What are Social Studies teachers' experiences with students from different cultures? 4. How do Social Studies teachers perceive themselves in terms of teaching students who come from different cultures Social Studies effectively? This study employs phenomenology in order to gather and analyze the data. Phenomenology focuses on how an individual does perceive and give meaning to a phenomenon or concept and how she/he feels during this process. In this study, since the researchers aim to understand Social Studies teachers' perception of and experiences with students from different cultures, the participants need to express their feelings about those students and share their previous experiences with them sincerely. In doing so, phenomenology was used to conduct the research. Participants of the study are eight Social Studies teachers from different public schools. In order to examine the phenomenon in-depth, the researchers aimed to find information-rich cases. Therefore by using purposeful sampling, the researchers chose Social Studies teachers who have students from different cultures in their classrooms. In phenomenological studies interviews with the participants to understand their thoughts and experiences are important. In this study, the researchers conducted two 30-minute semi-structured interviews with all the participants. Data was analyzed inductively by using NVivo 11 package program. First, data was coded line by line. Then based on the codes, the researchers developed themes and patterns and represented the findings of the study. Since the study is on going, the findings will be discussed during the presentation.

Key Words: Experience, Immigrant, Immigration, Social Studies Teachers

ADAY ÖĞRETMENLERE İZLENMESİ TAVSİYE EDİLEN BAZI FİMLERE AİT FİLM AFİŞLERİNDEKİ ÇOCUK İMGESİNİN GÖSTERGE BİLİMSEL ANALİZİ VE BU İMGELERİN SOSYAL BİLGİLER YAKLAŞIMLARINA GÖRE DEĞERLENDİRMESİ

Öğretmen Barbaros Hayırlı ÖKÜZCÜOĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı, barbaros505@gmail.com

ÖZET

Günümüzdeki kitlelere ulaşmak için kullanılan öğelerden biri filmlerdir. Filmler amaçlarına ve türlerine göre farklı kategorilere ayrılabilir. Her filmin anlatmak istediği bir mesajı ve bir teması olur. Eğitim alanında yapılan filmlerde genellikle üzerinde durulan iki temel öğe öğretmenler ve öğrencilerdir. Bu iki unsur aynı zamanda filmin tanıtım afişlerinde baskın olarak kullanılan imgelerdir. Beyaz perdedeki çocuk imgesi, filmin üretildiği zamana kadar yeryüzünde var olan paradigmalar yoluyla filmin yönetmenini, senaristini ve filmi finansal açıdan destekleyen, filmin dağıtımını yaparak izlenilmesini sağlayan prodüksiyon şirketlerini de etkileyerek yeniden şekillenen bir nesne olarak karşımıza çıkmaktadır. Afişler film üretme sürecinin önemli bir parçasıdır. Film afişleri seyircinin dikkatini çekmek, izlenilebilirliği arttırmak, filmle ilgili kabaca bilgi vermek özetle film afişini gören bireyde filmi izleme isteği sağlamak amacıyla tasarlanan reklam aracıdır. Eğitim çerçevesinden bakıldığında çocuk, diğer bir ifadeyle okul hayatı açısından öğrenci, eğitim öğretimin temel unsurlarından biridir. Öğretim programları, okullar, ders kitapları, öğretmenler gibi eğitim sisteminin birçok unsuru çocuğa/öğrenciye göre yapılandırıldığını söylemek yanlış olmaz. Çünkü eğitim öğretimin en genel amacı hedef kitlesi olan çocuğa, milli eğitim sisteminin amaçları doğrultusunda kalıcı davranışlar kazandırma ya da şekillendirmedir. Eğitim sisteminde çocuğa en yakın olan, onunla etkileşim halinde olan unsuru ise öğretmenlerdir. Buradan hareketle öğrencilerin en fazla etkileşimde olduğu öğretmenlerin onlara karşı tutum ve davranışları önem kazanmaktadır. Ülkemizde eğitimden sorumlu olan milli eğitim bakanlığı öğretmenlerin daha nitelikli, yeterli olması amacıyla atanma sürecinin başında aday öğretmenlere bir dizi film tavsiye etmiştir. Öğreten konumundaki öğretmenin, mesleki yeterlilikleri taşıması beklenmektedir. İlgili bakanlık tarafından tavsiye edilen filmlerin, ileride görev yapmaya başlayacak aday öğretmenlere rehberlik etmesi beklenmektedir. Bu çalışmada ülkemizde 2016 yılı aday öğretmen yetiştirme süreci devam ederken Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından aday öğretmen yetiştirme sürecine ilişkin yönerge ve yetiştirme programı kapsamında alınan yeni bir kararla öğretmenler tarafından izlenmesi tavsiye edilen filmlere ait film afişlerindeki çocuk imgesini incelemek ve bu imgelerin sosyal bilgiler yaklaşımları açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Diğer derslerin gündelik hayatı yakalama kaygısı en uçlarda yer alırken, sosyal bilgiler dersinin yapısı itibarıyla günlük hayatın içinde olmalıdır. Yani okuldaki hedef kitleyi öğrenci rolünle beraber çocuk rolünü de dikkate alınmalıdır. Alanyazında çocuk imgesini üzerine yapılan herhangi bir araştırma rastlanmamıştır. Nitel olarak yapılandırılan bu çalışmada göstergebilim deseni kullanılmıştır. Glesne'nin (2012) ifadesiyle “göstergebilim, işaretlere ve sembollere odaklanır ve temel olarak bilgi sağlayan her şeyle ilgilidir... Göstergebilimsel analizde belli bağlamlarda işaretlerin nasıl olduğu ya da nasıl bir anlam uyandırıldığına odaklanır.” Araştırmada nitel amaçlı örneklem türlerinden biri olan ölçüt örneklem türü (Patton, 2014: 213) kullanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda süreçte öncelikle aday öğretmen yetiştirme sürecine ilişkin yönerge ve yetiştirme programı kapsamında aday öğretmen yetiştirme sürecinde izlenmesi tavsiye edilen yirmi iki filmin tanıtım afişlerinde çocuk unsurunun yer aldığı film afişleri tespit edilmiştir. Çocuk unsurunun yer aldığı belirlenen 16 film afişinden İki Dil Bir Bavul, Olmak ve Sahip Olmak (To Be and To Have), Süpermeni Beklerken (Waiting For Superman) ve Yerdeki Yıldızlar (Taare Zameen Par) adlı dört film araştırma kapsamında ele alınan filmleri oluşturmuştur. Her bir afiş birbirinden bağımsız olarak ele alınmış ve değerlendirilmiştir. Bu afişler nitel içerik analizi ve Roland Barthes'in göstergebilimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda Milli Eğitim Bakanlığı'nın aday öğretmenlerin izlenmesini tavsiye ettiği bazı film afişlerindeki çocuk imgesinin nasıl ele alındığı ve ortaya çıkan bu imgelerin sosyal bilgiler yaklaşımları çerçevesinde değerlendirilmesi yapılacaktır.

Anahtar sözcükler: Afiş, Çocuk, Göstergebilimsel, Öğretmen, Sosyal Bilgiler Yaklaşımları

SEMIOLOGICAL ANALYSIS OF CHILD FIGURE IN MOVIE POSTERS OF SOME FILMS WHICH ARE RECOMMENDED TO BE WATCHED BY CANDIDATE TEACHERS AND EVALUATION OF THESE TRIGGERS ACCORDING TO SOCIAL STUDIES APPROACHES

Teacher Barbaros Hayırlı ÖKÜZCÜOĞLU, Ministry of National Education, barbaros505@gmail.com

ABSTRACT

Films are one of the elements for reaching the crowds of today. Films are divided into two categories according to the aims and kinds. Each film has a message and theme. The two essential elements that are often discussed in the films made in the field of education are teachers and students. These elements are also dominantly used on the film posters. The child figure on movie screen is a reformed object by affecting the director and the scriptwriter via paradigms until the time the film was directed, the production companies which distributes the films and supports the films financially. Posters are the important component of film production. Film posters are the advertisement means which draw attention of viewers, increase accountability, give rough information about the film, in short, provide desire of watching the film on the people who see the poster. From the frame of education, the child; from the frame of school life, the student is one of the main elements of education system. It is not wrong to say that educational system, such as curricula, schools, textbooks, teachers is structured according to the child. Because the general aim of the education and training is to shape or shape the child and to achieve permanent behavior in the direction of the national education system. The teacher is the closest thing to the child in the education system and interacting with it. The attitudes and behaviors of the teachers who have the most interaction with the students are gaining importance. The ministry of the education, which is responsible for education in our country, has recommended a number of films to candidate teachers at the beginning of the appointment period for teachers to be more qualified and competent. It is expected that the teacher in the position of teaching will carry out competencies related to this profession. It is anticipated that the films recommended by ministry will guide the teachers who will begin to work in the future. It is aimed to investigate that in 2016, the child figure in the film posters of the films recommended by Turkish Republic National Education Ministry teacher training and development general directorate to be followed by the teachers with a new decision taken within the framework of the instruction on the candidate teacher training process and training program and it is aimed to evaluate these images in terms of social studies approaches.. Social Studies should be in daily life as the structure of the course, while the other courses take place at the extremities of daily life catching anxiety. That is, the role of the child as well as the role of the target audience in the school. In this qualitative structured research, a descriptive design was used. According to Glesne (2012) “Semiology focuses on signs and symbols and is primarily concerned with everything that provides information.... In semiotic analysis focuses on how signs are formed in certain contexts.” One of the qualitative sample types was used in the research (Patton 2014: 213). For this purpose, the poster for the child element was found in the twenty two movie poster recommended to be watched during the candidate teacher training process within the scope of the directive for the candidate teacher training process and program. From sixteen posters in which the child element is included “İki Dil Bir Bavul, To Be and To Have, Waiting For Superman and Taare Zameen Par” . These four movies covered in the research. Each poster is handled and evaluated independently of each other. These posters were analyzed using qualitative content analysis and Roland Barthes’ semiological analysis method. It will be shared at the end of the research that the Ministry of National Education recommends the follow-up of candidate teachers and how the child figure in some movie posters is handled and these emerging images will be evaluated within the framework of social studies approaches.

Key Words: Child, Poster, Semiology, Social Studies Approaches, Teacher

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN PROGRAM YAPISI VE ÖĞRETİMİN TOPLULAŞTIRILMASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Erdoğan KAYA, Anadolu Üniversitesi, erkaya@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Sercan BURSA, Anadolu Üniversitesi, sercanbursa@anadolu.edu.tr

ÖZET

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilgiler Dersinin Program Yapısı ve Öğretimin Toplulaştırılması Hakkındaki Görüşleri Dünyada, 20. yüzyılın başlarında ağırlıklı olarak ABD’de gerçekleştirilen çalışmalarla birlikte güçlenen toplu öğretim anlayışı, kısaca birbirinden bağımsız disiplinlerin ve uygulamaların olmadığı, konuların ve sorunların çok boyutlu ve bütüncül olarak ele alındığı bir eğitim-öğretim sistemi olarak tanımlanmaktadır. Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de 20. yüzyılın başlarında toplu öğretim sistemine geçilmiştir. Ancak kağıt üzerindeki geçişin, uygulamaya pek de yansıtılmadığını söylemek mümkündür. Bunda öğretmen eğitiminden kaynaklanan çeşitli eksikliklerin de etkili olduğu söylenebilir. Bu bağlamda ne yazık ki öğretmenlerin toplu öğretim sistemini uygulamaya yönelik olarak yetiştirilmemelerinin de etkili olduğu düşünülmektedir. Toplu öğretime geçişin önemli göstergelerinden biri Sosyal Bilgiler dersi. Toplu öğretim anlayışı konusunda dikkat edilmesi gereken önemli noktalardan biri ise toplu öğretim sisteminin bir ders içinde biraz coğrafya, biraz tarih ya da biraz kimya, biraz da biyoloji işlemek şeklinde algılanmaması gerektir. Çünkü böylesi bir anlayış sadece farklı disiplinlerin art arda sıralanması olarak kalacaktır. Oysaki toplulaştırmadan anlaşılması gereken asıl şey, öğretimin tamamının kavramlar ya da problemler etrafında organize edilmesi ve işleniş esnasında değişik alanlardan bilgilerin etkili bir şekilde bütünleştirilmesidir. Bu nedenle toplu öğretim anlayışıyla oluşturulan derslerin amaçlarına ulaşabilmesi konusunda, dersin uygulayıcılarının toplu öğretim anlayışı ve ilkelerinin farkında olmaları gerekmektedir. Bir toplu öğretim dersi olan Sosyal Bilgilerin de amaçlarına ulaşabilmesi için öğretmen adaylarının da bu doğrultuda bir eğitim almaları ve toplu öğretim derslerinin uygulanışı konusunda gerekli yeterliklere sahip olmaları beklenmektedir. Buna karşın öğretimin toplulaştırılması konusunda öğretmen adaylarının yeterliklerini ortaya koymayı amaçlayan araştırmalara alanyazında pek yer verilmediği görülmektedir. Araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersinin program yapısı ve öğretimin toplulaştırılması hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Araştırmada bu amaca bağlı olarak yanıt aranacak sorular ise şunlardır: 1. Sosyal Bilgiler öğretmen adayları Sosyal Bilgiler dersinin program yapısı hakkında neler düşünmektedirler? 2. Sosyal Bilgiler öğretmen adayları öğretimin toplulaştırılması konusunda neler düşünmektedirler? Araştırma Yöntem ve Deseni; Öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi program yapısı ve öğretimin toplulaştırılması hakkındaki görüşlerini belirleme amacını taşıyan araştırma, nitel araştırma yaklaşımına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırmalar, bireylerin bir olay, olgu veya kavramla ilgili görüş, algı ve deneyimlerinin derinlemesine bir şekilde irdelenmesinde etkili olmaktadır. Bu nedenle nitel araştırma yaklaşımlarından olan olgubilim deseninden yararlanılmıştır. Katılımcıların Belirlenmesi; Araştırmanın katılımcıları belirlenirken, nitel araştırma yaklaşımına uygun olarak amaçlı örneklem yönteminde yararlanılmıştır. Araştırmada veri doygunluğu hedeflenerek baştan öğretmen adaylarına sayı sınırlılığı getirilmemiştir. Bu bağlamda araştırmacılar, Sosyal Bilgiler öğretmenliği lisans programındaki toplu öğretime ilişkin öğeleri belirlemek üzere son sınıf öğretmen adaylarının görüşlerine başvurmuşlardır. Verilerin Toplanması ve Analizi; Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşmelerle elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde kullanılan form, araştırmacı tarafından alanyazından yola çıkılarak oluşturulmuş ve bir alan uzmanı tarafından değerlendirilmiştir. Bunun ardından iki öğretmen adayı ile pilot görüşme gerçekleştirilerek forma son şekli verilmiştir. Görüşmeler sessiz bir ortam ve ses kayıt cihazı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veriler, analiz edilirken tümevarımsal bir yol izlenmiş kodlamalar yapılmış ve temalar belirlenerek anlamlı bir bütün oluşturulmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının çoğunluğu ilköğretim düzeyinde ayrık (disipliner) öğretimden çok toplu öğretimin yapılması gerektiğini savunmuşlardır. Ancak varolan Sosyal Bilgiler programında üniteler arası bağ kurma probleminin varlığına vurgu yapmışlardır. Sosyal Bilgiler öğretmenliği programındaki derslerin çoğunlukla disiplinler olduğu, toplulaştırmayı öğrenecekleri yeterli derslerinin bulunmadığını belirtmişlerdir. Akademisyenlerin de toplu öğretim konusunda birer model olması gerektiğini önermişlerdir.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler Dersi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler Programı

VIEWS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' ON SOCIAL STUDIES CURRICULUM AND INTEGRATION OF TEACHING

Assoc. Prof. Dr. Erdoğan KAYA, Anadolu University, erkaya@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Sercan BURSA, Anadolu University, sercanbursa@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Views of Social Studies Teacher Candidates' on Social Studies Curriculum and Integration of Teaching Integrated teaching, an understanding which was built up by studies mainly carried out in USA at the onset of 20th century, is basically defined as a learning-and-teaching system in which subjects and matters are handled in a multi-dimensional and holistic approach rather than separate disciplines and applications. Turkey, likewise the rest of the world, has adopted the integrated teaching principles since the onset of 20th century. However, this adaptation has not been put into full practice due to various shortcomings in teacher training. Likewise, it can be concluded that teachers are not trained in a way to apply integrated teaching. One of the important indicators of integrated teaching applications is social studies. One of the important considerations about integrated teaching is that it should not be regarded as teaching some geography, some history or some biology within a class hour since such an approach is not more than applying different disciplines respectively. Rather, what integrated teaching suggests is that the whole teaching is organized around subjects and matters and that different and necessary pieces of information is effectively combined during teaching. Consequently, teaching practitioners should be aware of integrated teaching principles in order to achieve the outcomes of courses scheduled in accordance with integrated teaching rules. Thus, social studies teacher candidates should also obtain necessary training and skills to fulfill the objectives of Social Studies- a integrated teaching course. The literature, yet, seems to lack studies that put forward the competencies of teacher candidates considering integration of teaching. The aim of the study is to specify the views of social studies teacher candidates on the course curriculum and integration of its teaching. In line with the research aim, research questions governing the current study are: 1. What do social studies teacher candidates think about the curriculum of social studies? 2. What do social studies teacher candidates think about the integration of teaching? Research Method and Design; the present study that aims to specify the views of social studies teacher candidates on the course curriculum and integration of its teaching has a qualitative research paradigm. Qualitative studies are effective in deep probing the perceptions and experiences of individuals about an incident, a phenomena or a notion. Thus, the present study follows a phenomenological method. Sampling; the participants of the current study has been determined through purposeful sampling method. For data saturation, the number of the participants was not limited. In this regard, the researchers resorted to the views of senior students majoring at Social Studies teaching department to specify components of integrated teaching. Data Collection and Analysis; the data for the current study was collected through semi-structured interviews. The form used in the semi-structured interviews was constructed by the researchers depending on the literature and was analyzed by a domain expert. Later, the interview form was piloted on two teachers and revised. Interviews were carried out in a silent setting and was audio recorded. The analysis of the data was conducted in an inductive manner, the data was coded and a meaningful whole was achieved through themes. The results of the study showed that majority of the participants agreed on the integrated teaching on primary education rather than disciplinary approach. They also emphasized the problem of associating units on the present social studies curriculum. The participants stated that the courses at the social studies teaching department are mostly disciplinary and that they lacked the chances of learning about integrated teaching. They also suggested that the academics should set an example regarding integrated teaching.

Key Words: Sosyal Bilgiler Dersi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler Programı

TARİH VAKFI'NIN GENEL EĞİTİM SİSTEMİNE YÖNELİK FAALİYETLERİ

Yrd.Doç.Dr. Refik TURAN, Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi, refikturan76@hotmail.com

ÖZET

1980’li yılların ortalarından itibaren Soğuk Savaş Döneminin sona ermesi, küreselleşme ve bilgi toplumunun gelişimi, ülkenin her yönüyle dışa açılması, Avrupa Birliği’ne üyelik çabaları, toplum üzerindeki devlet tekelinin gittikçe kalkması, izlenen liberal ekonomi politikaları ve medya ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler gibi iç ve dış nedenlerin etkisiyle Türkiye’de sivil toplum canlanmaya ve akademik, toplumsal ve siyasal sistemler içinde gittikçe daha fazla yer almaya başlamıştır. Bir sivil toplum örgütü olarak Tarih Vakfı 1991 yılının Eylül ayında 264 aydın tarafından “Türkiye’de barış, karşılıklı anlayış ve çağdaş tarih bilincinin gelişmesi amacıyla” kurulmuştur. Vakfın kurulduğunda Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı olan ismi 2005 yılında Tarih Vakfı olarak değiştirilmiştir. Geniş bir yelpazede faaliyet göstermekle birlikte Tarih Vakfı’nın faaliyetlerini genel olarak kurum ve sektör tarihi, sözlü tarih, yerel tarih, tarih eğitimi ve ders kitapları, müzecilik, insan hakları ve genel eğitim sistemi alanlarında yoğunlaştırdığı gözlenmektedir. Vakfın özellikle son yıllarda genel eğitim sistemini etkilemeye yönelik faaliyetlere ağırlık verdiği anlaşılmaktadır. Tarih Vakfı benzer amaçlı ulusal ve uluslararası kuruluş ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği halinde başta demokrasi ve insan hakları ve eğitim olmak üzere geniş bir alanda gündeme taşıma, kamu oyu yaratma, yaygınlaştırma, talep yaratma veya var olan talepleri örgütlemek suretiyle resmi karar mekanizmaları üzerinde değişim baskısı yaratma yönünde araştırma, yayın ve bilimsel etkinlikler yürütmektedir. Bu araştırmanın amacı Tarih Vakfının genel eğitim sisteminde değişiklikler yaratmaya yönelik faaliyetleri, genel eğitim sistemine yönelik görüş ve önerileri ile eğitim sistemi üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Araştırmada genel tarama modeli ve doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Söz konusu amaca ulaşmak için Tarih Vakfı tarafından yayınlanan çeşitli kitap, dergi, rapor, broşür vb. yazılı materyaller ile vakfın web sitesi, e-broşür, e-bülten gibi elektronik materyallerden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda Tarih Vakfı’nın Türkiye’de genel eğitim sistemini etkilemeye yönelik olarak başlıca “Ders kitaplarında insan hakları I”, “Ders kitaplarında insan hakları II”, “Ders kitaplarında insan hakları III”, “Toplumsal ve siyasal çatışmaların yaşandığı toplumlarda uzlaşma aracı olarak eğitimin rolü” ve “Türkiye’de formel eğitim sisteminde eşitsizliğin izlenmesi için sivil toplumun mobilize edilmesi (Eğitimde ayrımcılığın izlenmesi)” projelerini yürüterek sonuçlandırdığı, bu projelerin sonuç raporlarında genel eğitim sistemine yönelik kapsamlı eleştiriler ile çözüm önerilerine yer verdiği anlaşılmıştır. Söz konusu sonuç raporlarında yer verilen önerilerin başlıcaları şunlardır: Eğitim sisteminde merkeziyetçi ve tekçi yapıya son verilmesi, Milli Güvenlik Bilgisi derslerinin müfredattan çıkarılması, okullarda “andımız” ve diğer marşların okutulmasından vazgeçilmesi, daha önce müfredattan çıkarılmış olan Demokrasi ve İnsan Hakları dersinin içeriği gözden geçirilerek tekrar müfredata sokulması, “her türlü yoruma açık” Atatürk milliyetçiliği kavramıyla getirilen sınırlamanın kaldırılması, anadilde eğitim hakkının tanınması, Kürt Dili ve Edebiyatı dersinin müfredata dahil edilmesi, Türkiye’de yaşayan tüm halkların dillerinin seçmeli ders olarak okutulması, azınlık okullarıyla ilgili mevzuat ve politikalar oluşturulurken mütakabiliyet esaslarının gözetilmemesi, azınlık okullarının tüm masraflarının devletçe karşılanması, azınlık okullarındaki müdür baş yardımcılığı pozisyonlarının kaldırılması, azınlık okullarında Türkçe ve Türkçe kültür derslerini okutacak öğretmenlerin bu okul yöneticileri tarafından belirlenmesi, “hem adı hem içeriğiyle bir endoktrinasyon dersi olan” Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin Türkiye Cumhuriyeti’nin toplumsal, ekonomik ve siyasal tarihini daha kapsamlı ele alacak çağdaş Türkiye tarihi dersi olarak yeniden biçimlendirilmesi. Yukarıda belirtilen taleplerin bir kısmı son yıllarda kabul görerek eğitim sistemine yansıtılmakla birlikte bu değişiklikler üzerinde Tarih Vakfı’nın gerçekte ne kadar etkisinin olduğu konusu tartışmalıdır.

Anahtar sözcükler: Sivil Toplum, İnsan Hakları, Türk Eğitim Sistemi, Tarih Vakfı

ACTIVITIES RELATED TO THE GENERAL EDUCATION SYSTEM OF THE HISTORY FOUNDATION

Assist. Prof. Dr. Refik TURAN, Aksaray University Eğitim Fakültesi, refikturan76@hotmail.com

ABSTRACT

The civil society started to become active and to be involved in academic, social and political systems with the effect of internal and external reasons such as the end of Cold War since the mid of 1980s, globalization and the development of information society, international expansion of the country in every aspect, the efforts to become member to the EU, the abolition of the state monopoly over the society, the liberal economy policies followed and the developments in the media and communication technologies. As a non-governmental organization, the History Foundation was established in September 1991 by 264 intellectuals in order to develop peace, mutual understanding and the consciousness of contemporary history in Turkey. When the Foundation was founded, the name of the Turkish Foundation for Economic and Social History was changed to the History Foundation in 2005. It is observed that the History Foundation concentrates its activities in the field of institution and sector history, oral history, local history, history education and textbooks, museology, human rights and general education system, while operating in a wide range of activities. It is understood that the Foundation has especially focused on activities aimed at influencing the general education system in recent years. The History Foundation collaborates with national and international organizations and non-governmental organizations for similar purposes and conducts research, publications and scientific activities aimed at creating a push for change on official decision-making mechanisms, especially by carrying out a wide-ranging public debate on democracy and human rights and education, creating public opinion, dissemination, creating demand or organizing existing demands. The purpose of this study is to reveal the activities of the History Foundation to create changes in the general education system, the views and recommendations on the general education system and the effects on the education system. General survey model and the document analysis method were used in the research. Written materials such as various books, magazines, reports, brochures etc published by the History Foundation and electronic materials such as the website of the foundation, e-brochure, e-bulletin were used to reach the mentioned aim. As a result of the research, it was understood that the History Foundation carried out and concluded the projects of 'Human rights in textbooks I', 'Human rights in textbooks II', 'Human rights in textbooks III', The role of education as a means of reconciliation in societies in which social and political conflicts are experienced, Mobilization of civil society to monitor inequality in the formal education system in Turkey (Monitoring the discrimination in education) to affect the general education system in Turkey and it involved comprehensive criticisms related to the general education system in the final reports. The main points of the proposals mentioned in the final reports are : Ending the centralized and monolithic structure in education system, removal of National Security Information courses from the curriculum, the abandonment of national oath and other anthems at schools, reviewing the content of the Democracy and Human Rights lesson that was previously removed from the curriculum and implementing it back into the curriculum, removal of the restriction brought with the concept of Atatürk nationalism 'open to any kind of comment', Recognition of the right to education in the mother tongue, inclusion of Kurdish Language and Literature course into the curriculum, allowing all the different languages of the people living in Turkey to be taught as optional courses, disregarding mutuality principles while establishing the legislation and policies related to the minority schools, all the expenses of the minority schools being met by the government, removal of the position of principal assistant director in minority schools, the teachers who will teach Turkish and Turkish culture courses in minority schools being determined by these school administrators, the Turkish Republic History of Revolution and Kemalism lesson which is an indoctrination course with its name and content, being reshaped as the course of contemporary history of Turkey to focus on the social, economic and political history of the Republic of Turkey more comprehensively.

Key Words: Civil Society, Human Rights, Turkish Education System, History Foundation

TÜRKİYE'DE İLKÖĞRETİM TARİH ÖĞRETİMİNDE ERMENİ SORUNU VE TEHCİR

Yrd.Doç.Dr. Refik TURAN, Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi, refikturan76@hotmail.com

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu'nda 19. yüzyılın ortalarında ortaya çıkan ve Ermeni sorunu olarak adlandırılan Ermeni ulusal hareketleri Gümrü Antlaşmasına kadar devam etmiştir. Gerek Ermeni sorunu gerekse I. Dünya Savaşı sırasında, 1915 yılında Kafkas Cephesinde savaş alanlarına yakın bölgelerde yaşanan Ermeni vatandaşların Rus ordusuyla irtibatını kesmek amacıyla zorunlu olarak başka bölgelere göçürülmesi (tehcir) olayı aradan yaklaşık elli yıl geçtikten sonra, 1970'lerden itibaren tarihsel gerçekliğinden koparılarak ve çarpıtılarak dünya gündemine taşınmaya başlanmış ve uluslararası ilişkilerde gittikçe artan bir oranda Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı kullanılan politik bir araç niteliği kazanmıştır. Başlangıçta özellikle ABD ve Avrupa'da yerleşik Ermeni diasporası tarafından, 1991 yılından sonra ise bağımsızlığını kazanan Ermenistan Cumhuriyeti'yle birlikte 1915 Ermeni tehcirinin dünya kamuoyuna Ermenilere karşı yapılan bir soykırım olarak sunma yönünde yoğun ve kararlı bir propaganda yürütülmektedir. Ermeni örgütlerinin bu şekilde asılsız iddiaları ve çarpıtmaları karşısında Türkiye Cumhuriyeti'nin de söz konusu tarihsel olayların gerçekte hangi şartlar altında ve nasıl gerçekleştiği hususlarında ulusal ve uluslararası kamuoyunun doğru bilgilenmesini sağlayıcı ciddi önlemler alması ve bu önlemleri kararlı ve sürekli bir şekilde uygulaması büyük önem taşımaktadır. Şüphesiz ki alınması gereken bu önlemlerin başında öğretim programları ve ders kitaplarında öğrencilerin konuyla ilgili doğru ve tam bilgilenmelerini sağlamaya yetecek kadar bilgilere uygun bir tarzda yer verilmesi gelmektedir. Bu araştırmanın amacı ilköğretim okullarında okutulan Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programları ve ders kitaplarında Ermeni sorunu ve Tehcir ile ilgili konuların ele alınış şeklini ortaya koymak ve değerlendirmektir. Araştırmada tarama modeli ve doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında ilgili derslerin öğretim programları ve ders kitapları incelenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre 1980'li yılların başlarına kadar ilköğretim okullarında okutulan ders kitaplarında Ermeni sorunu ve tehcir konularına yer verilmediği, 1970'li yılların başlarından itibaren Ermeni terör örgütü ASALA'nın faaliyetlerinin başlaması üzerine ilk defa 1981 yılında ortaokullarda okutulmaya başlanan Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi dersi öğretim programına Ermeni sorunu ve sonucu başlıklı bir konu ile konuyla ilgili bir okuma parçasına yer verilmiştir. Ortaokullarda 1985 yılında okutulmaya başlanan Milli Tarih dersi öğretim programında Ermeni sorunu ve tehcir ile ilgili konulara yer verilmemiş, sadece programın açıklamalar kısmında öğretmenlerden derslerde Türk milletinin Ermenilerle bir sorunu olmadığı ve son zamanlarda dış güçlerle desteklenip Türkiye'nin yabancı ülkelerdeki elçilik görevlilerine karşı giriştikleri cinayetler karşısında Türk milletinin siyasal oyunların tuzağına düşmeyeceği hususlarını vurgulamaları istenmiştir. 1998-1999 öğretim yılından itibaren ilköğretim okullarında Milli Tarih derslerinin yerine okutulmaya başlanan Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı ve ders kitaplarında da Ermeni sorunu ve tehcir ile ilgili konulara yer verilmemiştir. 2000'li yılların başlarına gelindiğinde Ermeni diasporası ve Ermenistan Cumhuriyeti'nin Ermeni tehcirini dünya kamuoyuna soykırım olarak aksettirme ve çeşitli ülkelerin parlamentolarından bu doğrultuda karar çıkarttırma faaliyetlerinin hız kazanması üzerine Türkiye bu propaganda ve faaliyetlere karşı daha kapsamlı ve etkili bir takım önlemler alma yoluna gitmiştir. Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı 2002 yılında ilk ve ortaöğretimde tarih dersi öğretim programları ve ders kitaplarında Ermeni sorunu ve tehcir konularına oldukça ayrıntılı bir şekilde yer verilmesine karar vermiştir. 2005-2006 öğretim yılından itibaren yapılandırmacı yaklaşıma geçiş kapsamında hazırlanan yeni ilköğretim Sosyal Bilgiler dersi öğretim programına bahsedilen karar yansıtılmamış, Ermeni sorunu ve tehcir konularına yer verilmemiştir. Bu dönemde daha önceden olduğu Sekizinci sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı ve ders kitabında Ermeni sorunu ve tehcir konularına yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Ermeni Sorunu, Milli Tarih, Sosyal Bilgiler Dersi, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Tehcir

THE ARMENIAN QUESTION AND RELOCATION IN PRIMARY SCHOOL HISTORY TEACHING IN TURKEY

Assist. Prof. Dr. Refik TURAN, Aksaray University Eğitim Fakültesi, refikturan76@hotmail.com

ABSTRACT

The Armenian national movements that emerged in the Ottoman Empire in the mid-19th century and were called the Armenian question continued until the Gümrü Treaties. Either known as Armenian question or the relocation process which made it obligatory for the Armenian citizens to emigrate to other regions near the war regions in the Caucasian front in the year 1915 in order to cut their connection with the Russian army was broken away from the historical reality after 50 years starting from the 1970s and was distorted and started to appear in the world agenda and it has become a political tool to be used against Turkish Republic greatly. An intense and decisive propaganda is carried out initially by the settled Armenian diaspora, especially in the USA and Europe, to present the 1915 Armenian relocation as a genocide against the Armenians together with the Republic of Armenia, which gained its independence after 1991. It is very important that the Turkish Republic take serious measures to enable the national and international public to be correctly informed about under which circumstances and how it actually took place and implement these measures determinedly and continuously, against such unsubstantiated claims and distortions of the Armenian organizations. Undoubtedly the most important of these measures is to include the information which will be enough for the students to be informed correctly and completely related to the topic in the curricula and textbooks. The purpose of this study is to reveal and evaluate the way how the issues of Armenian question and relocation are addressed. Survey model and document analysis method were used in the research. Within the research, the curriculums and the textbooks have been examined. According to the findings obtained as a result of the research, the issues of Armenian question and relocation were not included in the textbooks studied in primary education schools until the beginning of the 1980s. From the beginning of the 1970s after the Armenian terrorist organization ASALA (Armenian Secret Army for the Liberation of Armenia) started its terrorist acts, a reading passage was included related to a topic titled the Armenian problem and its result in the Turkish Republic History of Revolution which started to be studied in secondary schools the first time in 1981. The topics related to the Armenian question and relocation were not included in the National History curriculum that started to be taught in 1985 in the secondary schools, It is only in the explanations of the program that the teachers are asked to emphasize that the Turkish nation does not have a problem with the Armenians, the Turkish people will not fall into the trap of political games in the face of the murders against Turkey's embassy officials in foreign countries which have recently been supported by external forces, in the lessons. The topics related to the Armenian question and relocation weren't included in the Social Studies curriculum and the textbooks which started to be used in primary education schools starting from the academic year 1998-1999 instead of National History courses. In the beginning of 2000s, after the Armenian diaspora and Armenian Republic's efforts to reflect the Armenian relocation as a genocide to the world public opinion and to manipulate the parliaments of various countries to issue decisions accordingly quickly, Turkey has started to take more comprehensive and effective measures against these propaganda and activities. In this context, the Ministry of National Education decided to give a very detailed coverage of the Armenian question and relocation in history curricula and textbooks in primary and secondary education in 2002. The decision mentioned in the new primary education Social Sciences curriculum prepared within the transition to the constructivist approach since 2005-2006 wasn't reflected, the Armenian question and relocation were not included. The issues of Armenian question and relocation were included in the 8th class Turkish Republic History of Revolution and Kemalism course curriculum and the textbook in this period previously.

Key Words: Armenian Question, History Teaching, National History, Relocation, Social Studies Lesson, Turkish Republic History of Revolution and Kemalism

TÜRKİYE'DEKİ ASKERİ DARBELERİN LİSE TARİH DERS KİTAPLARINA ETKİLERİ: 27 MAYIS 1960-12 MART 1971 ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Hüseyin YÜRÜK, Kamu Denetçiliği Kurumu /Kamu Denetçisi,
huseyinyuruk@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmada ‘Türkiye’de gerçekleştirilmiş askeri darbelerden 27 Mayıs 1960 ve 12 Mart 1971 Darbesi’nin lise tarih ders kitaplarına nasıl etki ettiğini?’ ortaya koymak amaçlanmıştır. Tarih Ders kitaplarının mevcut rejimler tarafından bir araç olarak kullanılma çabası okul/mektep kavramıyla birlikte ortaya çıkmış eski bir yaklaşımdır. Yaygın olarak ifade edildiği gibi sadece ulus devletlerin ortaya çıkışıyla değil evveliyattan itibaren bu yöntem, Devletler tarafından iyi/sadık/muti vatandaşlar yetiştirmek üzere kullanılmıştır. Bu gücü kullanmak isteyen iktidar sahiplerinin onaylanmış bilgi ve değerleri bir araya getirerek hedef kitleye sundukları ders kitapları kültür aktarımına aracılık etmenin yanı sıra politik bir söylem de taşımaktadırlar. Modern çağın tarih eğitimcileri, tarih eğitiminin araçsallaştırılarak disiplin dışı amaçlarla kullanılmasına karşı çıkmaktadırlar. Demokrasisi yerleşmiş ülkelerde tarih eğitimcilerinin bu anlamdaki çabaları hedeflerine varmışken, askeri vesayetle yönetilen ya da askerlerin darbeyle yönetime el koyduğu ülkelerde tarih eğitimi toplumu tektipleştirme planının bir parçası haline gelmektedir. Tarih derslerinin darbeci askerlerin etkisiyle şekillenmesi, bir takım problemleri de beraberinde getirmiştir. Tarih derslerinin savaşların merkeze alındığı militer bir bakış açısıyla ele alınması öğrencide ‘öteki’ merkezli duyguları güçlendirerek, militarist eğilimler uyandırmaktadır. Eğitimi ‘bir toplum dizayn etme mekanizması’ olarak gören Darbeci subayların bu anlayışla darbelerin hemen ardından tarih derslerine de yön vermeye çalıştıkları bilinen bir gerçektir. Askeri darbe ile yönetilen ülkelerde darbeciler tarih eğitimi darbe ideolojisinin bir parçası olarak gördüklerinden müfredatlara, derslere, kitaplara müdahale etmişlerdir. Esasen bir çok tarih eğitimcisi, Türkiye’de tarih öğretiminin öteden beri devletin ideolojik yapılanmasının bir unsuru olarak kullanıldığı görüşünü paylaşmaktadır. 27 Mayıs 1960 Darbesinden itibaren ise ülkemizde de bu yöntem sürekli kendini göstermiş, tarih dersleri yeni bir toplum inşa etmenin bir parçası olmuştur. Darbeci subayların eğitim ile yakından ilgilendiğinin çok sayıda vesikası olmakla birlikte ülkemizde yapılmış son iki eğitim kanununun darbe döneminin bir ürünü olması, eğitim yoluyla toplumu dizayn etme çalışmasının geldiği boyutu göstermesi bakımından önemli ve anlamlıdır. Darbecilerin etkisiyle yazdırılmış lise tarih ders kitaplarında; komşu devletler potansiyel düşman olarak ilan edilmekte, siyaset, hükümet, sivil yönetim gibi kavramlar ötekileştirilmekte, askerler ve askeri yönetimler ülkenin yegâne sahibi ve kurtarıcısı olarak gösterilmektedir. Bu yaklaşım savaş ve militarizm duygusunu güçlendirilmekte, demokrasi ve sivil iktidarlar itibarsızlaştırılmaktadır. Araştırılan Dönemin Lise tarih ders kitaplarında yükselen sol fikirleriyle paralellik arz eden Rusya taraftarlığına ket vurmak için okuyucuların bilinçaltlarına yerleştirilmek üzere ‘Rusya Düşmanlığını içeren’ bir kurgu yapılmıştır. Dönemin tarih yazımının yönlendirme amaçlı olduğu ders kitaplarında bu amaç belirgin bir şekilde dikkat çeker. Bu araştırmada; Dönem ile ilgili Hukuki Mevzuat ve Metinler, Hükümet Programları ve Kalkınma Planları, Milli Eğitim Şura Kararları, Tarih Öğretim Programları doğrultusunda şekillenen, lise tarih ders kitapları doküman incelemesine tabi tutulmuştur. 27 Mayıs ve 12 Mart Darbesi öncesi liselerde okutulan son tarih ders kitapları ile kurdurulmuş askeri darbe hükümeti döneminde yazdırılmış ilk lise tarih ders kitapları arasındaki farklılıklar incelenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; Dönemin Lise Tarih Ders Kitaplarının metinleri toplu olarak analiz edildiğinde; Darbecilerin Atatürk İlkeleri ve Laiklik gibi ilkeler üzerinden vatandaş yetiştirmeyi esas aldıkları, Dış Siyasette NATO’cu yaklaşım ve darbeleri meşrulaştırma söylemi izledikleri, Türk Tarih Tezini sahiplendikleri, Tarihteki Çin Devletine karşı bir sempati besledikleri, Eski Türklerin askerlikle ilgili yönlerine abartarak yer verdikleri, Rusya, Fransa ve Arap Düşmanlığı, ABD ve İngiltere dostluğu açısından yönlendirme yaparak vatandaş yetiştirmeyi esas aldıkları, Osmanlı Devlet adamlarını ve yönetimini itibarsızlaştırıp, darbeleri ve darbeciliği meşrulaştırdıkları söylenebilir. Ders kitaplarındaki bu darbeci anlayış, demokratik bir gelecek kurmanın önünde duran en büyük engellerden biridir.

Anahtar sözcükler: Vatandaş Yetiştirme, 12 Mart Darbesi, 27 Mayıs Darbesi, Lise Tarih Ders Kitapları

INFLUENCE OF THE MILITARY COUPS IN TURKEY ON HIGH SCHOOL HISTORY TEXTBOOKS MAY 27, 1960 AND MARCH 12 EXAMPLES

MA Student Hüseyn YÜRÜK, Kamu Denetçiliği Kurumu /Kamu Denetçisi, huseyinyuruk@hotmail.com

ABSTRACT

In this study, it is intended to reveal “how the military coups of May 27, 1960 and March 12, 1971 in Turkey influenced high school history textbooks”. Trying to use history textbooks as a tool by existing regimes is an old technique which emerged together with concept of school in general. This method not only has been used with the emergence of nationalist governments (as commonly expressed) but it has also been used previously by countries to raise good/loyal/ obedient citizens. In addition to mediating culture transfer of preapproved facts and values to the target masses by authorities who want to use this power, these books also contain a political discourse. Teaching history in a country ruled by military guardianship or seized by military coup is becoming a part of society stereotyping plan. With this approach, it is a known fact that the coup officers who see education as a mechanism to design society also try to influence history curriculum directly after the coup. In countries ruled by a military coup, since the coup see history education as a part of coup ideology, they have intervened into the curriculum, courses and books. This method has shown itself constantly in our country since the 27 Mayıs 1960 coup with history lessons becoming a part of building a new society. There are many documents showing that officers involved in the coup were also very interested in education. This along with the fact that the last two Education Laws are a product of the coup period are significant indicators of the extent of the effort to design the population through education. Shaping high school history classes under these officer’s influence has brought with it a number of problems. These war-centric history classes taken from a military viewpoint reinforce ‘marginal’ sentiments in students that evoke militarist inclinations. In Highschool History textbooks written under the influence of insurgent officers, neighboring countries are declared as potential enemies, concepts like politics, government, and civilian authority are marginalized, and the military and military regimes are shown as the sole owner and savior of the country. This approach serves to strengthen the sense of war and militarism while discrediting democracy and civil power. In this study, document examinations of legislations and legal texts pertaining to the period, Government Programs and Development Plans, National Education Council Decisions, and high school history textbooks shaped according to History curriculum were carried out. Differences between the last history textbooks taught in high schools before the 27 may and 12 march coup and the first textbooks written in the military coup government period were investigated. Content analysis method was used to analyze the data. The results show, when period high school history textbooks were collectively analyzed, we can acknowledge that the coup government aimed to educate civilians based on principles like Atatürk’s principles and Secularism; used speech which supported a NATO-friendly approach in foreign policy and legitimized coups; laid claims to the Turkish History Thesis; were sympathetic to Ancient China; included military aspects of the Old Turkic dynasties and states in great and exaggerating detail; aimed to sow enmity against Russia, France and Arabs; while pushing for friendship with USA and England; and discredited Ottoman Dignitaries and government while legitimizing coups and those who carry them out.

Key Words: High School History Textbooks, March 12 Coup, Raising Citizens, May 27 Coup

SANAT TEMELLİ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

Yrd.Doç.Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, nkurt@aku.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Tuğba SELANİK AY, Afyon Kocatepe Üniversitesi, tsay@aku.edu.tr

ÖZET

Sanat kendi çağındaki insanlar arasında olduğu kadar, tarihi süreçte farklı dönemlerde yaşayan insanlar arasında da bir köprü kurar. Bazen sanat eserleri o andaki uygarlık sözcüklerini sonraki kuşaklara ulaştıran tanıklardır. Sosyal bilgiler öğretiminde resim, minyatür ve fotoğraf gibi sanat eserlerinden yararlanılarak öğrencilerin sosyal bilgiler dersine karşı olumlu tutum geliştirmeleri ve derse aktif katılımları sağlanabilir. Öğrenciler sanatçı ve sanat eseri incelemeleri ile; eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma, bilgi teknolojileri kullanma, girişimcilik, sosyal katılım, empati, mekan algılama, zaman ve kronolojiyi algılama, değişim ve sürekliliği algılama ve Türkçe'yi doğru, güzel ve etkili kullanma gibi becerileri geliştirebilirler. Ayrıca bu çalışmalar kapsamında estetik değeri de öğrencilere kazandırılabilir. Bu bağlamda sosyal bilgiler dersinde sanattan yararlanmanın geçmiş, bugün ve gelecek arasında bağ kurma bağlamında öğrencilere katkı sağlayacağı; bunun yanı sıra entelektüel gelişimleri açısından da katkılar getireceği söylenebilir. Sanat temelli olarak işlenen sosyal bilgiler dersinin ilkökul öğrencilerinin görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesini amaçlayan bu nitel araştırma Afyon İl Merkezi'nde yer alan bir devlet ilkokulunun 4. sınıfına devam etmekte olan 12'si kadın 14'ü erkek olmak üzere toplam 26 öğrenci ile gerçekleştirilecektir. Uygulama süreci başlamadan önce 1 hafta süre ile ilkökul öğrencilerine bir sanat eserinde bulunması gereken özellikler, sanat eserlerini yorumlama, çeşitli sanatçılar ve yaşam öyküleri gibi konularda atölye çalışmaları gerçekleştirilecektir. Uygulama sürecinde ise sosyal bilgiler dersinin farklı öğrenme alanlarındaki kazanımlarla dünyaca tanınmış sanatçıların tabloları, minyatürleri ve heykellerinin görselleri ile ilişkilendirilerek 4 hafta süre ile sanat temelli sosyal bilgiler öğretimi gerçekleştirilecektir. Derslerde sanat eserleri kazanımlar bağlamında yorumlanacak; sanatsal bağlamda yorumlanacak; tablolardan yola çıkarak ilkökul öğrencilerinin şiir, öykü gibi yollarla duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlanacaktır. Bunun yanı sıra her dersin sonunda ilkökul öğrencilerinden sosyal bilgiler günlükleri yazmaları istenecektir. Sosyal bilgiler günlükleri ve ilkökul öğrencilerinin yazmış olduğu öykü, şiir..vb yazılı ürünler doküman analizi yoluyla incelenecek; tümevarım analizi yoluyla çözümlenecektir. Tümevarım analizi, verileri tanımlama, kodlama ve sınıflandırma sürecidir. Tümevarım analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Araştırmada, tümevarım analizi kapsamında verilerin kodlanması, temaların bulunması, verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması, bulguların yorumlanması aşamaları izlenecektir. Tümevarım analizi kapsamında ilkökul öğrencilerinin yazmış olduğu günlüklere ve yazılı ürünlere sayfa ve satır numarası verilecektir. Tüm bölümler araştırmacılar tarafından birlikte doldurulacaktır. Araştırma sonunda elde edilen verilerin sanat temelli sosyal bilgiler öğretimi bağlamında araştırmacılara ve uygulayıcılara ışık tutması umulmaktadır. Sanat eserlerinin hangi kazanım ve değerlerle ilişkilendirildiği de tablo biçiminde verilerek 4. Sınıf düzeyinde sanat temelli sosyal bilgiler öğretimi konusunda kaynak olarak kullanılması amaçlanmaktadır. İlkokul öğrencilerinin sanat temelli sosyal bilgiler dersini ilgi çekici ve eğlenceli bulduğu araştırmada beklenen sonuçlar arasındadır. Bunun yanı sıra ilkökul öğrencilerinin işlenen derslerin kendilerine akademik, sosyal, duyuşsal ve psikomotor boyutlarda sağladığı katkılara ilişkin görüşlerinin yapılacak uygulamalara ışık tutması beklenmektedir. İlkokul öğrencilerinin temalar altında toplanan görüşleri tablolastırılarak verilecek bunun yanı sıra ilkökul öğrencilerinin görüşlerinden yapılan doğrudan alıntılarla desteklenecektir. Uygulama sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin olarak ilkökul öğrencilerinin günlüklerinde belirttikleri görüşlerin etkili uygulamalara zemin sağlaması beklenmektedir. Bu araştırmanın farklı ders, konu, değer, beceri ya da ara disiplinler bağlamında ve hatta disiplinler arası düzeyde gerçekleştirilecek araştırmalara ışık tutması umulmaktadır. Yapılan alan yazın taraması sonucunda sanat temelli sosyal bilgiler öğretimine yönelik gerçekleştirilen bir uygulama ya da nitel bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda araştırmanın alan yazındaki boşluğu doldurması umulmaktadır.

Anahtar sözcükler: Doküman İncelemesi, İlkokul Öğrencileri, Sanat Temelli Sosyal Bilgiler Öğretimi, Sosyal Bilgiler

TEACHING SOCIAL STUDIES BASED ON ART

Assist. Prof. Dr. Nuray KURTDEDE FİDAN, Afyon Kocatepe University, nkurt@aku.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Tuğba SELANİK AY, Afyon Kocatepe University, tsay@aku.edu.tr

ABSTRACT

Art build a bridge among people both at the past and present periods. Art works may transfer civilization to next generations. In the social studies course it is possible to improve students' attitudes towards the course and to reinforce their active involvement using art, miniature and photographs. Through the reviews of art works and artists students may improve many distinct skills, including critical thinking, creative thinking, communication, research, the use of information technologies, entrepreneurship, social participation, empathy, perception of space and time, change and continuity and a good command of Turkish language. In addition, such activities may make students to acquire aesthetic values. In short, it can be argued that using art works in social studies courses may provide an opportunity to connect the past, present and future periods and to improve many distinct skills of students. The study aims at revealing the views of the primary students about social studies courses based on art. The study is designed as a qualitative research. The participants of the study will be twenty-six primary school students attending the fourth grade at a public school in Afyon. Of them, 12 will be girls and 14 will be boys. Before the implementation an one-week workshop will be organized concerning the major qualities of art works, the interpretations of art works and the biographies of different artists. During the implementation process the stated objectives of the course social studies will be related to art works by famous artists such as paintings, miniatures and sculptures and this designed course will be delivered to students for four weeks. These art works will be interpreted in the context of the stated objectives and artistic works. In addition, students will be asked to express their views and emotions through poems and stories based on the paintings offered. Students will also be asked to keep a diary following each course. The data of the study will be collected through document analysis. In the analysis the products of students such as diaries and poems, stories will be examined using inductive analysis. The findings of the study are thought to be useful for educators. The findings are also be used as a source for planning the fourth grade social studies courses. It is expected that the students participated in the study will find the courses as joyful and interesting. It is also expected that such a design of the course will positively contribute to students' academic, social, affective and psychomotor skills. The findings will be presented through tables which show the student views based on categories and the findings will be complemented with direct quotations. If any problem is mentioned in the student diaries, these views will also inform future activities in the social studies courses. The study may be carried out in different courses and about different values and gains. Given that there are not so many studies about the social studies courses based on art or any educational activity about this topic, it is hoped that the study will fill the gap in the literature.

Key Words: Doküman İncelemesi, İlkokul Öğrencileri, Sanat Temelli Sosyal Bilgiler Öğretimi, Sosyal Bilgiler

ORTAOKUL 8. SINIF ÖĞRENCİLERİN TEOG SINAVINA YÖNELİK ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA İNCELENMESİ

Arş.Gör. Pınar TAĞRİKULU, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, pinar.iskin@omu.edu.tr
Doç.Dr. Alper KESTEN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, alperkesten@gmail.com

ÖZET

Eğitim alanında çalışan uzmanlar eğitim öğretim faaliyetlerinin ortak amaçlarından birinin bireyleri hayatta bulundukları noktadan daha üst seviyelere taşımak olduğu konusunda hemfikirdirler. Bu amaca ulaşılıp ulaşılamadığını belirlemek için pek çok çalışma yapılmakta ve elde edilen veriler eğitim politikalarının şekillendirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Ülkemizde bu değerlendirmeler genel olarak dönem içerisinde hedeflenen konuların bitiminde yazılı veya çoktan seçmeli sınavlar şeklinde yapılırken zaman zaman farklı ölçme ve değerlendirme teknikleri de kullanılmaktadır. Bu sınavlar bir yandan öğrencilerin mevcut durumlarını değerlendirmede önemli veri kaynakları olurken diğer taraftan da öğrenciler üzerinde baskı unsuru olarak görülmektedir. Çünkü ilkökul seviyesinden üniversite seviyesine kadar öğrencilerin karşılaştıkları sınavlar yalnızca dönem içerisinde yapılan sınavlarla sınırlı kalmamakta, öğrencilerin geleceğini önemli ölçüde şekillendiren merkezi sınavlar da öğrencilerin yaşantısında önemli bir yer tutmaktadır. Merkezi sınavlarda öğrenciler kendi aralarında bir rekabete girmekte ve istedikleri okula gidebilmek için yeterli puanı almaya çalışmaktadırlar. Dolayısıyla bu süreçte yaşananlar ve sınavların kendisi öğrenciler için önemli stres kaynaklarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. İlköğretimden ortaöğretime geçişteki okul değişikliği aşamasında da girilen sınavlar, geçmişte LGS, OKS, SBS gibi farklı isimler ve farklı içeriklerle yapılırken 2013 yılı itibarıyla TEOG (Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş) ismini almıştır. Sınavların ismi veya uygulanma şekli nasıl olursa olsun öğrenciler üzerinde yarattığı etki değişmemiş, her zaman için sınavlar öğrenciler üzerinde önemli bir baskı unsuru olarak karşımıza çıkmıştır. Bu sınavlara giren öğrencilerin hissettikleri baskıyı etkileyen pek çok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler başta aile, daha sonra öğrencilerin sosyal çevreleri ve öğretmenleri olabilmektedir. Aileler, çevre ve öğretmenler öğrencilere sınavda başarılı olmaları için telkinlerde bulunurlarken zaman zaman öğrencilere gereğinden fazla yüklediklerini fark edememekte, bu durum öğrencileri başarılı olmak yerine başarısızlığa sürükleyebilmektedir. Öğrencilerin zihinsel, bedensel ve ruhsal gelişimlerinin önemli bir evresinde girdikleri bu sınavlar, sağlıklarını da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu gibi durumların neticesinde akademik açıdan başarılı olsa da zihinsel, bedensel ve ruhsal açıdan sağlıklı bireylerle karşı karşıya kalılabilmektedir. Literatüre bakıldığında TEOG ve benzeri nitelikteki sınavlara yönelik çalışmaların çok sayıda olmadığı saptanmıştır. Dolayısıyla bu gibi sınavların öğrencilerin zihinlerinde nasıl şekillendiği de ortaya konulamamıştır. Bu çalışmada 8. sınıfta TEOG sınavı ile karşı karşıya kalan öğrencilerin bu sınava hangi anlamları yüklediklerini ve bu sınava yönelik zihinlerinde hangi şemaları oluşturduklarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaçla öğrencilere TEOG sınavı ile ilgili zihinlerinde geliştirdikleri metaforları yazabilecekleri birer form dağıtılmıştır. Bu formda öğrencilere öncelikle “TEOG denilince aklınıza gelen ilk ifadeyi aşağıdaki boşluğa yazar mısınız?” sorusu yöneltilmiş ardından “TEOG benim için.....benzer. Çünkü.....” şeklinde zihinlerinde TEOG sınavına yönelik geliştirdikleri metaforu nedeni ile belirtmelerini sağlamaya dönük bir cümle kalıbı verilmiştir. Öğrencilere formu doldururken nelere dikkat etmeleri gerektiği ile ilgili açıklamalar yapılmıştır. Çalışma grubu Samsun ilinde, 2016-2017 eğitim öğretim yılında 8. sınıf seviyesinde olan, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı 4 ortaokulda okuyan 179 öğrenciden oluşmaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin zihinlerindeki TEOG kavramı ile ilgili metaforların (mecazların) ortaya konulması amaçlandığı için nitel araştırma tekniklerinden mecazlar yoluyla veri toplama kullanılmıştır. Bu teknik, bir veya birkaç açık uçlu soru ile araştırılan konuda görüşülen kişilerden çok zengin mecazlar elde edilebilmesini sağlaması nedeniyle tercih edilmiştir. Çünkü elde edilen verilerin çeşitliliği bir metafor çalışması için oldukça önemli görülmektedir. Çalışma kapsamında elde edilen verilerin değerlendirilmesinde bir nitel araştırma tekniği olan içerik analizi seçilmiştir. Çalışmanın analizi devam ettiği için sonuçlar ve öneriler araştırmanın bitiminde paylaşılabacaktır.

Anahtar sözcükler: Metafor, Ortaokul, TEOG

ANALYSIS OF 8TH GRADERS' PERCEPTIONS ABOUT TEOG EXAM THROUGH METAPHORS

Res.Assist. Pınar TAĞRIKULU, Ondokuz Mayıs University, pinar.iskin@omu.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Alper KESTEN, Ondokuz Mayıs University, alperkesten@gmail.com

ABSTRACT

Experts in education are in agreement that one of the common purposes of educational activities is to carry individuals to higher levels than they are in life. Many studies are conducted to find out whether this purpose is reached and the data obtained play a significant role in shaping education policies. In our country, while these assessments are generally made in the form of written exams or multiple choice exams at the end of the targeted subjects within a semester, different assessment and evaluation techniques can also be used from time to time. While these exams are important data sources in assessing students' current states on the one hand, they are seen as factors of pressure on the other hand because exams that students are faced with from primary school to university level are not only confined to exams within a semester, central exams which shape students' futures significantly also have an important place in students' lives. In central exams, students compete against each other and try to get sufficient scores to enter the school they want. Thus, their experiences during this process and the exams create one of the important stressors for students. While the exams that students take during the process of transition to secondary education from primary education have been conducted with different names and different content in the past, they have taken the name TEOG (transition from primary to secondary education) as of 2013. No matter what their names or manners of application are, their effects have not changed and exams have always appeared as a significant element of pressure on students. There are a great number of factors affecting the pressure felt by the students taking these exams. These factors can be primarily family, then students' social environment and teachers. While families, their environment and teachers instill into students to succeed in exams, sometimes they cannot realize that they overload students and this situation can lead students to failure instead of success. These exams students take in an important stage of their mental, physical and spiritual development can have a negative influence on their health. As a result of such situations, we can see individuals who are mentally, physically and spiritually unhealthy although they are academically successful. Not many studies have been found in literature about TEOG and similar examinations. Thus it has not been put forward how such exams are shaped in students' minds. The purpose of this study is to find out what kind of meanings 8th graders attribute to this exam and to find out which schemas they form in their minds for this exam. For this purpose, students were given forms to write down the metaphors they develop in their minds about TEOG exam. In this form, the students were first asked the question "Can you write down the first expression that comes to your mind about TEOG?", then they were given a pattern as "for me, TEOG is like..... because....." to make them state the metaphor that occurs in their mind with the reason for it. Students were given explanations on what to be careful about while filling in this form. The study group consists of 179 8th graders studying at 4 different secondary schools of Ministry of Education in Samsun during the 2016-2017 academic year. Since the purpose of the study was to present the metaphors in students' minds about the concept of TEOG, the technique of collecting data through metaphors was used. This technique was preferred since it enables obtaining rich metaphors from the people interviewed about the researched subject through one or a few open-ended questions because the variety of the data obtained is very important for a metaphor study. Content analysis was chosen for the analysis of the data obtained within the context of the study. Since the analysis process is still continuing, results and suggestions will be given when the study is completed.

Key Words: Metafor, Ortaokul, TEOG

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİNDE NELER DEĞİŞTİ? KURUM YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA BİR İZLEM ÇALIŞMASI

Doç.Dr. Alper KESTEN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, alperkesteng@gmail.com
Arş.Gör. Şule EGÜZ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, suleeguz@gmail.com

ÖZET

Eğitim, toplum içinde yürütülen ve temeli insan faaliyetlerine dayanan toplumsal bir kurumdur. Öğrenciler de eğitim-öğretim yılı içerisinde akademik olarak neler öğrendiklerini ve deneyimlerini Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) dersi aracılığıyla yansıtmaktadırlar. Bu ders kapsamında uygulamada ya da bu uygulamaya bağlı bir faaliyette yer alan öğrenciler yalnızca okulda öğrendikleri teorik bilgilerle kalmayıp; bu ders aracılığıyla özellikle birlikteliği, gönüllülüğü ve dayanışmayı temsil eden resmi ve sivil toplum kuruluşlarının da desteğiyle öğrendikleri bilgileri hayata geçirebilmektedirler. Bu araştırmada ise resmi ve sivil toplum kuruluşlarındaki yöneticilerin THU dersine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda, kurum yöneticilerinin görüşleri incelenmiş ve araştırmacıların birinin sekiz yıl önce yapmış olduğu çalışmayla karşılaştırılarak değerlendirmelerde bulunulmuştur. Araştırma, 2008-2009 yılında yapılan çalışmanın 8 yıl sonra aynı kurum ve kuruluş yöneticileriyle aynı görüşme formu kullanılarak yapılan bir izlem (follow-up study) çalışmasıdır. Bu kapsamda 2008-2009 ve 2016-2017 öğretim yılında resmi ve sivil toplum kuruluşlarındaki yöneticilerin THU dersine ilişkin görüşleri alınmıştır. Sonuçta 2008-2009 öğretim yılında yapılan ilk çalışma verilerinin 2016-2017 öğretim yılında toplanan verilerle karşılaştırılması, buna paralel olarak kurum yöneticilerinin sekiz yıllık bir süreçten sonra daha ayrıntılı bir şekilde değerlendirme yapmaları amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2008-2009 öğretim yılında öğrencilerin THU dersi kapsamında gittikleri Samsun'daki resmi ve sivil toplum kuruluşlarından toplam dokuz ve 2016-2017 öğretim yılında ise toplam yedi kurum yöneticisi pozisyonundaki bireyler oluşturmaktadır. İkinci çalışmada ilk çalışmada ulaşılan iki kurumun yer almamasının temel sebebi söz konusu kurum yöneticilerinin değişmesi ve görüşme talebini reddetmeleridir. Bu bakımdan ikinci çalışmada ilk çalışmada da katılımcı konumunda olan yedi kurum yöneticisinin görüşlerine yer verilmiştir. Araştırmada 2008-2009 öğretim yılında yapılan çalışmayla karşılaştırma yapmak amacıyla Kesten ve arkadaşları (2011) tarafından hazırlanan ilk çalışmada da kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Araştırmada yalnızca bir kurum ile yapılan görüşme dışındaki bütün görüşmeler kurum yöneticilerinin ofislerinde yapılmıştır. Söz konusu bir kurum ile yapılan görüşme ise kuruluşun Samsun temsilcisinin öğretmen olması sebebiyle boş bir sınıf içerisinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler ortalama ilk çalışmada 30-35 dakika, son çalışmada ise 30-45 dakika arasında sürmüştür ve ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Son çalışmada ses kaydına izin vermeyen bir kurum yöneticisinin THU ile ilgili görüşleri ise görüşme esnasında not alınarak çalışmaya eklenmiştir. Araştırma etiği çerçevesinde katılımcıların isimleri ve bağlı oldukları kurumlar çalışma içerisinde kullanılmamıştır. Bu nedenle katılımcı yedi kurum yöneticisine K1, K2,...K7 arasında değişiklik gösteren rumuzlar verilerek kodlanmıştır. İlk çalışmada ise katılımcı dokuz kurum yöneticisi Y1, Y2, ... Y9 olarak kodlanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde yine ilk çalışmada da kullanılan nitel araştırmalar için tasarlanan analiz tekniklerinden betimsel analiz yaklaşımı tercih edilmiştir. Bu doğrultuda veri analizine her bir görüşme transkriptinin baştan sona okunmasıyla başlanmış ve daha sonra elde edilen veriler araştırmacılar tarafından sistematik olarak kodlanmıştır. Araştırmanın kodlama aşamasında satır-satır analiz (line by line analysis) yaklaşımı kullanılmıştır. Bu bağlamda bir kelime, kelime öbekleri ya da bir cümle verilerin analiz sürecinde bir birim teşkil etmiştir. Yapılan sistematik kodlamanın ardından, katılımcı görüşleri arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemek amacıyla metinler arası sürekli karşılaştırma (constant comparison) metodu kullanılmıştır. İlk çalışmada nitel verilerin analizinde QSR NVivo 7.0 programı kullanılırken, son çalışmada analiz sürecinde bu programdan yararlanılmamıştır. Araştırmanın doğruluk ve inandırıcılığını sağlamak amacıyla görüşme yapılan kurum yöneticilerinin görüşleri üzerinde herhangi bir yorum yapılmaksızın doğrudan aktarılmıştır. Analiz bulguları THU'nun gerekliliğine ilişkin görüşler, THU'nun kurumun işleyişine etkileri ve kurum yöneticilerinin THU sürecinde karşılaştığı sorunlar (öğrenci, üniversite, danışman kaynaklı sorunlar) kategorileri altında incelenmiştir. Bulgular incelendiğinde THU'nun gerekliliğine ilişkin öğretmen adaylarının toplumsal ilişkiler kurma, iletişim, mesleki gelişim, toplumsal farkındalık ve merhamet duygusu, özgüven sağlama, sosyal proje ve etkinlik geliştirme, sosyal bilinç oluşturma, duygu, düşünce, davranış ve alışkanlık geliştirme, hayata uyum sağlama gibi alanlarda uygulamanın yararlı olabileceği düşüncesiyle THU'nun gerekli olduğu bu bağlamda ilk çalışmayla benzerlikler taşıdığı tespit edilmiştir. Son çalışmada kurum yöneticileri ilk çalışmadan farklı olarak 'liderlik' özelliğine değinmezken; iletişim, sosyal proje ve etkinlik geliştirme gibi alanlarda uygulamanın yararlı olabileceğini ileri sürmüşlerdir. THU'nun kurum işleyişine etkileri kategorisinde ise ilk çalışmada olduğu gibi yöneticiler THU'nun hem olumlu hem de olumsuz yöndeki etkilerine değinmişlerdir. Ancak yapılan analizde uygulamanın olumsuz etkilerinin son çalışmada daha fazla sayıda kurum yöneticisi tarafından dile getirildiği belirlenmiş ve sekiz yıl önce uygulamada yaşanan sorunların devam ettiği tespit edilmiştir. Uygulama sırasında karşılaşılan olumsuzluklar için kurum yöneticileri THU'nun daha fazla nasıl etkili olabileceği, uygulama ve düşünsel temelde sunulacak hizmetlerin daha fazla nasıl verimli olabileceğiyle ilgili etkili ve kalıcı çözüm konusunda üniversitenin kurumlarla işbirliği kurması, öğrencilerin bilinçlendirilmesi, faaliyet öncesi ve sonrası öğrencilere değerlendirme yapılması, kuruma bağlı olmayan insanlara THU kapsamında destek verilmesi, THU'nun tüm bölümlere yayılması, bilgilendirme toplantıları yapılması, taleplerin resmi kanallarla iletilmesi, ders içeriklerinin zenginleştirilmesi ve planlı olarak faaliyetlerin yürütülmesi gibi öneriler geliştirmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Kurum, Öğretmen Adayı, Topluma Hizmet Uygulamaları, Yönetici

WHAT CHANGED IN COMMUNITY SERVICE LEARNING COURSE? A FOLLOW-UP STUDY FROM ORGANIZATION ADMINISTRATORS' POINT OF VIEW

Assoc. Prof. Dr. Alper KESTEN, Ondokuz Mayıs University, alperkesten@gmail.com

Res.Assist. Şule EGÜZ, Ondokuz Mayıs University, suleeguz@gmail.com

ABSTRACT

Education is a social institution which is carried out in the society and which is based on human activities. Students reflect what they learn academically and their experiences within an academic year through Community Service Learning (CSL) course. Students who participate in a practice or in an activity connected with this practice do not just confine themselves to theoretical knowledge; they can also put into practice what they learn with the support of governmental and non-governmental organizations which represent togetherness, volunteering and cooperation. This study was conducted to find out the views of administrators in governmental and non-governmental organizations about the CSL course. In line with this general objective, the views of administrators were examined and assessments were made by comparing these with a study conducted eight years ago by one of the researchers. This study is a follow-up study which was conducted by using the same interview form with the administrators of the same organizations eight years after a study conducted in 2008-2009. The views of administrators in governmental and non-governmental organizations during the academic years 2008-2009 and 2016-2017 were taken about the CSL course. The objective was to compare the data collected during the 2008-2009 academic year with the data collected during the 2016-2017 academic year and to enable the administrators of the organizations to make a more detailed assessment after a period of eight years in parallel with these results. The study group consisted of the administrators of a total of nine governmental and non-governmental organizations which students attended as part of CSL course during the 2008-2009 academic year and the administrators of a total of seven governmental and non-governmental organizations which students attended as part of CSL course during the 2016-2017 academic year. The primary reason why two organizations in the first study did not take part in the second one was that the administrators of the organization had changed and the new administrators refused the request for interview. In respect to this, the views of seven administrators, who were participants in both studies, were included. Semi-structured interview form, which was prepared by Kesten et al. (2011) and used in the first study, was administered to compare with the study conducted in 2008-2009 academic year. All the interviews, except for one, were conducted in the offices of the administrators. This one interview was conducted in an empty class since the Samsun representative of the organization was a teacher. The interviews took 30-35 minutes on average in the first study and 30-45 minutes in the second study and they were recorded with a tape recorder. In the second study, the views of one of the administrators, who did not allow voice recording, was noted down during the interview and added to the study. Within the ethical framework, the names and organizations of the participants were not used inside the study. Thus, the administrators of the seven organizations were coded as K1, K2,...K7. In the first study, the nine participants were coded as Y1, Y2, ... Y9. For the analysis of the research data, descriptive analysis approach, an analysis technique for qualitative researches which was also used in the first study, was preferred. Accordingly, data analysis started with reading each interview transcript from beginning to end, and then the data obtained were coded systematically by the researchers. Line by line analysis was used for the coding of the study. Within this context, a word, a phrase or a sentence formed a unit during the analysis process of the data. Following the systematic coding, constant comparison method was used to find out the similarities and differences between the views of the participants. While QSR NVivo 7.0 program was used for data analysis in the first study, this program was not used in the second study. To ensure the accuracy and plausibility of the study, the views of the administrators were quoted directly without making any comments. The results of the analysis were examined under the categories of views about the necessity of CSL, the effects of CSL on the functioning of the organization and the problems encountered by administrators during the process of CSL (student, university, advisor-oriented problems). When the results were examined, it was found that the administrators thought CSL was necessary for enabling prospective teachers to form social relationships, and in fields such as communication, professional development, social awareness and the feeling of compassion, self-confidence, developing social projects and activities, forming social awareness, developing feelings, thoughts, behaviors and habits, and adapting to life. In this regard, the results were found to be similar with the results of the first study. While the administrators did not mention "leadership" in the second study unlike the first study, they asserted that the practice could be useful in fields such as communication, social project and developing activities. In the category of the effects of CSL on the functioning of the organization, the administrator mentioned both positive and negative effects of CSL, like the first study. However, the analysis showed that the negative effects of the practice were mentioned by more administrators and the problems experienced in the practices 8 years ago were found to continue. For the negations experienced during the practice, the administrators developed suggestions such as cooperating with the university about how CSL can become more effective and how the practice and the services given on intellectual basis can become more effective, enabling students to become more conscious, making assessments with the students before and after the practice, giving support to people not affiliated with the organization within the context of CSL, spreading CSL to all areas, organizing contact meetings and conducting planned activities.

Key Words: Kurum, Öğretmen Adayı, Topluma Hizmet Uygulamaları, Yönetici

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARIYLA “YARDIMSEVERLİK DEĞERİ” HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Cihan KARA, Artvin Çoruh Üniversitesi, cihankara@artvin.edu.tr
Lisans Öğrencisi İbrahim Ferat KAYA, Artvin Çoruh Üniversitesi, ibrahimferatkaya@gmail.com

ÖZET

“Değer” (Wert, Value, Valeur, Kıymet) kavramı Bir sosyal grubun veya toplumun bütününün kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak için üyelerinin çoğunluğu tarafından uygun ve gerekli oldukları kabul edilen, onların ortak duygu, düşünce, amaç ve çıkarlarını yansıtan doğru olanı ve olmayanı belirleyen temel standartlardır. (Özlem, 2002)Bireyin kendisini, toplumun ise bireyi kontrol etmesini sağlayan unsurların başında değerler gelmektedir. (Kalin, 2017)Küreselleşmeyle birlikte dünya genelinde ortaya çıkan intihar saldırıları, cinayet, gasp, hırsızlık gibi suçların nedenlerinden birinin değer eksikliği olduğuna dair fikir birliği vardır. (Ulusoy, Dimaç, 2012; Tillman, 2000; Deveci, Ay, 2009) Değerlerin zayıf olduğu toplumlarda bunalımların çıkması kaçınılmazdır. Çünkü değerler, bireylerin hayata bakış açısını ve amaçlarını belirleyen, aldığı kararları etkileyen, inançlarını yansıtan ve davranış ölçülerini oluşturan bir tercihtir. Değerler tutum ve davranışların olması gereken şekli hakkındaki inançlar bütünüdür. Cüceloğlu (2016)’nunda vurguladığı gibi “İnsan davranışlarını yönlendiren değerler toplumsal baskıya gerek kalmaksızın davranışa dönüşürler. Davranışlar ya zorunlu uyma davranışı, yani dış disiplin yoluyla olur ya da içselleştirilerek kişinin kendine mal ettiği değerler vasıtasıyla olur. Onurlu bir yaşam için insan davranışlarını yönlendiren korku ve disiplin değil, değerler olmalıdır. Korkudan kaynaklanan disiplin, korku kaynağı ortadan kalktığı zaman kaybolur. Değerlerden kaynaklanan iç disiplin ise, değer değişmediği sürece devam eder.” Bu bağlamda az çok kalıcı davranış değişikliği oluşturma süreci olarak tanımlanan eğitim sahasının davranış değiştirme ve oluşturmaya yönelik olarak değerleri hesaba katmaması büyük eksiklik olacaktır. Değerler eğitime önem verildiğinde ise meseleye genellikle bilişsel olarak yaklaşmış ve duyuşsal alan ihmal edilmiştir. Hâlbuki değerler duyuşsal alan içerisinde yer alan düşünce ve eylemlerimizi etkileyen, onlara yön veren ölçütlerdir. Sinirbilimci Canan (2017)’ın da vurguladığı gibi beyin duygusal bağlantı kurmadığı ve önem atfetmediği hiçbir şeyi ilânihaye kaydetmez. 2016 Güz Yarıyılında Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) dersinde Ardanuç ilçesinde yaşayan Açıköğretim Fakültesi öğrencisi bir görme engelliye sesli versiyonu mevcut olmayan ders kitabı 13 Sosyal bilgiler öğretmen adayı tarafından okunarak sesli kitap oluşturulmuştur. Araştırmacılarından İ.F. Kaya’nın da içinde yer aldığı bu uygulamanın öğretmen adaylarının yardımseverlik değerine ilişkin görüşlerinde meydana getirdiği değişimler tespit edilmeye çalışılmaktadır. Çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmış nitel araştırmanın olgu bilim türüne göre yapılmıştır. Bu yöntem, durumu ya da olayı derinlemesine betimlemeye fırsat tanıması, verilerin bütün derinlik ve zenginliği ile değerlendirilmesi, araştırmacıya olay ve olguları yakından izleme imkânı vermesi (Balci, 2006) anlamayı, yorumlamayı esas aldığı için içeriden gözlemi, empati ile görüşmeyi ve yeniden inşa edilen bilginin araştırmacı tarafından yorumla zenginleştirilmesini öngörmesi nedeniyle tercih edilmiştir. (Bal, 2013). Sonuç olarak “THU insanın yardımseverlik yönünün daha çok artmasına sebep oluyor. Başka insanlara yardımcı olmak çok güzel bir duygu bunu yaşadım” ; “ Daha öncede yardımseverlik konusunda bir şeyler yapıyordum fakat tam anlamıyla oturmamıştı. Bu çalışmayla bu değeri tam olarak kazandım.” Gibi dönütlerle THU ve benzer etkinliklerle değerlerin duyuşsal alana hitap ederek içselleştirilmesine ve davranış hale getirilmesinde büyük öneme sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Topluma Hizmet Uygulamaları, Yardımseverlik Değeri

THE OPINIONS OF PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS ABOUT ASSISTANCE VALUE WITH COMMUNITY SERVICE PRACTICES

Assist. Prof. Dr. Cihan KARA, Artvin Çoruh University, cihankara@artvin.edu.tr
University Student İbrahim Ferat KAYA, Artvin Çoruh University, ibrahimferatkaya@gmail.com

ABSTRACT

The notion of value (Wert, Value, Valeur, Asset) is the way to reflect the common feelings, thoughts, goals and interests of a social group or society, which are considered appropriate and necessary by the majority of its members to ensure their existence, unity, it is the basic standard that determine what is true and what is not true. (Özlem, 2002) Values are at the forefront of the elements that enable the individual to control himself / herself and the community to control the individual (Kalin, 2017). There is a consensus that the lack of value is one of the causes of crimes such as suicide attacks, murder, extortion and theft in the globalizing world. (Ulusoy, Dimaç, 2012, Tillman, 2000, Deveci, Ay, 2009) Depressions are inevitable in society where values are weak. Because values are a preference that determines the point of view and purpose of individuals, affects their decisions, reflects their beliefs and constitutes their behavioral criteria. Values are all about beliefs about how attitudes and behaviors should be. As Cüceloğlu (2016) emphasizes, Values that direct human behavior turn into behavior without the need for social pressure. Behaviors are either through compulsory behavior, that is, through external discipline, or through the values internalized by the individual. There must be values, not fear and discipline, that direct human behavior for an honorable life. The discipline that comes from fear is lost when there is no fear source. Internal discipline arising from values continues as long as the value is not changed. In this context, the field of education, defined as the process of creating a more or less lasting behavioral change, will remain a major shortcoming without values. When value education is emphasized, the value is usually cognitively addressed and the affective area neglected. However, values are the criteria that influence and direct our thoughts and actions in the affective field. As the neuroscientist Canan (2017) emphasizes, the brain does not internalize anything that it does not establish emotional connection and does not attach importance to. In the Fall Semester of 2016 for a blind student of Open Education Faculty living in Ardanuç district of Artvin. 13 students who is Coruh University Education Faculty Community-Service Practices (CSP) course have prepared an audio book. It is attempted to determine the changes that this practice, which Kaya who is one of the researchers has been involved in, have brought about in the opinions of pre-service teachers regarding the value of benevolence. The research conducted in this study is based on the phenomenological design of the qualitative research model. This method enables the researcher to enrich the interpretation by means of in-depth description of the state or event, depth and richness of the data, allowing the researcher to closely monitor the events (Balci, 2006), allowing internal observation, interviewing with empathy. As a result, CSP is causing a great increase in human benevolence, I have had a very good feeling to help others; I was already doing something about benevolence, but it was not sitting right, and I've earned it fully with this work. As a result, THU and similar activities have resulted in the values having a great influence in emotional field.

Key Words: Community Service Practices, Social Studies, Assistance Value

NURETTİN TOPÇU’NUN EĞİTİM ANLAYIŞI VE SOSYAL BİLGİLER ÜZERİNE DÜŞÜNMELER

Doç.Dr. Zafer ÇAKMAK, Fırat Üniversitesi, zcakmak@firat.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Birol BULUT, Fırat Üniversitesi, birolbulut1@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Cengiz TAŞKIRAN, Fırat Üniversitesi, cengiztaskiran1@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ülkemizin kültürel kodlarını çok iyi okuyabilen Nurettin Topçu’nun eğitim ile ilgili ortaya koymuş olduğu fikirlerini sosyal bilgiler perspektifinden bir incelemeye tabi tutmak ve dolayısıyla sosyal bilgilere bir referans daha kazandırmaktır. Araştırma nitel bir desende yapılandırılmıştır. Bu bağlamda nitel araştırma metodolojisi içerisinde yer alan doküman inceleme yönteminden yararlanılmıştır. Bu yöntemle oluşturulan araştırmada, tarama modeli kullanılmıştır. Doküman inceleme, “nitel araştırmada çalışılan problemle ilgili yazılı, görsel materyal ve malzemelerin araştırmaya dahil edilmesi” olarak tanımlanmaktadır. Bu tür çalışmalarda, toplanan (ulaşılabilir) veriler sayılara indirgenmez. Asıl amaç, araştırılan konu ile ilgili okuyucuya betimsel ve gerçekçi bir resim sunmaktır. Bu araştırmada, doküman inceleme; araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamı ve araştırmanın amacına uygunluğu nedeniyle kullanılmıştır. Topçu, eğitimi; zihniyeti ve kimliği inşa eden, bireyde düşünme ve algılama biçimi oluşturan, karakteri adeta bir gergef gibi işleyen, milli ve manevi değerleri kazandıran bir insan olma sanatı olarak görür. Dolayısıyla eğitim, modern dünyanın pozitivist dayatmasına karşı sadece bir hesap makinesi niteliğinde kişiler yetiştirmekle kalmamalı, aynı zamanda bireyin ruhuna da istikamet veren, Mevlana’nın da dediği gibi pergel misali bir ayağı, kendi kültüründe, kendi irfanında, kendi merkezî kimliğinde; öbür ayağı dünyayı dolaşan, dünyaya açılan fertleri yetiştirmeye katkı sunmalıdır. Nurettin Topçu, eğitim politikalarını belirleyen ve yürütenlerin güttüğü eğitim dâvasının sadece teknik bir dâva olduğunu söyler. Bütün mektepler fen mektebi olma yolundadır, milli mektep de bu yüzden can çekmektedir, der. Son birkaç asırdır ülke ve millet olarak geri kalmışlığımız, en azından batının bilim ve teknik olarak hızına yetişememişimiz Türk bilim ve fikir adamları tarafında çokça dile getirilmiş, çareler aranmıştır. Hatta Topçu’nun da ifadesiyle eğitim davası nerdeyse sadece teknik bir zeminde hareket etmiş ve asırlarca dünyaya kültür ve medeniyetiyle örnek olmuş bir milletin kültür ve medeniyetinden kopması görmezden gelinmiş veya göz yumulmuştur. Batıcılık sevgisi ve özlemiyle dolu kimi düşünce adamları, bizi biz yapan değerleri bu milletin Avrupa’yla kucaklaşmasını engelleyen birer ayak prangaları olarak görülmüştür. İşte tam bu noktada, materyalist eksenli düşünceler eğitim programlarını tamamen sarıp sarmalarken, kültür ve medeniyetine bağlı, yeniliklere açık Topçu gibi Türk fikir adamları, adeta karanlığa ışık tutan bir meşale gibi düşünceleri ile gençliğe yeniden yön verme gayretinde olmuşlardır. Topçu’nun insan yetiştirme noktasında okul ile ilgili ortaya koymuş olduğu düşünceleri sosyal bilgilere bir hedef, bir rota niteliğindedir. Bu sözler adeta sosyal bilgiler gemisine, Anadolu limanını işaret etmesi gibi ve kendi kültür deryasında demir atmasını istemesi gibi ve kendi kimliğinde kendini bulmasını istemesi gibidir. Topçu’nun hayalideki okul, bireyin akıl ve ruh bütünlüğünü yeniden inşa eden ve bu milletin kendi köklerinde daha gür yeşermesini sağlayan nitelikte bir okuldur ve şöyle tarif etmektedir. “Bize bir insan mektebi lazım. Bir mektep ki, bizi kendi ruhumuza kavuştursun; her hareketimizin ahlaki değeri olduğunu tanıtsın; hayâya hayran gönüller, insanlığı seven temiz yürekler yetiştirsın; her ferdimizi milletimizin tarihi içinde aratsın; vicdanlarımıza her an Allah’ın huzurunda yaşamayı öğretsin” Topçu’nun daha üzerinde çok durulması, düşünülmesi ve sosyal bilimlerin her alanında kendi payına bir şeyler çıkarılması muhtemel fikirleri, bu çalışmayla, belirli özelliklerde insan yetiştirme gayretinde olan sosyal bilgilerin ana ekseninde tekrar yorumlanması sağlanmıştır. Çünkü Nurettin Topçu’nun eğitim üzerine ortaya koyduğu kıstaslar, yorumlamalar sosyal bilgiler programlarının adeta bir vizyonu, misyonu ve hedefi olabilecek niteliktedir.

Anahtar sözcükler: Eğitim, Eğitim Programı, Nurettin Topçu, Sosyal Bilgiler

EDUCATIONAL UNDERSTANDING OF NURETTİN TOPÇU AND CONSIDERATIONS ON SOCIAL STUDIES

Assoc. Prof. Dr. Zafer ÇAKMAK, Fırat University, zcakmak@firat.edu.tr
Res. Assist. Dr. Birol BULUT, Fırat University, birolbulut1@gmail.com
Res. Assist. Dr. Cengiz TAŞKIRAN, Fırat University, cengiztaskiran1@gmail.com

ABSTRACT

The objective of the present study is to analyze the ideas of Nurettin Topçu, who could read cultural codes of Turkey perfectly, on education from the perspective of social studies and thus, to provide another reference for social studies. The study is structured with a qualitative design. Thus, document review method included in qualitative research methodology was utilized. Scanning model was used in the study structured in the above mentioned methodology. Document review is defined as “inclusion of written and visual material in the study.” In this type of studies collected (accessed) data are not reduced to numbers. The main aim is to provide a descriptive and realistic picture of the researched subject matter. Document review was used in the present study, since it includes the analysis of written material that contains information on the phenomenon or phenomena that was aimed for study and it was appropriate for the objective of the study. Topçu considers education as an art of being human that builds mentality and identity, creates a thinking and perception style in the individual, embroiders the character, enables the individual to achieve national and moral values. Thus, education should not suffice in training individuals like a calculator parallel to the positivist impositions of the modern world, but must promote raising individuals by guiding the spirit, and who have one foot at own culture, own wisdom, own central identity, and other foot travelling the world and open to the global knowledge as likened to a compass by Rumi. Nurettin Topçu argued that the educational cause aimed by those who determine and implement educational policies is only a technical cause. All schools are increasingly becoming the schools of science and national school is agonized by this fact he adds. Backwardness of Turkey as a country and nation during the recent times, at least the inability of the country to catch up with the scientific and technological pace of the west, were scrutinized by Turkish scientists and intellectuals and solutions were sought to resolve the problem. In fact, as Topçu predicated, educational cause moved only on a technical ground and the fact that a nation, which was an example of culture and civilization for the entire world for centuries, lost its ties with its own culture and civilization was ignored or accepted. Certain intellectuals, full of love and longing for Occidentalism, considered the values that define us as shackles, which prevented the nation to embrace Europe. At exactly that point, while thoughts with a materialistic axis enveloped educational programs, Turkish intellectuals who were open to innovations such as Topçu tried to reorient the youth with their views that provided light in the darkness like a torch. Topçu’s views on schooling individuals are like a goal or a bearing in social studies. These words are like signaling the harbor of Anatolia for the social studies vessel, and desiring it to anchor in the sea of its own culture, and to find itself in its own identity. The school Topçu imagined rebuilds the mental and spiritual unity of the individuals and enables the nation to grow strong on its own roots and described by him as follows: “We need a human school. A school that would unite us with our soul, introduce us to the fact that our every action has a moral value, a school that would train hearts, which are fond of modesty, in love with humanity, searching every individual in the history of our nation, and teach our conscious to live in the presence of God in every single moment.” The present study made it possible to reinterpret the ideas of Topçu, which require to be dwelled on, thought about and inferred more for the benefit of social sciences, in the axis of social studies, which aim to train individuals with certain characteristics. Because, the criteria and interpretations on education provided by Nurettin Topçu are almost a vision, a mission and a goal for social studies programs.

Key Words: Education, Education Curriculum, Nurettin Topçu, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERSİ TASLAK ÖĞRETİM PROGRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Zafer ÇAKMAK, Fırat Üniversitesi, zcakmak@firat.edu.tr
Öğretmen Turan KAÇAR, Milli Eğitim Bakanlığı Gazi Ortaokulu, turan.safaferah@gmail.com
Arş.Gör. İrfan ARIKAN, Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi, irfanarikan@harran.edu.tr

ÖZET

İlköğretimden ortaöğretime kadar okullarımızda 2005-2006 eğitim öğretim yılından beri yapılandırmacı eğitim yaklaşımıyla benimsenen öğretim programları uygulanmaktadır. Bu öğretim programları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2009 yılında tekrar düzenlenmiştir. 2017 yılı ocak ayında Milli Eğitim Bakanlığı yeni taslak öğretim programları yayımlamış ve bunu kamuoyuna sunmuştur. Bakanlık çeşitli kesimlerin bu taslak öğretim programlarına ilişkin görüşlerini ve değerlendirmelerini İnternet ortamında toplamıştır. Yeni öğretim programları 2017-2018 eğitim-öğretim yılında ilkokul birinci sınıf, ortaokul beşinci sınıf ve lisede dokuzuncu sınıftan başlayarak kademeli olarak uygulanacaktır. Bu çalışma ülkemizde 2016-2017 eğitim öğretim yılı ocak ayında kamuoyuna açıklanan ortaokul sosyal bilgiler taslak öğretim programını (OSBTÖP) sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri çerçevesinde değerlendirmeyi amaçlamıştır. Ayrıca bu çalışmayla OSBTÖP'nin hangi konularda ne düzeyde yararlı olduğunu tespit etmek, OSBTÖP'de bulunan eksiklikleri belirlemek ve elde edilen öneriler doğrultusunda OSBTÖP'nin daha etkili bir biçimde planlanmasına ve uygulanmasına yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Bu çalışma nitel bir araştırma olarak yürütülmüştür. Veri toplamada nitel araştırmalar için uygun olan yapılandırılmış görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Diyarbakır ilindeki ortaokullarda görevli olan 10 sosyal bilgiler öğretmeni (Beş kadın ve beş erkek) oluşturmaktadır. Araştırmacı görüşme yapılacak kişilere öncelikle, OSBTÖP'yi okumaları ve incelemeleri için göndermiştir. Katılımcılar, OSBTÖP'yi okuduktan ve inceledikten sonra, araştırmacının hazırladığı görüşme formunu kendileri doldurmuştur. Verilerin güvenilirliğinin sağlanması için görüşme formu bizzat katılımcılar tarafından okunup, değerlendirilmiş ve doldurulmuştur. Çalışmada, yapılandırılmış görüşme formunda yer alan açık uçlu sorular yardımıyla toplanan nitel veriler, "betimsel analiz" yöntemine göre analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; katılımcıların tamamı (10 kişi) OSBTÖP'nin felsefesini ve genel amaçlarını olumlu bulduklarını belirtmiştir. Katılımcıların tamamı OSBTÖP'de belirlenen temel becerilerin uygun olduğunu belirtmiştir ancak iki katılımcı bilim okuryazarlığı ve öğrencinin kendini tanıma becerisinin taslak öğretim programında eksik olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların tamamı OSBTÖP'de belirlenen değerlerin uygun olduğunu belirtmiştir ancak iki katılımcı adaletli olma ve düşünme eğitimi değerlerinin taslak öğretim programında yer almamasının bir eksiklik olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %70'i OSBTÖP'de belirlenen rehberlik ilkesini faydalı bulduklarını belirtmiştir ancak katılımcıların %30'u taslak öğretim programında belirlenen rehberliğin nasıl ve ne şekilde yapılacağı hususunun muğlak kaldığını belirtmiştir. Katılımcıların %90'ı OSBTÖP'de belirlenen ölçme ve değerlendirme ilkesinin oldukça faydalı olabileceğini belirtmiştir ancak katılımcıların %10'u ise öğrenciyi düşündürmeye sevk edebilecek klasik sınavların ölçme ve değerlendirmede ağırlıkta olması gerektiğini belirtmiştir. Katılımcıların tamamı OSBTÖP'de belirlenen uygulama esaslarının faydalı olduğunu belirtmiştir ancak katılımcıların %40'ı ise belirlenen uygulama esaslarında bazı eksiklikler olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların tamamı OSBTÖP'nin ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun olduğunu belirtmiştir ancak katılımcıların %20'si öğretim programının uygulayıcılarına (öğretmenler) bu süreçte büyük görevler düştüğünü belirtmiştir. Katılımcıların %70'i OSBTÖP'de belirlenen kazanımları yeterli bulduğunu belirtmiş ancak katılımcıların %30'u ise özellikle yedinci sınıftaki ünite kazanımlarının daha net ve somut olması gerektiğini belirtmiştir. Katılımcıların %80'i OSBTÖP'de belirlenen ünitelerin, konuların ve kazanımların ders saatinin yeterli olduğunu belirtmiştir ancak katılımcıların %20'si ise ortaokul sosyal bilgiler ders saatinin artırılması gerektiğini belirtmiştir. Sonuç olarak OSBTÖP'nin felsefesi, genel amaçları, temel becerileri, değerleri ve rehberlik anlayışının günümüz şartlarına uygun olduğu anlaşılmaktadır. OSBTÖP'de belirlenen ölçme ve değerlendirme ilkeleri çok yönlü olduğundan elverişli bir ölçme-değerlendirmeye sahiptir. OSBTÖP'de belirlenen uygulama esasları faydalıdır ancak belirlenen uygulama esaslarında iyileştirmeler yapılması gerekir. OSBTÖP'nin ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun olduğu anlaşılmaktadır. OSBTÖP'de belirlenen ders kazanımları yeterlidir ancak özellikle yedinci sınıf düzeyinde ders kazanımlarının düzenlenmesi gerekir. OSBTÖP'de belirlenen ünitelerin, konuların ve ders kazanımlarının taslak öğretim programında belirlenen ders saatine uygun olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar sözcükler: Curriculum, Draft Curriculum, Ministry of National Education, Social Studies

SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON THE DRAFT MIDDLE SCHOOL SOCIAL STUDIES COURSE CURRICULUM

Assoc. Prof. Dr. Zafer ÇAKMAK, Fırat University, zcakmak@firat.edu.tr
Teacher Turan KAÇAR, Ministry of National Education, turan.safaferah@gmail.com
Res.Assist. İrfan ARIKAN, Harran University, irfanarikan@harran.edu.tr

ABSTRACT

Curricula designed based on the constructivist educational approach have been implemented in primary and secondary schools in Turkey since the 2005-2006 academic year. Such curricula went through a revision by the Ministry of National Education in 2009. In January 2017, the Ministry of National Education published new draft curricula and declared them to the public. The Ministry collected the views and evaluations of various segments of the society concerning these draft curricula in the Internet environment. The new curricula are going to be implemented gradually as of the 2017-2018 academic year, with their launch at primary school first grade, at middle school fifth grade, and at high school ninth grade. The present study aims to evaluate the draft middle school social studies course curriculum (DMSSSCC), which was declared to the public in Turkey in January 2017, based on social studies teachers' views. The study also intends to determine on what subjects DMSSSCC is beneficial; how beneficial it is; what deficiencies it has; and what solution suggestions can be developed to plan and implement it more effectively based on teachers' recommendations. This is a qualitative research. Structured interview technique, which is suitable for qualitative research, was used for data collection. The study group consists of 10 social studies teachers (five females and five males) working at middle schools located in Diyarbakir province of Turkey in the spring semester of the 2016-2017 academic year. First, the researcher sent DMSSSCC to the interviewees for them to read and examine it. After the participants read and examined it, they filled in the interview form prepared by the researcher. To ensure the reliability of the data, the interview form was read, evaluated, and filled in by the participants themselves. The qualitative data collected through the open-ended questions in the structured interview form were analyzed by the descriptive analysis method. All of the participants (10 people) considered the philosophy and general objectives of DMSSSCC positive. Though all the participants found the basic skills specified in DMSSSCC appropriate, two participants stated the lack of "scientific literacy" and "self-knowledge" skills in the draft curriculum. All the participants expressed a positive view of the values contained in DMSSSCC, but two participants indicated the lack of "fairness" and "thinking training" values in it. 70% of the participants deemed the guidance principle included in DMSSSCC beneficial; however, 30% pointed out that the way guidance indicated in the draft curriculum will be conducted is ambiguous. While 90% of the participants marked that the assessment and evaluation principle set forth in DMSSSCC could be quite beneficial, 10% noted that classic exams that can trigger students to think should be given weight in assessment and evaluation. The principles of implementation stipulated in DMSSSCC were found beneficial by all the participants. However, 40% stated that the principles of implementation have some deficiencies. All the participants denoted that DMSSSCC is suitable for middle school students' level, whereas 20% remarked that great responsibilities fall to the implementers of the curriculum (i.e. teachers). Although 70% of the participants found the acquisitions incorporated in DMSSSCC sufficient, 30% pointed that especially the seventh-grade unit acquisitions should be clearer and more concrete. While 80% of the participants stated that course hours are enough for the units, subjects, and acquisitions contained in DMSSSCC, 20% marked that more course hours should be allocated for the middle school social studies course. All in all, it is understood that DMSSSCC has an appropriate philosophy, general objectives, basic skills, and values as well as a favorable mentality of guidance complying with today's conditions. As the assessment and evaluation principles specified in DMSSSCC are multi-faceted, the draft curriculum can be said to have a suitable assessment and evaluation approach. The principles of implementation determined in DMSSSCC are beneficial, but still need to be improved. DMSSSCC is seen to be adequate for middle school students' level. The course acquisitions stipulated in DMSSSCC are sufficient; however, the acquisitions should be re-arranged especially at the seventh-grade level. Course hours for the units, subjects, and course acquisitions incorporated in DMSSSCC seem to be enough.

Key Words: Curriculum, Draft Curriculum, Ministry of National Education, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN DERSLERİNDE SÖZLÜ VE YAZILI EDEBİ ÜRÜNLERİ KULLANIMLARI DURUMU

Yrd.Doç.Dr. Tuğba SÖMEN, Kafkas Üniversitesi, tugbasomen@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Meral METİN GÖKSU, Kafkas Üniversitesi, meral.metin@kafkas.edu.tr

ÖZET

İnsanoğlu geçmişten günümüze, kendisini ve/veya toplumu etkileyen olayları farklı şekillerde ifade etme çabası içinde olmuştur. Yazının henüz icat edilmediği dönemlerde, duvarlara çizilen resim ve şekiller kullanılmıştır. İnsanları sosyal ya da tarihi yönden önemli ölçüde etkileyen ayrılık, hasret, aşk, sevgi, göç, savaş ve barış gibi olay, durum ve duyguların, sonraki nesillere aktarılmasını sağlayabilmek için yazılı olmayan edebi ürünlerden faydalanılmıştır. Yazının icat edilmesinin ardından sözlü edebi ürünlerinin de yazıya aktarılmasıyla yazılı edebi ürünler de kültür aktarımında aktif rol üstlenmiş ve arka planda duyulan ve düşünülen sözcüklerin dışı vurulması sağlanmıştır. Eğitim – öğretim sürecinde bir ders materyali olarak kullanılan sözlü ve yazılı edebi ürünler Sosyal Bilgiler dersinde de son zamanlarda yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Anı, biyografi, destan, efsane, gezi yazısı, günlük, hikâye, makale, masal, mektup, menkıbe, atasözü, roman, siyasetname, mani, şarkı-türkü, tekerleme, fıkra, söylev, şiir ve tiyatro gibi türler sosyal bilgiler öğretimi esnasında, öğretmenin başvurabileceği edebi ürünler arasında gösterilebilir. Destan, efsane, öykü, türkü gibi edebi ürünlerin Sosyal Bilgiler dersinde kullanılmasıyla, öğrencilerin yakın çevresini tanıması, geçmişten günümüze insanlığın ürettiklerinin farkına varması ve toplumsal yaşama uyum sağlaması ile ilgili temel bilgi ve becerileri kazanmasına yardımcı olunabilir. Sosyal Bilgiler, doğası gereği geçmişle günümüz arasında bir köprü görevi üstlenmektedir. Bu dersin içeriğini oluşturan alt disiplinlerden biri olan tarih konularının öğretimi sırasında, öğretmenlerin sözlü ve yazılı edebiyat ürünlerinden faydalanmaları, öğrencilerin dönemin toplumsal ve kültürel yapısı hakkında bilgi sahibi olmalarına katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda kalıcı öğrenmeyi sağlama, öğrencilerin derse olan ilgi ve dikkatlerini artırma, öğretim ortamını farklı araçlar kullanarak zenginleştirme, dersi daha eğlenceli ve konuyu daha anlaşılır hale getirme gibi etkileri de bulunmaktadır. Sosyal Bilgiler dersinin amacına paralel olarak; öğrencilerin farklı mekân ve zamanlardaki toplumsal, kültürel, siyasal, sosyal, ekonomik etkileşimin ve zaman içinde meydana gelen değişimlerin farkına varmasının yanı sıra, öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerinin gelişmesinin sağlanması, yorum becerilerinin artırılması ve insani, kültürel ve evrensel değerlerin aktarılmasında sözlü ve yazılı edebi ürünlerin kullanılması önemli bir rol oynayacaktır. Sosyal Bilgiler dersi ile öğrencilerin, geçmişte yaşanan olayları, durumları, yaşantıları ve süreçleri o dönemin şartlarında değerlendirebilmeleri için geçmişe tanıklık etmiş ve günümüze kadar ulaşmış olan ve incelenen dönemi yansıtan sözlü ve yazılı edebi türlerden faydalanılabilir. Gerek sözlü gerek yazılı edebi ürünlerin Sosyal Bilgiler dersinde kullanılmasının faydaları göz önünde bulundurulacak olursa Sosyal Bilgiler Öğretim Programında (2005) sözlü ve yazılı edebi ürünlerin kullanılmasıyla ilgili kazanımlara yer verilmesindeki sebep daha anlaşılır hale gelecektir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin derslerinde, tarih konularının öğretimi sırasında sözlü ve yazılı edebiyat ürünlerinden faydalanmaları durumunu incelemek amacıyla yapılan bu araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Kars ili merkez ortaokullarında görev yapan 10 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada çalışma grubu belirlenirken araştırmanın alt problemlerine uygun olması açısından, sosyo-ekonomik durumuna göre okul çeşitliliği sağlamak amacıyla, amaçlı örnekleme yoluna gidilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda Sosyal Bilgiler öğretmenlerine, pilot çalışması yapıldıktan sonra gerekli görülen düzeltmelerin ardından yeniden şekil verilen gözlem formunda yer alan sorular yöneltilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma analiz aşamasındadır. Çalışmaya ait bulgular, tartışma ve sonuçlar analizler yapıldıktan sonra ifade edilecektir. Elde edilen sonuçlar ışığında önerilerde bulunulması planlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Öğretmenleri, Sözlü ve Yazılı Edebiyat Ürünleri

SOCIAL STUDIES TEACHERS' STATUS OF USING ORAL AND WRITTEN LITERATURE PRODUCTS IN THEIR CLASSES

Assist. Prof. Dr. Tuğba SÖMEN, Kafkas university, tugbasomen@gmail.com

Res. Assist. Dr. Meral METİN GÖKSU, Kafkas University, meral.metin@kafkas.edu.tr

ABSTRACT

Mankind has been in an effort, from the past until today, to express the events in different ways, which affect him/her and/or the society. During the periods that the writing had not been invented, paintings and figures drawn on the walls had been used. Unwritten literary products had been utilized to provide the transmitting of the events, situations and feelings, which affect people in a significant way in social or historical terms, such as separation, longing, passion, love, migration, war and peace, to the next generation. After the invention of the writing, together with the transfer of oral literary products to the writing, written literary products have also played an active role in the transfer of the culture; and the expression of the heard and thought words in the background has been realized. Oral and written literary products that have been used as teaching materials in education-training processes, have also been used widely in social studies classes recently. Genres such as memoir, biography, legend, travel article, diary, story, article, fairy tale, letter, anecdote, proverb, novel, political treatise, short poems, song-folk song, rhyme, joke, speech, poem and theater might be shown among the literary products that the teacher can refer to during social studies classes. By using the literary products such as epic, legend, story and folk songs in the social studies classes, the students might be helped in acquiring basic knowledge and skills regarding the knowledge about their close environment, awareness of the humanity's products from the past until today, and adaptation to the social life. Social Studies Class has the role of a bridge between the past and present, due to its nature. During the teaching of history subjects, which is one of the sub-disciplines of this course content, teachers' benefiting from oral and written literary products will contribute to students' acquiring knowledge about the social and cultural structure of the period. At the same time, they also have the effects of ensuring permanent learning, increasing the interest and attention of the students to the lesson, enriching the teaching environment using different tools, making the lesson more attractive and making the subject more understandable. In parallel with the purpose of Social Studies course; utilization of verbal and written literary products will play an important role for the students to become aware of social, cultural, political, social, economical interaction and changes that take place over time in different places and times, as well as providing the development of high level thinking skills of the students, the enhancement of their interpretation skills and the transmission of humanitarian, cultural and universal values. The Social Studies course allows students to use past and present literary and written literary genres that have witnessed the past and have reached the end of the day and reflect the period under examination so that they can evaluate past events, situations, experiences and processes in the conditions of that period. If the benefits of using verbal or written literary products in social studies classes are taken into consideration, the reason for including the achievements about using verbal and written literary products in the Social Studies Curriculum (2005) will become clearer. This study is a qualitative study, which aimed at examining the utilization of oral and written literary products during the teaching of history subjects in the classes of Social Studies teachers. In the study, the case study design among the qualitative research methods has been used. The working group of the research was constituted of 10 social studies teachers working in the secondary schools in Kars province central. While selecting the working group of the study, a purposeful sampling was conducted in order to provide the diversity of schools according to socio-economic status, in terms of ensuring that the study group was appropriate for the sub-problems of the study. Semi-structured interview form was used as data collection tool in the research. In the interview form, questions were directed to the Social Studies teachers in the observation form, which was reshaped as they were deemed necessary after the pilot studies. Content analysis was used in the analysis of the data. Now, the study is in the analysis phase. Findings, discussions and conclusions regarding the study will be presented after the analysis. It is planned to make suggestions in consideration of the results obtained.

Key Words: Oral and Written Literature Products, Social Sciences, Social Sciences Teachers

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARINA ARAZİ ÇALIŞMALARI İLE COĞRAFİ SORGULAMA BECERİSİ KAZANDIRILMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç.Dr. Ali MEYDAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, meydan@nevsehir.edu.tr
Doç.Dr. Abdülkadir UZUNÖZ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, auzunoz@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Teknoloji ne denli gelişmiş olursa olsun, onun kullanılacağı çevre doğal ve sosyal şartlarıyla bir bütün olarak tanınmazsa, teknolojinin nimetlerinden de faydalanmak mümkün değildir. Bu bakımdan coğrafya öğrenmek, insan ve mekân arasındaki ilişkiyi anlamak ve anlamlandırmak birtakım coğrafi becerilerin kazanılması ile mümkündür. Coğrafya dersi öğretim programında yer alan ve coğrafya dersinin özelliğinden kaynaklanan temel coğrafi beceriler, harita becerisi, gözlem becerisi, arazi çalışma becerisi, coğrafi sorgulama becerisi, tablo, grafik, diyagram hazırlama ve yorumlama becerisi, zamanı algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi ve kanıt kullanma becerisi olarak ele alınmaktadır. Bu araştırmada ele alınan coğrafi sorgulama becerisi, coğrafya öğretiminin en temel becerilerinden birisidir. Öğrencilerin çevrelerindeki olay ve nesnelerin coğrafya bilimin temel bakış açısı ve ilkelerine göre ele alınması, anlamlandırılması, problemlerin coğrafi yöntem ve araç gereçlerle çözüm önerileri getirilmesini gerektirir. Coğrafya öğretiminde sorgulama sürecini kullanan öğrencilerin fiziksel ve beşeri mekanların özelliklerini ve bu mekanlara ilişkin olgu ve olayları öğrenmeleri beklenir. Coğrafi sorgulama becerisinin kazandırılması ve geliştirilmesi amacıyla coğrafya dersi öğretim programında yer alan aşamaların kavratılmasına yönelik olarak ne, nerede, ne zaman, niçin, nasıl, kim gibi sorular sorulmalı ve öğrencilerin kavramaları sağlanmalıdır. Bu araştırmada Kastamonu iline yapılan ve Valla Kanyonu, Ilıca Şelalesi, Çatak Kanyonu ile Azdavay ve Pınarbaşı'nda görülen fiziki ve beşeri unsurların gözlemlenmesine yönelik olarak yapılan arazi çalışması ile sosyal bilgiler öğretmen adaylarının coğrafi sorgulama becerisi kazanmalarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeli ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 2. Sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Örneklem yöntemi olarak amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın ölçütü öğretmen adaylarının 2016 yılı Kasım ayında gerçekleştirilen Kastamonu ili Azdavay ve Pınarbaşı ilçelerinde gerçekleştirilen arazi çalışmasına katılmış olmalarıdır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında, konu ile ilgili literatür taranarak kuramsal temel oluşturulmuş ve literatür bilgilerinden yararlanılarak yarı yapılandırılmış bir görüşme formu geliştirilmiştir. Hazırlanan sorular amaç doğrultusunda cevaba ulaşmaya yönelik olup uzman görüşü alınarak tamamlanmıştır. Form iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölüm kişisel bilgilerin elde edilmesi; ikinci bölüm ise; öğretmen adaylarının coğrafi sorgulama becerisinin değerlendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmada toplanan nitel verilerin analizinde betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilmiştir. Araştırmada öğretmen adayları, genel gözlem, jeolojik ve jeomorfolojik yapı, iklim, bitki örtüsü, toprak, nüfus ve yerleşme, ekonomik yapı, yapılaşma ve kültür ile ilgili genel anlamda coğrafi sorgulama becerisi kazandığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarına coğrafi sorgulama becerisi kazandırmak için planlı arazi gezileri yapılmasının ve bu çalışmalarda etkinlikler geliştirilmesinin önemi vurgulanarak öğretmen adaylarının bu çalışmalara katılmaya özendirilmesinin önemli olduğunun vurgulanması önerilebilir. Öğretmen adaylarına coğrafi sorgulama becerisi kazandırmak için planlı arazi gezileri yapılmasının ve bu çalışmalarda etkinlikler geliştirilmesinin önemi vurgulanarak öğretmen adaylarının bu çalışmalara katılmaya özendirilmesinin önemli olduğunun vurgulanması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Arazi Çalışması, Coğrafi Sorgulama Becerisi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları

EVALUATING TO PROVIDE PRE-SERVICE SOCIAL SCIENCES TEACHERS ACQUIRE FIELD STUDY AND GEOGRAPHIC INQUIRY SKILLS

Assoc. Prof. Dr. Ali MEYDAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, meydan@nevsehir.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Abdülkadir UZUNÖZ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, auzunoz@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

No matter how further the technology improves, it is not possible to make the most of technological opportunities if the environment it will be benefited has not been considered as a whole with its natural and social conditions. In this sense, learning geography and understanding and making sense of the relationship between human and place are possible through acquiring some geographical skills. Basic geographical skills arisen from the property of geography lesson and included in the curriculum of geography lesson are discussed as map skill, observation skill, field study skill, geographical inquiry skill, skill of preparing and interpreting tables, graphics and diagrams, skill of time perception, skill of perceiving change and permanence, and skill of using evidences. Geographic inquiry skill discussed in this research is one of the most fundamental skills of geography teaching. Discussing and making sense of the events and objects around students according to the fundamental viewpoint and principles of geography science requires offering solutions for the problems through geographical methods and equipment. The students who use the inquiry process in geography education are expected to learn the properties of physical and humane places and facts and events related to these places. For providing students to comprehend the stages included in geography curriculum, the questions such as what, where, when, why, how and who should be asked and students should be provided to learn the concepts in order to develop the skill of geographic inquiry. In this research, it was aimed to evaluate geographic inquiry skills of pre-service social sciences teachers benefiting from a field study carried out for observing the humane and physical factors observed in Valla Canyon, Ilıca Fall, Çatak Canyon, Azdavay and Pınarbaşı in Kastamonu province. This study was carried out on case study model as one of the qualitative research methods. The study group of the research included 2nd grade students studying at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Social Sciences Teaching department in 2016-2017 academic year. As the sampling method, criteria sampling method as one of the purposive sampling methods was used. The criteria for this research was pre-service teachers' participating into the field study carried out in Azdavay and Pınarbaşı districts of Kastamonu province. In the research, semi-structured interview form was used as the data collection tool. In the first section of the study, the literature on the subject was reviewed, and the theoretical base was created, and a semi-structured interview form was developed benefiting from the information in the literature. Prepared questions were related to obtaining answers in accordance with the purpose, and were finalized asking the views of experts. The form included two parts. The first part was prepared for obtaining the personal information, and the second part was created to evaluate the geographic inquiry skill of pre-service teachers. In the research, descriptive analysis approach was used for analyzing the collected qualitative data. In descriptive analysis, direct quotations were frequently included in order to reflect the views of interviewed or observed individuals dramatically. It was concluded in the research that the pre-service teachers acquired geographic inquiry skills in general sense on general observation, geological and geomorphological structure, climate, vegetation, soil, population and settlement, economic structure, housing and culture. It is possible to suggest that planned field visits should be organized and importance of developing activities during these visits should be emphasized in order to provide pre-service teachers acquire geographic inquiry skills.

Key Words: Arazi Çalışması, Coğrafi Sorgulama Becerisi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları

ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ ÖRNEKLEMİNDE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARINA YÖNELİK TUTUMLARININ ANALİZLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Turgut BÜYÜKSAKALLI, Ömer Halisdemir Üniversitesi,
turgutbuyuksakalli@hotmail.com
Yrd.Doç.Dr. Alpay AKSİN, Amasya Üniversitesi, alpay@amasya.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik tutumlarının tespiti ve bu tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesidir. Bilinmektedir ki, 18. Yüzyıldan itibaren sanayinin gelişmesiyle birlikte çevre sorunları hızla artmaya başlamıştır. Günümüzde çevre sorunları tüm canlı hayatını olumsuz yönde etkilemektedir (Türkmen 2008; UNESCO, 2005; Yıldız vd., 2008). Dünyanın herhangi bir yerinde çevreye ciddi boyutlarda verilen zararların bütün insanları tehdit ettiği varsayımından yola çıkılarak etkili önlemler alınması gerektiği de açıktır (Peter Drucker,; akt. Aktan, 2003: 278). Bu olumsuzlukları asgari düzeye indirilmesini sağlamak amacıyla alınabilecek önlemlerden biri alternatif enerji kaynaklarına olan yönelimin artırılmasıdır. Alınabilecek bir diğer önlem ise yenilenebilir enerji kaynakları hakkında toplumumuzun bireylerinin bilinçlendirilmesidir. Alınabilecek bir diğer önlem ise yenilenebilir enerji kaynakları hakkında toplumumuzun bireylerinin bilinçlendirilmesidir. Dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Dört mevsimi bir arada yaşayan ülkemiz yenilenebilir enerji kaynaklarından yegâne faydalanabilecek bir durumdadır. Ülkemiz yenilenebilir enerji kaynaklarına önem vererek kullanımını artırmak istemektedir. Nitekim coğrafi konumu itibarıyla ülkemiz farklı yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanabilecek kapasiteye sahiptir. Ancak bu kapasitenin kullanımı çok boyutlu olup, eğitim boyutunun da mutlaka göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Eğitim boyutunda, okul öncesi dönemden başlayarak yükseköğretime kadar tüm derslerde yenilenebilir enerji kaynakları ve çevre konularının ayrıntılı olarak verilmesi oldukça önem arz etmektedir (Gökçe, 2009). Toplumumuzun bireylerinin, okul öncesi dönemden itibaren enerji kaynakları ve çevre konusunda bilinçlendirilmesi, onların enerji tasarrufu ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelimlerini artırmak, yeni nesile yaşanabilir bir çevre bırakmak ve ülke ekonomisinin gelişmesine katkıda bulunmak açısından önemlidir. Öğretmenler bu kaynaklarla ilgili ne kadar çok bilgi sahibi olurlarsa öğrencilerin bu konuda bilgi, değer ve davranış kazanmalarında o kadar etkili olurlar. Yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili bilgi sahibi olan öğretmenler, öğrencilere bu kaynakları günlük yaşamlarında kullanabilecekleri uygun yeterlilikleri kazandırmada rehber olabilirler (Liarakou, Gavrilakis ve Flouri, 2009). Bu çalışmada da ülkemizin hem ekonomik hem de toplumsal açıdan iyileştirilmesini öngören kazanımların yer aldığı Sosyal Bilgiler dersi için bu konunun önemi vurgulanmıştır. Sosyal Bilgiler öğretim programına bakıldığında yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili olarak birtakım kazanımların olduğu görülmektedir. Etkili vatandaşlık ve duyarlı bir toplum oluşturmada önemi büyük olan Sosyal Bilgiler öğretim programına bakıldığında yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili 6. Sınıf öğretim programında Ülkemizin Kaynakları ve Elektronik Yüzyıl ünitelerinin bazı kazanımlarının yenilenebilir enerji kaynakları ile doğrudan veya dolaylı ilişkili olduğu görülmektedir (MEB, 2007). Sosyal Bilgiler dersi kazanımlarının öğretimi gerçekleştirilecek olan Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili farkındalık durumları oldukça önemlidir. Bu yüzden çalışmada öğretmen adaylarının yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili tutumları tespit edilerek, sahip oldukları tutumlar çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırma, tarama modelinin kullanıldığı betimsel nitelikte bir çalışmadır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı Güneş v.d. (2013) tarafından geliştirilmiş olan 26 maddelik “Yenilenebilir Enerji Kaynaklarına Yönelik Tutum Ölçeğidir. Ölçeğin araştırmacılar tarafından gerçekleştirilen veri setinin KMO değeri .87’dir. Yapılan faktör analizi sonucunda ölçek, uygulama isteği, eğitimin önemi, ülke çıkarları, çevre bilinci ve yatırımlar adlarında dört faktörden oluşmaktadır. Ölçeğin güvenirliği .87 ve faktörlerin güvenirliği aynı sıra ile 97, .80, .78 ve .72’dir. Yapılan istatistikî analizler, yenilenebilir enerjiye yönelik bu tutum ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir veri toplama aracı olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada ise sözü edilen ölçek, Ömer Halisdemir Üniversitesi’nin Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 1., 2., 3., ve 4. Sınıf Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Verilerin çözümlemesinde SPSS programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde yüzde, frekans ve aritmetik ortalamanın yanında grupların ortalama karşılaştırması yapılabilmesi amacıyla t-testi ve tek yönlü varyans analizi teknikleri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik tutumlarının olumlu düzeyde olduğu, tutumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği, sınıf düzeyi değişkenine göre ise 1. ve 2. sınıf düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmakla birlikte, diğer sınıf düzeylerinde ise bir farklılık olmadığı görülmüştür. Yaş değişkenine göre yenilenebilir enerji kaynakları hakkındaki tutumlarda anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bu farklılık özellikle 22-27 yaş aralığındaki öğretmen adaylarının lehine olarak bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Çevre, Sosyal Bilgiler, Yenilenebilir enerji

ANALYSIS OF THE ATTITUDES OF THE PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS TOWARDS RENEWABLE ENERGY SOURCES IN THE SAMPLE OF ÖMER HALİSDEMİR UNIVERSITY

MA Student Turgut BÜYÜKSAKALLI, Ömer Halisdemir University, turgutbuyuksakalli@hotmail.com
Assist. Prof. Dr. Alpay AKSİN, Amasya University, alpay@amasya.edu.tr

ABSTRACT

The main aim of this research is to determine the attitudes of the pre-service social studies teachers towards renewable energy sources and to examine these attitudes in terms of different variables. It is known that the environmental problems have begun to increase rapidly with the development of the industry since the 18th century. Today, environmental problems are affecting the whole of life in a negative way (Türkmen 2008; UNESCO, 2005; Yıldız et al., 2008). It is also clear that the effective measures must be taken since serious damage to the environment anywhere in the world threatens all people (Peter Drucker,; akt. Aktan, 2003: 278). The one of the measures that can be taken to minimize these negative effects is to increase the direction towards alternative energy sources. Another measure is to raise the awareness of the our society about renewable energy sources. Just like all the countries in the world the studies are being made on the use of renewable energy sources in our country as well. Our four-seater country is in a position to benefit exclusively from renewable energy sources. Our country desires to increase its usage by giving importance to renewable energy sources. Thus, our country has the capacity to use various renewable energy sources due to its geographical position. However, the use of this capacity is multidimensional and the educational dimension must be taken into consideration. In educational dimension, it is very important to give detailed information about renewable energy sources and environmental issues in all courses from pre-school to higher education (Gökçe, 2009). It is important to raise awareness of our society about energy sources and the environment from pre-school period and to increase their energy saving and orientation towards renewable energy sources in terms of leaving a livable environment for the new generation and contributing to the development of the countrys economy. The more the teachers are knowledgeable about these resources, the more effective the students will be in acquiring knowledge, value and behavior in this respect. Teachers who has knowledge about renewable energy sources can guide students in acquiring appropriate qualifications to use these resources in their daily lives (Liarakou et al 2009). In this research, the importance of this issue for the social studies lesson has been emphasized. According to the curriculum there are some gains related to renewable energy sources. In light of the social studies curriculum, there ara some gains of unit about renewable energy sources in the 6th grade curriculum and these are directly or indirectly related to renewable energy sources (MEB, 2007). The awareness of pre-service social studies teachers about renewable energy sources is very important. Therefore, in the research, the attitudes of the pre-service teachers about the renewable energy resources were determined and their attitudes were examined in terms of various variables. The research is a descriptive study using the survey model.To obtain the data, The Attitude Scale towards Renewable Energy Sources developed by Güneş et al (2013) . was used. The Kaiser-Mayer-Olkin value of the data set performed by the researchers of the scale is .87. As a result of the factor analysis, the scale consists of four factors: application desire, importance of education, country interests, environmental awareness and investments. The variance explained by the final scale is 51.94%. The reliability of the scale is .87 and the reliability of the factors is .97, .80, .78 and .72, respectively. Statistical analyzes show that this attitude scale for renewable energy sources is a valid and reliable data collection tool. The scale that mentioned in this research was applied to 1st, 2nd, 3rd and 4th grade pre-service social studies teachers who are studying at the Ömer Halisdemir University Faculty of Education. The SPSS was used to analyze the data. In the analysis, t-test and one-way analysis of variance techniques were used to make an average comparison of the groups besides the percent, frequency and mean. At the end of the research, it was found that the attitudes of the pre-service social studies teacher towards the renewable energy sources are positive, their attitudes do not show a significant difference according to the gender variable, while there is a significant difference between the first and second grade levels according to the grade level variable, there is no difference in the other grade levels. There is a significant difference in attitudes towards renewable energy sources according to age variable. This difference was found to be in favor of pre-service teachers who in the 22-27 age range.

Key Words: : Renewable Energy, Environment, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Doktora Öğrencisi Emin CANSIZ, Kastamonu Üniversitesi, emincans_37@hotmail.com
Prof.Dr. Bilgin Ünal İBRET, Kastamonu Üniversitesi, bibret@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Ülkelerin eğitim politikaları, ekonomik, sosyal ve siyasal gelişimlerini şekillenmektedir. Bu açıdan ülkelerin gelişimini etkileyen önemli unsurlardan biri uygulanan eğitim politikalarıdır. Sürekli bilginin artması eğitim sistemlerinin zamana ve bilgi birikimine uygun olarak düzenlenmesi sonucunu doğurmaktadır. Bu duruma bağlı olarak ülkeler çağın gereklerine uygun donanımlı öğretmenler yetiştirilmekte ve okullar düzenlenmekte ve yeni teknolojiler kullanılmaktadır. Teknolojik imkânların ilerlemesiyle birlikte artan bilgi birikiminin öğrencilere ne şekilde ulaştırılacağı ve öğretimin nasıl yapılacağı konusunda yeni uygulamalar geliştirilmektedir. Günümüzde Sosyal Bilgiler derslerinde kullanılan uygulamalardan birisi de coğrafi bilgi sistemleri uygulamalarıdır. Kısaca CBS olarak isimlendirilen coğrafi bilgi sistemleri uygulamaları, konuma dayalı işlemlerle elde edilen grafik ve grafik olmayan verilerin toplanması, saklanması, analizi ve kullanıcıya sunulması işlevlerini bir bütünlük içerisinde gerçekleştiren bir bilgi sistemidir (Yomralıoğlu, 2002). CBS, öğrencileri sınıfta daha etkin konuma getiren ve onları araştırma yapmaya sevk eden, onları problem oluşturmaya ve çözmeye yönlendiren; böylece bilgiyi keşfedebilmeyi sağlayarak kullanımını kolaylaştıran bir uygulamadır. Bu nedenle, bilgisayar ortamında ve aktif öğretme teknikleri ile öğretmelerine yardımcı olan, aynı zamanda öğrencide bilgi kaynaklarına ulaşma, araştırma, analiz ve sentez, mekân algılama, harita, grafik yapma ve yorumlama becerilerinin gelişmelerine olanak tanıyan CBS'nin Sosyal Bilgiler derslerinde önemi büyüktür. Çalışmada, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görüşlerine göre CBS'nin derslerde kullanılıp kullanılmadığı ortaya konularak avantaj ve dezavantajlarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Nicel araştırma, elde edilen bulguların sayısal değerlerle ifade edilmesi ya da ölçülmesi durumudur (Ekiz, 2013). Bu araştırma bulgular sayısal değerlerle ifade edilmiştir. Tarama modeli ise, geçmişte ya da hala var olan bir durumu olduğu biçimiyle ortaya koymayı amaçlayan araştırma modeli olarak ifade edilmektedir (Karasar, 2011). Araştırmanın doğası gereği bu yöntem ve model tercih edilmiştir. Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Kastamonu il merkezinde bulunan ve 26 resmi ortaokulda görev yapan 72 Sosyal Bilgiler öğretmeni oluşturmuştur. Buna göre araştırmanın örnekleme olasılığa dayalı örnekleme türlerinden biri olan rastgele örneklemedir. Rastgele örnekleme, evrenden araştırma için katılımcıların rastgele seçildiği örnekleme türüdür (Ekiz, 2013). Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden 60'ı cevap vererek araştırmaya katılmış ve analizler bu sayı temel alınarak yapılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre; Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin CBS uygulamalarına yönelik olarak görüşlerinde cinsiyet, mezun oldukları okul türü, eğitim durumları, mesleki kıdemleri ve ortalama sınıf mevcutları durumu boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmadığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılanların çoğunluğunu Eğitim Fakültesi mezunu olan ve 11 ile 15 yıl arasında görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinden oluştuğu görülmektedir. CBS uygulamalarını derslerinde kullanan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin sayısının, kullanmayan öğretmenlere göre daha fazla olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Sosyal Bilgiler öğretmenleri ortak görüş olarak CBS uygulamalarının öğrencilerin derse olan ilgisini ve motivasyonunu daha çok artırdığına yönelik görüşleri ileri sürmüştür. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda bazı öneriler ifade edilebilir. Bunlardan birisi, Milli Eğitim Bakanlığınca Sosyal Bilgiler öğretmenlerine yönelik CBS uygulamaları seminerlerinin düzenlenmesi yapılabilir. Böylece Sosyal Bilgiler öğretmenleri arasında bu programın daha fazla kullanılabilirliği artırılarak CBS uygulamalarının etkin olarak kullanılmasının teşvik edilmesi sağlanacaktır. Bununla birlikte, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı içerisinde CBS'ye yönelik seçmeli dersler ya da Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı gibi derslerin içeriğine CBS uygulamaları yerleştirilmelidir. Böylece, alandaki eğitimin verimi ve kalitesi artarak dersler daha zevkli geçecek ve öğrenimde kalıcılık ve daha fazla bilgi birikimi sağlanabilecektir.

Anahtar sözcükler: Coğrafi Bilgi Sistemleri, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Sosyal Bilgiler Dersi

SOCIAL STUDIES TEACHERS' OPINIONS ABOUT THE APPLICATIONS OF GEOGRAPHICAL INFORMATION SYSTEMS

PhD Student Emin CANSIZ, Kastamonu University, emincans_37@hotmail.com
Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET, Kastamonu University, bibret@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

Educational policies of countries shape their economic, social and political developments. In this respect, one of the important factors that affects developments of countries is the educational policies in practice. Constant increase of knowledge results in the arrangements of educational systems according to time and accumulation of knowledge. Depending on this situation, countries are to train teachers and form schools that are well-equipped for the necessities of the time and to use new technologies. With the advancement of technological possibilities, new applications are being developed on how to deliver the accumulation of knowledge that has increased and on how to carry out the teaching process. Today, one of the applications used in Social Studies lessons is 'geographical information systems'. The applications of geographical information systems, briefly known as 'GIS', is an information system that performs the functions of collecting, storing, analysing and presenting both graphical and non-graphical data obtained by location-based operations in an integrated manner (Yomralıoğlu, 2002). The GIS is a programme that places students into a more active position in the classroom, encourages them to research, leads them to form and solve problems, thus that makes easier for them to use information by discovering it. For this reason, the GIS that helps students to learn in computer environment and through active teaching techniques and that gives them an opportunity to develop their skills in accessing information resources, researching, analysing, synthesising, perceiving the location, mapping and drawing and interpreting graphs plays an important role in social studies lessons. In this study, in the light of social studies teachers' opinions, it was aimed to determine the advantages and disadvantages of the GIS by presenting whether the GIS was used in the lessons. The survey model, one of the quantitative research methods, was used in the research. Quantitative research is the expression or measurement of the findings through numerical values (Ekiz, 2013). In this research, findings are presented in numerical values. The survey model is described as a research model aiming to reveal a past or present situation as it was/is (Karasar, 2011). Due to the very nature of this research, this method and model were preferred. The sampling group included 72 social studies teachers working in 26 state secondary schools in the central Kastamonu province in 2015-2016 academic year. The sampling of this research is random sampling, one of the sampling types based on probability. Random sampling is a type of sampling where participants are selected randomly within the sampling group (Ekiz, 2013). 60 social studies teachers responded and they participated in this research. The data analysis was conducted based on this number of participants. According to the results obtained, it was found out that there was no statistically significant difference in the social studies teachers' opinions on the GIS applications at the levels of gender, types of schools they had graduated, their education status, occupational seniority and average classroom size. It is seen that the majority of the participants in the survey were the social studies teachers who had graduated from Faculty of Education and had been working for 11-15 years. It was found out that the number of social studies teachers who used the GIS applications in their lessons is higher than those who did not use them. The social studies teachers' common opinion is that the GIS applications increase students' motivation and interests in the classroom better. Some suggestions can be made in the light of the research results. One of them is that GIS applications seminars can be organised by the Ministry of National Education. This will encourage the use of the GIS applications effectively by increasing the availability of this programme among social studies teachers. In addition, elective courses for the GIS can be offered in the Social Studies Teaching Undergraduate Programme or the GIS applications can be introduced in the courses such as Instructional Technology and Material Design. Hence, the efficiency and quality of the education in the field will increase, the lessons will be more enjoyable and more accumulation of knowledge and permanent learning can be provided.

Key Words: Geographical Information Systems, Social Studies Teacher, Social Studies Lesson

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRASA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN KÜLTÜREL MİRASA DUYARLILIK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş.Gör. Davut GÜREL, Bartın Üniversitesi, gureldavut@gmail.com
Doç.Dr. Turhan ÇETİN, Gazi Üniversitesi, turhan@gazi.edu.tr

ÖZET

UNESCO (2003) somut olmayan kültürel mirası (SOKÜM), toplulukların, grupların ve kimi durumlarda bireylerin, kültürel miraslarının bir parçası olarak tanımladıkları uygulamalar, temsiller, anlatımlar, bilgiler, beceriler ve bunlara ilişkin araçlar, gereçler ve kültürel mekânlar olarak tanımlamaktadır. Eğitim kurumları, bu kültürü genç kuşağa aktarmak ve bu yolla toplumun devamını sağlamak üzere kullanılan en etkin araçtır. Türk milli eğitiminin temel amaçlarından birisi de Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren bireylerin yetiştirilmesidir. İlköğretim düzeyinde verilmekte olan sosyal bilgiler dersi SOKÜM konularını içermesi bakımından en zengin derslerden birisidir. Bu dersin öğrenciler üzerinde ne kadar etkili olduğunun bilinmesi öncelikle öğrencilerin SOKÜM öğelerine yönelik bir farkındalık kazanması ile mümkündür. SOKÜM öğelerine yönelik yeterli bilince sahip öğrencilerin bu öğelerin korunması ve yaşatılması için gereken çabayı göstermesi beklenebilir. Öğrencilerde kültürel duyarlılık kazandırmaya yönelik ilköğretim programları arasında en etkin olarak kullanılan programın sosyal bilgiler programı olduğu görülmektedir. Türkiye’de 2004 Sosyal Bilgiler Eğitimi Programında güncellemeye gidilmiş, bununla birlikte kültür konularına verilen önem artmış ve programda yer alan kültür ile ilgili konular “Kültür ve Miras” öğrenme alanında toplanmaya çalışılmıştır. Bu öğrenme alanında öğrencilerin, Türk kültürünü oluşturan temel öğeleri tanıması, ulusal bilincin oluşmasını sağlayan kültürün korunması ve geliştirilmesi gerektiğini benimsemesi amaçlanmaktadır (MEB, 2009). Bu öğrenme alanına yönelik somut kültür öğeleri yanı sıra somut olmayan kültürel öğelere de yer verilmiştir. Böylelikle ders kapsamında verilmesi gereken “kültürel mirasa duyarlılık” değerinin öğrenciler tarafından kazanılması hedeflenmektedir. Bu değer öğrencilere ne kadar kazandırıldığının bilinmesi öğrencilerin kültürel miras öğelerine yönelik farkındalıklarının bilinmesi ile anlaşılabilir. Bu çalışmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler programında yer alan SOKÜM öğelerine ilişkin görüşlerini belirlemek, varsa çevrelerinde bulunan bu öğelere yönelik farkındalıklarını ortaya koymaktır. Nitel araştırma yöntemine bağlı olarak gerçekleştirilen bu çalışma olgubilim desende yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma gurubunu, Bartın il merkezi ve köy okullarında öğrenim gören 52 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formları ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerin SOKÜM kavramını daha çok yakınlarında bulunan öğelerden örneklerle açıkladığı görülmüştür. Özellikle öğrenciler, ebru, tel kırma, iğne oyasını el sanatları geleneğine örnek olarak vermiştir. Türk kahvesi geleneği, güreş, düğünler, türküler, çocuk oyunları, geleneksel kıyafet ve yöresel yemekler, çocukların SOKÜM’ü açıklamak için en çok kullandıkları kültürel miras ürünleridir. Çalışmaya katılan öğrenciler, Amasra kalesi, Kuş Kayası, Tavşanlı Ada ve Barış Akarsu gibi tanınmış kişi veya somut kültür öğelerini SOKÜM’ü açıklamak için kullanmışlardır. Araştırma kapsamında, öğrencilerden SOKÜM kavramından ne anladıklarına dair bir resim çizmeleri istenmiştir. Öğrenciler daha çok gösteri sanatlarından halay, horon ve Bartın çiftetellisi; Sözlü geleneklerden aşıklik geleneği; gösteri sanatlarından topaç, okçuluk, cirit; doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalardan Türk kahvesi; el sanatları geleneğinden ebru, el oyası, tel kırma ve bastonculuk ile ilgili resimler çizmişlerdir. Araştırmada, öğrencilerin geleneksel el sanatlarından birine ilgi duymalarında, o sanatı tecrübe etmelerinin veya yakınlarından birinin o sanatı yapmış olmasının etkili olduğu görülmüştür. Bir başka bulguda ise, öğrencilerin geleneksel çocuk oyunlarından topaç, saklambaç, çelik çomak, beştaş ve dokuztaş oyunlarına ilgi duydukları ve günümüzde bile bu oyunları oynadıkları belirlenmiştir. Çalışmada ortaokul öğrencilerinin SOKÜM öğelerine ilgi duymalarına ve bunların yaşatılmasına yönelik duyarlı olmalarına rağmen, bilgi düzeylerinin ve farkındalıklarının yeterli olmadığı ve bu alanda farkındalık eğitimi verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgu ve sonuçların tamamına tam metinde yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Kültürel Mirasa Duyarlılık, Ortaokul Öğrencileri, Somut Olmayan Kültürel Miras

ASSESSMENT OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS VIEWS TOWARDS INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE IN TERMS OF SENSITIVENESS TO CULTURAL HERITAGE

Res.Assist. Davut GÜREL, Bartın University, gureldavut@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Turhan ÇETİN, Gazi University, turhan@gazi.edu.tr

ABSTRACT

According to UNESCO (2003) intangible cultural heritage (ICH) means the practices, representations, expressions, knowledge, skills as well as the instruments, objects, artefacts and cultural spaces associated therewith that communities, groups and, in some cases, individuals recognize as part of their cultural heritage. Educational institutions are the most effective means of transferring this culture to the younger generation and in this way to ensure the continuity of society. One of the main aims of Turkish national education is to educate the individuals who embrace, protect and develop the national, moral, human, inward and cultural values of the Turkish nation. Social studies course is given a course at the level of primary education is one of the richest courses in terms of the content of ICH. This lesson effective on the students is possible by knowing of students awareness about ICH. The students who have sufficient consciousness to the ICH may be expected to necessary endeavoring to protect and maintain these component. Social studies program is seen that the program used the most effectively among the primary education programs for the purpose of giving cultural sensitivity to the students. The social studies education program was updated in 2004 in Turkey, and increased to given weight to the cultural subjects, the topics related to culture in the program have been tried to be collected in the field of Culture and Heritage learning. In this learning area, it is aimed that the students will learn the basic elements of Turkish culture, the protection and improving of cultural forms make up national consciousness. It is given to the tangible and intangible cultural heritage elements in the learning field. Thus, it is aimed that the students will gain the value of sensitiveness to cultural heritage should be given within the course. Knowing how much this value is gained to students can be understood by knowing the awareness of the students about the cultural heritage items. The aim of study, determines to the opinions of secondary school students intended for the ICH component in the social studies program. On the other hand, reveals students awareness of these items in their surroundings. This study, which is carried out according to the qualitative research method, has been carried out in phenomenology research design. Group of the study consist of 120 students receiving education in Bartın city center and village schools. Research data were obtained from semi-structured interviews. The content analysis method was used to analyze the data. According to the findings of the research, it was seen that the students explained the ICH concept with examples from nearby items. Especially students, marbling, wire break, the needle lace crafts gave the example of the traditional crafts. Turkish coffee tradition, wrestling, weddings, ballads, childrens games, traditional costumes and local foods are the most used cultural heritage products that children use to explain ICH. Students have used famous people, such as singer Barış Akarsu, or tangible cultural items such as the Amasra Castle, the Bird Rock, the Rabbit Island, to describe ICH. Students who participated in the research were asked to draw a picture of what they understood from the concept of ICH. Students are painted mostly from the performing arts such as halay, horon and Bartın Çiftetelli; minstrelsy traditional of oral tradition; performing arts such as peg-top, archery, javelin; from knowledge and practice about nature and universe Turkish coffee; From the tradition of handicrafts, ebru, hand lace, wire breaking and walking stick. Students are interested that they have experienced or that one of their relatives has done. In another finding, it has been determined that students are interested in traditional games such as peg-top, hide-and-seek, tipcat, five stones, and nine stones games, and even play these games today. In the study, although secondary school students were interested in and sensitive to sustain of ICH items, they reached the conclusion that their level of knowledge and awareness was not sufficient and that awareness training in this area should be given. All the findings and the results obtained in the research will be included in the full text.

Key Words: Intangible Cultural Heritage, Secondary School Students, Sensitiveness to Cultural Heritage

KARŞILAŞTIRMALI SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNE BİR ÖRNEK: TÜRK VE RUS ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “İYİ VATANDAŞLIK ALGILARI”

Doç.Dr. Nadire Emel AKHAN, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi, nesoas@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Samet ÇİÇEK, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
ciceksamet01@gmail.com

ÖZET

Her ülkenin eğitim sisteminden beklentisi iyi insan- iyi vatandaş yetiştirmektir. İyi vatandaşın açılımı hemen herkes için ortak olan beklentilerin yanında ülkelerin kendi sitemleri, kültürleri, siyasi yapıları ile şekillenir. Okul çağlarından toplum hayatına yetişen bir bireyin iyi vatandaş olarak adlandırılması, ülkelerin eğitim sisteminin çizdiği çerçeve ile şekillendiği için farklılıklar gösterebilir. İşte bu doğrultuda çalışmanın amacı, karşılaştırmalı eğitime bir örnek olması için Türk ve Rus ortaokul öğrencilerinin iyi vatandaşlık algılarını ortaya koymaktır. Bu araştırmada nitel araştırma yönteminden, durum çalışması modeli kullanılmıştır. Araştırma, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Antalya’da yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubundaki Türk ortaokul öğrencilerini Antalya merkezdeki bir ortaokulun 7. ve 8. sınıf öğrencileri (toplam 31 öğrenci) oluşturmuştur. Çalışma grubundaki Rus ortaokul öğrencilerini ise Antalya Özel Moskova Milletlerarası Okulundaki ortaokul öğrencilerinden 24 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada uygulama yapılan okulların seçiminde uygun / elverişli örneklem yöntemi kullanılmıştır. Diğer bir deyişle araştırmada kolaylıkla ulaşılabilecek uygun okullar seçmişlerdir. Araştırmanın verileri, öğrencilerin kendi el yazılarıyla düşüncelerini daha rahat bir şekilde sunacağı düşüncesiyle açık uçlu sorular yardımıyla toplanmıştır. Soruların hazırlanmasında Sosyal Bilgiler alan uzmanlarından, sosyal bilgiler öğretmenlerinden ve Antalya Özel Moskova Milletlerarası Okulunun tarih ve sosyal bilgiler öğretmeninden soruların içeriği, soruluş sırası ve uygunluğu konusunda görüş alınmıştır. Öğrencilerin iyi vatandaşlık algılarını öğrenmek için sorulan sorularda genel olarak “iyi vatandaşın ne olduğu, kendilerini iyi vatandaş olarak değerlendirmeleri, iyi vatandaş olarak düşündükleri bir kişiyi anlatmaları, iyi vatandaş olarak kendilerine ailelerinin ve okullarının verdiği eğitimi değerlendirmeleri, sosyal bilgiler dersinin iyi vatandaş yetiştirme hedefini değerlendirmeleri” istenmiştir. Rus ortaokul öğrencileri için hazırlanan görüşme soruları hem Rusça hem de Türkçe diline hakim iki dil uzmanı tarafından çevrilmiştir. Öğrencilerin cevapları yine aynı dil uzmanları tarafından Türkçe’ye çevrilmiştir. Bu dil uzmanlarının dışında ayrıca Antalya Özel Moskova Milletlerarası Okulunun tarih ve sosyal bilgiler öğretmeni de her iki dile hakim olduğu için çalışmanın uygulamaları ve sonuçları kendisi ile paylaşılmıştır. Uygulama sonrası Türk öğrencilerin cevapları da öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenleri ile paylaşılmıştır. Çalışma grubundan elde edilen veriler, betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Bulgularda, elde edilen nitel verilerin sayısallaştırılması yoluna gidilerek veriler frekanslarla birlikte sunulmuştur. Ayrıca bulguların sunumunda öğrencilerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Çalışmanın sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, Türk öğrencilerin Rus öğrencilere göre iyi vatandaş daha ulusalcı bir çerçevede açıkladıkları, Rus öğrencilerin ise iyi vatandaş daha evrensel ve küresel bir şekilde ifade ettikleri görülmüştür. Öğrencilerin cevapları değerlendirildiğinde Türk öğrencilerin sosyal bilgiler dersini hala vatandaşlık aktarımı olarak işlendiği düşünülmüştür. 2005 programında iyi vatandaşlık algısının daha küresel anlamda “ülkesini en iyi şekilde temsil eden vatandaş” çizgisindeyken öğrencilerin cevaplarının klasik “vatani için canını veren, vergisini veren, askere giden, oy kullanan” gibi cevaplar vermeleri bu düşüncüyü destekler yöndedir. Rus öğrenciler ise daha evrensel bir görüşle iyi vatandaş “hak ve sorumluluklarını bilen, ülkesi ve dünya için yararlı işler yapanlar” olarak dile getirmişlerdir. Bu algının sebebini Antalya Özel Moskova Milletlerarası Okulunun tarih ve sosyal bilgiler öğretmenine sordumuzda, öğretmenin bunu Rus eğitim sisteminin ve Sosyal Bilgiler dersinin hedefleri ile açıkladığı görülmüştür. Öğretmen, Rusya eğitim programının toplum ve bireye vurgu yaptığını ve bireyin, toplumun ihtiyaçları doğrultusundaki niteliklerle yetiştirilmeye çalışıldığını dile getirmiştir. Daha da önemlisi öğretmenin evrensel anlamda yetişen bir vatandaşın daha nitelikli olacağı yönündeki düşüncesinin izlerini, öğrenci cevaplarında görüyoruz, demek mümkündür.

Anahtar sözcükler: İyi Vatandaşlık, Karşılaştırmalı Eğitim, Sosyal Bilgiler

AN EXAMPLE FOR COMPARATIVE SOCIAL STUDIES TEACHING: THE PERCEPTIONS OF TURKISH AND RUSSIAN SECONDARY SCHOOL STUDENTS TOWARDS “GOOD CITIZENSHIP”

Assoc. Prof. Dr. Nadire Emel AKHAN, Akdeniz University, nesoas@gmail.com
MA Student Samet ÇİÇEK, Akdeniz University, ciceksamet01@gmail.com

ABSTRACT

Every country anticipates that their educational system should bring up good individual or good citizens. The framework of “good citizen” is shaped by the reproaches, the cultures and the political structures of the countries as well as the common expectancies for nearly all people. How to designate an individual as a good citizen can show some differences according to the framework of the educational systems of the countries. Thus, the aim of this study is to reveal the perceptions of Turkish and Russian secondary students towards “good citizenship” as an example for comparative education. Of the qualitative research methods, the case study model was used in this research. The Turkish secondary school students in the study group consisted of seventh and eighth grade students (totally 31 students) from a secondary school in the center of Antalya. The Russian secondary school students in the study group consisted of 24 students from Antalya Moscow International Private School. The convenience sample method was used to choose the schools in the research. The data of the research was collected with the open – ended questions because it was supposed that the students were able to present their ideas or beliefs by their handwriting in a more comfortable way. The opinions of the social studies field experts, the social studies teachers, and the history and the social studies teacher working at Antalya Private Moscow International School were taken into consideration for the content, the order and the suitability of the questions. With the aim of learning the perceptions of the students towards “good citizenship” the questions asked them to explain what a good citizen means, to evaluate themselves as a good citizen, to tell about someone that they think is a good citizen, to evaluate the education that their families and their school have to be a good citizen and also to assess the aim of the social studies course to bring up good citizens. The interview questions prepared for the Russian secondary school students were translated by two language experts who knew both Russian and Turkish languages very well. The students’ responses were translated into Turkish by the same language experts. The applications and the results of the research were also shared with the history and the social studies teacher working at Antalya Private Moscow International School because he knew both languages very well. After the application, the responses of the Turkish students were also shared with their social studies teachers. The data that was obtained from the study group was analyzed with the descriptive analysis. The qualitative data that was obtained was made into numbers and presented with frequencies in the findings part. In addition, in the presentation of the findings, the direct quotations from the students’ opinions were showed. The results of the study indicate that the Turkish students explained “good citizen” in a more nationalist framework than the Russian students while the Russian students explained “good citizen” in a more universal and global framework than the Turkish students. When the responses of the students were analyzed, it was thought that the Turkish students still considered the social studies course as the citizenship transfer. While in 2005 program, the perception towards good citizenship complied with the opinion “a citizen who represent his/her country best” in a more global sense, the fact that the students gave classical answers such as dying for his country, paying tax, joining the army, voting supported this tendency. The Russian students considered good citizen as individuals who know their rights and responsibilities and try to do useful things for their country and the World in a more global viewpoint. The reason why the Russian students thought so was related to the Russian education system and the goals of the social studies course according to the history and the social studies teacher working at Antalya Private Moscow International School. It can be said that Russian education program highlights society and individual and in this program the individuals are brought up with the new qualities according to the needs of the society.

Key Words: İyi Vatandaşlık, Karşılaştırmalı Eğitim, Sosyal Bilgiler

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABI ÖLÇME DEĞERLENDİRME BÖLÜMLERİNİN SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINA GÖRE İNCELENMESİ

Doç.Dr. Abdulkadir UZUNÖZ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, uzunozak@gmail.com

Doç.Dr. Ali MEYDAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, alimeydan01@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Erhan KÖYBAŞI, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, egitimcierhan@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Emine YALMAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, emnylmn66@gmail.com

ÖZET

Sosyal Bilgiler Öğretim Programında 2005 yılında yapılan değişiklikle, kazanımların ölçme ve değerlendirilmesinde girdiler yani hazırbulunuşluk, işlem yani süreç, çıktılar yani ürünün değerlendirilmesi öngörülmektedir. Pragmatizm felsefesinin öngördüğü yeniden kurmacı eğitim programının yapısında çağdaş bir ölçme değerlendirme sistemi öngörülmektedir. Ancak yeniden kurmacı anlayışa uygun olarak hazırlanan Sosyal Bilgiler Programına göre, Sosyal Bilgiler ders kitaplarında yer alan ölçme değerlendirme bölümlerinin güncellenmiş olması gerekmektedir. Fakat eğitim öğretimde bir çok noktada olduğu gibi kitapların da yeniden kurmacı yaklaşıma göre güncellenmesi konusunda çeşitli eksikliklerin olduğu bir gerçekliktir. Araştırmamızın amacı, Sosyal Bilgiler 5. sınıf ders kitabında yer alan ölçme değerlendirme bölümlerinin yeniden kurmacı eğitim yaklaşımına göre hazırlanıp hazırlanmadığını tespit etmek ve gerekli önerilerde bulunmaktır. Araştırmamızın yöntemi nitel araştırma yaklaşımına uygun olarak belirlenen doküman inceleme yöntemidir. Araştırmamızda 2016-2017 eğitim öğretim yılında ortaokullarda okutulan Berkay Yayıncılık tarafından hazırlanmış 5. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı örneklem olarak seçilmiştir. Ortaokulda okutulan Sosyal Bilgiler 5. sınıf ders kitabı tarama tekniği kullanılarak incelenmiştir. Yapılan incelemeyle 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabının ölçme ve değerlendirme bölümleri iki ana başlık altında toplanarak yeni Sosyal Bilgiler programına uygunluğu belirlemeye çalışılmıştır. İlk olarak soruların summative(ürün değerlendirmeye yönelik), formative (süreç belirlemeye yönelik), diagonal(hazırbulunuşluğu belirlemeye yönelik) şeklinde sınıflandırması yapılmıştır. İkinci olarak da sorular yapısal incelemeye tabi tutulmuş; çağdaş ve geleneksel olmak üzere iki ayrı sınıflama yapılmıştır. Bu sınıflandırmadan elde edilen veriler kodlanmıştır. Kodlamaya tabi tutulan verilerden sonuca ulaşmaya çalışılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda 5. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında yer alan ölçme değerlendirme bölümünün ilk sınıflandırmasında soruların çağdaş ölçme değerlendirme anlayışına göre hazırlanıp hazırlanmadığına bakılmış, ders ve çalışma kitabındaki ölçme değerlendirme bölümünde yer alan soruların büyük bölümünün geleneksel ölçme değerlendirme anlayışını yansıttığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine 5. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabının ölçme değerlendirme bölümlerinin yeniden kurmacı eğitimin öngördüğü değerlendirmenin bütün süreçlere yansıtılıp yansıtılmadığına göre inceleme yapıldığında; Toplam üç yüz altmış iki (362) sorudan hazırbulunuşluk (diagonal) sorularının sayısının kırk altı (46) olduğu tespit edilmiştir. Süreç belirleme (formative) sorularının seksen bir (81) olduğu tespit edilmiştir. Ürün değerlendirme (summative) sorularının ise iki yüz otuz beş (235) olduğu belirlenmiştir. Elde edilen veriler ışığında denilebilir ki; 5. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında yer alan toplam 362 sorunun yapısal olarak incelemesi yapıldığında büyük bölümü geleneksel yapıda çıkmıştır. Ancak soruların bir temanın bölümünde kullanıldığı yere göre incelemesi yapıldığında ise yine soruların büyük bölümünün ürün değerlendirme niteliğinde olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak 5. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabının ölçme değerlendirme bölümlerinde yeni Sosyal Bilgiler ders programıyla uyum noktasında eksikleri olduğunu söyleyebiliriz. Çalışma sonuçlarına göre hazırlanan ders kitaplarının yeniden oluşturmaya yaklaşımın gerektirdiği ölçme değerlendirme niteliklerine dikkat edilerek hazırlanması önerilir. Ders kitabında yer alan ölçme değerlendirme bölümlerinde ürün değerlendirme sorularına verilen ağırlık, süreç değerlendirme bölümlerine de verilebilir. Yine hazırlık sorularının da ağırlığının artırılması önerilir. Ölçme değerlendirme bölümlerinde yer alan soruların büyük oranda geleneksel yapıda olduğu noktasından yola çıkarak, ölçme değerlendirme bölümlerinde çağdaş ölçme değerlendirme yaklaşımlarına göre hazırlanan sorulara da yer verilebilir. Çünkü ölçme değerlendirme bölümlerinde de öğrencilerin dikkatini çekebilecek yapıda sorular olması diğer bölümler kadar önem arz etmektedir. Sosyal Bilgiler programının uygulanmasında var olan eksiklerden bir bölümü bu sayede giderilecek, kitaplardaki ölçme değerlendirme anlayışı programla uyumlu hale gelecektir. Böylece yeni program anlayışına daha uygun ders ve çalışma kitapları hazırlanmış olabilecektir.

Anahtar sözcükler: Ölçme Değerlendirme, Sosyal Bilgiler Çalışma Kitabı, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Yeniden Oluşturmacı Yaklaşım

A REVIEW OF ASSESSMENT AND EVALUATION CHAPTERS OF GRADE 5 SOCIAL SCIENCES TEXTBOOK, BY SOCIAL SCIENCES CURRICULUM

Assoc. Prof. Dr. Abdulkadir UZUNÖZ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, uzunozak@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Ali MEYDAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, alimeydan01@gmail.com
MA Student Erhan KÖYBAŞI, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, egitimcierhan@gmail.com
MA Student Emine YALMAN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, emnylmn66@gmail.com

ABSTRACT

With the changes made in Social Studies Curriculum in 2005, in the assessment and evaluation process of achievements, readiness; in other words preparedness, course; i.e. process and the output; as the evaluation period is anticipated to perform. In the context of the reconstructive training program envisaged by the philosophy of Pragmatism, a contemporary assessment and evaluation system is envisaged. However, according to the Social Studies curriculum prepared in accordance with the re-structuring understanding, the measurement and evaluation sections in the Social Studies textbooks must be updated. But in education and teaching, it is a fact that there are many deficiencies in the way of updating the books according to the restructuring approach as well as in many aspects. The purpose of our research is to determine whether the measurement and evaluation departments included in the Social Studies textbook for 5th grade are prepared according to the reconstructive education approach and make the necessary suggestions. The method of our research is a document review method determined in accordance with the qualitative research approach. In our research, the 5th grade social studies textbook prepared by Berkay Publishing, which was taught in secondary schools in 2016-2017 academic year, was selected as the sample. The Social Studies 5th grade textbook for secondary schools was examined using scanning technique. The assessment and evaluation sections of the 5th grade Social Studies textbooks were collected under two main headings and tried to determine their suitability with the new Social Studies curriculum program. First, the questions were classified as summative, formative, diagonal. Secondly, the questions were subjected to structural examination; There are two different classifications, contemporary and traditional. The data obtained from this classification is coded. Attempts have been made to reach the result of the codified data. As a result of the examination, it was examined whether the questions were prepared according to the contemporary measurement and evaluation concept in the first classification of the measurement evaluation section in the 5th grade social studies textbook and it was reached that the majority of the questions in the measurement and evaluation section of the textbook reflected the traditional measurement evaluation concept. When the assessment of the 5th grade Social Studies text book is evaluated according to the evaluation of reconstructive approach as reflected in all the processes; It was determined that there are 46 readiness (diagonal) questions from 362 questions as total. Process identification (formative) questions were determined as 81. The product evaluation (summative) questions were determined as 235. In the light of obtained data, we can say that; when a total of 362 problems in the 5th grade Social Studies textbook were examined structurally, most of them were in the traditional style. However, when the question is examined according to the place where it is used in the chapter of a theme, it is determined that most of the questions are product evaluation. As a result, we can say that the 5th grade Social Studies textbook is lacking in compliance with the new Social Studies curriculum at the point of measurement evaluation. According to the results of the study, it is suggested that the textbooks should be prepared taking into consideration the assessment qualities required by the reconstructive approach. The importance given to product evaluation questions in the measurement evaluation sections included in the textbook can also be given to the process evaluation sections. It is also suggested to increase the amount of preparation questions. Considering that the questions in the measurement evaluation sections are mostly in the traditional structure, the questions prepared according to contemporary measurement evaluation approaches in the measurement evaluation sections may be included. Because, in the measurement and evaluation sections, it is as important as the other parts that there are questions in the structure that students can draw attention to. Some of the deficiencies in the implementation of the Social Studies program will be removed on this basis, and the measurement and evaluation approach in the books will become compatible with the program. Thus, more appropriate textbooks may be prepared for the new program understanding.

Key Words: Ölçme Değerlendirme, Sosyal Bilgiler Çalışma Kitabı, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Yeniden Oluşturmacı Yaklaşım

CUMHURİYET DÖNEMİ TARİH DERS KİTAPLARINDA MÜSLÜMAN BİLGİNLER VE BİLİM DÜNYASINA KATKILARININ YANSIMASI

Okutman Mehmet Alper CANTİMER, Sakarya Üniversitesi, mcantimer@sakarya.edu.tr
Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞEK, İstanbul Üniversitesi, ahmetsimsek@istanbul.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, tarih ders kitaplarında anlatılmakta olan İslam Tarihi ve Türk İslam devletleri tarihi konuları içerisinde yer alan Müslüman bilginler ve İslam dünyası Bilim, Teknoloji konularının tarih ders kitaplarında anlatımını inceleyecektir. Modern dünyanın oluşumundaki katkılarını, tarih ders kitaplarına yansıyan bilim anlayış ve algısını araştıracaktır. Türkiye’de ortaöğretim tarih derslerinin işlenişinde en değerli kaynak ders kitaplarıdır. Türk Tarih Tetkik Cemiyeti tarafından Atatürk’ün isteğiyle yazılmış olan ilk dört Tarih ders kitabıyla beraber Cumhuriyetin tarih anlayışı ortaya konulmuştur. Osmanlı’nın geleneksel anlayışı yerine aydınlanmacılık ve pozitivism merkezinde bir bilimsel eğitim modeli benimsenmiştir. Bu çerçevede de tarih dersleri içinde ve özellikle de ilk tarih kitapları içinde bilim algısı ve bilim tarihi de her zaman önemli bir yer edinmiştir. Bu ilk adımın ardından, günümüze kadar farklı çizgilere rağmen ortaya konan ilk çerçeve varlığını devam ettirmiştir. Bilim farklı kültürlerin toplu medeniyet anlayışına katkı sağlayarak büyüttüğü bir mekanizmadır. İlk çağlardan başlayarak günümüze kadar ki bilimsel ve teknolojik gelişmelerin ortaya çıkması farklı kültürlerin katkısı sayesinde oluşmuştur. Mezopotamya ve Sümer’de başladığı düşünülen ve genel kabul gören yazı, tarımın gelişmesi, artı ürünün ortaya çıkışı sonrasında Mısır’ın, Çin’in, Hindistan’ın birbirine benzer veya farklı katkısından söz edilebilir. Akdeniz havzası ve farklı kültürlerin birbirini beslemesi ile birlikte gelişen bir bilim anlayışı ve gelişmelerden bahsedilebilir. Sadece Batı merkezli, Avrupamerkezci bir yaklaşımla Batı’nın ürettiği bir bilimden söz edilemez. Modern dünyanın oluşumunda İslam bilginleri ve Müslüman dünyanın katkıları yadsınamaz. Modern bilimin yaratıcısı olarak görünen Batı medeniyeti, Ortaçağda bilim anlayışını din üzerine temellendirmiştir. Ortaçağ skolastik düşünce sistemi pratik yaşamın merkezinde yer aldığı için kilise her şeyin karar vericisi ve denetleyicisi olmuş, bu da özellikle bilim ve düşünce alanında din kontrolünü beraberinde getirmiştir. Eşzamanlı olarak İslam dünyasına göz atıldığında ise Doğu’nun parlak mirası ve Yunan düşüncesinin önemli isimlerinin Abbasi Bağdat’ında yaşanan bilimsel gelişmeler ile birleştirilerek yaşanan ilk Rönesans göze çarpmaktadır. İşte böylesi bir anlayıştan 17. yüzyıl Avrupa’sında aydınlanma çağına geçişin nasıl gerçekleştiğinin anlaşılabilmesi için de İslam dünyası ve Müslüman bilginlerin katkılarının anlaşılmasının önemli olduğu görülmektedir. Avrupa Rönesans’ında Yunan kültür mirası ve Doğu’nun bilimi Endülüs üzerinden etkili olurken, ilk eserlerin, Aristo çevirilerinin Arapça’dan Latinceye çevrilmesi bilgisi ile birlikte öğrencinin bu durumu kavraması bütüncül bir bakış açısı yakalaması açısından önemlidir. Modern bilim anlayışının en büyük amacı öğrencilere bilgi yüklemek yâda siyasi tarih anlatımında olduğu gibi bilginlerin hayatını öğretmek değil aksine çağdaş bilim anlayışı ve yöntemini kavratmaktır. Bilgiye nasıl ulaşılacağını ve elde edilen bilginin hayata nasıl uyarlanacağını göstermektir. Modern tarih öğretimi çerçevesinde bilim ve teknolojinin oluşumundaki sürekliliğe dikkat çekilmelidir. Çalışma, nitel bir araştırma yöntemi olan doküman analizine dayalı sürdürülecektir. Tarihsel içerikli bu analiz için, Cumhuriyet dönemi boyunca liselerde okutulmuş olan ve halen okutulmakta olan tarih ders kitapları incelenecektir. İnceleme sonuçları doğrudan alıntılanan metin ya da görsel unsurlar üzerinden sunulacaktır. Metnin kendisi bir analiz nesnesi olarak değerlendirilecektir. İnceleme için Cumhuriyet dönemi boyunca belirli periyotlarla seçili ders kitapları kullanılacaktır. Araştırmacı, uzman görüşünü alarak Cumhuriyet’in hemen her 10 yılından bir ders kitabını seçerek konu bağlamında geçen ifadeleri arayacaktır. Bu tercihin en önemli sebebi ise, devrin siyasi algısının ders kitaplarına yansıyabileceği düşüncesidir. İnceleme sonunda ilk ders kitaplarından günümüze ilgili konuların yeterince işlenmediği görülecektir. Konu alanında uzman bilim tarihçilerinden George Sarton, Aydın Sayılı, Fuat Sezgin, Remzi Demir’in görüşleriyle zenginleştirilecek ve çeşitli öneriler dile getirilecektir.

Anahtar sözcükler: Bilginler, Bilim Anlayışı, Ders Kitabı, Türk İslam Tarihi, İslam Tarihi

THE REFLECTION OF MUSLIM SCIENTISTS IN THE REPUBLICAN PERIOD HISTORY TEXTBOOKS AND THEIR CONTRIBUTION TO THE WORLD OF SCIENCE

Lecturer Mehmet Alper CANTİMER, Sakarya University, mcantimer@sakarya.edu.tr
Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞEK, İstanbul University, ahmetsimsek@istanbul.edu.tr

ABSTRACT

This research will examine the history textbooks of Muslim scholars and Islamic world science and technology subjects in the history of Islamic history and Turkish Islamic states, which are described in history textbooks. We will investigate the contributions of the modern world to the formation of science and the perception of science reflected in history textbooks. The most valuable resource in the processing of secondary education history lessons in Turkey is textbooks. History of the Republic has been put forward together with the first four history textbooks written by Atatürk at the request of Turkish Historical Society. Instead of the traditional understanding of the Ottoman Empire, a scientific education model was adopted at the center of enlightenment and positivism. In this context, history of science and history of science have always been an important place in history lessons, especially in the first history books. Following this first step, he maintained his first frame of existence, despite the different lines. Science is a mechanism by which different cultures grow by contributing to the understanding of collective civilization. The emergence of scientific and technological developments, starting from the early ages to the day-to-day, was created by the contribution of different cultures. The generally accepted text, which is thought to have begun in Mesopotamia and Sumer, can be said to be the development of agriculture, the similar or different contribution of Egypt, China, India after the emergence of the surplus product. The Mediterranean basin and the cultures of different cultures can be mentioned from the understanding and development of science which develops together with each other. Only Western-centered, Eurocentric approach to the science produced by the West can not be mentioned. The contributions of Islamic scholars and the Muslim world can not be denied in the formation of the modern world. Western civilization, which seems to be the creator of modern science, has based its understanding of science on religion in the Middle Ages. Since the medieval scholastic system of thought was at the center of practical life, the church became the decision maker and the controller, which brought together religious control, especially in the field of science and thought. At the same time, when the world of Islam is looked upon, the first Renaissance beacon lived by combining the brilliant legacy of East and the important names of Greek thought with the scientific developments in Abbasi Baghdad. It is seen that understanding of the contributions of Islamic world and Muslim scholars is important in order to understand how this transition from 17th century Europe to the age of enlightenment took place. In the European Renaissance, while the Greek cultural heritage and the knowledge of the Orient are influential over Andalusia, the first works of art, along with the knowledge of translating the Aristotelian translations from Arabic into Latin, are important in terms of capturing a holistic view of the student. The greatest aim of the understanding of modern science is not to teach the life of the scholars but to understand the contemporary understanding of science and method as it is to load information to the students or to be in the political history narration. It shows how to access the information and how to get the information to be adapted. The continuity of the formation of science and technology should be noted within the framework of modern history teaching. The study will be based on a qualitative research method, document analysis. For this historical analysis, history textbooks that were taught and taught in high schools throughout the Republican period will be examined. The results of the examination will be presented directly through quoted text or visual elements. The text itself will be treated as an analysis object. Selected textbooks will be used during the Republican period for selected periods. The researcher will pick up a textbook from almost every 10 years of the Republic with an expert opinion and search for statements in the context of the subject. The most important reason for this preference is that the political perception of devrin can be reflected in the textbooks. At the end of the examination, it will be seen that the first textbooks do not adequately process the related topics. The subject will be enriched by the opinions of expert science historians George Sarton, Aydin Sayılı, Fuat Sezgin, Remzi Demir and various suggestions will be expressed.

Key Words: Scholars, Textbook., Turkish Islamic History, Understanding of Science, Islamic History

SANSÜRÜN PEŞİNDE: TARİH DERS KİTAPLARINDA HASSAS KONULAR, KAYGILAR VE YAKLAŞIMLAR

Arş.Gör. İrfan Davut ÇAM, Dokuz Eylül Üniversitesi, irfandavut@hotmail.com
Prof.Dr. Abdullah MARTAL, Dokuz Eylül Üniversitesi, abduallah.martal@deu.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, II. Abdülhamid ve II. Meşrutiyet Dönemlerinde iptidai mekteplerinde okutulan Tarih ders kitaplarında bazı Osmanlı Sultanlarının akıl sağlıkları ve vefat şekillerine yönelik açıklamalarda benimsenen yaklaşımları ve bu yaklaşımların altında yatan temel kaygıları karşılaştırmalı olarak değerlendirmektir. Araştırmanın ana kaynaklarını bahsi geçen Tarih ders kitapları, arşiv belgeleri, süreli yayınlar ve mevcut literatür oluşturmaktadır. Bu bağlamda bulguların elde edilmesinde, doküman incelemesi yöntemine başvurulmuştur. Okul, siyasal iktidarların hemen her dönemde yakından ilgilendikleri önemli bir eğitim kurumu olmuştur. Çünkü okul vasıtasıyla gelecek nesillerin, çerçevesi belirlenmiş birtakım değerler, inançlar yahut resmî ideoloji doğrultusunda yetişmesi sağlanmaktadır. Böylece çocuklar, ana sınıfından itibaren her sınıfta bahsi geçen unsurlara uygun bilgilerle donatılmaya ve bunlara aykırı sayılabilecek açıklama ya da ifadelerden uzak tutulmaya çalışılmıştır. Bu durum, hiç şüphesiz eğitim-öğretim sürecinde merkezi rol oynayan pek çok unsurun egemen irade tarafından dikkatle izlenmesini ve denetlenmesini de beraberinde getirmiştir. Burada kastedilen unsurların en önemlisi kuşkusuz ders kitaplarıdır. Ders kitapları, özellikle de Tarih ders kitapları, egemen otoritenin kendisini hissettirdiği vazgeçilmez eğitim materyallerinin başında gelmektedir. Siyasal iktidarlar, ders kitaplarının kendi otoritelerini sarsacak ya da siyasal sistemlerinin meşruiyetine hâlel getirecek birtakım açıklamalar içermesine müsamaha göstermezlerdi. Öyle ki ülkenin gelişmesi adına eğitime ve eğitim kurumlarına büyük bir önem atfeden son dönem Osmanlı yönetimi de bu bağlamda ders kitaplarını ihmal etmemiştir. Okullarda, Maarif Nezaretine bağlı kurulların denetiminden geçen ve böylece resmen uygun görülen ders kitaplarının okutulması özellikle önemsenen ve dikkat edilen bir husus halini almıştır. Ders kitaplarının denetimi konusunda gösterilen bu ihtiyatlı yaklaşımın izlerini, II. Abdülhamid Döneminde iptidailerde okutulan Tarih ders kitaplarında görmek mümkündür. Abdülhamid yönetimi, birçok konu hakkında olduğu gibi ehliyetli yahut akıl sağlıklarında sorun olan, tahttan indirilerek öldürülen veya intihar yoluyla hayatına son verdiği ileri sürülen sultanlar hakkında, tarih ders kitaplarında bilgi verilmesini, bazı istisnalar olmakla birlikte, anılan kaygılardan ötürü hoş karşılamamaktaydı. Bu tip kaygılar, özellikle ders kitaplarının okutulacağı okulların düzeyi dikkate alındığında daha da anlam kazanmaktadır. Bu bağlamda söz konusu bilgilerin, eğitim hayatının henüz başında olan küçük zihinlere nakledilmesinin önüne geçmek için iptidai mekteplerinde okutulan Tarih ders kitaplarına ciddi bir sansür uygulanmıştır. Bu sayede mevcut yönetimin otoritesi korunmaya ve çocukların zihin dünyasında büyük bir imparatorluğun geçmişi hakkında, bu ekseninde oluşabilecek olumsuz bir imajın önüne geçilmeye çalışılmıştır. II. Meşrutiyet Dönemine gelindiğinde ise dönemin önemli aktörlerini teşkil eden İttihatçılar, bir taraftan tesis ettikleri yeni rejim ile çöküşün eşiğine gelmiş olan devleti kurtarma gayreti sergilerken; diğer taraftan eski rejimi ve başta Sultan II. Abdülhamid olmak üzere, onun bazı temsilcilerini açıkça yermekten geri durmamışlardır. Bu bağlamda, ders kitapları onların da vazgeçilmez bir meşruiyet kaynağı olmuştur. İttihatçıların ders kitaplarını denetleme konusundaki tavrı, Abdülhamid yönetiminden pek de farklı değildi. Ancak iptidailerde okutulan tarih ders kitaplarında bazı Osmanlı sultanlarının akıl sağlıkları ve vefat şekilleri konusunda, Abdülhamid yönetimi kadar hassas davranmamışlardır. Nitekim bahse konu olan sultanlar, hafif akıllıydı, fikren rahatsızdı, aklen zayıfıdı, akılsız idi, meczûbdu gibi ifadelerle çocuklara öğretilmeye çalışılmıştır. Benzer bir yaklaşım ise sultanların vefatları konusunda sergilenmiştir. Sonuç olarak yukarıda da işaret edildiği üzere ders kitaplarında, ülkenin geleceği olarak telakki edilen çocukların zihin dünyasında derin izler bırakabilecek bu gibi hassas konularda benimsenen farklı yaklaşımlar, hiç şüphesiz farklı kaygıların ya da farklı ideolojik yaklaşımların bir göstergesiydi.

Anahtar sözcükler: Egemen İdeoloji, Hassas Konular, İptidai Mektepler, Tarih Ders Kitapları, II. Abdülhamit ve II. Meşrutiyet Dönemleri

THE PURSUIT OF CENSORSHIP: SENSITIVE ISSUES, CONCERNS AND APPROACHES IN HISTORY TEXTBOOKS

Res.Assist. İrfan Davut ÇAM, Dokuz Eylül University, irfandavut@hotmail.com
Prof. Dr. Abdullah MARTAL, Dokuz Eylül University, abduallah.martal@deu.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this study is to comparatively evaluate the approaches, which adopted in descriptions with regard to mental health of some Ottoman Sultans and in what way they died, within the history textbooks used in primary schools during the eras of Abdülhamid II and IInd Constitution, and the underlying concerns of these approaches. The main sources of the study are history textbooks above mentioned, archival documents, periodicals, and literature. In this context, the data of this study were collected by using document analysis. The school has become a significant educational institution that political powers are very interested in almost every period. Because, by means of the school, next generations are trained in the direction of certain values, beliefs, whose frame is determined or official ideology. In this way, as from kindergarten the children have been provided with appropriate information suited to mentioned factors and tried to keep them away from statements or expressions that may be contrary to these factors. This has undoubtedly led to the careful monitoring and controlling of many materials, which play a central role in the educational process, by the sovereign authority. The most important of these materials that mentioned here is definitely the textbooks. Textbooks, in particular history textbooks are one of the indispensable educational materials that the sovereign authority makes its presence felt. Political powers would not tolerate that textbooks contain some explanations that will undermine their authority or the legitimacy of their political systems. So much so that the late Ottoman government, which attached a great importance to the education and educational institutions for the development of the country, has not neglected the textbooks in this context. The reading of the textbooks, which checked by the affiliated boards of the Ministry of National Education and thus accepted formally, in the schools has become a matter of particular importance and consideration. In regard to controlling of the textbooks, it is possible to see the traces of such a cautious approach in history textbooks used in primary schools during the Hamidian period. In fact, as in many topics, by virtue of aforementioned concerns, the Hamidian administration, in spite of some exceptions, would not take kindly to provide information in textbooks about sultans who had problems with their mental health, who were killed by being dethroned, or who had been put forward to end their lives by suicide. These kinds of concerns become even more significant, particularly when the level of schools in which textbooks will be taught is taken into consideration. In this regard, a serious censorship has been applied to the history textbooks used in primary schools in order to prevent the teaching of such information to the children who are at the beginning of their education life. Thus, the authority of the current administration has been tried to be preserved and also a negative image about the history of a great empire that can be formed in the mind of the children has been tried to be avoided. But during the IInd Constitutional Period, on the one hand Unionists, who were well-known actors of the period, were trying to rescue the state that has on the verge of collapse with the new regime constituted by themselves and on the other hand made no bones of criticizing the old regime and mainly Abdülhamid II, and some Ottoman Sultans. In this context, textbooks have become indispensable legitimacy tools for them as well. Indeed, the policy of controlling of the textbooks followed by Unionists was not too different from the policy of the Hamidian administration. But in the history textbooks used in primary schools, they were not as sensitive as the Hamidian administration on the subject of mental health of some Ottoman Sultans and in what way they died. As a matter of fact, some sultans have clearly tried to be taught to children in the manner that they had some problems with their mental health. On the other hand, a similar approach has been presented regarding the death of the sultans. As a result, in the textbooks, the different approaches adopted in such sensitive issues that will be able to affect the minds of children, who considered as the future of the country, in a negative way were undoubtedly an indicator of different concerns or different ideological approaches.

Key Words: Dominant Ideology, History Textbooks and Sensitive Issues., Primary Schools, Hamidian and IInd Constitutional Periods

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Yavuz TOPKAYA, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, topkayay@gmail.com

ÖZET

Değişen dünya düzeninde yaşanan gelişmeler, beraberinde sürekli yeni gelişmeleri getirmektedir. Toplamların en önemli kurumları olan üniversiteler, yaşanan bu gelişmeleri yakından takip ederek kendilerini sürekli bu yeni gelişmelere karşı revize etmektedir. Çünkü üniversitelerin asli görevlerinden biri bulunduğı yerdeki sosyal toplumu etkileme, dönüştürme ve günün şartlarına göre donatmaktır. Bu bağlamda üniversiteler, özellikle halktan kopuk olmamalı ve o halkın ihtiyaçlarına çok değişik türden çözüm önerilerini getirmelidir. Eğer yaşanan gelişmelere karşı üniversiteler toplumu bilgilendirmeyip sadece akademik çalışmalar üzerine yoğunluk gösterirse bu durum neticesinde halktan kopuk bir üniversite modeli ortaya çıkar. Nitekim ülkemizde şuan üniversitelerin geçmişe oranla halkla daha etkin bir şekilde iletişim halinde olduğu görülmektedir. Özellikle 2006-2007 yılından itibaren başlayan ve üniversitelerde teorik olarak okutulmakta olan derslerin yanında bir de uygulama dersi olarak Topluma Hizmet Uygulaması dersinin konulması kararlaştırılmış ve akabinde bu derslerin aktif bir şekilde uygulanması yönünde direktiflerde bulunulmuştur. Topluma Hizmet Uygulaması dersi, toplumda meydana gelen ve güncel olan sorunların çözümüne yönelik öğretmen adaylarının proje veya belli başlı etkinlikleri yapma, yine bu sorunlara yönelik panel, konferans, sempozyum ve daha bir çok farklı bilimsel etkinliğe katılarak yaşanan sorunlara karşı çözüm önerilerini geliştirmeye çalışmaktadırlar. İlgili literatür derinlemesine bir şekilde incelendiğinde bu dersin amaçlarının çok geniş bir yelpazeye sahip olduğu görülmektedir. Bu dersin amaçlarının daha etkili bir şekilde yerine getirilmesinde ve bu derse yönelik gelişmeleri daha istendik bir noktaya taşımak adına yapılacak olan çalışmaların bu hassasiyetleri göz önüne alınarak yapılmasını zaruri kılmaktadır. Nitekim birey üniversite işbirliğini daha etkili bir şekilde entegre edebilmek adına yapılacak olan bu çalışmaların hem öğretmen yeterliliğini hem de üniversite toplum işbirliğini ziyadesiyle güçlendireceğı unutulmamalıdır. Bu dersin amaçları genel manada öğretmen adaylarını daha nitelikli öğrenciler haline getirirken iyi ve sorumlu yurttaş olarak yetiştirilmelerini de sağlamaktadır. Bunun yanında yaptığı iş ve etkinliklerden zevk alan, kendisine karşı özsaygısı olan, mesleki başarıyı ön plana alan, öğrencileri hakkında derin bilgilere sahip olan, meslek yaşamında olabildiğince esnek bir şekilde hareket edebilen, farklı görüşlere karşı saygılı olan, var olan mesleki ve alan bilgisini dürüst bir şekilde değerlendirebilen bireylerin yetiştirilmesini sağlamaktadır. Tüm bu amaçların yanında bu ders aracılığıyla öğretmen adaylarının yaşanan toplumsal sorunlara karşı duyarlı olmaları ve diğer insanlarla birlikte işbirliği içerisinde hareket ederek bu sorunların üstesinden gelebilme mantalitesini kazandırabilmektir. Toplumsal varoluş ve sosyal hayatın daha düzgün ve sorunsuz bir şekilde devam edebilmesi için üniversite ve toplumun birlikte hareket edebilmesi açısından bu dersin çok önemli bir misyona sahip olduğunu yapılan akademik çalışmalar teferruatlı bir şekilde oraya koymaktadır. Bundan dolayı bu dersin içeriğinin daha üst düzeye çekilebilmesi adına yapılan bu çalışmanın ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olgusal çalışma yönteminde desenlenmiştir. Çalışmanın örneklemini, 2013-2014 akademik yılının bahar yarıyılında Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler programında öğrenim gören 24 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme yolu ile elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme forumundan elde edilen veriler, içerik analizi ile analiz edilmiştir. Veri analizi sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları kapsamında yapmış oldukları etkinliklerden mutluluk duydukları, uygulamaları başlamak için gerekli yasal izinleri almada zorluk yaşadıkları, sosyal sorunlara yönelik duyarlılık geliştirdikleri, sosyal sorunlar hakkında birinci elden bilgi aldıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Sosyal Sorumluluk, Topluma Hizmet Uygulamaları, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı

CANDIDATE TEACHERS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON COMMUNITY SERVICE PRACTICUM COURSE: ARTVIN CORUH UNIVERSITY SAMPLE

Assist. Prof. Dr. Yavuz TOPKAYA, Kilis 7 Aralık University, topkayay@gmail.com

ABSTRACT

Developments witnessed in changing world order have resulted in new developments. Universities closely monitor those developments and revise themselves. Because one of the essential functions of the universities is to influence, convert social society and equip society members with necessary knowledge and skills. In this context, universities should not be isolated from the society and come up with solutions for the society's problems. If universities solely focus on academic research without informing societies, there appears to be isolated for of universities from the society. Our universities have become more closed to our society. Especially Community Service Practicum Course was decided to be included into universities instructional curriculums and ordered to be actively conducted. Under Community Service Practicum Course university students try to develop solutions fro the society's problems by developing projects, attending panels, conference, symposium. When the relevant literature is investigated in depth, it can be observed that this course has wide range of aims. Aims of the course make prospective teachers more qualified students, help them to be good and responsible citizens. In addition to that, this course help them to be self-confident, derive joy from the activities, thinking professional success, have thoughts about students in depth, behave flexibly, to be responsible for diverse thoughts, honestly evaluate professional and field knowledge. Moreover, this course aims to make prospective teachers sensible to societal problems, gain them insight on overcoming those problems by cooperating with others. Academic studies concluded that Community Service Practicum Course has seminal mission in societal existence and social life without problems, and cooperation between community and university. Therefore, it is thought that the present study will make contributions to the relevant study in order to make contents of the course better. The aim purpose of this study is to determine the views of social studies candidate teachers on community service practicum course. This study has been conducted with 24 candidate teachers studying in Social Studies Teacher Education program at Arvin Coruh University Education Faculty in the spring semester of 2013-2014 academic year. Phenomenological study technique which is one of the qualitative research designs have been used in this study and answers given by candidate teachers of social studies to the open-ended questions on semi-structured interview form have been analyzed through content analysis. According to data obtained at the end of this study, the following conclusions have been reached: That candidate teachers of social studies have experienced the happiness feeling as a result of the activities they have done during the course have been identified, that candidate teachers of social studies have experienced difficulties on the process of taking the necessary legal permissions to start applications have been identified, that the course has allowed the candidate teachers to work in corporation have been identified, that candidate teachers of social studies have gained more sensitivity towards social problems and that they have first-hand information on problems in social life have been identified. It was concluded that the participant teacher developed an awareness to community.

Key Words: Community Service Practicum, Social Responsibility, Social Studies Candidate Teachers

DESTANSI GAZİLERİMİZ: MUHARİP GAZİLERİMİZE YÖNELİK TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI PROJESİNE İLİŞKİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Kemal DAŞCIOĞLU, Pamukkale Üniversitesi, kdascioglu@pau.edu.tr
Arş.Gör. Kudret AYKIRI, Pamukkale Üniversitesi, kaykiri@pau.edu.tr

ÖZET

Gazilik malul ve muharip gazi olarak ikiye ayrılmaktadır. Malul gazi, Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarından; Türkiye Cumhuriyeti Devleti sınırlarını korumak ve güvenliğini sağlamak görevi ile harpte veya Devletin bekasını hedef alan terör örgütlerine karşı yurtiçi ve yurtdışı mücadelede her çeşit düşman veya terörist silahlarının tesiriyle veya harp bölgesindeki harekât ve hizmetler sırasında, bu harekât ve hizmetlerin sebep ve tesiriyle yaralanarak tedavileri sonucunda sakatlığı rapor ile kesinleşenleri ifade eder. Muharip gazi ise Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarından harbe fiilen katılanları, ifade eder. Bunlardan muharip gazilere yönelik çalışmalarda (Aydın, Aykırı ve Köse; 2013) başta vefasızlık ve saygısızlık olmak üzere birçok problem yaşadıkları görülmüştür. Milletimizin onur abideleri olan gazilerimizin bu sorunlarına bir nebze çözüm bulmak için muharip gazilerimize yönelik topluma hizmet uygulaması projesi gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın da amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının uyguladıkları “destansı gazilerimiz” projesine ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırma, 2016-2017 öğretim yılı Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı III. sınıf öğretmen adayları üzerinde yürütülmüştür. Türkiye Muharip Gaziler Derneği Denizli Şubesi bünyesinde 10 hafta boyunca öğretmen adayları tarafından etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada toplam 5 öğretmen adayının uygulamalar ile ilgili görüşleri alınmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanılmak istenmesinin nedeni nitel araştırmanın niçin kullanılması gerektiği ve temel özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Creswell’e (2016) göre bir problem veya konunun keşfedilmesi gerektiği an, katılımcıların bir problemi hangi bağlamda ele aldığını anlamak istediğimiz an ve belirli çalışma grubu üzerinde çalışılması gerektiği an nitel araştırmanın kullanılma zamanlarından bir kaçıdır. Bu özellikler dikkate alınarak bu araştırma kapsamında yapılan etkinlikler öğretmen adayı gözünde keşfedilmeye çalışılmış, etkinliklerde karşılaşılan problemlere nasıl çözümler bulunduğu ele alınmış ve topluma hizmet uygulamaları dersi alan belirli bir grup üzerinde çalışılmıştır. Ayrıca Meriam (2013) açısından nitel araştırmanın özelliklerinden bazıları ele alındığında anlam ve anlama üzerine odaklanma; zengin betimlemeler yapma, hipotez test etme amacı taşınmadığı için tümevarımsal süreç böylece gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda çalışma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması yöntemiyle desenlenmiştir. Berg ve Lune (2015)’e göre eylem araştırması “bireylerin sistematik faaliyetlerle belirli problemlerin çözümü için işbirlikçi olarak hareket ettiği araştırma yaklaşımıdır”. Bu yöntemin seçilme nedeni, bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adayları belirli toplumsal problemlerin çözümü için gruplar şeklinde düzenli etkinliklerde bulunmuş olmalarıdır. Araştırma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı güz dönemi Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı III. Sınıf öğretmen adayları üzerinde yürütülmüştür. Öğretmen adaylarının seçimi amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklemeye göre belirlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek’e (2013) göre amaçlı örneklem zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir. Araştırmacılar çalışmada katılımcı rolünde değillerdir. Süreci takip etmiş, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve odak grup görüşmesi yapmış ve ilgili doküman ve raporları incelemişlerdir. Araştırmada doküman incelemesi (portfolyolar, proje günlükleri, afişler, raporlar), gözlem, görüşmeler (yarı yapılandırılmış, odak grup görüşmesi) aracılığı ile veri toplanmıştır. Görüşmeden elde edilen veriler içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu yöntemin kullanılmasındaki amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu yöntem bağlamında veriler kodlanacak, temalar bulunacak ve veriler kodlara ve temalara göre düzenlenip tanımlanacaktır. Son olarak da bulgular yorumlanacaktır. Araştırmanın sonucunun, topluma hizmet uygulamaları dersinde muharip gazilerimize yönelik proje uygulayacak öğretmen adaylarına karşılaşılan problemler, çözümler, faydalar ve dönütler konusunda ışık tutması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın sonucunda öğretmen adayları yaptıkları etkinlikler, karşılaştıkları problemler, bu problem karşındaki çözümler ve aldıkları tepkiler konusunda görüşlerini sunmuşlardır. Bu sonuçlar dikkate alınarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Muharip Gazi, Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler, Sosyal Proje, Topluma Hizmet

LEGENDARY VETERANS: OPINIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES ABOUT THE PROJECT OF TURKISH COMBAT VETERANS WITHIN THE COMMUNITY SERVICE PRACTICES PROJECT

Assist.Prof.Dr. Kemal DAŞCIOĞLU, Pamukkale Üniversitesi, kdascioglu@pau.edu.tr
Res.Assist. Kudret AYKIRI, Pamukkale University, kaykiri@pau.edu.tr

ABSTRACT

Gazi types are divided into two as impaired veterans and combat veterans. Impaired veterans are the members of the Turkish Armed Forces who are disabled by the attacks or battles of enemy or terrorist weapons in the domestic and international struggle or during the operations and services in the war zone when protecting the borders of the Republic of Turkey and to ensure the security. Their impairments are acknowledged by an official report. The combatant veteran refers to those who participated in a war as members of the Turkish Armed Forces. Studies indicate that especially the combat veterans have been experiencing problems such as disrespect, negligence and inattention (Aydın, Aykırı and Köse, 2013). We have implemented a community service practices project for our combat veterans to find a solution to their problems. The purpose of this study is to examine the opinions of prospective social studies teachers on the project our epic veterans. The research was carried out on juniors of Social Studies Teacher Education Department at the Faculty of Education of Pamukkale University in 2016-2017 academic year. Some activities were held by prospective teachers for 10 weeks in Denizli Branch of Turkish Combat Veterans Association. A total of 5 teacher candidates opinions about the applications were obtained in the research. Qualitative research method has been used in the research. There are some particular reasons when a qualitative method should be used. According to Creswell (2016) these moments are the moment when a problem or topic needs to be discovered, the moment when participants want to know in what context a problem is addressed, and the time when a qualitative research should be studied on a particular workgroup. Taking these characteristics into consideration, the activities carried out within the scope of this research were tried to be discovered in the eyes of the prospective teachers, the solutions to the problems encountered in the activities were discussed, and a specific group that took the course of collective service applications was worked on. In this context, the study was designed by the method of action research which is one of the qualitative research methods. The action research according to Berg and Lune (2015) is a research approach in which individuals act as collaborators to solve certain problems with systematic activities. The reason for choosing this method is that, in this study, social studies teacher candidates should have regular activities in the form of groups for solving certain social problems. This research has been carried out on the 2017-2018 academic year fall semester Pamukkale University Faculty of Education, Social Studies Education Department, III. Classroom teacher candidates. Teacher candidates are selected according to sampling criteria for sampling purposes. According to Yıldırım and Şimşek (2013), purposeful sampling allows deep study for the situations that are thought to have rich information. Researchers are not in the participatory role in the study. The researchers followed the process, conducted semi-structured interviews and focus group interviews, and examined relevant documents and reports. Data were gathered in the research through document review (portfolio, project logs, banners, and reports), observation, and interviews (semi-structured, focus group interview). The data obtained from the interviews were analyzed by content analysis method. The purpose of using this method is to reach the concepts and relations that can explain the collected data (Yıldırım and Şimşek, 2013). In the context of this method, the data will be encoded, the themes will be found and the data will be arranged and defined according to the codes and themes. Finally, the findings will be interpreted. It is thought that the result of the research is important in light of the problems, solutions, benefits and feedbacks encountered to candidate teachers who will implement the project for our combat veterans in the course of community service Practisces. At the end of the research, the prospective teachers presented their opinions about the activities they performed, the problems they faced, the solutions to this problem and their reactions. Various suggestions have been made considering these results.

Key Words: Combat Veterans, Community Service, Social Project, Social Studies, Teacher Candidates

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE MÜZE KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Hatice MEMİŞOĞLU, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, haticememisoglu2008@hotmail.com
Uzman Samet KAMÇI, İstanbul Belediyesi, sametkamc88@gmail.com

ÖZET

Çalışmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler öğretiminde müze kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amacı gerçekleştirebilmek için, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının 1. Müzelerin Sosyal Bilgiler dersinde kullanımına, 2. Sosyal Bilgilerde müze eğitimi uygulamalarına, 3. Müze eğitimindeki öz yeterliliklerine, 4. Müze ve tarihi mekanların kullanımı dersine yönelik sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşleri nelerdir? sorularına yanıt aranmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalının 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 39'u erkek 36'sı kadın olmak üzere toplamda 75 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemiyle yürütülen çalışmada, veri toplama aracı olarak görüşme formu kullanılırken, verilerin analizinde ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, Sosyal Bilgiler öğretmen adayları müze kavramlarına ilişkin olarak; tarihi eser, tarih, kültür, kalıntı, sanat, geçmiş, tarihi mekan, kültürel miras, somut bilgiler, coğrafya, sınıf dışı etkinlikler şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmen adayları, müzelerde işlenecek konuların öğrenciye sağlayacağı yararlar en fazla, öğrenilenlerin kalıcılığına ve soyut bilgilerin somutlaştırılmasına katkı sağladığı yönünde görüşlerini ifade etmişlerdir. Sosyal Bilgiler dersinde müzelerde işlenecek konuların öğrenciye sağlayacağı yararlar ilişkin görüşleri incelendiğinde, yeterli bilgiye sahip oldukları anlaşılmıştır. Öğretmen adayları müze eğitimi gerekli görmekle birlikte müzelerin eğitime uygun olmadığı görüşünü belirtmişlerdir. Adayların büyük çoğunluğu müze ve tarihi mekanların kullanımı dersinin kendilerine kazandırdıkları veya kazandıracaklarına ilişkin olarak; müze hakkında teorik bilgi edinme, müze öncesi, müze gezi esnasında ve sonrasında yapılması gerekenleri öğrenme şeklinde ifade etmişlerdir. Adaylar çoğunlukla dersin teorik olarak işlendiği, uygulama kısmının göz ardı edildiği görüşünü belirtmişlerdir. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının staj yaptıkları okullarda müze eğitime yönelik uygulamaların olmadığı, yapılanların ise müze gezilerinden ibaret olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu müze gezileri planlamada kendilerini yeterli görmekle birlikte, uygulama safhasında kendilerini yetersiz gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Öğretmen adaylarının müze ve tarihi mekânların kullanımı dersindeki sorunlara ilişkin görüşlerine bakıldığında; dersin daha çok teorik işlenmesi, uygulama kısmının göz ardı edilmesi, müzelerin eğitime uygun olmaması, müze prosedürlerinin gereğinden fazla olması, müzelerin eğitim amaçlı kullanılmaması, zaman kısıtlaması, dersin daha çok sınıf ortamında verilmesi, maddi kaynağın bulunmaması, müzelere ulaşım problemi ve öğretim görevlilerinin dersle ilgili yeterli bilgi ve donanımına sahip olmaması şeklindedir. Araştırmada elde edilen bulgular neticesinde, müze ve tarihi mekanların kullanımı dersinin uygulamalı olarak verilmesi, öğretmen adaylarına bu konuda gereken bilgi, beceri, değerlerin kazandırılması ve müzelerin eğitimde etkin kullanılmasına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Müze, Müze Eğitimi, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

INVESTIGATION OF TEACHERS OPINION ON THE USAGE OF MUSEUM IN TEACHING SOCIAL STUDIES

Assist. Prof. Dr. Hatice MEMİŞOĞLU, Abant İzzet Baysal University, haticememisoglu2008@hotmail.com
Expert Samet KAMÇI, istanbul Metropolitan Municipality, sametkamc88@gmail.com

ABSTRACT

The main objective of this study to determine their views of Social Studies teacher candidates on the museum use in social studies teaching. In order to realize this objective, answers are sought to the following questions: What are the opinions of preservice Social Studies teachers about; 1. The use of museums in the Social Studies lesson, 2. Museum education applications in Social Studies, 3. Their self-sufficiency in museum education, 4. Problems and solution suggestions regarding the lesson of the use of museums and historical places? The study group comprise including 39 men 36 women, a total of 75 teacher candidates studying in class 3 and 4 of Abant İzzet Baysal University and Gazi University Social Studies Education Department. While using the data collection tool in the study which is conducted through qualitative research methods, descriptive analysis technique was used in the analysis of data. As a result of research regarding the concept of the museum social studies teachers notifies a form of opinion are historical artefact, history, culture, ruins, art, history, historical place, cultural heritage, factual information, geography. Candidate teachers expressed their views towards the topics to be covered in the museum contribute at most retention of learned knowledge and abstract information to be concretized. Examining their opinions about the possible benefits of the subjects to be taught in museums in the Social studies lesson for students; it was observed that they had sufficient information. Participant candidate teachers reported view of that while on the museum education necessary our museums are not suitable for education. Additionally the majority of candidate with regard museums and historic sights of the use of the course stated as what has given or will give themselves; acquisition of theoretical knowledge about the museum, before museum, during visits to museums and learning needs to be done later. The candidates have stated the view that mostly course was committed in theory, the portion of practice ignored. In schools where Social studies teacher candidates do internships it has been identified the absence of applications for museum education, those made are composed of museum visits. The majority of teacher candidates was concluded that although they see enough themselves in planning museum trips in phase of application they see themselves insufficient. Considering the opinions of preservice teachers about the problems in the lesson of the use of museums and historical places; they arrayed the problems as teaching the lesson mainly theoretically, ignoring the practice, inconvenience of museums for education, unnecessary amount of museum procedures, using the museums for reasons outside of education, time limitation, teaching the lesson mainly in the classroom environment, having no financial resource, transportation problems regarding museums and unequipped instructors. In general terms, they stated that the lesson was taught theoretically and the stage of practice was ignored.

Key Words: Museum Education, Museums, Teacher Candidate, Social Studies

GEÇMİŞE YOLCULUK: NİĞDE MÜZESİ'NDE YARATICI DRAMA ATÖLYELERİ İLE TARİHSEL EMPATİ

Yrd.Doç.Dr. Ebru AY, Ömer Halisdemir Üniversitesi, ebru.ay@ohu.edu.tr
Doç.Dr. Kubilay YAZICI, Ömer Halisdemir Üniversitesi, kyazici@ohu.edu.tr
Tuğba ADA, tugbaada9120@hotmail.com

ÖZET

Bilgi çağı olarak adlandırılan yaşadığımız dönem, bilgiye kendisi ulaşan, farklı durumları analiz ederek çeşitli sonuçlara varabilen, bilgiyi beceriye çevirip kullanabilen, olay ve durumlara farklı açılardan bakarak kendi bakış açısını üretebilen, empati yapabilen yaratıcı bireylere ihtiyaç duymaktadır. Bu bireylerin yetiştirilmesi noktasında aktif öğrenme yöntemleri içerisinde yer alan yaratıcı drama önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü yaratıcı drama öğrencilerin kendilerini bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olarak en iyi ifade edebilme özelliğine sahip yöntemlerden ve derslerden birisidir. Yaparak ve yaşayarak etkili ve kalıcı bir öğrenme sağlayan yaratıcı drama bilginin yanı sıra değer ve beceri kazanımında da oldukça etkilidir. Yaratıcı drama saygı, sorumluluk, yardımseverlik, işbirliği başta olmak üzere bir çok değer kazanımını sağlamakla birlikte yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, karar verme, problem çözme, girişimcilik, iletişim, empati ve tarihsel empati olmak üzere birçok becerilerin gelişimini de sağlar. Bu yönüyle yaratıcı drama Sosyal Bilgiler dersi konularına ve kazanımlarına oldukça uygundur. Sosyal Bilgiler Programında kazandırılması hedeflenen birçok kavram, beceri ve değer yaratıcı drama ile oldukça etkili bir şekilde kazandırılabilir. Tarihsel empati becerisi de Sosyal Bilgiler Programında kazandırılması gereken beceriler arasında yer almaktadır. Tarihsel empati becerisi bireyin kendisini geçmişte yaşamış insanların yerine koyarak o dönemdeki insanları ve olayları anlamamızı sağlar. Geçmişe yolculuk yaparak o dönemdeki insanların yaşamışlığını anlamamızda yaratıcı drama önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü yaratıcı drama sürecindeki doğaçlamalar, öğrencilerin tarihteki olayları yaparak ve yaşayarak deneyimlemelerine ve farklı bakış açılarını öğrenmelerine yardımcı olur. Ayrıca tarihsel empati becerisinin yaratıcı drama yöntemiyle sınıf ortamı dışında farklı bir ortam olan müzelerde kazandırılması ise önemini daha da artırmaktadır. Çünkü müzeler içinde barındırdığı birçok eseri tanıtmakla kalmayıp öğrenciye tarihi dönemlerle ilgili özellikleri ve o dönemdeki insanların bakış açısını da kazandırır. Tarihsel empati becerisinin kazandırılmasında hem müzenin kullanılması hem de yaratıcı drama yönteminin kullanılması bilişsel boyutla sınırlı kalmayıp bir çok duyuyu harekete geçirecektir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, 6. sınıf öğrencilerine Niğde Müzesi'nde yaratıcı drama yöntemiyle tarihsel empati becerisine yönelik yaratıcı drama eğitim programının uygulanmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Niğde Atatürk Ortaokulu'nda 6. sınıfa devam eden ve seçmeli drama dersini alan öğrenciler oluşturmaktadır. Yaratıcı drama eğitim programı Niğde Müzesi'ndeki tarihi dönemler dikkate alınarak ve her hafta bir atölye olmak üzere 6 hafta devam edecek şekilde hazırlanmıştır. Niğde Müzesi'nde yapılacak olan yaratıcı drama eğitim programında şu atölyeler bulunmaktadır: Birinci atölyede Neolitik, Kalkolitik dönem ve Tunç Çağı (Obsidien aletler, mezar buluntuları, tanrı ve tanrıça heykelticikleri, Tunç Çağına ait eserler), ikinci atölyede "Köşk Höyük Kalkolitik Evi" (Köşk Höyük Salonu'nda bulunan eserler), üçüncü atölyede Hitit dönemi (Hitit şehir devletlerinden Nahita ve Tuvanuva krallıklarına ait fırtına tanrısı ve bereket tanrısı heykelleri, kitabeler ve "Göllüdağ Aslanı"), dördüncü atölyede Roma ve Bizans dönemi (pişmiş toprak ve cam eserler, mühür baskıları, Roma Dönemi heykelticikleri ve Bizans Dönemi eserleri), beşinci atölyede sikkeler (Grek, Helenistik, Roma, Bizans ve Osmanlı dönemi sikkeleri ile Selçuklulardan kalma gümüş define ile Kapodakya Krallığına ait Tepebağları definesi), altıncı atölyede mumyalar (Aksaray İhlara Vadisi'nde bulunan "Rahibe Mumyası" ve Çanlı Kilise'den çıkarılan 4 adet bebek mumyası) yer almaktadır. Niğde Müzesi'ndeki her yaratıcı drama uygulamasının sonunda atölye değerlendirme formu ile öğrencilerin görüşleri alınmıştır.

Anahtar sözcükler: Atölye, Müze, Sosyal Bilgiler, Yaratıcı Drama, Tarihsel Empati

TRAVELING TO THE PAST: HISTORICAL EMPATHY WITH CREATIVE DRAMA WORKSHOP IN NIGDE MUSEUM

Assist. Prof. Dr. Ebru AY, Ömer Halisdemir University, ebru.ay@ohu.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Kubilay YAZICI, Ömer Halisdemir University, kyazici@ohu.edu.tr
Tuğba ADA, tugbaada9120@hotmail.com

ABSTRACT

In this era which is called “Information Age,” there is a need for creative individuals who can access information on their own, come to conclusions by analyzing different situations, turn information into skill and use it, produce their own points of view looking at things and situations from different perspectives and develop empathy. As an active learning method, creative drama plays a key role in training such individuals. Because creative drama is one of the methods and courses which provides students with the ability to express themselves cognitively, affectively and in terms of psychomotor activity. Creative drama which offers effective and permanent learning by doing and living is efficient in the acquirement of values and skills as well as information. Besides providing several values primarily including respect, responsibility, altruism, and cooperation, it also supports the development of many skills such as creative thinking, critical thinking, decision making, problem solving, entrepreneurship, communication, empathy, and historical empathy. From this aspect, creative drama is quite suitable for the subjects and attainments of Social Studies lesson. Several concepts, skills and values which are aimed to be attained in the Social Studies Program can be attained through creative drama effectively. Skill of historical empathy is among the skills that need to be attained in the Social Studies Program. This skill helps us put ourselves in the place of people who lived in the past and understand the people and events of a given period of past. Creative drama has an important role in travelling back in the history to understand people's experiences in that period. Because improvisations during the process of creative drama help students experience the events in the past by doing and living them and acquire different perspectives. Furthermore, attaining the skill of historical empathy at museums, different environments from the classroom setting through creative drama increases its importance even further. Indeed, museums do not only introduce great number of pieces within their body but also provide students with the characteristics of historical periods and the perspective of people who lived in those periods. Both using museums and the creative drama method in attaining the skill of historical empathy would not be limited to the cognitive aspect but activate several emotions. In this context, this research aims at implementing the creative drama curriculum for providing 6th-grade students with the skill of historical empathy at Nigde Museum through creative drama method. The study group of the research is composed of 6th-grade students who take the elective drama lesson at Nigde Atatürk Secondary School in the academic year of 2016-2017. The creative drama curriculum was designed in consideration of the historical periods at Nigde Museum and to be implemented for 6 weeks in a workshop each week. The creative drama curriculum to be include at Nigde Museum has the following workshops: Neolithic, Chalcolithic period and Bronze Age in the first workshop (Obsidian tools, tomb remains, statues of gods and goddesses, Bronze Age artefacts), “Köşk Mound Chalcolithic House” in the second workshop (Köşk Mound Hall remains), Hittite periods in the third workshop (The god of storm and fertility belonging to the kingdoms of Nahita and Tuvanuva from the Hittite city states and the “Göllüdag Lion”), Roman and Byzantine periods in the fourth workshop (Fired earth and glass artefacts, seals, Roman period statues and Byzantine period artefacts), coins in the fifth workshop (Grek, Hellenistic, Roman, Byzantine and Ottoman coins along with Seljuk silver treasures and treasures from Tepebagları that was part of the Cappadocian Kingdom), mummies in the sixth workshop (“Nun Mummy” found in the Ihlara Valley at Aksaray and the four baby mummies that were removed from the Çanlı (Bell) Church). Students' opinions on the workshops were taken workshop evaluation form at the end of each creative drama application at Nigde Museum.

Key Words: Workshop, Museum, Social Studies, Creative Drama, Historical Empathy

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARINA EMPATİ BECERİSİ VE FARKLILIKLARA SAYGILI OLMA DEĞERİNİN KAZANDIRILMASINDA STORYLINE YÖNTEMİNİN ETKİSİ

Arş.Gör. İsmail Hakkı ÇATLAK, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, ismailhakkicatlak@ibu.edu.tr
Doç.Dr. Özlem YİĞİT, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, ozlem1406@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın genel amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarına çokkültürlülük bağlamında empati becerisinin ve farklılıklara saygılı olma değerinin kazandırılmasında storyline yönteminin etkisinin incelenmesidir. Deneysel olarak yapılan bu araştırma, 2015–2016 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan 3.sınıf öğretmen adaylarından değerler eğitimi dersini seçmeli olarak alan 20 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler, seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak SPSS programı aracılığıyla 10'u deney grubuna, 10'u kontrol grubuna olmak üzere atanmıştır. Storyline yönteminin empati becerisinin ve farklılıklara saygı değerinin kazandırılması üzerindeki etkisini incelemek amacıyla deney grubuna storyline yöntemine uygun düzenlenen öğretim programı uygulanmış olup kontrol grubuna ise farklı yöntemler (sunuş yolu, rol oynama ve soru cevap) aracılığı ile öğretim uygulanmıştır. Araştırmada, katılımcıların empati becerisine ve farklılıklara saygı değerine sahip olma düzeylerinin belirlenmesi amacıyla Dökmen (1988) tarafından geliştirilen Empati Becerileri Ölçeği B-Formu (EBÖ) ile Öksüz ve Demir (2012) tarafından geliştirilen Farklılıklara Saygı Ölçeği ön test-son test olarak uygulanmıştır. Araştırmada, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin Empati Beceri Ölçeği-B formundan ve Farklılıklara Saygı Ölçeğinden aldıkları ön test ve son test puanları hesaplanmıştır. Bu kapsamda elde edilen veriler SPSS. 20 paket programı kullanılarak Man Whitney U testi ve Wilcoxon İşaretli Sıralar Testlerine tabi tutulmuştur. Araştırmada ulaşılan sonuçlar şu şekilde özetlenebilir: Man Whitney U son test sonuçlarına göre: • Storyline yöntemi ile empati kurabilme becerisinin kazandırılmasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. • Storyline yöntemi ile farklılıklara saygı değerinin kazandırılmasında deney grubu ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamasına rağmen deney grubunda yer alan öğretmen adaylarının farklılıklara saygı ölçeğinden aldıkları puanlarda artışlar olduğu görülmüştür. Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonuçlarına göre: • Storyline yöntemi ile empati becerisinin ve farklılıklara saygı değerinin kazandırılmasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: Beceri Öğretimi, Değerler Eğitimi, Empati Becerisi, Farklılıklara Saygı Değeri, Storyline Yöntemi

EFFECT OF STORYLINE METHOD ON ENRICHING CANDIDATE TEACHERS OF SOCIAL STUDIES WITH EMPATHY SKILLS AND VALUE OF RESPECTING TO DIFFERENCES

Res.Assist. İsmail Hakkı ÇATLAK, Abant İzzet Baysal University, ismailhakkicatlak@ibu.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Özlem YİĞİT, Abant İzzet Baysal University, ozlem1406@hotmail.com

ABSTRACT

The main objective of this study is to investigate the effect of storyline method on enriching candidate teachers of social sciences with empathy skills and value of respecting to differences. This experimental study was conducted on 20 students who took elective courses of teaching values among 3rd grade candidate teachers studying at the department of Social Sciences Teaching at Abant İzzet Baysal University in autumn period of 2015–2016 academic year. 10 of the students were designated to the experimental group and 10 to the control group through SPSS program by using simple random sampling method which is one of random sampling methods. An education program prescribed in line with the storyline method was applied to the experimental group, and an education through teacher-centered and conventional methods was given to the control group in order to examine the effect of the storyline method on gaining skills of empathy and respect to differences. Empathic Skills Scale B-Form developed by Dökmen (1988) and Scale of Respect to Differences developed by Öksüz and Demir (2012) were applied as pretest-posttest in order to determine how much the subjects have skills of developing empathy and value of respecting to differences in the study. In the study, pretest-posttest scores of the students taken from Empathic Skills Scale B-Form and Scale of Respect to Differences were calculated. Data obtained within this scope was subjected to Man Whitney U test and Wilcoxon Matched Pairs Test by using SPSS. 20 package software program. Findings of the study can be summarized as follows: According to the results of Man Whitney Test: • A significant difference with respect to enriching candidate teachers with skills of empathy with storyline method was found in favor of the experimental group. • Despite the fact that no significant difference between the control group and the experimental group with respect to gaining values of respecting to differences through the storyline method was found, increases in the scores of the students within the experimental group in the scale of respect to differences were observed. According to the results of Wilcoxon Matched Pairs test: • A significant difference with respect to enriching candidate teachers with skills of developing empathy and value of respecting differences with storyline method was found in favor of the experimental group.

Key Words: Empathy Skills, Skills Teaching, Storyline Method, Value of Respecting Differences, Values Education

ORTAOKUL 2. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MÜZE, KÜLTÜR, TARİH ALAN BİLGİSİ VE BİLİNÇ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KARS İLİ ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Yaşar KOP, Kafkas Üniversitesi, yasarkop@gmail.com
Uzman Ersin SÖZVER, Kafkas Üniversitesi, ersinsozver89@gmail.com

ÖZET

Küreselleşme ile birlikte sürekli değişen ve gelişen dünyamızda birçok alanda olduğu gibi, eğitim, tarih ve sosyo-kültürel alanlarda da gelişme ve bilinçlenme zorunlu hale gelmiştir. Bu gelişim ve bilinçlenme kültürel ve tarihi değerlerin korunması ve sahiplenilmesi açısından önemlidir. Bilinç ve gelişim düzeyi, çocukluk yaşlardan başlayarak kazanıldığı için ortaokul öğrencilerinde bu bilinç ve gelişim, gerek okulda gerekse aile ortamında oluşturulmalıdır. Demokratik toplumların ihtiyaç duyduğu elzem, tahir ve muktendir insan modelini yetiştirmeyi amaç edinen Sosyal Bilgiler dersinin en önemli özelliği disiplinler arası bir ders olmasıdır. Bu özelliğiyle ilişkilendirebileceğimiz yeni bir eğitim kavramı ise “müze-kültür eğitim ve öğretimi”dir. Müze eğitimi çalışma örneklerindeki temel amaç disiplinler arası bir yaklaşımla, müzelerin demokratik toplum bilincine, milli ve kültürel değerler bilincine sahip bireylerin yetiştirilmesinde işe koşulmasıdır. Son yıllarda bireyi yetiştirme ve donatma açısından önemi anlaşılmaya başlanan müzeler ve müze eğitimi kavramı öğretmenlere bireyi yetiştirmede büyük ufuklar açmış değişik ve etkili öğretim ortamları sunmuştur. Çünkü müzeler, eğitim ve öğretimi; görsel ve yaşayarak öğrenmeyi sağlayabilecek en etkili yöntemlerden birisidir. Ülkemizde örgün eğitim ve öğretimde, müze-okul işbirliğine ağırlık verilerek müzelerin çeşitli okul kademelerinde işe koşulması gerçekleştirilmeli, bu yöntemle kültürel mirasın korunarak sahiplenilmesi, geçmişi yorumlama ve bugünün anlaşılması da sağlanabileceği göz ardı edilmemelidir. Anlaşılacağı üzere bu denli etkili ve öğretici eğitim ortamı; okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde oldukça kullanışlıdır. Yukarıdaki cümleden hareketle hazırlanan bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin müze-kültür, tarih alan bilgisi ve bilinçlilik düzeylerinin belirlenmesi doğrultusunda öğrenci görüşleri alınıp değerlendirilmiş, bu yolla öğrencilerin müze-kültür, tarih alan bilgisi ve bilinçlilik düzeylerinin belirlenmesi hedef alınmıştır. Çalışmanın temel amacını ise ülkemizde özellikle ortaokul sosyal bilgiler derslerinde, eğitim öğretim gören öğrencilere adı geçen ders kapsamında; müze ve kültürün ulusal düzeyde işlevini, etkinliğini, yerel örnekler ve kıyaslamalarla açıklamaktır. Aynı şekilde müzelerin varlığını, kültürün önemini hissettirmek ve müze ziyaretleri konusunda öğrencilerde algı oluşturmaktır. Bu gibi uygulamalarla öğrencilerde kültür konusunda farkındalık oluşturulmasına ve müzelerin eğitim öğretim amaçlı olarak işe koşulmasına katkı sağlamak hedeflenmiştir. Ayrıca öğrencilere müzelerle ilgili alışılmışın dışında, farklı bir bakış açısı kazandırılmak istenmiştir. Bu şekilde Sosyal Bilgiler dersinin ulusal boyuttaki hedeflerinden birkaçına da ulaşılmaya çalışılmıştır. Söz konusu çalışma, ortaokul 2. sınıf öğrencilerinin, Kars ilinin müze ve tarihi-kültürel yerleri ile ilgili alan bilgisi ve bilinçlilik düzeylerinin belirlenmesine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Ayrıca yapılan bu araştırmanın ortaokul öğrencilerinin müze, kültür, tarih alan bilgi ve bilinçlilik düzeylerinin belirlenmesine yönelik, öğrenci görüşlerinden hareketle ortak bir anlayış çerçevesinde olası eksikleri tespit etmek ve çözüm önerileri ortaya koymak açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırma Kars ili merkezindeki değişik lokasyonlarda bulunan yedi okul, üç yüz elli üç ortaokul 2. sınıf öğrencisine 30 maddelik 5’li likert türü bir ölçek uygulanarak hazırlanmıştır. Anket uygulaması sonucunda elde edilen veriler istatistiksel olarak SPSS 18 programında değerlendirilmiş ve yorumlanarak sonuçlar ortaya konulmuştur. Araştırmada elde edilen verilere göre, öğrencilerin Kars ili hakkında, tarihi ve kültürel kaynaklar bakımından ciddi bir farkındalık düzeyine sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bununla birlikte ortaokul öğrencilerinin gözüyle genel olarak şu şekilde dile getirilebilir; Kars ilinin müze, kültür ve tarihi mekânlar bakımından potansiyelinin yüksek olduğu ancak bu öğelerin kullanılması adına tanıtım, yatırım, eğitim gibi konulardaki eksiklerin giderilmesinin gerekliliği üzerine vurgu yaptıkları görülmektedir. Aynı şekilde halkın bilinç düzeyinin de düşük olduğunu belirtmişlerdir. Şayet eksik olan bu gibi etmenlerin tamamlanmasıyla daha da iyi duruma geleceği şeklinde bulgulara ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Kars, Müze, Müze Eğitimi, Sosyal Bilgiler

THE ANALYSIS OF MUSEUM, CULTURE, HISTORICAL KNOWLEDGE AND CONSCIOUSNESS LEVEL OF 2ND CLASS MIDDLE SCHOOL STUDENTS: THE SAMPLE OF KARS PROVINCE

Assist. Prof. Dr. Yaşar KOP, Kafkas University, yasarkop@gmail.com
Expert Ersin SÖZVER, Kafkas University, ersinsozver89@gmail.com

ABSTRACT

Development and consciousness have become compulsory in education, history and socio-cultural fields as well as there are many fields in our changing and evolving world with globalization. This development and consciousness are important in terms of preservation and ownership of cultural and historical values. Since the level of consciousness and development is gained from childhood age, this awareness and development in middle school students should be established in the family or in the school environment. The most important characteristic of the Social Studies course is that it is an interdisciplinary lesson that aims at raising the elemental, rational and motivated human model needed by democratic societies. A new concept of education that we can associate with this feature is museum-culture education and training. The main purpose of museum education study examples is to provide an interdisciplinary approach to educating individuals with democratic society consciousness, national and cultural values consciousness. In recent years, the concept of museums and museums education, which has been started to be understood in terms of individual training and equipments, has presented different and effective teaching environments in which teachers have opened great horizons to individual education. Since museum is one of the most effective methods that can provide education and education in visual and life learning. In our country, in the organized education and training, museum-school collaboration should be given importance. It should be kept in mind that this way of preserving and securing cultural heritage, interpreting the past, and understanding of the present can be achieved. To be understood, such an effective and instructive educational environment; It is very useful in pre-school, primary school, middle school and high school levels. In this research students opinions were taken and evaluated in the direction of determining museum-culture, history information and consciousness levels of junior high school students. In this way, it was aimed to determine the museum-culture, history information and consciousness levels of the students. The basic aim of this study; is to firstly create perception about the functions and affections of the museums at a national level on the existing, importance and the visiting of museums by explaining with the help of local examples and comparisons to the secondary school students having education in the frame of social sciences courses in our country, contribute them to be busy with some educative work about museums with these methods and make them have a new different vision about museums. By this way it was tried to reach a few targets/aims of the social sciences course/lesson having a national dimension. This study was carried out to define the consciousness level and the area knowledge related to the museum and historical, cultural places. It is thought that this study is important because of finding out some problem solving and defining the shortcomings in the frame of shared understanding basing on the students' point of views. This study prepared by applying a 5 point likert questionnaire, that is to say, the questionnaire had 5 classified options to the 353 students attending 2nd class of middle school in some different places in Kars city. The data handed after applying the questionnaire and in the end of the study were evaluated with the help of SPSS 18 programme and the results were found out by commending. According to the results obtained in the survey, it is understood that the students have a serious awareness level about Kars province in terms of historical and cultural resources. Nevertheless, the general view of middle school students can be expressed as follows; It is seen that Kars has a high potential for museums, cultural and historical sites but emphasizes the necessity of eliminating the shortcomings such as promotion, investment and education in order to use these items. Likewise, the level of public awareness is low. Findings have been reached that the missing elements will be in better condition with the completion of such factors.

Key Words: Kars, Müze, Müze Eğitimi, Sosyal Bilgiler

MÜLTECİ ÖĞRENCİLERE SUNULAN EĞİTİM HİZMETİNİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK, Ordu Üniversitesi, filizzayimogluozturk@odu.edu.tr

ÖZET

İnsanlar çeşitli nedenlerden dolayı bazen kendi ülkeleri içerisinde bazen de ülkeler arasında yer değişikliği yapabilmektedirler. Yer değişikliği yapmak gönüllü olur ise bu işleme göç, zorunlu olur ise bu durum iltica olarak adlandırılmaktadır. İltica olgusu beraberinde mültecilik, sığınmacılık, düzensiz göçmenlik ve uluslararası korumaya ihtiyaç duymak gibi alt oluşumları ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla zorunlu göç yani iltica olarak değerlendirilen mültecilik ve sığınmacılık, insanların, devletlerarası savaş, etnik çatışmalar, sivil çatışmalar, baskıcı ve otoriter rejimler, doğal afetler ve çevresel sorunlar gibi çeşitli nedenlerden dolayı ülkelerinde baskı görmeleri nedeniyle ülkelerini terk etmek zorunda kaldıkları bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Mülteci hareketleri Türkiye için tarih boyunca gündemde olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'ndan günümüze kadar, kitlesel nüfus hareketleri bünyesinde yerinden edilmiş insanların Anadolu topraklarına sığındıkları görülmektedir. Bunun dönemselsel olarak sebepleri değişmekle birlikte, ülkemizin sahip olduğu özel konumuyla alakalıdır. Son yıllarda komşu ülkelerde yaşanan çatışmalar sonucunda ülkemize göç eden Iraklı ve Suriyeli vatandaşların yaşamak için tercih ettikleri illerden biri de Ordu ili olmuştur. Ordu İl Milli Eğitim Müdürlüğünden 23 Ocak 2016 tarihinde alınan verilere göre ilimizde bulunan okul öncesinden 12. sınıfa kadar olan eğitim kurumlarında öğrenim gören mülteci sayısının 549 olduğu bilinmektedir. Söz konusu mülteci sayısının azımsanmayacak derecede olması bu grup üzerinde çalışma yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada, Ortaokullarda eğitim gören mülteci öğrencilere sunulan eğitim hizmetinin sosyal bilgiler öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada çalışma grubunun seçimine ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Söz konusu ölçüt, mülteci öğrencilerle en az bir eğitim-öğretim yılı eğitim hizmeti sunmak olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubu, Ordu ili Altınordu ilçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet ortaokulunda mültecilere eğitim veren 10 sosyal bilgiler öğretmeninden oluşmaktadır. Mülteci eğitimine ilişkin sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerini incelemek amacıyla yürütülen bu araştırma nitel boyutlu bir durum çalışmasıdır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması modeli kullanılacaktır. Durum çalışması bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada sosyal bir grup olan mültecilerin eğitimleriyle ilgili derinlemesine bir inceleme yapılmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi “Ülkemizde mültecilere sunulan eğitim hizmetine yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri nasıldır?” şeklindedir. Araştırmanın alt problemlerini ise şu sorulardan oluşmaktadır: • Ülkemizde mültecilerin eğitimine yönelik ne tür çalışmalar gerçekleştirilmektedir? • Mülteci öğrencilere eğitim hizmeti sunan Sosyal Bilgiler öğretmenleri eğitim öğretim faaliyetlerinde ne tür sorunlarla karşılaşmaktadırlar? • Mülteci öğrencilere eğitim hizmeti sunan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlara ilişkin çözüm önerileri nelerdir? Araştırmanın amacına ve araştırma modeline yani nitel araştırma yöntemine uygun olarak görüşme yöntemi kullanılacaktır. Görüşmeler, kişilerin deneyimleri, fikirleri, duyguları ve bilgileri ile ilgili doğrudan alıntılar yapılabilmesine olanak sağlar. Araştırma verilerinin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin araştırmacıya sunduğu en önemli kolaylık görüşmenin önceden hazırlanmış görüşme formundaki sorulara göre sürdürülmesi nedeniyle daha sistematik ve karşılaştırılabilir bilgi sunmasıdır. Araştırma verileri nitel araştırmanın doğasına uygun olarak içerik analizi tekniği ile çözümlenecektir. Bu bağlamda araştırmanın ülkemizdeki mültecilerin eğitimine ilişkin araştırmacılara ve uygulayıcılara önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Ülkemizde mültecilere yönelik sunulan eğitim hizmetine ilişkin katılımcı görüşlerinin, ülkemizde mültecilerin eğitimine yönelik yapılan çalışmalara, politika yapıcılara ve eğitimcilere bilimsel bir alt yapı ve öneriler sunması anlamında önemli sonuçlar ortaya koyacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar sözcükler: Mülteci Eğitimi, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Mülteci

EVALUATION OF EDUCATIONAL SERVICE PROVIDED FOR REFUGEE STUDENTS ACCORDING TO SOCIAL STUDIES TEACHER OPINIONS

Assist. Prof. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK, Ordu University, filizzayimogluozturk@odu.edu.tr

ABSTRACT

Because of various reasons, people can sometimes change between their own countries and sometimes between countries. If the change of place is voluntary, this process is called as immigration, if it is compulsory, it is called as asylum. The phenomenon of asylum brings together sub-formations such as refugees, asylum, irregular immigration and the need for international protection. Therefore, refugee and asylum, considered as forced migration or asylum, are confronted by the fact that people have to abandon their country because of pressure on their countries due to various reasons such as interstate wars, ethnic conflicts, civil conflicts, oppressive and authoritarian regimes, natural disasters and environmental problems. Refugee movements have been on the agenda for Turkey throughout history. From the Ottoman Empire to the present day, it is seen that the people who were displaced within the mass movement of population move into Anatolian territory. It is periodically related to the particular position that our country has, with the reasons changing. As a result of the conflicts in the neighboring countries in recent years, Iraqi and Syrian citizens who have migrated to our country have become one of the provinces of Ordu that they prefer to live in. According to the Ordu Provincial Directorate of National Education, on 23 January 2016, it is known that there are 549 refugees who are educated from pre-school to 12th class schools in our province. The fact that the number of refugees is on the declining level suggests the necessity of working on this group. In this research, it is aimed to evaluate the educational service offered to refugee students who are educated in secondary schools according to social studies teachers opinions. Criteria sampling method was used to select the study group in the research. The criterion was set out to provide refugee students with at least one educational year of education. In this context, the study group of the research consists of 10 social studies teachers who provide education to the refugees in state secondary school affiliated to the Ministry of National Education in the province of Altınordu, Ordu. This research, which is conducted to examine the opinions of social studies teachers on refugee education, is a qualitative case study. The case study model, which is one of the qualitative research methods, will be used in the research. A case study is defined as a method in which one or more events, the environment, the program, the social group, or other interrelated systems are examined in depth. In this research, an in-depth study is conducted on the education of refugees, a social group. In this context, the problem of research is the question What is the opinion of social studies teachers about the educational service offered to the refugees in our country? The sub-problems of the research consist of the following questions: • What kind of studies are carried out for the education of refugees in our country? • What problems do social education teachers who provide education services for refugee students encounter in their education and training activities? • What are the suggestions for solutions to the problems faced by Social Studies teachers who provide educational services to refugee students? The interview method will be used for the purpose of the research and in accordance with the research model. Interviews allow direct quotations of peoples experiences, ideas, feelings and information. The semi-structured interview form developed by the researcher will be used to collect the research data. The most important convenience of the semi-structured interview technique to the researcher is to provide more systematic and comparable information because it is maintained according to the questions in the pre-prepared interview form. The research data will be analyzed by content analysis technique according to the nature of the qualitative research. In this context, it is thought that the research will provide important contributions to the researchers and practitioners of the education of the refugees in our country. The participants opinions on the education service offered to the refugees in our country are evaluated to give important results in terms of providing the scientific infrastructure and suggestions to the policy makers and the educators about the education of the refugees in our country.

Key Words: Refugee Education, Social Studies Teacher, Refugee

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TARTIŞMALI KONULARIN ÖĞRETİMİNE YÖNELİK EĞİTİM ALMA DURUMLARI

Arş.Gör.Dr. Hasan GÜNAL, Balıkesir Üniversitesi, hasangunal@balikesir.edu.tr

ÖZET

Tartışmalı konuların sosyal bilgiler dersinde ele alınması, öğrencilerin sosyal bilimlerin doğasının farkına varabilmeleri için önemli olanaklar sunmaktadır. Çünkü tartışmalı konuların öğretiminde kanıt kullanımı çok önemlidir. Öğretmenler sınıflarda bu konuları ele alırken sosyal bilgiler müfredatında yer alan diğer konuların öğretimine göre kanıt temelli etkinliklere daha fazla yer vermek zorundadırlar. Sınıflarda bu şekilde kanıt temelli etkinliklere yer verilmesi öğrencilerin sosyal bilimcilerin çalışma usullerini dolayısıyla bu bilimlerin doğasını anlamalarını sağlayacaktır. Ayrıca bu konuların öğretimi, öğrencilerin aktif vatandaşlık ve eleştirel düşünme gibi günümüz demokrasileri için önemli olarak görülen becerileri kazanabilmeleri açısından da önemlidir. Üstelik öğrencilerin okul ortamında kazanacağı eleştirel becerileri günlük hayata aktarabileceğini düşünürsek bu konuların ne derece önemli olduğu daha iyi anlaşılabilir. Öğrenciler bu sayede izlediği bir diziye/filme, dinlediği bir siyasinin konuşmasına, okuduğu bir kitaba, çevresinden edindiği bir bilgiye de eleştirel gözle bakabilme becerisini kazanabilecektir. Öğrencilerin söz konusu becerileri elde edebilmeleri için sosyal bilgiler öğretmenlerinin lisans eğitimleri sırasında bu konuların öğretimine yönelik eğitim almaları çok önemli bir gerekliliktir. Bu nedenden dolayı araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tartışmalı konuların öğretimine yönelik eğitim alma durumları hakkında bilgi edinilmek istenmiştir. Nitel bir anlayışla gerçekleştirilen araştırmanın verileri açık uçlu anket formu ile toplanmış ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda okuyan 50 son sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmada öncelikle sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tartışmalı konularla ilgili bilgi seviyeleri hakkında bilgi edinilmek istenmiş ve buna yönelik sorular yönetilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarına tartışmalı konularla ilgili herhangi bir eğitim alıp almadıkları, bu konuların öğretimi için en uygun yöntem, teknik veya yaklaşımın hangisi olduğu ve bu konuları ele alan bir öğretmenin sınıfta hangi rolü benimsemesi gerektiğine yönelik sorular yöneltilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular, öğretmen adaylarının tartışmalı konuları literatürde yer alan tanımlarına yakın olarak ifade ettiklerini ortaya koymaktadır. Öğretmen adaylarının tartışmalı konularla ilgili olarak en sık dile getirdikleri düşünce üzerinde farklı görüşlerin olduğu konu olmuştur. Sosyal bilgiler öğretmen adayları daha çok ülke gündeminde yer alan güncel siyasi konuları tartışmalı olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının bu konularla ilgili herhangi bir eğitim almadıkları da elde edilen diğer bir önemli bulgu olmuştur. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan bazı öğretmen adayları özellikle güncel tartışmalı konularla ilgili konuşmalar yaptıklarını belirtmişler, bazı öğretmen adayları da bu konularla ilgili sınıfta tartışmalar gerçekleştiğini ifade etmiş olsalar da genel anlamda öğretmen adaylarının bu konularla ilgili yeterli bir eğitim almadıkları görülmüştür. Sosyal bilgiler öğretmen adayları bu konuların sınıf ortamında en iyi şekilde tartışma ve beyin fırtınası ile ele alınacağına inanmaktadırlar. Ancak azımsanmayacak sayıda öğretmen adayı bu konuda herhangi bir görüş belirtmemiştir. Üstelik öğretmen adaylarının tartışmalı konuların öğretimi için en uygun yaklaşımlardan biri olan kanıt temelli yaklaşım hakkında bilgi sahibi olmamaları da bu konulardaki eğitim eksikliklerini ortaya koyan diğer bir bulgu olarak ön plana çıkmıştır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına çalışma kapsamında yöneltilen bir diğer soru da sınıf ortamında bu türden konuları ele alan bir sosyal bilgiler öğretmenin hangi rolleri benimsemesi gerektiğine yönelik olmuştur. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına göre sınıfta tartışmalı bir konuyu ele alan bir öğretmen öncelikle tarafsız olmalıdır. Öğretmenin bu konuların öğretiminde rehber olması, bütün görüşlere karşı açık olması, kendi görüşünü açıklamaması bu konuda ön plana çıkan diğer önemli görüşler olmuştur.

Anahtar sözcükler: Kanıt Kullanımı, Öğretmen Adayı, Tartışmalı Konular, Sosyal Bilgiler

PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHER'S HAVING TRAINING FOR TEACHING CONTROVERSIAL ISSUES

Res. Assist. Dr. Hasan GÜNAL, Balıkesir University, hasangunal@balikesir.edu.tr

ABSTRACT

Discussing controversial issues in social studies class, present important opportunities for students in order to realize the nature of social sciences. Because the use of evidence is very important in teaching of controversial issues. When teachers were handling these issues in class it is clear that they have to give more space to evidence-based activities than to teaching other subjects in the social studies curriculum. If evidence-based activities tackled in this way in the classroom students both can understand way of studies of social scientist and nature of these sciences. Besides teaching of these issues important for students to obtain same values such as active citizenship and critical thinking skills that are considered important for contemporary democracies. Moreover, when we take into account possibility transfer critical skills into daily life that students will gain in the school environment important of these issues understand very well. When students watch a tv series / film, listen a politics read a book or any subject from their environment will have a critical approach. It is very important necessity that social studies teachers must get training for teaching these subjects during undergraduate education so that students can acquire these skills. Because of this reason, this study aims to identify pre-service social studies teacher's ideas on getting education for teaching controversial and sensitive issues. Data of the qualitative study have been obtained through open-ended survey and have been analysed with content analysis. The study has been carried out with 50 last year students of Balıkesir University, Necatibey Faculty of Education, Social Studies Department in 2016-2017 academic year. In the research, it was aimed to obtain information about the knowledge levels of pre-service social studies teacher's about controversial subjects and the questions directed to them were managed. Also, questions were asked whether they have received any training on controversial subjects or not, which is the most appropriate method, technique or approach for teaching these subjects and about what role a teacher should take to address these issues. According to the findings of the research, it is determined that preservice teachers explained controversial issues close to it's meanings in literature. It has been pointed out that pre-service teacher's, have different views on the most frequently expressed thoughts on controversial issues. The pre-service social studies teacher's stated that they saw more controversial political issues in the agenda of the country. Another important finding is that pre-service teacher are not received any training in these issues. Although some prospective teachers in the research group indicated that they had spoken especially about current controversial issues others stated that sometimes happened such discussions related to these topics in class but in general terms, it was seen that prospective teachers did not receive adequate training on these subjects. Pre-service social studies teacher's believe that the best way to tackled these topics is by discussion and brainstorming in class. However, a considerable number of teacher candidates did not express any opinion on this issue. The lack of knowledge about the evidence-based approach, which is one of the most appropriate approaches to teaching controversial issues, has also come to the fore as another finding that reveals the lack of education in these issues. Another question posed to prospective teachers of social studies in the context of the study is the role of a social studies teacher who deals with such issues in the classroom environment. According to the pre-service social studies teacher's, a teacher who deals with a controversial issues in the classroom must first be neutral. The fact that the teacher is a take the lead in the teaching of these topics, is open to all views, and does not disclose his / her own views are other important opinions in the foreground.

Key Words: Controversial Issues, Evidence Usage, Pre-service Teacher, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ SANAT TARİHİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Azize AKTAŞ YASA, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, azizeyasa@mynet.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Rıdvan GENCER, Sakarya Üniversitesi, gencerrdvan@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler dersi disiplinler arası bir bakış açısıyla bütün sosyal bilimleri tek çatı altında toplayan ve bu disiplinlerin öğretilmesini sağlayan bütüncül bir alandır. Sosyal bilimlere ise, merkezinde insan ve insan pratikleri sonucu meydana gelen toplumsal yapıların yer aldığı, insanların birbiriyle ve çevreleriyle kurmuş oldukları ilişkileri inceleyip anlamaya çalışan, zaman ve mekân bağlamında insanoğasını anlamlandırma çabası etrafında şekillenen bir disiplinler topluluğudur. Sosyal bilgiler, sosyal bilimlerin temellendirdiği bilgiyi öğrencilere aktarmayı hedefleyen çabalar bütünüdür. Sosyal bilimlerin içinde tarih, coğrafya, sosyoloji, psikoloji, felsefe, siyaset, ekonomi, arkeoloji, sanat tarihi, antropoloji ve hukuk gibi alanlar bir arada yer almaktadır. Bütün bu disiplinlerin ortak amacı insanın deneyimsel öğrenme döngüsü içerisindeki konumunu göz önünde bulundurarak bilgi, beceri, tutum ve değerlerin aktarılmasını ve daha iyi bir toplumsal yaşam içinde tarihsel tecrübenin öğretilmesini sağlamaktır. Sosyal bilgiler dersi, içinde barındırdığı bilgi, tecrübe ve deneyimler sayesinde bireyin bütün yaşamında ona yol gösteren bir rehber konumundadır. Sosyal bilgiler dersi, bu önemli işlevi sebebiyle Türkiye’de vatandaş yetiştirme anlayışı içerisinde üzerinde önemle durulan bir alandır. Zamanı yakalamak ve gerektiği yönde dönüşüm içinde olmak sosyal bilgiler dersinin en temel özelliğidir. Yapı, içerik, konu tema ve ünite bağlamında sosyal bilgiler dersi sürekli olarak dönüşmektedir. Bu dönüşüm beraberinde yeni alanlar konular temalar ve yaklaşımlar getirmektedir. Bu dönüşümün merkezinde yer alan materyal ise sosyal bilgiler ders kitaplarıdır. Sosyal bilgiler ders kitapları hazırlanırken zamanın ruhuna uygun olarak yeni anlayış ve bakış açılarına göre içerik hazırlanmaktadır. Farklı disiplinlerin farklı yoğunlukta yer aldığı ders kitapları sınıflar bakımından da farklılık göstermektedir. Tarih, coğrafya ve vatandaşlık gibi alanların ağırlıkta olduğu ders kitaplarında bazı önemli alanlar eksik kalmaktadır. Bu alanlardan biri de sanat tarihidir. İnsanın ortaya çıkışı ile birlikte var olan sanat, insanlığın kendisini bilmesi ve ifade edebilmesinin yollarından biridir. Sanat tarihi tarihsel süreçte insanların bir ifade biçimi olarak kullandıkları sanatın serüvenini inceleyen alandır. Sanat tarihini bilmek insanlara yeni bakış açılarının kapılarını aralayıp dünyayı daha iyi yorumlamalarını sağlar. Sanat birey ve toplum için bir özgürleşme yolu ve biçimidir. İnsanlığın en yaratıcı ifadesidir. Yaratıcı düşünme ve kendini ifade etme de sosyal bilgilerin amaçladığı becerilerden biridir. Bu becerinin bireylere kazandırılması için sanat tarihi sosyal bilgiler dersi içeriğinde daha ağırlıklı olarak ele alınmalıdır. Bu bildiride, Sanat Tarihi kapsamına giren konuların sosyal bilgiler ders kitaplarında hangi üniteler ve konular kapsamında ele alındığı ve bunun yeterli olup olmadığı incelenecektir. Araştırma, doküman incelenmesi yöntemi ile gerçekleştirilecektir. Doküman incelenmesi; araştırılması istenilen herhangi bir konu veya olgu hakkında yazılı kaynakların amaçlanan çerçevede incelenmesidir. Bu çalışmada sosyal bilgiler ders kitaplarının içeriği hazırlanırken sanat tarihi konuları hangi disiplinin alt boyutları olarak ele alınmıştır, sanat ve sanat tarihi bağlamında bütün sosyal bilgiler ders kitaplarında bütüncül bir anlayış var mıdır, sanat tarihi üniteler bazında nasıl bir içeriğe sahiptir, hangi konular içerisinde verilmektedir ve sanat tarihi konularının içerik bağlamında kapsadığı alan diğer konulara oranla nedir sorularına cevap aranmıştır. Buna göre 2016-2017 eğitim öğretim yılında 4,5, 6, 7 ve 8. sınıflarda sosyal bilgiler ders kitabı olarak okutulan ders kitapları araştırmanın veri(doküman) kaynağını oluşturmaktadır. Araştırma verileri sosyal bilimlerde sıkça kullanılan içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenecektir.

Anahtar sözcükler: Ders Kitapları, Sanat Tarihi, Sanat Tarihi Konuları, Sosyal Bilgiler

EXAMINATION OF SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF ART HISTORY

Assist. Prof. Dr. Azize AKTAŞ YASA, Abant İzzet Baysal University, azizeyasa@mynet.com
MA Student Rıdvan GENCER, Sakarya University, gencerrdvan@gmail.com

ABSTRACT

The social studies course is a holistic field that gathers all social sciences under one roof and teaches these disciplines with an interdisciplinary point of view. The social sciences, on the other hand, are the social structures in which human and human practices end up in the center, people who study and understand the relationships they have established with each other and their environment, in the context of time and space, is a collection of disciplines that are shaped around an effort to make sense of their human nature. Within the social sciences are fields such as history, geography, sociology, psychology, philosophy, politics, economics, archeology, art history, anthropology and law. The common aim of all these disciplines is to convey knowledge, skills, attitudes and values in the context of the human experiential learning cycle and to teach historical experience in a better social life. The social studies class is a guide that guides the individual in his / her whole life because of the knowledge, experience and experience he has. Due to this important function, the social studies course is an important field that is emphasized in the understanding of citizen raising in Turkey. Catching the time and being in the necessary transformation is the most basic feature of the social studies course. The course of social studies in the context of structure, content, subject and unit is in a continuous transformation. This transformation is accompanied by new themes and thematic approaches. The material at the center of this transformation is the social studies textbooks. When social studies textbooks are being prepared, content is prepared according to the new understanding and perspective according to the spirit of time. The textbooks in which different disciplines take place at different density also differ in terms of classes. Some important areas are lacking in textbooks where fields such as history, geography and citizenship are dominant. One of these areas is art history. The art that exists with the emergence of man is one of the ways in which humanity can know and express itself. The history of art is a field that examines the adventure of art that people use as a form of expression in the historical process. Knowing art history gives people a better view of the world by opening the doors of new perspectives. Art is the way and form of emancipation for the individual and society. It is the most creative expression of mankind. Creative thinking and self-expression are among the skills social studies aims to achieve. In order for this skill to be gained to individuals, art history should be more emphasized in the social studies course content. In this declaration, it will be examined whether the topics covered by Art History are covered in the social studies textbooks and in which units and subjects they are covered. The research will be carried out by document review method. Document review; The investigation of written sources about any subject or phenomenon to be investigated in the intended frame. In this study, while preparing the contents of social studies textbooks, which disciplines sub-dimensions of art history topics were handled, In the context of art and art history, is there a holistic understanding of all social studies textbooks, What kind of content does the art history units have, In which subjects are given The answers were searched. Accordingly, in the 2016-2017 academic year In the 4th, 5th, 6th, 7th and 8th grades, the textbooks that are taught as social studies textbooks constitute the source of the data of the research. The research data will be analyzed using the content analysis method which is frequently used in social sciences.

Key Words: Art History Topics, History of Art, Textbooks, Social Studies

İLKOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ GRAFİK TASARIM İLKELERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, sayimaktay@gmail.com
Arş.Gör. Kahraman KILIÇ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, kahramanklc@gmail.com

ÖZET

Sosyal Bilgiler dersi tarih, coğrafya, ekonomi, psikoloji, sosyoloji, antropoloji, felsefe, siyaset bilimi, vatandaşlık bilgisi gibi birçok alanı bir arada bulunduran bir derstir. Sosyal Bilgiler dersini oluşturan konular ilköğretilerden itibaren birçok ülkede değişik biçim ve içerikler halinde yer almış olup toplumların eğitiminde önemli bir yere sahip olmuştur. Sosyal Bilgiler dersi ilköğretimde bireyleri geleceğe hazırlamada önemli bir misyona sahip olduğu için ayrıca önemli bir yere sahiptir. Çünkü bireyler Sosyal Bilgiler dersi yoluyla insanlar arasındaki ilişkiler, toplumlar içindeki resmi ve resmi olmayan gruplar, hükümet ve devlet kavramları, iyi bir vatandaş olma, küresel ve ulusal değerler, iyi tutum ve beceriler, demokrasi becerileri gibi birçok önemli kazanıma sahip olmaktadır. Bu önemi dolayısıyla Sosyal Bilgiler dersi Türkiye'nin yanı sıra birçok ülkede ders olarak okutulmaktadır. Dolayısıyla ilköğretimde Sosyal Bilgiler dersi yoluyla çocukların toplumun kültürel değerlerini kavramış, topluma faydalı, olumlu tutum ve becerilere sahip, kültürünü tanıyan, sosyal bilimlere boyutunda birçok disiplinin farkında olan bireyler olarak yetişebilirler. İlkokulda öğrencilere Sosyal Bilgiler dersinin öğretilmesinde kullanılan bilgi kaynakları arasında en önemli yeri hiç kuşkusuz ders kitabı oluşturmaktadır. Ders kitabı tüm öğrencilerin daha önceden öğretilmesi planlanmış olan içerikleri öğrenebilmelerine olanak tanır. Dolayısıyla ders kitaplarının öğrencilerin ilgili bilgileri etkili bir biçimde öğrenmelerine olanak tanımalıdır. Aksi takdirde öğrenci öğrenmeleri olumsuz bir biçimde oluşabileceği gibi öğrencilerin derse karşı olumsuz bir tutum içine girmesi de olanaklı olabilecektir. Sosyal Bilgiler gibi içerisinde birçok farklı disiplinin yer almakta olduğu bir ders kitabı da bu nedenle önemlidir. Ders kitaplarının öğrenciler için ilgi çekici hale gelmesinde ve içerisinde yer alan bilgilerin somutlaştırılmasında en önemli öğelerden birisi ders kitaplarındaki görsellerdir. Görseller daha hızlı bir anlama ve öğrenme süreci oluşturmada, daha kalıcı bir öğrenme oluşturmada ve anlaşılmayan noktaları anlaşılır hale getirmektedir. Tüm bu yararlarının yanı sıra ders kitabı içerisinde yer alan görseller çocukların ilgili metinler ile görseli bağdaştırarak daha anlamlı öğrenmeler oluşturmalarını sağlamaktadır. Bu nedenle ders kitaplarında yer alan görsellerin öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırıcı, akılda kalıcı ve ilgi çekici olmalıdır. Ders kitaplarındaki görsellerin etkililiğini oluşturan en önemli etkenlerden birisi kuşkusuz grafik tasarım ilkelerine uygun olmasıdır. Grafik tasarım ilkeleri tasarım unsurlarının yani bir çizim, resim ya da tasarımı oluşturan eserlerin başarılı olmasında anahtar role sahip bir takım ilkelerdir. Dolayısıyla tasarım ilkeleri tasarımların daha etkili bir iletişim oluşturmaları için kılavuzluk yaparlar. Grafik tasarım ilkeleri, bütünlük, denge, vurgu, farklılık, oran ve orantı, zıtlık gibi bazı farklı boyutlardan oluşmaktadır. Bu nedenle grafik tasarım ilkelerine uygun olarak hazırlanan ders kitaplarındaki görsellerin daha etkili olabileceği varsayılabilir. Özellikler birçok farklı bilgi türünü bir arada bulunduran Sosyal Bilgiler ders kitabının grafik tasarım ilkelerine uygun olmasının özellikle önemli olduğu düşünülebilir. Bu çalışmada, Sosyal Bilgiler ders kitabının grafik tasarım ilkelerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma algı, olay ya da durumların gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasında nitel bir sürecin izlendiği araştırma biçimidir. Araştırmada veri toplama aracı olarak doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Doküman analizi tekniğinin tercih edilmesinin nedeni, doküman analizinin dergi, günlük, kayıtlar gibi verilerin yanı sıra çizim ya da fotoğraf gibi görsellerin analizinde kullanılabilmesidir. Bu bağlamda ilk olarak grafik tasarım ilkeleri ölçütleri oluşturulmuş ve kitapta yer alan görseller incelenmiştir. Doküman analizi yoluyla görsellerin incelenmesi sonucu elde edilen veriler anlaşılır olması amacıyla sistematik bir biçimde sunulmuştur. Daha sonra araştırmada elde edilen verilere uygun olarak öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Ders Kitabı, Grafik Tasarım, Sosyal Bilgiler

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ VATANDAŞLIK KAVRAMI ÇERÇEVESİNDE SOSYAL KATILIMA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Öğr.Gör. Deniz COSKUN, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, dcoskun@pau.edu.tr
Doç.Dr. Tahir KODAL, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, tkodal@pau.edu.tr

ÖZET

Problem Durumu: Toplamların eğitim aracılığıyla gerçekleştirmek istediğı en önemli amaçlarından birisi üyelerini, hem kendilerine hem de çevresindeki kişilere değer veren, doğayı seven ve koruyan, sadece kendi ülkesinin değil dünyanın bir parçası olarak görüp bu büyük topluma katkıda bulunabilme istek ve bilincine sahip bireyler olarak yetiştirmektir. Bu amaç doğal olarak bireylerin toplumsal düzenin farklı alanlarına aktif katılımlarını gerektirmektedir. Toplum içinde bir arada yaşayan insanlar, kendilerini, dolaylı olarak da kendilerinin de ortağı oldukları toplumu ilgilendiren her durumla ilgili olmak durumundadırlar. Bu durum bütün ortakları (vatandaşları) hem sorumluluk ve görevler bakımından, hem de beklenti, ihtiyaç ve istekler yönünden sürekli ve bilinçli bir eylem içerisinde olmaya, katılıma yönelik davranışlar sergilemeye yönlendirmektedir. Katılım kelimesi, Türkçe sözlükte, ortaklık, ortak olma, paydaşlık olarak geçmektedir. O halde, toplum içinde bir arada yaşayan insanlar, kendilerini, dolaylı olarak da kendilerinin de ortağı oldukları toplumu ilgilendiren her durumla ilgili olmak durumundadırlar. Bu durum bütün ortakları (vatandaşları) hem sorumluluk ve görevler bakımından, hem de beklenti, ihtiyaç ve istekler yönünden sürekli ve bilinçli bir eylem içerisinde olmaya yönlendirmektedirler. Katılımın yapılan tercihleri etkilemek amacıyla karar alma ve uygulama süreçlerine müdahil olma şeklinde (Higgs vd., 2008:596) veya vatandaşlara yönetsel kararlara veya planlama sürecine müdahil olabileceğı olanaklar sağlanması olarak (Maier, 2001: 709) tanımladığı da görölmektedir. Parlak ve Sobacı (2010: 76) ise katılımı, vatandaşların ilgi, ihtiyaç ve değerlerinin siyasa yapım süreçlerinin içerisinde monte edilebileceğı bir süreç olarak değerlendirmektedir (akt. Karkin, 2012:44). Katılım kavramı, literatürde politik katılım ve sosyal katılım şeklinde sınıflandırılmaktadır. Politik katılım demokratik süreçlerle ilgili politik alanlara dahil olmayı, sosyal katılım ise gönüllülük çalışmaları ve toplum hizmetlerine dahil olmak gibi sosyal vatandaşlığı gerektirmektedir (Kıncal ve Kartal, 2015: 236). Sosyal katılım bir beceri olarak, öğrencileri etkin vatandaşlar idealinde yetiştirmeyi amaçlayan sosyal bilgiler öğretim programında da yer almaktadır. Sosyal bilgiler dersinin yürütücüsü olacak olan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal katılıma ilişkin görüşleri, onların sosyal katılım davranışını nasıl gösterdiklerinin belirlenmesi, bu becerinin kazandırılmasında etkili olacağı düşünüldüğünden konu ile ilgili yapılacak tespitler önem taşımaktadır. Bu amaçla çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal katılıma yönelik düşünce ve davranışları kapsam dahilinde araştırılacaktır. Araştırmanın Amacı: Bu araştırma, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının sosyal katılıma ilişkin görüşlerini belirleme amacıyla yapılmıştır. Araştırmada çalışma grubuna dahil edilen öğretmen adaylarının sosyal katılıma yönelik görüşleri ile sosyal katılım davranışlarını nasıl gösterdikleri belirlenmeye çalışılacaktır. Araştırmanın Yöntemi: Araştırma, temel nitel araştırma yöntemine uygun olarak desenlendirilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden elde edilen veriler doğrultusunda kod ve temalar üretilecektir. Kod ve temaların belirlenmesinde içerik analizinden yararlanılacaktır. Veri Toplama Aracı: Katılımcılara sosyal katılım davranışına yönelik görüşleri belirlemek üzere yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanacaktır. Çalışma Grubu: Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar topluma hizmet uygulamaları ile sosyal proje geliştirme dersini almış ve/veya derse devam etmekte kişiler arasından seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 öğretim yılında Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler Öğretmenliği'nde öğrenim gören dördüncü sınıfa devam eden toplam 10 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bulgular: Araştırmadan elde edilen verilerin değerlendirilmesine ilişkin süreç devam ettiğinden bulgular, yorum ve öneriler ilerleyen zamanda ortaya konulacaktır.

Anahtar sözcükler: Katılım, Sosyal Katılım, Vatandaşlık

SOCIAL STUDIES STUDENT TEACHERS VIEWS ON SOCIAL PARTICIPATION IN THE FRAMEWORK OF THE CONCEPT OF CITIZENSHIP

Lecturer Deniz COSKUN, Pamukkale University, dcoskun@pau.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Tahir KODAL, Pamukkale University, tkodal@pau.edu.tr

ABSTRACT

Problem Statement: One of the most important aims that the societies want to realize through education is to educate their members as individuals who appreciate their members and those around them, who love nature and protect it, not only as a part of their own country but as a part of the world and have the desire and willingness to contribute to this great society. This objective naturally requires the active participation of individuals in different areas of social order. People living together in society have to be involved in every situation that concerns them, and indirectly the society with which they are also partners. This leads all partners (citizens) to behave in a continuous and conscious manner both in terms of responsibilities and duties as well as in expectation, needs and desires, and to behave towards participation. The word “participation” means partnership, partnership and stakeholder in Turkish dictionary. So, people living together in a society have to be involved in every situation that concerns themselves, and indirectly the society to which they also belong. Participation is also seen to be defined to intervene in the decision-making and implementation processes in order to influence the preferences made or to provide citizens with the opportunities to be involved in managerial decisions or planning process. Participation has been regarded as a process by which the interests, needs and values of citizens can be installed within the political making processes by some researchers. The concept of participation is classified as political participation and social participation in the literature. Political participation requires political participation in democratic processes while social participation requires social citizenship such as volunteer work and involvement in community services. Social participation is also included in the social studies curriculum as a skill, aimed at educating students in the ideal of active citizens. It is important to determine the opinions of social science teacher candidates about social participation, how they show social participation behaviors, and what to do about the topic because it is thought to be effective in acquiring this skill. For this purpose, social studies teachers candidates thoughts and behaviors towards social participation will be investigated. **Aim of the study:** This research was conducted in order to determine the opinions of the teacher candidates on social participation receiving education at Social Sciences and Turkish Education Department of Pamukkale University Faculty of Education. It will be tried to determine the opinions of teacher candidates about social participation and how they show their social participation attitudes and social participation behaviors. **Research Methodology:** The research was designed according to the basic qualitative research method. Code and themes will be generated in light of the data obtained from the opinions of the teacher candidates. Content analysis will be used to determine the codes and themes. **Data Collection Tool:** A semi-structured interview form will be implemented on the participants to determine their views on participatory social participation behavior. **Study Group:** Purposeful sampling method was used to identify the participants. Participants were selected among the teacher candidates taking community service practices and social project development courses and/or attendees. The study group of the study constitutes a total of 10 pre-service teachers who are studying at the Social Studies Teaching Department at Faculty of Education of Pamukkale University in the 2016-2017 academic year. **Findings:** As the process of evaluating the data obtained from the research continues, findings, comments and suggestions will be presented at a later time.

Key Words: Citizenship, Participation, Social Participation, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ FARKLILIK ALGISI VE FARKLILIKLARA SAYGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ: KÜTAHYA ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Döndü ÖZDEMİR ÖZDEN, Dumlupınar Üniversitesi, donduozdemir@gmail.com
Arş.Gör. Hasan YAPICI, Dumlupınar Üniversitesi, hasan.yapici@dpu.edu.tr

ÖZET

İçinde yaşadığımız gruplar pek çok farklılığı içinde barındırmaktadır. Öte yandan modernizasyon süreci ve küreselleşmeye paralel olarak toplumlardaki farklılıklar daha da belirgin hale gelmiştir. Hatta bu farklılıklar kimi zaman toplumdaki sorun ve çatışmaların kaynağı, bir ayrışma unsuru, dayatma ve baskı aracı olabilmektedir. Oysaki farklılıklar toplumları geliştiren ve zenginleştiren unsurlar olarak ele alınmalı, toplumun her bireyi çevresindeki farklılıkları doğal olarak karşılayıp, bu farklılıklara sahip bireylere saygı duymalıdır. Bu kapsamda farklılıklara saygı insanı belli bir özelliğine göre yargılamamak, fikirlerine, kültürüne, yaşam tarzına, dünyaya bakış açısına saygı göstermek olarak tanımlanabilir. Farklılıklara saygı duyulması toplumda iç huzuru ve barışı inşa ettiği gibi insanların uyum içerisinde yaşamasını sağlar. Demokrasinin de temel unsurlarından biri olan farklılıklara saygı bir demokratik değer olarak bireylere çeşitli yollarla kazandırılmalıdır. Bu süreçte okulların önemi ve katkısı yadsınamaz. Gerek doğrudan gerek örtük yolla tüm derslerde bu değer öğrencilere kazandırılması gerekmektedir. Öte yandan demokrasi bilincinin kazandırılmasında yeri herkes tarafından kabul edilen Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında farklılıklara saygı öğrencilere doğrudan verilmesi gereken bir değer olarak da yer almıştır. Bu nedenle sosyal bilgiler dersi ve öğretmenlerinin farklılıklara saygı eğitimindeki önemi artmaktadır. Bilindiği üzere model alma değer öğretiminde kullanılan etkin bir yaklaşımdır. Öğretmenler bu yaklaşım çerçevesinde pek çok değer kazandırılmasında kullandıkları etkinliklerin yanında bir model olarak da katkı sağlamaktadır. Dolayısıyla farklılıklara saygı eğitimi açısından öğretmenlerin de bu değeri içselleştirmesi ve bir model olarak sergilemesi gerekir. Bu nedenle öğretmenlerin ve geleceğin birey öğretmeni sayılabilecek olan öğretmen adaylarının farklılıklara saygı duymaya dair mevcut özelliklerinin belirlenmesi önem taşır. Bu kapsamda araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının farklılık kavramına yönelik algıları ve farklılıklara saygı düzeylerini incelemek amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda araştırmada ilk olarak öğretmen adaylarının farklılık algısı incelenecek, ardından farklılıklara saygı düzeyleri belirlenecektir. Ayrıca öğretmen adaylarının farklılıklara saygı düzeylerinin yaş, cinsiyet, sınıf, akademik başarı, yaşanan yer vb. değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenecektir. Bu bağlamda araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli işe koşulmuştur. Araştırmanın çalışma evrenini 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı tüm sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada tüm çalışma evrenine ulaşılmasının kolaylığı nedeniyle örneklem alma yoluna gidilmemiş ve veri toplama aracı tüm öğretmen adaylarına gönüllülük esas alınarak uygulanmıştır. Araştırma verilerini toplamak için Öksüz ve Güven (2012) tarafından geliştirilen “Farklılıklara Saygı Ölçeği” kullanılmaktadır. 30 maddeden oluşan ölçek, faktör analizi bulgularına göre toplam varyansın %59.249’ unu açıklamaktadır. Düzeltilmiş madde toplam korelasyonları 0,30 ile 0,83 arasında değişmektedir. Ölçeğin bütünü için Cronbach alfa iç tutarlık güvenirlik katsayısı .94, benzer ölçekler korelasyonu ise 0,70 olarak hesaplanmıştır. “Bilgiye dayalı farklılıklar”, “sosyal kategori farklılıkları” ve “değer farklılıkları” olmak üzere üç faktörlü bir yapıya sahiptir. Araştırmada veri toplama süreci devam etmektedir. Sürecin sonunda elde edilen veriler öncelikle frekans, yüzde ve aritmetik ortalama gibi betimsel istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilecektir. Gruplar arası karşılaştırmalar için ise parametrik ve non-parametrik istatistiksel tekniklere ilişkin normal dağılım gibi sayıltıların sınanmasının ardından uygun istatistiksel teknikler seçilecektir. Elde edilen bulgular öğretmen adayların farklılık algısı, öğretmen adaylarının farklılıklara saygı düzeyi ve öğretmen adaylarının değişkenlere göre farklılıklara saygı düzeyleri olmak üzere üç ana başlık altında sunulacaktır. Ulaşılan araştırma sonuçları alanyazındaki diğer araştırma sonuçları ile karşılaştırılarak tartışılacaktır. Son olarak araştırma sonuçları kapsamında uygulamaya ve yapılabilecek diğer araştırmalara dönük öneriler geliştirilecektir.

Anahtar sözcükler: Farklılıklara Saygı, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KÜRESEL VATANDAŞLIK İLE FARKLILIKLARA SAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Arş.Gör.Dr. Nur Leman BALBAĞ, Uşak Üniversitesi, nlgoz@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Fatma KARAKUŞ, Çukurova Üniversitesi, fatmakaracoban@gmail.com

ÖZET

Günümüzde değişim ve gelişimlere ayak uydurabilecek bireylere gereksinim duyulmaktadır. Artık teknolojinin de hayatımızın her alanında olmasıyla birlikte dünyanın diğer ucunda olan olaylardan anında etkilenmekte ve bunun sonucunda bireyler ülkelerindeki gelişmeler ve sorunların yanı sıra dünyada olan olaylar ve sorunlarla karşı karşıya gelmektedir. Dolayısıyla bireylerin artık toplum içinde uyumlu bir şekilde yaşayabilmeleri ve farklı din, dil, ırk vb. özelliklere sahip, insanlara saygılı ve hoşgörülü olabilmeleri için artık yeni vatandaşlık kavramları ortaya çıkmıştır. Küresel vatandaşlık kavramı yeryüzündeki ulusların birlikteliğinin kabulü ile başlar ve çeşitlilik içinde birliği ifade eder. Küreselleşmenin etkisi ile ortaya çıkan küresel vatandaşların, geniş sınırların kalktığı dünyada yaşadığının farkında olması, farklılıklara değer verip saygı duyması ve farklılıkların zenginlik olduğunu benimsemesi gerekmektedir. Farklılıklar herhangi bir grup, topluluk veya örgüt içinde insanların farklı kimlik, coğrafi ve etnik köken, arka plan, deneyim, inanç değer yargıları, yaş cinsiyet, demografik yapı, iş deneyimi, fiziksel yeterlik, eğitim durumu, aile durumu, kişilik, yaşam stili ve benzerlerinin karışımı olarak nitelendirilmektedir. Farklılıklara saygı hem içsel huzurun hem de toplumsal düzenin sürdürülmesinde ihtiyaç duyulan bir tutum olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda farklılıklara saygı duyan küresel vatandaşların yetiştirilmesine ihtiyaç duyulmasıyla, vatandaşlık eğitimi anlayışının da değişmesine sebep olmuştur. Artık vatandaşlık eğitimiyle bireylerin sadece bulundukları topluma uyumlu olması değil aynı zamanda değişen dünya şartlarına ayak uydurabilen, farkındalıkları yüksek, farklılıklara saygılı, küresel düzeyde katılım becerisine sahip, eşit ve barışçıl bir dünya yaratmak için sorumluluklar alabilen bireyler yetiştirmek amaçlanır. Ülkemizde, çocukları değişen koşullara ve farklılıklara uyum sağlayabilen, etkin ve üretken vatandaşlar olarak yetiştirme amacının önemli bir kısmını Sosyal Bilgiler dersi üstlenmektedir. Dolayısıyla Sosyal Bilgiler eğitimi vermekle yükümlü öğretmen adaylarının Küresel vatandaşlık ve farklılıklara saygı düzeylerinin ortaya koyulması büyük önem taşımaktadır. Alanyazında öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık ve farklılıklara saygı düzeylerini ortaya çıkarmaya yönelik ayrı ayrı çalışmalar gerçekleştirildiği görülmektedir. Fakat ikisinin ilişkisinin incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bağlamda bu çalışma alanyazında yer alan bir eksikliği kapatacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın temel amacı; öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık ile farklılıklara saygı düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır: 1. Öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık düzeyleri nedir? 2. Öğretmen adaylarının farklılıklara saygı düzeyleri nedir? 3. Öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık ve farklılıklara saygı düzeyleri cinsiyet, üniversite, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, anne- baba eğitim durumu, yaşamlarının büyük bir kısmını geçirdikleri yerleşim yerleri, yurtdışına çıkma durumlarına göre farklılık göstermekte midir? 4. Öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık ve farklılıklara saygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır? Öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık ile farklılıklara saygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaya yönelik bu çalışma ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Bu araştırma iki devlet üniversitesinin eğitim fakültesi Sosyal Bilgiler öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında tarafından geliştirilen Şahin ve Çermik (2014) tarafından Türkçe'ye uyarlanan 'Küresel Vatandaşlık Ölçeği' ve Öksüz ve Güven (2012) tarafından hazırlanan 'Farklılıklara Saygı Ölçeği' kullanılmıştır. Küresel vatandaşlık düzeylerini belirlemeye yönelik uyarlanan ölçek 30 maddeden oluşmuş ve 3 faktörlü yapıya sahiptir. Bu boyutlar; 'Sosyal Sorumluluk', 'Küresel Yetkinlik' ve 'Küresel Sivil Katılım' şeklindedir. Farklılara saygı düzeylerini belirlemeye yönelik hazırlanan ölçek ise 30 maddeden oluşmuş ve 3 faktörlü yapıya sahiptir. Bu boyutlar: 'Bilgiye Dayalı Farklılıklar', "Sosyal Kategori Farklılıkları" ve "Değer Farklılıkları" şeklindedir. Verilerin analizinde korelasyon, t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Kruskal Wallis H Testi analizleri kullanılmıştır. Verilerin analizi halen devam etmekle birlikte yapılan analizler sonucunda öğretmen adaylarının yüksek düzeyde küresel vatandaşlık özelliklerine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının cinsiyetleri ile küresel vatandaşlık düzeyleri arasında kadınlar lehine anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Küresel vatandaşlık düzeyleri ile farklılıklara saygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Farklılıklara Saygı, Küresel Vatandaşlık, Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler

THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES LEVELS OF GLOBAL CITIZENSHIP AND RESPECT TO DIFFERENCES

Res. Assist. Dr. Nur Leman BALBAĞ, Uşak University, nlgoz@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Fatma KARAKUŞ, Çukurova University, fatmakaracoban@gmail.com

ABSTRACT

Today, individuals are expected to adapt to rapid changes and developments. With technology in every area of our lives, an event that occur in a part of the world may have a larger effect, and thus, individuals encounter events, problems and development across the world as well as in their home countries. Therefore, new citizenships concepts have emerged in order for individuals to be able to live in harmony with the society and be respectful and tolerant to others who have different characteristics such as religion, language and race. The concept of global citizenship is related to accepting the solidarity of nations in the world, and refers this unity within a diversity. Global citizens should be aware that they live in a world without any boundaries, show respect to differences and know that diversity is richness. Differences are described as a mixture of different identities, geographical and ethnic origins, backgrounds, experiences, beliefs, value judgements, age, gender, democratic constructs, work experiences, physical abilities, educational levels, family status, personalities, life styles, etc. in a group, society or organisation. Respect to differences is an attitude that is needed to maintain both inner peace and social order. In this regard, the need to raise global citizens who show respect to differences has brought changes in the understanding of citizenship education. Accordingly, citizenship education aims to educate individuals who are not only in harmony with the society they live in, but also adapt to the changing conditions of the world, are respectful to differences, have participation skills at the global level, and can take responsibilities to create an equal and peaceful world. In our country, the social studies course have a key role in the educational objective of raising children as active and productive citizens who can adapt to changing conditions and differences. For this reason, it is of significance to reveal social studies teacher candidates levels of global citizenship and respect to differences. There are various studies in the literature that examine teacher candidates levels of either global citizenship or respect to differences. However, no studies have ever examined the relationship between these two phenomena. The present study is thought to address this gap in the literature. The primary aim of this study is to determine the relationship between social studies teacher candidates levels of global citizenship and respect to differences. The following research questions were addressed based on this aim: 1. What are teacher candidates levels of global citizenship? 2. What are teacher candidates levels of respect to differences? 3. Do teacher candidates levels of global citizenship and respect to differences differ based on their gender, university, year of study, parents educational status, the place where they spent most of their lives, and the state of going abroad? 4. Is there a significant relationship between teacher candidates levels of global citizenship and respect to differences? This study that aimed to reveal the relationship between teacher candidates levels of global citizenship and respect to differences was designed in the relational survey model. The participants were the teacher candidates studying social studies education at two state universities. The Global Citizenship Scale adapted to Turkish by Şahin and Çermik (2014) and the Respect to Differences Scale developed by Öksüz and Güven (2012) were used to gather data. The Global Citizenship Scale consisted of 30 items and three dimensions that were social responsibility, global competence and global civil participation. The Respect to Differences Scale contained 30 items and three dimensions that were knowledge-based differences, social categorical differences and value differences. In data analysis, correlation, t-test, One Way Analysis of Variance (ANOVA), and Kruskal Wallis H Test will be employed. Although data analysis is still in progress, the current state of the analysis shows that the teacher candidates had a high level of global citizenship characteristics. Furthermore, there was a significant difference between the teacher candidates levels of global citizenship in favour of the female students. There was also a significant relationship between teacher candidates levels of global citizenship and respect to differences.

Key Words: Farklılıklara Saygı, Küresel Vatandaşlık, Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLİMİN DOĞASINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Mustafa Zafer BALBAĞ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, zafbag@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Ersin KARADEMİR, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, ekarademir@ogu.edu.tr

ÖZET

Bilimin doğasının ne olduğu sorusu cevaplanmaya çalışıldığında genellikle, bilmenin bir yolu olarak bilim, bilimsel bilginin kökeninde yer alan değer ve inançlar veya bilimsel bilginin gelişimi olarak ifade edilmektedir. Literatür incelendiğinde bilimin doğası ile bilimsel okuryazarlık arasında yakın bir ilişki olduğu görülmektedir. Çünkü bilimsel okuryazar bireyin en önemli özelliğinin bilimin doğası hakkında yeterli anlayışa sahip olunması olduğu kabul edilmektedir (Çepni, 2011). Bilimin doğasını anlama, öğrencilere ve halka bilinçli bilim tüketiciliği ve bilimsel iddia ve bilgiler konusunda bilinçli kararlar verebilme yeteneği sağlar (Lederman, 1999). Birçok ülkenin ders programlarının vizyonuna bakıldığında bilimsel okuryazarlığa ve bilimsel okuryazar birey yetiştirilmesine önem verildiği görülmektedir. Bilimsel okuryazarlık, demokratik toplum için iyi vatandaş yetiştirmek bağlamında sosyal bilgiler için üzerinde durulması gereken bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal bilgilerin genel amacı etkili, demokratik vatandaş yetiştirmektir. Buna bağlı olarak yetiştirilen vatandaşların insan ve yaşam bilgilerini anlaması kadar bilimsel bir bakış açısı kazanması ve bu sayede yaşamı anlamlandırabilmesi gerekmektedir. Eğitimin de amaçlarından biri olan bilimsel okuryazar bireyler yetiştirmek için sosyal bilgiler dersinin önemi büyüktür. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilimin doğasına yönelik görüşlerini belirlemek aynı zamanda onların bilimsel okuryazarlıkları hakkında fikir sahibi olmayı da bize sağlayacaktır. İleride sosyal bilgiler dersini verecek ve eğitim-öğretim faaliyetleri açısından etkin bir rol oynayacak sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilimin doğasına yönelik görüşleri bu anlamda önem taşımaktadır. Bu araştırmada, Sosyal Bilgiler Öğretmen adaylarının Bilimin Doğasına yönelik görüşlerinin bazı değişkenlere göre (cinsiyet, sınıf, mezun olunan lise türü, akademik başarı) incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, genel tarama modeli kullanılmıştır. Bilindiği üzere tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır ve araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2009). Model uyarınca, veri toplamak amacıyla, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı bahar döneminde iki devlet üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde okuyan lisans öğrencilerine Özgelen (2013) tarafından geliştirilen “Bilimin Doğası” ölçeği veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veri toplama aracı, 5 alt boyutta (bilimsel bilginin ve bilim insanının özellikleri, değişime açık olma, bilimde öznellik ve teknoloji, sosyal kültürel yapı, bilimde teorilerin yeri) ve 19 maddeden oluşan 4’lü likert tipi (Tamamen Katılıyorum, Çoğunlukla Katılıyorum, Kısmen Katılıyorum, Hiç Katılmıyorum) bir ölçektir. Ölçeğin tümü için Cronbach alfa değeri .83 tür. Alt faktörler için Cronbach’s Alpha değerleri faktör 1 için .82, faktör 2 için .63, faktör 3 için .50, faktör 4 için .53 ve faktör 5 için .43 tür. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilimin doğasına yönelik görüşlerinin bazı değişkenlere göre incelendiği bu araştırmada öğrencilerin bilimin doğasına yönelik görüşlerinin belirlenen değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğine bakılacak, elde edilen bulgular incelenerek, literatür ile ilişkilendirilip değerlendirilecektir. Araştırmanın verileri toplanmaktadır. Veri toplama aracı ile elde edilen veriler SPSS paket programı yardımıyla bilgisayarda çözümlenecek, yorumlanacak ve ulaşılan sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilecektir. Araştırmadan elde edilecek bulgulara bağlı olarak ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda değerlendirmeler yapılarak somut bir şekilde tartışmalara yer verilecektir. Elde edilen sonuçlar literatür ile ilişkilendirilecektir. Araştırma sonuçları literatür ile de desteklenecek benzer yada farklı tarafları ortaya konulacak, konu ile ilgili oluşan olumlu yada olumsuz durumlar değerlendirilecektir. Bu anlamda yapılan bu çalışma sosyal bilgiler eğitimine katkı sağlayacak, bilimin doğasına yönelik veri sağlama ve yorum getirme açısından önemli olacaktır.

Anahtar sözcükler: Bilimin Doğası, Sosyal Bilgiler, Öğretmen Adayları

SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES VIEWS ON THE NATURE OF SCIENCE

Assoc. Prof. Dr. Mustafa Zafer BALBAĞ, Eskişehir Osmangazi University, zafbag@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Ersin KARADEMİR, Eskişehir Osmangazi University, ekarademir@ogu.edu.tr

ABSTRACT

With regard to what the nature of science is, science as a way of knowing is usually described as the values and beliefs within the origin of scientific knowledge, or the development of scientific knowledge. In the literature, a close relationship is reported between the nature of science and scientific literacy. This is because the most important characteristic of scientifically literate individuals is said to be their having sufficient knowledge of the nature of science (Çepni, 2011). Comprehending the nature of science enables students and the public to make conscious decisions about science consumerism, and scientific arguments and knowledge (Lederman, 1999). When the visions of course curricula in many countries are examined, it seems that scientific literacy and raising scientifically literate individuals are attached great importance. Scientific literacy is a concept that should be highlighted in the context of social studies education to raise good citizens for a democratic society. The primary aim of social studies education is to educate active and democratic citizens. Accordingly, citizens educated in this respect should have the knowledge of life as much as gain a scientific perspective and thus make sense of their lives. The social studies course is of great significance in terms of educating scientifically literate citizens, which is also one of the aims of the education system. Determining social studies teacher candidates views on the nature of science would enable us to have an idea about their scientific literacy as well. The views of social studies teacher candidates, who would teach the social studies course in the future and play a role in instructional activities, on the nature of science are important in this sense. In the present study, it was aimed to examine social studies teacher candidates views on the nature of science based on certain variables (i.e. gender, grade, type of high school graduated, academic achievement). Survey model was adopted in the study. As is known, survey model aims to describe a case that existed in the past or still exists as it is, and the case, individual or object that is the topic of research is tried to be defined in its own conditions and as it is (Karasar, 2009). In accordance with this model, the Nature of Science Scale (NSS) developed by Özgelen (2013) was administered to the undergraduate students studying social studies education at two state universities in the spring semester of the 2016-2017 academic year. The data gathering tool was an instrument consisting of five dimensions (characteristics of scientific knowledge and scientists, socio-cultural structure, place of theories in science) and 19 items on a 4-point Likert scale (Strongly Agree, Mostly Agree, Somewhat Agree, Strongly Disagree). The Cronbachs Alpha value was .83 for the whole scale. The Cronbachs Alpha values for the factors were .82 for factor 1, .63 for factor 2, .50 for factor 3, .53 for factor 4 and .43 for factor 5. In this study that focused on social studies teacher candidates views on the nature of research, whether the candidates entrepreneurial characteristics differ in terms of the research variables will be examined, and the findings will be reported in related to the literature. The data gathering stage is still in progress. The data will be analysed by using SPSS, and suggestions will be offered based on the interpretations and results. The results will be discussed by referring to those reported in similar studies in the literature. The similarities and differences between the results will be elaborated, and discussed. The study is thought to contribute to social studies education, and have significance in terms of providing data on, and interpreting, the nature of science.

Key Words: Social Studies, The Nature of Science, Teacher Candidates

TÜRKÇE VE TÜRK KÜLTÜRÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI BAĞLAMINDA İKİ DİLLİ TÜRK ÇOCUKLARINA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

Yrd.Doç.Dr. Osman Kubilay GÜL, Cumhuriyet Üniversitesi, kubilaygul@gmail.com
Öğr.Gör.Dr. Ülker ŞEN, Gazi Üniversitesi, ulker_sen@hotmail.com

ÖZET

Türkiyede eğitim öğretim faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu organların başında Milli Eğitim Bakanlığı gelmektedir. Milli Eğitim bakanlığının görevleri arasında Türkçe, tarih, coğrafya, matematik, din bilgisi gibi derslere ait programların hazırlaması, programlara uygun ders kitaplarının hazırlanması, öğretmenlerin atanması, okullarda eğitim öğretim etkinliklerinin idareci ve öğretmen kadrosuyla birlikte uyumlu bir şekilde yapılmasının sağlanması sıralanabilir. Bununla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı Avrupa başta olmak üzere Türkiye sınırları dışında yaşayan Türk vatandaşlarının veya Türk kökenli yabancı ülke vatandaşlarının ana dillerini öğrenmeleri, kültürlerine yabancı kalmamaları için birtakım çalışma ve uygulamaları yapmakla da sorumludur. Milli Eğitim Bakanlığı bu kapsamda yurt dışında yaşayan Türklere ana dili öğretimi ve milli kültür aktarımını sağlamak için öğretim programları ve öğretim programlarına uygun ders kitapları hazırlamakta, öğretmen görevlendirmesi yapmaktadır. Yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının ana dili ve Türk kültürü öğretimi için ilki 1969 yılında yayımlanan 7 öğretim programı hazırlanmıştır. Hazırlanan öğretim programlarının başta Türkçe öğretimi daha sonra kültür öğretimi kapsamında sosyal bilgiler öğretimi üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Sosyal bilgiler öğretimi başlığı altında vatandaşlık, coğrafya, tarih başlıkları yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı 1969-2009 yılları arasında iki dilli Türk çocukları için hazırlanan Türkçe ve Türk kültürü öğretim programlarında sosyal bilgiler öğretiminin yerini tespit etmek, sosyal bilgiler öğretimine yer verilen programlarda sosyal bilgiler öğretiminin amacı, uygulanış şekli açısından değerlendirmektir. Çalışmada doküman taraması yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın veri kaynakları yurt dışında yaşayan Türk çocuklarının ana dili ve Türk kültürü öğretimi için ilki 1969 yılında yayımlanan 7 öğretim programıdır. Bu programlar şunlardır: Dış Ülkelerde Bulunan Türk İşçilerin Okul Çağındaki Çocukları İçin Devam Ettikleri Yabancı İlkokullarda, Ayrılabilen Zaman İçinde, Türkiyeden Gönderilen Öğretmenler Tarafından Yapılacak Türkçe, Din Bilgisi, Sosyal Bilgiler Dersleri Program Taslağı (1969); “Dış Ülkelerdeki Türk İşçilerinin Çocuklarına Ait Türkçe Sosyal Bilgiler ve Din Bilgisi Programları (1980)”; “Yurt Dışındaki Türk İşçilerinin Çocukları İçin Türkçe Dersi Programı (1982); Yurt Dışı İşçi Çocukları Türkçe-Türk Kültürü ile Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programları (1986)”; “Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe (1-10. Sınıflar), Türk Kültürü (4-10. Sınıflar) ve Yabancı Dil Olarak Türkçe (6-11. Sınıflar) Dersleri Öğretim Programları (2000)”; “Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Taslak Öğretim Programı (1-10. Sınıflar) (2006)” ;Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (1-10. Sınıflar) (2009)”. Programdan elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Analizler sonucunda bazı programlarda sosyal bilgiler öğretimi tek başlık altında yer alırken (Dış Ülkelerde Bulunan Türk İşçilerin Okul Çağındaki Çocukları İçin Devam Ettikleri Yabancı İlkokullarda, Ayrılabilen Zaman İçinde, Türkiyeden Gönderilen Öğretmenler Tarafından Yapılacak Türkçe, Din Bilgisi, Sosyal Bilgiler Dersleri Program Taslağı, Dış Ülkelerdeki Türk İşçilerinin Çocuklarına Ait Türkçe Sosyal Bilgiler ve Din Bilgisi Programlarında, Yurt Dışı İşçi Çocukları Türkçe-Türk Kültürü ile Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programları gibi) bazı programlarda ise sosyal bilgiler öğretimi Türk Kültürü dersi öğretim programı kapsamında; Sosyal Bilgiler, Tarih, coğrafya, vatandaşlık ve insan Hakları eğitimi, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Müzik dersleriyle bütünlüklü bir biçimde yer almıştır [Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe (1-10. Sınıflar), Türk Kültürü (4-10. Sınıflar) ve Yabancı Dil Olarak Türkçe (6-11. Sınıflar) Dersleri Öğretim Programları; Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Taslak Öğretim Programı (1-10. Sınıflar), Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (1-10. Sınıflar) gibi]. Çalışmaya ilişkin diğer sonuçlar tam metin sunumunda paylaşılabacaktır.

Anahtar sözcükler: İki Dilli Türk Çocukları, Türkçe ve Türk Kültürü Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler Öğretimi

TEACHING SOCIAL STUDIES TO BILINGUAL TURKISH CHILDRENS IN THE CONTEXT OF TURKISH AND TURKISH CULTURE TEACHING PROGRAMS

Assist. Prof. Dr. Osman Kubilay GÜL, Cumhuriyet University, kubilaygul@gmail.com
Lecturer Dr. Ülker ŞEN, Gazi University, ulker_sen@hotmail.com

ABSTRACT

The Ministry responsible for the execution of educational activities in Turkey is the Ministry of National Education. Among the duties of the Ministry of National Education, it is possible to prepare the curricular programs such as Turkish, history, geography, mathematics and religion knowledge, to prepare the textbooks suitable for the programs, to appoint the teachers and to ensure that the education and training activities are carried out in harmony with the administrators and teachers. However, the Ministry of National Education is also responsible for the study of the native languages of Turkish citizens living outside Turkey's borders, especially in Europe, and for citizens of foreign countries of Turkish origin, as well as for some studies and applications for their culture. In this context, the Ministry of National Education is tasking the Turks living abroad to prepare textbooks suitable for teaching programs and curricula in order to provide mother tongue education and national culture transfer. In this context, the Ministry of National Education is tasking the Turks living abroad to prepare textbooks suitable for teaching programs and curricula in order to provide mother tongue education and national culture transfer. 7 curricula were prepared in 1969 for the main language and Turkish culture education of Turkish children living abroad. It is observed that the prepared education programs concentrate mainly on teaching Turkish language and then teaching social studies in the context of cultural education. Citizenship, geography and history titles are under the heading of social studies education. The aim of this study is to determine the place of social studies education in Turkish and Turkish culture curriculums prepared for bilingual Turkish children between 1969 and 2009 and to evaluate the social studies education in terms of the purpose of application. Document scanning method was used in the study. The data sources of the study are the mother tongue of Turkish children living abroad and the 7 curricula published in 1969 in the province for teaching Turkish culture. These programs are Turkish, Religious Knowledge, Social Studies Courses Drafted by Teachers Assigned by Turkey In Time To Leave Continuing Foreign Primary Schools For the Children of the Schools of Turkish Workers in Foreign Countries (1969), Turkish Social Studies and Religion Knowledge Programs for Children of Turkish Workers in Foreign Countries (1980), Turkish Course Programme for Children of Living Abroad Turkish Workers (1982), Turkish, Turkish Culture and Teaching Turkish as Foreign Language Programs to Turkish Workers Children in Abroad (1986), Teaching Programs Turkish (1-10th Grades), Turkish Culture (4-10th Grades) and Turkish as a Foreign Language (6th Grades) Courses Teaching Programme for Turkish Children Living Abroad (2000), Turkish and Turkish Culture Course Draft Teaching Program for Turkish Children Living Abroad (1-10th Grades) (2006), Turkish and Turkish Culture Course Teaching Program for Turkish Children Living Abroad (1-10th Grades) (2009). The data obtained from the program was evaluated by content analysis. As a result of the analyzes, social studies education is included under one title in some programs [Turkish, Religious Knowledge, Social Studies Courses Drafted by Teachers Assigned by Turkey In Time To Leave Continuing Foreign Primary Schools For the Children of the Schools of Turkish Workers in Foreign Countries, Turkish Social Studies and Religion Knowledge Programs for Children of Turkish Workers in Foreign Countries, Turkish Course Programme for Children of Living Abroad Turkish Workers etc.] while social studies education in the other programs is under the title of Turkish Culture education program. Social Studies, History, Geography, Citizenship and Human Rights Education, T.C. History of Revolution and Atatürkism, Religious Culture and Ethics, Music [Turkish, Turkish Culture and Teaching Turkish as Foreign Language Programs to Turkish Workers Children in Abroad, Teaching Programs Turkish (1-10th Grades), Turkish Culture (4-10th Grades) and Turkish as a Foreign Language (6th Grades) Courses Teaching Programme for Turkish Children Living Abroad, Turkish and Turkish Culture Course Draft Teaching Program for Turkish Children Living Abroad (1-10th Grades) etc.]. Other study results will be shared in the full text presentation.

Key Words: Bilingual Turkish Childrens, Turkish And Turkish Culture Teaching Programs, Teaching Social Studies

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE 3 BOYUTLU YAZICILARIN KULLANIMI

Yrd.Doç.Dr. Hıdır KARADUMAN, Anadolu Üniversitesi, hidirkaraduman@gmail.com

ÖZET

Sosyal Bilgiler Eğitiminde 3 Boyutlu Yazıcıların Kullanımı Üç boyutlu yazdırma işlemi sanal olarak tasarlanmış olan dijital objelerin farklı türden materyaller üzerine katı hale dönüştürülebilmesi işlemidir (Balcıoğlu, 2014). Bu işlem sayesinde dijital objelerin gerçekliğe dönüşümü sağlanmış olmaktadır. Böyle bir işlemi gerçekleştiren makineler, kâğıt üzerine yazı aktaran ve azami iki boyuta kadar ulaşabilen klasik makinelerden farklı olarak cisimleri fiziksel gerçeklikleri ile hayata aktarabilmesinden dolayı üç boyutlu yazıcılar olarak adlandırılmaktadır. 3 boyutlu yazdırma, dijital tasarımlardan fiziksel nesneler oluşturmak için kullanılan bir yöntem olarak (Hoy, 2013) son yıllarda özellikle tıp, mühendislik, sanat, eğitim gibi pek çok alanda kullanılmaya başlanmıştır. The Economist 2011 yılındaki sayısında 3 boyutlu yazdırma teknolojisiinden “dünyayı değiştirecek üretim teknolojisi” olarak bahsetmektedir ve bu teknolojinin yakın gelecekte buhar motoru, atom enerjisi, mikroçipler ve internet gibi devrimsel bir değişime yol açacağı öngörülmektedir (Campbell ve diğerleri, 2011). 3 boyutlu yazdırma teknolojisinin etkilediği alanlardan bir de eğitimidir. Öğrencilere 3 boyutlu yazıcılar gibi yenilikçi teknolojileri sunmak, 21. yüzyıl becerilerini kazanma ve uygulama fırsatı vermenin etkili yollarından biri olarak görülmektedir. Bilgiyi aktarmak ve kavramları öğretmek için doğrusal, iki boyutlu öğretim yöntemleri kullanmak yerine, elle tutulan üç boyutlu modeller sunarak öğrencilerin öğrenme deneyimlerini güçlendirmektedir. 3 boyutlu yazıcılardan elde edilecek modellerin sosyal bilgiler eğitimi açısından da önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. 3 boyutlu yazdırma sosyal bilgiler eğitimine STEM eğitimini entegre etmek amacıyla etkili bir yol olarak görülmektedir. 3B modelleme ve baskı sosyal bilgiler dersinde, öğrencilerde eleştirel düşünme, problem çözme ve yaratıcılık becerilerini geliştirmek için yeni olanaklar sunabilecek, dinamik ve ilgi çekici eğitim deneyimleri için katalizör olabilecektir (Cano, 2015). Bu yazıcılar yeni öğrenme materyalleri oluşturulmasında öğretmenlere katkı sağlayacağı gibi öğrencilerin kendi modellerini oluşturarak yazdırmalarını sağlayabilecek ve böylelikle teknolojiyi etkili kullanma becerilerinin gelişimine de katkı sunabilecektir. Ayrıca sosyal bilgiler dersinde çeşitli disiplinlerin öğretiminde 3 boyutlu yazıcılar yeni araçlar sağlayabilecektir. Örneğin sanal müze gezilerine alternatif olarak öğrenciler, geçmişten gelen fosiller, aletler ve diğer eserlerin baskısını yaparak sınıflarında inceleyebileceklerdir. Öğrenciler icat ve buluşları, nesli tükenmiş canlıları, savaş alanlarını tasarlayarak veya internette bularak yazdırabilecek ve daha somut öğrenmeler gerçekleştirebileceklerdir. Öğrenciler coğrafya konularında dünyadaki herhangi bir alanın 3 boyutlu modellerini oluşturup yazdırabileceklerdir. 3 boyutlu yazıcıların bu avantajlarının yanı sıra, öğrenme-öğretme ortamlarında uygun biçimde kullanılabilmesi için teknik destek, yönetsel destek, yazılım ve donanım erişimi gibi okullara ait altyapı faktörlerinin uygun olması; öğretmen ve öğrencilerin bu teknolojiyi deneyimleme imkânına sahip olması ve bu konuda uzman bir ekip tarafından yerel desteğin sağlanıyor olması gerekmektedir (Demir ve diğerleri, 2016). Bu kapsamda, bildirinin amacı sosyal bilgiler dersinde 3 boyutlu yazıcıların kullanımını desteklemeye yönelik olarak, sosyal bilgiler öğretmenlerine, öğretmen adaylarına ve alan uzmanlarına 3 boyutlu yazıcıları tanıtmak, 3 boyutlu yazıcıların sosyal bilgiler eğitimindeki kullanım alanlarını belirlemek, bu kullanım alanlarına ilişkin örnekler sunmak ve 3 boyutlu yazıcıların sosyal bilgiler dersinde kullanımını teşvik etmektir. Bu kapsamda bildiri içerisinde öncelikle 3 boyutlu yazdırma ve bu kavram altında yer alan 3B yazıcılar, 3B modelleme yazılımları, 3B tarayıcılar ve 3B mürekkep (filament) hakkında bilgi verilerek bunların kullanım aşama ve süreçlerine değinilecektir. Ayrıca, 3 boyutlu yazıcıların sosyal bilgiler dersi içerisinde çeşitli disiplinlerin (tarih, coğrafya, ekonomi, antropoloji vb.) öğretimine, müze eğitimine, kavram öğretimine ne tür katkılar sağlayabileceği açıklanacaktır. Bu açıklamalara ilişkin örnekler ile web siteleri üzerinden öğretmenlerin, öğretmen adaylarının ve alan uzmanlarının bilgilenmeleri sağlanacaktır.

Anahtar sözcükler: 3 Boyutlu Model, 3 Boyutlu Yazdırma, Sosyal Bilgiler

USING THREE-DIMENSIONAL PRINTERS IN THE SOCIAL STUDIES EDUCATION

Assist. Prof. Dr. Hıdır KARADUMAN, Anadolu University, hidirkaraduman@gmail.com

ABSTRACT

Three-dimensional printing is the process of converting virtually-designed digital objects into a concrete state on different kinds of materials (Balcioglu, 2014). Digital objects turn into real objects through this process. These devices that accomplishes such a task are called three-dimensional printers since they can maintain the physical realities of objects, which is different from classical machines that transfer text on paper and only reach up to two dimensions. As a method for creating physical objects out of digital designs (Hoy, 2013), three-dimensional printing has recently started to be used in many areas including medicine, engineering, arts and education. In an issue published in 2011, The Economist refers to three-dimensional printing as the technology that will change the world, and it is foreseen that this technology will bring a revolutionary change like the steam engine, atomic energy, microchips and Internet (Campbell et al., 2011). Education is one of the areas that the three-dimensional printing technology has influenced. Providing students innovative technologies like three-dimensional printers is seen as a way of giving them the opportunity to acquire and apply the 21st century skills. It strengthens students learning experiences by giving them hand-held three-dimensional models instead of using two-dimensional instructional materials. Models that are produced through three-dimensional printers are also thought to have significant contributions to social studies education. Three-dimensional printing is regarded as an effective way to integrate STEM education into social studies instruction. In the social studies course, 3D modelling and printing can be a catalyser for dynamic and interesting educational experiences that can provide new opportunities to develop critical thinking, problem solving and creativity skills in students (Cano, 2015). These printers contribute to forming new learning materials as well as enable students to create their own models, and thus, contribute to their development of effectively using technologies. Moreover, three-dimensional printers can provide new tools in teaching different subjects. For instance, alternative to virtual museum trips, students can print and examine old fossils, tools and other handicrafts. Students would be able to print discoveries, endangered species and battle fields by designing them or finding them on the Internet, and have more concrete learning experiences. They would also be able to print three-dimensional models of an area on earth as part of geography subjects. In spite of these advantages, factors of the school regarding the infrastructure such as technical support, administrative support, software and equipment access should be suitable, teachers and students should have the opportunity to experience this technology, and expert support should be made available locally (Demir et al., 2016). In this regard, the aim of this paper is to introduce three-dimensional printers to social studies teachers, teacher candidates and field experts in order the support the use of these devices, identify their areas of usage in social studies education, present samples related to these areas, and encourage the use of three-dimensional printers in the social studies course. Accordingly, the steps and process of using three-dimensional printers will be presented by providing information on the relevant concepts such as 3D printers, 3D modelling software, 3D scanners and 3D ink (i.e. filament). Additionally, the possible contribution of three-dimensional printers will be explained in the context of the instruction of various subject areas (e.g. history geography, economy and astrology) including the social studies course, museum education and concept teaching. Teachers, teacher candidates and field experts will be informed on the use of three-dimensional printers by means of examples and related web sites.

Key Words: 3 Boyutlu Model, 3 Boyutlu Yazdırma, Sosyal Bilgiler

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ VE MATERYAL TASARIMI DERSİNE VE UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Harun ER, Bartın Üniversitesi, erharun06@gmail.com
Doç.Dr. Fatma ÜNAL, Bartın Üniversitesi, drfatmaunal@gmail.com

ÖZET

İletişim imkânlarının arttığı ve teknolojinin hızlı bir şekilde geliştiği günümüz dünyasında insanların birbirinden etkilenmesi ve birbirini etkilemesi kaçınılmaz bir hâl almıştır. Bu durum toplumun her alanına sirayet ettiği gibi, insan yaşamını etkileyen etkileşimli ve dinamik bir yapı olan eğitim-öğretim sürecine de yansımıştır. Eğitim-öğretim sürecinde önemli bir noktayı teşkil eden öğretmenlerin, öğretmen adayı olarak yetiştirildiği dönemde okullarda yeni teknolojileri kullanılabilmesi ile ilgili özel yeterliliklere sahip olması istenmektedir. Bu ihtiyacın karşılanması da öğretmen eğitimi lisans programında “öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı” dersi ile sağlanmaktadır. Yapılan çalışmalarda bu dersin genel amacı; öğretim materyalleri yoluyla, öğrencilerin dikkatini çekerek onları öğrenmeye güdülemek, öğrenmeyi somutlaştırarak kolaylaştırmak ve öğrencilerin derse katılımını artırarak, etkili bir öğretim sağlamak olduğu şeklinde belirtilmektedir. Araştırmalarda ortaya çıkan sonuçlarda, farklı alanlardaki ders içeriklerinin, farklı öğretim teknoloji ve materyalleriyle zenginleştirilmesi ile öğretim ortamlarının olumlu yönde ilerlemesi öğrenmenin çeşitliliğini ve kalıcılığını arttırdığı ifade edilmektedir. Sosyal bilimlere ilişkin farklı disiplinlerin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş sosyal bilgiler eğitimi; alan itibarıyla sosyal bilim dallarına ilişkin anlaşılması güç birçok soyut kavram ve konuyu içermektedir. Bu kavram ve konuların somutlaştırılarak, öğrenci düzeyine uygun ve kalıcılığı arttıracak bir şekilde öğretimi, öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersini sosyal bilgiler eğitiminde daha da önemli kılmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı; geliştirilen görüşme formu aracılığıyla sosyal bilgiler öğretmen adaylarının “öğretim teknolojisi ve materyal tasarımı” dersine ve uygulamalarına yönelik görüşlerinin incelenmesidir. Çalışma nitel araştırma deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örneklem çeşitlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde 2016-2017 akademik yılında öğrenim gören üçüncü sınıf sosyal bilgiler öğretmenliği programı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerinin toplanmasında; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının “öğretim teknolojisi ve materyal tasarımı” dersine ve uygulamalarına yönelik görüşlerine ilişkin değerlendirme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmış, elde edilen bulgular frekans tabloları ile sunulmuş olup bu tablolarda örnek cümleler verilmiş ve yorumlanmıştır. Analizin güvenilirliğine yönelik tüm veriler ayrı ayrı araştırmacılar tarafından kodlanmıştır. Araştırmaya ilişkin yapılan uygulama sonucunda; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretim teknolojisi ve materyal tasarımı dersinin amaçlarına ilişkin; soyut konuları somutlaştırma, konuyu kavramayı kolaylaştırma ve öğretimde üretkenliği ve çeşitliliği artırma görüşleri ön plana çıkmıştır. Öğretim teknolojisi ve materyal tasarımı dersinin öğretmenlik programlarındaki yeri ve gerekliliğine ilişkin; yararlı olması ve gelişim sağlaması, önemli ve gerekli olması ve öğretim sürecini zenginleştirilmesi görüşleri belirtilmiştir. Öğretim teknolojisi ve materyal tasarımı dersinin öğretmenlik meslek yaşantısına ne tür katkılar sağlayacağına ilişkin; öğretmenin kendini geliştirmesi ve yenilemesi, öğretimi kolaylaştırıcı etkisi ve derse olan dikkati ve ilgiyi artırması görüşleri araştırmanın önemli sonuçlarındandır. Öğretim teknolojisi ve materyal tasarımı dersinde geliştirilen öğretim materyallerinin sosyal bilgiler dersinin amaçlarına hizmet ettiğine ilişkin; öğretimi zor konuları kolaylaştırması, konuları somutlaştırması ve tamamlayıcı nitelikte olması ve bilgide kalıcılığı artırması görüşleri ifade edilmiştir. Materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en kolay aşamaların sırasıyla; uygulama ve geliştirme, materyal malzemesi bulmak/temin etmek ve düşünme ve tasarlama aşamaları olduğu tespit edilmiştir. Materyal tasarım ve geliştirme sürecinde en zor aşamanın hangisi olduğuna ilişkin; fikir üretme/karar verme, tasarımı gerçekleştirme/uygulama ve materyalin amacına hizmet etme düşüncesi ön plana çıkmıştır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının “öğretim teknolojisi ve materyal tasarımı” dersine ve uygulamalarına yönelik ortaya çıkan görüşleri doğrultusunda; özellikle yaratıcılık becerisini kullanarak fikir üretme/karar verme ve materyal tasarımı yapma, materyali kullanmaya yönelik uygulamaların her aşamasında öğretmen adaylarına rehberlik yapılmalıdır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler, Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı

INVESTIGATION OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' OPINIONS ON INSTRUCTIONAL TECHNOLOGIES AND MATERIAL DESIGN COURSE AND ITS APPLICATIONS

Assist. Prof. Dr. Harun ER, Bartın University, erharun06@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Fatma ÜNAL, Bartın University, drfatmaunal@gmail.com

ABSTRACT

In this age of ever-developing technology and countless means of communication, there is an inevitable interaction between billions of people. Beside its effects on all aspects of society, impacts of this interaction can be also observed on the educational process which is an interactive and dynamic stage in human life. As indispensable actors of the educational process, teachers are required to possess special competencies regarding the use of new technologies during their educational period as teacher candidates. This requirement is met through application of “instructional technologies and material design” course during the undergraduate program of teaching education. In related studies, the general aim of this course is defined as promotion of learning by drawing students’ attention, facilitating it through concretization and increasing student attendance in courses as a means for enabling an effective learning. As a combination of diverse disciplines related with social studies, social studies education involves various abstract concepts and subjects that are difficult to grasp. The need for teaching a concretized form of concepts and subjects and providing students with permanent learning, raises the importance of instructional technologies and material design course in social studies education. In this regard, the aim of the present research is to investigate social studies teacher candidates’ opinions on “instructional technologies and material design” course and its applications using the developed interview form. The study was designed as a qualitative research pattern. Criterion sampling among purposive sampling methods was used for determination of the study group. The study group consists of the 3rd grade students receiving education in social studies teaching program of Bartın University Faculty of Education as of 2016-2017 academic year. The evaluation form, developed to assess the opinions of social studies teacher candidates on “instructional technologies and material design” course and its applications, was used to gather the research data. Content analysis method was used during data analysis, the obtained results were presented using frequency tables, and sample expressions were given and interpreted in these tables. All data related to the reliability of the analysis were separately coded by researchers. As a result of the performed application; concretization of abstract subjects, facilitation of learning and increasing the productivity and diversity in teaching, were found as the main opinions proposed by students. As for the importance and necessity of instructional technologies and material design course, its being beneficial and open to development, its being important and necessary, and its ability to enrich the teaching process, were found to be the prevalent opinions. The important findings of the research as to the possible contributions of instructional technologies and material design course to the professional lives of teacher candidates are; providing the teachers with self-development capabilities, providing a simplified learning and increasing the level of interest and attention paid for the course. The opinions regarding the extent to which the teaching materials serve the purpose of social studies courses are; its ability to simplify difficult-to-teach subjects, its ability to concretize abstract subjects, its being complementary and its ability to increase permanence in learning. The easiest stages of material design and development process were found as; application and development, supply-acquisition of teaching materials, and contemplating and design. The most difficult stages of the material design and development process were found as; generating ideas/making decisions; realization and application of the design, and the notion of materials’ being fit for the intended use. In line with the opinions of social studies teacher candidates regarding “instructional technologies and material design” course and its applications, it is recommended to provide teacher candidates with guidance especially during the stages of generating ideas/making decisions, conducting material design, and in all stages of applications intended for material-use.

Key Words: Social Studies, Teacher Candidate, Instructional Technologies and Material Design

TAŞRADA EĞİTİM GÖREN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL VATANDAŞLIĞA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. Ümit ÖZER, Sakarya Üniversitesi, uozer@sakarya.edu.tr
Arş.Gör. Ebru ALBAYRAK ÖZER, Sakarya Üniversitesi, ealbayrak@sakarya.edu.tr
Öğretmen Necip KAYGISIZ, MEB, olcayto__1989@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde teknoloji büyük bir hızla gelişim göstermekte, bu gelişim bireylerin yaşantılarında da değişimler meydana getirmektedir. Bireylerin vatandaşlık rolleri de bu hızlı gelişim ve değişimden etkilenmektedir. Farklı yaş düzeylerinden bireyler, günden güne dijital teknolojilerle daha yoğun biçimde etkileşimde bulunur hale gelmiştir. Bu durum da bireyleri dijital vatandaşlar haline getiren en önemli etken olarak görülmektedir. Bireyin yaşantısında, vatandaşlık rollerinin kazanılmasında etkili pek çok faktör mevcuttur. Aile, okul ortamı, öğretmenler ve arkadaş ortamı gibi faktörler vatandaşlık gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Okul ortamı da vatandaşlık gelişiminin gerçekleştiği önemli alanlardan birisidir. Bu araştırmada, büyükşehir düzenlemesiyle birlikte, mahalle statüsüne geçen köy ortaokulu öğrencilerinin, dijital vatandaşlığa ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kapsamında yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcı grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yolu ile belirlenmiştir. Bu araştırmada kullanılan ölçüt, katılımcıların köy ortaokulunda öğrenim görüyor olmasıdır. 2016-2017 eğitim öğretim yılında Bursa İli, İznik İlçesi'ne bağlı Tacir Mahallesi'nde bulunan Tacir Ortaokulu'nda öğrenim görmekte olan 16'sı kadın, 9'u erkek olmak üzere toplam 25 öğrenci katılımcı grubunu oluşturmaktadır. Katılımcıların görüşleri, nitel veri toplama araçlarından yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin toplandığı yarı yapılandırılmış görüşme formu iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısımda katılımcıların kişisel bilgilerine dair sorular yer almaktadır. Diğer kısımda ise ortaokul öğrencilerinin dijital vatandaşlığa ilişkin görüşlerini ortaya koymaya yönelik sorulara yer verilmiştir. Yararlanılan görüşme formundaki soruların kapsam geçerliği için üç uzmanla görüşülmüş, gelen dönütler kapsamında formda gerekli düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bunun yanında, görüşme sorularının anlaşılabilirliği de üç öğrenci ile görüşülerek kontrol edilmiş ve görüşme formuna son şekli verilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Katılımcı grubundaki 25 öğrenciden 9'u, evinde bilgisayara sahip iken 16'sının da bilgisayara sahip olmadığı görülmüştür. Öğrencilerden 12 kişinin evinde internet bağlantısı varken, 13 öğrenci ise evinde internet bağlantısına sahip değildir. Araştırmaya katılan taşra ortaokulu öğrencilerinin günlük en fazla internet kullanım süresi 5 saat iken, en az günlük kullanım ise 0,25 saat olduğu görülmüştür. Katılımcıların günlük internet kullanım süresi ortalaması ise 1,5 saat olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerden 9'u internete erişince sevinç hissedip erişemeyince üzüntü duyduğunu belirtirken, 16'sı da internete erişince sevinç hissetmediğini, erişemeyince de üzüntü duymadığını belirtmiştir. Araştırmada yer alan taşra ortaokulu öğrencilerinden 21'i dijital vatandaşlık kavramını duymamışken 4'ü dijital vatandaşlık kavramını duyduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların, dijital vatandaşlık kavramından haberdar olma durumlarının yüksek bir düzeyde olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırmada, 25 taşra ortaokulu öğrencisinin internetin kendileri için ne anlama geldiğini ve interneti ne amaçla kullandıklarını belirttikleri 54 söylem ortaya çıkmıştır. Katılımcıların dijital vatandaşlık kavramı hakkındaki görüşlerini ise 7 söylem ile ifade ettikleri görülmüştür. Katılımcıların söylemleri analiz edildiğinde, internet çoğunlukla bir bilgiye erişim aracı olarak görülmüştür. Bununla birlikte katılımcılar internetle ilgili görüşlerini eğlence aracı, ihtiyaç, sosyal medya kullanımı, hız, iletişim aracı ve özgürlük ifadeleriyle belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin dijital vatandaşlığa ilişkin söylemleri incelendiğinde ise öğrencilerin çoğunluğunun dijital vatandaşlıktan haberdar olmadığı görülmüştür. Katılımcılardan dijital vatandaşlık kavramına ilişkin görüş belirtenlerin ise dijital ortamda var olma, dijital ortamdaki vatandaşlık iş ve işlemleri, dijital okuryazarlık, dijital ortamda arkadaşlık ve dijital ortamdaki sorumluluklar gibi söylemlerle düşüncelerini belirttikleri görülmüştür. Bu bağlamda ortaokul öğrencilerinin dijital vatandaşlığa ilişkin farkındalıklarının artırılması ve dijital vatandaşlık düzeylerinin geliştirilmesine dönük ders içi ve dışı etkinliklere ilkökul düzeyinden itibaren yer verilmelidir.

Anahtar sözcükler: İnternet Kullanımı, Vatandaşlık, Dijital Vatandaşlık

OPINIONS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS STUDYING IN RURAL AREAS ON DIGITAL CITIZENSHIP

Res.Assist. Ümit ÖZER, Sakarya University, uozer@sakarya.edu.tr

Res.Assist. Ebru ALBAYRAK ÖZER, Sakarya University, ealbayrak@sakarya.edu.tr

Teacher Necip KAYGISIZ, Ministry of National Education, olcayto__1989@hotmail.com

ABSTRACT

Nowadays, technology is developing very rapidly, and this development also leads to changes in the lives of individuals. The citizenship roles of individuals are also affected by this rapid development and change. Individuals from different age levels now interact with digital technologies more intensively with each passing day. This is regarded as the most important factor that makes individuals digital citizens. There are many factors that affect the attainment of citizenship roles in the lives of individuals. Factors such as family, school environment, teachers and the circle of friends have an important place in the development of citizenship. The school environment is one of the important places in which citizenship development takes place. In this study, it was aimed to determine the secondary school students' opinions in a village, that was given a neighbourhood status with the metropolitan regulation, on digital citizenship. The study was carried out within the scope of the phenomenological design. The participant group of the study was determined using criterion sampling among purposeful sampling methods. The criterion used in this study is the fact that the participants study at a village secondary school. 25 students in total, 16 of them being female and 9 being male, studying at Tacir Secondary School in the Neighbourhood of Tacir affiliated to Iznik District, Bursa Province in the 2016-2017 academic year make up the group of participants. The opinions of the participants were obtained using a semi-structured interview form among qualitative data collection tools. The semi-structured interview form with which the data are collected consists of two sections. Questions on the personal information of the participants are included in the first section. Questions on revealing the opinions of secondary school students on digital citizenship are included in the other section. Three experts were consulted with for the content validity of the questions in the interview form used, and the necessary arrangements were made in the form within the scope of the feedback received. In addition to this, the comprehensibility of the interview questions was also checked by interviewing three students, and the interview form was put into final form. The data obtained were analysed using the content analysis. It was observed that 9 of 25 students in the participant group had a computer at home, while 16 did not. While 12 of the students had internet connection at home, 13 students did not have internet connection at home. While the maximum daily internet use time of the rural secondary school students who participated in the study was 5 hours, it was observed that the minimum daily use was 0,25 hours. The daily average internet usage time of the participants was determined to be 1,5 hours. While 9 of the students stated that they felt happy when they accessed the internet and sad when they could not, 16 of them stated that they felt neither happy nor sad when they could or could not access the internet. While 21 of the rural secondary school students in the study did not hear of the concept of digital citizenship, 4 of them stated that they heard of the concept of digital citizenship. It was found out that the awareness of the participants of the concept of digital citizenship was not at a high level. 54 statements in which 25 rural secondary school students expressed what the internet meant to them and for which purpose they used the internet were formed in the study. It was observed that the participants expressed their opinions on the concept of digital citizenship with 7 statements. Upon analysing the statements of the participants, it was observed that they used the internet primarily as a means of access to information. Nevertheless, the participants stated their opinions on the internet using the expressions of a means of entertainment, need, social media use, speed, means of communication and freedom. When the statements of the secondary school students who participated in the study on digital citizenship were examined, it was observed that most of the students were not informed about digital citizenship. It was observed that those participants who stated their opinions on the concept of digital citizenship stated their opinions with such statements as being present in the digital environment, citizenship works and procedures in the digital environment, digital literacy, friendship in the digital environment and responsibilities in the digital environment. In this context, in-class and extracurricular activities for increasing the awareness of secondary school students on digital citizenship and developing their levels of digital citizenship should be included as of elementary school level.

Key Words: Citizenship, Usage of the Internet, Digital Citizenship

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ İÇİN SOSYAL MEDYANIN MOBİL CİHAZLARDA ETKİN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYI GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Ercenk HAMARAT, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, ercenkhamarat@gazi.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Salih USLU, Ömer Halisdemir Üniversitesi, salihuslu@ohu.edu.tr

ÖZET

İçinde bulunduğumuz zaman diliminde bilgi öylesine çabuk üretilmektedir ki, bu hıza yetişmek neredeyse imkânsız hale gelmektedir. Bu nedenle üretilen bilginin en kısa zamanda en etkili şekilde kullanılması gerekmektedir. Bu gereklilik üretilen bilginin eskimesi ihtimalinden kaynaklanmaktadır. Bunun dışında böylesine büyük oranda üretilen bilginin paylaşımı sorunu da ortaya çıkmaktadır. Bu denli çok bilginin kullanımı ve paylaşımı ister istemez insanlarda, paylaşım ve kullanımdaki imkânsızlıklarla ilgili bazı kaygılara yol açmaktadır. Meydana gelen bu kaygıların giderilmesi için üretilen bilginin kullanımı ve paylaşımı için üretilecek bazı araçlara ihtiyaç vardır. Bu açıdan bakıldığında bilgisayarın, internetin ve sosyal medyanın üretilen bilgilerin güncelliğini yitirmeden kullanılmasında ve paylaşımın yaygınlaştırılmasında bir araç olarak kullanılabilmesinin mümkün olduğu düşünülebilir. Sosyal medyanın temelleri 1979 yılında Duke Üniversitesi'nde Tom Truscott and Jim Ellis tarafından kurulan Usenet'in halka açık mesajlar sayesinde dünya çapında tartışma ortamı yaratması ile atılmıştır denebilir. Ancak sosyal medya karakteristiklerini büyük oranda yansıtan ilk site, çevrimiçi günlük yazarlarını bir platformda toplamayı başardığı için Open Diary (Açık Günlük) olmuştur. Birkaç yıl sonra weblog ve bloglar oluşturulmuş ve bireyler internet ortamında kendilerini sosyal olarak daha çok göstermişlerdir. 2003 yılında MySpace, 2004 yılında ise Facebook kurulunca sosyal medya günümüzdeki anlamıyla karakteristiklerini kazanmıştır. Sosyal medyanın birçok tanımını yapmak mümkündür. Belli bir tanım yapabilmek için öncelikle Web 2.0 kavramına bakmak gerekmektedir. 2004 yılında kullanıma sunulan Web 2.0 en temel şekliyle Web 1.0'de sadece kaynak sağlayıcıların içerik üretimine izin vermesi durumunu ortadan kaldırmış ve kullanıcıların da ağda içerik üretebilmesine izin vermiştir. Sosyal medya sitelerinde insanlar diğer insanlarla buluşabilir ve iletişimde bulunabilirler. Bireyler kendi sorularını sorabilirler ve sorularına cevap bulabilirler. Öte yandan insanlar birbirlerine yardım edebilirler, hiç tanımadıkları bireylerden yardım isteyebilirler. Bireyler bilgi, görüş, haber, fotoğraf ve video paylaşabilirler. Bu açıdan bakıldığında sosyal medyaya informal eğitim yollarından bir tanesidir denebilir. Günümüzde aktif yahut pasif olarak hemen hemen tüm internet kullanıcıları tablet, akıllı telefon gibi mobil cihazlarında sosyal medyayı kullanmaktadırlar. Bireylerin hayatında en önemli noktalardan biri olan eğitimin de sosyal medya ile ilişkilendirilmesi aşikâr bir durumdur. Farklı bir ifade ile sosyal medya ve eğitim gibi oldukça iç içe olunan iki farklı kavramın bir biri ile ilişkilendirilmesi doğal bir sonuçtur. Sosyal medya kendi yapısında birçok yenilik barındırmaktadır. Bu yeniliklerden pozitif katkı sağlayanlar yanında negatif katkı sağlayanlar da mevcuttur. Ancak eğitim süreçlerinde sosyal medyanın sağladığı pozitif yeniliklerden yararlanılmalıdır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretimi için mobil cihazlarda etkin kullanımına ilişkin öğretmen adayları görüşlerini incelemektir. Bu amaçla nitel desende kurgulanan çalışma için araştırmacılar tarafından açık uçlu bir soru formu oluşturulmuştur. Bir eğitim fakültesinde öğrenim gören 30 öğretmen adayları çalışma grubunu oluşturmuştur. Katılımcılardan elde edilen veriler; içerik analizi yoluyla kodlanmıştır. Nitel verilerin sayısallaştırılması amacıyla frekans tekniği kullanılmış ve veriler tablolar şeklinde sunulmuş ve yüzdelik dağılımları verilmiştir. Ayrıca rakamların anlamlı şekilde yorumlanabilmesi için katılımcıların görüşlerinden direkt alıntılara da yer verilmiştir. Çalışma neticesinde öne çıkan ilk üç kod şu şekildedir: [1] Fotoğraf ve video gibi görsel materyaller kullanılarak (f=15), [2] Konu anlatımlı soru-cevap içeren uygulamalar kullanılarak (f=3), [3] Sosyal bilgilere yönelik uygulamalar yükleyerek (f=3). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşlerine göre sosyal bilgiler öğretimi için sosyal medyayı, mobil cihazlarda etkin şekilde kullanmak için görsel, işitsel imkânlar ve uygulama imkânları ön plana çıkmaktadır. Bu durum da öğretmen adaylarının hem sosyal medyanın hem de mobil cihazların imkânlarının birlikte kullanılması gerektiğini görüşünde olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Mobil Cihaz, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Sosyal Medya

OPINIONS OF PRE-SERVICE TEACHERS ON EFFECTIVE USE OF SOCIAL MEDIA ON MOBILE DEVICES FOR TEACHING SOCIAL STUDIES

Res. Assist. Dr. Ercenk HAMARAT, Gazi University, ercengkhamarat@gazi.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Salih USLU, Ömer Halisdemir University, salihuslu@ohu.edu.tr

ABSTRACT

In the timeline that we live in the knowledge is produced at a great speed that it is impossible to catch. Thus, the produced knowledge should be used in the shortest time, in the most effective way. This necessity is stemmed from the possibility of wearing off. Apart from this, the problem of sharing such a vastly produced knowledge occurs. Using and sharing such a great amount of knowledge causes some worries on impossibilities of sharing and using. In order to quell such worries, some tools are needed for using and sharing of the produced knowledge. In this point of view, it can be seen possible that computers, internet and social media are tools for using and sharing the produced knowledge before it gets out of date. It can be said that the base of the social media was laid in 1979 in Duke University, via the global platform set by the open to public messages of Usenet, founded by Tom Truscott and Jim Ellis. However the first website that reflect the social media's characteristics to a large extent is the Open Diary, since it is able to gather the blog writers to one place. A couple of years later, weblogs and blogs are created and individuals have relatively stand out a lot more socially. Social media gained its currently accepted characteristics when MySpace was found in 2003 and Facebook in 2004. It is possible to make many definitions of social media. To make a specific definition, Web 2.0 concept should be analyzed. Web 2.0, bring into use in 2004, is basically abolished the situation of creating content by the source providers in Web 1.0 and enabled users to create content in the network. On social media websites, people can meet other people and interact. Individuals can ask their own questions and find answers. On the other hand, people can help each other, ask for help from individuals they don't know. Individuals can share information, opinion, news, photos and videos. In this point of view, it can be said that social media is one of the ways of informal education. Today, active or passive users of internet users, use social media on mobile devices such as tablets or smart phones. It is an obvious situation that individuals' one of the milestones, education, is also be related to the social media. In another words, relating two concentric concepts such as education and social media is a natural outcome. Social media bears many innovations within itself. These innovations can be negative as well as positive ones. However, during the educational process, positive innovations should be benefited from. In this sense, the aim of this study is to analyze the preservice teachers' opinions on effective usage of mobile devices for social studies education. Thus open-ended question form is created in qualitative pattern for the surveyors. 30 preservice teacher's studying in a faculty of education created the study group. Data collected from the participants are coded via content analyzes method. With the aim of digitizing the qualitative data, frequency technique is used and the data is presented as tables and the percentage is provided. Moreover, in order to interpret the numbers in a meaningful way, direct quotations of the participants are given. As the result of the study, the first three coeds are these: [1] By using visual materials such as photographs and videos (f=15), [2] By using lecturing practices method with question and answer (f=3), [3] By installing applications related to social studies (f=3). According to social studies preservice teachers' views in order to use social media on mobile devices, auditory and application opportunities stand out. And this situation tells is that preservice teachers think that opportunities of both social media and the mobile devices should be used simultaneously.

Key Words: Mobile Devices, Pre-service Teachers, Social Media, Social Studies Education

TARİH ÖĞRETMEN ADAYLARINA GÖRE ORTAOKUL MEZUNU ÖĞRENCİLERİN BİLMESİ GEREKEN TARİHSEL İÇERİK

Prof.Dr. Hamza KELEŞ, Gazi Üniversitesi, hkeles@gazi.edu.tr

Doç.Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aytenkiris81@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; tarih öğretmen adaylarının ortaokul Sosyal bilgiler ve 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi kapsamında hangi tarihsel içeriğin verilmesi gerektiğine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Böylelikle hem öğretmen adaylarının ortaokul öğrencileri için hangi içeriği uygun gördükleri ve bunun için ileri sürdükleri gerekçeler anlaşılacak hem de kendilerinin tarih dersinin amacına ilişkin görüşleri de değerlendirilecektir. Araştırma sonuçlarının, yenilenmesi öngörülen sosyal bilgiler öğretim programında yer alacak tarihsel içeriğin belirlenmesinde program yapımcılarına yardımcı olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca tarih öğretmen adaylarının tarihi konuların öğretilme amacına ilişkin görüşlerinin belirlenmesinin de bu alanda çalışan araştırmacı ve uzmanlara yardımcı olabileceği değerlendirilmektedir. Bu yönleriyle çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma Gazi Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği Anabilim Dalında okuyan son sınıf öğrencileri ile Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde eğitim gören pedagojik formasyon grubu tarih öğretmen adaylarının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Örneklem grubu elverişli örneklem yoluyla oluşturulmuştur. Öğrencilere açık uçlu iki soru sorulmuş ve yazılı olarak cevaplamaları istenmiştir. Sorulardan birisi ortaokul sekizinci sınıftan mezun olan bir öğrencinin hangi tarihi bilgilere sahip olması gerektiğini düşündüklerine ilişkindir. Diğer soru ise, söz konusu tarihi bilginin öğrenciler için neden gerekli olduğunu düşündüklerini anlamaya yöneliktir. Öğretmen adaylarına cevapları için bir kısıtlama konulmamış, diledikleri kadar yazabilecekleri ifade edilmiştir. Ayrıca ortaokul seviyesinde verilmesini istedikleri tarihsel içeriği önem sırasına göre de sıralamaları istenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın hedefi tarih öğretmen adaylarının araştırma konusuna yönelik görüşleri hakkında betimsel bilgi elde etmek ve betimsel bilgiyi anlamaya ve organize etmeye yardımcı olacak temalar oluşturmak olarak belirlenmiştir. Verilerin analiz edilme sürecinden önce kategoriler oluşturulmamış, verilere iyice aşına olunduktan sonra analiz süreci içerisinde kategoriler oluşturulmuştur. Analiz sürecinde sadece açık içerik dikkate alınmış ve analiz birimi olarak da cümleler belirlenmiştir. Kategoriler yazarlar tarafından uzlaşma ile oluşturulmuştur. Yazarların her ikisi de tarih eğitimi konusunda uzmandır. Ayrıca sosyal bilgiler alanında bir uzmandan da bu konuda görüş alınmıştır. İçeriğin kategorilere ayrılma sürecinde güvenilirliğin sağlanması için veriler bir ay arayla iki defa kategorilere ayrılmış ve her iki sonucun da büyük ölçüde uyum içinde olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgular sayısal ifadeler halinde rapor edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre tarih öğretmen adayları ortaokul öğrencilerin tarih bilimin yapısı ve tarihçileri çalışma yöntemlerine ilişkin bilgi sahibi olmasını istedikleri görülmüştür. Bunun dışında önerilen tarihsel içeriğin büyük bir kısmının siyasi tarih ile ilişkili olduğu görülmüştür. Siyasi tarih dışında kültürel tarih, bilim tarihi, ekonomik tarih, sosyal tarih gibi konularda çok az içerik tavsiye edilmiştir. Önerilen tarihsel içeriğin büyük ölçüde Türk tarihi ile ilgi olduğu bulunmuştur. Türk tarihi dışında dünya tarihine ait içerik çok az tavsiye edilmiştir. Türk tarihi dışında önerilen tarihsel içeriğin genellikle İslam tarihi ile ilgili olduğu bir başka bulgudur. Elde edilen diğer bir bulgu da önerilen içeriğin daha çok Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti tarihi ile ilgili olmasıdır. Bu dönemlerden sonra en çok Selçuklu döneminden içeriğin önerildiği anlaşılmıştır. Önerilen tarihsel içeriğin önerilme gerekçelerine bakıldığı zaman tarih eğitimcileri tarafından ileri sürülen gerekçelere hemen hemen hiç atıfta bulunulmadığı anlaşılmıştır. Tarih öğretiminin öğrencilerde bazı becerileri geliştireceğine ilişkin görüşler öğretmen adayları tarafından dile getirilmemiştir. Bunun yerine bu bilgiyi bilmenin vatandaşlık için gerekliliği olduğu ileri sürülmüştür. Ancak en çok bilginin bilgi olarak değerli olduğu yaklaşımı sergilenmiştir. Bu konu ile ilgili ortaya çıkan bir başka tema ise tarihsel bilgiyi atalarımıza bir vefa borcu olarak öğrenmemiz gerektiğidir. Sonuç olarak tarih öğretmen adayları tarafından önerilen içeriğin mevcut programa göre çok yoğun olduğu görülmüştür. Siyasi tarih ağırlıklı içerik önerisi, diğer konulara ilişkin farkındalıklarının artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca Dünya tarihine ilişkin farkındalıklarının da artması gerekmektedir. Son olarak tarih öğretimin amaçlarına ilişkin görüşlerinin de son derece naif olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Tarih Öğretimi, Tarih Öğretmen Adayları, Tarihsel İçerik

HISTORICAL CONTENT THAT SHOULD BE KNOWN BY MIDDLE SCHOOL GRADUATES ACCORDING TO PRE-SERVICE HISTORY TEACHER

Prof. Dr. Hamza KELEŞ, Gazi University, hkeles@gazi.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI, Muğla Sıtkı Koçman University, aytenkiris81@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the social science of history teacher candidates and the 8th grade T.C. History of Revolution and Kemalism course to reveal what historical content should be given. In this way, it will be appreciated that both teacher candidates see what the content is appropriate for secondary school students and that they advocate for it, as well as their views on the purpose of the history course. It is thought that the results of the research can help program producers in determining the historical content to be included in the social studies curriculum foreseen to be renewed. It is also considered that history teacher candidates can help researchers and experts working on this field by determining their views on the purpose of teaching historical subjects. It is thought that working with these directions is important. This study was carried out with the participation of history teacher candidates in the formation group which was educated at Muğla Sıtkı Koçman University. The sample was formed through a favorable sample. Students are asked two open-ended questions and asked to respond in writing. One of the questions relates to the fact that a student who graduated from junior high school in the eighth grade thinks which historical information should be possessed. The other question is about why they think so, and why they think that historical information is necessary for students. Teacher candidates were told that they could write as much as they would like, without any restrictions on their answers. They are also asked to rank according to their importance in the historical content they want to be given at secondary school level. The obtained data were analyzed by content analysis method. The aim of the research was to obtain descriptive information about the history teacher candidates views on research and to create themes to help understand and organize the descriptive knowledge and to make sense. Categories were not created before the analysis process of the data, and the categories were created within the analysis process after being thoroughly familiar with the data. In the analysis process, only the explicit content was taken into account and censuses were set as the analysis unit. The categories were created by the authors with compromise. Both authors are experts in history education. In addition, a specialist in the field of social sciences has been consulted. In order to ensure confidence in the categorization process, the data were divided into two categories for a month, and both results were found to be in great agreement. The findings were reported as numerical expressions. According to the results of the research, it was seen that the history teacher candidates wanted the middle school students to have knowledge about the structure of history science and historians working methods. Apart from this, it is seen that most of the proposed historical content is related to political history. Apart from political history, very little content has been recommended in matters such as cultural history, science history, economic history, social history. The proposed historical content has been found to be largely related to Turkish history. The content of world history other than genre history is highly recommended. It is another finding that the historical content suggested outside of Turkish history is generally related to the history of Islam. Another finding is that the proposed content is mostly related to the history of the Ottoman and Turkish republics. It is understood that after this period, the contents of Seljuk period were mostly suggested. When it is considered why the proposed historical content needs to be proposed, it is understood that there is hardly any reference to the justifications put forward by the history educators. Opinions that history teaching will develop some skills in students have not been expressed by prospective teachers. Instead, it has been argued that knowing this information is necessary for citizenship. However, the approach that the most information is valuable as information has been exhibited. Another theme that comes out about this subject is that we should not learn historical knowledge as a debt to our ancestors. As a result, the content suggested by the history teacher candidates was found to be very intense compared to the current program. Political history-based content suggests that awareness of other issues needs to be increased. In addition, awareness of world history needs to increase. Finally, it turns out that the views on the purposes of history teaching are also very naive.

Key Words: Sosyal Bilgiler, Tarih Öğretimi, Tarih Öğretmen Adayları, Tarihsel İçerik

SOSYAL BİLGİLERDE 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EMPATİ BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ: ÜÇ FARKLI TEKNİKLE GÖÇ KONUSUNUN İŞLENMESİ

Lisans Öğrencisi Onur ATİŞ, İstanbul Üniversitesi, onur.atis.aa@gmail.com
Lisans Öğrencisi Neslihan AKSOY, İstanbul Üniversitesi, aksoy.neslihan94@hotmail.com

ÖZET

Empati; karşısındakinin yerine koyarak onun o an ki duygu ve düşüncelerinin ne olduğunun farkına varmasıdır. Empati; çağımızda toplumsal, sosyal ve siyasal alanlarda kişilerin vazgeçilmezleri arasında yerini almıştır. Empati kurmak/yapmak özellikle son zamanlarda kişilerin gündelik yaşamında sık kullandığı ve kullanması da gereken bir duruma dönüşmüştür. Çünkü empati becerisi gelişmiş bireyler toplumsal, sosyal ve siyasal yaşamlarında daha sağlıklı, kontrollü ve dikkatli insan ilişkileri kurarlar. Bu yönüyle bakıldığında empatinin, bireylerin yaşam kalitelerinde olumlu gelişmelere yol açtığı söylenebilmektedir. Sosyal Bilgiler Eğitimi açısından bakıldığında, 2004 yılında Sosyal Bilgiler öğretim programında yapılan değişikliklerle bireyin merkeze alınmasından dolayı empati becerisine ayrıca bir önem verilmiştir. Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında yer alan “İletişim ve Empati” becerisi buna verilebilecek en somut örnektir. Bunun yanında sosyal bilgiler öğretim programı içerisinde öğrencilere empati ile ilgili, dolaylı yollardan verilecek beceri ve değerler de gözetilmiştir. Empati becerisinin aktarılmasında ve öğretilmesinde sınıflarda çeşitli teknikler kullanılabilmektedir. Bu empati öğretimi tekniklerinden ağırlıklı olarak yararlanılanlar şunlardır:

Yazı Yazma ile Empati: Bu teknikte, öğrencilerden empati kuracakları role ilişkin duygu ve düşüncelerinin yazılması istenir. Konuya ilişkin bir ön bilgi verilmeden uygulanır. Öğrencilerin empati yapacakları rollerin daha önceden belirlenmesi önemlidir.

Resim Çizme ile Empati: Öğrencilerden empati kuracakları role ilişkin duygu ve düşüncelerini resim yoluyla göstermeleri istenir. Bu teknik, daha çok birinci, ikinci ve üçüncü sınıflara uygundur.

Fotoğraf Yoluyla Empati: Öğrencilerden sosyal bir olay ya da durum ile ilgili olarak fotoğraf aracılığıyla çeşitli çıkarımlarda bulunmaları istenir.

Çalışmada bu üç teknik kullanılarak etkinlikler düzenlenmiştir. Bunun için bireylerin günlük yaşantılarından bağımsız olmayan, yakın bir geçmişte yaşanan ve günümüzde de sorun olmaya devam eden göç konusu seçilmiştir. Bu bağlamda yedinci sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında Nüfus Ünitesi’nde yer alan Dış Göç konusu ele alınmıştır. Ders sırasında öğrencilerin yoğun ilgisini çeken Almanya’ya yapılan işçi göçleri çalışma konusu olarak belirlenmiştir. Çalışmada yöntem olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum/vaka çalışması (case study) kullanılmıştır. Çalışmamızın evrenini; İstanbul’da merkezi konumda bulunan bir okul oluşturmuş olup örneklemimizi ise bu okulda bulunan bir sınıf oluşturmuştur. Seçilen konuya yönelik bir ders planı hazırlanarak empati yöntemi Sosyal Bilgiler dersinde uygulanmıştır. Çalışmanın amacı, yedinci sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersi kapsamında bulunan göç konusunu ve empati becerisini nasıl ilişkilendirdiklerini incelemektir. Yapılan çalışmanın sonucuna göre; öğrencilerin üç farklı teknikte yaptıkları etkinlik kağıtları incelenerek ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin empati becerilerini derse, konuya ve gündelik yaşama göre çeşitli ilişkilendirmeler yaparak kullanabildikleri görülmektedir. Öğrencilerin bu beceriyi kuramsal olarak bildikleri anlaşılmıştır. Öğrencilerin bu beceriyi nasıl kullanabilecekleri uygulanan üç farklı teknikte pekiştirilmiştir. Yapılan çalışmada öğrencilerin empati becerilerinin geliştirildiğine katkıda bulunduğu düşünülmektedir. Empati ürünü öz değerlendirme formlarının basit bir incelemesi yapılarak öğrencilerin empati kavramını yapılandırabildikleri, empati ve göç arasında nasıl bir bağ kurduklarını, empati yaparken nasıl role büründükleri ve empati becerisini Sosyal Bilgiler dersinde nasıl kullanabileceklerine dair çeşitli bilgiler elde edilmiştir. Bu inceleme sonucunda öğrencilerin empati yapma ile ilgili verilen öz değerlendirme formlarında sunulan her bir maddeden yüksek puan aldığı görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin yapmış oldukları etkinlik kağıtlarının incelenmesiyle de onların empati yaparken çeşitli duygu ve değerlere vurguda bulundukları da gözlenmiştir. Öğrencilerin empati yaparken çoğunlukla vurguda bulundukları duygu ve değerler şunlardır: Özlem, vatanseverlik, dışlanma-yalnızlık, kültür şoku ve ekonomik kaygı.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Empati Becerisi, Göç

EMPATHY SKILLS DEVELOPMENT OF SEVENTH GRADE STUDENTS IN SOCIAL STUDIES: STUDYING THE SUBJECT OF IMMIGRATION BY THREE TECHNIQUES.

University Student Onur ATIŞ, İstanbul University, onur.atis.0a@gmail.com

University Student Neslihan AKSOY, İstanbul University, aksoy.neslihan94@hotmail.com

ABSTRACT

Empathy is a way of understanding people both emotionally and ideationally and also identifying with the person you are dealing with by putting yourself into that person's shoes emotionally and ideationally. Empathy is an indispensable thing for people in social and political spheres in our age. Empathizing with someone is essential and oft used thing for people in their daily life. This is because people with developed empathy skills can communicate with others in their social and political lives in a healthier and more controllable and more careful way. From this aspect, we can say that empathy provides a positive development on life quality of an individual. Empathy has become more important for Social Studies in 2004 by innovation in its curriculum since it is more people-oriented. "Communication and Empathy" placed in the curriculum is the most concrete example of this. Besides, the curriculum have some skills and values which can be given indirectly to students regarding the subject of empathy. Variable techniques can be applied in order to teach and convey these empathy skills to students. Those are the most useful ones:

Empathy with Writing: In this technique, students are supposed to write their feelings and thoughts about a role they are going to empathize with. It can be applied without giving any prior information about the topic. It is important for students to decide their roles before applying.

Empathy with Drawing: Students are supposed to show their feelings and thoughts about the topic by drawing. This technique is more suitable for first, second and third grade students.

Empathy with Photograph: Students are supposed to make an inference via a photograph about any social events or state.

Activities are prepared by these three techniques. Therefore, the subject of immigration has been chosen as a related and problematic matter for individuals' daily life and modern day as much as recent times. In this context, the subject of External Migration placed in Population Education of Seventh Grade Social Studies curriculum has been discussed. The labor migration to Germany has been chosen as a subject for studies, which has been quite interesting to the students during the class. One of qualitative research methods, Case Study, has been used. While the school in the center of İstanbul has been our place of study, our samples have been in one of the classes of that school. The method of empathy has been applied in Social Studies class by preparing teaching plan regarding the chosen topic. The purpose of this study is to examine how seventh grade students associate the subject of immigration in Social Studies with empathy skills. According to the result of this study, we can understand from analyzing their activity papers with three different techniques that the students in seventh grade can use their empathy skills by correlating them in accordance with the class, topic and daily life. It has been determined that the students know this skill theoretically and it has been reiterated how they can use these skills by three different techniques applied. It has been considered that this study contributes to students in order to use their empathy skills. We have obtained variable information about how the students can structure the concept of empathy, how they associate immigration with empathy, how they play a role while empathizing, and how they use these empathy skills in their Social Studies class. As a result of this research, it seems that the students have scored high mark in every article presented by self-assessment forms in regard to empathizing. Furthermore, it has been observed that the students emphasized some values and feelings while empathizing. Those are yearning, patriotism, social exclusion and solitariness, culture shock, and economic concerns.

Key Words: Social Studies, Empathy Skills, Immigration

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİ İÇİN TARİHSEL EYLEMLİLİK İLKESİ İLE HAZIRLANMIŞ BİR ÇİZGİ ROMAN ÖRNEĞİ: NEZİHE MUHİTTİN

Arş.Gör. Hatice KARA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, haticekara@mu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Ayten Kiriş AVAROĞULLARI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, aytenkiris@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarih konularının öğretiminde etkililiğini sağlayacak üst düzey düşünme kavramlarından birisi olan tarihsel eylemlilik kavramı ile bir çizgi roman örneği oluşturmaktır. Sosyal bilgiler öğretim programında da belirtildiği üzere sosyal bilgiler dersinin amacı; vatanını seven, eleştirel düşünebilen ve karşılaştığı problemlere karşı çözüm yolları üretebilen etkin vatandaşlar yetiştirmektir. Tarihsel eylemlilik kavramı bu amacı gerçekleştirilmesinde önemlidir. Kuşkusuz sosyal bilgiler dersi kapsamında tarih öğretimi önemli bir yere sahiptir. Geçmişte meydana gelmiş olay ve olgulardan yola çıkarak tarih öğretimi; çocukların zihinsel, analitik ve eleştirel düşüncelerini geliştirmeyi amaçlar. Bu sayede çocuklar geçmiş ile içinde yaşadıkları toplum ile bağ kurarak, yaşanan süreçleri ve içinde bulundukları durumları daha anlamlı kavrayabilirler. 2005 yılı itibariyle yapılandırmacı eğitim anlayışına geçildikten sonra, tarih öğretimi de belirli dönüşümler geçirmiştir. İlgili literatür incelendiğinde anlatım tekniğinden materyal geliştirmeye kadar birçok farklı alanda tarih öğretimini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapıldığı göze çarpmaktadır. İlgili araştırmada da tarihsel eylemlilik kavramına dayalı olarak bir çizgi roman örneği oluşturulmuştur. Eylemlilik, bireyin yaşamının yö-nüne ilişkin sorumluluk duygusu, yaşamı için so-rumluluk alması, kişinin yaşamı ile ilgili kararları kontrol edebilme ve bunların sorumluluğunu alma konusundaki inancı ve yaşamdaki problemlerle baş etmedeki ve seçtiği yaşam yönünde ilerlemeye iliş-kin güveni olarak tanımlanabilir. Tarihsel eylemlilik ise varlığın tarihin çıkış kanallarının gelişimini etkileme kabiliyetidir. Bu eylemlilik, tüm tarihsel karakterlere özgü değildir ve aynı zamanda insanlarla sınırlı değildir; Dernekler, organizasyonlar, fikirler, kurgusal karakterler ve gelgitler bile tarihin failleri olarak tanımlanabilir. İşte buradan hareketle tarih ve sosyal bilgiler derslerinin geçmişte insanların farklılık yaratabildiğini gözler önüne sermesiyle tarihsel eylemlilik kavramının kazanımı önem kazanmaktadır. Tarihsel eylemlilik tarihsel düşüncenin önemli bir yönü olarak tanımlanır. Çünkü tarihsel anlayışın en önemli yönlerinden biri geçmiş mantıklı kılmak için öğrencilerin, meydana gelen olaylardan kimin sorumlu olduğunu değerlendirmesi ve yaşanan olayların yanı sıra, bu olayları sınırlandıran toplumsal faktörleri anlamak veya insanların hareket edebilme yeteneğini anlamalarını sağlamaktır. Çalışmada eğitsel araç olarak çizgi roman kullanılmıştır. Literatür incelendiğinde çizgi romanların eğitsel bir araç olarak kullanıldığı göze çarpmaktadır. Çizgi romanlar metin ile resmi birlikte sunarak öğrencilerin hem okuma alışkanlığını hem de derse olan ilgisini olumlu yönde etkilemektedir. Çizgi romanın baş karakteri tarihsel faillik yönü ile Nezihe Muhittin'dir. Nezihe Muhittin II. Meşrutiyetten Cumhuriyet Dönemi'ne kadar Türk kadınlarının siyasal yaşama geçmeleri yönünde önemli çalışmalar yapmış ve bu yönde dernekler kurmuştur. Yaşadığı dönem itibariyle belirli zorluklara maruz kalmış fakat mücadelesinde eylemlilik yönünü devam ettirmiştir. Kadınların siyasal haklarını elde etmelerinde önemli bir yere sahiptir. Çalışmada ilk önce Nezihe Muhittin'in hayatı, arşivden ve literatürden yararlanılarak tarihsel eylemlilik kavramına dayalı olarak hikaye haline getirilmiştir. Daha sonra iki tarih öğretimi, iki sosyal bilgiler eğitimi ve bir Türkçe eğitimi alanında olmak üzere toplam beş uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Hikayede yer alan bazı konuşmalar çocukların anlamalarını kolaylaştırmak adına sadeleştirilmiştir. Hikaye metni son şeklini aldıktan sonra Pixton çizgi roman programı kullanılarak hikaye çizgi roman haline getirilmiştir. Çizgi roman oluşturulurken Nezihe Muhittin'in fotoğrafları göz önünde bulundurulmuştur. Çizgi roman oluşturulduktan sonra iki tarih öğretimi, iki sosyal bilgiler eğitimi ve bir resim-iş eğitiminde olmak üzere toplam beş uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Görüşler doğrultusunda çizgi romana uymadığı düşünülen bir karakter çıkarılmış ve çizgi romana son şekli verilmiştir. Son olarak çizgi roman, tarihsel eylemlilik ile ilgili bilgi verildikten sonra iki sosyal bilgiler öğretmeni ve üç sosyal bilgiler öğretmen adayının görüşüne sunulmuştur. Sosyal bilgiler öğretmenleri ve sosyal bilgiler öğretmen adayları görüş birliği ile oluşturulan çizgi romanın sosyal bilgiler dersinde kullanılabileceği görüşünü dile getirmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Çizgi Roman, Sosyal Bilgiler Dersi, Tarihsel Eylemlilik

AN EXAMPLE OF A COMIC BOOK PREPARED WITH THE HISTORICAL AGENCY PRINCIPLE FOR SOCIAL STUDIES TEACHERS: NEZİHE MUHİTTİN

Res.Assist. Hatice KARA, Muğla Sıtkı Koçman University, haticekara@mu.edu.tr

Assist. Prof. Dr. Ayten Kiriş AVAROĞULLARI, Muğla Sıtkı Koçman University, aytenkiris@mu.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to create a comic book example with the notion of historical agency, one of the concepts of high level thinking that will enable social studies teachers to be effective in the teaching of history subjects. As stated in the social studies curriculum, the aim of the social studies course is; to raise active citizens, who love the country, who can think critically and produce solutions to the problems they face. The concept of historical agency is important in achieving this aim. There is no doubt that history education has an important place in the social studies course. Teaching history through the events and state of affairs that have occurred in the past aims to develop childrens mental, analytical and critical thinking. By this means, children can connect with the past and the society they live in, and understand the processes they are living in and the situations they are in. History teaching has also undergone certain transformations since the introduction of constructivist education in 2005. When related literature is examined, it is seen that studies for improving the teaching of history in many different fields from narrative technique to material development have been made. In the present study, a comic book example was created based on the concept of historical agency. Agency can be defined as the sense of responsibility for the individuals life, the reliance on his / her life, the ability to control decisions about his / her life and to take responsibility for these decisions, and the confidence in coping with the problems in life and progression towards the chosen life. Historical agency is the ability to influence the development of the output channels of history. This agency is not attributed to all historical characters and at the same time is not limited to people but also associations, organizations, ideas, fictional characters and tides can be defined as the factions of history. The history and social studies lessons can show how people made differences through history so the acquisition of historical agency has gained importance in the light of these courses. Historical agency is defined as an important aspect of historical thought. Because one of the most important aspects of historical understanding is to make students think about historical events, to make sense of the past, to understand who is responsible for the events that take place, and to understand the social factors that limit these events as well as to understand the peoples ability to act. A comic book was used as an educational tool in the study. When literature is examined, it is seen that comics are used educational tools. Comic books are positively affecting both the reading habit and the interest in the lesson by presenting the text and the picture together. The main character of the comic book is Nezihe Muhittin in terms of historical agency. Nezihe Muhittin has made significant efforts towards the political life and established associations for Turkish women from the II. Republic Constitution until the turn of the century. She had been exposed to certain difficulties as she lived, but he continued to pursue action in the struggle. She has an important place in womens political rights. In the study, the story of Nezihe Muhittin was made based on the concept of historical activity by making use of her life, archive, and literature. Later, a total of five experts, two history teaching, two social studies education and one from Turkish education field, were consulted. Some of the speeches in the story have been simplified to make it easier for children to understand. Once the story text was finalized, the story was transformed into a comic strip using the Pixton comic book program. Nezihe Muhittins photographs were taken into consideration while the comic book was being produced. After the comic book was created, a total of five experts were consulted, including two history teaching, two social studies education and a picture-work education. In the direction of the opinions, a character which is thought not to correspond to the comic book was removed and given the final form of the comic book. Finally the comic has been presented to two social studies teachers and three social studies teachers after informing them about historical activity. They expressed the opinion that the comic strip created by social science teachers and social science teacher candidates opinion, could be used in social studies classes.

Key Words: Graphic Novel, Social Studies Course, Historical Agency

2017 TASLAK SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINDA AKTİF VATANDAŞLIĞIN YERİ

Prof.Dr. Hamza KELEŞ, Gazi Üniversitesi, hkeles@gazi.edu.tr
Doktora Öğrencisi Ayşen ALTINOK, Gazi üniversitesi, aysenaltinok@gmail.com

ÖZET

Vatandaşlık, birey ve devlete karşılıklı haklar ve sorumluluklar yükleyen siyasi, sosyal ve hukuksal bir bağdır. Bu bağın sağlam bir şekilde kurulmasında vatandaşlık eğitimi önemli yer tutmaktadır. Devletler vatandaşlık ve demokrasi eğitimi yoluyla demokratik bir toplum oluşturmayı, öğrencileri gerekli bilgi ve becerilerle donatmayı amaçlamaktadır. Son yirmi yılda birçok ülkede vatandaşlık eğitimi büyük değişime uğramıştır. 21. Yüzyılın getirdiği hızlı değişim, vatandaşlık eğitimini yerel ve ulusal olmaktan çıkarmış uluslararası bir alan haline getirmiştir. Politikacılar ve eğitimciler vatandaşlar ile devlet arasındaki ilişkinin değiştiğini, vatandaşlığın evrensel anlamda bir dönüşüme uğradığını düşünmektedirler. Bu dönüşümün bir sonucu olarak modern ve demokratik toplumlarda aktif, sorumlu ve katılımcı vatandaşlar yetiştirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Aktif vatandaşlık gelenekselleşmiş vatandaşlık eğitimine bir alternatif olarak öğrenciyi süreçte etkin kılan ve toplumun içinde yer almasını sağlayan yaklaşımlardan biridir. Aktif vatandaşlık eğitiminde kullanılan çeşitli uygulamalar toplum hizmetleri, sosyal katılım, hizmet-öğrenme, sosyal sorumluluk projeleri gibi isimler almaktadır. Bu uygulamalar aracılığıyla toplumsal sorunların farkına varan, bu sorunlara çözümler üreten ve toplum içinde kendi yerini tanımlayan öğrencinin böylelikle vatandaşlık bilgi, beceri ve değerlerini de kazanacağı düşünülmektedir. Birçok Avrupa ülkesinde ve Amerika Birleşik Devletleri'nde aktif vatandaşlığı hedefleyen uygulamalara okullarda mutlaka yer verilmektedir. Ülkemizde ise vatandaşlık eğitiminin teorik ders içerikleri ve geleneksel yöntemlerle verilmeye çalışıldığı, aktif vatandaşlık uygulamalarına ise pek fazla yer verilmediği görülmektedir. Aktif vatandaşlığı destekleyici faaliyetler yalnızca toplum hizmetleri adıyla sosyal etkinlik derslerinin içeriğinde bulunmaktadır. Oysa ki öğrencinin vatandaşlık ile ilgili bilgileri kazanmasının yanında vatandaşlık beceri ve değerlerini kazanabilmesi önemlidir. Aktif öğrenme yöntemlerinin öğrenmedeki etkisi düşünüldüğünde okullarımızda vatandaşlık eğitiminin öğrenciyi daha fazla sürece dahil edecek şekilde planlanmasının önemi ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde vatandaşlık eğitimi kazanımları ortaokullarda sosyal bilgiler dersi içinde yer almaktadır. Bu yüzden etkili bir vatandaşlık eğitimi için sosyal bilgiler programının içeriği önemlidir. Sosyal bilgiler programında aktif vatandaşlığa vurgu yapılması ve öğrencilerin toplum içindeki yerini anlamlandırabilmelerini sağlayacak kazanım, beceri ve değerlere yer verilmesi gereklidir. Bu çalışmanın amacı yenilenen 2017 taslak sosyal bilgiler programında aktif vatandaşlığın yerini ortaya koymaktır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden döküman analizi yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada sosyal bilgiler programında yer alan öğrenme alanları, beceriler ve kazanımlar içinde aktif vatandaşlık uygulamalarının ne ölçüde yer aldığı önceki programla (2005) karşılaştırmalı olarak ortaya konulmaktadır. Çalışma bulgularına göre sosyal bilgiler 2017 taslak programında önceki programa göre aktif vatandaşlığa daha fazla vurgu yapıldığı görülmektedir. Programda bulunan öğrenme alanlarına etkin vatandaşlık adı ile yeni bir öğrenme alanı eklenmiştir. Bu öğrenme alanı ile ilişkili olarak verilen kazanımlarda ise aktif vatandaşlığı geliştirici ifadelerin yer aldığı görülmektedir. Programın temel felsefesi açıklanırken öğrencilerin haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, sosyal becerileri gelişmiş etkin vatandaşlar olarak yetiştirilmelerinin önemli olduğu vurgulanmaktadır. Programın genel amaçları arasında ise katılımın önemine inanan kişisel ve toplumsal sorunların çözümü için görüşler ileri süren öğrenciler yetiştirmenin amaçlandığı görülmüştür. Öğretim programı ile kazandırılması amaçlanan beceri ve değerler içinde yine aktif vatandaşlık eğitimi için ihtiyaç duyulan becerilerden sosyal katılım becerisinin yer aldığı görülmektedir. Bu bulgular ışığında yenilenen sosyal bilgiler programının önceki programa göre aktif vatandaşlığa daha fazla vurgu yaptığı söylenebilir. Ancak aktif vatandaşlık uygulamalarına yönelik kazanımlardan çok bilgi kazandırıcı kazanımların ön planda olduğu görülmüştür. Bu durum ülkemizde vatandaşlık eğitiminde aktif vatandaşlığı destekleyici uygulamalara hala yeterince yer verilmediğini göstermesi bakımından önemlidir. Yenilenen Sosyal Bilgiler programında daha fazla aktif vatandaşlığı içeren kazanımlara ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Öğretim Programı, Sosyal Katılım, Aktif Vatandaşlık

THE STATUS OF ACTIVE CITIZENSHIP IN 2017 SOCIAL STUDIES DRAFT SYLLABUS

Prof. Dr. Hamza KELEŞ, Gazi University, hkeles@gazi.edu.tr
PhD Student Ayşen ALTINOK, Gazi university, aysenaltinok@gmail.com

ABSTRACT

Citizenship is a political, social and legal relation that grants individuals and the state certain rights and confer responsibilities mutually. Citizenship education has a big role in establishing this relation securely. States, through citizenship and democracy education, aims to form a democratic society and to equip students with necessary knowledge and skills. Over the past two decades, citizenship education has gone through some major changes. The rapid change that 21st century brings along has brought citizenship education from being local or national but made it an international field. Politicians and trainers are of the opinion that the relation between the state and citizens has changed and citizenship has transformed on an international basis. As a result of this transformation, the need for educating active, responsible and participative citizens in modern and democratic societies has emerged. Active citizenship, being an alternative to traditionalized citizenship education, is one of the approaches to make the student active in the process and make them take part in the society. The various practices being used in active citizenship education are named as community services, social participation, service learning and social responsibility projects. Through these practices, it is considered that a student who reaches the awareness of social problems, produces solutions to these problems and defines his / her place in the society will thus acquire the knowledge, skills and values of citizenship. In most European countries and in the United States of America, practices aiming active citizenship are necessarily given place in schools. In our country, however, it is seen that citizenship education is attempted to be given with theoretical course contents and traditional methods, and active citizenship practices are not given much. Activities to promote active citizenship exists solely in social activities course content by the name of social services. Yet, it is important for the student to acquire citizenship skills and values as well as to gain information about citizenship. When the impact of active learning methods on learning is taken into consideration, the importance of planning citizenship education to integrate students more into the process appears clear. In our country, citizenship education attainments take place in social studies course in secondary schools. At this stage, content of Social Studies syllabus gains importance. It is necessary to put an emphasis on active citizenship and to give place to the attainments, skills and values that enable students to interpret their own places in society. The aim of this study is to show the status of active citizenship in the renewed 2017 Social Studies draft syllabus. In the study conducted by document analysis method among qualitative research methods, learning fields, skills and attainments in the Social Studies syllabus are put forth comparatively with the previous syllabus (2005) in terms of how wide the active citizenship practices are given place. According to the findings of the study, it is seen that the Social Studies 2017 draft syllabus puts more emphasis on active citizenship in comparison with the previous syllabus. It is noteworthy that a new learning field named active citizenship has been added to the learning fields in the syllabus. In these attainments given related to this learning field expressions which enhance active citizenship are seemed to take place. While explaining the basic philosophy of the syllabus, it is emphasized that it is important students to be educated as active citizens who know and use their rights, fulfill their responsibilities, have advanced social skills. Among the overall objectives of the syllabus, it is seen that educating students who accredits the importance of participation and who express opinions about the solution of social problems has been aimed. It is seen that social participation skill among needed skills for active citizenship education takes place again in the skills and values that are aimed to be acquired with syllabus. It can be said in the light of the findings that the renewed Social Studies syllabus puts more emphasis on active citizenship than on the previous program but informative attainments remain in the forefront rather than the attainments towards active citizenship practices. This is important because it shows that there is still not enough room for supporting practices on active citizenship in citizenship education in our country. It can be said that there is a need for attainments containing active citizenship more in the Renewed Social Studies syllabus.

Key Words: Social Participation, Syllabus, Active Citizenship

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN RESİMLERİNDE TÜKETİM: GÖSTERGEBİLİMSSEL BİR ANALİZ

Yrd.Doç.Dr. Ömür GÜRDOĞAN BAYIR, Anadolu Üniversitesi, ogurdogan@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Mahmut BOZKURT, Anadolu Üniversitesi, mahmutbozkurt@anadolu.edu.tr

ÖZET

Tüketim, mal ve hizmetlerin insan ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kullanılması biçiminde tanımlanmaktadır. Tüketim faaliyetleri, bireylerin, kişisel arzu, istek ve ihtiyaçları için bir ürünü belirli bir bedel karşılığında alması ya da alma kapasitesinde olmasıdır. Ancak bireylerin istek ve gereksinimlerine karşılık enerji, zaman ve para kaynaklarının sınırlı olması bireylerin her istediği mal ve hizmeti satın alamamasına neden olarak, tüketicilerin bulundukları ortamda çok çeşitli mal ve hizmetler arasında seçim yapmalarını zorunlu kılmaktadır. Buna ek olarak günümüzde popüler kültür, medya ve iletişim teknolojilerinin kullanımının yaygınlaşması ve ekonomi alanındaki dönüşümler nedeniyle tüketim alışkanlıkları çeşitlilik göstermektedir. Bu bağlamda, bireylerin kendilerine sunulan mal ve hizmetler konusunda bilgi sahibi olması ve alacakları ürünler konusunda doğru karar verebilmesi için bilinçli tüketiciler olması gerekmektedir. Bireylerin bilinçli tüketici olmaları yaşamın ilk yıllarında aldığı eğitimle mümkündür. Bu durum ilkokulda bilinçli tüketiciler yetiştirmeyi amaçlayan sosyal bilgilerin önemini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin bilinçli tüketiciler olmaları, ekonomiye ilişkin konularda bilgi sahibi olmaları, kendi kararlarını verebilmeleri, karşılaştırma yapma ve eleştirel düşünme gibi becerilerinin olması Sosyal Bilgiler dersinin önemli amaçları arasında yer alır. Sosyal Bilgiler dersi toplumla ilgilenen, çocukların topluma katılımlarını sağlayan, sağlıklı ve sosyal ilişkiler geliştirmesine önem vermektedir. Ayrıca Sosyal Bilgiler dersi bireylerin gereksinimlerini karşılamak için kaynakların nasıl kullanacağını bilmek, yaşamlarını organize etmek gibi konuları ele alan bir çalışma alanıdır. Sosyal Bilgiler dersi içeriğinde tüketimle ilişkili olan sosyoloji, kültür, ekonomi, kültür, ekonomi, hukuk, psikoloji, sosyoloji gibi birçok sosyal bilimler disiplininden de beslenmektedir. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde ele aldıkları tüketim konusuna ilişkin düşünce biçimlerini ortaya koymak bilinçli tüketicilerin yetiştirilmesi açısından önemlidir. Bu araştırmanın genel amacı ilkokul öğrencilerinin tüketim kavramına ilişkin yazdıkları sloganları ve çizdikleri resimleri göstergebilimsel olarak irdelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır: • Öğrenci slogan ve resimlerinde yer alan gösterge, gösteren ve gösterilenler nelerdir? • Öğrenci slogan ve resimlerinde işlenen konular nelerdir? Araştırmada nitel araştırma desenlerinden sanat temelli araştırma yaklaşımı kullanılacaktır. Sanat temelli araştırmalar yoluyla öğrencilerin dünyaya ilişkin algıları, yaşam deneyimleri ve görüşleri yansıtılmaya çalışılmaktadır. Araştırmanın katılımcılarını orta sosyoekonomik düzeye sahip bir ilkokulun 4. sınıf öğrencileri oluşturacaktır. Araştırmanın verileri ilkokul öğrencilerinin çizdikleri resimlere ve yazdıkları sloganlara ilişkin onlara sorulacak açık uçlu sorularla toplanacaktır. Öğrencilerden tüketim kavramına ilişkin bir resim çizmeleri ve slogan oluşturmaları istenecektir. Daha sonra çizdikleri bu resimlerde kullandıkları nesne ve figürlere, yazdıkları sloganlarda yer alan ifadelerle ilişkin neden kullandıkları sorulacaktır. Araştırmada verilerin analizinde göstergebilim analizinden yararlanılacaktır. Göstergebilim, insanı ve onu çevreleyen inorganik, organik, sosyal, soyut ve imgelem evrenlerinin anlamını, şifreler aracılığıyla okumayı inceleyen bir bilim dalıdır. Bu alanın öncülerinden Saussure de göstergebilim şemasını gösterge, gösteren ve gösterilen biçiminde şematize etmektedir. Göstergeler bir durum, bir eylem ya da bir nesnenin yerini tutar. Bu bağlamda, göstergeler duyduğumuz zaman zihnimizde o nesne, durum ya da olayı çağrıştıran kavramlardır denebilir. Gösteren araç, gösterilen ise anlamdır. Araştırmanın analizi iki aşamada gerçekleşecektir. İlk olarak öğrencilerin yazdıkları sloganlar ele alınacak ve gösterge, gösteren ve gösterilen üçlemesine göre analiz edilecektir. Daha sonra aynı işlem öğrencilerin çizdikleri resimler üzerinde uygulanacaktır. Hem slogan hem de resimsel anlatımlarda öğrencilerin kullandıkları gösterge, gösterilen ve gösterenlerinin belirlenmesinde öğrencilerin bu ürünleri üzerine yazdıkları ifadelerle başvurulacaktır. Böylelikle, hangi ifade biçiminin hangi anlama geldiği üzerine araştırmacıların göreceli görüşleri yerine öğrencilerin söylemlerindeki ifadeler temel alınmıştır.

Anahtar sözcükler: Bilinçli Tüketici, Göstergebilim, Sosyal Bilgiler, Tüketim

CONSUMPTION IN PICTURES OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS: A SEMIOLOGICAL ANALYSIS

Assist. Prof. Dr. Ömür GÜRDOĞAN BAYIR, Anadolu University, ogurdogan@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Mahmut BOZKURT, Anadolu University, mahmutbozkurt@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Consumption is defined as the use of goods and services to meet the human needs. Consumption activities are the ability of individuals to buy or buying capacity a product for a certain price for personal desires, wants and needs. However, limited resources of energy, time and money, in contrast to the wishes and needs of the individuals, make it impossible for the individuals to buy any goods and services and make it necessary for the consumers to choose between a wide variety of goods and services in the environment. In addition, consumption habits vary widely due to the widespread use of popular culture, media and communication technologies and the transformation in the economy. In this context, it is necessary for individuals to be informed about the goods and services offered to them and to be conscious consumers so that they can make the right decisions about the products they receive. It is possible for individuals to become conscious consumers with education they have received in the first years of life. This situation reveals the importance of Social Studies aimed at raising conscious consumers in primary school. Providing the students to become conscious consumers, to have knowledge about economic issues, to make their own decisions, having the skills like making comparisons and critical thinking are among the important aims of the Social Studies course. The social studies course is a profession that is interested in the society, which provides the participation of the children in the society and emphasizes the development of healthy and social relations. In addition, Social Studies is a field of study that covers topics such as how to use resources to meet the needs of individuals, organizing their lives. In the content of the Social Studies course, many social sciences such as sociology, culture, economics, culture, economics, law, psychology, sociology are nourished from the discipline related to consumption. It is important to educate the conscious consumers to put forward the thought forms of the students related to the consumption subject handled in Social Studies lesson. The general purpose of this research is to examine the slogans and the pictures of primary school students draw on the concept of consumption through semiotics. In response to this general purpose, the following questions have been sought: • What are the signs, signifiers and signifieds in student slogans and pictures? • What are the subjects covered in student slogans and pictures? In the research, arts-based research approach which is one of the qualitative research designs will be used. Students' perceptions of the World, their experiences of life and their opinions are tried to be reflected through arts-based researchs. Participants of the study will be 4th grade students of a primary school with a medium socioeconomic level. The data of the study will be collected with open-ended questions to be asked to the pictures drawn by primary school students and the slogans they write. Students will be asked to draw a picture of the concept of consumption and to create slogans. They will then be asked to use the objects and figures they used in the drawings to explain why they used the phrases in the slogans they wrote. In the analysis of the data, semiotics analysis will be used. Semiology is a science that examines the meaning of the human and its surrounding inorganic, organic, social, abstract and imaginative universes through ciphers. Saussure, one of the pioneers of this field, also schematizes the semiology diagram in the form of sign, signifier and signified. Signs keep a situation, an action, or an object in place. In this context, when we hear the signs, we can try them in our minds that are related to the object, situation or event. Signifier is tool, signified is meaning. The analysis of the research will take place in two stages. Firstly, the slogans written by the students will be addressed and analyzed according to the sign, the signifier and the signified triplet. Then the same process will be applied on the pictures drawn by the students. In both the slogans and pictorial narratives, students' statements about the signs, signifiers and signifieds will be referred to identify those slogans and drawings. Thus, instead of the relative opinions of the researchers on which meaning the expression means, the expressions in the discourses of the students will be taken as basis.

Key Words: Bilinçli Tüketici, Göstergibilim, Sosyal Bilgiler, Tüketim

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA GELECEK (FÜTÜRİZM) VURGUSU: GEÇMİŞ, BUGÜN VE GELECEK

Doç.Dr. Adnan ALTUN, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, aaltun@ibu.edu.tr

ÖZET

Sosyal bilgiler dersinin tarihsel süreç içerisinde özellikle amaç ve içerik boyutlarında yeni perspektiflerle gelişmeye devam ettiği görülmektedir. Bu bakış açıları doğrudan sosyal bilgiler öğretim programına yansımakta ve dolayısıyla sosyal bilgiler dersinin değişimin bilimi olarak adlandırılmasının da temel sebeplerinden biri olmaktadır. Süreç içerisinde ortaya çıkan bu bakış açıları şöyle özetlenebilir: “geçmiş-bugün-gelecek boyutu, küresel duyarlılık, yerel-bölgesel-ulusal-evrensel dengesi, bilgi-değer-beceri dengesi, çoğulculuk (farklılıkların uyumu), güncel olayların ele alınması, tartışmalı konuların ele alınması, konuların derinliğine incelenmesi, üst düzey düşünme becerilerine odaklanma, toplumsal katılım, topluma hizmet yoluyla öğrenme, insan haklarına vurgu, barış eğitimi ve çatışmaların çözümü gibi.” Bu bakış açılarından “geçmiş-bugün-gelecek boyutu” Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2005 yılında uygulanmaya başlanan sosyal bilgiler dersi öğretim programında da vurgulanan bakış açılarından biridir: “Sosyal bilgiler, bireyin toplumsal var oluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi, ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersidir.” Bu tanımda ve daha birçok sosyal bilgiler tanımında “geçmiş-bugün-gelecek” bağlamı yer almaktadır ki buradan hareketle “geçmiş-bugün-gelecek” bağlamının sosyal bilgilerin en önemli temel bakış açılarından biri olduğu ileri sürülebilir. Özellikle sosyal bilgiler derslerinin içeriğinde yer alan olguların (birey, aile, iletişim, ulaşım, yaşam, geçim, meslek, bilim, teknoloji, mekân, güç, yönetim, toplum, ticaret gibi) geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında ele alındığı; başka bir ifadeyle geçmiş-bugün-gelecek ilişkisinin kurulmasına özen gösterildiği görülmektedir. Geçmiş boyutunun doğrudan tarih içeriği ile ve dolaylı olarak da coğrafya, sosyoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi, ekonomi, hukuk ve benzeri sosyal bilim dallarının içeriğinin tarihsel değişimi ve gelişimi noktasında sosyal bilgiler derslerinde yoğun olarak ele alındığı görülmektedir. Bugün boyutu ise özellikle “güncel olayların öğretimi, tartışmalı konuların öğretimi” gibi içerik güncelleme alanlarıyla ve “yansıtıcı inceleme alanı olarak sosyal bilgiler öğretimi” yaklaşımı doğrultusunda problem çözmeye odaklanan bir bakış açısıyla işe koşulmaktadır. Geçmiş ve bugün boyutları sosyal bilgiler öğretim programında yoğun bir şekilde ele alınmaya çalışılırken gelecek boyutunun ise çoğu zaman yüzeysel ele alındığı ileri sürülebilir. Bu ihmal alan yazında yapılan kısa bir inceleme de bile göze çarpmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı Türkiye ve çeşitli ülkelerdeki sosyal bilgiler öğretim programlarında “gelecek” vurgusunun ne oranda yer aldığını, nasıl ele alındığını ve hangi boyutlarda yapıldığını ortaya koymak olarak ifade edilebilir. Bu amaca ulaşmak için nitel bir araştırma olarak planlanan çalışmada veriler doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Çalışmanın ilk aşamasında kavramsal çerçevenin oluşturulmasına yönelik tarama çalışmaları yapılmış, ulaşılan çalışmalar incelenmiş ve terminolojik bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu çerçevede “gelecek, gelecekçilik (Fütürizm), ütopya, eutopya, distopya, eskigelecek (paleofuture), bilim kurgu vb.” kavramlar incelemede esas alınmıştır. Genel olarak edebiyat, sinema teknoloji vizyonları üzerinden ilerleyen gelecek düşünceleri sosyal bilgiler programında ağırlıklı olarak “geçmiş-bugün-gelecek bakış açısının bir boyutu olarak ve ayrıca yaratıcı düşünme becerisinin geliştirilmesinin bir aracı olarak ele alınmaktadır. Sosyal Bilgiler öğretim programlarında yer alan gelecek vurgularına dayalı yapılan inceleme sonucunda elde edilen boyutlarla bir çerçeve oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu çerçeve oluşturulurken eğitim alan yazınındaki gelecek vurgulamaları da sosyal bilgilerin amaçları ölçüt alınarak eklenmiştir: Duke Üniversitesi profesörlerinden Cathy N. Davidson’un “Dünyada bu yıl (2011) ilkokula başlayan çocukların %65’i, daha icat edilmemiş işlerde çalışacak” öngörüsünde yer alan meslek vurgusu gibi.

Anahtar sözcükler: Fütürizm, Gelecek, Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler

THE FUTURISM IN THE SOCIAL STUDIES CURRICULAR: PAST, TODAY AND FUTURE

Assoc. Prof. Dr. Adnan ALTUN, Abant İzzet Baysal University, aaltun@ibu.edu.tr

ABSTRACT

It is observed that the social studies course continues to develop with new perspectives especially in the purpose and content dimensions in the historical process. This perspective is directly reflected in the social studies curriculum, and is therefore also one of the main reasons for social studies course named as the science of change. The outlooks that emerged during the process can be summarized as follows: The past-present-future dimension, global sensitivity, local-regional-national-universal balance, balance of knowledge-value-skill, pluralism (adaptation of differences), handling contemporary events, discussing controversial issues, depth examination of topics, focusing on high-level thinking skills, social participation, learning through collective service, emphasis on human rights, peace education and conflict resolution. From this point of view, the past-present-future dimension is one of the points of view emphasized in the social studies curriculum, which was started to be implemented by the Ministry of National Education in 2005: "Social information, in order to help the individual to realize social existence; reflecting social sciences such as history, geography, economics, sociology, anthropology, psychology, philosophy, political science, and law and citizenship; involving the integration of learning areas into a unit or theme; is a primary school curriculum developed from an understanding of collective teaching that has been examined in the context of the past, present and future of human interaction with the social and physical environment." In this definition, and in many more definitions of social information, there is a past-present-future context, from which it can be argued that the context of past-present-future is one of the most important aspects of social information. In particular, the cases in the content of social studies courses (such as individual, family, communication, transportation, life, livelihood, occupation, science, technology, space, power, management, society, trade) are discussed in the context of past, present and future; in other words, attention is paid to the establishment of the past-present-future relationship. It seems that the past dimension has been intensively studied in directly in date content and indirectly in the social studies courses at the point of historical change and development of the content of geography, sociology, psychology, philosophy, politics, economics, law and similar social sciences. Today dimension works with a view that focuses on problem solving especially with content update areas such as teaching current events, teaching controversial subjects and with the approach of teaching social studies as a reflective study area. It can be argued that while the past and present dimensions are being intensively dealt with in social studies curriculum, the future dimension is often superficial. This negligence, even a brief review of the field in the summer is striking. The purpose of working in this context can be expressed as revealing how the future emphasis in social studies curricula in Turkey and in various countries, how it is handled and in what dimensions. In order to achieve this goal, the study was planned as a qualitative research, obtained by examining the document. During the first phase of the study, screening studies were carried out for the creation of conceptual frameworks, the studies were examined and a terminological framework was established. In this framework, futurism, futurism, utopia, eutopia, dystopia, paleofuture, science fiction, etc. concepts are based on examination. In general, literature, future thoughts on the vision of cinema technology ,is considered as a dimension of the past-present-future perspective in the social sciences program, as well as a tool for the development of creative thinking skills. As a result of the examination made based on the future emphases included in the curriculum of Social Studies, a frame was tried to be formed with the dimensions obtained. While this framework was being developed, future emphases in the literature of the field of education were added as a criterion for the purposes of social studies: Like the vocational emphasis in the vision of Cathy N. Davidson, professor at Duke University, 65% of children starting primary school this year in the world (2011) will work in untold jobs.

Key Words: Curriculum, Future, Futurism, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINDAKİ TEMEL BECERİLERİ KAZANDIRMADA İLKOKUL 4.SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABI İÇERİĞİNİN YETERLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Talip ÖZTÜRK, Ordu Üniversitesi, talipozturk@odu.edu.tr
Öğretmen Ahmet ÖGRETEN, Ordu Fatsa Meşebükü İlkokulu/Ortaokulu, ahmet-ahmet1955@hotmail.com

ÖZET

Öğrenme-öğretme sürecinin önemli öğelerinden biri olan ders kitapları eğitim faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir. Ders kitabı bilginin sunuluşunu, becerilerin kazandırılmasını, öğrenme sürecinde öğrencinin görevlerini ve öğretme sürecinde öğretmenin rolünü büyük oranda belirlemektedir. Teknolojideki gelişme ve öğretim araçlarındaki çeşitliliğe karşın ders kitaplarının halen en önemli öğretim kaynaklardan biri olmasının nedeni, bu kitapların soyut olarak eğitim programında planlanan amaç ve hedeflerin, somut olarak kendini gösterdiği materyaller olmaları ile ilgilidir. 2005 İlköğretim Programının uygulanmaya başlanması ile birlikte ders kitaplarının içeriğinde de değişimler olmuştur. 2005 İlköğretim Sosyal Bilgiler Programının kazandırmayı hedeflediği temel becerilerin kazandırılmasında kitapların ne derece uygun içeriğe sahip olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Ancak içeriğin sadece konuların öğrenilmesine değil, aynı zamanda becerilerin kazandırılmasına da hizmet etmesi beklenmektedir. Bu noktadan hareketle araştırma, Sosyal Bilgiler öğretim programındaki temel becerileri kazandırmada ilkökul 4.sınıf sosyal bilgiler ders kitabı içeriğinin yeterliliğine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışmada hem nitel hem de nicel verilerin toplanması, analizi ve verilerin birlikte kullanımına yönelik araştırma yaklaşımlarından olan karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Ordu'nun Fatsa ilçesindeki 20 ilkökulda görev yapan 286 sınıf öğretmeninden 4. Sınıfı okutan 80 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu öğretmenlerin 69 tanesinden dönüt sağlanmıştır. Bu çalışmada kullanılan veri toplama aracına yönelik Cronbach Alpha güvenirlik ve geçerlik analizi sonucunda güvenirlik katsayısı 0.926 olarak bulunmuştur. Bilindiği üzere Cronbach Alpha güvenirlik katsayısının $\alpha \geq .9$ aralığında olması anketin yüksek güvenirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Verilerin analizi bilgisayar ortamında SPSS 22.0 istatistik programı kullanılarak yapılmış ve dağılımın özellikleri incelendikten sonra frekans/yüzde hesaplamaları, aritmetik ortalaması, standart sapması hesaplanmıştır. Verilerin, öğretmenlerin cinsiyet ve öğrenim düzeylerine göre analizinde bağımsız t-testi, mesleki kıdemlerine göre analizinde de Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılanların %36,23'ünü bayan, %63,77'sini ise erkek öğretmenler oluşturmaktadır. Bu öğretmenlerin %71'i lisan mezunu, %29 önlisans mezunudur. Ancak lisanüstü eğitim alan öğretmen bulunmamaktadır. Öğretmenlerin %84,05'i 15 yıl ve üzeri, %5,8'i 10-14 , %2,9'u 5-9 ve %7,25'i de 1-4 yıl arası mesleki kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Gerçekleştirilen t testi verilerine göre puanların katılımcıların cinsiyet ve öğrenim durumu değişkenliğine göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Kruskal-Wallis Testi sonuçları incelendiğinde ise katılımcıların ölçekten aldıkları toplam puanların mesleki kıdemlerine göre de istatistiksel olarak anlamlı farklılaşma göstermediği tespit edilmiştir. [$\chi^2 (3) = 7,412, p > 0.05$]. Araştırmada, İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında yer alan içeriğin söz konusu becerilerin kazandırmaya uygunluğuna ilişkin öğretmen görüşlerinin ağırlıklı olarak, "orta düzeyde" olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin ders kitabının temel becerileri kazandırmakta "tam olarak" yeterli olmadığı görüşünü benimsedikleri anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenler, ders kitaplarındaki etkinliklerin sayısının az ve içerik bakımından temel becerileri kazandırmada yetersiz olduğu, kitaptaki konuların temel bilgilere ve kazanımlara uygun olmadığı, konuların bilgi ve içerik bakımından öğrenci seviyesine uygun olmadığı, kazanımları değerlendirmeye yönelik soruların ölçme ve değerlendirmede yetersiz olduğu, kitaptaki konuların görsel açıdan eksik olduğu ve konulara ayrılan zamanın yetersiz olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenler, 4. Sınıf sosyal bilgiler ders kitabının dışında temel becerileri kazandırmada diğer ders kitaplarının da eksik olduğu görüşünü benimsemişlerdir. Araştırmada, ders kitaplarının temel becerileri kazandırmada gerekli olduğu ancak tek başına yeterli olmadığından, öğretmenlerin yardımcı kaynaklara ihtiyaç duyduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak araştırmaya katılan öğretmenler, ders kitabının temel becerileri kazandırma bakımından orta düzeyde olduğunu ve geliştirilmesi gerektiği görüşünü benimsemişlerdir.

Anahtar sözcükler: Ders Kitabı, Öğretmen Görüşleri, Temel Beceri, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

TEACHERS' OPINIONS ABOUT THE SUFFICIENCY OF PRIMARY SCHOOL 4TH GRADE SOCIAL STUDIES TEXTBOOK'S CONTENTS TO GAIN BASIC SKILLS ON THE SOCIAL STUDIES CURRICULUM

Assist. Prof. Dr. Talip ÖZTÜRK, Ordu University, talipozturk@odu.edu.tr
Teacher Ahmet ÖGRETEN, Ministry of National Education, ahmet-ahmet1955@hotmail.com

ABSTRACT

Textbooks, one of the most important elements of the learning-teaching process, directly influence educational activities. The course book largely determines the presentation of knowledge, the acquisition of skills, the role of the teacher in the learning process, and the role of the teacher in the teaching process. The reason why textbooks are still one of the most important teaching resources in spite of the diversity in the means of development and teaching in technology is concerned with the fact that these books are abstractly the materials that they intrinsically show the goals and objectives planned in the educational program. Along with the start of implementation of the 2005 Primary Education Program, the contents of textbooks have also changed. It is necessary to determine how appropriate content the books have in acquiring the basic skills that the 2005 Primary Education Social Studies Program aims to achieve. However, content is expected to serve not only to learn the topics but also to gain the skills. From this point of view, this research was done for the purpose of studying teachers' ideas about the sufficiency of primary school 4th Grade Social Studies textbook's contents to gain basic skills on the Social Studies curriculum. The mixed method, which is one of the research approaches for collecting both qualitative and quantitative data, analyzing them and using these data together, was used in this research. This research's work group consists of 80 classroom teachers, teaching at Grade 4, from inside of 286 classroom teachers who work in 20 primary schools in Fatsa District of Ordu Province. The feedback was provided by 69 of these teachers. With reference to the data collection tool used in this research, the reliability coefficient is found 0.926 as a result of Cronbach Alpha reliability and validity analysis. As it is known, Cronbach Alpha reliability coefficient's being in the range of a ≥ 0.9 shows that the survey has a high reliability. The analysis of the data was done by using SPSS 22.0 statistical programme on the computer and the frequency/percentage calculations, arithmetic mean, standard deviation were calculated after analyzing the properties of the range. The independent t-test, according to gender and education levels of teachers, and Kruskal-Wallis Test, according to their occupational seniority, was used in the data's analysis. Those who participated in the survey were 36.23 % female and 63.77 % male teachers. 71 % of these teachers are under-graduate and 29 % of them are associate degree graduate. But there are not any post-graduate teachers. It is seen that 84.05 % of the teachers have occupational seniority for 15 years and over, 5.8 % have it between 10- 14 , 2.9 % have it between 5-9 and 7.25 % have it between 1-4 years. To the results of the t-test data, it is identified that the scores do not change according to attendants' gender or educational backgrounds. When Kruskal-Wallis Test's results are examined, it was detected that the total scores the attendants got from the scale according to their occupational status do not show any significant differentiation statistically. It is confirmed that the teachers' opinions about the properness between the skills to be gained and the content in the Primary school 4th Grade Social Studies textbook are mainly on medium level. As it is understood, the teachers indicate the view that the textbook is 'completely' not enough for students to gain the basic skills. The teachers attending the research estimated that the books do not have enough activities and visuals, they are not adequate to gain the fundamental information and skills, the subjects are not appropriate for acquisition and for the level of the students, and , both the time sparing for content and the assessment and the evaluation are not sufficient. The teachers have adopted the idea that other textbooks, apart from the 4th Grade Social Studies textbook, are lack of acquiring basic skills, too. In the research, it is found that the textbooks are essential to redound basic skills but not enough singly and teachers need supplementary resources. As a result, the teachers participating in the search have adopted the idea that the textbook is mid-level in terms of acquiring basic skills and it should be developed.

Key Words: Basic Skill, Teachers' Ideas, Textbook, Social Studies Curriculum

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TARTIŞMALI KONULARA YÖNELİK TUTUMLARI VE GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Hasan Hüseyin KILINÇ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, hhhkilinc@nevsehir.edu.tr
Arş.Gör. Ahmet Galip YÜCEL, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, ahmetyucel@gmail.com
Prof.Dr. Mehmet KÖÇER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, mehmetkocer@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Türk eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerinde demokrasi ve demokratik eğitim vurguları önemli bir yer tutmaktadır. Cumhuriyetin ilanından bu yana demokrasi kavramı eğitim programlarında sıklıkla yer almaktadır. Bu kapsamda Türk milli eğitiminin genel amaçlarında demokrasi vurgusu yapılmakta, yine Türk milli eğitiminin genel ilkelerinde demokratik eğitime yer verilmektedir. Demokrasinin okullarda öğrenciler tarafından içselleştirilmesi hususunda en büyük yükü üstlenen ders sosyal bilgiler dersleridir. Gerek sosyal bilgiler dersinin genel amaçlarında gerekse sosyal bilgiler öğretim programının uygulanması ile ilgili açıklamalarda birçok noktada demokrasi ve demokrasi eğitime değinilmektedir. Demokratik rejimlerin gelişimi teorisyen ya da yönetenlerin tek taraflı uygulamaya koyduğu kanunlardan ziyade toplumun farklı kesimlerinin görüşleri ile sağlanmaktadır. Demokrasiler fikirlerin bazı sınırlar dahilinde özgürce tartışıldığı rejimlerdir. Bu nedenle demokrasilerde karşıt görüşlere saygılı, kendi görüşünü demokratik sınırlar dahilinde öne sürme ve geliştirme becerisine sahip vatandaşlar yetiştirilmesi demokrasinin devamlılığı için elzem bir husustur. Bu nedenle temel amacı iyi ve etkin vatandaşlar yetiştirmek olan sosyal bilgiler dersini yürütecek olan öğretmenlerin demokratik bir eğitim anlayışına haiz olmaları ve derslerini bu yönde yürütmeleri, ülkede demokrasi anlayışının gelişmesi için büyük önem arz etmektedir. Demokrasi anlayışının öğrencilere kazandırılmasının ve demokratik anlayışın sınıfa taşınmasının bir yolu gerek sosyal bilgiler derslerinde gerekse sosyal bilgiler öğretmenliği programındaki derslerde öğrencilerin fikirlerini öne sürebilecekleri tartışmalı konulara yer verilmesidir. Tartışma becerilerine sahip olmayan bir öğretmenin meslek hayatında derslerde tartışmalı konulara yer vermesi ve öğrencilerinin tartışmalı konularda fikirlerini öne sürmelerini sağlaması olanaksız bir durumdur. Bu nedenle sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tartışmalı konulara yönelik tutumları ve bu tutumların altında yatan nedenler demokrasi eğitimi açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tartışmalı konulara ve bu konulara derste yer verilmesine yönelik tutumlarını ölçmek ve bu tutumların altında yatan nedenleri derinlemesine incelemek amaçlanmıştır. Araştırma karma yöntem araştırma paradigmalarına uygun olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın deseni ise önce nicel verilerin toplandığı, sonrasında ise sonuçların nitel verilerle yorumlandığı yaklaşım olan açıklayıcı sıralı karma desendir. Araştırmanın nicel aşamasında örneklem Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programında öğrenim gören 120 öğrenciden oluşturulmuştur. Araştırmanın nicel aşamasında belirlenen örneklem Sosyal Bilgiler Öğretmeni Adaylarına Yönelik Tartışmalı Konular Ölçeği uygulanmıştır. Toplanan veriler bir istatistiksel analiz programına girilerek betimsel istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Nicel verilerin analizi sırasında farklı bağımsız değişkenler açısından sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tartışmalı konulara yönelik tutumları incelenmiştir. Araştırmanın nitel aşamasında ise nicel verilerin analiz edilmesi sonucunda amaçlı örneklem belirleme yöntemlerine uygun olarak maksimum çeşitliliği sağlayabilmek amacıyla farklı değişkenler gözetilerek belirlenen dört öğrenci nitel katılımcı grubuna dahil edilmiştir. Araştırmanın nitel veri toplama aşamasında belirlenen katılımcı grubu ile araştırmacılar yüz yüze görüşmeler gerçekleştirmiştir. Katılımcılarla yapılan görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanması aşamasında araştırmacıların öznel değerlendirmeleri kapsam dışında bırakılarak sadece nicel veri analizi sonucunda elde edilen bulgulardan yararlanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu 5 adet alan uzmanına sunularak uygunluğu sorulmuştur. Alan uzmanlarının olumlu görüşleri sonucunda yarı yapılandırılmış görüşme formu ile katılımcılarla mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Söz konusu bu mülakatlar ile elde edilen veriler nitel veri analiz programları ile kodlara, kategorilere ve temalara ayrılmak suretiyle analiz edilmiştir. Bu sayede sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının tartışmalı konulara yönelik tutumlarının altında yatan nedenler derinlemesine incelenmiştir.

Anahtar sözcükler: Karma Yöntem Araştırması, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Tartışmalı Konular

SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES ATTITUDES TOWARDS CONTROVERSIAL ISSUES AND OPINIONS

Assist. Prof. Dr. Hasan Hüseyin KILINÇ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, hhkilinc@nevsehir.edu.tr
Res.Assist. Ahmet Galip YÜCEL, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, ahmetyucel@gmail.com
Prof. Dr. Mehmet KÖÇER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, mehmetkocer@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

The emphasis of democracy and democratic education is important in the general aims and basic principles of Turkish education. Since the proclamation of the Republic, the concept of democracy has been frequently found in educational programs. Within this scope, democracy is emphasized in the general aims of Turkish national education and democratic education is given in the general principles of Turkish national education. The lesson that undertakes the greatest burden of students internalization of democracy in schools is social studies lesson. Democracy and democratic education are mentioned at many points in the general purpose of the social studies course and explanations about of the application of the social education curriculum. The development of democratic regimes are largely based on the views of different segments of the society, from the laws that theorists or rulers put into unilateral practice. Democracies are regimes in which ideas are freely discussed within certain boundaries. Therefore, cultivating citizens who are respectful of opposing views, capable of advocating and developing their own views within democratic boundaries in democracies is a crucial element in the continuity of democracy. The basic aim of the social studies course is to train good and effective citizens. For this reason, it is very important for the teachers of social studies to have a democratic understanding of education and to carry out their lessons in order to develop the understanding of democracy in the country. One way of bringing democratic understanding to students and bringing democratic understanding to class is to include controversial issues in which students can put forward their ideas in social studies lessons and lessons in the social studies teachers program. It is impossible for a teacher who does not have discussion skills to include controversial subjects in the lessons in his / her career and to encourage students to express their opinions in controversial matters. For this reason, social studies teacher candidates' attitudes towards controversial issues and the reasons behind these attitudes are important in terms of democracy education. In this study, it was aimed to measure the social studies teacher candidates' attitudes towards controversial issues, and to investigate the underlying reasons behind these attitudes in depth. The research is designed in accordance with the mixed method research paradigms. The surveys descriptive descriptive sequential hybrid desire. In this case, quantitative data are collected first, and then the results are interpreted as qualitative data. The quantitative stage of the research sample was created from 120 students studying in Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Social Studies Teacher Program. In the quantitative stage of the study, the sampling questionnaire Controversial Issues Questionnaire Towards Social Studies Teacher Candidates was applied. The collected data were entered into a statistical analysis program and descriptive statistical analyzes were carried out. In the analysis of quantitative data, social studies teacher candidates' attitudes towards controversial issues were examined in terms of different independent variables. In the qualitative phase of the study, four students were selected as qualitative participants in order to provide maximum diversity in accordance with purposeful sampling methods as a result of analysis of quantitative data. Researchers conducted face-to-face interviews with the participant group determined in the qualitative data collection phase of the research. Semi-structured interview form was used in interviews with participants. In the course of the preparation of the semi-structured interview form, subjective evaluations of researchers were excluded and only the findings obtained as a result of quantitative data analysis were utilized. The semi-structured interview form was presented to 5 social studies experts and their suitability was asked. As a result of the positive opinions of the field experts, interviews with participants were conducted with the semi-structured interview form. In particular, the data obtained by these interviews were analyzed by qualitative data analysis programs, as codes, categories and themes. In this respect, the reasons behind social education teachers attitudes towards controversial issues have been examined in depth.

Key Words: Controversial Issues, Mixed Method Research, Social Studies Education

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDEKİ MEDYA OKURYAZARLIĞI EĞİTİMİ AÇISINDAN İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ ÜNİTESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof.Dr. Mustafa CİN, Giresun Üniversitesi, mustafa.cin@giresun.edu.tr
Arş.Gör. Pınar TAĞRIKULU, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, pinar.iskin@omu.edu.tr

ÖZET

Yüzyıllar içerisinde iletişim biçimlerinde kaydedilen değişme ve gelişmelerle birlikte medya da insanların hayatlarında yerini almaya başlamıştır. Başlangıçta gazete ve dergi gibi basılı medya araçları ile işleyen bu süreç zamanla radyo, televizyon, internet gibi medya araçları da dahil olmuştur. Medya araçlarında var olan çeşitlilik, bu araçların sunduğu içeriklerde de kendini göstermektedir. Bu çeşitlilik ve medyadan her gün milyonlarca mesajın bireylere aktarılması karşısında medyanın ve bireylerin ayrı ayrı sorumluluklar üstlenmesi ve bu sorumluluklara uygun davranması gerekmiştir. Çünkü medya, olumlu içeriklerin yanında pek çok olumsuz içeriği de bireylere iletebilmektedir. Bireyin medya iletilerinin içeriklerini olumlu, olumsuz, doğru, yanlış, taraflı, tarafsız, genel ahlaka uygun ya da aykırı olup olmaması boyutlarında değerlendirebilmesi için medya okuryazarlığı becerisine sahip olması oldukça önemlidir. Medya okuryazarlığı özellikle doğru yanlış ayırımına varmakta güçlük yaşayan çocuklar için önem arz etmektedir. Çünkü çizgi filmlerden reklamlara, dizilerden bilgisayar oyunlarına kadar uzanan medya iletilerinin pek çoğu çocuklar için oldukça olumsuz içeriklere sahip olmaktadır. Çocuklar, medya dünyasının da kendi iç dünyaları kadar saf olduğundan hareketle bu iletileri normal kabul edebilmekte, zaman zaman günlük hayatlarında medyada gördükleri şekillerde davranışlar sergileyebilmektedirler. Bu durum akran zorbalığından, psikolojik şiddete, medyanın yanlış kullanımından doğan pek çok soruna kapı aralamaktadır. Bu sorunların hiç yaşanmaması ve önüne geçilmesi için de çocuklara medya okuryazarlığı becerilerinin kazandırılması büyük önem arz etmektedir. Bu amaçla okullarda müfredata medya okuryazarlığı dersi konulmuş, çocukların medya karşısında bilinçli alıcılar olmalarının yolu açılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada Sosyal Bilgiler dersi 7. sınıf 1. ünitesi olan İletişim ve İnsan İlişkileri ünitesi, medya okuryazarlığı eğitimi açısından incelenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda, ünitenin medya okuryazarlığı becerilerini öğrencilere kazandırmak noktasında ne seviyede olduğu değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu değerlendirmeyi yapabilmek için literatür ışığında bir değerlendirme formu geliştirilmiş, bu formda ilgili ünitenin medya okuryazarlığı becerilerini kazandırabilmek bakımından ne seviyede olduğunu ortaya koymaya yönelik ölçütler yer almıştır. Kitaplar incelenirken belirlenen ölçütlerin karşılanıp karşılanmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Her iki kitap incelendiğinde kişiler arası iletişime katkı sağlaması bakımından önemli görülebilecek olan empati kurma, iyi bir dinleyici olma, ön yargılı olmama gibi belli başlı insani niteliklerin öğrenciye kavratılmaya çalışıldığı saptanmıştır. Ardından kitle iletişim araçları ve bu araçların temel görevleri öğrencilere tanıtılmıştır. Böylelikle öğrencilerin kişiler arası iletişim konusunda bilgilenmeleri ve medya karşısında belli bir farkındalık düzeyine erişebilmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Öğrencileri belli bir farkındalık düzeyine getirebilmek için medyanın ve bireylerin birbirlerine karşı sorumlu oldukları konular ele alınmaya çalışılmıştır. Bu çalışmalar doğrultusunda kitle iletişim özgürlüğü, doğru bilgi alma hakkı, düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğü gibi kavramlara üniteye yer verilmiş ve bu farkındalığın yükseltilmesi amaçlanmıştır. Öğrenci çalışma kitabında ise sen dili, ben dili gibi kişiler arası iletişimde önemli yeri olan etkinliklere ve medya okuryazarlığı becerilerini kazandırmaya yönelik çalışmalara yer verilmiştir. Bu çalışmalar bizim ekranımız, medya, özgür basın ve insan, gizlilik kareleri, Atatürk ve iletişim gibi medya okuryazarlığı becerilerinin kazanılması noktasında öğrencilere önemli ölçüde katkı sağlayabilecek olan çalışmalardır. Medya okuryazarlığı eğitiminin asıl amacının öğrencilere medyayı kontrollü kullanabilmeyi öğretmek olduğu bilinmektedir. Bu bilgiden hareketle özellikle bizim ekranımız etkinliğinde yer verilen akıllı işaretlerin, öğrencilerin televizyon programlarını yaş seviyelerine uygunluğu bakımından denetleyebilmesi için etkili olabileceği düşünülmektedir. Elde edilen tüm bulgular ışığında program geliştiricilere, ders kitabı yazarlarına, öğretmenlere ve araştırmacılara çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: İletişim, İnsan İlişkileri, Medya Okuryazarlığı

ASSESSMENT OF THE COMMUNICATION AND HUMAN RELATIONS UNIT IN TERMS OF MEDIA LITERACY EDUCATION IN SOCIAL STUDIES LESSON

Prof. Dr. Mustafa CİN, Giresun University, mustafa.cin@giresun.edu.tr
Res.Assist. Pınar TAĞRIKULU, Ondokuz Mayıs University, pinar.iskin@omu.edu.tr

ABSTRACT

With changes and developments recorded in ways of communication throughout centuries, media has begun to take its place in people's lives. In time, media tools such as radio, television and internet were also included in this process which initially operated with printed media tools such as newspaper and magazine. Diversity in media tools also shows itself in the contents presented by these tools. As a result of this diversity and millions of messages being transferred each day to individuals from these media, media and individuals have had to take different responsibilities and to act according to these responsibilities because media can convey a great number of negative content to individuals as well as positive content. It is very important for individuals to have the skill of media literacy so that they can assess whether media messages are positive, negative, right, wrong, biased, unbiased, in line with or against public moral. Media literacy is especially important for children who have difficulties in differentiating between right and wrong because a great number of media messages from cartoons to commercials, from TV series to computer games have negative content for children. Considering that the world of media is as pure as their inner world, children can accept these messages as normal and sometimes they can behave as they see in the media in their daily lives. This situation opens the door to many problems from peer bullying to psychological violence, caused by the misuse of media. It is of great importance to give children skills of media literacy not to experience these problems and to prevent them. For this purpose, courses of media literacy have been brought to curriculum in schools to make children conscious recipients in the face of media. This study examines the unit of Communication and Human Relations, which is the first unit of 7th grade social studies lesson, in terms of the education of media literacy. Within this context, the purpose was to assess to what extent the unit gave the students skills of media literacy. In order to make this assessment, an assessment form, which included criteria to show to what extent the unit gave students skills of media literacy, was developed in the light of literature. Books were analyzed to find out whether the criteria were met or not. Within this context, document review method, one of the qualitative research methods, was used. When both of the books were analyzed, it was found that the books tried to make students comprehend certain human properties such as empathy and being a good listener, not being prejudiced, which can be considered as important in terms of contributing to interpersonal communication. Later, mass media communication tools and their primary functions were introduced. The purpose of this was to inform the students about interpersonal communication and to enable them to reach a specific level of awareness in the face of media. By clarifying that media and individuals have responsibilities for each other, the students were made to realize these responsibilities. In order to make students reach a specific level of awareness, subjects about the responsibilities of the media and responsibilities of individuals for each other were discussed. In line with these practices, concepts such as freedom of mass communication, the rights to get correct information, the freedom to explain and to distribute ideas were included in the unit with the purpose to raise this awareness. In students' workbooks, activities such as the language of you and the language of I, which have an important place in interpersonal communication, and practices to give media literacy skills were included. These practices are practices which can contribute a lot to students about giving them the skill of media literacy such as our screen, media, free press and human beings, privacy frames, Atatürk and communication. It is known that the primary purpose of media literacy is to teach a controlled media use to students. Based on this information, it is thought that the smart signs used in the activity of our screen can be effective in students' controlling television programs in terms of their suitability for ages. In the light of all the data obtained, various suggestions were made for program developers, course book authors, teachers and researchers.

Key Words: İletişim, İnsan İlişkileri, Medya Okuryazarlığı

ERBAA, NİKSAR, TAŞOVA ÖRNEKLEMLERİ ÇERÇEVESİNDE ORTAÖĞRETİM 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AFET FARKINDALIKLARININ İNCELENMESİ.

Doç.Dr. Nevin ÖZDEMİR, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, nevino@omu.edu.tr
Öğretmen İlyas KARA, MEB, erbaali_ilyas@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ortaöğretim kurumlarının sekizinci sınıflarında öğrenim gören öğrencilerinin afetler konusunda bilişsel ve duyuşsal farkındalık düzeylerinin incelenmesidir. Toplumların erken yaşlardan itibaren afetler ve güvenli yaşam gibi konularda sistematik bir eğitime tabi tutularak bu bilgileri özümsemelerinin sağlanması gerekmektedir. Bu da ancak afet eğitiminin öğretim programlarında sistemli ve etkili bir şekilde yer alması ile mümkün olabilmektedir. Doğal afetlere ilişkin kazanımlar Türkiye'deki ilköğretim 1, 2, 3, 4 ve ortaöğretim 5, 6, 7 ve 8. Sınıflarda okutulan derslerin öğretim programlarında yer almaktadır. Bu öğretim programlarında doğal afetlere ilişkin doğrudan ya da dolaylı olabilecek kazanım sayısı 27'dir. Doğal afetlerle ilgili ders kazanımı en fazla 7. Sınıf Fen ve Teknoloji dersi "İnsan ve Çevre" adlı üniteye yer almaktadır. Verilen afet eğitimi kadar, verilen eğitimin etkililiğinin ölçümü de önemli bir konudur. Bireylere kazandırılması hedeflenen davranışların uygulamaya geçiş oranı bu tip araştırmalar ile ölçülebilir. Bu nedenle çalışma, ders programlarında yer alan ara disiplinlerden biri olan afet eğitimi ve güvenli yaşam kazanımlarının öğrencilerin afet farkındalık düzeylerine etkisinin araştırılmasına yönelik betimsel bir çalışmadır. Ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin afet farkındalık düzeylerinin incelenmesine yönelik olan bu çalışma nicel bir araştırma olup tarama modeli ve betimsel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları ise anketin uygulanması sonucu ulaşılan verilere dayanılarak oluşturulmuştur. Çalışmanın evrenini Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer alması nedeniyle birinci derecede deprem riski taşıyan Tokat iline bağlı Niksar, Erbaa ve Taşova ilçeleri idari sınırları içerisinde bulunan ortaöğretim kurumlarının 8.sınıflarında 2015-2016 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 3122 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışma evreninden Tokat ilinin Niksar ve Erbaa ilçelerinden 3 köy ortaokulu, 3 merkez ortaokulu; Amasya ilinin Taşova ilçesinden 3 köy ortaokulu, 3 merkez ortaokulunda öğrenim gören 8.sınıf öğrencileri çalışmanın örneklemi oluşturmuştur. Çalışmada veri toplama aracı olarak Ronan, Johnston, Daly ve Fairley (2001) tarafından geliştirilen Hazards Education Survey Türkçeye uyarlanmış ve bu ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. bunun için 150 öğrencinin örnekleme alındığı bir pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu pilot çalışma sonrasında ilgili Milli Eğitim Müdürlüklerinden gerekli izinler alınarak 654 öğrencinin veri toplama aracını cevaplamaları sağlanmıştır. Çalışma için okulların ve bu okullardan öğrencilerin seçilmesinde seçkisiz tesadüfi örnekleme esas alınmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaklaşık olarak yarısı kız ve yarısı erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin 250'si Erbaa, 198'i Niksar ve 206'sı Taşova ilçelerinin merkez ve köy okullarında öğrenim görmektedir. Araştırma bulguları çalışmaya katılan çocukların gelecekte bir tehlike ile ilgili olarak problem odaklı ve duygusal odaklı başa çıkma stratejilerinin farkında olduklarını göstermektedir. Bunun yanı sıra araştırma bulguları, çalışmaya katılan çocukların makul derecede doğru risk algılamalarının olduğunu göstermekle birlikte temel risk azaltıcı koruma faktörleri konusunda orta düzeyde farkındalık gösterdiklerini ortaya koymuştur. Bununla birlikte çalışmaya katılan öğrencilerin duygusal olarak gelecekteki tehlikelerle baş edebilme yetenekleriyle ilgili birbiriyle ilişkili çeşitli faktörler incelenmiştir. Gerçekçi olmayan risk algılamalarına sahip olan çocukların, tehlike ile ilgili sıkıntıların arttığını, gelecekteki bir tehlikeyle baş edebilme yeteneğinin azaldığı tespit edilmiştir. Buna ek olarak bu çocuklar, daha gerçekçi risk algılamalarına sahip olan çocuklarla karşılaştırıldığında, tehlike ile ilgili koruyucu davranışlarla ilgili farkındalıklarının düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte daha önce afet eğitimiyle ilgili çalışmalara katılan çocuklar ile bu tür çalışmalara katılmayan çocuklar arasında risk algılamaları, tehlikeye bağlı korkuları azaltmak ve tehlike ile ilgili koruyucu davranışları fark etme konusunda farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: 8. Sınıf Öğrencileri, Afet Eğitimi, Sosyal Bilgiler Dersi

THE EXAMINATION OF HAZARD AWARENESS 8TH GRADE STUDENTS OF SECONDARY EDUCATION IN THE FRAMEWORK OF TASOVA, ERBAA AND NIKSAR SAMPLES.

Assoc. Prof. Dr. Nevin ÖZDEMİR, Ondokuz Mayıs University, nevino@omu.edu.tr
Teacher İlyas KARA, Ministry of National Education, erbaali_ilyas@hotmail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the level of cognitive and affective awareness of disaster-affected students in the eighth grade of secondary education institutions. Since the early ages of society, disciplines such as disasters and safe living must be systematically trained to provide these insights. This is possible only if systematic and effective disaster education is included in curricula. Achievements related to natural disasters are included in the curricula of the courses taught in primary education 1, 2, 3, 4 and secondary education 5, 6, 7 and 8 in Turkey. The number of direct or indirect learning outcomes related to natural disasters in the curricula is 27. Lessons about natural disasters are mostly in the 7th grade Science and Technology course, the unit People and Environment. As well as given disaster education, measuring the effectiveness of a given education is also an important issue. The rate of putting targeted behaviors into practice can be measured by such researches. For this reason, the study is aimed to investigate the effects of disaster education and safe living, one of the intermediate disciplines in the curriculum, on disaster awareness levels of students. This study aimed to investigate the level of disaster awareness of the 8th grade students of secondary school and it is a quantitative research using descriptive survey model. The findings of the survey were based on the results obtained from the survey. Due to the fact that Niksar and Erbaa districts of Tokat and Taşova district of Amasya are located on the North Anatolian Fault Line; the universe of the study is 3122 8th grades students of secondary schools in 2015-2016 education year, chosen from these risky districts. The sample of the study is consist of 3 village middle schools, 3 central middle schools of Niksar and Erbaa; 3 village middle schools, 8 central middle schools of Taşova. The Hazards Education Survey developed by Ronan, Johnston, Daly and Fairley (2001) was adapted to Turkish as a data collection tool and the validity and reliability study of this scale was conducted. A pilot study was conducted in which 150 students were sampled. After this pilot study, necessary permits were obtained from the related National Education Directorates and data collection tool is applied on 654 students. Random sampling was used for the selection of schools and students from these schools for the study. Approximately half of the students participating in the study are female and the other half are male students. Furthermore, 250 students are studying in Erbaa, 198 in Niksar and 206 in Taşova. The findings of the study show that children involved in the study are aware of problem-oriented and emotional-focused coping strategies in relation to a future threat. In addition, research findings have indicated that children participating in the study show moderate awareness of the underlying risk reduction protection factors, while showing reasonable risk perceptions at reasonable rates. However, several interrelated factors have been examined regarding the emotional ability of students to participate in the study to cope with future threats. Children with unrealistic risk perceptions have been found to have increased threats to their dangers and reduced ability to cope with a future danger. Besides, it is understood that these children have low awareness of danger-related protective behavior when compared to children with more realistic risk perceptions. Moreover, it has been found that there are differences in risk perceptions, reduction of danger-related fears and awareness of danger-related protective behaviors between children participating in disaster education-related activities and children not participating in such studies.

Key Words: 8. Sınıf Öğrencileri, Afet Eğitimi, Sosyal Bilgiler Dersi

ÖĞRENCİLERDE EMPATİ BECERİSİNİ GELİŞTİRME TEMELLİ BİR YAKLAŞIM OLARAK ‘GÖRSEL ÖYKÜ’: TEORİ VE UYGULAMA

Prof.Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara Üniversitesi, ykabapinar@marmara.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Eray TABAK, Marmara Üniversitesi, eraytbk57@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Batuhan YAVUZ, Marmara Üniversitesi, batuhan_yavuz91@hotmail.com

ÖZET

21. yüzyıl gençliğinin, tüm dünya boyutundaki kişisel özelliklerini nitelerken genellikle kullanılan temel ifadelerden biri de “gençlerde yazının yerini görselliğin aldığı” olagelmektedir. Bu anlamda gençler için kitapların yerini televizyon dizileri ve magazin programları, gazetenin yerini de sosyal medya almıştır. Bunun ne kadar övünülecek bir durum olduğu tartışmalı olsa da var olan bir durum ve olgu olarak karşımızda durmaktadır. Nitekim belki de bu duruma paralel olarak, 2005 sonrası geliştirilen Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri Öğretim Programlarında tanımlanan becerilerden biri de “görsel okuma” olmuştur. Bu bağlamda görsellik de, öğrenciler için tıpkı harflerden oluşan sözcükler ve metinler gibi ‘okunan ve yorumlanan’ bir araç olarak kabul edilmiştir. Yine görsel okuma gibi, “empati becerisi” de 2005 yılı öğretim programlarının tümünde öğrencilerde geliştirilmesi gereken bir diğer beceri olarak yer bulmuştur. Bilindiği üzere empati, kişinin kendisini başkasının yerine koyarak onu duygu ve düşünce boyutlarında anlama çabasına girme süreci olarak tanımlanmış olup, bu anlamda empati, duyarlılık, hoşgörü ve farklılıklara saygı ile de anılagelmektedir. Özellikle günümüz toplumsal yapısı içerisinde empati pek çok sosyal, siyasal ve kültürel sorunun çözümünün de ilacı gibi görülmektedir. Bu çerçevede “görsel öykü” olarak nitelediğimiz ve ilk kez bu çalışmada uygulanan bu yaklaşım, “görsel okuma” ile “empati” becerilerini birleştirmeyi amaçlayan bir öğrenme ve öğretme süreci olarak da görülmelidir. Bu anlamda görsel öykü, bir sosyal sorun ya da durum ile ilgili bulunan farklı görsellerin (fotoğraf, video, karikatür gibi) ardarda sıralanarak bir anlam oluşturulması ve ardından bu sosyal sorun ya da durumun öğrenciler tarafından “empatik, ahlaki ve düşünsel boyutlarıyla sorgulanarak çözümlenmesi” süreçlerini içermektedir. Görsel öykünün oluşumu için en az 10-12 görsel araç kullanılabildiği gibi, olanaklı olduğu durumlarda görsel araçlar işitsel araçlarla da desteklenebilir. Bu çerçevede bu araştırmanın amacı, “görsel öykü” yaklaşımı merkezli bir öğrenme sürecini planlamak, sınıf içinde uygulamak ve sonuçlarını ortaya koymaktır. Araştırma nitel araştırma yöntemi temelli bir araştırma olup eylem araştırması desenine göre şekillenmiştir. Çalışma, İstanbul ili, Pendik ve Kağıthane ilçelerinde yer alan iki devlet okulunda gerçekleştirilmiştir. Bu anlamda araştırmanın çalışma grubu “amaçlı örnekleme yöntemleri” içerisinde yer alan “kolay ulaşılabilir durum örnekleme”ne göre seçilmiştir. Çalışmaya, devlet okullarında görev yapan 2 sınıf öğretmeni ile 3. sınıfa devam eden toplam 59 öğrenci katılmıştır (28 erkek, 31 kız öğrenci olmak üzere). Eylem araştırması temelinde gelişen çalışmanın veri toplama araçlarını “öğrenci çalışma yaprakları”, “sınıf içi kamera kaydı”, “öğrenci ön algı ve son algı anketi” ile “öğretmen günlükleri ve saha notları” oluşturmaktadır. Uygulama, ilkokulun temel dersleri arasında yer alan Hayat Bilgisi dersi programı içerisinde yer bulan “Ormanları korumak” ve “Çocuk hakları” konularını merkeze alan iki çalışma konusu ile gerçekleştirilmiştir. Her bir konu ya da kazanım için 5’er ders saatinden toplamda 10 ders saati öğretim süreci planlanmış ve araştırmacı öğretmenler tarafından da sınıf içinde uygulanmıştır. Sınıf içinde gerçekleşen öğrenme süreci sonunda, öğrencilerin görece büyük bölümünün görsel öykülerde yer alan varlıklarla farklı düzeylerde empati kurabildiklerini göstermektedir. Görsel öykü öğrenme sürecinin çalışma yaprakları hazırlanan rubrikler (derecelendirme ölçekleri) çerçevesinde analiz edilmiştir. Öğrenci ön ve son algı anketi ile öğretmen günlükleri de nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın sonuçları öğrencilerin, sınıflarında ilk kez uygulanmasına karşın, görsel öykü öğretim sürecini büyük oranda yapabildiklerini ortaya koymaktadır. Yine öğrenciler, görsel öykünün sınıflarında uygulanması nedeniyle eğlendiklerini bu tarz etkinliklerin yeniden yapılmasını istediklerini ifade etmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Empati, Görsel Okuma, Görsel Öykü, Hayat Bilgisi

VISUAL STORY AS A WAY FOR DEVELOPING EMPATHY AS A SKILL IN STUDENTS: FROM THEORY TO PRACTICE

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara University, ykabapinar@marmara.edu.tr
MA Student Eray TABAK, Marmara University, eraytbk57@gmail.com
MA Student Batuhan YAVUZ, Marmara University, batuhan_yavuz91@hotmail.com

ABSTRACT

Students' addiction to visuals and unwillingness toward writing are generally listed among the features of the youth of the 21st century. In parallel to this, academic books and textbooks have been substituted by the television serials and magazine programme, newspapers have been replaced by the social media. Thereby visual reading has been included in instructional programmes launched in 2005 by The Ministry of National Education in Turkey as a skill need to be developed in students. The visual reading involves reading and interpreting the visuals (pictures, drawings, caricatures and so on) or verbal data grounded in the corresponding visuals. According to the new programme launched, students are expected to acquire empathy as a skill as well. In this sense empathy is generally defined as "the action of understanding, being aware of, being sensitive to, and vicariously experiencing the feelings, thoughts, and experience of another of either the past or present without having the feelings, thoughts, and experience fully communicated in an objectively explicit manner. These two skills could be integrated via visual story as it provides visual data such as photograph, video, caricatures on which students could work as well as it render social issues or situations that invite students to empathize. During teaching process via visual story, visuals regarding the social issue are displayed in a stepwise fashion and students are encouraged to make empathetic, moral and intellectual probing concerning the issue at hand. The visual story might be composed of 10 to 12 visuals. Visuals might also be supported by audio aids as long as the compositions allowed. In this regard, the aim of the present study is to design and evaluate a teaching intervention based on visual story. The qualitative research paradigm was adopted in the study where action research was the main research design. The study groups were the students who are attending state schools located in Pendik and Kağıthane in Istanbul, Türkiye. The selection of the study groups was made purposefully where easy accessible sampling was adopted. 59 students (28 boys and 31 girls) and 2 elementary class teachers participated in the study. Students' worksheets, video records of the teaching intervention, pre and post perception questionnaire and teachers' diary were the main data collection tools. The visuals stories were designed in topics of "saving forests" and "child rights". A five hour teaching intervention was planned and conducted for each topic studied. The rubrics which are assessment instruments used were prepared for analyzing students' responses to visual stories. The content analyses were benefitted in analyzing qualitative data obtained via pre and post perception questionnaire and teachers' diaries. The classroom observations and results of analysis of the students written responses to worksheets revealed that the students could empathize with human beings in visual stories at different levels. The research findings also pointed out that the students could interpret visuals and draw conclusions out of visual story even though the teaching was novel to them. In the line of the research results it is possible to state that the students had fun during teaching process and would like to work with visual stories in different topics presented.

Key Words: Empati, Görsel Okuma, Görsel Öykü, Hayat Bilgisi

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KANITLARI KULLANMAK: ÖĞRENCİLER “KÜÇÜK SOSYAL BİLİMCİ/EKONOMİST” OLUYORLAR

Arş.Gör. Faruk MALBELEGİ, Marmara Üniversitesi, faruk.malbelegi@marmara.edu.tr
Prof.Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara Üniversitesi, ykabapinar@marmara.edu.tr

ÖZET

Günümüzde öğrencilerin bilgi kaynaklarına ulaşma imkanları oldukça çeşitlendi ve kolaylaştı. Oluşan bu şartlarda, öğrencilerin bilgiye ulaşması ile birlikte bu bilgi yığını içerisinde onu doğru sonuca götürecek bilgiyi seçebilmesi ve zihinsel süzgeçinden geçirebilmesi önem arz etmektedir. Dolayısıyla öğrencinin becerilerine yönelik bir öğrenme sürecinin tasarlanması gerekliliktir. Sosyal Bilgiler Öğretim yaklaşımlarından birisi olarak karşımıza çıkan “sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler”, becerilerin daha çok ön plana alındığı ve öğrencinin “küçük bir bilim insanı” olarak kabul edildiği bir yaklaşımdır. Bu anlayışla tasarlanan öğrenme süreci öğrencinin ihtiyacı olan becerileri kazandıracaktır. Bu yaklaşıma uygun öğretim yöntemlerinden birisi de “Kanıt Temelli Öğrenme” yöntemidir. Bu öğrenme yönteminde en genelde öğrencilerin farklı tür ve içerikteki kanıtları inceleyerek bireysel görüşlerini ifade etmeleri beklenmektedir. Sosyal Bilimlerde kesin bilgiden, kesin doğrulardan söz edilemez. Bu durum da Sosyal Bilimlerde bireysel bilgiyi ön plana çıkarır. Öğrenci, Sosyal Bilgiler dersini oluşturan bu disiplinlerde ifade edilen bilgilerin göreceliğinin farkına varmalıdır ve bu kişisel bilginin/görüşün oluşum aşamalarını fark etmelidir. Bu anlamda farklı türde ve içerikte kanıtları inceleyerek, bu kanıtları kendi zihinsel süzgeçinden geçirerek kendi kişisel bilgisine/görüşüne ulaşacaktır. Kanıta dayalı akıl yürütme becerileri Sosyal Bilgiler Öğretim programında da, yeni hazırlanan taslak programda da doğrudan verilecek beceriler arasında ifade edilmektedir. Kanıt Temelli Öğrenme yaklaşımıyla ilgili farklı stratejiler bulunsada da temelde öğrencilerin kanıtlardan olguları çıkarmaları, çıkarımda bulunmaları, kanıtlardaki kişisel bilgilerle olguları ayırt etmeleri, kanıtların güvenilirliğini sorgulamaları, farklı türde ve farklı görüşteki kanıtları değerlendirmeye almaları ve birden fazla kanıttan yola çıkarak kendi görüşlerini/bakış açılarını ifade etmeleri beklenmektedir. Günümüz ders kitapları 2005 yılında değişen programla birlikte birçok gelişme gösterdi ve hala bu gelişme devam ediyor. Nitekim ders kitaplarında daha çok görsel, gazete haberi, tablo-grafik, kişisel görüşler ifade ediliyor. Fakat kanıta yönelik akıl yürütme becerilerinin geliştirilebilmesi için ders kitaplarında geçen farklı içeriklerin birer kanıt olarak düşünülmesi ve öğretim sürecinin bu becerileri geliştirebilecek nitelikte düzenlenmesi gerekmektedir. Sosyal Bilgiler, temelini Sosyal Bilimlerden alan çerçeve bir derstir ve Sosyal Bilimler için bahsettiğimiz bilginin göreceliği, Sosyal Bilimlerin tüm alanlarında da geçerlidir. Bu düşünceden hareketle Kanıt Temelli Öğrenme tarih konuları için düşünüleceği gibi Sosyal Bilimlerin diğer alanları için de işe koşulmalıdır. Bu çalışmada 4. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi ekonomi konularıyla ilişkili olan “Üretim, Dağıtım ve Tüketim” öğrenme alanı, “Üretimden Tüketime” ünitesi konuları Kanıt Temelli Öğrenme yaklaşımıyla işlenmiş ve öğrencilerin kanıta dayalı akıl yürütme becerileri sorgulanmıştır. Araştırma nitel bir çalışma olup eylem araştırmasıdır. “Üretimden Tüketime” ünitesinin kazanımları dikkate alınarak, Kanıt Temelli Öğrenme yöntemine göre hazırlanan etkinlikler ve çalışma yapraklarıyla ünite işlenmiştir. Çalışma yaprakları, ilgili 6 akademisyen, 6 öğretmenden oluşan 12 kişilik uzman tarafından gözden geçirilmiştir. İstanbul ili Ümraniye ilçesinde bulunan bir ilkokulda 39 kişilik bir sınıfta uygulanan öğretim sürecinde işlenen ders gözlemlenmiş, geliştirilen etkinliklere ve çalışma yaprakları ile elde edilen veriler içerik analizi yoluyla incelenmiş ve ortaya çıkan ifadeler tablo haline getirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğrenciler kanıta dayalı akıl yürütme beceriler kapsamında kabul edilen olguların çıkarılması, çıkarımda bulunma, kanıtı özetleyebilme ve birden fazla kanıttan yola çıkarak ürün oluşturma becerilerini görece ortaya koydukları görülmüştür. Öğrencilerin üst düzey kanıt kullanma becerileri olarak düşünülen kanıtı kendi içerisinde sorgulama, kanıtın güvenilirliğinin sorgulanması, kanıtın edindiği diğer bilgilerle sorgulanması becerilerini ifade edemedikleri görülmüştür. Kanıt Temelli Öğrenme yöntemi ile öğrencilerin kanıta dayalı akıl yürütme becerilerinin bazılarını ortaya koydukları, öğretim aşamasında görüşlerini ifade ederken kanıtlara başvurdıkları ve bir konuya ilişkin farklı yargıları ve farklı bakış açılarını ifade ettikleri görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Kanıt Temelli Öğrenme, Sosyal Bilgiler, Üretimden Tüketime

USING EVIDENCE IN SOCIAL STUDIES: STUDENTS BECOME “LITTLE SOCIAL SCIENTIST/ECONOMIST”

Res.Assist. Faruk MALBELEĞİ, Marmara University, faruk.malbelegi@marmara.edu.tr
Prof. Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara University, ykabapinar@marmara.edu.tr

ABSTRACT

Nowadays knowledge resources become varied and easy accessible for students. Under these circumstances it is necessary to choosing the right information and criticizing the information. For this reason, it is necessary to effort to improve students' skills. The approach of “Social studies as Social Sciences” skills is in the foreground and assumed that students as “little social scientists”. In this approach student could gain specified skills which they need. One of the teachings methods which suitable for this approach is “Evidence Based Learning”. In this teaching method it is expected for students to “express individual opinion” by investigating different types and contents of evidences. The main break point of “Social Sciences” and “Science” is relativity of knowledge. It couldn't claim that there is a certain knowledge in Social Science. So individual knowledge is in the forefront for Social Sciences. Student have to realize phases of reaching individual knowledge/point of view and Social Sciences have by defining reliability knowledge. Thus student could reach their individual knowledge/opinion by investigating and reasoning different types and contents of evidences. Reasoning by evidences is mentioned in Social Studies Curriculum as main skills. Despite there is different strategies for Evidence Based Teaching students expect to realize facts in an evidence, make inferences, realize differences between interpretations and facts, evaluate confidences of evidences, reasoning by different types and contents of evidence and make judgment using different evidences. Textbooks have undoubtedly made many progress with the changing program in 2005 and this development is still going on. As a matter of fact, in the textbooks, more visuals, newspaper reports, table-graphs, personal opinions are expressed. However, there are shortcomings in the way that they can be used as evidence and that these evidences can improve the students ability of reasoning. Social Studies is a framework subject which is based on different disciplines of Social Sciences and the relativity of the information is about for all disciplines. Therefore “Evidence Based Teaching” should use not only for subject related with history but also other disciplines related with Social Studies. In this study, the forth grade unit of “From Production to Consumption” in the learning area of Production, Distribution and Consumption were processed with Evidence Based Learning approach. It is tried to be understood students reasoning with evidence. In this study, action research design which is one of the qualitative research designs was adopted. Forth grade unit about economy subject named “From Production to Consumption” was carried out with activities and worksheets prepared according to the Evidence Based Learning method, taking into consideration the achievements of unit. Created activities and worksheets were reviewed by 12 experts consisting of 6 academicians and 6 teachers and given the last form. The prepared activities and worksheets were applied to a 39 elementary school students in a primary school located in Ümraniye, İstanbul. The learning process which used prepared activities and worksheets was observed. The obtained data were analyzed through content analysis and the resulting expressions were converted into frequency tables. According to the findings, students could achieve considerable success some of skills related to reasoning by evidence that realize facts, making inference, summarization the evidence and get result by using multiple evidence. Also student couldn't express related to advanced skills of reasoning by evidence that criticizing the evidence in itself, criticizing the reliability of evidence and examining the information gathered from evidence to other information. It is seen that students express some skills related to reasoning by evidence through “Evidence Based Learning” process. Also they use evidences when expressing their views and express different point of views.

Key Words: Evidence Based Learning, From Production to Consumption, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KAMU HİZMETİ MOTİVASYONU ALGILARI VE SOSYAL ADALET İDEALLERİ

Arş.Gör. Orhan ÜNAL, Akdeniz Üniversitesi, orhanunal@akdeniz.edu.tr
Prof.Dr. Hilmi DEMİRKAYA, Akdeniz Üniversitesi, hdemirkaya@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kamu hizmeti motivasyonu algıları ve sosyal adalet ideallerini incelemektir. Çalışmanın temel odağını sosyal adalet ve bireylere sunulan kamu hizmetlerinin kavranmasında önemli bir rolü olan sosyal bilgiler öğretmen adayları oluşturmaktadır. Bu bağlamda çalışma kapsamında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kamu hizmeti motivasyonu algıları ile sosyal adalet algı ve idealleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu konulara odaklanılmasındaki temel amaç öğretmen adaylarının eğitim-öğretim ortamlarında ve günlük hayatta karşılaştıkları eşitsizliklerin ve hizmet kalitesinin öğrenme ve öğretme niteliği üzerindeki etkisini ortaya koyarak bireyler için oluşturulacak öğrenme ortamlarının niteliğinin artırılmasına katkı sağlamaktır. Araştırmaya Türkiye'nin güneyinde bulunan büyük bir il merkezinde yer alan devlet üniversitesinin eğitim fakültesi sosyal bilgiler öğretmenliği anabilim dalında öğrenim gören 85 öğretmen adayı katılmıştır. Bu araştırmanın genel amacına ulaşabilmek için karma yöntem tercih edilmiştir. Karma yöntem araştırmaları (mixed method researches) şeklinde tanımlanan bu yöntem hem nicel hem de nitel verilerin tek bir çalışma içinde derlenmesi ve analiz edilerek sunulmasına odaklanmaktadır. Bu yolla nicel ve nitel veri setlerinin karışımı; sentez, çeşitleme ve bütünleştirme stratejileri vasıtasıyla daha kapsamlı ve zengin hale getirilmektedir. Böylece özellikle sosyal olguların karmaşık yapısı, çeşitli yöntemlerin bir araya getirilip incelenmesi ve tartışılmasıyla ortadan kaldırılmakta ve bu durum olgunun en iyi tarzda anlaşılmasına olanak vermektedir (Creswell, 2003). Karma yöntem kullanılan bu araştırmanın nicel boyutunda betimsel istatistik yöntem nitel boyutunda ise görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışma kapsamında katılımcıların kamu hizmeti motivasyonu algılarını belirlerken Perry (1996) tarafından geliştirilen ve 24 maddeden oluşan 'Kamu Hizmetleri Motivasyon Ölçeği'nin, Kim (2009) tarafından Güney Kore'de uygulanarak 14 madde altında revize edilmiş hali kullanılmıştır. Bu ölçek 5'li Likert-tipinde olup, maddeler (1: Kesinlikle Katılmıyorum ile 5: Kesinlikle Katılıyorum) arasında puanlanmıştır. Nicel verilerin analizinde betimsel istatistik ve ilişkisel istatistik teknikleri kullanılmıştır. Çalışma kapsamında katılımcıların sosyal adalet algı ve ideallerini belirlerken araştırmacılar tarafından uzman görüşleri de alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmede katılımcılara 'sosyal adalet kavramını nasıl tanımlarsınız?' ve 'sosyal adaleti teşvik etmeyi düşündüğünüz herhangi bir etkinliğin içerisinde yer alsaydınız ya da sosyal adaletsizliği ele alan bir konuyu araştırmak isteseydiniz, bunlar neler olurdu?' soruları yöneltilmiştir. Kaydedilen verilerin yazıya dönüştürülmesine betimsel kayıt sistemi temel oluşturmuştur. Görüşme kayıtları yazıya dökülerek irdelenmiştir. Öğretmen adaylarından toplanan verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, derlenen ham verilerin anlamlandırılarak belirli bir çerçeve oluşturulması ve beliren durum netlik kazandıktan sonra düzenlenerek kod ve kategorilerin ortaya çıkarak somutlaşmasını sağlamaktadır. İçerik analizi yaklaşımı, nitel mülakat verilerinin ve açık uçlu soruların çözümlenmesinde sık sık başvurulan bir yöntemdir. Bu araştırmada içerik analizi çeşitlerinden "kategorisel analiz" kullanılmıştır. Kategorisel analiz, genel olarak belirli bir mesajın önce birimlere bölünmesi ve ardından bu birimlerin önceden saptanmış ölçütlere göre kategoriler hâlinde gruplandırılmasıdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Yapılan içerik analizi sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal adalet algılarının dört kategori altında toplanmıştır. Bunlar; eşitlik, adil yönetim, ütopya ve insanların ortak amaç doğrultusunda huzurlu şekilde yaşamasıdır. İşsizlik kategorisinin alt kategorileri; fırsat eşitliği, herhangi bir ayırım yapmaksızın herkesin eşit muamele görmesi, eşitsizliklerin giderilmesi ve insanların birbirini eşit olarak görebilmesidir. Adil yönetim kategorisinin alt kategorileri; hakların eşit dağıtımı ve kullandırılması, adaletin herkes için uygulanması, adaletsizliklerin ortadan kaldırılması, hak sahiplerine haklarının adil şekilde dağıtılması ve adalet dağıtıcıların vicdanına bağlı olmasıdır. Ütopya kategorisi, var olduğu düşünülen ama aslında olmayan bir hayal olarak ifade edilmiştir. İnsanların ortak amaç doğrultusunda huzurlu bir şekilde yaşaması kategorisi ise iyi olana ulaşabilmek amacıyla insanların ortak hareket etmesi şeklinde tanımlanmıştır. Katılımcıların sosyal adaleti teşvik etmeyi düşündükleri bir etkinliğin içerisinde yer alsaydınız ya da sosyal adaletsizliği ele alan bir konuyu araştırmak isteseydiniz, bunlar neler olurdu? Sorusuna verdikleri cevapların içerik analizi sonucunda iki kategori ortaya çıkmıştır. Bunlar; sosyal adaletsizlik ve sosyal adaletin teşvikine yönelik etkinliklerdir. Sosyal adaletsizlik kategorisi; kişi hak ve özgürlükleri, eşitsizlik ve ayrımcılık ile adaletsizlik ve adalet alt kategorilerinden oluşmaktadır. Sosyal adaletin teşviki için etkinlikler kategorisi ise; kültürler arası kaynaşma etkinlikleri, eşitlik ve empati eğitimi, hak sahiplerinin haklarını elde edebilmesi yapılan etkinlikler ve çeşitli projeler alt kategorilerinden oluşmaktadır.

Anahtar sözcükler: Kamu Hizmet Motivasyon Ölçeği, Karma Model, Nitel Araştırma, Sosyal Adalet, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı

PUBLIC SERVICE MOTIVATION PERCEPTIONS AND SOCIAL JUSTICE IDEALS OF SOCIAL STUDIES PRE-SERVICE TEACHERS

Res.Assist. Orhan ÜNAL, Akdeniz University, orhanunal@akdeniz.edu.tr
Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA, Akdeniz University, hdemirkaya@akdeniz.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to investigate public service motivation perceptions and social justice ideals of social studies pre-service teachers. The principal focal point of the study are the social studies pre-service teachers that play a crucial role in comprehending social justice and public services offered to individuals. In this context, it is aimed to reveal public service motivation perceptions and social justice perceptions/ideals of social studies pre-service teachers in this study. The main objective of focusing these issues is to advance the quality of learning environments for individuals by finding out the effect of inequalities and quality of service that the pre-service teachers face in educational environment and daily lives. 85 pre-service teachers who are studying in the department of social studies teaching (faculty of education) at a state university located in a large provincial in southern Turkey. The mixed method has been used to achieve the overall objective of the research. The mixed method researches focus on compiling and analysing both quantitative and qualitative data in a single study. Thus, the mixture of quantitative and qualitative data sets become more comprehensive and substantial through synthesis, diversification and integration strategies. Therefore, the complex nature of social facts is removed by gathering, analysing and discussing various methods, which enables the best understanding of the facts (Creswell, 2003). The present study, designed with mixed method, uses descriptive statistical method (quantitative dimension) and interview techniques (qualitative dimension). To determine public service motivation perceptions of the participants, the revised version of Public Service Motivation Scale, which was developed by Perry (1996) as a 24-item scale and revised and applied in South Korea by Kim (2009) as a 14-item scale. The scale is a 5-point Likert scale and items vary from Strongly Disagree (5) to Strongly Agree (1). The quantitative data are analysed through descriptive and relations statistics techniques. A semi-structured interview form, which was developed by the researchers in line with experts' review, has been used to determine social justice perceptions and ideals of the participants. During the interview, the participants are asked the following questions: "How would you describe the concept of social justice?" and "What would it be if you were involved in an activity that you might promote social justice or if you investigated a topic addressing social justice?". The recorded data have been converted into texts through descriptive record system. The interview records have been examined in written form. The content analysis is used to analyse the data collected from the pre-service teachers. The content analysis provide a concrete framework by interpreting the compiled raw data, and arranging codes and categories when concrete situation becomes clear. The content analysis approach is frequently used in the analysis of qualitative interview data and open-ended questions. The categorical analysis has been used from the types of content analysis in this study. The categorical analysis, in general, is the division of a particular message into units before it is categorised based on the predetermined criteria (Taşancıl and Aslan, 2001) As a result of the content analysis, social justice perceptions of social studies pre-service teachers have been collected under four categories as follows; Equality, fair government, utopia, and peaceful living in line with peoples common goals. The following are the sub-categories of inequality; equality of opportunity, equal treatment for everyone without any discrimination, elimination of inequalities, and regarding all people as "Equal. The followings are the sub-categories of fair government; equal dispense and use of rights, practice of justice for all, abolishing the inequalities, the fair dispense of rights to right holders, and depending on the conscience of justice dispensers. The utopia category has been expressed as a dream that is supposed to exist, in fact, it isn't. The category of living peacefully in line with peoples common goal is defined as the common act of people in order to reach the good. Two categories have been emerged as a result of the question What would it be if you were involved in an activity that you might promote social justice or if you investigated a topic addressing social justice? These are the followings; social injustice and activities to encourage social justice. The category of social injustice consists of individual right and freedoms, inequality, discrimination, injustice and justice sub-categories. The category of the activities to encourage social justice consists of intercultural cohesion activities, equality, empathy education, activities to gain the rights of the right holders, and various projects sub-categories.

Key Words: Kamu Hizmet Motivasyon Ölçeği, Karma Model, Nitel Araştırma, Sosyal Adalet, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı

HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. G. Songül ERCAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, gsongulercan@gmail.com
Doç.Dr. Özlem BELKİS, Dokuz Eylül Üniversitesi, ozlem.belkis@deu.edu.tr
Prof.Dr. Didem SİYEZ, Dokuz Eylül Üniversitesi, didem.siyez@deu.edu.tr

ÖZET

Toplumsal cinsiyet en genel anlamıyla bir toplumda kadın ve erkeklere yüklenen rol ve sorumluluklar olarak tanımlanabilir. Toplumsal cinsiyetin kurgulanması ailede başlamakla birlikte eğitim ortamları da toplumsal cinsiyet rollerinin gelişimi açısından oldukça önemli bir konuma sahiptir. Farklı sosyo-kültürel çevrelerde yetişen çocuklar okula başladıklarında, Milli Eğitim Bakanlığı'nın temel hedefleri doğrultusunda aynı ders kitaplarından aynı kazanım hedeflerine ulaşmaya çalışmaktadır. Hazırlanan kitaplar kazanımları ve hedefleri belirlendikten sonra Talim Terbiye Kurulu'nun onayı ile ders kitabı olarak okutulmaktadır. Ders kitaplarının öğrettiği bilginin doğru olması kadar bu kitaplarda kullanılan görseller ve dilin de doğru olması bir o kadar önemlidir. Ders kitaplarının geleneksel cinsiyet rollerinin pekiştirilmesi üzerinde etkili olduğu da bilinmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, MEB tarafından yayınlanan ilkökul 1-2 ve 3. sınıflarda okutulan Hayat Bilgisi ders kitaplarını toplumsal cinsiyet açısından incelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan doküman incelemesi ile gerçekleştirilen bu çalışmada söz konusu ders kitaplarında yer alan görseller ve metinler; yaş dönemlerine (Çocukluk/ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılık) göre cinsiyet dağılımı, aile yapıları (çekirdek aile, tek ebeveynli aile ve geniş aile), ev içi ve ev dışı etkinliklerin cinsiyete ve yaş dönemlerine göre dağılımı, meslek tanımlamaları ve cinsiyetçi dil kullanım açısından incelenmiştir. Yaş dönemlerine (Çocukluk/ergenlik, yetişkinlik, yaşlılık) göre cinsiyet dağılımı, ders kitaplarında yer alan görseller açısından incelendiğinde sınıf seviyelerine göre görsel sayılarının ve metinlerdeki ifade sayılarının farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Örneğin 1. sınıf ders kitabında kız çocuk/ergen görsellerinin sayısı (f = 484) erkek çocuk/ergen görsellerinin sayısından (f = 415) fazla iken; 3. Sınıf ders kitaplarında erkek çocuk/ergen görsellerinin (f = 283) kız çocuk/ergen görsellerinin Sayısından (f = 199) fazla olduğu; 2. Sınıf ders kitaplarında ise kız çocuk/ergen görsel sayıları (f = 345) ile erkek çocuk/ergen görsel sayısının (f = 365) görece yakın olduğu belirlenmiştir. Araştırma kapsamında ders kitapları aile yapısı açısından incelendiğinde de 3 sınıf düzeyinde de çekirdek aileyi, tek ebeveynli aile ve geniş aile görsellerinin izlediği görülmektedir. Metinlerde ise aile kavramından genel olarak bahsedilmesine rağmen aile tipinin daha az sıklıkla vurgulandığı belirlenmiştir. Ders kitapları ev içi etkinlikler açısından incelendiğinde sofrayı hazırlamak, TV seyretmek, bilgisayar oynamak, oyun oynamak ve kişisel bakım etkinliklerinde, kız ve erkek çocuk/ergen için görseller kullanıldığı; ütü yapmak, ev temizlemek ve misafire ikramda bulunmak etkinliklerinde sadece kız çocuk/ergenlerin görselleştirildiği; gazete okuma etkinliğinde ise sadece erkek çocuk/ergenlerin görselleştirildiği görülmektedir. Ders kitapları ev dışı etkinlikler açısından değerlendirildiğinde, spor yapmak, bahçe işleriyle ilgilenmek ve oyun oynamak etkinliklerinde kız ve erkek çocuk/ergen görsellerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Ders kitaplarında yer alan meslekler ilgili görseller incelendiğinde de öğretmen, polis, sanatçı, sporcu, terzi ve doktor için kadın ve erkek görselleri kullanılırken; mühendis, bilim insanı, esnaf, muavin, pilot, çoban, berber ve itfaiyeci için sadece erkek görsellerinin; hemşire ve haber muhabiri için ise sadece kadın görsellerinin kullandığı görülmektedir. Son olarak ders kitapları cinsiyetçi dil kullanımı açısından incelendiğinde de cinsiyetçi dil kullanımından kaçınıldığı görülmektedir. Örneğin 1 ve 3. Sınıf ders kitabında "bilim adamı" yerine "bilim insanı" ifadesi kullanılmıştır. Araştırma sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde kitap içerikleri ve görsellerinde toplumsal cinsiyete yeterince dikkat edilmediği ve geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin kısmen pekiştirildiği söylenebilir. Bu nedenle de kitap içerikleri ve görselleri oluşturulurken toplumsal cinsiyetin dikkate alınması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Doküman İncelemesi, Hayat Bilgisi, Toplumsal Cinsiyet

ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF GENDER ROLES

Assist. Prof. Dr. G. Songül ERCAN, Dokuz Eylül University, gsongulercan@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Özlem BELKİS, Dokuz Eylül University, ozlem.belkis@deu.edu.tr

Prof. Dr. Didem SİYEZ, Dokuz Eylül University, didem.siyez@deu.edu.tr

ABSTRACT

Gender, in the most general sense, can be defined as the roles and responsibilities assumed by men and women in a society. Although the construction of gender begins in the family, educational environment also has a considerable importance in the development of gender roles. When children who grow up in different socio-cultural environments start to school, they try to reach the same learning outcomes from the same textbooks in line with the goals of the Ministry of National Education (MEB). After determining the learning outcomes and objectives of the books prepared, they are taught as textbooks with the approval of the Board of Education and Discipline. As much as the accuracy of the information given in text books, the correctness of the visuals and language used in the said books is equally important. It is also known that textbooks are effective on the reconstruction of traditional gender roles. In this context, the aim of this study is to analyze primary school 1st, 2nd, and 3rd grade Social Studies textbooks published by MEB in terms of gender. This research was carried out by document review, which is one of the qualitative research methods. The visuals and texts in the given textbooks were analyzed in terms of the gender distribution by age periods (childhood/adolescence, adulthood, old age), family structures (core family, single parent family, extended family), the distribution of domestic and outdoor activities by sex and age period, job descriptions and the use of sexist language. When the visuals in the textbooks were examined in terms of the gender distribution by age groups (childhood/adolescence, adulthood, old age) it has been found that the number of the visuals and linguistic expressions in texts were different regarding class levels. For example, while in the 1st grade textbooks the number of the visuals of female children/adolescents ($f = 484$) is higher than the number of the visuals of male children/adolescents ($f = 415$), in the 3rd grade textbooks, the number of the visuals of male children/adolescents ($f = 283$) is higher than the number of the visuals of female children/adolescents ($f = 199$). However in the 2nd grade textbooks the number of the visuals of female children/adolescents ($f = 345$) and the number of the visuals of male children/adolescents ($f = 365$) are relatively close. Within the scope of the research, when the textbooks were analyzed in terms of family structure, it has been found that in the visuals the most frequent one is that of core family, followed by single parent family and extended family successively in all three grades. However, it has been revealed that although the concept of family is mentioned in general in the texts, the family structure is emphasized less frequently. When the textbooks were analyzed in terms of domestic activities, it has been found that the visuals of female and male children/adolescents are used for activities like setting the table, watching TV, playing computer games, playing games and personal care; but only female children's/adolescents' visuals for activities like ironing, cleaning the house and serving guests and only male children's/adolescents' visuals for newspaper reading activity. When the textbooks were examined in terms of outdoor activities like doing sports, gardening and playing games, it was found that the visuals of female and male children/adolescents visuals are used. When the visuals about professions in textbooks were analyzed, it has been found that while both women's and men's images are used for a teacher, a police officer, an artist, a sportswo/man, a tailor and a doctor, only men's visuals are used for an engineer, a scientist, a shopkeeper, a co-driver, a pilot, a shepherd, a barber and a firefighter and only women's visuals are used for a nurse and a news reporter. Finally, when the textbooks were also examined in terms of sexist language usage, it has been found that the use of sexist language is avoided. For example, in the 1st and 3rd grade textbooks, the expression of "bilim insanı (science person)" is used instead of "bilim adamı (science man)". When the research findings are evaluated as a whole, it can be said that not enough attention is paid for the contents and visuals of the textbooks and the conventional roles are partially reinforced. Thus it is recommended that gender should be taken into consideration while preparing the contents and visuals of textbooks.

Key Words: Document Analysis, Gender, Social Studies

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DEĞER ALGILARININ İNCELENMESİ (ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Yüksek Lisans Öğrencisi Mutlu DEMİR, Adnan Menderes Üniversitesi, mutlu_demir09@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin değer algılarını belirlemek ve üniversite öğrencilerinin değer algılarının bazı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamaktır. Üniversiteler, genel olarak toplumda değişimi destekleyici hatta değişimin kaynağı sayılan kurumlardan biri olarak kabul edilmektedir. Gençlerin, özellikle yüksek öğrenim gençliğinin sahip olduğu değerler hiyerarşisinin bir profilini çıkarma günümüz toplumsal ve kültürel yapısı içinde, hızlı bir değişim ve gelişimin yaşandığı şu dönemlerde, geçmişte yapılan çalışma sonuçlarıyla karşılaştırmalar açısından da anlamlıdır. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin değer öncelik sıralamalarında; cinsiyet farkının, yaşın, yerleşim biriminin, anne-baba mesleklerinin, kardeş sayısının, ailenin ve öğrencilerin aylık gelirlerinin ve farklı eğitim düzeylerinde anne babaya sahip olmanın etkisi, yansımaları incelenmiştir. Araştırmaya değer diğer bir nokta da farklı eğitim veren fakültelerde, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında okuyan öğrencilerin durumudur. Bu amaçla fakültelerde, yüksekokul ve meslek yüksekokullarındaki öğrencilerinin değer tercihleri arasında bir karşılaştırma yapılmıştır. Üniversite öğrencilerinin sahip oldukları değer algılarının bazı değişkenlere göre incelendiği bu araştırma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, Adnan Menderes Üniversitesinde 2016-2017 eğitim-öğretim yılında fakültelerde, yüksekokullarda, meslek yüksekokullarında ve enstitülerde öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, tesadüfi örnekleme yöntemine dayalı olarak üniversitede okuyan öğrenciler arasında seçilen 1033 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak, “Kişisel Bilgi Formu” ve “Değer İfade Formu” kullanılmıştır. Kişisel Bilgi Formunda araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bazı sosyo-ekonomik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla öğrencinin okuduğu üniversite, cinsiyeti, yaşı, anne babasının eğitim düzeyi ve mesleğine dayalı sorular sorulmuştur. Değer İfade Formunda ise öğrencilere “Hayata bakış açınızı ve amaçlarınızı belirleyen, kararlarınızı etkileyen, yansıtan ve prensiplerinizi oluşturan 5 tane değeri önem derecesine göre” yandaki tabloda verilen değerlere göre yazınız.” şeklinde soru sorulmuş ve alınan cevaplar değer tercihlerine ve sosyo-demografik özelliklere göre analiz edilmiştir. Tanımlayıcı olarak yapılan çalışmada öğrencilerin demografik özellikler ve ölçekli anket sorularına verdikleri yanıtlar objektif olarak analiz edilmiştir. “Statistical Package for the Social Sciences” (SPSS 20.0) paket programının kullanıldığı verilerin analizinde, kişisel bilgi formlarına bağlı olarak demografik özelliklerin frekans ve yüzde dağılımları bulunduktan sonra öğrencilerin değer tercihleri sosyo-demografik özelliklere göre incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin değer eğilimleri; aile birliğine önem verme (515), dayanışma (188), sağlıklı olmaya önem verme (184), saygı (578), barış (255), duyarlılık (176), sorumluluk (273), sevgi (378), özgürlük (424), estetik (43), vatanseverlik (350), bilimsellik (55), dürüstlük (513), hoşgörü (165), yardımseverlik (155), adil olma (415), çalışkanlık (205), misafirperverlik (37), temizlik (174), bağımsızlık (157) değerlerini tercih ettikleri görülmektedir. Öğrenciler değerleri kendileri ifade ettiklerinde sırasıyla: saygı, aile birliğine önem verme, dürüstlük, özgürlük, adil olma, sevgi, vatanseverlik, sorumluluk, barış, çalışkanlık, dayanışma, sağlıklı olmaya önem verme, duyarlılık, temizlik, hoşgörü, bağımsızlık, yardımseverlik, bilimsellik, estetik ve misafirperverlik şeklinde sıralanmıştır. Bu değerlerden öğrencilerde özellikle çevre ve doğa ile ilgili değerler başta olmak üzere bireysel (temizlik, sağlıklı olmaya önem verme vb.) ve toplumsal (saygılı olma, yardımseverlik, hoşgörü, dürüstlük, kötü sözlerden uzak olma vb.) değerlere önem verdikleri sonucuna ulaşılabilir. Bu sonuç öğrencilerin bu değerlere toplumda ve çevrelerinde duydukları ihtiyacı ortaya koyması açısından önemlidir. Değerlerin oluşumunun öğrenme süreciyle birlikte gerçekleştiği göz önüne alındığında, öğrencilerin üniversite eğitiminden önceki okul ve aile süreçlerinde değerleri kazanarak gelmeleri beklenir. Uçar (2009) bu doğrultuda öğretmenlerin değerlerle ilgili öğrenci kazanımlarını yetersiz bulduklarını, programlarda daha çok yer verilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Değerler eğitiminin daha yararlı hale gelmesi için okul, öğrenci, çevre ve aile işbirliği çerçevesinde sorunların giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Değer Algıları, Değerler Eğitimi, Üniversite Öğrencileri

EXAMINING PERCEIVED VALUES OF UNIVERSITY STUDENTS (THE CASE OF ADNAN MENDERES UNIVERSITY)

MA Student Mutlu DEMİR, Adnan Menderes University, mutlu_demir09@hotmail.com

ABSTRACT

Main aim of this research is to determine perceived values of university students and to identify whether university students' perceived values differ significantly in term of certain variables. Universities, in general, supportive of change in the society and even regarded as the source of change is recognized as one of the institutions. Young people, in particular, higher education for today's Youth the values of social and cultural structure of the hierarchy of profiling that is experiencing rapid change and development of the world during periods in the past in terms of comparisons with the results of the study, are also significant. In this research, the value priorities of college students; gender, age, residential units, professions of parents, number of siblings, parents and pupils of their monthly income and the effect of having parents of different educational levels, reflection is examined. The other point worth looking into different education faculties, colleges and vocational schools in the status of the students. For this purpose, faculties, colleges, and vocational schools students in the comparison made between the value profiles of. They possess the value which examined the perceptions of college students according to some variables this research is a descriptive study in screening model. The population of the study, the faculties at Adnan Menderes University in the academic year 2016-2017, schools, and institutes is to create students who are studying in vocational colleges. Random sampling method as the sample of the research based on 1033 selected from among the students in college students. Data collection tools as "personal information form" and "form of value expression" is used. Some personal information, in the form of college students surveyed socio-economic characteristics in order to determine the student of reading College, gender, age, educational level and profession of parents were asked based on. If it is in the form of a value expression, then the students, "determine your goals and your outlook on life, affecting your decisions and your principles that comprise the value 5, reflecting the degree of importance" according to the values in the table according to write." in the form of the question asked and the answers received, the value of preferences and socio-demographic characteristics were analyzed according to. As an identifier of students in demographic characteristics and their responses to survey questions in the survey scale was analyzed objectively. "Statistical package for the Social Sciences" (SPSS 20.0) package program was used in the analysis of the data personal information form, depending on frequency and percentage distribution of demographic characteristics is found, once the value preferences of students socio-demographic characteristics were analyzed. Students value research as a result of the trends; giving importance to family unity (515), solidarity (188), don't care about being healthy (184), respect (578), peace (255), sensitivity (176), responsibility (273) love (378), freedom (424), aesthetic (43), patriotism (350), science (55), honesty (513), tolerance (165), charity (155), fairness (415), diligence (205), hospitality (37) cleaning (174) independence (157) it is observed that the values of the prefer. Students expressing themselves respectively the values: respect, giving importance to family unity, honesty, freedom, fairness, love, patriotism, responsibility, peace, hard work, solidarity, to be healthy, caring, sensitivity, cleanliness, tolerance, independence, humanitarian, scientific, aesthetic, and hospitality in the form of are listed. These values, in particular students of environmental and nature-related values, including individual (cleaning, don't care about being healthy, etc.) and social (respect, helpfulness, tolerance, honesty, being away from bad words, etc.) it can be concluded that values are important to you. These values in the society and they need this result because it demonstrates that students in the environment is important. The learning process that takes place in conjunction with the formation of values, given values in college education by winning students from the previous school and family processes are expected to come. Flies (2009) found student teachers about the value of the gains in this direction is insufficient, the program has stated that more space should be given. To become more useful of values education, school, student, environmental, and family it might be advisable to work towards the Elimination of problems within the framework of cooperation.

Key Words: Değer Algıları, Değerler Eğitimi, Üniversite Öğrencileri

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN BİREYSEL DEĞERLERİNİN KARIYER PLANLAMA SÜRECİNE ETKİSİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Mutlu DEMİR, Adnan Menderes Üniversitesi, mutlu_demir09@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin bireysel değerlerinin kariyer planlaması sürecine etkisinin araştırılmasıdır. Öncelikle üniversite öğrencilerinin bireysel değerleri ile kariyer planlaması süreciyle ilişkilendirilerek kariyer planlaması sürecinde üniversite öğrencilerine yardımcı olacaktır. Diğer taraftan bireysel değerler ile kariyer planlama sürecine etkisinin incelenmesi mevcut akademik literatürü de genişletecektir. Günümüzde eğitim seviyesinin yükselmesi, bilgiye erişim yollarının kolaylaşması, insan kaynaklarına verilen önemin artması gibi etkenler, bireylerin kariyer beklentilerinin yükselmesine ve kendi kariyer amaçlarının belirleme sürecinde daha fazla sorumluluk almasına sebep olmuştur. Bireylerin vakitlerinin büyük bir bölümünün iş ortamında geçirdiği düşünüldüğünde kariyer tercihinin bireylerin yaşam tarzının belirlenmesinde de önemli rol oynamaktadır. Bu anlamda bireylerin işte başarılı olabilmesi ve yaptığı işi sevebilmesi için bireylerin kendi yeteneklerine, hedeflerine, kişisel özelliklerine ve sahip olduğu değer algılarına en uygun olan işi seçmesi önem kazanmaktadır. Değer “Bir sosyal grup veya toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli oldukları kabul edilen ortak düşünce, amaç, temel ahlaki ilke ya da inançlar” şeklinde tanımlanmıştır. Bu araştırmanın önemi üniversite öğrencilerinin sahip oldukları bireysel değerleri ve bu bireysel değerlerinin kariyer planlama sürecine etkisini tespit etmeye yöneliktir. Bireysel değerlerin belirlenmesi üniversite öğrencilerinin sahip oldukları değerleri tanıma fırsatı sağlamıştır. Bunun yanı sıra sahip oldukları bireysel değerlerin kariyer planlama sürecine nasıl etkilediği konusunda üniversite öğrencilerine fikir verecektir. Araştırmanın kapsamı, Adnan Menderes Üniversitesi’nin Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi’nde öğrenim gören 370 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Üniversite öğrencilerinin sahip oldukları bireysel değerlerin ve kariyer planlama sürecine etkisinin bazı demografik değişkenlere göre incelendiği bu araştırma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Tarama modelleri geçmişte ve halen varolan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan yaklaşımlardır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2014: 77). Araştırmada, veriler anket yöntemi ile toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak ‘Kişisel Bilgi Formu’, “Bireysel Değerler Ölçeği” ve “Kariyer Boyutları Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin bazı sosyo-ekonomik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla oluşturulan anket formunda öğrencilerin cinsiyet, bölüm, ilk ve ortaöğrenimin geçirdiği yer ve aile aylık gelir durumlarına belirlemeye dayalı sorular sorulmuştur. Bireysel değerler ile ilgili ölçek maddeleri Rokeach (1973) tarafından geliştirilen, (Bilgin ve Araz, 1995) tarafından Türkçeye çevrilen ve Koca (2009) tarafından kullanılan araştırmadan alınmıştır. Üniversite öğrencilerinin kariyer planlamasını belirlemek için Schein (1996) tarafından geliştirilen ve Aktaş (2004) tarafından Türkçe’ye uyarlanan kariyer boyutları ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçekteki 27 maddenin 16’sı kullanılmıştır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin kariyer memnuniyetine ilişkin ölçeğin maddeleri kullanılmamıştır. Çünkü bu maddeler mevcut kariyerden memnuniyet düzeyini ölçmeye yöneliktir. Verilerin istatistiksel analizinde korelasyon, t-testi ve Anova analizleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda Kişisel Bilgi Formu’ndan, Bireysel Değerler Ölçeği’nden ve Kariyer Boyutları Ölçeği’nden elde edilen verilerin sayısal olarak yorumlanması ve ilişkilendirilmesi için SPSS 18.0 (Statistical Package for the Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Bireysel değerler ölçeği ve kariyer boyutları ölçekleri 5’li likert yapıda oluşturulmuştur. Bireysel değerlere ve kariyer boyutlarına verilen cevaplar 1 ile 5 arasında değerlere sahiptir. Araştırmanın temel bulgusuna göre üniversite öğrencilerinin bireysel değerleri ile kariyer planlaması süreci arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bununla birlikte üniversite öğrencilerinin bireysel değerleri ile kariyer planlaması sürecine cinsiyet, bölüm, ilk ve ortaöğrenimin geçirildiği yerleşim yeri ve aile aylık gelir durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık söz konusudur.

Anahtar sözcükler: Bireysel Değerler, Kariyer Planlaması, Üniversite Öğrencileri

THE EFFECTS OF THE INDIVIDUAL VALUES OF UNIVERSITY STUDENTS ON CAREER PLANNING

MA Student Mutlu DEMİR, Adnan Menderes University, mutlu_demir09@hotmail.com

ABSTRACT

The purpose of this research is to investigate the effect of the individual values of university students on the career planning process. First, it will help university students in career planning process by associating university values with individual values and career planning process. On the other hand, examining the effects of individual values and the career planning process will expand the current academic literature. Today, the rise of education, facilitation of access to information and the increase in the importance given to human resources have led individuals to take more responsibility for their career prospects and for their own career goals. Career preference also plays an important role in determining the lifestyle of individuals when it is thought that most of their time is spent in the business environment. In this sense, it is important for individuals to be successful at work and to choose the job that best suits their perceptions of their abilities, goals, personal characteristics and values they possess. The value is defined as a common idea, purpose, fundamental ethical principle or beliefs that a social group or society is considered to be true and necessary by the majority of its members in order to maintain and maintain its own existence, unity, functioning and continuity. The prospect of this research is to determine the individual values of university students and the effects of these individual values on the career planning process. The determination of individual values provided the opportunity for the university students to recognize the values they possess. They will also give university students insight into how their individual values affect the career planning process. The scope of the research consists of 370 university students studying at Adnan Menderes University Faculty of Education and Science and Literature Faculty. This study, which examines the individual values of university students and the effect of career planning process on some demographic variables, is a descriptive study in the screening model. Scanning models are approaches that aim to describe past and present situations as they exist. It is attempted to define the event, the individual or the object, which is the subject of the research, as if it exists within its own conditions. No attempt is made to alter or influence them in any way (Karasar, 2014: 77). In the survey, data were collected by questionnaire method. Personal Information Form, Individual Value Scale and Career Dimension Scale were used as data collection tools. In order to determine some socio-economic characteristics of the prospective teacher candidates, questions were asked based on determining students gender, department, primary and secondary education, and family income status. The scale items related to individual values were taken from the research developed by Rokeach (1973), translated into Turkish by Bilgin and Araz (1995) and used by Koca (2009). Career dimension scale developed by Schein (1996) and adapted to Turkish by Aktaş (2004) was used to determine the career preferences of the prospective teachers. Sixteen of the 27 items in this measure are used. In the study, the items of the scale related to career satisfaction were not used from the university students. Because these materials are aimed at measuring the level of satisfaction from existing careers. Correlation, t-test and Anova analyzes were used in the statistical analysis of the data. As a result of the research, SPSS 18.0 (Statistical Package for the Social Sciences) package program was used for numerical interpretation and correlation of the data obtained from the Personal Information Form, the Individual Values Scale and the Career Dimensions Scale. Individual values scale and career dimensions scales were formed in 5-point likert structure. Responses to individual values and career dimensions have values between 1 and 5. The main finding of the study is that there is a high positive correlation between the individual values of the university students and the career planning process. However, there is a meaningful difference between the individual values of university students and the career planning process in terms of gender, department, primary and secondary residence, and family monthly income situation.

Key Words: Bireysel Değerler, Kariyer Planlaması, Üniversite Öğrencileri

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN BETİMLEMELER

Prof.Dr. Didem SİYEZ, Dokuz Eylül Üniversitesi, didem.siyez@deu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. G. Songül ERCAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, gsongulercan@gmail.com
Doç.Dr. Özlem BELKİS, Dokuz Eylül Üniversitesi, ozlem.belkis@deu.edu.tr

ÖZET

Sosyal Bilgiler dersi tarih başta olmak üzere coğrafya, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, hukuk, felsefe, psikoloji ve sosyoloji gibi bir çok disiplinden şekillenerek öğrencilere insan ilişkileri ve vatandaşlık yeterlilikleri kazandırmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde toplumun ihtiyaçları ve öğrenci yaşantıları da program kazanımlarının belirlenmesinde ve buna bağlı olarak ders içeriklerinin oluşturulmasında etkili olmaktadır. 4. Sınıftan itibaren ders programlarında yer almaya başlayan sosyal bilgiler dersi gelişimsel dönem açısından son çocukluk döneminden ergenlik dönemine geçişe rastlamaktadır. Ergenlik döneminde fiziksel gelişim başta olmak üzere birçok gelişim alanında değişimler yaşanmaktadır. Bu alanlardan birisi de ergenlerin cinsiyet özelliklerinin belirginleşmeye başlaması ile kendi cinsiyetlerine uygun rolleri kendi kimlikleri ile örtüştürme zorunluluğu ile karşı karşıya kalmalarıdır. Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlar temelinde kadın ve erkeklere tanımlanan farklı rollerin ve kişilik özelliklerinin, ergenlerin iş ve eğitim yaşamlarına dair heveslerini, yönelimlerini ve kararlarını etkilediği bilinmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı 4 – 7. sınıfta okutulan Sosyal Bilgiler ders kitaplarında kadınlar ve erkekler için yapılan betimlemelerin toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelenmesidir. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma desenlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi var olan dokümanlardan yola çıkarak içeriğin anlaşılmasını ya da bilginin altında yatan derin anlamların ortaya konmasını amaçlamaktadır. Buna göre geleneksel cinsiyet rollerine göre kadınlara ve erkeklere uygun görülen kişilik özellikleri araştırmacılar tarafından belirlenmiştir. Ardından da belirlenen kriterlere göre kodlamalar bir öğretim üyesi ve iki Sosyal Bilgiler Bölümü öğrencisi olmak üzere üç kişi tarafından ayrı ayrı yapılmıştır. Kodlamalarda %92 oranında benzerlik bulunmuş, örtüşmeyen kodlamalar tekrar değerlendirilerek kodlama işlemi tamamlanmıştır. Kişilik özellikleri açısından kadınlar için en sıklıkla yinelenen özellik işbirliği yapma (f = 19) sosyallık (f = 15) ve yardımseverlik (f = 15) iken ardından kibarlık (f = 10), yaratıcılık (f = 10), iyimserlik (f = 9), güçlü-kuvvetli olma (f = 6), baskın olma (f = 4), cesaret (f = 3), analitik düşünme (f = 2), duygusallık (f = 2), sempatik olma (f = 1), sözel becerisi yüksek olma (f = 2) gelmektedir. Erkekler için ise en sıklıkla yinelenen özellikler güçlü-kuvvetli olma (f = 62), yaratıcı olma (f = 42), cesur olma (f = 42) ve yardımseverlik (f = 41) iken ardından işbirliği yapma (f = 38), araştırmacı/meraklı olma (f = 29), dominant olma (f = 13), analitik olma (f = 10), maceraperest olma (f = 7), duygusal (f = 5) ve sinirli/öfkeli olma (f = 3) gelmektedir. Ders kitapları sınıf seviyelerine göre değerlendirildiğinde ise özellikle 7. Sınıf ders kitabından kadınlara ilişkin tanımlamaların erkeklere göre tanımlamalara göre çok daha az olduğu belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular 4 -7. Sınıf ders kitapları için bir bütün olarak değerlendirildiğinde erkeklerin kadınlara göre daha fazla özellikle tanımlandığı, benzer tanımlanan kişilik özelliklerinde erkeklerde bu özelliklerin yinelenme sıklığının kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Alan yazında da belirtildiği gibi aileler, akranlar ve/veya öğretmenler gibi sosyalleşme sürecindeki ajanlar, geleneksel toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkili beklentilere ve davranışlara uymaları için ergenler üzerinde baskı kurabilmektedirler. Ancak geleneksel rollerin doğrudan içselleştirilmesi ergenlerin algıladıkları akademik yeterliliklerini, duygusal ifade tarzlarını ve sosyal gelişimlerini sınırlayabilmektedir. Bu bilgiler özellikle ders kitaplarının içeriğinde eşitlikçi rollere vurgu yapılmasının neden önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgulara dayanarak ders içeriklerinin hazırlanmasında eşitlikçi rollere vurgu yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Doküman İncelemesi, Sosyal Bilgiler, Toplumsal Cinsiyet Roller

DESCRIPTION OF GENDER ROLES IN SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS

Prof. Dr. Didem SİYEZ, Dokuz Eylül University, didem.siyez@deu.edu.tr
Assist. Prof. Dr. G. Songül ERCAN, Dokuz Eylül University, gsongulercan@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Özlem BELKİS, Dokuz Eylül University, ozlem.belkis@deu.edu.tr

ABSTRACT

Social Studies courses, which draw on from various disciplines including history, in particular, geography, anthropology, archeology, economy, law, philosophy and sociology, aim to have students gain competence on social relationships and citizenship. In this respect, the needs of the society and experience of students become effective in determining program outcomes and preparing course contents. Social studies courses, which are integrated into the syllabus from the 4th grade, coincide with the late childhood and puberty period regarding developmental phase. In puberty period, in many developmental areas, especially in physical development, many changes are experienced. One of these areas is the challenge that adolescents face the obligation to match their own identity with the required gender roles when their gendered character begins to manifest itself. It is known that attitudes on gender roles and gendered personalities attributed to men and women effect the motivations, tendencies and decisions on educational and working lives. In this respect, the aim of this study is to analyze the descriptions regarding men and women in the 4th -7th grade Social Studies textbooks in terms of gender roles. The research method is document review, one of the qualitative research methods, which aims to reveal the content or the implicit information studying existing documents. Thus personality traits for men and women have been determined by the researchers. Then, encoding on the determined criteria has been conducted by three different people, an academican and two students from the Department of Social Studies, separately. A similarity of 92% has been found and dissimilarities have been re-evaluated and encoding has been completed. Regarding personality traits, the most frequently repeated ones for women are cooperation (f=19), sociability (f=15) and helpfulness (f=15); following these traits are politeness (f=10), creativity (f=10), optimism (f=9), physical strength (f=6), dominance (f=4), bravery (f=3), analytical thinking (f=2), emotiveness (f=2), verbal talent (f=2), and warm-heartedness (f=1). On the other hand, the most frequently repeated personal traits for men are physical strength (f=62), creativity (f=42), bravery (f=42), and helpfulness (f=41); followed by cooperation (f=38), curiosity (f=29), dominance (f=13), analytical thinking (f=10), adventurousness (f=7), emotiveness (f=5), and aggressive (f=3). When the textbooks are analyzed regarding grades, it has been found that descriptions regarding women are much less than that of men especially in the 7th grade textbook. When the findings of the study are regarded for all grades, from the 4th to the 7th, it has been found that men are described with the attribution of more traits than women. Regarding similar traits, it has been found that such traits are used more frequently for men than women. As it is stated in the literature, the agents in the socialization process, such as families, peers and/or teachers, can exercise power on adolescents so that they can obey the expectations and behavior patterns relating gender roles. However, direct internalization of the traditional roles can limit the adolescents' academic competence, expression of emotions, and social development. The information given so far reveals why it is important to emphasize equality of genders in the content of textbooks. Therefore, it has been recommended that gender equality should be given special emphasis in the design of course content.

Key Words: Document Analysis, Gender Roles, Social Studies

“EĞİTİM ŞART!”: SİYASETİN EĞİTİMLE İLİŞKİSİ

Prof.Dr. Süleyman İNAN, Pamukkale Üniversitesi, sinan@pau.edu.tr

ÖZET

Toplumları biçimlendirme isteği ve işlevi çok eski bir olgudur. Karl Popper’in 1945’te yayımlanan *The Open Society and Its Enemies* (Açık Toplum ve Düşmanları) kitabında eleştirel yaklaşırken kullandığı ve toplumu baştan aşağı bazen yapay uygulamalarla tasarlamayı amaçlayan ‘toplum mühendisliği’ kavramı, bu olgunun uç anlatısıdır. Eğitim etkinliği, bu tarafla siyaset için hep araçsallaşmıştır. Türkiye’de de bu olguyu içeren bir süreç yaşanır. Merkezileşme eğilimlerin güçlendiği Osmanlı Devleti’nin son yüzyılı (Sultan İkinci Mahmut, Tanzimat ve Meşrutiyet) ve 1920’den sonra ulus-devletleşmeye evrilen Cumhuriyet dönemleri birlikte bir ‘devamlılık’ çizgisinde değerlendirildiğinde bizatihi politikanın eğitimi belirleyen bir etken olduğu ortaya çıkar. ‘Eğitim’in yüklü olduğu anlamlar, bu alanın, siyasi yönetimler için yalnızca bilimsel ve teknik bir iş olmadığını, geri kalmışlığı ortadan kaldıracak toplumun kurtuluş misyonu olarak görülmesinden yeni insan veya yeni toplum modeli yaratmayı amaçlayan endoktrinasyona kadar daha başka sebep ve derecelerle önem/öncelik atfedildiğini gösterir. Bunun toplum nazarındaki basitleşmiş karşılığında “Eğitim şart” (Her şeyin başı eğitim) sözü, popüler ve milli bir ilke olarak kalıcılaştırmış görünür. Eğitimin mi siyasete yoksa siyasetin mi eğitime biçim, içerik ve yön verdiği temel sorusuna odaklanacak bu çalışmada, Türkiye’de siyasetin eğitimdeki hedefleri üç başlık altında (1-Tâbi vatandaşlık; 2-Medenileştirme eylemi, 3-Sosyal disiplinasyon açılarından) ele alınacaktır. Doküman incelemesi ve eleştirel literatür tarama yöntemiyle irdelenecek eğitim-siyaset ilişkisi, felsefî arka plan ve tarihî bazı teşhirler eşliğinde tasvirî olarak açıklanacaktır. Nihayet, uygulamaya dönük çözümler olarak dikkat çekilecek belirli tespitlerin yanı sıra eğitim işinin bilim yanı vurgulanacaktır.

Anahtar sözcükler: Eğitim ve Siyaset, Modernleşme, Politik Eğitim

“EDUCATION IS A MUST!”: RELATIONSHIP BETWEEN POLITICS AND EDUCATION

Prof. Dr. Süleyman İNAN, Pamukkale University, sinan@pau.edu.tr

ABSTRACT

The desire and function to shaping of societies is a very old phenomenon. Education in this direction has always been a instrumentalisation for politics. There is also a process involving this phenomenon in Turkey. When the Ottoman Empires tendencies to centralization strengthened in the last century (Sultan II. Mahmut, Tanzimat and Constitutional) and the Republican periods evolving into nation-state formation after 1920 that together on a continuity line, it turns out that it is the factor that determines the education of politics itself. Meaning that education is demonstrate to attribute to this area is not only a scientific and technical task for political administrations, but also the cause and importance of priority is assigned to the endocratization aimed at creating a new human model, as the society that is supposed to abandon the backwardness is regarded as a salvation mission. This seems to have remained as a popular and national principle, with the statement of educational is a must! in the ordinary of the simplified society. In this study, which focuses on the basic question that education or no politics gives education, the objectives of politics in education in Turkey will be covered under three headings (1-Loyal citizenship, 2-Civilization action, 3-Social disciplinary approach). It will be described in the context of document-examination and critical-literature survey-educational-political relation, philosophical background and historical expositions. Finally, the scientific aspects of the educational work will be emphasized as well as specific determinations to be noted as practical solutions.

Key Words: Education and Politics, Modernization, Political Education

TÜRKİYE GENELİNDE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ “SİYASET” KAVRAMINA İLİŞKİN SAHİP OLDUKLARI METAFORİK ÇAĞRIŞIMLAR

Yrd.Doç.Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü Üniversitesi, erolakademi@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Murat SALUR, İnönü Üniversitesi, murat.salur.4949@gmail.com

ÖZET

İnsanlık tarihine farklı zaviyelerden bakıldığında hemen hemen her devirde ve toplumda grupların veya gruplaşmaların var olduğu söylenilebilir. Bu gruplar arasında tam anlamıyla bir eşitlikten söz etmek oldukça güçtür. Dolayısıyla, yöneten ve yönetilen zümreler daima var olmuş ve aralarındaki münasebet ise mütemadiyen sürmüştür. Bu ise bir zorunluluğun neticesidir. Çünkü toplumdaki çatışmaları, anlaşmazlıkları en aza indirmek, toplumu belli bir düzene sokmak ve gündelik hayatın sağlıklı akışını sağlamak için bir yönetime ve iktidara sahip olunması gerektiği söylenilebilir. İşte siyasette tam olarak bu vazifeyi ikame etmek için, yani toplumu yönetmek, ülkenin geleceğini ve devletinin bekasını sağlayarak çatışmalardan ve anlaşmazlıklardan uzak bir yaşayışı temin etmek için var edildiğini söyleyebiliriz. SWS veya sâsa kökünden türetilen siyaset, Arapça kökenli bir terimdir. Terim; birine bakmak, yetiştirmek, yönetmek, düzenlemek anlamlarına gelmektedir. Etimolojik olarak siyaset, İbranice Kitab-ı Mukaddesteki sûs kelimesine dayandırılır. Sûs ise Bedevi toplumlarda “at”, “deve” gibi hayvanların terbiye edilmesini anlatır. Bu kavramın Batı dillerinde karşılığı da politikadır. Siyaset kavramına yönelik çok sayıda tanımların yapıldığı ve bu tanımların gerek lügat anlamı ve gerekse ıstılah anlamları bakımından birbirinde farklılık gösterdikleri söylenebilir. Ancak siyaset kavramına daha geniş bir perspektiften bakacak olursak şu şekilde bir tanımlama yapmak mümkündür. Siyaset, toplumun işlerini üzerine alma, yürütme, yönetme işi, insan topluluklarını yönetme sanatıdır. Siyasetin başka özelliklerine bakacak olursak, Siyaset kendine mahsus bir dil ile insanların kanaatlerini etkilemek, kanaati oluşmamış olanları kanaat sahibi kılmak ve sonunda onları taraftarlar safına almak amacını taşır. Böyle yaklaşıldığında siyasetin sorun çözme sanatı olmaktan çok, yönlendirme özelliği ortaya çıkmaktadır. Siyaset sanatında kitleleri ikna etme becerisi önemlidir. Siyaset belli bir dünya görüşünden yola çıkarak halkı yönetmek, bunun için bir organizasyon kurmak demek olduğuna göre fikir ve yönelişlerin de taşıyıcısı olmaktadır. Bu araştırmanın temel amacı da, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının cinsiyet türüne göre, siyaset kavramına ilişkin sahip oldukları algıları metaforlar aracılığıyla ortaya koymaktır. Metafor ise, Yunanca karşılığı “metapherein” sözcüğü “taşımak”, “aktarmak” anlamına gelirken günümüzde iki nesne, olay veya ilişki arasındaki mütenasip bağlantılar şeklinde ilişki kurularak yararlanılmaktadır. Metafor, üzerinde yoğunlaşmak, anlayamaya çalışmak istediğimiz nesneyi veya olguyu, başka bir anlam alanına ait olan kavramlar ağı ile ilişkilendirerek yeniden kavramlaştırmamızı, farklı açılardan görmemizi ve daha önceden gözden kaçan bazı durumları daha net görebilmemizi sağlar. Metaforları eğitim ve öğretim kavramlarından uzak olarak görmek doğru olmayacaktır. Metaforların eğitim ile iç içe olduklarını söylemek mümkündür. Metaforlar eğitimin çeşitli alanlarında kullanılabilmektedirler. Eğitim yönetiminde metaforlara müfredat geliştirme ve plânlamada; öğretim alanında da öğrenmeyi teşvik etme ve yaratıcı düşüncüyü geliştirmede başvurulmaktadır. Öğretmene eğitiminde ise metaforlar, öğretim uygulamalarını yönlendirmede ve öğretmenlerin modern eğitim anlayışındaki yerlerini belirlemede bir araç konumundadır. Bu araştırma Türkiye genelinde yapılmış bir araştırmadır. Türkiye genelinde dememizin sebebi her bölgeden bir il seçmiş olmamızdır. Araştırmanın çalışma grubunu, Malatya, Adıyaman, Sivas, Amasya, Antalya, Muğla ve Bursa illerinde 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 190’ı erkek, 150’si kadın olmak üzere toplam 340 sosyal bilgiler öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, Araştırma kapsamında yer alan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının “Siyaset..... benzer; çünkü.....” cümlesini tamamlamasıyla elde edilmiştir. Verilerin analiz edilmesi ve yorumlanmasında, içerik analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, gerek erkek, sosyal bilgiler öğretmen adayları gerekse kadın, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çoğunluğu, siyaseti “Materyal Çağrışımı Olarak Siyaset Kavramı” olarak gördükleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar sözcükler: Çağrışım, Öğretmen Adayları, Siyaset, Sosyal Bilgiler, Metafor

TURKEY IN SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES POLITICAL METAPHORİCALLY THEY HAVE THE ASSOCIATION FOR THE CONCEPT

Assist. Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü University, erolakademi@gmail.com
MA Student Murat SALUR, İnönü University, murat.salur.4949@gmail.com

ABSTRACT

When looking at the different retreats to human history almost in every period and there can be associated groups or groupings in the community is free of cost. These groups include an equality it is very difficult to talk about. Hence, directed and managed the clan always existed and their relationship is continuously. This is a result of an obligation. Because the conflicts in society, disputes minimized, and a certain society organize everyday life has the power to provide a flow of management and healthy should be can be associated. There is exactly one substitution in politics, so the State of the countrys future and manage society survivability by enabling of the conflicts and disputes have for a life away from, we can say that. SWS or sâsa derived from the root of politics, is a term derived from Arabic. The term; look to cultivate, manage, edit, in the English sense. Etymologically, the word Mukaddesteki is based on the Hebrew book sūs. Sūs is a Bedouin societies at, camel from being tamed animals like. This is the equivalent of the Western concept of language policy. Many of the definitions for the concept of politics and you need to of these definitions, dictionary meaning and differ in each other both in terms of the meanings of their reappearance. But politics to the concept from a broader perspective when we look at it this way it is possible to make an identification. Politics, society, work on their jobs making, execution, is the art of managing human communities. If we look at the other features of politics, Politics with a peculiar language to influence peoples opinion, and the opinion that the conviction did not occur at the end of the owner of them intended to get the ranks of fans. Thats when approaching the art of fixing a problem of politics, rather than routing property. The ability to convince the masses in the art of politics is important. Politics based on the people from a certain worldview, for that organization, so that it is a carrier of ideas and Marquez headed in. The main objective of this research, social studies teacher depending on the gender of the candidate, politics, they have relating to perceptions of concepts through metaphors. Metaphor is the Greek word metapherein means transfer, move in today when two objects, event or relationship by establishing a relationship in the form of mütenasip between links. Concentrate on trying to understand the metaphor, we want the object or phenomenon, the concepts that belong to another meaning associating again with conceptualizing our network, we see from different angles and in some cases previously overlooked more clearly görebilmemizi. Metaforları education and training as it would not be correct to see away from the concept. He hates me with training it is possible to say that they are nested. Metaphors can be used in various fields of education. She took to curriculum development and training in the management of metaphor; to promote learning and teaching in the field of developing creative thinking is referenced. Teacher training in teaching applications, routing the metaphors, and the modern teaching concept of teachers in position is a tool in determining this research is a survey made across Turkey. Thats why we say all across Turkey from the region is that we have selected a province. The research study group, Malatya, Adıyaman, Sivas, Amasya, Antalya, Muğla and the provinces of Bursa, 2016-2017 in the academic year of 190 men, for a total of 340 women 150 social studies teacher candidates. Research data, Research within the scope of the social studies teacher candidates Politics.....; because..... are obtained by completing the sentence. Analyzing and interpreting data, content analysis technique. According to the results of the survey, both male, social studies teacher candidates and the majority of female teachers, social studies, politics material as a Political Concept Connotation emerged from what they see as.

Key Words: Candidates, Politics, Social Studies, Teachers Association, Metaphor

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ ADAYLARININ TÜRK EĞİTİM TARİHİ DERSİNE YÖNELİK DÜŞÜNCELERİNİN BELİRLENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Ramazan ALABAŞ, Kastamonu Üniversitesi, ramazanalabas@gmail.com

ÖZET

Türk Eğitim Tarihi dersi, öğrencilere eğitimin farklı konularına ilişkin tarihsel düşünme ve geçmişteki eğitim anlayışları ve uygulamaları ile ilgili yorumlar yapabilme becerisini kazandırma yanında öğrencilerin günümüzün eğitimsel gelişmelerine tarihsel süreklilik açısından bakabilmelerine katkılar sağlayan bir derstir. Bir öğretmenin temel eğitimsel kavramları değerlendirebilmesi ve bu değerlendirme ışığında karşılaştığı eğitimsel durumları yorumlayabilmesi için yeterli seviyede eğitim tarihi bilgisine sahip olması gereklidir. Dolayısıyla Türk Eğitim Tarihi dersi ülkemizdeki öğretmen eğitimi programlarının önemli bir parçası olarak görülmektedir. Öğretmen yetiştiren kurumlarımızda okutulmakta olan bu ders ile Türk eğitim tarihinin farklı dönemlerindeki eğitim anlayışları çeşitli açılardan ele alınmaktadır. Sosyal bilgiler öğretmeni yetiştirme programından istenilen verimin alınabilmesi için ise dersten amaçlananlar yanında derse ilişkin görüşler, dersin içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme boyutlarının sürekli olarak etkililiğinin artırılması gerekir. Bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersine ilişkin düşüncelerinin ortaya çıkarılmasına ilişkin durum belirleme niteliği taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersine yönelik düşüncelerinin belirlenmesidir. Çalışma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcı grubunu bir devlet üniversitesi eğitim fakültesinde öğrenim gören ve amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen 42 sosyal bilgiler öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde gönüllülük esasına göre hareket edilmiştir. Verilerin toplanmasında uzman görüşleri alınarak hazırlanan “Sosyal Bilgiler Öğretmeni Yetiştirme Programlarında Türk Eğitim Tarihi Dersine İlişkin Görüşme Formu” kullanılmıştır. Bu veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formudur. Sözü edilen “Türk Eğitim Tarihi Dersine İlişkin Görüşme Formu” sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının Türk eğitim tarihine yüklediği anlamlar, Türk eğitim tarihinin konuları ve dersin yararlılığı hakkında düşüncelerini belirlemeye yöneliktir. Her bir öğrenci ile yapılan görüşme kaydedilmiş ve kâğıda aktarılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi yaklaşımları ile çözümlenmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için araştırmada elde edilen bulgular iki farklı araştırmacı tarafından ayrı ayrı değerlendirilerek, kodlar ve temalar belirlenmiştir. İçerik analizleri sonucunda oluşturulan temalar, sosyal bilgiler öğretmeni adaylarından elde edilen verilerle doğrudan alıntılar yapılarak desteklenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının, Türk Eğitim Tarihi Dersine yükledikleri anlamlar, Türk Eğitim Tarihi dersinde gerekli buldukları konular ve sosyal bilgiler öğretmeni yetiştirme programında Türk Eğitim Tarihi dersinin olmasını yararlı bulma durumları olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Türk Eğitim Tarihi dersi sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının çoğu için önemli bir ders olarak görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine göre dersin konularına ilişkin akla ilk gelenler, kurumlar olarak “medrese ve Enderun”, kişiler olarak “Farabi ve İbn-i Sina” uygulamalar olarak da “Türklerde eğitim sistemleri (İslamiyet’ten önce ve sonra)” olmuştur. Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç ise araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının tamamına yakını eğitimi aldıkları sosyal bilgiler öğretmeni lisans programlarında Türk Eğitim Tarihi dersi olmasını yararlı görmeleridir. Katılımcıların dersi yararlı bulma ile ilgili gerekçelerinde ise üst sıralarda “tarihimizdeki eğitim hakkında bilgi sahibi olma, geçmişteki eğitimciler hakkında bilgi sahibi olma, bilim ve eğitim ile ilgili tarihimizdeki uygulamalar hakkında bilgi sahibi olma, eğitim politikalarının devlet için önemi, geçmişteki eğitim kurumlarımız ve eğitimdeki güncel uygulamaların kavranması” ifadeleri yer almıştır. Araştırmada elde edilen bir diğer sonuç da çalışmaya katılan sosyal bilgiler öğretmeni adaylarına göre, sosyal bilgiler öğretmeni yetiştirme programında Türk Eğitim Tarihi dersi müfredatı içinde sosyal bilgilerin tarihi ile ilgili konulara da yer verilmesi görüşünün dile getirilmesidir.

Anahtar sözcükler: Dersin Yararlılığı, Sosyal Bilgiler Öğretmeni Adayı, Sosyal Bilgiler Öğretmeni Yetiştirme Programı, Türk Eğitim Tarihi Dersi

DETERMINATION OF THE OPINIONS OF PROSPECTIVE SOCIAL STUDIES TEACHERS' TOWARDS HISTORY OF TURKISH EDUCATION COURSE

Assist. Prof. Dr. Ramazan ALABAŞ, Kastamonu University, ramazanalabas@gmail.com

ABSTRACT

The History of Turkish Education course is a course helping students see the current educational developments in terms of historical continuity in addition to bringing students in having the ability to comment on the perception and the practice of education, and the ability to think historically about different subjects of education. A teacher must have a basic level of understanding about history of education to be able to evaluate main educational concept as well as assessing circumstances surrounding him/her. Therefore, History of Turkish Education course is an important part of teacher education process in our country. By means of this course, taught in education faculties training teachers, the comprehension of education in different periods of history of Turkish education are dealt with various aspects. In order to get the desired productivity of the course in social studies teacher training program, it is necessary to develop continuously the opinions towards course, content, the learning and the teaching process and the extent of evaluation in addition to the aims of the course. This study, therefore, aims to determine the ideas of the prospective social studies teachers' training courses related to the History of Turkish Education. The aim of this study is to reveal prospective social studies teachers' opinions towards History of Turkish Education course. This study was carried out case study method that is one of the qualitative research methods. The participants of the study were 42 prospective social studies teachers studying at the faculty of education at one of state university in Turkey, determined by using purposeful sampling strategy. "Regarding the History of Turkish Education course in Social Studies Teacher Training Programs" was developed to collect data based on expert opinion. This form is semi-structured interview form developed by the researcher. Mentioned form includes interview questions that comprehension of prospective social studies teachers' about history of Turkish education, subjects of history of Turkish education and utility of course. Each interview that is done by each student is recorded and transcribed. The collected data were analyzed with descriptive and content analysis. In order to provide reliability of the study, obtained data were evaluated by two different researchers and codes and themes were determined. The themes were supported through direct quotations from prospective social studies teachers' utterances. The findings got in the research are evaluated under three headlines; the perception which the prospective social studies teachers' have about the Turkish education history, the topics they see as utility in Turkish Education History course and how utility the prospective social studies teachers find the Turkish education history course to be in social studies teacher training programs. The results showed that History of Turkish Education is an important course for almost all the prospective social studies teachers' attending to the research. According to the views of the participants, subject of the course is considered, "madrasa and Enderun school" as institutions, "Farabi and Ibni Sina" as persons and "education systems in Turks (before and after Islam)" as applications is the one of the first issue that comes to mind. Another result got in the research is that almost all the prospective social studies teacher attending to the research see the Turkish Education History course to be in the undergraduate education programs they follow as useful. In the reasons why the participants find the course as useful, having knowledge about the education in the past, having knowledge about the educators in the past, learning from the past experiences about science and education, the importance of education policies to the state, educational institutions in the past and conceptualizing the current educational implementations" are on the top level as expressions. Another result got in the research is that prospective teachers attending to the research see the issues about history of social studies should be take place in social studies teacher training programs.

Key Words: Utility of Course, Prospective Social Studies Teacher, Social Studies Teacher Training Program, History of Turkish Education Course

TARİH DERS KİTAPLARINDA XVII. YÜZYIL OSMANLI DEVLETİ KONULARININ ANLATIMI (1932 VE 1956 TARİH DERS KİTAPLARI)

Okutman Mehmet Alper CANTİMER, Sakarya Üniversitesi, mcantimer@sakarya.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Togay Seçkin BİRBUDAK, Gazi üniversitesi, tsbirbudak@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, Osmanlı tarihinin günümüzde ders kitaplarında arayış yılları olarak adlandırılan fakat Cumhuriyetin ilanından bugüne tarih ders kitaplarında “duraklama dönemi” diye adlandırılan XVII. yüzyıl Osmanlı tarihi gelişmelerinin ders kitaplarında görünümüne dair olacaktır. Cumhuriyet’in getirdiği yeni tarih öğretiminin yansıdığı iki ders kitabı karşılaştırmalı bir şekilde incelenecektir. Bilindiği üzere, Mustafa Kemal Atatürk’ün isteğiyle kurulmuş olan Türk Tarih Tetkik Cemiyeti, Osmanlı’dan kalmış ve Cumhuriyet’in ilk yıllarında halen okutulmakta olan lise tarih ders kitaplarının yerine, 1932’den itibaren yeni bir program hazırlamış, yeni ders kitapları önermiştir. Günümüze kadar da ilk günden itibaren hazırlanan, basılan, dağıtımı yapılan tarih ders kitaplarında bu ilk kitapların etkisi sürekli görülmüştür ve görülmektedir. Öğrenme ortamları ve materyalleri açısından değerlendirildiğinde ders kitapları öğretmen ile birlikte ülkemizdeki en önemli seçeneği oluşturmaktadır. Ders kitapları eğitimin zorunlu uygulamalarının başladığı XIX. yüzyıldan itibaren kazandığı önemi hemen hemen hiç kaybetmemişlerdir. Türkiye’de ortaöğretim tarih derslerinin işlenişinde en değerli kaynak ders kitaplarıdır. Zorunlu eğitimin başlangıcından itibaren vatandaşlık eğitiminin bir parçası olarak görülen tarih derslerinde, devletin tarih görüşünün yansımaları, ders kitapları üzerinden öğrencilere aktarılmaktadır. Osmanlı devleti altı yüz yıllık tarihi içerisinde pek çok ve birbirinden farklı tarihi içeriğe sahip dönemler geçirmiştir. Kuruluş, yükselme, duraklama, gerileme ve dağılma olarak genel bir kategorizasyona tabi tutulan bu devirler içerisinde, duraklama ilginç özellikleri bünyesinde barındırmaktadır. Ağırlıklı tarih ders kitaplarına hâkim olan siyasi tarihi anlatımı içerisinde duraklama devri olarak adlandırılan bu dönem içerisinde Osmanlı Devleti Doğu ve Batı’da en geniş sınırlara sahip olmuştur. Kalemîyenin ve Osmanlı bürokratik düzenine giden yapının oluştuğu bu dönemde, toplumsal huzursuzluklar yönetim anlamında ciddi sorunlar doğurmuştur. En çok padişahın değiştiği bu dönemde yine saray kadınların yönetim üzerindeki gücü göze çarpmakta ve ilk kez Osmanlı padişahlarından birisi yeniciler tarafından katledilmektedir. Avrupa’nın coğrafi keşiflerle değişime uğradığı, aydınlanma çağına girdiği XVII. yüzyılda Osmanlı idaresi kuruluş devri dinamiklerini yakalamaya ve yükselme dönemindeki parlak günlerine geri dönüşü yaşamaya çalışmaktadır. Bu yüzyıl, Osmanlı toplumu ve yöneticileri arasında da ıslahat, reform gibi kelimelerin zikredildiği bir dönemdir. Devrin padişahlarından II. Osman, IV. Murat yenilikler yapmaya çalışırken, III. Murat ve I. İbrahim gibi isimler mevcut düzen içinde yöneticilik yapmayı tercih etmişlerdir. Bozulan tımar sistemi ve toprak düzeni üzerine Ayn- ı Ali, Sofyalı Ali Çavuş gibi isimler, bunun zararlarını ve çözüm önerilerini anlatmaya çalışırken, Kınalızade Ahlak-ı Alai’yi yazmıştır. Çünkü bu yüzyıl İstanbul’daki iktidar mücadelelerinin yanına Anadolu’da Celali adlı seri isyanların eklendiği bir dönemi ifade etmektedir. Duraklama dönemi bir yanda Tarhuncu Ahmet Paşa ve Köprülü sülalesi gibi düzeni sağlamaya dönük adımlarla diğer yanda Kuyucu Murat Paşa gibi şiddet yanlısı tedbirlerle hareket eden devlet yöneticilerinin bulunduğu bir devirdir. Bu arada Avrupa’da ordu düzeninin değişimi ve Osmanlı’nın bunun gerisinde kalması gibi durumlar dikkat çekicidir. Askeri, siyasi, yönetim ve bilim alanında bu kadar çok değişimin, gelişimin söz konusu olduğu bu dönemde saray ortamı dışında Osmanlı toplumunun kültürü, sosyo- ekonomik durumu nasıldı? sorusunun cevabını ilgili dönem tarih ders kitaplarında bulmak mümkün görünmemektedir. Çalışmanın yöntemi, tarih temelli içerik analiz incelemesidir. Bu amaçla Türkiye’de 1932 ve 1956 lise tarih ders kitapları, doküman analizi tekniğiyle incelenecektir. İlgili ders kitaplarında Osmanlı duraklama dönemi konuları ile ilgili ifadeler aranacaktır. İnceleme sonuçları doğrudan alıntılanan metin ya da görsel unsurlar üzerinden sunulacaktır. Nitel araştırmalarda, metnin kendisi de bir analiz nesnesi olarak üzerinde çalışılabilir bir veri olarak değerlendirilir. Veriler içinde temalara en çarpıcı biçimde katkı sağlayan cümleler aynen alınarak cümlelerin hem içerik hem de söylem çözümlemesi yapılmaya çalışılacaktır. Belirlenen temalar çerçevesinde metinler içerisinde analiz sonrası araştırma bağlamındaki vurgulayıcı ifadeler kodlanacak ve ilgili dönemin Osmanlı tarih algısı, ders kitaplarına Osmanlı duraklama devrinin yansıması sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Duraklama Dönemi, Osmanlı Tarihi, Tarih Ders Kitapları

IN HISTORY TEXTBOOKS NARRATIVE OF THE OTTOMAN STATE OF THE XVII TH CENTURY (TEXTBOOKS OF HISTORY OF 1932 AND 1956)

Lecturer Mehmet Alper CANTİMER, Sakarya University, mcantimer@sakarya.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Togay Seçkin BİRBUDAK, Gazi university, tsbirbudak@gazi.edu.tr

ABSTRACT

This research is based on the fact that the history of Ottoman history is now called the years of pursuit in textbooks, unproductive period history developments in textbooks. The two textbooks reflected in the new history teaching brought by the Republic will be examined comparatively. As it is known, the Turkish Historical Society, founded by Mustafa Kemal Atatürk, proposed a new course book from 1932 instead of the high school history textbook which was left from the Ottoman Empire and was still being taught in the first years of the Republic. The effects of these first books are constantly seen and seen in history textbooks which are prepared, published and distributed as from the first day. When evaluated in terms of learning environments and materials, textbooks together with the teacher constitute the most important option in our country. The textbooks began with the mandatory application of education XIX. They have almost never lost the prosperity they have earned since the beginning of the century. The most valuable resource in the processing of secondary education history lessons in Turkey is textbooks. In the history lessons, which are seen as a part of citizenship education since the beginning of compulsory education, the reflections of the state view of history are transferred to the students through textbooks. During the six hundred years of history, the Ottoman state has passed through periods with many different historical backgrounds. In these periods, which are subjected to a general categorization as establishment, rise, unproductive, regression and dispersion, the unproductive period contains interesting features. During this period, where the unproductive in the political history narration dominated the weighted history textbooks, the Ottoman State had the widest borders in the East and the West. In this period when the work of Kalemîye and the Ottoman bureaucratic regime took place, social unrest caused serious problems in terms of administration. In this period when the sultan changed most, the power of the palace women on the administration is striking and for the first time one of the Ottoman sultans is massacred by the newcomers. Europe is changing with geographical discoveries, entering the age of enlightenment in the XVII th century the Ottoman administration is trying to capture the founding dynamics of the founding and return to its bright days of ascension. This century is a period in which the words such as improvement and reform are mentioned between the Ottoman society and its administrators. Sultans of the period II. Osman, IV. Murat was trying to make innovations, III. Murat and I. Ibrahim preferred to manage within the existing order. When Ayn-Ali and Sofyalı Ali Çavuş wrote about the disorganized grooming system and territorial arrangement, and the proposals for their harm, Kınalızade was writing the Ahlak- ı Alai. Because this century represents a period in Anatolia where serial rebellions called Celali were added to the struggles of power in Istanbul. The period of stagnation is a period in which the state administrators such as Kuyucu Murat Paşa who act with violent measures, and others, looking future with order such as Tarhuncu Ahmet Paşa and Köprülü ancestry. In the meantime, such as the change of army order in Europe and the Ottomans behind it are striking. How was the culture, socio-economic status of the Ottoman society beyond the palace environment in this period when so many changes and developments in military, political, administrative and scientific fields were concerned? It is not possible to find the answer of the question in the textbooks of the relevant period. The method of working is a history based content analysis review. For this purpose, 1932 and 1956 high school history textbooks will be examined in Turkey using document analysis technique. Expressions related to the Ottoman pause period topics will be sought in the relevant textbooks. The results of the examination will be presented directly through quoted text or visual elements. In qualitative research, the text itself is regarded as a workable data as an analysis object. The most striking contributors to the themes are taken in the same way and the content and discourse analyzes will be tried to be done. Within the framework of the themes highlighted, emphasizing expressions in the context of the research will be coded after the analysis and the reflection of the Ottoman pause period will be presented to the Ottoman history perception and textbooks of the relevant period.

Key Words: Ottoman History, Stagnation Period, History Textbooks

UZAKTAN EĞİTİMLE ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ DERSİNİN İŞLENİŞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYI GÖRÜŞLERİ: CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Osman Kubilay GÜL, Cumhuriyet Üniversitesi, kubilaygul@gmail.com
Uzman Ayşegül YILMAZER, Cumhuriyet Üniversitesi, aysegulylmzr@gmail.com

ÖZET

Uzaktan eğitim, en temel anlamıyla, eğitim veren ile eğitim alan kişilerin yüz yüze iletişim kurmadığı, aralarında fiziksel olarak uzaklıkların bulunduğu bir süreçtir. Daha kapsamlı bir tanımla; uydu, video, ses, grafik, bilgisayar, çoklu ortam teknolojisi gibi araçların yardımıyla, eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılması olarak ifade edilebilmektedir. 1728 yılında Boston gazetesinde mektupla steneografi dersleri verilmesi ile başlayan süreç, iletişim alanında yaşanan hızlı gelişmeler ile ivme kazanmıştır. Mektupla eğitimin yerini 1933'te televizyon almıştır. İnternetin evlere kadar ulaşması sayesinde, bilgisayar vasıtasıyla internette uzaktan eğitim verilmeye başlanmıştır. 1995 yılında sanal sınıf fikrinin doğması uzaktan eğitimin dönüm noktalarından birisi olmuştur. Günümüzde dünya üzerindeki pek çok üniversite, öğrencilerine uzaktan eğitim imkânı sunarken, Türkiye uzaktan eğitimin gelişim sürecini geriden takip etmiştir. Üzerinde pek çok tartışma yapılmış olsa da ilk olarak 1960 yılında meslek okulu mezunlarına üniversite eğitimi alma şansı tanımak amacıyla mektupla öğretim yapılmaya başlanmıştır. Fakat Türkiye'deki en önemli adım, 1983 yılında Anadolu Üniversitesi bünyesinde Açıköğretim Fakültesi'nin kuruluşu olarak kabul edilebilir. Bu gelişmeyi, açık liseler ve diğer üniversitelerin açtığı Açıköğretim Fakülteleri takip etmiştir. 2005 yılında Yüksek Öğretim Kurumu bünyesinde oluşturulan Uzaktan Eğitim Komisyonu, Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitime geçmesi konusunda cesaret verici bir gelişme olmuştur. Günümüzde üniversitelerin pek çoğu özellikle servis dersler olarak isimlendirilen ve okudukları fakülte ve bölüm fark etmeksizin bütün üniversite öğrencilerin almak zorunda olduğu, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili ve Enformatik, derslerini uzaktan eğitim ile vermeye başlamıştır. Uzaktan eğitim sayesinde, bir öğretim elemanının öğrenci sayısından bağımsız olarak eğitim verebilmesi, dersleri sınıflarda takip etme imkânı bulamayan öğrencilerin bilgiye daha kolay ulaşır hale gelmesi, yaşam boyu eğitim sağlanabilmesi, eğitim maliyetinin düşmesi, öğrenciler arasında fırsat eşitliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Uzaktan eğitimin faydaları yanında sınırlılıkları da mevcuttur. Klasik tarzda eğitim almaya alışmış olan öğrencilerin bireysel çalışma konusunda yeterli çabayı göstermemeleri, öğretmen-öğrenci arasında birebir iletişim kurma kuramaması, öğrencilerin eğitimin verildiği iletişim araçlarına ulaşmada yaşadıkları sıkıntılar, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yabancılıkları bu sınırlılıklar arasında sayılabilir. Uygulamanın hedeflerinin gerçekleştirilmesi, süreçte karşılaşılabilecek sorunların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin sunulmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Cumhuriyet Üniversitesi'nde uygulanmaya başlanan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesi araştırma konusunun oluşmasına kaynaklık etmiştir. Bu araştırmanın amacı, uzaktan eğitimle Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi alan 1. Sınıf öğrencilerinin dersin işlenişine ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda; 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören altı ana bilim dalından (Okul Öncesi, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler, İlköğretim Matematik, Türkçe ve Sınıf Öğretmenliği olmak üzere) 1. Sınıf öğrencileri araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmada, nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında, araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Formda; Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, dersinin uzaktan eğitimle etkili ve verimli işlenip işlenmediğine, bu süreçte derste kullanılan öğretim yöntem-tekniklerinin, materyallerin ve öğretmen-öğrenci etkileşiminin uygulamadan etkilenip etkilenmediğine ilişkin soruların yanı sıra Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin neler olabileceğine yönelik sorulara yer verilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlemesinde, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda; derslerin beklenen verimlilikte yürümediği, farklı öğretim yöntem tekniklerinin ve materyallerin kullanılma imkânının kısıtlandığı, öğretim elemanı-öğrenci ilişkisinin yüz yüze eğitim kadar etkili olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: : Uzaktan Eğitim, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Öğretmen Adayı

THE VIEWS OF CANDIDATE THEACHERS REGARDING THE STUDYING OF ATATÜRK PRINCIPLES AND REVOLUTION HISTORY COURSES BY DISTANCE EDUCATION

Assist. Prof. Dr. Osman Kubilay GÜL, Cumhuriyet University, kubilaygul@gmail.com
Expert Ayşegül YILMAZER, Cumhuriyet University, aysegulylmzr@gmail.com

ABSTRACT

Distance education is, in its most basic sense, a process in which the trainee does not communicate face-to-face with the trainee, but is physically distanced between them. A more comprehensive definition; Satellite, video, audio, graphics, computer, multimedia technology, etc., to reach the distant students. The process that started with letter with stenography lessons in Boston in 1728, gained momentum with rapid developments in communication. In 1933, it received television education. When internet reaching up to the houses, distance education from the internet has started to be provided through the computer. The birth of the idea of virtual class in 1995 was one of the turning points of distance education. While many universities around the world today offer distance education to their students, Turkey has followed the developmental process of distance education. Although there have been many discussions on the subject, in the year 1960, teaching with letters was begun to give vocational school graduates a chance to get university education. However, the most important step in Turkey can be accepted as the establishment of the Açık Öğretim Fakültesi in 1983 in Anadolu University. This development has been followed by Open High Schools and Open Education Faculties opened by other universities. Established in 2005 within the framework of the Higher Education Institution, the Distance Education Commission has been an encouraging development for distance education of universities in Turkey. Today, most of the universities have begun to offer distance learning courses, especially Atatürks Principles and History of Revolution, Turkish Language and Informatics, which are called as service lessons and all university students have to take it without regard to the faculties and departments they are studying. Through distance learning, it is aimed that an instructor can provide education independently of the number of students, that the students who can not find the lessons in classes can reach the information more easily, they can provide life-long education, decrease the cost of education and equality of opportunity among the students. Distance education has benefits as well as limitations. These limitations include the inability of students to get used to classical training, the lack of individualized communication between teacher and student, the difficulties they may have in reaching the communication tools in which the students are trained, and the distance education outsiders of their students and instructors. The realization of the objectives of the application, the identification of problems that can be compared in the process, and the presentation of solution proposals are thought to contribute to the field. The presentation of Atatürks Principles and Revolution History course, which was started to be implemented in the fall semester of 2016-2017 academic year, through distance education has been a source of research in Cumhuriyet University. The aim of this research is to reveal the opinions of the first year students who took Atatürk Principles and Revolution History course in distance education. In this direction; In the fall semester of the 2016-2017 academic year, the first grade students form a study group of six main science departments (Pre-school, Science, Social Studies, Elementary Mathematics, Turkish and Classroom Teaching) who are studying at Cumhuriyet University Education Faculty. Qualitative research model was used in the research. The collection of data utilized a semi-structured interview form created by researchers. In the form; Atatürks Principles and History of Revolution, whether the course is being worked effectively and productively with distance education, questions about whether the teaching method-techniques, materials and teacher-student interaction used in this process are affected by the application, and what are the problems experienced in the processing of Ataturks Principles and Revolution History with distance education And questions about what the proposed solutions to these problems might be. In the analysis of the obtained data, content analysis method was used. In line with the opinions of the teacher candidates; It has been determined that the courses do not work with expected efficiency, the possibility of using different teaching method techniques and materials is limited and teaching staff-student relationship is not as effective as face-to-face training.

Key Words: Distance Education, Teacher Candidate

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİJİTAL YERLİLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Arş.Gör. Mesut TÜRK, Anadolu Üniversitesi, mesutturk@anadolu.edu.tr
Doç.Dr. Işıl KABAKÇI YURDAKUL, Anadolu Üniversitesi, isilk@anadolu.edu.tr

ÖZET

Yeniçağın öğreneni tanımlamak için birçok kavram kullanılmaktadır. Bu kavramlardan biri olan “Dijital Yerli” kavramı, günümüz öğrencilerinin teknoloji çağında doğmaları nedeniyle, bilgisayar, tablet, akıllı telefonlar, sosyal ağlar, web tabanlı uygulamalar gibi birçok dijital araç tarafından zenginleştirilen bir dil kullanmalarına vurgu yapmaktadır. Bu bağlamda yeniçağın öğrenenlerinin sadece yaşları değil, öğreneme karakteristikleri de “Dijital Göçmen”lerden farklıdır. Dijital göçmenler, teknolojiyle sonradan tanıştıkları için teknoloji kabul ve kullanımlarında sorunlar yaşamaktadırlar. Teknoloji kullanımını bir risk olarak görmektedirler. Dijital yerlilerin ise bilgisayar ve internetle çevrili bir ortamda büyüdükleri için yeni teknolojilere uyum sağlamakta ve kullanmakta doğal bir yetenek kazandıkları ifade edilmektedir. Benzer şekilde “Y kuşağı”, “Z” kuşağı, “Net Generation”, “Millennials” gibi kavramlar da yeniçağın öğreneni tanımlamaktadır. Bu kavramların ortak noktaları, yeniçağın öğrenenlerinin teknoloji odaklı bir öğrenen karakteristiğine sahip olduğunu vurgulamalarıdır. Alanyazında dijital yerlilerin eş zamanlı birçok iş yapabildikleri, metinlerdense grafik kullanmayı tercih ettikleri, sonuca hızlı ulaşmayı istedikleri ve ciddi işlerdense oyunları tercih ettiklerini belirtilmektedir. Bununla birlikte yeniçağın tüm öğrenenlerinin bilgisayar ve internet gibi bilgi ve iletişim teknolojilerine yüksek oranda erişim imkânına sahip olmadığı söylenebilir. Bu noktada bilgi ve iletişim teknolojisi araçlarına sahip olmamanın ve internete erişememenin dijital yerli olmanın önündeki en önemli engellerden biri oldukları ifade edilebilir. Ayrıca öğrencilerin öğrenim görmekte olduğu bölümlere göre de teknoloji kullanım durumlarının değişebileceği ifade edilmektedir. Örneğin fen bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin, sosyal bilimlerdeki öğrencilerden daha fazla teknoloji kullandıkları belirtilmektedir. Bu kapsamda sosyal bilimlerde öğrenim gören öğrencilerin teknoloji kullanımlarına ve öğrenen özelliklerine ilişkin daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Her geçen gün dijitalleşmekte olan toplumda, vatandaş yetiştirmede büyük sorumlulukları bulunan sosyal bilgiler öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının, çağı ve toplumu anlamak adına bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaları önem arz etmektedir. Toplumun gelecekteki görünümü ile sosyal bilgiler eğitiminin etkililiği arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır. Dijital vatandaşları sosyal bilgiler öğretmenleri yetiştirmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dijital yerlilik düzeylerinin incelenmesidir. Veri toplama süreci devam eden çalışma, genel tarama modellerinden tekil tarama modeline göre desenlenmiştir. Bu model belirli bir kitlenin (grup, kurum vb.) belirli bir konu hakkındaki düşüncelerini öğrenmek, onların içinde bulundukları koşulları betimlemek için kullanılmaktadır. Veriler bir devlet üniversitesinin sosyal bilgiler eğitimi bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının katılımıyla toplanmaktadır. Çalışmada Teo (2013) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlama çalışması Teo, Kabakçı Yurdakul ve Ursavaş (2016) tarafından gerçekleştirilen Dijital Yerli Değerlendirme Ölçeği (DNAS) kullanılmaktadır. Yedili likert yapısının kullanıldığı ölçekte, 21 madde ve dört faktör bulunmaktadır. Bu faktörler, “teknolojiyle beraber büyüme”, “çoklu görevlerde rahatlık”, “iletişim sırasında grafiklere bağlı kalma”, “anlık ödüllere başarma”dır. Ölçekle beraber, katılımcılardan sınıf, yaş, cinsiyet, not ortalaması ve günlük internet kullanım sürelerine ilişkin demografik bilgilerde toplanmaktadır. Veri toplama süreci sona erdiğinde, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dijital yerlilik düzeylerine ilişkin bulgular madde ve faktörlere göre betimsel olarak (frekans, ortalama vb.) sunulacaktır. Ayrıca sınıf, yaş, cinsiyet, not ortalaması ve günlük internet kullanım süreleri gibi değişkenler aracılığıyla t-testi ve anova testleri işe koşularak çoklu karşılaştırmalar yapılacaktır. Çalışmanın sonuçlarının sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma durumları yansıtması ve bununla beraber dijitalleşme sürecinde meydana gelen öğrenen özelliklerini betimleyecek olması açısından alanyazına katkı sağlayacaktır. Ayrıca, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının teknoloji kabul ve kullanımlarına yönelik gelecek çalışmalar için uygulama önerilerinden bulunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Dijital Yerli, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Teknoloji Kullanımı

AN ANALYSIS OF PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' DIGITAL NATIVITY IN RELATION TO VARIOUS VARIABLES

Res.Assist. Mesut TÜRK, Anadolu University, mesutturk@anadolu.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Işıl KABAKI YURDAKUL, Anadolu University, isilk@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

There are many definitions to describe new age's learners. They all emphasize that new age's learners have grown up with information and communication technologies such as computers, tablets, mobile phones, social networks and other web based application, and are naturally proficient with new digital technologies and environment, while older people will always be a step behind/apart in their dealings with the digital technologies. Metaphorically, digital native and digital immigrant terms have used to explain rapid technological changes in the digital age. Similarly, "Generation Y", "Generation X", "Net Generation" and also "Millenials" concepts refer new age learners. Each of concepts describing this new age learners with it some distinct features but in general the terms are used interchangeably. Digital natives like to parallel process and multi-task, they prefer their graphics, they thrive on instant gratification and frequent rewards and they prefer random access (like hypertext) and games to "serious" work while digital immigrants have trouble to use technology. Digital immigrants, who have encountered digital technologies later in life, are thought to be more challenged by technology, showing less technological affinity and literacy than new generations. It is also hard to call, all the young people as digital native. Because there is a gap in information and communication technology accessibility. Furthermore, technology use can be differ in social and engineering fields. In this context, further research on the use of technology and learning characteristics of students in social sciences is needed. Social studies teachers, who have notable responsibilities to educate citizens, have to use the information and communication technologies in order to understand the digital society. There is a significant relationship between the future appearance of society and the effectiveness of social studies education. With this context, it was aimed to investigate pre-service social studies teachers' digital nativity. The research has been designed as a survey study. Participants consist of a state universities social studies students in all grades. Data collecting is still in progress. Digital Native Assessment Scale (DNAS) which was developed by Teo (2013) and adopted in Turkish by Teo, Kabakı Yurdakul ve Ursavaş (2016), is used for gathering the data. The scale has been developed as a reliable and valid scale through relevant exploratory and confirmatory analyses. The scale has 21 items, 7-point Likert scale with 1 'strongly disagree' and 7 'strongly agree' and four factors. The four factors are: Grow up with technology, Comfortable with multitasking, Reliant on graphics for communication, Thrive on instant gratifications and rewards. Furthermore three demographic questions (age, gpa, daily internet usage) are asked in the data collecting instruments. In analysis part, firtsly descriptive results for student demographics and digital nativeness scores will presented, and then t-tests and anova analysis will be performed between demographic variables. It is expected to contribute by reflecting pre-service social studies teachers' technology use and implementation suggestions.

Key Words: Dijital Yerli, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Teknoloji Kullanımı

DÜNYA BİLİM VE TEKNOLOJİ MİRASININ FARKLI ÜLKELERİN SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINA YANSIMASI ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME

Doç.Dr. Yasin DOĞAN, Adıyaman Üniversitesi, doganyasin_55@hotmail.com
Uzman Ferhat KURT, MEB, fkurt02@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler, sosyal bilimlerin birçok farklı alanından beslenen ve bu alanlara ilişkin bilgi, beceri ve tutumları kazandırmayı hedefleyen bir öğretim programıdır. Bu hedeflerden biri de tarihsel süreç içerisinde birey ve toplumların yaşamında önemli etkilere yol açan bilim ve teknoloji tarihi konularının öğretimidir. Toplumların istediği nitelikte ve donanımlı bireyler yetiştirmeye olanak sağlayan sosyal bilgilerde, bu hedefi gerçekleştirmek için ders kitaplarında bilim ve teknoloji tarihi konularına yer verilmiştir. Bununla birlikte daha nitelikli bir bilim ve teknoloji tarihi öğretimi için bu tarihe çeşitli düzeylerde katkıları olan farklı toplumların bakış açılarının ortaya konulması gerekmektedir. Çalışmada bu bakış açılarını ortaya koymak amacıyla Türkiye, Suriye Fransa ve ABD sosyal bilgiler ders kitapları incelenmiştir. Bu çalışma nitel araştırma tekniklerinden doküman analizi ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin elde edilmesi ve analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Çalışmada Türkiye 4-7. sınıf sosyal bilgiler ders kitapları ile Suriye, ABD ve Fransa'da ortaokula denk gelen sınıf düzeylerinde okutulmakta olan sosyal bilgiler ders kitapları ele alınmıştır. Ele alınan ders kitaplarının bilimsel ve teknolojik gelişmeler, tarihsel dönemler, bilim insanı/mucitler, uygarlıklar/devletler gibi bilim ve teknoloji tarihine ait öğeleri yansıtmaları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ardından ders kitapları arasında kıyaslamaya gidilmiştir. Sonuç olarak dört ülkenin ders kitaplarında farklı tarihsel dönemlere ait çeşitli bilimsel ve teknolojik gelişmelere yer verildiği tespit edilmiştir. Suriye ders kitabı 88 gelişme ile en fazla, Fransa ders kitabı ise 51 gelişme ile en az sayıda bilimsel ve teknolojik gelişmeye yer veren ders kitapları olmuştur. Ülkelerin sosyal bilgiler ders kitaplarında bilimsel ve teknolojik gelişmelere yer verilirken tarihsel dönemlerde belirli uygarlık/devletlere bu uygarlık/devletlere mensup bilim insanı/mucitlerde odaklanmalar olduğu göze çarpmaktadır. İlk Çağ döneminde Türkiye ve Suriye sosyal bilgiler ders kitaplarında Mısır ve Mezopotamya uygarlıklarına ağırlık verilirken Fransa ve ABD sosyal bilgiler ders kitaplarında ise Antik Yunan uygarlığına ait bilimsel ve teknolojik gelişmelere yer verilmiştir. Orta Çağ döneminde dört ülkede de Türk-İslam uygarlığına ağırlık verilmiştir. Bununla birlikte Yeni Çağ ve Yakın Çağ dönemlerinde Avrupa'da meydana gelen gelişmelere ağırlık verilmiştir. Ders kitaplarında bilimsel ve teknolojik gelişmeleri desteklemek amacıyla kullanılan görsel sayıları bakımından Türkiye sosyal bilgiler ders kitaplarında 49, Suriye ders kitabında 16, Fransa ders kitabında 12 ve ABD ders kitabı 10 görsel kullanılmıştır. Ülkelerin sosyal bilgiler ders kitaplarında tarihsel süreç içerisinde bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yaşandığı farklı uygarlıklar/devletlere yer verilmiştir. Türkiye ve Fransa sosyal bilgiler ders kitaplarında 8'er farklı, ABD sosyal bilgiler ders kitabı 7 farklı ve Fransa sosyal bilgiler sosyal bilgiler ders kitaplarında ise 5 uygarlık/devlete yer verilmiştir. Ders kitaplarında aynı zamanda bilimsel ve teknolojik gelişmelerde katkıları olan çeşitli bilim insanı, mucit, uygarlık veya devletlere yer verildiği görülmüştür. İslam Uygarlığı dört ülkenin ders kitaplarında toplamda 71 defa ile en fazla değinilen uygarlık olmuştur. Suriye ders kitabı toplamda 45 farklı bilim insanı/mucitle ile en fazla sayıda bilim insanı/mucide yer veren ders kitabı olmuştur. Dört ülkenin ders kitaplarında İlk Çağ ve Yakın Çağ döneminde teknolojik gelişmelere daha fazla yer verilirken, Orta Çağ ve Yeni Çağ döneminde bilimsel faaliyetlere daha fazla yer verilmiştir. İbn-i Sina, Newton ve Galileo dört ülkenin ders kitaplarında ortak olarak ismi geçen bilim insanları olmuştur. Takvim, kâğıt, teleskop, matbaa ve saat dört ülkenin ders kitaplarında ortak olarak bahsedilen buluş/icatlardır. Türkiye ve ABD ders kitaplarında ayrıca bu buluş/icatların tarihsel süreç içerisinde hangi değişimlerden geçtiklerine ve bunların insanın hayatında ne gibi değişikliklere yol açtığına değinilmiştir. Tespit edilen bulgulardan hareketle ders kitaplarında eş zamanlı tarih şeritlerinin kullanılması, bilim insanı/mucitlerin biyografileri ve kişisel özelliklerine yer verilmesi, bazı uygarlıklarda gerçekleşen bilimsel ve teknolojik gelişmelere daha fazla yer verilmesi ve destekleyici görsel kullanımının artırılmasına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: ABD, Fransa, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Suriye, Türkiye

A COMPARATIVE STUDY ON THE REFLECTION OF WORLDS SCIENCE AND TECHNOLOGY HERITAGE ON SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS OF DIFFERENT COUNTRIES

Assoc. Prof. Dr.Yasin DOĞAN, Adıyaman University, doganyasin_55@hotmail.com
Expert Ferhat KURT, Ministry of National Education, fkurt02@gmail.com

ABSTRACT

Social studies are the curriculum which is supplied from many different fields of social sciences and aims to bring knowledge, skills and attitudes regarding these fields. One of these objectives is teaching the subjects of history of science and technology which have caused significant effects on the lives of individuals and communities in the historical process. The subjects of the history of science and technology have been included in textbooks to achieve this objective in social studies that allows for raising equipped individuals with a quality desired by communities. In addition, it is necessary to present the viewpoints of different communities which have contributed to this history at various levels for a more qualified teaching of the history of science and technology. In this study, the social studies textbooks of Turkey, Syria France and USA were examined to present these viewpoints. This study, in which qualitative research designs were used, was carried out with the document analysis, among qualitative research techniques. The content analysis was used in obtaining and analyzing the data. The 4th-7th-grade social studies textbooks in Turkey and the social studies textbooks that are taught at class levels corresponding to secondary school in Syria, the USA, and France were discussed in this study. An attempt to reveal the discussed textbooks states of reflecting the elements of the history of science and technology such as scientific and technological developments, historical periods, scientists/inventors, civilizations/states was made. Then, some comparison were made between the textbooks. Consequently, it was found that various scientific and technological developments belonging to different historical periods were included in the textbooks of four countries. Syrian textbook included the highest number of scientific and technological developments with 88 developments, and French textbook included the minimum number of scientific and technological developments with 51 developments. Regarding the number of visual materials used in course books to promote scientific and technological developments, 49 visual materials in Turkish social studies textbooks, 16 visual materials in Syrian textbooks, 12 visual materials in French textbooks and 10 visual materials in USA textbook were found to be used. It was also observed that various scientists, inventors, civilizations or states that contributed to scientific and technological developments were included in textbooks. Islamic Civilization was the civilization which was mostly mentioned in the textbooks of four countries with a total of 71 times. Syrian textbook was the textbook that included the maximum number of scientists/inventors with a total of 45 different scientists/inventors. Although the technological developments in the periods of the Ancient Ages and Modern Ages were mostly included in the textbooks of four countries, the scientific activities in the period of the Middle Ages and Modern Age were mostly included in them. In the textbooks of four countries, Avicenna, Newton, and Galileo were the scientists who are commonly mentioned in the world of science. Calendar, paper, telescope, printing, and clock are the discoveries/inventions that are commonly mentioned in the textbooks of four countries. Furthermore, the changes that these discoveries/inventions underwent in the historical process and what kind of changes they caused in human life were mentioned in Turkey and the USA textbooks. Based on the findings determined, some suggestions were developed for the use of simultaneous timelines in the textbooks, including the biographies and personal characteristics of scientists/inventors, including further scientific and technological developments that occurred in some civilizations and for increasing the use of supportive visual materials.

Key Words: ABD, Fransa, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Suriye, Türkiye

TÜRKİYE'DE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMINA YÖNELİK ARAŞTIRMALARDAKİ EĞİLİMLER: 2005-2015 DÖNEMİ MAKALELERİNİN İÇERİK ANALİZİ

Yrd.Doç.Dr. Erkan YEŞİLTAS, Cumhuriyet Üniversitesi, erkanyesiltas@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Tuğçe Gamze İŞÇİ, Cumhuriyet Üniversitesi, tugcegamzeisci@gmail.com

ÖZET

Günümüzde inanılmaz bir hızla ilerleyen teknoloji hayatımızın her alanında değişikliklere ve yeniliklere neden olmaktadır. Teknolojinin getirdiği yeniliklerle insanların sosyalleşme, iletişim, ticaret, adalet, sağlık, kültür ve eğitim gibi birçok konu da hazırbulunuşlukları, beklentileri, bilgiyi üretme, edinme ve paylaşma alışkanlıkları değişmektedir. Özellikle bilgi iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler neticesinde eğitimde yeni yaklaşımlar, yeni öğretim yöntem ve teknikleri, yeni öğretim materyalleri karşımıza birer eğitim teknolojisi konusu olarak çıkmaktadır. Bünyesinde birçok sosyal bilime ilişkin veriyi barındıran sosyal bilgiler öğretim programı da bu değişim ve yeniliklerden kaçınılmaz şekilde etkilenmektedir. Öyle ki sosyal bilgiler öğretim programında “Bilim, Teknoloji ve Toplum” başlıklı bir öğrenme alanı, sosyal bilgiler eğitimi öğretmen yetiştirme programında ise diğer eğitim bilimleri derslerinin yanı sıra “Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme” isimli zorunlu bir ders bulunmaktadır. Bu durum teknoloji ve toplumda yarattığı değişimi sosyal bilgilerin konusu olarak kabul edildiğinin bir göstergesidir. Bunlara ek olarak sosyal bilgiler eğitimi alanında kullanılmakta olan öğretim stratejileri, öğretim yöntem ve teknikleri, öğretim materyalleri de bilgi iletişim teknolojileri çerçevesinde değişmekte ve yenilenmektedir. Sosyal bilgiler eğitiminde Web 2.0 teknolojileri, sosyal ağlar, uzaktan öğretim teknolojileri, e-öğrenme, e-içerik geliştirme araçları, sanal gerçeklik gibi birçok yeni öğretim ortamları ve teknolojilerinin kullanılmasıyla alan eğitimi kapsamında da yeni bakış açıları ortaya çıkmaktadır. Teknolojinin sosyal bilgiler eğitiminde yarattığı bu etkiler, neden olduğu değişimler ve getirdiği yenilikler ise sosyal bilgiler eğitimcileri tarafından birer araştırma konusu olarak değerlendirilmektedir. Bu nokta da sosyal bilgiler eğitiminde eğitim teknolojileri kullanımına yönelik yapılan çalışmaların hangi konulara yoğunlaştığı, hangi araştırma desenleri kullanılarak araştırıldıkları, hangi analiz yöntemleri ile analiz edildikleri de daha sonra yapılacak araştırmalar için büyük önem kazanmaktadır. Zira yapılan araştırmaların bu yönden değerlendirilmesinin sosyal bilgiler eğitiminde eğitim teknolojileri kullanımı üzerine araştırma yapmak isteyen araştırmacılara fikir verme ve yeni çalışmalar için yol gösterici olma noktasında fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı; Türkiye’de Google Scholar arama motoru üzerinden doğrudan erişilebilen, sosyal bilgiler eğitiminde eğitim teknolojileri kullanımına yönelik araştırmaların; yöntemsel boyutlarını incelemek ve araştırmaların genel eğilimlerini ortaya koymaktır. Bu amaçla, 2016 yılı itibarıyla Google Scholar arama motoru üzerinden doğrudan erişilebilen, sosyal bilgiler eğitimi alanında bu kapsamda yayımlanan, makaleler taranmış ve 35 akademik dergide 2005-2015 yılları arasındaki 10 yıllık süreçte sosyal bilgiler eğitiminde eğitim teknolojileri kullanımına yönelik yayınlanmış Türkiye adresli 50 makale, içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Verilerin tasnifi ve değerlendirilmesinde Göktaş ve diğerleri tarafından (2012) geliştirilen eğitim teknolojileri yayın sınıflama formu (ETYSF) kullanılmıştır. Toplanan veriler betimsel istatistikî yöntemler (yüzde, frekans) kullanılarak analiz edilmiştir. Eğitim teknolojileri yayın sınıflama formu kapsamında makaleler konularına, araştırma desenlerine, veri toplama araçlarına, örneklem seçim yöntemlerine, örneklem sayılarına, örneklem/çalışma grubu büyüklüklerine ve verilerin çözümlemesinde kullanılan yöntemlere göre değerlendirilmiştir. Oluşturulan veritabanında kayıtlı bulunan verilerle ilgili olarak, her bir araştırma sorusunun cevabına karşılık gelecek şekilde verilerin frekansları ve bu frekanslara bağlı olarak yüzde oranları hesaplanmıştır. Analiz sonuçlarına göre makalelerde en çok öğretim ortamları ve teknoloji konusu araştırılmıştır. Araştırmalarda en çok nicel yöntemler kullanılırken, araştırma deseni olarak daha çok çok tarama deseni yer verilmiştir. Veri toplama aracı olarak çoğunlukla başarı testlerinin ve tutum ölçeklerinin kullanıldığı, örneklem seçiminde ise seçkisiz (random) örnekleme ile belirlenmiş daha çok 11 – 101 kişiden oluşan çalışma gruplarıyla çalışıldığı, çalışma gruplarının büyük bir kısmını ise ortaokul öğrencilerinin oluşturduğu görülmüştür. Veri analiz yöntemi olarak da en çok içerik analizi ve t testi kullanıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçların sosyal bilgiler eğitiminde eğitim teknolojileri kullanımına yönelik gelecek çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Eğilim, Eğitim Teknolojileri, İçerik Analizi, Sosyal Bilgiler

RESEARCH TENDENCIES ON THE USE OF EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN SOCIAL STUDIES EDUCATION IN TURKEY: CONTENT ANALYSIS OF STUDIES IN 2005 TO 2015

Assist. Prof. Dr. Erkan YEŞİLTAS, Cumhuriyet University, erkanyesiltas@gmail.com
MA Student Tuğçe Gamze İŞÇİ, Cumhuriyet University, tugcegamzeisci@gmail.com

ABSTRACT

Technology, which is progressing at an incredible rate today, leads to changes and innovations in many areas of our lives. Thanks to the changes introduced by technology, people's readiness, expectations, and habits of producing, obtaining, and sharing information about many areas including socialization, communication, trade, justice, health, culture, and education transform tremendously. Particularly because of the progress in information and communication technologies, new approaches in education, new methods and techniques, and new instructional materials appear as subjects of educational technology. The social studies curriculum, which incorporates a lot of data in relation to social studies, is inevitably influenced by such changes and innovations. Therefore, there is a learning domain named "Science, Technology, and Society" in the social studies curriculum and a compulsory course named "Science, Technology, and Social Change" in addition to other educational sciences courses in the social studies teacher training curriculum. It indicates that technology and the change it creates within society are considered subjects of social studies. In addition, instructional strategies, methods, and techniques that are employed in the field of social studies education are changing and being renewed as part of information and communication technologies. New perspectives emerge within branch education as many new learning environments and technologies such as Web 2.0 technologies, social networks, distance education technologies, e-learning, e-content development tools, and virtual reality are used. The influences created by technology in social studies education, the changes it causes, and the innovations it brings in are considered as research topics to be covered by educators in social studies. In this sense, it is important for future studies to reveal which subjects have been focused on, which research designs have been employed, and which analysis methods have been used in previous social studies education studies regarding the use of technology. This is because; we think that evaluating the conducted research from this perspective will be useful by providing ideas to those researchers who wish to study the use of educational technologies in social studies education and guiding future research on this subject. The purpose of this study is to examine the studies about the use of educational technologies in social studies education conducted in Turkey that were directly accessed through Google Scholar in terms of methodology and to reveal the general tendencies in them. To this end, the articles about social studies education that were directly accessed through Google Scholar by 2016 were scanned, and 50 Turkey-addressed articles about the use of educational technologies in social studies education published in 35 academic journals in the 10-year period from 2005 to 2015 were analyzed through the content analysis method. The Educational Technology Publication Classification Form (ETPCF), which was developed by Göktaş et al. (2012), was used in the classification and evaluation of the data. The collected data were analyzed through descriptive statistical methods (percentage, frequency). Based on ETPCF, the articles were evaluated by subject, research design, data collection tools, sampling, the number of participants, sample/study group size, and data analysis method. Based on the data recorded in the database created, the frequencies and percentages of the data serving the answering of each research question were calculated. According to the analysis results, the most studied subject in the articles is educational environments and technology; the most employed method is quantitative method; the most utilized research design is survey; the most applied data collection tools are achievement tests and attitude scales; the most preferred sampling method is random sampling; the most common number of participants is 11 to 101; the most common study group is middle school students; and the most used data analysis methods are content analysis and t-test. The obtained results are expected to guide future research on the use of educational technologies in social studies education.

Key Words: Eğilim, Eğitim Teknolojileri, İçerik Analizi, Sosyal Bilgiler

FEN BİLGİSİ VE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GİRİŞİMCİLİKLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Mustafa Zafer BALBAĞ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, zafbag@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Ersin KARADEMİR, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, ekarademir@ogu.edu.tr

ÖZET

Girişimcilik, insanların hayatlarının her alanında uygulayabilecekleri, daha çok bireysel, sosyal ve ekonomik getiri sağlayacak bir dizi yeteneğin kazandırıldığı süreç olarak tanımlanmaktadır. Girişimciliğin artırılabilmesi için bu konuda eğitim alınması gerekir. Çünkü bu eğitimlerle bireylere amaçlarına ulaşabilmeleri için gerekli olan bilgi, beceri ve tutum kazandırılabilir. Literatür incelendiğinde, öğrencileri gelecekteki kariyerlerine hazırlamak için girişimcilik eğitimine önem verilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Girişimciliğin öğretmen yetiştirme programlarıyla da ilişkili olduğu görülmektedir. Öğretmen yetiştirme programlarının vizyonunda problem çözen, eleştirel düşünen ve etkili iletişim kurma becerilerine sahip olması amaçlanan bireylerin yetiştirilmesi öngörülmektedir. Bu özelliklerin girişimcilik ile ilgili olduğu aşikârdır. Girişimcilik vasfı yüksek olan öğretmenlerin yetiştirecekleri öğrencilerinin vasıfları da yüksek olacaktır. Girişimciliğin pek çok boyutları olmakla birlikte, genel anlamda girişimcilik ile ilgili geliştirilen ölçeklerin; risk alma, yenilikçi olma, kendine güven, fırsatları görme ve duygusal zeka' dan oluştuğu görülmektedir (Deveci ve Çepni, 2015). Öğretmen adaylarına yönelik geliştirilen girişimcilik ölçeklerinde fırsatları görme, başarı isteği, motive olma, duyguları kontrol edebilme, karar verme ve öz denetim faktörlerini içine alan duygusal zekâ boyutunun ihmal edildiği görülmektedir. Bu çalışmada kullanılan ölçekte bu boyutlara yer verilmektedir. Avşar (2007)'nin, girişimci özelliklerini incelemek amacıyla yaptığı çalışmada, eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimci özelliklerinin diğer birçok fakültede öğrenim gören öğrencilere göre oldukça düşük olduğunu belirtilmektedir. Bu anlamda öğretmen adaylarının girişimci özellikleri belirlemek oldukça önemlidir. Öğretmen adaylarının girişimcilik özelliklerinin belirlenerek gerekli önlem ve düzenlemelerin alınması sağlanmalı ve bu sayede girişimcilik özelliklerini artırıcı yeni adımların atılması gerekmektedir. Bu çalışmada, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Öğretmen adaylarının girişimciliklerinin bazı değişkenlere göre (cinsiyet, bölüm, iş deneyimi, akademik başarı, aile geliri) incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, genel tarama modeli kullanılmıştır. Bilindiği üzere tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır ve araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2009). Model uyarınca, veri toplamak amacıyla, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı bahar döneminde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencilerine Deveci ve Çepni (2015) tarafından geliştirilen "Öğretmen Adaylarına Yönelik Girişimcilik (ÖAYGÖ)" ölçeği veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veri toplama aracı, 5 alt boyutta (Risk Alma, Fırsatları Görme, Kendine Güven, Duygusal Zeka ve Yenilikçi Olma) 38 maddeden oluşan 5'li likert tipi (Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum) bir ölçektir. Ölçeğin tümü için en düşük Cronbach alfa güvenirlik katsayısı .77 dir. Alt faktörler için Cronbach's Alpha değerleri faktör 1 için .77, faktör 2 için .82, faktör 3 için .83, faktör 4 için .81 ve faktör 5 için .82 dir. Fen Bilgisi ve Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının girişimciliklerinin bazı değişkenlere göre incelendiği bu çalışmada öğrencilerin girişimciliklerinin belirlenen değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğine bakılacak, elde edilen bulgular incelenerek, literatür ile ilişkilendirilip değerlendirilecektir. Araştırmanın verileri toplanmaktadır. Veri toplama aracı ile elde edilen veriler SPSS paket programı yardımıyla bilgisayarda çözümlenecek, yorumlanacak ve ulaşılan sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilecektir. Araştırmadan elde edilecek bulgulara bağlı olarak ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda değerlendirmeler yapılarak somut bir şekilde tartışmalara yer verilecektir. Elde edilen sonuçlar literatür ile ilişkilendirilecektir. Araştırma sonuçları literatür ile de desteklenecek benzer yada farklı tarafları ortaya konulacak, konu ile ilgili oluşan olumlu yada olumsuz durumlar değerlendirilecektir. Bu anlamda yapılan bu çalışma fen bilgisi ve sosyal bilgiler eğitimine katkı sağlayacak, öğretmen adaylarının girişimciliklerine yönelik veri sağlama ve yorum getirme açısından önemli olacaktır.

Anahtar sözcükler: Fen, Girişimcilik, Öğretmen Adayları, Ölçek, Sosyal

EXAMINING ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS OF SCIENCE AND SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES IN TERMS OF CERTAIN VARIABLES

Assoc. Prof. Dr. Mustafa Zafer BALBAĞ, Eskişehir Osmangazi University, zafbag@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Ersin KARADEMİR, Eskişehir Osmangazi University, ekarademir@ogu.edu.tr

ABSTRACT

Entrepreneurship is defined as a process in which individuals acquire a set of skills that they can apply in any area of life, and that brings individual, social and economical gains. Individuals need to receive education to enhance entrepreneurship. This is because it is through this education that they can be equipped with the knowledge, skills and attitudes necessary to achieve their goals. In the literature, entrepreneurship education is emphasised in terms of preparing students for their future careers. Entrepreneurship is also seen to be related to teacher training programs that aim to raise individuals who solve problems, think critically and have effective communication skills. It is obvious that these characteristics pertain to entrepreneurship as well. Teachers with a high level of entrepreneurial characteristics would convey these characteristics to their students. Although there are many dimensions of entrepreneurship, the scales developed on this phenomenon include constructs such as risk taking, innovativeness, self-confidence, seizing opportunities and emotional intelligence (Deveci & Çepni, 2015). However, the entrepreneurship scales developed for teacher candidates seem to neglect the emotional intelligence dimension that include seizing opportunities, desire for success, motivation, controlling emotions, decision-making and self-control factors. These dimensions are addressed in the scale employed in the present study. In a study on entrepreneurial characteristics of university students, Avşar (2007) reported that these characteristics of students at the faculty of education were at a considerably lower level than those studying in other faculties. In this sense, it seems significant to determine teacher candidates entrepreneurial characteristics. Necessary improvements should be made in teacher training programs by determining teacher candidates entrepreneurial characteristics, and thus, new steps should be taken to develop these characteristics. The primary aim of this study was to examine social studies and science teacher candidates entrepreneurial characteristics based on certain variables (i.e. gender, department, work experience, academic achievement, family income). Survey model was adopted in the study. As is known, survey model aims to describe a case that existed in the past or still exists as it is, and the case, individual or object that is the topic of research is tried to be defined in its own conditions and as it is (Karasar, 2009). In accordance with this model, the Entrepreneurship Scale for Teacher Candidates (ESTC) developed by Çepni (2015) was administered to the students studying in the departments of social studies education and science education at Eskişehir Osmangazi University, Anadolu University and Uşak University in the spring semester of the 2016-2017 academic year. The data gathering tool was an instrument consisting of five dimensions (risk taking, seizing opportunities, self-confidence, emotional intelligence and innovativeness) and 38 items on a 5-point Likert scale (Strongly Agree, Agree, Not Sure, Disagree, Strongly Disagree). The lowest Cronbachs Alpha reliability coefficient calculated for the whole scale was .77. The coefficients of the factors were .77 for factor 1, .82 for factor 2, .83 for factor 3, .81 for factor 4 and .82 for factor 5. Whether the students entrepreneurial characteristics differ in terms of certain variables will be examined, and the findings will be reported in related to the literature. The data gathering stage is still in progress. The data will be analysed by using SPSS, and suggestions will be offered based on the interpretations and results. The results will be discussed by referring to those reported in similar studies in the literature. The similarities and differences between the results will be elaborated, and discussed. The study is thought to contribute to science and social studies education, and have significance in terms of providing data on, and interpreting, teacher candidates entrepreneurial characteristics.

Key Words: Fen, Girişimcilik, Öğretmen Adayları, Ölçek, Sosyal

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE ÇEVİRİMİÇİ BİR UYGULAMA ÖRNEĞİ: PLICKERS

Öğretmen Erhan YAYLAK, Ulukent Ortaokulu, erhanyaylak21@hotmail.com

ÖZET

21. Yüzyılda teknoloji çok hızlı bir şekilde gelişmektedir. Gelişen teknoloji kullanımı her alanda olduğu gibi eğitim alanında da kendini göstermektedir. Günümüzde hemen hemen herkes bir akıllı telefona sahip ve günlük rutin işlerimizin birçoğunu artık akıllı telefonlara indirdiğimiz uygulamalar sayesinde yapmaktayız. Değişen ve gelişen sadece teknoloji değil elbette, öğretmen ve öğrencilerin 21. Yüzyıl becerilerine sahip olabilmesi için kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bu konuda Selçuk (2013); “Biz 19. yüzyılın binalarında 20. yüzyılın öğretmenleriyle 21. yüzyılın çocuklarını eğitmeye çalışarak bu pedagojiyi sürdüremeyiz.” demiştir. Öğrenenler, geçmişe nazaran günümüzde öğrenmeye odaklanma ve motivasyon sorunu yaşamaktadırlar. Öğrenenlerin dikkatini dağıtabilecek çevrelerinde onlarca çevresel faktör bulunmaktadır. Bunun da en önemli sebebi teknolojinin gelişmesi ve ulaşılabilir olmasından kaynaklanmaktadır. Öğretmenler ise bu dezavantajı, teknolojiyi eğitim süreçlerinde daha aktif bir şekilde kullanarak avantaja çevirebilirler. Son yıllarda, teknolojinin çocuklara ve eğitimdeki etkisi çok büyük olmuştur. Eğitim bir zamanlar para ile eşitlenmekteydi, ancak işler değişti. Çocuklar için büyük eğitim artık bir rüya değil. Ortalama aileler bile, uygulamaların indirilebileceği bir cep telefonunu satın alabilir. Uygulama mağazasında bulunan birçok uygulama bulunurken, çocuğunuz için doğru olanı seçmek öğrenme sürecine bakış şeklini değiştirebilir. Eğitim uygulamaları çocukların anlamalarını kolaylaştırıyor. Kitaplar genellikle çocuklar için yorucu ve sıkıcı olarak bulunurken eğitimde teknoloji kullanımı, tablet ve akıllı telefon kullanımı öğrenenler için eğlenceli öğrenmeyi sağlayabilir (Fleming, 2017). Teknolojiye erişimin kolaylaşması ile birlikte Y ve Z nesli (1985 sonrası doğumlu) ya da sayısal yerliler olarak isimlendirilen günümüz öğrencileri anaokulundan başlayarak üniversite ve iş yaşamı dâhil olmak üzere teknolojiyle büyüyen ilk nesil olma özelliğini taşımaktadırlar. Beklentileri öğrenme ortamlarının etkileşimli olması yönündedir. Dolayısıyla, öğrenme ortamlarının gözden geçirilerek bir dönüşüme gidilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu dönüşüm, teknolojinin sağladığı olanakları eğitim süreçlerine uyarlarlarken çağa uygun, tüketen değil üreten öğrenci profilleri göz önünde bulundurularak sağlanabilir (Gündüz ve Akkoyunlu, 2016:237). Bu çalışma ile çevrimiçi uygulamaların eğitim süreçlerinde uygulanarak öğrenenlerin derse karşı motivasyonlarını artırıp, öğrenenlere anında geri dönüt vererek bilgilerin daha kalıcı hale getirilmesi ve öğrenenlerin akıllı telefonlarda geçirdikleri niteliksiz zamanı azaltmak amaçlanmıştır. Böylece öğretmen ve öğrenenlerin, çevrimiçi uygulamaların öğrenme ortamı içinde veya dışında kullanmasının önemi ortaya çıkmaktadır. Yapılan çalışmada “tanımlayıcı/betimleyici” araştırma tasarımı kullanılmıştır. Tanımlayıcı/betimleyici tasarımda “tanımlayıcı” kavramı, bir durumun, koşulun, insanın, ilişkinin, örgütlü faaliyetin, iletişim sürecinin, uygulanan politikanın “ne olduğu” tasvir, tarif ve açıklığa kavuşturma anlamına gelir (Erdoğan, 2003:138). Öğrenenlerin eğitim-öğretim süreçlerine aktif katılım sağlamaları, bu süreçlerin daha eğlenceli ve verimli hale getirilmesi amacıyla çevrimiçi bir uygulama olan “Plickers” kullanılmıştır. Bu uygulama öğretmenin işlediği bir ünite sonunda uygulanmıştır. Öğretmen çevrim içi uygulama olan Plickers’ta daha önceden hazırladığı ünite ile ilgili soruları yüklemiştir. Gerekli materyaller öğrenme ortamında öğrenenlere dağıtıldıktan sonra çevrimiçi uygulama ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bir ders boyunca (40 dakika) ünite ile ilgili sorular çevrimiçi olarak akıllı tahtadan öğrenenlere yansıtılarak cevaplatılmıştır. Cevaplanan sorular anından akıllı telefon ile taranarak çevrimiçi olan uygulamada analizleri öğrenenlere sunulmuştur. Çalışmanın öğrenen açısından sonuçlarına baktığımızda; öğrenenlerin çevrimiçi uygulama olan “Plickers” ile soru çözmekten çok hoşlandıkları, dersin daha eğlenceli hale geldiği, cevaplanan sorulardan elde edilen geri dönütlerin öğrencileri heyecanlandığı, bu çevrimiçi uygulamayı tekrar kullanmak istedikleri ve öğrenme ortamındaki her öğrenenin ders boyunca aktif olduğu gözlenmiştir. Öğretmen açısından baktığımızda ise; zamandan ve kağıttan tasarruf sağlamıştır. Çevrimiçi uygulama ile zengin bir öğrenme ortamı oluşturmuştur. Böyle bir ortamda öğrenenlerin derse karşı ilgi ve isteklerinin artması sağlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Çevrimiçi Öğrenme, Plickers, Sosyal Bilgiler Eğitimi

AN EXAMPLE OF AN ONLINE APPLICATION IN SOCIAL STUDIES EDUCATION: PLICKERS

Teacher Erhan YAYLAK, Ulukent Ortaokulu, erhanyaylak21@hotmail.com

ABSTRACT

In the 21st century technology is developing very rapidly. The use of developing technology is reflected in the field of education as it is in every field. Almost everyone today has a smartphone and most of our daily routine work is now done through applications we download to smartphones. It is not just technology that changes and evolves, of course, teachers and students need to improve themselves in order to have 21st century skills. In this regard Selçuk (2013); We can not sustain this pedagogy by trying to educate the children of the 21st century with the teachers of the 20th century in the buildings of the 19th century. The learners, today, have a focus on learning and motivation problems compared to the past. There are dozens of environmental factors in the environments in which learners can distract attention. The most important reason for this is that the technology is developing and accessible. Teachers can translate this disadvantage into advantage by using technology more actively in educational processes. Over the past few decades, influence of technology upon children and education has been immense. Education was once equated with money, but things have changed. Great education for your children is no more a dream. It's affordable. Even average families can afford a mobile phone in which applications can be downloaded. While there are a lot of applications available at the app store, choosing the right one for your child can change the way they look at the process of learning. Educational apps are making things easier for children to understand. Books are often found to be tiring and boring for children while replacing them with colourful pages and moving animations can make learning fun to the core (Fleming, 2017). Today's students, who are called Y and Z generations (born after 1985) or digital natives with the facilitation of technological access, are the first generation to grow up with technology, including university and business life, starting from kindergarten. Expectations are the interaction of learning environments. Hence, the need for a conversion to the learning environment has been revealed. This transformation can be achieved by adapting the features provided by the technology to the training processes, taking into account age-appropriate, non-consuming, student profiles (Gündüz ve Akkoyunlu, 2016:237). With this study, it is aimed to increase the motivation of the learners to the lessons by applying them in the education processes of the online applications and to make the information more permanent by giving immediate feedback to the learners and to reduce the unqualified time that the learners spend on smartphones. Thus, the prospect of teachers and learners using online applications in and out of the learning environment arises. In the study, descriptive research design was used. In descriptive design, the term descriptive means describing and clarifying what a state, condition, human, relationship, organizational activity, communication process (Erdoğan, 2003:138). Plickers, an online application, has been used to ensure that learners have active participation in the teaching-learning process and to make these processes more fun and productive. This practice was implemented at the end of a unit that the teacher was handling. The teacher has posted questions about the unit he has already created in Plickers, the online application. After the required materials were distributed to the learners in the learning environment, information was provided about the online application. Throughout the course (40 minutes), questions about the unit were responded to online by reflecting on smart learner. Answered questions were scanned by smartphone and presented to the learners with the analysis in the online application. When we look at the results of the study in terms of learners; learners were very pleased with the online application Plickers, the lesson became more fun, the feedback from the answered questions excited the students, they wanted to use this online application again, and every learner in the learning environment was active throughout the lesson. When we look at the teacher; saving time and paper. The online application has created a rich learning environment. In such an environment, the interest and desire of the learners towards the lesson has been increased.

Key Words: Çevrimiçi Öğrenme, Plickers, Sosyal Bilgiler Eğitimi

SOSYAL BİLGİLER VE MATEMATİK EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ AFET BİLİNCİ ALGISININ KARŞILAŞTIRILMASI*

Yrd.Doç.Dr. Yurdal DİKMENLİ, Ahi Evran Üniversitesi, dikmenliy@hotmail.com
Arş.Gör. Hamza YAKAR, Ahi Evran Üniversitesi, hmzyakar@gmail.com
Arş.Gör. Bilal ÖZÇAKIR, Ahi Evran Üniversitesi, bilalozcakir@gmail.com
Arş.Gör. Ahmet Sami KONCA, Ahi Evran Üniversitesi, samikonca@gmail.com

ÖZET

Afet bilincinin geliştirilmesi için eğitimin her kademesine önemli sorumluluklar düşmektedir. Okullarda afet eğitiminin verilmesinde öğretmenler kritik öneme sahiptir. Öğretmenlerin afet bilinciyle yetişmesi, okullardaki afet eğitimi uygulamalarını da olumlu yönde etkileyecektir. Bu yüzden öğretmen adaylarının afet eğitimi hakkında bilinçli olması çok önemlidir. Öğretmen adaylarının afet farkındalığının ne olduğunun anlaşılması, yapılacak uygulamalarla ortaya konulmalıdır. Eğitim süreci aileden başlayıp yaşam boyu devam eder. Bu aşamada, öğrencilere verilecek olan afet bilinci, ilk olarak öğrencileri yetiştirecek olan öğretmenlere verilmelidir. Yükseköğretimde verilecek eğitimlerin, daha çok bilinç geliştirme ve farkındalık oluşturmaya yönelik olması daha faydalı olabilir. Bu çalışma ile sosyal bilgiler ve matematik eğitimi öğretmen adaylarının afet bilinci algı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Sosyal bilgiler eğitiminde okuyan öğrenciler, coğrafya ağırlıklı ve afet konularıyla ilişkili dersleri yoğun olarak almaktadır. Buna karşın matematik eğitiminde okuyan öğrenciler ise sayısal dersleri almakta ve afet eğitimiyle ilişkili dersler almamaktadır. Sözel ve sayısal ağırlıklı eğitimin yapıldığı programlardaki öğrencilerin, afet bilinci algısının nasıl değişkenlik göstereceği ve benzer yönlerin neler olacağının bilinmesi önemlidir. Çalışmanın temel amacı doğrultusunda, araştırmada mevcut durumun analizi yapılacağından betimsel yöntem kullanılacaktır. Bu çalışma, “sosyal bilgiler ve matematik eğitimi öğretmen adaylarının afet bilinci algısı arasında nasıl bir farklılık vardır?” sorusuna cevap bulmak ve bunun bazı değişkenlerle (sınıf, cinsiyet, bölüm, anne eğitim durumu, yaşadığı yer, baba eğitim durumu, afet deneyimi, anne iş durumu ve baba iş durumu) nasıl şekillendiğini ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 öğretim yılında Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nin sosyal bilgiler ve matematik eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören 322 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Örneklemde yer alan öğretmen adaylarının %71,4’ü kız, %28,6’sı erkektir. Veri toplamada araştırmacılar tarafından geliştirilen, 27’si olumlu, 9’u olumsuz toplam 36 maddeden oluşan “Afet Bilinci Algı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, araştırmacılar tarafından alanyazın taraması yapıldıktan sonra geliştirilmiştir. Afet bilincine ilişkin algı ölçeği, likert tipi beşli dereceleme türünde hazırlanmıştır. Ölçek; Kesinlikle Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4) ve Kesinlikle Katılıyorum (5) seçeneklerinden oluşmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda ölçek maddeleri kararlaştırılarak, araştırmacılar tarafından örneklem grubuna uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı ile elde edilen veriler, SPSS 19 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerle; frekans ve yüzde dağılımı hesaplanmış, kişisel değişkenler arasındaki fark t-testi, tek yönlü varyans analizi ve Kruskal Wallis testi ile çözümlenmiştir. Sonuçlar incelendiğinde, sosyal bilgiler ve matematik öğretmen adaylarının ölçekteki yanıtlarının ortalaması 121,54 olarak bulunmuş olup, bu ortalama ise orta düzeyde afet bilinci algıları olduğunu göstermiştir. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri arasında afet bilinci algılarında anlamlı bir fark bulunmuş olup, bu farklılığın 1. sınıfta öğrenim görenler ile 2. sınıfta öğrenim görenler arasında olduğu yapılan post hoc analizinde görülmüştür. Benzer şekilde, öğretmen adaylarının geçmişte herhangi bir afet yaşayıp yaşamadığına yönelik olarak afet bilinci algı düzeyleri arasında da anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Fakat bölüm farklılığı, cinsiyet, anne-baba eğitim düzeyleri ve meslek, yaşanan yer ve gelir bazında yapılan analizler sonucun ise öğretmen adayları arasında afet bilinci algılarına yönelik anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, herhangi bir afet yaşamış olan öğretmen adaylarının afet bilinci algıları afet deneyimi olmayan öğretmen adaylarında daha yüksek olduğu, fakat afet bilinci algı ölçeğine göre her iki grubun da orta düzey algılarının olduğu söylenebilir. Bunun yanında, üniversite hayatına yeni başlamış olan öğretmen adaylarının afet bilinci algılarının, diğer öğretmen adaylarına kıyasla daha düşük olduğu fakat benzer şekilde sınıf farkı gözlemlenmez, tüm öğretmen adaylarının afet bilinci algılarının uygulanan ölçeğe göre orta düzeyde çıktığı belirlenmiştir.

*Bu araştırma, Ahi Evran Üniversitesi Bilimsel Araştırma Koordinatörlüğü tarafından desteklenen EGT.A4.16.006 kodlu bilimsel araştırma projesi kapsamında yapılmıştır.

Anahtar sözcükler: Afet, Afet Bilinci, Matematik Eğitimi, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

COMPARISON OF SOCIAL STUDIES AND ELEMENTARY MATHEMATICS EDUCATION PRESERVICE TEACHERS DISASTER CONSCIOUSNESS PERCEPTION*

Assist. Prof. Dr. Yurdal DİKMENLİ, Ahi Evran University, dikmenliy@hotmail.com
Res.Assist. Hamza YAKAR, Ahi Evran University, hmzyakar@gmail.com
Res.Assist. Bilal ÖZÇAKIR, Ahi Evran University, bilalozcakir@gmail.com
Res.Assist. Ahmet Sami KONCA, Ahi Evran University, samikonca@gmail.com

ABSTRACT

For the development of disaster consciousness, there are important responsibilities to every level of education. Teachers have a critical role for disaster education in schools. Disaster awareness of teachers will also affect the implementation of disaster education in schools positively. That is why it is very important that prospective teachers are conscious about disaster education. The understanding of what the disaster awareness of the prospective teachers should be revealed with the applications to be done. The training process starts from the family and continues for life. At this stage, the disaster awareness to be given to the pupils should be given to the teachers who will train the pupils first. It may be more beneficial for higher education to focus on developing and raising awareness. In this study, it is aimed to determine disaster awareness levels of social studies and mathematics education teacher candidates. Students studying in social studies education are taking geography-related and discipline-related lessons intensively. On the other hand, students studying in elementary mathematics education take numerical courses and do not take courses related to disaster education. It is important that the students in the programs with verbal and numerical weighted education know how the disaster consciousness will change and what similarities will happen. Descriptive method will be used in the main aim of the study in order to analyze the current situation in the research. This study was conducted in order to find an answer to the question How is the difference between the perception of social studies and elementary mathematics education teachers disaster consciousness? Besides, how it depends on some variables (class, gender, department, mother education situation, place of residence, Job status and father job status) were investigated. Sample of the study is composed of 322 prospective teachers who are educated in the social sciences and elementary mathematics education departments of Ahi Evran University Faculty of Education in 2016-2017 academic year. 71.4% of the teacher candidates in the sample were female and 28.6% were male. The Disaster Consciousness Perception Scale, which was developed by the researchers in the data collective, consists of 36 items in total, 27 in the positive and 9 in the negative. The scale was developed after research of the literature by the researchers. Perception scale related to disaster consciousness was prepared in five point likert type. Scale; consists of strictly not Participating (1), Participating (2), Undecided (3), Participating (4), and Particularly Participating (5). The scale items were decided according to the expert opinions and applied by the researchers to the sampling group. To describe the data, frequency and percentage distribution were used. The difference between the individual variables was analyzed by t-test, one-way analysis of variance and Kruskal Wallis test. When the results were examined, the mean responses of social studies and elementary mathematics teacher candidates were found to be 121.54, indicating that the mean was disaster awareness perceptions. There was a significant difference in disaster awareness perceptions among the class levels in which the teacher candidates had studied, and this difference was found in the post hoc analysis that the difference was between those who were in the first and those who were in the second. Similarly, it has been found that there is a significant difference between the level of disaster consciousness perception that the prospective teachers have experienced any disaster in the past. However, there were no significant differences between the prospective teachers regarding disaster awareness perceptions as a result of the analysis of departmental differences, gender, parental education levels and profession, living place and income. According to the results of the study, it can be said that the disaster awareness perceptions of the teacher candidates who experienced any disaster were higher in the teacher candidates who did not have the disaster experience but according to the disaster conscious perception scale, the middle level perceptions were found in both groups. Besides, it was determined that the disaster conscious perceptions of the teacher candidates newly started to university life were lower than the other teacher candidates but similarly, the disaster conscious perceptions of all the teacher candidates were moderate according to the scale.

*This study was supported by Scientific Projects Department of Ahi Evran University (Project Code: EGT.A4.16.006).

Key Words: Disaster, Disaster Consciousness, Elementary Mathematics Education, Preservice Teachers, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE YER ALAN COĞRAFYA KONULARININ AKTARIMINDA KULLANILAN STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİKLERE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ALGILARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Hacı Osman DERELİ, İnönü Üniversitesi, haciosmandereli1905@gmail.com
Doç.Dr. Recep DÜNDAR, İnönü Üniversitesi, recep.dundar@inonu.edu.tr

ÖZET

Çeşitli konu alanları içinde Sosyal Bilgiler, kavramların, ilkelerin ve özellikle sözel nitelik taşıyan bilginin çoğunlukta bulunduğu ilkököl ve ortaokula yönelik bir konu alanıdır. Konu alanının daha çok sözel nitelik taşıması sonucu, bireye kazandırılacak içerik, eğer anlaşılması güç bir bilgi yığını özelliği de gösteriyorsa, öğrencinin ezberle meye yönelmesine neden olmaktadır. Bu bakımdan, bu dersin genellikle bir ezber dersi olarak algılandığı görülmektedir. Oysa, ezberleme yerine, kimi öğrenme-öğretme stratejilerinden yararlanarak, dersin daha çok anlamlı duruma getirilmesi; bu iş için de öğrenmeyi kolaylaştırıcı bir takım yaklaşımların işe koşulması olumlu sonuçları da birlikte getirecektir. Eğitim programlarının kapsadığı içeriğin öğrenciye kazandırılmasında, bir öğretmen olarak bu yaklaşımları gereğince bilmek ve eğitim-öğretim etkinliklerinde uygulamak önemlidir. Sosyal bilgiler dersi içerisinde bulunan her bir disipline ait konuların aktarımında birbirinden farklı strateji, yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. Strateji, yöntem ve tekniklerin öğrenme-öğretme süreçlerinde etkili bir şekilde kullanılmasının temel ölçütlerinden bir diğeri de dersin öğretmeninin strateji, yöntem veya tekniğin uygulanışına ilişkin yeterliliğe sahip olmasıdır. Her bir disiplin için dersin işleniş sürecinde benzer strateji, yöntem ve teknikler kullanılsa bile bunların uygulanışı disiplinden disipline göre değişkenlik göstermektedir. Bundan dolayı sosyal bilgiler öğretmen adaylarına lisans eğitimi boyunca bu yeterliliklerin kazandırılmasına yönelik gerek pratik gerekse teorik temelli dersler verilmektedir. Bu derslerin temel teması “bu konuyu öğrencilere nasıl anlatmalıyız ki anlamlı ve kalıcı öğrenme gerçekleşmiş olsun.” Yer alan bu tema ekseninde lisans öğrencilerine verilen teorik alt yapının yanında bir takım uygulamalar yaptırılmaktadır. Coğrafya, okullarda öğretilen en önemli derslerden birisi olup, aynı zamanda da öğretilmesi en zor olan derslerden birisidir. Bu yüzden, gerek mevcut gerekse yeni coğrafya öğretim yöntem ve ilkelerinin coğrafya eğitimcileri tarafından “coğrafi pedagoji” geliştirme adına çok iyi kavranmış olması gerekmektedir. Coğrafya öğretim yaklaşımları ile ilgili oldukça kapsamlı bir literatür olmasına rağmen, coğrafya eğitimi dahilinde pedagojik bilginin yeri tam olarak tanımlanmamış gözükmektedir. Doyle (1987) öğretmenlerin coğrafya dersini öğretirken yapılandırılmış yaklaşımları kullandığında öğrencilerin başarılarının artacağını öne sürerek, öğrencilere bol uygulama yapabilecekleri fırsatlar sunulmasını, sürece dayalı gözlem ve ilerlemeyi kontrol için sık sık öğrencilerin konuyu ne düzeyde öğrendiklerini belirlemeye yönelik sorular yöneltilmesini ve bu süreç boyunca öğrencilere sürekli olarak dönütler verilmesini önermiştir. Coğrafya, insan varlığının mekânsal yönünün incelenmesidir. Dünyanın her neresinde olursa olsun bir birey yaşadığı yerin yakından uzağa doğru doğasını merak eder ve kendi yaşadığı yerin diğer yerler içindeki konumunu bilmek ister. Geography For Life (1994)’a göre coğrafya, insanlar, yerler ve çevreler bağlamında dünyanın fiziki ve beşeri boyutlarını bütünleştiren bir disiplindir. Konu alanı yeryüzü ve onu şekillendiren süreçler, insan ve çevre arasındaki ilişkiler, insan ve yerler arasındaki bağlantıları kapsar. Bu araştırma sosyal bilgiler öğretmenlerinin girdikleri derslerde işledikleri coğrafya konularının aktarımında kullandıkları, strateji, yöntem ve tekniklerle derslerinin işleniş tarzına yönelik algılarını ortaya çıkarabilmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya katılan çalışma grubu üyeleri Malatya ilinde görev yapan Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinden 50 öğretmen katılmıştır. Olgu bilim deseninde tasarlanan araştırmada nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Araştırma verileri, yarı-yapılandırılmış görüşme yoluyla elde edilmiştir. Katılımcılardan elde edilen veriler, betimsel analiz yoluyla değerlendirilmiştir. Katılımcıların ifadelerinden doğrudan yapılan alıntılarla tartışılmıştır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgulara göre; sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi içerisinde yer alan coğrafya disiplinine ilişkin konuların aktarımında birbirinden farklı algılara sahip oldukları yapılan çalışmamız sonucunda ortaya konulmuştur.

Anahtar sözcükler: Coğrafya, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler, Strateji, Yöntem

TEACHERS CANDIDATES PERCEPTIONS RELATED TO STRATEGIES, METHODS AND TECHNIQUES USED IN THE TRANSFER OF GEOGRAPHY SUBJECTS IN SOCIAL STUDIES LESSON

MA Student Hacı Osman DERELİ, İnönü University, haciosmandereli1905@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Recep DÜNDAR, İnönü University, recep.dundar@inonu.edu.tr

ABSTRACT

Among the various subject areas, Social Studies is a subject area for elementary and secondary schools, where concepts, principles, and especially verbal knowledge are in majority. The content of the topic area is more or less verbal, and if the content to be gained by the individual shows a mass of information that is difficult to understand, it causes the student to turn to the book by memorizing. In this respect, this course is often perceived as a lesson of memorization. However, rather than memorizing, some of the learning-teaching strategies are used to make the course more meaningful; This will bring along positive results for the job as well as the work of a number of facilitating approaches to learning. It is important to know these approaches properly as a teacher and to apply them in educational activities in order to make the contents of education programs covered. Different strategies, methods and techniques are used in the transfer of subjects belonging to each discipline in social studies course. Another key criterion for the effective use of strategies, methods and techniques in learning-teaching processes is that the teacher has the competence to apply the strategy, method or technique. Even if similar strategies, methods and techniques are used in the course of the course for each discipline, their application varies from discipline to discipline. Therefore, social studies teacher candidates are taught both practical and theoretically based courses to gain these qualifications during undergraduate education. The basic theme of these lessons is how should we tell this topic to the students that meaningful and lasting learning has been realized. Besides the theoretical sub-structure given to the undergraduate students on the axis of this theme, some applications are being made. Geography is one of the most important lessons taught in schools and one of the most difficult courses to teach at the same time. Therefore, both existing and new geography teaching methods and principles must be well understood by geography educators in terms of geographical pedagogy development. Despite the fact that there is a very comprehensive literature on geography teaching approaches, the place of pedagogical knowledge within geography education is not fully defined. Doyle (1987) taught geography lessons and suggested that when students use structured approaches, the success of their students will increase, giving students opportunities to practice abundantly, asking questions to determine how often learners are learning to observe and progress, . Geography is the study of the spatial orientation of human beings. Everywhere in the world an individual wonders about the nature of the place where he lives, and wants to know the location of his place in other places. According to Geography For Life (1994), geography is a discipline that integrates the physical and human dimensions of the world in the context of people, places and environments. The subject area is the earth and the processes that shape it, relationships between people and environment, connections between people and places. This research was carried out in order to reveal the perceptions of the social studies teachers about the way of teaching their courses with strategies, methods and techniques they used in the transfer of the geographical subjects they have studied in their courses. The study group members who participated in the survey attended 50 teachers from the Social Studies Teachers in Malatya. Qualitative research techniques were used in the research designed in case studies. Research data were obtained through semi-structured interviews. Data from participants was assessed through descriptive analysis. Discussed directly with quotations from participants. According to the findings of the research; Social studies teachers have different perceptions in the transfer of subjects related to geography discipline in social studies course.

Key Words: Coğrafya, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler, Strateji, Yöntem

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE KAVRAM ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARA YÖNELİK BETİMSSEL İÇERİK ANALİZİ

Doç.Dr. Yavuz AKBAŞ, Karadeniz Teknik Üniversitesi , yavuzakbas52@gmail.com
Arş.Gör. Saliha TOROS, Karadeniz Teknik Üniversitesi, saliha.toros@gmail.com
Arş.Gör. Elif MERAL, Atatürk Üniversitesi, elif.meral@atauni.edu.tr

ÖZET

Sosyal bilgiler, sosyal bilimlerin disiplinler arası ve bütünleştirilmiş bir eğitim programı olarak ele alınmasıyla oluşturulmuş bir derstir. Bu açıdan bakıldığında Sosyal bilgiler ders içeriği, sosyal bilimler temel alınarak oluşturulduğu için kavramlar açısından oldukça zengin bir yapıdadır. Sosyal Bilgiler derslerinde öğrenciler tarih, coğrafya, sosyoloji, psikoloji, ekonomi, vatandaşlık bilgisi gibi sosyal bilimlerin sosyal hayatta sıkça kullanılan kavramlarıyla karşılaşmaktadırlar. Öğrencilerin günlük hayatta karşılaştıkları problemleri çözmelerinde ve toplumsal yaşama ayak uydurmaları konusunda sorun yaşamamaları için temel kavramları iyi bir şekilde anlamaları ve kavramaları gerekmektedir. Bu doğrultuda düşünülecek olursa evrene ve içinde bulunduğumuz topluma ait temel kavram bilgisi olmadan, yaşadığımız dünyayı anlamlandırmamız genel olarak sınırlı kalacaktır. Bu açıdan bakıldığında kavram öğretiminin önemi karşımıza çıkmaktadır. Kavram öğretimi küçük yaşlarda başlamaktadır. Bu sebeple öğrencilerin eğitim öğretim hayatlarında ilk karşılaştıkları derslerden biri olan sosyal bilgiler, kavram öğretimi bakımından oldukça büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler eğitimi alanında yapılan birçok kavram öğretimi çalışması bulunmaktadır. Literatür incelendiğinde Sosyal Bilgiler eğitiminde yapılan kavram öğretimi çalışmalarının seyrine yönelik genel bir çalışmanın bulunmadığı gözlenmektedir. Bu çalışma, Türkiye’de Sosyal Bilgiler Eğitiminde yapılan kavram öğretimi çalışmalarının betimsel içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmesi ve Sosyal Bilgiler eğitiminde kavram öğretimine yönelik nasıl bir eğilimin olduğunu ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Betimsel içerik analizi araştırmaları; belirli bir konu üzerinde yapılan çalışmaları ele alarak bu çalışmaların eğilimlerinin ve araştırma sonuçlarının değerlendirilmesini kapsayan çalışmalardır. Bu çalışmalarda birbirinden bağımsız olarak yapılan nitel ve nicel çalışmalar incelenip düzenlenmekte ve ilgili alandaki genel eğilimler belirlenmektedir. Böylece belirli bir alanda/konuda yapılacak olan çalışmalara genel eğilimin ne yönde olduğu gösterilmeye çalışılmaktadır. Araştırmada 2000-2016 yılları arasında çalışılan ve amaçlı örnekleme stratejilerinden ölçüt örnekleme yöntemine göre belirlenen 52 tez 37 makale olmak üzere toplam 89 çalışma incelenmiştir. Araştırmaya dahil edilen çalışmalar, YÖK Ulusal Tez Merkezi, Google Akademik, ULAKBİM Ulusal Veritabanı, Dergi Park, Academic Search Complete (EBSCO), ve ERIC veri tabanları aracılığıyla elde edilmiştir. Veri tabanlarında yapılan incelemeler “Sosyal Bilgiler”, “Kavram”, “Kavram Öğretimi” “Kavram Yanılgıları” anahtar kelimeleri kullanılarak yapılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler, Sosyal Bilgiler eğitimi kapsamında kavram öğretiminde hangi kavramların çalışıldığı, hangi amaçla yapıldığı, hangi yöntemlerin kullanıldığı, hangi örneklem düzeyinin tercih edildiği, hangi veri toplama araçlarının kullanıldığı, hangi veri analiz yöntemlerinin kullanıldığı ve araştırmada hangi sonuçlara ulaşılarak hangi önerilere yer verildiği kriterleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yoluyla değerlendirilmiş, çalışmalar frekans ve tablolar yardımıyla yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; çalışılan kavram kriteri bakımından en fazla Coğrafya alanındaki kavramlara yönelik çalışmalar yapılmıştır. Çalışmanın hangi amaçla yapıldığı kriteri doğrultusunda incelendiğinde çalışmaların, kavram anlama düzeyinin belirlenmesi, kavram yanılgılarının belirlenmesi ve giderilmesi ve kavram öğretiminde kullanılan yöntemlerin etkililiği konularında yoğunlaştığı görülmektedir. Çalışmalarda nicel araştırma yöntemleri ile ilgili olarak en fazla deneysel desen, nitel araştırmalarda kullanılan yöntemlerden en fazla tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmalarda örneklem olarak, daha çok ilkokul ya da ortaokulda öğrenim gören farklı sınıf düzeyindeki öğrenciler tercih edilmiştir. Araştırmalarda sonuç olarak genel eğilim öğrencilerin sosyal bilgiler derslerine yönelik kavramlarla ilgili büyük oranda kavram yanılgıları bulunduğu yönünde olmuştur. Kavram yanılgılarını gidermede ve kavram öğretiminde etkisi araştırılan yöntemlerin büyük oranda pozitif yönde etkili olduğu ve akademik başarıyı arttırmada da etkisinin bulunduğu ortaya çıkan sonuçlar arasındadır.

Anahtar sözcükler: Betimsel İçerik Analizi, Kavram, Kavram Öğretimi, Sosyal Bilgiler

DESCRIPTIVE CONTENT ANALYSIS OF CONCEPT-TEACHING STUDIES IN SOCIAL SCIENCES EDUCATION

Assoc. Prof. Dr. Yavuz AKBAŞ, Karadeniz Teknik University , yavuzakbas52@gmail.com
Res.Assist. Saliha TOROS, Karadeniz Teknik University, saliha.toros@gmail.com
Res.Assist. Elif MERAL, Atatürk University, elif.meral@atauni.edu.tr

ABSTRACT

Social studies is a course designed by considering social sciences as an interdisciplinary and integrated education program. From this perspective, social studies course content is very rich in terms of concepts as it is based on social sciences. In Social Studies classes, students encounter concepts frequently used in social life with respect to social sciences such as history, geography, sociology, psychology, economics and citizenship education. Students need to understand and comprehend basic concepts well in order to solve problems they encounter in daily life and to have difficulty in living up to the social life. Accordingly, without the knowledge of basic concepts of the universe and the society we live in, our sense-making of the world will generally remain limited. All these considerations highlight the importance of teaching concepts. Concept-teaching starts at an early age. Therefore, social studies, as one of the classes students first meet in their educational life, is of utmost importance for concept-teaching. There are numerous concept-teaching studies in the field of social studies education. Literature search has shown that there is no general study on the progress of concept-teaching studies carried out in social studies education. The purpose of this study is to analyze concept-teaching studies conducted in Social Studies Education in Turkey using descriptive content analysis and to show what kind of tendency is displayed towards concept-education in social studies education. A descriptive content analysis is a study that addresses studies on a specific topic and evaluates their tendencies and research results. These analyses examine and organize qualitative and quantitative studies conducted independently of each other and then determine general tendencies in the related field. Thus, they seek to show the direction of a general tendency to studies to be conducted on specific topic and in a specific field. The present study analyzed a total of 89 studies including 52 theses and 37 articles conducted in 2000-2016 and selected by criterion sampling as a purposeful sampling strategy. The studies included in the present research were obtained through YÖK (Council of Higher Education) Thesis Center, Google Scholar, ULAKBİM (Turkish Academic Network and Information Center) National Database, ERIC (Education Resources Information Center), and EBSCO Academic Search Complete databases. The keywords Social Studies, Concept, Concept Teaching and Misconceptions were used for database research. Data obtained in the present study was analyzed based on the following criteria: the concepts studied for concept teaching within the context of social studies education, the purpose of studies, methods used, sample level preferred, data collection tools, data analysis methods, results, and recommendations. Data was evaluated by content analysis, and the studies were interpreted through frequency and tables. The research results demonstrated that the most commonly studied concepts were concepts of geography according to the criterion of concepts studied. Considering the criterion of the purpose of studies, the results showed that the studies focused on the determination of the level of understanding concepts, the determination and correction of misconceptions, and the effectiveness of methods used in concept-teaching. Experimental research design was the most commonly used quantitative research method while screening model was the most commonly used qualitative research method. The studies preferred students from different grade levels in primary or middle schools as their sample group. The result of studies showed a general tendency that students largely had misconceptions about concepts related to social studies courses. It was also found that the methods which were analyzed for their effectiveness in correcting misconceptions and teaching concepts were largely positively effective and also had an effect on improving academic achievement.

Key Words: Concept, Concept Teaching, Descriptive Content Analysis, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KAVRAM VE KAVRAM ÖĞRETİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Erhan GÖRMEZ, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, erhangormez@hotmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler dersi ilköğretim ve ortaokulda okutulan ve sosyal bilimlere ait bir çok disiplini içinde barındıran, disiplinlerarası bir yaklaşımla oluşturulmuş önemli bir derstir. Bu ders Tarih, Coğrafya, Ekonomi, Sosyoloji, Antropoloji, Felsefe, Siyaset Bilimi ve Hukuk gibi sosyal bilimlere ve Vatandaşlık Bilgileri konularını yansıttığından kavramlar açısından oldukça zengindir. Sosyal Bilgiler dersinin de amaçlarına ulaşabilmesi için sosyal bilimlere ait ve genelde soyut fikirlerden oluşan kavramların öğretimi de oldukça önemli bir hal almaktadır. 2004 Sosyal Bilgiler Programı kavram öğretimi konusunda bazı etkinlikler üzerinde özellikle durmaktadır. Bunlar, kavramların tanımlayıcı ve ayırt edici özelliklerinin öğrenilmesinde etkili biçimde kullanılan “anlam çözümleme tabloları”, kavramları gruplayarak ve öğrencinin zihin yapılandırmasını düzenleyerek daha üst kavrama ve düşünme düzeyine erişmesine yardım eden “kavram ağları”, bir alana ait ve birbiriyle ilişkili kavramların ve bu kavramlar arası ilişkilerin öğretilmesinde etkili olan “kavram haritaları”, öğrencilerin sahip oldukları kavram yanlışlarını ortaya çıkaran “kavram değişim metinleri”, günlük yaşamdan bilimsel bir olayı karikatür biçimindeki karakterler yardımıyla tartışma biçiminde ifade eden ve olaya ilişkin farklı bakış açıları sunan “kavram karikatürleri” gibi etkinliklerdir. Bu çalışma da Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü son sınıf öğrencilerinin kavram ve kavram öğretimi konuları hakkındaki görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubu 2017 bahar döneminde Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü son sınıfta öğrenim gören 36 erkek ve 28 kız öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubunun seçiminde amaçlı örnekleme yönteminden kolay ulaşılabilir durum örnekleme çeşidinden faydalanılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme nitel araştırmada yaygın kullanılan bir örnekleme yöntemidir. Bu örnekleme maliyet ve ulaşılabilirlik örnekleme kararında dikkate alınması gereken etkenlerdir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu araştırmada da öğretmen adaylarına ulaşma durumunun kolay olması, bu örnekleme türünün seçilmesinde etkili olmuştur. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan örnek olay (case study) stratejisinden faydalanılmıştır. Örnek olay çalışmaları, farklı sosyal olguları betimlemek, açıklamak ve değerlendirmek amacıyla yapılmaktadır. Bu araştırma da Sosyal Bilgiler Öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin kavram ve kavram öğretimi hakkındaki düşünceleri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi türlerinden biri olan standartlaştırılmış açık uçlu görüşme türünden faydalanılmıştır. Standartlaştırılmış açık uçlu görüşme, dikkatlice yazılmış ve belirli sıraya konmuş bir dizi sorudan oluşur ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur. Araştırma kapsamında toplam 64 öğrenci ile araştırmacı tarafından hazırlanan standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formu (EK-1) kullanılarak görüşme gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucu elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çerçevede içerik analizi yoluyla veriler tanımlanmaya ve verilerin içinde saklı olabilecek gerçekler ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Öğrenciler ile yapılan görüşme sonucunda ulaşılan kod ve temalar EK-1’de verilmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmede alt problemler dikkate alındığında verilerden toplam 21 koda ve 2 temaya ulaşılmıştır. Her bir kod ilgili tema altında verilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; öğrencilerinin çoğunluğunun “kavram” kelimesini “Zihinde oluşan somut-soyut şemalar (19), Nesnenin zihinde çağrıştırdığı izler (12), Ortak özellik taşıyan kelimeler (8) ve Evrende bulunan bütün varlıkların tanımları (8)” şeklinde tanımladıkları; “kavram öğretimi ile ilgili olarak da “kavramların somutlaştırarak öğretilmesi (17), “Kavram öğretiminde öncelikle kavram yanlışlarının/kavram yanlışlarının tespit edilmesi (11), Kavram haritası ile öğretme (9), Etkinlikler yoluyla öğretme (8), Kavram ağları yoluyla öğretme (8), Anlam çözümleme tabloları ile öğretme (7), Kavram karikatürleri ile öğretme (7)” gibi ifadelerin kullanıldığı görülmektedir. Kavram ve kavram öğretimiyle ilgili ulaşılan sonuçlar öğrencilerin konuyla ilgili olarak yeterli bir düzeyde olmadıklarını ortaya koymaktadır. Öğrencilerin lisans öğrenimleri süresince hem Öğretim, İlke ve Yöntemleri dersinde hem de Özel Öğretim Yöntemleri I ve II adındaki derste kavram öğretimi hakkında bilgilendirilmiş olmalarına rağmen araştırmada ulaşılan sonucun istenilen düzeyde olmaması dikkat çekici bir durumdur.

Anahtar sözcükler: Kavram, Kavram Öğretimi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü

THE OPINIONS OF THE SENIOR STUDENTS STUDING IN SOCIAL STUDIES TEACHING DEPARTMENT ABOUT CONCEPT AND CONCEPT TEACHING

Assist. Prof. Dr. Erhan GÖRMEZ, Yüzüncü Yıl University, erhangormez@hotmail.com

ABSTRACT

Social studies is an important course created with an interdisciplinary approach which is taught in primary and secondary schools and houses many disciplines belonging to social sciences. This course is very rich in terms of concepts reflecting social sciences such as History, Geography, Economics, Sociology, Anthropology, Philosophy, Political Science and Law and Citizenship issues. In order for the Social Studies course to reach its goals, the teaching of concepts belonging to social sciences and generally consisting of abstract ideas is also becoming very important. The 2004 Social Studies Curriculum specifically addresses some activities related to concept teaching. These activities related to concept teaching are meaning analysis tables which is used effectively in the learning of the descriptive and distinguishing characteristics of concepts; concept networks that help classify concepts and organize the students mind structuring to reach a higher level of comprehension and thinking; concept maps which are effective in teaching concepts belonging to one field, interrelated concepts and relations among these concepts; conceptual change texts that reveal the misconceptions that students had; concept cartoons expressing a scientific phenomenon in daily life in the form of a discussion with the help of cartoon characters and offering different perspectives on events. The aim of this study is to reveal the opinions about concepts and concept teaching of the senior students studying in Social Studies Teaching Department. In this research, the study group is composed of 36 male and 28 female students from Social Studies Teaching Department studying at Yüzüncü Yıl University Faculty of Education in 2017 spring semester. In the selection of the study group, it has been benefited from easily accessible sampling which is a kind of objective method of sampling. Easily accessible sampling is a common sampling method which is used in qualitative research. In this sample, cost and accessibility are the factors to be taken into account in the decision of sampling (Yıldırım and Şimşek, 2011). In this study, to reach the students easily was effective in the selection of this sample type. In the research, it has been benefited from case study which is one of the types of qualitative research. Case studies are done in order to describe, explain and evaluate different social phenomena. Therefore, this study has tried to evaluate the opinions about concepts and concept teaching of the senior students studying in Social Studies Teaching Department. In this study, standardized open-ended interview as a collecting data tool which is a kind of interview method has been used. Standardized open-ended interview consists of a series of questions written carefully and put into a specific row and asked in the same manner to all participants. In the scope of the research, open ended questions form prepared by the researcher was used for the 64 students. The data obtained from students interviews were analyzed using content analysis method. The aim of the content analysis is to reach the concept and relationship which explains the collected data. In this context, it has been trying to define and uncover the truth that may be stored in the data through content analysis. As a result of interviews with students, the acquired codes and themes were given in Appendix-1. In the interview with students, it has been reached 21 codes from data when the sub-problems were considered. Each code was given under the related theme title. Having evaluated the research results in general it was seen that the majority of the students describe the word of the concept as the concrete-abstract schemas in mind (19), the objects tracks evoking in mind (12), the words have the common characteristics (8) and the definitions of all creature which is available in the the world (8) ; in relation to concept teaching such expressions were used: "Teaching the concepts in concrete way (17), firstly, Identification of concept misconceptions or concept mistakes in concept teaching (11) , teaching through concept map (9), teaching through activities (8), Teaching through concept networks (8), teaching through meaning analysis tables (7), teaching with concept cartoons (7). The conclusions which was reached regarding the teaching of concepts and concepts reveal that the students have not a sufficient level in relation to the topic. It is noteworthy that the results obtained in the research are not at the desired levels, although the students have been informed about the concept and concept teaching in the Teaching Principles and Methods course as well as the Special Teaching Methods I and II course during their education.

Key Words: Concept, Concept Teaching, Social Studies Teaching Department

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ KAPSAYICI EĞİTİM ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ

Arş.Gör. Ünal ŞİMŞEK, Aksaray Üniversitesi, unalsimsek63@gmail.com

ÖZET

Kapsayıcı eğitim, tüm öğrencilerin farklı gereksinimlerine yanıt veren ve ayrımcılığın söz konusu olmadığı bir süreç olarak ifade edilebilir. Daha adaletli ve barışçıl bir toplumun sağlanmasında kapsayıcı eğitimden faydalanmak gerekmektedir. Sınıflar, tüm çocukları farklılıklarıyla birlikte eşit biçimde kapsamalı ve aynı paydada buluşturmalıdır. Tüm çocuklar derken; öğrenme güçlüğü yaşayan, bedensel engeli bulunan, mülteci olan; dil, din, etnik köken, cinsel yönelim gibi açılardan her türlü farklılığı taşıyanların tamamını anlamalıyız. Bu anlayışı eğitim ortamlarına taşımak için öncelikle ders müfredatlarında değişikliklere gidilmesi gerekmektedir. Gerekli güncellemeler yapıldıktan sonra müfredatların okul ortamında uygulanmasında sorumlu olan öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Öğretmenler öğrencilerin akademik, sosyal, psikolojik ve kültürel gelişimleri üzerinde etkilidirler. Buradan hareketle öğretmenlerin dezavantajlı ve özel gereksinime ihtiyaç duyan öğrencilere yönelik olumlu tutum sergilemesi hem o öğrencilerin eğitim ortamına dahil edilmesi üzerinde hem de sınıftaki herhangi bir dezavantaj durumu veya engeli olmayan öğrencilerin arkadaşlarını okul ve sınıf ortamında kabul edecek tutum sergilemeleri üzerinde olumlu etki bırakacaktır. Sosyal bilgiler dersi, amaçları doğrultusunda öğrencileri hayata hazırlamaya çalışırken, bulunduğu ülke veya çevrede de iyi vatandaş olmayı hep hedef olarak koymuştur. Bu nedenle sosyal bilgiler öğretmenlerinin, sosyal bilgilerin misyonu gereği, farklı branşlardaki öğretmenlerden daha çok dezavantajlı ve özel gereksinime ihtiyaç duyan öğrenciler üzerinden etkili olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışma; sosyal bilgiler öğretim programında kapsayıcı eğitim anlayışına yönelik mevcut durumu ortaya koyarak alanyazına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Inclusive education can be expressed as a process that responds to the different needs of all students and does not involve discrimination. In providing a more fair and peaceful society, it is necessary to benefit from inclusive education. Classes should comprise all children equally with their differences and bring them together in a common ground. By saying all children; we should include all of them with differences with language, religion, ethnic origin, sexual orientation et.c; the ones who are suffering from learning difficulties, physically disabled ones, refugees. In order to move this understanding to educational fields, it is necessary to make changes in course curriculums. After the necessary updates are made, the teachers who are responsible for the implementation of the curriculum in schools have a great responsibility. Teachers are influential on students academic, social, psychological and cultural development. From this point of view, the positive attitude of teachers towards disadvantaged and needy students will have a positive effect on the inclusion of those students to the educational environment as well as the attitude of non-disabled students in their disabled friends both in school and classroom environment. The social studies course, in accordance with its purpose always aims to prepare the students to life, while making them a good citizens in the country or environment they are in. For this reason, it is thought that social studies teachers will be more effective (which are required by the mission of social studies) for the students who are disadvantaged or in special needs, than the teachers in different branches. In this direction; this study aims to contribute to the literature by presenting the current situation regarding the concept of inclusive education in the social studies curriculum.

Anahtar sözcükler: Döküman İnceleme, Kapsayıcı Eğitim, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı

EXAMINATION OF THE SOCIAL STUDIES CURRICULUM AS PART OF INCLUSIVE EDUCATION

Res.Assist. Ünal ŞİMŞEK, Aksaray Üniversitesi, unalsimsek63@gmail.com

ABSTRACT

Kapsayıcı eğitim, tüm öğrencilerin farklı gereksinimlerine yanıt veren ve ayrımcılığın söz konusu olmadığı bir süreç olarak ifade edilebilir. Daha adaletli ve barışçıl bir toplumun sağlanmasında kapsayıcı eğitimden faydalanmak gerekmektedir. Sınıflar, tüm çocukları farklılıklarıyla birlikte eşit biçimde kapsamalı ve aynı paydada buluşturmalıdır. Tüm çocuklar derken; öğrenme güçlüğü yaşayan, bedensel engeli bulunan, mülteci olan; dil, din, etnik köken, cinsel yönelim gibi açılardan her türlü farklılığı taşıyanların tamamını anlamalıyız. Bu anlayışı eğitim ortamlarına taşımak için öncelikle ders müfredatlarında değişikliklere gidilmesi gerekmektedir. Gerekli güncellemeler yapıldıktan sonra müfredatların okul ortamında uygulanmasında sorumlu olan öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Öğretmenler öğrencilerin akademik, sosyal, psikolojik ve kültürel gelişimleri üzerinde etkilidirler. Buradan hareketle öğretmenlerin dezavantajlı ve özel gereksinime ihtiyaç duyan öğrencilere yönelik olumlu tutum sergilemesi hem o öğrencilerin eğitim ortamına dahil edilmesi üzerinde hem de sınıftaki herhangi bir dezavantaj durumu veya engeli olmayan öğrencilerin arkadaşlarını okul ve sınıf ortamında kabul edecek tutum sergilemeleri üzerinde olumlu etki bırakacaktır. Sosyal bilgiler dersi, amaçları doğrultusunda öğrencileri hayata hazırlamaya çalışırken, bulunduğu ülke veya çevrede de iyi vatandaş olmayı hep hedef olarak koymuştur. Bu nedenle sosyal bilgiler öğretmenlerinin, sosyal bilgilerin misyonu gereği, farklı branşlardaki öğretmenlerden daha çok dezavantajlı ve özel gereksinime ihtiyaç duyan öğrenciler üzerinden etkili olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışma; sosyal bilgiler öğretim programında kapsayıcı eğitim anlayışına yönelik mevcut durumu ortaya koyarak alanyazına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Inclusive education can be expressed as a process that responds to the different needs of all students and does not involve discrimination. In providing a more fair and peaceful society, it is necessary to benefit from inclusive education. Classes should comprise all children equally with their differences and bring them together in a common ground. By saying all children; we should include all of them with differences with language, religion, ethnic origin, sexual orientation et.c; the ones who are suffering from learning difficulties, physically disabled ones, refugees. In order to move this understanding to educational fields, it is necessary to make changes in course curriculums. After the necessary updates are made, the teachers who are responsible for the implementation of the curriculum in schools have a great responsibility. Teachers are influential on students academic, social, psychological and cultural development. From this point of view, the positive attitude of teachers towards disadvantaged and needy students will have a positive effect on the inclusion of those students to the educational environment as well as the attitude of non-disabled students in their disabled friends both in school and classroom environment. The social studies course, in accordance with its purpose always aims to prepare the students to life, while making them a good citizens in the country or environment they are in. For this reason, it is thought that social studies teachers will be more effective (which are required by the mission of social studies) for the students who are disadvantaged or in special needs, than the teachers in different branches. In this direction; this study aims to contribute to the literature by presenting the current situation regarding the concept of inclusive education in the social studies curriculum.

Key Words: Document Review, Inclusive Education, Social Studies Curriculum

SOSYAL BİLGİLER PROGRAMLARINDA, YETERLİLİKLERDE, ŞURALARDA VE BİLİMSSEL ARAŞTIRMALARDA EDEBİYAT DESTEKLİ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

Prof.Dr. Emine KOLAÇ, Anadolu Üniversitesi, ekolac@anadolu.edu.tr
Doktora Öğrencisi Fisun GÜNGÖR, Anadolu Üniversitesi, fisungungor@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Sercan BURSA, Anadolu Üniversitesi, sercanbursa@anadolu.edu.tr

ÖZET

21. yüzyıl, bilgi ve teknolojiye büyük bir gelişim ve değişime sahne olmaktadır. Bilgi yeni boyutlar kazanmakta, var olan bilim dalları ortaya çıkan yeni durumları açıklama, ihtiyaçları karşılama konusunda zorlanmaktadır. Öğrenme-öğretme sürecini aktif hale getirme, etkili ve kalıcı öğrenmeyi sağlama, öğrenme ortamlarını zenginleştirme, çağın gerektirdiği insan gücünü yetiştirme, dünyayı daha geniş pencerelerden görme, yeni bakış açıları geliştirme isteği diğer bilim dallarıyla bilgi ve birikimlerin paylaşımını zorunlu kılmaktadır. Sosyal Bilimler çatısı altında yer alan Sosyal Bilgiler ve Edebiyatın son elli yıldan beri bu kapsamda etkileşim içine girdikleri, bilgi, birikimlerin paylaşımına başlandığı görülmektedir. Edebiyat; türlere örneklik eden edebî metinler aracılığıyla Sosyal Bilgiler alanının gereksinim duyduğu düşünen, sorgulayan, çoklu bakış açısı, estetik zevki gelişmiş, duyarlı bireylerin yetişmesine destek sunmakta, bu bağlamdaki becerileri geliştirmekte, öğrenme ortamlarını canlandırmakta, öğrenilenlerin pekiştirilmesi sağlanmaktadır. Kazandırılmak istenen beceriler, Sosyal Bilgiler öğretim programında vurgulanan temel becerilerdir. Bu nedenle, Sosyal Bilgiler derslerinde sözlü ve yazılı edebî eserlerin kullanımı dersin amaç ve kazanımlarını gerçekleştirmede son derece önemlidir. Dünyada çok daha uzun bir geçmişi olan iki alan arasındaki işbirliğinin Türkiye’de oldukça geç başladığı, yaklaşık on yıl gibi bir mazesinin olduğu görülmektedir. Disiplinlerarası işbirliği; öğretim programlarında, alan ve program yeterliliklerinde, Millî Eğitim Şuralarında konuya yer verilmesi, öneme ilişkin gerekli vurguların yapılmasıyla güçlenir, bilimsel araştırmalarla desteklenir. Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin, programların, eğitim-öğretimin niteliğinin geliştirilebilmesi amacıyla belirli yıllarda toplanan ve Millî Eğitim Sistemi’nin en yüksek danışma organı olan Millî Eğitim Şuraları, Türkiye eğitim tarihi içinde özel bir yere sahiptir. Dolayısıyla Şuralarda konuya ilişkin yapılacak vurgular bu kapsamda farkındalığı oluşturmada, yönlendirici olmada önemlidir. Öğretmen adaylarının yetişmesinde önemli bir rol üstlenen, kılavuz görevi üstlenen program ve alan yeterliliklerinin disiplinlerarası işbirliğini gerçekleştirecek şekilde oluşturulması, düzenlenmesi gerekmektedir. Bu da, iyi yetişmiş, belli bir birikime sahip öğretmenlere gereksinimi beraberinde getirmektedir. Öğretmenler, gerçekleştirdikleri etkinliklerde öğretim programlarını ve programlarda yer alan kazanımları temel alarak hareket ederler. Bu nedenle Sosyal Bilgiler öğretim programlarında öğretmenlerin edebiyat desteğinden yararlanmalarını sağlayacak kazanım ve etkinlik örneklerine yer verilmiş olması önem taşımaktadır. 2005 ve 2015 Sosyal Bilgiler Programları bu kapsamda incelendiğinde; disiplinlerarası ilişkinin kısmen kurulduğu görülmekte, edebî metinlerden yararlanılarak öğrencilere pek çok beceri ve değer kazandırılabileceği ifade edilmektedir. Bütün bu bilgiler ışığında planlanan araştırmanın temel amacı; Sosyal Bilgiler programlarında, yeterliliklerde, şuralarda ve bilimsel araştırmalarda Edebiyat destekli Sosyal Bilgiler öğretiminin yerini belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda; 2005 ve 2016 Sosyal Bilgiler programlarında belirtilen yeterlilikler, 1939-2010 yılları arasında toplanan Millî Eğitim Şuralarında alınan kararlar, YÖK Dokümantasyon merkezine ulaşmış lisansüstü tezler ve ERIC veri tabanında yer alan bilimsel araştırmalar “Edebiyat Destekli Sosyal Bilgiler Öğretimi” bağlamında değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırma; tarama modeline göre desenlenmiştir. Araştırmanın kuramsal evrenini Millî Eğitim Şuralarında alınan kararlar, Sosyal Bilgiler Programı yeterlilikleri, YÖK Dokümantasyon Merkezinde yer alan tezler ve ERIC veri tabanındaki araştırmalar oluşturmaktadır. Verilerin çözümlenmesi aşamasında yorumlanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçların; “Edebiyat Destekli Sosyal Bilgiler Öğretimi” ne program, yeterlilik, Millî Eğitim Şuraları, lisansüstü tezler ve bilimsel araştırmalar kapsamında nasıl bir yaklaşım gösterildiğine ilişkin genel bir tablo oluşturması açısından önemli olduğu düşünülmekte, iki alanın disiplinlerarası çalışmada hangi noktada olduğunu göstermesi konusunda bir farkındalık oluşturması beklenmekte, Edebiyat Destekli Sosyal Bilgiler Öğretimi kapsamında çalışacak araştırmacılara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Disiplinlerarasılık, Edebiyat, Sosyal Bilgiler

SOCIAL STUDIES SUPPORTED BY LITERATURE IN SOCIAL STUDIES PROGRAMS, QUALIFICATIONS, COUNCILS AND SCIENTIFIC RESEARCH

Prof. Dr. Emine KOLAÇ, Anadolu University, ekolac@anadolu.edu.tr
PhD Student Fisun GÜNGÖR, Anadolu University, fisungungor@anadolu.edu.tr
Res. Assist. Sercan BURSA, Anadolu University, sercanbursa@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

The 21st century is a scene of the great development and change in knowledge and technology. Knowledge gains new dimensions, existing science branches are struggling to explain new situations, respond to the needs. The requirement of the activating learning-teaching process, providing effective and permanent learning, refining learning environments, raising human power needed by the age, viewing the world from the broader windows and developing new perspectives necessitates the sharing of knowledge with the other branches of science. Social Studies and Literature that are under the roof of Social Studies, have been interacting with each other for the last fifty years, it seems that knowledge and the accumulations have begun to be shared. Literature; via of the literary texts that exemplify the species, supports the development of sensitive individuals who are thinking, questioning, multi-viewpoint, aesthetic taste that are needed by the field of Social Studies, improves the skills in this context, stimulates the learning environments and reinforces the learned. The skills to be taught are the basic skills emphasized in the curriculum of the Social Studies. Therefore, using of the verbal and the written literary works in Social Studies courses is very important to achieve the aims and achievements of the acquisitions. It's seems that much longer history of the cooperation between the two branches in the world, but in Turkey' been started very late, about ten years ago. Interdisciplinary cooperation; in the curriculums, in the qualifications of the field and program, an in the Councils of the National Education is strengthened by making the necessary emphasis on the prevention and it is supported by scientific researches. The Councils of the National Education that is the highest advisory body of the National Education Systems, collected in specific years in order to improve the qualification of teaching profession, curriculums and education, has a special place in the history of education in Turkey. Therefore, the emphasis of the regarding with the subject on the Councils is important in order to create awareness and guidance. It is necessary to making up and organizing the qualification of the program and field in order to realize interdisciplinary cooperation that plays an important role in the raising of teacher candidates, supporting the guidance mission. This brings need for teachers that are well-trained and have certain accumulation. Teachers act on the basis of the curriculums and the acquisitions in the activities they perform. Therefore, it is important that Social Studies curriculums are featured examples of the acquisitions and activities that will enable teachers to benefit from literary support. When the Social Sciences Curriculums of 2005 and 2015 are examined in this context; it's seen that interdisciplinary relation is partially established and it is stated that many skills and values can be gained by using literary texts. In the light of all this knowledge the main aim of the planned research determine the the location of the literature-supported social studies education in Social Studies curriculums, in proficiencies, in the Councils and in scientific researches. In line with this main aim; the qualifications are stated in the 2005 and 2016 Social Studies curriculums, the decisions were taken on the Councils of the National Education between 1939 and 2010, the postgraduate dissertations that have reached from the YÖK Documentation Center and the scientific researches in the ERIC database have been tried to be evaluate in the context of "Teaching Social Studies Supported By Literature". Research was combined with the Survey model. The theoretical universe of the research composes of the decisions are taken from the Councils of the National Education, proficiencies of the Social Sciences Curriculum, theses in the Center of Higher Education Documentation Center and researches in the ERIC database. Document analysis technique was used in the analysis of the data. The obtained datas are presented and interpreted with frequencies as part of the quantitative data. The results obtained from the research; it is thought that "Teaching Social Studies Supported By Literature" is important in terms of creating a general picture of how the curriculum, qualification, Councils of the National Education, postgraduate dissertations and scientific researches are presented, it is expected that the two fields show an awareness of the which point of interdisciplinary work and it is thought that it will give a light to the researcher who will work as part of the Teaching Social Studies Supported By Literature.

Key Words: Social Studies, Literature, Interdisciplinarity

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN VATAN KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA BELİRLENMESİ

Arş.Gör. Hafize ER TÜRKÜRESİN, Dumlupınar Üniversitesi, hafize.er@dpu.edu.tr
Öğretmen Kerem TÜRKÜRESİN, Ahteri İmam Hatip Ortaokulu, kerem2061turkuresin@gmail.com

ÖZET

Vatan, bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturan toprak parçasıdır. Bu topraklarda yaşayan insanlar ise vatandaş olarak adlandırılmaktadır. Bir ülkenin gelişmişlik seviyesi iyi yetişmiş vatandaşlara sahip olmasına bağlıdır. Ulusal ve uluslararası gelişmelerden etkilenen vatan algısı üzerine farklı toplumlar tarafından yapılacak çalışmalar, etkili ve iyi vatandaşlar yetiştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Türkiye'nin Asya ve Avrupa kültürlerinin gelişme noktasında yer alması, dışarıya açık bir konumda bulunması, dış siyasette etkin olmaya çalışması vatan algısı ve değerlerinin değişimine neden olmaktadır. Bu sebeple gelişen ve değişen Türkiye'de etkili ve iyi vatandaşların yetiştirilmesinde vatandaşlık eğitimi önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (Ersoy ve Öztürk, 2015). Ülkemizde vatandaşlık eğitimi Türk eğitim sisteminin genel amaçları arasında yer almaktadır ve sosyal bilgiler ders programlarında öğretilmesi gereken temel değerlerden biridir. Öğrencilere bu değer kazandırılmadan önce onların sahip oldukları algıları ortaya çıkarmak verilecek eğitim açısından önemli görülmektedir. Bu algının ortaya çıkarılmasında önemli kabul edilen metaforlar öğrencilerin duygularını, düşüncelerini ve inançlarını yansıtmaktadır. İnsanların hayatı, çevreyi, olayları ve nesneleri nasıl gördüklerini; farklı benzetmeler kullanarak açıklamaya çalışan metaforlar; bireyin düşünce ve eylemlerine yön veren yapılarıdır. Alanyazında, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının vatan algısını belirlemeye yönelik çalışmalar (Yazıcı ve Yazıcı, 2010; Ersoy ve Öztürk, 2015; Wagnid, 2009) olmasına karşın ortaokul öğrencilerinin vatan algısı üzerine sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu sebeple, sosyal bilgiler öğretim programında yer alan vatanseverlik değeriyle ilgili kazanımlar öğrencilere kazandırılmaya çalışılmadan önce öğrencilerin vatan algısını belirlemeye gereksinim vardır. Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin vatan kavramına ilişkin algılarını metaforlar yoluyla ortaya koymaktır. Araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılında Kütahya ilinde öğrenim gören 227 ortaokul öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin vatan kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma, tarama modelinde nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin 74'ü 5. sınıfta, 73'ü 6. sınıfta, 59'u 7. sınıfta, 12'si 8. sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin 143'ü kız, 84'ü ise erkektir. Araştırma grubunun seçimi, seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemine uygun olarak yapılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmaya katılan öğrencilerin vatan kavramına ilişkin sahip oldukları düşünceleri ortaya çıkarmak için açık uçlu bir anket formu hazırlanmış; anket formunda öğrencilerden vatan.....gibidir; çünkü..... cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Katılımın gönüllük esasına dayandığı araştırmada eksik ve amacına uygun olmayan 23 anket formu değerlendirme dışı bırakılmış ve toplam 204 form geçerli sayılarak analiz gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonunda elde edilen veriler içerik analizine uygun bir şekilde çözümlenmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla toplanan veriler önce kavramsallaştırılır, daha sonra bu kavramlar mantıklı bir biçimde düzenlenir ve bunlara göre verileri açıklayan durumlar temalaştırılır. Elde edilen veriler ışığında öğrencilerden vatan kavramına ilişkin 78 geçerli metafor ürettikleri tespit edilmiştir. Analiz sonucunda belirlenen metaforlar ve bunlara dayalı olarak oluşturulan kategorilerin doğruluğunun tespit edilebilmesi için 2 öğretim üyesiyle paylaşılmış ve kategoriler arasında eşleştirme yapması istenmiştir. Alınan uzman görüşlerinden sonra uyumayan metaforlar tartışılarak kategorileri oluşturan metaforlara son biçimi verilmiştir. Çalışma sonucunda vatan kavramına ilişkin 12 kategori elde edilmiştir. Bunlar Barınacak Yer, Toprak Parçası, Topluluk, Bağımsızlık, Güç, Kahraman, Yaşam Kaynağı, Emanet, Zenginlik, İstikrar, Güven Veren, Değerli olarak adlandırılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin vatan kavramına ilişkin algılarının olumlu olduğu, vatanın öneminin farkında oldukları ortaya çıkmıştır. Anahtar Sözcükler: Ortaokul Öğrencisi, Vatan, Metafor.

Anahtar sözcükler: Anahtar Sözcükler: Ortaokul Öğrencisi, Metafor, Vatan

IDENTIFICATION OF THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS' SENSES RELATED TO HOMELAND CONCEPT BY THE WAY OF METAPHORS

Res.Assist. Hafize ER TÜRKÜRESİN, Dumlupınar University, hafize.er@dpu.edu.tr
Teacher Kerem TÜRKÜRESİN, Ministry of National Education, kerem2061turkuresin@gmail.com

ABSTRACT

Homeland is the piece of land on which a community lives and create its own culture. The human beings who live on that land are called as citizen. A country's development level is closely related to its possession of well trained citizens. Works to be taken by different societies upon homeland perception that affected by national and international developments have a place in raising efficient and good citizens. Turkey's strategic location in the point of intersection of Asian and European cultures, being open to overseas developments, endeavours for being effective in foreign policy cause alterations in Turkey's homeland perception and values. That's why in the process of raising efficient citizens in developing and changing Turkey, the citizenship education confront us as an important problem (Ersoy ve Öztürk, 2015). In our country, Citizenship Education, ranks among the general purposes of the Turkish Education System and it is one of the basic values that should be taught in the Social Sciences syllabus. In terms of the education to be given it is regarded important that before this value is acquired by the students, their senses should be found of firstly. The metaphors, regarded as important while this sense's being found of, reflect the students' feelings, thoughts and beliefs. The metaphors -trying to explain how the human beings see the life, environment, events and objects by using different emulating- are the structures that direct the self-thoughts and self-acts. Regardless of the fact that there are studies for identifying the homeland perceptions of teachers and teacher candidates in literature (Yazıcı ve Yazıcı, 2010; Ersoy ve Öztürk, 2015; Wagnid, 2009), it is encountered that there are limited availability of studies on secondary school students' homeland perceptions. Therefore, before the process of acquisition of the learning outcomes related to patriotism value in Social Sciences curriculum, there is a necessity to state the students' homeland perceptions. The aim of present study is to reveal the students' senses related to concept of homeland by the way of metaphors. Research is realized with the 227 secondary school students who study in the province Kütahya in 2016-2017 education term. This research which aims to reveal the metaphors that secondary school students own related to homeland concept, is realized by using qualitative research method, the survey model. In the working group there are 74 5th grade students, 73 6th grade students, 59 7th grade students and 12 8th grade students. 143 of the students are girls and 84 of the students are boys. Selection of the research group is made suitable for one of the random sampling method: purposeful sampling method. For gathering data during the research, an open ended survey that aims to reveal the students' thoughts related to concept of homeland, is prepared ; in the survey students are asked to complete that sentence " Homeland is.....because" In the research in which the participation is volutarily, 23 survey which are out of aim or have deficiency are left out of assessment and the research is analyzed with 204 survey being considered valid. Datas ,obtained at the end of the research, are analyzed according to content analysis. Main goal in content analysis is to reach connections that can clarify the collected datas. To this end, first, the collected datas are conceptualized then these concepts are set logically and the situations that clarify the datas in light of these concepts are themed. In the light of collected datas , it is made firm that students generate 78 valid metaphors related to homeland. To be able to confirm whether the metaphors specified at the end of the analysis and the categories formed predicated on these metaphores are true or not, analysis results are shared by two other faculty members and it is requested to make a match between the categories. After the expert opinions, by discussing the undermatch metaphors, the metaphores forming the categories are put into final forms. At the end of the study; 12 categories, related to concept of homeland, are gained. These are called as: Housing, Piece of Land, Community, Independence, Strength, Hero, Life Blood, Deposit, Wealth, Stability, Faithful, Valuable. After all it has shown up that students' senses related to homeland concept are positive and they are aware of the importance of the homeland.

Key Words: Anahtar Sözcükler: Ortaokul Öğrencisi, Metafor, Vatan

TARİHÎ ROMANLARIN ÖĞRENCİLERİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİSİNE ETKİSİ

Yrd.Doç.Dr. Elif AKTAŞ, Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, elifaktas@erdogan.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Adem BELDAĞ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, abeldag@gmail.com
Öğr.Gör. İbrahim YAHSİ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, ibrahim.yahsi@erdogan.edu.tr

ÖZET

Eleştirel düşünme; akıl yürütme, analiz ve değerlendirme gibi üst düzey zihinsel süreçleri içeren bir düşünme biçimidir. Bir konunun farklı yönleriyle ele alınıp tarafsız bir bakış açısıyla irdelenmesi olarak da tanımlanan eleştirel düşünme, bireyin çevresinde karşılaştığı sorunlara çözümler üretmesini, olaylara çok boyutlu bakabilmesini de sağlamaktadır. Eleştirel düşünme, aynı zamanda temel eğitimden yükseköğretime kadar tüm öğretim programlarında öğrencilere kazandırılması gereken temel bir beceri olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla eğitim-öğretim faaliyetleri boyunca her bir öğrenciye eleştirel düşünme becerisi kazandırmak gereklidir. Eleştirel düşünme becerisinin kazandırılmasında öğrenme-öğretme ortamı içerisinde yürütülen etkinlikler ve kullanılan materyaller son derece önemlidir. Özellikle Türkçe, edebiyat ve Sosyal Bilgiler öğretiminde tarihî roman ve hikâyeler kullanmanın öğrencilere eleştirel düşünme becerisi kazandırma açısından önemli olduğu ifade edilmektedir. Edebî eserler, bir yandan millî ve evrensel değerleri benimseyip içselleştiren bireyler yetiştirmeye katkıda bulunurken bir yandan da eleştirel ve yaratıcı düşünme becerisi kazanmış; sorgulayan, analiz ve sentez yapabilen bireylerin yetiştirilmesine de olanak sağlar. Tarihî romanların Türkçe, edebiyat ve sosyal bilgiler öğretiminde kullanılması disiplinlerarası yaklaşıma da son derece uygundur. 21. yy.da disiplinlerarası yaklaşımın önemi tüm dünyada giderek artmaktadır. Tarihsel olayları ve durumları ilham kaynağı olarak kurgulanmış eserler olarak tarif edilen tarihî romanlar, öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmanın yanında onların tarihsel empati kurabilmelerine ve soyut düşünme becerisi edinmelerine de katkı sağlamaktadır. Bunun yanı sıra tarihî romanlar, tarihî olguları eğlenceli bir şekilde sunarak öğrencilerin dikkatini çekme işlevine de sahiptir. Tarihsel romanların materyal olarak kullanıldığı öğretim etkinliklerinde, öğrencilerin tarihsel olgularla kurgu arasındaki farkları algılamaları, eserleri eleştirel bir bakış açısıyla okuyarak değerlendirmeleri son derece önemlidir. Bu aşamada ise öğretmenlerin öğrencilerin eleştirel düşünebilmelerine fırsat sağlayacak bir öğrenme-öğretme ortamı planlaması gerekmektedir. Bu da öğrencilerin okudukları üzerine düşüncelerini, yorum yapmalarını ve fikir paylaşımında bulunmalarını gerektirecek bir öğrenme ortamı ile elde edilebilir. Bu çalışmada tarihî romanların öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerisi üzerindeki etkisi incelenmeye çalışılmıştır. Araştırmada tek gruplu ön test son test deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinin Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi bölümünde öğrenim gören 100 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak ise Semerci (2016) tarafından geliştirilen ‘Eleştirel (Kritik) Düşünme Eğilimi Ölçeği’ kullanılmıştır. Ayrıca tarihî roman kapsamında öğrencilere Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatı eserlerinden Yakup Kadri Karaosmanoğlu’na ait Sodom ve Gomore ile çağdaş Türk edebiyatı eserlerinden Buket Uzuner’e ait Uzun Beyaz Bulut Gelibolu adlı iki kitap okutulmuştur. Araştırmada deneysel işlem süresi dört hafta olarak belirlenmiştir. Bu süreç içerisinde öncelikle öğrencilere ön test olarak ‘Eleştirel (Kritik) Düşünme Eğilimi Ölçeği’ uygulanmıştır. Ardından deneysel işlem süresince kitaplarla ilgili olarak okuma öncesi, okuma sırası ve okuma sonrası etkinlikler yaptırılarak öğrencilere eleştirel düşünme becerisi kazandırılmaya çalışılmıştır. Yapılan etkinlikler öğrencilerin romanları eleştirel bakış açısıyla yorumlayıp analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. Münazara, soru-cevap, tartışma gibi yöntemler kullanılarak öğrencilerin eleştirel düşünme becerisi kazanmalarının sağlanması amaçlanmıştır. Deneysel işlem sonucunda ise ön testte kullanılan ‘Eleştirel (Kritik) Düşünme Eğilimi Ölçeği’ öğrencilere son test olarak uygulanmıştır. Veriler SPSS istatistik programı kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde tek grup t-testi ile tek faktörlü varyans analizinden (ANOVA) yararlanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerden öğrencilerin cinsiyetleri ve bölümleri ile eleştirel düşünme becerileri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarının öğretmen yetiştirme alanında eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalara yeni bir bakış açısı kazandıracağı değerlendirilmektedir.

Anahtar sözcükler: Eleştirel Düşünme, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Tarihî Roman, Türkçe Öğretimi

THE INFLUENCE OF HISTORICAL NOVELS ON STUDENTS' CRITICAL THINKING SKILL

Assist. Prof. Dr. Elif AKTAŞ, Rize Recep Tayyip Erdoğan University, elifaktas@erdogan.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Adem BELDAĞ, Recep Tayyip Erdoğan University, abeldag@gmail.com
Lecturer İbrahim YAHSİ, Recep Tayyip Erdoğan University, ibrahim.yahsi@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

Critical thinking is a form of thinking involving high-level mental processes such as reasoning, analysis, and evaluation. Critical thinking, which is also defined as a discussion of a subject with a focus on its different aspects from an impartial perspective, provides solutions to the problems that individuals have in their environment and enables them to look at the events in a multidimensional way. Critical thinking is also considered a basic skill that must be given to students in all curricula from primary education to higher education. Therefore, it is necessary to provide all students with critical thinking skill during educational activities. The activities carried out in the learning-teaching environment and the materials used are extremely important in providing students with critical thinking skill. It is reported that especially the use of historical novels and stories in teaching Turkish, literature, and social studies is important to equip students with critical thinking skill. Literary works contribute to raising individuals who both embrace and internalize national and universal values and possess critical thinking, creative thinking, questioning, analyzing, and synthesizing skills. The use of historical novels in teaching Turkish, literature, and social studies is also suitable for the interdisciplinary approach, the importance of which is increasing all over the world in the current century. Historical novels, which are described as works inspired by historical events and situations, provide students with reading habits and contribute to their developing historical empathy and acquiring abstract thinking skill. In addition, historical novels present historical facts in a fun way, thereby attracting students. In teaching activities where historical novels are used as a material, it is very important for students to perceive the differences between historical facts and fictions and to read and evaluate the works critically. At this point, teachers are required to plan a learning-teaching environment that will provide opportunities for students to think critically. This can be achieved through a learning environment where students need to think, comment, and share ideas on what they read. In the present study, the influence of the historical novels on the critical thinking skill of the preservice teachers was tried to be examined. A single group pre-test post-test experimental design was used. The study group consists of 100 preservice teachers studying in the Turkish and social sciences education departments of a state university. The "Critical Thinking Disposition Inventory", developed by Semerci (2016), was used as a data collection tool in the research. The students were made to read *Sodom ve Gomore* by Yakup Kadri Karaosmanoğlu, one of the Turkish literary works of the Republican era, and *Uzun Beyaz Bulut Gelibolu* by Buket Uzuner, a contemporary Turkish literature work, as historical novels. The duration of the experimental procedure in the study was determined to be four weeks. In the beginning, "Critical Thinking Disposition Inventory" was administered to the students as a pre-test. In the course of the experimental process, activities about the books were conducted before, during, and after the reading process in an attempt to equip the students with critical thinking skill. The activities were organized in such a way that the students could interpret, analyze, synthesize, and evaluate novels critically. It was aimed to provide the students with critical thinking skill by using methods such as debate, question-answer, and discussion. At the end of the experimental process, "Critical Thinking Disposition Inventory" was administered to the students as a post-test. Data were analyzed using SPSS statistical program. One-sample t-test and analysis of variance (ANOVA) were used in the analysis of the data. Based on the findings, an attempt was made to determine whether there was a significant difference between the students' critical thinking skills by gender and department. It is considered that the results of the research will provide a new insight into practices aimed at improving critical thinking skill in the field of teacher training.

Key Words: Eleştirel Düşünme, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Tarihî Roman, Türkçe Öğretimi

DEĞERLER EĞİTİMİ VE GÜNCEL TARTIŞMALAR: GAZETE HABERLERİNE İLİŞKİN BİR ELEŞTİREL SÖYLEM ANALİZİ

Yrd.Doç.Dr. Adem BELDAĞ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, abeldag@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Ali Faruk YAYLACI, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, alfay06@yahoo.com

ÖZET

Amaç: Değerlerin bireyin davranışlarına yön verdiğine inanılır. Bu bağlamda değerler toplumun çoğunluğu tarafından doğruluğu ve gerekliliği kabul edilen birleştirici unsurlar olarak görülmektedir. Gerçekte değerler, eğitsel süreçlerin bütün boyutlarında yer alırlar ve değerlerden bağımsız bir eğitim düşünmek imkânsızdır. Ancak değerler eğitimi anlayışı özellikle son yüzyılda meydana gelen toplumsal değişimlerin sonucunda ortaya çıkmıştır. Böylece değerler eğitimi öğretim programlarında farklı biçimlerde yer almaya başlamıştır. Değerler eğitimi anlayışı, dünyada değerler bağlamında yaşanan toplumsal sorunları ve değerlerden uzaklaşmaya yol açtığı varsayılan eğitim sistemlerinin eksikliklerini gidermeye dönük bir eğilim olarak daha çok gündeme gelmektedir. Bu durumun Türkiye’deki yansıması ise ilk kez 2005 yılında Sosyal Bilgiler öğretim programı ile görülmüş, daha sonra farklı derslerde (Hayat Bilgisi, Medya Okur-yazarlığı) değerler eğitimine ilişkin ifadeler yer verilmiştir. Özellikle 2017 öğretim programları güncelleme sürecinde değerler eğitimi anlayışı, üzerinde çalışılan bütün taslak öğretim programlarında gözlemlenmektedir. Değerler eğitimi giderek daha yoğun bir ilginin hedefi olmaktadır. Yayınlanan makale ve yürütülen tez sayılarına yansıyan akademik ilginin yanında özellikle eğitim programlarına ilişkin son düzenlemelerin sonu olarak değerler eğitimi kamuoyu nezdinde de önemli bir tartışma konusu haline getirmiştir. Değerler eğitimi etrafındaki tartışmaların kamuoyuna yansıtılmasında ve bu tartışmaların biçimlendirilmesinde medyanın da önemli etkisi vardır. Toplumsal olguların medyadaki temsilleri bilgilendirmek amacıyla haberleştirmenin ötesinde bir takım niteliklere sahiptir. Haberlerde kullanılan söylemin analiz edilmesi bu açıdan büyük öneme sahiptir. Haberleştirme tarzları, karmaşık bir takım toplumsal, siyasal, ekonomik ya da kültürel etkenlerce biçimlendirilmektedir. Gazeteler hedef kitlelerinin düşüncelerine hitap edebilmek için haberleştirme tarzlarını bu düşüncelere duyarlı bir biçimde belirlemektedir. Haberler ve haberlerde kullanılan dil toplumsal bağlam tarafından inşa edilmektedir. Aynı zamanda medya temsilleri yoluyla kamuoyunda belirli konularda toplumsal rızanın ya da tepkinin oluşturulması da hedeflenebilmektedir. Bu süreçler gazetelerin temsil ettikleri düşüncelerin ve dünya görüşünün etkisiyle ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı değerler eğitimine ilişkin medya temsillerinin incelenmesi; bu incelemeye dayalı olarak çok boyutlu bir değerlendirme yapılmasıdır. **Desen/Yöntem:** Değerler eğitimine ilişkin medya temsillerinin, gazete haberleri bağlamında incelenmesi ve çok boyutlu bir değerlendirme yapılabilmesi amacıyla hareketle bu çalışma nitel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Bu çerçevede, öğretim programları güncelleme çalışmalarına ilişkin taslakların kamuoyu tartışmasına açıldığı dönem dikkate alınarak 1 Ocak 2017 ve 7 Mart 2017 tarihleri arasında ulusal gazetelerde yer alan değerler eğitimi konulu haberler araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Haberler içerik analizi ve eleştirel söylem analizine dayalı olarak irdelenmiş ve yorumlanmıştır. Alanyazında eleştirel söylem analizine ilişkin kuramsal ve uygulama örneklerinden yola çıkılarak, değerler eğitimine ilişkin haberlerde kullanılan söylemin bütün düzey ve boyutları ile incelenmesi, söz konusu söylemin dayandığı zemini oluşturan düşünsel yapılar irdelenmiştir. Bu doğrultuda öncelikle PRNet programı aracılığıyla belirtilen tarihler arasında ulusal gazetelerde çıkan değerler eğitimine ilişkin haberler taranarak ilgili verilere ulaşılmıştır. Ulaşılan haberlerin yayınladığı gazeteler, yayımlandıkları tarihler, gazetenin hangi bölümünde yer aldıkları, haberlere ne kadar yer ayrıldığı, kullanılan görsellerin özellikleri vb. açısından içerik analizi yapılarak genel karakteristikleri belirlenmiştir. İkinci aşamada haberlerin başlıkları ve haber metinlerinde kullanılan söylem, eleştirel söylem analizine dayalı olarak çözümlenmiştir. **Bulgular:** Verilerin analizi ile elde edilen bulgular, eleştirel söylem analizi çerçevesinde alanyazına dayalı olarak tartışılmış, çok boyutlu ve derinlikli bir değerlendirme yapılarak, politika belirleyiciler, uygulayıcılar ve akademisyenlere dönük öneriler geliştirilmiştir. Çalışmanın politika geliştiricilere çok boyutlu bir bakış açısı kazandırmada katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar sözcükler: Değerler Eğitimi, Eleştirel Söylem Analizi, Gazete Haberleri, Öğretim Programı Çalışmaları

VALUES EDUCATION AND RECENT DEBATES: A CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS ON NEWS BY THE PRINTED MEDIA

Assist. Prof. Dr. Adem BELDAĞ, Recep Tayyip Erdoğan University, abeldag@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Ali Faruk YAYLACI, Recep Tayyip Erdoğan University, alfay06@yahoo.com

ABSTRACT

Purpose: It is a widely adopted notion that values lead to individual behaviours, in this context, they are regarded as unifying factors accepted and validated by the majority of the society. In reality, values are present in all dimensions of educational processes and it is impossible to think of value-free education. However, the concept of values education has emerged as a result of social changes especially taking place in the last century. Thus, values education has begun to appear differently in educational curricula. Values education are becoming more and more popular as a tendency to overcome value-related social problems in the world, and deficiencies of educational systems that are supposed to lead to alienation from values. The reflection of this situation in Turkey was first seen in the Social Studies curriculum in 2005, afterwards in different courses (e.g. Life Sciences, Media Literacy) values education has been included. Especially in 2017-curriculum updating process, values education conception has been included in all draft curricula studies. Values education is attracting increasing attention. Besides the academic interest reflected in the published article and thesis numbers, as the result of the recent studies on educational curricula, values education has become an important debate issue for the public. The media has an important role in reflecting the debates on values education and also in shaping these debates. Representations of social phenomena in the media have some characteristics beyond making news to inform people. For this reason, analysing the relevant discourse used in the news carries great importance. Reporting styles of news are shaped by a complex set of social, political, economic, or cultural factors. The newspapers determine their news styles in a manner that is sensitive to these considerations in order to appeal to the minds of target groups. The language used in the media is constructed by the social context. At the same time, it is also possible to produce the public consent or reaction through media representations. These processes are influenced by the opinions or worldviews of the newspapers. In this context, the main purpose of the study is to examine the media representations of values education and to make some evaluations based on this review. **Method:** This study was designed as a qualitative study with the aim of examining media representations related to education of values in the context of newspapers and making a multidimensional evaluation. In this framework, taking into consideration the period when the drafts for the updating of curriculums are opened to the public debate, the study group consisted of the news on values education in national newspapers between January 1, 2017 and March 7, 2017. News was analysed and interpreted based on content analysis and critical discourse analysis. Based on theoretical and practical examples of critical discourse analysis in the literature, we examined the discourse used in the news related to values education with all the levels and dimensions, and the intellectual structures that constitute the basis of the discourse on which the discourse is constructed. To this end, the related data were obtained via PRNet program. The news were examined based on their publication date, the part of the journal where they are featured, the amount of space allocated to the news, the features of the images used, and their general characteristics were determined. In the second stage, the headings of the news and the discourse used in the news texts were analysed based on critical discourse analysis. **Findings:** The findings were discussed based on the literature in the framework of critical discourse analysis, and a multi-dimensional and in-depth evaluation was carried out to present policy makers and practitioners with some recommendations as well as to trigger further academic inquiries into the research topic.

Key Words: Critical Discourse Analysis, Curriculum Studies, Newspapers, Values Education

GEÇMİŞ DENEYİMLER IŞIĞINDA SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMININ İÇERİĞİ NASIL HAZIRLANMALIDIR?

Doç.Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu Üniversitesi, skaymakci@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı'na göre sosyal bilgiler, bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset, hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan, öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren, insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği, toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilk ve ortaokul dersi olarak tanımlanmaktadır. Pedagoji Tarihi'nde sosyal bilgilerin bir ders olarak ortaya çıkışı 20. yüzyılın başlarına kadar gitmektedir. Türk Eğitim Sistemi içerisinde sosyal bilgiler konu alanına giren derslerin okullarda okutulmasının tarihsel geçmişi ise Osmanlı Devleti'ne kadar götürülebilir. Ancak sosyal bilgilerin bağımsız bir ders olarak okullarda okutulması Türkiye Cumhuriyeti döneminde 1968 yılında mümkün olmuştur. 1968 yılına kadar tek disiplinli yaklaşım çerçevesinde tarih, coğrafya ve vatandaşlık bilgisi adları altında üç ayrı ders olarak örgütlenen sosyal bilgiler dersi, yapılan öğretim programlarıyla birlikte sosyal bilgiler adını alarak ilkokul 4 ve 5. sınıflar ile ortaokul 1, 2 ve 3. sınıflarda okutulmaya başlanmıştır. Sosyal bilgiler dersinin ilkokul ve ortaokul öğretim programlarında yerini almasıyla sosyal bilgiler dersini okutacak öğretmenlerin yetiştirilmesi sorunu ortaya çıkmıştır. Türk Eğitim Sistemi'nde öğretmen yetiştirmenin tarihçesiyle ilgili literatür incelendiğinde 1968 yılından önce sosyal bilgiler eğitimi lisans programının varlığıyla ilgili net bir bilgiye ulaşılamamaktadır. Ancak 1968 yılından itibaren sosyal bilgiler dersini okutacak öğretmenlerin yetiştirilmesi için bazı çözüm yollarının üretilmeye çalışıldığı dikkati çekmektedir. Bu doğrultuda dört farklı çözüm yolu izlenmiştir: İlk çözüm yolu olarak Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı üç yıllık eğitim enstitülerinin edebiyat bölümlerinde sosyal bilgiler eğitimi programları açılmıştır. İkinci çözüm yolu olarak Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı dört yıllık yüksek öğretmen okullarının tarih-coğrafya ile coğrafya-tarih adlı bölümlerinde sosyal bilgiler dersini verecek öğretmenler yetiştirilmeye çalışılmıştır. Üçüncü çözüm yolu 1982 yılında yüksek öğretmen okullarının üniversitelere devredilerek eğitim fakültelerine dönüştürülmesiyle üretilmiştir. Bu kapsamda eğitim fakültelerinde sosyal bilimler eğitimi bölümüne bağlı tarih ve coğrafya öğretmenliği anabilim dalları kurulmuştur. Sosyal bilgiler öğretmeni yetiştirmeyle ilgili dördüncü ve kalıcı son çözüm yolu ise 1993 yılında bulunmuştur. 1993-1994 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi'ne bağlı olarak kurulan ilk sosyal bilgiler eğitimi programını Celal Bayar Üniversitesi ile Selçuk Üniversitesi'nde kurulan programlar takip etmiştir. 1997 yılında öğretmen eğitiminin yeniden yapılandırılmasıyla birlikte eğitim fakültelerinin ilköğretim bölümleri bünyesinde sosyal bilgiler eğitimi programları açılarak yurt geneline yayılmıştır. 1993'ten 2017'ye kadar geçen süre içerisinde sosyal bilgiler eğitimi lisans programında üç ayrı öğretim programı uygulanmıştır. Günümüzde Milli Eğitim Bakanlığı'nın temel eğitimdeki sosyal bilgiler dersi öğretim programını güncelleme çalışmaları devam etmektedir. Güncelleme çalışması bittikten sonra sosyal bilgiler eğitimi lisans programının da gözden geçirileceği yetkililerce ifade edilmektedir. Bu araştırmanın amacı geçmiş deneyimlerden hareketle hazırlanacak olan sosyal bilgiler eğitimi lisans programının içeriğinin nasıl olması gerektiği hakkında öngörülerde bulunmaktır. Nitel yaklaşım esas alınarak yapılan araştırmada belgesel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda sosyal bilgiler eğitimi lisans programında kullanılan 1993, 1998 ve 2006 programları içerik açısından incelenmiştir. Araştırmada toplanan veriler içerik analizi aracılığıyla çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda 1993 lisans programında daha çok alan bilgisi, 1998 ve 2006 programlarında ise daha çok meslek bilgisi ağırlıklı derslerin ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca programların tümünde birbiriyle örtüşen derslerin mevcut olduğu anlaşılmıştır. Araştırmanın son bölümünde bulgulardan hareketle nasıl bir sosyal bilgiler eğitimi lisans programının hazırlanması gerektiğiyle ilgili tespitlerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: İçerik, Lisans Programı, Sosyal Bilgiler Eğitimi

HOW TO PREPARE THE CONTENT OF SOCIAL STUDIES TEACHER EDUCATION PROGRAM IN THE LIGHT OF PAST EXPERIENCES?

Assoc. Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu University, skaymakci@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

According to the Turkish Ministry of Education, social studies is a school course, consisting of subjects from the disciplines of history, geography, economics, sociology, anthropology, psychology, philosophy, politics, law and civics that are combined under a unit or a theme to explore humans' interactions with their environment within the context of past, present and future so as to help people actualize their potential as a collective. The History of Pedagogy indicates that emerging of social studies as a course was at the beginning of 20th century. It is claimed that the history of courses related to social studies in Turkish Educational System were started to teach in Ottoman times. However, it was possible to teach social studies as an independent course in 1968 during the period of Turkish Republic. Courses including history, geography and civics, and taught toward subject-matters approach were combined under the name of social studies in 1968 curricula and it was determined that social studies was started to teach in the 4th and 5th grades of elementary schools and 6th, 7th and 8th grades of middle schools. This situation revealed a problem: Who will teach this course and how to train social studies teachers? The related literature about the History of Turkish Teacher Education System showed that it is not possible to mention about any undergraduate social studies teacher education programs before 1968. However it is noteworthy that some solutions were tried to be produced for this problem as of that time. In this case, four different solutions were followed: Firstly, social studies teacher education programs were founded under departments of literature in three-year teacher training institutes, affiliated with the Ministry of Turkish National Education. Secondly, departments of history-geography and geography-history were opened in teachers' high schools, affiliated with the Ministry of Turkish National Education. Thirdly, teachers' high schools were transferred to the universities and they were transformed into faculties of education in 1982. So, social studies teacher education process was maintained in faculties of education under the department of social sciences education, specifically history and geography teacher education programs. The permanent solution to this problem was found in 1993. In this context, the first social studies teacher education program was founded at Gazi University, Kastamonu Faculty of Education in 1993-1994 academic year. Afterwards the faculties of Celal Bayar and Selçuk University opened this program as well. With the restructuring of teacher education system in 1997, social studies teacher education programs were opened under the department of primary education in faculties of education and they were spread throughout the country. From 1993 to 2017, three different undergraduate programs have been applied in social studies teacher education programs. Nowadays Turkish Ministry of National Education is doing some studies about updating elementary and middle school social studies curricula. After updating the elementary and middle school curricula, the authorities expressed that social studies teacher education program will be examined. The aim of this study is to elicit how to prepare the content of social studies teacher education program toward past experiences. This study was designed with qualitative methodology, specifically document analysis. Within this context, 1993, 1998 and 2006 social studies teacher education programs were examined in terms of their contents. The collected data were analyzed with content analysis. The results of the study revealed that 1993 program is generally organized with subject field matter courses, 1998 and 2006 programs are generally organized with pedagogy oriented courses. It is understood that all of the programs have some overlapping courses. At the end of the study, some points about how to prepare the content of social studies teacher education program were emphasized.

Key Words: Content, Undergraduate Program, Social Studies Education

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMI AÇISINDAN GEZİ-GÖZLEM YÖNTEMİNE BİR ÖRNEK: NİZİP EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Hakan AKDAĞ, Mersin Üniversitesi, hakanakdag@mersin.edu.tr

ÖZET

Eğitim öğretim faaliyetlerinin daha etkili ve verimli olabilmesi adına birçok yöntem ve teknik kullanılmaktadır. Her programın ya da dersin sıklıkla kullandığı belli başlı yöntemler vardır. Özellikle sosyal alanlarda önemli bir yeri olan yöntemlerden bir tanesi de gezi-gözlemdir. Gezi-gözlem yönteminin zaman, maliyet ve prosedürler konusunda eğitimcileri endişelendiren yönleri olsa da ders etkinliklerinin sadece okul içinde değil, (sınıfta veya okulun diğer alanlarında) okul dışı bir etkinlik çerçevesinde değerlendirilmesi, kalıcılığı artırması açısından önemli olduğu söylenebilir. Gerek öğretim faaliyetlerinde gerekse diğer alanlarda kullanılan bu yöntem kullanılmadan önce belirli bir plan dâhilinde yapılması gerektiği söylenebilir. Öğretimde gezinin ayrı gözlemin ayrı bir yöntem olduğu dikkate alınmalı, ikisinin bir arada bir bütün olarak kullanılmasının daha etkili olacağı dikkate alınmalıdır. Eğitim öğretim etkinliklerinde geziler, plânlı ve programlı faaliyetlerinden olup, öğrencinin bütün duyu organlarını aktif olarak kullanabileceği için kalıcı öğrenmeleri sağlamada çok etkilidir. Yapılması planlanan bir gezide, hangi dersle ve konuyla ilgili olduğu, amacı, konusu, yeri, süresi, hedef kitle (geziye kimlerin katılacağı), gidiş-dönüşünde kullanılacak güzergâh ve çıkması muhtemel aksaklıklar için alınacak tedbirler, yapılacak faaliyetler ile gezi sonrası yapılacak değerlendirme kısmı bulunur. Yöntem olarak yapılması düşünülen bir gezi için yukarıda belirtilen planlama dışında belli başlı resmi prosedürlerin de yerine getirilmesi gerekmektedir. Öğretim faaliyetleri açısından il içi ya da dışı yapılması düşünülen bir gezi için gerekli izinlerin alınması gerekmektedir. Bunun yanında öğrencilere hayatın gerçeklerini öğretmek amacıyla, bir olayı oluşu esnasında incelettirme faaliyeti olarak tanımlanan gözlem yöntemi, her çocukta var olan araştırmaya eğiliminin değerlendirilmesi olarak ortaya çıkmıştır. Eğitim-öğretimde gözlem, varlık ve olayların kendi tabii ortamlarında plânlı ve amaçlı olarak incelenmesi olarak belirtilmektedir (Ergün&Özdaş,1997). Öğrencilerin çevreyi tanımaları, bilgileri asıl kaynağından temin etmeleri, gerçek yaşam içinde bulunmaları, öğretimde tüm duyu organlarını kullanmaları için gezi-gözlem yöntemi ile dersler yapılması gerektiği söylenebilir. Öğretim kademelerinin her dönemi için farklılıklar olsa da değerlendirilebilir nitelikte olmasının yanında öğretmenlerin/öğretmen adaylarının da bu yöntemi sistematik olarak bilmesi/uygulaması gerektiği ifade edilebilir. Bu yöntemle öğrenciler olguları/olayları yerinde gözler, araştırır, ilişkilendirir, değerlendirir ve sonuçlandırır. Ayrıca gezi -gözlem yönteminin diğer öğretim yöntemleriyle bir arada kullanılması ile pekiştiren bir üstünlüğü olduğu da söylenebilir. Bu yöntem kısa ya da uzun süreli olması ve yakın çevreyi konu alan araştırma gezilerinin, öğretmen ve öğrenci grubu üzerinde önemli fayda ve katkılar sağladığı bilinmektedir. Söz konusu yöntemin öğretmen yetiştirme programlarında da kullanılmasının öneminin vurgulanmasının yanında gezi-gözlem yönteminin öğretmen adayları tarafından değerlendirilmesi gerekliliği de ortaya çıkmaktadır. Araştırmamız kapsamında da Gaziantep Üniversitesi Nizip Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adayları ile yapılmış olan gerek yerel gerekse il dışı gezilerin sonuçlarının alınarak gezi-gözlem yönteminin etkililiği ortaya konmaya çalışılmıştır. Özellikle söz konusu fakültenin bulunduğu yer olan Nizip ilçesi tarihi yapısı ve Zeugma antik kentinin hemen yakınında olması büyük bir avantajdır. Bunun yanında Ankara, Konya, Nevşehir, Trabzon ve Rize gezileri de öğrenciler açısından son derece önemli ve etkili olduğu söylenebilir. Bu çalışma ile sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programında öğrenim gören öğretmen adaylarının söz konusu gezileri nasıl değerlendirdikleri ve gezi-gözlem yöntemi hakkındaki görüşleri alınmaya çalışılmıştır. Araştırma için nitel araştırma yöntemlerinde sıklıkla kullanılan yarı yapılandırılmış açık-uçlu soru formu tekniği ile hazırlanan veri toplama aracı öğretmen adaylarına uygulanmış ve elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Ortaya çıkan sonuçlar neticesinde de öneriler sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Gezi-Gözlem, Okul Dışı Etkinlik, Yöntem, Sosyal Bilgiler Eğitimi

AN EXAMPLE OF TRIP-OBSERVATION METHOD IN TERMS OF SOCIAL STUDIES EDUCATION UNDERGRADUATE PROGRAM: THE CASE OF NIZIP EDUCATION FACULTY

Assoc. Prof. Dr. Hakan AKDAĞ, Mersin University, hakanakdag@mersin.edu.tr

ABSTRACT

Many methods and techniques are used to make education and training activities more effective and productive. There are certain methods that every program or course often uses. One of the methods that have an important place in social areas in particular is trip and observation. Although the trip-observation method has some aspects that worry the educators about time, cost and procedures, it can be said that the evaluation of course activities within the framework of an out-of-school activity, not only within the school (in class or other areas of school) is important in terms of increasing the persistence. It can be said that it needs to be done within a certain plan before using this method which is used either in teaching activities or in other fields. It should be taken into account that the trip and observation methods in teaching are separate methods, and it should be taken into account that the use of both as a whole is more effective. Trips in educational activities are one of the planned and scheduled activities and they are very effective in providing permanent learning because the students can actively use all their sense organs. In a trip planned to be made, what course and subject it relates to, purpose, location, duration, target group (who will attend), the route to be used for going and returning, and the measures to be taken for possible disruptions, the activities to be carried out and the evaluation part to be made after the trip are available. Except for the above-mentioned planning, certain official procedures must also be carried out for a planned trip. In terms of teaching activities, it is necessary to take necessary permissions for a trip which is planned to be done inside or outside the town. In addition, the observation method, which is defined as the activity of observing an event during its occurrence in order to teach the students the facts of life, emerged as an evaluation of the tendency to investigate in each child. Observation in education is defined as the planned and purposeful examination of beings and events in their natural environment (Ergün&Özdaş,1997). It can be said that the lessons should be done with trip and observation method for the students to know the environment, to obtain the information from their source, to be in real life, to use all sense organs in education. It can be said that although there are differences for each period of the teaching stages, it can be stated that besides being evaluable, it is necessary for the teacher / teacher candidates to systematically know / apply this method. With this method, students observe, research, associate, evaluate and conclude the events / phenomena on site. Moreover, it can be said that the method of trip and observation has a superiority which reinforces by being used with other teaching methods. It is known that this method which is short or long term and research trips about the close environment provide important benefits and contributions for the teachers and student groups. In addition to emphasizing the importance of using this method in teacher training programs, it also reveals the necessity of evaluating the trip-observation method by teacher candidates. Within the scope of our research, it has been tried to show the effectiveness of the trip-observation method by taking the results of the trips in and outside the province made with the teacher candidates who are studying in Social Studies Teaching Program of Social Sciences and Turkish Education Department of Gaziantep University Nizip Education Faculty. Particularly the place where the faculty is located, the Nizip district is a great advantage that it is in the immediate vicinity of the ancient city of Zeugma. Besides this, it can be said that Ankara, Konya, Nevşehir, Trabzon and Rize trips are very important and effective in terms of students. In this study, it is aimed to get the opinions of the prospective teachers who are studying in the social studies teaching education program about the trip and observation method and to learn how they evaluate the trips mentioned. The data collection tool prepared by semi-structured open-ended question form technique which is frequently used in qualitative research methods for research was applied to the teacher candidates and the obtained data was evaluated by content analysis. Suggestions are presented at the end of the results.

Key Words: Method, Out-of School Activity, Trip and Observation, Social Studies Education

2005 VE 2017 SOSYAL BİLGİLER DERSİ PROGRAMLARININ MUKAYESELİ İNCELENMESİ

Doç.Dr. Hakan AKDAĞ, Mersin Üniversitesi, hakanakdag@mersin.edu.tr

ÖZET

Her alanda olduğu gibi eğitim öğretim faaliyetlerinde de uzmanlaşma veya yapılan işi daha profesyonel tarzda yapma bir zorunluluk haline gelmiştir. Değişen/gelişen ülke ve dünya koşulları neticesinde devletler eğitim programlarında değişikliğe, düzenlemelere ya da yeniden program geliştirme çalışmalarına gitmektedirler. Eğitim öğretim faaliyetleri açısından da program geliştirme çalışmaları bir döngü olarak sürekli yapılmaktadır. Türkiye’de de 2002 yılından itibaren eğitim programlarında yeniden yapılanma çalışmaları başlatılmıştır. Araştırmamız kapsamında da Sosyal bilgiler dersi öğretim programında yapılan değişikliklerle 2004 yılında taslak, 2005 yılında da kademeli olarak uygulanmaya başlanan sosyal bilgiler dersi öğretim programı hazırlanmıştır. 2005-2017 yılları arasında birtakım güncellemeler olsa da program hâlihazırda uygulanmaya devam etmektedir. Programın daha etkili ve verimli olabilmesi adına değişik zamanlarda yapılan düzenlemelerin nasıl olduğu, günümüzdeki uygulanan halinin belirlenmesi ve ileriye yönelik olarak ne gibi düzenlemelerin yapılmasının planlandığı konularının yanında, farklılıklarının ve eksikliklerinin de belirlenmesinin önemli olacağı söylenebilir. Yukarıda belirtilen koşullar da göz önüne alındığında bunun bir zorunluluk olduğu da söylenebilir. Belirtilen hususlar her ders için düşünülebilir, ancak sosyal bilgilerin gerek içeriği gerekse hedef kitlesinin özellikleri dikkate alındığında konunun daha hassas bir şekilde ele alınmasının gerekliliği de ortaya çıkmaktadır. 2005-2017 yılları arasında sosyal bilgiler dersi öğretim programı hakkında birçok akademik çalışma yapılmıştır. Söz konusu çalışmalarda programın kapsamı, geçerliği, sürdürülebilirliği, içeriği vb. konularda yapılan çalışmalarda programın olumlu yanlarının yanında tekrar ele alınması gerekli konular üzerinde tespitler yapılmıştır. Program geliştirme çalışmalarında öğretmenlerden görüş alınmadığı, öğretmenlerin program hakkında ön bilgilerinin olmadığı, hizmet – içi eğitim seminerlerinin yeterli olmadığı, ders kitaplarının yetersiz olduğu, ders araç – gereç kullanmanın önemli olduğu fakat yeterli ders araç – gerecine ulaşamadıkları, bölgesel (köy, kasaba, şehir vb.) farklılıkların göz önüne alınmadığı, programın ön gördüğü dersler, üniteler ve ara disiplin ilişkilendirmelerini yapamadıkları, ders saatlerinin yetersiz olduğu vb. gibi sonuçların yer aldığı araştırmalarda, öğrencinin aktif olması, öğrencilerin araştırma becerilerinin gelişmesi, derslerin etkinlik temelli işlenmesi, öğretmenin rehber pozisyonunda olması gibi olumlu taraflarının olduğu da vurgulanmıştır. Bu araştırmada da ortaokul sosyal bilgiler dersi öğretim programının 2005 yılından günümüze kadar geçen süre içerisinde yukarıda belirtilen özellikler kapsamında, 2017 sosyal bilgiler öğretim programına yansımalarının nasıl olduğunu ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniğinin kullanıldığı çalışmada, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir süreç izlenmiştir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Doküman incelenmesi, hemen her araştırma için kullanılabilinecek olan bir veri toplama tekniğidir. Araştırma için 2005 sosyal bilgiler dersi öğretim programı ile 2017 sosyal bilgiler dersi öğretim programı taslağı incelenmiştir. Hem 2005 hem de 2017 yılı sosyal bilgiler öğretim programları, genel amaçlar, programın süresi, programın temel aldığı yaklaşımlar, programda yer alan kavramlar, beceriler ve değerler açısından karşılaştırılması yapılacaktır. Ayrıca iki öğretim programının ölçme ve değerlendirme süreci ele alınacağı gibi kazanımlar enine boyuna incelenecektir. Ayrıca her iki programın yoğunluk boyutu tüm yönleriyle karşılaştırılmaya çalışılacaktır. Veriler analiz edilirken değerlendirme rubriği oluşturulacak ve bulgular tablolar ile tablo altı yorumlarla zenginleştirilecektir. Her iki sosyal bilgiler programıyla ilgili dokümanlardan doğrudan alıntılar yapılarak, söz konusu mukayeseli incelemede kanıt olarak bulgular desteklenecektir. Veriler içerik analizi ile değerlendirilerek, elde edilen sonuçlar neticesinde öneriler sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Değerlendirme, Doküman İnceleme, İçerik Analizi, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı

A COMPARATIVE ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES COURSE PROGRAMS IN 2005 AND 2017

Assoc. Prof. Dr. Hakan AKDAĞ, Mersin University, hakanakdag@mersin.edu.tr

ABSTRACT

As in all areas, it has become a necessity to specialize in educational activities or to do the work in a more professional way. As a result of changing / developing country and world conditions, governments change, regulate or reprogram their education programs. In terms of education and training activities, program development studies are continuously carried out as a cycle. In Turkey, restructuring studies have been initiated in education programs since 2002. Within the scope of our research, the social sciences course curriculum was drafted in 2004 and gradually started to be implemented in 2005 with the changes made in the social sciences course curriculum. Although there are some updates between 2005-2017, the program is still being implemented. Considering the above-mentioned conditions it can also be said that it is a necessity. The mentioned points can be considered for each course, but it is also necessary to deal with the subject more seriously when both the content of the social studies course and the characteristics of the target group are taken into consideration. A number of academic studies have been conducted on social studies curriculum between 2005 and 2017. In these studies, the positive aspects of the program, as well as the issues that need to be reconsidered were determined in the studies conducted on the issues such as the scope of the program, its validity, sustainability and content. In the curriculum development studies, it is seen that the teachers' opinions are not taken, the teachers do not have preliminary information about the program, the in - service training seminars are not enough, the textbooks are inadequate, it is important to use lesson materials, but they can not reach adequate course materials, regional differences (Village, town, city, etc.) are not taken into consideration, they can not make courses, units and interdisciplinary associations that the program prescribes, course hours are inadequate, however, it is also emphasized that the students are more active, the research skills of the students improve, the lessons are taught based on activities and the teacher is a guide as the positive aspects of the program. This study has been prepared to show how the reflection of the secondary school social studies curriculum is on the social studies curriculum in 2017 within the scope of the above mentioned features from 2005 until the present day. In the study in which qualitative data collection techniques such as document analysis, a qualitative process has been pursued to reveal perceptions and events in a natural and realistic way. A document review includes an analysis of written materials that contain information about the cases or phenomena targeted for investigation. Document review is a data collection technique that can be used for almost any research. For the research, the 2005 social studies course curriculum and the 2017 social studies curriculum curriculum were examined. Both the 2005 and the 2017 social studies curricula will be compared in terms of general goals, the duration of the program, the approaches the program is based on, the concepts involved in the program, skills and values. In addition, the measurement and evaluation process of the two curricula will be considered and the achievements will be examined down the line. In addition, the intensity dimension of both programs will be compared in all aspects. When the data are analyzed, the assessment rubrics will be created and the findings will be enriched with tables / table comments. The findings will be supported as evidence by making direct quotations from the documents related to both programs. The obtained data will be evaluated by content analysis and suggestions will be presented.

Key Words: Content Analysis, Document Analysis, Evaluation, Curriculum of Social Studies Course

SOSYAL BİLGİLER LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN YARATICILIK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Bülent AKSOY, Gazi Üniversitesi, baksoy28@gmail.com
Arş.Gör. Selman ABLAK, Gazi Üniversitesi, selmanablak@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma, sosyal bilgiler lisans öğrencilerinin yaratıcılık düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören 200 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Wetton & Cameron tarafından geliştirilen ve Aksoy (2004) tarafından Türkçe'ye çevrilen ve geçerlik-güvenirlilik çalışması yapılan How Creative Are You? (Ne Kadar Yaratıcısınız?) isimli yaratıcılık ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 40 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte öğrencilerin yaratıcılık özelliklerini belirlemeye yönelik her bir ifade için A) katılıyorum B) kararsızım C) katılmıyorum seçenekleri sunulmuş ve araştırmaya katılan öğrencilerden kendileri için en uygun olan seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Ölçekte yer alan her bir maddenin puanlaması farklı olmuştur. İlk 39 maddenin sahip olduğu en düşük puan (-2), en yüksek puan ise 4 olmuştur. Buna karşılık 40. Maddede yaratıcılıkla ilgili 54 tane sıfat verilmiş ve 10 tanesini işaretlemeleri istenmiştir. Bu sıfatların ölçekteki puan değerleri 0 ile 2 arasında değişmektedir. Ölçekten elde edilen toplam puanlara göre yaratıcılık düzeyi için altı kategori belirlenmiştir. Bunlar; yaratıcılığı olmayan (10'dan az), ortanın altında yaratıcı (10-19), orta düzeyde yaratıcı (20-39), ortanın üzerinde yaratıcı (40-64), oldukça yaratıcı (65-94) ve olağanüstü yaratıcı (95-116) kategorilerinden oluşmaktadır. Verilerin analizi Social Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 22.0 istatistik paket programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistik teknikleri kullanılmış; ilişkisiz örneklem için t-testi ve ilişkisiz örneklem için tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) teknikleri uygulanmıştır. Araştırma bulguları, sosyal bilgiler programında öğrenim gören lisans öğrencilerinin yaratıcılık ölçeğinden elde edilen puanlara göre yaratıcılık düzeyleri ortalaması 46,15 (ortanın üzerinde yaratıcı) olarak hesaplanmıştır. Bununla birlikte araştırmaya katılan sosyal bilgiler lisans öğrencilerinin ¼'ünden biraz fazlası orta düzeyde, 2/3'ünden fazlası ortanın üzerinde yaratıcılık düzeyine sahip iken yalnızca %3'ü oldukça yaratıcı kategorisinde yer almaktadır. Araştırmaya katılan sosyal bilgiler lisans öğrencilerinin yaratıcılık ölçeği toplam puanları cinsiyet değişkenine göre erkek öğrenciler lehine anlamlı farklılık göstermiştir. Başka bir anlatımla erkek öğrencilerin yaratıcılık düzeyi kadın öğrencilere göre daha yüksek olarak belirlenmiştir. Sosyal bilgiler lisans öğrencilerinin yaratıcılık ölçeği toplam puanları sınıf değişkenine göre benzer bulunmuştur. Sosyal bilgiler lisans öğrencilerinin yaratıcılık ölçeği toplam puanları yenilikçi fikirlere açık olma değişkenine göre; yenilikçi fikirlere her zaman açık olan öğrenciler ile bazen ve çoğunlukla açık olan öğrenciler arasında her zaman açık olan öğrenciler lehine anlamlı bulunmuştur. Sosyal bilgiler lisans öğrencilerinin yaratıcılık ölçeği toplam puanları problem çözme becerisi değişkenine göre; karşılaştığı problemleri her zaman çözebilen öğrenciler ile bazen çözebilen öğrenciler arasında her zaman çözebilen öğrenciler lehine anlamlı bulunmuştur. Başka bir anlatımla problem çözme becerilerinin yüksek olduğunu düşünen öğrencilerin yaratıcılık düzeylerinin de yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre sosyal bilgiler lisans öğrencilerinin birinci sınıftan son sınıfa kadar yaratıcılık düzeylerinde herhangi bir değişimin olmadığı görülmektedir. Buna karşılık yenilikçi fikirlere daha fazla açık olanlar ile karşılaştığı problemleri çözmede daha başarılı olan öğrencilerin yaratıcılık düzeyinin de yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre sosyal bilgiler programında yer alan derslerden özellikle seçmeli olanların öğrencilerin alanda ve genel olarak bilimsel gelişmelerde meydana gelen yenilikleri takip edebileceği dersler olması gerektiği önerilmektedir. Bunun yanında özellikle programdaki derslerin ve bu derslerde kullanılan yaklaşım, yöntem ve tekniklerin öğrencilerin problem çözme becerisini geliştirecek nitelikte düzenlenmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Problem Çözme Becerisi, Sosyal Bilgiler Lisans Öğrencileri, Yaratıcılık, Yaratıcılık Düzeyi

INVESTIGATION OF CREATIVITY LEVELS OF SOCIAL STUDIES UNDERGRADUATE STUDENTS IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES

Assoc. Prof. Dr. Bülent AKSOY, Gazi University, baksoy28@gmail.com
Res.Assist. Selman ABLAK, Gazi University, selmanablak@gmail.com

ABSTRACT

This research has been conducted in order to examine the creativity levels of social studies undergraduate students in terms of various variables. The research is conducted on a survey model. The participants of the study are 200 students studying in Gazi University Gazi Education Faculty, Social Sciences Education Department in 2016-2017 academic year. The data collection tool used in the study is the creativity scale How Creative Are You? by Wetton & Cameron, which was translated into Turkish and validity-reliability studies were conducted by Aksoy (2004). The scale consists of 40 items. For each expression to determine the creativity characteristics of the students on the scale, the participants are asked to select the most appropriate option markings among the options: A) I agree, B) I am undecided and C) I disagree. The rating of each item in the scale has been different. The lowest score of the first 39 items is (-2) and the highest score is 4. On the other hand, in item 40, the participants are required to select 10 out of 54 adjectives related to creativity. The point values of these adjectives vary from 0 to 2 in the scale. According to the total scores obtained from the scale, six categories were defined for creativity level. These; Creative, creative, extraordinarily creative categories on the creative, medium, and midpoint under the medium of creativity. The data has been analyzed using the SPSS 22.0 package program through descriptive statistics, independent samples t-test and one way ANOVA. The research findings indicate a 46.15 creativity level (above average creativity) for social studies undergraduate students according to the scores obtained from the creativity scale. About ¼ of the participants have average level of creativity and more than 2/3 of them have above average level of creativity whereas only 3% is in the exceptionally creative category. The total scores of social sciences undergraduate students participating in the research indicated a significant difference favoring male students in terms of gender variable. In other words, the creativity level of male students is higher than that of female students. Social sciences students creativity total scores are found to be similar with respect to class variable. According to the variable of being open to innovative ideas, social scientists undergraduate students total scores creativity has been found significant favoring the students who are always open to innovative ideas than those who are sometimes open and mostly open. In terms of problem solving variable, the social sciences students total score of creativity indicates a significant difference favoring students who can always solve problems rather than those who can sometimes solve problems. In other words, it might be concluded that the creativity level of students who think that their problem-solving skills are high is also high. According to the results obtained from the research, no significant difference has been observed in the creativity levels of undergraduate students with respect to grade (from freshmen to senior). On the other hand, it has been concluded that the creativity levels of students who are more open to innovative ideas and those who can successfully solve the problems they encounter are high. According to this, it is suggested that particularly the elective courses in the social studies program should be ones that enable students to follow general scientific developments and innovations in their field. In addition, it is suggested that the courses in the program and the approaches, methods and techniques used in these courses should be arranged in a way that will improve students problem solving skills.

Key Words: Creativity, Creativity Level, Problem Solving Skills, Social Studies Undergraduate Students

OKUL DIŞI ORTAMLARDA DEĞERLER EĞİTİMİ: HASTANE ZİYARETİ

Öğretmen Hakan BAYIRLI, Adem Yavuz İlkokulu, hakan.bayirli73@gmail.com
Doç.Dr. Sevgi COŞKUN KESKİN, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakóltesi, scoskun@sakarya.edu.tr

ÖZET

Değerler davranışlarımıza rehberlik ederler ve mutlu bir kişi olabilmenin en hayati unsurlarındandır (Yılmaz, 2010). Değerler sayesinde mutlu olan bireyler mutlu toplumu meydana getirirler. Bu nedenden dolayı değerler bir toplumu meydana getiren ve sürekliliğini sağlayan en önemli yapı taşlarından biridir. Değerlerin fert ve toplum için bu kadar önemli olması onun sonraki kuşaklara öğretimini de önemli kılmaktadır. Bu nedenle öğrenim çağındaki her bireye uygun ahlaki kararları almasına ve davranışlar sergilemesine katkı sağlayacak değerleri ve becerileri kazandırmak okulların ana görevlerindendir (Ekşi, 2003). Okullarda yapılan bu çalışmaların günümüzdeki adı değerler eğitimidir. Değerler eğitiminde göz önünde bulundurulması gereken hususlardan biri ise düz anlatım yöntemiyle değerleri öğrenciye kazandırmaktır ama bunun için daha çok öğrencinin aktif olduğu öğretim yöntemlerini kullanmak daha etkili olacaktır (Aydın, 2010). Bu çalışma değerler eğitiminin okul dışında da uygulaması bağlamında, hasta ziyareti etkinliğı üzerine yapılmıştır. Hasta olan birini ziyaret etmek yüzyıllardan beri toplumumuzda yaşayan değerlerden biridir. Özellikle Türklerin İslamiyet’i kabul etmesinden sonra bu değer toplumda daha çok yaşanmaya başlamıştır çünkü İslam dini hasta ziyaretini sürekli teşvik etmektedir (Çolak, 2011). Literatür incelendiğinde daha önce hasta ziyaretiyle alakalı çalışmalar yapıldığı görölmektedir. Fakat bu çalışmalar tıp ve hemşirelik alanlarında olup ziyaret edilen hastalar üzerinde bıraktığı etkiler incelenmiştir (Hisar, 1992, Alagöz 2010). Eğitim alanında hasta ziyareti ve hasta ziyareti yapan kişi üzerindeki etkileri üzerine herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Çalışmadaki ziyaretin amaçları şunlardır: a) Ziyareti yapan kişilerde bazı değerlerin sergilenmesini sağlama b) Hasta ziyaretini bir davranış haline getirme c) Hastalara moral verme, onlara destek olma d) Toplumsal dayanışma ve kaynaşmayı artırma e) Bu tür ziyaretleri eğitimin bir parçası görme. Nitel araştırma desenlerinden eylem araştırmasıyla yapılan bu çalışmanın amacı ise okul dışında değerler eğitimi ortamı olarak hastaneleri kullanma durumunun sonuçlarını paylaşmak, alternatif bir değerler eğitimi ortamı sunmak ve kendisi de bir değer olan hasta ziyaretinden hareketle öğrencilerin sergiledikleri değerleri ortaya koymaktır. Kocaeli Darıca’da eğitim görmekte olan 16 ortaokul son sınıf öğrencisiyle Darıca Farabi Devlet Hastanesi göğüs hastalıkları servisinde yatmakta olan hastalara ziyarette bulunulmuştur. Öncelikle ziyaret için hastane yönetiminden ve öğrencilerin ailelerinden gerekli izinler alınmıştır. Ziyaret öncesinde öğrencilere ön çalışma formu dağıtılarak görüşleri alınmıştır. Ziyaret esnasında hastalara sorabilecekleri sorular önceden belirlenmiştir. Ziyaret sonrasında öğrencilerden ziyaret hakkındaki duygu ve düşüncelerini, ziyaret esnasında kendilerini etkileyen olayları, ziyaretten çıkardıkları dersleri ziyaret sonrası değerlendirme formuna yazmaları istenmiştir. Ziyaret esnasında öğrencilerin bazı hastalarla diyalogları video ile kayıt altına alınmıştır. Ziyaret öncesi ve sonrası formlar karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve analiz edilmiştir. Analiz sonucunda öğrenciler ziyaret öncesi hayattan beklentilerini klişe sözlerle ifade ederken, ziyaret sonrasındaki ifadelerinde sağlıklı bir ömür sürmenin ne kadar önemli olduğunu fark ettiklerini dile getirmişlerdir. Bunun için sağlıklı beslenme, kötü alışkanlıklardan uzak durma, yürüyüş ve spor yapma, sigara içilen ortamlarda durmamaya gayret göstereceklerini belirtmişlerdir. Bu bağlamda sağlıklı olmaya önem verme, spora önem verme, şükretme, merhamet etme, kendine karşı sorumluluklarını yerine getirme, sabırlı olma değerlerinin önemine vurgu yapmışlardır. Bunların dışında hastalarla empati kurarak onları anlamaya çalışmışlardır. Özellikle hastaların sağlıklarını korumadıkları için yaşadıkları “pişmanlık”lara dikkat çekmişlerdir. Hasta ziyaretinin aslında hastalar açısından ne kadar değerli olduğuna ve hastaların bu durumda gösterdikleri sevincin onları oldukça mutlu ettiğı düşüncesini sıklıkla vurgulamışlardır. Son olarak da hasta ziyaret etmeyi kendilerinde alışkanlık haline getireceklerini söylemişlerdir. Bu bulgulara dayalı olarak bir okul dışı öğrenme ortamı olarak hastanelerin değerler eğitiminde kullanılmasını ve bunun için öğretmene gerekli fırsat ve kolaylıkların (ulaşım, izin, imkân, vs.) sağlanması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Değerler Eğitimi, Hastane Ziyareti, Okul Dışı Öğrenme Ortamı

VALUES EDUCATION IN OUTDOOR ENVIRONMENT: VISIT TO HOSPITAL

Teacher Hakan BAYIRLI, Ministry of National Education, hakan.bayirli73@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Sevgi COŞKUN KESKİN, Sakarya University, scoskun@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

Values guide our behaviors and are the most vital elements of being a happy person (Yılmaz, 2010) By means of values, happy individuals create happiness society. For this reason, values are one of the most important building stones that create a society and maintain its continuity. The importance of values for the individual and society makes it important to educate the next generation. For this reason, school's main task is to acquire the values and skills that will contribute to take an appropriate moral decisions and show attitudes for each individual in the education age (Ekşi, 2003). The current name of these studies in schools is values education. One of the things that should be taken into account in the values education is also to bring students values by using the straight expression method but for this, it would be more effective to use teaching methods in which more learners are active (Aydın, 2010). This study was conducted on the effect of visit of patient in the context of the practice of values education outside of school. Visiting an ill person is one of the values that has been living in our society for centuries. Especially after the Turks accepted Islam, this value starts to live more in the society because the Islamic religion constantly encourages the visit of the patient (Çolak, 2011). When the literature is examined, it is seen that studies the related patient visit have never done before. However, these studies were carried out in medicine and nursing fields. The effects on visited the patients were investigated (Hisar, 1992, Alagöz 2010). There is no study about visit of patient and the effects on the person making the visit in the field of education. The purpose of the visit in work is: a) ensuring that some values are displayed in visitors b) making the patient visit a behavior c) giving to patient a morale and supporting for them d) Increasing social solidarity and cohesion e) seeing such visits as part of education. The aim of this study, which is done by researching the action from the qualitative research designs is to share the results of the use of hospitals as an educational environment outside the school, provide an alternative values education environment, reveal the values exhibited by students with the reference to patient visit which is also a value. 16 middle senior school who are studying in Kocaeli Darıca was visited the patients hospitalized in the chest diseases service in the Darıca Farabi State Hospital. First of all, necessary permits were obtained from the hospital administration and the families of the students for the visit. Pre-study form was distributed to students before the visit. It was determined questions before that they will ask to patient during the visit. After the visit, it was asked to write their feelings and thoughts about the visit, the events that affected them during the visit, the lessons have taken from the visit on a post-visit evaluation form from students. During the visit, the dialogues of the students with some patients were recorded via video. Before and after visit forms were comparatively examined and analyzed. As a result of the analysis, when the students were expressed expectations from life with cliché before visit, were stated that they realized how important is to live a healthy life in their expressions after the visit. They were stated that they will try to eat healthy, avoid bad habits, do hiking and sports, and absence in a smoking environment. In this context, they were emphasized the importance of being healthy, giving importance to the sport, giving thanks, compassion, fulfilling their responsibilities towards themselves and being patient. Apart from these, they were tried to understand them by empathizing with the patients. Especially they were pointed out the regret they have experienced because the patients did not protect their healthy. They were often emphasized the importance of patient visits in terms of patients and the opinion that patients are happy in this situation. Finally, they were said that they will get into the habit of patient visit. Based on these findings, it can be suggested that hospitals use in the teaching of values as an out-of-school learning environment and teachers have the opportunities and facilities (transportation, permits, facilities, etc.).

Key Words: Hospital Visit, Out-of-school Learning Environment, Values Education

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN AHLAKİ İKİLEM İÇEREN KISA ÖYKÜ OLUŞTURMA SÜREÇLERİ

Arş.Gör. Sevdâ Gülşah YILDIRIM, Uludağ Üniversitesi, sevdagulsah@gmail.com
Arş.Gör. Sabri BECERİKLİ, Uludağ Üniversitesi, beceriklisabri@uludag.edu.tr

ÖZET

Eski çağlardan beri toplumlar, değerlerini nesilden nesile aktarmak ve bireylerine benimsetmek için değerler eğitime önem vermiştir. Değerler eğitiminin okula yüklenen bir sorumluluk olmasıyla birlikte, bu eğitimin nasıl verileceği, hangi değerlerin okulda verilmesi gerektiği gibi sorular gündeme gelmeye başlamıştır. Bunun üzerine düşünen psikologlar, araştırmacılar, eğitimciler olmuştur. Sonuçta bir çok fikir, bir çok yaklaşım öne sürülmüş ve uygulanmaya çabalanmıştır. Bu yöntemlerden en eskisi telkin etmedir. Otorite kabul edilen öğretmenden sınıf içinde veya dışında öğrenciye toplumun değerlerini aşılaması beklenir. Bu yaklaşım, hangi değerler sorusuna, toplumun benimsediği değerler yanıtını verir ve doğal olarak gelenekseldir. Ancak telkin etmenin değişen dünyada geçersiz olduğunu savunan düşünürler, bireysel değerlerin farkındalığına önem vermiş ve bu noktada, öğrencilerin bir birey olarak değerlerini açıkça ifade ettiği, değerlerinin farkında olduğu değer yaklaşımları öne sürmüşlerdir. 1960'lerden itibaren başlayan bu akımlar, 1990'lara kadar etkisini tüm dünya ülkelerinde hissettirmiştir. Ancak bu akımlarda eleştirilerden kurtulamamışlardır. Günümüzde hala eleştirilere maruz kalsalar da, geleneksel olandan bireyci yaklaşıma kadar var olan bu yaklaşımlar, öğretim programlarında önerilmekte veya araştırmalara konu olabilmektedir. Bu bireyci yaklaşımlardan birisi de adını Kohlberg ile günümüze taşıyan Ahlakî Muhakeme yaklaşımıdır. Ahlakî Muhakeme, ilk kez John Dewey tarafından ortaya atılmıştır. Dewey, ahlakî yargıları üç seviyeye ayırmış, sonrasında bu teori Kohlberg tarafından geliştirilerek ahlakî yargı seviyeleri altıya çıkarılmıştır. Bu yaklaşımda, verilen örnek durum üzerinde kişinin seçmiş olduğu yargı ve seçme sebebi, ahlakî yargı dönemlerine göre ayrılmaktadır. Bu yaklaşımın odağı, kişinin ahlakî yargısını oluşturan nedenlerin ortaya çıkarılmasıdır. Burada önemli olan iki nokta vardır. Bunlar birisi, ikilem yani bireyde çatışma oluşturacak, yaşanmış veya yaşanması olası kısa bir hikaye veya durum örneklemesidir. İkincisi ise, ikileme yönelik yapılan tercihin nedenidir. Yaklaşımda ortaya çıkan her cevap, belli nedenlerle desteklenir ve bu nedenler kişinin ahlakî yargı sistemini yansıtır. Söz konusu yaklaşımla ilgili literatürde çalışmalar mevcuttur. Literatürde, yapılan çalışmaların genellikle teorik ağırlıklı olduğu, uygulama kısımlarının yeterli olmadığı görülmüştür. Uygulamalı çalışmalarda kullanılan öykülerin ise genellikle Kohlberg veya onun takipçileri tarafından oluşturulduğu söylenebilir. Ahlakî muhakeme yoluyla değerler eğitimi üzerine çalışan araştırmacılar, farklı kültürlerde uygulanacak çalışmalarda öykülerin kültüre uygunluğunu önemle vurgulamaktadırlar. Bu noktada iki sorun göze çarpmaktadır. Bunlardan ilki, kültürümüze uyarlanmış geçerli öykülerin oluşturulmamış veya yeterince tanıtılmamış olması; diğeri ise değerler eğitiminde ahlakî muhakeme yaklaşımını benimseyen öğretmenlerin, görev yaptığı yerel kültürü de dikkate alarak ikilem içeren kısa öyküleri oluşturabilme becerisini kazanıp kazanmaması sorunudur. Ülkemizde değerler eğitiminin doğrudan sorumluluk olarak yüklendiği ders ise Sosyal Bilgiler dersidir. Bu nedenle, özellikle Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin değerler eğitimi yaklaşımlarını bilmesi ve uygulamalarında etkili olarak kullanması önem arz etmektedir. Buradan hareketle, bu çalışmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının, ahlakî ikilem içeren kısa öykü yazma sürecinde kullandığı stratejileri belirlemek ve tanımlamaktır. Amaca uygun olarak, çalışma, nitel araştırma modellerinden durum çalışması deseniyle tasarlanmıştır. Çalışma grubu, ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilen altı öğretmen adaydır. Öğretmen adaylarının hali hazırda öğretmenlik uygulamasına devam eden ve akademik başarı durumlarında her düzeyi temsil eden kişilerden oluşturulması, ölçüt olarak kabul edilmiştir. Çalışmada, veri toplama aracı olarak gözlem ve görüşme teknikleri tercih edilmiştir. Uygulama toplam üç haftada sekiz saat olarak planlanmıştır. Katılımcılara, ilk hafta ahlakî muhakeme yaklaşımı anlatılmış ve önceden geliştirilmiş ahlakî ikilem içeren öyküler tanıtılmıştır. Uygulama hala devam etmektedir. Elde edilen bulgular, literatür ışığında tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Ahlakî Muhakeme, Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler

SOCIAL STUDIES TEACHERS PROCESS OF CREATING SHORT STORIES THAT INVOLVE MORAL DILEMMA

Res.Assist. Sevda Gülşah YILDIRIM, Uludağ university, sevdagulsah@gmail.com

Res.Assist. Sabri BECERİKLİ, Uludağ University, beceriklisabri@uludag.edu.tr

ABSTRACT

Since ancient times, societies have given importance to education of values in order to pass their values onto generations and adopt them to individuals. As the education of values is a responsibility of the school, questions such as how this education should be given and which values should be given at school have begun to come to the fore. There have always been psychologists, researchers and educators that think about it. After all, a lot of ideas, a lot of approaches have been put forward and tried to be implemented. The oldest of these methods is inculcation. The teacher, accepted as the authority, is expected to instill the values of the society to the student inside or outside the classroom. This approach answers as the values adopted by the society to the question of which values and it is naturally traditional. However, the thinkers who defend the opinion that inculcation is invalid in our changing world gave importance to the awareness of individual values and in this point they put forward the approach of value where the students express their values in a free way as an individual and they are aware of their values. These trends started from the 1960s, felt their influence throughout the world until the 1990s. However, these trends didn't survive criticism, either. Even if they are still exposed to criticism nowadays, these approaches, which vary from traditional ones to individualistic approaches, can be suggested or investigated in curricula. One of these individualistic approaches is the Moral Development approach, which has brought its name to nowadays with Kohlberg. Moral Development was first put forward by John Dewey. Dewey divided the moral judgments into three levels, and later this theory was developed by Kohlberg, the number of moral judgments were raised to six. In this approach, the judiciary and the reason for selection, which the person chooses on the given case, is divided according to the moral judicial periods. The focus of this approach is to uncover the reasons that form ones moral judgment. There are two important points here. One of them is a short story that was or may have been experienced which causes a dilemma or, in other words, conflict in the person or an exemplification of a case. The second one is the reason of choice made towards the dilemma. Every answer that emerges in the approach is supported by certain reasons and these reasons reflect the moral judgment system of the person. There are certain studies in the literature related to the approach in question. In the literature, it's seen that the studies carried out are generally theoretical and the practical parts are not sufficient. It can be said that the stories used in applied studies were generally created by Kohlberg or his followers. Researchers working on values education through moral reasoning emphasize the cultural appropriateness of the stories in studies that will be applied in different cultures. There are two problems that stand out in this point. First one is the fact that the valid stories adapted to our culture have not been created or presented enough; the other one is, the other is the question of whether teachers who adopt the moral reasoning approach in value education become successful or not at creating short stories containing dilemmas, taking into account the local culture in which they work. In our country, the course in which values education is put as direct responsibility is Social Studies course. That is why, it's especially important that the teachers of social studies know the values education approaches and use them effectively in their applications. From this point of view, the main aim of this study is to identify and define the strategies that Social Studies teacher candidates use in the short story writing process, including the moral dilemma. In accordance with the objective, the study was designed as a case study from qualitative research models. The study group is the six teacher candidates selected by the criterion sampling method. It's accepted as a criterion that prospective teacher candidates are currently composed of persons who continue teaching practice and represent all levels of academic achievement. In the study, observation and interviewing techniques were preferred as data collection tools. The application is planned as eight hours in total three weeks. Participants were told about the moral reasoning approach in the first week and introduced the previously developed stories involving moral dilemmas. The application is still ongoing. Obtained findings will be discussed in the light of the literature.

Key Words: Moral Development, Social Studies, Teacher Candidates

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ TANINMA YETERLİLİĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr. Selçuk ŞİMŞEK, Pamukkale Üniversitesi, selcuk48@gmail.com
Doç.Dr. Vesile ALKAN, Pamukkale Üniversitesi, vesile@pau.edu.tr

ÖZET

Cumhuriyetin ilanından günümüze kadar eğitim-öğretim alanında birçok kez değişikliklere ve yeniliklere gidilmiştir. Öğretim programları boyutuna bakıldığında Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili en anlamlı değişiklik 1968 yılında yapılmıştır. 1968 yılında ilk kez dersin ‘Sosyal Bilgiler’ adıyla anılmasıyla (Erden, 1998 ve Sönmez, 1998) başlanılan değişiklik dersin içeriğinin de yeniden yapılandırılmasını sağlamıştır. 1997 yılında ilköğretimde zorunlu sekiz yıllık eğitime geçilmesi de 1998 yılında Sosyal Bilgiler dersi programının yeniden düzenlenmesini zorunlu hale getirmiştir. 1998 programı, 1968 programının odağından fazla uzaklaşmadan küçük değişikliklere giden bir programdır (Özdemir, 2009). Bu yüzden 1998 yılında yapılandırılan Sosyal Bilgiler programı da gerek görülen eksiklikler (Doğanay, 2004) gerekse yeni anlayışa uygun düzenlemelere duyulan ihtiyaçtan dolayı 2005 yılında yeniden şekil almıştır. Yapılandırmacı anlayış çerçevesinde öğreneni ön plana alan 2005 Sosyal Bilgiler dersi programı, ülkemizdeki ve dünyadaki gelişim ve değişimleri dikkate almaya çalışmıştır. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler dersiyle bir taraftan öğrenme-öğretme sürecinin yeni bilgi ve teknolojileri dikkate alması diğer taraftan öğrencilerin, öğrenmeyi öğrenme, sorun çözme ve karar verme becerilerini geliştirmeleri amaç edinmiştir (MEB, 2005). Ülkemizde 2012 yılı ile birlikte eğitim sisteminde değişikliğe gidilerek 4+4+4 eğitim sistemine geçilmiştir. Böylece daha önce 5+3 şeklinde aynı çatı altında yürütülen süreç, ilkökul 4 sınıf ve ortaokul 4 sınıf şeklinde ayrılarak ayrı binalarda yürütülmeye başlanmıştır. Bu sistem kapsamında 5. sınıf öğrencileri ortaokul bünyesine dâhil edilmiştir. Ancak 2005 Sosyal Bilgiler programında sistem ile birlikte değişikliğe gidilmemiş ve günümüze kadar uygulanması sürmüştür. 4+4+4 eğitim sisteminin uygulanmasıyla birlikte alanda da bu konuda çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Branş öğretmenleri gözünden 4+4+4 eğitim sisteminin değerlendirildiği çalışmada (Demir, Doğan ve Pınar, 2013) sistemin Sosyal Bilgiler dersine yansımaya da dikkat edilmiştir. Programın 5. sınıfta branş öğretmenlerince uygulanmasında ciddi sıkıntılar olduğunun ortaya çıktığı bu çalışmada, öğretmenlerin hizmet içi eğitim ile desteklenmesi ihtiyacı da vurgulanmıştır. Karadeniz ve Ulusoy’un (2015) çalışmalarında da görüldüğü gibi bu yeni sistemin uygulanmaya başlanması ile birlikte Sosyal Bilgiler dersinin 5. sınıfta yürütülmesinde zorluklar tespit edilmiştir. Çalışmada öğretmen görüşlerinden elde edilen sonuçlara göre; 5. sınıfa başlayan öğrencilerin uyum sorunu yaşaması, ders saatinin azlığı, programın yeni sisteme uyum sağlayamaması gibi sorunların olduğu ortaya çıkmıştır. Bu belirtilen durumların sonucunda ister istemez öğretim programlarının güncellenmesini zorunlu hale getirmiştir. Alan yazın incelendiğinde 2005 Sosyal Bilgiler dersi programı ile ilgili çeşitli çalışmaların olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda; hâlihazırda görev yapan öğretmenlerin Sosyal Bilgiler dersi programını değerlendirmelerine ilişkin görüşlerinin alındığı (Doğanay ve Sarı, 2008; Memişoğlu, 2012); programın uygulamadaki etkililiğinin araştırıldığı (Gömlüksiz ve Bulut, 2006; Bulut ve Arslan, 2010); programın öğrenme-öğretme sürecinin öğrenci görüşlerine ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirildiği (Bulut, 2008 ve Ayva, 2010) görülmektedir. Aynı şekilde yeni sistemin Sosyal Bilgiler dersi programının yürütülmesine yansımalarının değerlendirildiği çalışmaların (Demir, vd, 2013; Karadeniz ve Ulusoy, 2015 ve Potur ve Demir, 2015) olduğu da görülmektedir. Belirtilen bu çalışmaların genel sonuçları incelendiğinde; yeni sistem ile birlikte Sosyal Bilgiler dersi programının yeniden gözden geçirilmesi gerektiği söylenebilir. Ancak yine çalışmaların sonuçlarından hareketle öğretmenlerin 2005 Sosyal Bilgiler dersi programını beklenen düzeyde tanıyamadıkları dolayısıyla istenilen nitelikte uygulamaları gerçekleştiremedikleri de söylenebilir. Tarman, Ergür ve Eryıldız’ın (2012) Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı’nın (EARGED) 2006 yılında Sosyal Bilgiler dersi programı ile ilgili yaptığı değerlendirme sonuçları ile kendi çalışma grubundan elde ettikleri çalışmanın sonuçları da bu durumu ciddi anlamda desteklemektedir. 2017-2018 eğitim-öğretim yılı ile birlikte Sosyal Bilgiler dersi programı düzenlenmiş yeni haliyle uygulanmaya başlayacaktır. Mevcut programın uygulamadaki sorunları dikkate alındığında ve bu sorunların ana kaynağının programın tanınmasındaki yetersizlik olabileceği düşünüldüğünde programın tanınma durumunun belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yüzden bu çalışmada mevcut Sosyal Bilgiler dersi programının ne kadar tanındığı araştırılacaktır. Bu alandaki çalışmalar incelendiğinde araştırmaların büyük çoğunluğunun öğretmenler ile yapıldığı görülmektedir. Hizmet öncesinde lisans eğitimi düzeyinde öğretim programlarının yeterli düzeyde tanınmasının hizmet anına katkısının olacağı kesindir. Bunun için bu çalışma ile öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi öğretim programını tanıma yeterlikleri incelenmiştir. Tarama modeline uygun olarak desenlendirilen bu çalışmanın örneklemini Sınıf Eğitimi ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Amaçlı örnekleme göre belirlenen gruptaki öğrencilerin Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Özel Öğretim derslerini almış olmalarına dikkat edilmiştir. Veri toplama aracı olarak Gürbüz (2013) tarafından geliştirilen “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarını Tanıma Yeterliklerinin Değerlendirilmesi” anketi kullanılmıştır. Verilerin analizinin devam ettiği bu çalışma ile aday öğretmenlerin mevcut programı hangi düzeyde tanıdıklarının ortaya çıkarılmasının yanında alan öğretimi derslerinin öğrencilere katkısının da değerlendirilmesi sağlanmış olacaktır.

Anahtar sözcükler: Aday Öğretmen, Program Geliştirme, Program Tanıma, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı

THE EVALUATION OF THE PROFICIENCY OF RECOGNITION OF SOCIAL STUDIES CURRICULUM

Assist. Prof. Dr. Selçuk ŞİMŞEK, Pamukkale University, selcuk48@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Vesile ALKAN, Pamukkale University, vesile@pau.edu.tr

ABSTRACT

Several revisions and innovations have been done in education since the proclamation of the Republic. Considering the curriculum, a significant change was done in Social Studies in 1968. By 1968, the lesson was named as ‘Social Studies’ (Erden, 1998 and Sönmez, 1998), and afterwards the content of the lesson were revised. Approving the eight-year compulsory education in 1997 forced to making revision again on the curriculum in 1998. 1998 curriculum is a curriculum which had a minor revision even still focusing on the objects of 1968 curriculum (Özdemir, 2009). Therefore, due to the lacks of the curriculum and a need to adequate revisions considering new approach, the curriculum re-shaped in 2005. This curriculum ruled by cognitive approach gave attention to learners along with the improvements and developments both in our country and the world. To this view, by Social Studies it was aimed on the one hand to consider new information and technology and on the other hand to support students to improve their own skills like learning to learn, problem solving and making decision (MEB, 2005). In our country, education system had a change in 2012 and new system as 4+4+4 started to apply at schools. For this reason, there had been a change in schooling which was formerly using 5+3 system at the same school and afterwards changed to first 4 years at primary school and 4 years at secondary school separately. With this system, 5th year students moved to secondary school. However, there had not been any changes to the 2005 Social Studies curriculum till now. Studies related to 4+4+4 education system have started to be done since its approval. A study investigated the views of teachers in the field of Social Studies about 4+4+4 education system (Demir, Doğan and Pınar, 2013) focused on the reflection of this system on Social Studies. The results of this study found significant problems in application of the curriculum at 5th grade and suggested to support teachers with in-service training courses. Similarly, the study conducted by Karadeniz and Ulusoy (2015) found that there were difficulties in carrying on the learning activities at 5th grade. The results showed that students at 5th grade had difficulties in adaptation, the duration of the course was limited and the curriculum was not adaptive to new education system. These results also emphasized the need of curriculum revision. It was seen that there were several studies about 2005 Social Studies Curriculum. These studies were focused on teachers’ evaluation of the curriculum (Doğanay and Sarı, 2008; Memişoğlu, 2012); the effectiveness of curriculum practices (Gömlüksiz and Bulut, 2006; Bulut and Arslan, 2010); the evaluation of the learning and teaching process of the curriculum based on teachers’ and students’ views (Bulut, 2008 ve Ayva, 2010). Additionally, it was seen that the reflection of the new system to the curriculum was also studied (Demir, et.al, 2013; Karadeniz and Ulusoy, 2015; Potur and Demir, 2015). The main results got from given studies indicated that it might be necessary to re-evaluate and re-shape the curriculum. On the other hand according to the results of mentioned studies it could be said that teachers do not comprehend the curriculum as expected and so do not apply activities as aimed. The results of the study carried by Tarman, Ergür and Eryıldız (2012) which compared its results with the results gathered by EARGED in 2006 also supports the given situation meaningfully. By 2017-2018 education year, the curriculum will be started to be used in its newly designed form. Considering the difficulties facing with the present curriculum and the idea that the main reason of these difficulties are about the lack of capable knowledge about the curriculum, it is seen that there is a need to know about how curriculum recognized. Therefore, it was aimed to investigate the recognition of curriculum. It is seen from the previous studies that studies in this area are mostly done with teachers. It is clearly seen that comprehending the curriculum at higher education could be helpful for the students during their being teacher. Therefore, pre-service teachers’ recognition of the curriculum was studied in this study. In designing this study survey model is used. The sampling was purposively consisted of students from primary and social studies teaching departments who attended the course Social Studies Teaching. The data was collected with the questionnaire ‘The Evaluation of Social Studies Teachers’ Proficiencies to Recognize Social Studies Curriculum’ developed by Gürbüz (2013). The data analysis process is still ongoing.

Key Words: Aday Öğretmen, Program Geliştirme, Program Tanıma, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL ALDIĞI ÇOKKÜLTÜRLÜ EĞİTİM İLKELERİ VE BU İLKELERİN UYGULAMA DÜZEYİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Fazilet KARAKUŞ, Mersin Üniversitesi, kkfazilet@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi R. Murat KUYUBAŞIOĞLU, İskenderun Demirçelik Ortaokulu,
muratepo33@gmail.com

ÖZET

Çevresiyle etkileşimi sonucunda biçimlenen insanı ve toplumu konu alan sosyal bilgiler programlarının insanın içinde yaşadığı topluma ilişkin değişkenleri dikkate alması gereklidir. Sahip olduğu toplumsal ve kültürel özelliklere bağlı olarak bireylerin okul ya da toplumda dezavantajlı duruma düşmemesi gerektiği ilkesinden hareketle ortaya çıkan çok kültürlü eğitim yaklaşımının sosyal bilgiler öğretimi ve sosyal bilgiler programlarındaki yeri ve önemi açıktır. Sosyal bilgiler öğretim programlarının temel yapısının çokkültürlülüğe dayandırılması gerekmektedir. Bununla birlikte, öğretmenler çokkültürlü yapıya dayalı sınıflarda öğrencilere çokkültürlülüğe ilişkin bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandırılabilmesi için öğrenme öğretme süreçlerini oluşturmalarıdır. Öğrenme öğretme süreçlerinin tüm boyutları arasında bütünlük sağlanmalıdır. Ülkemizde öğrenme öğretme süreçlerindeki durumu belirlemeye yönelik araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle böyle bir araştırmanın yapılmasına gereksinim duyulmuştur. Araştırmanın ülkemizdeki çokkültürlü eğitime yönelik alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu görüşlerden hareketle sosyal bilgiler programlarının çokkültürlü eğitimin ilkelerine dayandırılması ve buna yönelik durumun belirlenmesi önemli görülmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, “Sosyal bilgiler öğretim programının temel aldığı çokkültürlü eğitim ilkeleri ve bu ilkelerin uygulama düzeyinin belirlenmesidir.” Bu doğrultuda; Alt amaçlar 1. Sosyal bilgiler programlarının temel aldığı çokkültürlülük ilkeleri nelerdir? 2. Öğretmenlerin sosyal bilgiler dersinde bu ilkeleri uygulama düzeyi nedir? YÖNTEM Araştırma nitel veri analizi yöntemlerine dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Programın çokkültürlülük ilkelerine uygunluğunun belirlenmesinde doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek’e (2011) göre, doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsayan bir yöntemdir. Bu çalışmada altıncı sınıf sosyal bilgiler öğretim programında yer alan küresel bağlantılar öğrenme alanı analiz edilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin programda yer alan çokkültürlülük ilkelerini uygulama düzeyinin belirlenmesi durum çalışması yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Durum çalışması, araştırmacının olaylar üzerindeki kontrolünün düşük, araştırma odağının gerçek yaşam durumlarındaki güncel bir olgunun olduğu durumlarda tercih edilen ve araştırmanın nasıl ya da neden soruları etrafında yapılandırıldığı bir nitel araştırma stratejidir (Yin, 2003, s.1). Bu çalışmada durum sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler programlarında yer alan çokkültürlülük ilkelerini uygulama düzeyleridir. Bu bağlamda altıncı sınıf sosyal bilgiler programında yer alan küresel bağlantılar öğrenme alanında, programın dayandığı çokkültürlülük ilkelerinin uygulama düzeyi belirlenmeye çalışılmıştır. Her iki yöntemle elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Programın ve videoların analizinde tümdengelimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Tümdengelimsel analizde veriler, var olan çerçeveler (teorik ve kavramsal), temalar veya kodlara göre analiz edilir (Patton, 2002; 483). Bu araştırmanın çalışma grubunu Türkiye’nin güney illerinden birinde bulunan resmi bir ortaokuldaki iki sınıf oluşturmaktadır. Araştırmada çalışma grubu, olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden (nonrandom sampling methods) elverişli durum örnekleme yöntemi (convenience sampling) belirlenmiştir. Elverişli durum örnekleme, mevcut ve erişilebilir durumda olan kişilerin çalışmaya dahil edilmesidir (Fraenkel ve Wallen, 2009, s.98). Yakın olan ve erişilmesi kolay durumu seçmek, araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Verilerin Toplanması Araştırmada veriler video kayıt cihazı ile toplanmıştır. Video kaydı yapmadan önce öğretmenlerden kayda ilişkin izin alınmış ve öğretmenlerin sosyal bilgiler derslerinin 4 saati kayıt altına alınmıştır. Kaydın ilk iki saatleri öğretmen ve öğrencilerin video cihazına alışmaları için çekilmiş ve analize dahil edilmemiştir. Verilerin Analizi Araştırmada altıncı sınıf sosyal bilgiler programında yer alan küresel bağlantılar öğrenme alanı dayandığı çokkültürlülük ilkeleri açısından analiz edilmiştir. Diğer taraftan bu öğrenme alanında iki öğretmenin yürüttüğü dersler kaydedilmiştir. Her bir öğretmenin 2 sosyal bilgiler ders saati analize dahil edilmiştir. Verilerin analizi sürmektedir.

Anahtar sözcükler: Çokkültürlü Eğitim, Öğretim Programları, Sosyal Bilgiler

AN INVESTIGATION OF MULTICULTURAL EDUCATION PRINCIPLES IN SOCIAL STUDIES CURRICULUM AND THE APPLICATION LEVEL OF THESE PRINCIPLES

Assist. Prof. Dr. Fazilet KARAKUŞ, Mersin University, kkfazilet@gmail.com

MA Student R. Murat KUYUBAŞIOĞLU, Ministry of National Education, muratepo33@gmail.com

ABSTRACT

It is necessary for social studies curriculum, which is formed as a result of the interaction of people and society with their environment, to consider the variables related to society where people live. The role and place of multicultural approach in the social studies instruction and curriculum is self-evident; multiculturalism is based on the premise that individuals should not be in a disadvantageous position in schools or societies. Main structure of the Social Studies curriculum should be based on multiculturalism. Besides, teachers should form teaching and learning processes in which they can teach knowledge, skills and attitudes and values about multiculturalism in the multicultural classrooms. There should be integrity between all dimensions of learning and teaching processes. The related literature includes no studies that attempt to identify the case in the learning and teaching processes in our country; this study aims to fill this gap. It is believed that the study will contribute to the literature. Based on these views, it is important that the social studies curriculum is based on the principles of multicultural education and that the current situations are identified accordingly. In this regard, the present study aims to investigate multicultural education principles in Social Studies curriculum and the application level of these principles. In this regard, Sub-aims 1. What are the multiculturalism principles that 6th grade social studies curriculum uses as base? 2. What is the level of teachers' applying these principles in Social Studies course? METHOD The study utilized qualitative research methods. Document analysis was used with a view to identifying the compliance of the program with multiculturalism principles. According to Yıldırım and Şimşek (2011), document analysis is a method that involves the analysis of written materials having information about the cases and phenomena that are being investigated. This study aims to analyze global connections learning domain in 6th grade social studies program. Application level of multiculturalism principles in the social studies program was identified using case study method. Case study is a qualitative research strategy which is preferred when the researcher's control over events is low, where the research focus is an up-to-date case in real life situations, and when the study is constructed around how or why questions (Yin, 2003, p.1). The case in this study is level of teachers' applying multiculturalism principles in the social studies curriculum. In this regard, the study aims to identify the level of the multicultural principles on which the curriculum is based, in the field of global connections learning which is included in the sixth grade social studies program. Data obtained from both methods were analyzed using content analysis methods. Analysis of the program and videos was performed using deductive analysis methods. In deductive analysis methods, the existing frames (theoretical, conceptual) are analyzed according to themes or codes (Patton, 2002; 483). Study group of this study is formed with two classrooms in a secondary school located in one of the Southern cities of Turkey. The study group was selected using convenience sampling method, which is one of the nonrandom sampling methods. Convenience sampling method is the involvement of convenient and accessible people in study (Fraenkel and Wallen, 2009, p.98). Choosing an easily accessible case gives momentum to research (Yıldırım and Şimşek, 2011). Data Collection Data were collected through video records. The teachers' verbal consent was obtained prior to the recordings, and 4 hours of social studies lessons were recorded. The first two hours of the recordings aimed to familiarize the teachers and students with the recording and thus were not included in the analysis. Data Analysis The study included the analysis of the global context of the sixth grade social studies program in terms of multicultural principles. Meanwhile, the lessons taught by two teachers in this learning field were recorded. Each teacher's two hours of social studies course were analyzed. Data analysis process is still going on.

Key Words: Curriculum, Multicultural Education, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ 2017 SOSYAL BİLGİLER TASLAK PROGRAMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA, Gazi Üniversitesi, yesilbursa@gazi.edu.tr
Doç.Dr. Cengiz DÖNMEZ, Gazi Üniversitesi, cdonmez@gazi.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Ercenk HAMARAT, Gazi Üniversitesi Gazi, ercenkhamarat@gazi.edu.tr

ÖZET

Türkiye’de 1997 yılında 8 yıllık zorunlu kesintisiz eğitim-öğretime geçilmiştir. Buna göre de, 1998 yılında 4–5–6 ve 7. sınıflarında sosyal bilgiler dersinin okutulmaya başlanması bu dersi okutacak öğretmen ihtiyacını gündeme getirmiş ve eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılmasına gidilmiştir. Böylece, eğitim fakültelerinde sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programları açılmaya başlanmıştır. Eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması sürecinin etkileri ve 2003 yılında Milli Eğitim Bakanlığının büyük bir eğitim reformu başlatarak yapılandırmacı yaklaşıma göre yeni eğitim programları hazırlatması sosyal bilgiler programını da etkilemiştir. Bu gelişmeler neticesinde, yeni sosyal bilgiler programı, 2004-2005 öğretim yılında pilot seçilen ilköğretim okullarında uygulandıktan sonra, 2005-2006 öğretim yılında tüm 4. ve 5. Sınıflarda uygulamaya konulmuştur. 2006-2007 öğretim yılından itibaren de 6. ve 7. sınıflarda sosyal bilgiler programı aşamalı olarak uygulamaya konulmuştur. 2005 sosyal bilgiler programının en önemli özelliklerinden biri 1998 programında yer alan davranışçı anlayıştan vazgeçilerek yapılandırmacı öğrenme yaklaşımını benimsemesi olmuştur. 2005 sosyal bilgiler programında program değişikliğine gidilmesinin nedenleri; “Dünyada bireysel, toplumsal ve ekonomik alanda yaşanmakta olan değişimi ve gelişimi; ülkemizde de demografik yapıda, ailenin niteliğinde, yaşam biçimlerinde, üretim ve tüketim kalıplarında, bilimsellik anlayışında, toplumsal cinsiyet alanında, bilgi teknolojisinde, iş ilişkileri ve iş gücünün niteliğinde, yerelleşme ve küreselleşme süreçlerinde görmek mümkündür. Tüm bu değişim ve gelişimleri eğitim sistemimize ve programlarımıza yansıtmak bir zorunluluk hâline gelmiştir.” şeklinde ifade edilmiştir. Ayrıca, programın, “dünyada yaşanan tüm bu değişimler ve gelişmelerle birlikte, Avrupa Birliği normlarını ve eğitim anlayışını, mevcut programların değerlendirmelerine ilişkin sonuçları ve ihtiyaç analizlerini dikkate aldığı” belirtilmiştir. 2017 Ocak ayında yayınlanan taslak sosyal bilgiler öğretim programında ise program değişikliğinin gerekçesi; “öğretim programları bireysel, toplumsal, ekonomik ve bilimsel alanlarda yaşanmakta olan değişim ve gelişime bağlı olarak belirli aralıklarla güncellenmektedir. Bireyin var olan deneyimlerini dikkate alan, yaşama etkin katılımını, doğru karar vermesini, sorun çözmesini destekleyici ve geliştirici bir bakış doğrultusunda öğrenci merkezli yaklaşımlar ön plana çıkarmaktır. Geçen süre zarfında program uygulamaları ve sonuçları ile bu uygulamalara yönelik yapılan araştırmalar sosyal bilgiler dersi öğretim programında güncelleme ihtiyacını ortaya çıkarmıştır” şeklinde ifade edilmiştir. Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 2017 taslak sosyal bilgiler öğretim programına yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır: Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının; 1. Taslak programdaki ders saatine yönelik görüşleri, 2. taslak programın içerik yoğunluğuna yönelik görüşleri, 3. Taslak programın içerik yoğunluğuna yönelik görüşleri, 4. Taslak programın ölçme-değerlendirme yaklaşımına yönelik görüşleri, 5. Taslak programda yer alan öğretim strateji, yöntem ve tekniklere yönelik görüşleri ve 6. Taka programla ilgili olarak eklemek istedikleri şeylere yönelik görüşleri nelerdir? Öğretmen adaylarının görüşlerini ortaya koyabilmek amacıyla bu alımda, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örneklem kullanılmıştır. Buna göre çalışma grubunda büyük bir üniversitenin sosyal bilgiler lisans programında okuyan 30 üçüncü sınıf öğrencisi yer almıştır. Özel öğretim Yöntemleri – I dersinde çalışma grubunda yer alan öğrencilerle 2 hafta süresince 2005 ve 2017 taslak sosyal bilgiler öğretim programları incelenmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerle önce 1 hafta 2005 sosyal bilgiler programı incelenmiştir. Daha sonra 1 hafta 2017 taslak programı incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak altı adet açık uçlu sorunun yer aldığı görüş formu kullanılmıştır. Öğrencilerin 2017 taslak programını göz önüne alarak görüş formunu doldurmaları istenmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Çalışmanın verileri analiz aşamasında olduğundan bulgular, sonuçlar ve önerilere sözlü sunum sırasında yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Öğretim Programı, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON 2017 DRAFT SOCIAL STUDIES CURRICULUM

Assoc. Prof. Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA, Gazi University, yesilbursa@gazi.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ, Gazi University, cdonmez@gazi.edu.tr
Res. Assist. Dr. Ercenk HAMARAT, Gazi University, ercenkhamarat@gazi.edu.tr

ABSTRACT

In Turkey, 8 years of compulsory uninterrupted education and training have been passed in 1997. Accordingly, in 1998, the start of social studies courses in 4-5-6 and 7th grade brought to the agenda the need of teachers who will teach this course and thus education faculties restructured. Thus, undergraduate social studies teacher education programs have started to be opened in education faculties. The effects of the restructuring process of education faculties and the Ministry of National Education by initiating a major education reform in 2003 got new educational programs according to the constructivist approach prepared also affected the social studies curriculum. As a result of these developments, the new social studies curriculum was implemented in all the 4th and 5th grades in the 2005-2006 school year after being applied to the pilot primary schools in 2004-2005 school year. From the 2006-2007 school year, the social studies curriculum was gradually implemented in the 6th and 7th grades. One of the most important features of the 2005 social studies curriculum was the adoption of a constructivist learning approach by abandoning the behavioral learning approach in the 1998 program. The causes of the program change in the 2005 social studies program are as follows; “the change and development that is happening in the individual, social and economic environment in the world; It is possible to see our country in demographic structure, family style, lifestyle, production and consumption patterns, scientific understanding, gender, information technology, business relations and business power, localization and globalization processes. It has become a necessity to reflect all these changes and developments into our education system and programs.” It also noted that the curriculum “took into account the European Union norms and the understanding of education, the implications of assessments of existing programs and needs analysis, along with all these changes and developments in the world.” In the draft social studies curriculum proclaimed in January 2017, the reason for the program change is stated as “Curricula are updated periodically, depending on the changes and developments occurring in the individual, social, economic and scientific fields. Focusing on student-centered approaches in view of their experiences, considering their active participation in life, making the right decisions, supporting and developing a problem-solving perspective. During the past period, the results of the curriculum implementations and the results of the researches on these applications revealed the necessity of updating the social studies curriculum.” The purpose of this study is to reveal the pre-service social studies teachers' views on 2017 draft social studies curriculum. Accordingly, these are the research questions: what are the views of participants on; 1. weekly course hours in draft curriculum, 2. curriculum content intensity, 3. curriculum content suitability, 4. assessment and evaluation approach, 5. teaching strategy, method and techniques, and 6. additional opinions about draft curriculum. In this study, the case study one of the qualitative research methods was used in order to be able to reveal the views of social studies teacher candidates. The convenience sampling was used in the study. Accordingly, in the working group there were 30 3rd grade students studying in a major university social studies teacher program. The students in the study group first examined the 2005 social studies curriculum for one week. Then they examined 2017 draft curriculum for one week. An opinion form which composed of six open ended questions was used as a data collection tool. Students were asked to fill out the opinion form taking into account the 2017 social studies draft curriculum. Descriptive analysis was used in the analysis of the data. Since the data under the process of analysis the findings, results and the recommendations will be presented at the symposium.

Key Words: Öğretim Programı, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

GAZETE KUPÜRLERİNDE YER ALAN ÇOCUK İSTİSMARI KONUSUNUN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ BECERİLER İLE İLİŞKİLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Gamze HANÇER, Kastamonu Üniversitesi, gamze-gul_123@hotmail.com
Yrd.Doç.Dr. Sibel OĞUZ HAÇAT, Kastamonu Üniversitesi, soguz@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Sosyal bilgiler;bireyleri toplumsal yaşama hazırlayan,hak ve sorumluluklarını öğreten etkin ve bilinçli vatandaşlar yetiştirilmesine yardımcı olan derslerden biridir. Sosyal bilgiler öğretim programı güncel hayatla ilişkili bir program olup bireyleri çeşitli araç-gereçler vasıtasıyla yaşamlarındaki problemlerle karşı karşıya getirmektedir. En ucuz ve önemli araç-gereçlerden birisi ise gazete kupürleridir. Güncel bir olay olan cinsel istismar konusu,İnsan Hakları ve Vatandaşlık ara disiplini ile ilişkilendirilen ve gazete kupürlerinden faydalanan önemli konudur. Çocuk istismarı; bireyin sağlığını, davranışını, düşüncelerini olumsuz yönde etkileyen günlük yaşantısında aksaklıklar meydana getiren her türlü davranıştır.Fiziksel,cinsel,ihmal ve duygusal istismar olarak görülmektedir. Cinsiyet,yaş fark etmeksizin aileden gelen, çevreden gelen ve eğitim ortamından bireylere yönelik istismar olarak görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, son 7 yılda gazete kupürlerinde yer alan çocuk istismarı konusunun sosyal bilgiler öğretim programındaki beceriler ile ilişkilendirip değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda gazete kullanma becerilerinin doğrudan verildiği ünite ve kazanımlar incelenmiştir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemleri kullanılmıştır. Örneklem olarak kolay ulaşılabilirliğine göre 2010-2017 yılları arasındaki gazete kupürleri seçilmiştir. Bu çalışma kapsamında sosyal bilgiler öğretim programı incelenmiştir. Araştırma sonucunda,sosyal bilgiler öğretim programının kaç beceriden oluştuğuna bakıldığında programdaki beceriler kendine özgü 6 olmakla beraber toplam 15 beceriden oluşmaktadır. Bu becerileri;eleştirel düşünme,yaratıcı düşünme,iletişim,araştırma,problem çözme, karar verme, bilim teknolojileri kullanma, girişimcilik, Türkçeyi doğru güzel ve etkili kullanma, gözlem, mekân algılama, zaman ve kronolojiyi algılama,değişim ve sürekliliği algılama,sosyal katılım ve empati oluşturmaktadır. 4. Sınıf sosyal bilgiler öğretim programı incelendiğinde gazete kupürleri kullanımı;kanıt tanıma ve kullanma becerisi bilgiyi kullanılabilir biçimde planlama becerisi,tablo diyagram ve grafik okuma becerisi,karşılaştırma yapma becerisi,sebep sonuç ilişkisini belirleme becerisi,kütüphane ve referans kaynaklarını kullanma becerisi ile ilişkilendirilmiştir. 5. Sınıf sosyal bilgiler öğretimi programı incelendiğinde gazete kupürleri kullanımı;yazılı anlatım becerisi,görsel kanıt kullanma becerisi,gözlem becerisi,basit istatistik verileri okuma becerisi,kütüphane ve referans kaynaklarını kullanma becerisi ile ilişkilendirilmektedir. 6. Sınıf sosyal bilgiler öğretim programı incelendiğinde gazete kupürleri kullanımı;bilimsel genelleme yapma becerisi,çıkarmada bulunma becerisi ,girişimcilik becerisi ,araştırma becerisi,sosyal katılım becerisi,yaratıcılık becerisi ile ilişkilendirilmiştir. 7. Sınıf sosyal bilgiler öğretim programı incelendiğinde gazete kupürleri kullanımı;grafik hazırlama becerisi ,tarihsel empati becerisi,kalıp yargıları fark etme becerisi ile ilişkilendirilmiştir. Kazanımlar incelendiğinde ise çocuk hakları konusunun doğrudan verildiği 5. Sınıf Haklarını Öğreniyorum Ünitesinde 4. Kazanım olan “Çocuk olarak haklarını fark eder” kazanımında yer aldığı görülmektedir. 4. Sınıfta MEB kaynaklarında 33 ÖZEL kaynaklarda 32 olmak üzere toplam 65 gazete kupürlerine yer verilmiştir. 5. Sınıf MEB(Milli Eğitim Bakanlığı) kaynaklarında 51 Özel kaynaklarda 4 olmak üzere toplam 55 gazete kupürlerine yer verilmiştir. 6. Sınıf MEB(Milli Eğitim Bakanlığı) kaynaklarında 62 Özel kaynaklarda 4 olmak üzere toplam 66 gazete kupürlerine yer verilmiştir. 7. Sınıf MEB(Milli Eğitim Bakanlığı) kaynakların 19 Özel kaynaklarda 6 olmak üzere toplam 15 gazete kupürlerine yer verilmiştir. Sosyal bilgiler kitabında çocuk hakları konusuyla ilgili yeteri düzeyde gazete kupürünün yer almadığı görülmektedir. Buradan yola çıkarak bu kapsamda bu çalışmanın amacını çocuk istismarı ihmal konusunda gazete kupürlerinden yararlanılması gerektiğini ortaya koymaktadır. 2010-2017 yılları arası gazete analizi yapıp çıkan sonuçta bakıldığında bireylerin okul öncesi dönemden başlayarak 20’li yaşlara dek cinsel istismara maruz kaldığı anlaşılmaktadır. Cinsel istismara uğrayan bireylerin cinsiyetlerinde farklılaşma görülmemektedir. İstismara uğrayan bireylerde cinsiyet farklılığı olmadığı aynı cinsten de istismara maruz kaldığı görülebilmektedir. Aile içi ve dış çevreden gelen istismarın yanı sıra eğitimcilerinde bireyleri istismara maruz bıraktığı görülmektedir. Bu sonuçlardan hareketle eğitimin ortamında çocuk haklarına ve çocuk istismarına daha fazla yer verilmesi gerekmektedir. Çocuk istismarı konusunun becerilerle daha fazla ilişkilendirilip bireylerde farkındalık yaratılması amaçlanmalıdır. Özellikle sosyal bilgiler öğretim programında iyi ve bilinçli bir vatandaş yetiştirme amacını taşımasından dolayı gazete kullanımının sosyal bilgiler öğretim programında kullanılmasını önemini arttırmaktadır.

Anahtar sözcükler: Beceri, Çocuk İstismarı, Gazete Kupürü, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı

THE CHILDREN ABUSE ON NEWSPAPER CLIPPINGS, AND SCOCIAL SCIENCE TEACHING PROGRAM RELATION WITH SKILLS

MA Student Gamze HANÇER, Kastamonu University, gamze-gul_123@hotmail.com
Assist. Prof. Dr. Sibel OĞUZ HAÇAT, Kastamonu University, soguz@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

Social information is one of the lessons that help educate the effective and conscious citizens who prepare the people for their social life and teach their rights and responsibilities. Social sciences curriculum program which related to contemporary life and brings the problems of the individuals through various tools . One of the cheapest and most important tools is newspaper clippings. The current issue of sexual abuse is the subject that is related to the discipline of Human Rights and Citizenship and which is benefited from newspaper clippings. Child abuse , and all kinds of behaviors that cause disruptions in the daily life that affect health, behavior, individual thoughts negatively. It is seen as physical, sexual, neglect emotional abuse. Gender is seen as an abuse against individuals from the family, regardless of age, from the environment of education. The aim of this study is to evaluate and correlate child abuse with the skills of social studies curriculum in the past 7 years. For this purpose, the units to which newspaper handling skills are directly given are examined. In this study, the document analysis of methods were used as qualitative research methods. As a sample, newspaper clippings between 2010-2017 were selected according to their easy availability, with in the scope of this study the social studies curriculum has been examined. As a result of the research, it is observed that the social skills curriculum is composed of 15 skills in total, with 6 specific skills in the program. These skills include: critical thinking, creative thinking, communication, research, problem solving, decision making, using science technology, entrepreneurship beautiful, effective use of Turkish language, observation, perception of space, perception of time and chronology, perception of change and continuity and Empathy. When social classroom studies curriculum is examined, the use of newspaper clippings has been linked to the ability to use planning skills, table diagram and graph reading skills, and also ability to compare, and to determine cause-and-effect relationship, and ability to use library and reference sources. When the 5th grade social studies teaching program is examined, the use of newspaper clippings is related to the ability of written expression, as the ability to use visual evidence, observation skills, simple statistical reading skills, and the ability to use library and reference sources. When the 6th grade social studies curriculum is examined, the use of newspaper clippings has been associated with the skills of scientific generalization, inference skills, entrepreneurial skills, research skills, social participation skills, and creativity skills. When examining the 7th grade social studies curriculum, the use of newspaper clippings is associated with the ability to prepare graphics, historical empathy skills, and the ability to recognize mold judgments. When we look at the achievements, it is seen that the Rights of children as a child gain which is the 4th gain in the Learning of the Rights of the 5th Grade, in which the issue of childrens rights is directly given. A total of 65 newspaper clippings, 32 of which are in SPECIAL RESOURCES and 32 of which are in MEB sources, also In the 5th grade MONE sources, a total of 55 newspaper clippings, including 4 in 51 special sources, were included. 6. In Meb sources 62 newspapers were included in 62 special sources, and a total of 66 newspaper clippings were included. A total of 15 newspaper clippings were included in the 7th class Meb sources 19 and 6 in the private sources. It seems that the book of social studies does not include newspapers at the competence level of regarding childrens rights. From this point of view, the aim of this study in this context is that newspaper clippings should be used in neglect abuse of child. According to the analysis of newspapers between 2010 and 2017, it is understood that individuals are exposed to sexual exploitation from pre-school age until the age of 20. There is no change in the gender of individuals who have suffered sexual abuse. It can be seen that the abused individuals are exposed to the same as there is no gender difference. In particular, the importance of using newspapers in social studies curricula is increasing due to the fact that the social studies curriculum is aimed at educating a good and conscious citizen. Exploitation usually manifests itself physically and emotionally. In addition to exploiting domestic and international abuse, and it appears that the trainees have exposed individuals to exploitation. With these results, more attention is paid to childrens rights and child abuse in the educational environment.

Key Words: Beceri, Çocuk İstismarı, Gazete Kupürü, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı

COĞRAFYA “ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ” DERSİNE PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ ÖĞRENCİLERİ AÇISINDAN BAKIŞ

Doç.Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU , Karadeniz Teknik Üniversitesi , aysegulsehioglu@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Neşe DUMAN, Çankırı Karatekin Üniversitesi, nesesduman@karatekin.edu.tr

ÖZET

“Özel Öğretim Yöntemleri” dersi, eğitim-öğretim programı bakımından, oldukça önemli, ve alan eğitimi açısından temel bir ders niteliğindedir. Söz konusu ders Eğitim Fakülteleri Coğrafya Öğretmenliği programında öğrenim gören öğrenciler ile pedagoji formasyonu alan Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü mezunu veya son sınıf öğrencileri için zorunlu olarak ön görülmektedir. Bu araştırmanın amacı Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı Coğrafya Öğretmenliği alanında öğrenim gören öğrencilerin “Özel Öğretim Yöntemleri” dersine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaç kapsamında Çankırı Karatekin Üniversitesi Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı Coğrafya Öğretmenliği alanında öğrenim gören 52 öğrenci çalışmanın araştırma grubunu oluşturmaktadır. 2015-2016 eğitim öğretim yılında gerçekleştirilen çalışma “Özel Öğretim Yöntemleri” kapsamında eğitim öğretim faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından gerçekleştirilmiştir. Böylece öğrencilerin sorulara verecekleri cevapların daha bağımsız olacağı düşünülmüştür. Bu şekilde bir dönem boyunca “Özel Öğretim Yöntemleri” dersinde eğitim alan öğrencilerin ders ve derste yaşanan süreçlere ilişkin görüşleri alınmıştır. Bu bağlamda araştırma nitel yaklaşımla dizayn edilmiştir ve tarama modelindedir. Araştırmacılar birinin eğitim öğretim faaliyetlerini yürüttüğü grup araştırma grubu olarak seçilmesinin araştırmanın güvenilirliğini arttırdığı düşünülebilir. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan bir form kullanılmıştır. Soruların kapsam geçerliği araştırmacılar ve araştırmacıların dışında bir öğretim elemanı tarafından kontrol edilerek sağlanmıştır. Yarı yapılandırılmış formdan daha sağlıklı veriler elde etmek amacıyla katılımcılara yeterli süre tanınmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler “içerik analizi” ile çözümlenmiştir. Bu çözümlemeye ait çıktılar ise tema ve kodların ön plana çıktığı bir şema şeklinde bulgular kısmında verilmiştir. Bulguların güvenilirliğini artırmak için, diğer araştırmacı tarafından da bağımsız şekilde kodlanan sonuçlar karşılaştırılmıştır. Buna göre birbiri ile uyumlu kodlamaların yapıldığı görülmüştür. Bu şekilde, kodlamaların ön yargı ve yanlış anlamadan uzak, ortak bir bakış açısına göre yapılması sağlanmıştır. Kodlar arasındaki ilişkilerin ana hatları belirlenerek, temalar oluşturulabilmesi için araştırmacıların fikir birliğine ulaşması gözlemlenmiştir. Herhangi bir tema altında yer alan kodların, farklı temalara ait kodlardan uzak olmasına dikkat edilmiştir. Araştırma sonucunda Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı Coğrafya Öğretmenliği alanında öğrenim gören öğrencilerin “Özel Öğretim Yöntemleri” dersine ilişkin görüşleri bazı temalarda birleştirilebilir nitelikte benzerlik göstermiştir. Örneğin bu dersin gerekliliği ifade edilirken; öğretmen adayına yönelik, öğrenciye yönelik, sınıf yönetimine yönelik ve hayata yönelik vb kazanımlar sağladığına dair görüş belirtilmiş ve araştırmacı tarafından söz konusu başlıklarda temalara ayrılmıştır. Araştırmaya katılanlar bu ders kapsamında en önemli kazanımlarının ‘bilmenin öğretebilmek için yeterli olmadığı’ anlamak olarak yansıtmışlardır. Ayrıca öğretmenlik mesleğinin düşündüklerinden daha zor olduğu ve kompleks ilişkiler içerdiğini fark etmişlerdir. Yapılan uygulamalarda sınıf yönetimi, zeka alanları, konu bütünlüğü, kavram yanılgıları gibi çok farklı faktörlerin etkisini ve kendi içindeki ilişkileri fark analiz etmişlerdir. Katılımcılar; dersi etkili, eğlenceli hale getirebilmek, öğrenci merkezli bir eğitim öğretim ortamı sağlayabilmek, sınıf hakimiyetini artırarak özgüvenlerinin gelişmesine katkıda bulunmak için bu dersi oldukça önemli bulmaktadırlar. Buna ek olarak katılımcılar “Özel Öğretim Yöntemleri” dersi kapsamında kazanılanların yeri geldiğinde bireyselleştirilmiş öğrenme ortamları hazırlamada veya yeri geldiğinde iş birlikli öğrenme dizaynında kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Dersi planlarken farklı zekâ alanlarını dikkate alarak geliştirecekleri uygulamalarla öğrencilerin ilgi istidat ve kabiliyetlerini gözetip geliştirebileceklerini ifade etmişlerdir. Literatür incelemesinde ülkemizde pedagojik formasyon eğitime ilişkin yapılan çalışmaların niteliksel ve niceliksel olarak genel bir bakış sağladığı görülmüştür. Bu çerçevede çoğunlukla mesleğe ilişkin görüşlerin alındığı veya tutumun incelendiği çalışmalar karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu sebeple bu araştırma çeşitli branşlar bazında yapılacak çalışmalar adına atılacak adımlardan biri olma özelliği taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: : Özel öğretim Yöntemleri, Coğrafya Öğretimi, Pedagojik Formasyon

THE PERSPECTIVE OF PEDAGOGICAL FORMATION TRAINING STUDENTS ON THE COURSE OF “SPECIAL TEACHING METHODS” IN GEOGRAPHY

Assoc. Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU , Karadeniz Teknik University , aysegulseyhoglu@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Neşe DUMAN, Çankırı Karatekin University, nesesduman@karatekin.edu.tr

ABSTRACT

The course of “Special Teaching Methods” is quite important in terms of the curriculum, and it is a basic course in terms of domain training. The course in question is foreseen to be obligatory for students studying at the Faculty of Education, Geography Teaching programs, and the graduates or final grade students of the Faculty of Letters, Department of Geography, receiving pedagogical formation. The aim of this study is to determine the opinions of students studying in the Pedagogical Formation Training Certificate Program, Department of Geography Teaching, on the course of “Special Teaching Methods”. In the context of this aim, 52 students studying at Çankırı Karatekin University, Pedagogical Formation Training Certificate Program, Department of Geography Teaching, constitute the study group of the research. The study that was carried out in the 2015-2016 academic year was conducted after the completion of educational activities within the scope of the course of “Special Teaching Methods”. Therefore, it was thought that the answers to be given to the questions by the students would be more independent. In this way, the opinions of the students receiving education in the “Special Teaching Methods” course for a semester on the course and the processes during the course were taken. In this context, the study was designed with a qualitative approach, and it is in a screening model. It can be considered that selecting the group in which one of the researchers carries out educational activities as the study group increases the reliability of the study. A personal information form and a form consisting of semi-structured questions were used as data collection tools. The content validity of the questions was ensured by being checked by the researchers and an instructor apart from the researchers. The participants were given sufficient time in order to obtain healthier data from the semi-structured form. The data obtained from the study were analysed using the “content analysis”. The outputs of this analysis are presented in the findings section as a scheme in which the themes and codes come to the forefront. The results coded independently by the other researcher were compared in order to increase the reliability of the findings. Accordingly, it was observed that consistent coding was performed. In this way, it was ensured that the coding was performed according to a mutual point-of-view, without prejudice and misunderstanding. The consensus of the researchers was sought in order to create themes by determining the outlines of the relations between the codes. Attention was paid to the fact that the codes under any theme were far from the codes of different themes. As a result of the study, the opinions of the students studying at the Department of Geography Teaching, Pedagogical Formation Training Certificate Program, on the course of “Special Teaching Methods” were found to be similar in a way that they could be combined under certain themes. For example, when expressing the necessity of this course, it was indicated that it provides acquisitions for pre-service teachers, students, classroom management, life, etc., and they were divided by the researcher into themes under the titles in question. Those who participated in the study stated that their most important acquisition within the scope of this course was to understand that “to know is not sufficient to be able to teach”. Furthermore, they realised that the teaching profession was harder than they thought and it contained complex relationships. In the practices performed, they analysed the effect of many different factors such as classroom management, intelligence areas, subject integrity and misconceptions, and the relationships within itself. The participants found this course quite important in order to be able to make the lesson effective and enjoyable, provide a student-centred educational environment, and contribute to the improvement of their self-confidence by increasing their classroom domination. In addition to this, the participants stated that what is acquired within the scope of the “Special Teaching Methods” course can be used in preparing individualised learning environments or in the cooperative learning design, when appropriate. They stated that they could observe and develop the interests, aptitudes and abilities of students with the applications they would develop with due consideration to different intelligence areas when planning the lesson. In the literature review, it has been observed that the studies carried out in our country on pedagogical formation training provide a general overview qualitatively and quantitatively. In this context, studies in which the opinions on the profession are taken or the attitude is examined are mostly encountered. Therefore, this study is among the steps to be taken for the studies to be carried out based on various branches.

Key Words: : Özel Öğretim Yöntemleri, Coğrafya Öğretimi, Pedagojik Formasyon

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN GÜNÜMÜZ DÜNYA SORUNLARINA KARŞI TUTUMLARI

Doç.Dr. Ufuk KARAKUŞ, Gazi Üniversitesi, ufukkarakus66@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Hatice Nisa DEMİR, Gazi Üniversitesi, demirhatice666@gmail.com

ÖZET

Dünyamızı ve yaşadığımız çevreyi etkileyen çok çeşitli sorunlar, son yıllarda giderek artış göstermekte ve ülkeler bu konunun önemini ve ciddiyetini zamanla daha çok anlamaktadırlar. Küresel ısınma, terör, çeşitli çevre sorunları, göç, açlık, insan hakları ihlalleri gibi artık uluslararası sorun haline gelmiş birçok sorun bulunmaktadır. Bu sorunlar başlangıçta yalnızca ülkeleri ilgilendirirken sonra bölgesel hal almış daha sonrada küresel sorun haline gelmiştir. Hatta bu sorunlardan bazıları küresel ve bölgesel düzlemde barışı tehdit etmeye başlamıştır. Dünya ülkelerinin karşılaştığı bu sorunlar, küreselleşmenin de etkisi ile giderek karmaşıklaşmakta ve çözüm imkânları zorlaşmaktadır. Ülke sınırlarını aşan ve gittikçe tehdit haline gelen bu sorunlar gerek ülke içerisinde gerekse uluslararası düzeyde büyük rahatsızlıklar oluşturmaya başlamıştır. Bunların çözümü artık bir ülkenin çabalarıyla çözülebilecek boyutu aşmış ve uluslararası ortak çalışmayı zorunlu hale getirmiştir. Özellikle öğretmenlerinde uluslararası bu sorunların öğretilmesinde ve bilincin oluşmasında önemli rolleri bulunmaktadır. Sosyal bilgiler öğretiminin temel amacı iyi vatandaş yetiştirmek olduğuna göre bu konuda sosyal bilgiler öğretmenlerine önemli görevler düşmektedir. Bu çalışma Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde okuyan öğrencilerin günümüz dünya sorunlarına karşı tutumlarının nasıl olduğunu ve bu tutumu etkileyen çeşitli değişkenlerin neler olduğunu ortaya koyabilmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın örneklemini Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda okuyan 1., 2., 3., ve 4. Sınıflar oluşturmaktadır. Çalışma nicel nitelikte ve tarama modelinde tasarlanmıştır. Tarama modeli var olan durumu ortaya koymak için yapılan ve araştırmacının müdahalede bulunmadığı bir modeldir. Çalışmanın verileri Kılıçoğlu, Karakuş ve Öztürk (2012) tarafından geliştirilen 'Günümüz Dünya Sorunlarına Karşı Tutum Ölçeği' ile elde edilecektir. Ölçeğin geliştirilme sürecinde ilk önce alanyazın taraması yapılmış ve uzman görüşlerden de yararlanılarak 45 maddelik madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan maddelerin karşısına, beşli likert dereceli seçenekler yerleştirilmiştir. Bu seçenekler; "(1) kesinlikle katılmıyorum", "(2) katılmıyorum", "(3) kararsızım", "(4) katılıyorum" ve "(5) kesinlikle katılıyorum" şeklinde düzenlenmiş ve puanlanmıştır. Ölçeğin geçerliğini belirlemek üzere; açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, madde ayırt edicilik güçleri hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenirliğini belirlemek üzere ise iç tutarlılık düzeyi hesaplanmıştır. Ölçek beşli likert tipinde olup, üç faktör altında toplanmıştır. 24 maddelik ölçeğin KMO değerinin 0,936; Bartlett Testi değerlerinin $\chi^2=4721,614$; $sd=276$; $p<0,001$ olduğu belirlenmiştir. Ölçek iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda kişisel bilgileri ve çeşitli değişkenler bulunurken, ikinci kısımda 24 maddelik tutum ölçeği bulunmaktadır. Ölçekten elde edilen verilerin analizinde SPSS programından yararlanılacaktır. Ortaya çıkan sonuçlar Kız-Erkek, Aile Gelir Durumu, Anne-Baba Eğitim Durumu, Daha Önce Yaşadığı Yer, Bu sorunlara İlişkin Aktivitelere Katıp Katılmadığı, Bu sorunlarla İlgili Ders Alıp-Almadığı, Sorunlara ilişkin kitap, makale ve değişik çalışmaları takip etme sıklığı, bu sorunlarla ilgili medyayı takip etme sıklığı gibi değişkenlere göre ölçülecektir. Bu değişkenlerden hangilerinin etkili olduğu ortaya konmaya çalışılacaktır. Ayrıca sınıflar arasındaki tutum değerleri karşılaştırılarak almış oldukları derslerin farklılık yaratıp yaratmadığı ortaya konacaktır. Çalışmanın veri analizinden sonra Sosyal Bilgiler Öğretmenlerine ve öğretmen adaylarına önerilerde bulunulacaktır. Ayrıca aldığı derslerin farklılık yaratıp yaratmadığı durumuna göre sosyal bilgiler öğretmenliğinde okutulan ders ve içerikleri konusunda öneride bulunulacaktır. Çalışmanın veri analizi devam etmektedir. Çalışmanın sonuçları ve önerileri veri analizinden sonra yapılarak sözlü bildiride bunlar paylaşılacaktır.

Anahtar sözcükler: Günümüz Dünya Sorunları, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Tutum

ATTITUDES OF STUDENTS OF SOCIAL STUDIES TEACHING TOWARDS TODAY'S WORLD PROBLEMS

Assoc. Prof. Dr. Ufuk KARAKUŞ, Gazi University, ufukkarakus66@gmail.com
MA Student Hatice Nisa DEMİR, Gazi University, demirhatice666@gmail.com

ABSTRACT

A wide range of problems affecting our Earth and the environment we live in are steadily increasing in recent years, and over time countries are becoming more aware of the importance and seriousness of this issue. Problems such as global warming, terrorism, various environmental problems, migration, hunger, human rights violations have now become international problems, and some of these problems have begun to threaten peace on a global level. These problems faced by world nations are becoming more complicated with the effect of globalisation and solutions are becoming more difficult. These problems have crossed the country borders and become increasingly threatening has begun to create great disturbances both within the country and at the international level. The solutions for these has now exceeded the dimension that can be solved by the efforts of one country and has made it mandatory for international collaboration. Teachers especially play an important role in the teaching of these international problems and creating a consciousness of it. Since the main aim of social studies education is to bring up good citizen, social studies teachers have important duties in this regard. This study is to examine the attitudes of students studying in social studies teaching to contemporary world problems and what the various variables affecting this attitude are. The sample of the study consists of the first, second, third, and fourth-grade students studying at Gazi University Gazi Education Faculty Social Studies Teacher Education Department. The study is designed in quantitative nature and in screening model. Screening is a model made to reveal the current situation and where the researcher does not interfere. The data of the study will be obtained from the Questionnaire against Today's World Problems developed by Kılıçoğlu, Karakuş and Öztürk (2012). In the development process of the scale, firstly, the article was scanned and a 45-item item pool was created by making use of expert opinions. Five degrees Likert options were placed in the face of the materials created. These options are Organized and scored; (1) strongly disagree, (2) disagree, (3) undecided, (4) I agree, (5) strongly agree". To determine the validity of the scale; explanatory and confirmatory factor analysis, substance discrimination powers were calculated. For determining the reliability of the scale, the internal consistency level is calculated. The scale is of the five-point Likert-type and is collected under three factors. It was determined that the 24-point KMO value is 0.936; Bartlett Test values $\chi^2 = 4721.614$; $sd=276$; $p<0.001$. The scale consists of two parts. While personal information and various variables are found in the first part, a 24 point attitude scale is found in the second. The analysis of data obtained from the scale will benefit from the SPSS program. The resulting outcomes will be measured according to variables such as girls and boys, family income situation, parent-child education, place lived before, participation in activities related to these problems, lessons about these problems, books, articles and different studies about the problems and frequency of following the media related to these questions. It will be tried to show which of these variables are effective. As well as comparing the values of the attitudes among the classes to determine whether the lessons they have taken have made a difference. After analysing the data of the study, the proposals will be made to Social Studies Teachers and teacher candidates. And also whether or not the lessons the individual has taken made a difference, the individual will have a suggestion in the course and contents taught in social studies. The data analysis of the study is going on. The results of the study and the recommendations the report made will be shared after the data analysis.

Key Words: Attitude, Social Studies Teacher, Social Studies Teaching

YER TEMELLİ EĞİTİM YAKLAŞIMININ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARINDAKİ YANSIMALARI

Doç.Dr. Erkan DİNÇ, Uşak Üniversitesi, erkandinc@gmail.com
Doç.Dr. İsmail ACUN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, iacun@ogu.edu.tr
Doktora Öğrencisi Servet ÜZTEMUR, Uşak Üniversitesi, servetuztemur@gmail.com

ÖZET

Ülkemiz alanyazını için yeni bir kavram olan yer temelli eğitim (YTE) yaklaşımı savunduğu fikirler itibariyle köklü bir geçmişe sahiptir. Sanat, topluma dair diğer bilgi ve bilimler, fen bilimleri, matematik ve diğer birçok konu ve dersin öğretilmesi için başlangıç noktası olarak yerel ortamı ve toplumu kullanma süreci olarak tanımlanan YTE; gerçek dünya konularını keşfeden, anlamlı ve ilişkili projeler kullanarak öğrencileri gerçek yaşama bağlayan uygulamalı ve deneyimsel bir pedagojidir. Bilgi, beceri, tutum ve değerlerin yerel deneyimlerle kazanılmasını amaçlayan YTE yaklaşımının öğrenme sürecinde birincil kaynağını içinde yaşanılan yer ve toplum oluşturmaktadır. Bu yaklaşımın en önemli gücü, yerin özelliklerine uyum sağlayarak okul ile öğrencinin günlük yaşamı arasındaki kopukluğu gidermesidir. Bu araştırmanın amacı, YTE uygulamalarının 4, 5, 6 ve 7. sınıf sosyal bilgiler öğretim programlarına ne derecede yansıdığını ortaya koymaktır. Nitel araştırma yaklaşımına göre tasarlanan çalışmada sosyal bilgiler öğretim programları doküman analizine tabi tutularak programların ilgili kısımları (genel amaçlar, programın genel yaklaşımı, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, değerler, beceriler, kavramlar) üzerine betimsel içerik analizi yapılmıştır. Araştırma bulguları; dördüncü sınıftan yedinci sınıfa doğru gidildikçe YTE ile ilişkili öğrenme alanları, kazanımlar ve etkinliklerin azaldığını göstermiştir. Ayrıca bütün sınıf seviyelerindeki kazanımların yaklaşık üçte biri YTE ile doğrudan ilişkilidir. YTE ile ilişkili değerler en fazla 5. ve 6. sınıf seviyelerinde yer alırken 7. sınıf seviyesinde YTE ile ilgili herhangi bir değere rastlanmamıştır. Yedinci sınıf seviyesinde YTE ile ilgili doğrudan verilecek herhangi bir beceriye rastlanmamıştır. Sosyal katılım becerisi hem 5. sınıf hem de 6. sınıf seviyesinde yer alırken; mekân algılama becerisi 4. sınıf, gözlem becerisi 5. sınıf ve girişimcilik becerisi 6. sınıf seviyesinde YTE ile ilişkili doğrudan verilecek beceriler arasında yer almıştır. Sosyal bilgiler programlarında yer alan kavramların % 18,32'si YTE yaklaşımıyla doğrudan ilişkilidir. Araştırma sonuçları YTE yaklaşımının sosyal bilgiler programlarında çok fazla yer almadığını göstermektedir. Anahtar Sözcükler: sosyal bilgiler, yer temelli eğitim, sosyal bilgiler öğretim programı, doküman analizi

Anahtar sözcükler: Doküman Analizi, Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, Yer Temelli Eğitim

REFLECTIONS OF PLACE-BASED EDUCATION ON SOCIAL STUDIES CURRICULUM

Assoc.Prof.Dr. Erkan DİNÇ, Uşak University, erkandinc@gmail.com
Assoc.Prof.Dr. İsmail ACUN, Eskişehir Osmangazi University, iacun@ogu.edu.tr
PhD Student Servet ÜZTEMUR, Uşak University, servetuztemur@gmail.com

ABSTRACT

Place-based education (PBE) concept, a novel approach in Turkish literature, has long history as of the ideology in its background. As PBE is described as using domestic environment and society in teaching process for art, humanities, natural sciences, math and other subjects and courses as a reference point, it is considered applied and empirical pedagogy which explores real-world subjects, engage students into real life through sensible and relevant projects. The principal resource of the PBE approach, which aims knowledge, skill, attitude and values are to be acquired by means of domestic experiences, is comprised of the place and society where subjects lives. The most prominent strength of this approach is to eliminate disconnection between school and daily life of learners by adjusting to the characteristics of the concerned place. The objective of the present study is to reveal how do PBE applications reflect on social science programs of the 4th, 5th, 6th and 7th graders. Whereas the study was designed according to the qualitative research approach, social sciences programs were examined by means of the document analysis method so that descriptive content analyze could be conducted on the relevant sections of programs (general objectives, general approach of the program, learning areas, acquisitions, activities, values, skills and concepts). The research findings indicated that PBE-related learning areas, acquisitions and activities decreases while students pass from 4th to 7th grade. Moreover, almost one third of acquisitions at all grade levels are directly related with PBE. Whereas the highest number of values related with PBE was determined at the 5th and 6th grade levels, no PBE-related value was found with 7th graders. No any PBE-related skill that could directly be provided to students from 7th grade was determined. While social participation skill is found among the skills directly related with PBE at both 5th and 6th grade levels; place perception skill is found at the 4th grade; observation skill is at 5th grade; entrepreneurship skill is found at the 6th grade levels. Additionally, 18.32% of concepts in social sciences programs are directly related with PBE approach. The study results indicate that PBE approach is not included in social sciences programs much frequently. Key Words: social studies, place-based education, social studies curriculum, document analysis

Key Words: Document Analysis, Place-Based Education, Social Studies, Social Studies Curriculum

PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ ALAN COĞRAFYA BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN “ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ” DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER

Doç.Dr. Fatih AYDIN, Karabük Üniversitesi, fatihaydin@karabuk.edu.tr
Doç.Dr. Ali Çağatay KILINÇ, Karabük Üniversitesi, cagataykilinc@karabuk.edu.tr

ÖZET

Özel Öğretim Yöntemleri dersi öğretmen yetiştirme sürecinde önemli bir yere sahiptir. Bu ders ile öğretmeni adayları için gerekli olan mesleki bilgi ve yeterliliklerin kazanması amaçlanmaktadır. Bu ders kapsamında konuların öğrenme ortamlarında öğrenciye nasıl ve ne şekilde aktarılacağı, hangi yöntem, teknik ve stratejilerin kullanılacağı ve kazanımlara uygun öğretim materyallerinin seçiminde nelere dikkat edilmesi gerektiği gibi konular kuramdan uygulamaya verilmektedir. Böylece pedagojik formasyon alan coğrafya bölümü öğrencilerinin bu ders kapsamında elde ettikleri bilgi ve birikimlerini daha da geliştirerek meslek yaşantılarında kullanabilecekleri beklenmektedir. Bu çalışmanın amacı, formasyon eğitimi alan coğrafya bölümü öğrencilerinin Özel Öğretim Yöntemleri dersine ilişkin görüşlerini belirlemek ve bu derslerden elde edecekleri verimin artırılması için öneriler ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmaya 2016-2017 Güz yarıyılında Karabük Üniversitesinde öğrenim gören ve Özel Öğretim Yöntemleri dersinin almış toplam 122 coğrafya bölümü öğrencisi katılmıştır. Çalışmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu 7 sorudan oluşmaktadır. Görüşme formunda yer alan sorular aşağıda belirtilmiştir: 1. “Özel Öğretim Yöntemleri” derslerinde edindiğiniz bilgi ve becerilerin meslek yaşamınıza katkıları olacağını düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız bunlar nelerdir? Açıklayınız. 2. Özel Öğretim Yöntemleri dersinin coğrafya öğretimindeki yeri sizce nedir? 3. Bu derslere ayrılan süre sizce yeterli midir? Nedenini açıklayınız. 4. “Özel Öğretim Yöntemleri” derslerinin işlenişinde kurama ve uygulamaya ayrılan süreleri nasıl değerlendirirsiniz? Size bu konuda bir seçenek sunulsa, kuram süresinin mi yoksa uygulama süresinin mi artırılmasını isterdiniz? Neden? Açıklayınız. 5. Bu ders sürecinde hangi konu/konuların üzerinde daha fazla durulması gerektiğini düşünüyorsunuz? Neden? Açıklayınız. 6. Bu dersleri almadan önceki beklentileriniz nelerdi? Dersleri aldıktan sonra hangi beklentilerinizin karşılandığını/karşılanmadığını düşünüyorsunuz? Açıklayınız. 7. Etkili bir coğrafya öğretiminin sağlanması için özel öğretim yöntemleri dersinde geliştirilmesi gereken yönler sizce nelerdir? Özel öğretim yöntemleri dersi sizce nasıl düzenlenmelidir? Araştırma sonucunda elde edilen bulgular şunlardır: Coğrafya bölümü öğrencilerinin çoğunluğu, Özel Öğretim Yöntemleri derslerinden edindikleri bilgi ve becerilerin öğretmenlik yaşamlarında katkısı olacağını düşünmektedirler. Katılımcıların çoğunluğu sürenin yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin bu ders kapsamında uygulama saatlerinin artırılması gerektiğini ve sınıf içinde daha fazla uygulama yapmak istediklerini ancak ders saatinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar bu ders sürecinde yöntem ve tekniklerin coğrafya derslerinde nasıl kullanılacağı üzerinde daha fazla durulması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin önemli bir bölümü bu dersi almadan önce bir beklentilerinin ve bir fikirlerinin olmadığını ancak bu dersi aldıktan sonra coğrafya dersinin sınıfta ve sınıf dışı öğrenme ortamlarında daha zevkli hale nasıl getirilebileceğini öğrendiklerini ve beklentilerini karşıladığını belirtmişlerdir. Etkili bir coğrafya öğretiminin sağlanması için özel öğretim yöntemleri dersinde geliştirilmesi gereken yönlerine ilişkin coğrafya bölümü öğrencileri süre ve uygulamanın artırılması gerektiğini ön plana çıkarmışlardır. Yukarıdaki sonuçlar doğrultusunda şu öneriler sıralanabilir: 1) Katılımcılardan alınan görüşler doğrultusunda, bu dersleri veren öğretim elemanlarının dersin başında öğrencileri içeriğe yönelik bilgilendirmesi gerektiği söylenebilir. 2) Özel Öğretim Yöntemleri derslerine ayrılan sürenin kuram ve uygulama boyutu yeniden düzenlenmeli, uygulamaya ayrılan süre artırılmalıdır. 3) Çalışma grubunun genişletilmesi, daha fazla katılımcı görüşlerinin alınması; “Özel Öğretim Yöntemleri” derslerini yürüten akademisyenlere daha sağlıklı dönüt sunulması ve derslerin daha verimli biçime getirilmesi açısından yararlı olabilir. 4) Programda yer alan diğer derslerle ilişkin de katılımcı görüşlerinin belirlenmesi, derslerin daha verimli biçimde işlenmesini sağlayabilir. Bu nedenle benzer çalışmaların diğer dersler için de yapılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Eğitimi, Özel Öğretim Yöntemleri, Pedagojik Formasyon

OPINIONS OF STUDENTS PARTICIPATING IN THE PEDAGOGICAL FORMATION OF DEPARTMENT OF GEOGRAPHYY

Assoc. Prof. Dr. Fatih AYDIN, Karabük University, fatihaydin@karabuk.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Ali Çağatay KILINÇ, Karabük University, cagataykilinc@karabuk.edu.tr

ABSTRACT

Special teaching methods have an important place in teacher training process. This course aims to acquire the vocational knowledge and competencies required for teacher candidates. Within the scope of this course, topics such as how and how students will be transferred in the learning environments, which methods, techniques and strategies will be used and what should be considered in selecting the appropriate teaching materials are given to the theoretical application. Thus, it is expected that students who have pedagogical formation will be able to use their knowledge and experience they have gained in this course in their professional life. The aim of this study is to determine the opinions of the students of geography department who have received formation training on the Special Teaching Methods course and to propose suggestions for increasing the efficiency to be obtained from these courses. Semi-structured interview technique was used as qualitative research techniques in the study. 122 geography students from Karabük University who participated in the research in the fall semester of 2016-2017 participated in the Special Teaching Methods course. The semi-structured interview form used in the study consists of 7 questions. The questions in the interview form are given below: 1. Do you think that the knowledge and skills you have gained in Special Teaching Methods courses will contribute to your professional life? If so what are these? Explain. 2. What is the place of special teaching methods in geography teaching? 3. Is it enough time to leave these lessons? Explain why. 4. How do you rate the time spent setting up and implementing the Special Teaching Methods courses? If you were offered an option in this regard, would you like to increase the duration of the theory or the duration of the application? Why? Explain. 5. What issues / issues do you think should be more emphasized in this course? Why? Explain. 6. What were your expectations before you took these lessons? Once you have taken the lessons, what do you think your expectations have been met? Explain. 7. What are the aspects that need to be developed in the special teaching methodology in order to provide an effective geography teaching? How should the private teaching methods course be organized? Findings obtained as a result of the research are: The majority of the students in the geography department think that the knowledge and skills they gain from their Private Teaching Methods courses will contribute to their teaching lives. The majority of participants said that the wage is insufficient. The students who participated in the study stated that the application hours should be increased within this course and that they wanted to do more practice in the classroom but the lesson hours were insufficient. Participants expressed that more emphasis should be put on how to use the methods and techniques in geography courses in this course. A significant number of students stated that they did not have an expectation and an idea before taking this course but after learning this course they learned and expected to see how to make the geography course more enjoyable in class and out-of-class learning environments. In order to provide an effective geography education, the geography department has emphasized that the duration and implementation of the students should be increased. In the light of the above results, the following suggestions can be listed: 1) According to the opinions taken from the participants, it can be said that the instructors who teach these courses should inform the students about the contents at the beginning of the lesson. 2) The theory and application dimension of the students who are separated into the courses of Special Teaching Methods should be rearranged and the time allocated for application should be increased. 3) Expanding the working group, taking more participant views; It may be beneficial for the academicians who are carrying out the Special Teaching Methods lessons to provide a more healthy feedback and more efficient way of teaching the lessons. 4) Identification of the participants views on the other courses in the program can ensure that the courses are processed more efficiently. For this reason, similar studies may be suggested for other courses.

Key Words: Öğretmen Eğitimi, Özel Öğretim Yöntemleri, Pedagojik Formasyon

GÜNCEL TOPLUMSAL SORUNLARIN ÖĞRETİM PROGRAMINA AKTARILMASI: BİR YILLIK GÜNDEMİN ANALİZİ

Doktora Öğrencisi Mehmet UYMAZ, SAKARYA ÜNİVERSİTESİ, muymaz@sakarya.edu.tr

ÖZET

Ulusal ve uluslararası boyutta toplumu ilgilendiren günümüz dünya sorunlarının önemi ve etkileri hakkında öğrencileri bilgilendirmek, onlarda farkındalık yaratmak ve bu sorunların çözümünde aktif bir şekilde bulunmaları yolunda onları teşvik etmek son derece önemlidir. Bu nedenle, öğrencilerin dünyamızın karşı karşıya olduğu ve büyük kitleleri ilgilendiren güncel toplumsal sorunlardan haberdar olmaları ve sorunlar karşısında bilinçli bireyler olarak yetişmeleri konusunda eğitim ve öğretim süreci anahtar rol oynamaktadır. Ülkemizde günümüz dünya sorunlarına yönelik eğitime dair hedeflere başta sosyal bilgiler olmak üzere birçok derste yer verilmektedir. Günümüz dünya sorunlarına yönelik eğitimde yer alan hedefler arasında; kritik düşünme ve analiz yeteneği kazandırma, bakış açısını genişletme, değiştirme ya da çoklu bakış açıları kazandırma, önyargı ve kalıpları ortadan kaldırma, kültürlerarası iletişim becerisi yeteneği geliştirme, ekip çalışması ve işbirliğini sağlama, empati geliştirme ve aktif dinleyici olabilme bulunmaktadır. Bununla birlikte başkalarının görüşlerine saygı duymayı öğrenme, girişkenlik yeteneği kazanma, karmaşık, çelişkili ve belirsiz durumlar ile başa çıkabilme, tartışmaları yönetebilme, yaratıcılık yeteneğini geliştirme, araştırma yapabilme, karar verme, medyanın farkında olma günümüz dünya sorunları eğitiminin diğer hedefleri arasındadır. Okul öncesinde başlayıp, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimle devam eden eğitim sürecindeki paydaşların en önemli ayağını öğretmenler oluşturmaktadır. Öğretmenler eğitim-öğretim programlarının amaçlarını uygulayan bir meslek erbabı olmanın yanında hedef kitle olan öğrencileri hayata hazırlayan, onların kendilerine ve topluma karşı sorumluluklarına biçim veren, araştırma, iletişim ve yaratıcılık becerilerinin gelişimini etkileyen en etkin ve sorumlu kişilerdir. Günümüz dünya sorunlarına ilişkin bilişsel beceriler, olumlu tutum ve değerler kazandırmayı ve aktif vatandaş yetiştirmeyi amaçlayan sosyal bilgiler öğretim programının etkili bir şekilde uygulanmasında öğretmenlerin kullandıkları kaynaklar önemli rol oynamaktadır. Bu bağlamda dersleri daha eğlenceli hale getirmek ve gerçek yaşamla ilgili veriler sağlamak için öğretmenlerin öğrenme ve öğretme sürecinde kullanabileceği güncel bilgi kaynaklarından bir tanesi gazetedir. Kaldı ki sosyal bilgiler öğretim programında öğrenme ve öğretme süreci içerisinde gazete çıkarma, haber toplama ve gazete makalelerini okuma şeklinde etkinlikler yer almaktadır. Yaşam şartlarında yaşanan değişim ve gelişmeler üzerine günümüz dünyasında birtakım farklı toplumsal sorunların gazetelere yansması ile birlikte öğrenme ve öğretme sürecine dâhil edilebilecek toplumsal sorunlarla ilgili haberlerin güncellenmesi ihtiyacı doğmuştur. Bu çalışmada, günümüz dünyasında basına yansıyan toplumsal sorunların analiz edilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma, nitel araştırma deseninde olup, veri toplama tekniği olarak doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın verilerini Türkiye’de 2016 yılı içerisinde en çok okunan gazetenin web haber sitesinin ana sayfası ve bu sayfada yer alan sür manşet, manşet ve etek haberler oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Haber İnceleme Formu” kullanılmış ve veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarının sosyal bilgilere yansıyan sorunların güncellenmesine katkıda bulunacak veriler sağlayacağı düşünülmektedir. Sosyal bilgiler dersi öğretim programında günümüz dünya sorunları ile ilgili etkinliklerin kullanılabileceği birçok kazanım yer almaktadır. Öğrencilerin yakın çevresi ile birlikte evrensel boyuta taşınan toplumsal sorunlardan haberdar olmaları, bu sorunlar karşısında beceri, değer ve tutumlar geliştirmeleri ve sorunların çözümü noktasında etkin birer vatandaş olmaları için sosyal bilgiler dersinde medyada yer alan güncel haberlere yer verilmesi önemlidir. Bu haberler sayesinde öğrencinin; farklı değerlendirmeleri izleme, bilimsel, akılcı ve modern teknolojiden destek alma, sosyal sorumluluk sahibi olma, vizyon geliştirme, dayanışmaya açık olma, yeryüzünü bir bütün olarak algılama ve sorunların çözümünde aktif katılım sağlama gibi özelliklerinin gelişeceği aşikârdır.

Anahtar sözcükler: Gazete Haberleri, Günümüz Dünya Sorunları, Sosyal Bilgiler, Medya

THE TRANSFER OF CURRENT SOCIAL PROBLEMS INTO CURRICULUM: AN ANALYSIS OF THE ONE-YEAR AGENDA

PhD Student Mehmet UYMAZ, SAKARYA ÜNİVERSİTESİ, muymaz@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

Informing students, raising awareness among them and encouraging them to be active in solving problems about the importance and effects regarding the problems of the today's world about the society at national and international level are so crucial. For this reason, teaching and training process plays a key role about the students to be aware and to raise as a conscious individual in the face of social problems regarding masses and today's world. In our country, objectives about education of today's world problems are included in the social studies course and another courses. Gaining critical thinking and ability to analyzing, improving and changing perspective or providing multiple perspective, disposing prejudice and stereotype are among objectives of education of today's world problems. Also education of today's world problems has some features; such as teaching to respect to someone else, gaining ability to enterprising, coping with complicated, conflicting and uncertain circumstance, managing to discussions, improving to creativity, to searching and decision-making and realizing to media. In teaching and training process starting from pre-school and continuing to primary school, elementary school and higher education, teachers play a crucial role. Teachers are the most effective and responsible individuals who affect the development of searching, communicating and creativity of students and who prepare the students to living conditions and who shape the responsibility about themselves and their society as well as carrying out the targets of educational programs. The resources that teachers use effectively have an important role on carrying out the social studies curriculum that purposes on raising an active citizen, gaining positive attitudes and values, and cognitive skills about today's world problems. In this context, newspaper is one of the sources of current information the teachers can use in the teaching and training process to provide data regarding real life and to make it more fun. Moreover, in the social studies curriculum, there are many activities, such as preparing newspapers, collecting news and reading newspaper article. The need to update the news regarding social problems which can be included in the teaching and training process has emerged because of changing of life situations and the reflection social problems on newspapers. The aim of this study is to analyze the social problems in the media of the today's world. The study is a qualitative research. Document review was used as a data collection technique. Data of the study consisted of the home pages of web news sites, subheads, headlines and other news. "The News Analysing Form" was used as a data collection tool and data obtained by way of document review were analyzed via content analysis. It was considered that the data obtained from the study will provide contribution to update the problems regarding social studies. In the social studies curriculum, there are many learning outcomes related to problems of today's world. Using the current social problems is important in the social studies courses in terms of the students to be aware of social problems, occurred in the their close environment and at the international level and the students to be a active citizen as to solving social problems. Thanks to these news, the students can improve their features such as following the different evaluations, benefiting from reasonable and modern technology, having social responsibility, developing vision, tending to solidarity, perceiving the world as a whole and providing active participation on problems solving.

Key Words: News, Problems of the Today's World, Social Studies, Media

YARIŞMACI EĞİTİME KARŞI BİR SEÇENEK: TOPLU ÖĞRETİM SİSTEMİNİN ÜRÜNÜ SOSYAL BİLGİLER DERSİ

Doç.Dr. Erdoğan KAYA, Anadolu Üniversitesi, erkaya@anadolu.edu.tr

Arş.Gör. Galip ÖNER, Anadolu Üniversitesi, galipone@anadolu.edu.tr

Öğretmen Serhat AL, Anadolu Üniversitesi, alserhatt@gmail.com

Öğretmen Sezgin ELBAY, Anadolu Üniversitesi, sezgin_elbay@hotmail.com

Doktora Öğrencisi Ahmet SAĞLAMGÖNCÜ, Anadolu Üniversitesi, ahmetsaglamgoncu@gmail.com

ÖZET

Türkiye’de yaşanan yarışmacı ve çocuğa uygun olmayan eğitim sorunundan ne yazık ki sosyal bilgiler öğretimi de etkilenmektedir. Yapılan birçok araştırma, kısa sürede bilgi ezberletilerek test sınavlarında başarılı olunmasını amaçlayan sosyal bilgiler öğretiminden, çocukların pek de hoşnut olmadıklarını göstermektedir. İlköğretim basamağında Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler, birçok sosyal bilimin toplulaştırılmaya dahil edilmesinden kaynaklanmış derslerdir. Bunlar, aslında çeşitli eğitim kuramları doğrultusunda çocuk gelişimine yönelik olarak yapılandırılmış toplu öğretim dersleridir. Ne yazık ki yarışmacı eğitim, çocuk gerçeği ve toplu öğretim ilkelerini ikinci plana itmektedir. Özellikle okullardaki esaslı anlayış ve ayrık (disipliner) öğretim, uzmanlık üzerine temellendirilmektedir. Bu nedenle toplu öğretim dersleri olan Hayat bilgisi, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgilerin de ayrık öğretim dersleri gibi işlenmesine neden olmaktadır. Oysa ki toplu öğretimin doğuş gerekçesinin başında çocuğa görelilik ilkesi bulunmaktadır. Diğer gerekçeler arasında çocuğun ilgi ve yeteneklerinin dikkate alınması, gerçek yaşama yönelik eğitim, her ortam ve koşula uyarlanaabilen esnek eğitim, ilişkilendirilerek anlamlı temalarda birleştirilen kalıcı eğitim, bilgi yerine duygu ve değerleri temel alan eğitim ilkeleri sayılabilir. Yukarıda sözü edilen gerekçe veya ilkeler, çocuğa uygun eğitim kaygısı güden çeşitli eğitimcilerin görüşlerine ve uygulamalarına dayanmaktadır. Bunlar arasında Jan Amos Comenius, Marqués de Condorcet, Jean Jacques Rousseau, Johann Heinrich Pestalozzi, Friedrich Herbart, Berthold Otto, John Dewey, C. M. Murry, P. Petersen, Jean Ovide Decroly, Helen Parkhurst ve Gestalt psikologları (Max Wertheimer, Kurt Koffka, Wolfgang Köhler) sayılabilir. Türkiye’de de Cumhuriyetin kuruluşundan başlayarak toplu öğretim sistemine ilişkin görüşleri bulunan Satı bey, Mustafa Necati, Celal Antel ve İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu gibi eğitimciler bulunmaktadır. Toplu öğretim sistemi, bu eğitimcilerin ortaya attığı yararcılık ve ilerlemecilik gibi eğitim felsefesi akımlarına dayandırılmaktadır. Toplu öğretimin ayrık öğretim programlarından en önemli farkı her zaman ve her mekandaki değişime (çevreye duyarlı) uyarlanaabilirlik özelliği ve esnek yapısıdır. İlerlemecilik, yararcı felsefenin eğitime uygulanmış şeklidir. Yararcılık, değişme olgusunu gerçeğin kendisi olarak görmektedir. Bu nedenle yararcılığa göre eğitim sürekli bir gelişim içindedir. Eğitimciler yeni bilgiler ve değişimler ışığında, eğitime yeni amaçlar ve politikalar belirlemeye hazır olmalıdırlar. Bu felsefede asıl amaç, toplumsal yapı ve yaşayış düzeninde demokratik ve sosyal bir hayat biçimi geliştirmektir. Topluma, dış dünyaya ve belli doğrulara uyum yerine tecrübenin sürekli olarak yeniden inşa edilmesi, eğitim programlarının özünü oluşturur. Bazı eğitimcilerin toplulaştırmayı eğitimin tüm öğelerine uygulayarak denemeler yaptıkları görülmektedir. Öğeler arasında bulunan program, öğretmen ve öğrencilerin toplulaştırmaya konu edildiği anlaşılmaktadır. Günümüzde en yaygın uygulama program alanındaki toplulaştırmadır. Hatta yüz yaşını doldurmuş geleneksel toplu öğretim program ve dersleri arasında bulunan Hayat Bilgisi, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler en çok bilinen ve yaygın olarak kullanılanlardandır. Ancak toplu öğretimin, eğitim kurumları gibi birçok şirket tarafından da personellerini eğitmek amacıyla kullanıldığına tanık olunmaktadır. Ayrıca hizmet öncesi ve sonrası dönemde öğretmenlerin, toplu öğretim ilkelerine göre yetiştirilmemiş olmaları da bir başka sorunu oluşturmaktadır. Toplu öğretim derslerinin birçok ayrık öğretim dersi öğretmeni tarafından okutulmaya çalışıldığı görülmektedir. Bunlar arasında liselere yönelik yetiştirilmiş Tarih ve Coğrafya öğretmenleri de bulunmaktadır. Bildiri, tarih eğitimi odağında toplu öğretimi anlama ve Türkiye’de toplu öğretimin önemine dikkat çekme çabasının bir ürünüdür. Bu çaba bağlamında tarama yönteminden yararlanılarak araştırma yapılmış ve alan uzmanlarıyla tartışılmak üzere bildiri olarak hazırlanmıştır.

Anahtar sözcükler: İlkokul, Ortaokul, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Toplu Öğretim

AN ANOTHER AGAINST COMPETITION EDUCATION: SOCIAL STUDIES COURSE OF INTEGRATED TEACHING

Assoc. Prof. Dr. Erdoğan KAYA, Anadolu University, erkaya@anadolu.edu.tr

Res.Assist. Galip ÖNER, Anadolu University, galipone@anadolu.edu.tr

Teacher Serhat AL, Anadolu University, alserhatt@gmail.com

Teacher Sezgin ELBAY, Anadolu University, sezgin_elbay@hotmail.com

PhD Student Ahmet SAĞLAMGÖNCÜ, Anadolu University, ahmetsaglamgoncu@gmail.com

ABSTRACT

Unfortunately, social studies teaching are also affected from experienced competitors and improper child education problems in Turkey. The teaching of social studies aiming to pass the exam as soon as information memorizing test, Many studies indicate that they are not happy about the children. Life and Social Studies in elementary education, as well as the history of many social science are also formed from the joining to be integrated courses. These are structured as integrated training course on child development in the direction of educational theory. Unfortunately competitor training, integrated education and the fact that children are pushed to the background. Essentialism in schools is based on the discipline teaching and expertise. In addition, the in-service and after the teachers, they are not educated according to the principle of integrated education is a further problem. Many discipline teaching lessons of integrated teaching lessons to be taught by the teacher seems to work. These include well-trained history and geography teachers for the high school. The statement is a product of history education focus on public education and understanding of the importance of the collective effort to draw attention to education in Turkey. The efforts made in the context of screening methods utilizing the research and prepared reports to be discussed by experts in the field. Unfortunately, social studies teaching are also affected from experienced competitors and improper child education problems in Turkey. The teaching of social studies aiming to pass the exam as soon as information memorizing test, Many studies indicate that they are not happy about the children. Life and Social Studies in elementary education, as well as the history of many social science are also formed from the joining to be integrated courses. These are structured as integrated training course on child development in the direction of educational theory. Unfortunately competitor training, integrated education and the fact that children are pushed to the background. Essentialism in schools is based on the discipline teaching and expertise. In addition, the in-service and after the teachers, they are not educated according to the principle of integrated education is a further problem. Many discipline teaching lessons of integrated teaching lessons to be taught by the teacher seems to work. These include well-trained history and geography teachers for the high school. The statement is a product of history education focus on public education and understanding of the importance of the collective effort to draw attention to education in Turkey. The efforts made in the context of screening methods utilizing the research and prepared reports to be discussed by experts in the field. The statement is a product of history education focus on public education and understanding of the importance of the collective effort to draw attention to education in Turkey. The efforts made in the context of screening methods utilizing the research and prepared reports to be discussed by experts in the field.

Key Words: İlkokul, Ortaokul, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Toplu Öğretim

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA ADALET DEĞERİ

Doç.Dr. Tuba ÇENGELCİ KÖSE, Anadolu Üniversitesi, tubacengelci@anadolu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Ömür GÜRDOĞAN BAYIR, Anadolu Üniversitesi, ogurdogan@anadolu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Aslı YILDIRIM, Anadolu Üniversitesi, ayildirim@anadolu.edu.tr

ÖZET

İnsanlar gereksinimlerini karşılamak ve çeşitli tehlikelerden korunabilmek amacıyla yaşamlarını bir toplum içinde sürdürme gereksinimi duymuşlardır. Toplum yaşamı ise birtakım kuralları zorunlu kılmaktadır. Kuşkusuz bu kurallar arasında en önemlisi hukuk kuralları olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer kuralların aksine hukuk kuralları uygulayıcı erkin bireyleri bu kuralları uymaya zorlaması ile toplum yaşamını düzenler. Hukuk adalet değerinin toplum yaşamına yansımaları, bireylerin hak ettiklerini almalarını sağlayan en önemli araçtır. Eğer toplumsal yaşamda adalet olmazsa kargaşa ve düzensizlik egemen olur. Adalet insanların insan olmakla sahip oldukları haklı taleplerine duyulan saygı; başkalarının haklarına saygılı olma ve herkese hak ettiğini verme konusunda sarsılmaz bir irade olarak tanımlanabilir (Aral, 1988). Hukukun yansıttığı adalet aynı zamanda ahlaki bir değerdir. Bir değer olarak adaletin bireylere kazandırılması yaşamlarında adil olmanın önemini duyumsayarak bu yönde davranışlar sergilemeleri bakımından önemlidir. Bireyler davranışlarında kendilerine yol gösterecek ilkeler olarak değerleri öncelikle içinde doğdukları ailelerinde kazanmakta daha sonra ise eğitim kurumlarında değer kazanımını sürdürmektedir. Değerler eğitiminde okulöncesi eğitim önemli bir yere sahiptir. Okulöncesi eğitimde çocuklar oyun ve farklı etkinlikler yoluyla toplumsal yaşama ilişkin önemli beceri ve değerleri edinmektedir. Okulöncesi eğitimin ardından ilkökul ve ortaokul eğitim programlarında yine değerler yer almakta çocuğun içinde yaşadığı toplumun etkin ve sorumlu bir üyesi olması amacı doğrultusunda farklı derslerde değerlere yer verilmektedir. Bu dersler arasında ilkökul ve ortaokul programlarında Sosyal Bilgiler dersi öne çıkmaktadır. Çünkü bu ders doğrudan doğruya toplumsal yaşamı ele almakta; geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında insan davranışını ve ortaya koyduklarını inceleme konusu yapmaktadır. İçerisinde toplumun gereksinim duyduğu nitelikli bireyleri yetiştirme konusunda çeşitli bilgi, beceri ve değerleri barındırmaktadır. Bu nedenle bu dersi yürütecek öğretmenlerin hizmetöncesi eğitimlerinde değerler eğitimine yer verilmesi bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Adalet değeri özelinde ele alınırsa söz edilen eğitim basamaklarında görev yapacak öğretmen adaylarının adalet değerine ilişkin kavramsal bir bilgi yapısına ve algıya sahip olmaları, adalet değerini önemsemeleri ve mesleki yaşamlarında bu değeri kazandırmaya yönelik birtakım düşüncelere sahip olmaları kuşkusuz mesleki yaşamlarının niteliği bakımından önem taşımaktadır. Bu araştırmanın genel amacı öğretmen adaylarının adalet değerine ilişkin algılarını ortaya koymaktır. Bu kapsamda şu sorulara yanıt aranmıştır: • Adalet değerine ilişkin verilen kavramsal tanımlarda öğretmen adaylarının bölümlerine göre dağılımı nedir? • Öğretmen adayları adalet değerini hangi metaforlarla açıklamaktadır? • Öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar hangi kategoriler altında toplanmaktadır? • Bu kategorilerle öğretmen adaylarının cinsiyeti, öğrenim gördükleri program, akademik ortalama, ailelerinin sosyo-ekonomik düzeyi, yaşamlarının çoğunu geçirdikleri il ve takip ettikleri gündem konuları arasında ilişki var mıdır? • Öğretmen adaylarına göre adalet değeri nasıl kazandırılabilir? Araştırmada tarama modeli kullanılacaktır. Araştırmanın verileri açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan veri toplama aracı ile toplanacaktır. Anket dört bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci bölümünde öğretmen adaylarının kişisel bilgilerine ilişkin sorular yer almaktadır. İkinci bölümde adalet değerinin kavramsal anlamına ilişkin maddeler, üçüncü bölümde öğretmen adaylarının adalet değerine ilişkin metafor üretmesini isteyen bir soru bulunmaktadır. Son bölümde ise adalet değerinin kazandırılmasına ilişkin olarak görüş ve önerileri belirlemeye yönelik açık uçlu soru yer almaktadır. Araştırmanın katılımcılarını bir devlet üniversitesinde öğrenim gören Okulöncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programlarına devam eden 3. Sınıf öğretmen adayları oluşturacaktır. Verilerin analizinde betimsel istatistik, ki-kare ve içerik analizi kullanılacaktır. Araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda öğretmen adaylarının adalet değerine bakış açısı ortaya konacak ve ilgili alanyazınla tartışılacaktır. Öğretmen adaylarının adalet değerinin kazandırılmasına yönelik görüşlerinden hareketle adalet değerinin kazandırılması konusunda öneriler getirilecektir.

Anahtar sözcükler: Adalet, Değerler Eğitimi, Öğretmen Adayı

THE VALUE OF JUSTICE FROM THE VIEWPOINT OF PRE-SERVICE TEACHERS

Assoc. Prof. Dr. Tuba ÇENGELCİ KÖSE, Anadolu University, tubacengelci@anadolu.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Ömür GÜRDOĞAN BAYIR, Anadolu University, ogurdogan@anadolu.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Ash YILDIRIM, Anadolu University, ayildirim@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Human beings need to live in a society to meet necessities and protect themselves from various dangers. Society life makes them obey some rules which regulate the daily life. One of the most important regulations for the society is the rule of law. On the contrary the other rules, the rule of law regulates social life by the obligations. Law is the most important tool which reflects justice to the social life, and help people get what they deserve. Absence of the justice causes chaos and irregularity in the society. Justice can be defined as an immovable command for being respectful to others' rights, and rightful demands of the people, and giving everybody that they deserve (Aral, 1988). Justice reflected by the law is also a moral value. The value of justice is needed to be taught people make them fair and sensitive to the justice in their life. Individuals firstly learn values as a guide for their behaviors in their families then they continue values acquisition in educational institutions. Pre-school education is important term for the values education. Children acquire necessary skills and values of the social life in this stage through games and different activities. Values education continues to be part of the primary school and secondary school programs after the pre-school education. It is emphasized in various courses to train active and responsible members of the society. Social Studies course has a very significant role for the values education in primary school and secondary school programs. This course directly focuses on human life in the context of the past, present and future. It contains various information, skills, and the values which are needed by the skilled and sensitive citizens of the society. Therefore, values education courses should be given in teacher training programs to prepare them for the professional life. Specifically, pre-service teachers who will be study at he mentioned educational stages need to have conceptual perception regarding value of the justice. Additionally, they should concern about the value of the justice, and have some ideas how to teach the value of the justice to their students. The main purpose of the present study is to determine pre-service teachers' views regarding the value of justice. Within the scope of the main purpose, the following research questions were addressed: • What is the frequency of teacher training programs about conceptual definitions regarding the value of justice -? • Which metaphors do pre-service teachers use to reveal their perceptions about the value of justice? • Which categories could the metaphors that pre-service teachers use related to the value of justice be collected under? • Do the metaphors that pre-service teachers have differ according to gender, program, academic achievement, socio-economic level, and the place they live in, and agenda topics that they mostly follow? • How can the value of justice be taught according to the pre-service teachers? Survey model will be used in the study. Data of the study will be collected through a questionnaire which consists of open ended and closed ended questions. The questionnaire comprises of three sections. In the first section, questions regarding personal information of the pre-service teachers are asked, then items are listed in the second section regarding conceptual meaning of the justice. At the third section, pre-service teachers are required to use metaphors to reveal their perceptions about the value of justice. Lastly, an open-ended question takes place regarding their suggestions about teaching the value of justice. Participants of the study will be third grade pre-service teachers attending programs in Pre-school Education, Primary School Education and, Social Studies Education in a state University. Descriptive statistics, chi-square test, and content analysis will be used to analyze data. Pre-service teachers' perceptions regarding the value of justice will be figured out and results will be discussed with the related literature. Suggestions will put forth to teach the value of justice in proper with the results of the study.

Key Words: Adalet, Değerler eğitimi, Öğretmen Adayı

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ FARKLILIKLARA SAYGIYI ANLATIYOR

Yrd.Doç.Dr. Ömür GÜRDOĞAN BAYIR, Anadolu Üniversitesi, ogurdogan@anadolu.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Nur Leman BALBAĞ, Uşak Üniversitesi, nlgoz@anadolu.edu.tr

ÖZET

Farklılıklara saygı eğitiminin temeli 1980’li yıllarda Amerika’da atılmıştır. Bireyler ırk, meslek, sosyo-ekonomik durum, yaş, cinsiyet, fiziksel ve psikolojik sağlık gibi farklılıklara sahip diğer bireylerle iç içe yaşamaktadır. Çocukların erken yaşlardan itibaren farklılıkları algılayabilmesi, bireylerin belli özelliklerini “iyi”, “güzel” ya da “çirkin” biçiminde nitelendirebilmesi durumundan kaynaklı olarak farklılıklara saygı eğitimi ortaya çıkmıştır. Farklılıklara saygı eğitiminin amacı çocuğun yaşadığı toplumdaki bireyleri ve toplumun kültürel değerlerini ayrımcılık yapmadan, objektif biçimde davranmasını sağlamaktır. Bu kapsamda farklılıklara saygı değerini öğrencilere kazandırmak için kültürel farklılıklar ve benzerlikler, bireysel farklılıklar ve benzerlikler, cinsiyet rolleri, engelli olma durumu gibi konular sınıf içi uygulamalarda yerini almaktadır. Özellikle öğrencilere farklılıklara saygı değerinin kazandırılmasında erken çocukluk döneminden başlayarak çocukların gelişim özellikleri ile birlikte diğer eğitim basamaklarında da yer verilmelidir. Bu eğitim sürecinin olumlu kimlik ve öz değer geliştirmek, çeşitlilik ve empati, ön yargıları ve ayrımcılığı teşhis etme ve bu konuda eleştirel düşünmek, ön yargı ve ayrımcılık karşısında kendini ve başkalarını savunmak gibi amaçları bulunmaktadır. Bu kapsamda farklılıklara saygı eğitiminin çocuk haklarına dayanması, kapsayıcı olması, bireyin kendini önemsemesi, çocuk merkezli bir eğitim olması ve günlük uygulamalara dayanması, başkaları aracılığıyla kendini ve kendi aracılığıyla başkalarını keşfetmesi, ayrımcılığa ve dışlanmaya maruz kalan çocuklar kadar ayrıcalıklı çocukları da gözetmesi ve ailelerle ortaklaşa çalışılması gibi özellikleri bulunmaktadır. Farklılıklara saygı eğitiminin amaçları ve özellikleri düşünüldüğünde eğitim sürecinde dil, kültür, engel durumu, cinsiyet rolleri, ırk gibi konuların yer alması gerekmektedir. Özellikle günümüzde küreselleşme, yaşanan savaşlar nedeniyle göç, kaynaştırma eğitimi gibi nedenlerden kaynaklı olarak öğrenciler sınıf içerisinde farklılıklarla yaşamaktadır. Bu nedenle, farklılıklara saygı eğitimi ön plana çıkmaktadır. Okulöncesi eğitim programlarında da yer alan farklılıklara saygı ilkökul basamağında da farklı dersler aracılığıyla öğrencilere kazandırılmaya çalışmaktadır. Bunlardan biri olan Sosyal Bilgiler içerisinde yer alan kazanımlar, değerler, beceriler ve içeriğiyle farklılıklara saygı değerini kazandırmaya uygun günlük yaşamın içinden olan bir derstir. Çünkü Sosyal Bilgiler dersinin içeriğini kültürel kimlik ve farklılıklar, toplumları bir arada tutan ya da ayıran güçler, toplum ve okula katılım için gerekli olanaklar, dünyada yaşanan eleştirel konular, demokratik ilkelere bağlı karar verme becerisi ve etkin bir vatandaşın toplum sorunlarını ele alması için gereken konulardan oluşmaktadır. Bu kapsamda, Sosyal Bilgiler dersi almış öğrencilerin bakış açılarını farklılıklara saygı değeri bakımından ortaya koymak önemli görülmüştür. Bu bağlamda, araştırmanın genel amacı ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin farklılıklara saygı değerine ilişkin algılarını belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır: • Farklılıklara saygı öğrencilerin resimlerine nasıl yansımıştır? • Farklılıklara saygı öğrencilerin yazılı görüşlerine nasıl yansımıştır? Araştırmada nitel araştırma yaklaşımından yararlanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseninin kullanıldığı araştırmanın katılımcılarını ilkökul 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın 4. Sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmesinin nedeni öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersini almalarıdır. Araştırmanın katılımcıları ölçüt örnekleme göre seçilmiştir. Bu araştırmada ölçüt olarak okulun orta sosyoekonomik düzeyde yer alması, sınıfta göç nedeniyle yurt dışından gelen öğrencilerin bulunması ve kaynaştırma öğrencilerinin bulunmasıdır. Araştırmanın verileri öğrencilerin kişisel bilgilerine ve farklılıklara saygıya ilişkin görüşlerine yer verilen bir form ve buna ilişkin resimleri, çizdikleri resimlere ilişkin açıklamaları aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın verileri tümevarım analizi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın bulguları öğrencilerin yazılı görüşlerinde farklılıklara saygı ve öğrencilerin resimlerinde farklılıklara saygı temaları altında sunulmuştur. Araştırmada farklılıklara saygı değerinin özel eğitim, farklı ülkelerin vatandaşları, cinsiyet gibi konuları içerecek şekilde alınmasına ilişkin öneriler bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Değer Eğitimi, Farklılıklara Saygı, İlkokul, Sosyal Bilgiler

ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS TELLING RESPECT TO DIFFERENCES

Assist. Prof. Dr. Ömür GÜRDOĞAN BAYIR, Anadolu University, ogurdogan@anadolu.edu.tr
Res. Assist. Dr. Nur Leman BALBAĞ, Uşak University, nlgoz@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

The foundations of respect to differences in education were laid in the United States in 1980s. Individuals live with others who have differences such as race, occupation, socio-economic status, age, gender, and physical and psychological health. The education of respect to differences has emerged due to childrens being able to perceive differences starting from early ages, and describing certain characteristics of other individuals as good, beautiful or bad. The purpose of this education is to ensure that the children act objectively to others without discriminating individuals in the society and its cultural values. In this regard, issues such as cultural differences and similarities, individual differences and similarities, gender roles and being disabled are addressed in in-class activities. In particular, the value of respect to differences is taught depending on childrens developmental characteristics starting from early childhood and in different levels of education. This educational process has outcomes such as developing a positive identity and self-worth, diversity and empathy, diagnosing prejudices and discrimination and thinking critically in this respect, and defending ones self and others against prejudices and discrimination. Accordingly, education of respect to differences has characteristics such as being based on childrens rights, inclusiveness, being child-centred and based on daily practices, discovering ones self through others and others through ones self, looking out for children who are exposed to discrimination and exclusion as well as those who are privileged, and working in collaboration with families. Considering the objectives and characteristics of the education of respect to differences, issues such as language, culture, disability, gender roles and race should be included in the instructional process. Students live with differences in the classroom due to reasons such as globalisation, immigration because of wars and inclusive education. Therefore, education of respect to differences comes to the fore. Respect to education is included in the preschool curricula, while it is also taught by means of different courses at elementary school level. As one of these courses, the social studies course is suitable for teaching the value of respect to differences with its outcomes, values, skills and contents. This is because the contents of the social studies course include cultural identity and differences, strengths that keep societies together, conditions necessary for participation in the society and the school, controversial issues occurring around the world, decision-making skill based on democratic principles, and topics necessary for an active citizen to deal with social problems. Revealing the perspectives of students who have taken the social studies course in terms of respect to differences is regarded as significant. In this respect, the primary aim of this study is to determine elementary fourth graders perceptions regarding the value of respect to differences. The following research questions were addressed based on this aim: • How is respect to differences reflected in students pictures? • How is respect to differences reflected in students written views? The qualitative research approach was adopted, and phenomenological design was employed. The participants were elementary fourth graders. The reason why the study was conducted with fourth graders is that they were taking the social studies course. In the study, the participants were selected by using criterion sampling. The criteria were the school being located in an area with middle socio-economic status, and classes including foreign students and inclusive students. The data were gathered through a form including students demographic information, and the pictures they drew about respect to differences along with their descriptions of these pictures. The analysis of the data was conducted by using content analysis. The findings were presented under the themes of respect to differences in students written views, and respect to differences in students pictures. As a result of the study, it was suggested that the value of respect to differences should be addressed in a way to include issues such as special education, citizens of different countries, and gender.

Key Words: Elementary School, Respect To Differences, Social Studies, Values Education

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇOKKÜLTÜRLÜ EĞİTİM TUTUMLARI VE EMPATİ DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Arş.Gör. Ahmet DURMAZ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, ahmetdurmaz@nevsehir.edu.tr
Prof.Dr. Davut KILIÇ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, dkilic40@gmail.com
Arş.Gör. Emin Tamer YENEN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, emintameryenen@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Bireydeki önyargı toplumların ve kişilerin birbirlerini yeterince tanımamalarından, anlamamalarından ya da yanlış anlamalarından kaynaklanmaktadır. Çokkültürlülük farklı insanlar arasındaki farklılıklar kadar benzerlikleri de açığa çıkararak doğal ya da rastlantısal özelliklerimiz ne olursa olsun, insanları her şeyden önce insan kimliğimizle görmemizi sağlar. Ayrımcılık, yabancı düşmanlığı ve ırkçılıkla mücadele için okul öncesinden başlayarak herkesin farklılıkları, benzerlikleri ve fikirleriyle eşit olduğu oyun, drama, dans, ritim ve müzik gibi sanat etkinliklerinden yararlanılarak çokkültürlü eğitim yapılması gerekiyor. Çokkültürlülük olgusunun eğitim boyutunu ifade eden çokkültürlü eğitim; farklı ırk, etnik yapı ve sosyal gruplardan gelen tüm öğrenciler için eğitim fırsatları oluşturma, okul ortamını değiştirme, geliştirme ve yeniden düzenlemeyi amaçlayan bir eğitim yaklaşımıdır. İnsanın gelişmesinde ve sosyalleşmesinde etkili olan kurumların başında önce aile, sonra da okul gelir. Öğretmenler, öğretim programları ve öğrenme-öğretme materyallerindeki cinsiyetçi yaklaşımlar ve ifadelerle dikkat ederek öğrencilerine eşitlikçi bir bakış açısı kazandırmaya çalışmalılar. Çokkültürlü eğitim bu alanda sorunlarla yüzleşme ve onu tartışma ortamına taşıma açısından çok önemli bir rol oynar. Değerleri ve tutumları açıklama, farklı kültürlerle ait olan bireylerin değerlerini ve tutumlarını açıklayarak diğer bireylerin bu kültürleri tanımalarını ve saygı duymalarını sağlamak çokkültürlü eğitimin en önemli amaçlarındandır. Çokkültürlü eğitimde en önemli husus öğrenme ortamlarında çokkültürlü eğitim etkinliklerine yer verilirken, bireyin farklı kültürleri tanımmasının yanında kendi kültürüne de yabancılaşmamasını sağlamaktır. Empati ise bir kişinin kendisini karşısındaki insanın bulunduğu durumdaymış gibi düşünmesi ve bu bakış açısıyla ona karşı davranış şeklidir. Çünkü karşısındaki bireyin duygu ve düşüncelerini, kendisini onun yerine koyma yöntemi ile daha iyi anlar. Böylelikle de daha anlayışlı davranılması söz konusu olur. Ayrıca empati, iletişimin gerçekleşmesinde en önemli temel duygulardan biridir. Empati sahibi olmak daha iyi ilişkiler kurmaya destek olurken, dünyayı daha zengin bir bakış açısıyla görmeye de yardımcı olmaktadır. Başkalarının neyi, neden yaptığını anlamayı sağlayan empati, bireydeki farklı duyguları da tetiklemektedir. Bireyin çokkültürlülüğe bakış açısı ile empati düzeyi arasında bir bağlantı olduğu düşünülmektedir. Bu sebepten çalışmada amaç; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çokkültürlü eğitim tutumları ve empati düzeyleri arasındaki ilişkiyi açıklamaktır. Bu doğrultuda öğretmen adaylarına “Çokkültürlü Eğitim Tutum Ölçeği” ve “Empati Düzeyi Belirleme Ölçeği” uygulanmıştır. Aynı örneklemle uygulanan bu ölçekler istatistik programları sayesinde ilişkilendirilerek sonuca ulaşılmıştır. 5’li likert tipindeki Çokkültürlü eğitim tutum ölçeğinin maddeleri için öğrenci aritmetik ortalaması değerleri 1.00–1.79 aralığında Hiç Katılmıyorum, 1.80–2.59 Katılmıyorum, 2.60–3.39 Kararsızım, 3.40– 4.19 Katılıyorum ve 4.20–5.00 Tamamen Katılıyorum şeklinde yorumlanmıştır. Negatif maddeler ters puanlandıktan sonra her birey için toplam puan alınmıştır. Buna göre yüksek değerler çokkültürlü eğitime karşı olumlu tutumu belirtirken, düşük değerler olumsuz tutumu ifade etmektedir. Aynı şekilde 5’li likert tipindeki empati düzeyi belirleme ölçeğinin maddeleri için öğrenci aritmetik ortalaması değerleri de 1.00–1.79 aralığında Hiç Katılmıyorum, 1.80–2.59 Katılmıyorum, 2.60–3.39 Kararsızım, 3.40– 4.19 Katılıyorum ve 4.20–5.00 Tamamen Katılıyorum şeklinde yorumlanmıştır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına uygulanan bu ölçeklerden elde edilen veriler doğrultusunda analizler yapılmış olup, sonuç olarak da sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çokkültürlü eğitim tutumları ve empati düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

Anahtar sözcükler: Çokkültürlü Eğitim, Empati Düzeyi, Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler, Tutum

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' ATTITUDE OF MULTICULTURAL EDUCATION AND LEVEL OF EMPATHY

Res.Assist. Ahmet DURMAZ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, ahmetdurmaz@nevsehir.edu.tr

Prof. Dr. Davut KILIÇ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, dkilic40@gmail.com

Res.Assist. Emin Tamer YENEN, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, emintameryenen@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

The individual prejudice stems from the inability of the society and people to recognize each other sufficiently, to not be able to understand, or to misunderstand them. Multiculturalism opens up similarities as differences between different people, before everything makes us to see people our human identity regardless of our natural or coincidental characteristics. For the fight against discrimination, xenophobia and racism, multicultural education has to be done starting from the beginning of the school, using artistic activities such as play, drama, dance, rhythm and music that everyone is equal from differences to similarities and ideas. Multicultural education that expresses the dimension of education of the multicultural is an educational approach aimed at creating educational opportunities for all students from different races, ethnic and social groups, changing, improving and rearranging the school environment. The family comes first then the school from all the institutions that are effective in the development and socialization of the person. Teachers should try to give their students an equitable point of view by paying attention to sexist approaches and expressions in teaching programs and learning-teaching materials. Multicultural education plays a crucial role in confronting problems of this field and moving it into a controversial environment. It is the most important goal of multicultural education to explain values and attitudes, to explain the values and attitudes of individuals belonging to different cultures and to enable other individuals to recognize and respect these cultures. The most important issue in multicultural education is to ensure that the individual does not become alienated from his or her own cultural heritage while recognizing different cultures. Empathy is the way of thinking of a person as if he is in the place of a person against him and behaves against it in this way. Because he understands the emotions and thoughts of the opposite person better by putting himself in his place. Thus, it becomes a matter of being treated more understanding. Moreover, empathy is one of the most important basic emotions in the realization of communication. Having empathy helps to build better relationships while also helping to see the world with a richer perspective. The empathy allows to understand why others do what, and triggers different emotions in the individual. It is believed that there is a connection between the individuals perspective of multiculturalism and the level of empathy. In this sense, aim of the study describes the relationship between social science teacher candidates multicultural education attitudes and their empathy levels. In this direction, Multicultural Education Attitude Scale and Empathy Level Determination Scale were applied to teacher candidates. These scales applied to the same samples have been achieved by associating them with statistical programs. The student arithmetic mean values for the items of the multicultural education attitude scale in the type of 5-point Likert are; at 1.00-1.79 I never agree, 1.80-2.59 I do not agree, 2.60-3.39 I am undecided, 3.40- 4.19 I agree and 4.20-5.00 I completely agree. After the negative items were scored in reverse, the total score was taken for each individual. According to these scores, high values indicate positive attitudes towards multicultural education whereas low values indicate negative attitudes. Likewise, the student arithmetic mean values for the items of the empathy scale in the type of 5-point likert type are; at 1.00-1.79 I never agree, 1.80-2.59 I do not agree, 2.60-3.39 I am undecided, 3.40- 4.19 I agree and 4.20-5.00 I completely agree. Analyzes were made in the direction of the data obtained from these scales applied to the social science teacher candidates and as a result the relation between the multicultural education attitudes and the empathy levels of social science teacher candidates were examined.

Key Words: Çokkültürlü Eğitim, Empati Düzeyi, Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler, Tutum

CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE DÖNEMİN SOSYAL VE SİYASAL OLAYLARININ İLKOKUL SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA VATANDAŞLIK KONULARINA YANSIMALARI

Öğretmen Esra ÖZCAN, İsmet İnönü İlkokulu, esraozcanesk@yahoo.com

ÖZET

Sosyal Bilgiler bireyin toplumsal var oluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyalbilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fizikî çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersi (MEB, 2005), ilköğretim okullarında iyi ve sorumluluğunu bilen vatandaş yetiştirmek amacı ile sosyal bilimler disiplinlerinden seçilmiş bilgilere dayalı olarak, öğrencilere toplumsal yaşamla ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanı (Erden, 2005), vatandaşlık yeterlikleri kazandırmak için sanat, edebiyat ve sosyal bilimlerin disiplinler arası bir yaklaşımla bütünleşmiş bir alanı (NCSS, 1993) olarak değişik biçimlerde tanımlanmaktadır. Tanımlara bakıldığında Sosyal Bilgiler dersinin en önemli amacının iyi, etkili ve etkin vatandaş yetiştirmek olduğu görülmektedir. Nitekim Sosyal Bilgiler eğitimcileri sosyal bilgilerin doğası hakkında farklı görüşler ileri sürmekte sosyal bilgilerin öğretiminde sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler öğretimi ve yansıtıcı inceleme alanı olarak vatandaşlık bilgisi aktarımından söz etmektedir. Vatandaşlık bilgisi aktarımı olarak sosyal bilgiler öğretiminde, geçmiş öğrenme, geçmiş ve geleneklerle gurur duyma, sorumluluk alma, uygun davranışlar sergileme ve otoriteye bağlılık bu yaklaşımla hazırlanan programların içeriğini oluşturmaktadır. Bu yönüyle vatandaşlık, sosyal bilgiler programlarının en önemli başlıklarından birini oluşturmaktadır. Türkiye’de 1924, 1926, 1936, 1948, 1962, 1968, 1998, 2005 ve 2016 yıllarında hazırlanan ve uygulanan Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında vatandaşlık aktarımına önem verilmiş; vatandaşlık konuları programda ağırlıklı olarak yer almıştır. Öte yandan Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında yer verilen vatandaşlıkla ilgili konuların programların hazırlandığı dönemin sosyal ve siyasal olaylarından etkilendiği görülmüştür. Bu araştırmanın amacı, Cumhuriyetten günümüze dönemin sosyal ve siyasal olaylarının ilkökul Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarındaki vatandaşlık konularına yansımalarını belirlemektir. Bu bağlamda şu sorulara cevap aranmıştır: 1. 1924 İlk Mektep Müfredat Programında Musahabat-ı Ahlakiye ve Malumat-ı Vataniye, 1926 ve 1936 İlk Mektep Müfredat Programında Yurt Bilgisi, 1948 ve 1962 İlkokul Programında Yurttaşlık Bilgisi, 1968 ilkökul, 1998, 2005 ve 2016 İlköğretim Programında Sosyal Bilgiler dersinde hangi vatandaşlık konularına yer verilmiştir? 2. 1924 İlk Mektep Müfredat Programında Musahabat-ı Ahlakiye ve Malumat-ı Vataniye, 1926 ve 1936 İlk Mektep Müfredat Programında Yurt Bilgisi, 1948 ve 1962 İlkokul Programında Yurttaşlık Bilgisi, 1968 ilkökul, 1998, 2005 ve 2016 İlköğretim Programında Sosyal Bilgiler dersindeki vatandaşlık konularına dönemin sosyal ve siyasal olaylarının yansımaları nelerdir? Araştırma nitel bir araştırma yöntemi ile desenlenmiş, verilerin elde edilmesinde doküman analizinden yararlanılmıştır. Doküman analizi, araştırılması gereken olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamakta; (1) dokümanlara ulaşma, (2) orijinalliğin kontrol edilmesi, (3) dokümanların anlaşılması, (4) verinin analiz edilmesi ve (5) verilerin kullanılması olmak üzere beş aşamada gerçekleştirilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu çalışmada, 1924–2016 öğretim yıllarında hazırlanan ve uygulamaya konulan ilkökul Sosyal Bilgiler Öğretim Programları birer doküman olarak analiz edilmiştir. Doküman analizi kullanılarak elde edilen veriler “betimsel analiz” yoluyla analiz edilmiştir. Bu kapsamda Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında yer verilen konular “vatandaşlık” bağlamında dönemin sosyal ve siyasal olaylarını ne kadar ve nasıl yansıttığı “genel bir çerçeve içinde yapılan kodlama” türü dikkate alınarak kodlanmıştır. Araştırma verileri analiz edilmektedir.

Anahtar sözcükler: Etkin Vatandaş, Geçmiş, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı

REFLECTIONS OF THE SOCIAL AND POLITICAL EVENTS OF THE REPUBLIC OF TURKEY ON THE CITIZENSHIP ISSUES IN THE SOCIAL SCIENCES CURRICULUM OF THE PRIMARY SCHOOL

Teacher Esra ÖZCAN, Ministry of National Education, esraozcanesk@yahoo.com

ABSTRACT

Social Science aims to help the individual to realize social existence; Social sciences such as history, geography, economics, sociology, anthropology, psychology, philosophy, political science and law, and citizenship knowledge; Incorporating learning areas into a unit or theme; The interaction of humans social and physical environment with the past, present and future; (MEB, 2005), a study area in which basic knowledge, skills, attitudes and values related to social life are given to students based on the information selected from the disciplines of social sciences and aimed to educate citizens who are well-informed and accountable in elementary schools (Erden, 2005) is defined in various ways as an area integrated with an interdisciplinary approach of arts, literature and social sciences (NCSS, 1993) in order to acquire citizenship competencies. According to the definitions, it is seen that the most important aim of Social Studies course is to train good, effective and competent citizens. As a matter of fact, Social Studies educators put forward different opinions about the nature of social science, teaching social science as social sciences in the teaching of social knowledge and transferring citizenship knowledge as a reflective examination area.. In the teaching of social science as a transfer of citizenship knowledge, history learning, taking pride in past and tradition, taking responsibility, displaying appropriate behaviors and loyalty to authority form the contents of programs prepared with this approach. In this respect, citizenship constitutes one of the most important topics of Social Science programs. Importance of citizenship has been emphasized in the Social Studies Curriculum prepared and implemented in Turkey in 1924, 1926, 1936, 1948, 1962, 1968, 1998, 2005 and 2016; Citizenship issues are mainly in the program. On the other hand, with the citizenship included in the Social Studies Curriculum, it was seen that the subjects were influenced by the social and political events of the period in which the programs were prepared. The aim of this research is to determine the social and political events of the republican period from the Republic to the citizenship issues in the Social Studies Education Programs of primary schools. In this research, the answers to the following questions were searched: 1. Residence in Musahabat-ı Mutlakiye ve Malumat-ı Vatanîye in 1924 Primary School Curriculum, 1926 and 1936 Residence Information in Primary School Curriculum, 1948 and 1962 Citizenship in Primary School Program, 1968 primary school, 1998, 2005 ve 2016 Primary Education Which citizenship topics are included in Social Studies course? 2. 1924 Musaabat-ı Mutlakiye and Malumat-ı Vatanîye in the First School Curriculum, 1965 and 1936 Dormitory Information in the First School Curriculum, Citizenship Information in the 1948 and 1962 Primary School Programs, Citizenship in Social Sciences in the 1968 Elementary School, 1998, 2005 and 2016 Primary School Curriculum And what are the reflections of political events? The research was designed with a qualitative research method, and the analysis of the documents was used in obtaining the data. Document analysis includes analysis of written materials that contain information about the facts or events that need to be investigated; (Yildirim and Şimşek, 2005), which are: (1) reaching documents, (2) checking authenticity, (3) understanding documents, (4) analyzing data and (5) using data. In this research, the social sciences curricula prepared and applied in 1924-2016 academic years were analyzed as documents. The data obtained using the document analysis were analyzed by descriptive analysis. In this research, the topics covered in the Social Studies Curriculum are coded by taking into account the type of general coding in which the social and political events of the period are reflected in the research of citizenship. Research data is analyzed.

Key Words: Past, Effective Citizen, Social Studies Teaching Programs

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DEMOKRASİ KAVRAMI İLE İLGİLİ ALGILARI: METAFORİK BİR ÇALIŞMA

Prof.Dr. Bilgin Ünal İBRET, Kastamonu Üniversitesi, bibret@kastamonu.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Emine KARASU AVCI, Kastamonu Üniversitesi, eavci@kastamonu.edu.tr
Öğretmen Serpil RECEPOĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı, melekrecepoglu@gmail.com

ÖZET

Demokrasi kavramı, Yunanca “demos” halk ve “kratos” yönetmek sözcüklerinin birleştirilmesi ile ortaya çıkan bir kavramdır (Dahl, 2001). En yaygın bilinen demokrasi tanımları da halkın yönetimi ile ilgili içeriklere dayanmaktadır (Aktaş, 2015). Dolayısıyla demokrasi, kısaca halk iktidarı olarak tanımlanabilir (Ural, 1999; Türk Dil Kurumu, 2017). Demokrasi, bireylerin karakterlerinin biçimlenmesinde ve onlara temel ahlaki ilkeleri ve değerleri kazandırmada önem taşımaktadır. Demokrasi, demokrasiyi yaşatacak bireylerin varlığı ile toplumsal hayata yerleşip güçlenecektir (Hotaman, 2010). Demokrasinin toplumsal anlamda özümseenebilmesi için demokrasi anlayışını benimseyerek davranışa dönüştürmüş bireylere ihtiyaç vardır. Bireyler eğitim ve öğretim sistemleri içerisinde ortaya konulan tutum, beceri ve değerler ile demokratik anlayışı kazanacaklardır. Bu bağlamda bireylerin yetiştirilmesi ve toplumsal hayatta rol almalarında önemli katkıları bulunan eğitim-öğretim sistemlerinin demokrasinin kazanılmasında önemli katkıları olduğu görülmektedir. Bu nedenle bu çalışmada geleceğin vatandaşları olacak 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrenim görmekte olan ortaokul öğrencilerinin demokrasi kavramı ile ilgili algılarının nasıl olduğunun ortaya konulmasını amaçlanmaktadır. Araştırma geleceğin vatandaşları olacak ortaokul öğrencilerinin demokrasi kavramı ile ilgili algılarını ortaya koymasına bakımından önemlidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, insanın kendi sırlarını çözmek ve keşfetmek üzere geliştirdiği yöntemdir (Özdemir, 2010). Bu çalışmada araştırmanın doğası gereği nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Olgu bilim (fenomenoloji), bir olguyu kişi ya da kişilerin nasıl deneyimledikleri ile ilgili çalışılan nitel araştırma modelidir (Sart, 2015). Araştırmada ortaokul öğrencileri deneyimlerinden yararlanarak araştırma sorusunu cevapladıkları için olgu bilim deseni tercih edilmiştir. 5, 6, 7 ve 8. sınıf ortaokul öğrencilerinin demokrasi kavramı ile ilgili algılarının incelendiği araştırma metaforik bir çalışmadır. Metafor, bir fenomenin ya da bir kavramın daha tanıdık ve bilinen başka kelimelerle tanımlanması olarak ifade edilir (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılı döneminde Şanlıurfa ilinde 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrenim görmekte olan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi, olasılık temelli olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örneklemedir. Amaçlı örnekleme, araştırmanın amacına hizmet edecek özellikleri taşıyan örneklemin seçilmesi durumudur (Özen ve Gül, 2007). Araştırmada 5, 6, 7 ve 8. sınıfların seçilmesinin nedeni öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersini ile demokrasi kavramına ilişkin algılarının oluşmuş olmasının düşünülmesidir. Araştırmada veriler 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilere “Demokrasi gibidir. Çünkü” biçimindeki eksik bırakılmış bir cümlelerin yer aldığı bir form kullanılmıştır. Bu sayede öğrencilerin hem demokrasi kavramına ilişkin algılarını hangi metaforlarla ortaya koydukları hem de ortaya çıkan metaforların ortak özellikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Veriler betimsel analiz yolu ile çözümlenmiştir. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri kullanılarak elde edilen verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre yorumlanması durumu olarak ifade edilir (Özdemir, 2010). Araştırmada elde edilen veriler benzerlikleri ve farklılıklarına göre sınıflandırılarak analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler demokrasiyi en çok özgürlük, eşitlik, adalet, bağımsızlık, hayat ve farklı unsurları içeren kavramlara benzettikleri görülmektedir. 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerin demokrasiyi algılayış biçimine ilişkin olarak yaptıkları yorumları demokrasinin bireylerin toplumda eşit haklara sahip olmalarını sağlama, bireylere yönetime katılım ve kendilerini ifade etme haklarının verilmesi ile ilgili özelliklerine vurgu yaptıkları görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Metafor, Öğrenci, Ortaokul, Sosyal Bilgiler, Demokrasi

THE PERCEPTIONS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS RELATED TO THE DEMOCRACY CONCEPT

Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET, Kastamonu University, bibret@kastamonu.edu.tr
Res. Assist. Dr. Emine KARASU AVCI, Kastamonu University, eavci@kastamonu.edu.tr
Teacher Serpil RECEPOĞLU, Ministry of National Education, melekrecepoglu@gmail.com

ABSTRACT

The notion of democracy is a concept that emerges from the combination of the words demos people and kratos rule in Greek (Dahl, 2001). The most common known definitions of democracy are also based on the content of the peoples administration (Aktaş, 2015). Therefore, democracy can be briefly defined as the peoples power (Ural, 1999; Türk Dil Kurumu, 2017). Democracy has a important place in shaping the characters of individuals and in gaining them basic moral principles and values. Democracy will be settled to social life and strengthened with the existence of the individuals who will live democracy (Hotaman, 2010). In order to be able to assimilate democracy socially, there is a need for individuals who have adopted democracy and transformed it into behavior.. Individuals will gain democratic understanding with the attitudes, skills and values in education systems In this context, It is seen that education systems which have an important contribution to the training of individuals and their role in social life have an important role in the acquisition of democracy,too. Therefore, it is aimed to reveal the perceptions of the secondary school students in the 5th, 6th, 7th and 8th grades who will be citizens of the future in relation to the concept of democracy in this research. Research is important in terms of revealing the perceptions of secondary school students who will be citizens of the future about the concept of democracy. Qualitative research method was used in the research. Qualitative research is the method that people have developed to solve and discover their own secrets (Özdemir, 2010). In this study, qualitative research method was preferred in relation to the nature of the research. In the research, phenomenology is used as a qualitative research method. The phenomenology is a qualitative research model related to how a person has experienced a phenomenon (Sart, 2015). Because students in secondary school responded to the research question by taking advantage of their experience, phenomenology was preferred. Research is a metaphorical work that perceptions of 5th, 6th, 7th and 8th grade secondary school students regarding the concept of democracy were examined. Metaphor is expressed as the definition of a phenomenon or a concept with more familiar and known words (Arslan ve Bayrakçı, 2006). The study group of the research constitutes students who are studying in 5th, 6th, 7th and 8th grade in Şanlıurfa in the spring semester of 2016-2017 academic year and students who voluntarily participate in the research. The sample of the study is a convenience sample from non-probability-based sampling methods. Purposive sampling is the selection of a sample that has characteristics that will servet to the purpose of the research (Özen ve Gül, 2007). It is thought to be formed of the perceptions of the students related to Social Studies course and the concept of democracy as a reason for selection of 5th, 6th, 7th and 8th grades in the research. In the study, the data were obtained using forms containing sententes such as Democracy like this. Because The data were analyzed through descriptive analysis. Descriptive analysis is expressed as the interpretation of the data obtained according to a predetermined theme by using various data collection techniques (Özdemir, 2010). The data obtained in the study were analyzed by classifying them according to their similarities and differences. According to findings of the research, it is seen that the students who are studying in 5th, 6th, 7th and 8th classes associated democracy to the concepts such as freedom, equality and justice.

Key Words: Metaphor, Secondary School, Social Studies, Student, Democracy

TOPLUMSAL KİMLİĞİN OLUŞUMUNDA SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN ROLÜNÜN İNCELENMESİ: ORTAOKUL PROGRAMLARI (1931-32, 1938, 1949, 1962, 1970-71, 1984-85)

Arş.Gör.Dr. Emine KARASU AVCI, Kastamonu Üniversitesi, eavci@kastamonu.edu.tr
Prof.Dr. Bilgin Ünal İBRET, Kastamonu Üniversitesi, bibret@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Toplumsal kimlik, bir dilin konuşulması ya da ortak bir simgesel sistemin kullanımı ile ulaşılan ortak bilgi ve bellek olarak tanımlanmaktadır (Erkayhan, 2008). Gruplar arasında ortak bilgi ve ortak anlayışı ifade etmektedir (Bryan, 2008). İnsanlar toplumsal bir varlık olduğu için toplumla ilişki içindedirler. Toplumlar bireylerin ihtiyaçlarına cevap verirken, aynı zamanda bireylere de görevler yüklemektedir. Toplamların bu beklentileri bireylerde toplumsal bir kimlik geliştirmektedir. Toplumsal kimlik bireylerin bir yandan kendisini topluma ait hissetmesini sağlarken diğer yandan da toplum bütünlüğü ve devamlılığı açısından önemlidir. Eğitim-öğretim programları devletlerin istenilen nitelikte bireyler yetiştirmesini amaçlamaktadır. Hâlihazırdaki eğitim-öğretim programlarının ait olduğu topluma ilişkin birtakım kuralları kazandırmaya çalışması, bireylerin içinde yaşadıkları topluma uyumunu sağlayarak toplumsal bütünlüğü ve düzeni korumaya çalışması ile ilgilidir. Sosyal Bilgiler dersi sahip olduğu geniş içerik ile eğitim-öğretim programlarının bu amacını yerine getirebilecek en önemli derslerden birisidir. Bu nedenle bu çalışmada 1931-32, 1938, 1949, 1962, 1970-71 ve 1984-85 ortaokul programları Sosyal Bilgilerin içeriğini oluşturan derslerin ((Milli)Tarih, (Milli) Coğrafya, Yurt Bilgisi/Vatandaşlık Bilgileri) amaçlarının toplumsal kimliğin oluşumundaki rolü incelenmektedir. Araştırma nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma; toplum, birey ve grup davranışlarını ya da olay ve olguların nedenini, nasıldığını ve sonucunu ortaya koymayı amaçlayan araştırma yöntemidir (Seggie ve Bayyurt, 2015). Araştırma nitel araştırma türlerinden birisi olan tarihsel bir araştırmadır. Tarihsel araştırma, geçmişte meydana gelmiş bir sorunu, hareketi ya da bilgiyi yorumlamayı sağlayan araştırmadır (Wiersma ve Jurs, 2005). Araştırmada veriler doküman tekniği kullanılarak elde edilmiştir. 1931-32'den başlayarak 1984-85'e kadar yapılmış olan ortaokul programlarında Sosyal Bilgiler dersinin içeriğini oluşturan Tarih, Coğrafya ve Yurt Bilgisi derslerinin amaçları incelenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizi, bir yazılı metnin içeriğinin incelenerek sonuçların sayısal olarak ortaya konulması durumudur (Ekiz, 2013). Araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği üçgenleme tekniği kullanılarak sağlanmaya çalışılmıştır. Üçgenleme, iki veya daha fazla kişiye verilerin bağımsız olarak analiz ettirilmesi ve bulgularının karşılaştırılması durumudur (Patton, 2014). Bu çalışmada ortaokul programları Sosyal Bilgiler dersinin amaçlarında toplumsal kimlik oluşumuna ilişkin en çok üzerinde durulan konuların başında millet bilinci kazandırmak/oluşturmak; milli tarih bilinci oluşturmak; vatan bilinci kazandırmak ve toplumsal değişimlere uyum sağlamak; vatandaşlık bilinci kazandırmak, toplumsal bütünlük/uyum sağlamak, toplumsal değerler kazandırmak, hukuk kurallarına uyum sağlamak olduğu tespit edilmiştir. Ortaokul programları Sosyal Bilgiler dersinin amaçlarında toplumsal kimliğin oluşumunda en etkili dersin Yurt Bilgisi dersi olduğu, bu dersi Tarih ve Coğrafya derslerinin izlediği görülmektedir. Ortaokul programları içerisinde toplumsal kimliğin en fazla kazandırılmasının amaçlandığı program 1984 ortaokul programıdır. Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren incelenen Tarih, Coğrafya, Yurt Bilgisi/Vatandaşlık Bilgileri ve Sosyal Bilgiler öğretim programlarının ortaokul düzeyinde zaman zaman aynı amaçlar olduğu; zaman zaman ise amaçların içeriğine yeni bilgiler eklenerek geliştirildiği görülmektedir. Ortaokul programlarında toplumsal kimliğin oluşumuna ilişkin oluşan kategoriler incelendiğinde milliyetçilik; milli duyguları kazandırma, milletini sevmek, milletin özelliklerini/karakterini öğrenme gibi ifadelerle açıklanırken, 1984 ortaokul programı Milli Tarih, Milli Coğrafya ve Vatandaşlık Bilgileri derslerinin amaçlarında milliyetçiliğin ilk defa Atatürk milliyetçiliği olarak şekil aldığı tespit edilmiştir. Yurt Bilgisi dersinin millet bilinci, vatandaşlık bilinci oluşturmak ve hukuk kurallarına uyum sağlamada; Tarih dersinin milli tarih bilinci oluşturmak, toplumsal değişimlere uyum sağlamak ve ortak amaç birliği sağlamada; Coğrafya dersinin vatan bilinci oluşturmak ve toplumsal bütünlük/uyum sağlamada diğer iki derse göre daha fazla kategoriye yer verdiği görülmektedir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda öneriler belirtilmiştir.

Anahtar sözcükler: Kimlik, Öğretim Programı, Ortaokul, Toplumsal Kimlik, Sosyal Bilgiler

INVESTIGATION INTO ROLE OF SOCIAL STUDIES COURSE IN FORMATION OF SOCIAL IDENTITY: SECONDARY SCHOOL PROGRAMS (1931-32, 1938, 1949, 1962, 1970-71, 1984-85)

Res. Assist. Dr. Emine KARASU AVCI, Kastamonu University, eavci@kastamonu.edu.tr
Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET, Kastamonu University, bibret@kastamonu.edu.tr

ABSTRACT

Social identity is described as mutual knowledge and memory acquired through speaking of a common language or usage of symbolic system (Erkayhan, 2008). It represents mutual knowledge and understanding among groups (Bryan, 2008). Since humans are social beings, they are in relation with society. As societies answer needs of individual members, they assign various tasks to individuals in the meantime. These expectations of societies from individuals develop a social identity among individuals. While social identity allows individuals to feel social belonging, it is important to maintain social integration and persistence. Educational curriculums aim to raise individuals in desired qualities by governments. Efforts of current curriculums to allow individuals to gain codes of society are related with the objective of preserving integrity and order of the society in which individuals live. Social Studies course is considered one of the most substantial courses which could execute objective of curriculums with the support of its extensive content. Therefore, the present study investigated role of the courses ((National) History, (National) Geography, Civics/Citizenship) in secondary school curriculums of 1931-32, 1938, 1949, 1962, 1970-71 and 1984-85 periods, which constitute social science content, in formation of social identity. The study was a qualitative study, a research method which aims to reveal causes, motives and consequences of behaviors of society, group and individuals or incidents or phenomenon (Seggie and Bayyurt, 2015). The study was in historical form, one of the qualitative research methods. Historical research allows to interpret an issue, movement or information occurred in the past (Wiersma and Jurs, 2005). Study data was collected through document method. The objectives of History, Geography and Civics courses which constitute social science course in curriculums secondary school programs were investigated for the period between 1931-32 and 1984-85. Collected study data was analyzed through content analysis method which includes examination of content of a written article and revealing findings in numerical form (Ekiz, 2013). Validity and reliability of the study was provided by means of the triangulation method. Triangulation method prescribes that two or more researchers investigate data independently from each other and then their findings are compared with each other (Patton, 2014). In the present study, it was determined that the most frequently emphasized subject related with formation of social identity among the objectives of social science courses in curriculums of secondary school education was gaining/establishing consciousness of nation; establishing consciousness of National History; gaining consciousness of home country; adaptation to social changes; gaining citizenship consciousness; establishing social integrity/harmony; gaining social values; and observing legal codes. It was also seen with the secondary school curriculums that among the objectives of Social Studies course, the most influent course on formation of social identity was Civics course; and this was followed by History and Geography courses. Among the secondary school curriculums, the one which exerted most effort to establish social identity was 1984 secondary school curriculum. It was observed with the curriculums of History, Geography, Civics/Citizenship and Social Studies courses investigated since the beginning of the republican period that they exhibited the same objectives at the secondary school level and sometimes their objectives were developed by adding new information into the content. When categories in the secondary school curriculums, related with formation of social identity were considered, it was observed that whereas Nationalism was interpreted as gaining national sense, adoring the nation, learning characteristics of nation; and that Nationalism was given in the form of Atatürk Nationalism for the first time in the objectives of the National History, National Geography and Citizenship Courses in the 1984 secondary school curriculum. It was seen that Civics course includes more category related with establishing national consciousness, citizenship consciousness and following legal codes; History course includes more category related with establishing National History consciousness, adjusting to social changes and establishing a common purpose; and Geography course includes more category related with establishing Home Country consciousness and maintaining social integrity/harmony in comparison with other two courses. Suggestions are specified according to the study results.

Key Words: Curriculum, Identity, Secondary School, Social Identity, Social Studies

TÜRKİYE’DE DEMOKRASİ EĞİTİMİ ALANINDA YAPILAN ARAŞTIRMALARDA EĞİLİM: BİR İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMASI

Doç.Dr. Zafer KUŞ, Ahi Evran Üniversitesi, zaferkus@gmail.com
Arş.Gör. Hamza YAKAR, Ahi Evran Üniversitesi, hmzyakar@gmail.com

ÖZET

Demokrasi günümüzde hayatın her alanında uygulanmasına ihtiyaç duyulan, temel bir evrensel değer olarak görülmektedir. Demokrasinin gelecek gelecek nesillere aktarabilmesi için gelecek nesillerin yetiştirildiği yer olan aile ve eğitim kurumlarında, demokratik değerlerin öğretilmesi oldukça önemlidir. Demokratik değerler öğretilmeden, bireylerden demokratik davranışlar beklemek doğru değildir. Demokrasinin geliştirilmesi büyük ölçüde o toplumda yaşayan insanların anlayış, beceri ve tutumlarına bağlıdır. Bu anlayış, beceri ve tutumlara sahip bireylerin yetiştirilme sorumluluğu ise büyük ölçüde eğitime düşmektedir. Demokrasi eğitiminin hedefi, demokrasinin özünü oluşturan değerlerin eğitim yoluyla bireylere kazandırılması, bu değerleri özümlemelerinin sağlanmasıdır. Son yıllarda yurt dışında yapılan çok sayıda çalışmada, demokratik değerlerin kazanılmasında demokrasi eğitiminin önemi üzerinde durulmaktadır. Demokrasi eğitiminin birçok unsur bulunmaktadır. Öğrenci, öğretmen, ebeveyn, idareci, müfredat, okul kuralları, okul-aile ortamı, öğretim sürecinde kullanılan yöntem/teknik bunlardan bazılarıdır. Dolayısı ile yurt dışında bu unsurların her birine yönelik ayrı ayrı veya ilişki olanlar birlikte ele alınıp çok sayıda araştırma yapılmaktadır. Türkiye’de de özellikle son yıllarda araştırmacılar tarafından, demokrasi eğitimi alanında çok sayıda çalışma yapılmakta ve bu alan giderek önem kazanmaktadır. Demokrasi eğitimi ile ilgili farklı boyutlarda yüksek lisans ve doktora tez çalışmaları, makaleler ve bilimsel toplantılarda sunulan sözlü bildiriler yapılmaktadır. Farklı çalışma alanları ile ilişkilendirilen demokrasi eğitimi konusundaki araştırmalarda, hangi eğilimlerin öne çıktığının belirlenmesi alanyazın açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de demokrasi eğitimi alanında yapılan araştırmaları ayrı ayrı analiz edip, bu araştırmalardaki genel eğilimleri tespit etmektir. Böylece demokrasi eğitimi unsurlarından odaklanılan alanlar tespit edilip bilimsel araştırma sürecinde kullanılan metodoloji ortaya çıkarılacaktır. Bu çalışma, Türkiye’deki demokrasi eğitimi üzerine yapılmış araştırmaların sistematik olarak incelenmesine yönelik tematik içerik analizi çalışmasıdır. Tematik içerik analizi, belli bir konu üzerinde yapılmış olan araştırmaların temalar veya belli çerçeve dâhilinde, eleştirel bakış açısıyla incelenmesi ve yorumlanmasıdır. Bu sayede odaklanılan konunun bütüncül bir bakış açısıyla ve derinlemesine incelenmesi yapılır. Tematik içerik analizi ile araştırma konularının eğilimi ve öncelikli alanlarını ortaya çıkarmak mümkündür. Araştırma kapsamında demokrasi eğitimi ile ilgili tez, makale ve bildiriler incelenmiştir. Demokrasi eğitimi ile ilgili tezler, Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezinden indirilmiştir. Ulaşılan tezler, yüksek lisans ve doktora olmak üzere türlerine ayrılarak tasnif edilmiştir. Demokrasi eğitimi ile ilgili makaleler taranırken iki temel ölçüt dikkate alınmıştır. Bunlardan birincisi, çalışma alanı Türkiye olan, Türkçe yazılan ve ULAKBİM veri tabanında taranan dergilerde yayımlanan makalelerin incelenmesidir. İkincisi ise, çalışma alanı Türkiye olan, yabancı dilde yazılan ve ERIC veri tabanında taranan dergilerde yayımlanan makalelerin incelenmesidir. Demokrasi eğitimi ile ilgili bildiriler son on yılda bilimsel toplantılarda sunulan bildirileri kapsamaktadır. Araştırmaya dâhil edilecek çalışmalar belirlenirken çalışmaya konu olan örneklemenin Türkiye sınırları içerisinde olması ve Türk araştırmacılar tarafından yürütülmüş makale, tez ve bildiri çalışması olması şartları aranmıştır. Erişime açık olmayan ya da tam metnine ulaşamayan çalışmalar araştırma dışında tutulmuştur. Demokrasi eğitimi ile ilgili çalışmalar iki araştırmacı tarafından belirlenen ölçütlere göre taranarak dosyalanmıştır. Verilerin analizinde araştırmacılar tarafından bir “kontrol formu” oluşturulmuştur. Bu kontrol formunda; çalışmanın yazarı, yayın dili, yöntem, desen, veri toplama ve analiz yöntemi, örneklem büyüklüğü, araştırma konusu, çalışmanın amacı ve genel sonuç başlıkları yer almaktadır. Dosyalanan kaynaklar kontrol formuna işlenerek verilerin sınıflandırılması yapılmıştır. Demokrasi eğitiminde araştırma eğilimlerini belirlemek amacıyla kontrol formundaki ölçütlere göre veriler analiz edilmiştir. Genel eğilimlerin tespit edilmesi için veriler, istatistik programına aktarılarak analiz edilmiştir. Son olarak çalışmalardaki eğilimleri yorumlamak için veriler görselleştirilerek, grafikler halinde sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Araştırma, Demokrasi, Demokrasi Eğitimi, İçerik Analizi

TRENDS IN RESEARCHES ON DEMOCRACY EDUCATION IN TURKEY: A CONTENT ANALYSIS STUDY

Assoc. Prof. Dr. Zafer KUŞ, Ahi Evran University, zaferkus@gmail.com
Res.Assist. Hamza YAKAR, Ahi Evran University, hmzyakar@gmail.com

ABSTRACT

Democracy is regarded as a fundamental universal value that is required to be applied in every field of life today. It is very important to teach democratic values in family and educational institutions where future generations are grown so that democracy can be transferred on to future generations. It is not right to expect democratic behavior from individuals without being taught democratic values. The development of democracy is largely dependent on the understanding, skills and attitudes of people living in that society. Responsibility of raising individuals with this understanding, skills and attitudes is largely a task of education. The goal of democracy education is to ensure that the values constitute the core of democracy are brought to individuals through education, and that these values are internalized. Many studies have been carried out abroad have focused on the importance of democratic education in the acquisition of democratic values in recent years. There are many elements of democracy education. Students, teachers, parents, administrators, curriculum, school rules, school-family environment, method/technique used in the teaching process are some of them. Therefore, a number of researches are being carried out in relation to each of these elements separately or in cooperation with those are related to each other. There have been many studies in the field of democracy education by researchers especially in recent years, and this field is becoming increasingly important in Turkey. In various dimensions related to democracy education, master and doctoral thesis studies, articles and oral presentation presented at scientific meetings are made. It is important to determine which trends are coming forward in the researches on democracy education related to different study areas. The aim of this study is to analyze the researches conducted in the field of democracy education in Turkey separately and to determine the general tendencies in these researches. In this way, areas focusing on elements of democracy education will be determined and the methodology used in the scientific research process will be revealed. This study is a thematic content analysis study for the systematic study of the researches on democracy education in Turkey. Thematic content analysis is a critical review and interpretation of researches on a specific topic within the themes or within a certain framework. In this way, the focused subject is examined with a holistic view and in-depth. With the thematic content analysis, it is possible to reveal the trends and priority areas of research topics. In the scope of the research, thesis, articles and presentation about democracy education were examined. The theses on democracy education were downloaded from The National Council of Higher Education Thesis Center. The theses are classified according to the types of masters and doctorates. When examining the articles on democracy education, two basic criteria were taken into account. The first of these is the examination of the published articles in the journals whose study area is in Turkey, written in Turkish and which are scanned in the ULAKBİM database. The second is to examine the articles published in the journals whose work is in Turkey, written in foreign languages, and scanned in the ERIC database. The presentations on democracy education include papers presented at scientific meetings in the last decade. Studies that are not open to access or can not be reached full text are excluded from the research. Studies related to democracy education were filed according to the criteria determined by two researchers. In the analysis of the data, a control form was created by the researchers. There are titles like article, study language, method, data collection and analysis method, sample size, research topic, purpose of study and general conclusions in this control form. Recording filed sources in the control form, classification of the data has been done. The data were analyzed according to the criteria in the control form to determine the research trends in democracy education. In order to determine general trends, data were analyzed by transferring to the statistical program. Finally, the data will be presented in graphs by visualizing to interpret trends in the study.

Key Words: Araştırma, Demokrasi, Demokrasi Eğitimi, İçerik Analizi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KONTROL ODAKLARI İLE SİYASAL KATILIMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yrd.Doç.Dr. Ayşegül TURAL, Bartın Üniversitesi, atural@bartin.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Fadime SEÇGİN, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, fadime.secgin@gop.edu.tr

ÖZET

Sosyal bilgiler programının önemli amaçlarından birisi yaşadığı toplumun ve dünyanın bir parçası olarak kendine güvenen, topluma katkıda bulunabilme bilincine sahip, toplumsal olaylara ilgi duyan, sorunların farkında olan, gerektiğinde hem kendileri hem de başkalarının iyiliği için harekete geçebilen, hem sosyal hem de siyasal yönü olan aktif katılımcı bireyler yetiştirmektir. Sosyal bilgiler, öğrencilerin aktif vatandaşlar olmalarına imkân tanıyan, katılımcı beceriler geliştirdikleri ve siyasi sisteme yönelik çeşitli görüşler oluşturdıkları bir ders olarak görülmektedir. Bu bağlamda katılımcı sosyal bir birey olabilmek, günümüzde çağdaş eğitimden beklenen en temel amaçlardan biridir. Sosyal bir birey olma yolunda kişinin kendini tanıması, karşılaştığı durum ve olayları yorumlarken sahip olduğu tavır ve inançları oldukça değerlidir. Bu nedenle bireyin kendisini ve karşılaştığı olumlu ya da olumsuz durumları nasıl karşıladığı, olaylarla ilgili kontrol kaynağını algılaması ve doğru şekilde yorumlaması konusunda ileri sürülen önemli kavramlardan birisi kontrol odağı kavramıdır. Kontrol odağı kavramı en temelde, bireylerin karşılaşılan olumlu ya da olumsuz bir durumu yorumlarken kendilerini ve çevrelerini değerlendirmedeki baskın inançlarıdır. Bu inançlar ise karşılaşılan durumların nedenlerini ele alırken ve sonuçlarını değerlendirirken açığa çıkmaktadır. Bireylerin olayları değerlendirirken bağlı oldukları inançları ile ortaya çıkan Kontrol Odağı kavramı, iç kontrol ve dış kontrol olarak iki ana grupta değerlendirilmektedir. Bireyler karşılaştıkları durumları yorumlarken olayın neden ya da sonucunda kendi içsel özellik ya da alışkanlıklarının etkili olduğunu düşündükleri takdirde ‘İç Kontrol Odaklı’, çevrelerinden kaynaklandığını veya kadar, şans gibi bireylerin etkisi dışında ortaya çıkan durumlarla şekillendiğini düşündükleri takdirde ise ‘Dış Kontrol Odaklı’ olarak nitelendirilmektedirler. Günümüzde bireylerden beklenen toplumsal bilinç ve duyarlılıklarının yüksek olmasıdır. Bireyler çevrelerine duyarlı ve sosyal olursa, sosyal ve siyasal katılımlarının gelişeceği, demokrasi bilinci ve demokratik tutumlarının olumlu etkileneceği, etkin ve aktif vatandaş bilincine sahip olacakları düşünülmektedir. Bu çalışmada Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının sahip oldukları kontrol odakları ile siyasal katılımları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu amaçla öncelikle öğretmen adaylarının kontrol odakları ve siyasal katılım düzeyleri belirlenecek ve aralarındaki ilişki incelenecektir. Çalışmada Rotter (1966) tarafından geliştirilen ve Türkçe’ye uyarlaması Dağ (1991) tarafından yapılan “Rotterin İç-Dış Kontrol Odağı Ölçeği” ile Çuhadar (2006) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencilerinin Siyasal Katılımcılık Anketi”nden yararlanılmıştır. Rotter tarafından geliştirilen Denetim Odağı Ölçeği iki seçenekli durumların verildiği bir ölçektir. Ölçek maddelerinde doğru-yanlış diye bir durum yoktur. Bireyler hangi seçeneği kendilerine yakın buluyor ise onu işaretleyecektir. Verilen her iki ifadeden yalnızca biri seçilip işaretlenecek şekilde ölçek tasarlanmıştır. Çuhadar’a ait olan Siyasal Katılım Anketi ise bireylerin siyasal katılımcılık düzeylerini belirlemeye dönük ifadelerden oluşmaktadır. Her bir ifadeye ilişkin ‘Her zaman-Hiçbir zaman’ şeklinde beşli likert tipinde seçenekler bulunmaktadır. Öğretmen adaylarının kendilerine en yakın olan seçenekleri işaretlemeleri sonrasında siyasal katılım düzeyleri ortaya çıkacaktır. Bu çalışmada Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kontrol odakları ile Siyasal Katılımları arasındaki ilişkiyi belirleyebilmek amacı ile İlişkisel Tarama Modeli uygun yöntem olarak seçilmiştir. Bu yönüyle araştırma betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinde Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programı 1-4. sınıf düzeyinde halen öğrenimlerine devam eden Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları oluşturmaktadır. Araştırma süresince gönüllülük ilkesi temel alınmıştır. Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının katılımı ile elde edilen bulgular SPSS Analiz programı aracılığı ile analiz edilecektir. Araştırma süreci devam ettikenden sonuçlara tam metinde yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Kontrol Odağı, Siyasal Katılım, Sosyal Bilgiler

THE RELATIONSHIP BETWEEN LOCUS OF CONTROL AND POLITICAL PARTICIPATIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES

Assist. Prof. Dr. Ayşegül TURAL, Bartın University, atural@bartin.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Fadime SEÇGİN, Gaziosmanpaşa University, fadime.secgin@gop.edu.tr

ABSTRACT

One of the important aims of the social studies program is to train individuals who are confident as a part of the world and the society they live in, have the consciousness of being able to contribute, are interest in social events, are aware of the problems, can act for the good of themselves and others when necessary, are active participant with both social and political orientation. Social studies is seen as a lesson in which students have the opportunity to become active citizens, develop participatory skills, and formulate various views on the political system. In this context, being a participatory social person is one of the most basic aims expected from contemporary education today. In order to become a social individual self-knowledge of the person and their attitudes and beliefs in interpreting situations and events are very valuable. For this reason, one of the important concepts proposed by the individual about how he or she responds to the positive and negative situations it faces, and how it interprets and correctly interprets the source of control over events is the concept of locus of control. The concept of locus of control is primarily the dominant beliefs of individuals and their environment in interpreting a positive or negative situation. These beliefs come into play when considering the causes of the situations and evaluating their results. The concept of locus of control, which emerges from the belief that individuals are connected when evaluating events, is evaluated in two main groups as internal locus of control and external locus of control. They are characterized as “Internal Locus of Control”, if they think that their innate traits or habits are influential in the cause or consequence of the incident, they are characterized as “External Locus of Control” if they think that the event originated from their surroundings or that they were shaped by situations other than the effects of individuals such as fate or luck when interpreting the situations they meet. Today, expected from the individuals, their social consciousness and sensitivity is high. If individuals are sensitive to their environment and are social, it thinks that developing their social and political participation, affected positively their democratic conscious and democratic attitudes, having effective and active citizen consciousness. In this research, it is aimed to reveal the relationship between the locus of control of social studies teacher candidates and their political participation. For this purpose, firstly the locus of control and political participation levels of the teacher candidates will be determined and the relationship between them will be examined. Rotter Internal-External Locus of Control Scale developed by Rotter (1966) and adapted to Turkish by Dağ (1991) and The Questionnaire of Political Participation of University Students developed by Çuhadar (2006) were used in the research. The Locus of Control Scale developed by Rotter is a measure of two alternative situations. There is no right or wrong in the scales. Individuals will mark which option is closest to them. The scale is designed so that only one of the given expressions can be selected and marked. The Questionnaire of Political Participation, which belongs to Çuhadar, consists of expressions aimed at determining the political participation levels of the individuals. For each expression there are options like “always-never” five-point Likert type in the form. The levels of political participation will emerge after teacher candidates mark the closest options to them. In this research, Relational Search Model was chosen as an appropriate method with the aim of determining the relationship between the locus of control and Political Participation of Social Studies Teacher Candidates. In this respect, research is a descriptive study. The working group of the research is 1st-4th grade Social Studies Teacher Candidates who continue their education at a state university. During the research, volunteerism was taken as the basis. Findings obtained with the participation of Social Studies Teacher Candidates will be analyzed through the SPSS Analysis program. As the research process continues, the results will be included in the full text.

Key Words: Kontrol Odağı, Siyasal Katılım, Sosyal Bilgiler

MÜLTECİ SORUNUNUN BUGÜNÜ VE GELECEĞİ BAĞLAMINDA SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN İŞLEVSELLİĞİ

Doç.Dr. Arife Figen ERSOY, Anadolu Üniversitesi, arifee@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Uğur GEZER, Anadolu Üniversitesi, ugezer@anadolu.edu.tr

ÖZET

Yakın coğrafyamızda yaşanan siyasi gelişmeler bir takım sosyal problemler doğurmuş ve yüzbinlerce insanın can ve mal güvenliğini tehdit eder bir duruma gelmiştir. Henüz sürdürülebilir ve kesin çözüme kavuşturulamayan bu siyasal ve sosyal problemlerden biri de mülteci sorunudur. Mülteci sorunu son zamanlarda sadece ülkemiz için değil, gelişmiş birçok ülke için büyük bir sorun haline gelmiştir. 1951 yılında imzalanan Cenevre Sözleşmesi'nin 1. maddesinde yer alan tanıma göre mülteci; ırkı, dini, milliyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden kendi ülkesinin dışında bulunan ve kendi ülkesinin korumasından yararlanamayan, kendi ülkesine zulüm göreceği korkusuyla dönemeyen veya dönmek istemeyen; herhangi bir milliyete tabiiyeti yoksa ırkı, dini, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı daha önce yaşadığı ülkeye geri dönemeyen veya dönmek istemeyen kişi olarak tanımlanmaktadır. Türkiye yaklaşık 3,5 milyon mülteci nüfusuyla, son yıllarda en çok iltica edilen ülkeler arasında yer almaktadır. Bu nedenle, Türkiye'nin mülteci sorununa ilişkin etkili siyasi ve sosyal politikalar geliştirmesi ve bu konudaki araştırmaları desteklemesi Türkiye'nin geleceğine yönelik olumsuz riskleri belirleyip gerekli önlemleri alması açısından önem taşımaktadır. Mülteciliğin sorun olarak ortaya çıkmasındaki temel sebeplerden biri, mültecilerin iltica ettiği ülkelerde sosyal bir birey olarak sağlıklı bir şekilde topluma karışamamaları ve etrafında gelişen toplumsal olaylara uyum sağlayamamalarıdır. Onların toplumla uyumlu bir şekilde yaşamlarını sürdürebilmelerinde eğitimin önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Eğitim, mülteci çocukların temel haklarından biri olmasının yanı sıra aynı zamanda mülteci çocukların sosyalleşme ve toplumla kaynaşmasındaki önemli unsurlardan biridir. Eğitimci ve okul çevresi, mülteci ve göçmen çocukların sosyalizasyonunda ve kültürlenme süreçlerinde anahtar bir görev üstlenmektedir. Ayrıca, araştırmalar okulların, mülteci çocukların aidiyet duygularını geliştirmek, sosyal ve duygusal yapılarına, gelişimlerine ve kişiliklerine katkıda bulunmak için etkili olabileceğini göstermektedir. Eğitim süreçlerinde farklı derslerde göç ve mülteci olgusuna değinilmekte, bu göçlerin sosyal, siyasal ve ekonomik etkileri ele alınmaktadır. Disiplinlerarası yapısı, temelinde toplumsal yaşam ve bireyi konu edinmesi,, vatandaş yetiştirme amacı taşıması ve içeriğinde göç ve mülteci olgusunun yer alması nedeniyle sosyal bilgiler dersi mülteci sorununu ele almada diğer derslerden bir adım daha ön plana çıkmaktadır. Sosyal bilgiler dersi, Türkiye'de sayısı 3,5 milyonu bulan mültecilerin topluma uyumunda anahtar rol oynamaktadır. Türkiye'de mültecilerin sosyal uyumunun güçlendirilmesi, kültürlerarası diyalogun geliştirilmesi, toplumsal huzur ve barışın sağlanması demokrasi ve insan haklarının geliştirilmesi açısından sosyal bilgiler dersi katkı sağlayabilir. Çünkü sosyal bilgiler dersi, demokrasi ve insan hakları, kültürlerarası eğitim, çatışma çözümü ve barış eğitimi, küresel eğitim gibi birçok öğretim alanını barındıran bir özelliğe sahiptir. Sosyal bilgiler öğretmen adayları, ilerleyen yıllarda, öğretmenlik mesleğine başladıklarında sınıflarında mülteci çocuklarla karşılaşacaklardır. Bu nedenle onların mülteci sorununun farkında olmaları, sosyal bilgiler eğitimi aracılığıyla mülteci çocukları topluma kazandırma konusunda farkındalık kazanmaları ve sosyal bilgiler öğretimini bu bağlamda geliştirmeleri önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının, mültecilerin toplumla bütünleşmesinde ve onların eğitiminde sosyal bilgiler dersinin işlevselliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme göre belirlenmiştir. Katılımcıların belirlenmesindeki ölçütler; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersini almış ve Öğretmenlik Uygulaması dersini alıyor olması, uygulama okullarındaki sınıflarında en az bir mülteci öğrencinin bulunması şeklindedir. Bu ölçütler doğrultusunda belirlenen katılımcılardan yarı yapılandırılmış görüşme ile veriler toplanacak ve analiz edilecektir. Öğretmen adayları sosyal bilgiler öğretim programı ve öğretim uygulamalarını yeterliğine ilişkin görüş belirtebilir ve geliştirilmesine yönelik öneriler sunulabilir.

Anahtar sözcükler: Mülteci, Mülteci Sorunu, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

THE ROLE OF THE SOCIAL STUDIES COURSE IN THE CONTEXT OF THE PRESENT AND FUTURE OF THE REFUGEE PROBLEM

Assoc. Prof. Dr. Arife Figen ERSOY, Anadolu University, arifee@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Uğur GEZER, Anadolu University, ugezer@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

The political developments happening in our region have led to various social problems, and threatened the safety of hundreds of thousands of people. One of these political and social problems, for which a sustainable and exact solution could not be found, is the refugees. The issue of refugees has become a major problem not only for our country, but also for many countries. According to the definition provided in Article 1 of the Geneva Convention signed in 1951, refugees are individuals who are outside their home country because of their race, religion, nationality, affiliation with a certain group or political views, cannot benefit from the protection of their home country, cannot or do not want to go back with the fear that they will be oppressed; and, if do not have a nationality, cannot or do not want to go back to the country they used to live in because of their race, religion, affiliation with a certain group or political views. With a refugee population of 3.5 million people, Turkey is among the countries that have taken the highest number of refugees in recent years. For this reason, Turkey needs to develop effective political and social policies related to the refugee problem, and support the research studies in this regard so that the negative risks for the future of Turkey can be determined and necessary precautions be taken. One of the primary reasons why being a refugee becomes a problem is that refugees cannot join the society as social individuals and cannot adapt to the social events happening around them in the countries in which they seek asylum. Education can be said to have an important place for them to live in harmony with the society. In addition to being a basic right for refugee children, education is also one of the important elements in their socialisation and integration to the society. Educators and the school environment play a key role in the socialisation and acculturation processes of refugee and immigrant children. Besides, studies show that schools can be effective in developing a sense of belonging in refugee children, and contributing to their social and affective structures, development and personality. The phenomena of immigration and refugees are mentioned, and the social, political and economic results of these issues are discussed in different courses across the educational processes. The social studies course comes to the fore in addressing the refugee problem among other courses because it has an interdisciplinary structure, focuses on social life and the individual, aims to educate citizens, and includes immigration and the refugee problem in its contents. It plays a key role in the social adaptation of the refugees whose number reaches up to 3.5 million in Turkey. It can make a contribution in terms of strengthening the socialisation of the refugees in Turkey, developing intercultural dialogue, ensuring social peace, and improving democracy and human rights. This is because the social studies course has a characteristic that includes many areas of education such as democracy and human rights, intercultural education, conflict resolution, peace education, and global education. Social studies teacher candidates will encounter refugee children in their classes when they start the profession in the following years. Therefore, it is of great significance that they are aware of the refugee problem, gain awareness about introducing refugee children into the society, and improve social studies instruction in this respect. The aim of this study is to reveal the views of social studies teacher candidates on the role of the social studies course in the social integration of refugees and their education. In this study was adopted the qualitative research approach. The participants were selected based on criterion sampling that is a purposive sampling method. The criteria used in the selection of the participants included having taken the course School Experience and taking the course School Practice for social studies teacher candidates, and having at least one refugee child in their classes at the practicum school. The data will be gathered from the participants selected based on these criteria through semi-structured interviews, and be analysed afterwards. The social studies teacher candidates can state views about the social studies curriculum and the effectiveness of instructional activities, and offer suggestions for the improvement of the curriculum.

Key Words: Refugees, Refugees Problem, Social Studies, Teacher Candidates

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KUT'ÜL AMARE SAVAŞINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA ANALİZİ

Öğretmen Dr. Celal MUTLUER, cllmtlr@hotmail.com

ÖZET

Tarih dersleri, eğitim ve öğretimin mihver derslerindendir (Candan ve Koçer, 2013). Dünyanın neresinde olursa olsun her ülke, kendi eğitim sisteminin elverdiği ölçüde tarih dersini belli amaçlar doğrultusunda işlemeye ve geliştirmeye çalışır. Geçmişten kaçmanın olanaksız olduğu günümüzde insanın dünyanın bugünkü hali ve şartları ile değişik toplumları, günümüz ile geçmiş arasındaki bağlantıları iyi bir şekilde anlamaları için geçmişi en iyi şekilde öğrenmeleri gerekmektedir (Dinç, 2006). Tarih eğitimi sürecinde edinilen bilgilerin pekiştirilmesi, bilgilerin kullanılması ile mümkün hale gelir. Bunun için bireyin edindiği bilgileri kavramlara dönüştürmesi gerekir. Öğretimi yapılan alan ilgili temel kavramların bilinmemesi durumunda sağlıklı öğrenmelerin oluşması mümkün değildir (Demircioğlu, 2010). Tarihsel olayların belli kavramlarla ifade edilmesi zorunluluğu, onların içerdikleri düşüncüyü kavrayabilmenin ilk şartı olarak görülmektedir (Candan, 2009). Tarih derslerinde geçmişin ve bu günün öğrenilebilmesi için, tarihle ilgili temel kavramların bilinmesi zorunludur. Bu çerçevede, öğrencilerin tarihsel düşünce ve anlayışlarının şekillenmesi ve gelişmesinde tarihi kavramlar belirleyici rol oynar (Akinoğlu ve Arslan, 2007). Dilek'e (2007) göre kavramsal anlama tarih derslerinde üzerinde en çok durulması gereken noktalardan birisi olarak belirtilmiştir. Bu çalışmanın amacı; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kut'ül amare savaşına ilişkin algılarını metafor analizi yoluyla incelemektir. Araştırma verileri sosyal bilgiler programına devam eden 150 (1., 2. 3. ve 4. sınıf) öğretmen adaylarından toplanmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış açık uçlu soru formu aracılığıyla toplanmıştır. Katılımcılardan "Kut'ül Amare savaşı.... gibidir. Çünkü" ifadesini metafor kullanarak doldurmaları istenmiştir. Katılımcıların Kut'ül amare savaşı kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar ve mantıksal dayanakları araştırmanın temel veri kaynağını oluşturmuştur. Öğretmen adaylarından elde edilen bu verilerin çözümlemesinde betimsel analiz ve içerik analizi tekniği birlikte kullanılmıştır. Üretilen tüm metaforlar ve gerekçeleri incelenerek ortak özellikleri tespit edilmiş ve bunları temsil edebileceği düşünülen temalar oluşturulmuştur. Elde edilen veriler ışığında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kutül amare savaşı kavramına ilişkin 61 geçerli metafor geliştirdikleri anlaşılmıştır. Bu metaforlar 6 tema çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bunlar; "kazanılan büyük zafer olarak kutül amare savaşı", "bağımsız yaşama arzusu olarak kut'ül amare savaşı", "mücadele olarak kut'ül amare savaşı", "geçmişin bilgisi olarak kut'ül amare savaşı", "yıkım olarak kut'ül amare savaşı", "umut olarak kut'ül amare savaşı" dır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Kut'ül Amare savaşı kavramına yönelik ürettikleri metaforların "kazanılan büyük zafer" teması altında yoğunlaştığı görülmüştür. Araştırmaya katılan 143 öğretmen adayından 46'sı ürettiği 15 metafor ile kutül amare savaşını kazanılan büyük zafer olarak gördüğünü ifade etmiştir. Kazanılan büyük zafer olarak kutül amare teması altında en çok zafer (%9,7) metaforu üretilmiştir. Mücadele olarak Kut'ül Amare savaşı teması metafor sayısı bakımından ikinci sıradadır. Sosyal bilgiler öğretmen adayları tarafından oluşturulan, kaplan, futbol maçı, boksör, para, ekmek, yıldız, hayat, araba yarışı, kılıç, sınav, deniz ve survivor metaforları ve açıklamalarından Kut'ül Amare savaşının mücadele olduğu ortaya çıkmaktadır. Bağımsız yaşama arzusu olarak Kut'ül Amare savaşı temasını sosyal bilgiler öğretmen adayları, kurt, Çanakkale, bayrak, vatan, ezan, nefes, istiklal savaşı ve Türk askeri metaforlarıyla açıklamıştır. Öğretmen adaylarının metaforlar ile ilgili açıklamaları dikkatlice incelendiğinde Kut'ül Amare savaşının bağımsız yaşamak için önemli olduğu anlaşılmaktadır. Çalışma bulgularına göre geliştirilen metaforların %16,4'i geçmişin bilgisi olarak Kut'ül Amare teması ile ilgilidir. Sosyal bilgiler öğretmen adayları, ders kitabı, tozlu raf, yaşlı insan, antika araba, sandık, sahaf, dikiz aynası, mektup, hikâye ve masal metaforları ile Kut'ül Amare savaşının geçmişin bilgisi olduğuna vurgu yapmıştır. Sosyal bilgiler öğretmen adayları tarafından yıkım olarak Kut'ül Amare savaşı kategorisinde; deprem, ölüm, kan, kazma, dozer, ateş, karanlık ve kesilmiş sakal metaforları üretilmiştir. Öğretmen adayları tarafından üretilen bu metafor ve gerekçelerden Kut'ül Amare savaşını yıkım ile ilişkilendirdikleri söylenebilir. Çalışmada dikkat çeken bir diğer sonuç ise sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Kut'ül Amare savaşını umut olarak açıklamasıdır. Öğretmen adayları Kut'ül Amare savaşını, dolunay, umut ışığı, gökyüzü, rüya, susuzluk, hastalığı yenme, maçın ilk dakikaları ve bahar metaforları ile açıklayarak Kut'ül Amare savaşını umutun bir parçası olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının ağırlıklı olarak bu temaya ilişkin metafor oluşturmuş olmaları, onların Kut'ül Amare savaşını kazanılan büyük bir zafer olarak gördüklerinin sonucudur. Kullanılan metaforların fazlalığı ve metaforların birbirinden farklı olması öğrencilerin kut'ül amare savaşı kavramına ilişkin algısının gelişmiş olduğunun bir sonucudur. Kut'ül Amare savaşı üzerine her hangi bir metafor araştırması yapılmamış olmaması, bu araştırma bulgularının benzer başka bir araştırma sonuçları ile karşılaştırılamamasına sebep olmuştur. Bu bakımdan ileride Kut'ül Amare savaşı ile ilgili metafor çalışmalarının sayısında artış olduğunda, çalışmaların sonuçları bir birleriyle karşılaştırılabilir ve sağlıklı değerlendirmeler yapılabilir.

Anahtar sözcükler: Metafor, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı, Kut'ül Amare Savaşı

THE ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES PERCEPTION OF KUTÜL AMARE WAR BY METAPHORS

Teacher Dr. Celal MUTLUER, cllmtlr@hotmail.com

ABSTRACT

History course is the basis of education system. (Candan ve Koçer, 2013). In every part of the world all the nations try their best to teach and develop their history courses as much as they can. Considering the fact that it is impossible to escape from our history, in order to understand today's World and different societies and the connections between the past and the present, it is necessary to learn the history ideally. (Dinç, 2006) The reinforcement of history knowledge during the history education, only becomes possible by practicing and using this knowledge. Without the accusation of basic concepts in the related field there is no chance of sound learning. (Demircioğlu, 2010) The obligation of expressing the history events within the specific concepts is the initial condition to comprehend the idea beneath. To learn the past and the present in history courses it is necessary to know the basic concepts. In this frame for the development and shaping of the learners' historical understanding and thoughts, historical concepts plays an important role. (Akınoğlu ve Arslan, 2007). According to Dilek (2007) conceptual understanding is one of the most important focus point in history courses. The purpose of this study is to analyse the perceptions of the social studies teacher candidates about kutül amare war through the analysis of metaphors. The data of the research were collected from 150 teacher candidates(1.2.3. and 4. grades) who continue in their social studies program. The participants were asked to answer questions such as "Kutül Amare war is like Because" by using metaphors. These metaphors they produced and their logical bases formed the basic data source of the research. While resolving the data collected from the candidates, descriptive analysis and content analysis techniques were used. All the metaphors produced and their reasons were analysed, their common qualities were identified and the themes which are thought as the representatives of those metaphors were formed. In the light of the data obtained it is understood that social studies teacher candidates could produce 61 valid metaphors about kutül amare war. These metaphors were evaluated within 6 themes. Those are; "kutül amare war as a big victory won" "kutül amare war as a desire to live independently" "kutül amare war as a struggle" "kutül amare war as the history information" "kutül amare war as a demolition" "kutül amare war as a hope". It is seen that metaphors produced by prospective social science teachers about the term "Kutül Amare" have intensified under the theme 'big victory'. 46 prospective teachers out of 143 have expressed that they see Kutül Amare as big victory. The theme 'victory' has constituted % 9.7 of all. Constituting metaphors related to this theme is the result of seeing Kutül Amare as big victory. The excessive and diversive use of metaphors is the result of students' having an enhanced cognition about kutül amare war. Not conducting a study on the Siege of Kutül Amare causes not to compare this study's findings with other study results. From this perspective, when there is increase in the number of metaphors about the Siege of Kutül Amare, the results of those studies can be compared to each other and evaluated effectively.

Key Words: Kutül Amare War, Social Sciences Teacher Candidate, Metaphors

İLKÖĞRETİM 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNE GÖRE MÜLTECİLİK VE ONLARIN MÜLTECİLİĞE BAKIŞ AÇISI: MEDYA ETKİSİ

Doktora Öğrencisi Deniz YÜCEER, Sakarya Üniversitesi, yr.deniz@hotmail.com
Doç.Dr. Sevgi COŞKUN KESKİN, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, scoskun@sakarya.edu.tr
Öğretmen Güneş BAYRAK KILINÇ, Veysel Karani İmam Hatip Ortaokulu, gunesbayrak@gmail.com

ÖZET

Medya, bilgi aktarımını sağlayan, bireylere olayları farklı boyutlarıyla sunan en etkili araçlardan birisidir ve bugün gelinen noktada bireyler üzerindeki etkisi de yadsınamaz düzeydedir. Bu etki, medyanın amacına ve olaylara bakış açısına göre olumlu veya olumsuz olabilmekte ve bireylerin olayları algılayışını, düşünce ve duygularını belli bir yöne kaydırmaktadır. Medyanın bu özelliği dikkate alındığında ülkemiz açısından vaktinin çoğunu televizyon önünde geçiren ya da sosyal medyayı aktif kullanan çocukların ne ölçüde etkiye maruz kaldıkları değerlendirilmelidir. Bu çalışma ile medyada önemli bir gündem maddesi haline gelmiş olan mültecilik olgusu ve bu olguya çocukların bakış açısı medyanın etkisi ile birlikte ele alınmakta; medyanın çocuğun duygu ve düşüncesi üzerinde nasıl bir değişime yol açtığı gözlenmeye çalışılmaktadır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim/fenomonoloji kullanılmıştır. Olgubilim/fenomonoloji deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir. Bu olgularla günlük yaşantımızda çeşitli biçimlerde karşılaşabiliriz. Ancak bu tanışıklık, olguları tam olarak anladığımız anlamına gelmez. Bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgubilim/fenomonoloji uygun bir araştırma zeminini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 78). Bu paralelde ilköğretim 7. Sınıf öğrencilerin medya etkisiyle mültecilik olgusuna bakışını daha açık hale getirmek amacıyla olgubilim/fenomonoloji deseni başvurulmuştur. Katılımcı grubu 31 kişilik 7. Sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Bu grubun seçiminde araştırmacılardan birinin kendi sınıfında uygulama yapma olanağının daha kolay olması nedeniyle kolay ulaşılabilir durum örneklemesi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak da sınıf içinde uygulanan etkinlikler ve mektuplar, yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Uygulanan ilk etkinlikte öğrencilere medyada yer alan ‘Suriyeli mülteciler kiralari üçe katladı, İşsizliğe Suriyeli mülteci darbesi ve Suriyeli mülteciler 4 ilde fiyatları uçurdu’ şeklindeki olumsuz haberlerin bulunduğu kâğıtlar dağıtılmış, onlardan bu haberleri incelemeleri ve seçtikleri bir yetkiliye mülteci sorunu ile ilgilenmelerini isteyen gerekçeli mektuplar yazmaları istenmiştir. 2. etkinlikte de onlara mültecilerin yaşadıkları olumsuz durumları anlatan haber ve görüntülerden oluşan bir video izlettirilmiş ve yeniden mülteci sorunu ile ilgili olarak seçtikleri bir yetkiliye mektup yazmaları sağlanmıştır. Olumlu ve olumsuz haberlere dayalı etkinliklerin ardından yazılan her iki mektup karşılaştırmalı ve eş zamanlı olarak incelenmiştir. Son olarak da belirlenen 15 öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapıp kayıt altına alınmış ve yazıya dökülmüştür. Araştırma sonucunda, öğrencilerin ilk etkinlikteki olumsuz haberlerin etkisiyle özellikle şikâyet odaklı mektuplar yazdıkları; işsizlik, kira artışı, nüfus artışı, kavga, tehdit, korku, hakların kısıtlanması, sınavsız eğitim hakkı gibi düşünceler ifade ettikleri; çözüm odaklı olarak Suriye’de tampon bölge kurma, Suriye’de tehditlerin yok edilmesi, Esad rejiminin kaldırılması, mültecilerin Avrupa’ya gönderilmesi, onlar için alınan paraların Avrupa’ya geri verilmesi, mülteci sayılarının sınırlandırılması, sınırda sabıka kaydına bakılması, daha fazla iş yeri açılması, mültecilerin eğitim, barınma gibi genel ihtiyaçlarının karşılanması gibi öneriler sundukları, 2. Etkinlikte de olumlu haberlerin etkisiyle çözüm odaklı mektupların yazımında artış olduğu, ilk etkinlikteki Suriye’de tampon bölge kurma, ülkeden gönderme, sabıka kaydı gibi benzer önerilerin dile getirdikleri; özellikle yardım konusunun üzerine daha fazla odaklandıkları, dolayısıyla 2. etkinlik sonrası öğrencilerin fikirlerinde belli ölçüde olumluya dönüş olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda da öğrencilerin çoğunluğunun mültecilere karşı hissettikleri olumsuz duygu ve düşüncelerin 2. Etkinlik olan video etkinliğinden sonra olumluya döndüğü, onları önceki duygu ve düşünceleriyle değerlendirmedikleri görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Mülteci Sorunu, Mültecilik, Medya Etkisi

REFUGEE FOR 7 TH GRADE STUDENTS OF ELEMENTARY SCHOOL AND THEIR REFUGEE OVERVIEW: MEDIA EFFECT

PhD Student Deniz YÜCEER, Sakarya University, yr.deniz@hotmail.com

Assoc. Prof. Dr. Sevgi COŞKUN KESKİN, Sakarya University, scoskun@sakarya.edu.tr

Teacher Güneş BAYRAK KILINÇ, Ministry of National Education, gunesbayrak@gmail.com

ABSTRACT

The media is one of the most effective tool that provides information transfer, presents events to individuals in different dimensions and its influence on the individual is undeniable at the point reached today. This effect can be positive or negative according to the purpose of the media and the viewpoint to events and shifts the perception of the individuals, their thoughts and feelings to a certain direction. Considering this feature of the media, it should be assessed to what extend are affected children who spend most of their time in front of television or actively use social media in terms of our country. With this study, the refugee phenomenon that has become an important agenda item in the media and the point of view of the children to this phenomenon was taken together with the effect of the media; was tried to observe the media influence in emotions and thoughts of children. In this study it was used phenomenology as qualitative research design. The phenomenology focuses on phenomena that we are aware of but do not have an in-depth and detailed understanding. In the world we live in can emerge in various forms such as events, experiences, perceptions, orientations, concepts and situations. With these phenomena, we can encounter various forms in our everyday life. Phenomenology for studies aiming to investigate phenomena that not completely unfamiliar to us and we can not fully understand at the same time forms the appropriate research space (Yıldırım and Şimşek, 2013: 78). In parallel with this, it were referred to design of phenomenology in order to clarify the 7th grade students' wiew to refuge phenomena in elementary school with effect of media. The group of participants consists of 31 students in 7th grade. Easily accessible case sampling was used in this group selection because it is easier for one of the researchers to practice in their class. As data collection tool, activities and letters applied in the classroom, semi-structured interview forms were used. In the first activity, it was distributed to the students the papers containing the negative news of Syrian refugees have tripled the rent, Syrian refugee strike on unemployment and Syrian refugees have flown the price in 4 province. It was asked that they review the news and write the reasoned letter asking to deal with the refugee issue to an elected authority. In the second activity, it was shown a video of news and images describing the negative situations of the refugees and provided to write a letter about refugee issue to an elected authority again. Written two letterswere compared and analyzed simultaneously after activities based on positive and negative news. Finally, semi-structured interviews with elected 15 students were made and recorded and written. As a result of the research, it was determined that students wrote especially complaint-oriented letters under the influence of negative news in the first activity; they expressed thoughts such as unemployment, rent increase, population increase, fighting, threat, fear, restriction of rights, education right without examination; offered the solution proposal such as establishing a buffer zone in Syria, destruction of threats in Syria, abolition of the Assad regime, dismissal of refugees to Europe, repayment of the money received for them to Europe, the restriction of refugee numbers, looking at the criminal record at the border, the opening of more businesses, meeting the general needs of refugees like education, shelter, the writing of solution-focused letters were increased with the effect of positive news in second activity, similar proposals in the first activity were expressed like establishing a buffer zone in Syria, sending from the country ,the crimial record, especially more focused on the help topic so the students opinions turned to positive in a certain level after the second activity. As a result of semi-structured interviews made with students it was determined that the negative feelings and thoughts of the majority of the students towards the refugees are positive after video activity which was the second activity, they did not evaluate them with their previous feelings and thoughts.

Key Words: Refugee, Refugee Problem, Media Influence

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇOKKÜLTÜRLÜ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ: KÜTAHYA ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Döndü ÖZDEMİR ÖZDEN, Dumlupınar Üniversitesi, donduozdemir@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Yıldırım KARADAĞ, Dumlupınar Üniversitesi, yildiray.karadag@ogr.dpu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Elif ÇETİN, Dumlupınar Üniversitesi, elifcetin28@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Fatma Özge BAYRAM, Dumlupınar Üniversitesi, f.ozgebayram@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Veli ÇAM, Dumlupınar Üniversitesi, veli.cam033@gmail.com

ÖZET

Çokkültürlülük, ırk, etnik yapı, dil, din, sosyal sınıf, eğitim, cinsiyet, yaş ve diğer kültürel farklılıklar temelinde birlik idealine dayanan bir kavramdır. Genel olarak bir toplumdaki farklılıkları önyargısız biçimde kabul etmeyi ve tüm kültür ve farklılıkların uyum ve huzur içinde yaşamasını içerir. Çokkültürlülük fikrinin toplumdaki tüm bireyler tarafından kabulünde eğitim en önemli araçlardan biridir. Öte yandan eğitim ortamları da çoğu zaman toplumun birer küçük örneği olduğundan çokkültürlü özellikler gösterir. Bu durum çokkültürlü eğitim kavramını da beraberinde getirmiştir. Çokkültürlülük eğitimi ırksal, etnik, sosyal sınıf, cinsiyet ve diğer kültürel farklılıklara bakılmaksızın bütün öğrencilere eşit fırsatlar verilmesi olarak ifade edilebilir. Bu bakış açısıyla çokkültürlü eğitim çokkültürlülüğü oluşturan farklılıkları bir zenginlik olarak ele alır, çatışma ve önyargıları ortadan kaldırmayı amaçlar. Bilindiği üzere ülkemiz geçmişten günümüze belli bölgelerde süregelen çokkültürlü bir kimliğe sahiptir. Ayrıca Türkiye'nin jeopolitik konumu, Orta Doğu ülkelerindeki gelişmeler ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nden gelen göçmenler ülkemizdeki çok kültürlü yapının genişlemesini sağlamıştır. Bu kültürel çeşitliliğin yanı sıra modern dünyanın getirdiği yeni özellikler toplumdaki diğer çeşitliliklerinde çoğalması sonucunu doğurmuştur. Sürecin sağlıklı biçimde yönetilmesi ve toplumsal uyum ve barışın sağlanması ihtiyacı çokkültürlü eğitim kavramını da ön plana çıkarmaktadır. Özellikle bu uyumun sağlanmasında kuşkusuz çokkültürlü sınıflarda eğitim yapan öğretmenlere görev düşmektedir. Öte yandan sosyal bilgiler dersi kapsamında doğrudan kazandırılan hoşgörü, farklılıklara saygı gibi değerler çokkültürlülüğe yönelik olumlu tutumlar kazandırılmasında sosyal bilgiler dersinin önemini arttırmaktadır. Dolayısıyla gelecekteki olası çokkültürlü sınıf ortamlarına sosyal bilgiler öğretmen adaylarının hazır olup olmadığını belirlemek önemlidir. Bu kapsamda araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çok kültürlü kişilik özelliklerini incelemek olarak belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının çokkültürlü kişiliğe sahip olma durumlarının cinsiyet, sınıf, başarı düzeyi, anne-babanın eğitim durumu, gelir düzeyi, yaşadığı yer gibi değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli işe koşulmuştur. Araştırmanın çalışma evrenini 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı tüm sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada tüm çalışma evrenine ulaşılmasının kolaylığı nedeniyle örneklem alma yoluna gidilmemiş ve veri toplama aracı tüm öğretmen adaylarına gönüllülük esas alınarak uygulanmaktadır. Araştırma verilerini toplamak için Van der Zee, Van Oudenhoven, Ponterotto ve Fietzer'in (2013) geliştirdiği ve Sarıçam'ın (2014) Türkçe'ye uyarladığı Çok Kültürlü Kişilik Ölçeği Kısa Formu kullanılmaktadır. 40 maddeden oluşan ve beşli likert biçiminde hazırlanan bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 200, en düşük puan ise 40'tır. Orijinal ölçekteki gibi 5 alt faktörlü yapıyı sınamak için uygulanan doğrulayıcı faktör analizi sonucu uyum indeksi değerleri, RMSEA= .076, GFI= .90, CFI= .90, NFI= .91, RFI= .89, IFI= .88 ve SRMR= .054 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin bütünü için Cronbach alfa iç tutarlık güvenirlik katsayısı.84 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin düzeltilmiş madde toplam korelasyonları ise .24 ile .61 arasında değişmektedir. Ölçekte çokkültürlü kişilik; kültürel empati, esneklik, sosyal girişkenlik, açık görüşlülük ve duygusal denge olmak üzere beş faktörde ele alınmaktadır. Araştırmada veri toplama süreci devam etmektedir. Sürecin sonunda elde edilen veriler öncelikle frekans, yüzde ve aritmetik ortalama gibi betimsel istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilecektir. Gruplar arası karşılaştırmalar için ise parametrik ve non-parametrik istatistiksel tekniklere ilişkin normal dağılım gibi sayıtların sınanmasının ardından uygun istatistiksel teknikler seçilecektir. Araştırma bulguları öğretmen adayların çokkültürlü kişilik düzeyleri ve öğretmen adaylarının değişkenlere göre çok kültürlü kişilik özellikleri olmak üzere iki ana başlık altında sunulacaktır. Ulaşılan araştırma sonuçları alanyazındaki diğer araştırma sonuçları ile karşılaştırılarak tartışılacaktır. Son olarak araştırma sonuçları kapsamında uygulamaya ve yapılabilecek diğer araştırmalara dönük öneriler geliştirilecektir.

Anahtar sözcükler: Çokkültürlü Kişilik, Çokkültürlülük, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

IRAK CUMHURİYETİ’NİN BİR TARİH DERS KİTABINDA OSMANLILAR/ TÜRKLER

Prof.Dr. Ali Sinan BİLGİLİ, Atatürk Üniversitesi, sbilgili@atauni.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada, Irak Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan İlkokul altıncı sınıf “Arap Ulusunun Modern ve Çağdaş Tarihi” adlı (1435/2014) ders kitabı Osmanlı/Türk imajı açısından incelenmiştir. Devletlerin okullarda zorunlu olarak okuttukları tarih ders kitapları toplumların birbiri hakkında olumsuz imgeler geliştirmesine neden olmaktadır. Bu da ülkeler arasındaki sorunların çözülmesi önünde ciddi bir engel teşkil etmektedir. Bu çalışmanın amacı Irak Cumhuriyeti’nde ilköğretim seviyesinde okutulan tarih ders kitabında Osmanlı/Türk imgesinin nasıl ifade edildiğini ortaya koymaktır. Bu çerçevede tarih ders kitabında kullanılan Osmanlı imgesinin Irak coğrafyasının fethinden modern zamanlara kadar öğrencilere nasıl aktarıldığı ve bu imgeler çerçevesinde yaratılan algılar bu çalışmanın temel konusunu teşkil etmektedir. Çalışmanın kuramsal çerçevesini İmgebilim oluşturmaktadır. Araştırmanın konusu sebebiyle çalışmada öncelikle imgebilim metodundan yararlanılarak söz konusu eserlerde Osmanlı/Türklerin nasıl yansıtıldığı, bunların görsel malzemelerle nasıl desteklendikleri oluşturulmak istenen açık/gizli stereotipler tespit edilmeye çalışılacaktır. Bu yöntemle daha önce Yıldız Deveci Bozkuş (2014), “Ermeni Tarih Ders Kitaplarında Türk İmgesi” konulu çalışmayı yapmıştır. Bu çalışmada Y.D.Bozkuş’tan farklı olarak, anlatılan stereotiplerin doğruluğu veya yanlışlığından ziyade bunların asıl hedefinin ne olduğu ve ne anlama geldiği yorumlanmaya çalışılacaktır. Bu kapsamda ders kitabında Osmanlı/Türklerle karşı oluşturulan olumsuz ve önyargılı algılar, stereotipler ve imgeler incelenerek, bu algıların oluşturulmasını sağlayan konular ve temel etkenler üzerinde durulmaya çalışılmıştır. Sonuçta bilimsel temelden ve bilimsel eleştiriden yoksun bu ders kitabının ideolojik ve konjonktürel temelli kaleme alındığı tespit edilmiştir. Çalışmada simgeler, resimler ve metinlerdeki stereotipler aracılığıyla bireylerin ve toplumların kendileri ve birbirleri hakkında yarattıkları imge ve stereotipler yorumlanmıştır. Bu çerçevede bu Irak tarih ders kitabında mekânlar, kişiler, yaşam tarzları, yönetimler, yöneticiler, rejimler, savaşlar, barışlar, antlaşmalar ve mücadeleler incelenmiş ve genel anlamda Osmanlı/Türk imgesinin negatif ve öteki olarak sunulduğu sonucuna varılmıştır. Irak tarih ders kitabında sunulan metinlerin çoğunda öğrencilerin zihninde Araplar neredeyse hiç dostu ya da müttefiki olmadığı yönünde bir algının oluşturulduğu, buna rağmen Arapların oldukça başarılı mücadeleler yürüttüğü, çoğu zaman Osmanlı ordusunu yendiği yönünde stereotiplerin kullanıldığı görülmüştür. Osmanlı/Türk imgesine yönelik olarak genellikle despot, emperyalist, işgalci gibi kelimelerin ön planda olduğu görülmüştür. Osmanlı İmparatorluğu’na karşı savaşan Arapların bahsedilirken “kahraman ve cesaret sahibi” gibi sıfatlar kullanılmıştır. Tarih ders kitaplarında çoğunlukla bağımsızlık mücadelesi veren olumlu bir Arap imgesi ile Araplara boyun eğdirmeye çalışan, fakat bunu başaramayan bir düşman imgesinin ön planda olduğu söylenebilir. Ders kitabı metninde geçen şu ifadeleri örnek olarak verebiliriz; “Halkın onları seçtiği bir evre hiç olmadı. Valinin görevi düzeni devam ettirmek ve halktan toplumsal, ekonomik ve kültürel herhangi bir kaygı taşımayan vergiler almaktan ibaretti. Örneğin hastane inşa etmeye, şehrin durumunu düzeltmeye ve vatandaşlara hizmet götürmeye önem vermediler. Osmanlı hâkimiyeti altındaki Arap vatanında genel durum böyleydi ve halk kötü şartlarda yaşamaya devam ediyordu. Osmanlı Devleti’nin kültüre önem verdiği görülmemiştir. Bazı okullar açmalarına rağmen Türk Dilini ve kültürünü (Türkleştirme politikası) zorunlu tuttuklarından eğitim sınırlı ve okuryazar olmayanlar çoğunlukta idi. ... Bu milleti ayakta tutan ve nesillerin gurur duyacağı devasa işler seninle sürecektir ey kıymetli öğrenci. Tüm bunların yanı sıra yabancı devletler bu milletin ayrışabileceğini kanıtlamaya çalıştı. Toplumsal ve kültürel olguları giderek bozan ve Arap ülkeleri genelinde hayatın çoğu alanını kapsayan uzun bir gece gibi yaklaşık dört yüz yıl süren Osmanlı işgali geliverdi. İşgal döneminin sonlarında Osmanlı Devleti’nin izlediği Türkleştirme politikası, Arap halkının özgürlük ve bağımsızlık isteğini pekiştirirken, yaşadıkları ağır şartlar ise halkın öfkesine ve karşı çıkmasına yol açtı. ... Osmanlıların Araplara kötü muamelede bulunması ve Saffet Cemal Paşa aracılığıyla çok sayıda önde gelen insanın idam etmesi, Arap isyanının süratle gerçekleşmesine yol açtı. İsyancılar 1916’da Hicaz’da bağımsız Arap Devleti’nin kurulduğunu ilan ettiler.... ”. Biçimsel özellikler kapsamında Irak tarih ders kitabında kullanılan görsel malzemelerle ilgili olarak da genel bir değerlendirme yapmak gerekirse, Irak Cumhuriyeti’nde okutulan tarih ders kitaplarındaki görsel materyallerin konuları desteklemesi açısından eksikliklerinin olduğunu söylemek mümkündür. Genel olarak Türklerle ilgili kullanılan, resim, harita ve konuları destekleyen diğer malzemelerin düşük kalitede olması bu eksiklikler arasında ilk sırada yer almaktadır. Irak tarih ders kitabında Osmanlı/Türk imgesinin ele alındığı bu çalışma Irak-Türkiye ilişkilerine yeni bir boyut kazandırmanın yanı sıra Irak’ta Türk varlığı meselesini yeni bir tartışma zeminine taşıması açısından da oldukça önemlidir. Çalışmanın gerek Türkiye gerekse uluslararası literatürde bir ilk olması konunun orijinalliğini tartışılmaz kılmakla beraber, Türkiye ve Irak hükümetlerinin birbirlerini daha iyi anlamasına da katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Irak Cumhuriyeti, Osmanlı Devleti, Tarih Ders Kitabı

REPUBLIC OF IRAQ A HISTORY TEXTBOOK IN OTTOMANS /TURKS

Prof. Dr. Ali Sinan BİLGİLİ, Atatürk University, sbilgili@atauni.edu.tr

ABSTRACT

In this research, a textbook titled Modern and Contemporary History of the Arabic Nation (1435/2014), which was prepared by the Ministry of Education of the Republic of Iraq, was examined in terms of Ottoman / Turkish image. The history textbooks that States have obliged to read in the schools cause the societies to develop negative meanings about each other. This constitutes a serious obstacle to the resolution of problems between countries. The purpose of this study is to show how the Ottoman / Turkish imagery is expressed in the history textbook which is taught at the primary school level in the Republic of Iraq. In this frame, how the Ottoman image used in the history textbook is transferred to the students from the conquest of Iraq geography to the modern times and the perceptions created within these frameworks constitute the main point of this study. Imagery is the theoretical framework of work. Due to the subject of the research, first of all, by using the methodology of imaging, the open / hidden stereotypes in which the Ottoman / Turks are reflected and how they are supported by visual materials will be tried to be determined. With this method, Yıldız Deveci Bozkuş (2014) previously worked on Turkish Image in Armenian History Textbooks. Unlike Y.Doçkuş, in this study, it is tried to interpret what the original aim of these stereotypes is, and what it means, from the correctness or wrongness. In this context, negative and prejudiced perceptions, stereotypes and imprints formed against the Ottoman / Turks in the course book were examined and the subjects and the main factors that provided these perceptions were tried to be emphasized. As a result, it has been determined that this course book is ideologically and conjuncturally based, which lacks scientific and scientific criticism. In the study, images and stereotypes created by individuals and societies about themselves and each other are interpreted through stereotypes in icons, pictures and texts. In this framework, the Iraqi history textbook explores places, people, lifestyles, administrations, administrators, regimes, wars, peace, treaties and struggles, and in general the Ottoman / Turkish image has been presented as negative and other. The texts presented in the Iraqi history textbook were the result of the stereotypes of the Arabs in the minds of most students, that the Arabs were almost not friendly or allied, but the Arabs carried out very successful struggles and often defeated the Ottoman army. It is seen that the words like despot, imperialist, invader are usually frontal for the Ottoman / Turkish image. While talking about the Arabs who fought against the Ottoman Empire, adjectives such as possessing hero and courage were used. It can be said that the history textbooks are predecessors of an enemy image, which is trying to subjugate the Arabs with a positive Arab image, which is mostly struggle for independence, but fails to do so. It is possible to say that visual materials in the history textbooks taught in the Republic of Iraq are deficiencies in terms of supporting the topics, if a general evaluation is needed regarding the visual materials used in the Iraqi history textbook in the context of formal features. In general, it is in the first place among the shortcomings of the low quality of the materials that are used in relation to the Turks and which support paintings, maps and subjects. This work, which deals with Ottoman / Turkish imagery in the Iraqi history textbook, is very important in terms of bringing a new dimension to Iraq-Turkey relations as well as bringing the issue of Turkish being in Iraq into a new debate. It is thought that Turkey and the Iraqi governments will contribute to understanding each other better, while making it a must for Turkey to be a first in international literature.

Key Words: History Textbook, Iraq Republic, Ottoman State

MİLLİ MÜCADELEDE MANİSALI BİR MÜCAHİDE; GÖRDESİ MAKBULE

Doç.Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, cakmakmali1963@gmail.com
Doktora Öğrencisi Şeyma ÖZELMACI, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
seymaozelmaci@gmail.com

ÖZET

Bulduğumuz coğrafya tarih boyunca pek çok savaflara sahne olmuş ve bu topraklar uğruna pek çok bedel ödenmiştir. Toplumumuz şuan ki refahı yaşıyorsa bunu hiç şüphesiz ecdatlarının ödediği bedellere borçludur. Bu toprakların kıymetini bilmek adına kendi canını bu uğurda feda etmiş kahramanlarımızın yaşamlarını, fedakârlıklarını, değerlerini bilmek önemli ve gereklidir. Bu sebeple eğitim müfredatımızda da milli mücadele dönemine ve milli mücadele kahramanlarımıza yer verilmiştir. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi kullanılarak; Sosyal bilgiler ve Ortaokul sekizinci sınıflarda okutulan Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi müfredatında öğrencilere kazandırılmak istenen Türk milletinin özgürlük, bağımsızlık, vatanseverlik, milli birlik ve beraberlik anlayışı ile Türk milletinin her türlü zorluğun üstesinden gelebileceği düşüncesini Gördesli Makbule'nin hayatından anekdotlarla kazandırmak, milletimiz için önemli bir yeri olan kahramanımız Gördesli Makbule'yi güncel bir şekilde anlatarak sosyal bilgiler dersinde ortaokul öğrencilerine şanlı tarihimiz hakkında bilgi vermeyi kolaylaştırmak, Ortaokul Sosyal Bilgiler, İnkılâp tarihi ve Atatürkçülük ders kitaplarındaki erkek karakter ve kahramanların daha baskın olması sebebiyle bu durumu birbirine yakınlıktırma amaçlanmıştır. Ayrıca Sosyal Bilgiler programında yer alan vatanseverlik, bağımsızlık, dayanışma, işbirliği, tarih bilinci, yardımseverlik, eşitlik, özsaygı, özgüven, çalışkanlık değerleri Gördesli Makbule'de baskın olan değerlerdir. Bu değerlerin ortaokul öğrencilerine kazandırmak amacıyla Gördesli Makbule'nin hayatından ve kahramanlıklarından yola çıkılmıştır. Milli mücadele yıllarında Türk kadınları tıpkı erkekler gibi gerek cephe önünde gerek cephe arkasında düşmanlarla savaşmış ve kurtuluşa çok büyük emekleri geçmiştir. Bu savaş sırasında kadınlarımız gün gelmiş askerleri, halkı cesaretlendirmek için konuşmalar yapmış, gün gelmiş tarlalarda çalışıp askerlerimize yiyecek götürmüş, gün gelmiş askerlerimize cephane taşımış, kıyafet götürmüş, erkeksiz kalan köylerini düşman baskınlarına karşı korumuş, gün gelmiş ki silah kuşanıp erkeklerle dağa çıkmış ve düşmana baskınlar düzenlemiştir. Silah kuşanıp erkeklerle dağa çıkan ve düşmana baskınlar düzenleyen kadın kahramanlarımızdan birisi de Gördesli Makbule (Asker Makbule)'dir. Ege bölgesinin Yunan askerleri tarafından işgali 15 Mayıs 1919 günü İzmir'e girmeleriyle başlamış ve bu işgal çok kısa bir sürede geniş alanlara yayılmıştır. İzmir'in işgalinden 10 gün sonra 25 Mayıs 1919'da Yunan askerleri Manisa vilayetimize hiçbir direnişle karşılaşmadan girmiştir. Yunan askerlerine bir direniş gösterilmemesinin en büyük sebebi o zamanki hükümet ve Manisa Mutasarrıfı Hüsnü Bey'in Yunan sempatisi olmasıdır. Yunan askerleri Manisa'ya ilk geldiklerinde bir direnişle karşılaşmasalar da daha sonra halk silahlanmış, müdafaa için çeşitli cemiyetler kurmuş ve kahramanca savaşmıştır. Manisa'da cephe önünde savaşan kadınlarımızdan birisi olan Gördesli Makbule küçüklüğünden ailesi tarafından bir savaşçı olarak yetiştirmiş, ata binmesini, tımar etmesini ve atıcılığı daha küçük yaşta öğrenmiştir. Küçüklüğünden beri savaş ortamında büyüyen Makbule, kahramanlık türküleriyle büyümüş, sevdiklerini savaşlarda kaybetmiş, kalbinde düşmana öfke, büyük bir cesaret ve vatan sevgisi oluşmuştur. Manisa'nın işgalinden sonra hükümetin olaya sessiz kalmasının ardından halk kendi çetelerini kurmuştu. Gördesli Makbule'nin sevdiği adam ise bu çeteden Usturumcalı Halil Efe'ydı. İkisi birbirine bir düğün sırasında âşık olmuş, evlenmiş ve evliliklerinin ikinci ayında arkadaşlarının zor durumda olduğu haberini alarak Halil Efe çeteye tekrar dönme kararı almış Makbule'de eşini takip ederek dağa çıkmış ve silah kuşanmıştır. Gördesli Makbule çete içerisinde çok faydalı olmuş, çetede ki birçok erkekten cesurca davranmış, gün gelmiş "ben kadın halimle..." sözlerini kullanarak korkaklık edenleri küçümsemiş ve cesaret vermiştir. Düşmanlara baskınlar düzenlemiş, cephaneliklerine el koymuş, gün gelmiş çetenin anası olmuş, yemek yapmış, soğukta barınaksız yatmış, günlerce aç susuz kalmış, hiçbir durumda pes etmemiş "Vatana canım feda, siz nereye giderseniz oraya giderim, siz nerede ölürseniz ben de orada ölürüm." demiştir.

Anahtar sözcükler: Değerler, Gördesli Makbule, İnkılâp Tarihi, Sosyal Bilgiler

A WOMAN WARRIOR FROM MANISA DURING THE WAR OF INDEPENDENCE; GÖRDESİ MAKBULE

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK, Gazi University, cakmakmali1963@gmail.com

PhD Student Şeyma ÖZELMACI, Gazi University, seymaozelmaci@gmail.com

ABSTRACT

Our geography witnessed several wars throughout the history and significant prices were paid for the sake of this land. The present welfare of our society is undoubtedly owed to the prices paid by our ancestors. In order to know the value of this land, it is essential and necessary to know the lives, sacrifices and values of our heroes who sacrificed their lives. Therefore, our education curriculum includes the period of the war of independence and the heroes of this period. This study uses document review as a qualitative research design. The objective of this study is to instil into the minds of the students with the anecdotes from the life of Gördesli Makbule the understanding of Turkish nation for freedom, independence, patriotism, national unity and solidarity as well as the idea that the Turkish nation could overcome every difficulty, which are the understandings that are attempted to be instilled to students through the syllabi of the Social Studies, and Atatürk's Principles and History of Revolutions that is taught at the 8th grade of secondary school. The objective of this study is also to facilitate teaching our glorious history to the secondary school students with the social studies lesson by giving actual information about Gördesli Makbule, who was an important heroine for our nation and to converge the status of heroes and heroines as the heroes are more dominant in the textbooks of the Secondary School subjects including Social Studies, History of Revolutions and Atatürkism. In addition, the dominant characteristics of Gördesli Makbule includes patriotism, independence, solidarity, cooperation, awareness of history, philanthropy, equality, self respect, self confidence, values of hardworking which are included in the social studies program. The life and heroisms of Gördesli Makbule were used to instil these values to the secondary school students. During the years of the war of national independence, Turkish women fought with enemies like the men both at and behind the fronts and contributed lots of efforts for the liberation. During this war, our women made speeches to encourage the soldiers and people, worked in the fields to take food to soldiers, carried ammunition and clothes to soldiers, protected the villages against enemy attacks when these villages were left without men, girded on weapons and took the hills with men and conducted raids on enemies. Gördesli Makbule (Soldier Makbule) was one of the heroines who girded on weapons and took the hills with men and conducted raids on enemies. The occupation of the Aegean region by the Greek soldiers started with the entrance to İzmir on 15 May 1919 and this occupation shortly spread to wide areas. 10 days after the occupation of İzmir, the Greek soldiers entered to the Province of İzmir on 25 May 1919 without any resistance. The greatest reason for not showing any resistance to the Greek soldiers was the fact that the government and Hüsnü Bey, the Manisa governor of that time were Greek sympathizers. Although there was no resistance when the Greek soldiers first came to Manisa, later on the people got armed, established various unions for defence and fought heroically. Gördesli Makbule was one of the women who fought at the front line. She was raised by her family as a warrior since her childhood, and learned horse riding, horse grooming and shooting at early ages. She grew up in a war environment with heroic songs and lost beloved ones at wars which created in her heart anger to enemy, a great courage and love of nation. Following the occupation of Manisa, the government kept silence to this event and the people started their gangs. Gördesli Makbule was in love with Usturumcalı Halil Efe from these gangs. They loved each other at a wedding and they got married. In the second month of their marriage, Halil Efe found out that his friends were having hard time and he decided to return to the gang. Makbule followed his husband, girded on weapons and took the hills. Gördesli Makbule did very good in the gang, behaved more courageously than many men in the gang and encouraged those who displayed cowardice by her words starting with the phrase "I, as a woman...". She conducted raids to enemies, captured their ammunition, acted as the mother of the gang, cooked food, slept in cold without shelter, spent days hungry and thirsty, never gave up and said "I would sacrifice my life for the nation, I'll go anywhere you go, I'll die anywhere where you die."

Key Words: Gördesli Makbule, History of Revolutions, Social Studies, Values

ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINA YÖNELİK NİTEL BİR DEĞERLENDİRME (KARABÜK ÖRNEĞİ)

Yüksek Lisans Öğrencisi Şerife ÇETİN , Marmara Üniversitesi , cetinserife87-78@hotmail.com
Prof.Dr. Ali YILMAZ, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, ayilmaz@marmara.edu.tr

ÖZET

Eğitim programları uygulayıcıları için birer kılavuz niteliğindedir. Ülkemizde 2005 yılından itibaren uygulanmakta olan Sosyal Bilgiler ders programının amacına ulaştırılmasında ve uygulanmasında bölgelere, illere ve yörelere göre çeşitli farklılıkların olduğu tahmin edilmektedir. Eğitim programlarının amacına ulaştırılmamasında öğretmen, öğretim programından, eğitim ortamlarından, öğrencilerden ve velilerden kaynaklanan sorunlarda yer almaktadır. Bu farklılığa etki eden sebeplerin araştırılmasında ve karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri sunulmasında öğretmen görüşleri önem arz etmektedir. Araştırmanın problemi “Karabük ilinde görev yapan ortaokul Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler 5., 6. ve 7. sınıf öğretim programına ve uygulanmasına yönelik görüşleri nasıldır? ” olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda araştırmanın amacı, Karabük ilinde görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler 5., 6. ve 7. sınıf öğretim programına ve uygulanmasına yönelik görüşlerini tespit etmek ve değerlendirmektir. Yüksek lisans tezi kapsamında yapılan bu çalışmada öğretmenlere Sosyal Bilgiler programına, eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini etkileyen faktörlere, bu süreçte karşılaştıkları sorunlara ve çözüm önerilerine yönelik sorular yöneltilmiştir. Araştırma modeli, temel amacının bütüncül bir yaklaşımla aydınlatılabilmesi için nitel araştırma yöntemidir. Nitel araştırma gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma yaklaşımıdır. Araştırmanın deseni, Ortaokul Sosyal Bilgiler Öğretim Programına yönelik öğretmen görüşlerinin neler olduğunu tespit etmek, var olan durumun derinlemesine araştırılmasını sağlamak amacıyla durum çalışması olarak belirlenmiştir. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş Karabük ili merkez ilçesindeki ortaokullarda görev yapan Sosyal Bilgiler dersi öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama teknikleri nitel yaklaşıma uygun olarak belirlenmiştir. Bu araştırmada, Ortaokul Sosyal Bilgiler Öğretim Programına yönelik öğretmen görüşlerinin neler olduğu derinlemesine bir şekilde elde edilmek istendiğinden nitel veri toplama tekniklerinden, görüşme tekniği kullanılmıştır. Veri toplama işleminde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. 2014-2015 eğitim-öğretim bahar döneminde, Karabük il merkezine bağlı devlet okullarında görev yapan 11 kadın, 14 erkek toplam 25 Sosyal Bilgiler öğretmeni ile okulda ve müsait oldukları vakitlerde gönüllülük esasına dayalı olarak görüşmeler yapılmıştır. Öğretmenler çalışma hakkında bilgilendirilmiş, verecekleri bilgilerin ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınacağı, sonrasında araştırmacı tarafından yazıya aktarılacağı, kişisel bilgilerine araştırmada asla yer verilmeyeceği beyan edilmiştir. Ses kayıt cihazı ile görüşme kaydının yapılmasını istemeyen iki öğretmenin görüşme kayıtları araştırmacı tarafından yazılı olarak alınmıştır. Katılımcılara görüşme formundaki sorular yöneltilmiş, fikir beyan etmek istemedikleri sorular geçilmiştir. Sonuç olarak toplam 25 adet görüşme formu verisi elde edilmiştir. Toplanan veriler araştırmacı tarafından yazıya aktarılmıştır. Araştırma verileri içerik analizi kullanılarak karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. İçerik analizinde amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde yapılan işlem ise birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır. Görüşmelerden elde edilen verilerinin içerik analizinde, görüşme metinlerinden seçilen kelime ve kelime öbekleri hem katılımcıların ifadesiyle kodlanmış hem de araştırmacı tarafından ifade edilmek istenilen durumu en iyi anlatan kavramlarla kodlanmıştır. Veri kodlaması aşamasında veriler birbiriyle sürekli olarak karşılaştırılmaktadır. Görüşme verilerinin sistematik kodlanması yapıldıktan sonra, kodlar arasındaki benzerlik ve farklılıklar esas alınarak kategoriler oluşturulmuş ve temalara ulaşılmıştır. Benzer görüşler bir tema altında birleştirilerek frekans değerleri elde edilmiş ve tablolastırılmıştır. Araştırmanın bulguları elde edildiği ancak değerlendirme süreci tamamlanmadığı için sonuç kısmı daha sonra düzenlenecektir. Araştırmanın bulguları doğrultusunda tartışma yapılacak ve öneriler geliştirilecektir.

Anahtar sözcükler: Öğretim Programı, Öğretmen Görüşleri, Sosyal Bilgiler

A QUALITATIVE ASSESSMENT OF THE SECONDARY SCHOOL SOCIAL SCIENCES PROGRAM (KARABÜK EXAMPLE)

MA Student Şerife ÇETİN , Marmara University , cetinserife87-78@hotmail.com
Prof. Dr. Ali YILMAZ, Marmara University, ayilmaz@marmara.edu.tr

ABSTRACT

Curricula are the guides for practitioners. It is estimated that there are various differences by regions, provinces and districts in achieving the aim and implementing the Social Sciences curriculum applied since 2005 in our country. Problems arising from the teacher, curriculum, education environments, students and parents are also among the reasons for not achieving the aim of curricula. The opinions of teachers are important in investigating the reasons affecting this difference and in presenting solution suggestions to the problems encountered. The problem of the study was determined as “What are the opinions of secondary school Social Sciences teachers working in Karabük province on the Social Sciences curriculum for 5th, 6th and 7th grades and its implementation?” In this context, the aim of the study is to determine and assess the opinions of Social Sciences teachers working in Karabük province on the 5th, 6th and 7th-grade Social Sciences curriculum and its implementation. Teachers were asked questions on the Social Sciences program, factors affecting the implementation of educational activities, problems encountered during this process and solution suggestions in this study carried out within the scope of the master’s thesis. The research model is the qualitative research method that aims to enlighten the main objective with a holistic approach. The qualitative research is a research approach in which qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis are used and a qualitative process aimed at presenting perceptions and events in a realistic and holistic manner in a natural environment is pursued. The research design was determined to be the case study in order to determine the teacher opinions on the Secondary School Social Sciences Curriculum and ensure the in-depth examination of the existing situation. The study group consists of Social Sciences teachers working at secondary schools in Karabük city centre, determined using the purposeful sampling method. The data collection techniques used in the study were found to be suitable for the qualitative approach. The interview technique among qualitative data collection techniques was used in this study since it was desired to obtain the teacher opinions on the Secondary School Social Sciences curriculum in-depth. A semi-structured interview form was used in the data collection process. Interviews were held with 25 Social Sciences teachers in total, 11 being female and 14 being male, working at state schools in the city centre of Karabük in the spring semester of the 2014-2015 academic year at school and when they were available on a voluntary basis. The teachers were informed about the study, and it was declared that the information they would give would be recorded using a voice recorder, then transcribed by the researcher, and personal information would not be included in the study. The interviews of two teachers who did not want to be voice recorded were recorded in writing by the researcher. The participants were asked the questions in the interview form, and the questions they did not want to answer were skipped. Consequently, 25 interview form data were obtained. The data collected were transcribed by the researcher. The research data are examined comparatively using the content analysis. The aim of the content analysis is to achieve the concepts and relations that can explain the data collected. The process that takes place in the content analysis is to combine similar data around certain concepts and themes and interpret them by arranging them in a way that they can be understood by the reader. In the content analysis of the data obtained from the interviews, the words and word clusters selected from the interview texts were both coded with the expressions of the participants and with the concepts explaining the situation that was desired to be expressed by the researcher in the best way. The data are constantly confused at the stage of coding. After performing the systematic coding of the interview data, categories were formed based on the similarities and differences between the codes and themes were obtained. Similar opinions were gathered under a single theme; the frequency values were obtained and tabulated. The conclusion section will be arranged later since the findings of the study have been obtained but the assessment process has not been completed. The discussion will be made and suggestions will be developed in line with the findings of the study.

Key Words: Curriculum, Social Sciences, Teacher Opinions

MİLLİ YEMİNİN GERÇEKLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ALGILARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Caner DALLI, İnönü Üniversitesi, caner_dalli@hotmail.com
Doç.Dr. Recep DÜNDAR, İnönü Üniversitesi, recep.dundar@inonu.edu.tr

ÖZET

Osmanlı Devleti özellikle 18. yüzyıldan itibaren Avrupalı devletlerin içişlerine sıklıkla müdahale etmeye başladığı bir çağa adını atmıştır. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da "hasta adam" olarak anılmasında en büyük pay ordusunun eski gücünü yitirmesiyle ilgiliydi. Bu durum Osmanlı devlet adamlarını çarelere itmiştir. Özellikle III. Selim döneminde yapılan Nizam-ı Cedit yenilikleriyle Osmanlı ordusu Fransız subaylarına emanet edilmeye başlanmıştır. Bunların yanı sıra Avrupa ekonomik ve siyasi açıdan güçlenmiş ve Fransız İhtilali sayesinde kabul gören milliyetçilik akımı, Osmanlı Devleti'ni önemli ölçüde etkilemiştir. 19. yüzyıla girildiğinde ise Osmanlı Devleti artık elindeki toprakları korumanın ve kaybetmemenin çarelerini aramaya başlamıştır. Osmanlı aydınları devletin içinde bulunduğu bu durumdan kurtulması için fikir akımlarını ileri sürmüşlerdir. İleri sürdükleri fikir akımlarından Türkçülük dışındaki akımların çeşitli sebeplerle yaraya pansuman olmadığı görülmüştür. 19 Mayıs 1919'da Samsun'a intikal eden Mustafa Kemal ve arkadaşları yepyeni bir tarih yazmanın ve bir devleti küllerinden yeniden var etmenin peşine düşmüşlerdi. Genel bir bakış açısıyla Milli Ant, İstiklal harbinin esas ve hedeflerini belirleyen ve son Osmanlı Meclisinin kararı olarak tecelli eden, aslında 28 Ocak 1920'den daha önceleri Amasya tamimi, Erzurum ve Sivas kongreleri sürecinde tasarlanmış ve belirlenmiş prensipler olarak görülmektedir. Milli ant politikası denildiğinde akla gelmesi gereken en önemli tespitlerden biri Milli Mücadele hareketinin iç ve dış politik hedeflerini ortaya koyan önemli bir siyasi belge olmasıyla alakalıdır. Mili andın ruhunu ve karakterini oluşturan en önemli kavramlardan biri de tam bağımsızlıktır. Türk milleti tarihin hiçbir döneminde esareti kabul etmemiş ve ona esareti kabul ettirmeye çalışanlara yanıtını her zaman çok sert vermiştir. Milli yemin ile dış mihraklara karşı Milli Mücadele'nin yapısı ve yöntemi belirlenmiş ve milli güçler, ruhu oluşturularak hareket edilmiştir. Milli andın ilkelerinin ortaya çıkmasında çeşitli unsurlar etkili olmuştur. Bu unsurlara bakacak olursak Almanların safında girmiş olduğumuz Birinci Dünya savaşından mağlup olarak ayrılmamız ve Yunanistan'ın Ege'den başlayarak yurdumuzu işgale kalkışması neticesinde milletimizin fertlerinin bu büyük tehlikelere karşı yekvücut olarak mücadele etme kararıyla belli bir zaman dilimi içinde oluşmuştur. Mustafa Kemal Atatürk, Nutuk adlı eserinde milli yeminin hazırlanışıyla ilgili şu ifadeleri kullanmıştır: "Efendiler, milletin maksadını da kısa bir programa esas olacak surette toplu bir tarzda ifadesi görüldü. Milli and verilen bu programın ilk verileri de, bir fikir vermek maksadıyla kaleme alındı." Milli yemin, Osmanlı Meclisinde, kabul edilerek gerek milli mücadele resmi temellere dayandırılmış gerekse Türk milletini vatan topraklarını savunmaya yüreklendirmiştir. Milli Yemin Türk vatanının sınırlarını çizen, bölünmez ve bir arada yaşamı sağlayacak ilkeleriyle vatan topraklarını koruyan sözleşme, antlaşma ve mukavele anlamına gelmektedir. Osmanlı Devleti'nin içine girdiği buhranlı yıllarda ortaya çıkan mili fikir hareketi etrafında birleşen Osmanlı subaylarının Türkiye Cumhuriyeti'ni kurma yolunda attığı önemli karar ve ilkelerin yer aldığı metindir. Bu çalışmanın esaslı amacını Milli Yemin'nin gerçekliğine dair öğretmenlerdeki algıyı ölçmek ve değerlendirmektir. Araştırma grubunu, Malatya'da devlet okullarında görev yapan çeşitli branşlardaki 30 öğretmen oluşturmaktadır. Bu çeşitli branşlardaki öğretmenlerin görüşleri, açık uçlu sorulardan ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile değerlendirilmiştir. Araştırma verileri incelendiğinde öğretmenlerin Misak-ı Milli ile ilgili gerçeklik algılarında farklılıklar olsa da ortak payda da buluştuklarını ve farkındalık düzeylerinin milli bilince sahip olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin görüşme formundaki yer alan sorulara verdikleri yanıtların analizinde ve modellerinin oluşturulmasında NVivo 11 programından faydalanılmıştır. Verilerin incelenmesinde kodlamalar öğretmenlerin ortak görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur.

Anahtar sözcükler: Algı, Öğretmen, Sosyal Bilgiler, Milli Yemin

TEACHER PERCEPTIONS REGARDING THE REALITY OF THE NATIONAL OATH

MA Student Caner DALLI, İnönü University, caner_dalli@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr. Recep DÜNDAR, İnönü University, recep.dundar@inonu.edu.tr

ABSTRACT

The Ottoman Empire, especially since the 18th century, has begun to take an active step in the intervention of the European states. When the Ottoman State was referred to as sick man in Europe, the greatest concern was related to the loss of the army's old strength. This situation pushed the Ottoman statesmen to the shots. Especially III. It was begun to be entrusted to the French officers of the Ottoman army with the innovations of Nizam-ı Cedid made during the Selim period. Besides these, the nationalist movement which has been strengthened from the European economic and political point of view and accepted by the French Revolution influenced the Ottoman Empire significantly. By the 19th century, the Ottoman Empire had begun to look for the remedies of protecting and losing its land. The Ottoman intellectuals advocated the movement of ideas in order to get rid of this situation which the state is in. It has been seen that the currents other than Turkism are not dressed for various reasons. Mustafa Kemal and his colleagues, who had been transferred to Samsun on May 19, 1919, chased a brand new history and pursued re-establishing a state ashes. From a general point of view, the Milli Ant is seen as a set of principles designed and determined in the course of Amasya Tam, Erzurum and Sivas conventions, which, in fact, preceded January 28, 1920, determining the aims and objectives of the Independence War and manifesting itself as the decision of the last Ottoman Parliament. One of the most important determinations that should be brought to mind when referring to national ant politics is related to the fact that it is an important political document that reveals the internal and external political goals of the National Struggle movement. One of the most important concepts that constitute the spirit and the spirit and character is fully independent. The Turkish nation has never accepted captivity in any period of history and has always been very hard to respond to those who try to accept it. The structure and method of the National Struggle against the external outbreaks were determined with the national oath and the national forces and the spirit were formed. Various elements have been influential in the emergence of national and principles. If we take a look at these elements, we will be defeated from the First World War, which we have entered in the front of the Germans, and within a certain period of time with the decision of our nation's members to fight against these great threats as a result of the Greek invasion of our country starting from the Aegean. Mustafa Kemal Atatürk, in his book Nutuk, used the following expressions regarding the preparation of the national oath: The masters of the nations were discussed in a collective manner as a basis for a short program. In the Ottoman Parliament, the national oath was accepted and the national struggle was based on official bases, and if necessary, the Turkish nation encouraged to defend the territory of the motherland. National Oath The contract, which defines the boundaries of the Turkish homeland, protects the land of the motherland with the principles that will provide an indivisible and coexistent life, means a treaty and a contract. This is the main decision taken by the Ottoman officers who joined the Ottoman Empire in the wake of the Sultans intellectual movement. The main aim of this study is to measure and evaluate teachers' perceptions of the reality of the National Oath. The research group constitutes 30 teachers in various branches working in public schools in Malatya. The views of teachers in these various branches were evaluated using open-ended questions and a semi-structured interview form. When the research data is examined, it is shown that teachers have differences in their perceptions of reality related to the National Pact, but they also have a common denominator, and that the level of awareness is nationally conscious. The NVivo 11 program was used to analyze the answers given by the teachers to the questions on the interview form and to create the models. Examination of the data revealed that the coding was based on the common opinions of the teachers.

Key Words: Perception, Social Studies, Teacher, National Oath

SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN İÇERİĞİ VE AMAÇLARI ÇERÇEVESİNDE 1968 İLKOKUL PROGRAMI

Yrd.Doç.Dr. Ramazan ALABAŞ, Kastamonu Üniversitesi, ramazanalabas@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgilerin neliği ve bu kavramın tanımlanmasına yönelik çabalar yanında sosyal bilgilerin amaçlarının ne olması gerektiği son yıllarda ülkemizde tartışılan konulardan birisidir. Sosyal bilgiler kavramının disiplinler arası yapısından dolayı tanımlanması ve içeriğine ilişkin açıklamalar farklılaşabilmektedir. Sosyal bilgiler kavramının tanımlanmasında ülkemizde ilk kez 1968 yılında ilkököl kademesinde “sosyal bilgiler” adı altında bir dersin ilkököl programımıza girmesi önemli bir referans noktası olmuştur. Kavramın tanımlanmasındaki bu referans noktasını da tarih, coğrafya ve vatandaşlık bilgisi eksenli temellendirme oluşturmuştur. Her ne kadar daha önceleri bu dersin kapsamındaki konular başka disiplinler altında okullarımızda ders olarak okutulsa da 1968 İlkokul Programında “tarih, coğrafya, yurttaşlık bilgisi” adı altında okutulan konuların “sosyal bilgiler” adı altında bir bütün haline getirilmesi, doğrudan bu ders adı ile ilgili olarak ele alındığı için önemlidir. Bu durum da “doğrudan” sosyal bilgiler dersinin tanımı ve kapsamı içerisine giren konular yanında sosyal bilgiler öğretimindeki temel amacı da belirlemiştir. Dolayısıyla 1968 İlkokul Programında yer alan sosyal bilgiler kavramının tanımlanması yanında ülkemizdeki sosyal bilgiler derslerinin tarihi açısından da önemli bir yere sahiptir. Bu araştırma, sosyal bilgiler dersi içeriğine giren konuların ayrı ayrı disiplin olmaktan çıkıp doğrudan sosyal bilgiler dersi adıyla programa konulduğu 1968 İlkokul Programında sosyal bilgiler dersinin yerini belirlemeye ilişkin tarihsel bir araştırma niteliği taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı 1968 İlkokul Programında yer alan sosyal bilgiler dersinin yerini kavram, içerik ve amaçlar açısından belirlemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için 1968 İlkokul Programında sosyal bilgiler dersinin yeri kavram, içerik (alanlar) ve amaçlar açısından değerlendirilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmanın verileri birinci elden kaynak olan 1968 İlkokul Programı incelenerek elde edilmiştir. Verilerin analizinde tarihsel yöntem içinde yer alan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Veri içeriğinin analiz edilmesinde araştırma soruları doğrultusunda kategoriler oluşturulmuş ve yorumlamalar yapılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, 1968 İlkokul Programında sosyal bilgiler dersinin mantığını tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi derslerinin yakın ilişkileri ve çocuğa uygunluğu ile öğrenciye bilgi ve uygulama becerisi kazandırma oluşturmuştur. 1968 İlkokul Programında Sosyal Bilgiler dersinin amaçları, dört ana başlık altında toplam yirmi sekiz maddeden oluşmuştur. 1968 İlkokul Programı ile öğrencilerin sosyal bilgiler dersini öğrenmesinde “yurttaşlık görev ve sorumluluğu kazanma, toplumda insanlar arası ilişki öğrenip benimseme, çevre ile yurt ve dünyayı tanıma yeteneği kazanma ve ekonomik yaşama fikri ile yeteneklerini geliştirme” amaçlanmıştır. Programda belirlenen bu ana başlıkların alt başlıkları içerik analizine tabi tutulduğunda ise sosyal bilgiler eğitimi amaçlarının “Milli birlik ve şuur kazandırma, Bireysel değerler, toplumsal değerler, zihinsel süreç kazanımı (bilgi ve anlama) ile beceri ve yetenek kazandırma” temalarına yoğunlaştığı görülmektedir. Milli birlik ve şuur kazandırma temasında “şerefli bir geçmiş, Türk milletinin özellikleri, millet ve yurt işini her şeyden üstün tutma, uygarlıkta Türk milletinin hizmeti” kavramları öne çıkmıştır. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç da 1968 İlkokul Programında sosyal bilgiler dersi için belirlenen 31 maddeden oluşan “Açıklamalar” bölümünde, sosyal bilgiler öğretiminden amaçlananlardır. Buna göre, sosyal bilgiler dersi ile “bireylerin milli problemlere karşı ilgilerini çekme, millete karşı güven ve takdir duygularını geliştirme vb.” şeklindeki milli şuur kazandırmaya yönelik sosyal amaçlar yanında “her işte hürriyet havası içinde disiplinli ve karakterli yetiştirme, yaşadığı toplumda demokratik vatandaş özelliği kazanma ve çocuğun özel görüşüne önem verilmesi” şeklinde bireysel gelişime yönelik amaçlar yer almıştır.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Dersi Tarihi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Amaçları, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı

1968 PRIMARY SCHOOL CURRICULUM IN THE CONTEXT OF CONTENTS AND OBJECTIVES OF SOCIAL STUDIES COURSE

Assist. Prof. Dr. Ramazan ALABAŞ, Kastamonu University, ramazanalabas@gmail.com

ABSTRACT

Efforts to define the nature of “social studies” concept, its definition and purposes of social studies are one of the topics discussed in our country in recent years. Due to the interdisciplinary nature of the social studies concept, the definition and the concept of its content can vary. To define the concept of social studies, the introduction of a program under the name of social studies at primary school level in 1968 constituted an important reference point for the first time in our country. This reference point is based on history, geography and citizenship. Although the subjects covered earlier in this course were taught as courses under other disciplines, the fact that the subjects taught under the name of history, geography, citizenship in the 1968 Primary School Program were integrated into social science is important. This has also identified the main objective of the teaching of the subjects that fall within the definition and scope of the direct social studies course. Therefore, the social studies in the 1968 Primary School Program has an important place in terms of the history of social studies courses in our country. This research is a historical research on determining the place of social studies course in the 1968 Primary School Program in which the topics that fall into the social studies course are separated from the discipline and put directly in the name of social studies course. The purpose of this research is to determine the location of the social science course in the 1968 Primary School Program in terms of concepts, content and purposes. In order to achieve this aim, the social sciences course was evaluated in terms of concept, content and purposes in the primary school curriculum 1968. In the study, the document analysis approach was used in qualitative research methods. The results of the study were obtained by examining curriculum programs, which are first-hand resources. In the analysis of the data, the document analysis method which is in the historical method was used. In the analyzing of the content, categories were created and interpreted in the direction of research questions. According to the results obtained in the research, the social studies lesson in the 1968 Primary School Program was founded on the close relation of history, geography and citizenship lessons and to gain student knowledge and application skills in compliance with the child. The objectives of the Social Studies lesson in the 1968 Primary School Program were a total of twenty-eight articles under four main headings. With the 1968 Primary School Program, it was aimed to acquire the civic duties and responsibilities in learning social science of the students, to learn the relationship between people in society, to acquire the ability to recognize the environment and the country and the world and to develop their ideas and skills. When the subtitles of these main topics determined in the program are subjected to content analysis, it is seen that the aims of social studies education are concentrated on themes of acquiring national unity and consciousness, individual values, social values, mental process acquisition (knowledge and understanding), skills and ability. The concepts of giving an honorable past, characteristics of the Turkish nation, superiority of nation and dormitory business, service of the Turkish nation in civilization have come to the forefront in bringing about national unity and consciousness. Another result obtained from the research is the Explanations section of 31 items for social studies course in the 1968 Primary School Program, which are aimed at teaching social studies. Accordingly, this course will help children to understand their national problems, develop confidence and appreciation for the nation, and so on. Accordingly, in addition to the purpose of bringing up the national consciousness as in developing confidence and appreciation for the nation and taking students’ attention to the national problems, it is aimed to raise disciplined and characteristic character in the liberty atmosphere in every job, to gain democratic citizenship characteristic in the society where they live and to give importance to the child’s private opinion.

Key Words: Social Studies, Social Studies Curriculum, Purposes of Social Studies Education, History of Social Studies Course

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ’NİN ADALET KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Yrd.Doç.Dr. Yusuf İNEL, Uşak Üniversitesi , ysf.inel@gmail.com

Öğretmen Emrah URHAN, Milli Eğitim Bakanlığı, emrahurhan502@gmail.com

Öğretmen Abdullah İsmet ÜNAL, Milli Eğitim Bakanlığı, abdullahunal646464@gmail.com

ÖZET

Günümüz eğitim programları içerisinde yer alan sosyal bilgiler; sosyal ve beşeri bilim dallarından yararlanarak, bireyin sosyal ve fiziki çevresiyle ilişkisine odaklanan, zamanı ve mekânı algılayan, etkin vatandaş tanımına uygun bireyler yetiştirmeyi hedefleyen bir çalışma alanıdır. Bu bağlamda sosyal bilgiler dersine, bireylere, çağın niteliklerine uygun bilgi ve becerileri kazandırmanın yanı sıra demokratik değer, tutum ve inanç kazandırma sorumluluğu da yüklenmiştir. Bahsi geçen değerlere, öğretim programı içerisinde her ünite de farklı olmak koşulu ile doğrudan verilecek değer şeklinde yer verilmiştir. Programda yer alan 20 değerden birisi de adil olma değeridir. 7. sınıf düzeyinde yaşayan demokrasi ünitesinde yer verilen adil olma (adalet kavramı) değeri, sosyal yaşamla ilişkilendirilebilecek, kişiler arasında farklı aidiyet anlamları yaratacak ve hatta insanların birlikte yaşama iradesini ayakta tutacak en önemli değerlerdendir. Adalet kavramına, hakkın hukuka uygun olarak eşitlik prensibince haklıya teslim edilmesi şeklinde bir bakışla yaklaşılabılır. Adalet kavramı hayatımızın her alanında tartışmaya açık ve belirli durumlarda yaşam öznesi olarak değerlendirilebilecek boyuttadır. Adaletin genelliği ve algılanışında oluşan kişiye özelliği kavrama yüklenen anlamları çeşitlendirmiştir. Ortaya çıkan çeşitlilik ise kanunların işleyişinde, cezaların uygulanmasında, gelirlerin paylaşımında ve insan ilişkilerinde adalet kavramını sorgulattırmakta ve ona çeşitli anlamlar yüklenmesine sebep olarak, bireylerin birlikte yaşama iradesini yani toplumsal yapının bütünlüğünü tehdit eden bir hale bürünmesini olası getirmektedir. Dolayısıyla, bireylerin adalet kavramına yükledikleri anlamların tespit edilmesi, formal eğitim ortamlarında oluşturulacak planlar yoluyla anlamların ortaklaştırılabilmesi açısından önemli görülerek, bu araştırma planlanmıştır. Araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin adalet kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların tespit edilmesidir. Bu amaca bağlı olarak, adalet kavramı ile ilgili ortaokul öğrencilerinin; metaforları nelerdir? Sahip oldukları metaforlar hangi kavram kategorileri altında toplanmaktadır? Frekans dağılımı nasıldır? Sorularına cevap aranmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Denizli ili Bekilli ilçesinde bir devlet okulunda 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 5, 6, 7 ve 8. Sınıfta öğrenim görmekte olan toplam 210 öğrenci oluşturmaktadır. Nitel araştırma desenlerinden “olgu bilim” kullanılarak yürütülen çalışmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan “Adalet..... benzer. Çünkü.....” cümlesini tamamlayacakları form kullanılmıştır. Uygulanmaya başlamadan önce gerekli yasal izinler alınmıştır. Toplanan veriler içerisinde okunamayan 12 öğrenciye ait veriler analiz dışı bırakılarak, geçerli sayılan 198 öğrenciye ait veri, nitel araştırma yöntemine uygun olarak içerik analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analiz sonucunda, adalet kavramına ilişkin ortaokul öğrencilerinin 76 adet metafor ürettiği belirlenmiştir. İlk üç sırada yer alan metaforlar sırasıyla Terazi (%15), İnsan (%14) ve Eşitlik (%8). Öğrenciler tarafından üretilen metaforlar ortak özellikleri bakımından 4 farklı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Kavram kategorilerinin ayrılmasında oluşturdukları metaforlar için kullandıkları açıklamalar dikkate alınmıştır. Buna göre öğrencilerin % 36’sının (71 öğrenci) adalet kavramını eşitlik imgesi olarak, % 30’unun (60 öğrenci) hak-hukuk imgesi olarak, % 22’sinin (44 öğrenci) yaşam imgesi olarak ve % 12’sinin (24 öğrenci) yargı-ceza imgesi olarak gördükleri ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda sosyal bilgiler öğretmenlerine adalet ve eşitlik kavramının farklarının belirginleştirilmesine yönelik öğretim gerçekleştirilmesi önerilebilir. Diğer taraftan, araştırmacılara, ilgili kavramların daha iyi öğrenilmesini sağlamak için eylem araştırması yapılması, öğrenci zihninde ilgili kavrama yönelik metaforların benzerlikleri ve farklılıklarını belirlemek için ise çok boyutlu ölçekleme (Multi Dimensional Scaling) tekniği ile araştırmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Adalet, Değerler, Metafor, Sosyal Bilgiler

METAPHORIC APPROACHES ON THE CONCEPT OF JUSTICE OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Assist. Prof. Dr. Yusuf İNEL, Uşak University , ysf.inel@gmail.com

Teacher Emrah URHAN, Ministry of National Education, emrahurhan502@gmail.com

Teacher Abdullah İsmet ÜNAL, Ministry of National Education, abdullahunal646464@gmail.com

ABSTRACT

With the help of social and human sciences, social studies(in today's educational programs) which focus on individual's relationship with his/ her social and physical environment , perceives time and space, aims to raise individuals suitable to definition of effective citizen , is an area of study. As a result , social studies aims to give individual not only crucial knowledge and skill which are necessary for today's World, but also the democratic belief and values. These values are given in the educational program as a "target function". But these are used in every unit in a different way. One of the twenty values in this program is to be just. In the 7th grade, in the unit "living democracy" a value of being just is one of the most important values that can be associated with social life, create different meanings among people about being a part of society, even help to keep people's willing to live together. The concept of justice can be approached with a view that the right is delivered to justice on the principle of equality in accordance with the law. The concept of justice can be said to be open to debate in every field of our life and it can be evaluated as a life subject in certain situations. Although justice has a certain meaning for all individuals, it can be also changed for every individuals which give the term diversity in perceptions. This diversity has some conclusions. First, it makes individuals question the concept of justice, the functioning of penalties, the sharing of revenues and human relations. Second, as a result this diversity in perceptions of justice threatens integrity of social structure. Therefore, this research has aimed to determine meanings the individuals place on the concept of justice and to find common ground with the help of plans that are formed in formal education settings. The aim of the research is to determine the metaphors of the secondary school students about the concept of justice. Depending on this purpose, the concept of justice for middle school students; What are the metaphors? Under which concept categories have the metaphors been gathered? How is the frequency of distribution? These questions are used as a target questions in this research. The study group consists of 210 students studying in 5th 6th 7th 8th classes(in 2016-17 academic year) in public school in Bekilli which is a district in Denizli. In this research, in which case studies from the qualitative research design are used, the form prepared by researchers which is aimed to collect data, consists of filling the sentences like "justice is..... Because..." Legal permissions have been granted before the application. As a result of analysis, it was determined that secondary school students produced 76 metaphors about the concept of justice. The metaphors in the first three ranks are Libra (15%), Human (14%) and Equality (8%). Metaphors produced by students are grouped under 4 different conceptual categories in terms of their commonality. The explanations they used for the metaphors they created in concept categorization were taken into account. According to this findings; 36% of the students see the concept of the justice as equality image, 30% of the students see as legal image, 22% of the students as life image and 12% of the students see as judgement-punishment image. As a result of the research; it is advisable that with the help of social science teachers, some education programs can be carried out to clarify the differences between the concept of justice and equality. On the other hand, doing activity research is advisable to ensure the better teaching of relevant concepts to the researchers. Multidimensional scaling technique may be recommended to determine the similarities and differences of the metaphors of the related concepts and its perceptual comprehension in the student's mind.

Key Words: Adalet, Değerler, Metafor, Sosyal Bilgiler

İLKOKUL ÜÇÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN HOŞGÖRÜ ALGISI

Öğretmen İsmail KAYGISIZ, Milli Eğitim Bakanlığı, ismailkaygisiz1981@gmail.com
Arş.Gör. Durmuş BURAK, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, dburak@kilis.edu.tr

ÖZET

Hoşgörü, farklılıkların uyumunu temel alan siyasal ve yasal bir gereksinim olup barış kültürünün gelişmesine önemli katkılar sağlar (UNESCO, 1995). Öğrencilere okul yaşantılarının ilk yıllarında barış kültürünün kazandırılması, bu kültürün benimsenerek yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde devam etmesi sağlanabilir. Bu bağlamda ilkokul çağındaki öğrencilerin hoşgörüü nasıl algıladıkları ve günlük yaşamlarında nasıl uyguladıkları önem kazanmaktadır. Anlayış gösterme, saygı duyma, rahatsız olmama, farklı görüşleri kabul etme anlamları taşıyan hoşgörü; insanları, doğayı ve çevreyi var oldukları biçimiyle kabul etmektir.(Aslan,2001). Bu araştırmanın amacı, ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin hoşgörü algılarını, çevrelerinde yaşanan olaylardan hangilerini hoşgörü ile karşılayıp; hangilerini hoşgörü ile karşılayamayacaklarını anlamaya çalışmaktır. İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin hoşgörü algısını ve günlük yaşamlarında hoşgörüü nasıl anlamlandırıp, neleri hoşgörüp neleri hoşgöremeyecekleri anlaşılmaya çalışılan bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunun seçiminde amaçlı örnekleme tekniklerinden tipik durum örnekleme yöntemi seçilmiştir. Amaçlı örnekleme araştırmanın amacı doğrultusunda zengin durumların seçilerek araştırma yapılmasına olanak tanır (Büyüköztürk vd., 2008). Bu çalışmada veriler, ilkokul üçüncü sınıfa devam eden yirmi bir öğrenciye hoşgörüü nasıl algıladıklarına dair resim yaptırılarak ve yarı yapılandırılmış görüşmeler yolu ile elde edilmiştir. Çocukların gizli kalmış bilinmeyen dünyalarını ve sözle ifade edemedikleri deneyimlerini aktarmaları amacıyla onlara resim yaptırılıp, bu resimler yarı yapılandırılmış görüşmeler sonunda öğrencilere yorumlatılmıştır. Somut olarak algılanan kavramların tanımlanması daha kolay ve anlaşılır olurken, özellikle ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin soyut olan hoşgörü kavramını tanımlamaları ve algılamaları somut kavramlara göre daha zor olup farklılık göstermektedir. Öğrencilerin bireysel eğilimleri, kültürel farklılıkları, sosyal yaşantıları ve kaç kardeş oldukları gibi farklılıklar hoşgörü kavramını nasıl anlamlandırdıklarını belirleyen durumlardır. Alanyazında hoşgörünün özellikle “farklılıkları kabul etme” olarak tanımlanmasının yanında gerçekleştirilen bu çalışmada öğrenciler doğrudan bu tanımlamayı yapmamışlardır. Ancak iki öğrencinin, yapmış olduğu resimleri yorumlarken farklılıkları kabul etme algısının oluştuğu anlaşılmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin tamamına yakını hoşgörüü “yardımlaşmak” olarak tanımlayıp algılamışlardır. Yardımlaşmayı, saygı duymak ve paylaşmak ifadelerinin takip ettiği bu çalışmada üç öğrenci hoşgörü kavramını “Mevlana” ile ilişkilendirdiğini belirtmektedir. Bu ilişkilendirmede öğrencilerin Konya’da yaşıyor olmalarının etkisinin olduğu söylenebilir. Öğrenciler kişisel olarak kendilerine karşı yapılan olumsuz davranışları hoşgörebileceklerini belirtirlerken; kendilerine karşı kasıtlı yapılan olumsuz davranışları hoşgöremeyeceklerini belirtmektedirler. Yaşlılara, engellilere, arkadaşlarına ve savunmasız hayvanlara karşı yapılan olumsuz davranışları da hoşgöremeyeceklerini belirtmektedirler. Öğrenciler genellikle öğretmenlerinin, anne, baba ve arkadaşlarının hoşgörülü olduğunu, bunun yanında dedelerinin, anneanne ve babaannelerinin de hoşgörülü olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin çizmiş oldukları resimler yarı yapılandırılmış görüşmeler sonunda öğrencilere yorumlatılarak günlük yaşamda hoşgörüü nasıl algıladıkları anlaşılmaya çalışılmıştır. Hoşgörünün yardımlaşma olduğunu söyleyen Mert “Şimdi zengin buna para veriyor fakir olduğunu görüyor Bir de içinden diyor ki çok fakir ben bunlarla her şeyi bir paylaşayım diyor bir de arabasını paylaşıyor. Ondan sonra çocuğu da diyor baba neden böyle bir şey yapıyorsun diyor, oğlum onlar çok fakir bizim gibi istediklerini yapamıyor diyor”. “Hoşgörü deyince ne anlıyorsun?” sorusuna İrem “hoşgörü deyince mesela yaşlılara yardım etmek ondan sonra bir arkadaşım düştüğünde ona yardım etmek onlar aklıma geliyor” şeklinde ifade etmiştir. Aynı soruya Ahmet “birilerini yaptığı şeyleri kendisine saygılı olmayı, birileri ile bir şeyimi paylaşmayı, yaptığı kötü şeyleri pek umursamamayı” cevabını vererek hoşgörünün “saygılı olmak”, “paylaşmak” ve “görmemezlikten gelme” olarak tanımlamıştır. Sevdegül ise “hoşgörü deyince saygıyı anlıyorum, paylaşmayı, işbirliğini yani birisi bana yardım ederse onu hoşgörü ile karşılıyorum öyle yani” şeklinde cevaplayarak hoşgörünün; saygı, paylaşmak ve işbirliği olduğunu söylemiştir. Bu çalışmaya katılan ilkokul üçüncü sınıf öğrencileri hoşgörüü alanyazında belirtilen tanımlardan farklı olarak algıladıkları anlaşılmaktadır. Üçüncü sınıf öğrencileri hoşgörüü; yardımlaşma, görmezlikten gelme, iyi davranma ve saygı duyma olarak tanımlamışlardır. Öğrenciler hoşgörülü davranmayı arkadaşlarının kendileri ile yiyeceklerini paylaşmaları, oyunlarına kendilerini almaları, düşen arkadaşlarını yerden kaldırma olarak da tanımlamışlardır. Öğrencilerin bu tanımları alanyazında yapılan bazı çalışmalarla örtüşmemekle beraber bazı çalışmaların sonuçları ile örtüşmemektedir. Öğrencilerin kendilerine kasıtlı olarak yapılan davranışları hoşgöremeyeceklerini belirterek, kasıtlı olarak yapılmayan olumsuz davranışları hoşgörebileceklerini ifade etmişlerdir. Kendilerine karşı hoşgörülü davranan kişilere hoşgörülü davranacaklarını belirten öğrencilerin bu görüşü alanyazındaki bazı çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Çünkü hoşgörünün karşılıklı olma ve sınırlarının net olarak belirlenmesi aksi halde kargaşa ve düzensizlik durumunun ortaya çıkacağı ifade edilmektedir. Ders kitaplarında ve öğretim programlarında yardımlaşmak, affetmek ve tahammül ederek görmemezlikten gelme olarak aktarılan hoşgörüü öğretmenler de program ve kitaplar doğrultusunda aktardıkları düşünülmektedir. Bunun yerine programdaki kazanımlar, ders kitaplarındaki metin ve görseller farklılıkları kabul etme ve farklılıklara saygı duyma olarak aktarılabilir.

Anahtar sözcükler: Algı, Fenomenoloji, İlkokul, Hoşgörü

TOLERANCE PERCEPTION OF PRIMARY SCHOOL THIRD-GRADE STUDENTS

Teacher İsmail KAYGISIZ, Ministry of National Education, ismailkaygisiz1981@gmail.com
Res.Assist. Durmuş BURAK, Kilis 7 Aralık University, dburak@kilis.edu.tr

ABSTRACT

Tolerance, a social and legal requirement based on the consistence of differences, makes substantial contributions to peace culture. (UNESCO 1995). In the early school years, students can gain peace culture, adopting this culture and continuing it in their later lives. In this context it becomes more important how students of primary school perceive tolerance and how they put it into practice. Tolerance, meaning empathising, respecting, not ailing and accepting different ideas, is the acceptance of people nature and environment as they are (Aslan 2011). The aim of this research is to understand the tolerance perception of primary school students in year 3, of the events that happen around them, which they will meet with tolerance and which they won't. This research with which we try to understand the tolerance perception of primary school third year students, how they interpret tolerance, what they will tolerate and what they won't in their everyday life is carried out by means of phenomenology, which is a qualitative research methodology. In the choice of working group, typical case sampling method, which is one of the purposeful techniques, has been chosen. With the direction of the purposeful sampling methodology, it enables to investigate choosing rich cases (Büyüköztürk vd., 2008). Data in this research is obtained getting students to draw pictures as to how they perceive tolerance and through semi-structured interview. Children have been made to draw pictures in an attempt to transfer their secret unknown world and experiences they can't voice, thus getting them to interpret these pictures through semi-structured interviews. While the definition of concepts perceived as concrete are easier and more comprehensible, for the primary school students of third class, the definition and perception of the abstract concept of tolerance, by comparison, is more difficult and differs greatly. Such differences as individual inclinations, cultural differences, social backgrounds, the number of their siblings are the factors in determining their interpreting the tolerance concept. In this research along with the definition of tolerance as respect for diversity, students haven't made this definition directly. However, while interpreting the pictures they have drawn, it has been understood that two students have developed the perception of respect for diversity. In this research nearly all the students have defined and perceived as "cooperation". In this study, cooperation followed by the concepts of respect and share, three students have stated that they have related the tolerance concept to "Mevlana". It could be said students' living in Konya might have played a role in this association. As individuals students state that they can't tolerate any intentional negative actions against themselves while they state that they can tolerate any negative actions against themselves. They also state that they won't tolerate any negative attitudes against the old, the handicapped, their friends and defenceless animals. Students state that their teachers, parents and their friends are generally tolerant as well as their grandparents. Students are made to interpret how they perceive tolerance in their everyday life while getting them to interpret the pictures they have drawn at the end of semi-structured interviews. Mert, who says tolerance is cooperation, "now the rich give money to this, see he is poor and adds that he will share everything with him and shares his car with them. Later his child asks his father why he has done such a thing and in response he says they can't do whatever they want as they are very poor". When asked what "her understanding of tolerance" is, İrem says "tolerance is a way of helping the elderly and helping a friend when he falls over". In answer to the same question, Ahmet defines tolerance as self-respect, share something with others, ignore any bad things someone has done. As for Sevdagül says that tolerance is respect, sharing, cooperation and help someone in need. Unlike the definitions in the literature, it has been understood that primary school students of third class have perceived tolerance a different point of view. Third year students define tolerance as cooperation, turning a blind eye to one's mistakes, good behaviour and respect people. They define tolerance as a way of their friends' sharing their belongings with themselves, letting them play with them and helping a friend who falls over. The tolerance definitions of the students match up with some of the studies mentioned in the literature but they don't with some others. Students state that they won't tolerate any intentional behaviours, yet they will tolerate any unintentional negative behaviours. This view of the students, who say they will behave tolerantly towards someone who is tolerant bears a resemblance to some of the studies in the literature. Because it has been stated that tolerance should be mutual and its limits should be determined explicitly, otherwise there will be instances of disorder and chaos. It is thought that tolerance defined in the textbooks and curriculums as cooperation, forgiving and turning a blind eye to one's faults is transferred by the teachers in the direction of books and curriculums. Instead, learning outcomes in the curriculums and visuals and texts in the coursebooks can be transferred as embracement of differences and respect.

Key Words: Phenomenology, Primary School, Tolerance, Perception

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MATEMATİK KAYGI DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Yusuf İNEL, Uşak Üniversitesi , ysf.inel@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Veysel AKÇAKIN, Uşak Üniversitesi, veysel.akcakin@usak.edu.tr

ÖZET

Tarihi çağlardan günümüze farklı kültürlerde yaşayan insanların ortak dili olarak kabul edilen matematik, hayatımızın her anında kullana geldiğimiz bilgilerdendir. Öyle ki -en basit anlatımla- değişen hayat şartlarına uyum sağlamada bilinmesi gereken başat bilgilerden olduğunu ileri sürmek yanlış olmayacaktır. Zira, neredeyse tüm bilimlerin kaynağı ve temeli olarak gösterilmektedir. Dahası, matematik ile ilişkili olmayan bir bilim alanı düşünülemeyeceği gibi, matematik bilgisinden bağımsız bir sosyal hayatın da var olmayacağı söylenebilir. İnsan yaşamını çevreleyen bu bilgi türünün, yeni yetişen nesillere kazandırılması bireyin yaşanan çağa uyum sağlayabilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu yönüyle matematik bir eğitim olgusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim kademelerinin neredeyse tamamında öğretilen matematik, aynı zamanda diğer derslerle yakından ilişkilidir. Ülkemizde 2005 yılında yapılan sosyal bilgiler öğretim programında da bu ilişkilerden bahsedilmiştir. İlkokul 4. sınıftan başlayarak, ortaokul 5, 6 ve 7. sınıf düzeyine okutulan sosyal bilgiler dersinin sınıf düzeyi ayırmaksızın toplam 12 ünitesinde yer alan kazanımların 13 matematik alt öğrenme alanı ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu durum, gelecekte sosyal bilgiler öğretmeni olacak adayların en azından ilişkisi bahsedilen matematik alt öğrenme alanlarının bilgisine sahip olması gerekliliğini ortaya çıkarır. Ayrıca, iyi yetişmiş sosyal bilgiler öğretmeni olabilmenin bir koşulu da yine matematik bilmeye bağlanabilir. Zira, lisans programında yer alan ekonomi ve ölçme ve değerlendirme derslerinden başarılı olabilmek matematiksel işlemleri bilmeye de alakalıdır. Ancak, yapılan gözlem ve edinilen deneyimlerden hareketle sosyal bilgiler öğretmen adaylarının matematik öğrenme konusunda çeşitli zorluklar yaşadığı, dahası matematik öğrenmeye ilişkin çeşitli önyargılar geliştirdiği söylenebilir. İncelenen literatürde kaygı gibi duyuşsal faktörlerin matematik öğrenme de oldukça etkili olduğu dile getirilmektedir. Bireyin matematik öğrenmesini güçleştiren kaygı durumlarının tespit edilmesi ve bu sonuca bağlı bir öğretimin planlanmasının matematik öğrenmeyi kolaylaştıracağı bilgisinden hareketle bu araştırma planlanmıştır. Buradan hareketle araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kaygı düzeylerinin tespit edilerek, farklı değişkenler açısından incelenmesi olarak belirlemiştir. Tarama modelinde desenlenen araştırmanın çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinde 2015 - 2016 eğitim öğretim yılında sosyal bilgiler öğretmenliğinde öğrenim gören 102 öğretmen adayı oluşturmuştur. Veriler, Bai, Wang, Pan ve Frey (2009) tarafından geliştirilen, Akçakin, Cebesoy ve İnel (2015) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan Matematik Kaygı Ölçeği aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenlerini, cinsiyet, sınıf düzeyi, anne - baba eğitim düzeyi, aile gelir durumu, üniversite giriş sınavındaki matematik neti ve matematik kursu alma durumları olarak belirlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistikler, t-testi, korelasyon ve iki faktörlü Anova istatistikleri uygulanmıştır. Araştırmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının orta düzeyde matematik kaygısına sahip oldukları, cinsiyet ve sınıf değişkenine ve her iki değişkenin etkileşimli etkisine göre matematik kaygı düzeylerinin farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte özel ders alıp almama durumu, anne ve baba eğitim durumu, kardeş sayısı ve son olarak gelir durumuna göre de sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kaygı düzeylerinin farklılaşmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca, öğretmen adaylarının üniversiteye giriş sınavlarında ki matematik netleriyle matematik kaygı düzeyleri arasında orta düzeyde anlamlı bir pozitif ilişki olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan hareketle ve orta düzeyde bir kaygıya sahip olmanın başarı açısından istenilen bir durum olduğu düşünüldüğünde, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının matematik kaygı düzeylerinin derinlemesine incelenmesi önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Matematik Kaygısı, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

INVESTIGATION OF MATHEMATICS ANXIETY LEVELS OF SOCIAL SCIENCE TEACHER CANDIDATES IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES

Assist. Prof. Dr. Yusuf İNEL, Uşak University , ysf.inel@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Veysel AKÇAKIN, Uşak University, veysel.akcakin@usak.edu.tr

ABSTRACT

Mathematics, which is regarded as a common language among people living in different cultures from ancient ages to the present, is the information we use every moment of our lives. In other words, it would not be wrong to allege that it is the mastery information that should be known in order to adapt to the changing living conditions. Since mathematics is almost shown as a source and foundation of all sciences. Moreover, it can be said that there is no social life lacking mathematical knowledge as well as a science field which is not related to mathematics. Teaching mathematics, which surrounds human life, to new generations is of great importance in terms of enabling the individual to adapt to the era. In this regard, mathematics emerges as an educational phenomenon. The mathematics taught almost entirely at the all educational level is closely related to other courses at the same time. These relationships are also mentioned in the social studies curriculum created in 2005 in Turkey. It is seen that, starting from the 4th grade of primary school, the social studies course taught at the 5th, 6th and 7th grade levels of secondary school are related to 13 mathematics sub-learning field of the learning outcome in total 12 social studies units. This reveals that the candidates who will be teaching social studies in the future should have knowledge of the mathematics sub-learning areas. In addition, well-educated social studies teacher candidates should know mathematics. Because, being successful in the economics and measurement and evaluation courses in the undergraduate program is also related to knowing mathematical operations. However, from the observations made and the experience gained, it can be said that the social studies teacher candidates have various difficulties in the learning process of mathematics; furthermore they have various prejudices about learning mathematics. In the literature examined, it is stated that affective factors such as anxiety are also very effective in mathematics learning. This research was planned with the knowledge that anxiety situations that make an individuals mathematics learning difficult and the planning of a teaching based on this result make it easier to learn mathematics. The purpose of the research is to determine the social studies teacher candidates' anxiety levels and to examine them from the perspective of different variables. The study group of this research using the survey model has consist of 102 teacher candidates trained in social studiesteaching at a state university in the 2015-2016 academic year. The data were collected through the Mathematics Anxiety Scale developed by Bai, Wang, Pan and Frey (2009), which was adapted in Turkish Language by Akçakın, Cebesoy and İnel (2015). The independent variables of the study were gender, grade level, parental education level, family income status, mathematics net and mathematics course intake in university entrance exam. Descriptive statistics, t-test, correlation and two-factor ANOVA statistics were applied in the analysis of the data. In this research, it has been found that social studies teacher candidates have moderate mathematical anxiety and their mathematics anxiety levels do not differ according to gender and class variable and the interaction effect of both these variables. In addition, the results of social studies teachers anxiety levels do not differ according to whether or not they take private lessons, educational status of their parents, number of siblings, and income status. It was also found that there was a moderately significant positive correlation between the math anxiety levels and mathematics scores in the entrance exams to the university. According to these results, social studies teacher candidates' anxiety levels should be examined in depth.

Key Words: Matematik Kaygısı, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

FARKLI KÜLTÜREL YAPILARDAKİ AİLELERDE YETİŞEN ÖĞRENCİLERİN HOŞGÖRÜ VE SORUMLULUK DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, caliskan06@gmail.com
Öğretmen Yusuf YILDIRIM, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
yusufyildirimakademik@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma iki amaç çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Birincisi, ortaokul yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin hoşgörü ve sorumluluk değerlerinin sahip olma düzeyleri belirlenmiş ve öğrencilerin yetiştikleri aile ortamına göre hoşgörü ve sorumluluk değerleri karşılaştırılmıştır. İkinci olarak ise öğrencilerin hoşgörü ve sorumlulukları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın çalışma gurubu, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz döneminde ortaokul yedinci ve sekizinci sınıflarında öğrenim gören 290 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın evren geniş olduğu için amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda farklı kültürel yapılardaki ailelerde (Türk, Arap, Kürt, Balkan Göçmeni, Kafkas Göçmeni) yetişen öğrenciler için Bursa ili İnegöl ilçesinden (Türk, Balkan Göçmeni, Kafkas Göçmeni) Van ve Bitlis illerinden (Kürt) ve Maraş il merkezinde bulunan bir Suriyeli okulu ile Bursa İnegöl ilçesinde ulaşılabilen Suriyeli öğrencilerden (Arap) veriler elde edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak “hoşgörü eğilim ölçeği” ve “sorumluluk ölçeği” olmak üzere iki araç kullanılmıştır. Bu araçlar aracılığı ile toplanan verilerle araştırmanın amacı bağlamında betimsel istatistikler (yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma), fark istatistikleri (t-testi, Anova) ve ilişki analizi (regresyon) yapılmıştır. Gerçekleştirilen bu analizler sonucunda, araştırmaya katılan öğrencilerin genel olarak hem hoşgörü eğilim düzeylerinin hem de sorumluluk düzeylerinin oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Farklı kültürel yapılarda yetişen ortaokul öğrencilerin hoşgörü eğilim düzeylerinin hem ölçek toplamında hem de alt boyutlar bazında (değer, kabul, önem) bütün grupların (Türk, Arap, Kürt, Balkan Göçmeni, Kafkas Göçmeni) yüksek düzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca gruplar arası (Türk, Arap, Kürt, Balkan Göçmeni, Kafkas Göçmeni) puan farklılıklarının ise istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir. Gruplar arasında hoşgörü eğilimleri en yüksek olanlar Kürt kökenli öğrenciler en düşük puanı sahip olanlar ise Arap (Suriyeli) öğrenciler olduğu belirlenmiştir. Farklı kültürel yapılarda yetişen ortaokul öğrencilerin sorumluluk düzeylerinin bütün gruplarda (Türk, Arap, Kürt, Balkan Göçmeni, Kafkas Göçmeni) yüksek düzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir. Gruplar arasında en yüksek sorumluluk puan ortalamasına Arap kökenli öğrencilerin sahip olduğu belirlenmiştir. Farklı kültürel yapılarda yetişen ortaokul öğrencilerin sorumluluk düzeylerinin gruplar arasında (Türk, Arap, Kürt, Balkan Göçmeni, Kafkas Göçmeni) anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. İstatistiksel olarak bu farklılaşma Arap kökenli öğrenciler Kafkas göçmeni öğrenciler arasında Arap kökenliler lehine olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin cinsiyete göre hoşgörü eğilim düzeylerinde ve sorumluluk düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir. Ancak öğrencilerin hoşgörü ve sorumluluk değerlerinin aritmetik ortalamaları kızların erkeklerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sınıf düzeyine göre de hoşgörü eğilim düzeylerinde ve sorumluluk düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmadığı belirlenmiştir. Ancak öğrencilerin hoşgörü eğilimleri yedinci sınıfların aritmetik ortalamalarının sekizinci sınıflara göre daha yüksek, sorumluluk değerler düzeylerinin aritmetik ortalamalarının sekizinci sınıf öğrencilerinin yedinci sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin sorumluluk değer düzeylerinin hoşgörü eğilim düzeylerini anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur. Bu bulguya göre sorumluluk değer düzeyinin %46 oranında hoşgörü eğilim düzeyini yordadığı sonucu elde edilmiştir. Buna göre %46 oranında sorumluluk değeri hoşgörü eğilim düzeyinin artıp azalmasını belirlemektedir. Sonuç olarak değerler eğitiminin bir bütün olduğu yorumu yapılmıştır. Değerler eğitimi ile ilgili bir alanda yapılan çalışma bir diğer alanda yapılan çalışmayı etkilemektedir. Bireylerin cinsiyet, yaş, yaşadığı kültürel yapı ve etkisinde kaldığı olaylar göz önünde bulundurularak değerler eğitimi süreci planlanmalıdır. Daha verimli ve kaliteli bir değerler eğitiminin yapılabilmesi için bu hususlara dikkat edilmesi önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Değer, Kültürel Yapı, Öğrenci, Sorumluluk, Hoşgörü

INVESTIGATION TOLERANCE AND RESPONSIBILITY VALUES OF STUDENTS WHO ARE GROWING IN DIFFERENT CULTURAL FAMILIES

Assoc. Prof. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN, Sakarya University, caliskan06@gmail.com
Teacher Yusuf YILDIRIM, Sakarya University, yusufyildirimakademik@gmail.com

ABSTRACT

This research was carried out within two frameworks. First, the levels of tolerance and accountability of the seventh and eighth graders of secondary school were determined and tolerance and responsibility values were compared according to the family environment in which the students were educated. Secondly, the relationship between students tolerance and responsibilities. Working group of the research, in fall semester of the 2016-2017 academic year, there are 290 students. Purpose sampling method was used because the universe of the research was wide. Data were obtained from students from different towns of İnegöl (Turkish, Arab, Kurdish, Balkan and Caucasian immigrant) Van and Bitlis (Kurdish) illusions and Bursa province in Kahramanmaraş province and Bursa province of İnegöl. Two tools were used as data collection instrument; tolerance tendency scale and responsibility scale. Descriptive statistics (percent, frequency, arithmetic mean, standart deviation), difference statistics and relationship analysis were performed in the context of the purpose of researching data by means of these tools. As a result of these analyzes, it was observed that the level of tolerance tendencies and levels of responsibility were generally high for the students who participated in the research. It was concluded that the levels of tolerance tendency of middle school students who were raised in different cultural structures were high in all groups on the basis of both scale and subscales. Moreover, it was determined that the differences between the groups (Turkish, Arab, Kurdish, Balkan and Caucasian immigrants) were not statistically significant. The groups with the highest tolerance tendencies were Kurdish students and the ones with the lowest scores were Arab (Syrian) students. The level of responsibility of middle school students who are trained in different cultural structures has been found to differ significantly high in all groups (Turkish, Arab, Kurdish, Balkan and Caucasian immigrants) It was determined that the students with Arab background had the highest score of responsibility among the groups. The level of responsibility of middle school students who are trained in different cultural structures has been found to differ significantly between groups (Turkish, Arab, Kurdish, Balkan, Caucasian immigrant). Statistically, this divergence was found to be in favor of Arab descent among Caucasian immigrant students. It has been determined that there was no significant difference in the level of tolerance tendency and responsibility levels of students according to sex. However, the average tolerance and responsibilities of female students were found to be higher than that of men. There was no significant difference in level of tolerance and level of responsibility according to class level. However, students tolerance tendencies were found to be higher in the seventh grades than in the eighth grades. The arithmetic mean of the levels of responsibility values of the eighth graders was higher than that of the seventh graders. The level of responsibility of the students was found to be significantly predictive of the level of tolerance. According to this finding, the result is that the level of responsibility value predicted the level of tolerance tendency by 46%. According to this, 46% of the value of responsibility determines the level of tolerance tendency to increase or decrease. As a result, it is interpreted that the education of values is a whole. Work done on a field related to education of values should be taken with caution as it may affect the work done on another field. Values education process should be planned considering the gender, age, cultural structure of the individuals and the events that they are affected by. It is recommended to pay attention to these issues so that more efficient and quality value education can be done.

Key Words: Cultural Structure, Responsibility, Student, Value, Tolerance

MÜZELERİN EĞİTİMSEL İŞLEVİNE VE KULLANIMINA İLİŞKİN MÜZE UZMANLARININ GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Demet ÖNER, A.İ.B.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, onerr.demet@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Fatih Oğuzkağan UYAR, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, foku06@gmail.com
Arş.Gör. Galip ÖNER, Erciyes Üniversitesi, galiponer@erciyes.edu.tr

ÖZET

Anadolu, binlerce yıldan bu yana onlarca uygarlığa ev sahipliği yapmış ve günümüzde birçok ülkenin sahip olmadığı eşsiz bir tarihi ve kültürel mirası bünyesinde barındırmaktadır. Ünlü tarihçi Herodot'un "gök kubbenin altındaki en güzel coğrafya yeryüzünün en güzel iklimine sahip" olarak tanımladığı ülkemiz coğrafyasında Türk müzeciliğinin ilk izleri, Selçuklu Dönemi'nde (13.yy) eski Konya'nın bulunduğu höyüğü çevreleyen sur duvarlarının etrafına çeşitli dönemlere ait eserlerin nizami bir şekilde dizilmesi ile karşımıza çıkmaktadır (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, 2017). Ülkemizde gerçek anlamda ilk müzecilik faaliyeti ise 1846 yılında Fethi Ahmet Paşa tarafından İstanbul'da Aya İrini Kilisesi'nde toplanan ve günümüzde İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nin de temelini oluşturan Mecma-ı Âsâr-ı Atika (Eski Eserler Koleksiyonu) ile başlamıştır. Bu koleksiyonun geliştirilmesiyle 1869 yılında Müze-i Hûmâyun adıyla Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk müzesi kurulmuş ve 1881 yılında bu müzenin başına Osman Hamdi Bey'in getirilmesiyle birlikte Türk müzeciliğinde yeni bir dönem başlamıştır. Başlangıçta ülkemizdeki eserlerin yurtdışına kaçırılmasını engellemek amacıyla eserlerin toplanması ve korunması yönünde yürütülen müze faaliyetleri, müzelerin halka açık ziyaretlere açılmasıyla birlikte dolaylı olarak eğitimsel işlevini de harekete geçirmiştir. 21. yüzyıl ile birlikte müzeler artık klasik müze anlayışını geride bırakarak çağdaşlaşma sürecine girmiştir. Karadeniz'e (2014) göre bu yüzyılda müzeler; "toplumun bütün kesimleri için, yoğun kitle iletişimine dayanan sunumlar, eğitim programları ve sosyal etkinlikler düzenleyerek aktif izleyicilerini artıracakları "yeni müzecilik" anlayışını benimsemiştir. Postmodern müzecilik olarak da yorumlanan bu anlayışla müze, her konuyu özgürce tartışıp yorumlayan, interaktif sunum teknikleriyle sergileyen ve farklı birikim ve ilgilere sahip izleyicileri aynı çatı altında buluşturan bir kurum" olarak tanımlanmaktadır. ICOM'un (Uluslararası Müzeler Konseyi) tüzüğünde geçen tanıma göre müze, toplumun ve onun gelişiminin hizmetinde, kamuya açık, eğitim, çalışma ve haz amacıyla insanlığın ve etrafındakilerin somut ve soyut mirasını toplayan, muhafaza eden, araştıran, ileten ve sergileyen, kar amacı gütmeyen kalıcı bir kuruluştur. Tanımda da vurgulandığı üzere müzelerin eğitimsel işlevi, uluslararası alanda özellikle son yıllarda daha da önemli bir hale gelmiş ve gelmeye devam edeceği gözlemlenmektedir. Ülkemizde ise müzeler hem nicelik hem de nitelik bakımından önemli gelişmeler göstermektedirler. İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre ülkemizde 2010 yılında 185'i devlet, 149'u özel olmak üzere toplam müze sayısı 334 iken bu rakam 2015 yılında 193'ü devlet, 216'sı özel olmak üzere toplamda 409'a ulaşmıştır. Buna karşılık Kültür ve Turizm Bakanlığı verileri de ülkemizde artan müze sayısı ile birlikte ziyaretçi sayısında da önemli bir artış olduğunu göstermektedir. Nitekim bu verilere göre 2000 yılında 6.887.344 olan müze ziyaretçi sayısı nispeten devamlı bir artış göstererek 2015 yılı itibarıyla 28.454.284 kişiye ulaşmıştır. Tüm bu gelişmelerden hareketle araştırmanın amacı ülkemizde müzelerin eğitimsel işlevine ve kullanımına ilişkin müze uzmanlarının düşüncelerini anlamak, anlamlandırmak ve değerlendirmektir. Araştırma ülkemizin farklı şehirlerinde ki özel ve devlet müzelerinde görev yapmakta olan 13 müze uzmanıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma, Nitel Araştırma deseniyle dizayn edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler nitel veri toplama yöntemlerinden biri olan görüşme yoluyla edinilmiştir. Verilerin analizinde ise nitel veri analiz yaklaşımlarından Tümevarımsal Analiz kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ülkemizde özel müzeler başta olmak üzere müzelerin eğitimsel faaliyetlerinin artış gösterdiği ancak özellikle okul gruplarının yaptıkları müze ziyaretlerinin öğretmen, öğrenci ve müze uzmanlarından kaynaklı birtakım nedenlerce yeterince verimli geçmediği, verimli bir müze ziyareti için ise ziyaretçilerin müze ve içeriği hakkında ziyaret öncesinde bir ön hazırlık yapması gerektiği, MEB'in müzeler ile yeterince işbirliği içerisinde olmadığı gibi birtakım sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Eğitim, Görüşler, Müze, Müze Uzmanları, Müze Eğitimi

OPINIONS OF MUSEUM EXPERTS REGARDING EDUCATIONAL FUNCTION AND USE OF MUSEUMS

MA Student Demet ÖNER, A.İ.B.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, onerr.demet@gmail.com
MA Student Fatih Oğuzkağan UYAR, Abant İzzet Baysal University, foku06@gmail.com
Res.Assist. Galip ÖNER, Erciyes University, galiponer@erciyes.edu.tr

ABSTRACT

For thousands of years Anatolia has hosted dozens of civilizations and nowadays contains within itself a unique historical and cultural heritage that many countries do not obtain. The first traces of the Turkish museum in our country, which geography the famous historian Herodotus defined as the most beautiful geography under the sky that has the best climate in the world, are observed in the area where ancient Konya was located in the Seljuk period (13th century). The artefacts belonging to different periods are exhibited in a regular way around the fortification walls. (General Directorate of Cultural Assets and Museums, 2017). The first museum activity in our country in real terms started with the Mecma-ı Âsâr-ı Atika (Collection of Antiquities), which in 1846 was gathered by Fethi Ahmet Pasha at the Hagia Irene Church in Istanbul and formed the basis of Istanbul Archaeological Museums. With the expansion of this collection, in 1869 the first museum of the Ottoman Empire was established under the name of Müze-i Hûmâyun and a new era in Turkish museology began when Osman Hamdi Bey was appointed as the head of this museum in 1881. In the beginning, the museum activities were carried out in order to collect and protect the works of art and to prevent their abduction abroad, later when museums were opened to the public, the educational function was mobilised. With the 21st century, the museums have entered the process of modernization by leaving behind the classical museum concept. According to Karadeniz (2014), in this century “the museums have adopted the new museology approach for all segments of society, which will be aimed at increasing active audience by organizing presentations based on intensive mass media contacts, training programs and social activities. With this concept introduced as postmodern museology, the museum is determined as an institution that freely discusses and interprets each subject, exhibits it by means of interactive presentation techniques and under the same roof brings together visitors with different accumulations and interests . According to the definition in the Statute of the ICOM (The International Council of Museums), a museum is a permanent non-profit institution in the service of society and of its development, open to the public, which acquires, conserves, researches, communicates and exhibits, for purposes of study, education, enjoyment, the tangible and intangible evidence of people and their environment. As it is emphasized in the definition, the educational function of the museums has become more important in the international arena especially in recent years, and it is observed that this process will continue in the future. Museums in our country show significant improvements in terms of both quality and quantity. According to the Turkish Statistical Institute (TurkStat), while in 2010 the total number of museums in our country was 334, 185 of which were state and 149 were private, in 2015 the total number reached 409, 193 of which were state and 216 were private. On the other hand, the figures of the Ministry of Culture and Tourism show that with the growing number of museums in the country the number of visitors increases significantly. Thus, according to these figures, the number of museum visitors, which was 6.887.344 in 2000, has risen to 28.454.284 as of 2015 with a constant increase. The purpose of the study is to understand, to interpret and evaluate the opinions of museum experts regarding the educational function and use of the museums in our country. This research was carried out with the assistance of 13 museum experts working in private and state museums in different cities of our country. The work was designed with the help of Qualitative Research pattern. Data obtained from the study were acquired through interview, one of the qualitative data collection methods. In the analysis of the data, such approach of the qualitative data analysis as Inductive Analysis was used. As a result of the research, it was ascertained that particularly private museums have shown an increase in educational activities, but due to the fact that they were visited by teachers, students and museum experts, these visits were not quite productive; and in order to make visits to museums more efficient, it is required to provide preliminary information regarding the museum and its contents. Thus the results, that the Ministry of Education has not been sufficiently collaborating with the museums, have been achieved.

Key Words: Education, Museum, Museum Experts, Opinions, Museum Education

SOSYAL BİLGİLERDE OKUL DIŞI ÖĞRENMEYE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Adem ÖZTÜRK, Ömer Halisdemir Üniversitesi, ozturkadem079@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Sosyal Bilgiler öğretiminde okul dışı öğrenmeye ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Okul dışı öğrenmenin öğretim süreci temel bileşenlerinden öğreten, öğrenen, öğrenilen açısından etkileşim entegrasyonunu merkeze alarak Sosyal Bilgiler'e uyarlanma düzeyi ifade edilmeye çalışılmaktadır. Çalışmada okul dışı öğrenmenin modern yapılandırmacı yaklaşım açısından önemi ve öğretimde etkililiğe katkısı irdelenmek istenmektedir. Günümüzde yaşanan son gelişmeler ve değişimler sadece sınıf içine bağlı öğrenme-öğretme değil, yaşamın her aşamasında hayat boyu öğrenmeyi gerekli kılmaktadır. Öğrencilerde öğrenme sadece davranış değişikliği nezdinde değil de öğrencinin duyusunun, düşüncesinin, bakışının ve becerilerinin değişip çeşitlendirilmesi beklenmelidir. Burada da okul dışı öğrenme, öğrenmeyi dünyayı ve çevreyi anlamlandırma, yaşamda aktif rol alma, bilgiyi yapılandırma, bilgiyi yeniden üretme ve hayata ilişkin sosyal değerleri kazanabilme çerçevesinde ele almaktadır. Tüm bu bağlam içinde Sosyal Bilgiler dersi ve okul dışı öğrenme ilişkisine bakıldığında, Sosyal Bilgiler dersinin öğrenme-öğretme rotasında okul dışı öğrenmeyi destekler niteliklere sahip derstir. Araştırmanın çalışma grubunu Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde 2016-2017 eğitim-öğretim yılında toplam 24 4.sınıf öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma metodolojisi kullanılmıştır. Veri toplama aracını 7 adet açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturmaktadır. Soru formu oluşturulurken uygulamalar sonucunda başta okul dışı öğrenme kavramının kapsamı ve okul dışı öğrenmenin diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi irdelenerek Sosyal Bilgiler dersinde okul dışı öğrenmeye ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini almak ve çalışma kapsamında öğretmen adaylarının okul dışında öğrenmenin kalıcılığını ve verimliliğini sağlamak maksadıyla; öğrencilerin bizzat yaparak ve yaşayarak öğrenmelerine katkıda bulunmak için Sosyal Bilgiler eğitim programı çerçevesinde 2005 yılında benimsenen yapılandırmacı yaklaşımı destekleyerek öğretmen adaylarının mesleğe atıldıklarında Sosyal Bilgiler dersine özgü değerlerin öğrencilere kazandırılmasında ne tür okul dışı etkinliklerine yer verilebileceğine ilişkin hususlar üzerinde durulmuştur. Açık uçlu soru formundan elde edilen veriler betimsel analiz yapılarak irdelenmiştir. Verilen cevaplar doğrultusunda temalar oluşturulmuş, oluşan temalar ilişkilendirilerek, öğrencilerin görüşleri araştırmacı tarafından yorumlanmıştır. Çalışma bulgularında, okul dışı öğrenme kavramı konusunda kavram yanılgısı içinde oldukları yani okul dışı öğrenmenin tekniklerini okul dışı öğrenme olarak bildikleri, bununla beraber öğretmen adaylarının okul dışı öğrenme ve Sosyal Bilgiler öğrenme ortamları konusunda ikilemlerde kaldıkları, okul dışı öğrenmenin bireyin eksik ve sıkıcı öğrenmesinin dışında bireyin eğlenerek ve isteyerek öğrenmesi açısından sonsuz ortamlar sunduğu, öğretimi çeşitlendirerek zenginleştirdiği; okul dışı öğrenme ve informal öğrenme arasındaki fark ve benzerliklerini saptayabildikleri, okul dışı öğrenmeyi diğer öğrenme türleri ve ortamlarından ayırabildikleri, Sosyal Bilgiler dersinin amaçlarının okul dışı öğrenmeyle ilişkili olduğu, okul dışı öğrenmenin yaparak yaşayarak ve kalıcı öğrenme sunduğuna ulaşılmış ve çalışma sonucunda Sosyal Bilgiler öğretiminde okul dışı öğrenmenin kullanım alanı çok geniştir. Sosyal Bilgiler dersi öğretim çeşitliliği konusunda sınırsız zenginlikler sunar. Bugüne kadar okullardaki öğretim, öğrenme döngüsünü kısırlaştırmaktadır. Bu konuda öğretimin temel bileşenlerinden olan öğretenler bilinçlendirilerek okul dışı öğrenmeyi etkili kılmaya yönelik seçenekler artırılmalı ve teşvik çalışmaları yapılmalıdır. Sosyal Bilgiler 'de okul dışı öğrenme bireyin içinde bulunduğu toplumun kültürünü benimseme ve topluma uyum sağlama konusunda birinci derece önemlidir. Öğretmen adayları Sosyal Bilgiler'de okul dışı öğrenmenin kullanılması takdirde öğretimi pek çok yönden verimli kılacağını belirtmişlerdir. Genel anlamda okul dışı öğrenme, öğretmen adayları tarafından da farklı yollardan dersin zenginleştirilerek işlenmesinin hedef- kazanımlara ulaşmada birincil öneme sahip olduğu, okul dışı öğrenme ile öğrencilerin bir olayın çok boyutluluğu üzerine düşünerek üst düzey düşünme becerilerini geliştirdiği, böylelikle de Sosyal Bilgiler dersinin için temel bileşenlerinden olan sosyal etkileşim ve yansıtıcı iletişim becerilerini geliştirdiği saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğrenme, Okul Dışı Öğrenme, Yapılandırmacı Yaklaşım, Sosyal Bilgiler Öğretimi

VISITS OF TEACHER NOMINATORS RELATED TO OUTSIDE SCHOOL LEARNING IN SOCIAL INFORMATION

MA Student Adem ÖZTÜRK, Ömer Halisdemir University, ozturkadem079@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to reveal the views on non-school learning in Social Studies education. It is tried not to express the level of adaptation to social studies by centering the integration of interaction in teaching, learning, learning, from the basic components of the teaching process of the non-school learner. In the study, it is aimed to examine the contribution of non-school learner in terms of modern constructivist approach and effectiveness in teaching. The recent developments and changes that are taking place today necessitate lifelong learning at every stage of life, not learning and teaching connected only to the classroom. In pupils, learning should be expected not only in response to behavior change, but also that the students feelings, thoughts, views and skills are changed and diversified. Here, too, extracurricular learning deals with understanding the world and environment to learn, taking an active role in life, constructing knowledge, recreating knowledge, and gaining social values related to life. In this context, social science lesson and out-of-school learning relationship are considered, social science lesson has the qualifications to support out-of-school learning in the learning-teaching orientation. The study group of Ömer Halisdemir University Faculty of Education Social Sciences Teaching Department constitutes a total of 24 fourth year students in the academic year of 2016-2017. Qualitative research methodology was used in the research. The data collection tool creates a semi-structured interview form consisting of 7 open-ended questions. As the result of the application form, the scope of the concept of out-of-school learning and the relation of other learning styles of the out-of-school student are examined as a result of the application form and the opinions of the teacher candidates related to the non-school learning in the social studies class are examined. In order to ensure the prospective teachers permanence and productivity, It was emphasized on what kind of out-of-school activities could be included in bringing Social Studies course-specific values to the students when teacher candidates were employed in the profession by supporting the constructivist approach adopted in 2005 within the framework of the Social Studies education program in order to contribute to their learning and learning by themselves. The data obtained from open-ended questionnaire were analyzed by descriptive analysis. The themes were formed according to the answers given, and the opinions of the students were interpreted by the researcher. The study found that they were misconcepted about the concept of extracurricular learning, that is, they learned techniques of extracurricular learning as extracurricular learning, It has been found that the prospective teachers are in dilemmas about the extracurricular learning and Social Studies learning environments, Out-of-school environments in which an out-of-school student learns amusingly and willingly from the individual, other than the incomplete and boring learning of the individual, enriched and enriched teaching; They can identify the differences and similarities between extracurricular learning and informal learning, They can distinguish school learning from other learning styles and environments, It was found that the objectives of the Social Studies course were related to the out-of-school learning, living by doing the out-of-school learning and providing permanent learning and the use of non-school language in social studies teaching is very broad. The Social Studies course offers unlimited wealth in teaching diversity. Until today, teaching in schools has sterilized the learning cycle. Teachers, which are the basic components of teaching in this subject, should be made more conscious and options should be increased and incentives should be made to make non-school learning effective. In Social Studies, extracurricular learning is of primary importance for the society in which the individual is involved, to adopt and accommodate the cultures. Teacher candidates have indicated that if they use non-school language in Social Studies, they will make teaching effective in many ways. In general terms, out-of-school learning has also been found to be the primary pre-requisite for achieving the target achievements by prospective teachers, by enriching and enriching the course in different ways, that non-school learners have developed high-order thinking skills by thinking about the multidimensionality of an event, Thus developing social interaction and reflective communication skills, which are essential components of the Social Studies course.

Key Words: Constructivist Approach, Learning, Non-School Learning, Social Studies Teaching

SOSYAL BİLGİLER VE FEN BİLİMLERİ DERSLERİ BİLİM VE TEKNOLOJİ KONULARININ ÖĞRETİMİNDE BİYOGRAFİLERİN KULLANIM DURUMU

Doç.Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu Üniversitesi, kaymakci37@yahoo.com
Yrd.Doç.Dr. Mustafa ÜREY, Karadeniz Teknik Üniversitesi, murey01@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Kerem ÇOLAK, Karadeniz Teknik Üniversitesi, kcolak@ktu.edu.tr

ÖZET

Türk Dil Kurumu tarafından özgeçmiş ve yaşam öyküsü şeklinde adlandırılan biyografi; edebiyat alanında “bilim, sanat, edebiyat, siyaset, spor gibi alanlarda iş ve davranışlarıyla öne çıkmış ve toplum katında üne kavuşmuş insanların yaşamlarını belgelere dayalı olarak inceleyen edebi bir tür” olarak ifade edilmektedir. Eğitim bilimleri bağlamında biyografi ise, bir öğretim etkinliği olarak değerlendirilmektedir. Nitekim eğitimsel etkinliklerde biyografi aracılığıyla tarihteki önemli kişilerin yaşamlarından yararlanılarak ilgili derste yer alan konuların, tarihsel bağlamda incelenmesi ve düzene konması hedeflenmektedir. Biyografi etkinlikleri ile öğrenciler; yer, zaman, kişiler, savaş, barış, icat, siyaset, ekonomi, bilim ve teknoloji gibi birbirinden farklı bilgi ve belgelere ulaşma imkânı bulabilmektedir. Biyografi etkinlikleri, öğrencilerde eleştirel düşünme, empati kurma ve karar verme gibi yaşamsal becerileri geliştirdiği gibi; onların vatanseverlik, geçmişine saygı duyma ve milletini sevmeye gibi değerleri de benimsemelerine katkı sağlamaktadır. Burada sözü edilen beceri ve değerlerin haricinde; insan olmanın erdemi, tüm insanların benzer özelliklere sahip olduğu ve farklı kültürlerdeki ortak unsurların neler olabileceği gibi hususlar yine biyografi etkinlikleri ile öğrencilere öğretilmektedir. Bir edebi tür olan biyografi sadece edebiyat alanına özgü olmayıp, aynı zamanda temel eğitim başlayarak yükseköğretim düzeyine kadar tüm derslerde rahatlıkla kullanılabilir bir öğretim etkinliğidir. Zira biyografinin konusu, insan ve onun yaptıkları olduğuna göre biyografiye konu edilen insan, bazen bir edebiyatçı, tarihçi, coğrafyacı, matematikçi, fizikçi ve kimyacı olabileceği gibi bazen de bir siyasetçi, hukukçu, asker veya sporcu olabilmektedir. Türk Eğitim Sistemi içerisinde Fen Bilimleri dersi ilkökul 3. sınıftan başlayıp ortaöğretime kadar geçen süreçte öğrencilere öğretilmektedir. Sosyal Bilgiler dersi ise ilkökul 4. sınıftan başlayıp ortaokul 8. sınıfa kadar öğretilmektedir. Her iki dersin içeriği incelendiğinde birtakım konuların ortak olarak öğretildiği görülmektedir ki bunlardan bir tanesi bilim ve teknolojiyle ilgili konulardır. Fen Bilimleri dersinde bilim ve teknolojiye ilişkin konular Fen-Teknoloji-Toplum-Çevre öğrenme alanının içeriğinde yer alırken Sosyal Bilgiler dersinde bilim ve teknolojiyle ilgili konular Bilim, Teknoloji ve Toplum öğrenme alanının içeriğinde yer almaktadır. Hiç kuşkusuz bilim ve teknoloji öğretilirken bu mirasın günümüze kadar ilerleyerek gelmesini sağlayan bilim insanlarının biyografilerinden (yaşam öykülerinden) bahsetmek gerekmektedir. Biyografinin sadece edebiyat ve dilbilim alanına özgü olmayıp tüm derslerde kullanılabilmesi ile konusunun insan ve etkinlikleri olması gerçeği dikkate alındığında biyografiden her iki derste de rahatlıkla yararlanılabileceği söylenebilir. Türkiye’de her iki ders bağlamında yapılan çalışmalar incelendiğinde; biyografi veya bilim tarihi ile ilgili metinlerin, 2005 yılında yapılan öğretim programları değişikliği ile yaygın olarak kullanılmaya başlandığı görülmektedir. Ancak ilgili alanyazın tarandığında her iki dersin öğretim programı ve ders kitaplarında biyografinin kullanım durumunu karşılaştırmalı olarak ortaya koyan araştırma sayısında bir sınırlılık olduğu dikkati çekmektedir. Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler ve fen bilimleri öğretim programı ve ders kitaplarında bilim ve teknolojiye ilişkin konuların öğretiminde biyografinin kullanım durumunu karşılaştırmaktır. Araştırmada nitel metodoloji kapsamında doküman incelemesinin (belge tarama) kullanılmıştır. Bilindiği gibi doküman incelemesi, araştırma konusu ile ilgili mevcut kayıt ve belgeleri toplayıp belirli norm ve sisteme göre kodlama işlemidir. Yeni bilgilere ulaşmaktan ziyade, genel eğilimler, alternatif düşünce ve fikirleri ortaya koyma olanağı tanınması nedeniyle araştırmada doküman incelemesinden yararlanılmıştır. Araştırmada veri kaynağı olarak, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 2005 Sosyal Bilgiler ile 2013 Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programlarının yanında 2016-2017 eğitim-öğretim yılında ilgili dersler bağlamında okutulan ders kitapları incelenmiştir. 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında gerçekleştirilen araştırmada toplanan verilerin içerik analiziyle çözümlenmesine devam edilmektedir.

Anahtar sözcükler: Biyografi, Ders Kitabı, Fen Bilimleri, Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler

THE USAGE SITUATION OF BIOGRAPHY IN SCIENCE AND TECHNOLOGY ORIENTED SUBJECTS OF SOCIAL STUDIES AND SCIENCE COURSES

Assoc. Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu University, kaymakci37@yahoo.com
Assist. Prof. Dr. Mustafa ÜREY, Karadeniz Teknik University, murey01@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Kerem ÇOLAK, Karadeniz Teknik University, kcolak@ktu.edu.tr

ABSTRACT

Biography, called as a personal background and life story by Turkish Language Association, is a literary genre that examines the lives of famous people who have come forward with their work and behaviors in different areas such as science, art, literature, politics and sports, and produces information on the basis of documents. For educational sciences, biography is admitted as a teaching activity. As a matter of fact, educational activities use biography to examine and arrange subjects in historical contexts by employing lives of historical and famous persons in the courses. By means of using biography, students can be able to reach different information and documents such as place, time, people, war, peace, invention, politics, economy, science and technology. Biography activities can develop students' some crucial life skills such as critical thinking, empathy and decision-making. It can gain some values to students such as patriotism, respect to their past, and faithfulness to their nation as well. Except for these skills and values, some other topics such as virtuousness, common humanity values, characteristics of different cultures, and respect to others can be taught to the students. Biography is not only a literary genre but also is a teaching activity which can be used easily in all courses from basic education (primary education) to higher education levels. Because the topic of the biography is related to humanity and their works, and the subject of biography can sometimes be a man of literary, historian, geographer, mathematician, physicist, chemist, politician, legislator, soldier or an athlete. Social studies is taught to students from 4th to 8th grades. On the other hand science course is taught to students from 3rd to 9th grades. Both of these courses have some common subjects, and science and technology is one of them. Science and technology oriented subjects are in Science, Technology and Social Change theme of Social Studies curricula. At the meantime, they are in Science-Technology-Society-Environment theme of Science curricula. There is no doubt that when science and technology are taught, it is necessary to use biographies of the scientists who develop and carry this heritage from past to present. So it is possible to say that social studies and science courses can use biographies. The related literature showed that biography and history of science oriented subjects were started to widely use with 2005 curricula developments. However it is noteworthy that there are limited comparative studies on the usage of biography in both science and social studies courses. The aim of this study is to compare the usage situation of biography in science and technology oriented subjects of Science and Social Studies curricula and textbooks. This study used document analysis, one of the methods of qualitative inquiry due to the fact that document analysis is an inquiry procedure that enables to collect and code present related records and documents toward systematic norms. Document analysis also allows opportunities to reveal the general tendencies, alternative thoughts and ideas rather than reaching out new information. Besides, 2005 Social Studies and 2013 Science curricula, prepared by Turkish Ministry of National Education, social studies and science textbooks, being used in 2016-2017 academic year, were reviewed as data sources. The study was carried out in the spring semester of 2016-2017 academic year and the collected data are being analyzed with content analysis.

Key Words: Biography, Curriculum, Science, Textbook, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MİKROÖĞRETİM UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu Üniversitesi, skaymakci@kastamonu.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Kerem ÇOLAK, Karadeniz Teknik Üniversitesi, kcolak81@hotmail.com

Yrd.Doç.Dr. Mehmet AKPINAR, Karadeniz Teknik Üniversitesi, makpinar66@yahoo.com

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan sosyal bilgiler özel alan yeterliklerinde öğretmenlerin; öğretim sürecini planlayabilme, öğrenme ortamlarını düzenleyebilme, öğretim sürecine uygun materyaller ve kaynaklar kullanabilme ile ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanabilme gibi birtakım becerilere sahip olmaları istenmektedir. Bu becerilerin kazandırılma yolunun önemli bir bölümü ise hizmet-öncesi öğretmen eğitiminden geçmektedir. Bu kapsamda Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Lisans Programlarında Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ölçme ve Değerlendirme, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı ile Özel Öğretim Yöntemleri I (Sosyal Bilgiler Öğretimi I) ve Özel Öğretim Yöntemleri II (Sosyal Bilgiler Öğretimi II) gibi dersler okutulmaktadır. Söz konusu dersler içerisinde öğretmen adaylarının öğretmenlik becerilerini geliştirme adına mikroöğretim uygulamalarına da değinilebilmekte ve öğretmen adaylarına mikroöğretim uygulamaları yaptırılabilir. Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının lisans eğitimi sürecinde gerçekleştirdikleri mikroöğretim uygulamalarına yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Nitel yaklaşımın esas alındığı çalışmada fenomenolojik yöntem kullanılmıştır. 2014-2015 akademik yılı bahar yarıyılında gerçekleştirilen çalışmada Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı 4. sınıfta öğrenim gören toplam 30 öğretmen adayının görüşlerine başvurulmuştur. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakatın kullanıldığı çalışmada toplanan veriler içerik analizi yardımıyla çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına bakıldığında öğretmen adayları genel olarak mikroöğretimi; ders anlatımlarının video ile kayıt altına alındığı, bu vesileyle kendilerini değerlendirme fırsatı buldukları ve eksikliklerini giderip mesleki deneyim kazandıkları bir süreç olarak değerlendirmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları, öz değerlendirme fırsatı vermesi, doğrularını veya eksiklerini/yanlışlarını daha iyi tespit ederek öğretmenlik mesleğine ilişkin deneyim kazanmalarını sağlaması gibi gerekçelerle mikroöğretim uygulamalarının kendileri için büyük oranda olumlu yönde sonuçları olduğunu ifade etmişlerdir. Buna karşın öğretmen adaylarının bazıları mikroöğretim uygulamalarının sadece bir ders saatiyle sınırlı olmasının ve daha önce böyle bir deneyim yaşamadan mikroöğretim uygulaması yapılmasının kendileri açısından olumsuz sonuçlara neden olduğunu belirtmişlerdir. Öte yandan öğretmen adaylarının neredeyse tamamı mikroöğretim uygulamalarında bazı zorluklarla karşılaştıklarını da ifade etmişlerdir. Dersin kayıt altına alınmasının başlı başına bir stres kaynağı olmasının yanında, uygulama esnasında yaşanan heyecan, sınıfın kalabalık olması ve bu durumun sınıf kontrolünü güçleştirilmesi, ortamı hazırlamanın zaman alması ve dersin süresi içerisinde tamamlanamaması gibi sorunlar öğretmen adaylarını süreçte zorlamıştır. Öğretmen adayları, mikroöğretim uygulamalarının daha etkili şekilde gerçekleştirilebilmesine yönelik birtakım önerilerde de bulunmuşlardır. Buna göre uygulamaların gerçekleştirilmesi için gerekli araç-gerecin temin edilmesi, uygulamaların yalnızca bir defa ile sınırlı kalmaması, daha fazla tekrarlar yapma ve zaman ayırma ile uygulamaların ağırlıklı olarak etkinlikler üzerinden yürütülmesi öğretmen adayları tarafından önerilmektedir. Ayrıca öğretmen adayları sınıfta kayıt yapılması münasebetiyle uygulamanın nasıl gerçekleştirileceği ve katkıları ile ilgili olarak da kendilerine bilgi verilmesinin gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Son olarak öğretmen adayları, uygulamanın kalabalık sınıflarda yapılmaması ve iyi bir planlamayla gerçekleştirilmesi tavsiyesinde bulunmuşlardır. Araştırma sonucunda mikroöğretim uygulamalarının özellikle mesleki deneyim kazanma, öz değerlendirme yapma ve eksik yönlerini fark etme gibi konular bağlamında öğretmen adaylarını olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte öğretmen adayları mikroöğretim uygulaması sürecinde, araç-gereç temini ve kullanımı ile tecrübesizlikten kaynaklanan sorunlar da yaşamışlardır. Bu sonuçlara dayanarak özellikle öğretmen adayları için yararları dikkate alındığında; mikroöğretim uygulamasının Sosyal Bilgiler Öğretimi I, Sosyal Bilgiler Öğretimi II ve Okul Deneyimi ile Öğretmenlik Uygulaması derslerinin tamamında veya bir kısmında kullanılmasının, nitelikli öğretmenler yetiştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Buna ilaveten, mikroöğretim uygulamasının nasıl yapılacağı konusunda öğretmen adaylarına daha ayrıntılı bilgi verilmesi ile öğretmen adaylarına gerekli yardımın ve danışmanlığın yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Mikroöğretim, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

PERCEPTIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES RELATED TO MICROTEACHING APPLICATIONS

Assoc. Prof. Dr. Selahattin KAYMAKCI, Kastamonu University, skaymakci@kastamonu.edu.tr

Assist. Prof. Dr. Kerem ÇOLAK, Karadeniz Teknik University, kcolak81@hotmail.com

Assist. Prof. Dr. Mehmet AKPINAR, Karadeniz Teknik University, makpınar66@yahoo.com

ABSTRACT

Special Field Competences of Social Studies, prepared by Turkish Ministry of National Education, suggests that social studies teachers can be able to plan teaching process, arrange learning environments, use right materials and resources in the teaching process, and use measurement and evaluation tools and methods. Some important parts of these skills can only be gained through pre-service teacher education. In this context, Teaching Principles and Methods, Measurement and Evaluation, Teaching Technologies and Material Design and Special Teaching Methods I-II (Social Studies Education I-II) courses are taught in social studies teacher education programs. In order to develop teaching skills, microteaching applications can be explained and teacher candidates can do some sample microteaching activities in these courses. The aim of this study is to elicit social studies teacher candidates' perceptions about microteaching applications, done by teacher candidates during their undergraduate education. This study used qualitative methodology, specifically phenomenological approach. The study was carried out with in total 30 teacher candidates, studied as senior graders at Karadeniz Technical University, Fatih Faculty of Education, Department of Primary Education, Social Studies Teacher Education Program in the spring semester of 2014-2015 academic year. Interview was used as a data collection tool, and collected data were analyzed with content analysis. According to the findings, social studies teacher candidates admitted microteaching applications as an opportunity for doing self-evaluation method and a gaining process of professional experience. In this context teacher candidates stated that microteaching applications have positive effects on them like providing opportunities for self-assessment, identifying their truths or mistakes about teaching social studies and enabling them to gain more profession. On the other hand, several teacher candidates mentioned some negative effects of microteaching applications. They confronted that time is limited and the application is only one course and it is not proper to apply these applications in schools without any previous experiences. Most of the teacher candidates stated that they encountered some difficulties in their microteaching application process like being stress in video recording, the excitement during practice, crowded classrooms and discipline problems in classroom management, preparing to the course and time. Teacher candidates did some suggestions to overcome these deficiencies. They advised that the necessary teaching tools for practice should be provided, the applications should be unlimited and they should be carried out through more activities. They emphasized that teacher candidates should be informed about how to apply microteaching and the advantages of it. Finally, they remarked that microteaching applications should not be done in crowded classrooms and they should be done with good planning. The results of the study showed that microteaching applications have positive effects on teacher candidates such as gaining professional experience, doing self-evaluation and recognizing their deficiencies related to teaching skills. However the results revealed that teacher candidates have some problems like providing teaching tools and lack of experience during the process. Considering the advantages of microteaching applications it can be claimed that microteaching applications should be more used in Special Teaching Methods I-II (Social Studies Education I-II), School Experience and Teaching Practice courses for training qualified teachers. Also it can be suggested that more detailed theoretical and practical information about microteaching applications should be taught to teacher candidates and effective mentoring should be done to them for overcoming the deficiencies, faced with by teacher candidates during the process.

Key Words: Microteaching, Teacher Candidate, Social Studies

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BİLGİLER ALGISI

Doç.Dr. Özlem YİĞİT, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, ozlem1406@hotmail.com
Öğretmen Gökhan GÜÇİN, Milli Eğitim Bakanlığı, gokhangucin13@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler çocukların kendilerini, içerisinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı tanımalarına ve anlamalarına yardımcı olan bir derstir. Buna yönelik olarak öğretim programları aracılığı ile ilk ve ortaokul çağlarındaki çocuklara sosyal bilimlere ait içerik düzeylerine uygun olarak sunulmakta ve onların çeşitli kazanımlara ulaşmaları amaçlanmaktadır. 2005 yılından bu yana Türkiye’de uygulanmakta olan ve yapılandırmacı anlayış doğrultusunda geliştirilen sosyal bilgiler öğretim programı çocukların ön bilgilerini ve geçmiş deneyimlerini dikkate alarak, yeni bilgilerin bunların üzerine inşa edilmesini amaçlamaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin farklılıklarının dikkate alınması özellikle önem kazanmaktadır. Bu farklılıklardan biri de zeka ve yetenek bakımından diğerlerinden daha üst düzeyde olunmasıdır. Bu noktada karşımıza üstün yetenek ve üstün yetenekli kavramları çıkmaktadır. BİLSEM (2001) tarafından yapılmış olan tanıma göre Üstün yetenekli olmak, özel akademik alanlarda veya zeka, yaratıcılık, sanat ve liderlik kapasitesi yönüyle yaşatlarına göre yüksek düzeyde performans göstermeyi ifade etmektedir. Çocuğun sosyalleşmesine ve yaşadığı topluma uyum sağlamasına yönelik hedefler içeren sosyal bilgiler dersinin öğretim programlarının geliştirilmesinde ve bu programların sınıflarda uygulanmasında üstün yetenekli çocukların da dikkate alınması önemlidir. Bununla birlikte ülkemizde üstün yeteneklilik denildiğinde genellikle akla fen bilimleri ve sanat alanları gelmekte, sosyal alanlar ise ikinci plana itilmektedir. Oysa üstün yeteneklilik BİLSEM (2001) tanımından da anlaşıldığı üzere, yaratıcılık ve liderlik gibi sosyal bilimler ve sosyal bilgiler ile yakından ilişkili alanları da kapsamakta ve toplumun her alanında üstün yetenekli kişilerin katkılarına ve aktif katılımlarına gereksinim duyulmaktadır. Bunun için de sosyal bilgiler dersinden yararlanılması ve sosyal bilgiler dersinin öğrenme-öğretme sürecinin üstün yetenekli öğrencileri de dikkate alır biçimde geliştirilmesi gerekmektedir. Ancak BİLSEM’lerde verilen eğitime bakıldığında özellikle sosyal bilgiler anlamında yeterli döküman bulunmadığı ve öğretmenlerin öğretimi farklılaştırma konusunda güçlükler yaşadıkları görülmektedir. Bu da üstün yetenekli öğrencilere yönelik olarak özellikle BİLSEM’lerde uygulanacak bir etkinlik programının geliştirilmesi gereğini ortaya koymaktadır. Program geliştirmeye yönelik çalışmalarda ise paydaşlarının görüş ve önerilerinin dikkate alınması gereği açıktır. Buradan yola çıkılarak, bu çalışmada üstün yetenekli çocukların sosyal bilgiler dersine ve bu derste yapılan etkinliklere yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma üstün yetenekli öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik görüşlerinin alınması temelinde geliştirilmiş nitel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubu İstanbul ilindeki bir BİLSEM’de destek aşamasında yer alan 25 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Soruların hazırlanması sürecinde literatür taraması yapılmış ve araştırma sorularının yanıtlanmasını sağlayacağı düşünülen sorular ile taslak bir görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırma grubundaki kişilerin görüşlerini sınırlandırılmaksızın açıklamalarına olanak sağlamak amacıyla görüşme formunda açık uçlu sorulara yer verilmiştir. Yüz yüze yapılan görüşmeler aracılığı ile veriler elde edilmiş ve betimsel analize ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın verilerinin elde edilmesinin ardından, ses kayıt cihazına kaydedilmiş olan veriler yazılı formata aktarılmıştır. Metin haline getirilen veriler, konunun kuramsal çerçevesi ve çalışma öncesinde oluşturulan başlangıç kod listesi dikkate alınarak kodlanmıştır. Tüm kodlar bir Word metninde toplanmış ve kontrol kodlaması yapılmıştır. Kontrol kodlaması sonucunda kodlama-yeniden kodlama tutarlılığının %95 olması bu sürecin güvenilirliğini göstermiştir. Kodlar aracılığıyla temaların belirlenmesinin ardından kategoriler elde edilmiş ve kod, tema ve kategoriler şemalaştırılarak sunulmuştur. Bunun yanı sıra örnek cümlelerle anlamın zenginleştirilmesine çalışılmıştır. Çalışmanın bulguları öğrencilerin sosyal bilgiler kavramını doğru bir biçimde tanımlayamadıklarını ve yaşamlarında yer alan ve gelecekte planladıkları durumlarla sosyal bilgiler dahilindeki konular arasındaki ilişkiyi tam olarak kuramadıklarını göstermektedir. Dolayısıyla BİLSEM’lerde görev yapan sosyal bilgiler öğretmenlerinin bu noktada onlara yardımcı olması ve öğretmenlere destek olması amacıyla da örnek etkinlik planlarının geliştirilmesi ve uygulanması gerektiği açıktır. Bu nedenle sosyal bilgiler alanında çalışan kişilerin üstün yetenekli çocuklara da yönelmeleri ve onlara uygun etkinlik programları hazırlayarak sosyal bilgiler ile yaşam arasındaki ilişkilendirmeyi kurmalarına destek olmaları gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: BİLSEM, Sosyal Bilgiler, Üstün Yetenekliler

SOCIAL STUDIES PERCEPTIONS OF THE GIFTED STUDENTS

Assoc. Prof. Dr. Özlem YİĞİT, Abant İzzet Baysal University, ozlem1406@hotmail.com
Teacher Gökhan GÜÇİN, Ministry of National Education, gokhangucin13@gmail.com

ABSTRACT

Social studies is course which helps children to learn and understand both themselves and the society and the world that they are living inside. For this reason, the content of the social sciences are offered to the primary and secondary school students properly to their levels and it is aimed to reach the learning outcomes. In Turkey, the social studies curricula which were developed in accordance with constructivism and applied since 2005 aim to consider children's prior knowledge and their pre-experiences and to build new knowledge on this base. In this context, students' individual differences and their recognition gain more importance. One of these differences is being in higher level than peers in terms of intelligence and skill. At that point, the concepts of genius and gifted are ensued. According to the BİLSEM (2001)'s definition, being gifted is means that showing higher level performance than peers in special academic areas or in means of intelligence, arts and leadership. Thus, the curricula of the social studies course which contains aims towards socialization and societal harmonization of the children should consider gifted children. Besides, it was seen that giftedness is understood correctively with science and arts in Turkey and social sciences and social areas were into the background. However, as we can understand through BİLSEM (2001)'s definition, giftedness contains dimensions like creativity and leadership which are linked with both social sciences and social studies and contribution and active participation of the gifted people is required in all fields of the societal life. For this, it is important to take the advantage of the social studies course in the context of the socialization process of the gifted students and to develop the social studies teaching process considering with them. However, when we analyze the education process which is given by BİLSEM, it is seen that there is not enough document especially about social studies and teachers have difficulties in differentiation of teaching process. This presents the need for a social studies activity program which will be implemented in BİLSEM for gifted students. In curriculum development process it is clear that we need opinions and suggestions of stakeholders. Starting from this point of view, in this study it is aimed to determine the opinions of gifted students about the social studies course and the activities applied in this course. On the basis of taking the opinions of the gifted students about the social studies course, this is a qualitative research. 25 gifted student who are at support level formed the research group of the study. A semi-structured interview form which was developed by the researchers is used in data collection process. In question preparation process, researchers search the literature about the subject and they created a draft form with questions which might be useful for finding the answers of research questions. Open ended questions are used in interview form to give an opportunity to participants for explain their opinions without restriction. Data were collected through face to face interviews and they analyzed by descriptive and content analyze techniques. After data collection process, data which were recorded by recorder were transferred in word format. Textualize data were coded in parallel with the theoretical framework and the preliminary code list which was created before the analyze process. All codes were groped in a word text and control coding was done. After control coding process, it was seen that the coding-recoding consistency was 95% and it showed the credibility of the process. Categories were determined after creation of the themes by codes and codes, themes and categories were presented in schemas. Besides, it was tried to enriching the meaning by sample sentences. Findings of the study showed us that the gifted students couldn't describe the social studies concept correctly and couldn't build the connection between situations in their lives and they planned for the future and the concepts in the social studies. Thus, social studies teachers who are working at BİLSEM should help them in this context and sample activity plans should be developed and applied to support the teachers. Consequently, social studies educators should head for the gifted students and they should develop activity programs congruent with their requirements and support them to build the connection between life and the social studies.

Key Words: BİLSEM, Sosyal Bilgiler, Üstün Yetenekliler

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TASLAK SOSYAL BİLGİLER VE İNSAN HAKLARI YURTTAŞLIK VE DEMOKRASİ DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Erkan DİNÇ, Uşak Üniversitesi, erkandinc@gmail.com
Öğretmen İbrahim AKŞİT, MEB, iaksitt@gmail.com

ÖZET

Vatandaş ya da diğer ifadesiyle yurttaş, kısaca herhangi bir bireyin, bir devlete olan bağıını ifade kavramlardır. Günümüzde birçok devlet, sınırları içinde yaşayan bireylere, vatandaş kimliği ve sorumluluğu kazandırmak için eğitimi bir araç olarak kullanmaktadır. Bilindiği üzere özellikle son yıllarda ülkemizde etkili vatandaş yetiştirme misyonu çoğunlukla sosyal bilgiler dersine yüklenmiştir. Karar vericiler bazen de bu misyonu vatandaşlık eğitimi temel alan ve adında vatandaşlık ya da yurttaşlık ifadesinin geçtiği ayrı bir derse yükleme yönünde eğilim göstermiştir. Bu yönde oluşan eğilimin nedenleri olarak toplumsal değişimler, teknolojik gelişmeler, çağa ayak uydurma isteği ve ihtiyaçların farklılaşması gösterilebilir. Diğer bir ifadeyle dünyadaki, toplumdaki değişimler ve yönelimler eğitim alanında da yeni düzenlemelere gidilme ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bir ülkede eğitim sistemine yön veren ise öğretim programlarında yapılan köklü değişiklikler veya düzenlemelerdir. Sosyal bilgiler eğitimi alanında, yürürlükte olan 2005 sosyal bilgiler öğretim programı ve uygulamalarında, son birkaç yıldır farklı düzenlemeler yapılmaya çalışılmaktadır. Bilindiği üzere sosyal bilgiler dersi ilkökul 4. Sınıf; ortaokulda ise 5. 6. ve 7. Sınıf düzeylerinde okutulan bir derstir. 2015-2016 eğitim-öğretim yılından itibaren daha önce 8. Sınıflara zorunlu/seçmeli olarak okutulan, insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersi 4. sınıflarda okutulmaya başlanmıştır. 2017 yılının başında ise önümüzdeki senelerde uygulanmak istenen taslak sosyal bilgiler öğretimi programı ile güncellenen insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersi taslak öğretim programı yayınlanmıştır. 4. Sınıflarda okutulan bu iki ders bilindiği üzere sınıf öğretmenleri tarafından öğretilmektedir. Yapılan değişikliklerin uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşleri, taslak üzerinde görülmeyen fakat uygulamada ortaya çıkan eksikliklerin ve sorunların ortaya çıkarılması için başvurulabilecek en önemli unsurdur. Bu nedenle öğretmenlerin yapılan değişiklikler üzerindeki görüşlerinin ortaya konması bu araştırmanın konusu olarak belirlenmiştir. Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin taslak sosyal bilgiler ve insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi öğretimi programları hakkındaki görüşlerinin incelenmesidir. Alanyazında Dinç ve Doğan (2010); Doğan (2016); Çalışkan (2014); Sağlam (2014); Fettahoğlu (2011); Başoğlu (2009); Akdağ (2008); Yazar (2008); Altunöz (2008); Uslu (2007); Okumuş (2007) ve Ece (2007) tarafından yapılan çalışmalar sosyal bilgiler öğretim programının öğretmen görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesini; Gürel (2016); Ersoy, Balbağ ve Gürdoğan Bayır (2016); Sağlam ve Hayal (2015); Güven, Tertemiz ve Bulut (2015); Er, Ünal ve Özmen (2013); Kılıç (2013) ve Başaran (2007) tarafından yapılan çalışmalar ise öğretmenlerin insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersi ile ilgili görüşlerini ele alan bazı çalışmalardır. Bu alanda yapılan çalışmaların sınırlı olduğu ve yapılacak olan çalışmaların alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması ile yapılandırılmıştır. Durum çalışması desenini Creswell (2013), “araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem (bir durum) ya da belli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlandırılmış sistemler (durumlar) hakkında çoklu bilgi kaynakları (örneğin gözlemler, mülakatlar, görsel ve işitsel materyaller ve dokümanlar-raporlar) aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı, bir durum betimlemesi ya da durumla ilgili temaları ortaya koyduğu nitel yaklaşımdır” şeklinde tanımlamıştır. Araştırmada, amaçlı örneklem türlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme (Patton, 2014: 244) türü kullanılmıştır. Araştırma grubunu, araştırmacılardan birinin görev yaptığı ilçede, farklı okullarda görev yapan on beş sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan bir yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanacak ve betimsel olarak analiz edilecektir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersi taslak programından ne kadar haberdar oldukları, ilgili taslak program hakkındaki görüşleri, insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersi öğretimi programı ile bu programda yapılan güncellemeler hakkındaki görüşleri ve sosyal bilgiler ile insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi derslerinin aynı sınıf düzeyinde ayrı dersler olarak okutulması hakkındaki görüşlerinin ortaya çıkarılması beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Görüşleri, Taslak İnsan Hakları Yurttaşlık ve Demokrasi Öğretim Programı, Taslak Sosyal Bilgiler Öğretim Programı

AN INVESTIGATION OF THE PRIMARY CLASS TEACHERS VIEW POINTS ON THE DRAFT SOCIAL STUDIES AND HUMAN RIGHTS CITIZENSHIP AND DEMOCRACY CURRICULA

Assoc. Prof. Dr. Erkan DİNÇ, Uşak University, erkandinc@gmail.com
Teacher İbrahim AKŞİT, Ministry of National Education, iaksitt@gmail.com

ABSTRACT

The concept of citizens simply means the bonding of any individual to a state or a country. Nowadays, many countries are using education as a tool to enable their citizens gain a national identity and to develop their sense of being responsible citizens. As it is well known, the mission of educating effective citizens in our country has mostly been put into social studies course especially in recent years. Decision makers have sometimes tended to put this mission into a separate lessons which are based on citizenship education and contains citizenship in their name. The reasons for this tendencies are social changes, technological developments, the desire to adapt to the era and the differentiation of needs. In other words, changes and trends in the world and in society reveal the need of new arrangements in the field of education. Fundamental changes or arrangements made in curriculum guides the education system in a country. In the field of social studies education, different regulations have been tried to be done in the social studies curriculum and applications of 2005, which is still in effect, in the last few years. As it is known, social studies course is taught in the 4th, 5th, 6th and 7th grades. Human rights, citizenship and democracy course, which was previously mandatory / optional to the 8th Graders since 2015-2016 academic year, started to be taught in the 4th grade now. At the beginning of 2017, the draft curriculum on human rights, citizenship and democracy, which is updated and the draft social studies education program which is to be applied in the coming years, has been published. These two courses are taught in the 4th class by the form teachers. The opinions of teachers who are practitioners of the changes made are the most important factors to be referred to in order to reveal the problems that are encountered in practice which they can not be seen on the draft. For this reason, the presentation of the opinions of the teachers on the changes that have been made has been determined as the subject of this research. The aim of this research is to examine the opinions of form teachers on the draft of social studies and human rights, citizenship and democracy education curricula. In the literature Dinç ve Doğan (2010); Doğan (2016); Çalışkan (2014); Sağlam (2014); Fettahoğlu (2011); Başoğlu (2009); Akdağ (2008); Yazar (2008); Altunöz (2008); Uslu (2007); Okumuş (2007) and Ece (2007) are aimed to evaluate the social studies curriculum within the framework of teacher opinions; the studies carried out by Gürel (2016); Ersoy, Balbağ and Gürdoğan Bayır (2016); Sağlam and Hayal (2015); Güven, Tertemiz and Bulut (2015); Er, Ünal and Özmen (2013); Kılıç (2013) and Başaran (2007) are studies that deal with the views of teachers on the subject of human rights, citizenship and democracy. It is thought that the research has been done in this area is limited and will contribute to the literature of the works to be done. The research is structured with the case study which is one of the qualitative research design. Creswell (2013) states that case study design is a qualitative approach that reveals details of a situation or a situation description in which the researcher must be able to identify multiple sources of information (e.g. observations, interviews, audiovisual materials and documents or reports) about real life, a current limited system, a state or multiple constrained systems.” In the study, convenient sampling method (Patton, 2014: 244) was used. The study group is formed from fifteen form teachers working in different schools in the same district where one of the researchers works. The data will be collected through a semi-structured interview form prepared by the researchers. It is expected to find out how much the class teachers are aware of the draft social studies curriculum, their opinions about its content, their views on the draft human rights, citizenship and democracy curriculum and their opinions on social studies and human rights, citizenship and democracy courses separately being taught at the same grade level.

Key Words: Draft Human Rights Citizenship and Democracy Curriculum, Draft Social Studies Curriculum, Teachers' View Points

ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETMEN LİDERLİĞİNE İLİŞKİN ALGILARI VE BEKLENTİLERİ (AĞRI İLİ ÖRNEĞİ)

Yrd.Doç.Dr. Kemal KAYA, YYÜ. Eğitim Fakültesi, kemalkaya@yyu.edu.tr

ÖZET

Liderlik olgusu hayatın her alanında sürekli olarak tartışılmakta ve bilimsel araştırmalara konu olmaya devam etmektedir. Başkalarını bir hedef doğrultusunda harekete geçirme olarak tanımlanan liderliğin sorumluluklarının tek bir kişi üzerinde yığılmasına getirilen eleştirilere rağmen dünyanın her tarafındaki kuruluşlarda, örgütlerde bir liderlik beklentisi söz konusudur. Ülkemizde resmi yönetim pozisyonlarında olmayan öğretmenlerin de liderlik rollerini üstlenebileceği ve üstlenmeleri gerektiği yönünde bir beklenti mevcuttur. Liderliğin eğitim açısından rolü incelendiğinde öğretmenlerin yönetici, arabulucu ve liderlik vasıflarına işaret edilmektedir. Ülkemizde eğitim ve öğretimde öğretmene sunulan şartlar değişmeye yüz tutmuş olmakla beraber (fakültede aldığı eğitim - teknik – donanım – yaşam boyu eğitim) dikkate alındığında öğretmenlerin sınıf içinde üstlendiği rolün genellikle yönetici olarak öğretmen olduğu görülmektedir. Yönetici rolündeki öğretmen açıkça belirlenmiş özel öğretim amaçlarına yer verir, bunları kullanır.Sınıf içerisinde öğretmen aktif olarak yer alır. Öğretmen eğitim ortamında öğretme basamaklarını oluşturur. Halihazırda ülkemizde ilk ve ortaöğretimde çalışan öğretmenlerin çoğu yönetici öğretmen rolündedir. Arabulucu rolündeki öğretmenler ise öğrencinin düşüncesiyle bilgi arasında bağ kurarlar. Problem çözmede, yüksek düzeyde beceri oluşturmada, karmaşık kavramların açıklanmasında, öğrencilerin yeni bilgi ve becerilerini kazanmalarında etkili olmaktadır. Bu model daha çok üniversite düzeyinde tercih edilmektedir. Yönetici öğretmen ve arabulucu öğretmen modelleri günümüz şartlarında çok tercih edilmemektedir. Öğrencilerin edilgen ve bilgi depolanması gereken boş bir nesne olarak görülmediği yeni eğitim modellerinde eğitim kurumlarından beklentiler de değişim göstermiştir. Öğrenci özgür düşünebilen, bilgiyi kendisi inşa eden biri olarak konumlandırılmaktadır. Bu durum klasik anlamdaki siyasi liderliğin aksine, öğretmenler arasında işbirliği ile işlevsel hale gelen ve müşterek bir liderlik olan öğretmen liderliğini ön plana çıkarmaktadır. Eğitimde öğretmen liderliği, okulun ilerlemesinde etkin rol alma, iyiye doğru değişim için vizyon, yön ve destek verme olarak önem arz etmektedir. Bu konuda yapılan araştırmalar okuldaki genel liderlik faaliyetlerinin sağlıklı bir öğrenme ortamının oluşturulmasını sağlayarak dolaylı ya da dolaysız yoldan öğrencilerin öğrenmelerini ve sınıftaki başarılarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Öğretmenin liderlik rolü, öğretimsel vizyonun geliştirilmesi, sınıf ve okul etkinliklerinin işlevsel olmasında etkilidir. Öğrencilerin öğrenme isteğinin canlandırılması ve karşılaştığı sorunlara karşı problem çözme becerilerinin geliştirilmesinde de katkı sağlamaktadır. Öğretmen liderliği daha çok eğitimsel konularla ilgili öğeler içerdiği için okul yöneticilerinin liderliğinden ayrı değerlendirilmektedir. Bir ihtiyacın eseri olarak ortaya çıkan öğretmen liderliği her açıdan öğrenciyi ve öğretmeyi etkilemektedir. Aynı şekilde okul ortamı ve öğrenciyi etkileyen öğretmen liderliği de bazı etkenlere bağlı olarak tezahür etmektedir. Okulda ortak bir öğrenme ortamının oluşturulması öğretmen liderliğini olumlu etkilemektedir. Öğretmenlerin birbirlerine yardımcı olmaları, okul idaresince karar alma mekanizmalarına dâhil edilmeleri ve kendilerinin liderlik potansiyellerini ortaya çıkaracak bir takım imkânların sunulması da geliştirici birer faktördür. Bu çalışmada Ağrı ilinde görev yapan ilkökul ve ortaokul öğretmenlerinin liderlik rollerine ilişkin algıları, beklentileri, algılar ile beklentiler arasındaki ilişkilerin varlığı ve düzeyi ile bu öğretmenlerin ne derece liderlik sergilediklerinin saptanması amaçlanmıştır. Cinsiyet, branş, kıdem, mezun olunan okul türü gibi değişkenlere göre algı ve beklentilerde farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Beycioğlu ve Aslan (2010) tarafından geliştirilen “Öğretmen Liderliği Ölçeği” ile veriler toplanmıştır. Katılımcılara uygulanan 1022 ölçek formundan elde edilen nicel veriler analiz edilmiştir. Bulgulara göre okullarda öğretmen liderliğinin belirli düzeylerde sergilendiği ve öğretmen liderliğine ilişkin beklentilerin algılardan daha yüksek olduğu saptanmıştır. Öğretmen liderliğine ilişkin beklenti ve algılarda branşa dayalı bir farklılaşma olup olmadığı araştırılmıştır. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre öğretmen liderliğine ilişkin algılarının ve beklentilerinin daha fazla olduğu saptandığı çalışma, öğretmen liderliğinin eğitim kurumlarımızdaki durumunun anlaşılması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar sözcükler: İlkokul, Liderlik, Öğretmen, Öğretmen Liderliği, Ortaokul

TEACHERS' PERCEPTIONS AND EXPECTATIONS OF TEACHER LEADERSHIP (THE SAMPLE OF AGRI)

Assist. Prof. Dr. Kemal KAYA, YYÜ. Eğitim Fakültesi, kemalkaya@yyu.edu.tr

ABSTRACT

The phenomenon of leadership is constantly being debated in all areas of life and continues to be the subject of scientific research. Despite the criticism that the responsibilities of the leadership are concentrated on one person defined as motivating others towards a goal, there is a leadership expectation in the organizations all over the world. There is an expectation that teachers who are not in official management positions in our country should also assume leadership roles. When the role of leadership is examined by terms of education it is pointed to the qualifications of teachers manager, mediator and leadership. Considering that the conditions presented in education and training in our country have been changed, the role of teachers in the classroom is often seen as teachers as administrators, given the consideration of education - technical - equipment - lifelong education in the field. The supervisor teacher teaches and uses explicitly defined special teaching objectives. The teacher is actively involved in the class. Teacher forms teaching steps in education. Currently, most of the teachers working in primary and secondary schools in our country are in the role of manager teacher. Teachers in the role of mediator link the knowledge of the student with the thought. It is effective in problem solving, high level skill building, explanation of complex concepts, students acquiring new knowledge and skills. This model is preferred at university level. Moderator teachers and mediator teacher models are not preferred in today's conditions. In the new education models where students are not seen as passive and an empty object to store information, expectations from educational institutions have also changed. The student is defined as someone who thinks freely, builds knowledge itself. This situation, unlike the political leadership in the classical sense, emphasizes the leadership of the teacher, which is cooperative and co-operative between teachers. Teacher leadership in education is important as an effective role in the progress of the school and a vision, direction and support for positive change. Research conducted in this regard has shown that general leadership activities in the school provide a healthy learning environment, which indirectly or indirectly influences students learning and class achievement positively. The leadership role of the teacher is influential in the development of the instructional vision and the functionalization of class and school activities. It also order to encourage learn and contributes to the development of problem-solving skills. Teacher leadership is judged separately from the leadership of school administrators because it includes items related to educational issues. The establishment of a common learning environment in the school affects the leadership of the teacher positively. In this study, it is aimed to determine elementary and middle school teachers', who work in the province of Agri, perceptions and expectations of their leadership roles, the existence and level of the correlations between their perceptions and expectations and to what extent these teachers exhibit teacher leadership. Differences in perceptions and expectations across variables such as gender, branch, seniority, graduated school type are also researched. Data were gathered using the "Teacher Leadership Scale" developed by Beycioğlu and Aslan (2010). Quantitative data on 1022 scale forms gathered from the participants have been analyzed. Findings imply that at schools, teacher leadership was exhibited to a certain degree, and the expectations of teacher leadership were higher than the perceptions. According to this study, female teachers perceptions and expectations about teacher leadership are higher than male teachers. It is concluded that the results of this research may contribute to the comprehension of the status of teacher leadership at our schools.

Key Words: Leadership, Middle School, Primary School, Teacher, Teacher Leadership

ÇOKLU ZEKÂ KURAMINDAKİ GÖRSEL ZEKÂNIN SOSYAL BİLGİLER 7.SINIF “ZAMAN İÇİNDE BİLİM” ÜNİTESİNE UYGULANMASININ ÖĞRETİME ETKİLİLİĞİ (YBO ÖRNEĞİ)

Prof.Dr. Ali YILMAZ, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, ayilmaz@marmara.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Zafer İBRAHİMOĞLU, Marmara Üniversitesi, zafer.ibrahimoglu@marmara.edu.tr
Öğretmen Emre TAŞKIN, Milli Eğitim Bakanlığı, emretaskin_24@hotmail.com

ÖZET

Sosyal Bilgiler ; içinde birçok disiplini bulunduran bir bilim dalıdır. İlkokul 4.sınıftan itibaren öğrencilere verilen toplumsal temelli bir derstir. Değişen dünya konjonktürü, eğitim felsefi akımları, teknolojik gelişmeler vb. gibi faktörler ile sosyal bilgiler dersi büyük bir değişime uğramıştır. Geçmiş yıllardaki esasıcılık akımında olan ezber ve dayatmacı anlayış yerine düşünen, sorgulayan ve araştıran bireyler yetiştirme anlayışı egemen olmuştur. Bu anlayış neticesinde 2005 yılında Sosyal Bilgiler Programında değişiklikler yapılmış ve ilerlemecilik kabul edilerek öğrenci merkezli, etkinlik temelli, problem çözme becerisi olan bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır. İnsanın niteliğini ortaya koyan terim olan “ zeka “ hakkında çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bu yapılan tanımlardan ortak çıkan kelimeler şunlardır : Yüksek düzeyde beceriler (problem çözme,karar alma vb.), çevre şartlarına adaptasyon ve öğrenme becerisidir. Yapılan araştırmalar sonucu bireyde var olan zekanın kalıtsal ve çevre ürünü olduğu anlaşılmıştır. Her birey zekasını yükseltme ve ilerleme becerisine sahiptir. İnsanda çeşitli zeka alanlarına ait belirtiler vardır. Değişen anlayış çerçevesinde öğrencilere salt bilgi vermek yerine, dersi daha çok dikkat çekici hale getirmek ve öğrenciyi işin içine sokmak amacıyla farklı yöntemler denenmiştir. Bireysel farklılıklardan yola çıkarak her öğrencinin belli alanlarda zekasının gelişmiş olduğu görülmektedir. İlk kez bu konuda çalışma yapan ve fikir babası olan isim Howard Gardner’dır. İnsanda sekiz zeka alanı olduğunu söylemiştir. Bunlar ; Matematiksel- Mantıksal Zekâ, Bedensel Zekâ, Sözel - Dilsel Zekâ, Müziksel Zekâ, Görsel - Uzamsal Zekâ, Sosyal - Bireylerarası Zekâ, Öze dönük - İçsel Zekâ, Doğa Zekâsı olarak belirtilmiştir. Öğrencinin daha aktif ve başarılı olmasına Çoklu Zeka Kuramı son derece faydalı olacaktır. Her bireyin biricik ve farklı olduğunu düşünürsek her zeka alanına uygun projeler ile öğrenciler daha aktif olabilir. Bu araştırmanın temel amacı Sosyal bilgiler dersi 7.sınıf Zaman İçinde Bilim ünitesinde görsel zekanın sosyal bilgiler dersine ve işlenişine katkısının ne derece olduğunu belirlemektir. Sürecin içine öğrencilerde dahil edilerek görsel zeka ile ders anlatmadan önce ve sonraki ders verimi ve başarısının ölçülmesi amaçlanmak istenmiştir. Araştırma, 7.sınıf Sosyal Bilgiler dersi 4.ünitesine olan “ Zaman İçinde Bilim “ ünitesi boyunca ve yaklaşık 5 hafta sürmüştür. Bu araştırmada karma (mixed) model kullanılmıştır. Çalışma, öntest-son test kontrol gruplu desene göre dizayn edilmiştir. Bu çerçevede, Muş ili Malazgirt ilçesinde bulunan bir yatılı bölge ortaokulunda 7.sınıflar arasından iki sınıf seçilmiş ve kura ile biri deney diğeri de kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Uygulama öncesinde, deney ve kontrol grubuna ön testler uygulanmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak başarı testi, mülakat, kamera ve fotoğraf kayıtları, kişisel bilgi formu ve çalışma yapıtları kullanılmıştır. Deney grubunda ünite, görsel zekaya dayalı etkinliklerle; kontrol grubunda ise geleneksel yöntemle işlenmiştir. Ünite sonunda veri toplama araçları tekrar uygulanmıştır. Araştırmada toplanan verilerin analizinde Mann Whitney U-Testi ve Kruskal Wallis Testi uygulanmıştır. Ayrıca Bağımsız iki grup arası farkların testi (Independest Samples t test) ve frekans hesaplarıyla veriler desteklenmiştir. Çalışma sonunda Çoklu Zeka Kuramının ve Görsel Zekanın öğrenci ve öğretim açısından son derece pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Çalışma Yapıtları, Çoklu Zekâ Kuramı, Görsel Zekâ Uygulamaları, Sosyal Bilgiler, Yatılı Bölge Okulları

EFFICIENCY OF IMPLEMENTATION OF VISUAL INTELLIGENCE IN THEORY OF MULTI-INTELLIGENCE TO SOCIAL STUDIES COURSE 7TH CLASS SCİENCE IN TIME UNIT IN FRAMEWORK OF TEACHING (BOARDING PRIMARY SCHOOLS SAMPLE)

Prof. Dr. Ali YILMAZ, Marmara University, ayilmaz@marmara.edu.tr
Res. Assist. Dr. Zafer İBRAHİMOĞLU, Marmara University, zafer.ibrahimoglu@marmara.edu.tr
Teacher Emre TAŞKIN, Ministry of National Education, emretaskin_24@hotmail.com

ABSTRACT

“Social Studies” is a science that holds many disciplines. It is a social-based literature given to students from the primary school 4th grade. The social studies course has undergone a major change with factors such as changing world conjuncture, educational philosophical movements, technological developments and so on. Raising individuals with thinking, questioning and researching has been dominant instead of memorizing and compelling understanding in the flow of materialism in the past years. As a result of this understanding, changes were made in the Social Studies Program in 2005 and progressiveism was adopted and it was aimed to train individuals with learner-centered, activity-based, problem solving skills. Various definitions have been made about the term intelligence, which is the term that describes the nature of human. The common words from these definitions are: High level skills (problem solving, decision making, etc.), adaptation to environmental conditions and learning skills. Research has shown that the intelligence that exists in individual is hereditary and environmental product. Every individual has the ability to upgrade his intelligence and progress. There are indications belonging to various intelligence areas. Different methods have been tried in order to make the lesson more attractive and bring learner into process rather than giving information only to learners in the frame of changing understanding. From individual differences, it appears that each student has improved their intelligence in certain areas. Howard Gardner is the first person who has worked on this subject and is the father of ideas. He told that there are eight intelligence fields in the human: Mathematical - Logical Intelligence, Bodily Intelligence, Verbal - Linguistic Intelligence, Musical Intelligence, Visual - Spatial Intelligence, Social – Inter-individual Intelligence, Subjective - Inner Intelligence, Nature Intelligence. The Multiple Intelligence Theory will be extremely useful for learners to be more active and successful. If we think that each individual is unique and different, learners can be more active with projects that are appropriate for each intelligence field. The main purpose of this study is to determine contribution of visual intelligence to “Social Studies” lesson and its processing within the framework 7th class “Science in Time” unit. It is aimed that teaching efficiency and success before and after lesson will be measured with visual intelligence including learners. Survey lasted nearly 5 weeks during 7th class “Science in Time” unit. This survey includes mixed dimension and has been designed according to pretest-post test control group pattern. Within this framework, two of 7th classes in boarding regional secondary school in Malazgirt, Muş has been chosen and one of them has been determined as test group and another one has been determined as control group. Pretests has been implemented test and control groups before study. Success test, interview, camera and photo records, personal information form and worksheets have been used to collect data in study. Related unit has been taught test group with visual intelligence based activities and control group with traditional methods. Data collection tools has been implemented at end of the unit again. Mann Whitney U-Test and Kruskal Wallis Test were applied to analyze the collected data. Also data has been supported with test of the difference between the two independent groups (Independest Samples t test) and frequency data account. In the study, visual intelligence applications and worksheets prepared in the framework of Multiple Intelligence Theory have been achieved as a result of the positive effect of the students on the attitudes and behaviors of the students towards “Social Studies” lesson.

Key Words: Çalışma Yaprakları, Çoklu Zekâ Kuramı, Görsel Zekâ Uygulamaları, Sosyal Bilgiler, Yatılı Bölge Okulları

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MEKÂNSAL DÜŞÜNME BECERİ DÜZEYLERİ

Doç.Dr. Yavuz AKBAŞ, Karadeniz Teknik Üniversitesi, yavuzakbas52@gmail.com
Arş.Gör. Saliha TOROS, Karadeniz Teknik Üniversitesi, saliha.toros@gmail.com

ÖZET

Mekânsal düşünme disiplinler arası bir beceri olması nedeniyle bu beceriye sahip bireylerden beklenen yeterlilikler konusunda ve kuramsal çerçevesi ile tam bir uzlaşma sağlanamamıştır. Bu konuda en çok kabul gören tanım, National Research Council (NRC) tarafından 2006 yılında “Learning to Think Spatially” adlı eserde yapılmıştır. Buna göre mekânsal düşünme; mekânsal kavramları bilmek, mekan mekânsal veriyi temsil etmek için gerekli araçları kullanmak; ve mekânsal veri ya da olay hakkında sorgulama yapabilme becerileri olarak tanımlanmaktadır. Mekansal düşünme, oda ya da ofisin tasarımından, zihnimizde kıta ve ülkelerin dağılışına; evden okula veya iş yerine giderken rota belirlemeden başka ülke veya kıtlara yapılacak yolculukların planlamasına kadar geniş bir alanda hayatın bir parçası olarak karşımız çıkmaktadır. Geniş bir kapsama sahip olması nedeniyle mekânsal düşünme, müzikten fizik ve biyolojiye kadar oldukça fazla disiplin içinde kendine yer bulmaktadır. Ancak mekânsal düşünmenin en etkin bir şeklide kullanıldığı alan ise, insan-mekan arasındaki karşılıklı etkileşimi inceleyen coğrafyadır. Mekân üzerinde düşünme coğrafya ve mekânsal düşünmenin ortak paydasıdır. Coğrafya, mekânı inceleme metotları, coğrafi düşünme yolları ve mekânsal verileri sunma araçları ile mekânsal düşünmeyi geliştirmede diğer disiplinlere göre daha fazla imkan sunmaktadır. İnsanların mekâna bağlı birçok faaliyetlerini etkin, hızlı ve amaca uygun gerçekleştirilmesinde mekansal düşünme becerisine sahip olmaları oldukça önemlidir. Bu nedenle mekânsal düşünme becerisinin öğretim programlarında yer alması ve bu beceriyi destekleyen etkinlik ve aktivitelere öğretim tasarımlarında yer verilmesi gereklidir. Bu konuda ilk olarak 2005 SBÖP(Sosyal Bilgiler Öğretim Programı)’da mekânsal algılama becerisi ile mekânsal düşünmeye yer verilmiştir. Mekân algılama ya da mekânsal düşünme becerisi, SBÖP’da genel anlamda nesnelerin bulundukları konum, çevreleriyle ilişkisi, bulunduğu şekil, hareket ettiği yol, yön gibi faktörlere göre düşünme becerisi olarak açıklanmıştır. Ayrıca 21. yy becerileri arasında da gösterilen mekânsal düşünme becerisi ile ilgili olarak, SBÖP’da birçok kazanımda insanın yaşadığı mekânı doğru algılamasını vurgulanmaktadır. Öğrencilere kazandırılması hedeflenen mekânsal düşünme becerisi ve mekânsal okur-yazarlık için öncelikle öğretim programlarının uygulayıcıları olan öğretmenlerin mekânsal düşünme becerilerinin yeterli bir düzeyde olması gerekmektedir. Literatür incelendiğinde öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının mekânsal düşünme beceri düzeylerini ölçmeye yönelik ülkemizde herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Literatürde görülen bu eksiklik bu çalışmanın hazırlanmasında zemin oluşturmuştur. Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının mekânsal düşünme düzeylerinin araştırılmasıdır. Araştırmanın amacı doğrultusunda öğretmen adaylarının mekânsal düşünme düzeyleri belirlenmeye çalışıldığından araştırmanın yöntemi betimsel tarama olarak belirlenmiştir. Betimsel araştırma genel olarak, yaşanan bir durumun, olayın açıklanıp betimlenerek ortaya koyulması olarak ifade edilebilir. Tarama modeli, bir konu hakkında ya da bir duruma yönelik araştırmaya katılanların görüşlerinin alınması ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum gibi özelliklerini ortaya koymak amacıyla yapılan araştırma modelidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2016–2017 eğitim öğretim yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümü 3. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin mekânsal düşünme düzeylerini belirlemek için araştırmacılar tarafından geliştirilen Mekânsal Düşünme Beceri Testi (MEDBET) kullanılmıştır. Uygulanan test öğretmen adaylarının, mekânsal görüntüleme, yön bulma, mekânsal bilgiyi ifade etme, mekândaki dağılışı ve örüntüleri ilişkilendirme gibi becerilerini ölçmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. MEDBET, görsel açıdan zenginliği ve görsellerin daha iyi bir şekilde yansıtılması açısından online şekilde uygulanmıştır. Toplanan verilerin analizi için IBM SPSS Statistics 22 paket programı kullanılarak betimsel istatistiksel ve bağımsız örneklem için t testi analizleri yapılmıştır. Verilerin analizi tamamlandığında araştırma sonuçlarına ilişkin bulgular, tablolar halinde sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Mekansal Düşünme, Mekansal Düşünme Becerisi, Sosyal Bilgiler Eğitimi

PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' LEVELS OF SPATIAL THINKING SKILL

Assoc. Prof. Dr. Yavuz AKBAŞ, Karadeniz Teknik University , yavuzakbas52@gmail.com
Res.Assist. Saliha TOROS, Karadeniz Teknik University, saliha.toros@gmail.com

ABSTRACT

Spatial thinking is an interdisciplinary skill; therefore, there is no complete consensus on the theoretical framework and on the competencies expected from individuals with this skill. The most widely accepted definition was provided in 2006 by the National Research Council (NRC) in the work "Learning to Think Spatially". Spatial thinking is accordingly defined as the knowledge of spatial concepts, the use of necessary tools to represent spatial data, and the ability to make inquiries about spatial data or event. Spatial thinking emerges as a part of life spanning across a large area from the design of room or office to the distribution of continents and countries in our minds; from the route-planning on the way home, school or work to the planning of international and intercontinental trips. Because of its wide scope, spatial thinking takes a place in various disciplines from music to physics and biology. However, the most effective use of spatial thought is in geography which explores the interaction between human and space. Thinking about the space is the common interest of geography and spatial thinking. Geography offers more possibilities than other disciplines to develop spatial thinking through its spatial analysis methods, geographical thinking ways, and means of presenting spatial data. It is of major importance that people have the skill of spatial thinking in order to efficiently, quickly and appropriately, carry out many activities related to the place. Thus, spatial thinking skills should be included in curriculums, and activities supporting this skill should be also included in educational designs. Spatial thinking and spatial perception skills were first included in the Social Sciences Curriculums (SSC) of 2005. Spatial thinking or spatial perception skills were generally described in the SSC as the ability to think according to the factors such as the location of objects, the relation with their surroundings, the way they are moving, and their direction. With respect to spatial thinking ability regarded as one of the 21st-century skills, most learning outcomes in the SSC lay emphasis on the right perception of the space in which a person lives. For spatial thinking ability and spatial literacy targeted for students, it is necessary that teachers who are the practitioners of curriculums first have a sufficient level of spatial thinking skills. As a result of the literature review, no studies have been found in our country that measures spatial thinking skills of teachers and pre-service teachers. This lack in the literature forms the basis for this study. The purpose of this study is to investigate spatial thinking levels of pre-service social science teachers. The study uses a descriptive scanning method in line with the purpose. Descriptive research is generally defined as the description and explanation of a situation or an event. A scanning model is a research model designed to reveal characteristics of a sample group such as interests, skills, abilities and attitudes or to take opinions of participants or respondents. The study group consists of third-grade social sciences teaching students studying at Fatih Faculty of Education, Karadeniz Technical University in the academic year 2016–2017. The Spatial Thinking Skill Test (STST) developed by the researchers was used to determine the spatial thinking levels of students. The test consists of questions to measure pre-service teachers' skills of spatial imaging, direction, expression of spatial knowledge, spatial distribution and associating patterns. The STST was applied online for the purpose of visual richness and well-reflected visuals. For the analysis of collected data, descriptive statistics and independent samples t-test were carried out by using IBM SPSS Statistics Base 22.0. Statistics software. When the analysis of data is complete, the research results will be presented in tables.

Key Words: Mekansal Düşünme, Mekansal Düşünme Becerisi, Sosyal Bilgiler Eğitimi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMI PROGRAM GELİŞTİRME SÜRECİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç.Dr. Necati TOMAL, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, necatitomal@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Tunç Gökalp YILMAZ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, tuncgokalp@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Fatih DİKEN, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, dknnsbt@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Burcu ÇELENK, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, clnkburcu@gmail.com

ÖZET

Ortaokullarda uygulanan sosyal bilgiler öğretim programı pilot uygulamanın ardından 2005-2006 öğretim yılında kullanılmaya başlanmıştır. Yaklaşık 10 yıldır yürürlüktedir. Daha önceki programlardan hem nicelik hem de nitelik olarak çok farklıdır. Öğrenci merkezli bu program yapılandırmacılık öğrenme kuramına dayanır. Araştırmamızın esas amacı, yaklaşık 10 yıldır yürürlükte olan bu programda “program geliştirme süreci nasıl işlemiştir” sorusuna cevap aramaktır. Bir programın kağıt üzerinde iyi olması belli bir noktaya kadar önemlidir. Ancak tek başına yetmez. Programın amacına ulaşabilmesinde; öğretmenlerin ve öğrencilerin durumu, sınıf mevcutları ve materyal gibi okulların fiziki kapasitesi gibi pek çok iç ve dış faktör etkilidir. Bu faktörler, öğretmen ve öğrencilerden gelen dönütler dikkate alınarak programda zaman içinde bir takım değişikliklerin yapılması gerekir. Ancak bu şekilde program geliştirme süreci sağlıklı işlemiş ve program daha iyi bir hale gelmiş olur. Ülkemizde program geliştirme sürecinin sağlıklı işlemlerini sağlayacak zümre toplantıları gibi pek çok araç vardır. Ancak bunların ne kadar kullanıldığı tartışmalıdır. Çalışmada nitel yaklaşımda veri toplama tekniği olan görüşme kullanılmıştır. Görüşme yapılacak olan öğretmenler belirlenirken özellikle şu noktaya dikkat edilmiştir. Programdaki eksikliklerin zaman içinde giderilip giderilmediğinin daha iyi ortaya koyulabilmesi için en az programın yürürlüğe girdiği 2005 tarihinden itibaren görev yapan öğretmenlerden örneklem oluşturulmuştur. Örneklemen farklı sınıflarda ve okullarda görev yapan, cinsiyetleri ve kıdemleri farklı öğretmenler olmasına dikkat edilmiş ve 15 öğretmen örneklem olarak seçilmiştir. Önce programın ilk yürürlüğe girdiği yıllardaki eksiklikler ve yanlışlıklar öğretmenlere soru olarak yöneltilmiş daha sonra ise bu eksiklerin zaman içinde ne ölçüde giderilip giderilmediği ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Verilen cevaplar analiz edilerek programla ilgili eksiklerin ne ölçüde giderildiği, yanlışların ne ölçüde düzeltildiği dolayısıyla program geliştirme sürecinin sağlıklı işleyip işlemediği ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Program ilk yürürlüğe girdiğinde, programın uygulanması ile ilgili en önemli sınırlılığın sınıfların öğrenci sayılarının fazlası olarak belirtilmiştir. Bu sorunun çözülmediğini öğretmenler dile getirmiştir. Sınıf mevcudu programdaki pek çok unsur ile ilgilidir. Öğretim programında önerilen değerlendirme ve öğretim teknikleri zaman alır ve kalabalık sınıflarda uygulanabilirlikleri güçtür. Kazanımlar ve konular için haftalık ders saatinin yetersiz olması, program ilk yürürlüğe girdiğinde öğretmenlerin pek çoğu tarafından dile getirilen önemli bir sorundur. Bu soruna da zaman içinde çözüm getirilemediği öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Bu sorunun çözümü için kazanımlar azaltılabilir. Ancak kazanım azaltıldığında içerik daraltılacağı için liseye hazırlık noktasında sorunlar yaşanabilir. Kazanımlar için haftalık ders saatinin yetmemesi sorunun en uygun çözümü haftalık ders saatinin artırılmasıdır. Ancak programdaki diğer dersler de düşünüldüğünde bu öneriye pek çok yönetici ve karar verici sıcak bakmamaktadır. Öğretmenlerin programa hazır olmaması programla ilgili öğretmenler tarafından dikkat çekilen bir başka önemli sorundur. Bu sorunun giderilmesi noktasında öğretmenlere hizmet için eğitimlerin düzenlendiğini ancak bu eğitimlerin niteliğinin düşük olmasından dolayı belirtilen sorunun tam olarak giderilemediğini öğretmenler dile getirmektedir. Tabi bu sorunun çözümünde, üniversitelerdeki öğretmen yetiştirme programlarının durumu da önem arz ediyor. Öğretmen adaylarına programla ilgili özel öğretim ve materyal geliştirme derslerinde sosyal bilgiler öğretim programına uyumu sağlayacak bilgiler verilmeye çalışılmalıdır. Mevcut program öğrencilerin bilgiyi keşfetmesini öneriyor ve istiyor. Ancak bu bilgiyi pek çok öğrencinin; bazı okulların internet ve kütüphanelerinin yetersiz olması, öğrencilerin bir kısmının evlerinde internetin bulunmaması nedenleri ile bulmasının güç olduğunu pek çok öğretmen dile getirmektedir. Program yürürlüğe girdiğinde zorunlu olan performans ödevlerinin zaman içinde zorunluluk olmaktan çıkartılması, öğretmenlerin büyük bir kısmı tarafından program geliştirme adına olumlu bir süreç olarak görülmektedir. İlk yürürlüğe girdiği zamandan günümüze sosyal bilgiler öğretim programında ve programın başarısında etkili olan öğretmen ve teknolojik durum gibi bir takım başlıklarda iyileştirmeler yapılsa da istenilen düzeyde olmadığı öğretmen görüşlerinden anlaşılmaktadır.

Anahtar sözcükler: Öğretim Programı, Program Geliştirme Süreci, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Yapılandırmacılık, Sosyal Bilgiler Öğretimi

CONSIDERATION OF SOCIAL STUDIES TEACHING PROGRAMS PROGRAM DEVELOPMENT PROCESS IN ACCORDANCE TO TEACHER OPINIONS

Assoc. Prof. Dr. Necati TOMAL, Omü, necatitomal@gmail.com
MA Student Tunç Gökarp YILMAZ, O.M.Ü, tuncgokarp@gmail.com
MA Student Fatih DİKEN, Ondokuz Mayıs University, dknnsbt@gmail.com
MA Student Burcu ÇELENK, Ondokuz Mayıs University, clnkburcu@gmail.com

ABSTRACT

Social studies education program which is applied at middle schools come into use after the pilot application in 2005 - 2006 school year. It is in effect for approximately 10 years. It is quite different from programs came before it in both quantity and quality. This student centered program is based on constructivism learning theory. The real purpose of our research is, searching for an answer for the question of “ how does program development process worked ” for this program which is in effect for approximately 10 years. It is good for a program to be look good on paper yet it's not enough. So many internal and external factor like schools physical capacity like materials and class populations, status of both teachers and students has an effect upon a programs achievement of purpose. These factors require some changes to program in time considering feedbacks form both teachers and students. Only by this means program development process works straight and program will be better. We have lots of things like group teacher meetings in our country to use as means to ensuring the program development process works straight. But how much of it is used is questionable. Interview is used in the study as a data collection technique of quantitative approach. When choosing teachers for interview, especially this point is considered. For better revealing the needs in the program are fulfilled or not, Teachers has been employees from 2005 is picked for the sample group, the same year that the program come in to use. When picking the sample group teachers carefully selected from different genders, seniorities, schools and classes and 15 teachers were picked for the sample group. First teachers are asked about what mistakes and drawbacks program had when the first years it came to effect than they asked how much of these mistakes where corrected in time. With the analysing of the answers it is tried to be verified that the drawbacks and mistakes in the program was corrected to what extent and according to that, program development process is worked straight or not. When the program first came in to effect, main problem for the application of the program is stated as overpopulation of classrooms. Teachers mentioned that this issue is hasn't been solved. Classroom population is related the many elements of the program. Consideration and teaching techniques recommended in the program takes time and they are difficult to use in crowded classrooms. Weekly course hours being insufficient for the gains and subjects is stated by most teachers as a serious problem. Teacher mentioned this problem too hasn't been solved in time either. For the solving of this problem gains can be lowered. Yet when the gains lowered contents also narrows and that can cause some problems on point of preparation for high school. Best solution for weekly course hours being insufficient for gains is the increasing the weekly course hours. But when other lessons considered most of the managerial staff doesn't takes this recommendation kindly. Another problem of the program pointed out by the teachers is teachers being not ready for the program. Teachers stated that they are given in-service trainings for solving this issue yet the issue is not solved completely because of the trainings lacks quality. Of course for the solution of this problem, status of teacher education programs at universities are very important too. At the special teaching methods and developing material lessons, knowledge that is adaptable to social studies teaching program has to be given to the teacher candidates. Program in effect both demands from and recommends students to search and find the knowledge themselves. Yet teachers mentioned some schools haven't got sufficient libraries and internet connection and some student haven't got internet connection at their homes and that makes finding knowledge difficult. Performance homework's made non-obligatory unlike when program first came to effect and they were obligatory seen as a good improvement for program development process by the teachers. It is understandable from teacher opinions that the improvements on the elements like teachers and technological status which is effective on the success of social studies teaching program since it first came to use to present day is unsatisfactory.

Key Words: Constructivism, Program Development Process, Social Studies Teacher, Teaching Program, Social Studies Teaching

ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA KULLANILAN GÖRSELLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Murat TAŞKIN, Milli Eğitim Bakanlığı, mnixsat@hotmail.com
Doç.Dr. Mehmet AÇIKALIN, İstanbul Üniversitesi, mehmet.acikalin@gmail.com

ÖZET

Ders kitaplarının eğitim – öğretim ortamında kullanılan vazgeçilmez kaynaklardan biri olduğu bilinmektedir. Bu denli öneme sahip olan ders kitaplarının nitelikli bir şekilde hazırlanması oldukça önem taşımaktadır. Bu hazırlanma sürecinde dikkat edilmesi gereken unsurların başında görseller gelmektedir. Ders kitaplarında kullanılan görsellerin içerikteki mesajı etkili ve verimli bir şekilde iletme, karmaşık konuları basitleştirme, bilginin daha uzun süre hatırlanmasını kolaylaştırma, içerikteki bilgileri doğrulama vb. önemli işlevleri vardır. Özellikle Sosyal Bilgiler ders kitaplarında içeriğin etkili bir şekilde sunulmasında görsellerin katkısı daha da ön plana çıkmaktadır. Bu yüzden Sosyal Bilgiler ders kitaplarındaki görsellerin niteliğinin mevcut durumunun ortaya konulması gerekmektedir. Bu çalışmada İstanbul ilinde 2015-2016 eğitim-öğretim yılında okutulan ortaokul 5, 6 ve 7.sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarında kullanılan görsellerin eğitim-öğretim açısından niteliği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmada betimsel yöntem ve doküman incelemesi birlikte kullanılmıştır. Çalışmada kullanılmak için “Ders Kitaplarındaki Görselleri Değerlendirme Anketi” ve “Ders Kitapları Görselleri Değerlendirme Görüşme Formu”, ilgili literatür taranarak iki ölçme değerlendirme uzmanı, dört sosyal bilgiler alan uzmanı, iki Türkçe alan uzmanından yardım alınarak geliştirilmiştir. Anket hazırlama aşamasında literatür doğrultusunda 40 maddelik bir havuz oluşturulmuştur. Ancak uzmanların görüşleri doğrultusunda bazı maddeler uygun bulunmayarak anketten çıkarılmıştır ve madde sayısı 19 olarak belirlenmiştir. Görüşme soruları da anketten yola çıkılarak hazırlanmıştır. Hazırlanan anket İstanbul ili Bağcılar, Esenler ve Fatih ilçelerinde belirlenen ortaokullarda görev yapan 5, 6 ve 7.sınıf Sosyal Bilgiler derslerine giren her sınıf düzeyinde 50 öğretmen olmak üzere toplam 150 sosyal bilgiler öğretmenine uygulanmıştır. Anket sonunda her sınıf düzeyi için “En olumlu bulduğunuz iki görsel” ve “En olumsuz bulduğunuz iki görsel” maddelerine verilen cevaplardan yola çıkılarak her sınıf düzeyi için bir olumlu ve bir olumsuz görsel belirlenmiştir. Anket çalışması aşaması bittikten sonra her sınıf düzeyinden 10 Sosyal Bilgiler öğretmeni ile anket aracılığıyla belirlenen bir olumlu ve bir olumsuz görsel üzerine görüşme yapılmıştır. Anket çalışmasından ve görüşmelerden elde edilen veriler doğrultusunda sosyal bilgiler ders kitaplarındaki görseller “anlam”, “biçim ve içerik” ve “gerçekçilik” yönünden değerlendirilmiştir. Anket çalışmasından elde edilen bulgular incelendiğinde araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenleri 5, 6 ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitaplarındaki görselleri “anlam”, “biçim ve içerik” ve “gerçekçilik” yönünden karşılaştırdıklarında “gerçekçilik” yönünden diğerlerine göre daha yeterli bulmuşlardır. Katılımcılar ilgili ders kitaplarındaki görselleri 5 ve 6.sınıf düzeylerinde “biçim ve içerik yönünden”, 7.sınıf düzeyinde ise “anlam yönünden” diğer alanlara göre daha zayıf bulmuşlardır. Katılımcıların ortalama sadece %36’lık (5.sınıf %36; 6.sınıf %38 ve 7.sınıf %32) bir kesimi sosyal bilgiler ders kitaplarındaki görsellerin öğrenciyi düşündürücü özelliğe sahip olduğunu değerlendirmektedir. Buna karşın geriye kalan yaklaşık üçte ikilik (%64) gibi büyük çoğunluk ders kitaplarındaki görsellerin öğrenciyi düşündürücü özelliğe yeterince sahip olmadığını değerlendirmektedir. Ayrıca katılımcıların ortalama %50’si görsellerin boyutlandırılmasını yeterli bulurken (5.sınıf %52, 6.sınıf %42 ve 7.sınıf %58) diğer yarısı ise yeterli bulmamıştır. Benzer şekilde katılımcıların ortalama %55’inin görselleri güncel bulmuş olması (5.sınıf %44; 6.sınıf %62 ve 7.sınıf %60) ders kitaplarındaki görsellerin güncellik yönünden oldukça yetersiz kaldığını göstermiştir. Sosyal Bilgiler gibi görselliğin özellikle büyük öneme sahip olduğu bir ders için 5, 6 ve 7.sınıf ders kitaplarındaki görsellerin eğitim-öğretim için gereken niteliklerden uzak olduğu görülmüştür. Bu nedenle okullarda okutulacak ders kitaplarının seçiminde görsellerin kalitesine dikkat edilmeli ve gerekli nitelikleri sağlamayan ders kitaplarının özellikle görselliğin önemli olduğu ilköğretim ve ortaokul düzeyindeki eğitim-öğretim ortamlarında kullanılmasına izin verilmemelidir.

Anahtar sözcükler: Ders Kitaplarında Görsel Kullanımı, Görseller, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı

THE EVALUATION OF VISUALS USED IN MIDDLE SCHOOL SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS

Teacher Murat TAŞKIN, Ministry of National Education, mniksat@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr. Mehmet AÇIKALIN, İstanbul University, mehmet.acikalin@gmail.com

ABSTRACT

It is known that textbooks are one of the indispensable sources used in education and teaching environment. Thus, it is very important that the textbooks, as fundamental teaching sources, are prepared in a qualified manner. Visuals are one of the most important elements in the textbooks. The visuals used in the textbooks have important functions such as simplifying complex themes, verification the information and conveying the message within the content of the textbook. Visuals may also, help students to remember information in the textbooks for longer period. Especially, the visuals in the textbooks are important in terms of presenting the content of the course more effectively. Therefore, it is important to investigate the quality of the visuals in social studies textbooks. The purpose of the study was to investigate the quality of the visuals in the middle school social studies textbooks. The textbooks analyzed in the study were 5th, 6th and 7th grade social studies textbooks used in İstanbul in the 2015-2016 academic year. Descriptive and document analysis methodologies were used together in the study. Textbooks Visuals Evaluation Survey and Textbooks Visuals Evaluation Interview Forms were developed by searching the relevant literature and with the help of two Turkish language experts, four social studies educators, and two measurement & evaluation experts to be used in the study. A pool of 40 items was prepared according to relevant literature at the beginning stage of this research. However some items were excluded from the survey based on the experts' recommendations and the number of items in the survey was reduced to 19. The interview questions were also prepared based on the survey items. The survey was applied to 150 middle school social studies teachers (50 teachers for each grade level of 5th, 6th and 7th) working in Bağcılar, Esenler and Fatih districts in İstanbul. Based on the responses of the participant teachers to the related items in the survey, one best and one worst visuals for each grade level selected. Social studies teachers for each grade level were interviewed about the best and the worst selected visuals based on the survey responses. The data obtained from the survey and the interview sessions analyzed and evaluated based on visuals' meaningfulness, form and content, and reality for each grade levels. The participant teachers overall found the visuals in the textbooks to be more qualified in terms of reality compared to in terms of meaningfulness, form and content and reality. The participants found the visuals in the 7th grade textbook to be less qualified in terms of meaningfulness and 5th and 6th grade levels textbooks to be less qualified in terms of form and content compared to the other evaluation criteria. Overall on average only 36% of the participants thought that the visuals had a quality to encourage students to think (5th grade 36%, 6th grade 38% and 7th grade 32%) and the rest (64%) of them didn't think that the visuals had a quality to encourage students to think. While on average 50% of the participants found dimensions of the visuals in the textbooks satisfactory (5th grade 52%; 6th grade 42% and 7th grade 58%) while the rest did not. Similarly, on average only 55% of the participants thought that the visuals were up to date (5th grade 44%; 6th grade 62% and 7th grade 60%) which indicate almost half of the participants found the visuals in the textbooks out of date. In conclusion, while visuals are important aspect of school subject such as social studies, this study showed that visuals in the textbooks (5th, 6th and 7th grades) were far from the satisfactory qualities necessary for teaching and learning. Thus, the quality of visuals should be considered in the selection process of the textbooks that are going to be used in schools and textbooks which do not reach certain criteria should not be allowed to be used in schools or any other educational settings.

Key Words: Ders Kitaplarında Görsel Kullanımı, Görseller, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı

TOPLUMSAL CİNSİYET KONUSUNDA FARKINDALIĞI ARTTIRMADA EDEBİ ÜRÜNLERİN KULLANIMI

Öğretmen Çiğdem ATAŞ, Murat Atılgan Ortaokulu, cigdematas@gmail.com

ÖZET

Toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyet kavramının ötesinde, cinsiyet algısının toplum tarafından belirlendiğini öne süren bir kavramdır. Anne karnında belli olan biyolojik cinsiyetin aksine toplumsal cinsiyet birey doğduktan sonra toplum tarafından ona verilen rollerle şekillenmektedir. “Bireyin içinde doğduğu kültürün değer ve normlarını o toplumun beklentileri doğrultusunda öğrenmesi ve bunu gelecek nesillere aktarması sürecine toplumsallaştırma denir” (Özkalp, 2003, s. 130). Bireyden beklenen ve bireyin buna karşılık ortaya koyduğu davranış biçimleri bir performans olarak düşünüldüğünde, cinsiyet rollerinin içinde yaşanan toplumun kültürü ve o kültür içindeki öğrenmelerden ibaret olduğunu ve toplumsallaşma sürecinden bağımsız olmadığı kolaylıkla söylenebilir (Krupat ve Saks, 1988). Toplum içinde kadına ve erkeğe toplumsal cinsiyet rolleri verilmektedir. Kadınlarla erkeklerin farklı uzunluklarda saç uzatmaları, pantolon ve eteklik giymeleri, kulağa küpe takma ya da takmama durumları, saç tokalama ya da toka takmama gibi farklılaşmalar toplumsal cinsiyet rollerinin oluşumuna etki eden davranışlar olarak değerlendirilebilir. Bütün bu olgularda biyolojik cinsiyet değişmez, ancak toplumsal cinsiyetin bireylere yüklediği roller ortaya çıkmaktadır. Özellikle erken yaşlarda ailede başlayan toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin öğrenmeler daha sonra eğitim kurumları aracılığıyla devam ettirilmektedir. Dolayısıyla bireyin toplumsal rollere ilişkin öğrenmeleri düşünüldüğünde aile ve okul bu öğrenmeleri şekillendiren temel iki kurum olarak göze çarpmaktadır. Eğitimin temel işlevlerinden biri, değerlerin ve kültürlerin aktarımını sağlamaktır. Dolayısıyla eğitim kurumları, ana akım siyasal ve kültürel değerlerin ve geleneksel normların yeniden üretimini ve aktarımını gerçekleştiren yasal ve toplum tarafından kabul gören kurumlardır. Toplumsal cinsiyet rolleri toplumun her kesiminde sık sık bireylerin karşılaştığı davranışlardır. Bu konuda farkındalık yaratılmasında edebi ürünlerin etkili bir şekilde kullanımının büyük etkisi vardır. Özellikle ilkökul ve ortaokul çağındaki öğrenciler için yazılmış öyküler ve romanlar, toplumsal cinsiyet rollerinin bireyler tarafından erken yaşlarda sorgulanması ve ileriye dönük olarak değiştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu edebi ürünlerin eğitimde sınıf ortamında kullanılması, sosyal bilgiler derslerini de öğrenciler için daha verimli ve ilgi çekici hale getirmektedir. Öğrenciler ilgilerini çeken olay örgüsü arasında kendilerine ve çevrelerine ait yaşantıları sorgularken aynı zamanda toplumda cinsiyetlere yüklenen rolleri de sorgulamaktadırlar. Bu amaçla bu sunuda 5. sınıf öğrencilerinin yaş düzeyine hitap eden “Yaldızlı Şeker Kağıtları” adlı öykü kullanılarak, sosyal bilgiler dersinde toplumsal cinsiyet konusunda farkındalığı arttırmak üzere yapılan çeşitli etkinliklere yer verilecektir. Örneğin; 5. sınıf sosyal bilgiler dersinin birinci ünitesi olan “Haklarımı Öğreniyorum” başlıklı üniteye yer alan “Gruplardaki Rollerimiz” konusunda, öğrencilerde toplumsal cinsiyet rollerinin toplum tarafından oluşturulduğu, sabit olmadığı, istenildiği takdirde toplum tarafından değiştirilebileceği konularında farkındalık yaratmak üzere, soru cevap tekniği kullanılarak çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bu etkinlikler sırasında ortaya çıkan bazı tartışma konularına şunlar örnek verilebilir: Erkek öğrenciler yemek hazırlama, sofrayı kurma gibi ev işlerini annelerinin yaptığını söylerken, bazı erkek öğrenciler bu hikayeyi okuduktan sonra, sofrayı kurmaya ve toplamaya yardım ettiklerini, hatta odalarını bile topladıklarını belirtmişlerdir; babalarını bu konuda ikna edemediklerini de eklemişlerdir. Bu sunu, sosyal bilgiler öğretiminde edebi metinlerin nasıl kullanılabileceği ve sonuçlarının neler olabileceğine ilişkin örnekler içermektedir. Ayrıca sunuyu yapan kişi, aynı zamanda öykünün yazarı ve uygulayıcısıdır. Bu nedenle, edebi metinlerin sınıf içerisinde sosyal bilgiler dersinde destek olarak kullanımına dair güncel ve etkili örnekler de verilecektir.

Anahtar sözcükler: Edebi Ürünler, Sosyal Bilgiler, Toplumsal Cinsiyet

USING LITERATURE TO RAISE AWARENESS ON GENDER ROLES

Teacher Çiğdem ATAŞ, Murat Atılğan Ortaokulu, cigdematas@gmail.com

ABSTRACT

Gender, beyond the concept of sex, is a concept claiming that gender perception is determined by the society. In contrast to sex, gender is formed, after birth, with the roles given to the individual. "Socialization is a process in which individual learns the norms and values of culture he/she is born in, in terms of the societies' expectations, and passes down the future generations" (Özkalp, 2003, s. 130). Considering the behaviour patterns expected from the individual as a performance, it can be definitely suggested that gender roles are the culture of society in which individual lives and, are exclusively, the learning process in that culture and it can be said that it is not independent from the process of socialization (Krupat ve Saks, 1988). In societies where social roles are assigned to males and females. It can be said that these lead to generalization of gender roles. Different length of hair, trousers and skirts, wearing carrying or not, having bun or not are all can be assessed as behaviours affecting the formation of gender roles in societies. In these all sex doesn't change but the gender roles are imposed on individuals. The norms about gender roles especially beginning at early ages in family environment are then continued thanks to educational institutions. Therefore, when considering individual's learning the norms of the society, family and school environment come forward as two basic institutions in terms of shaping these norms. One of the basic principles of education is passing down the values, customs, and culture to the next generation. Educational institutions are the places which are legal and approved by the society and also places in which mainstream political and cultural norms and traditional roles are reproduced and handed down to the next generations. In raising awareness about this aspect, using of literature effectively has an undeniable contribution. Especially novels and stories written for primary and secondary school students have an utmost importance in terms of individual's, in early ages, questioning the gender roles and changing them for the future. Using these literature in the classroom environment, also, makes social studies lessons more enjoyable and fruitful. Students, being in the interesting environment of realm of events, while questioning their surroundings' lives, at the same time, question determined gender roles in society. Hence by using story "Sparkling Candy Wraps" which addresses to 5th grade students, in social studies lessons, in order to raise awareness about gender roles various activities will take place. For instance; In the first unit of 5th grade social studies lesson, which is "I learn my rights", the subject "Roles in groups", students are thought that gender roles are formed by the society, that they are not fixed, that if wanted they can be changed by the society by using question-answer technique with various activities. During these activities save debate subjects has aroused. For instance, while make students say that their mothers do chores such as cooking, setting table. After reading this story, they said that they have began to help set table and even tidy their rooms. Also they have added that they haven't been able to talk their fathers into about this subject. This presentation includes, in teaching social studies, examples about how literature can be used and what outcomes they may have. In addition the presenter of this presentation is also author of the story book. Thus up to date and effective examples will also be given about using literature as a supplement in social studies lessons in a classroom environment.

Key Words: Literature, Social Studies, Gender

ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA MESLEK BİLİNCİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Kamil UYGUN, Uşak Üniversitesi, kamil.uygun@usak.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Mehmet Akif KARALI, Uşak Üniversitesi, memet_karali@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Bilal Burak ARIBAŞ, Uşak Üniversitesi, burak.aribas@gmail.com

ÖZET

Meslek, bireylerin yaşamlarını devam ettirebilmesi amacıyla gerekli olan maddi ve manevi imkânları elde etmek için yaptıkları faaliyetler olarak tanımlanabilir. Bireylerin kendi ilgi ve becerilerine uygun doğru mesleki faaliyetlerde bulunmaları, mesleki başarının yanı sıra psikolojik olarak sağlıklı bir yaşam sürmesi ile de doğru orantılıdır. Ayrıca meslek, kişilerin yaşam tarzları, saygınlıkları ve kendini gerçekleştirme düzeylerini doğrudan etkilemektedir. Bireylerin kendilerine uygun meslek tercihinde bulunma durumları; kendilerini tanıma, meslekleri tanıma ve kendilerini mesleklerle ilişkilendirmesi sonucunda ortaya çıkmaktadır. Bu ilişkilendirme sağlıklı olarak gerçekleştirildiği takdirde bireyler doğru tercihlerde bulunacaklardır. Bu durum sonucunda bireyler, hem kendilerine hem de ülke ekonomisine olumlu katkılar sağlayacaktır. Eğitimin genel amaçlarından biriside bireyleri ilgi, yetenek ve kabiliyetleri doğrultusunda geliştirerek onları hayata hazırlamak, kendilerinin ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunabileceği bir meslek edindirmektir. Ayrıca meslekleri tanıtarak, çalışmanın toplumsal yaşamdaki önemine ve mesleğin gerekli olduğuna inandırmak Sosyal Bilgiler dersinin genel amaçlarından birisidir. Bu amaçlar doğrultusunda Sosyal Bilgiler dersi kapsamında mesleki bilinç oluşturmaya yönelik içerikler bulunmaktadır. Bu içerikler bireylerin meslek bilinci oluşturmalarını destekleyici niteliktedir. Doğru meslek seçimi küçük yaşlarda aile ve okul tarafından sunulan mesleki bilinç oluşturma eğitimleri sayesinde mümkündür. Ortaokul düzeyinde bireylerde oluşturulması gereken meslek bilinci, bireylerin ilerleyen süreçlerde doğru meslek seçimi yapmalarında etkili olmaktadır. Bireylerin meslek seçiminde yapacakları tercihler; aile, okul, sosyal yaşam gibi faktörlerden etkilenmektedir. Bireylerin meslek tercihinde bulunurken doğru kararlar verebilmeleri gelecekteki yaşantılarını da etkileyecektir. Meslek bilinci edinilmeden yapılan tercihler, bireylerin uzun vadede olumsuz durumlarla karşılaşmasına neden olmaktadır. Bu tercihler, genellikle heves ve özenme sonucunda oluşan bilinçsiz tercihler olmaktadır. Bireyin bu evrede yapabileceği hatalar, muhtemel olarak yanlış bir lise, yanlış bir üniversite, yanlış bir bölüm veya yanlış bir meslek seçimi ile sonuçlanacaktır. Dolayısıyla birey yaşamı boyunca mesleki doygunluk ve mutluluğa ulaşamayarak mesleki başarı elde edemeyecektir. Bu yüzden meslek bilinci eğitimi ilköğretim kademesinden başlayarak meslek seçimine karar verme aşamasına kadar sürdürülmelidir. Bu araştırmanın amacı, ortaokul Sosyal Bilgiler 5, 6 ve 7. sınıf ders kitaplarında meslekler ve meslek bilinci oluşturma konularının nasıl ele alındığını belirlemektir. Ders kitaplarının içeriğinde meslek kavramının tanımlanması, mesleki faaliyetlerin ele alınma biçimi ve bireylerde meslek bilinci oluşturma boyutu incelenmiştir. Mesleki faaliyet kolları yazılı ve görsel olarak ilişkilendirilmiştir. Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri, Sosyal Bilgiler 5., 6. ve 7. sınıf ders kitaplarından yararlanılarak doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Veriler, betimsel analiz kullanarak çözümlenmiştir. Sosyal bilgiler ders kitaplarında, üretim dağıtım ve tüketim öğrenme alanlarında meslek kavramının tanımı sadece 7.sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında bulunmaktadır. Ekonomik faaliyetler kapsamında; sanayi, tarım, madencilik, turizm, ormancılık, hayvancılık ve balıkçılık gibi faaliyetlere yer verilmiştir. Bu faaliyetler, tekstil fabrikası, otomotiv fabrikası, termik santral, seracılık gibi alt başlıklar altında incelenmiştir. Hayvancılık faaliyetleri içerisinde; balıkçılık, arıcılık, büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık, kümes hayvancılığı, ipek böcekçiliği faaliyetleri yazılı ve görsel olarak yer almaktadır. Ayrıca bu faaliyetlerin yoğun olarak yapıldığı bölgelerin coğrafi konum, iklim, bitki örtüsü ve doğal kaynaklar vb. özelliklerine göre açıklamaları yapılmıştır. Ekonomik faaliyetler kapsamındaki meslek kollarına ilişkin örnekler çiftçi, ziraat mühendisi, aşçı, işçi vb. şeklinde görsel olarak düzenlenmiştir. Sosyal Bilgiler ders kitaplarında bireylerin kişilik özellikleri ve becerilerine uygun mesleki seçim yapmalarına yönelik bilgiler bulunmaktadır. Mesleklerin önemi, insanlığa sağladığı katkıların vurgulanması, mesleklerinde önemli aşamalar kaydetmiş tanınan kişilere yer verilmesi ise özdeşim kurulması açısından önemlidir. Eğitimin meslek kazandırılmasındaki işlevine ve meslek seçilirken dikkat edilmesi gereken hususlara da değinildiği görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Ders kitapları, Meslek Bilinci, Sosyal Bilgiler

ANALYSIS OF OCCUPATIONAL AWARENESS IN SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN SECONDARY SCHOOLS

Assist. Prof. Dr. Kamil UYGUN, Uşak University, kamil.uygun@usak.edu.tr
MA Student Mehmet Akif KARALI, Uşak University, memet_karali@hotmail.com
MA Student Bilal Burak ARIBAŞ, Uşak University, burak.aribas@gmail.com

ABSTRACT

Occupation can be defined as the activities in which individuals are involved in order to sustain their lives and to obtain material and nonmaterial opportunities. The success of individuals and their psychological health are directly proportional to if they are involved in the occupational activities suitable to their interests and their skills. Besides this, their occupations influence individuals' life styles, their respectability and self-realization. Choosing the right occupation is a result of self-knowledge, an awareness of occupation and associating yourself with your occupation. If this association happens on a healthy basis, individuals will definitely make right decisions. Making right decisions, on the other hand, will contribute both to their economy and the country's economy. One of the general objectives of education is to school individuals in the direction of their interests, talents and skills, to prepare them for life and to enable them to acquire a profession with which they will contribute to both the welfare of society and their own happiness. Another general objective of Social Studies course is to introduce different occupations and to emphasize their significance in social life. In parallel with these objectives, Social Studies course includes a content which serves to develop an awareness of occupation. This content encourages and supports individuals to make right decisions while they are choosing their occupations. Choosing the right occupations is only possible through education of occupational awareness which individuals have at early ages in their families and their schools. Their families, their schools and their social lives play an important role while individuals make choices about their occupations. Making the right choices certainly affects individuals' future lives. The choices made without having an awareness of occupation lead individuals to face negative situations in the long run. These insensible decisions are usually made as a result of whim and envy. When an individual makes a wrong decision in this stage, this probably results in choosing a wrong high school, a wrong university, a wrong department and finally a wrong occupation. Having a wrong occupation prevents an individual from achieving an occupational fulfilment and happiness. For this reason, education of occupational awareness must begin in secondary school and continue until the point when individuals choose their occupations. The objective of this study is to determine how the issues of occupation and occupational awareness is dealt with in the 5th, 6th and 7th grade Secondary School Social Studies textbooks. In order to do this, the definition of the concept of occupation, the way occupational activities are covered and formation of occupational awareness is examined in the content of textbooks. Occupational activity branches have been examined visually and verbally. The method used in this study is browsing and the data of the study has been obtained through careful examination of documents in the 5th, the 6th and 7th grade Social Studies textbooks. The data has been sorted out using the descriptive analysis. The definition of the concept of occupation in the fields of production, distribution and consumption has been made only in the 7th grade Social Studies textbooks. Industry, agriculture, mining, tourism, forestry, animal husbandry and fishing are dealt with in the context of economic activities in these textbooks. The activities have been examined under the sub-headings such as textile factories, automotive factories, thermal powers stations, greenhouse cultivation. Among animal husbandry activities, fishing, beekeeping, cattle farming, sheep and goat farming poultry raising and silk-worm breeding have been covered verbally and visually. In addition, the places where these activities are done densely have been explained in terms of their geographical locations, climate, vegetation and natural resources etc. While occupational activity branches are being dealt with, examples such as farmer, agricultural engineer, cook, worker have been shown visually. There is emphasis on the importance of making occupational decisions suitable to one's personality traits and personal skills. Underlining the importance of occupations, emphasizing the contributions each occupation provides for humanity, giving information about well-known people who perform their professions successfully are all necessary for identification with different occupations and these textbooks deal with these issue, too. The function of education and the things which one must pay attention to while choosing an occupation have also been mentioned in these books.

Key Words: Occupational Awareness, Social Studies, Textbooks

ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ ENGELLİLER AÇISINDAN YETERLİLİĞİ

Yrd.Doç.Dr. Abdurrahman MENGİ, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi, a.mengi76@hotmail.com

ÖZET

İnsan biyolojik, psikolojik ve sosyolojik nitelikleri ile hem bireysel hem de toplumsal bir varlıktır. İnsan ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel, psikolojik ve fiziksel olarak birbirlerinden farklıdır. Ayrıca bazı insanlar yaşamın farklı evrelerinde farklı gelişebilirler. Bu bireyler toplumda engelli bireyler olarak tanımlanmaktadır. Şayet toplumda farklı gelişen bireylere yönelik toplumsal zemin normalci anlayış merkezli ise normalde sapan ya da farklı gelişen bireylerin topluma tutunabilmesi veya ortak zeminde hareket edebilmesi zor olacaktır. Böylece bireyler sahip oldukları nitelikleri bakımından toplumsal zeminde meşruiyet kazanmakta ya da kazanamamaktadırlar. Yani toplumun geneliyle olan bağlarında eksiklikler olacak ve toplumsal bütünleşmeye, bu eksikliğe yol açan nitelikleri çerçevesinde tam olarak katılamayacaklardır. 2002 Türkiye Özürlüler araştırmasının verilerine göre, Türkiye nüfusunun %12.29 engellidir. Dolayısıyla, Türkiye’de son yıllarda engellilere yönelik çalışmalar artmıştır. Bu çalışmalar hem akademik hem de sivil toplum hareketleri tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu çalışma da engellilik konusunun ders kitaplarında ele alınışına odaklanmıştır. Ders kitapları, gerek metinleri gerekse görselleriyle, erken yaşlardan itibaren insanların bilgilerini, algılarını ve hayal güçlerini şekillendiren en önemli kaynaklardan biridir. 2015-2016 istatistik verilerine bakıldığında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan ortaokullarda yaklaşık 5.211.506 öğrencinin eğitim aldığı görülmektedir. Ülkemizde Sosyal Bilgiler Dersi ortaokul 5., 6. ve 7. Sınıflarda okutulmaktadır. Dolayısıyla araştırmanın kapsamı sadece ortaokul 5., 6. ve 7. Sınıflar Sosyal Bilgiler Ders kitabının içeriği ile sınırlıdır. Türkiye’de ortaokullarda yeni müfredat programı 2005’te 5. Sınıflarda, 2006’da 6. Sınıflarda ve 2007’de ise 7. Sınıflarda uygulanmaya başlandı. 2008’den itibaren ise yeni müfredat ortaokul 5., 6. ve 7. Sınıflarda kesintisiz uygulanmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, ortaokul Sosyal Bilgiler ders kitaplarının içeriğinin engelliler açısından yeterli olup olmadığını tespit etmektir. Ayrıca engelliliğin ders kitaplarında ne şekilde, kaç kez ve hangi bağlamlarda ele alındığını saptamaktır. Çalışmada 2016-2017 eğitim öğretim yılında okutulan 5., 6. ve 7. Sınıfların Sosyal Bilgiler ders ve öğrenci çalışma kitabı incelenmiştir. Kitaplar, Milli Eğitim Bakanlığı’nın (MEB) web sayfasına yüklenen PDF dosyalar üzerinden taranmıştır. Ayrıca matbu ya da basılı kitaba da ulaşılmış ve kitap hem içerik açısından hem de görseller açısından detaylı olarak incelenmiştir. Ortaokul Sosyal Bilgiler Ders kitabı toplamda dokuz öğrenme alanında oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla “Birey ve Toplum; Kültür ve Miras; İnsanlar, Yerler ve Çevreler; Üretim, Dağıtım ve Tüketim; Zaman, Süreklilik ve Değişim; Bilim, Teknoloji ve Toplum; Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler; Güç, Yönetim ve Toplum; Küresel Bağlantılar” öğrenme alanlarıdır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmanın verileri doküman incelemesi yoluyla elde edilmiş ve elde edilen veriler doküman incelemesi aşamalarına uygun içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir. Ders kitabında engellilik konusundaki temel örüntüler tespit edilmeye çalışılmıştır. Kitap ayrıca engellilik ile ilgili görseller açısından da incelenmiştir. Araştırma sonucu genel olarak değerlendirildiğinde; “Birey ve Toplum; Kültür ve Miras; İnsanlar, Yerler ve Çevreler; Üretim, Dağıtım ve Tüketim; Zaman, Süreklilik ve Değişim; Bilim, Teknoloji ve Toplum; Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler; Güç, Yönetim ve Toplum; Küresel Bağlantılar adlı 9 öğrenme alanlarında dezavantajlı gruplara yönelik her hangi bir kazanıma, beceri ifadesine, kavrama ve değer ifadesine yer verilmemiştir. Dolayısıyla ortaokul 5., 6. ve 7. Sınıflar Sosyal Bilgiler Ders kitaplarının içeriğinde engellilere yönelik herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır. Ulaşılan bu sonuç ortaokul Sosyal Bilgiler ders kitabının engellilere yönelik herhangi bir farkındalık oluşturma noktasında yetersiz olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar sözcükler: Engelliler, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, İlkokul Sosyal Bilgiler Programı

THE COMPETENCY OF THE SECONDARY SCHOOL SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF DISABILITIES

Assist. Prof. Dr. Abdurrahman MENGİ, Yüzüncü Yıl University, a.mengi76@hotmail.com

ABSTRACT

Human beings are both an individual and a social entity with their biological, psychological and sociological qualities. Human is also different from each other in terms of the economic, social, political, cultural, psychological and physical conditions. In addition, some people may develop differently in different stages of life. These individuals are defined as disabled individuals in the society. If the social background is the centered on the normal understanding for the differently developed individuals, It will be difficult for individuals who normally deviate or develop differently to be able to keep collective or act on the common ground. Thus, individuals gain or lose legitimacy on the social grounds in terms of their qualifications. According to the 2002 Turkey Disability Survey, 12.29% of the population of Turkey is disabled. Therefore, in recent years, there has been an increase in the number of the studies related to disabled people in Turkey. It seem that this studies have been made by both academic and civil society movements. This study focuses on the handling of disability in textbooks. Textbooks are one of the most important sources that shape peoples knowledge, perceptions and imagination from early ages, both in texts and visually. According to the statistical data of 2015-2016, approximately 5.211.506 students were educated in the primary schools in the Ministry of National Education. In our country, the Social Studies Course is taught from the 5th, 6th and 7th classes in secondary schools. Therefore, the scope of the research is limited only to the content of the textbook of the 5th, 6th and 7th grade Social Studies. In Turkey, the new secondary school curriculum was applied for 5th class in 2005, for 6th class in 2006 and for 7th class in 2007. Since 2008, the new curriculum is applied without interruption in the 5th, 6th and 7th class of secondary school. Therefore, the aim of this study is to determine whether the content of the secondary school Social Studies text book is sufficient for the disabled people or not. And also to determine how, how many times and in which context the disability is being handled in the course book. In the study, 5th, 6th and 7th class' Social Studies course book and student workbook were examined which is educated in 2016-2017 educational year. The books were scanned through the PDF files uploaded to the web page of the Ministry of National Education (MEB). There are nine learning fields in the social studies curriculum. The names of the learning fields are respectively Individual and Society; Culture and Heritage; People, Places and Circles; Production, Distribution and Consumption Time, Continuity and Change; Science, Technology and Society; Groups, Institutions and Social Organizations; Power, Management and Society; Global Connections. In the research, it was benefited from document analysis method which is one of the qualitative data collection methods. The data obtained from the study were analyzed according to the stages of the document analysis method. In the course book, basic patterns of disability were tried to be determined. The book has also been examined in terms of visuals related to disability. The result of the research was evaluated generally, and it was seen that, the all learning fields (Individual and Society, Culture and Heritage; People, Places and Circles; Production, Distribution and Consumption Time, Continuity and Change; Science, Technology and Society; Groups, Institutions and Social Organizations; Power, Management and Society; Global Connections) in the social studies curriculum aren't include any achievement, ability expression, concepts and value expression related to disabled groups. However, there arent any findings in the 5th, 6th and 7th course books towards the disabilities groups directly. This result reveals that the secondary school social studies textbook is insufficient in terms of creating awareness for the disabled groups.

Key Words: Disabilities, Social Studies Textbook, Secondary School Social Studies Curriculum

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN VATANSEVERLİK KAVRAMINA İLİŞKİN İMGESEL ALGILARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Ümit YEL, İnönü Üniversitesi, umtyel@gmail.com
Prof.Dr. Mesut AYDIN, İnönü Üniversitesi, mesutaydin05@gmail.com

ÖZET

Vatanseverlik ile ilgili bir iddia da kişinin ülkesine bağlılığının onu aktif bir katılıma yöneltmesiyle ilgilidir. Eğitimciler vatanseverliğin demokratik değerlere destek veren halini öğretmede çok önemli görevler üstlenebilirler. Ülkemizde demokrasi ve vatandaşlık eğitimi, vatanseverlik anlayışının inşasında önemli bir yer tutmaktadır. 1908'deki Malumat-ı Medeniye ve Hukukiye ders kitaplarından günümüzün Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi kitaplarına uzanan yaklaşık yüz yıllık süreçte, siyaset sınıfı tarafından tasarılan "makbul vatandaş" oluşturulmaya çalışılmıştır. Türkiye'de son zamanlarda Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi dersinin kaldırılarak, buradaki içeriğin diğer derslere yayılması konusunda tartışmalar devam etmektedir. 21. Demokrasi ve Eğitim: Bir siyaset bilim terimi olan demokrasi, zamanla geniş bir kullanım alanı bulmuştur. Örneğin, günümüzde eğitimde demokrasi, ailede demokrasi, örgütte demokrasi gibi, topluluğun bulunduğu her yerde demokrasi kavramı kullanılmaktadır. Vatanseverlik millî eğitimlerin öğrencilere kazandırılacak önde gelen amaçlarından biridir. Bu amaçların sistemsel olarak ortaya çıkışı millî devletlerin doğuşuyla yakından ilişkilidir. Çünkü millî devletlerin temel esaslarından biri bireylerin devletle olan vatandaşlık bağıdır. Vatandaşlık, bu bağın daha çok bilgi düzeyini oluştururken; vatanseverlik, duygusal boyutunu oluşturmaktadır. Vatanseverlik duygusunun yeni nesillere kazandırılmasında ise tarih eğitimi en etkili araçlardan biri olmuştur. Tabi bu birliktelik geçmişten itibaren, farklı tasarımları, bazı sorunları ve düşünceleri de beraberinde getirmiştir. Kavramları anlamlandırırken çoğu zaman başka kavramlar kullanılır. Aslında bir kavramı başka bildiğimiz kavramlarla bütünleştirip zihnimize yeni bir kavram-şema oluştururuz. Bilinen basit kavramlarla zor olan kavramların anlatılması metafor kavramını ortaya çıkarmaktadır. Metaforu aslında hayatımızın her anında farkında olarak veya olmayarak kullanıyoruz. Çünkü bilgiye giderken bilinen hareket ederek bilinmeye gidiyoruz. Kavramları tanımlarken de bu yöntemi kullanıyoruz. Bilinen + Bilinmeyen = Yeni kavram = Metafor şeması oluşturuluyor diye biliriz. Yurtseverlik ya da vatanseverlik bir bireyin ülkesine duyduğu sevgi ve bağlılıktır. Zaman içerisinde farklı anlamlara gelmiştir, ve anlamı çevre koşullarına, coğrafyaya ve felsefeye oldukça bağımlıdır. Vatanseverlik bir ülkenin dinamik yapısının doğal hayatının ve süregiden devamlılığının vazgeçilmez bir koşuludur. Bir çok şeye benzetilecek vatanseverlik aslen hiç bir şeye benzemeyen kutsal ve benzersiz bir sevgidir. Bu çalışmada ise ülkenin devamı olacak ve ileriye gitmesine sağlayacak çocukların bu kavrama ilişkin algılarını saptamak amacıyla yapılmıştır. Kişiler bir durum ile ilgili görünümleri, kavramları ve terminolojiyi iyi bilmedikleri veya az bildikleri bir alana metafor kullanarak aktarırlar. Metaforlar yeni bir olguyu anlamada ve açıklamada oldukça yararlıdır. Çünkü iyi bilinen bir durumun anlamını bilinmeyen bir duruma taşırlar. Metafor böylece yeni bilginin öğrenilmesini kolaylaştırır. Bununla birlikte metafor bir düşünce ve görme biçimidir. Metafor için birçok şey söylenmektedir. O söylemlerden biri metaforun söylemi süslemeye yönelik bir söz sanatı olduğudur. Ancak metafor söylemi süslemeye yönelik bir söz sanatı olanında ötesinde bir öneme sahiptir. Metafor kullanımı, kişinin genel olarak dünyayı algılayışını etkileyen bir düşünme ve görme biçimidir. Bu çalışmanın amacı; ortaokul öğrencilerinin vatanseverlik kavramına ilişkin algılarını metaforlar kullanarak analiz etmektir. Araştırma alanını 2016/2017 eğitim-öğretim yılında İstanbul, Manisa, Adana, Şanlıurfa, Sivas, Tokat ve Malatya'da çeşitli ortaokullar da eğitim gören 242 ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış açık uçlu soru formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın başlangıç aşamasında, çalışma grubu üyelerinin her birine zihinsel imge (metafor) konusunda bilgi verildikten sonra, "vatanseverlik" kavramına ilişkin imge oluşturmaları istenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin "vatanseverlik benzer, çünkü;....." cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Bu amaç için öğrencilere bu cümlelerin yer aldığı bir form verilmiş ve onlardan bu ibareyi kullanarak ve sadece tek bir zihinsel imge (metafor) üzerinde yoğunlaşarak düşüncelerini dile getirmeleri istenmiştir. Bu çalışma için öğrencilere bir ders saati süre tanınmıştır. Bu çalışmada "çünkü" kavramına da yer verilerek, katılımcıların "vatanseverlik" kavramına ilişkin ürettikleri zihinsel imgeler için bir gerekçe veya mantıksal dayanak sunmaları istenmiştir. Katılımcıların vatanseverlik kavramına ilişkin ürettikleri zihinsel imgeler ve mantıksal dayanakları, bu çalışmada temel veri kaynağı olarak kullanılmıştır.

Anahtar sözcükler: Kavram, Metafor, Öğrenci, Vatanseverlik

IMAGINARY PERCEPTIONS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS ABOUT PATRIOTISM

MA Student Ümit YEL, İnönü University, umtyel@gmail.com
Prof. Dr. Mesut AYDIN, İnönü University, mesutaydin05@gmail.com

ABSTRACT

An allegation of patriotism also concerns the persons commitment to his country leading him to active participation. Trainees can undertake crucial tasks in teaching patriotisms support for democratic values. Democracy and citizenship education in our country has an important place in the understanding of patriotism. Approximately a hundred years from 1908s Malumat-ı Madeniye and Hukukiye textbooks to todays Citizenship and Human Rights Education books, tried to create a good citizen designed by the political class. There has been a recent debate about the removal of the Citizenship and Human Rights Education course in Turkey and the dissemination of content there. 21 Democracy and Education: Democracy, which is a political science term, has found wide use in time. For example, today, democracy in education, democracy in the family, democracy in the organization, the concept of democracy is used everywhere in the community. Patriotism is the foremost goal of national education. The systemic emergence of these aims is closely related to the birth of the national states. Because one of the fundamental principles of national states is the link of citizenship to individuals with the state. While citizenship constitutes a higher level of knowledge, Patriotism constitutes the emotional dimension. History education has been one of the most effective tools in bringing the feeling of patriotism to new generations. This association, of course, has brought with it various designs, some problems and considerations from the past. When we understand concepts we often use other concepts. In fact, we integrate a concept with other concepts we know and create a new concept-schema in our minds. Explaining the concepts that are difficult with known simple concepts reveals the concept of metaphor. We actually use metaphor, with or without awareness at every moment of our lives. Because when we go to wisdom we go from unknown to know. We use this method when defining concepts. Known + Unknown = New concept = We know that the metaphor schema is being created. Patriotism or patriotism is the love and devotion to an individuals country. It has come to have different meanings over time, and its meaning is highly dependent on environmental conditions, geography and philosophy. Patriotism is an indispensable condition of the natural life and the constant continuity of the dynamic structure of an country. Patriotism, which is like many things, is a sacred and unique love that is like nothing at all. In this study, it was done in order to determine the perceptions of the children who will be the continuation of the country and provide them for going forward. Persons transfer metaphors to a field that they do not know well or know little about the appearance, concepts, and terminology of a situation. Metaphors are useful in a new sense of meaning and clarity. Because they carry a well-known situation to an unknown condition. The metaphor thus facilitates learning new information. Metaphor, however, is a way of thinking and seeing. Many things are said for the metaphor. One of those discourses is a word of art to decorate the expression of metaphor. However, the metaphor has a prescription beyond the art of a word for adornment. The use of metaphors is a way of thinking and seeing which influences how one perceives the world as a whole. The purpose of this study is; To analyze the perceptions of the patriotism concept of middle school students using metaphors. During the academic year of 2016/2017, 242 middle school students in various secondary schools in Istanbul, Manisa, Adana, Şanlıurfa, Sivas, Tokat and Malatya were established. The research data were collected through a semi-structured open-ended questionnaire. At the beginning of the study, each member of the study group was asked to form an image of the concept of patriotism after each member was informed about the mental image (metaphor). Students participating in the research patriotism They are similar, because they are asked to complete the coven. For this purpose, students are given a form in which this censure takes place and they are asked to express their thoughts by using this phrase and concentrating on only one mental image (metaphor). For this study, students have been given a one hour teaching time. This research also included the concept of because participants were asked to provide a rationale or rationale for the mental imagery they produced about the concept of patriotism. The mental and logical bases of participants patriotism were used as the main source of data in this research.

Key Words: Concept, Metaphor, Student, Patriotism

TERSİNE ÇEVİRMeye DEĞER Mİ? SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER SINIFLARINDA TERS YÜZ EDİLMİŞ SINIF MODELİNİN KULLANIMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. Erdi ERDOĞAN, Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı,
erdierdogan90@hotmail.com

Doç.Dr. Bülent AKBABA, Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı,
akbaba@gazi.edu.tr

ÖZET

Teknoloji devrimi eğitim-öğretim sürecini derinden etkilemeye devam etmektedir. Bu etkiyle birlikte sınıf ortamının tasarımı, öğretmenin ve öğrencinin rolü, öğretim sürecinin nasıl işletileceği, ölçme ve değerlendirmenin nasıl yapılacağı gibi pek çok konuda farklı görüşler belirlemekte ve yeni modeller ortaya çıkmaktadır. Böylece geleneksel öğretim süreci farklılaşmakta, teknoloji destekli öğretim süreçleriyle bireyselleştirilmiş eğitim anlayışı ön plana çıkmaktadır. Bunun somut göstergelerinden biri de ters yüz edilmiş sınıf modelidir. Jonathon Bergmann ve Aaron Sams adlı Amerikalı iki kimya eğitimcisi tarafından geliştirilen model, kısa zamanda eğitimcilerin ilgisini çekmiş ve denenmeye başlanmıştır. Geleneksel öğretim sürecini farklılaştıran bu modelde, ders işleniş süreci ters yüz edilmektedir. Öğrenciler derse gelmeden önce öğretmenin yolladığı dersin teorik bilgisiyle ilgili içeriği izlemekte, içerikle birlikte gönderilen soruları cevaplamakta ve merak ettikleri soruları yazılım üzerinden öğretmenlerine sormaktadırlar. Okula gelindiğinde ise anlaşılmayan ya da pekiştirilmesi gereken konu ve kavramlar etkileşimli grup aktiviteleri ile desteklenmektedir. Ters yüz edilmiş sınıf modelinde, sınıf içinde işbirlikli, proje temelli ve probleme dayalı öğretim yöntemlerinin kullanılması önerilmektedir. Böylece bireyler, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme ve işbirliği içinde çalışabilme gibi birçok beceriyi de kullanabilme şansına sahip olacaklardır. Ayrıca sosyal bilgiler dersi, yoğun içeriğin aktarımı, sınıf içi uygulamalara yeterli süre ayırlanamaması, dersi kaçırarak öğrenciye telafi sağlanamaması vb. birçok sorunla karşı karşıyadır. Ters yüz edilmiş sınıf modeli bu sorunsal duruma çözüm odaklı yaklaşabilme özelliğine sahip görünmektedir. Fakat ters yüz edilmiş sınıf modelinin sosyal bilgiler sınıflarında kullanılabilmesi için öncelikle öğretmen adaylarının bu modelin işleyişinin farkında olmaları gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı; sosyal bilgiler eğitimi lisans programına devam eden öğretmen adaylarının ters yüz edilmiş sınıf modeline yönelik görüşlerini belirlemektir. Çalışmada, öğrencilerin bireysel algıları incelendiği için nitel araştırma yaklaşımının bir deseni olan olgubilimden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örneklem yönteminden yararlanılmış, ölçüt örnekleme ile çalışmaya 9 öğretmen adayı dâhil edilmiştir. Çalışmada ölçüt olarak; okul deneyimi dersinde sosyal bilgiler sınıflarındaki sorunları gözlemlemiş olmak, ters yüz edilmiş sınıf modeli hakkındaki alanyazın bilgisine sahip olmak ve araştırmaya katılmada gönüllü olmak gibi ölçütler aranmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında, araştırmacıya esneklik sağlayan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Böylece araştırma verileri ilk olarak transkripte edilmiş, ardından veriler iki alan uzmanı tarafından detaylıca okunmuş ve ortak görüşler neticesinde kategorilere ulaşılmıştır. Verilerin analizinin ardından sekiz kategori belirlenmiştir. Bunlar “ters yüz edilmiş sınıf modelinin işleyişi”, “ters yüz edilmiş sınıf modelini gerekli kılan sosyal bilgiler sorunları”, “ters yüz edilmiş sınıf modelinin avantajları”, “ters yüz edilmiş sınıf modelinin dezavantajları”, “ters yüz edilmiş sınıf modelinin öğrenciye etkisi”, “ters yüz edilmiş sınıf modelini kullanan bir sınıfta öğretmen olmak”, “ters yüz edilmiş sınıf modelinin kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının öz yeterlikleri” ve “öğretmenlik döneminde kullanılma tercihi”dir. Bu kategorilerden hareketle, öğretmen adaylarının teknoloji destekli öğretim süreçlerine olumlu baktıkları ve sosyal bilgiler dersinde teknolojinin kullanılmasının birçok sorunu çözeceğini belirtmişlerdir. Öğretmen adayları özellikle, sosyal bilgiler dersinde yaşanan zaman sorununu ve sınıf içi uygulama eksikliği sorunlarını çözmeye ters yüz edilmiş sınıf modelinin etkili olacağını ifade etmişlerdir. Ayrıca, ters yüz edilmiş sınıf modelinde öğretmenin rolünün değişeceği, öğretmen adaylarının bu modeli donanımsız oldukları ve uygulama aşamasında denetimden kaynaklı sorunların çıkabileceği belirtilmiştir. Son olarak ise, ters yüz edilmiş sınıf modelini öğretmenlik sürecinde kullanmayı istedikleri, fakat belirli bir deneyimin öncelikle sağlanması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Teknoloji, Ters Yüz Edilmiş Sınıf Modeli

IS IT WORTH FLIPPING? SOCIAL STUDIES TEACHER CANDITATES' VIEWS ABOUT USING FLIPPED CLASSROOM MODEL IN SOCIAL STUDIES CLASSROOMS

Res.Assist. Erdi ERDOĞAN, Kırıkkale University, erdierdogan90@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr. Bülent AKBABA, Gazi University, akbaba@gazi.edu.tr

ABSTRACT

The technology revolution continues to profoundly influence the educational process. With this effect, different opinions and new models emerge in many subjects such as the design of the classroom environment, the role of the teacher and the student, how the teaching process is operated, and how to make the assessment and evaluation. Thus, the traditional teaching process is changing and education which is individualized with technology supported teaching processes comes to the forefront. One of the concrete indicators is the flipped classroom model. The model developed by Jonathan Bergmann and Aaron Sams, two American chemistry educators, attracted the attention of educators in a short span of time and began to be tried. In this model which differentiates the traditional teaching process, the course process is reversed. Before the students come to class, they watch the content regarding theoretical knowledge of the course which was sent by the teacher, answer the questions which were sent with the content, and ask questions they are curious about to teachers via software. When they come to the school, the topics and concepts that are not understood and need reinforcing are supported by interactive group activities. In the flipped classroom model, the use of cooperative, project based and problem based teaching methods in the classroom are recommended. Thus, students will have the opportunity to use a variety of skills such as critical thinking, creative thinking, problem solving and working cooperatively. In addition, social studies course faces many problems such as transferring of intensive content, not allocating sufficient time to classroom practices, and not compensating the students who miss the course. The flipped classroom model seems to have a solution-oriented approach to this problematic situation. However, in order to use flipped classroom model in social studies classroom, it is firstly necessary for the prospective teachers to be aware of the process of this model. The purpose of this study is to determine the opinions of the prospective teachers who continue the undergraduate program of social studies education towards the flipped classroom model. Phenomenology which is one of patterns of the qualitative research approach was used as the individual perceptions of the students were examined in the study. Purposeful sampling method was used in the determining the study group of the research and nine teacher candidates were included in the study with criteria sampling. Within the concept of this study, following criteria were determined: observing the problems in the social studies classes in the school experience course, having knowledge of the literature about the flipped classroom model and being volunteer to participate in the research. In the collection of research data, a semi-structured interview form which provides flexibility to the researcher was used. Content analysis method was used in the analysis of research data. Thus, the research data were first transcribed, then the data were read in detail by the two field experts and categorized as a result of mutual opinions. Following the analysis of the data, eight categories emerged. These are “the function of the flipped classroom model”, “social studies troubles necessitating to use flipped classroom model”, “the advantages of the flipped classroom model”, “the disadvantages of the flipped classroom model”, “the effects of flipped classroom model to student”, “being a teacher in a class using flipped classroom model”, “self-efficacy of teacher candidates in using flipped classroom model”, and “future preference of teacher candidates to use flipped classroom model”. With reference to these categories, teacher candidates have a positive attitude towards technology-supported teaching processes and stated that the use of technology in social studies course will solve many problems. Teacher candidates especially stated that flipped classroom model will be effective in solving the problems of time management and absence of in-class practices in social studies course. Moreover, it has been stated the role of the teacher in the flipped classroom model will change, prospective teachers are not equipped enough to implement this model, and problems may arise due to supervision during the application phase. Finally, teacher candidates stated they wanted to use the flipped classroom model in the teaching process, but that a certain experience has to be provided first.

Key Words: Flipped Classroom Model, Social Studies Education, Teacher Candidates, Technology

AĞ TOPLUMUNDA SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNİ BAĞLANTICILIK ARACILIĞIYLA YENİDEN DÜŞÜNMEK

Arş.Gör.Dr. Ercenk HAMARAT, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, ercenkhamarat@gazi.edu.tr

ÖZET

Teknolojik yeniliklerin toplumları kökten değiştirebilme gücü tarih boyunca görülmektedir. Ateşin, tarımın, matbaanın veya internetin icadı ile insan hayatında kökten değişiklikler yaşanmıştır. Yirminci yüzyılın ikinci yarısından sonra geleneksel medyada ve bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler insanları birbirine gittikçe yakınlaştırmıştır. Mesafeler kıaldığı için dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan herhangi bir gelişme diğer kısmını da ilgilendirmeye başlamıştır. Bu bağlamda, 1960'lı yıllarda McLuhan "Küresel Köy" kavramını tartışmıştır. Bu kavram, kitle iletişim araçlarının toplum tarafından hızla benimseneceği, yaygınlaşacağı ve dünyayı küresel bir köye dönüştüreceğini açıklamak için üretilmiştir. Bu öngörünün ne kadar tutarlı olduğu günümüzde açıkça görülmektedir. 1970'li yıllarda Bell'in post-endüstriyel toplum kuramı ile birlikte bilgi en önemli mülkiyet alanı haline gelmiştir. Bilgiye ulaşma ve elinde tutma hem bireyler hem de toplumlar için öncelikli hedef olarak görülmüştür. Post-endüstriyel toplum kuramı üzerine yoğun tartışmaların yaşandığı bir dönem, aynı zamanda yeni bir toplum düşüncesine de ihtiyaç olmuştur. Zira, Web 1.0'de bilgi tek yönlü sunulurken Web 2.0 ile bilgi onu kullananlarla birlikte üretilip sunulmaktadır. Bu da içeriğe katkı sağlayanların oluşturduğu sosyal ağlarla mümkün olmaktadır. Sosyal ağlar günümüzde öyle yaygınlaşmıştır ki bu yapıları anlamlandırmak ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyacı karşılamak için Castell'in 2000'li yılların başında ileri sürdüğü ağ toplumu kuramı tartışmanın fitilini ateşlemiştir. Ağ toplumu kuramı, yeni dünya düzenini ağların şekillendirdiğini ve şekillendireceğini ifade etmektedir. Geliştirilen yeni teknolojiler sayesinde ağların gücü daha da artmakta ve ağ toplumu düşüncesi gündelik hayatımızı derinden etkileyen bir kavram olarak yükselişe geçmektedir. Ağ toplumu, ağlar üzerine kurulmuş bir ilişki ve etkileşim sistemini yaygın ve yoğun bir şekilde kullanmaktadır. Güç, enformasyonu ve iletişim ağlarını geliştirenler ve kontrolü elinde tutanlar ile bunları diğer ağlara bağlayabilenlerin elindedir. Böylelikle, ağları ve enformasyon akışını yöneten bireyler ağ toplumunun en güçlü toplumsal grubunu oluştururlar. Ağ toplumu düşüncesi doğal olarak eğitim ile ilgili de birçok tartışmayı beraberinde getirmiştir. Ağ toplumunun bireyleri nasıl öğrenir? Bu temel problemi Siemens ve Downes, ileri sürdükleri Bağlantıcılık kuramı ile tartışmışlardır. Dijital bilgi çağının öğrenme kuramı olan Bağlantıcılık, ağlar üzerinde öğrenmeyi açıklar. Günümüzde nitel ve nicel bilgiye ek olarak "dağıtık bilgi" üçüncü bir tür olarak ortaya çıkmıştır. Bağlantıcılığa göre bilgi ağlar üzerinde dağıtılmıştır ve öğrenme ağları oluşturabilme ve ağlar arasında gezinebilme becerisiyle doğrudan ilgilidir. Bağlantıcılığa göre öğrenme bireyin ağlar ve ağlar üzerinde yer alan bilgi kaynaklarıyla etkileşimi sonucu oluşur. Ağların gücü ve etkileşimin düzeyi öğrenmenin büyüklüğünü belirler. Ağlar üzerindeki bağlantıcı öğrenenler, kendi öğrenme ihtiyaçlarına göre kendi öğrenme çevrelerini yaratırlar. Bağlantıcı yaklaşımda öğrenenler, bilgiyi aktarmak yerine, ağlar aracılığıyla bilginin kaynağı ile iletişime geçip doğrudan temas kurabilirler. Bağlantıcılık öğrenmenin, öğretenden öğrenene aktarılmasıyla olamayacağını, bunun yerine katılımın önemli olduğunu, bilginin bireylerin öğrenme kaynaklarıyla aktif etkileşimi sonucu oluşabileceğini savunur. Ağ toplumunda sosyal bilgiler eğitimi de sosyal ağlardan uzak düşünmek imkânsızdır. Bu nedenle, bu çalışmanın temel amacı ağ toplumunun sosyal bilgiler eğitimi Bağlantıcılık kuramı aracılığıyla tartışmaktır. Bu temel amaç doğrultusunda mevcut ve 2017'de paydaşların görüşüne sunulan sosyal bilgiler öğretim programları ile kuramlara ilişkin birincil ve ikincil kaynaklar belgesel araştırma yoluyla analiz edilmiştir. Elde edilen çarpıcı bulgu ve yorumlardan bazıları şunlardır: Mevcut sosyal bilgiler öğretim programının on iki temel yaklaşımından ikincisi "Öğrencilerin gelecekteki yaşamlarına ışık tutarak, bireylerden beklenen niteliklerin geliştirilmesine duyarlılık gösterir." şeklindedir. Öte yandan taslak öğretim programının on iki temel yaklaşımından onuncusu "Öğrencilerin, bilim ve teknolojik gelişmelerin topluma yansımalarını sorgulayan, çağın gerektirdiği dijital yetkinliklere sahip ve geleceğe yönelik özgün fikirler geliştiren dijital vatandaşlar olarak yetişmelerine öncelik verir." şeklindedir. Bu temel yaklaşımlara karşın mevcut programda ağlardan doğrudan hiçbir yerde bahsedilmemektedir. Öğrencilerin gelecekteki yaşamlarında dijital yetkinliklere sahip bireyler olabilmeleri için Bağlantıcılık kuramına göre ağda beklenen şekilde var olmaları kaçınılmazdır. Bu nedenle öğretim programında ağ oluşturma, ağ geliştirme, ağ derinleştirme gibi konulara da yer verilmelidir. Öte yandan epistemolojik açıdan bakıldığında dijital çağda bilginin nerede olduğunu bilmek bilginin kendisinden daha önemli hale gelmiştir. Bunun nedeni ağların oldukça geniş bir bilgi potansiyeli sağlamasıdır. Sosyal bilgiler kapsamında öğrenciler ihtiyaç duyduğu bilgiye doğru ağ bağlantılarından hızlıca ulaşabilir. Bu da sosyal ağ okuryazarlığı ile doğrudan ilişkilidir. Sonuç olarak sosyal ağlar bireylerin kaçınılmaz bir şekilde entegre ve var olmaları gereken yeni bir alandır. Ağ toplumu ile dönüşen ve değişen kavram, beceri ve değerler dikkate alındığında sosyal bilgiler eğitimi yeniden düşünmenin önemi görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Ağ Toplumu, Bağlantıcılık, Sosyal Bilgiler Eğitimi

RE-THINKING SOCIAL STUDIES EDUCATION IN NETWORK SOCIETY VIA CONNECTIVISM

Res. Assist. Dr. Ercenk HAMARAT, Gazi University, ercenkhamarat@gazi.edu.tr

ABSTRACT

The power of technology on revolutionize the societies has been seen throughout the history. With the invention of fire, agriculture, printing or internet human life encountered great fundamental changes. As the distances get shorter, any development in any part of the world started to interest the other parts. In 1960's McLuhan started to discuss the concept of "global village". This concept was created to explain that mass medium would be accepted quickly, become widespread and turn the world into a global village. Today, it can be clearly seen how consistent this foresight was. In the 1970's, with Bell's post-industrial society theory, knowledge became the most important ownership of territory. Accessing and holding the knowledge is the primary aim for both the individuals and the society. The era, in which intense discussions were held on post-industrial society theory, also required a new society idea. And this is possible due to the social networks created by context users. As social networks became so widespread, the necessity of explaining these networks arose. In order to serve the purpose Castell's network society theory, set up in early 2000's, light the fuse of debate. Network society theory expresses that networks is and will be shaping the new world order. With the newly developed technologies, power of the networks increases and the idea of network society is on the rise as a concept that affects our daily life. Power is held by the ones who developed the informatics and communication networks and holding the control of them and the ones who connect them to other networks. Naturally, the idea of network society brought along many debates about the education. How do network society individuals learn? Siemens and Downes debated this main problem with the Connectivism theory they put forward. The learning theory of digital knowledge era's Connectivism, explains the learning on networks. Today, distributed knowledge emerges as a third type, along with quantitative and qualitative knowledge. According to connectivism, knowledge is spread upon the networks and directly related to create the learning networks and skill of navigation among the networks. For connectivism, learning takes place when the interaction of knowledge on networks and the individual takes place. Power of the bonds and level of the interaction defines the greatness of learning. Connected learners on the networks create their own learning environments according to their own needs. In connectivism rather than transferring the knowledge, learners can make contact directly with the information source via networks. Connectivism argues that learning cannot be done by transferring the knowledge from provider to seeker but participation is important and learning can take place if only individuals interact actively with the sources. In network society it is impossible to think a distance between social studies education and social networks. Therefore, main aim of this study is to discuss the network society's social studies education via the theory of Connectivism. In accordance with this main aim, social studies education programs that broached to partners currently and in 2017 and the primary and secondary sources are analyzed by documentary research. Some of acquired striking findings and remarks are these: The second one of twelve approaches of current social studies education curriculum is "Enlightening the future life of the learners, showing sensitiveness on developing the expected qualities of individuals." On the other hand, the tenth one of the draft twelve approaches is "Putting emphasis on becoming citizen who develops ideas for the future, competent with the era's digital needs and questions the reflections of scientific and technological improvements on the society." Apart from these main approaches, in the current curriculum it is not mentioned about the networks in any way. In order to students become individuals who have digital competences in their future lives, it is inevitable for them to experience the social networking according to Connectivism theory. Because of this, curriculum should involve such subjects as network creating, network developing, or network deepening. On the other side, in the epistemological view it is more important to know where the information is than the knowledge itself in digital era. The reason of this is that networks provides a great potential of knowledge. As a part of social studies education, students should reach to the desired knowledge via correct networks when needed. As a result, social networks are new areas that individuals must integrate and be present. Taking into consideration that the concept, skill and values that transforms and changes with the network society, importance of rethinking social studies education is clearly seen.

Key Words: Connectivism, Network Society, Social Studies Education

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİSAYAR OYUN BAĞIMLILIĞI VE GELENEKSEL OYUN OYNAMA ALIŞKANLIKLARI

Yrd.Doç.Dr. Müzeyyen BULUT ÖZEK, Fırat Üniversitesi, mbozek@firat.edu.tr

ÖZET

Teknolojinin gelişimi çocukta yaşlıya tüm bireylerin yaşamını değiştirmiştir. Çocukların değişim geçiren yaşam öğelerinden biri de oyun alışkanlıklarıdır. Çünkü teknoloji, çocukların oynadıkları oyun ve oyuncakları, şekil, ortam, kullanılan araçlar ve oynanılan kişi sayısı bakımından değişikliğe uğratmıştır. Günümüzde çocuklar özellikle ipad, cep telefonu ve bilgisayar gibi teknolojik ürünleri kullanarak, sanal ortamlarda, sanal kişilerle eğlenmek, dinlenmek ve içinde bulunulan durumdan uzaklaşmak amacıyla oyun oynamaktadırlar. Bu duruma ebeveynlerin katkısı da yadsınamaz. Çünkü artık ebeveynler, çocuklarını daha sessiz, sorun çıkarmadan durmaları için UNESCO (2006) tarafından elektronik büyükanne olarak da adlandırılan bu teknolojik ürünlerle baş başa bırakmaktadır. Çocuklar ise bu teknolojik ürünlerindeki oyunlarla ilk karşılaştıklarında adeta hipnoz olmakta daha sonra da daha fazla vakit geçirmekte ve daha sonrasında adeta bir sigara, alkol veya uyuşturucu bağımlısı gibi bu ürünlerden uzak kalamamaktadır. Böylece çocukların oyun çağları teknoloji ekranları ile ödevler arasında geçip gitmektedir. Hâlbuki oyun, çocuğun hayatında çok önemli bir yere sahiptir. Çünkü oyun çocuğun yeteneklerinin ve kişiliğinin gelişmesine katkıda bulunarak onu geleceğe hazırlar. Oyun, çocuğun kendini farklı durumlara uyarlamasına katkı sağlayarak çocuğa yaşam deneyimi kazandırır. Dünyanın her yerinde çocuklar oyun oynamakta ve bazı oyunlar nesilden nesile aktarılmaktadır. Ancak yapılan araştırmalar (Başal, 2007; Esen, 2008) göstermektedir ki dünyada olduğu gibi ülkemizde de kültürümüz yansıtan bu geleneksel çocuk oyunları unutulmaya yüz tutmaktadır. Literatürde (Cesarone, 1994; Horzum, 2011) bilgisayar oyunu oynamanın bilgisayar okuryazarlığı becerisi edinme, el göz koordinasyonu sağlama gibi yararları bulunmaktadır. Fakat bağımlılık durumunda sosyal çevre ile iletişim problemi, agresif davranışlar, öğrenme bozuklukları, akademik başarının azalması, hiperaktivite, sağlık problemleri gibi çok önemli zararları da bulunmaktadır (Toker, Baturay, 2016). Yani bağımlılık hem davranışları hem de beyni etkileyen bir rahatsızlıktır. Ancak bağımlılık birden bire değil belirli bir sürecin sonunda oluşur. Bu nedenle erken önlem almak son derece önemlidir. Bu çalışmada var olan durumu ortaya koymak amacıyla ortaokul öğrencilerinin bilgisayar oyun bağımlılıkları ve geleneksel oyun oynama (saklambaç, körebe, birdirbir, sek sek, çelik çomak, mendil kapmaca, istop vb.) alışkanlıkları araştırılmıştır. Yapılan çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Elazığ il merkezindeki bir devlet ortaokulunda bulunan 101 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmaya 60 erkek, 41 kız öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Horzum, Ayas ve Balta (2008) tarafından geliştirilen ve 21 maddeden oluşan çocuklar için bilgisayar oyun bağımlılığı ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin 21 maddesinin toplam varyansın %45'ini açıkladığı ve güvenilirlik katsayısının 0,85 olduğu bulunmuştur. Ayrıca öğrencilere geleneksel oyun oynayıp oynamadıkları, ne kadar sıklıkta geleneksel oyun oynadıkları ve hangi geleneksel oyunları nerede oynadıkları da sorulmuştur. Verilerin analizinde frekans, yüzde, ortalama gibi betimsel ve t-testi, anova gibi ilişkisel analizler yapılmıştır. Araştırma sonucunda cinsiyet ile oyun bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Yani erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha fazla oyun bağımlısıdır. Genel olarak çocukların çok fazla geleneksel oyunları oynamadığı bununla birlikte kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla geleneksel oyunları oynadığı ve çoğunlukla kapalı ve sanal ortamlarda oynadıkları belirlenmiştir. Araştırma sonunda ebeveynlere kültürel mirasımızı korumak ve nesilden nesile aktarmak için çocuklarını daha fazla geleneksel oyun oynamaya teşvik etmeleri önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Geleneksel Oyun, Oyun Bağımlılığı, Teknoloji

COMPUTER GAME ADDICTION AND TRADITIONAL GAME PLAY HABITS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Assist. Prof. Dr. Müzeyyen BULUT ÖZEK, Fırat University, mbozek@firat.edu.tr

ABSTRACT

The development of technology has changed the lives of all individuals from childhood to elderly. One of the life-changing living things of children is the game habits. Because technology has changed the number of games and toys, shapes, environments, tools used and number of people played by children. Today, children play games with virtual people in order to have fun with virtual people, to relax and to get away from the situation, especially by using technological products like iPad, mobile phone and computer. In this case, the contribution of parents can not be denied. Because parents are now left with these technological products, also called electronic grandmothers, by UNESCO (2006) for their children to quieter without problems. Children are almost hypnotized when they first meet with the games in these technological products and then spend more time and then they can not stay away from these products like a cigarette, alcohol or drug addict. Thus, the game ages of children pass between technology screens and assignments. However, the game has a very important place in the life of the child. Because the game contributes to the development of the child's talents and personality and prepares her for the future. The game gives the child life experience by contributing to adapt the child to different situations. Everywhere in the world, children play games and some games are transmitted from generation to generation. However, researches (Başal, 2007; Esen, 2008) show that these traditional children's games, reflecting our culture in our country as well as in the world, are forgotten. In the literature (Cesarone, 1994; Horzum, 2011), playing computer games has benefits such as acquiring computer literacy skills, hand-eye coordination. However, in the case of addiction, it also has serious damages such as communication problems with the social environment, aggressive behaviors, learning disabilities, decrease in academic achievement, hyperactivity, health problems (Toker, Baturay, 2016). So addiction is a discomfort that affects both the behavior and the brain. However, dependence does not occur more than once but at the end of a certain period. For this reason, taking precautions is very important. The habits of computer gaming addictions and traditional game play (hide-and-seek, blind, leapfrog, hopscotch, skittles, handkerchief, istop etc.) of secondary school students were investigated in order to reveal the situation in this study. Survey research methodology was employed in the current study. The study group of the study is composed of 101 students in a state secondary school in Elazığ province center. 60 male and 41 female students participated in the study. Computer gaming addiction scale developed by Horzum, Ayas and Balta (2008) as a means of data collection in the study was used for 21 children. The 21 items of the scale explained 45% of the total variance and the reliability coefficient was found to be 0,85. They were also asked whether they played traditional games, how often they played traditional games, and where they played traditional games. In the analysis of the data, descriptive and t-test such as frequency, percentage, mean, relational analyzes such as anova were done. As a result of the research, a significant difference was found between gender and game addiction. That is, male students are more game dependent than female students. In general, children do not play too many traditional games, and it has been determined that girls play more traditional games than male students and play mostly in closed and virtual environments. At the end of the research, it was suggested that parents encourage their children to play more traditional games in order to preserve our cultural heritage and to transfer it from generation to generation.

Key Words: Game Addiction, Traditional Game, Technology

TEKNOLOJİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ OKURYAZARLIĞI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Cebeli ÖZEK, Fırat Üniversitesi, cozek@firat.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Müzeyyen BULUT ÖZEK, Fırat Üniversitesi, mbozek@firat.edu.tr

ÖZET

Her geçen gün teknolojiye daha fazla bağımlı bireyler haline geliyoruz. Bizim teknolojiye bağımlılığımız artarken teknoloji de olağan üstü bir hızla gelişimini sürdürmektedir. Bu gelişim içerisinde bireylerin güncel teknoloji kavramlarını ve işlerini anlamaları önem taşımaktadır. Yani bireylerin amaçlarına uygun en iyi ürünleri tercih edebilmeleri, kullanabilmeleri ve problemler oluştuğunda çözüm getirebilmeleri açısından teknoloji hem iş hem de ev ortamında oldukça yararlıdır. Ancak bireyin teknolojiyi etkili bir şekilde kullanabilmesi için teknoloji okuryazarı olması gerekmektedir. Türk Dil Kurumu (2010) tarafından okuryazar olma durumu olarak tanımlanan okuryazarlık günümüzde fonksiyonel okuryazarlık anlamının dışında kullanılmaktadır. Bilgisayar okuryazarlığı, görsel okuryazarlık, tüketici okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, kütüphane okuryazarlığı, dijital okuryazarlık, siyaset okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı, ekonomi okuryazarlığı, hukuk okuryazarlığı, eleştirel okuryazarlık, web okuryazarlığı verilebilecek okuryazarlık örneklerinden bir kısmıdır. Bu örneklerde okuryazarlık sözcüğü, ilgili alana özgü bilgi ve becerilere sahip olmak anlamındadır. Teknoloji okuryazarı olan birey teknolojinin ne olduğunu, nasıl oluşturulduğunu, toplumu nasıl şekillendirdiğini ve toplum tarafından nasıl şekillendirildiğini anlar. Teknoloji okuryazarı olan insan, teknolojinin kullanımı konusunda rahat, objektiftir ve kendi mesleklerindeki işlerini daha iyi yürütürler. ABD’de Uluslararası Teknoloji Eğitimi Birliği (ITEA) tarafından 1996 yılında yürütülen “Tüm Amerikalılar İçin Teknoloji” projesi ile beş ile onsekiz yaşları arasındaki öğrencilere teknoloji okuryazarlığı standartları oluşturmak, ABD’deki teknoloji eğitimini tanımlamak ve geliştirmek hedeflenmiştir. Ayrıca Ulusal Araştırma Konseyi (National Research Council-NRC) ve Ulusal Mühendislik Akademisi (National Academy of Engineering-NAE)’nden uzmanların raporlarında tüm öğrencilerde teknoloji okuryazarlığını geliştirme amaçlanarak, öğretmen, okul, şehir ve eyaletler için bir teknoloji eğitimi yol haritası oluşturulmuştur. Bununla birlikte ABD’de teknoloji ile ilgili eğitim program ve projelerine, Ulusal Bilim Vakfı (National Science Foundation-NSF), NASA gibi kuruluşlar önemli ölçüde maddi kaynak sağlamaktadır. Yeni Zelanda müfredat programında, öğrencinin teknolojik okuryazarlığını; teknolojik bilgi ve anlama, teknolojik yetenek ile teknoloji ve toplum arasındaki ilişkilerin anlaşılması ve farkında olunması şeklinde birbiriyle ilişkili üç kolunun geliştirilmesi amaçlanmıştır. Türkiye’nin teknoloji transfer eden bir ülke konumundan teknoloji üretebilir konumuna gelmesi için bu konuma uygun bilgi ve nitelik içeren insan gücüne ihtiyacı vardır. Bu insanın sahip olduğu güçlerden biri de teknoloji okuryazarı olmaktır. Bu bilgilerden hareketle çalışmada Teknoloji Fakültesi öğrencilerinin teknoloji okuryazarlık düzeyleri araştırılmıştır. Veri toplama aracı olarak Yiğit (2011) tarafından geliştirilen teknoloji okuryazarlığı ölçeği kullanılmıştır. 33 maddeden oluşan ölçeğin maddelerinin belirlenmesinde ITEA (2007)’ya ait Teknoloji Okuryazarlığı Standartlarının Teknolojinin Doğası (teknolojinin özellikleri, kapsamı, temel kavramlar, teknoloji ile diğer çalışma alanları arasındaki ilişkiler), Teknoloji ve Toplum (teknolojinin kültürel, sosyal, ekonomik ve siyasi etkileri), Tasarım (mühendislik tasarımı, problem çözme sürecinde onarımın, araştırma-geliştirmenin, icat ve yeniliklerin rolü), Teknolojik Yaşama Yönelik Beceriler (teknolojik ürün ve sistemleri kullanmaya ve sürekliliğini sağlamaya yönelik beceriler), Tasarlanmış Dünya (tıp, enerji ve güç, bilgi ve iletişim, ulaşım, üretim ve inşaat teknolojileri) olmak üzere beş temel kategorisi dikkate alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 101 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma sonunda araştırmaya katılan öğrencilerin teknoloji okuryazarlık düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin teknoloji okuryazarlık düzeylerinin cinsiyet değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık görülmezken öğrenim gördükleri bölüm bazındaki teknoloji okuryazarlık düzeylerinde farklılıklar tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Okuryazarlık, Teknoloji Fakültesi Öğrencileri, Teknoloji Okuryazarlığı

INVESTIGATION OF TECHNOLOGY LITERACY LEVELS OF TECHNOLOGY FACULTY STUDENTS

Assoc. Prof. Dr. Cebeli ÖZEK, Fırat University, cozek@firat.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Müzeyyen BULUT ÖZEK, Fırat University, mbozek@firat.edu.tr

ABSTRACT

Every day we become more dependent individuals in technology. Technology is growing at an extraordinary pace while our technology dependency is increasing. In this development, it is important for individuals to understand current technology concepts and works. So technology is very useful in both work and home environment in terms of choosing the best products for individuals purposes, and using them to solve problems when they occur. However, technology must be literate in order for the individual to use the technology effectively. Literacy, which is defined as literacy by the Turkish Language Association (2010), is now used outside of the meaning of functional literacy. It is a sample of literacy that can be given in computer literacy, visual literacy, consumer literacy, media literacy, library literacy, digital literacy, political literacy, technology literacy, economic literacy, legal literacy, critical literacy and web literacy. In these examples, the word literacy means having knowledge and skills specific to the field concerned. The technology literate individual understands what technology is, how it is created, how it shapes the society, and how it is shaped by society. People with technology literacy are comfortable, objective in their use of technology and perform their jobs better. The Technology for All Americans project, initiated by the International Technology Education Association (ITEA) in 1996, aims to create technology literacy standards for students between the ages of five and eight, and to define and develop technology education in the United States. In addition, reports of experts from the National Research Council (NRC) and the National Academy of Engineering (NAE) have created a technology education roadmap for teachers, schools, cities and provinces, with the aim of improving technology literacy in all students. However, organizations such as the National Science Foundation (NSF) and NASA provide substantial funding for technology-related education programs and projects in the United States. In the New Zealand curriculum program, the students technological literacy; Technological knowledge and understanding, and understanding of and understanding of the relationship between technological capability and technology and society. In order for Turkey to be able to produce technology from a technology transferring country, this position needs human power with appropriate knowledge and qualification. One of the strengths that this person has is to be technology literate. Based on this information, technology literacy levels of the students of Technology Faculty were investigated. The technology literacy scale developed by Yiğit (2011) was used as a data collection tool. Technology and Society (cultural, social, economic and political effects of technology), the nature of technology of ITEA (2007), the nature of technology (the features of technology, its scope, basic concepts, relations between technology and other fields of work), Design (skills in engineering design, problem solving process, research and development, innovation and innovation), Technological Life Skills (skill and ability to use technological products and systems), Designed World (medicine, energy and power, information and communication), Transportation, production and construction technologies). The study group of the study is composed of 101 students. At the end of the study, it was determined that the level of technology literacy of the students who participated in the research was moderate. While the literacy levels of the students participating in the research did not show any significant difference compared to the gender variables, differences were found in the level of technology literacy in the department where they studied.

Key Words: Literacy, Technology Faculty Students, Technology Literacy

İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUL KANTİNİNİ BİLİNÇLİ KULLANMA DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Halil İbrahim SAĞLAM, Sakarya Üniversitesi, hsaglam@sakarya.edu.tr

ÖZET

Okul kantinleri, öğrencilerin beslenme ihtiyaçlarının yanı sıra okulda ihtiyaç duydukları başka ürünleri de alabilmelerine ve bağımsız karar verebilmelerine imkân veren önemli bir mekândır. Öğrenciler kantinleri kullanmaya başladıklarında “tüketici” kimliğiyle yüzleşirler. Bu kimlikle beraber öğrencilerden sınırsız ihtiyaçlarına rağmen sınırlı kaynaklara sahip olduğunun ve ihtiyaçları ile istekleri arasında bir seçim yapması gerektiğinin farkına varması beklenir. Özellikle öğrencilerin ilkokula başlamasıyla birlikte her dersin içine bu kimliği geliştirici etkinliklerin koyulması gerekmektedir. Okul kantinleri ilkokuldan itibaren öğrencilere paralarını nasıl harcayacakları konusunda karar vermelerine fırsat vermektedir. Böylece okul öğrencileri hayata hazırlayan bir kurum olmanın ötesinde hayatın kendisi olmuş, öğrenciler derslerde kazandıkları bilgi ve becerileri daha okuldan çıkmadan okul içinde uygulama şansı bulmuştur. Bilinçli tüketici olma becerisi de bu becerilerden biridir. Öğrenci derslerde kazandığı bu beceriyi okul kantinini kullanmaya başladığı anda ortaya koyabilir. Öğrencilerden, ailesi tarafından verilen harçlığı doğru yerde ve doğru ürünü almak için kullanması, harçlığının belli bir kısmını biriktirmesi, ihtiyaçlarını isteklerinden ayırt etmesi beklenir. Ayrıca aldığı ürünün sağlığına uygun olup olmadığına dikkat etmesi, kaliteli ürünü tercih etmesi, yerli malını talep etmesi gibi davranışlar da öğrencilerden beklenmektedir. Bu araştırma, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okul kantinini bilinçli kullanma düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla üç alt boyuttan oluşan 16 maddelik bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçek geçerlik ve güvenirlik analizleri için Kocaeli ili, Körfez ilçesinde öğrenim gören 231 ilkokul 4. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Bu uygulamadan elde edilen veriler doğrultusunda yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .70 olan ölçek, varyansın %42.14’ünü açıklamaktadır. Okul Kantinini Bilinçli Kullanma Ölçeği’nin (OKBKÖ) alt boyutları “kalite”, “sorumluluk” ve “ihtiyaç”tır. Ölçek, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Kocaeli ilinin Körfez ilçesinde öğrenim gören 513’ü (%48) kız, 558’i (%52) erkek olmak üzere toplam 1071 ilkokul 4. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Cinsiyet, okul türü, annenin gelir getiren bir işte çalışma durumu için bağımsız değişken düzeyi iki olduğundan okul kantinini bilinçli kullanma puan ortalamaları arasındaki farkların önem kontrolü bağımsız gruplara uygulanan t-testi ile yapılmıştır. Verilerin analizinde okula kahvaltı yaparak gitme, aile gelir, aileden harçlık alma, okul kantinini kullanma durumları için bağımsız değişken düzeyi ikiden fazla olduğundan söz konusu değişkenlere ilişkin farkların önem kontrolü, varyansların homojenliği durumunda Tek Yönlü Varyans Analizi ile, varyansların homojen olmadığı durumlarda ise Welch testi ile belirlenmiştir. Tek yönlü varyans analizi sonucunun önemli bulunduğu durumlarda farkın hangi ortalamalar arasındaki farklardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Scheffe testi kullanılmıştır. Ancak varyansların homojen olmadığı durumlarda Welch test tekniği kullanıldığı zaman ikili karşılaştırmalar için Tamhane testi yapılmıştır. Araştırma sonucunda ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin okul kantinini arzu edilen düzeyde bilinçli kullanmadıkları, öğrencilerin cinsiyetlerine göre okul kantinini bilinçli kullanma düzeylerinin kalite boyutunda kız öğrenciler lehine; devam ettikleri okul türüne göre kalite boyutunda özel okula devam eden öğrenciler lehine; annelerinin gelir getiren bir işte çalışma durumlarına göre ihtiyaç boyutunda annesi gelir getiren bir işte çalışanlar lehine; okula kahvaltı yaparak gidip gitmeme durumlarına göre kalite boyutunda okula her zaman kahvaltı yaparak gidenler lehine; öğrencilerin aile gelir düzeylerine göre okul kantinini bilinçli kullanmalarına ilişkin görüşlerinin kalite, sorumluluk ve ölçek toplamında aile gelir düzeyi yüksek olanlar lehine; ailelerinden harçlık alma durumlarına göre tüm boyutlarda haftalık harçlık alanlar lehine; okul kantinini kullanma sıklığına göre tüm boyutlarda ihtiyaca göre kullananlar lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. Elde edilen bulgular literatür ışığında tartışılmış ve önerilere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Bilinçli Tüketici, Kantini Bilinçli Kullanma, Sosyal Bilgiler, Okul Kantinini Bilinçli Kullanma Ölçeği

INVESTIGATION OF SCHOOL CANTEENS CONSUMPTION LEVELS OF PRIMARY SCHOOL 4TH GRADE STUDENTS

Assoc. Prof. Dr. Halil İbrahim SAĞLAM, Sakarya University, hsaglam@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

This survey was conducted with the aim of evaluating primary school 4th grade students' benefit conducts from school canteens in the text of conscious consuming. For this purpose, "using school canteen consciously scale" was developed, which includes 16 clauses and consists of three subdimensions. The scale, which consists of subdimensions such as "quality", "responsibility" and "need", was applied to totally 1071 primary school 4th grade students consisting of 513 (%48) girls and 558 (%52) boys who study in Körfez, Kocaeli in 2016-2017 education year. As there were two independent changeable levels for gender, kind of school and the condition whether mother has a revenue generating job, importance control of the differences between the point averager of using school canteen consciously was made with the t-test which is applied to independent changeable levels for going to school by having breakfast, family income, getting an allowance from family, conditions of, for what reasons using the school canteen most; the importance control of differences related to factors as mentioned was determined with one-signed variance analysis in case of variances, being homogeneous, yet was determined with welch test in case variances were not homogeneous. Conditions in which one sided variance analysis result is considered significant, scheffe test was used with the aim of finding out the gap arising from which differences between avarages. But, cases in wich variances were not homogeneous, Tamhane test was made for dual comparisons when welch test technique was used. As a result of this research, it was discovered that 4th grade studens don't use school canteen consciously at a desirable level and meaningfully differentiate in favour of school girls according to their genders, at the quality size of levels of using school canteen consciowly; in favour of students who continue private schools according to kind of school they go on; to need extent in favour of those whose mother has a revenue generating job according to conditions in which wheter mother has a revenve generating job; to quality extent in favour of students who always go to school having breakfast according to conditions in which whether they go to school having breakfast or not; to views, quality, responsibility and scale in all, related to using school canteen consciously in favour of those whose family is high according to their family income; to all extents in favour of those who get allowance weekly according to the cases of their getting alowance from family; in favour of those who uses canteen according to his/her need to all extents according to frequency of using canteen most. Findings obtained were discussed under the ligh of literatüre and recommendations were included.

Key Words: Conscious Consumerism, Social Studies, Using School Canteen Consciously, Using School Canteen Consciously Scale

DESTEK EĞİTİMİ ODALARINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ: DERS GÖZLEMİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. Ahmet ÇOPUR, Uludağ Üniversitesi, ahmetcopur@uludag.edu.tr

ÖZET

Çağımız gelişmiş eğitim sistemlerinde özel eğitime gereksinim duyan bireylere yönelik yapılan uygulamalar çok önemli görülmektedir. Özel gereksinimli bireylerin bağımsız yaşaması amacıyla olan özel eğitim, bireysel olarak planlanmış ve sistematik bir biçimde uygulanan öğretim hizmetleri olarak açıklanmaktadır. Özel eğitimin ilk uygulamaları bireysel engel türüne göre “farklı okul veya sınıfta öğrenim görme” anlayış ortaya koymuştur. Ancak 1970’li yıllarda ortaya çıkan “normalleştirme” ve “en az kısıtlayıcı ortam” ilkeleri yeni bir anlayışa ortam hazırlamış ve bu tarihten itibaren “kaynaştırma eğitimi” uygulamaları kabul görmeye başlamıştır. Bu ilkelere göre özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin, gerekli düzenlemeler yapılarak, akranlarıyla birlikte öğrenimlerine devam edip diğer bireylerin yararlandığı hak ve olanaklardan eşit biçimde yararlanması sağlanmalıdır. Bu bağlamda özel gereksinimli bireylere eğitim hizmetleri sağlayan eğitim ortamları (en az kısıtlayıcı ortamdan en çok kısıtlayıcı ortama doğru) normal eğitim okullarındaki normal sınıflar, destek eğitim odası, normal eğitim okullarındaki özel eğitim sınıfları, ayrı özel eğitim okulları, yatılı özel eğitim okulları ve ev/hastane olarak sıralanabilir. Kaynaştırma anlayışının nihai hedefi kaynaştırma öğrencisinin akranlarıyla iletişim kurmasını sağlayarak sosyal kabulünü artırmak dolayısıyla bu öğrencilerin toplumla bütünleşmesini sağlamaktır. Bunun yanı sıra özel gereksinimli bireylerin yeterlikleri ölçüsünde belirlenen kazanımları edinmesi de kaynaştırma uygulamaları açısından önem arz etmektedir. Böylece özel gereksinimli bireylerin hem toplumsal uyumu sağlanacak hem de bu bireylere diğer bireylere sağlanan olanaklardan eşit olarak faydalanma fırsatı sunulmuş olacaktır. Bu amaçların gerçekleştirilmesi ve sürdürülebilirliği açısından en büyük görev eğitim kurumlarına düşmektedir. Bu bağlamda eğitim ortamları ve programları özel gereksinimli bireylerin toplumsal uyumuna ortam hazırlamada hayati önem sahiptir. Bu noktada Destek eğitim odası (kaynak oda) uygulaması kaynaştırma öğrencisine sunulan destek hizmetlerden bir olarak karşımıza çıkmaktadır. Destek eğitim odası; özel gereksinimli öğrencinin kaydının normal sınıfta olduğu ancak, desteğe gereksinim duyduğu derslerde, kaynak odada destek aldığı durum olarak açıklanabilir. Özel eğitime gereksinim duyan bireylere kaynaştırma uygulamaları kapsamında verilebilecek destek hizmetler, sınıf içi yardım, destek eğitim odası (kaynak oda) ve özel eğitim danışmanlığı olarak sıralanabilir. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri toplumsallaşmaya en önemli vurguyu yapan mihver dersler olarak görüldüğünden bu dersler çerçevesinde edinilebilecek kazanımlar; kaynaştırma öğrencilerinin bazı temel beceriler edinerek bağımsız hareket edebilmesine ve toplumla bütünleşmesine yani özel eğitimin ve kaynaştırmanın temel amaçlarına önemli katkılar sağlayacak niteliktedir. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler dersinin destek eğitimi odalarında bire bir verilmesi hedeflenen faydaların sağlanmasında ayrı bir öneme sahiptir. Ayrıca kaynaştırmanın başarıya ulaşması için öğrenciye destek eğitimlerin sunulmasının yanı sıra öğretmenin de hizmet içinde yetiştirilmesi gerekmektedir. Amaç: Bu çalışma, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin destek eğitimi odasında Sosyal Bilgiler öğretimi konusundaki uygulama ve görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda özel gereksinimli öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde karşılaştıkları temel problemlere ışık tutmayı ve getirdiği önerilerle bu engellerin ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Yöntem: Çalışma, araştırma konusunun doğası gereği nitel araştırma yöntemiyle yürütülecektir. Durum çalışması deseni üzerinde tasarlanan araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme ve gözlem tekniği kullanılacaktır. Araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu amaçlı örneklem yoluyla seçilen 5 Sosyal Bilgiler öğretmenine uygulanacak ve gözlem protokolü çerçevesinde gözlemler yapılacaktır. Görüşme sonucu elde edilen söylemler ve gözlem sonucu elde edilen veriler mukayeseli olarak bir bütünlük içerisinde değerlendirilerek içerik analizine tabi tutulacaktır. Bu analiz sonucunda çeşitli kod, kategori ve temalar oluşturulacaktır. Bulgular ve Sonuç: Yapılan görüşme ve gözlemler sonucu elde edilen sonuçlar, ilgili analizler yapıldıktan sonra literatür ile desteklenerek açıklanacak ve tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Kaynaştırma Uygulaması, Özel Gereksinimli Birey, Destek Odası

TEACHING SOCIAL STUDIES IN RESOURCE ROOMS: OBSERVATION OF LESSONS AND TEACHER OPINIONS

Res.Assist. Ahmet ÇOPUR, Uludağ University, ahmetcopur@uludag.edu.tr

ABSTRACT

In our modernized education systems, applications for individuals who need special education are very important. The special education aimed at the independent living of the individuals with special needs is explained as teaching services applied in an individually planned and systematic way. The first applications of special education revealed an understanding of learning in a different school or class according to the individual obstacle. However, the principles of normalization and least restrictive environment that emerged in the 1970s have prepared a new environment for understanding and since then they have begun to accept integration education practices. According to these principles, individuals in need of special education should be made necessary arrangements to continue their education with their peers and to make equal use of the rights and possibilities that other individuals enjoy. In this context, educational environments providing education services for special needs individuals (from the least restrictive to the most restrictive) include normal classes in normal education schools, support education room, special education classes in normal education schools, separate private education schools, Hospitals. The ultimate goal of inclusion is to increase the social acceptance by ensuring that the mainstreaming student communicates with his / her peers so that these students can integrate with the society. In addition to this, it is also important to acquire the gains determined by the qualifications of the individuals with special needs in terms of integration applications. Thus, individuals with special needs will be provided with the opportunity to achieve equal social harmony and equally benefit from the opportunities provided by these individuals to other individuals. The greatest task in terms of realizing these goals and sustainability falls into educational institutions. In this context, educational settings and programs are crucial in preparing the environment for the social harmony of special needs individuals. At this point, the Support training room (resource room) application emerges as a support service to the integration student. Support training room; Can be explained as the situation in which the record of the special needs student is in the normal class, but the support is provided in the resource room in the lessons that need support. The support services that can be given within the scope of mainstreaming applications for individuals who need special education can be listed as classroom assistance, support training room (resource room) and special education consultancy. Life Science and Social Studies lessons are the core lessons that emphasize socialization; It is important for the mainstreaming students to gain some basic skills and to be able to act independently and integrate with the society, that is, to make important contributions to the main purposes of special education and integration. In this context, the social studies course has a separate prescription in the support training rooms in order to provide the targeted benefits. Furthermore, in order to achieve success, the teacher should be trained in the service as well as providing the student support trainings. Purpose: This study aims to reveal the practices and opinions of Social Studies teachers on the subject of social studies teaching in the resource room. In this context, it aims to shed light on the main problems that special needs students encounter in Social Studies class and to contribute to the removal of these obstacles with the suggestions they bring. Method: The study will be carried out through the qualitative research method, which is the nature of the research topic. Interviewing and observation technique will be used as a data collection tool in the research designed on case study design. Semi-structured interview form developed by the researcher will be applied to 5 social studies teachers selected through sampling and observations will be made within the frame of observation protocol. The discourse obtained after the interview and the observational results will be analyzed in a uniform way and analyzed for content. As a result of this analysis, various codes, categories and themes will be created. Findings and Conclusion: The results obtained after the interviews and observations will be explained and discussed with supporting the literature after the related analyzes are made.

Key Words: Resource Room, Special Needs Individual, Inclusion

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERS KİTABINDAKİ GÖRSELLERİN GÖSTERGEBİLİMSEL ANALİZİ

Yrd.Doç.Dr. Gül TUNCEL, Marmara Üniversitesi, gul.tuncel@marmara.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Maksut TAŞ, Marmara Üniversitesi, maksuttas@gmail.com

ÖZET

Ders kitabı, öğrencinin gelişim özelliklerine ve düzeyine uygun olarak hazırlanmış metinlerden oluşan, öğretim programlarının ilkeleri doğrultusunda hazırlanan ve içerdiği bilgileri öğrenciye sunan öğrenme- öğretme materyalidir. Öğretim sürecinin ayrılmaz bir parçası olan ders kitabı, öğretim programlarında yer alan kazanımların gerçekleştirilmesini sağlayan, öğretmen ve öğrencilerin en sık kullandığı önemli bir araçtır. Görsel öğeler, ders konularının ilgi çekiciliğini sağlama, konuları daha anlaşılır kılma, akılda daha uzun süre barındırma ve hatırlamayı sağlama gibi amaçlar için kullanılır. Yaygın bir tanımlamayla, ders kitaplarında görsel öğeler denildiğinde, yazılı metinler arasında kullanılan, grafik, tablo, şekil, diyagram, şema, harita, karikatür, resim, fotoğraf gibi basılı görüntülerden söz edilmektedir. Günümüzde de gerek yazılı ve görsel öğretim yöntemlerindeki çağdaş anlayış gerekse bilgi teknolojilerindeki gelişmeler ders kitaplarının görsel içerik yapısını değiştirmiş ve daha resimli ve renkli tasarımlanmasına yol açmıştır. Eğitimde görsel öğelerin ders kitaplarındaki işlevselliği, görsellerin işlevsel yönlerinin ve anlamsal yapılarının incelenmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bireylerin toplumsallaşmasında, bilginin öğrenilmesinde ve aktarılmasında, toplumsal aidiyet duygusu geliştirmede ders kitaplarının önemli bir materyal olduğu düşünüldüğünde, iletilen mesajların ne olduğu, ne anlama geldiği, yan anlamlarının ne ifade ettiği ön plana çıkmaktadır. Bu ders kitaplarından özellikle ortak bir tarihsel algı yaratmayı hedefleyen Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabının anahtar bir işlevi olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle araştırmanın amacı 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabında yer alan görsellerin ileti ve anlamları açısından çözümlemesini yapmaktır. Bu amaçla araştırmanın yöntemi göstergebilimsel analiz olarak tasarlanmıştır. Zira göstergeler, anlam inşa etme araçlarıdır ve çeşitli duygu, düşünce, tutum, niyet, beklenti, ihtiyaç ve arzuların aktarılmasına aracılık eder. Çalışmada göstergebilim analiz tekniklerinden Peirce'in çözümleme modeli kullanılmıştır. Göstergebilim alanında geliştirilen tüm anlamlandırma modelleri büyük ölçüde birbirine benzeyen bir yapıyı paylaşırlar. Bu modellerin her biri anlamlandırma çalışmalarına şu ya da bu biçimde katılabilecek üç öğeyi içerir. Bunlar, gösterge, göstergenin gönderme yaptığı şey, göstergenin kullanıcılarıdır. Bu üç öğeden gösterge, kendisinden başka bir şeye gönderme yapan, duyularımızla kavrayabileceğimiz fiziksel bir şeydir ve varlığı, kullanıcıların onu bir gösterge olarak kabul etmelerine bağlıdır. Peirce, gündelik konuşmada genel olarak kendisinden başka bir nesneye gönderme yapan her şeyi gösterge olarak adlandırmakta ve göstergelerin sınıflandırılmasını üçe ayırmaktadır. Bunlar görüntüsel gösterge (ikon), belirti ve simge olarak adlandırılır. Çalışmada öncelikle görsellerin gösterge türleri analiz edilmiş, daha sonra göstergelerin derin anlamını ortaya çıkarabilmek için dizisel çözümleme aşamasında önce Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabında yer alan göstergelerin genel bir betimlemesi yapılmış, dizimsel çözümleme safhasında ise göstergelerin örtülü anlamları açığa çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu göstergeler, toplumsal ve kültürel bağlamları da dikkate alınarak anlama ve yorumlama yapılmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitaplarında modern ve çağdaş devlet yapısındaki her türlü siyasi, adli ve ekonomik değişimin görseller aracılığıyla fark edilmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Yeni kurulan devlette her türlü olumlu değişim ve gelişimler görsellerde bol bol yer bulmasına karşın yaşanan olumsuz tutum ve davranışların pek göz önüne getirilmediği ve ima edilmediği görülmektedir. Genellikle ders kitaplarında başarılar ve yeniliklerin kazançlı yanları sunulmuş, bazen nesnellikten uzak, tarafgir bir yapıya bürünmüştür. Ancak Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin amaçları düşünüldüğünde; Cumhuriyet Dönemi olarak yeni bir rejim uygulamasına girildiği aşamada her şeyin Cumhuriyetin lehine anlamlandırılması çok makul bir durumdur. Cumhuriyet rejiminin benimsenmesi ve sürdürülmesi işi de pratikte Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin işlevi olarak görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Ders Kitapları, Görsel Öğeler, Göstergebilimsel Analiz

SEMIOTIC ANALYSIS OF VISUALS IN ATATURK’S PRINCIPLES AND HISTORY OF TURKISH REVOLUTION TEXTBOOKS

Assist. Prof. Dr. Gül TUNCEL, Marmara University, gul.tuncel@marmara.edu.tr
MA Student Maksut TAŞ, Marmara University, maksuttas@gmail.com

ABSTRACT

A textbook is a teaching-learning material, contains certain texts according to developmental characteristics and levels of students, prepared in line with principles of curriculum and presents contained texts to the students. The textbook as an integral part of the teaching process is a significant tool often used by teachers and students, to ensure that learning objectives are met in curriculum. Visual elements are used for such purposes as highlighting course topics, make topics understandable, to keep in mind for a long time and enabling longer retention. When it comes to visual elements in textbooks, towards a common definition, is mentioned of printed images such as graph, table, shape, map, caricature, drawing and photo, used among written texts. Also nowadays both contemporary approaches in written and visual methods and developments of information technology have altered visual elements of textbooks and prompted to design more illustrated and colorful. Functionality of visual elements in textbooks in education revealed necessity of examining the functional aspects and semantic structure of visuals. When textbooks are considered as a significant material in socialization of individuals, in learning and transforming knowledge and in the development of sense of social belonging, come into prominence what messages are conveyed, what they mean, what their connotations are stated. Turkish Republic, Ataturks Principles and History of Revolution are thought, those textbooks which especially purpose to create a common historical perception, is one of the textbooks has a fundamental role. Therefore, purpose of the research is to make analyzing visuals in 8th grade Turkish Republic Ataturks Principles and History of Revolution textbooks according to message and semantic. For that purpose, research method is designed as semiotic analysis. Because signs is a tool to construct semantic and mediate to be transferred various emotion, thought, attitude, expectation, needs and desires. In this study Peirce’s semiotic analytical model has been used that one of semiotics analysis techniques. Entire interpretation model which developed in field of semiotic, largely shares similar construct. Each of these models includes three elements one way or another that will take part in interpretation studies. These are sign, referenced thing/context and interpretant of sign. Sign is one of the three elements, which refer to something else besides itself, is a something physical which we can perceive it through our senses and its presence depends on interpretant who accept it as a sign. Peirce called everything as a sign to refer to an object beside itself in daily conversation and classified signs into three components. These called icon, index and symbol. In this study, visual’s type of signs has been primarily analyzed, then signs have been described in Ataturks Principles and History of Revolution textbooks in phase of paradigmatic analysis in order to reveal deep meaning of signs, and hidden meaning of signs has been tried to find out in phase of syntagmatic analysis. These signs also has been understood and interpreted considering their social and cultural context. As a result, all kind of economic, legal and political change in modern state structure has been worked out to get noticed through visuals in textbooks. Despite the fact that all sorts of positive change and developments take place widely in newly established state, having negative attitude and behavior has not been considered and implied. Generally, achievements and fruitful side of innovation are presented in textbooks; occasionally textbooks became subjective and biased.

Key Words: Ders Kitapları, Görsel Öğeler, Göstergibilimsel Analiz

SOSYAL BİLGİLER DERSİ PENCERESİNDEN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN “MODERN KADIN” ALGISINA BAKMAK

Yrd.Doç.Dr. Gül TUNCEL, Marmara Üniversitesi, gul.tuncel@marmara.edu.tr
Öğretmen Aysel ASLANER, Milli Eğitim Bakanlığı, aslaneraysel@gmail.com

ÖZET

Çocukları gündelik hayatın gereklerine hazırlamak amacıyla ilk ve ortaokul öğretim programlarında yer alan Sosyal Bilgiler dersi, geçmişten günümüze ve hatta geleceğe yönelik olarak insanın toplumsal hayatına ilişkin çeşitli boyutları içermektedir. Genel olarak üzerinde söz birliğine varılmış belirli bir tanımı olmamasına rağmen Sosyal Bilgiler, ister vatandaşlık eğitimi amacıyla kültürel aktarımı gerçekleştiresin, ister bilim insanı bakışı kazandırmak için sosyal bilimlerin yöntem ve kavramlarıyla çalışmayı esas alsın, ister çocuğu topluma hazırlamak maksadıyla problem çözme becerileri kazandırmayı hedeflesin ya da daha sofistike ideallere sahip olsun, nihai olarak sosyal hayat ve bu hayatın içinde yaşamak için gerekli bilgi beceri ve değerleri bireylere edindirmeyi amaçlamaktadır. Dolayısıyla Sosyal Bilgiler, gündelik hayatın toplumsal inşası ile yakından ilgilidir. Yorumlayıcı anlayışa göre toplumsal hayatın gerçekliği bireysel eylemlerin bir ürünü olarak var olmaktadır. Birey toplumsal yapıyı oluştururken, diğer yandan bu yapıdan etkilenmektedir. Gündelik hayatın inşasında birey, dışsallaştırma, nesnelleşme ve içselleştirme olarak üç önemli döngüsel aşamayla karşı karşıya kalmaktadır. Birey eylemlerini icra ettiğinde dışsallaştırma, bu dışsallaştırma eylemi sık sık tekrarlandığında kurumsallaşma ortaya çıkmaktadır. Kurumsallaşma, dışsallaştırılan eylemin nesnelleşmesidir. Böylece eylemin birey tarafından icra edildiği ve değiştirilebilirliği unutulur ve doğa yasası gibi kabul görür. Nesnelleşen bu değer ve eylemler toplumsallaşma sırasında yeni nesiller tarafından içselleştirilir ve bu döngü, gündelik hayatın gerçekliği haline gelir. Eylemin kurumsallaşmasıyla birlikte roller doğar. Tarihsel, kültürel, siyasal ve ekonomik bir geçmişe sahip olan toplumsal roller, toplumlar tarafından yeniden üretilmekte ve böylece onların doğal ve normal olduğu algısı güçlenmektedir. Birey kendisine atfedilen bu rolleri yerine getirmek için toplumsal hayata katılım gösterir. Bu katılım kimlik kavramını da beraberinde getirmektedir. Kimlikler de günlük hayat içerisinde üretilmekte, dışsallaştırılmakta, nesnelleşmekte ve içselleşmektedir. Bu kimlik örneklerinden birisi kadın kimliğidir. Bir annenin dışsallaştırma aracılığıyla icra ettiği kadın rolü, kızı tarafından içselleştirilmektedir. Bu içselleştirme sırasında kız çocuğu, bir yandan kendi kimliğini kazanırken, diğer yandan kız çocuğunun nasıl kadın olarak, oğlan çocuğunun da nasıl erkek olarak yetiştirileceğini öğrenir ve kendisi bir anne olduğunda da toplumun kendisinden beklediği kimliğine ait rolü yerine getirir. Sosyal Bilgiler dersinin gündelik hayatın toplumsal inşası üzerindeki yeri düşünüldüğünde, toplumsal cinsiyet açısından “modern kadın” algısının sorgulanmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler dersinin penceresinden ortaokul öğrencilerinin “modern kadın” algılarını anlamak ve medyada sunulan modern kadın algısıyla karşılaştırma yapmaktır. Araştırmanın amacı bağlamında yöntem, göstergebilimsel analiz olarak tasarlanmıştır. Çalışmaya 7. ve 8. Sınıfa devam eden toplam 60 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin modern kadın algılarını tespit edebilmek için resimsel anlatılar ortaya koymaları istenmiş, daha sonra hikâyeleştirme tekniğini kullanarak bu resimsel anlatılarına yükledikleri anlamları dile getirmeleri beklenmiştir. Öğrencilerin resimsel anlatıları ve hikâyeleştirmeleri göstergebilim analiz tekniklerinden Charles Sanders Peirce’in çözümleme modeli (belirti, ikon, simge) ile Ferdinand de Saussure’nin dizisel ve dizimsel çözümleme teknikleri birlikte kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular analiz edildiğinde kız öğrencilerin modern kadın algısının annelerinin toplumsal rolüne bağlı olarak oluşabildiğinin yanı sıra medyanın yönlendirdiği güzel, şık, modayı takip eden modern kadın algısının da söz konusu olduğu ortaya çıkmaktadır. Bir başka ifadeyle modern kadın söylemleri altında kadının gücünü, bir hediye paketinin ışıltılı yüzeyi gibi görünüşüyle kazanabileceğini savunan bir bakış açısı söz konusudur. Bu bakış açısının erkek öğrencilerin de algılarına yansıdığı görülmektedir. Bu da medyanın özellikle televizyon ve internet araçlarının öğrencilerin gündelik hayatın toplumsal inşasında ne kadar etkili olduğunun kanıtı olarak sunulabilir.

Anahtar sözcükler: Modern Kadın, Sosyal Bilgiler Dersi, Sosyal İnşa, Toplumsal Rol

LOOKING TO THE MODERN WOMAN PERCEPTION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS FROM SOCIAL STUDIES' WINDOW

Assist. Prof. Dr. Gül TUNCEL, Marmara University, gul.tuncel@marmara.edu.tr
Teacher Aysel ASLANER, Ministry of National Education, aslaneraysel@gmail.com

ABSTRACT

Social Studies, which appears in curriculum of primary and secondary schools with the aim of preparing students to the necessities of their lives, includes various aspects. Although there is not any common definition, either it performs cultural transfer with the aim of citizenship education or it grounds on studying with the methods and techniques of social science in order to give scientific thinking to the people or it aims to get children adopt problem solving ability; social studies basically aims that individuals' adopting the necessary abilities and knowledge to live in their circumstances. Therefore, social studies is closely related with social construction of daily life. According to interpretive approach reality of social life exists as a product of the action of person. So that, while the individual establish social structure, he is also effected by this structure. He faces with three important cyclical stages such as externalization, objectivation and internalization, while constructing every day life. As the individual is living his life, externalization comes out, and when externalization repeats in his life, institutionalization, the objectification of actions that has been externalized, arises. Thus it is forgotten that the actions are carried out by the person himself and they are changeable. So that those actions are accepted as if they are natural and the objective actions and morals are internalized by the new generations during the socialization. Therefore, this cycle becomes a reality of daily life. By the institutionalisation of actions, social roles of genders arise. Those social roles, which have historical, cultural, political and backgrounds, have been reproduced by societies. In this way; the perception that the social roles are typical and normal are consolidated. So that the individuals try to engage their social life to fulfill the roles that have been attributed to their genders. This engagement leads to identity conception too. On the other hand, identities are also produced, externalized, objectified and internalized in their daily lives. In this internalization period, on one hand, a girl develops her own identity; on the other hand, she learns the processes of a girl's turning into a woman, and a boy's to man. In another words, she learns gender roles of both sexes. Thus, when she becomes a mother she fulfills the roles which are attributed to her sex by society. As we consider the importance of social studies for the social construction of every day life, we can see that it is important to question modern woman perception of people from the perspective of gender mainstreaming. Accordingly, the aim of this study is to understand modern woman perception of secondary school students from the window of social studies. In addition to this, it aims to compare and contrast them with the modern woman image that presents on media. In the context of the study the method have been planned as semiotic analysis. Therefore sixty students from seventh and eighth grades students participated in this study to determine the modern woman perception of the students. It has been asked to them to suggest pictorial representation and then it has been expected to hem what they meant in their pictorial representation by using story telling method. The pictorial representation and the story telling of them have been analysed with using Charles Sander Peierce's analysis techniques and Ferdinand de Saussure's semiological and synchronic techniques from semiotic methods together. When we examined and analysed the the obtained results, we have seen that modern woman perception of the female students has been shaped with their mother's social roles, as well as the woman image ,who is beautiful, chic, and stylish, presented and directed by media. In another words, in "modern woman" definition, the perspective which asserts that a woman can gain her strength with her physical appearance like the sparkling surface of a gift box is widespread idea for the students.

Key Words: Modern Kadın, Sosyal Bilgiler Dersi, Sosyal İnşa, Toplumsal Rol

15 TEMMUZ OLAYLARININ ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN TARİH BİLİNCİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Öğretmen Seval TOPCU, Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi, bermazli23@gmail.com
Uzman Ömer KARAKAŞ, Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi, siriusturkist@yandex.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; özel yetenekli öğrencilerin, tarih bilinci, gelecek beklentileri ve zaman ilerleme çizgisiyle ilgili görüşlerinin 15 Temmuz olaylarına göre nasıl etkilendiğini tespit etmektir. Bu sayede 15 Temmuz olaylarının tarih bilinci, gelecek beklentisi ve zaman ilerleme çizelgesiyle ilgili etkisinin var olup olmadığı belirlenecektir. Bu amaçla şekillenen araştırmanın çalışma evrenini Elazığ Bilim ve Sanat Merkezine devam eden özel yetenekli lise öğrencileri oluşturmaktadır. Bu evrenden örneklem olarak 40 öğrenciye ulaşılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğrenciler, kolayda örneklem yöntemiyle gönüllülük esasına göre belirlenmiştir. Betimsel tarama türündeki bu araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. 2016-2017 eğitim öğretim yılında gerçekleştirilen araştırmanın verileri, örneklem grubuna uygulanan 12 soruluk anket çalışmasından elde edilmiştir. Anket soruları, “Avrupa Gençlik ve Tarih Araştırması”nın Türkiye ayağında uygulanan anket sorularından elde edilmiştir. Verilerin analizi, SPSS 21 istatistik paket programı aracılığıyla frekans ve yüzde dağılımları elde edilerek yapılmış veriler, cinsiyet, yaş, sınıf ve gelir durumu değişkenlerine göre karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde t-testi, Anova ve madde faktör analizi testleri kullanılmıştır. Çalışma bulguları, amaçlar doğrultusunda tanımlanıp yorumlanmış, veriler tablolar hâlinde sunulmuştur. Araştırma bulgularına göre üstün yetenekli öğrenciler; Tarihi; “Bugünkü yaşamın geçmişini aydınlatan ve bugünün sorunlarını açıklayan bilgiler bütünü”, “Neyin iyi ya da kötü, neyin doğru ya da yanlış olduğunu gösteren, öğretici birçok örnek”, “Beni etkileyen ve hayal gücümü harekete geçiren bir macera ve heyecan kaynağı” ve “Benim için başkalarının başarılarından ve başarısızlıklarından ders çıkarma şansı” olarak görmektedir. Gelecekte insanların yaşamını değiştirmede “Bilimin ve bilginin gelişimi”, “Teknik buluşlar ve makineler”, “Ekonomik çıkarlar ve rekabet” ile “Toplumsal hareketler, toplumsal çatışmalar” ve “Önde gelen siyasi kişiler (krallar, padişahlar, devlet başkanları vb.)” gibi olayların etkili olacağını düşünmektedir. Gelecek yıllarda Türkiye’de, “barış” ve “demokrasi” vurgusu yapan öğrenciler aynı zamanda “siyasi çekişmeler” ile “etnik çatışmalar” a da dikkat çekmiştir. “Nüfus artışı”nı vurgulayan öğrencilerin “yabancı bir ülke sömürsü”nü ifade etmesi ayrıca anlamlıdır. Özel yetenekli öğrenciler 15 Temmuz öncesi tarih öğrenmenin amacını “geçmişle ilgili bilgi edinme” olarak algıırken 15 Temmuz sonrasında ise “bu günü anlamak” şeklinde değerlendirmektedir. 15 Temmuz öncesi “geçmiş gelecek ilişkisi” üzerinde dururken 15 Temmuz sonrasında ise “bu günle gelecek ilişkisi” üzerinde durup tarihin geleceğe yönlendirmedeki etkisine dikkat çekmektedir. 15 Temmuz olayları öncesinde tarihin “kişiyi yol gösterme” işlevine zayıf destek veren özel yetenekli öğrenciler 15 Temmuz sonrasında ise bu konuda yüksek destek vermektedir. Gelecekte insanların hayatını etkileyen olayları değerlendiren özel yetenekli öğrenciler 15 Temmuz öncesinde gelecekte insanların yaşamını etkileyen olaylar arasında “din kurucuları ve dinsel liderler”, “filozoflar, düşünürler ve bilginler”, “toplumdaki her birey” ve “kitlesele göçler” e zayıf destek verirken 15 Temmuz sonrasında ise olumlu destek vermişlerdir. Çalışma grubunun katılımcıları; Tarihi, özellikle bu günü anlamada ve anlamlandırmada bilgi kaynağı ve ders çıkarma aracı olarak görmek, tarihin toplumu yönlendirmedeki işlevine dikkat çekerek tarihin yararsız olduğu görüşünü kabul etmemektedir. İnsanların geleceğini belirleyen etkenler konusunda, bilim ve teknolojiyle birlikte önemli olay ve insanların etkili olacağına vurgu yapan özel yeteneklilerin felsefeci ve düşünürlerin de etkili olacağını düşünmeleri anlamlıdır. Özel yetenekli öğrenciler gelecek kişisel yaşantılarıyla ilgili bireysel özgürlük noktasında olumlu ve iyimser bir tablo çizmekte ancak siyasal bir çalışmaya katılmayı düşünmediklerini ifade etmektedirler. Cinsiyet ve Yaş değişkenine göre yapılan t-testi ile Anne-Baba eğitim durumu ve Aile gelir düzeyi değişkenlerine dair yapılan Anova testi sonuçlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür. Örnek olarak bahsedecek olursak, cinsiyet değişkenine göre yapılan t-testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olduğu “din kurucuları ve dinsel liderlerle savaş ve silahlı çatışmaların gelecekteki insan yaşamını etkileme” sorusunda erkek katılımcıların algıları ortalamasının daha büyük olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Tarih Bilinci, Tarih Eğitimi, Üstün Yetenekli Öğrenci

THE EFFECT OF JULY 15 INCIDENTS ON THE HISTORY CONSCIOUSNESS OF STUDENTS WITH SPECIAL TALENTS

Teacher Seval TOPCU, Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi, bermazli23@gmail.com
Expert Ömer KARAKAŞ, Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi, siriusturkist@yandex.com

ABSTRACT

The objective of this study is to determine the effect of July 15 incidents on the history consciousness and future expectations of students with special talents, as well as their opinions about time progress schedule. By this way, whether or not July 15 incidents have an effect on the history consciousness, future expectations and time progress schedule will be determined. Target population of the study which was shaped in accordance with this purpose consisted of high school students with special talents, who attend Elazığ Science and Art Center. 40 students were selected from this population as the sample group. Students constituting the study group were selected via convenience sampling method based on voluntariness. The study was conducted descriptively by using quantitative research method. The data of this study, which was conducted in the school year of 2016-2017, were obtained from a questionnaire consisting of 12 questions that was applied to the sample group. Questions in the questionnaire were obtained from a questionnaire that was applied in the “European Survey on Youth and History” in Turkey. The data were analyzed comparatively by obtaining frequency and percentage distributions via SPSS 21 statistics package software according to the variables of gender, age, class and income status. T-test, Anova and item factor analysis were used in data analysis. Study findings were defined and interpreted according to objectives and the data were tabularized. According to study findings, highly gifted students; Regard history as; “knowledge that enlighten the background of today’s life and explain current problems”, “many instructive examples that indicate what is good or bad, right or wrong”, “an adventure and source of excitement that affect me and impel my imagination” and “an opportunity of taking lessons from the achievements and failures of other people”. Believe that “development of science and knowledge”, “technical inventions and machines”, “economic interests and competition”, “social movements and conflicts” and “prominent politicians (like kings, sultans, presidents)” will be effective upon changing the lives of individuals in the future. Students emphasizing “peace” and “democracy” in the future in Turkey also attract attention to “political debates” and “ethnic conflicts”. Students also emphasize “population growth” and “exploitation of a foreign country”, which is significant. Students with special talents perceived the objective of learning history as “obtaining information about the past” before July 15 and they have started evaluating it as “understanding today” since July 15. While they emphasized the “past-future relation” before July 15; the incident has caused them to attract attention to the effect of history on directing individuals toward the future by emphasizing the “present-future relation”. Students with special talents who poorly supported the function of history to “guide individuals” before July 15 incidents have started to give a higher support to these issues since July 15. Students with special talents who evaluated the incidents that would affect the lives of individuals in the future gave a poor support to incidents affecting the lives of individuals such as “religion founders and religious leaders”, “philosophers, thinkers and scholars”, “every individual in society” and “massive migrations” before July 15 and a positive support after July 15. Participants of the study group; Regard history as a source of information and a means of taking lesson especially for understanding and explaining today and refuse the view that history is useless by stressing its function in directing society. It is significant that students with special talents, who emphasize the effect of science and technology, as well as important incidents and people on the future of mankind, believe that philosophers and thinkers will also be efficient. Students with special talents seem to be positive about personal freedom for their future lives; however, they do not consider participating in a political movement. As a result of the t-test that was conducted according to the variables of Gender and Age, and the Anova test that was conducted according to the variables of Parents’ educational background and Parents’ income status; statistically significant differences were determined. For example, as a result of the t-test that was conducted according to the variable of gender, it was determined that male participants had a higher average of perception in the question, “effect of conflicting with religion founders and religious leaders on the future human life”, which had a statistically significant difference.

Key Words: , Highly Gifted Student, History Consciousness, History Education

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİLERİNİN LİSANSÜSTÜ EĞİTİMDE YAŞANAN SORUNLARA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. İhsan ÜNLÜ, Erzincan Üniversitesi, ihsan-27@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Hümeysra KOÇ, Erzincan Üniversitesi, huma_koc_23@hotmail.com

ÖZET

Yükseköğretim; lisans süreci ve lisans sonrası aşamaları olan bir eğitim kademesidir. Yüksek lisans ve doktora eğitimi nitelik ve uzmanlık olarak lisans eğitiminden ayrılır. Lisansüstü eğitim yükseköğretimin en önemli can damarlarından birini teşkil etmektedir. Eğitim konusunda yaşanan sıkıntılardan ciddi anlamda etkilenen lisansüstü eğitim, günümüzde hem nitelik hem de nicelik açısından sorunlar yaşamaktadır. Bu sorunlara neden olan farklı değişkenler bulunmaktadır. Çeşitli alanlarda lisansüstü eğitim gören öğrencilerin benzer veya farklı sorunları olabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler eğitimi alanında yüksek lisans yapan lisansüstü öğrencilerinin eğitim sorunlarını ortaya koymak ve çözüm önerileri üretmektir. Çalışma, nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması deseni kullanılarak yürütülmüştür. Araştırma, 7 kadın, 7 erkek lisansüstü öğrencisiyle yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeye katılan lisansüstü eğitim öğrencilerinin 4'ü tez aşamasında, 10'u ise ders aşamasındadır. Görüşmeler, katılımcıların onayı ile ses kayıt cihazları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler neticesinde elde edilen ham veriler yazılı olarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi yoluyla bulgulara dönüştürülmüştür. Bulguların oluşturulması sürecinde geçerliğin ve güvenilirliğin sağlanabilmesi için veriler farklı bir uzman tarafından da incelenmiştir. Sonuçların anlamlı oranda bir farklılığa sahip olmadığı görülmüştür. Araştırmada cevap aranan sorular şu şekildedir; 1. Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında lisansüstü eğitim alan öğrencilerin eğitim sorunları nelerdir? 2. Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında lisansüstü eğitim alan öğrencilerin eğitim sorunları hangi başlıklar altında toplanabilir? 3. Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında lisansüstü eğitim alan öğrencilerin eğitim sorunlarını çözmek için hangi öneriler sunulabilir? Analizi yapılan verilerden lisansüstü eğitim gören öğrencilerin yaşadığı sorunlar şu şekilde çıkarılmıştır; Barınma, ulaşım, eğitim masrafları, iletişim sorunları, bilimsel araştırma derslerindeki eksiklik, teorik derslerin fazlalığı ve uygulamalı derslerin yetersizliği, danışmana bağımlılık, birebir ilgilinin eksikliği, bilimsel faaliyet yetersizliği, teknolojik altyapı yetersizliği, enstitü kararları, izin problemleri. Lisansüstü öğrencilerinin yaşadığı bu sorunlar; ekonomik, eğitim-öğretim, kişisel ve kurumsal sorunlar başlıklarında toplanmıştır. Öğrenciler tarafından ifade edilen bu sorunlar, lisansüstü eğitimi bırakmaya varacak kadar ciddi kararların alınmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda öğrenciler tarafından yapılan çözüm önerileri de dikkate alınmalıdır. Lisansüstü öğrenciler ilk olarak ekonomik açıdan sorun yaşanan öğrencilerin karşılıksız burs ile lisansüstü eğitimlerini daha rahat devam ettireceklerini düşünmektedirler. Öğretim üyelerinin danışmanlık ve uzmanlık alan gibi ders saatlerini, yönlendirme ve sürecin kontrolü açısından daha verimli kullanmaları gerektiği dile getirilmektedir. Bu noktada tez yazımı veya bilimsel aktivitelere katılım, lisansüstü öğrencilerin asıl dile getirdiği konulardır. Enstitülerin öğrencilerin işlerini zorlaştırmak yerine, kolaylaştırması gerektiği lisansüstü öğrenciler tarafından ifade edilmektedir. Özellikle ders programları, çalışma izinlerinin alınma süresi ve etik kurul raporlarının değerlendirilmesi süresi gibi hususlarda öğrenciler daha pratik olunması gerektiğini düşünüyorlar. Lisansüstü eğitimi, belirli vatandaşlık görevlerinden kaçınmak veya çalışma ücretlerini iyileştirmek adına yapanların da lisansüstü eğitime nitelik kazandırmayacağını ve öğrenci alımlarında daha dikkatli olunması gerektiği belirtiliyor. Lisansüstü eğitimde yaşanan sorunların, temel birkaç sebep etrafında toplandığı, bu araştırma örneklemini açısından ifade edilebilir. Lisansüstü öğrencilerle yürütülen bu çalışmanın öğretim üyeleri ve enstitü yetkilileri ile de yapılması araştırmanın bütünlüğü açısından faydalı olacaktır. Bu çalışmada belirtilen sorunların öğretim üyeleri ve enstitü yetkililerince de onaylanması çözüm için daha kararlı adımların atılmasını sağlayabilir. Yükseköğretimde yaşanan sorunların çözümü, paydaşların birlikte hareket etmesine ve empati becerilerine bağlıdır. Lisansüstü öğrencilerinin ifade ettikleri sorunlar ivedilikle çözümlenmelidir. Lisansüstü eğitimden beklenen niteliğin sağlanmasında bu sorunların çözümlenmesi ilk adım olarak düşünülebilir.

Anahtar sözcükler: Lisansüstü Eğitim, Sorunlar, Sosyal Bilgiler, Yükseköğretim

EXAMINING THE VIEWPOINTS OF SOCIAL SCIENCES EDUCATION POSTGRADUATE STUDENTS ON THE PROBLEMS EXPERIENCED IN POSTGRADUATE EDUCATION

Assist. Prof. Dr. İhsan ÜNLÜ, Erzincan University, ihsan-27@hotmail.com
MA Student Hümeysra KOÇ, Erzincan University, huma_koc_23@hotmail.com

ABSTRACT

Higher education is a level of education with graduate and postgraduate courses. Graduate and doctoral education is separated from the undergraduate degree as qualification and specialization. Postgraduate study is one of the most important vital elements of higher education. Postgraduate education is affected by the problems experienced in educational field, and still experiencing several problems in terms of quality and quantity. There are several variables of these problems. It is considered that the students studying in various fields of postgraduate field may have similar or different problems. The purpose of this study is to reveal the educational problems of the students who are studying at postgraduate level in social science education field, and produce solution offers for these problems. The study was conducted with the Qualitative Research Model by using Case Study Design. Semi-structured Interview Forms were used in the study to make interviews with 7 women and 7 men postgraduate degree students. 4 of the postgraduate students were at the thesis stage, and 10 of them were at the courses stage. The interviews were made by recording the voices of the participants after their consents were received. The raw data that were obtained as a result of the interviews were transferred to computer medium. These data were converted into findings through descriptive analysis and content analysis methods. During the forming step of the findings, the data were also examined by a different specialist in order to ensure the validity and reliability. It was observed that the results did not have any significant differences. The questions for which the answers were sought in the study were as follows; 1. What are the educational problems of the postgraduate students who are studying at Social Sciences Education field? 2. Under which titles can the educational problems of the postgraduate students who are receiving postgraduate education at Social Sciences Education be collected? 3. Which recommendations may be made to resolve the problems of the students who received education at postgraduate level in Social Sciences Education field? Based on the that were analyzed, the problems experienced by the postgraduate students were determined as follows; accommodation, transportation, educational costs, communication costs, missing points in scientific research classes, excessive theoretical classes, scarcity of applied classes, dependency on counselor, lack of one-to-one communication, insufficient scientific activities, insufficient technological infrastructure, institute decisions, permission problems. These problems that were experienced by postgraduate students were collected under the titles of Economic, Education-Training, Personal and Institutional Problems. These problems, which were expressed by the students, may cause that serious decisions are taken that may go far as leaving postgraduate studies. In this context, the solution offers made by students must be considered. Postgraduate students, who experience economic problems, think that they can continue their studies more comfortable when they receive non-refundable grants. It was also mentioned in the study that academicians should use the classes like counseling and specialty in a more efficient manner in terms of guidance and control of the processes. Right at this point, writing thesis or participating ins scientific activities are the most basic issues mentioned by postgraduate students. It was also mentioned by postgraduate students that the institutes should make things easy instead of making them difficult. Students emphasize that especially in timetables, in granting permission for studies, and in assessment of ethical boards, the institutes should be more practical. They also mentioned that those who did postgraduate studies for the purpose of avoiding certain citizen's duties and for improving their salaries would not bring quality to postgraduate studies, and the institutes should be more careful in selecting postgraduate students. For the study population in the present study, it may be concluded that the problems experienced at postgraduate study level may be collected around certain basic reasons. It will be beneficial if this study is conducted on academicians and institute authorities. The problems mentioned in this study can also be approved by the instructors and the institute officials, which can lead to more decisive steps for solution. The solution of problems in higher education depends on stakeholders acting together and empathy skills. Problems expressed by graduate students should be resolved urgently. The resolution of these problems can be considered as the first step in achieving the expected quality of the graduate education.

Key Words: Lisansüstü Eğitim, Sorunlar, Sosyal Bilgiler, Yükseköğretim

TARİH ÖĞRETMEN ADAYLARININ, DARBELERİN SİYASİ VE SOSYAL ETKİSİNE YÖNELİK FARKINDALIK DÜZEYİ

Yrd.Doç.Dr. Servet HALİ, Mustafa Kemal Üniversitesi, s.hali@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Selcan RENCÜZOĞULLARI, Mustafa Kemal Üniversitesi,
egeunvrstslm@hotmail.com

ÖZET

Demokrasi, tüm insanların yönetime katıldığı ve eşit haklara sahip olduğu bir tür yönetim biçimidir. Ülkemizde Cumhuriyetin ilanı ile birlikte demokratik bir yönetim uygulanmaya başlamıştır. Böylece halk seçme ve seçilme hakkını kullanarak yönetimde söz sahibi olmuştur. Cumhuriyet'in ilanından sonra 1946 yılına kadar tek partili bir demokratik dönem yaşanmıştır. 1946'dan sonra çok partili hayata geçilmiş ve 1950 seçimlerinde, 1946'da kurulan Demokrat Parti tek başına iktidar olmuştur. 1960 yılına kadar da bu partinin iktidarı devam etmiştir. 1955'e kadar sanayide, tarımda ve ekonominin birçok alanında atılım gerçekleştirerek ülkenin gelişmesine katkı sağlamıştır. Ancak 1955'ten sonra bu olumlu hava yerini ekonomik sıkıntılara bırakmış, bu durum Demokrat Parti muhaliflerinin iktidara sert eleştirilerde bulunmasına neden olmuştur. İktidar da bu eleştirilere karşı sert tedbirler almaya başlamıştır. Bu süreçte yaşananlar 1960 darbesinin yaşanmasına zemin hazırlamıştır. Darbe, bir ülkede yönetimi baskı yoluyla, zor kullanarak, demokratik yollardan istifade ederek hükümeti istifaya sürüklenme veya köklü değişikliklere giderek hükümeti devirmedir. 1960 tarihinde demokratik olmayan uygulamalara karşı çıkan ordu mensupları, darbe girişimiyle sorunu çözmeye çalışmış ve yönetimi ele geçirmiştir. 1960 darbesi sonucu Demokratik Parti tasfiye edilmiş, yeni anayasa kabul edilmiştir. İlk başlarda her şey yolunda gibi görünse de daha sonra bir kısım askeri kesimin hoşuna gitmeyen, çıkarları ile uyumayan durumlar ortaya çıkmış ve ülkenin iç huzuru tekrar bozulmaya başlamış. 12 Mart 1971'de Türk Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç başta olmak üzere diğer komutanların imzasının da bulunduğu muhtıra dönemin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a verilerek istifaya zorlanmıştır. Bu darbe emir- komuta zinciri ile yapılmış ilk askeri darbedir ve başarılı olunmuştur. 1980 tarihinde ülkede yaygınlaşan siyasi cinayetler, dış ticaret açığındaki artış, döviz azlığı, işsizlik, kıtlık ve güvenlik gibi sorunların üstesinden gelemedikleri gerekçesiyle siyasi iktidarlara karşı 12 Eylül'de askeri darbe yapılmıştır. Darbe sonrası partiler feshedilmiştir, parti liderleri yargılanmıştır. Bu durum, Türkiye'de siyasette demokratik hareketlerin önünde yeni bir engel oluşturmuştur, siyasi gelenekler bozulmuştur. 15 Temmuz darbe girişimi, kendilerine "Yurtta Sulh Harekâtı" adını verdikleri Türk Silahlı Kuvvetlerinden bir grup asker tarafından gerçekleştirilen darbe girişimidir. 1997 darbesinden bu yana 19 yıl aradan sonra ilk askeri darbe girişimi 14-15 Temmuz 2016'da gerçekleşmiş ve başarılı olmamıştır. Darbeciler, ordunun yönetime el koyduğunu, ülkede sıkıyönetim ve sokağa çıkma yasağı ilan edildiğini belirten bildiriye Türk Silahlı Kuvvetlerinin resmî internet sitesi ve TRT'de açıkladı. Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün gerçekleştirdiği operasyonlar sonucu, 16 Temmuz sabahında askeri darbe bastırıldı ve askerler silahları ile birlikte teslim oldu. Bu askeri darbe girişiminde halka ateş açıldı birçok kişi hayatını kaybetti ve birçok asker şehit oldu. Şimdiye kadar hiç görülmemiş bir durum olarak tarihte ilk defa Türkiye Büyük Millet Meclisi bombalandı. 15 Temmuz gecesi gerçekleştirilen askeri darbe girişimi başarısızlıkla sonuçlanmış olsa da ülkeyi siyasi, sosyal, ekonomik, psikolojik açılarından etkilemiştir. Her öğretmen adayının ülkesini ve halkı ilgilendiren, özellikle de güncel olayların takibi açısından bilinçli olması gerekir. Çalışmamızın amacı, 15 Temmuz Darbesinin ortaya çıkardığı siyasi ve sosyal etkilerin tarih öğretmen adayları tarafından farkındalık durumunun araştırılmasıdır. Bu çalışmada survey(tarama) modeli kullanılmıştır. 5'li likert tipinde ölçek geliştirilmiştir. Örneklem grubu uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Çalışmanın örneklemini, Mustafa Kemal Üniversitesinde pedagojik formasyon eğitime devam eden tarih öğretmen adayları oluşturmaktadır. Tarih öğretmen adaylarının 15 Temmuz 2016'da gerçekleştirilen darbe girişiminin siyasi ve sosyal etkisine yönelik farkındalık düzeyini ölçmek için "15 Temmuz darbesinin siyasi ve sosyal etkisi farkındalık ölçeği" geliştirilmiştir. Ölçeğin ilk kısmında demografik değişkenler yer alırken, ikinci kısmında darbeler ve 15 Temmuz darbesinin siyasi ve sosyal etkisi hakkında görüşlerin alınacağı maddeler yer almıştır. Elde edilen bulgular neticesinde tarih öğretmen adaylarının darbelerin siyasi ve sosyal etkisi hakkındaki farkındalık düzeyleri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Sonuç bölümü bu değerlendirmeler ışığında oluşturulmuştur.

Anahtar sözcükler: 15 Temmuz, Farkındalık Ölçeği, Siyasi, Sosyal, Tarih Öğretmen Adayları

AWARENESS OF HISTORY TEACHER CANDIDATES ON THE POLITICAL AND SOCIAL IMPACT OF CONFLICTS

Assist. Prof. Dr. Servet HALI, Mustafa Kemal University, s.hali@hotmail.com
MA Student Selcan RENCÜZOĞULLARI, Mustafa Kemal University, egeunvrstslm@hotmail.com

ABSTRACT

Democracy is a form of government in which all people participate in governance and have equal rights. In our country, a democratic government has begun to be implemented together with the proclamation of the Republic. In this way, people have been choosing and using the right to be elected have a say in management. After the proclamation of the Republic, a single-party democratic period was experienced until 1946. After 1946, the multiparty system was passed and in the 1950 elections, the Democratic Party was founded in 1946, it has been ruling alone. Until 1960, this party continued its rule. Until 1955 the industry has contributed to the development of the country by performing breakthrough in many areas of agriculture and economics. However, after 1955, this favorable atmosphere left the country in a state of economic stagnation, which led to Democratic Party opponents in power harsh criticism. The ruling has also begun to take tough measures against these criticisms. This process has set the stage for what happened in the 1960 coup took place. In a country, the coup overturns the government by pushing the government through pressure, using force, using democratic means, resigning the government, or drastic changes. In 1960, members of the army against undemocratic practices, have tried to solve the problem with the coup attempt and management were seized. The Democratic Party has been liquidated as a result of the 1960 coup, the new constitution was adopted. At first it seems like everything is fine, then the disagreeable part of a military cut, emerged circumstances incompatible with the interests and the countrys peace of mind began to deteriorate. On March 12, 1971, Turkish Armed Forces Chief of Staff Memduh Tağmaç was forced to resign by giving President Cevdet Sunay the memorandum, including the signatures of other commanders. This coup was the first military coup that is made with the chain of command and it succeeded. In 1980, political murders are widespread in the country, the increase in foreign trade deficit, currency shortage, unemployment, on the grounds they could not overcome problems such as scarcity and security against political power, it was made a military coup on September 12. Post-coup parties have been dissolved, party leaders have been tried. This situation has created a new obstacle to democratic movements in politics in Turkey, political tradition is broken. July 15 coup attempt, their Operation Peace in the country gives the name is a coup attempt carried out by a group of soldiers from the Turkish Armed Forces. Since the 1997 coup, after 19 year hiatus, the first military coup attempt, which took place on July 16-17, 2016 and has not been successful. The coup, declared that the army has taken over the administration, declared martial law in the country, and declared it illegal to go out on the island official website of the Turkish Armed Forces and explained in TRT. The result of the operations carried out by the Turkish Armed Forces and General Directorate of Security, the military coup was suppressed on the morning of 16 July and the soldiers surrendered with their weapons. In this military coup attempt a fire was opened to the public, many people lost their lives and many soldiers was killed. First time in history as a state has ever seen, Grand National Assembly of Turkey bombed. Although the military coup attempt that took place on July 15th failed, it affected the country politically, socially, economically and psychologically. Every teacher candidates, especially concerning the country and the people must be informed of current events in terms of follow-up. The aim of our study is to investigate the awareness of the political and social effects of the July 15th coup by history teacher candidates. This study was used in the screening model. 5-point Likert-type scale was developed. The sample group is selected by appropriate sampling. The sample of the study, Mustafa Kemal continued his education at the University of pedagogical training, teachers are creating history. History teacher candidates, 15 July 2016 carried out the coup attempt, for political and social impact, to measure the level of awareness 15 July political and social impact of the Awareness scale of the impact was developed. In the first part of the scale, while demographic variables take place, the second part of the scale will be about the political and social impact of coups and coup it took place on July 15. As a result of the findings, it was tried to evaluate the awareness level of the history teacher candidates about the political and social effects of the conflicts. The result section was formed in the light of these evaluations.

Key Words: Awareness Scale, July 15, Political, Social, History Teacher Candidates

SOSYAL BİLGİLER VE KARŞILAŞTIRMALI EĞİTİM ALANINDA YAYINLANMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARININ İNCELENMESİ: BİR META-SENTEZ ÇALIŞMA ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Tuğba Cevriye ÖZKARAL, Necmettin Erbakan Üniversitesi, tugbaozkartal@hotmail.com
Doç.Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ, Necmettin Erbakan Üniversitesi, aysementistas@hotmail.com

ÖZET

Gelişen iletişim teknolojisi ile birlikte dünya küreselleşmekte ve bu küreselleşme olgusu ülkeleri birbirlerinin eğitim sistemlerini inceleme konusunda zorlamaktadır. Karşılaştırmalı eğitim alanındaki çalışmalar, eğitimin uluslararası yönlerine odaklanırlar ancak bu alanda ulusal eğitim sistemlerine çözümler üretmek de bir diğer önemli konudur. Çeşitli toplumlarda, ülkelerde, bölgelerde ve tarihi dönemlerde uygulanan eğitim sistemlerini bazen bütün olarak bazen de birkaç yönden karşılaştırarak ortak ve farklı yönleri tespit edip bundan eğitim teorisine ve pratiğinde, eğitim politikasında, eğitim planlamasında ve reformlarında, uluslararası ilişkilerin yumuşatılmasında ve bir barış ortamı sağlanmasında yararlanılmaya çalışılan bir bilim olarak da tanımlanmaktadır. Sosyal bilgiler ise bireyin toplumsal varoluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olmaya çalışan ve tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimleri ve vatandaşlık bilgisi konularını içine alan bir derstir. Böyle kapsamlı ve birçok öğeyi içine alan bir alanın da farklı kültürlerde nasıl ele alındığı büyük bir önem taşımaktadır. Bu nedenle sosyal bilgiler alanında karşılaştırmalı çalışmaların daha yaygın bir hale gelmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma, sosyal bilgiler ve karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan çalışmaların meta-sentez yöntemi kullanılarak analiz edilmesi ve bu konuda yapılan çalışmalarda nasıl bir eğilimin olduğunu, özellikle hangi sonuç ve önerilere ulaşıldığını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Meta-sentez (tematik içerik analizi); aynı konu üzerine yapılan araştırmaların temalar oluşturularak eleştirel bir bakış açısıyla sentezlenmesi ve yorumlanması olarak tanımlanmaktadır. Meta-sentez çalışmaları belli bir alanda yapılmış nitel araştırmaların yine nitel bir anlayışla ele alınıp, benzerlik ve farklılıkların karşılaştırmalı olarak ortaya konmasını da içermektedir. Çalışmalara ulaşmak amacıyla internet ortamında Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Tarama Merkezinden yararlanılmıştır. Bu konuya ilişkin toplam 21 lisansüstü tez çalışması tespit edilmiştir. Araştırmada 18 lisansüstü tez çalışması analiz edilmiştir. Tespit edilen diğer üç çalışma veri tabanı üzerinden yayınlanma izni bulunmadığından dolayı araştırmaya dâhil edilememiştir. Araştırmaya dâhil edilen her bir lisansüstü tez çalışması öncelikle detaylı bir şekilde okunup incelenmiş, kodlanmış ve bilgisayar ortamına kaydedilmiştir. İncelenen lisansüstü tez çalışması T1, T2, T3 T18 şeklinde kodlanmıştır. Sosyal bilgiler ve karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan bu lisansüstü tez çalışmaları analiz edilirken şu sorulara yanıtlar aranmıştır: Sosyal bilgiler ve karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları yayımlandıkları yıllara göre nasıl bir dağılım göstermektedir? Sosyal bilgiler ve karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları üniversite/enstitü/programlara göre nasıl bir dağılım göstermektedir? Sosyal bilgiler ve karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları eğitim seviyesi açısından nasıl bir dağılım göstermektedir? Sosyal bilgiler ve karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları temalar bakımından nasıl bir dağılım göstermektedir? Sosyal bilgiler ve karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları veri toplama yöntemleri açısından nasıl bir dağılım göstermektedir? Sosyal bilgiler ve karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları veri analizi yöntemleri açısından nasıl bir dağılım göstermektedir? Sosyal bilgiler ve karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları elde edilen sonuçlar açısından nasıl bir dağılım göstermektedir? Sosyal bilgiler ve karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan lisansüstü tez çalışmaları sunulan öneriler açısından nasıl bir dağılım göstermektedir? Araştırmanın analiz süreci devam etmektedir. Tam metinde bulguların okuyucular tarafından daha rahat ve net bir şekilde görülebilmeleri amacıyla ağırlık olarak tablolara yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Karşılaştırmalı Eğitim, Meta Sentez, Sosyal Bilgiler

EXAMINATION OF MASTER'S THESES IN THE FIELD OF SOCIAL STUDIES AND COMPARATIVE EDUCATION: A METASYNTHESIS STUDY

Assist. Prof. Dr. Tuğba Cevriye ÖZKARAL, Necmettin Erbakan University, tugbaozkarakal@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ, Necmettin Erbakan University, aysementistas@hotmail.com

ABSTRACT

With the developing communication technology, the world is globalizing, and this globalization forces countries to examine each other's education systems. Studies in comparative education focus on the international aspects of education but finding solutions to national education systems in this field is another important subject. Comparative education is a science that determines the common and different aspects of education systems implemented in various societies, counties, regions and historical periods by sometimes comparing them holistically or by sometimes comparing them in several ways and that uses these in educational theory and practice, educational policy, educational planning and reform, softening international relations and in creating an environment of peace. Social studies is a course that helps the individual to realize its social existence and that includes social sciences like history, geography, economy, sociology, anthropology, psychology, philosophy, political science and citizenship subjects. How a field like social studies that is very comprehensive and inclusive addressed in different cultures is of great importance. For this reason, it is believed that comparative studies in the field of social studies should become more common. This study was conducted to analyze the studies done in the field of social studies and comparative education by using the metasynthesis method and to determine what kind of approach taken, especially which results and recommendations were provided in these studies. Metasynthesis (thematic content analysis) is defined as the synthesis and interpretation of studies conducted on the same subject with a critical perspective by developing themes. Metasynthesis studies also include the determination of similarities and differences of qualitative studies conducted in a certain field comparatively with a qualitative approach. In order to access the studies, Council of Higher Education's Thesis Center was used. A total of 21 master's theses were found. 18 master's theses were analyzed in the study. The other three theses were not included in the study since they did not have thesis publishing permits. Each master's thesis included in the study was read, examined, coded and saved in a computer environment in detail. The examined master's theses were coded as T1, T2, T3,... T18. The answers to the following questions were sought while analyzing the master's theses in the field of social studies and comparative education: What is the distribution of master's master's theses in the field of social studies and comparative education according to their publishing years? What is the distribution of master's master's theses in the field of social studies and comparative education according to university/graduate school/program? What is the distribution of master's master's theses in the field of social studies and comparative education according to education level? What is the distribution of master's master's theses in the field of social studies and comparative education according to themes? What is the distribution of master's master's theses in the field of social studies and comparative education according to data collection methods? What is the distribution of master's master's theses in the field of social studies and comparative education according to data analysis methods? What is the distribution of master's master's theses in the field of social studies and comparative education according to results obtained? What is the distribution of master's master's theses in the field of social studies and comparative education according to recommendations made? The analysis of the study is ongoing. The full text will include mostly tables so that the findings are understood more clearly by the readers.

Key Words: Comparative Education, Metasynthesis, Social Studies

7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE OYUN KARTLARININ KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Barış ÇİFTÇİ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli, ciftcibaris@gmail.com
Doktora Öğrencisi Çiğdem KOZANER, Gazi Üniversitesi, ckozaner@gmail.com

ÖZET

Oyun, belirli amaca yönelik olarak bedensel ve zihinsel yeteneklerle, sınırlı yer ve zaman diliminde kendine özgü kurallarla gerçekleştirilen sosyal, duygusal, fiziksel, bilişsel yönden geliştiren eğlenceli etkinliklerdir. Oyun, çocuğun kendi dünyasını yansıtmayı, çevre ile ilişkiler kurmasını sağlar. Ayrıca oyun sırasında gerçekleştirdiği bedensel aktivitelerle enerjisini boşaltmasını sağlar. Eğitime yardımcı olma anlamında çocuğun gelişiminin bir parçasıdır. Eğitsel oyun, öğretimin amaçlarına uygun olarak planlanmış, eğitim öğretim etkinliklerine hizmet eden oyunlar, eğitsel oyundur. Eğitsel oyun, öğrencilerin fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimine destek olan, genel eğitime yardımcı ve ayrılmaz bir parçası olarak görülen bilinçli ve planlı olarak sürdürülen faaliyetlerdir. Eğitsel oyun öğrencileri kısıtlamadan düşünmelerine ve keşfetmelerine yönlendirerek onların problem çözme yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Çocuklar karar verme, işbirliği, düzenleme, paylaşma, başkalarının hakkına saygı gösterme, yardımlaşma gibi pek çok kavram ve kuralı da oyun içerisinde oluşan sosyal ortamda kendiliğinden öğrenir. Eğitsel oyunlarla öğretimin diğer öğretim yöntemlerinde olduğu gibi anlatılan konuyu ilgi çekici hâle getirme ve öğrenciyi pasif durumdan aktif duruma geçirmedir. Oyuna aktif olarak katılan çocuğun, güdülenme düzeyi ile motivasyonu ve özgüveni artar. Eğitsel oyunların içeriği ve uygulanması, gösterdiği etki açısından son derece önemlidir. Oyun dersteki amaç olmayıp, öğretim amaçlı kullanılan bir araç olmalıdır. Bu yüzden öğretmen eğitsel oyunu başarılı bir şekilde uygulamak için dikkatli ve titiz bir hazırlık yapmalı, oyunları tüm öğrencilerin anlayıp tüm sınıfın aktif olarak katılabilecekleri kadar basit, anlaşılır, ilgi çekici olacak şekilde düzenlemeli, oyunu sürekli kontrol etmeli, öğrencilere rehberlik ederek oyunu yönetmeli, öğretim ortamını düzenlemelidir. Bu çalışmada 7. Sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde oyun kartlarının kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin; eğitsel oyun hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları, sosyal bilgiler dersi konularının, oyun yöntemiyle işlenmesinin etkisi hakkında görüşleri nelerdir? Oyun kartlarının sosyal bilgiler dersinde kullanılabilirliği konusunda görüşleri nelerdir? Oyun kartlarının, sosyal bilgiler dersinde hangi konuların öğretimine yönelik kullanımı faydalıdır? Hazırlanan oyun kartlarının konuların öğrenimini hangi yönde etkilemiştir? Öğrenme sürecinde oyun kartlarının arkadaşlarıyla olan ilişkilerini etkilemiş midir? Öğrenme ortamında oyun kartlarının hazırlanması derse olan ilgiyi hangi yönde etkilemiştir? sorularına cevap aranmıştır. Bu çalışma nitel bir araştırmadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanmış yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yapılandırılmış görüşme formu sorularında oyun kartlarının sosyal bilgiler dersinde kullanılabilirliği konusuna odaklanılmıştır. Görüşme formu uzman görüşlerine başvurularak hazırlanmıştır. Araştırma, 7. sınıf sosyal bilgiler dersi 1. Ünite “İletişim ve İnsan İlişkileri” kazanımları ve kavramlarına yönelik, 2. Ünite “Ülkemizde Nüfus” kazanım ve konularına yönelik, 3. Ünite “Türk Tarihinde Yolculuk” kazanım ve kavramlarına yönelik, 4. Ünite “Zaman İçinde Bilim” kazanım ve kavramlarına yöneliktir. Öğrencilere müdahale edilmeden, ara değerlendirmelerde ve her ünite sonlandığında grup çalışmaları veya bireysel olarak hazırladıkları oyun kartlarıyla kavram yanılgısı yaşadığı kavramları öğrenmeleri, ünitenin kazanımlarına öğrencilerin aktif katılımıyla ulaşılması amaçlanmıştır. Çalışma grubu Ankara ilinde MEB’e bağlı özel bir kurumda öğrenim gören 7. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan 22 öğrenci random olarak seçilmiştir. Veriler 2016-2017 eğitim öğretim dönemi bahar döneminde toplanmıştır. Öğrencilerin görüşleri içerik analizine göre değerlendirilecektir. Elde edilen veriler araştırma soruları doğrultusunda temalar halinde sınıflandırılacak, temalara göre özetlenecek ve ilgili alıntılarla desteklenecektir. Araştırma uygulama aşamasındadır, araştırma sonuçları bildirinin sunumunda açıklanacaktır.

Anahtar sözcükler: Eğitsel Oyun, Öğrenci Görüşleri, Oyun Kartları, Sosyal Bilgiler Dersi

7TH GRADE STUDENTS FOR USE SOCIAL STUDIES STUDENT VIEWS OF PLAYING CARDS

Assist. Prof. Dr. Barış ÇİFTÇİ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli, ciftcibaris@gmail.com
PhD Student Çiğdem KOZANER, Gazi Universitesi, ckozaner@gmail.com

ABSTRACT

The game is a fun activity that develops from the social, emotional, physical, and cognitive aspects of physical and mental ability directed towards a specific purpose, with its own rules in limited space and time. The game allows the child to reflect his or her own world and to create relationships with the environment. In addition, the physical activities performed during the game allows the discharge of energy. Training is part of the child's development in terms of helping. Educational play is an educational game, which is planned in accordance with the aims of education and serves educational and educational activities. Educational play is conscious and planned activities that are seen as an integral part of general education, which supports the physical, cognitive, emotional and social development of the students. Educational play helps students develop their problem-solving skills by directing them to think and explore through curtailment. Many concepts such as decision-making, cooperation, regulation, sharing, respect for others, and help are learned spontaneously in the social environment formed within the game. As described in other teaching methods of teaching with educational games, bringing the topic described as interesting and making the student active from passive to active. The level of motivation, motivation and self-confidence of the active participant in the game increases. The content and application of educational games is of utmost importance in terms of their impact. The game should not be a goal but a tool for teaching purposes. Therefore, the teacher must make careful and rigorous preparations to successfully implement the educational game, to organize the games as simple, clear and interesting as all the students can understand and participate actively in the class, to control the game continuously, to guide the students by guiding the game, Should be regulated. In this study, it is aimed to determine the opinions of the 7th grade students regarding the use of playing cards in social studies course. In line with this aim, Whether they have information about the educational game, what are the opinions about the effect of social studies lesson processing by playing method? What are the opinions about the availability of playing cards in social studies class? What is the use of playing cards in teaching social topics in social studies? In which way did the prepared play cards affect the learning of the subjects? Did the playing cards affect the relationships with friends in the learning process? How does preparation of play cards in the learning environment affect the course? The answers were searched. This study is a qualitative research. The structured interview form prepared by the researchers was used as data collection tool in the research. In the structured interview form questions, the focus is on the usability of playing cards in social studies lessons. The interview form was prepared by referring to expert opinions. Research, 7th grade social studies lesson 1. Unit is aimed at the achievements and concepts of Communication and Human Relations, 2. Unit is aimed at the acquisition and subjects of Population in our country, 3. Unit is Science in Time is based on acquisition and concepts. It is aimed to learn the concepts that have been misconceived with group works or individually prepared game cards when the interventions are not interrupted, the interim evaluations and each unit are ended and the achievements of the unit are attained with the active participation of the students. The study group consists of 7th grade students who are studying in a private institution affiliated to Ministry of Education in Ankara. 22 students participating in the study were selected randomly. The data were collected during the spring semester of the 2016-2017 academic year. The opinions of the students will be evaluated according to the content analysis. The data obtained will be classified into themes according to the research questions, summarized according to the themes and supported with related citations. The research is in the implementation phase and the results of the research will be announced in the presentation of the report.

Key Words: Educational Game, Playing Cards, Student Opinions, Social Studies Course

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN EĞİTİMİ PROGRAMI

Arş.Gör.Dr. Gülten YILDIRIM, Pamukkale Üniversitesi, gulten_yildirim@hotmail.com
Arş.Gör. Çiğdem BAKİ PALA, Marmara Üniversitesi, cigdembaki@gmail.com

ÖZET

Kültürel çeşitlilik, nüfusun değişen yapısı, göçler ve birlikte gelen değişim ve sorunlar, teknolojik evrim ve teknolojiye erişilebilirlik, küreselleşmeyle şekillenen ekonomik bütünleşme ve bu sürecin yarattığı sorunlar, eğitime erişim konusunda yaşanan değişim ve çeşitlilik gibi birçok etken günümüzde eğitim programlarını derinden etkilemektedir. Eğitim fakülteleri ve öğretmenlik eğitimi programları, hem yaşanan bu sosyal, toplumsal, ekonomik, teknolojik gelişim ve değişimlere uyarlanma hem de hitap edilen alandaki programların özel gereksinimlerini karşılama misyonunu taşımaktadır. Bugün öğretmen adayları, kendilerini geliştirebilecekleri informal programlara daha rahatlıkla ulaşabilir durumdadır. Gençlerin, sivil toplum örgütlerinin düzenlediği çalışmalara katılma eğilimleri gittikçe artmaktadır. İnternet, kişisel ve mesleki gelişimi sağlayabilecek önemli bir kaynak haline gelmiştir. Bütün eğitim kademeleri gibi yükseköğretimi de zorlayan bu koşulların varlığı, öğretmenlik eğitimi lisans programlarının çeşitli boyutlarıyla değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Tüm bu değişimler dikkate alındığında, öğretmenlik eğitimi programlarının yanıtlaması gereken bazı temel sorular ortaya çıkmaktadır: Yaşanan bu değişimlere karşın programlar ihtiyaçları karşılayabiliyor mu? Öğretmen adayları ne tür sorunlar yaşıyorlar ve nasıl bir eğitim istiyorlar? Bu koşullarda öğretmenlik eğitimi lisans programlarının işlevi ne olmalıdır? Bu girdilerle birlikte programlar kendilerini nasıl şekillendirmelidir? Tüm bu sorulara verilecek yanıtların, en somut karşılığını eğitim programlarında bulduğu söylenebilir. Lisans programlarının yapısı ve işleyişi, öğretmen yetiştirme sisteminin en önemli boyutlarından birisini oluşturmaktadır. Her ne kadar öğretmen eğitimi programları belirli ölçüde ortak bir içeriğe sahip olsa da, her program, uygulandığı koşullar ve paydaşlar farklılaştığından işleyiş açısından birbirinden farklılık gösterir. Bu nedenle özgül durumları inceleyen çalışmalar; programların uygulandığı koşulları, tarafların bakış açılarını ve deneyimlerini anlama ve programları geliştirme açısından önemli bir dönüt ve kaynak sağlamaktadır. Bu çerçevede bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programlarının temel paydaşları olan öğretmen adaylarının aldıkları eğitim ile ilgili görüşlerini ve bu çerçevede lisans programlarındaki temel aksaklıkları ve sorunları tespit etmektir. Araştırma temel nitel araştırma yaklaşımına uygun olarak desenlenmiştir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme kullanılmıştır. Çalışmanın katılımcıları, bir üniversitenin sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programının 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 85 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırma verileri açık uçlu anket ve odak grup görüşmeleri aracılığıyla toplanmıştır. Bu amaçla kullanılan açık uçlu anket ve odak grup görüşme formu araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Bu süreçte öncelikle 80 katılımcıya açık uçlu anket formları uygulanmış, anketlerden elde edilen veriler genel olarak değerlendirilerek derinlemesine bilgiye ve incelemeye ihtiyaç duyulan alanlar belirlenerek odak grup görüşme formu geliştirilmiştir. İkinci aşamada toplam 16 öğrenci ile iki odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların izniyle görüşmeler kaydedilmiş ve transkript edilmiştir. Araştırmanın verileri nitel veri analizi süreçleri takip edilerek analiz edilmiştir. Veri analiz tekniği olarak içerik analizi kullanılmıştır. Bu süreçte elde edilen veriler iki araştırmacı tarafından, aynı nitel veri analizi programı kullanılarak ayrı ayrı kodlanmış, iki farklı kodlamanın sonucunda ortaya çıkan kod-kategori listesi incelenmiş ve ortak bir liste üzerinde karar verilmiştir. Araştırmanın ilk sonuçlarına göre, incelenen programda öğrenim gören öğretmen adayları, programın öğretmenlik becerilerinden ziyade bilgi kazandırmayı amaçladığını ve ezberci bir yapıya sahip olduğunu; program içeriğinin özellikle tarih disiplinine odaklandığını ve içeriğin zaman zaman tekrar ettiğini; seçmeli derslerin çeşitlilik göstermekle birlikte işlevini yerine getirmediğini düşünmektedirler. Program, yapılandırmacı yaklaşımı benimseyen ve kullanan öğretmen adayı yetiştirmeyi hedeflerken eğitim ortamları ve eğitim-öğretim sürecinin daha çok klasik yaklaşımları ve uygulamaları içermektedir. Derslerin teorik olması ve uygulamanın yetersiz olması en sık dile getirilen sorunlardan birisidir. Test odaklı bir değerlendirme sisteminin var olduğu ve izlemeye ve geliştirmeye dayalı süreç değerlendirmenin eksikliği vurgulanmıştır. Katılımcılara göre programın en önemli artısı, program kapsamında düzenlenen sosyal faaliyetlerin fazla olması ve bu faaliyetlerin hem öğrenciler arasında hem de öğretim elemanları ile öğrenciler arasındaki iletişimi güçlendirmesidir. Katılımcılar, öğretim elemanlarını bilgi açısından yetkin görmekle birlikte öğretmen eğitimi misyonunu yeterince yerine getirme konusunda az yeterli görmemektedirler. Bu çalışma, bir üniversitede faaliyet gösteren bir program üzerine ve öğretmen adayları açısından bir incelemeyi yansıtmaktadır ve sonuçlar genellenemez. Bu sınırlılıklar göz önünde bulundurularak araştırmada ulaşılan sonuçların, sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programlarının ve fakültelerde öğretmen adaylarına yönelik gerçekleştirilen çalışmaların geliştirilmesi konusunda çalışanlara ve alanın eğitimini sürdüren öğretim elemanlarına dönüt sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Yetiştirme, Program Değerlendirme, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı

THE SOCIAL STUDIES TEACHER TRAINING PROGRAM WITH THE PERSPECTIVES OF PROSPECTIVE TEACHERS

Res. Assist. Dr. Gülden YILDIRIM, Pamukkale University, gulten_yildirim@hotmail.com

Res.Assist. Çiğdem BAKİ PALA, Marmara University, cigdembaki@gmail.com

ABSTRACT

Many factors such as cultural diversity, changing structure of the population, migrations and concomitant changes and problems, technological evolution and technological accessibility, the economic integration that is shaped by globalization and the problems that this process creates, change and diversity in access to education are deeply affecting education programs today. Education faculties and teacher education programs carry the mission of adapting to these social, social, economic, technological developments and exchanges alike and meeting the specific needs of the programs addressed. Today, prospective teachers are better able to access informal programs that they can develop themselves. Young people are increasingly inclined to participate in activities organized by NGOs. The Internet has become an important potential that can provide personal and professional development. The existence of these conditions that compel higher education, like all educational levels, necessitates the evaluation of teacher training programs in various dimensions. When all these changes are taken into account, some basic questions that need to be addressed by teacher training programs arise: 1) Can programs meet these needs despite these changes? 2) What kind of problems do the prospective teachers have and what kind of training do they want? 3) What should be the function of teacher training programs in these conditions? 4) How should programs with these inputs shape themselves? It can be said that the answers to all these questions are found in curricula concretely. The structure and functioning of the undergraduate programs constitute one of the most important dimensions of the teacher training system. Although teacher training programs have a certain amount of common content, each program differs in terms of its functioning as its conditions and stakeholders differ. For this reason, studies examining specific situations provide important feedback and resource in terms of understanding the conditions under which the programs are implemented, the perspectives and experiences of the stakeholders and, developing the program. In this context, the aim of this study is to identify the views of the prospective teachers, as one of main stakeholders of the social studies teacher training programs, about the education they receive, and the main disruptions and problems in the training program. Study is conducted with the basic qualitative research method. In the study, typical sampling method is used. Participants of the study consisted of 85 junior and senior prospective teachers attending the social studies teacher training program in a university. Research data were collected through open-ended questionnaires and focus group interviews. The open-ended questionnaire and focus group interview form used for this purpose was developed by researchers. In this process, open-ended questionnaires were firstly applied to 80 participants. And then the focus group interview form was developed to focus on the areas where in-depth knowledge and examination are needed, based on the results of the evaluation of the data obtained from the questionnaires. In the second stage, two focus group interviews were conducted with 16 prospective teachers. The interviews were recorded with the permission of the participants and transcribed. The data of the research were analyzed by following the qualitative data analysis processes. Content analysis was used as data analysis technique. The data obtained in this process were analyzed by two researchers separately for reaching the code-category list by using same qualitative analysis software; then two different cod-category lists were compared each other and decided on the common list. According to the first results of the study, prospective teachers think that the program is aimed to gain more information than teaching skills and it is based on rote-learning; the content of the program is particularly focused on the history discipline and the content repeats from time to time; and although elective courses vary, they do not fulfill the expected functions. While the program aims to train prospective teachers who adopt and use the constructivist approach, the educational environments and the educational process include more classical approaches and practices. The fact that the courses are theoretical and the implementation is inadequate are two of the most frequently mentioned problems. It is emphasized that there is widely a test-based evaluation system and the lack of process evaluation based on monitoring and improvement. According to participants, the most plus value of the program is the social activities, organized under the program, strengthening of communication between both students and instructors-students. Though the participants seem the instructors as adequate in terms of knowledge, they seem them inadequate in terms of fulfilling the mission of teacher education. This study reflects the results of an examination in the scope of a unique program and its prospective teachers, therefore the results are not universal. Taking these limitations into consideration, it is thought that the results of the research will provide feedback to the people studying on the teacher training programs curriculum development and organizing the studies towards prospective teachers in the faculties and, the instructors teaching in the faculties in this program.

Key Words: Öğretmen Yetiştirme, Program Değerlendirme, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı

SOSYAL BİLGİLER TASLAK PROGRAMININ (2017) AKADEMİSYEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç.Dr. Osman ÇEPNİ, Karabük Üniversitesi, ocepni@karabuk.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Bahadır KILCAN, Gazi Üniversitesi, bahadir@gazi.edu.tr

ÖZET

Günümüzde bilginin öneminin giderek artması, yeni teknolojilerin ve buluşların dünya üzerinde hızla yayılması ve küreselleşmenin etkisi gibi unsurlar eğitim ve öğretimde yenilikleri gerekli kılmaktadır. Bu etkilere ek olarak, Türk öğrencilerin PISA ve TIMSS gibi uluslararası sınavlarda düşük puanlar alması ve ülkeler arası başarı listelerinde arka sıralarda yer alması eğitimde yenilikler üzerinde düşünmeyi daha da önemli kılmıştır. Bu kapsamda bu ve benzeri başka nedenlerin de etkisiyle Millî Eğitim Bakanlığı 2017 yılı yeni taslak programını hazırlayarak paydaşların beğenisine sunmuştur. Millî Eğitim Bakanlığı; Eğitime dair güncelleme, yenileştirme ve geliştirme çalışmalarının bir sonucu olarak taslak programların askıya çıkarıldığını, görüşlere sunulmaya ve görüşler doğrultusunda iyileştirmeye hazır hale geldiğini, kamuoyunun ve paydaşların katkılarının alınacağını, ortak aklın süzgecinden geçirerek öğrencilerin önüne getireceklerini, 2017-2018 eğitim öğretim yılından itibaren de sınıflarımızda öğretmenlerimizin bu çerçevelere uygun olarak derslerini yürüteceklerinin bilgisini vermişti. Bu kapsamda öncelikle Millî Eğitim Bakanlığı 13 Ocak 2017 tarihinde 172 sınıf düzeyi için 53 dersin yeni taslak öğretim programlarını MEB’in websitesi üzerinden kamuoyuyla paylaşmıştır. Bu kapsamda 2017 Taslak programı belirlenen tarihler (13-23 Ocak arası öğretmenlere, 6 Şubat’ta sivil toplum kuruluşlarına ve üniversitelerdeki eğitim fakültelerine) içerisinde paydaşların bilgisine sunulurken görüş alınmaya çalışılmıştır. 10 Şubattan 20 Şubata kadar Talim ve Terbiye Kurulunun onay süreci olmuştur. 23 Şubat itibari ile de ders kitaplarının yazım sürecine başlanılmıştır. Planlamaya göre önümüzdeki eğitim öğretim yılından itibaren (2017-2018) 1, 5 ve 9. sınıf öğrencileri, yeni hazırlanmış müfredatla eğitime başlayacaklardır. Bakanlık bu süreçte veli, öğretmen, eğitim sendikaları, diğer sivil toplum kuruluşları ve eğitim fakültelerinde oluşturulan heyetler üzerinden taslak programa yönelik görüş istediklerini ifade etmişti. Bu kapsamda Bakanlık, taslak programın “ ben yaptım oldu ” mantığı ile değil de konu ile ilgili tüm paydaşların görüşlerinin alınması neticesinde düzenlemeler yapıldıktan sonra uygulamaya konulacağını belirtmiştir. Bakanlığın taslak programların hazırlanması ve değerlendirilmesi sürecinin veriye dayalı, saydam ve paydaşların katılımıyla gerçekleşmesine önem veren tutumu dikkate değer gözükmemektedir. MEB, 2015-2019 Stratejik Planı’nda yer alan üç ana stratejik hedeften biri, yönetim organizasyonunun “etkin bir izleme ve değerlendirme sistemiyle desteklenen, bürokrasinin azaltıldığı, çoğulcu, katılımcı, şeffaf, hesap verebilir” bir yapıya kavuşturulmasıdır. Taslak öğretim programlarının yenilenmesi sürecinde bakanlık tarafından yapılan açıklamalarda da stratejiyle uyumlu biçimde, paydaşların katkısının alınmasına vurgu yapılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda öğretmen adaylarını yetiştiren akademisyenlerin programın başarılı olmasındaki rolleri çok önemlidir. Buradan yola çıkarak bu araştırmada, Sosyal Bilgiler Taslak Programına yönelik akademisyen görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma gurubunu sosyal bilgiler eğitimi alanında doktora derecesine sahip akademisyenler oluşturacaktır. Nitel araştırma deseninde gerçekleştirilecek olan çalışmada tarama modeli kullanılacaktır. Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından uzman görüşlerine de başvurularak hazırlanacak olan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanacaktır. Uygulama sonrasında katılımcılardan (akademisyen) elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenecektir. Araştırma sonucunda, sosyal bilgiler taslak programının akademisyenler açısından bulunduğu durum karşılaştırmaya tabi tutularak, araştırma sonucu hakkında birtakım önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Akademisyen, Öğretmen, Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Taslak Programı

AN EVALUATION OF THE DRAFT SOCIAL STUDIES CURRICULUM (2017) BASED ON ACADEMICS' VIEWS

Assoc. Prof. Dr. Osman ÇEPNİ, Karabük University, ocepni@karabuk.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Bahadır KILCAN, Gazi University, bahadir@gazi.edu.tr

ABSTRACT

Gradual increase in the importance attached to knowledge, rapid spread of new technologies and inventions across the world, and globalization require innovations in education. In addition, thinking over innovations in education has become more important due to the low scores obtained by Turkish students in international exams such as PISA and TIMSS and Turkey's low rank in the results of these exams among other countries. In this sense, the Ministry of National Education of Turkey (MoNE) has prepared a new draft curriculum (2017) and presented it to the attention of stakeholders. MoNE declared that the draft curricula are in the showcase as a result of works for updating, modernizing, and improving education; they are ready to be enhanced in accordance with the suggested opinions; public's and stakeholders' contributions are welcomed; these curricula will be offered to students after they are reasoned out by common sense; and teachers will start teaching in their classes within this framework as of the beginning of the 2017-2018 academic year. In this sense, MoNE shared new draft curricula for 53 courses and 172 grades on its official website on 13 January 2017. To this end, the draft curricula (2017) were submitted for the information of stakeholders to receive their opinions within the specified dates (to teachers from 13 to 23 January, to non-governmental organizations and to education faculties on 6 February). From 10 to 20 February, Turkish Board of Education reviewed and approved the curricula. On 6 February, the textbooks started to be written. According to the plans, the 1st, 5th, and 9th grade students are going to start learning with the new curricula as of the next academic year (2017-2018). In this process, MoNE expressed their demand for views regarding the draft curricula from parents, teachers, education unions, other non-governmental organizations, and education faculties through the committees that were formed. Hence, it is obvious that MoNE did not want to impose the draft curriculum forcefully but demanded opinions from all the stakeholders to make the necessary modifications and put it into practice afterwards. MoNE's attitude and intention to ground the process of preparation and evaluation of the draft curricula on facts, transparency, and inclusion of stakeholders is worthy of notice. In the 2015-2019 Strategic Plan of MoNE, three main strategic aims were set, one of them which is attributing a pluralist, transparent, and accountable structure to management organization supported with an effective monitoring and evaluation system and less bureaucracy. Highlighting the inclusion of stakeholders in the process in compliance with the strategy in the statements made by MoNE during the reformation of the draft curricula is of importance. In this sense, the roles of academics training preservice teachers and of teachers, who are the practitioners of the curricula, are important for the success of the curricula. Therefore, this study seeks to reveal teachers' and academics' views on the draft social studies curriculum. The study group academics with doctoral degree in the field of social studies education. This will be a qualitative study. Survey method will be employed in the study. The data will be collected via a semi-structured interview form that will be prepared based on expert views. Following the implementation, the data obtained from the participants (i.e. teachers and academics) will be analyzed via content analysis. At the end of the study, the teachers' and academics' views on the draft social studies curriculum will be compared to make certain recommendations based on the results.

Key Words: Akademisyen, Öğretmen, Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Taslak Programı

REVIEW OF THE EDUCATION INFORMATICS NETWORK (EBA) E-MAGAZINES WITH RESPECT TO VALUES EDUCATION

Assist. Prof. Dr. Bahadır KILCAN, Gazi University, bahadir@gazi.edu.tr
PhD Student Esra ÜÇARKUŞ, Gazi University, esraucrks@hotmail.com

ABSTRACT

Just like all countries in the world, our country is also experiencing rapid change in science and technology. This change made cultures intertwined and multifaceted interactions started to be experienced from communications to transportation. This change also brought in changes and transformations in the living style of the society which lead to some negative consequences. The recent violent incidents is an example of such negative consequences. Reducing the number of these negativities is only possible by activating, experiencing and having other experience the value systems which are the common principle and believes of the society. The word “value” is defined to be the common thinking, objective, basic moral principles or beliefs that are considered to be correct and necessary by the majority of the members of a social group or society to ensure and maintain its own existence, unity, functioning and continuance. The social studies subject has the mission to raise good citizens and assumed the primary task to convey the values needed by the society. A new program was prepared in our country in the academic year of 2004-2005 in the education programs in order to adapt to the changing world. This new program was created with a constructive approach and the subjects in it as well as the values were determined according to the learning fields. 20 basic values were determined according to the subject areas. When considered on the grade basis, the values to be directly given in the 6th grade are as follows: scientific approach, sensitivity for cultural heritage, sensitivity for natural environment, responsibility, hardworking, respect to rights and freedoms and philanthropy. The values to be directly given in the 7th grade are as follows: respect to differences, aesthetic, patriotism, scientific approach, righteousness, fairness and peace. Education Informatics Network (EBA) is an online social network and a new application after the renewed education programs in our country. The objective of EBA is to ensure the integration of technology with education by using the information technology tools at school, home, and anywhere needed and by supporting the effective use of material. EBA has a rich content including lessons, videos, e-magazines, audio and visual. Students have the opportunity to complement their deficiencies in education by accessing to these documents. Therefore, all contents in EBA have the quality of being a significant education tool for students. The contents issued in such a sharing environment require the conduct of the value education specified by the program. It is essential that the value education is consolidated not only in classrooms but also out of the classrooms. This study intends to review the e-magazines in the Education Informatics Network (EBA) with respect to the values in the social studies education programs of the 6th and 7th grade. In line with this objective, 177 e-magazines covering the social studies subject in the 6th and 7th grades which are included under EBA in the academic year of 2016-2017. The study was designed by the qualitative research method and the data was collected with the document review technique. The document analysis is considered to be a data collection method that covers the analysis of the written material which includes information on the facts that are intended to be studied and that can be used as a data collection tool on its own. The descriptive analysis includes the summary and interpretation of the obtained data according to the previously determine themes. The data can be organized according to the themes revealed by the research questions and presented by using the questions or aspects used in the interview and observation processes. The descriptive analysis frequently includes the direct quotation in order to reflect the views of the participants which are the subjects of the research in a remarkable manner. The study found that the e-magazines issued on EBA included in the 6th grade the value of sensitivity for natural environment the most and the value of responsibility the least while in the 7th grade the patriotism value was the most frequent one and the fairness value was the least frequent one. Some recommendations were suggested on the basis of the results of the study.

Key Words: Social Studies, Values Education, Education Informatics Network, Qualitative Research

“ONLAR DA ÇOCUKTU”: FATİH’İN ÇOCUKLUK DEFTERİNDEN BENİM DEFTERİME

Öğretmen Semra İNAN, Milli Eğitim Bakanlığı, semrainan80@gmail.com

ÖZET

Ana teması Onlar da Çocuktı gerçeği ile ilgili farkındalık oluşturma olan bu projeye Fatih Sultan Mehmeti tanıyarak başladık. Onun hayatındaki bu detaya dikkat çektik. Fatihin gerçek kişiliğine dair en eski izler onun çocukluk defterindeki yazı ve çizimlerinde gizliydi. Bu deftere Hazine-i Hümayuna konulacak kadar önem verilmişti. Topkapı Sarayı arşivinde bulunan bu defter çağ açıp kapayan sultanın küçüklüğüne dair en somut bilgi ve işaretleri içermektedir. Defterde tuğra denemeleri, çiçek motifleri, at başları, baykuş, leylek, kartal çizimleri, kanat şeklinde desenler, sarıklı yüz çizimleri, Hristiyan portreleri, Farsça beyitler, alfabeler bulunuyordu. Defteri inceleyen Prof. Dr. Süheyl Ünverin ifadesiyle Çok çocukça ve o nispette acele ,velâkin kudretli olan bu defter çocuk yaşta birinin zihin ve hayal dünyasını ortaya koyma açısından ilginç bir belgeydi. Biz de bu belgeden ilhamla geleceğe kendimizden anlamlı bir hatıra bırakmak istedik. Amaç: Öğrenci için; gelecek hatırası bırakma, gözlem gücünü fark ettirme, hayat tecrübelerinden yararlanmayı bilme, onlar da çocuğu gerçeğini yansıtmak. Öğretmen için; öğrenciye dair pedagojik notlar çıkarma, görsel ve sözel zekânın fark edilmesine imkan verme, örnek kişi ve ideali yansıtmak. Yöntem ve Takvim: Projeye başlamadan önce Alanya Belediyesi ile irtibata geçilerek, belediyenin hediye olarak verdiği, oğlak deri kaplı parşömen kağıtlı küçük defterler istenmiştir. Projenin konseptiyle tam uyumlu defterler sayesinde ilk hazırlık adımı tamamlanmıştır. (Eylül 2015) Proje ile ilgili dikkat çekilmiş; Fatih Sultan Mehmet’in hayatı okunup, incelenmiştir. (Ekim 2015) Fatih Sultan Mehmet’in Not Defteri ile ilgili gözlemler yapılmış, deftere ait resimler incelenmiştir. (Ekim 2015) Bu hikayeden ilhamla öğrencilerin de kendi not defterlerine imza denemeleri, çizimler yapmaları, portre çizimleri, şiirler ve güzel sözler yazmaları varsa kendi özel yetenekleri ve ilgi alanları ile ilgili çalışmalar yapmaları istenmiştir. (Kasım 2015) Belli aralıklarla defterler öğrencilerden istenmiş yönlendirme ve yapıcı eleştirilerde bulunulmuştur. (Ocak-Mart 2016) Verilen süre sonunda ürünler toplanmış ve hazırlanan platformda sergilenme planlanmıştır. (Mayıs 2016) Sonuç: Süreç sonunda elde edilen ürünler öğrencilerden toplandı ve her bir öğrencinin kendi ilgi ve yeteneklerine göre defterlerin sayfalarını doldurdukları görüldü. Tarihi bir değer olarak Fatih Sultan Mehmet, farklı bir vechesiyle tanınmış oldu. Uygulama: Ana teması Onlar da Çocuktı gerçeği ile ilgili farkındalık oluşturma olan bu projeye Fatih Sultan Mehmeti tanıyarak başladık. Onun hayatındaki bu detaya dikkat çektik. Fatihin gerçek kişiliğine dair en eski izler onun çocukluk defterindeki yazı ve çizimlerinde gizliydi. Bu deftere Hazine-i Hümayuna konulacak kadar önem verilmişti. Topkapı Sarayı arşivinde bulunan bu defter çağ açıp kapayan sultanın küçüklüğüne dair en somut bilgi ve işaretleri içermektedir. Defterde tuğra denemeleri, çiçek motifleri, at başları, baykuş, leylek, kartal çizimleri, kanat şeklinde desenler, sarıklı yüz çizimleri, Hristiyan portreleri, Farsça beyitler, alfabeler bulunuyordu. Defteri inceleyen Prof. Dr. Süheyl Ünverin ifadesiyle Çok çocukça ve o nispette acele ,velâkin kudretli olan bu defter çocuk yaşta birinin zihin ve hayal dünyasını ortaya koyma açısından ilginç bir belgeydi. Biz de bu belgeden ilhamla geleceğe kendimizden anlamlı bir hatıra bırakmak istedik. Amaç: Öğrenci için; gelecek hatırası bırakma, gözlem gücünü fark ettirme, hayat tecrübelerinden yararlanmayı bilme, onlar da çocuğu gerçeğini yansıtmak. Öğretmen için; öğrenciye dair pedagojik notlar çıkarma, görsel ve sözel zekânın fark edilmesine imkan verme, örnek kişi ve ideali yansıtmak. Yöntem ve Takvim: Projeye başlamadan önce Alanya Belediyesi ile irtibata geçilerek, belediyenin hediye olarak verdiği, oğlak deri kaplı parşömen kağıtlı küçük defterler istenmiştir. Projenin konseptiyle tam uyumlu defterler sayesinde ilk hazırlık adımı tamamlanmıştır. (Eylül 2015) Proje ile ilgili dikkat çekilmiş; Fatih Sultan Mehmet’in hayatı okunup, incelenmiştir. (Ekim 2015) Fatih Sultan Mehmet’in Not Defteri ile ilgili gözlemler yapılmış, deftere ait resimler incelenmiştir. (Ekim 2015) Bu hikayeden ilhamla öğrencilerin de kendi not defterlerine imza denemeleri, çizimler yapmaları, portre çizimleri, şiirler ve güzel sözler yazmaları varsa kendi özel yetenekleri ve ilgi alanları ile ilgili çalışmalar yapmaları istenmiştir. (Kasım 2015) Belli aralıklarla defterler öğrencilerden istenmiş yönlendirme ve yapıcı eleştirilerde bulunulmuştur. (Ocak-Mart 2016) Verilen süre sonunda ürünler toplanmış ve hazırlanan platformda sergilenme planlanmıştır. (Mayıs 2016) Sonuç: Süreç sonunda elde edilen ürünler öğrencilerden toplandı ve her bir öğrencinin kendi ilgi ve yeteneklerine göre defterlerin sayfalarını doldurdukları görüldü. Tarihi bir değer olarak Fatih Sultan Mehmet, farklı bir vechesiyle tanınmış oldu.

Anahtar sözcükler: Farkındalık, Fatih Sultan Mehmet

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KÜLTÜR KAVRAMINA YÖNELİK ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. İhsan ÜNLÜ, Erzincan Üniversitesi, ihsan-27@hotmail.com

ÖZET

Kültür kavramı karmaşık bir kavram olarak tanımlanmaktadır. Tartışılmaya başlandığı tarihten bu yana iki yüzden fazla tanımının yapılmış olması aslında karmaşık bir kavram olduğunun kanıtıdır. Bu tarz karmaşık kavramlar hakkında insanların ne düşündüğü, alan çalışmaları açısından önemlidir. Günümüzde net bir tanımlı yapılamayan kavramlar için metafor tekniğini kullanmak oldukça mantıklı görünmektedir. Bu sebeple, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin “Kültür” kavramına yönelik algılarının, metaforlar yoluyla incelemek bu çalışmanın ana amacını oluşturmaktadır. Araştırma, sosyal olguları bağlı bulundukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde tasarlanmış olup olgubilim deseni kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, Erzincan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalında, 2015-2016 eğitim- öğretim yılı bahar yarıyılında eğitim gören 266 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Kolay ulaşılabilir durum örneklemesi yöntemiyle örneklem seçimine gidilmiştir. Araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır: Sosyal Bilgiler Öğretmen adayları, “Kültür” kavramına yönelik algılarını hangi metaforlar yoluyla açıklamaktadırlar? Sosyal Bilgiler Öğretmen adaylarının, “Kültür” kavramına yönelik metaforları hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır? Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının, kültür kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak amacıyla her birinden “Kültür benzer, çünkü cümlesini tamamlamaları istenilmiştir. Verilerin analizinde betimsel ve içerik analizi birlikte kullanılmıştır. Bu kapsamda katılımcıların geliştirdikleri metaforların analiz edilmesi ve yorumlanması süreci; (1) metaforların adlandırılması (2) metaforları tasnif etme (eleme) (3) metaforları yeniden organize etme (4) kategori geliştirme (5) geçerlik ve güvenirliği sağlama olarak beş aşamada gerçekleşmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, sosyal bilgiler öğretmen adayları kültür kavramıyla ilgili 92 geçerli metafor (insan, aile, su, kimlik, akarsu, yaşam, miras, ağaç, toprak, ışık ve tanrı) üretmişlerdir. Anlam ve açıklama olarak uyumayan 84 benzetme metafor olarak değerlendirmeye alınmamıştır. Elde edilen 92 metafor 6 farklı kategoride toplanmıştır. 1. Yansıtıcı olarak kültür 2. Birikim (aktarılabirlik) olarak kültür 3. Yönlendirici olarak kültür 4. Birleştirici olarak kültür 5. Yüklenen öneme göre kültür 6. Oluşumuna göre kültür. Öğretmen adaylarının kültür kavramına ilişkin metaforlarının teorik, pratik, canlı, cansız, doğal, yapay özelliklere sahip kavramlar olduğu görülmüştür. Metaforun farklı tarzda düşünme ve ifade etme şekli olduğunu kabul edersek öğretmen adaylarının kültür kavramıyla ilgili zengin bir açıklama gücüne sahip olduğunu söyleyebiliriz. Ancak raporlaştırma sürecinde bulgulara dahil edilmeyen veya gerekçesi belirtilemeyen metaforların sayısı da öğretmen adaylarımızın bakış açısı hakkında ciddi bilgiler vermektedir. Kültür kavramına yönelik üretilen metaforların, kültürü açıklayabilme gücünün yeterli bulunmasındaki bir diğer sebep ise oluşan 6 farklı kategoridir. Öğretmen adaylarının kültür kavramını açıklamak için kullandığı metaforlar kültürü; birikim, miras, yansıtıcı bir ayna, şekillendiren ve yön veren bir anayasa, bir arada tutan bir maya, yaşayan bir canlı, su veya toprak gibi bir zorunluluk ve hayatilik olarak göstermektedir. Sosyal bilgiler öğretmen adayları açısından metafor kullanmak aslında bir öğretim tekniğini kullanmak anlamına da gelmektedir. Bu sebeple öğretmen adaylarıyla bu tarz çalışmaların yapılması mesleki deneyime de fayda sağlayabilir. Ayrıca kültür kavramının sosyal bilgiler müfredatındaki yeri düşünüldüğünde bu kavramla ilgili uygulamalar arttırılmalıdır. Öğretmen adayları tarafından tanımlama ve açıklama güçlüğü çekilen kritik kavramların öğretiminde farklı çalışmalar yapılabilir. Çokkültürlülük, öğrenci merkezlilik, rehber öğretmen, yapılandırmacılık bu kritik kavramlara örnek olarak gösterilebilir. Kavram öğretimi sosyal bilgiler programının en önemli unsurlarından birini oluşturmaktadır. Lisans düzeyinde yapılacak bu tarz uygulamalar, teorik derslerden daha faydalı olacaktır.

Anahtar sözcükler: Kültür, Metafor, Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler

EXAMINING THE PERCEPTIONS OF SOCIAL SCIENCES TEACHER CANDIDATES ON “CULTURE” CONCEPT THROUGH METAPHORS

Assist. Prof. Dr. İhsan ÜNLÜ, Erzincan University, ihsan-27@hotmail.com

ABSTRACT

The “culture” concept is defined as a complex concept. The fact that there have been more than two hundred definitions for this concept is actually the proof for his complexity. The issue of what people think about such complex concepts is important for field studies. Today, using the Metaphor Technique for the concepts whose definitions cannot be made in a clear manner seems as a logical way. For this reason, the main purpose of this study is to determine the perceptions of Social Sciences Teaching Department students on “culture” concept through metaphors. The study has been designed around the Qualitative Research Approach, which cares for the research of social phenomena in their actual environments, and the Case Study Design was used in it. The study group consisted of the 267 teacher candidates who were studying at Erzincan University, Education Faculty, Social Sciences Teaching Department in 2015-2016 Academic Year, Spring Semester. The sampling of the study was selected with the Simple Case Sampling Method. Answers for the following questions were sought in the study: Through which metaphors do the Social Sciences Teaching Department students explain their perceptions on “culture” concept? Under which conceptual categories are the metaphors of Social Sciences Teaching Department teacher candidates on “culture” concept collected? In order to reveal the metaphors of the Social Sciences Teaching Department teacher candidates, who participated in the study, on culture concept, each participant was asked to complete the following open-ended sentence: “Culture is similar to ... because ...”. The descriptive and content analyses methods were used together in analyzing the study data. In this context, the analyzing and interpreting metaphors process developed by the participants occurred in five stages: (1) naming the metaphors (2) classifying the metaphors (eliminating) (3) re-organizing the metaphors (4) category development (5) ensuring the validity and reliability. According to the findings of the study, the Social Sciences Teaching Department teacher candidates produced 92 valid metaphors (human, family, water, identity, stream, life, heritage, tree, soil, light and god) about the culture concept. 84 simulations that did not fit in terms of meaning and explanation were not interpreted. The 92 metaphors obtained in the study were collected under 6 different categories: 1. Culture as a reflecting element 2. Culture as accumulation (being narrated) 3. Culture as guiding 4. Culture as unifier 5. Culture according to the importance attributed 6. Culture according to formation. It was observed that the metaphors of the teacher candidates had certain properties such as being theoretical, practical, lively, non-living, natural and artificial. When we consider that metaphor is the way of thinking and expressing in a different style, we may claim that teacher candidates have a rich explanation power about the culture concept. However, the number of the metaphors that were not included in the findings in the reporting stage, and those whose justifications were not stated give important information on the viewpoints of our teacher candidates. Another reason for finding the metaphors, which were produced for the purpose of explaining the culture concept, as being adequate in explaining it is the 6 categories that were formed. The metaphors used by teacher candidates to explain the culture concept claims that culture is an accumulation, a heritage, a reflecting mirror, a constitution that shapes and guides, a yeast that holds thing together, a living creature, a necessity like water or soil, and vitality. Using metaphors by Social Sciences teacher candidates actually means using a teaching technique. For this reason, conducting such studies with teacher candidates may be beneficial for professional experiences. In addition, when the place of culture concept in the curriculum of social sciences is considered, it becomes obvious that the studies on this concept should be increased. Different studies may be conducted on teaching critical concepts that are difficult to define and explain by teacher candidates. Multiculturalism, student-centered approaches, guidance teacher, constructivism may be given as examples for these critical concepts. Concept teaching is one of the most important elements of the social studies program. Such practices at the undergraduate level will be more useful than theoretical courses.

Key Words: Culture, Metaphor, Teacher Candidates, Social Sciences

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ DOKTORA TEZLERİNDE KULLANILAN BAŞARI TESTLERİNİN İNCELENMESİ

Arş.Gör. Celal BOYRAZ, Anadolu Üniversitesi, cboyraz@anadolu.edu.tr

ÖZET

Eğitim alanında gerçekleştirilen araştırmalar eğitim uygulamalarına ve eğitim politikalarına yön vermeleri bakımından oldukça önemlidir. Eğitim politikalarına yön verebilecek araştırmaların her anlamda nitelikli olması beklenir. Araştırmada kullanılan desen, ölçme araçları, araştırma sürecinin doğru yönetilmesi, doğru veri analizlerinin yapılması araştırmacının niteliğini etkileyen unsurlardır. Özellikle kullanılan ölçme araçlarının geliştirme sürecinden başlayarak geçerli ve güvenilir olması ya da olmaması araştırma sonucunu doğrudan etkileyecektir. Ölçme aracı geliştirme sürecine harfiyen uyulmayan, geçerliği ve güvenilirliği yeterli olmayan ölçme araçlarından elde edilecek veriler araştırmacının doğru sonuçlara ulaşmasında önemli bir engeldir. Geliştirilmesi oldukça uzun bir süreç ve emek gerektiren bu ölçme araçlarından biri de başarı testleridir. Başarı testleri, öğrencilerin öğretim programına başlamadan önce giriş davranışlarını tespit etmede, programın işlerliğini ve öğrencilerin öğrenme güçlüğü yaşadıkları hedefleri belirlemede ve öğrencilerin öğrenme düzeylerini belirlemede sıklıkla eğitim araştırmalarında kullanılmaktadır. Bu araştırmalar çoğunlukla deneysel desen benimsenen araştırmalardır. Deneysel desen benimsenen eğitim araştırmalarında başarı testleri yoluyla öğrencilerin denel işlem öncesinde ve sonrasında elde ettiği puanlar karşılaştırılarak denel işlemin etkililiği kontrol edilir. Bu bağlamda başarı testlerinin nitelikli olması araştırmacının sonuçlarını doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla araştırmalarda kullanılacak başarı testlerinin nitelikli olması oldukça önemlidir. Bu niteliği sağlayabilmek için alanyazında başarı testi geliştirme süreci yedi aşamada açıklanmaya çalışılmıştır. Bu aşamalar; başarı testinin hazırlanma amacının belirlenmesi, testin kapsamının belirlenmesi, belirtke tablosunun oluşturulması, madde havuzunun hazırlanması ve uzman görüşüne başvurulması, deneme formunun hazırlanması ve pilot uygulama yapılması, başarı testinin madde analizinin yapılması ve teste son halinin verilmesi biçimindedir. Başarı testi kullanılan araştırma raporlarında bu aşamaların özenle takip edildiğinin detaylı bir biçimde açıklanması beklenmektedir. Çünkü araştırma sonuçlarını inceleyen gerek araştırmacılar gerekse eğitim politikalarına yön veren paydaşlar, araştırma sonuçlarının geçerli ve güvenilir olduğuna ölçme aracının niteliği doğrultusunda karar vereceklerdir. Türkiye’de yapılan lisansüstü tezlerde ağır metodolojik hataların olduğunu ortaya koyan araştırmalar düşünüldüğünde, başarı testi gibi ölçme araçlarının geliştirilmesinde de ciddi hataların olabileceği akla gelmektedir. Ancak yapılan eğitim araştırmalarında ölçme aracı olarak kullanılan başarı testleri geliştirilirken bu adımlara ne ölçüde dikkat edildiğine dair herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu düşünceyle araştırmacının amacı, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği alanında yapılan doktora tezlerinde kullanılan başarı testlerinin, başarı testi geliştirme adımlarına uygunluğunu incelemektir. Araştırma, nitel ve nicel araştırma paradigmaları dışında yer alan analitik araştırma modeline göre desenlenmiştir. Analitik araştırma modeli, dokümanlar, belgeler, kayıtlar ve diğer ortamların olaylar, düşünceler, kavramlar ve eserler açısından analiz edilerek incelendiği bir araştırma yöntemidir. Bu bağlamda öncelikle Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ana bilim dalında gerçekleştirilen ve veri toplama aracı olarak başarı testi kullanılan ve erişimine izin verilen doktora tezlerine YÖKTEZ veri tabanından ulaşılabilecektir. Bu tezlerin incelenmesi; alanyazın taraması, madde havuzu, belirtke tablosu, uzman görüşü, kapsam geçerliği çalışmaları (KGO ve KGI değerleri), pilot uygulama, madde analizleri (ayrıt edicilik, güçlük, t testi) ve güvenilirlik değerlerinin (KR20, Cronbach alfa ve Spearman Brown) yer aldığı bir kontrol listesi yardımıyla yapılacaktır. Bu kontrol listesi alanyazında yer alan başarı testi geliştirme aşamaları dikkate alınarak oluşturulmuştur. Araştırmada elde edilen veriler ile ilgili olarak belirlenen kategoriler üzerinden sayısallaştırma gerçekleştirilerek betimsel analiz yapılacaktır. Bu araştırma sonucunda eğitim araştırmalarında başarı testi geliştirme araştırmaları ortaya net bir biçimde konulmaya çalışılacaktır. Ayrıca araştırma bulgularının, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ana bilim dalında gerçekleştirilen doktora tezlerinin eksikliklerini ortaya koyması ve böylece gelecekte yapılacak olan lisansüstü tezlerin kalitesinin artmasına katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar sözcükler: Başarı testi, Doktora Tezleri, Sosyal Bilgiler

INVESTIGATION OF THE ACHIEVEMENT TESTS USED IN SOCIAL STUDIES EDUCATION DOCTORAL DISSERTATIONS

Res.Assist. Celal BOYRAZ, Anadolu University, cboyraz@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

The studies conducted in the field of education is very important in terms of shaping their educational practices and educational policies. It is expected that the researches that can lead education policies are qualified in every sense. The patterns used in the research, measurement tools, correct conducting of the research process, making accurate data analysis are factors affecting the quality of the research. Especially by the development process of measurement tools used reliable and validity or not it will directly affect the outcome of the study. It is an important obstacle to reaching the right results when researching the data obtained from measurement instruments which are not fully complied with the development process of measurement tool and whose validity and reliability are not sufficient. One of these measurement tools, which require a considerably long process and labour to develop, is achievement tests. Achievement tests are often used in educational research to determine the functioning of the program and to determine the goals for which learners have difficulty learning, and to determine the level of learning of students before they begin their teaching program. These studies are mostly experimental research designs adopted. The effectiveness of the treatment process is checked by comparing the scores obtained by the students before and after the training process through the achievement tests in the educational researches that have adopted the experimental design. In this context, qualified the achievement tests directly affect the results of the research. In order to provide this quality, the development process of achievement test has been tried to be explained in seven stages. These stages; determining the object preparing achievement test, determination of the scope of the test, formation of table of specification, preparation of item pool and taking the expert opinion, preparation and application of the pilot test, doing item analysis and finalize the achievement test. It is expected that detailed explanations of these steps be carefully followed in the research reports using the success test. Because both researchers who study the results of the research and stakeholders who guide the educational policies will decide on the nature of the means of measuring that the results of the research are valid and reliable. When held in Turkey in graduate thesis researches revealed that the thought of heavy methodological error, as is conceivable that there may be serious bugs in the development of measurement tools, such as achievement test. However, it did not find any research when developing educational achievement tests used as a measuring tool to research what extent that these steps be taken. The purpose of this research, it is to examine the appropriateness of achievement tests used in doctoral dissertations in the field of Social Studies Teaching. The research was designed according to the analytical research model, which is outside the qualitative and quantitative research paradigms. The analytical research model is a research method in which documents, documents, records and other media are analysed in terms of events, thoughts, concepts and works. In this context, first of all, the doctoral theses carried out in the field of Social Studies Teacher Education and using the achievement test as a data collection tool and accessible will to be reached from YÖKTEZ database. The study will be conducted with the help of a check list including literature review, item pool table of specifications, expert opinion, content validity studies (KGO and KGI values), pilot application, item analysis (item discrimination and difficulty, t test) and reliability values (KR20, Cronbachs alpha and Spearman Brown). This checklist has been created taking into account the achievement test development stages in literature. Descriptive analysis will be carried out by quantification based on the categories determined for the data obtained in the research. As a result of this research the stages of achievement test development in educational research will be tried to be revealed. In addition, research findings, and to demonstrate the inadequacy of the doctoral thesis carried out in Social Studies Education majors and thus is expected to contribute to increasing the quality of graduate thesis which will be held in the future.

Key Words: Achievement Test, Doctoral Dissertations, Social Studies

DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURLARI BAĞLAMINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİ, KURS MERKEZİ YÖNETİCİLERİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ: ESKİŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ

Öğretmen Uğur CANPOLAT, Eskişehir Sarıcakaya Ortaokulu, ugurhoca35@gmail.com
Prof.Dr. Mehmet KÖÇER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, mehmetkocer@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Milli Eğitim Bakanlığı 2013-2014 eğitim öğretim yılından itibaren; ders başarılarını arttırmak, merkezi sınavlara hazırlanmak ve bunun için bilgi eksiklerini ve yeteneklerini geliştirmek isteyen ortaöğretim ve yükseköğretime aday öğrencilere yönelik Destekleme ve Yetiştirme Kurslarını uygulamaya başlamıştır. Bu çalışmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki ortaokullarda yürütülen Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının; kurslara katılım sağlayan öğrenciler, kurs merkezi yöneticileri ve kurslarda görevli Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda incelenmesidir. Çalışma nitel araştırma yaklaşımına göre tasarlanmıştır. Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemeden ve maksimum çeşitlilik örneklemesinden yararlanılmıştır. Ölçüt örneklemede; öğrencilerin kurslara katılım sağlamış olması, kurs merkezi yöneticileri ve öğretmenlerde ise kursların başladığı 2013-2014 eğitim öğretim yılından bu yana gelişmelerini karşılaştırma ve değerlendirme yapabilmeleri amacıyla öğretmenlerin en az dört yıllık mesleki deneyime sahip olmaları şartı aranmıştır. Araştırma verileri, katılımcıların yarı yapılandırılmış görüşme sorularına verdikleri yanıtlardan elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme sorularının çalışmanın amaçlarına uygunluğunu denetlemek amacı ile bir kurs merkezinde pilot çalışma yapılmıştır. Elde edilen veriler araştırmanın dışında tutulmuş, sorularda gerekli düzeltmeler yapılmış ve saha çalışmalarına geçilmiştir. Görüşme yapan araştırmacının Milli Eğitim Bakanlığı'nda görevli bir Sosyal Bilgiler öğretmeni olması, sürecin en başından beri kurslarda görev alması ve araştırma yapılan okulların koşullarını ve personellerini yakından tanınması elde edilen verilerde araştırmacı rolünün olumlu yönde etkisinin olabileceği düşünülebilir. Verilerin analizinde tümevarımsal analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Kod ve temaların oluşturulmasında bilgisayar destekli "Nvivo 10" adlı veri analiz programından yararlanılmıştır. Bu kod ve temaların inandırıcılığını arttırmak için araştırmacılar; bir öğretmen, bir yönetici ve iki öğrenci dökümünü bir alan uzmanına yönlendirmiş ve uzman incelemesi (peer review) yoluna gidilmiştir. Kod ve temalarda görüş ayrılığı yaşanan konularda düzeltmeler yapılmış ve görüş birliğine varılmıştır. Ardından bulguların yazımına geçilmiştir. Araştırma bulgularından hareketle Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının fırsat ve imkan eşitliği sağlaması, sadece üst sosyoekonomik seviyedeki öğrencilere değil alt ve orta sosyoekonomik düzeydeki öğrencileri de kapsamı ve ücretsiz olması, öğrencilerin ders ve sınav başarılarını arttırması, gönüllülüğe dayalı olduğundan öğrenci-öğretmen iletişimini olumlu yönde etkilemesi, pasif öğrencilerin daha aktif olarak kurslarda katılım sağlayabilmeleri gibi sebeplerden dolayı yararlı olduğu belirtilmektedir. Ancak kursların bazı sebeplerden dolayı tam olarak amaçlarına hizmet etmediğini de belirten katılımcılar vardır. Bu katılımcılar; taşınmalı sistemle okula köylerinden gidip gelen öğrencilerin ve yatılı pansiyonlu öğrencilerin özellikle hafta sonları okullarında açılan kurslara katılamadıklarını dile getirmiştir. Şehir merkezinde ise sosyoekonomik düzeyi yüksek ailelerde öğrencilerin farklı aktivitelere katılması ya da özel kursları tercih etmeleri; sosyoekonomik düzeyi alt seviyede olan ailelerde ise çocukları ailelerini geçindirmek için evine gelir getirici faaliyetlerde bulunmaları nedeni ile bu kurslara katılım sağlayamamışlardır. Öğrencilerin katılım sorunu dışında farklı sebeplerden dolayı kurslarda görev almak istemeyen öğretmenler üzerinde bazı kurs merkezlerinde kurs açmaları yönünde idari yönden baskı yapılması, bazı kurs merkezlerinde eğitim materyalleri ve alt yapı eksikliklerinin olması, kursların sadece sınav odaklı yürütülüp öğrencilerin sosyal yönünün göz ardı edilmesi gibi başlıca sorunlar kursların amaçları doğrultusunda etkili ve verimli bir şekilde yürütülmesine engel olduğu düşünülebilir. Sonuç olarak, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı sorumluluğunda yürütülen Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının genel olarak yararlı olduğu söylenebilir. Diğer bir taraftan da kurslarla ilgili olarak bazı eksik yönler ve yaşanan bazı olumsuz durumlar bulunmaktadır. Bu eksik durumların ve olumsuz durumların giderilmesi ile amaçlarına uygun bir şekilde yönetilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Destekleme ve Yetiştirme Kursu, MEB, Sosyal Bilgiler, TEOG

OPINIONS OF SOCIAL SCIENCES TEACHERS, ADMINISTRATORS OF COURSE CENTERS AND STUDENTS WITHIN THE CONTEXT OF SUPPORT AND TRAINING COURSES: SAMPLE OF ESKİŞEHİR PROVINCE

Teacher Uğur CANPOLAT, Eskişehir Sarıcakaya Ortaokulu, ugurhoca35@gmail.com
Prof. Dr. Mehmet KÖÇER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, mehmetkocer@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

Ministry of Education 2013-2014 starting from the year of education; Began implementing Support and Training courses for secondary and higher education candidates who want to improve their course achievements, prepare for central exams, and improve their information skills and lack of knowledge. The aim of this study is to examine the Supporting and Training Courses conducted by the secondary schools affiliated to the Ministry of National Education with the opinions of the students, the course center managers and the teachers of social studies in charge of the courses. The study was designed according to the qualitative research approach. Criterion sampling and maximum variation sampling method were used for purposeful sampling methods in determining the participants. For the criterion sampling; it was sought the condition that the students had participated in the courses. Course center managers and teachers have been required to have at least four years of professional experience so that they can compare and evaluate developments since the start of the courses in 2013-2014 education year. In the maximum variation sampling, six course center managers, seven social studies teachers and thirty students participated in the study from six course centers in four districts with different socioeconomic level and transition to secondary education in Eskişehir province. The research data were obtained from the respondents answers to the semi-structured interview questions. A pilot study was conducted at a course center with the aim of monitoring the suitability of semi-structured interview questions for the purposes of the study. The obtained data were excluded from the study, necessary corrections were made to the questions and field studies were started. It can be considered that the researcher who interviewed is a social studies teacher working in the Ministry of National Education, has been in the process since the beginning of the process and that the researcher role in obtaining the knowledge of the conditions and the staff of the research schools can be positively affected. In the analysis of the data, inductive analysis technique was used. The creation of codes and themes was used by the computer-aided data analysis program Nvivo 10. Researchers to increase the credibility of these codes and themes; Interviews of a teacher, an instructor and two students were sent to a expert and a peer review was conducted. Codes and themes have been revised and opinions reached. Then the writing of the findings was passed. Based on the findings of the research, it is seen that Support and Training Courses are beneficial because they provide opportunity and equality for the students, not only the students in the upper socioeconomic level but also the students in the lower and middle socioeconomic level, increase the lesson and examination success, affect student-teacher communication positively because of it is volunteering, allow passive students to participate more actively in the courses and are free of charge. However, there are participants who indicate that the courses do not serve their full purpose due to some reasons. These participants expressed that the students who participated in the transport system and the students staying in the boarding school could not attend the courses which were opened in their schools in particular on weekends. In the city center, families with high socioeconomic level did not participate in these courses due to the fact that students participate in different activities or prefer private courses, and in the lower socioeconomic level students do participate in activities that provide income to their families to support. It can be considered that different reasons prevent the courses from being carried out effectively and efficiently in the direction of their aims except the problem of participation: The pressure from the administrative side to open courses at some course centers on teachers who do not want to take part in the courses, the lack of educational materials and infrastructure in some course centers, the course is conducted exclusively by exam and the social orientation of the students is ignored. It can be thought that it prevents the implementation of the project in an effective and efficient manner in line with its objectives. As a result, it can be said that the Support and Training Courses carried out under the responsibility of the Ministry of National Education of the Republic of Turkey are generally useful. On the other hand, there are some incomplete aspects and some negative situations related to the courses. By eliminating these deficiencies and adverse situations, it is thought that the courses can be managed in accordance with their own purposes.

Key Words: Ministry of Education, Social Studies, Support and Training Courses, TEOG

ÖĞRENCİLERİN DÜNYAYI ANLAMASINDA SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ YERİ VE ÖNEMİ

Yrd.Doç.Dr. Servet HALİ, Mustafa Kemal Üniversitesi, s.hali@hotmail.com
Öğretmen Süleyman EMACI, Milli Eğitim Bakanlığı, suleymanemaci1981@hotmail.com

ÖZET

Ders kitabı kavramı ile bir derste kullanılan ve o dersin geliştirilmesine temel oluşturan kitaplar anlaşılır. Ders kitabı, bir dersin öğretimi için, belirli düzeydeki öğrenciler için yazılan; içeriği öğretim programlarına uygun olarak düzenlenen, ilgili makamlar tarafından incelemesi yapılmış ve okullarda okutulması onaylanmış kaynaklardır (MEB, 1962:3). Günümüzde ders kitapları toplumdaki olumlu değişimi sağlamada kullanılan temel araçlardır. Tüm dünyada öğrencilere bilgi verme, bilgileri düzenleme, öğrencinin kendi kendine öğrenmesini sağlama ve kişilik geliştirme ders kitapları vasıtasıyla yapılabilmektedir. Sosyal bilgiler, bireyin toplumsal var oluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olması amacıyla; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimlere ve vatandaşlık bilgisi konularını yansıtan; öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren; insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşiminin geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında incelendiği; toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuş bir ilköğretim dersi (Kıroğlu, 2006, s. 620). Günümüz toplumlarının okullarda beklentisi öğrencilerin, bilgi kaynaklarına ulaşabilen, bilgiyi yorumlayabilen, kullanabilen, bilgiyi günün koşullarına göre yeniden düzenleyebilen ve çağın gerektirdiği donanıma sahip, değişikliklere dinamik bir biçimde uyum sağlayabilen, öğrenmekten keyif alan bireyler olarak yetişmesidir. Aynı zamanda bunlara ek olarak iletişim becerileri güçlü, problem çözebilen, teknolojiyi kullanabilen, eleştirel düşünebilen ve karar verebilen, işbirliği içinde takım çalışmalarına katılabilen, öğrenirken başkalarına da öğretebilen, toplum sorunlarına duyarlı ve çözümler üretebilen bireyler olarak yetişmesidir (Fer & Cırık, 2007; Vural, 2008). Yaşadığımız dünyada her alanda değişim ve süreklilik gerçekleşmektedir ve bu değişimin hayatımız üzerinde etkisi vardır. Sosyal Bilgiler eğitimi ile öğrenci bu değişim ve gelişimi fark edebilme becerisine erişir. Dolayısıyla Sosyal Bilgiler dersi öğrencilerin dünyayı algılama ve anlamasında önemli bir etkiye sahiptir. Sosyal Bilgiler insanları ve yaşamlarını konu alır. Kendi kendimizi ve diğer insanları, çevreyi ve dünyayı daha iyi anlamamıza yardımcı olur. Bundan dolayıdır ki sosyal bilgiler ders kitapları, ülkelerin yetiştirmek istedikleri ideal vatandaşın özelliklerini en iyi yansıtan veri kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Bu itibarla ülkelerin söz konusu ders kitaplarının incelenmesi, ülkelerinin olduğu kadar dünyanın da geleceğini inşa edecek yeni nesil vatandaşların niçin ve nasıl yetiştirildiğinin saptanması anlamına gelmektedir. Üzerinde durulacak olan temel konu sosyal Bilgiler ders kitaplarının öğrencilerin dünyaya bakışı ve anlamlandırması olacaktır. Sosyal Bilgiler dersi ile öğrencilerin yaşadığı çevre ve dünya hakkında bilgi edinme ve dünyayı tanımaya katkısı araştırılacaktır. Bu çalışmada betimsel tarama yöntemi uygulanmıştır. Okullarda okutulan Sosyal Bilgiler ders kitaplarında Sosyal Bilgiler ders programında öğrencilerin dünya hakkında bilgi edinme ve dünyayı tanıma araştırılmıştır. Araştırmada okutulan ders kitapları incelenmiştir. 4, 5, 6 ve 7. Sınıf ders kitapları seçilmiş olup bu kitaplara içerik analizi yapılmıştır. Son yayınlanan sosyal bilgiler öğretim programında ve ona uygun hazırlanan ders kitaplarında dünyayı tanımaya hangi düzeyde ve nasıl yer verildiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu nedenle çalışmada, sosyal bilgiler programı ve ders kitapları incelenirken nitel araştırma yöntemleri yer alan doküman analizi (belgesel tarama) tekniğine başvurulmuştur. Araştırma sonucunda son yayınlanan sosyal bilgiler programı ve ders kitaplarında öğrencilerin dünyayı anlamasına önemli katkıları olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan içerik analizi sonucunda elde edilen bulgular betimsel olarak belirtilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına bu bulgular neticesinde ulaşılmıştır. Sosyal bilgiler ders kitaplarının incelenmesi sonucunda öğrencileri hayata hazırlayacak dünya algısı oluşmaktadır. Sosyal bilgiler dersi ile öğrenci yaşadığı çevreyi ve dünyayı tanıma fırsatı elde etmektedir. Çalışmanın sonuçları Sosyal Bilgiler ders kitaplarının gündelik yaşam becerisi geliştirip dünyayı doğru algılamayı kolaylaştırmaktadır.

Anahtar sözcükler: Ders Kitapları, Dünya, Dünyayı Anlama, Sosyal Bilgiler

PLACE AND IMPORTANCE OF SOCIAL SCIENCES TEXTBOOKS IN STUDENTS' SENSE OF WORLD

Assist. Prof. Servet HALI, Mustafa Kemal University, s.hali@hotmail.com
Teacher Süleyman EMACI, Ministry of National Education, suleymanemaci1981@hotmail.com

ABSTRACT

With the concept of textbooks, it is understood that books are used in a lesson and being the basis for developing a lesson. Textbooks are the sources that have been written for teaching a lesson at a certain level students, whose content has been organized according to the curriculum, revised and approved by the authorities to be educated in school. (MEB, 1962:3) Nowadays, textbooks are the main tools that provide positive change in society. All over the world, giving information to the students, organising information, making students learn themselves and developing personality is with the help of textbooks. Social sciences aims to help individual to fulfill one's social existence. It mirrors history, geography, economics, sociology, anthropology, psychology, philosophy, political science, law and citizenship law. It includes learning areas to be combined under a unite or in a theme. It is an elementary school lesson that people's interaction with social and physical environment which is examined on the context of past, now and future. It consists of collective education. (Kiroğlu, 2006, s.620) The expectance of today's society from schools is to grow up students reaching the source of information, commenting, using, reorganising it according to the circumstances of the that day and having the qualities that the era requires, adapting to the changes dynamically, getting pleasure in learning. It aims to grow up students having strong communication abilities, solving problems, using technology, thinking and deciding critically, joining to the teamwork in cooperation, educating others while learning, sensitive to social problems, finding solution. (Fer&Çırık, 2007; Vural, 2008). There has been change and continuity in every area in the world that we live in. This change has an impact on our lives. With the help of Social Science education, students have the ability to realise that change and development. Therefore, Social Science lesson has an important effect on students' recognizing and understanding the world. Social Sciences is about people and their lives. It helps us to understand ourselves better. Hence, Social Science textbooks come into prominence as a source of data conveying the features of an ideal citizen that the countries want to grow up. So, the examining of textbooks means not only the developing the countries themselves but also understanding how the people of new era will construct the future of the world and how they have been grown up. The main subject that must be mentioned is that students' sense of world and making it meaningful. With Social Sciences lesson, it will be researched how to get information about the environment that the students live in, and to provide contributions to know the world. In this research, descriptive scan method has been practiced. Social Sciences in textbooks, students' getting information about and recognizing and knowing the world has been dealt with. In the research, textbooks taught at schools have been studied. 4,5,6,7. Grade textbooks have been chosen and content analysis has been practiced in those books. Recently published Social Sciences curriculum and in textbooks prepared according to the curriculum, it has been tried to identify the students at what level recognize the world and how it is mentioned. Therefore, in the research, while examining Social Sciences curriculum and textbooks, document analysis has been referred in the qualitative research methods. It has been concluded that recently published Social Sciences curriculum and textbooks have important contributions in students' sense of world. At the end of the content analysis, findings have been stated descriptively. The consequences of studying these findings of reaching results. As a result of the examination of the social studies textbooks, a world sensation is formed that will prepare students for their life. With the social studies course, students have the opportunity to recognize the environment and the world they live in. The results of the study make it easier for social science textbooks to develop everyday life skills and to perceive the world correctly.

Key Words: Sense World, Textbooks, World, Social Sciences

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ETKİN YURTTAŞLIK VE HUKUK KURALLARI KAVRAMLARINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Öğretmen Türkan ÇELİK, Tefvîk Kut Ortaokulu, turkan6.celik@hotmail.com
Prof.Dr. Mithat AYDIN, Pamukkale Üniversitesi, maydin@pau.edu.tr

ÖZET

Toplum ve devlet arasındaki sözleşme ile ortaya hukuk kuralları çıkmıştır. Hukuk kuralları toplumsal hayatta düzeni ve adaleti sağlamak açısından insan yaşantısının en önemli unsurlarıdır. Özellikle demokratik toplumlarda, yöneticilerin insanların toplum yaşamındaki düzenini sağlamada başvurdukları birincil kaynaklar hukuk kurallarının bütününden oluşan anayasalardır. Anayasalardaki hukuk kuralları ile kendisi, ailesi, ülkesi ve dünya için çalışan, üreten bireylerin yetişmesi ve toplumdaki sayısının artması amaçlanır. Bu özellikte bireyler, kendi haklarının farkında olup, haksızlık karşısında meşru yollarla hem kendisini hem de mağdur ve bilinçsiz diğer bireyler için rehber olur. Özellikle ülke ve toplumların kalkınmasında bu nitelikte bireylere ihtiyaç duyulur. Özellikle “etkin yurttaş” veya “etkin vatandaş” olarak isimlendirilen bu bireyler, hukukun üstünlüğüne inanır, toplum sözleşmesinden oluşan hukuk kurallarına aykırı hareket ettiğinde kendisi için verilebilecek cezanın farkında olup, yaşantısında meşru yollar dışında hareket etmemeye çalışır. Özellikle günlük yaşamdaki birçok olumsuz durumda insanların hukuku yok sayarak suçlu gördükleri kişileri kendi kurallarına göre cezalandırma yoluna etkin yurttaşlar başvurmaz. Bunun yerine haklarını hukuki yollardan ara. Bu özellikleriyle etkin yurttaşlar, çalışan, üreten niteliklerinin yanında hukukun üstünlüğünü tanıdıklarından kendi ülkelerinin gelişmesine de büyük katkı sağlamış olurlar. Dolayısıyla etkin yurttaşlık toplumların geleceği ve ülkelerin kalkınması açısından çok önemli olup, bireylerin bu konuda eğitilmeleri ve onlarda küçük yaşlardan itibaren farkındalık oluşturmalarının önemli olduğu kendini hissettirmektedir. Bu araştırmanın amacı da ortaokul öğrencilerinin “etkin yurttaş” ve “hukuk kuralları” kavramlarına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2016--2017 eğitim öğretim yılında İstanbul’daki bir ortaokulun 7. Sınıfında eğitim gören 129 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. “Nitel araştırma insanların yaşam tarzlarını, öykülerini, davranışlarını, örgütsel yapıları ve toplumsal değişmeyi anlamaya dönük bilgi üretme sürecidir” (Strauss ve Corbin, 1990,82). İnsan ve toplum davranışlarının incelendiği psikoloji, sosyoloji, antropoloji, eğitim gibi sosyal bilim alanlarında davranışları sayılarla açıklamak zordur. Nicel çalışmalarda elde edilen sonuçlar, insanların nasıl davrandıklarının sayısını verirken “niçin?” sorusuna cevap vermekte çoğu zaman yetersiz kalması bu boşluğu dolduracak başka yollar gerektirmiştir. İşte insan ve grup davranışlarının “niçin”ini anlamaya yönelik araştırmalara nitel (qualitative) araştırma denir (Ergün, 2005). Dolayısıyla bu araştırmanın ruhuna en uygun yönetimin nitel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli olduğu düşünülmüştür. Araştırma verileri, “Etkin Yurttaş gibidir, çünkü” ve “Hukuk kuralları gibidir, çünkü” cümlelerini içeren bir form aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizi ve yorumlanmasında içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; öğrenciler “etkin yurttaşlık” kavramına yönelik 60 farklı metafor geliştirmiş olup, bunlar “değerli ve yaşam kaynağı, koruyucu ve mücadeleci, üretim ve çalışmanın kaynağı, yırtıcı ve güçlü, rehber ve yol gösteren şeklinde beş farklı kategoride adlandırılmıştır. Aynı şekilde “hukuk kuralları” kavramına yönelik de 62 farklı metafor çıkmış olup, bunlar da “koruyucu, yol gösteren, olağanüstü güç kaynağı ve kahraman, hayat veren, adalet ve dengenin kaynağı şeklinde farklı beş kategoriye ayrılmıştır. Etkin yurttaşlık kavramına yönelik öğrencilerden en çok sırasıyla “Karıncı, arı, inek, aslan, tavuk ve kartal” metaforları geliştirilirken; hukuk kuralları kavramına yönelik ise, “baba, anne, Kur’anı Kerim, ağaç, öğretmen, terazi, yara bandı” şeklinde metaforlar ön plana çıkmıştır. Etkin yurttaşlık kavramına ilişkin metaforların “üretim ve çalışmanın kaynağı” kategorisinde, hukuk kuralları kavramının ise, “koruyucu” kategorisinde daha fazla yer aldığı görülmüştür. Dolayısıyla ortaokul öğrencileri etkin yurttaş ülkesi için üreten çalışan faydalı olan bir birey olarak görürken, hukuk

Anahtar sözcükler: Demokrasi, Etkin Yurttaşlık, Hukuk Kuralları, Ortaokul Öğrencileri, Metafor

INVESTIGATION OF METAPHORICAL PERCEPTIONS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS TOWARD CONCEPTS OF EFFECTIVE CITIZENSHIP AND LEGAL RULES

Teacher Türkan ÇELİK, Tevfik Kut Ortaokulu , turkan6.celik@hotmail.com
Prof. Dr. Mithat AYDIN, Pamukkale University, maydin@pau.edu.tr

ABSTRACT

The rule of law emerged through the contract between society and the state. Laws are the most important elements of human life in terms of providing order and justice in social life. Particularly, the primary sources of democratic societies, which governs ensure the order of people in society, are constitutional. It is aimed to raise the number of individuals, who produce and work for the family, the country and the world, in the society with the legal rules in the constitutions. In this aspect, individuals are aware of their rights and, guide by legitimate means against injustice, both for themselves and for other victims and unconscious individuals.. Especially in the development of countries and societies, individuals who has these qualities are needed. Particularly, those individuals who are called effective compatriots or effective citizens believe in the superiority of the law and are aware of the punishment that can be given to them when they act contrary to the rules of the law made by the society agreement and try not to act outside the legitimate ways in their lives. Especially in many negative situations in everyday life, effective citizens do not resort to punishing the people whom they see guilty of ignoring the law. Instead, they seek their rights in legal ways. With this feature, effective citizens are able to contribute greatly to the development of their own countries as they recognize the superiority of law besides their working, producing qualities. Therefore, effective citizenship is very important for the future of societies and for the development of countries, and also, it is important for individuals to be trained in this subject and to raise awareness from their early ages. The aim of this research is to reveal the perceptions of middle school students about the concepts of effective citizenship and legal rules through metaphors. The study group consists of 129 seventh grade students who are studying in a secondary school in Istanbul during the 2016-2017 academic years. The descriptive survey model was used in the study. Qualitative research is the process of generating knowledge that is about peoples lifestyles, stories, behaviors, organizational structures and social change (Strauss & Corbin, 1990,82). In social sciences, such as psychology, sociology, anthropology, and education, where human and social behavior is examined, it is difficult to explain the behavior in numbers. The results obtained in quantitative studies, while giving the number of people how they behave, are often inadequate in responding to the question why?. For this reason it requires other ways to fill this void. It is called qualitative research that explores the why question to explain the data and their meaning are different. Therefore, it is thought that the descriptive screening model, which is a qualitative research method, is the most suitable for the spirit of the research. The research data were gathered through a form that asked to complete the sentences: Effective citizenship is like.....; because....” and Legal rules are like.....; because..... The content analysis technique was used for analyzing and interpreting the data. According to the results of the research; Students developed 60 different metaphors for the concept of effective citizenship and they are named in five different categories as: valuable and the source of life, protector and challenger, production and source of work, predatory and powerful, guide and guiding”. Similarly, 62 different metaphors have been developed by students for the concept of legal rules and they are divided into five different categories as protective, guiding, extraordinary power source and hero, life giving, justice and equilibrium. While the students developed metaphors such as Ant, bee, cow, lion, poultry and eagle for the concept of effective citizenship, they developed metaphors such as; father, mother, Quran, tree, teacher, scales, wound band for the concept of legal rules. It has been seen that the metaphors related to the concept of effective citizenship are included in the source of production and work category, and the concept of the law rules takes more place in the protective category. As a result, secondary school students saw an effective citizen as a procreator, active and beneficial individual for own country, while they saw the legal rules as a protective role for people to continue their lives in a peaceful and healthy environment.

Key Words: Effective Citizenship, Legal Rules, Middle School Students, Metaphors

GÖREVLERİM Mİ SEÇİMLERİM Mİ? YATILI BÖLGE ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SORUMLULUK ALGILARI

Arş.Gör. Erdi ERDOĞAN, Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, erdierdogan90@hotmail.com

ÖZET

Günümüz toplumlarının sürdürülebilirliğini sağlamada değerlere sahip ve bu değerleri günlük hayatlarına yansıtabilen bireylerin yetiştirilmesi oldukça önemli görülmektedir. Değerlerin bireylere aktarılması ve benimsetilmesi sürecinde ise örgün eğitim kurumları ön plana çıkmaktadır. Bu kurumlarda özellikle sosyal bilgiler dersi aracılığıyla bu süreç işletilmektedir. Çünkü sosyal bilgiler dersi, değerlere sahip vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Sosyal bilgiler dersi kapsamında yirmi temel değer bireylere aktarılması hedeflenmektedir. Sorumluluk da bunlardan biridir. Sorumluluk, gerek toplumsal düzeni sağlamada, gerekse bireysel bilinci geliştirmede etkin rol oynamaktadır. Fakat her bireyin sorumluluk değerine yüklediği anlam aynı değildir. Bir taraftan bireylerin çevresi, diğer taraftan aile yapısı ve sosyo-ekonomik durumu, sorumluluk değerine yüklenen anlamı ve önemi farklılaştırmaktadır. Bu durum, farklı koşullarda yetişen ve farklı özelliklere sahip bireylerin sorumluluk algılarının incelenmesini gerekli kılmaktadır. Bu çalışmada yaşlılarından farklı bir öğrenim sürecine devam eden yatılı bölge ortaokul öğrencilerinin sorumluluk algıları incelenmiştir. Alanyazına bakıldığında sorumlulukla ilgili çalışmalar bulunmasına rağmen, yatılı ortaokul öğrencilerinin sorumluluk algılarına ilişkin bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu noktadan hareketle bu çalışmanın amacı; Kırıkkale ilinde yer alan yatılı bölge ortaokuluna devam eden öğrencilerin sorumluluk kavramına yönelik algılarını belirlemektir. Araştırma, nitel yaklaşıma uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, araştırma deseni olarak olgubilim kullanılmıştır. Araştırma deseni olarak olgubilimin seçilmesinin nedeni yaşlılarından farklı bir ortamda öğrenimlerini sürdüren öğrencilerin sorumluluk kavramına ilişkin özel deneyimlerini belirlemektir. Alanyazına bakıldığında da olgubilim desenin özel deneyimi olan bireylere yönelik tasarlanan araştırmalarda kullanılması gerekli görülmektedir. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan ölçüt örnekleme aracılığıyla belirlenmiştir. Bu kapsamda, altıncı sınıfa devam eden dokuz öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırma verileri toplanmadan önce, okuldan uygun gün ve saat alınmış, öğrencilere iki gün önceden veri toplanacağına dair bilgi verilmiştir. Araştırmanın veri toplama araçlarını çizme-yazma ve odak grup görüşme tekniği oluşturmaktadır. Çizme-yazma tekniğinde öğrencilere, “sorumluluk sizin için ne ifade ediyor? Çiziniz ve yazınız” yönergesi sunulmuştur. Odak grup görüşmesinde ise öğrencilerin sorumluluk kavramına yönelik görüşlerini ortaya çıkarmaya yönelik beş soru sorulmuştur. Verilerin toplanmasında gerekli izinler alındıktan sonra ses kayıt cihazından yararlanılmıştır. Veri toplama süreci yaklaşık olarak iki saat sürmüştür. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizi, elde edilen metinlerin içindeki gizli anlamları ortaya çıkarmayı amaçlayan bir veri analiz yöntemidir. Bu kapsamda elde edilen veriler üzerine kodlama işlemi yapılmış, kategorilere ulaşılmıştır. Odak grup görüşmesine yönelik dört kategori ortaya çıkmıştır. Bunlar, “Kavram Olarak Sorumluluk”, “Sorumluluklarımız”, Sorumlu Olmanın Faydaları” ve “Sorumluluk Değerinin Kazanımı”dır. Odak grup görüşmesi aracılığıyla elde edilen bulgulara göre, öğrenciler sorumluluğu bir yandan dışarıdan verilen görevler, diğer açıdan ise bireysel bir görev hali şeklinde algılamaktadırlar. Öğrenciler, sorumluluğun düzeni sağlayacağını belirtmişlerdir. Sorumluluğun kazanımı noktasında ise yakın çevreyi, kamu kurumlarını ve sivil toplum kuruluşlarını işaret etmişlerdir. Çizme-yazma tekniği kapsamında ise öğrencilerin sorumluluğu bireysel görevler ve toplumsal-çevresel sürdürülebilirlik kapsamında algıladıkları ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan diğer bir dikkate değer sonuç ise öğrencilerin sorumluluk noktasında neredeyse ebeveynlerini hiç belirtmemeleridir. Bu çalışmanın sonuçlarından hareketle ilgili öneriler aşağıda sunulmuştur. -Nitel araştırma yaklaşıma dayalı olarak geniş örneklem gruplarıyla yatılı bölge ortaokul öğrencilerinin sorumluluğa ilişkin tutumlarıyla ilgili çalışmalar yapılabilir. -Nitel araştırma yaklaşımı desenlerinden biri olan durum çalışması desende öğrencilerin günlük hayatlarına sorumluluk olgusunu nasıl yansıttıklarına ilişkin çalışmalar gerçekleştirilebilir. - Sorumluluk değerinin yanı sıra yatılı bölge ortaokulu öğrencilerinin diğer değerlere yönelik ilgi ve tutumları da araştırılabilir.

Anahtar sözcükler: Değerler, Sorumluluk, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Yatılı Bölge Ortaokulu

MY DUTIES OR MY CHOICES? RESPONSIBILITY PERCEPTIONS OF REGIONAL BOARDING SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Res.Assist. Erdi ERDOĞAN, Kırıkkale University, erdierdogan90@hotmail.com

ABSTRACT

It is very important to educate individuals who have values and reflect them to their daily lives to provide sustainability of today's societies. In the process of transferring and adopting the values to the individuals, the formal education institutions are at the forefront. This process especially is managed through social studies course in these institutions. Because social studies course aims to raise citizens who have values. Within the scope of the social studies course, it is aimed to transfer twenty basic values to the individuals. Responsibility is one of them. Responsibility plays an active role in both providing social order and developing individual consciousness. However, the meaning of responsibility value which is assigned by each individual is not the same. On the one hand, the environment, on the other hand the family structure and the socio-economic situation of the individual differentiate the value and importance of responsibility. This situation makes essential to examine the responsibility perception of individuals who raise in different conditions and have different characteristics. In this study, the responsibility perception of boarding middle school students who experience different learning process according to their peers was examined. When looking at the literature, although there are studies on responsibility, there is no study on responsibility perceptions of the boarding secondary school students. From this point of view, the aim of this study is to determine the perception of responsibility concept in students who continue the regional boarding secondary school in the province of Kırıkkale. The research was designed properly to qualitative approach. In the study, phenomenology was used as a research design. The reason for choosing phenomenology as research pattern is determining the special experiences of the students who continue their learning in a different environment compared to their peers. Also in the literature, it is considered necessary that the phenomenology design should be used in researches which are designed for individuals who have special experiences. The study group of research was determined by criterion sampling which is one of purposeful sampling methods. In this context, nine students who are in sixth grade were included to study. Before the research data were collected, the appropriate day and time was scheduled with the school, and the students were informed about data collection process two days ago. Data collection tools comprise of focus group interview and drawing-writing techniques. In the drawing-writing technique, related directive was given to students; "What does responsibility mean for you? Please draw and write it". In the focus group interview, five questions were asked to students to reveal the opinions on the concept of responsibility. In collecting the data, the tape recorder was used after the necessary permissions were obtained. The data collection process took approximately two hours. Content analysis technique was used in the analysis of research data. Content analysis is a method of data analysis which aims to reveal hidden meanings in the texts obtained. Within this scope, contained data coded and reached to categories. Four categories for focus group interview emerged. These are Responsibility as a Concept, Our Responsibilities, Benefits of Being Responsible and Gaining the Value of Responsibility. According to the findings which were obtained via focus group interview, the students perceive responsibility as tasks which are given by outside on the one hand and as an individual task on the other. The students have stated that responsibility will provide the order. At the point of acquisition of responsibility, they pointed to the close environment, public institutions and non-governmental organizations. Within the scope of drawing-writing technique, it is appeared that students perceive responsibility within the context of individual tasks and socio-environmental sustainability. Another remarkable outcome of the research is that students almost never mention about their parents at the point of responsibility. With reference to results of this research, related suggestions are presented below. - Based on the quantitative research approach, researches can be carried out with large sample groups regarding the responsibility attitude of the regional boarding secondary school students. - Researches can be done with case study design which is one of the qualitative research approach patterns on how the students reflect responsibility phenomenon to their daily lives. - In addition to the value of responsibility, perceptions and attitudes of secondary school students related to other values can be researched.

Key Words: Boarding Secondary School, Responsibility, Social Studies Education, Values

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SORUMLULUK DEĞERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Arş.Gör. Bilal ÖNCÜL, Anadolu Üniversitesi, bilalo@anadolu.edu.tr
Öğretmen Özge ÖNCÜL, Özel Atayurt İlkokulu, ozgehosafci@gmail.com
Öğretmen Melek GÖKCAN, Özel Atayurt İlkokulu, melegkokcan@gmail.com

ÖZET

Toplumsal yaşamın bir parçası olmak ve yaşadığı topluma katkı sağlamak gibi görevleri bulunan modern birey “diğerlerinin” yaşamlarını da etkileyen kimi kararlar almaktadır. Modern insan için bir hak olarak düşünülen bu özgür kararlar sosyal ve bireysel sorumlulukları beraberinde getirmektedir. Sorumluluk kavramı, kişinin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve kendi davranışlarının sonuçlarını üstlenmesi biçiminde tanımlanmaktadır. İnsanların sahip oldukları hakların giderek artışı ile birlikte sorumluluklar da giderek artmakta ve çeşitlilik göstermektedir. Bu bağlamda modern toplumlarda sorumluluk bilincinin sonraki nesillere aktarılmasının eğitimin önemli amaçları arasında yerini almıştır. Değer bakış açısıyla bakılan sorumluluk ülkemizde Sosyal Bilgiler ve Hayat Bilgisi programında 2005 yılından itibaren yer almaktadır. Sorumluluk sahibi çocuklar kendilerine verilen görevleri yapma, yaptığı hatalardan kendilerini sorumlu tutma, hak etmediklerine sahip olmayı istememe, başkalarına saygılı olma, uyumlu ve çalışkan olma gibi özellikleri yanında öz bakım becerilerine sahip olma, kendine iyi bakarak sağlığını koruma gibi özellikleri ile yaşamlarında başarılı sayılmaktadır. Değerlerin kazandırılmasının güçlüğü konusunda genel bir kabul bulunmakla birlikte literatürde çeşitli değer eğitimi yaklaşımları bulunmaktadır. Bu yaklaşımlardan telkin geleneksel bir yaklaşım olup çocuğun düşüncelerini önemsenmeden tavsiye ve öğütlerle değerlerin kazandırılmasıdır. Değer açıklama çocuğun kendi hayatlarını ilgilendiren değerlerle ilgili kendi kararlarını önemseyen bir yaklaşımdır. Değer analizi yaklaşımında çocukların mantıksal ve akılcı düşünceleri ön plana çıkarılmakta, ahlaki muhakeme yaklaşımında ise çocukların Kolberg’in ahlaki gelişim kuramı ile ilişkili değerlendirmeleri, ikilemler üzerinden yapmaları beklenmektedir. Bu araştırmada benimsenen değer açıklama yaklaşımına göre, kazandırılacak değerler çocuklara herhangi bir şey dayatılmadan ve davranışların özgürce seçilmesi, seçtiği değeri açıklama, bu açıklamalara bağlı hareketler sergilemesi biçimindeki basamaklarla kazandırılmaktadır. Araştırma kapsamında çocuklarla birlikte ortaya konan sorumlulukla ilgili kazanımlar, değer açıklama yaklaşımına uygun olacak biçimde öncelikle çocuklar tarafından sınıflandırılarak, açıklanarak ve uygulanarak geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda bu araştırmanın amacı ilkökul öğrencilerinin sorumluluk değerinin geliştirilmesidir. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerin sorumluluk değerini geliştirmek için yarı-deneyssel desenli nicel araştırma yöntemi uygulanmıştır. Öğrencilerin gelişimleri, araştırmacılar tarafından öğrencilerin okulda ve evde yükümlü oldukları davranışlarla ilgili açıklamaları ve uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulan “Sorumluluk Kontrol Listesi” adlı davranış kontrol ölçeği ile belirlenmiştir. Öğrencilerin yükümlü oldukları davranışlar ise öğrencilere dönük “Benim Sorumluluk Listem” adlı açık uçlu formun, uygulama başında ve sonunda uygulanmasıyla belirlenmiştir. Uygulama sürecinde Eskişehir ilindeki bir özel okulun ikinci sınıf şubesi öğrencileri ile sınıf öğretmenleri ve rehberlik öğretmeni yardımı ile çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin daha ziyade aktif oldukları bu etkinlikler toplam iki ay sürmüş olup, öğrencilerin sorumlulukla ilişkili davranışları iki ay boyunca veliler (evdeki sorumluluklarını) ve öğretmenler (okuldaki sorumluluklarını) tarafından günlük olarak takip edilerek kaydedilmiştir. Bununla birlikte öğrencilere uygulama öncesinde verilen ve öğrencilerin kendi yükümlü oldukları davranışları belirlemelerini öngören liste, süreç sonunda tekrar öğrenciler tarafından doldurtulmuştur. Elde edilen veriler yüzde, frekans tabloları ve çeşitli istatistiksel teknikler kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin okulda ve evde sorumlu oldukları davranışların olumlu yönde geliştiği araştırmanın bulgularından anlaşılmıştır. Araştırmanın ikincil verileri olarak, öğrencilerin sorumlu olunan davranışların farkında olma yönünde geliştiği, elde edilen veriler doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlar arasındadır. Bu bulgulara dayalı olarak, öğrencilerle gerçekleştirilen sorumluluk değeri ile ilgili etkinliklerin bütün paydaşların desteği ile olumlu sonuçlar verebileceği, öğrencilerin sorumluluklarının farkında olmasının önemli olduğu söylenebilir. Bu sonuçlara dayalı olarak okul ortamında kazandırılmasının güç olduğu belirtilen sorumluluk değerinin geliştirilmesinde, bütün paydaşların ortak çalışmasının yararlı olabileceği uygulayıcılara önerilmektedir. Bulguların nitel verilerle desteklenmesi, yarı yapılandırılmış görüşmeler yardımıyla veli ve öğrencilerin görüşlerinin çalışmaya dâhil edilerek zenginleştirilmesi araştırmacılara önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Değer Eğitimi Yaklaşımları, Okulda Davranış Değiştirme, Sorumluluk Eğitimi

DEVELOPING THE RESPONSIBILITY VALUE OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Res.Assist. Bilal ÖNCÜL, Anadolu University, bilalo@anadolu.edu.tr
Teacher Özge ÖNCÜL, Atayurt Private School, ozgehosafci@gmail.com
Teacher Melek GÖKCAN, Atayurt Private School, melegkokcan@gmail.com

ABSTRACT

Being a part of social life and contributing to the collective life, the modern individual has some decisions that affect the lives of the others. These free decisions, considered as a right for modern individual, bring with it social and individual responsibilities. The concept of responsibility is defined by various researchers in the form of carrying out their duties and undertaking the consequences of their behavior. Responsibility is increasing and diversifying with the gradual increase in the rights of people. In this context, responsibility of modern societies is one of the important aims of educating the transfer of consciousness to the next generation. The responsibility that is taken into consideration from the point of view of value takes place in our Social Sciences and Life Sciences program since 2005. Responsible children are considered to be successful in their lives with features such as making tasks assigned to them, holding them accountable for mistakes they make, not wanting to have what they deserve, being respectful to others, being fit and hardworking, having self-care skills and protecting their health by taking care of themselves. There is a general acceptance of the difficulty of gaining value, but there are various values education approaches in literacy. Value transmit from these approaches is a traditional approach, where advice and advice are given them to gain values without regard for the childs thoughts. A value explanation is an approach that cares for the childs own decisions about the values that concern his or her life. In the value analysis approach, childrens logical and rational thinking is emphasized, and in the ethical reasoning approach, it is expected that children will make evaluations related to Kolbergs moral development theory through dilemmas. According to the value explanatory approach adopted in this research, the values to be earned are given to the children without imposing anything and by the steps of free choice of behaviors, selected value explanations, exhibitions of movements related to these explanations. Within the scope of the research, the achievements related to the responsibilities put forward with the children have been tried to be developed by classifying, explaining and applying by the children primarily to be appropriate to the value disclosure approach. In this context, the aim of this research is to improve the responsibility value of primary school students. For this purpose, semi-experimental design quantitative research method was applied to improve students responsibility value. The development of the pupils was determined by the behavioral checklist Responsibility Checklist, which was drawn up by researchers in terms of the explanations of the behaviors of the pupils at school and at home and in accordance with expert opinions. The behaviors students are obliged to do are determined by the application of the open-ended form My Responsibility List at the beginning and end of the application. During the implementation process, various activities were carried out with the help of second class students, class teachers and guidance teachers of a private school in Eskişehir. These activities, in which the students were more active, lasted for a total of two months, during which the responsibilities of the students were recorded on a daily basis for two months by the parents (my responsibilities at home) and teachers (my responsibilities at school). Nevertheless, the list was given to the students before the implementation and for the students to determine their own behaviors was filled by the students at the end of the process. The obtained data were analyzed using percentage, frequency tables and various statistical techniques. As a result, it is understood that the result of the research is that the behaviors that the students are responsible for at school and at home are developing positively. As the secondary data of the research, it is one of the results that students have developed towards being aware of the responsible behaviors, in the direction of the obtained data. Based on these findings, it can be said that it is important that the activities related to the responsibility value to the students can give positive results with the support of all the stakeholders and be aware of the responsibilities of the students. Based on these results, it is proposed that in the development of the value of responsibility, which is said to be difficult to achieve in the school environment, it is beneficial for all stakeholders to collaborate. It is suggested to support the qualitative datas of the findings and to include the opinions of parents and students with the help of semi-structured interviews.

Key Words: Behavioral Change in School, Responsibility Education, Value Education Approaches

2009 VE 2015 HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE 2017 TASLAK HAYAT BİLGİSİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ KARŞILAŞTIRILMASI

Doç. Dr. Bayram TAY, Ahi Evran Üniversitesi, bayramtay@gmail.com
Yrd. Doç. Dr. Şükran UÇUŞ GÜLDALI, Ahi Evran Üniversitesi, sukrancus@gmail.com
Araş. Gör. Murat BAŞ, Ahi Evran Üniversitesi, muratbas@ahievran.edu.tr

ÖZET

Hayat Bilgisi dersinin; çocuğun ruhunu dikkate alarak yaşadığı toplumsal çevre ile uyumuna katkı sunan, farklı disiplinlerin bir araya gelmesiyle oluşturulan, doğal yaşamla ilgili bilgilerle hayata hazırlayan, birey merkezli, yaparak yaşayarak öğrenme ve öğretme anlayışları çerçevesinde bireye faydalı olacak bilgilerle donatan ve çocuğu bir üst öğrenim basamağına hazırlayan (Tay ve Yıldırım, 2013; Ocak ve Beydoğan, 2005), bu bağlamda ilkokulun amaçladığı hedeflere ulaşılması için 1, 2, ve 3. sınıf düzeyinde okutulan ve programa katkı sunan bir öğretim programı (Sönmez, 1997; Karabağ, 2009) olduğu söylenebilir. Bektaş'a (2007) göre ise; Hayat Bilgisi dersi, çocukların doğal aile yaşamları içerisinde öğrendikleri gerçek yaşam bilgi ve becerileri, formal öğrenmelerini gerçekleştireceği okulda ilişkilendirebilme fırsatı sunan bir disiplindir. Aytuna'ya (1967) göre de Hayat Bilgisi dersi, çocuğun psikolojisine ve çevre realitelerine değer veren bir derstir. Hayat Bilgisi Öğretim Programı merkeze alınarak alan yazın tarandığında Hayat Bilgisi Öğretim Programı ile ilgili olarak yapılan çalışmalar; Hayat Bilgisi kitaplarının değerlendirilmesi (Gözütok, Taş, Rüzgar, Akçatepe, Yetkiner, 2015), Hayat Bilgisi programının; kazanımlar ve kullanılan yöntem ve tekniklerin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Özçetin, 2000; Aykaç, 2011; Tuncer, 2009; Şahin, 2009; Türkyılmaz, 2011; Türkeş, 2008; Belet, 1999; Çakır, 2007; Alak 2011; Uğur, 2006; Gümüş ve Aykaç, 2012), Hayat Bilgisi programındaki düzenlemeler ve güncellemeler (Güven, 2010) ve Hayat Bilgisi programındaki değerlerin kazandırılması ile ilgili (Yıldırım ve Turan 2015; Uzunkol, 2014; Narin, 2007; Candan ve Ergen, 2014; Yaşaroğlu, 2013) olduğu görülmektedir. Fakat yapılan bu çalışmalar incelendiğinde daha çok 1998, 2005 ve kısmen de 2009 programlarına yönelik olduğu ve bir boyutuyla değerlendirme yapıldığı görülmektedir. Bunun yanında hayat bilgisi 2009 ve 2015 programlarının tüm boyutları ile karşılaştırıldığı bir çalışma (Tay ve Baş, 2015) yer almaktadır. Bu çalışmada da Tay ve Baş (2015) tarafından yapılan çalışmada olduğu gibi Bloom'un programın öğelerine dayalı yetiçek değerlendirmesi temele alınmış ve buna bağlı olarak hedefler, üniteler, eğitim durumu ve değerlendirme boyutları (Sönmez ve Alacapınar, 2015) ile programın vizyonu ve program yaklaşımı da değerlendirmeye dâhil edilerek 2009 ve 2015 Hayat Bilgisi programları ve 2017 yılı taslak Hayat Bilgisi programı karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu boyutu ile bakıldığında alan yazında bu derece kapsamlı ve üç programın aynı anda değerlendirildiği çalışmanın yer almadığı görülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın alan yazına katkı sağlayacağı ve gelecekte yapılacak program değerlendirme çalışmalarına kaynaklık edeceği düşünülmektedir. Bu araştırmada, 2009 ve 2015 Hayat Bilgisi programları ve 2017 yılı taslak Hayat Bilgisi dersi öğretim programlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığının yayımlamış olduğu 2009 ve 2015 yılı Hayat Bilgisi dersi öğretim programı kitapları ve 2017 yılı taslak Hayat Bilgisi programı veri kaynağını oluşturmuştur. Araştırmada doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Hayat Bilgisi dersi 2009, 2015 ve 2017 (taslak) öğretim programları; vizyon, program yaklaşımı, hedefler, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme boyutları açısından karşılaştırılmıştır. 2009 ve 2015 Hayat Bilgisi dersi öğretim programlarının birer vizyonunun var olduğu, 2015 ve 2017 (taslak) programının ünite temelli yaklaşıma, 2009 programının ise çocuğu merkeze alan, toplu öğretim anlayışıyla, tematik, spiral ve katılımcılık ilkesine dayalı dinamik bir yaklaşıma sahip olduğu, 2009 programında hedefler/amaçlar başlığı ile sadece "Türk Millî Eğitimi'nin Genel Amaçları"na yer verildiği, 2015 ve 2017 (taslak) yılında ise bununla birlikte 14 madde şeklinde amaçların belirlendiği, tüm sınıf düzeylerinde kazanımların, becerilerin ve ders saatlerinin 2015 ve 2017 (taslak) yılı programında azaltıldığı, 2009 yılı programında yer alan öğrenme alanları, aradisiplinler, etkinlik örnekleri ve Atatürkçülük konularının 2015 ve 2017 (taslak) yılında terk edildiği, 2009 yılında 3 olan ünite sayısının 2015 ve 2017'de (taslak) 6'ya yükseldiği, 2009 yılı programında her ünite için kavramların belirlendiği fakat 2015 ve 2017 (taslak) yılında ise toplam 4 kazanımda kavramlardan bahsedildiği, her üç programda değerlere, belirli gün ve haftalara, öğrenme öğretme süreçlerine ilişkin açıklamalara, değerlendirmeye yer verildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hayat Bilgisi, Program, Program Değerlendirme

COMPRASION OF 2009 AND 2015 LIFE SCIENCE COURSE CURRICULUM AND LIFE SCIENCE COURSE DRAFT CURRICULUM

Assoc. Prof. Dr. Dr. Bayram TAY, Ahi Evran University, bayramtay@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Şükran UÇUŞ GÜLDALI, Ahi Evran University, sukranucus@gmail.com
Res. Assist. Murat BAŞ, Ahi Evran University, muratbas@ahievran.edu.tr

ABSTRACT

Life science is a course which contributes to make the child adapted to the social environment by taking considered child's spirit, gets together different disciplinaries, prepares the life with knowledge related to the nature life, individual-centered, learning by doing, enriches individuals with useful knowledge and prepares the next grade (Tay & Yıldırım, 2013; Ocak & Beydoğan, 2005), in that case, it is a curriculum which is employed from 1st grade to 3rd grade to attain the objectives of compulsory education. According to Bektaş (2007), life science course is a discipline which provides an opportunity to establish a relationship between daily life knowledge and skills in a family environment, and the school fulfills formal learning outcomes. Aytuna (1967) also says that life science course gives importance of child's psychology and realities of the environment. Overviewing of previous studies regarding life science curriculum; evaluation of textbooks (Gözütok, Taş, Rüzgar, Akçatepe, Yetkiner, 2015), exploring of teachers' views about goals, methods and techniques in the life science curriculum (Özçetin, 2000; Aykaç, 2011; Tuncer, 2009; Şahin, 2009; Türkyılmaz, 2011; Türkeş, 2008; Belet, 1999; Çakır, 2007; Alak 2011; Uğur, 2006; Gümüş & Aykaç, 2012), regulations and updates in the life science curriculum (Güven, 2010) and gaining values to children in the life science curriculum (Yıldırım & Turan 2015; Uzunkol, 2014; Narin, 2007; Candan & Ergen, 2014; Yaşaroğlu, 2013) are highlighted. However, these studies address evaluation of curricula of 1998, 2005, relatively 2009 by only underneath one dimension. Besides that, there is a study which based on comparison between curriculum from 2009 and curriculum from 2015 all dimensions considered (Tay & Baş, 2015). As, Tay and Baş's (2015) research, the current study was based on an evaluation of curricula Bloom's curriculum components in the evaluations of curricula, in parallel with curricula compared in including objectives, units, learning-teaching process (Sönmez & Alacapınar, 2015), including vision and approach of the curriculum. There is a research gap on the evaluation of three curricula in the literature by a comprehensive approach. Within this context, the current study is expected to have a great contribution and be a source for future curriculum evaluation studies. In the current study, researchers aimed at comparing life science curricula issued in 2009, 2015, 2017 (as a draft curriculum). Thus, data source was comprised of curriculum guidelines from 2009 and 2015, and issued draft curriculum in 2017. Document analysis was used in the current study. Curricula of 2009, 2015, 2017 were compared regarding vision, approach, objectives, content, leaning-teaching process, assessment. The 2009 and the 2015 Life science curricula have been investigated with dimensions of vision, curriculum approach, objectives, content, educational status, and evaluation. Both the 2009 and the 2015 social science curricula have clear visions. While the 2015 and 2017 curriculum constructed with unit based approach, the curriculum in 2009 is based on student characteristics, collective instruction, thematic, spiral and participatory principle has a dynamic approach. The objectives of the curriculum in 2009 only restricted by "basic objectives of the Ministry of Education." Beside main objectives, in 2015 and 2017, 14 specific items were added. In the 2015 and 2017 curriculum, the numbers of acquisitions, skills and course hours were reduced for all grades, and some of the concepts, such as learning fields, semi-discipline (entrepreneurship, special education, health culture, etc.), sample activities and Kemalism subjects have been fully removed. The number of units were doubled from 3 to 6 in the 2015 curriculum. While in the 2009 curriculum the concepts were defined for each unit, in the 2015 curriculum concepts were stated in only four acquisitions. All three curricula were addressed values, special occasions and weeks, explanation of educational status and evaluation themes.

Keywords: Life Science, Curriculum, Curriculum Evaluation

ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA HAYAT BİLGİSİ ÖĞRETİMİ DEĞER EĞİTİMİNDE FİLMLER

Arş.Gör. Betül YAR SEVMİŞ, Anadolu Üniversitesi, betulyar@anadolu.edu.tr

ÖZET

Değerler davranışlara rehberlik eden ilke ve inançlar, eylemlerin iyi olarak yargılandığı standartlardır. Değerler, toplumu oluşturan insanlara, hangi şeyleri önemli olduğu, hangilerinin tercih edilmesi gerektiğini yani nasıl yaşanılması gerektiğini ifade eder. Eğitim kurumları değerler ile öğrencilere bu konularda rehberlik eder. Değerlerin sonraki kuşaklara aktarılması gerekir. Ancak değerlerin kendiliğinden kazanılmasını beklemek çok büyük hatalara sebep olacaktır. Çünkü bireyler eğitilebilir ve aldıkları bu eğitim süreci sonunda olumlu yönde değişim sergiler. Bu bağlamda, değerler bireylere formal bir eğitim aracılığı ile kazandırılmalıdır. Değer eğitimi okullarda farklı yaklaşımlarla verilmektedir. Değerlerin doğrudan öğretiminde amaç öğrencilere belli değerlerin aşılmasını ve bunların içselleştirilmesini sağlayarak, öğrencilerin istenen değerleri daha iyi yansıtmaları için sahip oldukları değeri yansıtmasını sağlamaktır. Telkin yaklaşımı olarak da adlandırılan bu yaklaşıma ilişkin uygulamalarda öğrencilere ilham verici hikâyeler okuma, törenlere ve topluma hizmet etkinliklerine katılma gibi çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Değer belirginleştirme yaklaşımında belirli değerlerin kendi başlarına düşünülmesinden çok neyin daha değerli olduğunu düşünme sürecini vurgular. Değer belirginleştirme öğrencilere bir şeye kişisel olarak verecekleri değeri belirlemelerinde yardımcı olur. Kohlberg'in çalışmalarıyla biçimlenen ahlaki sorgulama yaklaşımında öğretmenin rolü, ahlaki ikilemlerin bulunduğu örnekler vererek öğrencilerin kendi çıkmazlarını çözmelerine yardım etmektir. İkilem iki farklı değer ilkesinin çatıştığı gerçek yaşam problemleridir. Değer analizi yaklaşımında değer içeren problemler üzerinde duygusal olmadan, akılcı, mantıklı ve sistematik bir şekilde durulur. Bu yaklaşımlar kullanılırken öğretmenler, örnek olaylardan, güncel durumlardan, hikâye ve öykülerden, görsellerden faydalanmaktadır. Öğretmenler tarafından rahatlıkla kullanılacak bir diğer materyal de filmlerdir. Filmler güçlü bir eğitim aracı olarak kullanılabilen, öğrenilmesi amaçlanan içeriğin görsel ve işitsel bakımdan erişilebilir hale getirilmesine olanak sağlayabilmektedir. Bu nedenle çeşitli türleriyle filmler hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde kullanılacak en güncel kaynaklar arasında yer almaktadır. Filmlerin kullanımına ilişkin çalışmalar incelendiğinde oldukça sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Değer eğitime ilişkin çalışmalar incelendiğinde bu çalışmaların daha çok değerler eğitime ilişkin öğretmen görüşü, veli görüşü, öğrenci başarısına etkisi, programlarda yer alma düzeyi, kitaplarda yer alma düzeyi gibi konularda yoğunlaştığı görülmektedir. Bu nedenle değer eğitime farklı bir bakış açısı getirebilmek amacıyla bu çalışmada filmlerden yararlanılmıştır. Bu araştırmanın genel amacı Değerler Eğitiminde filmlerin kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemektir. Öğretmen adaylarının hayat bilgisi öğretiminde değer eğitimi filmlerin kullanımına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma nitel araştırma modelinde desenlenmiştir. Temel nitel araştırma eğitimde bulunan en yaygın nitel araştırma biçiminden biridir. Nitel araştırmalar anlamın nasıl inşa edildiğiyle, insanların hayatlarını ve dünyalarını nasıl anlamlandırdıklarıyla ilgilidir. Temel nitel araştırmanın öncelikli amacı bu anlamları açığa çıkarmak ve yorumlamaktır. Temel nitel araştırmada veriler; görüşmeler, gözlemler ya da doküman analizi yoluyla toplanır. Temel nitel araştırmaları yöneten araştırmacılar, (1) insanların yaşamlarını nasıl yorumladıklarıyla, (2) dünyalarını nasıl inşa ettikleriyle ve (3) deneyimlerine ne anlam kattıklarıyla ilgilenirler. Bütün amaç, insanların hayatlarını ve deneyimlerini nasıl kavradığını anlamaktır. Araştırmanın katılımcılarını 2016-2017 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği programı 3. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Araştırma kapsamında Hayat Bilgisi Öğretimi I dersini alan bir gruptaki tüm öğrencilere film izletilerek iç örnekleme yoluyla 10 öğrenci seçilmiştir. Seçilen bu 10 öğrenci ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Görüşme odak grup görüşmesi şeklinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplama sürecinde öncelikle Hayat Bilgisi Öğretimi I dersinde öğrencilere “İyilik Bul/İyilik yap” filmi izlettirilmiştir. Daha sonra seçilen 10 öğrenci ile ders bitiminde yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık bir saat süren görüşme araştırmacı tarafından dökümü gerçekleştirilerek analizi yapılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Bulgular “Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretiminde film kullanımına ilişkin görüşler”, “Hayat Bilgisi öğretimi ve Sosyal Bilgiler öğretimi değerler eğitiminde film kullanımına ilişkin görüşler”, “İzlenilen filmde yer alan değerlere ilişkin görüşler”, “İzlenilen filmdeki karakterlere ilişkin görüşler”, “İzlenilen film yoluyla değer eğitimi nasıl gerçekleştirilebilir?”, “Değer öğretiminde başka hangi filmler kullanılabilir?”, “Değer eğitiminde filmlerden yararlanılmasına ilişkin öneriler” başlıkları altında sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Değer Eğitimi, Hayat Bilgisi Öğretimi, Öğretmen Adayları

MOVIES IN VALUE EDUCATION IN TEACHING LIFE SCIENCE ACCORDING TO TEACHER CANDIDATES

Res.Assist. Betül YAR SEVMİŞ, Anadolu University, betulyar@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Values are principles and beliefs that guide behavior, and the standards by which actions are judged as good. Values express to the people in the society what things matter, what should be preferred, in other words, how to live. Educational institutions guide students about these topics through these values. Values need to be transferred to next generations. However, expecting the values to be acquired automatically will be a huge mistake. It is because the individuals can be trained, and consequently change in the positive direction at the end of this training process. In this regard, values should be given to individuals through formal education. Value education is taught in schools with different approaches. The purpose in direct teaching of values is to make students reflect the values they have in order to better reflect the desired values by ensuring that certain values are imbued and internalized. This approach, which is also called inspiring approach, involves activities such as reading inspiring stories to students, participating in ceremonies and serving the public activities. In value clarification approach, the process of thinking about what is more valuable is emphasized rather than the values that are considered in their own. Value clarification helps students to determine the value of something individually. The role of the teacher in the moral inquiry approach shaped by Kohlberg's work is to help students solve their own problems by giving examples of moral dilemmas. The dilemma is real life problems about conflict between two different value principles. In the value analysis approach, the problems include value are accentuated rationally, logically and systematically without being emotional. While these approaches are used, teachers are benefiting from case studies, current situations, stories and visuals. Another material which teachers can easily use is films. Films can be used as a powerful educational tool, enabling the content intended to be learned to be made accessible from visual and auditory maintenance. Films can be used as a powerful educational tool, and enables the content intended to be learned to become accessible from visual and auditory maintenance. Consequently, films with various genres are among the most current sources that can be used in Life Science and Social Studies courses. When studies on the use of films were examined, it was found that there was a very limited number of studies. Examining the studies on value education, it is observed that these studies mostly concentrate on matters such as teachers opinion on education, parental opinion, effect on student achievement, level of participation in programs, level of taking place in books. Therefore, films were used in this study in order to bring a different perspective to value education. The general purpose of this research is to determine the views of the teacher candidates regarding the use of films in value education. This research was designed in a qualitative research model aiming to determine the opinions of teacher candidates about the use of films in value education in the teaching of Life Science Course. Basic qualitative research is one of the most common qualitative research forms found in education. Qualitative research is about how meaning is constructed, how people understand their lives and their world. The primary aim of the basic qualitative research is to make these meanings clear and to interpret them. In basic qualitative research, the data are collected through interviews, observations, or document analysis. Researchers who manage basic qualitative research deal with (1) how people interpret their lives, (2) how they build their worlds, and (3) what their experiences mean. The whole purpose is to understand how people understand their lives and their experiences. Participants of the study were the students who graduated from Anadolu University Faculty of Education Elementary School Teacher Education Program 3rd year in the fall semester of 2016-2017 academic year. Within the scope of the research, 10 students were selected through internal sampling by watching films from all the students in a group taking Life Science Teaching I course. Interviews were held with these 10 selected students. Semi-structured interview was used as data collection tool in the research. The interview was conducted as a focus group interview. During the data collecting process, first of all, the film Pay It Forward was watched by students in the course of Life Science Instruction I. After that, a semi-structured interview was held with 10 selected students at the end of the course. The interview which lasted for about an hour was conducted by the researcher and analyzed. Content analysis was used in the analysis of the data. Findings are presented under the topics "Opinions About Use of Movies in Teaching of Life Science and Social Studies", "Opinions About Use of Movies for Value Education in Teaching of Life Science and Social Studies", "Opinions About Values in the Movies Watched", "Opinions About Characters in the Movies Watched", "How to Achieve Value Education Through Movies", "Which Movies Can Be Used in Value Education?", "Suggestions About the Use of Movies in Value Education".

Key Words: Life Science Course, Teacher Candidates, Value Education

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN İLKÖĞRETİM SOSYAL BİLGİLER MÜFREDATINDAKİ ATATÜRKÇÜLÜK İLE İLGİLİ KONU VE KAZANIMLARIN ÖĞRETİLMESİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Prof.Dr. Kaya YILMAZ, Marmara Üniversitesi, kaya1999@gmail.com
Öğretmen Yakup AYAYDIN, MEB, yakupts61@hotmail.com

ÖZET

Atatürkçülük, çağdaş bir toplum ve demokratik bir sistem oluşturmak, Türkiye'nin çağdaşlaşmasını sağlamak amacıyla ortaya konulmuş bir ilkeler bütünü veya düşünce sistemi olarak tanımlanmaktadır. Geçmişten günümüze Atatürkçülük ve Kemalizm karıştırılmış, birçok kişi her ikisini eş anlamlı kullanma eğilimi göstermiştir. Atatürkçülük, Atatürk'ün fikirlerine, ideolojisine, ilke ve inkılaplarına sahip çıkıp bireysel ve toplumsal hayatın her alanında yaşamaya ve yaşatmaya çalışmak, kısaca Atatürk'ün gösterdiği yolda gitmek olarak özetlenebilir. Okul programlarındaki derslere Atatürkçülük konularının eklenmesine 1982 yılında başlanmış, 1986 yılından itibaren ise sistemli bir şekilde öğretim programının içerik ve kazanımlarında yer almıştır. Ülkemizde vatandaşlık eğitimi çerçevesinde Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı nesiller yetiştirmek Milli Eğitimin ve sosyal bilgiler eğitiminin genel amaçları ve olmazsa olmazları arasındadır. Bu amaca dönük olarak, Atatürkçülük ile ilgili konu ve kazanımlar çok yoğun bir şekilde öğrenme alanlarına serpiştirilmiş, öğretmenlerden 'Atatürk'ün kişilik özelliklerini, inkılaplarını, ilkelerini ve düşüncelerini anlatma'ları istenmiştir. Bu nedenle, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde Atatürk İlkeleri ve inkılap Tarihi dersi zorunlu olarak öğretilmektedir. Bu durum Sosyal Bilgiler Öğretim programı için de geçerlidir. Sosyal Bilgiler Öğretim Programında her ünite ve öğrenme alanında Atatürkçülük ile ilgili kazanımlar bulunmaktadır. Örneğin, ilköğretim 8. Sınıfta T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük adlı ayrı bir ders olmasına rağmen, sosyal bilgiler 6. Sınıf programında Atatürkçülük ile ilgili 14, 7. Sınıfta ise 9 konu ve açıklama ile bunlara eşlik eden birçok kazanım yer almaktadır (TTKB, 2005). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrencileri bu kazanımlara ulaştırmaları beklenmektedir. İlköğretim programlarında Sosyal Bilgiler dersine ayrılan ders saatinin sınırlı olduğu gerekçe gösterilerek, hemen hemen her öğrenme alanına Atatürkçülük ile ilgili konuların konulmasının dersin öğretiminden hedeflenen birçok bilgi, beceri, tutum ve değer öğrenciler tarafından kazanılmasını engelleyeceği endişesi dile getirilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin Atatürkçülük ile ilgili kazanımların öğrencilere öğretilmesine ilişkin görüşlerini doğrudan araştırma konusu olarak inceleyen bir çalışma henüz yapılmamıştır. Literatürdeki eksikliği gidermeyi hedefleyen bu çalışmada, sosyal bilgiler öğretmenlerinin Atatürkçülük algısı, öğretim programındaki Atatürkçülük ile ilgili konu ve kazanımlara ilişkin bilgi düzeyleri ve İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretim Programındaki Atatürkçülük ile ilgili kazanımların öğretilmesine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır. 1. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ilköğretim öğretim programında yer alan Atatürkçülük ile ilgili konularının öğretilmesine ilişkin görüşleri nelerdir? 2. Sosyal bilgiler öğretmenleri ilköğretim programındaki Atatürkçülük ile ilgili konu ve kazanımlara ilişkin bilgileri nelerdir? 3. Sosyal bilgiler öğretmenlerine göre ilköğretim programındaki Atatürkçülük ile ilgili konu ve kazanımlara yer verilmesinin sebepleri nelerdir? 4. Sosyal bilgiler öğretmenleri ilköğretim öğretim programındaki Atatürkçülük ile ilgili konu ve kazanımları öğrencilere nasıl kazandırmaktadırlar? Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların seçilmesinde amaçlı örneklem tekniği kullanılmıştır. Öğretmenlerin cinsiyeti dengelenmiştir. Çalışmaya 5 kadın ve 5 erkek olmak üzere 10 sosyal bilgiler öğretmeni katılmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme formunda, "Atatürkçülük sizde ne çağırıyor?", "Size göre Atatürkçü bir kimse hangi özelliklere sahiptir?", "Sosyal bilgiler öğretiminde Atatürkçülük ile ilgili konuların öğretilmesi hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?", "Sosyal bilgiler programındaki Atatürkçülük ile ilgili konu ve kazanımları öğrencilere nasıl kazandırıyorsunuz?" gibi açık uçlu sorulara yer verilmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplara bağlı olarak her bir katılımcıya çeşitli sonda soruları sorulmuştur. Katılımcılarla yapılan görüşmeler onların izniyle kayıt altına alınmıştır. Ses kayıtları Word programında kelimesi kelimesine metne çevrilmiştir. Görüşme metinlerinin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniği kullanılmaktadır. Verilerin çözümlenme süreci devam etmektedir.

Anahtar sözcükler: Atatürkçülük, Öğretim Programı, Öğretmenler, Sosyal Bilgiler

SOCIAL STUDIES TEACHERS' PERSPECTIVES ON THE LEARNING OBJECTIVES AND TOPICS AS TO ATATÜRKISM IN SOCIAL STUDIES TEACHING PROGRAM AT ELEMENTARY LEVEL

Prof. Dr. Kaya YILMAZ, Marmara University, kaya1999@gmail.com
Teacher Yakup AYAYDIN, Ministry of National Education, yakupts61@hotmail.com

ABSTRACT

Atatürkism is defined as a set of principles or a system of thought that has been put forward in order to create a contemporary society and a democratic system and to ensure the modernization of Turkey. Atatürkism and Kemalism are mixed in the past, many people tend to use both synonymously. Atatürkism can be summarized as putting into practice the ideas, ideology, principles and reforms of Ataturk in every field of individual and social life and going on the path that Atatürk pointed out. The courses in the school programs started in 1982 with the addition of Atatürkism topics and from 1986 onward systematically took place in the content and learning outcomes of the curriculum. In our country, it is among the general objectives and necessities of National Education and social studies education to raise generations that will adhere to Atatürks principles and reforms within the frame of citizenship education. With this aim in mind, the subjects and learning outcomes related to Ataturkism were interspersed extensively in the teaching programs and teachers were expected to explain Ataturks personality traits, reforms, principles and ideas. For this reason, Ataturks Principles and History of Revolution course is taught compulsively at primary, secondary and tertiary level. This also applies to the Social Studies Curriculum. There are lots of learning objectives related to Atatürkism in each unit and learning area in Social Studies Curriculum. Despite the fact that there is a separate course called "T.C. History of Revolution and Ataturkism", there are 14 topics related to Ataturkism in the 6th grade social studies program, 9 subjects and explanations in the 7th class, and many learning outcomes accompanying them (TTKB, 2005). Thus, Social studies teachers are expected to help their students attain these learning outcomes. There is concern that because of the limited number of hours allocated for the teaching Social Studies in elementary education programs, the introduction of Atatürkism in almost every teaching unit in the curriculum will prevent students from acquiring a lot of cardinal knowledge, skills, attitudes and values in the social studies curriculum. There has not yet been a study that directly examines the opinions of social studies teachers about teaching the learning objectives related to Atatürkism. Aimed at filling the gap in the literature, this study examined social studies teachers' perceptions of Atatürkism, their the level of knowledge about Atatürkism in the curriculum and their opinions about teaching learning objectives as Atatürkism in the elementary social studies curriculum. The following questions were answered in the study. 1. What are the opinions of the social studies teachers regarding teaching topics related to Atatürkism in the elementary education curriculum? 2. What is the kind of knowledge that social studies teachers have about the topics and learning objectives as to Atatürkism in the elementary social studies curriculum? 3. According to the social studies teachers, what are the reasons for the inclusion of Atatürkism related issues and learning objectives in the elementary social studies program? 4. How do social studies teachers help students attain the learning outcomes related to Atatürkism in the elementary education curriculum? Qualitative research method was used in the study. A purposeful sampling technique was used to select the study participants. The gender of the teachers is balanced. 10 social studies teachers, 5 female and 5 male, participated in the study. Semi-structured interview protocol was used to collect research data. In the interview protocol the following kind of questions were asked. "What are your thoughts about teaching topics as to Atatürkism in social studies curriculum?", "From your perspective, what kinds of features a person who adheres to the principles of Ataturkism is expected to have?", "What are your opinions about teaching issues related to Atatürkism in the social studies program?", "How do you help students attain the learning outcomes as to Atatürkism? Depending on their answers, each participant was asked various probing questions. Interviews with the participants were recorded with their permission. Voice recordings were translated into words in the Word program. Descriptive analysis technique is used to analyze interview texts. The process of analyzing the research data is still going on.

Key Words: Atatürkçülük, Öğretim Programı, Öğretmenler, Sosyal Bilgiler

SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİMİNDE YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN ETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Ülkü ULUKAYA, Fırat Üniversitesi, ulukaya_44@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Feyzullah EZER, Fırat Üniversitesi, fezer@firat.edu.tr

ÖZET

Bireyler arasında doğrudan etkileşimi sağlayan bir yöntemdir. Drama, Yunancada “yapmak, Yunanca “Dramenon”daki seyirlik olarak benzetme olgusuna dayalıdır ve eylem anlamını taşır. Halk arasında kullanılan dram sözcüğü de bu kökten gelmektedir ve acıklı durumları ifade etmek için kullanılmaktadır. Drama sözcüğünün bu kullanım ile anlam açısından ilgisi yoktur. Genel tanımıyla drama; bir sözcüğü, bir kavramı, bir davranışı, bir tümceyi, bir fikri ya da bir yaşantıyı bir olayı, tiyatro tekniklerinden yararlanarak oyun veya oyunlarla canlandırmaktır. Drama, yaşamın provasıdır; oyuna katılarak, yaşayarak, tartışarak türlü şekillerde hayatıortaya koymaktır. Bu yolla, öğrenmeye ve tecrübeleri zenginleştirmeye de olanak sağlar. Drama kişiyi etkinleştiren ve geliştiren bir alandır. Drama çalışmalarında kullanılan rol oynama, doğaçlama, pantomim vb. yöntemlerle, kişinin kendini ve başkalarındananması kolaylaşır. Başkalarıyla iletişim ve etkileşim içerisinde olan kişi, toplumun bireyi olduğu bilincine varır. Drama, yaratıcılığın ortaya çıkmasını ve geliştirilmesini sağlar. Resim, müzik, tiyatro, dans, şiir, edebiyat gibi ifade becerilerinin geliştirilmesinde, eğitimde, psikolojide bir öğretim ve kendini tanıma, becerilerinin kullanımını geliştirme yöntemi olarak kullanılabilir. Drama; güven ve kendine saygı duymayı, problem çözme ve iletişim becerilerini, durağan olma yerine etkin ve katılımcı olmayı, bağımlı olma yerine bağımsız olmayı, karar verebilmeyi, etkinleşmeyi, demokratikleşmeyi vb. nitelikleri kazandırır. Animasyonun amacı, eğlence ve aktivite etmek, eylemek” anlamına gelen “DRAN” dan türetilmiştir. Bugünkü anlamına yakın biçimde zenginliği ile konukların hoşça vakit geçirmelerini sağlamaktır. Bu amacı gerçekleştirebilmek, konuklara hareket ve canlılık kazandırmak konuklarla olumlu iletişim kurabilmek için, animatörün yararlanabileceği en önemli kaynak, drama oyunlarıdır. Yaratıcı drama, bireylerin yaratıcılıklarını geliştirmek için dramanın kullanılmasıdır. Yaratıcı drama doğaldır, yazılı bir metni yoktur ve sahneleme gerektirmez. Bir liderin rehberliğinde katılımcılar, yaşadıkları ve hayal ettikleri durumları, yaratıcı drama şeklinde yansıtır. Yaratıcıdramada hiçbir zaman, bir şeyi, olduğu gibi kabul etme söz konusu değildir Yaratıcıdrama uygulamalarını, tiyatro gösterisi gibi algılamamak gerekir. Tiyatro tekniklerinden yararlanılır, ancak bir metin, senaryo zorunluluğu yoktur. Önceden planlama yapılsada,katılımcılabirlikteanındaoluşturabilmeolanağıdavadır. Tiyatroda ise metin dışına çıkılmaz. Yaratıcı drama uygulamaları, iyi bir tasarımla hemen her yerde, her ortamda uygulanabilir. Birsahneyapılabileceğigibi,sınıfta,kütüphanede,müzede,turistik tesislerde; havuz başında, plajda vb. alanlarda da gerçekleştirilebilir. Yaratıcı drama etkinlikleri provasızdır ve anında yaratılan uygulamalardır. Oysa tiyatro gösterisi için bir sahne ve defalarca prova gereklidir. Yaratıcı drama uygulamalarında; kostüm, aksesuar, dekor, ışıklandırma kullanılsa da, bu öğeler olmadan da uygulama yapılabilir. Tiyatroda ise, bu öğeler mutlaka olmalıdır. Mevcut çalışma, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersinde yaratıcı dramanın bir öğretim yöntemi olarak kullanımına ilişkin görüşlerinin ortaya konulmasını amaçlamaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Malatya İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Öğretmenliği Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim dalında eğitim gören 14 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada öğretmen adaylarının görüşlerini almak için araştırmacı tarafından geliştirilen açık uçlu sorulardan oluşan anket uygulanmıştır. Verilerin analizinde ve temaların oluşturulup yorumlanmasında betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğretmen adaylarının önemli bir kısmı Sosyal Bilgiler dersinde yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının yararlı olacağı görüşündedir. Aynı zamanda öğretmen adayları meslek hayatlarına başladıklarında bu yöntemi kullanmak istediklerini belirtmişlerdir. Çalışmadan elde edilen başka bir sonuçta Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemi konusunda aldıkları eğitimi yeterli görmemesidir. Aynı zamanda adaylar drama yöntemini meslek hayatlarında uygularken yaşayacakları sorunlara çözüm üretme konusunda kendini yetersiz bulduğunu da belirtmiştir.

Anahtar sözcükler: Drama, Sosyal Bilgiler, Yöntem

OPINIONS OF TEACHER CANDIDATES RELATED TO THE EFFECTIVENESS OF CREATIVE DRAMA METHODS IN THE TEACHING OF SOCIAL STUDIES

MA Student Ülkü ULUKAYA, Fırat University, ulukaya_44@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Feyzullah EZER, Fırat University, fezer@firat.edu.tr

ABSTRACT

It is a method of direct interaction between individuals. Drama is derived from DRAN which means to do, to act in the Greek language. It is based on the analogy of the Greek Dramenon as the present-day meaning closely related to the meaning of action. The word drama used among the people comes from this root and is used to express pathetic situations. There is no interest in the meaning of your drama in terms of this use. Drama in general; A word, a conception, a behavior, a sentence, an idea, or an event, Theater techniques to play with games or to revive. Drama is the rehearsal of life; Participating in the game, living, discussing and putting them in various forms in life. In this way, it also allows learning and enriching of experiences. Drama is a field that activates and develops the person. Role playing, improvisation, pantom, etc. used in drama studies. By means of the methods, it is easier for the person himself and others to check. The person who is communicating and interacting with others is aware that the society is the individual. Drama provides the emergence and development of creativity. It can be used in the development of expression skills such as painting, music, theater, dance, poetry, literature, teaching in psychology, self-recognition, and developing the use of skills. Drama; Confidence and self-esteem, problem-solving and communication skills, being active and participative rather than stationary, being independent rather than dependent, deciding, activating, democratizing, and so on. Qualities. The aim of the animation is to provide a pleasant time for the guests with a wealth of entertainment and activities. The most important source that the animator can benefit from is to play drama games in order to be able to accomplish this purpose, to give the guests motivation and vitality and to communicate positively with the guests. Creative drama is the use of drama to improve the creativity of individuals. Creative drama is natural, there is no written text and it does not require staging. Under the guidance of a leader, participants reflect the situations they live in and imagine in the form of creative drama. There is no question in creative play that it is never acceptable to accept something as it is. Creative drama applications should not be perceived as a theater show. Theater techniques are used, but there is no text, no script requirement. If planning is done in advance, it is possible to make participants participate. In the theater it is not possible to go out of the text. Creative drama applications can be applied in almost any place, any environment with a good design. You can be on a shelf, class, library, museum, tourist facilities; At the pool, at the beach, etc. Areas. Creative drama activities are rehearsal and instantly created practices. However, it is a stage for the theater show and a lot of rehearsal is necessary. In creative drama applications; Costume, accessory, decor, lighting can be used without these items. In the theater, these items must be absolutely. The present study intends to reveal the opinions of social science teacher candidates regarding the use of creative drama as a teaching method in social studies class. Qualitative research method was used in the study. The working group of the research consists of 14 teacher candidates who are studying in Social Sciences Teacher Education Department of Malatya İnönü University, Faculty of Education Social Sciences and Turkish Language Teaching Department in the academic year of 2016-2017. In the study, a questionnaire consisting of open-ended questions developed by the researcher was applied to obtain the opinions of the candidate teachers. A descriptive analysis method was used in the analysis of the data and in the construction and interpretation of the themes. According to the findings obtained, a significant part of the teacher candidates believe that it would be beneficial to use creative drama method in Social Studies course. At the same time, the teacher candidates stated that they wanted to use this method because they started their career. Another consequence of not working is that Social Studies teacher candidates do not have enough training on creative drama. At the same time, the candidates stated that they found themselves inadequate at the end of the solution to the problems they would experience while applying drama method in their professional life.

Key Words: Drama, Sosyal Bilgiler, Yöntem

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZMEYE YÖNELİK YANSITICI DÜŞÜNME BECERİLERİ VE SOSYAL BİLGİLER DERSİ AKADEMİK BAŞARILARI

Yrd.Doç.Dr. Kamil UYGUN, Uşak Üniversitesi, kamil.uygun@usak.edu.tr
Öğretmen Cemal BİLGİÇ, Milli Eğitim Bakanlığı, bilgicemal@hotmail.com

ÖZET

Problem çözme, Türkiye’de 2005 yılından beri eğitim sistemimize yapılandırmacı yaklaşımın getirdiği başlıca becerilerden biri olup öğrencilerin olumlu becerilerinin geliştirilmesini öngörmektir. Sosyal bilimlerdeki veya eğitim bilimleri alanındaki problem çözümünde yansıtıcı düşünme ve karar vermeyi gerektiren sorular sıklıkla kullanılmaktadır. Problem çözmede, problemin farkında olma ve uygun sorular oluşturma önemlidir. Problem çözmenin bazı aşamalarına ve çözüm yollarına yansıtıcı düşünme kullanılarak ulaşılmaktadır. Problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünmede, sorun çözmeye yönelik düşünme hakimdir. Türkiye’de, ortaokullarda bulunan sosyal bilgiler dersi, etkili vatandaş yetiştirme ve demokrasinin gerekliliğini içselleştirme bakımından hayati önem arz etmektedir. Toplumsal olaylar karşısında sağlıklı karar veren bireylerin yetişmesi için sosyal bilgiler dersi ile problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme becerisinin işbirliği yararlı olacaktır. Bu araştırmanın amacı, ilköğretim öğrencilerinin problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme becerileri ile sosyal bilgiler dersinden elde ettikleri akademik başarı puanları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Afyonkarahisar ilindeki 5 ayrı ortaokulda öğrenim gören 7. sınıf öğrencisi 156 kız, 149 erkek toplam 305 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin problem çözmeye dayalı yansıtıcı düşünme becerileri, sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıları ile bazı değişkenlere göre incelenmiştir. Değişkenler; cinsiyet, kardeş sayısı, yetiştirme yeri, kitap okuma alışkanlığı, anne-baba mesleği, ailenin sosyo-ekonomik durumu ve anne-baba eğitim durumudur. Veri aracı olarak, Kızılkaya ve Aşkar (2009) tarafından geliştirilen “Problem Çözmeye Yönelik Yansıtıcı Düşünme Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde, betimsel istatistik olarak frekans, yüzde, standart sapma ve ortalama kullanılmıştır. İki bağımsız grup arasındaki verilerin incelenmesinde t-testi, ikiden fazla bağımsız grup arasındaki verilerin analizinde ise tek yönlü (one way) Anova testi kullanılmıştır. Öğrencilerin cinsiyet, kitap okuma alışkanlığı ve karne notlarına göre anlamlı fark bulunurken diğer değişkenlerde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Anahtar sözcükler: Problem Çözme, Sosyal Bilgiler, Yansıtıcı Düşünme

REFLECTIVE THINKING SKILLS OF ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS TO SOLVE PROBLEMS, SOCIAL STUDIES AND ACADEMIC ACHIEVEMENTS

Assist. Prof. Dr. Kamil UYGUN, Uşak University, kamil.uygun@usak.edu.tr
Teacher Cemal BİLGİÇ, Ministry of National Education, bilgicemal@hotmail.com

ABSTRACT

Problem solving is one of the principal skills that the constructivist approach has been introduced into our education system since 2005 in Turkey, is to predicts development of positive skills of students. Questions that require reflective thinking and decision making in problem solving in social sciences or educational sciences are frequently used. To be able to solve a problem, it is important to be aware of the problem itself and create appropriate questions. Some stages of problem solving and solutions are reached using reflective thinking. Problem solving way of thinking rules over the reflective thinking for problem-solving. In Turkey, Social Studies lessons in secondary schools have vital importance in educating effective citizens and internalizing the necessity of democracy. Coordination of social studies lessons with reflective thinking skills for problem solving will be beneficial for the upbringing of individuals who make healthy decisions in the face of social events. The aim of this research is to examine the relationship between the reflective thinking skills of primary school students for problem solving and the academic achievement scores obtained from the social studies class. Relational scanning model was used in this research. The sample of the study consists of 305 students, 156 girls and 149 boys, who are studying in 5 different secondary schools in Afyonkarahisar province. Reflective thinking skills of students based on problem solving were examined by academic achievement in social studies class and some variables. Variables; Gender, number of siblings, place of growing up. reading habit, parental occupation, socio-economic status of the family, and parental education. As a data tool, Reflective Thinking Scale for Problem Solving developed by Kızılkaya and Aşkar (2009) was used. In the analysis of the data, frequency, percentage, standard deviation and average were used as descriptive statistics. In the analysis of the data between two independent groups, t-test; ANOVA test (one way) was used in the analysis of data between over two independent groups. There was a significant difference according to gender, book reading habits and school report grades, but no significant difference was found in other variables.

Key Words: Problem Solving, Reflective Thinking, Social Studies

TARTIŞMALI KONULARIN ÖĞRETİMİ: SOSYAL BİLGİLER SINIFLARINDAN YANSIMALAR*

Dr. Durdane ÖZTÜRK, Kastamonu Üniversitesi, d.korkunc@hotmail.com
Doç.Dr. Zafer KUŞ, Ahi Evran Üniversitesi, zaferkus@gmail.com

ÖZET

Küreselleşen dünyada yaşamı ilgilendiren çoğu konu tartışmalı bir hale gelmiştir. Tartışmalı konu, toplumun büyük bir bölümünü ilgilendiren, kişilerin ya da toplumun üzerinde hem fikir olamadığı, farklı değer yargıları ve bakış açıları içeren, siyasi, sosyal, ekonomi ve din gibi farklı alanlarla ilişkili konu ya da problemlerden oluşmaktadır. Tartışmalı konular toplumu ve toplumun bir parçası olan bireyi etkilemektedir. Bireylerin tartışmalı hale gelen bu konular üzerinde düşünceleri ve bu konular üzerinde tartışarak çözümlerine katkıda bulunmaları toplumun bireyden bir beklentisidir. Bireyin bu beklentileri gerçekleştirebilmesi için ise birtakım bilgi, beceri ve değerlere sahip olması gerekmektedir. Sosyal bilgiler dersi bireye, bu özelliklerin kazandırılmasında yardımcı olmaktadır. Çeşitli alanlardaki öğretmenleri de ilgilendiren tartışmalı konuların öğretiminde sosyal bilgiler öğretmenlerin sorumlulukları fazladır. Çünkü hayatın içinden bir ders olan sosyal bilgiler dersi ile tartışmalı konular çoğu zaman sınıf ortamına gelmektedir. Bu nedenle, toplumsal konuları içinde barındıran sosyal bilgiler eğitimi için tartışmalı konular önemlidir. Derslerinde tartışmalı konulara yer veren sosyal bilgiler öğretmenleri, öğrencilerine ülke ve dünya sorunlarına karşı duyarlı olmayı öğretirken, öğrencilerin yurttaşlık yeterliliğini geliştirebilmektedir. Ayrıca öğretmen programının uygulayıcısı aynı zamanda tartışmalı bir konunun sınıf ortamına taşınmasında ya da taşınmamasında etkili olduğu için tartışmalı konuların öğretiminde önemli bir role sahiptir. Bunun yanı sıra tartışmalı konunun öğretiminde öğretmenlerin konuyla ilgili bilgisi, algısı ve tercih ettiği yaklaşım da tartışmalı konuların öğretiminde oldukça etkilidir. Literatüre bakıldığında tartışmalı konuların öğretiminde öğretmenlerin rolü ya da yaklaşımları üzerine farklı bakış açıları bulunmaktadır. Öğretmenlerin tartışmalı konuların öğretiminde, öğrencilerin yeteneklerini geliştirecek tutum ve davranışlar sergilemeleri tartışmalı konuların öğretimi açısından son derece önemlidir. Öğrenciler ise tartışmalı konulardan bir şekilde etkilenmektedir. Bunun yanı sıra bireyin kendi değerlerini bulma ve kendi becerilerini geliştirme ihtiyacı vardır. İşte bu noktada da tartışmalı konuların öğretimi ile bireyin bu ihtiyacı karşılanabilir ve özsaygıları geliştirilebilir. Tartışmalı konuların öğrencilere öğretilmesi karışık, kapsamlı ya da öğretmenler için zor olabilmektedir. Buna rağmen sosyal bilgiler sınıflarında tartışmalı konuların tartışılması, öğrencileri çoğulcu demokrasideki vatandaş rolüne hazırladığı ve öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini, kişiler arası iletişim becerilerini geliştirdiği için öğretmenler tartışmalı konuların öğretmekten çekinmemelidirler. Yurt dışında tartışmalı konuların öğretimine ilişkin öğretmen ya da öğrenci boyutları ile ilgili çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Türkiye’de ise tartışmalı konuların öğretimine ilişkin çalışmalar son yıllarda artmaktadır. Fakat bu çalışmaların daha çok ya öğrenci boyutu ya da öğretmen boyutu ile ilgili olduğu görülmektedir. Bu bağlamda tartışmalı konuların öğretimine ilişkin öğrenci görüşlerinin ve öğretmen uygulamalarının birlikte tespit edilmesi önem arz etmektedir. Bu durumdan hareketle çalışmanın amacı, sosyal bilgiler sınıflarındaki tartışmalı konuların öğretimine ilişkin öğrenci görüşlerini ve öğretmen uygulamalarını tespit etmektedir. Böylece tartışmalı konuların öğretimine ilişkin öğrenci görüşleri ve tartışmalı konuların öğretiminde öğretmen uygulamaları birlikte ortaya konulacaktır. Araştırmanın çalışma grubunu Kırşehir ilinde, farklı sosyo-ekonomik düzeye sahip okullarda görev yapmakta olan dördü kadın dördü erkek olmak üzere sekiz sosyal bilgiler öğretmeni ve bu öğretmenlerin farklı sınıf seviyesindeki öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada öğretmenlerin tartışmalı konuların öğretimine ilişkin uygulamaları araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış gözlem formu ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Sekiz sosyal bilgiler öğretmenin dersleri, toplam 192 ders saati olmak üzere bizzat araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir. Bu sınıflardaki öğrenci görüşleri ise beş açık uçlu sorudan oluşan veri toplama aracı ile toplanmıştır. Gözlem sonucu elde edilen veriler içerik analizi; öğrencilerden elde edilen veriler ise betimsel analiz kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın bulguları oluşturulma aşamasında olduğundan bulgular, sonuçlar ve önerilere sözlü sunum sırasında yer verilecektir.

*Bu çalışmada kullanılan verilerin bir kısmı I. Yazarın "Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tartışmalı Konuların Öğretimine İlişkin Görüş ve Uygulamaları" başlıklı doktora tezine aittir.

Anahtar sözcükler: Öğrenci, Öğretmen, Sosyal Bilgiler, Tartışmalı Konular, Tartışmalı Konuların Öğretimi

TEACHING OF CONTROVERSIAL ISSUES: REFLECTIONS FROM SOCIAL STUDIES CLASSES

Dr. Durdane ÖZTÜRK, Kastamonu University, d.korkunc@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr. Zafer KUŞ, Ahi Evran University, zaferkus@gmail.com

ABSTRACT

In the globalizing world most of the issues related to life have become controversial. Controversial subject consist of issues or problems related to different fields such as politics, economy, religion which involved different judgments and viewpoints and concerned most part of the society. Controversial subjects affect society and individual who is part of society. Thinking about controversial issues and contributing solution with arguing is an expectation of the society from individual. In order to satisfy these expectations, one should have some knowledge, skill and values. Social studies course assists individual to earn these qualifications. Social studies teachers' have much more responsibilities in the area of teaching controversial subjects that are also concerned teachers from various fields. Since social studies are studies from life, controversial subjects are come into the class during the course. For that reason controversial subjects are important for the social studies course that contains social issues within itself. Social studies teachers gave place to controversial issue in their courses, while teaching their students being sensitive towards issues of country and world; they also develop their students' proficiency. Besides as a practitioner of the program teachers are very effective in the bringing issues on the class' agenda, his/her has a crucial role studying controversial subjects. In addition to that, in teaching controversial subject, teachers' knowledge, perception and approachment are very effective. In the literature there are different perspectives about the role of teachers or their approaches in the controversial issue teaching. Attitudes and behaviors toward improving students' skills are crucial in terms of teaching of controversial subjects. Students, also, are influenced by controversial issues in some way. Besides individual is in need of finding own values and improving skills. At this point, teaching controversial issues can meet individual's needs and develop their self-esteem. Teaching controversial subjects to children can be complicated, comprehensive or difficult for teachers. Nevertheless, because of discussing controversial subjects in social studies class prepare students for the role of citizen in pluralistic democracy and enhance their skills about critical thinking and interpersonal communication, teachers should not be refrain from teaching controversial subjects. Abroad, there are large numbers of research about dimensions of teachers or students related to teaching of controversial subjects. In Turkey, studies about teaching of controversial subjects have increased in recent years. But it is seen that these studies are related to either student dimension or teacher dimension. In this context, it is important to identify student opinions and teacher practices together on the teaching of controversial subjects. Thus, aim of the study is to identify student opinion and teacher practice related to controversial subject teaching in social studies classes. In this way about teaching of controversial subjects student opinions and teacher practices are presented together. Working group of the research is constituted of eight social studies teacher in Kırşehir, four women and four men, who are working in schools which have different level of socio-economic levels in and their students. In the research, teachers' practices about teaching of controversial subjects are tried to detect with semi-structured observation form developing by researcher. Eight social studies teachers' courses, totally 192 course hours, were observed by researcher. Opinions of students in these classes were obtained by data collection tool which is composed of open ended question. Data which were obtained from observation are analyzed with content analysis; data obtained from students were analyzed with descriptive analysis. Since findings of the research are in the process of being formed; findings, results and suggestions will be given during oral presentation.

Key Words: Öğrenci, Öğretmen, Sosyal Bilgiler, Tartışmalı Konular, Tartışmalı Konuların Öğretimi

TÜRKİYE KÖKENLİ ÖĞRENCİLERİN ALMAN EĞİTİM SİSTEMİNE İLİŞKİN DÜŞÜNCE VE DENEYİMLERİ

Arş.Gör. İrem PAMUK, İstanbul Üniversitesi, iremkab@gmail.com
Prof.Dr. Cemil ÖZTÜRK, Marmara Üniversitesi, cozturk@marmara.edu.tr
Prof.Dr. Hamza AKENGİN, Marmara Üniversitesi, hakengin@marmara.edu.tr

ÖZET

Eğitim, bireylerin sosyal gerçekliği öğrenerek toplumsal yaşantıyı içselleştirmesi sürecinin yani sosyalleşmenin, sistematik bir şekilde kurumsallaşmış halidir. Eğitim kurumları da sosyalleşme sürecinde ve egemen kültürün yeni nesillere aktarılmasında en önemli aktörlerden biridir. Bu bağlamda öğrencilerin yaşam dünyası ile toplumsal olgular ve gerçeklik arasında köprü görevini üstlenirler. Vatandaş yetiştirmek, farklı kültürel kimliklere sahip öğrencilerin, toplumun kolektif kimliğiyle arasındaki gerilimi azaltmak, makro boyutta eğitim sisteminin, mikro boyutta ise okulun en önemli görevlerindendir (Pamuk ve Alabaş, 2008: 25- 26; Pamuk, 2014: 149, 150, 155). Misafir işçi göçleri sonrasında süreçte, kültürel çeşitliliğin artmasıyla son derece heterojen bir toplum yapısına sahip olan Almanya’da öğrenciler, okulda ve sınıflarında farklı köken ülkelerden, farklı kültürlerle sahip öğrencilerle bir arada eğitim görürler. Çok sayıda Türkiye kökenli öğrenci de Alman okullarında eğitim görmektedir. Türkiye kökenliler, Almanya’da kendi diasporalarını oluşturmuşlardır. William Safran’a (1991: 84) göre, anavatanla ilişki ve bağın sürdürülmesi gerektiği bilinci, modern diasporaların karakteristiklerindendir. Türkiye kökenli öğrenciler, Almanya’da Türk ve Alman kültürel geleneklerinin etkisiyle şekillenen diasporik bir ortamda yaşamaktadırlar. Bu diasporik ortam, köken ülke kimliğinden beslenen diasporik kültürel kimlik inşasında rol oynamaktadır. Türkiye kökenli öğrenciler, iki ülkeyi birden yaşamaktadırlar: aynı anda hem Almanya’yı hem de Türkiye’yi. Böylece bireyler, hem ‘orada’ hem ‘burada’ var olmaktadır. Okul dışı zamanlarda evde ve sosyal çevrelerinde aileleriyle Türkiye’yi, okulda Almanya’yı yaşayan Türkiye kökenli öğrenciler için iki farklı kültürle yetişme durumu, bir yandan büyük bir zenginlik olarak diasporik kimliklerini inşa ederken, diğer yandan da bir gerilim alanı yaratmaktadır. Temel vatandaşlık becerilerini kazandırmak, farklı kültürel kimliklere sahip bireylerin, toplumun kolektif kimliğiyle arasındaki gerilimi azaltmak ve entegrasyonu sağlamak, çocuğun entegrasyonundaki ilk basamak olan okulun ve bu çerçevede eğitim sisteminin başlıca görevlerindendir. Nitelikli eğitim almak; sosyalleşme sürecini başarılı bir şekilde gerçekleştirmek ve toplumda iyi bir konuma gelerek kendini var edebilmeyi ve Almanya’da rahat yaşamayı ifade etmektedir. Bu bakış açısıyla ele alındığında, Alman toplumunda kültürel yönden öteki olarak nitelendirilen/ görülme istenen Türkiye kökenli öğrencilerin, Almanya’da iyi konuma gelmeleri, iyi bir mesleğe ve bu bağlamda iyi bir geleceğe sahip olmalarının ön koşulu, iyi eğitim almaları ve başarılı olmalarıdır. Bu araştırmanın amacı, Almanya’nın Kuzey Ren Vestfalya (Nordrhein-Westfalen) eyaletinde, farklı okul türlerinde (Hauptschule, Realschule, Gesamtschule, Gymnasium, Berufskolleg, Üniversite) eğitimlerini sürdüren Türkiye kökenli öğrencilerin Alman eğitim sistemine ilişkin düşünce ve deneyimlerinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu bağlamda araştırmada, bireylerin deneyimlerine, yaşantılarına, düşünce, algı ve duygularına odaklanan nitel araştırma desenlerinden olan fenomenoloji kullanılmıştır. Çalışma grubu, amaçlı örneklem seçimi ile belirlenmiş, veriler yarı yapılandırılmış görüşme protokolü ile elde edilmiştir. İçerik analizi, “Maxqda 11” nitel veri analizi yazılımı ile yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye kökenli öğrencilerin Alman eğitim sistemi hakkındaki düşünce ve deneyimlerinin; Alman eğitim sisteminin amaçları, Alman eğitim sisteminden beklentileri, eğitimde/ okulda yaşadıkları sorunlar ve ayrımcılık, çokkültürlü okul yaşantıları ekseninde şekillendiği görülmüştür. Türkiye kökenli öğrenciler, Almanya’da eğitim görmekten memnun olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin eğitimle ilgili başlıca motivasyonları, iyi bir meslek sahibi olmak ve böylece Alman toplumunda iyi bir statü elde edebilmektir. İşçi göçleri ile Almanya’ya gelen Türkiye kökenlilerin geçmişinde, Almanların yapmak istemediği işlerde, zor şartlar altında çalışan, toplumun dışında itilen insan imajı ön plandadır. Diasporada, geçmişin bu anlatılarıyla büyüyen Türkiye kökenli öğrencilerin, kendilerini Alman toplumunda var edebilmenin yolunun, iyi bir meslek sahibi olmak olduğunun farkında oldukları ve bunun için çaba sarf ettikleri anlaşılmaktadır.

Anahtar sözcükler: Alman Eğitim Sistemi, Almanya, Fenomenoloji, Kültürel Çeşitlilik, Türkiye Kökenli Öğrenciler

THE THOUGHTS AND EXPERIENCES OF TURKISH-ORIGIN STUDENTS ON GERMAN EDUCATION SYSTEM

Res.Assist. İrem PAMUK, İstanbul University, iremkab@gmail.com
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK, Marmara University, cozturk@marmara.edu.tr
Prof. Dr. Hamza AKENGİN, Marmara University, hakengin@marmara.edu.tr

ABSTRACT

Education is the systematic institutionalization of individuals socializing; the process of internalizing social life by learning the social facts. Educational institutions are the one of the most important actors in the process of socialization and transfer of the dominant culture to new generations. The school is a bridge between the student's life world and the social facts and reality. To educate citizens and to reduce the tension between individuals with different cultural identities and the collective identity of the society is the one of the most important task of school at micro dimension, whereas it is the task of education system at macro dimension (Pamuk and Alabaş, 2008: 25-26; Pamuk, 2014: 149, 150, 155). In Germany, where is a transformation into a heterogeneous society with the increasing cultural diversity after guest- worker migrations, students are in school and in their classrooms together with students from different cultures and from different countries of origin. There are many Turkish- origin students in German schools. Turkish- origin students are living in a diasporic environment in Germany, that shaped by the influence of Turkish and German cultural traditions. This diasporic environment plays an essential role in the development of diasporic cultural identity which based on the identity of the country of origin. Turkish- origin students live in two countries at once: Germany and Turkey. Turkish-origin students are living in Germany at school time while living in Turkey at home and in their social environments out of school. And this situation of growing up with two different cultures builds the diasporic identities of Turkish- origin students on the one hand (as a cultural wealth) and creates a tension field on the other hand. Building the main citizenship skills, reducing tension between individuals with different cultural identities and collective identity of the society and ensuring integration are the tasks of the school which is the first step in the integration of the child, and the education system in this framework. A qualified education refers to the socialization process being succesful, having a good position in the society and being able to self express and living a comfortable life in Germany. From this point of view, Turkish- origin students, who are considered to be/ wanted to be seen as the 'others' of the German society as a whole, must be well educated and successful at school in order to have a good job that will lead to a good future and a stable position in Germany. The purpose of this study is to reveal and describe the thoughts and experiences of the Turkish- origin students on German education system, who are already living and going to school (Hauptschule, Realschule, Gesamtschule, Gymnasium, Berufskolleg, University) in North Rhine-Westphalia (Nordrhein-Westfalen) state. This study is based on qualitative research design. Phenomenology of qualitative research design was used. A phenomenological research focuses on individual's lived experiences, life- world, thoughts, perceptions, emotions etc. The research participants were selected by the purposeful sampling and semi-structured interview protocol was used to collect data. The collected data have been analyzed via the techniques of content analysis. Content analysis was used to interpret the interviews transcripts through Maxqda 11 qualitative data analysis software. According to the results of the research, experiences and thoughts of Turkish- origin students about the German education system are mainly about the aims of the German education system, their expectations from German education system, their problems and discrimination that they are facing during education process/ at school and their multicultural school life and experiences.

Key Words: Alman Eğitim Sistemi, Almanya, Fenomenoloji, Kültürel Çeşitlilik, Türkiye Kökenli Öğrenciler

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI BAĞLAMINDA SOSYAL BİLGİLER TOĞLULUĞU (SOBİT): ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. Kudret AYKIRI, Pamukkale Üniversitesi, kaykiri@pau.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, bir öğrenci topluluğu olan sosyal bilgiler topluluğuna ve bu topluluğun topluma hizmet uygulamaları dersi ile ilişkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini almaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanılmasının nedeni nitel araştırmanın niçin kullanılması gerektiği ve temel özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Creswell'e (2016) göre bir problem veya konunun keşfedilmesi gerektiği an, katılımcıların bir problemi hangi bağlamda ele aldığını anlamak istediğimiz an ve belirli çalışma grubu üzerinde çalışılması gerektiği anlar nitel araştırmanın kullanıma zamanlarından bir kaçıdır. Bu araştırmada sosyal bilgiler topluluğu ve bu topluluğun topluma hizmet uygulamaları dersi ile ilişkisi öğretmen adayı gözünde keşfetmeye çalışılmış, etkinlikler esnasında karşılaşılan sorunlara nasıl çözümler bulunduğu ve neden bu çözümlerin bulunduğu irdelenmiş ve sosyal bilgiler topluluğuna gönüllü katılan belirli bir araştırma grubu üzerinde çalışmak gerekmiştir. Ayrıca nitel araştırmanın temel özelliklerinden (Merriam, 2013) bazıları ele alındığında öğretmen adaylarının öğrenci topluluğunda hizmette bulunma deneyimlerini nasıl yorumladıklarına bakılarak anlam ve anlama üzerine odaklanılacak, katkılar, problemler, çözümler ve öneriler açısından zengin betimlemeler yapılabilecek, hipotez test etme amacı taşınmadığı için tümevarımsal süreç böylece gerçekleştirilebilecektir. Bu bağlamda çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemiyle desenlenmiştir. Merriam'a (2013) göre vaka (durum) çalışması sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesidir. Araştırılacak şey tek bir kişi, bir program, bir grup, bir kurum vb. sınırlı bir sistem olmalıdır. Bu çalışmada da sosyal bilgiler topluluğu ve orada gönüllü hizmet veren öğrencilere, onların bu kurumla ilgili tecrübelerine odaklanılmıştır. Creswell'e (2016) göre durum çalışması durumlar hakkında çoklu bilgi kaynakları ile detaylı bilgi toplanıp, durum analizinin yapılmasıdır. Bu çalışmada da öğrencilerin sosyal bilgiler topluluğuna ilişkin tecrübeleri çoklu bilgi kaynakları – odak grup görüşmesi, dokümanlar ve raporlar ile bilgi toplanıp, analiz edilecektir. Araştırma, 2016-2017 öğretim yılı Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı III. sınıf 10 öğretmen adayı üzerinde yürütülmüştür. Sosyal Bilgiler Topluluğu (SOBİT) bünyesinde öğretmen adayları tarafından çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının seçimi amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme göre belirlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e (2013) göre amaçlı örnekleme zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir. Amaçlı örneklemin bir çeşidi olan ölçüt örneklemede “sosyal bilgiler topluluğunda etkin olma” ölçütü kullanılmıştır. Örneklemin büyüklüğü araştırma odağı dikkate alınarak tek bir durum olduğu için on kişilik bir grupla çalışma uygun görülmüştür. Araştırmacı çalışmada katılımcı rolündedir. Süreci takip etmiş, yarı yapılandırılmış görüş formu kullanmış, odak grup görüşmesini yapmış ve ilgili doküman ve raporları incelemiştir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüş formundan, odak grup görüşmesinden, etkinlik değerlendirme rapor ve fotoğraflarından yararlanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu yöntemin kullanılmasındaki amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu yöntem bağlamında veriler kodlanacak, temalar bulunacak ve veriler kodlara ve temalara göre düzenlenip tanımlanacaktır. Son olarak da bulgular yorumlanacaktır. Araştırmanın sonucunun, topluma hizmet uygulamaları dersi bağlamında sosyal bilgiler topluluğunda etkinlikler yapacak olan öğretmen adaylarına karşılaşılan problemler, çözümler, faydalar ve dönütler konusunda ışık tutması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın sonucunda öğretmen adayları yaptıkları etkinlikler, karşılaştıkları problemler, bu problem karşındaki çözümler ve aldıkları tepkiler ve öğrenci topluluğu ve topluma hizmet uygulamaları dersi ilişkisi konusunda görüşlerini sunmuşlardır. Bu sonuçlar dikkate alınarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Öğrenci Topluluğu, Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler, Sosyal Porje, Topluma Hizmet

SOCIAL STUDIES COMMUNITY (SOBİT) IN CONTEXT OF COMMUNITY SERVICE ACTIVITIES: TEACHER CANDIDATES' VIEWS

Res.Assist. Kudret AYKIRI, Pamukkale University, kaykiri@pau.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the views of teacher candidates on the social studies community and the relation of this community with the community service course. In line with the purpose of the study, qualitative method was employed in the study. The reason of using qualitative method is based on why qualitative method is needed and its main characteristics. According to Creswell (2016), there are certain times to use qualitative method such as when a problem or a topic is needed to be explored, to understand in what context participants handle a problem and when there is a need to study on a group. In this present study, it is pursued to explore social studies community and its relation with the community service course through the eyes of teacher candidates, and examined what kind of solutions are found to problems faced during activities and why such solutions are found and also there was a need to study with a volunteer group of teacher candidates attending the social studies community. In addition, when some of the basic characteristics of the qualitative method (Merriam, 2013) analyzed; by examining how teacher candidates interpret their experiences in community service related with the student community, and focusing on meaning and understanding, rich descriptions will be done in terms of contributions, problems, solutions, and suggestions, and by not aiming to test a hypothesis, inductive process will be realized in such a way. In this context, the study is designed as a case study. According to Merriam (2013), case study is a study of examining and describing a limited system in depth. The phenomenon to be examined should be a limited system such as only a person, a program, a group, an institution, etc. In this study, it was focused on social studies community and students who voluntarily served there and their experiences in that community. According to Creswell (2016), case study is a process of collecting data from various sources about cases and making case analysis. In this study in a same manner the data on students' experiences in social studies community will be gathered and analyzed from multiple sources such as focus group, documents and reports in detail. Study was conducted with 10 teacher candidates who are studying in 3rd grade of Social Studies Department at Pamukkale University Faculty of Education during 2016-2017 academic year. Various activities were conducted by the teacher candidates in scope of Social Studies Community (SOBİT in Turkish equivalence). Selection of teacher candidates is done through criterion sampling which is one of the purposive sampling techniques. According to Yıldırım and Şimşek (2013), purposive sampling gives chance to study the case which is thought as having rich information in detail. "Being active member of social studies community" is used as criterion in the criterion sampling which is a type of purposive sampling. In determining the size of sampling, regarding the focus of study and one case, a group of 10 people is accepted as suitable size. Researcher is also having a participant role in the study. Researcher has followed the process, used the semi-structured view form, conducted the focus group interview, and examined the related documents and reports. In the study, it has been benefited from semi-structured view form, focus group interview, activity evaluation report and photographs. Data gathered were analyzed via content analysis. The aim in using this analysis method is to reach the terms and relations which explain the data gathered. In context of this method, data will be coded, themes will be generated and the data will be organized and defined accordingly with the codes and themes. Lastly, findings will be interpreted. Result of the study is thought to be important in highlighting the problems, solutions, benefits and feedback to be faced in social studies community by teacher candidates in scope of community service course. In the result of the study, teacher candidates have declared the activities conducted, problems faced, the solutions in dealing with the problems, the reaction they received and their views in relation with the student community and the community service course. By regarding these result, various suggestions have been presented.

Key Words: Community Service, Social Project, Social Studies, Student Community., Teacher Candidates

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM ORTAMLARINDA ÇOKKÜLTÜRLÜ EĞİTİME İLİŞKİN ALGILARI

Yrd.Doç.Dr. Fazilet KARAKUŞ, Mersin Üniversitesi, kkfazilet@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi R. Murat KUYUBAŞIOĞLU, İskenderun Demirçelik Ortaokulu,
muratepo33@gmail.com

ÖZET

Çokkültürlü eğitim bir felsefe amaç ve süreçtir. Çokkültürlülüğün felsefesi, insanlar yaşı, ırkı, etnik yapısı, cinsiyeti, sosyo ekonomik düzeyi, dini, fiziksel ya da zihinsel yeterlilikleri ne olursa olsun saygı duyarak uyum sağlamak zorundadır temel inancına dayanır. Bütün insanların özgün değerlere sahip olduğu temel inancı hakimdir. Böylece, çokkültürlü eğitim sosyo demografik değişkenlere bağlı olarak kalıp yargılar, önyargılar ve yanlılığı yok etme yoluyla insanlar arasındaki çeşitliliği ve bireysel farklılıkları onaylamayı amaçlar. Eğitim çokkültürlü olduğunda, o okulun bütün yönlerine yayılmalıdır; sınırlı, tamamlayıcı, kısıtlayıcı ya da asimile edici değil, kapsamlı, etkili ve bütünleştirilmiş olmalıdır. Eğitim sisteminin çokkültürlü eğitimle bütünleştirilmesinin birçok boyutu olduğu görülmektedir. Bu boyutlar arasında öğrenme öğretme süreçlerinin çokkültürlü eğitim ile uyumlu hale getirilmesi önemli bir işleve sahiptir. Çokkültürlü öğrenme öğretme süreçlerinin etkililiği için, sürecin en önemli öğelerinden öğretmenlerin sahip olduğu nitelikler de önem taşımaktadır. Bu nedenle, çokkültürlü öğrenme öğretme süreçlerinin de öğretmenlerin sahip olduğu yeterlilikler de vurgulanmaktadır. Genel anlamda çokkültürlü yapıya dayalı hizmetlerde yer alanların sahip olması gereken yeterliliklerin a) inançlar ve tutumlar, b) bilgi ve c) beceriler olmak üzere üç ayrı boyutta ele alındığı görülmektedir. Öğrencilerin, akademik başarılarını artırmayı ve kültürel duyarlılığı destekleyerek, kültürel farklılıklar hakkındaki önyargıyı azaltmayı hedefleyen çokkültürlü eğitim için çeşitli stratejiler önerilmektedir. Bunlar öğretmenlerin mesleki gelişimi, beklentileri, öğretim programı ve öğretim olarak sınıflandırılmaktadır. Öğretim boyutunda öğrenme öğretme ortamında çokkültürlülüğü geliştirebilmek için çeşitli öğretim stratejilerinin uygulanabileceği vurgulanmaktadır. Özellikle grup çalışmaları yoluyla öğrencilerin çeşitli öğrenme stillerini kullanabilecekleri etkinliklere dayalı süreçler vurgulanmaktadır. Benzer olarak, öğrenme öğretme süreçlerinin niteliğine ilişkin görüşlerde, iletişim ve etkileşimin karşılıklı, çok yönlü, bütün öğrencileri kapsayıcı, kültüre duyarlılık ve saygı temeline dayandığı, kültüre duyarlı öğretim programı ve yöntemlerinin kullanıldığı, öğrencilerin kültürel özelliklerinin öğretime dahil edildiği, hatta içeriğini oluştururken öğrencilerin kültürlerinden yararlandığı, öğrenme öğretmenin tüm boyutlarının bütünleştirildiği, öğretmen ve öğrencinin karşılıklı birbirinden öğrenmesine dayalı olarak oluşturulması gerektiği vurgulanmaktadır. Ülkemizde çokkültürlülüğe ilişkin öğrenci algılarının belirlenmeye çalışıldığı bir araştırmaya rastlanmıştır. Bu araştırmada ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin kendi kültürlerine ve diğer kültürlerle yönelik algıları belirlenmiştir. Öğrenme öğretme süreçlerinde çokkültürlülüğe ilişkin durumu belirlemek amacıyla öğrenci algılarını belirlemeye yönelik herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle böyle bir araştırmanın yapılmasına gereksinim duyulmuştur. Bu görüşlerden hareketle bu araştırmada, çokkültürlü toplumsal yapıya dayalı yerleşim merkezinde yaşayan öğrencilerin bu duruma yönelik olarak eğitim ortamlarını nasıl algıladıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın genel amacı, “Çokkültürlü toplumsal yapıya dayalı yerleşim merkezinde yaşayan öğrenciler eğitim ortamlarını nasıl algılamaktadır?” biçimindedir. Bu amaç doğrultusunda; Alt amaçlar: 1. Lise öğrencilerinin okuldaki öğrenme öğretme ortamlarında çokkültürlü eğitime ilişkin algıları nasıldır? 2. Lise öğrencilerinin okul ortamında çokkültürlü eğitime ilişkin algıları nasıldır? Yöntem Araştırmanın Modeli Çalışmada lise öğrencilerinin çokkültürlü öğretime yönelik algıları belirleneceğinden, çalışma tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Tarama modelleri, var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmada nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Çalışma Grubu Araştırmada ülkemizin güney bölgesinde yer alan bir ilimizdeki liselerde okuyan öğrenciler ile görüşme yapılmıştır. Öğrenciler amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemesiyle seçilmiştir. Maksimum çeşitliliği sağlayabilmek için öğrencilerin cinsiyet, lise, sosyoekonomik düzey, etnik yapı ve anadilleri açısından çeşitlilik sağlanmaya çalışılmıştır. Veri Toplama Araçları Çalışmada öğrencilerin görüşlerini incelemek için nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı tarafından ilgili literatür incelenerek ve uzman görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Görüşmeler öğrencilerin bulunduğu okullara gidilerek ve ses kaydı yapılarak gerçekleştirilmiştir. Verilerin Analizi Yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanan verilerin analizinde nitel araştırma veri analizi yöntemi olan içerik analizi kullanılmıştır.

Anahtar sözcükler: Çokkültürlü Eğitim, Öğrenci Algıları, Öğrenme Öğretme Süreçleri

PERCEPTIONS OF HIGH SCHOOL STUDENTS ABOUT MULTICULTURAL EDUCATION IN THEIR LEARNING ENVIRONMENTS

Assist. Prof. Dr. Fazilet KARAKUŞ, Mersin University, kkfazilet@gmail.com

MA Student R. Murat KUYUBAŞIOĞLU, Ministry of National Education, muratepo33@gmail.com

ABSTRACT

Multicultural education is a philosophy, a goal, and a process. It is a philosophy based on fundamental belief that all people must be accorded respect, regardless of age, race, ethnicity, gender, socio-economic status, religion, and physical ability, or mental ability. The fundamental belief is that all people have unique values. Therefore, multicultural education aims to approve diversity and individual differences between people, by eliminating stereotypes, prejudices, and subjectivity. When the education is multicultural, it should spread around all aspects of that school; it should be comprehensive, effective and integrated, rather than restricting or assimilating. Integration of the education system with multicultural education has several dimensions. Among these dimensions, compliance of learning and teaching process with multicultural educations has an important function. Qualifications of teachers, who are one of the most important components of the process, are of great importance for the efficiency of the learning and teaching processes. Therefore, teachers' qualifications are also emphasized in multicultural learning and teaching processes. The qualifications that should be possessed by people who are involved in services based on multiculturalism are generally grouped under three dimensions: a) beliefs and attitudes, b) knowledge, and c) skills. Various strategies are recommended for the multicultural education, which aims to increase students' academic success, and by supporting cultural awareness, decrease prejudice about cultural differences. These are classified as teachers' professional development, expectations, curriculum, and instruction. In the instruction dimension, it is emphasized that various strategies could be applied with a view to improving multiculturalism in learning and teaching environments. Particularly, activity-based process in which students use various learning strategies through group works are emphasized. Similarly, the views about the nature of learning and teaching processes are based on the assumptions that communication and interaction should be reciprocal, multidimensional, based on cultural sensitivity, respect, and culturally sensitive curriculum and methods; cultural characteristics of students should be included in the instruction; all dimensions of learning and teaching should be integrated; and the teacher and the student should learn from each other. No studies at national level have attempted to identify students' perceptions about multiculturalism. This study aims to identify perceptions of high school students about their own culture as well as other cultures. No studies have aimed to identify the state of multiculturalism in learning and teaching processes. Hence, the present study aims to fill this gap in the literature. Based on these views, the study aims to identify perceptions of students who live in places that have multicultural nature about their learning environments. In line with this aim, the study was guided by the following questions; 1. What are the perceptions of high school students about multicultural education in learning and teaching environments at school? 2. What are the perceptions of high school students about multicultural education in the school environment? Method Study Design This study, which aims to identify high school students' perceptions about multicultural instruction, used descriptive survey model. Descriptive survey model is a research approach that aims to describe an existing situation as it is. The study adopted qualitative data analysis methods and techniques. Study Group Interviews were conducted with students who were enrolled in high schools in a city located in the southern part of Turkey. The students were selected using maximum variation sampling method, which is one of the purposeful sampling methods. In order to provide maximum diversity, special attention was given to provide diversity in terms of such factors as gender, socioeconomic level, high school, ethnic structure, and mother tongue. Data Collection Tools Students' views were identified through semi-structured interviews, one of the qualitative research methods. The semi-structured interview form was prepared by the researcher in line with the related literature. Interviews were conducted by visiting the students in their schools and recording their responses during the interviews. Data Analysis Analysis of the data collected through semi-structured interviews was performed using content analysis, which is a qualitative data analysis method.

Key Words: Learning And Teaching Processes, Multicultural Education, Perceptions Of Students

TEXTBOOKS IN SOCIAL STUDIES CLASSROOMS: AN EXAMINATION OF PRE-SERVICE TEACHERS' EXPERIENCES

Doç.Dr. Nihat Gürel KAHVECİ, İstanbul University, nkahveci@istanbul.edu.tr

ÖZET

The purpose of this study is to explore pre-service teachers' experiences and thoughts both social studies textbooks and their usage by their teachers. Considerable research studies on textbooks in social studies (and history) stated that the significance and place of the textbooks remains its importance in spite of the changes in education and technological advancements in education (Heyneman, 2016). In other words, textbooks are seen as primary instructional tools in education especially in social studies (Ross, 2006). Even though research on textbooks were asserted mostly echoes negative responses such as Issitt (2004) elucidated and it was also stated some positive uses as "main source of information used in the classroom, a guide for curriculum planning, and a compendium of ideas about teaching activities" (Banks & Banks, 1999, p. 28). In the cases of social studies teachers mostly prefer textbooks unique source of information and similarly unique instructional material, this chose of use may hinder potentials of curriculum, teachers and students. Because of this reason it is a reasonable way to see textbooks as a significant instructional material among many others (Banks & Banks, 1999). Even though there have been many methodologies on textbook research as Nicholls (2003) asserted, this study focuses from a different aspect on textbooks: experiences of pre-service teachers with them. Research questions of the study are: What are the pre-service teachers' experiences on using social studies textbook while they were social studies classroom? How was the teacher use of the social studies textbooks that pre-service teachers define? The study is conducted in a western university college of education teacher education program in Turkey. Ross (2006) defines the textbooks as "a major force standardizing curriculum". Besides that, Ross argues that the teachers view "professional role as instructional decision makers not as curriculum developers" (Ross, 2006, p. 29). Taking into account what Ross argues in relation textbooks- curriculum and teachers' roles, this study can also be described as an attempt to provide experience-based information on social studies textbooks and its usage by the teachers from the views of pre-service teachers. Thirty pre-service teachers voluntarily participated to the study. The study was designed as qualitative study. Interpretive qualitative design is used to understand experiences of individuals about their specific context and meanings of researched social situation or phenomena from participants' world views (Merriam, 2009). Data were collected open-ended questionnaire. Data were analyzed in terms of emergent categories and coded. Following data analysis process, findings were presented in descriptive form. Initial findings of the study revealed that common definition on social studies textbooks by the participant pre-service teachers are: "boring" and "mostly full of unneedful information". In accordance of initial findings three types of uses were described by the participants. First of them, all course heavily depend on textbook's information and order offered by the social studies textbook and teachers strictly follow the textbooks. Second, some teachers did not use the textbooks but structured lessons in accordance with curriculum by means of any other instructional texts and materials. Third one is, as some participants elucidated, while teachers have finished their own lesson plans designed around curriculum, just given an eye to textbook. Detailed account of findings will be discussed in the presentation.

Anahtar sözcükler: Pre-service Teachers, Social Studies Education, Social Studies Textbooks, Teacher Education

TÜRKİYE’DE TARİH DERS KİTAPLARIYLA İLGİLİ YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr. Hülya ÇELİK, Sakarya Üniversitesi, hcelik@sakarya.edu.tr

ÖZET

Öğretim materyalleri ve teknolojilerindeki yenilik ve gelişmelere rağmen tarih ders kitapları, programın okullardaki egemen aktarım aracı olma rolünü sürdürmektedir. Çoğunlukla içerik ve uygulamanın yansıması olarak görülen tarih ders kitapları aynı zamanda mevcut kültür ve ideolojinin devamlılık aracı olarak da algılanmaktadır. Tarih ders kitapları yalnızca eğitim alanının değil, tarih, siyaset bilimi, uluslar arası ilişkiler, dil bilimi gibi alanların da inceleme konusu olmaktadır. Sözü edilen bilim dallarında tarih ders kitapları içerik, anlatım, eğitim tarihi, eğitim politikaları, tarihçilik, imge ve kimlik gibi çok çeşitli boyutlarda incelenmektedir. Böylece tarih ders kitapları araştırmaları üzerine dünyada ve Türkiye’de oldukça zengin bir literatür ortaya çıkmaktadır. Bilimsel makaleler, araştırma projeleri, tezlerden oluşan söz konusu literatür ders kitaplarıyla ilgili içerik, uygulama, sorunlar ve çözüm önerileri sunmaktadır. Bu çalışmada Türkiye’de tarih ders kitaplarıyla ilgili yapılmış lisansüstü (Yüksek Lisans, Doktora) tezler incelenerek Türkiye’de gerçekleştirilen tarih ders kitapları ile ilgili araştırmaların durumu değerlendirilmeye çalışılmıştır. Yayımlanmış çalışmaların analizine dayalı bir değerlendirme olan metodolojik değerlendirmeye göre desenlenen bu çalışmada veriler doküman inceleme yöntemi ile toplanmıştır. Mevcut olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplama olarak adlandırılan doküman incelemede derinlik ve belli ölçütlere göre yapılacak çözümlemelerle dokümanlardaki bakış açıları, anlatım, üslup vb. özelliklere ulaşılabilir. Türkiye’de tarih ders kitaplarıyla ilgili yapılmış lisansüstü tezler Yüksek Öğretim Kurulu’nun (YÖK) “Ulusal Tez Merkezi” adlı internet veri tabanından 2017 Ocak ayında ulaşılmıştır. Arama için anahtar kelime olarak “tarih ders kitapları” ifadesi girilmiş ve toplam 52 lisansüstü tezdten oluşan listeye ulaşılmıştır. Bu tezlerin 12 tanesi erişime açık olmadığından 40 tez bu araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Bilindiği gibi içerik analizi çok sayıdaki metin içeriklerinin ortak yönlerini ortaya çıkarmak amacıyla önemli olan anlamların yapılandırılmasına ve sınıflandırılmasına yöneliktir. Nitelden nicele doğru genelleştirmeyi sağlamaktadır. Ulaşılan bu tezler araştırmanın amaçları doğrultusunda yapıldığı yıl ve öğrenim düzeyi, bilim dalı ve üniversite, amaç, tema, yöntem ve öneriler bakımından sınıflandırılmıştır. Araştırma sonucunda ders kitaplarına ilişkin tezlerin 1998-2016 yılları arasında ve daha çok yüksek lisans düzeyinde yapıldığı tespit edilmiştir. Doktora düzeyinde de çalışmalar bulunmaktadır. Tezlerin yoğun olarak tarih eğitimi bilim dalında yer aldığı, bunun dışında tarih anabilim dalının Genel Türk, Yeniçağ, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi bilim dallarında da çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Siyaset Bilimi ve Uluslar arası İlişkiler bilim dallarında yabancı ülkelerin tarih ders kitaplarında Osmanlı/Türk imajı çalışmaları yapılmıştır. Tarih ders kitaplarına ilişkin Dil bilim alanında da bir doktora çalışması mevcuttur. Tarih ders kitaplarına ilişkin söz konusu tezlerin amaçlarında tezlerin konusundaki yoğunluğa bağlı olarak daha çok içerik incelemesine odaklanıldığı tespit edilmiştir. Tarih ders kitaplarına ilişkin tezlerden içerik bilgisi ve öğretimi, imaj, kimlik, öteki, eğitim politikası, öğretmen/öğrenci görüşleri, görseller gibi temalara ulaşılmıştır. Özellikle tarih eğitimi bilim dalı dışında tarih, siyaset bilimi ve uluslar arası ilişkiler bilim dallarında yapılan tezlerde yöntem kısmına çok fazla yer verilmediği görülmüştür. Mevcut yöntem kısmında da tarih ders kitaplarıyla doğrudan ilgili doküman analizi yönteminin yoğun olarak benimsendiği ancak veri toplama aracı olarak sınırlı da olsa görüşme ve anketlerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Tezlerin sonunda daha çok tezin içeriğinde belirlenen sorunlara ilişkin öneriler geliştirilmiştir. Gelecekte yapılması gerekli araştırmalar konusunda çok fazla öneri bulunmamaktadır. Bu çalışmada genel olarak Türkiye’de tarih ders kitaplarına ilişkin yapılmış olan tezlerin tarih ders kitabı araştırmalarına katkı sağladığı ve yeni çalışmalara ışık tuttuğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Lisansüstü Tezler, Tarih Ders Kitabı Araştırmaları, Tarih Ders Kitapları

THE EVALUATION OF POST GRADUATE THESES ON HISTORY TEXTBOOKS IN TURKEY

Assist. Prof. Dr. Hülya ÇELİK, Sakarya University, hcelik@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

Despite the development and innovation of media and educational technologies, history textbooks are still the dominant transition of the curriculum in schools. They are mostly regarded as reflection of instruments perpetuating culture and ideologies. History textbooks are not only the research area of education, but it is also the research area of history, political science, international relations, and linguistics. In these disciplines history textbooks are analyzed in different terms such as content, narration, history of education, educational policy, historiography, image and identity. Thus rich literature on textbook research in the world and Turkey has been emerged. This literature consists of scientific articles, research projects, and theses offers content, applications, problems and solutions related to history textbooks. In this study it is aimed the evaluation of post graduate (MA and PhD) theses on history textbooks in Turkey. In this research used methodological evaluation method, data is gained by documentary analysis. The theses were reached by scanning from the internet data base named “National Thesis Center” of Council of Higher Education (YOK) in June 2017. For the research “history textbook” was as key word and the list of 52 theses was reached. Among them 12 theses were not available to reach. Therefore 40 theses are the sample of this study. The data of the research is solved by content analyses. As it is known content analysis is about the constructing and classifying of the meaning of text contents. It provides the generalization from the quality to quantity. According to the aims of the research, those theses reached were classified in terms of the year, educational level, branch, university, purpose, theme, method and offers. At the end of the research the post graduate theses on history textbooks were prepared between 1998-2016 years and mostly in MA level. Theses are mostly in the branch of history education. There are also theses in history branch of General Turkish History, Early Modern Period, and Revolutionary History. Ottoman and Turkish images in the history textbooks of foreign countries were mostly analyzed in the theses made in the branch of international relations. There is a PhD thesis about history textbooks in the branch of Linguistics. In the purpose of the theses contents were mostly emphasized. The theses related to history textbooks the themes such as content knowledge and teaching, image, identity, educational policy, views of student and teacher and visuals were reached. Apart from the theses made in history education, history, international relations the methodology part was not mentioned. In the method section data was usually reached through documentary analysis but interview and survey were also used. At the end of the theses there are offers usually about the problem of the content. There are not enough proposals for future research. In this research it is concluded that the theses about history textbooks are contributed to the history textbooks research and light the way for next researches.

Key Words: History Textbook Research, Post Graduate Theses, History Textbooks

OSMANLI DEVLETİ'NİN SON YILLARINDA AKIL EĞİTİMİNE BİR ÖRNEK: TERBİYE-İ DİMAĞİYE YAHUD USUL-U TERBİYE

Yrd.Doç.Dr. Ümüt AKAGÜNDÜZ, Ankara Üniversitesi, umutakagunduz1@gmail.com

ÖZET

Osmanlı Devleti'nde çağı yakalama kaygısı pek çok eğitim kurumunun hayat bulmasını sağlarken düşüncenin gittiği yolu da farklılaştırmıştır. Dönemin söz sahibi düşünürleri ve pedagogları için önem arz eden konulardan birisi de çocuğun zihninin, aklının nasıl eğitilebileceği olmuştur. Hezergradlı Mehmet Refet tarafından yazılıp 1312 (1896) yılında İstanbul Alim Matbaası tarafından basılan “Terbiye-i Dimağiye Yahut Usul-u Terbiye” adlı eser, akıl eğitiminin niteliğine dair küçük bir örnek vermektedir. “Maarif Nezaret-i Celiliyesinin Ruhsatına Haizdir” çerçeve yazısı ile çıkan eser, 32 sayfadan oluşmakta olup herhangi bir bölüm başlığına sahip değildir. Ağdalı bir Osmanlıca ile kaleme alınan çalışmada yer yer maddeleştiren yer yer ise önemli düşünürlerden örnekler veren bir anlatım tercih edilmiştir. Bu bildirinin amacı 1312 (1896) yılında Hezergradlı Mehmet Refet tarafından kaleme alınan “Terbiye-i Dimağiye Yahut Usul-u Terbiye” adlı eserin Osmanlıcadan transkripsiyonunu yaparak çocuğun akli eğitimi ile ilgili dönemin bakış açısına dair farklı eserlerle karşılaştırılabilir bir birikim ortaya çıkartmaktır. Bildiride yöntem olarak tarama modeli kullanılmıştır. Bildiriye ilişkin veriler tarama modeli ile elde edilmiştir. Çalışmanın evreni Hezergradlı Mehmet Refet'in 1312 (1896) Terbiye-i Dimağiye Yahut Usul-i Terbiye adlı eseridir. Söz konusu eserin transkripsiyonu yapıldıktan sonra eserin zihin eğitimi ile ilişkisi açığa çıkartılmıştır. Çocuğun akli gelişiminin sürekliliğine dikkat çeken Mehmet Refet, beynin kendi haline bırakılmasının gelişime sekte vuracağına işaret edip sağlıklı bir zihnin sağlıklı bir bedenle mümkün olduğuna işaret eder. Elbette ki zihnin tembelliğe sürüklenmesi kadar tehlikeli bir durum daha vardır ki o da zihne gereğinden fazla yüklenilmesidir. Mehmet Refet'in söylemi ile makineyi işler hale getireceğim derken kızağı zedelemek doğru değildir. Çocuğun zihni eğitiminde yapılan en önemli yanlış ise daha ilk yaşlardan itibaren verilen korku hissidir. Çocuklar anneleri tarafından verilen korku ve dehşet hislerinden ürktükleri gibi dış dünyanın etkileri sebebiyle de ölünceye kadar süren alışkanlıklar geliştirirler. İşte bu etkilerin idare edilmesini sağlayan eğitimidir. Bu nedenle çocuğu haksız yere azarlamak ona baskı uygulamak kişiliğinin zedelenmesine yol açar. Mehmet Refet'e göre tam bu noktada çocuğun akıl eğitiminin belirleyici unsurları ortaya çıkar ki bunlar sevgi ve güvendir. Çocuklarda iyilik ve doğruluk ile yürütülmüş hareketler güzel ve doğru hisler meydana getirir. Bu bağlamda tıpkı beden kuvvetinde olduğu gibi manevi kuvvetteki kudret ve iyi ahlakta onları heyecanlandırır. Yeni dünyaya gelmiş bir çocuğun hipnoz edilmiş bir insana benzediğini anlatan Mehmet Refet, taklidin çocukların akıl eğitimine etki eden önemli unsurlarından birisi olduğunu hatırlatmaktadır. Çocuk etrafında bulunan insanlara bakarak hareketlerini yürüttüğünden ahlaklı hareketleri ona göstermek istenen, hoş tavırların doğmasını sağlayacaktır. Çocuğun doğal arzularını, şevklerini kırmamalı, yalnızca ailenin arzuları ile mücadeleyi ortadan kaldırmalı yani onda arzuyu baskının yerine tercih etmelidir. Çocuğa hayatı bir oyunmuş gibi öğretmenin de yanlış olduğunu savunan yazar, hayatın çelik çomaktan ibaret olmadığını da çocuklara gösterilmesi gerektiğini savunmaktadır. Şöyle ki çocuk hayatın zevkini eğitim sürecinde kendisine verilenler paralelinde toplumsal görevlerini yerine getirirken tatmalıdır. Hezergradlı Mehmet Refet tarafından yayımlanmış olan Terbiye-i Dimağiye Yahut Usul-u Terbiye adlı eser kısa bir metin olmakla beraber dönemin eğitim gelişmelerine ve çocuğun zihni eğitimine özellikle sevgiden hareketle dikkat çeken önemli bir metindir. Çocuğun eğitiminde dönemin çağdaş bakış açısının kullanılması gerektiğini salık veren bu eser kısa bir anlatıma sahip olmakla beraber konu ile ilgilenen eğitimcilerin analizler yapabilmelerini sağlayacak kıymetli verilerle iç içedir. Eğitim tarihçilerinin bu metne benzer eserler üzerinde yoğunlaşmaları şüphesiz ki eğitim düşüncesinin kökenlerini belirginleştirecektir.

Anahtar sözcükler: Eğitim Tarihi, Sevgi, Terbiye, Zihin Eğitimi

AN EXAMPLE TO OTTOMAN EMPIRE'S INTELLIGENCE EDUCATION ON THE LATEST YEARS: TERBİYE-İ DİMAĞİYE YAHUD USUL-U TERBİYE

Assist. Prof. Dr. Ümüt AKAGÜNDÜZ, Ankara University, umutakagunduz1@gmail.com

ABSTRACT

Ottoman Empire's worry of catching up with the era differentiated the direction of intelligence while enabling creation of many education institutions. One of the significant subjects for the period's renowned philosophers and pedagogues was how to educate a child's intelligence, mind. The study, which was written by Mehmet Refet from Hezergrad and published by Istanbul Alim Printing in 1312 (1896) in the name of "Terbiye-i Dimağiye Yahut Usul-u Terbiye" (Intelligence Education or Education Technics), provides a small example related to quality of intelligence education. The study, which was published with a framework writing, "Maarif Nezaret-i Celiliyesinin Ruhsatına Haizdir." (Education has a valuable supervision right.), was composed of 32 pages and did not have any section titles. In the study, which was written with a redundant Ottoman Turkish, a narration was chosen to use both itemization and providing examples from important philosophers. The purpose of the present paper is to create a comparable accumulation for the study, which was written by Mehmet Refet from Hezergrad in 1312 (1896), as transcribing it from Ottoman Turkish, with different studies that have been conducted about the related period's perspectives on children's intelligence education. Screening method was used in the present study. The study data was obtained with documentary screening method. The study population was composed of the study of Mehmet Refet from Hezergrad, Terbiye-i Dimağiye Yahut Usul-i Terbiye, 1312 (1896). The relationship of the study with intelligence education was revealed after transcription of the study. Mehmet Refet, who emphasized on sustainability of children's intelligence development, brought forward that a healthy mind could be sustained with a healthy body as also claiming that the development might be stopped unless the brain was kept educated. Moreover, there could be found a dangerous problem with the same degree as slackening of mind which would be overworking the mind. As Mehmet Refet's own words, it was not fine to damage the carrier for the purpose of repairing the machine. The most important mistake which would be made on children's intelligence education was the feeling of fear which had been given since the early ages. Children would create habits, which might continue their existence till death, due to external environment's effects as well as they startled of fear and violence feelings that were given by their mothers. Thus, education was a system to manage such effects. Therefore, reprimanding children unjustly and oppressing them would lead personality damages. According to Mehmet Refet, the determining factors of intelligence mind, which used to be love and trust, would show up in this point. The behaviors, which were created with goodness and righteousness, would create fine and correct feelings. In this concept, power and good moral in inner power, as in physical power, would excite them. Liking of a new born infant to a hypnotized person, Mehmet Refet focused on imitation as one of the important factors affecting children's intelligence education. Moral behaviors would enable the settlements of desired and good attitudes on children since they would behave according to people around them. Natural desires and pleasures of children should not be broken down on the other hand only children's resistance to parent's rules should be removed by means of that desire should be preferred instead of oppression on children. The author, who also emphasized that teaching the life as a game would be wrong, argued the fact that life was not only a tip-cat game should be taught to children. Hence, children should learn the life pleasures while performing their societal duties with the parallel of the offerings which were given to them in the process of education. The study, Terbiye-i Dimağiye Yahut Usul-u Terbiye, which was published by Mehmet Refet from Hezergrad, is a short article which brought forward especially the love concept to the period's educational developments and children's intelligence education.

Key Words: History of Education, Love, Nurture, Intelligence Education

DÜŞÜNME KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERİNİN İNCELENMESİ

Arş.Gör. Elif Büşra UZUN, Gazi Üniversitesi, e.busra.erz@gmail.com
Arş.Gör. Nihan TÜRK, Gazi Üniversitesi, nihan.aktas@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın genel amacı 2012-2017 yılları arasında lisansüstü eğitiminde yapılan düşünme konulu tezlerin genel olarak tür, yapıldığı yıl, bilim dalları ve düşünme türlerine göre, özelde ise eğitim-öğretim alanında yapılan tezleri örneklem ve kullanılan yöntem açısından incelemektir. Araştırma tarama modelinde bir durum çalışması olup veriler doküman analizi yöntemiyle elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme, örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesneler ya da durumlardan oluşturulmasıdır. Bu çalışmada düşünme kavramı bir ölçüt, 2012-2017 yılları arası yapılan lisansüstü tezler diğer bir ölçüt olarak alınmıştır. Düşünme konusunda yapılan tezleri incelemek için YÖK ulusal tez arama merkezi veri tabanı kullanılmıştır. Veri tabanının gelişmiş tarama bölümünde “aranacak kelimeler” kısmına “düşünme” kelimesi yazılmış ve “aranacak alan” kısmında “tümü” kısmı seçilmiş, yıl kısmına ise 2012-2017 aralığı yazılmış ve tarama yapılmıştır. Veri tabanında belirlenen ölçütlere göre, 1042 tez olduğu saptanmıştır. Ölçütlere uygun olarak tespit edilen tezler yıl, tez türü, bilim dalı, düşünme türü, örneklem ve yöntem olmak üzere altı başlıkta incelenmiştir. Bu alt başlıklara ilişkin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmış, elde edilen bulgular ışığında şu sonuçlara ulaşılmıştır: İncelenen 1042 tezdten 617’sinin özet kısmında düşünme kelimesi geçmiş olmasına rağmen düşünme kavramıyla doğrudan ilişkili olmamaları sebebiyle bu tezler analize dâhil edilmemiş, geriye kalan 425 tez incelemeye tabi tutulmuştur. Bu 425 tezdten ellisi eğitim-öğretim alanı dışında, 375 tanesi ise eğitim-öğretim alanında yapılmıştır. Yapılan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2012 yılında 79, 2013 yılında 84, 2014 yılında 84, 2015 yılında 94, 2016 yılında 82, 2017 yılında ise 2 tezin olduğu görülmüştür. Yapılan tezlerin daha çok yüksek lisans programlarında yoğunlaştığı görülmektedir. İncelenen 425 tezin 281’i yüksek lisans; 144’ü doktora tezidir. Tezlerin yapıldığı bilim dallarına bakıldığında çalışmaların % 88’lik oranla en çok eğitim-öğretim alanında yapıldığı, bunu % 3’lük oranla felsefe alanının takip ettiği; en az ise % 0,7’lik oranla güzel sanatlar alanında çalışıldığı görülmüştür. Düşünme türleri kısmında ise incelenen tezlerden yola çıkarak eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yansıtıcı düşünme, matematiksel düşünme, üst biliş, mantıksal-bilimsel düşünme, düşünme stilleri-düzeyleri, genel düşünme becerileri, tarihsel düşünme, düşünme sistemleri ve boyutları olmak üzere on başlık oluşturulmuş ve en çok % 31 oranla eleştirel düşünme, % 14 oranla yaratıcı düşünme ve % 13 oranla yansıtıcı düşünmenin araştırmalara konu olduğu görülmüştür. Tezlerin yöntemlerine bakıldığında ise çalışmaların ağırlıklı nicel araştırma temelli olduğu saptanmıştır. İncelenen tezlerin % 60’ı nicel, % 12’si nitel, % 16’sı ise karma modelde desenlenmiştir. Örneklem/çalışma grubu incelendiğinde tezlerin % 74’ünün örneklemini öğrencilerin; % 8’inin öğretmenlerin; % 3’ünün ise dokümanların (kitap, belge vb.) oluşturduğu; eğitim-öğretim alanı dışında kalan % 11’lik kısmın ise örneklemeleri araştırmaya dâhil edilmemiştir. Sonuç olarak bakıldığında tezlerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde önemli bir değişiklik görülmemesine rağmen en çok 2015 yılında yoğunlaştığı görülmektedir. Çalışma kapsamındaki tezlerde örneklem/çalışma grubundaki katılımcılar incelendiğinde çoğunluğunu farklı öğrenim kademesinden öğrencilerin ve öğretmenlerin oluşturduğu görülmüştür. Düşünme konusunun eğitim ve öğretim alanında ağırlıklı olarak çalışılması örneklem seçiminde daha çok öğrenci ve öğretmenlerin tercih edilmesine sebep olduğu ve bunun beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Yöntem açısından değerlendirildiğinde nicel araştırmaların daha çok kullanıldığını bunu karma araştırmaların takip ettiği görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Eğitim-öğretim, Lisansüstü Eğitim, Düşünme

ARABALAR FİLMİNİN İÇERDİĞİ DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Adem BELDAĞ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, abeldag@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Seher YARAR KAPTAN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, seher.yarar@erdogan.edu.tr

ÖZET

Amaç: İçinde yaşadığımız dünyanın küreselleşmesi ile birlikte toplumsal yaşamdaki değişimler de bizleri değerler konusuna daha fazla yönlendirmiştir. Son yıllarda üzerine yoğunlaşıl原因 değer kavramının, birden fazla disiplinle ilişkili olması ve farklı disiplinlerde farklı şekillerde ele alınmasına rağmen ortak bir tanımı bulunmamaktadır. Ancak değeri en genel anlamıyla önemsenen, değer verilen olgular olarak ifade edebiliriz. Bununla beraber davranışlarımıza kaynaklık ederek onları yargılamamıza yarayan anlayışlar olarak da karşımıza çıkan değerler; kültür aktarımını sağlayan en önemli unsurlarıdır. Toplulukların ayakta kalabilmesinde, sağlıklı nesillerin yetiştirilmesinde kuşaktan kuşağa aktarılan değerler oldukça önemli yere sahiptirler. Günümüzde her şeyin hızla ve sürekli değişim içinde olmasından değerler de payını düşeni almaktadır. Bu nedenle toplum olarak değerler eğitime olan ihtiyacımızın arttığı bu dönemlerde, ailede başlayan değer eğitime şekil verdiğimiz okullarımızda da değer eğitimi kavramı daha fazla önem kazanmaktadır. Son yüzyılda başlayan ve devam etmekte olan bilim ve teknolojiye baş döndürücü gelişim kendini her alanda gösterdiği gibi filmlerde de göstermektedir. Son on yılda televizyon programları arasında özellikle animasyon türü filmlerin çocuklar tarafından daha çok tercih edildiği görülmektedir. Ayrıca bu filmler gelişen ve yaygınlaşan internet ile bilgisayar sayesinde tekrar ve tekrar izlenebilmektedir. Bu bağlamda informal bir öğrenme alanı olarak nitelendirilebilecek olan televizyondan çocukların en fazla etkilenen grup olmaları kaçınılmaz hale gelmektedir. Çocuklar içinde oldukları yaş gereği gerçek ile kurguyu, doğru ile yanlış ayıramamakla birlikte kurgu ve sanal olan birçok unsuru gerçek zannetmektedirler. Bu durumda izlenen filmlerin çocukların algıları ve gelişimleri üzerinde olumlu ve olumsuz birçok etkisinin olması da kaçınılmazdır. Araştırmada 2006 yılı Amerikan yapımı arabalar animasyon filmi tercih edilmiştir. Filmin yönetmenliği John Lasseter tarafından yapılırken, dili İngilizce'dir. Bu film büyük bir izleyici kitlesine ulaşmakla kalmamış, 2011 yılında Arabalar 2 ve 2017 yılının haziran ayında vizyona girecek olan Arabalar 3 olarak devam etmektedir. Dünyada en fazla gişe yapan filmler arasında yer alan bu film Türkiye'de de benzer bir ilgiye ulaşarak kendine önemli bir izleyici kitlesi bulmuştur. Sadece film olarak değil ilkökul ve ortaokul öğrencilerin kullandıkları birçok eşyada da görsel olarak yer almış ve almaya devam etmektedir. Bu denli popüler olan bir filmin taşıdığı değer içerikli mesajların tespit edilmesi de bu bağlamda önem taşımaktadır. Bu filmin değerler eğitimi açısından analiz edilmesinin diğer animasyon filmlerinin analizi için de örnek olacağı düşünülmektedir. Buradan hareketle araştırmanın temel amacı Arabalar "Cars" animasyon filminin içerdiği değerlerin tespit edilmesidir. Bu doğrultuda değerler eğitimi alanında yaşanan materyal eksikliğinin giderilmesine katkı sağlanacağı ya da içerdiği mesajlar gereği ailelere ve eğitimcilere yol gösterici mesajlar verileceğine inanılmaktadır. Yöntem: Araştırma, derinlemesine inceleme yaparak mesajları ortaya çıkarmak amacıyla nitel yaklaşıma göre kurgulanmıştır. Olgu ve olaylar hakkındaki bilgilerin yer aldığı materyallerin incelenmesi olarak ifade edilen doküman inceleme yöntemi aracılığıyla veriler toplanmıştır. Verilerin analizinde; nitel verilerin analizinde yararlanılan içerik analizi ile verilerin önceden belirlenen temalara göre özetlendiği ve alıntılara sık sık yer verilen betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin güvenilirliği sağlamak için iki araştırmacı ayrı ayrı filme ilişkin analiz yapmış, görüş farklılıkları belirlenmiş ve verileri kodlamıştır. Yapılan kodlamalar karşılaştırılarak uyum yüzdesi hesaplanmıştır. Bulgular: Filme ilişkin araştırmacılar tarafından yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular alanyazın doğrultusunda tartışılarak uygulayıcılara ve akademisyenlere yönelik önerilerde bulunulacak ve böylece filmlerin değer içeriklerine yönelik yeni bir bakış açısıyla analiz edileceği değerlendirilmektedir.

Anahtar sözcükler: Arabalar Filmi, Değer, Değerler Eğitimi, Sosyal Bilgiler

THE EXAMINATION OF THE MOVIE “CARS” IN TERMS OF THE VALUES IT INCLUDES

Assist. Prof. Dr. Adem BELDAĞ, Recep Tayyip Erdoğan University, abeldag@gmail.com
Res. Assist. Dr. Seher YARAR KAPTAN, Recep Tayyip Erdoğan University, seher.yarar@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

Aim: Along with the globalization of the world we live in, the changes in social life have further made us directed towards values. Although the concept of value, which has been emphasized in recent years, is related to more than one discipline and discussed by various disciplines in different ways, it does not have a common definition. However, the concept of value can be broadly defined as phenomena valued and considered important. Besides, the values, which are also regarded as the conceptions that are the source of our actions and judge them, are the most important elements of cultural transmission. The values inherited from generation to generation have an important role in the survival of the societies and in raising healthier generations. Today, everything changes rapidly and constantly, so values are also affected by these changes. For this reason, the concept of values education, which starts in the family, gains more importance in schools where students' values are shaped in these periods when the need for values education is increasing. The dizzying development in science and technology, which has started in the last century and still continues, affects movies as well as other fields. It is seen that animated movies have been preferred by children more than the other types of television programs in the last decade. Additionally, these movies can be watched again and again thanks to the internet and computers that have gradually developed and become popular. In this context, it is inevitable that children are most affected by television, which can be described as an area of informal learning. Because of their age, children cannot distinguish between reality and fiction and between right and wrong. They also suppose many fictional and imaginary elements to be real. Therefore, it is unavoidable that the movies children watch have many positive and negative effects on their perceptions and development. In the study, Cars which is a 2006 American animated movie was preferred. The movie was directed by John Lasseter and it is in English language. Besides it was watched by a large audience, a sequel, titled Cars 2, was released in 2011 and a third movie, Cars 3, will be released in June, 2017. This movie, which has become a box-office hit in the world, has also drawn a sizeable audience's attention in Turkey. Moreover, many primary and middle school students have been using school and home equipment on which the pictures of the movie characters have been painted. In this context, it is important to identify such a popular movie's messages related to values. Analyzing this movie in terms of values education is thought to be a model for the analysis of other animated movies. Thus, the aim of the present study is to determine the values included in the animated movie Cars. In this respect, it is believed that these types of movies will contribute to the elimination of the lack of materials in the field of values education and will give guiding messages to families and trainers through the hints they include.

Method: The study was designed according to the qualitative approach in order to reveal the messages by carrying out an in-depth examination. Data were collected by means of document review method, which is defined as an examination of the materials in which the information about the facts and events is included. In the analysis of the data, descriptive analysis method was used. In this method, data are summarized according to themes pre-determined by content analysis and citations are frequently included. In order to ensure the reliability of the data, two investigators separately analyzed the film and coded the data. Percentage of correspondence was calculated by comparing the codes.

Findings: The findings obtained from the analyses made by the researchers will be discussed in accordance with literature and some suggestions will be made for practitioners and academicians.

Key Words: Cars, Social Studies, Value, Values Education

SOSYAL BİLGİLER DERSLERİNDE DEĞİŞİM VE SÜREKLİLİĞİN ALGILANMASINDA GÖRSEL OKUMANIN ETKİLİLİĞİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

Prof.Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara Üniversitesi, ykabapinar@marmara.edu.tr
Doktora Öğrencisi Ahmet SAĞLAMGÖNCÜ, Anadolu Üniversitesi, ahmetsaglamgoncu@gmail.com

ÖZET

Dünyamız tarihsel süreç içerisinde doğa ve insanın kendisi de dahil olmak üzere sürekli olarak bir değişim içerisinde. Yaşanan bu değişimin öğrenciler tarafından geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında algılanması onların kendilerini, çevresini, dünyayı, tarihi, sosyal bilgileri, kısacası hayatı anlamlandırmaları noktasında oldukça önemli görülmektedir. Bu doğrultuda 2005 yılı Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda değişim ve sürekliliğin öğrenciler tarafından algılanabilmesine yönelik "Zaman, Süreklilik ve Değişim" adı altında bir öğrenme alanına yer verilmiştir. Sosyal Bilgiler derslerinde öğrencilerin değişim ve sürekliliğe ilişkin bakış açıları oluşturabilmeleri, geliştirebilmeleri adına öğretim süreçleri planlanıp ele alınmalıdır. Bu doğrultuda görsel okumanın düşünme, anlama, öğrenme ve bilgi edinmedeki işlevselliği göz önünde bulundurulduğunda öğretmenlerin öğrenme ve öğretme süreçlerinde görsel verilerden sıklıkla yararlanmaları gerekmektedir. Eğitimde kullanılan görseller soyut bir konuyu somutlaştırmak, sözel dille anlatılması güç bir konuyu daha etkili bir şekilde anlatabilmek, öğrencilerin ilgisini çekmek, eski bilgilerini harekete geçirmek, onları güdülemek için kullanılabilir. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler derslerinde görsel okuma temelli bir öğretim süreci öğrencilerin değişim ve sürekliliği algılamasında oldukça somut veriler ortaya çıkarmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler dersi öğrenme ve öğretme sürecinde değişim ve sürekliliğin algılanması boyutunda görsel materyalleri ve görsel okumayı merkeze alan bir öğretim süreci planlamak, uygulamak ve uygulamanın etkili olup olmadığını irdelemektir. Araştırma, nitel temelli bir araştırma olup eylem araştırması deseni kullanılarak planlanıp uygulamaya koyulmuştur. Araştırmanın çalışma grubunu, Adana ilinin Seyhan ilçesinde, 2015-2016 eğitim-öğretim yılında bir devlet okulunun 5. sınıfına devam eden 12'si erkek, 10'u kız olmak üzere toplam 22 kişilik bir öğrenci grubu oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama araçları olarak, "değişim ve sürekliliğe dair görsel okuma etkinlikleri ve çalışma yaprakları", "öğrencilerle yapılan odak grup görüşmesi" ve "video kayıtları" kullanılmıştır. Araştırma kapsamında araştırmacılar tarafından hazırlanan veri toplama araçlarından elde edilen verilerin değerlendirilmesinde nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Bu kapsamda her bir soru tekrar tekrar okunmuş, bu çerçevede kategoriler oluşturulmuş ve öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar, niteliklerine göre ilgili oldukları kategorilere ayrılmıştır. Bunun ardından da verilen yanıtlar nicelleştirilerek tablolar halinde sunulmuştur. Araştırma kapsamında 5. sınıf "Bilim Teknoloji ve Toplum" Öğrenme Alanında yer alan "Gerçekleşen Düşler" Ünitesine ait dört kazanım belirlenmiştir. Tüm bu kazanımlara yönelik olarak görsel okuma temelinde hazırlanmış etkinlikler ve her bir etkinliğin sonunda yine görsel okuma temelinde oluşturulan çalışma yaprakları, öğrencilerin görsel okuma niteliklerini ortaya çıkarmada birer veri toplama kaynağı olarak kullanılmıştır. Her bir çalışma yaprağı için ayrı ayrı değerlendirme ölçütleri (rubrik) de hazırlanmıştır. Araştırmanın temel bulguları; değişim ve sürekliliği algılamada görsel okumaya ilişkin sınıfta uygulanan etkinliklerin öğrenciler tarafından oldukça ilgi çektiğini göstermektedir. Öğrencilerin büyük bölümü sınıfta uygulanan tüm görsel okuma etkinliklerinde derse katılmışlar; değişim ve sürekliliğe ilişkin fikir yürütebilmişlerdir. Öğrenciler değişim ve sürekliliğe dair hazırlanan etkinliklerdeki görseller üzerinden tartışmalarda bulunabilmişler, çalışma yapraklarında bu etkinliklere yönelik çıkarımlarını ifade edebilmişler ve bir ürün (resim çizme, slogan yazma vb.) ortaya çıkarabilmişlerdir. Öğrencilerin sınıf içerisinde görselleri inceleyerek vermiş oldukları cevaplar ile çalışma yapraklarındaki sorulara vermiş oldukları cevaplar göz önüne alınarak yapılan değerlendirmelerde öğrencilerin genel olarak görece başarılı oldukları görülmektedir. Öğrenciler görsel okuma temelli öğretim sürecinde mutlu oldukları, dersi daha iyi anladıkları, daha hızlı öğrenebildikleri, görsel okumanın öğrenmelerini kolaylaştırdığı, derse daha fazla katıldıkları ve görselden anlam çıkarmada artık daha iyi olduklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Değişim ve Süreklilik, Eylem Araştırması, Görsel Okuma, Görsel Okuryazarlık, Sosyal Bilgiler

THE EFFICIENCY OF VISUAL LITERACY IN TERMS OF UNDERSTANDING “CHANGE AND CONTINUITY” IN SOCIAL STUDIES: AN ACTION RESEARCH

Prof. Dr. Yücel KABAPINAR, Marmara University, ykabapinar@marmara.edu.tr
PhD Student Ahmet SAĞLAMGÖNCÜ, Anadolu University, ahmetsaglamgoncu@gmail.com

ABSTRACT

Throughout the history, the world- as well as the nature and human- has experienced series of change. Students' understanding of this change in terms of past, present and the future is regarded as a key point for their understanding of themselves, the world, history, social studies- namely, the life itself. With this aim, in order for students to understand the change and continuity, a learning domain called as “Time, Continuity and Change” has been launched in Social Studies Curriculum in 2005. The teaching processes in Social Studies lessons should be well-planned on the purpose of students' developing perspectives on change and continuity. As a result, teachers often need to use visual data in teaching and learning processes considering the efficiency of visual reading on thinking, understanding, learning and acquisition of knowledge processes. Visual materials may be used for such different aims as concretization, effective teaching of a certain topic, drawing students' attention, reminding past information and motivating the students. In this respect, such a visual literacy-based teaching process has put forward highly concrete data about students' understanding the concepts of change and continuity. The aim of this study is to launch a teaching process which focuses upon visual materials and reading in terms of understanding those concepts mentioned above during learning and teaching processes in Social Studies lessons and determine its efficiency. The present study is a qualitative research. Action research design has been employed in this study. 22 students, 12 female and 10 male, studying on 5th grade of a state school in 2015-2016 academic year in Seyhan, Adana, Turkey have been selected as the study group. In the study, ‘visual reading activities and worksheets about the concepts of change and continuity’, ‘focus group discussions with the students’ and ‘video records’ have been used as data collection instruments. Content analysis, one of qualitative data analysis methods, has been employed with the purpose of evaluating the data gathered from data collection instruments. In this respect, each question has been read repeatedly, students' answers are categorized, the answers have been quantified and presented as table. In the present study, four attainment targets for a specific unit (Gerçekleşen Düşler) in 5th grades “Science, Technology and Society” learning domain have been determined. Aimed at those attainment targets, visual reading-based activities and worksheets at the end of each activity have been employed as data collection instruments in order to reveal students' visual literacy skills. A rubric is prepared for each worksheet as a working guide. The main findings of the study reveal that visual reading-based activities highly draw students' attention. Most of the students, being able to state opinion as to the concepts of change and continuity, participate actively in visual reading activities. They are observed to have arguments through the visuals in the activities about those concepts mentioned above, express their opinions and put forth an output such as painting, catchword etc. The students have been found as highly successful as a result of the evaluations on their answers to the visuals in class and questions in the worksheets. The students state that they feel happy during visual literacy-based teaching process, understand the lessons better and faster. They also add that visual literacy facilitates their understanding, they are able to attend lessons more and better at stating opinion from visuals.

Key Words: Action Research, Change and Continuity, Visual Literacy, Visual Reading, Social Studies

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN UZAKTAN EĞİTİME KARŞI TUTUM DÜZEYLERİ

Okutman Burcu KARAFİL, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, burcu.karafil@bilecik.edu.tr
Doç.Dr. Asım ARI, Uşak Üniversitesi, ari@ogu.edu.tr

ÖZET

İçerisinde bulunduğumuz 21. yüzyılda yaşanan gelişmeler hayatın her alanını etkilediği gibi eğitim alanını da derinden etkilemiştir. Gelişen teknolojik gelişmelerle birlikte eğitim sistemlerinde büyük değişiklikler yaşandığı görülmektedir. Bu bağlamda bilginin dağıtılması ve paylaşılmasında kullanılan geleneksel yöntemlerin yerine eğitim sisteminde teknolojiye dayanan birçok yeni sistem kullanılmaya başlanmıştır. Uzaktan eğitim sistemi ise bu teknolojilerden birisi olup, eğitim sisteminde yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Uzaktan eğitim sistemi en genel ifade ile öğretmenlerin ve öğrencilerin aynı ortamda olmasına gerek duyulmadan planlı bir şekilde yürütülen bir eğitim türüdür. Uzaktan eğitim sistemi zaman ve mekân açısından esneklik, azalan maliyetler gibi bireyler açısından çeşitli kolaylıklar sağlamaktadır. Ayrıca, bu sistemde öğrenciler kendi öğrenme sorumluluklarını daha çok üstlenmekte ve öğrenme süreçlerini kendileri yönetebilmektedir. Bu şekilde öğrenciler süreç içerisinde bilgiyi pasif bir şekilde almak yerine bireysel çaba göstererek bilgiyi anlamlandırmaktadır. Tüm bu gelişmeler sonucunda olan ilgi her geçen gün artmaktadır ve uzaktan eğitim sistemi geleceğin eğitim anlayışı olarak karşımıza çıkmaktadır. Sistem içerisinde yer alan en önemli değişkenden birisi de öğrencilerdir. Sistemin başarılı olmasında öğrencilerin sisteme karşı olan tutumları önemli bir etkidir. Öğrencilerin gelişen bu sisteme ayak uydurması, görev ve rollerindeki değişiklikleri kabullenebilmelerinde yeni teknolojilere karşı nasıl bir tutum sergiledikleri belirlenmelidir. Bu bilgiler ışığında bu çalışmanın temel amacı Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Osmaneli Meslek Yüksekokulu'nda farklı bölümlerde öğrenim gören ve İngilizce I dersini uzaktan eğitim sistemi ile alan öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin incelenmesidir. Bu bağlamda bu çalışmada uzaktan eğitim sistemi içerisinde yer alan öğrencilerin sistemle ilgili görüşleri ve sisteme ait tutumları ele alınmıştır. Araştırmada, nicel araştırma desenlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Osmaneli Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 1. sınıf öğrencileri oluştururken, çalışma grubunu Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Osmaneli Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 224 1. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ve Ağır (2007) tarafından geliştirilen ve 21 maddeden oluşan “Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği” aracılığıyla ölçülmüştür. Elde edilen veriler belirli bir sıraya konularak bilgisayar ortamına aktarılmış ve SPSS veri analizi programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği düzeylerine ilişkin alt boyutların her biri için aritmetik ortalama ve standart sapmaları, frekans (f) dağılımı ve yüzde (%) oranları özetlenmiştir. Cinsiyet gibi iki alt kategorili bağımsız değişken için bağımsız t-testi uygulanmıştır. Üç ve daha fazla alt kategorisi olan değişken verileri için uygun analiz türünün belirlenmesinde ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testinden yararlanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda; öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu görülmüştür. Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin cinsiyet ve uzaktan eğitimin üstün yönleri değişkeni açısından anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı görülmüştür. Yani kadın ve erkek öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının benzer olduğu sonucu elde edilmiştir. Buna karşın öğrencilerin öğrenim gördükleri program ve uzaktan eğitimle ilgili bilgi sahibi olma düzeyleri açısından öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmüştür. Elde edilen bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin uzaktan eğitim sistemine yönelik tutum düzeylerinin artırılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin sisteme olan ilgilerini ve motivasyon düzeylerini artıracak etkinliklere yer verilmesi gerekmektedir. Ayrıca, öğrencilerin sisteme ilişkin daha çok bilgi sahibi olmaları sağlanmalıdır. Bu şekilde sistem içerisinde öğrenci başarısının da artırılacağı öngörülmektedir.

Anahtar sözcükler: İngilizce Başarısı, Tutum, Uzaktan Eğitim

THE ATTITUDES OF THE UNIVERSITY STUDENTS TOWARDS DISTANCE EDUCATION

Lecturer Burcu KARAFİL, Bilecik Şeyh Edebali University, burcu.karafil@bilecik.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Asım ARI, Uşak University, ari@ogu.edu.tr

ABSTRACT

The developments in the 21st century have affected the field of education as well as affecting every aspect of life. It is seen that there have been many changes in the education systems with the technological developments. In this context, many new systems based on technology have begun to be used in education system instead of traditional methods used for distribution and sharing of information. The distance education system is one of these technologies and it is used intensively in the education system. The distance education system is, in a general sense, a type of education carried out in a planned manner without the need for the teachers and students to be in the same environment. The distance education system provides various facilities in terms of individuals such as flexibility in time and space and decreasing costs. Moreover, in this system, students have more responsibility for their own learning and can manage learning processes themselves. In this way, students do not gain information in a passive way in the process and make individual effort to gain the information in a meaningful way. As a result of all these developments, there has been an increasing interest in distance education system and it is regarded as the education concept of the future. One of the most important variables in the system is the students. The success of the system has a significant impact on students attitudes towards the system. Therefore, the attitudes of the students towards the new Technologies must be determined for students to keep pace with the system and accept changes in terms of their duties and roles. The aim of this study is to examine the attitudes of the students who are studying at different programs at Osmaneli Vocational High School of Bilecik Seyh Edebali University and who take English I course by distance education system. In this context, in this study, the students opinions about the system and their attitudes towards the system are discussed. For this purpose, survey method, one of the quantitative research methods, was used. The study was conducted to 224 First Year students studying at Bilecik Seyh Edebali University Osmaneli Vocational High School in 2011-2012 academic years. The universe of the research is the first grade students who study at Bilecik Şeyh Edebali University Osmaneli Vocational School. On the other hand, the study group of the research is constituted of 224 first year students who are studying at Bilecik Şeyh Edebali University Osmaneli Vocational School. The data were collected by the personal information form developed by the researcher and the Distance Education Attitude Scale developed by Ağır (2007) consisting of 21 items. The obtained data were transferred to a computer environment and analyzed using SPSS data analysis program. For data analysis; firstly, descriptive statistics such as frequencies, means, and standard deviations were computed to display the students' overall responses to the attitudes towards distance education items. Secondly, t-test was conducted in order to determine whether there were any significant differences in attitudes of students' in terms of gender. One-way ANOVA was used to determine whether there were any significant differences between the means of two or more independent (unrelated) groups such as program, the knowledge level about the distance education system and the beliefs on the advantageous of the system. It is found out that the students' attitudes towards distance education were on average level. On the other hand, there were not significant differences between attitudes of the students towards distance education in terms of gender and the beliefs on the advantageous of the system. In other words, it is concluded that the attitudes of male and female students towards distance education are similar. On contrast, there were significant differences in terms of program and the knowledge level about the system. Therefore, it is thought that it is necessary to increase the attitudes of the students towards the distance education system. In this respect, it is necessary to include the activities that will increase the students interest and motivation levels towards the distance education system. Moreover, it should also be ensured that students have more knowledge of the system. In this way, it is predicted that student success can be increased within the system.

Key Words: İngilizce Başarısı, Tutum, Uzaktan Eğitim

DİJİTAL ZAMAN ÇİZELGESİ HAKKINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Nihal BALOĞLU UĞURLU, Ömer Halisdemir Üniversitesi, nihalugurlu@gmail.com
Öğretmen Ahmet Turan ÜZEN, Niğde İl Milli Eğitim Müdürlüğü 23 Nisan Havacılar Ortaokulu,
ahmetturnk@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, öğrenme ortamını zenginleştirmeye katkıda bulunacağı düşünülen dijital zaman çizelgeleri hakkında, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin düşüncelerini tespit etmektir. Bilinmektedir ki, zaman çizelgeleri, bir diğer adıyla tarih şeritleri en fazla tarih konularının yer aldığı Sosyal Bilgiler derslerinde kullanılmaktadır. Bu nedenle, bu öğretim materyalinin Sosyal Bilgiler dersindeki önemi büyüktür. Günümüz eğitim teknolojileri kapsamında, birçok öğretim materyalinin hazırlanış ve kullanımında olduğu gibi zaman şeritlerinde de artık basılı ortamdaki uzaklaşmış, teknoloji tabanlı, öğrencilerin birebir materyalle etkileşim halinde bulunabileceği dijital zaman çizelgeleri kullanılmaya başlanmıştır. Bu materyallerin, tasarım ve görsel zenginliğine bağlı olarak dikkat çekiciliğinin üst düzeyde olması, teknolojiye ilgisi oldukça fazla olan öğrenciler için oldukça kullanışlı bir materyal olarak ortaya çıkmalarına neden olmuştur. Dijital zaman çizelgelerinin kullanışlılığının yanı sıra, öğrencinin zaman ve kronolojiye dayalı tarih bilgilerini üst düzeye çıkaracağı öngörülmektedir. Bu çalışmada, dijital zaman çizelgesi ile bütünleştirilen konu 17., 18. ve 19. Yüzyılda Osmanlı Devletinde ve Avrupa’da yaşanan siyasi, sosyal ve kültürel gelişmeler olmuştur. Bu konu çerçevesinde hazırlanan dijital zaman çizelgesi, Niğde İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı ortaokullarda görev yapan 13 Sosyal Bilgiler öğretmenine tanıtılmış ve bu öğretim materyalinin öğrencilere ve öğrenme ortamına katkılarının yanı sıra materyalin kullanımında karşılaşılabilecek zorluklar ve sunduğu fırsatlar ile ilgili görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görüşleri nitel araştırma yöntemlerinden olan görüşme tekniği ile alınmıştır. Bu veri toplama tekniğinde kullanılmak üzere açık uçlu sorulardan oluşan ve yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun dijital zaman çizelgelerinin öğrenme ortamına katkılarını; öğrencilerin motivasyonunu artırma, bilgide kalıcılığı sağlama, konuyu somutlaştırma, zamanı daha etkili bir şekilde kullanma, yaparak ve yaşayarak öğrenme, konuyu daha iyi kavrama ve ezberciliği önleme olarak ifade etmişlerdir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin büyük çoğunluğu dijital zaman çizelgelerinin üstün yönlerini; dikkat çekiciliği, öğrencilerin farklı duyu organlarına hitap edebilmesi, teknoloji tabanlı olması, aynı tarihsel süreçte yaşanan farklı tarihi olayların karşılaştırmasını yapabilmesi ve bütünleştirebilmesi, etkileşimli ve hareketli olması, içeriğinin zenginliği, taşıma kolaylığı, üç boyutlu olması, güncellenebilirliği olarak görmüşlerdir. Buna karşın dijital zaman çizelgelerinin sınırlılıklarından söz eden bazı öğretmenler olmuşlardır. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin dijital zaman çizelgeleri ile ilgili gördükleri sınırlılıklar bir başka deyişle bu materyalin zayıf yönleri; öğretim ortamının teknoloji donanımlı olmadığı durumlarda kullanılamayacağı, öğrenciler tarafından eksik ya da yanlış bilgilerle hazırlanabileceği, öğretmenin zaman azlığı ve teknoloji becerisinin düşük düzeyde olmasının bir sorun olabileceği ile ilgilidir. Dijital zaman çizelgelerinin öğrencilerde geliştireceği en önemli beceriler hakkında ise öğretmen görüşlerine bakıldığında, teknoloji, zaman ve kronolojiyi algılama, araştırma, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, iletişim, bir kanıt kullanma ya da referansa dayanma becerilerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Sosyal Bilgiler öğretmenleri dijital zaman çizelgelerinin tarihi mekanlara düzenlenen gezilerde kullanılabileceği, bu materyalin MEB tarafından okullara dağıtılabileceği ve öğrencilerin bu materyalle projeler hazırlayabileceği yönünde de görüş sunmuşlardır. Sonuç olarak, öğrenme ortamlarında etkili bir şekilde kullanılan her öğretim materyali, öğretmenlerin konuyu öğrencilere verimli bir şekilde öğretmelerini ve öğrencilerin ise konuyu öğrenirken iyi düzeyde bir performans sergilemelerine destek olur. Dijital zaman çizelgeleri de bu amaca hizmet edebilecek bir öğretim materyalidir. Bu materyal özellikle de zaman ve kronolojiyi algılama becerisini üst düzeyde gerektiren tarih konularının öğretiminde kullanılarak öğrencilerin bu becerinin gerektirdiği davranışları iyi düzeyde gerçekleştirmelerini sağlayacaktır. Bunun yanında, materyalin teknoloji tabanlı olması, teknolojiye ilgisi ve teknoloji kullanma becerileri üst düzeyde olan öğrenciler için son derece dikkat çekici ve öğrenci motivasyonunu artırıcı bir özelliğe sahiptir. Dijital zaman çizelgeleri, teknoloji donanımlı sınıflarda, üstün yönleri sınırlılıklarından çok daha fazla olan bir öğretim materyali olarak öğretmenler tarafından tercih edilecektir.

Anahtar sözcükler: Dijital Zaman Çizelgeleri, Öğretmen Görüşleri, Sosyal Bilgiler Eğitimi

SOCIAL STUDIES TEACHERS' OPINIONS ABOUT DIGITAL TIMELINES

Assist. Prof. Dr. Nihal BALOĞLU UĞURLU, Ömer Halisdemir University, nihalgurlu@gmail.com
Teacher Ahmet Turan ÜZEN, Ministry of National Education, ahmetturnk@hotmail.com

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the opinions of the Social Studies teachers about digital timelines that are thought to contribute to enriching the learning environment. It is known that timelines are used in the Social Studies courses where most of the history topics are covered. For this reason, this teaching method is very important for the Social Studies classes. Today, many printed teaching materials are not used in the learning environment. The timelines are one of them. Digital timelines which are technology-based offering students the opportunity to interact with these materials are now preferred in the teaching of Social Studies subjects. The high level of attraction to these materials, depending on their design and visual richness, has led them to come up as a very useful material for students with a high interest in technology. In addition to the usefulness of digital timelines, it is predicted that students' knowledge of historical time and chronology will improve with the use of this material. In this research, the subjects which are integrated within the digital timeline are political, social and cultural developments in the Ottoman Empire and Europe in the 17th, 18th and 19th centuries. The digital timeline was introduced to 13 Social Studies teachers who are working at middle schools in Nigde. After this presentation, researchers asked them for their views on the difficulties and opportunities that may be encountered in using these materials as well as how they contributed to the students' learning environment. The opinions of the Social Studies teachers were gathered by the interview technique which is a qualitative research method. A semi-structured interview form was used to gather data. According to findings of the research, most of Social Studies teachers indicated that digital timelines enhance student motivation, ensure permanent learning, make learning more concrete, use time more effectively, realize learning by doing, facilitate more thoughtful learning, and prevent memorization. Also teachers saw many advantages which are remarkable. Digital timelines appeal to multiple senses, are technology based, allow comparison and integration of different historical events in the same historical period, are interactive, provide a richness of content, are easily transported, are three-dimensional and can be easily updated. However, some teachers were talking about the limitations of digital timelines. One of these limitations is that digital timelines can not be used when the teaching environment is not equipped with technology. Another is that students may be prepared for it with incomplete or incorrect information. Also the lack of time and the low level of the technological skill of the teacher can be a problem. According to teachers, the most important skills that digital timelines will develop in the students are technology perceptions of time and chronology, research, correct, beautiful and effective use of Turkish communication, using a proof or relying on a reference. Social Studies teachers have also expressed the opinion that digital timelines can be used for trips to historical sites ; this material can be distributed to schools by the Ministry of Education and students can prepare projects with this material. As a result, every instructional material that is used effectively in learning environments helps teachers efficiently teach the learners and helps the students perform better while learning. These materials, in particular, will be used to teach students the skills of perception of time and chronology at a high level of relevance to the history of their subjects and to enable students to perform the behaviors required by this skill. These timelines will enhance student motivation in the Social Studies courses. Digital timelines will be preferred by teachers in technology-equipped classrooms as a teaching material whose superiority is much greater than its limitations.

Key Words: Dijital Zaman Çizelgeleri, Öğretmen Görüşleri, Sosyal Bilgiler Eğitimi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KİŞİSEL VE AİLE ÖZELLİKLERİ İLE ÖĞRENİM GÖRDÜKLERİ PROGRAM, ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ VE YAŞAMA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Prof.Dr. Mehmet GÜLTEKİN, Anadolu Üniversitesi, mgulteki@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Ecmel YAŞAR, Anadolu Üniversitesi, ecmelyasar@gmail.com
Arş.Gör. Mediha GÜNER, Anadolu Üniversitesi, medihaguner@anadolu.edu.tr

ÖZET

Sosyal bilimler, insanlar arası ilişkileri inceleyen ve genel olarak insan davranışlarıyla ilgilenen disiplinler bütünüdür. Sosyal bilimlerin tüm bulgularını bütünleştirip öğrencilerin düzeyine göre basitleştiren sosyal bilgiler, bu bulguları kullanarak öğrencilere, sosyal yaşama uyum sağlamada ve sosyal sorunlara çözüm üretmede ihtiyaç duyacakları bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandırmayı amaçlayan bir yurttaşlık eğitim programıdır. Disiplinler arası bir yapıya sahip olan sosyal bilgilerin genel amacı vatandaşlık eğitimidir. Bu yüzden sosyal bilgiler öğretimi bireylerin etkin birer birey ve/veya yurttaş olarak yetiştirilmelerinde en önemli alanlardan biridir. Sosyal bilgiler, sosyal bilimlere dayalı içeriklerden oluşur ve sosyal olan pek çok şeyi konu edinir. Bu özelliğiyle sosyal bilgiler, günlük yaşamda öğrencilerin kullanacağı bilgi, beceri ve değerleri içeren bir ders olarak ilkökul programlarında önemli bir yere sahiptir. İlkokul programında sosyal bilgiler, doğrudan vatandaşlık eğitimi üzerine odaklanmış tek ders olma özelliğine sahiptir. Bu yönüyle Türkiye’de 1968’den beri ilkokullarda ve ortaokullarda egemen olan sosyal bilgiler anlayışı öğretmenlere büyük sorumluluklar yüklemektedir. Ülkemizde sosyal bilgiler eğitiminin geliştirilmesi; bu alanda öğrenim gören öğretmen adaylarının kişisel bilgilerinin, sosyo-ekonomik durumlarının, eğitim süreçlerinin ve alanı tercih nedenlerinin saptanması ve gerekli bilgilerin edinilmesinden sonra gerçekleştirilebilir. Öğretmen adaylarının uygulanan sosyal bilgiler öğretim programındaki ve sosyal bilgiler öğretimindeki başarıları belli düzeyde; geldiği çevreye, eğitim gördüğü ilk ve ortaöğretim kurumlarına, ailelerinin ekonomik durumu ve öğrenim düzeyine, tercih sırasına, alanı tercih nedenine, öğrenim gördükleri program, öğretmenlik mesleği ve yaşama yönelik görüşlerine bağlı görünmektedir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenliği programı öğretmen adaylarının kişisel ve aile özellikleri ile öğrenim gördükleri program, öğretmenlik mesleği ve yaşama yönelik görüşlerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranacaktır: 1. Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının kişisel özellikleri nelerdir? 2. Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının aileleriyle ilgili özellikleri nelerdir? 3. Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının öğrenim gördükleri programa yönelik görüşleri nelerdir? 4. Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik görüşleri nelerdir? 5. Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyleri nedir? 6. Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının yaşama yönelik görüşleri nelerdir? 7. Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının yaşam doyumu düzeyleri nedir? Nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli benimsenerek gerçekleştirilen araştırmanın örneklemini 2016-2017 eğitim-öğretim yılında on beş farklı üniversitenin eğitim fakülteleri Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmuştur. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Öğretmen Adayı Bilgi Anketi, Aşkar ve Erden (1987) tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ve Diener, Emmons, Laresen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen, Türkçe ’ye uyarlaması Köker (1991) tarafından yapılan Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programından yararlanılarak analiz edilecektir. Araştırmadan elde edilen verilerin çözümlenmesinde frekans ve yüzde betimleyici istatistiklerinden yararlanılacaktır. Ayrıca öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği ve yaşama ilişkin görüşlerinin cinsiyete ve öğrenim yılına göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesinde ilgili veri toplama araçları için faktörlerin skorlarının normal dağılım gösterip göstermediklerini belirlemek amacıyla çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine bakılacaktır. Verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin normal olması durumunda parametrik testlerden yararlanılarak verilerin analizinde ilişkisiz örneklem ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını test eden ilişkisiz örneklem için t testinden (Büyüköztürk, 2010) ve Anovadan, normal olmaması durumunda ise Mann Whitney-u ve Kruskal Wallis testlerinden yararlanılacaktır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Adayları, Öğretmenlik Mesleği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

PERSONAL AND FAMILY FEATURES OF SOCIAL STUDIES PRE-SERVICE TEACHERS AND THEIR VIEWS REGARDING THE PROGRAM THEY STUDY, TEACHING PROFESSION AND LIFE

Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN, Anadolu University, mgulteki@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Ecmel YAŞAR, Anadolu University, ecmelyasar@gmail.com
Res.Assist. Mediha GÜNER, Anadolu University, medihaguner@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Social sciences are the whole discipline which searches human relationship and is generally interested in human behaviours. Social studies unifying the all results of social sciences and simplifying them in compliance with the levels of students is a citizenship education program which aims to bring knowledge, skills, attitudes and morals to students on the purpose of adopting to social life and find a solution to social problems, by using the all results of social sciences. The main purpose of social studies having interdisciplinary structure is citizenship education. For this reason, the teaching of social studies is one of the important areas in the context of raising individuals as a effective individual and/or citizen. With this feature, social studies has an important role in the primary school teaching programs, by containing knowledge, skills and morals which are going to be used by students in daily life. In the primary school program, social studies is the unique lesson as focusing on citizenship education. With this aspect, the social studies approach having been dominated in primary and middle school programs since 1968 in Turkey encumbers to teachers. In our country, the development of social studies education depends on determining pre-service teachers' personal information, socioeconomic statue, education process and motives to prefer this area and taking required knowledge. The success of pre-service teachers in social studies teaching program and the teaching of social studies seems depending partially on their environment, their primary, middle and high schools, their families' economic statue and educational level, their order of preference to the social studies program, their motives to preference of this area, and their viewpoint regarding the program that they study, teaching profession and life. In this respect, the aim of this study is to determine personal and family features and the viewpoint regarding the program studied, teaching profession and life of pre-service teachers studying on social studies teaching program. In accordance with this aim, these questions are going to be answered: 1. What are the personal features of pre-service social studies teachers? 2. What are the family features of pre-service social studies teachers? 3. What are the views of pre-service social studies teachers regarding the program that they study? 4. What are the views of pre-service social studies teachers regarding the teaching profession? 5. What is the attitude level of pre-service social studies teachers regarding the teaching profession? 6. What are the views of pre-service social studies teachers regarding life? 7. What is the life satisfaction level of pre-service social studies teachers? The sample of the research conducted by using general survey model from quantitative research method consists of pre-service teachers studying in Turkish Language and Social Studies Education Departments, Social Studies Teaching Programs of fifteen universities in 2016-2017 education period. The data of the research was compiled by Pre-Service Social Studies Teacher Information Questionnaire designed by the researchers, Attitude Scale Regarding Teaching Profession designed by Aşkar ve Erden (1987) and Life Satisfaction Scale designed by Diener, Emmons, Laresen and Griffin (1985), adapted to Turkish Language by Köker (1991). The data compiled are going to be analysed by means of Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 22.0. The data is going to be analysed via frequency and percentage descriptive statistic. Besides, in the determinig process of whether or not being difference in the view of pre-service social studies teachers according to gender and studying year, with the aim to determine whether or not factor scores is normally distributed, skewness and kurtosis scores are going to be viewed. In the condition of normally distribution, taking advantages of parametric test, independent samples t test and ANOVA that reveal the fact that whether or not the difference between independen sample means is meaningful are going to be used (Büyüköztürk, 2010); in the condition of anormally distribution, Mann Whitney-u and Kruskal Wallis tests are giong to be used.

Key Words: Pre-Service Teachers, Teaching Profession, Social Studies Teaching

HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE OTANTİK GÖREV TEMELLİ ÖĞRENME ORTAMLARININ ÖĞRENCİLERİN DERSE YÖNELİK TUTUMLARINA VE ÖĞRENME SÜREÇLERİNE YANSIMASI

Arş.Gör.Dr. Aslı GÜNDOĞAN, Uşak Üniversitesi, asli.gundogan@usak.edu.tr
Prof.Dr. Mehmet GÜLTEKİN, Anadolu Üniversitesi, mgulteki@gmail.com

ÖZET

Etkili ve nitelikli öğrenmenin gerçekleşmesinde öğrenin sınıfta edindiği bilgi ve becerileri gerçek yaşamında uygulayabilmesi oldukça önemli görülmektedir. Bu bağlamda öğretim programları geliştirilirken öğrencilerin gerçek yaşamlarında karşılaşacakları olaylar, durumlar, sorunlar vb. dikkate alınmakta ve eğitim durumları bu doğrultuda düzenlenmektedir. Otantik görev temelli öğrenme ortamları, öğrencilerin kendi yaşamlarındaki gerçek sorunları konu edinmesi, tartışma ve çözüm üretme süreçlerinde üst düzey düşünme becerilerini geliştirmesi, farklı bakış açıları geliştirmelerini ve çoklu roller üstlenmelerini sağlaması ve öğrencileri işbirliği içinde çalışmayla yönlendirmesi bakımından öğretme-öğrenme süreçlerine farklı ve önemli katkılar sağlamaktadır. Hayat Bilgisi dersi ile öğrenciler, günlük yaşamlarına uyum sağlamada gereksinim duydukları bilgi, beceri ve davranışları edinmektedirler. Bu bağlamda Hayat Bilgisi dersinin içeriği ve doğası göz önünde bulundurulduğunda, bu derse ilişkin etkinlikler, gerçek yaşam sorunları barındıran ve bu sorunların çözümüne yönelik öneriler oluşturmaya olanak sağlayan nitelikte düzenlenebilir. Dolayısıyla Hayat Bilgisi dersinin öğretme-öğrenme süreçlerinin zenginleştirilmesinde otantik görev temelli öğrenme ortamlarından yararlanmanın oldukça uygun olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, Hayat Bilgisi dersinde otantik görev temelli öğrenme ortamlarının öğrencilerin derse yönelik tutumlarına ve öğrenme süreçlerine yansımalarını belirlemektir. Karma modellerle desenlenen araştırmada gömülü deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma, 2015-2016 öğretim yılı güz yarıyılında Uşak İl merkezinde bulunan bir ilkokulun üçüncü sınıf şubelerinden birinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri Hayat Bilgisi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği, gözlem ile video kayıtları, öğretmen, öğrenci ve velilerle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler ve öğrenci ürünleri ile toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen nicel verilerin çözümlenmesinde parametrik testlerden olan t-Testinden, nitel verilerin çözümlenmesinde ise betimsel analizden yararlanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin Hayat Bilgisi dersine yönelik tutumlarına, otantik görev temelli öğrenme ortamlarında gözlenen davranışlarına, öğrenci ve veli görüşlerine yönelik sonuçlar elde edilmiştir. Bu kapsamda araştırmada otantik görev temelli öğrenme ortamlarının, öğrencilerin Hayat Bilgisi dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir. Araştırmada otantik görev temelli öğrenme ortamlarında öğrencilerin, üst düzey düşünme becerilerini işe koştukları, farklı bakış açısı geliştirdikleri, gerçek yaşam deneyimlerini paylaştıkları, yansıtma yaptıkları, birincil kaynaklardan yararlandıkları, işbirliği içinde çalıştıkları, iletişimi sınıf dışına taşıdıkları, çoklu roller üstlendikleri, otantik bağlamı kendi yaşamlarıyla ilişkilendirdikleri ve gerçek yaşamdan uzmanların deneyimlerinden yararlandıkları ortaya çıkmıştır. Üst düzey düşünme becerilerinin işe koşulması bağlamında öğrencilerin en çok neden-sonuç ilişkisi kurarak akıl yürüttükleri görülmüştür. Bunu yanında soruna ilişkin çözüm önerileri üretmede karşılaştırma yapmışlardır. Araştırmada öğrencilerin, ilgilendikleri soruna ilişkin farklı bakış açıları geliştirerek çok boyutlu düşündükleri ve bu bağlamda öğrencilerin otantik sorunu farklı noktalardan ele alırken hayal güçlerinden, kendi kültürel yaşayışlarından ve ulaştıkları kaynaklardan etkilendikleri ortaya çıkmıştır. Hayat Bilgisi dersinde oluşturulan otantik görev temelli öğrenme ortamlarında öğrenciler, sıklıkla gerçek yaşam deneyimlerini paylaşmışlardır. Araştırmada otantik bağlamın, öğrencilerde merak duygusu uyandırdığı ve derslerde sıklıkla kendi deneyimlerini paylaştıkları belirlenmiştir. Yine, öğrencilerin bu süreçte otantik bağlamla ilgili olan öğrendikleri yeni bilgileri, başka durumlarda kullandığı dolayısıyla düşüncelerini yansıttığı belirlenmiştir. Bu süreçte öğrencilerin araştırma yaparken gazete, dergi gibi birincil kaynakları kullandığı; böylece otantik görev temelli öğrenme ortamlarında sorunların çözümünde birden fazla kaynaktan yararlandığı ortaya çıkmıştır. Araştırmada öğrencilerin işbirliği içerisinde çalışarak hem araç-gereçlerini paylaştıkları hem de birbirlerinin öğrenmelerine katkı getirdikleri bulunmuştur. Bu bağlamda öğrenciler grup içi çalışmalarda farklı görevler üstlenerek sorumluluk aldıkları bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç, öğrencilerin iletişim sınıf dışına taşınmaları olmuştur. Bu bağlamda öğrencilerin gerçekleştirdikleri etkinliklerde otantik bağlamın içerdiği sorunun çözümüne yönelik olarak sınıf dışındaki gerçek yaşamla iletişim kurdukları belirlenmiştir. Yine, araştırmada öğrencilerin çoklu roller üstlendikleri; bu bağlamda öncelikle grup çalışması yaparak değişik roller edindikleri ve sürece katkı getirdikleri, daha sonra ise soruna ilişkin çözüm önerileri sunmada farklı roller üstlenebileceklerinden söz ettikleri görülmüştür. Öğrencilerin, otantik bağlamı sıklıkla kendi yaşamlarıyla ilişkilendirdikleri ve bu süreçte gerçek yaşamdan uzmanların deneyimlerinden yararlandıkları, araştırmada elde edilen diğer sonuçlardır. Öğrencilerin, otantik temelli öğrenme ortamlarından yararlanılmasına ilişkin görüşlerine bakıldığında dört ana temanın ortaya çıktığı görülmüştür. Bunlar; Hayat Bilgisi dersinden yararlanmaya ilişkin düşünceler, otantik görevleri içeren etkinliklere ilişkin düşünceler, karşılaşılan zorluklara ilişkin düşünceler ve başka derslerde kullanılmasına ilişkin düşünceler olarak belirlenmiştir. Hayat Bilgisi dersinden yararlanmaya ilişkin düşüncelerini geçmiş uygulamalarla karşılaştırma ve kendi yaşamlarıyla ilişkilendirme bağlamında açıklamışlardır. Otantik görevleri içeren etkinliklere ilişkin düşüncelerini işbirliği ve gerçek yaşam problemleriyle ilişkilendirmişlerdir. Öğrenciler, uygulama sürecinde karşılaştıkları güçlükleri grup çalışması süreci, değerlendirme süreci ve alışılmamış problemlerle ilişkilendirerek açıklamışlardır. Yine, başka derslerde kullanılmasına ilişkin ise en çok Türkçe dersinde kullanılmasını ifade ettikleri belirlenmiştir. Velilerin, otantik temelli öğrenme ortamlarından yararlanılmasına ilişkin görüşlerine bakıldığında ise üç ana temanın ortaya çıktığı görülmüştür. Bunlar; etkinlikler, tutum ve davranışlar ile sorunlar olarak belirlenmiştir. Araştırmada velilerin etkinlikleri güzel ve yararlı buldukları; aile, öğretmen ve arkadaş ilişkilerinde genel olarak olumlu değişimler gözlemlediklerini ve çocuklarının bu süreçte yaşadıkları sorunları kendi ilgisizliklerine bağladıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Hayat Bilgisi, Otantik Görev, Otantik Öğrenme, İlkokul

THE REFLECTION OF THE ATTITUDES AND LEARNING PROCESSES TO LEARNING ENVIRONMENTS WITH AUTHENTIC TASKS IN LIFE SCIENCE CLASS

Res. Assist. Dr. Aslı GÜNDOĞAN, Uşak University, asli.gundogan@usak.edu.tr
Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN, Anadolu University, mgulteki@gmail.com

ABSTRACT

The practice of acquired knowledge and skills of the learner in daily life is an important part of effective and efficient learning. Curriculums are thus developed with reference to real life incidents, cases, problems, and the educational statuses are arranged in accordance. Authentic task-based learning environments provide different and significant contributions to teaching and learning processes in terms of enabling the students to consider real life problems pertaining to their own lives, to develop high order thinking skills in debate and problem solving, to enhance diverse perspectives, to undertake multiple roles, and to motivate them to work in collaboration. The students acquire the knowledge, the skills and the behaviours they need to adopt to their daily lives via the Life Science. In this context, when the content and nature of the Life Science is taken into account, the activities related to this course can be arranged in a way that allows the inclusion of real life problems and the suggestions to solve such problems. Therefore, it seems to be appropriate to utilize authentic task-based learning environments in enriching the teaching-learning processes of the Life Science. The aim of this study was to determine the reflection of the attitudes and learning processes to authentic task-based environments in the Life Science class. The study was based on a mixed model design, and conducted using an embedded experimental design. The study was performed in the autumn semester of the 2015-2016 academic year, at one of the third grades of an elementary school located in the provincial center of Uşak, Turkey. Study data were collected through the Attitude Scale for Life Science Class; observations and video records; semi-structured interviews with teachers, students and parents; and students materials. Quantitative data obtained during the study were analyzed using the t-test, which is a parametric test, while qualitative data were analyzed using descriptive analysis. The study collected data regarding the students' attitudes towards the life science class, the attitudes they displayed in authentic task-based learning environments, and the views of the students and their parents. In this context, it was determined that authentic task-based learning environments have a positive impact on students' attitudes towards the life science class. The study demonstrated that authentic task-based environments encouraged higher-level thinking skills among students, while also allowing them to develop a different perspective, share real life experiences, utilize primary sources, work in cooperation, continue communication outside of classes, assume multiple roles, associate authentic contexts with their own lives, benefit from the experiences of real-life experts, and reflect between themselves. In addition, it was also determined that the students and their parents generally shared positive views concerning the utilization of authentic task-based learning environments, and that they considered this practice as fairly effective. During the study, the students were observed to act primarily with cause and effect based reasoning in terms of employing high order thinking skills. They also made comparisons in order to propose solutions for the problem. Therefore, this study shows that students think in a multidimensional way by developing diverse perspectives and in this context, they are influenced by their own imaginations, cultural practices and available resources when dealing with an authentic problem. They often shared their real life experiences in the authentic task based environments built up in the Life Science Class. It is discovered that the authentic context aroused curiosity for the students and they frequently shared their own experiences in the lessons. It is also an observation that the students use newly acquired knowledge in other cases that they can reflect their insights. The students counsel primary sources such as newspapers and magazines while conducting research so that they benefit from multiple resources for the solution of the problems in authentic task based learning environments. It is also observed that the students contribute to their learning processes by working in collaboration and sharing their equipment. In order to solve the problems, the students take responsibility by undertaking diverse roles in group works. One other outcome of the study is that the students further the communication out of the classroom. In this respect, it is noticed that the students communicate with the outside real life to solve the problem proposed by the authentic context. It was also observed that the students first adopted multiple roles through group works, made contributions accordingly and then made remarks that they could take new roles in order to offer new solutions for the problems. One of the other results of the study is that the students relate the authentic context with their own lives and benefit from the experiences of real life experts in this process. Considering the views of the students on the use of authentic learning environments, four major themes stand out, which can be listed as the ideas about benefiting from the Life Science, the ideas about activities including authentic tasks, the ideas about the obstacles encountered and finally the ideas about the using it in other courses. The students expressed their views on benefiting from the Life Science within the context of past practices and by associating them with their own lives. They related their views on authentic tasks with collaboration and real life problems. And they defined the difficulties encountered in regard to the group work process, evaluation process and unfamiliar problems. In terms of using it in other courses, Turkish lesson was emphasized the most. Three major themes appear to be important when parents' views on benefiting from authentic based learning environments are considered. These are listed as activities, attitudes, behaviours, and problems. The study shows that the parents find the activities nice and useful, and they observe positive progress in relations with family, teachers and friends, and associate the problems their children experience through this process with their own negligence.

Key Words: Authentic Learning, Authentic Tasks, Life Science, Primary

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE 5E MODELİNİN KULLANIMININ ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARISINA ETKİSİ VE ÖĞRENCİLERİN UYGULAMAYA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Fatih ÇELİKSOY, Gazi Üniversitesi, celiksoy-fatih@hotmail.com
Doç.Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA, Gazi Üniversitesi, yesilbursa@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersinde 5E modeli kullanımının öğrencilerin akademik başarısına etkisi ve öğrencilerin uygulamaya yönelik görüşleri incelenmiştir. 5E modeli Bilim, Teknoloji ve Toplum öğrenme alanında yer alan Zaman İçinde Bilim ünitesindeki bilim ve teknoloji konularına uygulanmıştır. 5E modeli yapılandırmacı yaklaşımda ön plana çıkan bir modeldir. Bu model ismini İngilizcede “e” harfiyle başlayan beş kelimenin baş harflerinin kısaltmasıyla oluşmaktadır. 5E modelinin öğrenciyi aktif hale getirerek derse katması ve farklı aşamalarla konuyu zenginleştirilmesi, konuların öğrenilmesini kolaylaştırmaktadır. 5E modeli yapılandırmacı yaklaşımın temel gerekliliklerini, dikkate alarak konunun öğrenciler tarafından keşfedilmesini ve öğrendikleri kavramları açıklamalarını sağlar. Araştırmada nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında deneysel desenlerden yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın nitel kısmında ise görüşme türlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu öğrencilere uygulanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim öğretim yılında Van iline bağlı Çaldıran ilçesinde yer alan bir ortaokulunda okuyan 57(29 deney grubu, 28 kontrol grubu) 7. Sınıf Sosyal Bilgiler öğrencileri oluşturmaktadır. Bu ortaokulunda okuyan 7/b sınıfı deney grubu, 7/a grubu ise kontrol grubu seçkisiz olarak belirlenmiştir. Gruplara ön test ve son test uygulamaları yapılmıştır. Elde edilen verilere SPSS 22. paket programında t-testi yapılmıştır. Elde edilen nitel veriler içerik analiziyle analiz edilmiştir. Bu araştırmanın nicel sonucunda deney ve kontrol gruplarına ayrı ayrı uygulan her iki öğretimde hem deney hem de kontrol gruplarında ön test akademik başarı puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu durum uygulama öncesinde deney ve kontrol gruplarının ön test puanlarının eşit olduğu şeklinde yorumlanabilir. Araştırmada 7. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabına dayalı olarak geleneksel yöntemlerle ders işlenen kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puan ortalamaları karşılaştırıldığında bilim ve teknoloji konularına yönelik akademik başarılarında anlamlı bir artış olmadığı görülmektedir. Bu sonuca göre geleneksel yöntemlere dayalı olarak işlenen dersin akademik başarıyı arttırmada etkili olmadığı söylenebilir. Araştırma sonucuna göre 5E modeli etkinlikleriyle ders işlenen deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puan ortalamaları karşılaştırıldığında da akademik başarı puanlarında önemli bir artış olduğu görülmektedir. Buna sonuca göre, deney grubunda 5E modeliyle yapılan etkinliklerin öğrencilerin bilim ve teknoloji konularına yönelik akademik başarılarını arttırdığı şeklinde bir yorum yapılabilir. Araştırmanın nitel sonucunda öğrencilere 5E modeliyle yapılan etkinliklerin yeterli oldu mu? Sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya bazı öğrenciler 5E modeli ile işlenen dersin eğlenceli olduğunu, resim veya başka etkinliklerin öğretici olduğunu ve yeni şeyler öğrendiklerini belirtmişlerdir. Araştırmada öğrencilere sizce 5E modeli nasıl daha iyi anlatılabilir? Sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya bazı öğrenciler 5E modeli etkinliklerinin tahtaya yansıtılarak anlatılmasını, 5E modelinin farklı alanlarda kullanılması gerektiğini, öğrencileri daha çok derse katmak gerektiğini, öğrencilere daha fazla soru sorulması gerektiğini ve videolar izletildikten sonra tiyatro gibi etkinliklere yer verilmesi gerektiği hakkında görüş belirtmişlerdir. Bazı öğrencilerde 5E modelinin eksik yönü olarak zamanının kısıtlı olmasını, uygulanan etkinliklerin daha canlı olması gerektiğini ve etkinliklerin daha fazla bilim adamı hakkında bilgi vermesi gerektiğini belirtmişlerdir. Araştırmanın nicel bulgularına göre 5E modeli etkinlikleriyle ders işlenen deney grubu öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu göre de 5E modelinin akademik başarı arttırmada başarı olduğu söylenebilir. Diğer taraftan nitel bulgulara bakılacak olursa öğrencilerin 5E modeliyle yapılan etkinliklerin eğlenceli olduğunu ve konularının öğrenilmesini kolaylaştırdığını söylemişlerdir. Bu açıdan söylenebilir ki 5E modeli hakkında öğrenciler olumlu ifadeler kullanmışlardır. Sonuç olarak nitel verilerin nicel verileri destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: 5E modeli, Akademik Başarıya Etkisi, Bilim ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler

THE EFFECT OF 5'S MODEL IN SOCIAL STUDIES COURSE ON STUDENTS' ACADEMIC ACHIEVEMENT AND THEIR VIEWS ABOUT THE COURSE

MA Student Fatih ÇELİKSOY, Gazi University, celiksoy-fatih@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA, Gazi University, yesilbursa@gazi.edu.tr

ABSTRACT

The current study explores the effect of 5 E's model in 7th grade social studies course on students' academic achievement and their views about the course. The 5's model was applied to teach to unite of "Science in Time" is taken under the theme of Science, Technology and Society. Since the 5 E's model gets the students active and engage them to the lesson and enrich the topics at different levels, it facilitates the learning of the topics. The mixed method was used in the current study. Quasi-experimental design was used in the quantitative section of the research and the semi-structured interview was used in the qualitative section. The study group consisted of 57 students. 29 of them were in experiment group and 28 of them were control group. Participants study at a middle school in Çandırın in city of Van. The experiment group (7B) and the control group (7A) determined as random. Quantitative data analyzed by statistical packet program and qualitative data analyzed by content analysis. When the post-tests of the experimental and control groups were compared, it was observed that there was not a significant difference between experiment and control group. This shows that experiment and the control groups were equal before the experimental process. The quantitative findings show that in terms of academic achievement there was a meaningful difference between pre and posttest of the experiment group. According to the this finding it can conclude that the 5 E's model increase the academic achievement. In the qualitative section of the research, students were asked the activities done related to 5 E's model were sufficient? Some students find 5 E's activities enjoyable, from picture and other activities they said they learnt a lot. The other question was how the 5 E's model could be applied better? Students replied that 5 E's model should be projected to the board, applied to the different topics, asked more questions and after watching videos could be played drama. Some students addressed that the 5 E's model have some deficiency. According to some students these were lack of sufficient time, activities should be much more alive and more scientist should be mentioned in the activities. According to the qualitative findings participants find the activities which applied within the 5 E's model were enjoyable and facilitates the learning of topics. We can argue that students have positive views on 5 E's model. As a result, qualitative findings assist the quantitative findings.

Key Words: 5E modeli, Akademik Başarıya Etkisi, Bilim ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA GÖÇ KAVRAMININ İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Filiz Arzu YALIN, Gazi Üniversitesi, arzuyalin02@gmail.com
Doç.Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA, Gazi Üniversitesi, ccyesilbursa@gmail.com

ÖZET

İnsanlık tarihi boyunca, birçok toplum siyasi, sosyal, ekonomik sorunlar, silahlı çatışmalar ve doğal afetler gibi nedenlerle doğup yaşamını sürdürdüğü toprakları geride bırakarak başka topraklara intikal etmek zorunda kalmıştır. Göçleri oluşturan güçler, kimi zaman iklim değişikliklerine bağlı olarak kıtlık ve hayvan otlaklarının azalmasının gibi vahim sonuçları nedeniyle olurken; kimi zaman da siyasi, toplumsal gerginlikler, iç savaşların ciddi sonuçları nedeniyle oluşmuştur. Göç, günümüzün dinamik, çok boyutlu problemlerinden biridir. Dünyada ve Türkiye’de yaşanan kitlesel göçler ve bu göçlerin insan yaşamını felakete dönüştürebilecek etkiye sahip sonuçları nedeniyle önem verilmesi gereken mevzulardandır. Ayrıca küreselleşmeyle birlikte kitle iletişim araçları ve teknolojilerinin hızla gelişmesi göçe eğilimlerinin artmasına, yaşadığımız çağın “göç çağı” olarak kabul edilmesine neden olmuştur. Son yıllarda yaşanan Suriye göçü tarihin en büyük kitlesel göçü olarak kabul edilmiştir. Türkiye başta olmak üzere, Suriye’nin komşu ülkeleri, Avrupa, ABD ve Kanada gibi göç edilen ülkelerin iç ve dış politikalarına önemli etkisi olmuştur. Bu durumdan en çok etkilenen ülke Türkiye’dir. Türkiye’nin Mart 2011’den beri Suriyelilere uyguladığı açık kapı politikası, yaklaşık 3 milyon Suriyelinin Türkiye’ye göç etmesine neden olmuştur. Türkiye’de kamp içinde ve dışında yaklaşık 3 milyon Suriyelinin bulunması kamp dışında Türk toplumuyla birlikte yaşamaları göç konusunun Türkiye için önemini daha çok arttırmıştır. Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere yönelik birçok alanda göç politikaları üretilmiştir. Bu durum göçün eğitim boyutuyla ele alınmasını gerekli kılmış ve göç kavramının önemini artırmıştır. Eğitimin özellikle sosyal bilgiler dersinin, göçle ortaya çıkabilecek sorunlara yaklaşımında, toplumsal huzurun, uyumun ve kabulün sağlanmasında etkili olacağı düşünülmektedir. Eğitim ve öğretimde, etkin vatandaşlık amacı ile sosyal bilgiler dersi bu konuda belirleyici rolü üstlenebileceği düşünülmektedir. Eğitim ve öğretim sürecinde en sık kullanılan başvuru kaynakları ders kitaplarıdır. Ders kitapları öğretim programlarının amaçlarını yansıtmadaki en temel araçlardan, öğretmen ve öğrencilerin en sık başvurduğu kaynaklardan biridir. Bu çalışma, 5. 6. ve 7. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan göç kavramını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma sosyal bilgiler ders kitaplarında çeşitli ünitelerde, farklı konu başlıkları altında işlenen ‘göç’ kavramını incelemeye dayalı olan nitel bir araştırmadır. Araştırmada, doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın veri kaynaklarını, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulunun 16.12.2014 tarih ve 106 sayılı kurul kararı ile 2015-2016 öğretim yılından beş yıl süre ile ders kitabı olarak kabul edilen sosyal bilgiler 5. 6. ve 7. sınıf ders kitapları oluşturmuştur. Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Çalışmada, göç konusu başlığı altında göç sebepleri ve göç sonuçları ana kategoriler ve bu kategorilere bağlı alt kategorilerde incelenmiş ve ders kitaplarında yer alma oranları tespit edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilere göre incelenen ders kitaplarında 5. sınıf ders kitabında göç sebepleri ve göç sonuçları kategorileri ve bu kategorilere bağlı alt kategoriler ile göç konusu yalnızca bir üniteye %1.5, oranında yer aldığı tespit edilmiştir. 6. Sınıf ders kitabında, bir üniteye %5.4 oranında tespit edilmiştir. 7. Sınıf ders kitabında iki üniteye, birinde % 33 diğesinde ise %5.3 oranında yer aldığı tespit edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre göç konusunun sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alma oranının yeterli olmadığı düşünülmektedir. Buna göre Sosyal bilgiler ders kitaplarında göç konusunun, öğrencilerin gelişim ve öğrenme özellikleri, güncel olaylar, sosyal bilgiler etkin vatandaşlık ve değer eğitimi amaçları göz önünde bulundurularak geliştirilmesi tavsiye edilebilir.

Anahtar sözcükler: Ders Kitabı, Göç, Sosyal Bilgiler

AN ANALYSIS OF CONCEPT OF MIGRATION IN SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS

MA Student Filiz Arzu YALIN, Gazi University, arzuyalin02@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Cemil Cahit YEŞİLBURSA, Gazi University, ccyesilbursa@gmail.com

ABSTRACT

Throughout the history of human kind, many people have been forced to migrate from lands they were born and lived, due to political, social, economic problems, armed conflicts, and natural disasters. Sometimes, migrations are caused by the adverse outcomes of famine and decline of pastures caused by climate change, and sometimes the escalation of political and social tensions into civil wars which may result in massacres. Migration is one of today's dynamic and multi-dimensional problems. Mass migrations taking place in the World and in Turkey are among issues that need attention owing to their adverse outcomes that may lead life into a disaster for people. Moreover, globalisation, with the rapid developments in mass communication media and Technologies has increased tendency for migration, and hence our age has come to be called the 'age of migration'. The Syrian migration that has been taking place is considered as the largest mass migration in history. Migration had significant impacts on domestic and foreign policies of migrant receiving countries neighbouring Syria, most notably Turkey, as well as Europe, USA and Canada. Turkey is the country that is most deeply affected from the present situation. Turkey's open door policy which has been in place since March 2011 has resulted in immigration of 2 million Syrians. Presence of approximately 3 million Syrians living inside and outside of camps, with the Turkish society makes the migration and even more significant issue for Turkey. Numerous policies has been put into practice towards Syrians. In turn, it is essential for migration to be considered from a perspective of education. It is believed that, Education, and in particular Social Education Studies could be effective promote social harmony, peace and acceptance in approaches to problems caused by migration. In this regard, it is believed that the Education Studies could take up a definitive role in promoting active citizenship goals. Textbooks are the most frequently used references in education. Textbooks are consulted to both by students and teachers and they are one of the main tools reflecting the goals of the education programme. This study intends to study the concept of migration in social education studies textbooks for fifth, sixth and seventh grades. It is a qualitative study exploring the concept of migration appearing under various units and topics. Document analysis method is used in the study. Data sources are the social education studies textbooks for fifth, sixth and seventh grades accepted for five years starting with 2015-2016 academic year by the Board of Education of Discipline under the Ministry of Education with the board decision number 106 on December, 11 2014. The data are analysed in descriptive method. Reasons of migration, and the outcomes of migration are taken as the main categories under the broader topic of migration, and sub-categories linked to these main categories are studied, and their rates of appearance in textbooks was identified. It is found out that, fifth grade textbook features reasons of migration and causes of migration, along with the linked sub-categories only in one unit at the rate of 1.5%. They appear in sixth grade textbook at a rate of 5.4% in one unit. Finally, the seventh year textbook contains them in two units with at the rates of 33% and 5.3% respectively. According to these results, it is contended that the topic of migration is not covered sufficiently in social education studies textbooks. It is recommended that the coverage of migration in social education studies textbooks increased in line with the aims including development and learning properties of students, current issues, active citizenship and value education.

Key Words: Ders Kitabı, Göç, Sosyal Bilgiler

SOSYAL MEDYA (AĞ) VATANDAŞLIK

Öğretmen Murat UTKU, Erzincan İl Milli Eğitim Müdürlüğü, marunlu29@gmail.com
Prof.Dr. Adem BAŞIBÜYÜK, ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ, abbuyuk@gmail.com

ÖZET

Sosyal bir varlık olan insan, çevresiyle etkileşim sonucu kazandığı edinimleri kullanarak kendini ve çevresini şekillendirir. Özellikle son dönemlerde her türden bilgiye kolayca erişmeyi sağlayan internetle beraber insanın ufku açılmış; her geçen gün bu ortama daha fazla zaman ayırmaya başlamıştır. Bu sanal dünyada insanlar kendilerini ifade edebileceği alanlar oluşturmuşlardır. Bu alanların başında “Sosyal Medya (Sosyal Ağ)” gelmektedir. Sosyal medya, güncellenen ve yeni eklenen uygulamalar sayesinde; her kesime ve herkese hitap etmek gibi bir vizyonun sonucu olarak internetin en popüler alanı hatta internetin vazgeçilmez durumundadır. Sosyal yaşamın gerekliliklerini internet üzerinden karşılamaya çalışan alana sosyal medya denilmekte, bireyler, sosyal medyada oluşturdukları profil aracılığıyla kendilerini tanımlayarak, ilgi alanını paylaştığı grup ve insanlarla etkileşime geçebilmektedirler. Sosyal medya terimi kullanıcıların birbirleriyle bilgi, görüş ve ilgi alanlarını paylaşarak etkileşim kurmaları için olanak sağlayan online araçlar ve web sitelerini içermektedir. Sosyal medyayı, Web 2.0 teknolojileri üzerine oluşturulan, daha yoğun sosyal etkileşime, topluluk ve grupların meydana gelmesine ve işbirliği projelerini başarmaya olanak sağlayan web siteleri olarak ifade edebiliriz. Özellikle 2000’li yıllardan itibaren internete hızlı erişim imkânı sağlayan geniş bant teknolojisinin yaygınlaşması sonucunda, radyo, televizyon, cep telefonu ve bilişim teknolojilerinde bir yakınsama gerçekleşmiştir. Cep telefonlarından e-posta okumak, web sayfalarına erişmek veya internet üzerinden farklı teknolojik araçlarla yazılı, sesli veya görüntülü görüşme yapmak, televizyon izlemek bu gelişmenin sonucudur. Sosyal medyanın katılım, açıklık, konuşma gibi kullanıcılara sağladığı yer ve süre kısıtlı olmayan olanakları, hedef grupları arasındaki iletişimi, çift yönlü, dengeli, etkileşimli iletişim ortamı haline getirmiştir. Sosyal medya, “sosyal medya uzmanı” gibi yeni mesleklerin doğmasına zemin hazırlamaktadır. Üniversitelerin açmış olduğu kursu bitiren kişiler bu mesleği icra etmeye başlamaktadır. Görevi ise işyerlerini sosyal medyada temsil ederken kuruluşa yararlı bilgileri de toplamaya çalışmaktır. Günümüzde büyük firmalarda sosyal medya uzmanları çalışmaya başlamaktadır. Amerika’da ise sosyal medya uzmanlığı yapan şirketler kurulmaktadır. Sosyal medyayı içine alan eğitimler son yıllarda artarak devam etmektedir. Genel olarak ticaret, reklam, istatistik gibi alanlarda eğitimler verilmektedir. Gelecek yıllarda insanların sosyal medyaya gösterecekleri rağbet arttıkça sosyal medyanın itibarı da değerlendirilmektedir. Bu durumda sosyal medya farklı akademik alanların bir inceleme konusu haline gelebilir. Örnek olarak ülkemizde yaşanan Twitter yasağı, sorunu hukuksal anlamda uzmanlaşmayı beraberinde getirmiştir. Bir başka örnek olarak ise bireylerin profil oluşturarak gerçek hayattakine benzer etkileşim yaşamaları sonucu sergiledikleri davranışları vatandaşlık kapsamında incelenmesi olabilir. Dünya üzerinde 2,5 milyar insan internet kullanıyor. Bu kullanıcıların 1,8 milyarının sosyal medya sitelerinde hesabı var. 1,35 milyar kişi ile sosyal medyada en çok üyesi olan site Facebook’tur. Ülkemizde ise sosyal medya kullanıcılarının %93’ü Facebook’u aktif olarak kullanmaktadır. Facebook kullanıcıları, şehir, işyeri, okul veya bölge tarafından düzenlenen bir veya birden fazla ağa katılabilmektedirler. Aynı ağa mensup üyelerin birbiriyle iletişim kurmalarına olanak tanınmaktadır. Kullanıcılar fotoğraf, yaş, cinsiyet, eğitim durumu, ilgi alanları gibi kişisel özelliklerin yer aldığı kimlikler (profil) oluşturabilmektedirler. Ayrıca özel veya herkese açık mesaj gönderimi, fotoğraf albümlerinin yayınlanması, yer ve aktivite paylaşımı, etkinlik haberleri, chat (çevrimiçi sohbet), etiketleme, canlı yayın, duygu durumu, vb. gibi pek çok uygulamayı bünyesinde barındırmaktadır. Arkadaşlarının duvarına yazı yazabilir, sosyal ilgi gruplarına katılabilir ya da kendilerine grup oluşturabilir, gruplarda fikir alışverişinde bulunabilir. Diğer yandan gizlilik ayarları sayesinde kullanıcılar, kendilerine ait ne tür bilgilerin arkadaşlarıyla paylaşılacağını veya profillerinin ne kadarının diğer kullanıcılar tarafından görüntülenebileceğini denetleyebilmektedirler. Gerçek hayattakine alternatif oluşturmaktadır. Bilişim teknolojilerindeki hızlı değişimle birlikte sosyal medya her geçen gün daha fazla zaman ayrılan bir platform haline gelmektedir. Saatte iki buçuk milyondan fazla paylaşım yapılması değişimin hızını ve kullanıcı yoğunluğunu göstermektedir. Sosyal medyada gerçek hayattaki gibi gruplar oluşturulmakta ve bazı gruplar kuruluş amaçları için gerçek hayatta da bir araya gelebilmektedirler. Bu yönüyle de yakın şimdi bile hayatımızın vazgeçilmezleri arasında yerini almaktadır. Çalışmamızın amacı, yaş sınırı olmadan kazanılan, yer ve mekân sınırı olmadan sergilenen sosyal medya vatandaşlığını ve bu platformlardaki davranışları gizil şekilde yönlendiren algının incelenmesidir. Araştırmada Sosyal Medya Vatandaşlığı ve algısını ortaya koyacak literatür taramaları yapılacaktır. Ortaya çıkan sonuçlarla kavramların içeriği oluşturulacaktır.

Anahtar sözcükler: Bilişim, Sosyal Bilgiler, Sosyal Medya, Sosyal Medya Vatandaşlık, Vatandaşlık

SOCIAL MEDIA (NETWORK) CITIZENSHIP

Teacher Murat UTKU, Erzincan İl Milli Eğitim Müdürlüğü, marunlu29@gmail.com
Prof. Dr. Adem BAŞIBÜYÜK, ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ, abbuyuk@gmail.com

ABSTRACT

A person who is a social entity shapes himself and his environment by using acquisitions that have resulted in interaction with his environment. Especially in the recent times, with the internet providing easy access to information from all kinds of people, Every day more and more time has started to take up this atmosphere. In this virtual world, people have created areas where they can express themselves. At the head of these areas is Social Media (Social Network). Through social media, updated and newly added applications, As a result of a vision to address every cut and everyone is the most popular area of the internet, even the internet is indispensable. The field that is trying to meet the requirements of social life on the internet is called social media and individuals can interact with the groups and people that share their interests by defining themselves through the profiles they create in social media. Social media includes online tools and websites that enable interactive users to interact with each other by sharing their knowledge, opinions and interests. We can refer to social media as Web sites built on Web 2.0 technologies that allow for more intense social interaction, community and group reach and collaboration projects. As a result of the widespread use of broadband technology, which provides rapid access to the Internet, especially from 2000s onwards, a convergence has occurred in radio, television, mobile phone and information technology. Reading e-mails from mobile phones, accessing web pages, or writing, voice or video calls with different technological tools over the internet, watching television is the result of this development. It has made social media a place where communication, such as participation, openness, speech, and unlimited opportunities, and communication between target groups, has become a bi-directional, balanced, interactive communication medium. Social media is laying the foundation for the emergence of new professions such as social media specialists. Those who finish the course that the universities have opened are starting to practice this profession. The mission is to work in collecting useful information about the organization while representing businesses in the social media. Nowadays, social media specialists are starting to work in big firms. In America, there are companies that make social media specialization. The education that incorporates social media has been increasing in recent years. In general, trainings are given in fields such as trade, advertising, statistics. The popularity of social media is appreciated as the popularity of people in the coming years increases. In this case, social media can become a subject of examination of different academic fields. As an example, the Twitter ban that lived in our country brought the problem to specialize in the legal sense. As another example, it may be that citizens behaviors that they exhibit as a result of creating a profile and interacting with them in a way that is similar to real life can be examined within the context of citizenship. Over 2.5 billion people around the world use the internet. 1.8 billion of these users have accounts on their social media sites. With 1.35 billion people, Facebook is the most popular member of social media. In our country, 93% of social media users are actively using Facebook. Facebook users can join one or more networks organized by city, workplace, school or region. Members of the same network are allowed to communicate with each other. Users can create identities (profiles) in which personal attributes such as photos, age, gender, educational status, interests are included. You can also send private or public open message, photo album publishing, location and activity sharing, event news, chat, tagging, live broadcast, emotional state, etc. As well as many other applications. You can write on the walls of your friends, join social interest groups or create groups and exchange ideas with groups. On the other hand, privacy settings allow users to control what information they can share with their friends or how much of their profile can be viewed by other users. It is an alternative to real life. With the rapid change in information technologies, social media is becoming a more and more time-consuming platform. More than two-and-a-half million shares per hour show the speed of change and the intensity of the user. In social media, groups are created as real life, and some groups can come together in real life for organizational purposes. In this regard, even now, it is among the indispensable parts of our lives. The aim of our work is to examine the social media citizenship that is exhibited without the limitation of space and space, which is gained without age limits, and which is stealthily guiding the behaviors on these platforms. In the research, literature searches will be done to reveal Social Media Citizenship and perception. The contents of the concepts will be created with the resulting conclusions.

Key Words: Bilişim, Sosyal Bilgiler, Sosyal Medya, Sosyal Medya Vatandaşlık, Vatandaşlık

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARINA YÖNELİK HUKUK OKURYAZARLIK ÖLÇEĞİ: GEÇERLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI

Arş.Gör. Hatice KARA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, haticekara@mu.edu.tr
Doç.Dr. Zafer TANGÜLÜ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, zafertangulu@mu.edu.tr

ÖZET

Demokrasiyi benimsemiş devletlerde hukuk, devletin yönetim biçiminden ayrı düşünülemez. Demokrasi ve hukukun gelişmesi ise etkin vatandaşların var olması ile doğru orantılıdır. Bu bağlamda etkin vatandaşların yetiştirilmesi için okullara önemli görevler düşmektedir. Özellikle küçük yaşlardan itibaren başlayan etkin vatandaşlık eğitimi, sosyal bilgiler dersinde önemli bir yere sahiptir. Çünkü öğrencilere hak ve sorumluluklarını öğreten, demokrasiyi ve hukuku benimsetecek olanlar sosyal bilgiler öğretmenleridir. Bu bağlamda sosyal bilgiler öğretmenlerinin hukuk okuryazarlık düzeylerinin yüksek olması gerekmektedir. Araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarına yönelik hukuk okuryazarlık ölçeği geliştirmektir. Araştırmacılar tarafından ilgili literatür tarandıktan ve sosyal bilgiler öğretmen adaylarının hukuk ile alakalı yazmış oldukları kompozisyonlar incelendikten sonra ölçekle ilgili 110 maddelik bir havuz oluşturulmuştur. Madde havuzunda yer alan maddeler iki ayrı araştırmacı tarafından incelenmiş ve ön eleme ile madde sayısı 57'ye düşürülmüştür. Daha sonra ölçeğin kapsam geçerliliğinin sağlanması adına hukuk okuryazarlığına ait 57 madde için; ikisi ölçeğe değerlendirme alanında, ikisi hukuk alanında, üçü sosyal bilgiler eğitimi alanında ve biri Türkçe eğitimi alanında olmak üzere toplam 8 alan uzmanının görüşlerine başvurulmuştur. Elde edilen görüşler doğrultusunda 4 madde çıkarılmış ve yerine 2 madde eklenmiştir. Hukuk okuryazarlık ölçeğinin pilot uygulama öncesi madde sayısı 55 olarak belirlenmiştir. Kapsam geçerliliği sağlandıktan sonra, yapı geçerliliğinin sağlanması için hukuk okuryazarlık ölçeği, pilot uygulama için hazır hale getirilmiştir. Açıklayıcı faktör analizini yapmak için Batı Anadolu'da yer alan iki üniversitede öğrenim gören toplam 375 sosyal bilgiler öğretmen adayı ile pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulama gerçekleştirildikten sonra veri setinin açıklayıcı faktör analizi için uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla analize geçmeden önce veri setinin faktör analizi için uygunluğunu belirlemek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett küresellik testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda KMO değeri .858 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu değer, faktör analizi için örneklem büyüklüğünün uygun olduğunu göstermektedir. Bartlett testi ki-kare değerinin ise 7719,427 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca elde edilen ki-kare (X²) değerinin .01 düzeyinde anlamlı olduğu göze çarpmaktadır. Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda veri setinin çok değişkenli, normal dağılımdan geldiği ve faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir. Veri setinin açıklayıcı faktör analizi için uygunluğu ortaya çıkarıldıktan sonra, hukuk okuryazarlık ölçeği "Temel Bileşenler Analizi" (Principal Component) yöntemi ile analize tabi tutulmuştur. Yapılan analizler sonucunda .10'un altında bir değere sahip olan maddenin olmadığı göze çarpmaktadır. Bu bağlamda maddelerin ölçeğin bütünü ile uyum sağladığı söylenebilir. Ancak ortak varyans tablosu tek başına maddelerin uygunluğu hakkında kesin bilgi vermekte yeterli olamayacağından dolayı, ölçeğin faktör yapısını ortaya çıkaran "Açıklanan Toplam Varyans Tablosu" ve "Yamaç-Birikinti Grafiği" incelenmiştir. Hukuk okuryazarlık ölçeğinin faktör desenini ortaya çıkarmak için yapılan analizde ise faktör yük değerleri için kabul düzeyi .32 olarak belirlenmiştir. İlk aşamada ölçekte bulunan her madde için bileşenler matrisi (component matrix) ile madde faktör yük değerlerine bakılmıştır. Yapılan analiz sonucunda 10 madde faktör yük değerlerinin kabul düzeyi olan .32'nin altında kalmasından dolayı ölçekten çıkarılmıştır. Hukuk okuryazarlık ölçeği için yapılan bir diğer analiz eksen döndürmesidir. Hukuk okuryazarlığı ölçeğinin eksen döndürmesinde varimax döndürme tekniği kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucu, madde yük değerinin düşük olmasından kaynaklı çıkarılan 10 maddenin yanı sıra, birden fazla faktörde kabul düzeyinden yüksek değere sahip olan ve iki farklı faktörde yük değeri arasındaki fark .1'den küçük olan 16 madde hukuk okuryazarlık ölçeğinden çıkarılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucu hukuk okuryazarlık ölçeğinin; birinci faktörde 6(hukuka güven), ikinci faktörde dört(hukuku kullanma), üçüncü faktörde 5(kuralsızlık), dördüncü faktörde 5(hukuka ilgi), beşinci faktörde 3(hukuki sorumluluk), altıncı faktörde 3 (günlük hayat ile ilişkilendirme) ve yedinci faktörde 3(hukuki yaptırım) olmak üzere toplam 29 maddeden oluştuğu görülmektedir. Her bir maddenin faktör yük değeri incelendiğinde, değerlerin "iyi" ve "mükemmel" olarak değerlendirilebileceği söylenebilir. Açıklayıcı faktör analizinden sonra oluşturulan yedi faktörlü hukuk okuryazarlık ölçeği, doğrulayıcı faktör analizinin yapılabilmesi için 258 öğretmen adayına uygulanmıştır. Elde edilen veri seti SPSS programına girilmiş ve ardından LISREL 8.80 programına tanıtılmıştır. Daha sonra açıklayıcı faktör analizinde belirlenen yedi örtük değişken ve her bir değişkene ait maddeler programa tanıtılmıştır. Alt boyutların hukuk okuryazarlığı olarak adlandırılan bir yapının bileşenleri olduğu ve bunların birlikte bir üst yapıyı oluşturduğu yapılan analizler sonucunda doğrulanmıştır. Modelin uyum iyiliği indekslerinin oldukça yüksek olduğu belirlenmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi de AFA sonuçlarını doğrulamıştır. Hukuk okuryazarlık ölçeğinin güvenilirlik değerini hesaplamak için ise cronbach alpha güvenilirlik testi yapılmıştır. Hukuk okuryazarlık ölçeğinin toplam cronbach alpha güvenilirlik katsayısının .815 olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuçlara göre ölçeğin geçerli ve güvenilir olmasından dolayı kullanılması uygun görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Hukuk Okuryazarlığı, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı

LEGAL LITERACY SCALE FOR SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES: A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

Res.Assist. Hatice KARA, Muğla Sıtkı Koçman University, haticekara@mu.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Zafer TANGÜLÜ, Muğla Sıtkı Koçman University, zafertangulu@mu.edu.tr

ABSTRACT

In the states that adopted democracy, law cannot be considered apart from the form of government. The development of democracy and law is directly proportional to the existence of active citizens. In this context, schools have important tasks for educating active citizens. Effective citizenship education, especially starting from early ages, has an important place in social studies because the teachers of social studies are those who teach their rights and responsibilities, democracy and law to the students. In this context, social studies teachers' law literacy levels should be high. The aim of the research is to develop a law literacy scale for the social studies teacher candidates. After the relevant literature was searched by the researchers and the texts created by social studies teacher candidates related to the law were examined, a pool of 110 items about the scale was established. The items in the items pool were examined by two different investigators and the number of substances was reduced to 57 by pre-screening. Then, in order to ensure coverage of the scale for the 57 items of law literacy, opinions of 8 field specialists has been taken. Two of them were in the field of assessment, two of them were in the field of law, three of them were in the field of social studies education and one was in the field of Turkish education. 4 items were removed in line with the opinions obtained and 2 items were added instead. The number of items of the law literacy scale before pilot implementation was determined as 55. After ensuring the content validity, the legal literacy scale was prepared for pilot implementation to ensure construct validity. In order to make exploratory factor analysis, a pilot study was conducted with a total of 375 social studies teacher candidates studying at two universities in Western Anatolia. After pilot study, the Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) coefficient and the Bartlett sphericity test were performed to determine the appropriateness of the data set for factor analysis before analysis to determine if the data set is appropriate for descriptive factor analysis. As a result of the analysis made, the KMO value was calculated as .858. This value indicates that sample size is appropriate for factor analysis. The Bartlett test was found to be 7719,427 chi-square values. Furthermore, the obtained chi-square (X²) value is significant at .01 level. In the light of the obtained results, it can be said that the data set comes from the multivariate normal distribution and is suitable for factor analysis. After the suitability of the data set for exploratory factor analysis was revealed, the law literacy scale was analyzed by the Principal Component method. As a result of the analyzes made, there is a collapse of the material which has a value below .10. In this context, it can be said that the materials are in harmony with the whole scale. However, since the covariance table alone cannot be sufficient to give precise information about the suitability of the items, the Explained Total Variance Table and Slope-Deposition Graph, which reveal the factor structure of the scale, have been examined. In the analysis made to reveal the factor design of the legal literacy scale, the acceptance level for the factor load values was determined as .32. For each item on the scale at the first stage, the component matrix and the item factor load values are examined. As a result of the analysis made, 10 items were subtracted from the scale because the factor load values were below the acceptance level of .32. Another analysis made for the legal literacy scale is axis rotation. The varimax rotation technique is used at the axis of the law literacy scale. As a result of the analyzes made, 16 items with a value higher than the acceptance level in more than one factor and less than the difference between the load values in two different factors were subtracted from the legal literacy scale in addition to the 10 items derived from the low item load value. The explanatory factor analysis results indicate that the law literacy scale consist of 7 factors whose first factor (trust in law) including 6 items, second factor (using law) including 4 items, third factor (lawlessness) including 5 items, fourth factor (interest in law) 5 items, fifth factor (legal responsibility) including 3 items, sixth factor (relationship with daily life) including 3 items and seventh factor (legal sanction) including 3 items with a total of 29 items. When the factor load value of each item is examined, it can be said that the values can be evaluated as good and excellent. The seven-factorial literacy scale developed after the exploratory factor analysis was applied to 258 teacher candidates in order to be able to perform confirmatory factor analysis. The obtained data set was entered into SPSS program and then introduced to LISREL program. Then, seven implicit variables and the items belonging to each variable were identified in explanatory factor analysis introduced to the program. It has been verified that sub-dimensions are components of a structure called law literacy and they compose a superstructure altogether. It has been determined that the model has good compliance indices. Validator Factor Analysis also confirms AFA results. Cronbach alpha reliability test was used to calculate the reliability value of the legal literacy scale. The total cronbach alpha reliability coefficient of the legal literacy scale is ,815. According to the results obtained, it has been evaluated that it is appropriate to use the scale because it is valid and reliable.

Key Words: Hukuk Okuryazarlığı, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayı

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KURTULUŞ SAVAŞINA YÖNELİK METAFOR ALGILARI

Arş.Gör. Mehmet TEMİR, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, mehmet_temir60@msn.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Tolga Tuncay IŞIK, Kastamonu Üniversitesi, tuncay_tolga@hotmail.com

ÖZET

Metafor bir kavramı, olayı, veya anlaşılması güç olguların daha bilindik ve tanıdık ifadelerle anlatılmasıdır. Metafor, son yıllarda eğitimde sıkça başvurulan öğretim teknikleri arasında yer almaktadır ve insanların geçmiş yaşantılarıyla ilgilidir. Bu yüzden özellikle tarihi olayların öğretiminde metafor tekniği önemli bir yere sahiptir. Bir olayı, kişiyi veya olguyu anlamak, anlatmak ve öğrencilerin algılamalarına yardımcı olmak herkesten önce eğitimle uğraşan insanlara düşmektedir. Etkili bir tarih eğitimi için öğrencilerin mevcut düşünceleri oldukça önemlidir. Bu düşüncelerin ortaya çıkarılmasında kullanılan yöntemlerden birisi de metafor olmaktadır. Sosyal bilimler içerisinde önemli bir yere sahip olan tarihin görevi, toplumların geçmişi ile geleceği arasında bağ kurmalarını sağlamaktır. Günümüzde tarih eğitiminin karşılaştığı en önemli sorunlardan birisi öğrenciyi doğrudan ezber yöntemi ile karşı karşıya bırakmaktır. Ezber yöntemi ile sağlanan bilgiler kalıcı olmamakta ve bir süre sonra tekrar edilmezse unutulmaktadır. Ayrıca ezberle karşı karşıya kalan öğrencinin dersi sevmesi ve ilgi göstermesi azalmaktadır. Metafor yöntemi ile öğrencilerin kendi yaşantıları üzerinden yola çıkarak tarihi olay ve olguları öğretmek kalıcı sağlama yardımcı olacaktır. Günümüz dünyasında çok kullanılan bir söz olan ‘Tarih Tekerrürden ibarettir’ sözü bizim çıkış noktamız olmalıdır. Büyük bir tarihi geçmişe sahip olan Türk milleti için bu tür faaliyet ve uygulamalar büyük bir önem taşımaktadır. Ülkemiz bulunduğu konum itibarı ile tarih boyunca ele geçirilmek istenmiştir. Birinci Dünya Savaşı’ndan yenilen Osmanlı Devleti toprakları İtilaf Devletleri tarafından işgale girilmiştir. Kurtuluş Savaşı, İstiklâl Harbi ya da Millî Mücadele olarak adlandırılan Türk Kurtuluş Savaşı; ülke bütünlüğünü korumak, ulusal egemenliğe dayalı, tam bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak için tüm ulusa girişilen, çok cepheli bir savaştır. Kurtuluş Savaşı; Osmanlı Devleti’ni yok eden, Türklere yaşam hakkı tanımayan 30 Ekim 1918 tarihli Mondros Ateşkes Antlaşması sonucu Türk milletinin bir ölüm-kalım mücadelesi olarak başlamıştır. 1919-1922 yılları arasında gerçekleşmiş ve 11 Ekim 1922de imzalanan Mudanya Mütarekesi ile fiilen, 24 Temmuz 1923te imzalanan Lozan Antlaşması ile resmen sona ermiştir. Bu çalışmanın amacı Tokat ilinde öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmen adaylarının “Kurtuluş Savaşı” kavramı üzerine oluşturdukları metaforları belirlemeye çalışmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören toplam 113 öğrenci oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile yürütülen araştırmanın verilerini elde etmek için araştırmacılar tarafından görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarına “Kurtuluş Savaşı” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak için, öğrencilerin her birinden “Kurtuluş Savaşı ... gibidir; çünkü ...” ibaresinin yazılı olduğu boş bir kağıt verilmiştir. Öğrencilerden bu ibareyi kullanarak ve sadece tek bir metafor üzerinde yoğunlaşarak, düşüncelerini dile getirmeleri istenmiştir. Öğrencilere vermiş oldukları cevapların bilimsel amaçlı kullanılacağı belirtilmiş ve öğrencilerin metafor kavramını anlamalarına dönük açıklamalar yapılmıştır. Bu çalışmada, elde edilen verilerin değerlendirilmesinde “içerik analizi” tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramalara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. Sonuç olarak öğretmen adaylarının Kurtuluş Savaşı ile ilgili metaforları şu temalarda toplanmıştır. Başta “Kahramanlık” olmak üzere, “Mücadele” “Yeniden Doğuş” “Millî Birlik” ve “Tarihten Ders Alma” temaları altında öğretmen adayları metaforlar oluşturmuşlardır. Çalışma sonunda çeşitli önerilere yer verilmiştir. Bu çalışmanın ileride yapılacak diğer bilimsel çalışmalara kaynaklık edeceği beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: Kurtuluş Savaşı, Metafor, Öğretmen Adayları

SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' METAPHORICAL PERCEPTIONS OF INDEPENDENCE WAR

Res.Assist. Mehmet TEMİR, Gaziosmanpaşa University, mehmet_temir60@msn.com
MA Student Tolga Tuncay IŞIK, Kastamonu University, tuncay_tolga@hotmail.com

ABSTRACT

Metaphor is a concept that provides to comprehend an event or a description of phenomena that is difficult to understand by more familiar expressions. Metaphor is one of the teaching techniques frequently used in education in recent years and it is related to individuals past experiences. For that reason, the metaphor technique is particularly important in teaching historical events. It is the task of educators to help students perceive understand an event, person or thing. Students current thoughts are very important for an effective history education. One of the methods used to reveal these thoughts is metaphor. The function of history, which has an important place in social sciences is to help communities establish connection between the past and the future. One of the most important problems faced by history education today is to confront the student with a direct memorization method. The information provided by the memorization method is not permanent and is forgotten if it is not repeated after a while. In addition, students who are confronted with memorization are less likely to like and interest in the lesson. The metaphor method will ensure students to understand the historical events and facts more permanently by helping them to learn the way of their own experiences. The motto of History is just a repetition which is a widely used in todays world should be our starting point. Such activities and practices are of great importance for the Turkish nation, which has a great historical background. Our country is aspired throughout the history because of its position. The territories of the Ottoman Empire defeated in the First World War were invaded by the Entente States. The Turkish War of Independence called Independence War or National Struggle is a multi-faceted war to protect the integrity of the country and to build a fully independent new Turkish state based on national sovereignty. The War of Independence began as a death-and-stay struggle of the Turkish nation as a result of Mondros Armistice Treaty dated October 30, 1918, which destroyed the Ottoman Empire and did not recognize the right to life for Turks. Even though between 1919-1922, it is seemed to have come to an end with the Mudanya Armistice signed on October 11, 1922 and with Treaty of Lausanne on July 24, 1923.. The aim of this study is to try to determine the metaphors created by the teacher candidates on the concept of War of Independence. For this purpose, the study group constitutes a total of 113 students studying at Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education Social Studies Teaching Department in 2016-2017 academic year. In order to obtain the data of the research carried out by the document examination from the qualitative research methods, the interview form was formed by the researchers. In order to reveal the metaphors about the concept of War of Independence of teacher candidates participate in the research, each of them is given an empty paper written War of Independence is like ... because Teacher candidates are asked to express their thoughts by using this phrase and concentrating only on a single metaphor. Teacher candidates are informed that their responses used only for scientific purposes and explanations are made to tell the concept of metaphor. In this study, content analysis technique is used to evaluate the obtained data. The main goal in content analysis is to reach the concepts and relationships that can explain the collected data. Summarized and interpreted data in descriptive analysis are subjected to deeper processing in content analysis and conclusions that can not be noticed with the descriptive approach can be explored. As a result, the metaphors of the prospective teachers about the War of Independence are collected on the following themes. Teacher candidates have created metaphors under the themes of Heroismat most, Rebirth, Struggle, National Unity and Taking Lessons from History. At the end of the study, various suggestions are given. It is expected that this work will be the source of other related works to be conducted in the future.

Key Words: Kurtuluş Savaşı, Metafor, Öğretmen Adayları

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARI İLE DİĞER BÖLÜMLERDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRETMEN ADAYLARININ ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINA İLİŞKİN TUTUMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Prof.Dr. Mehmet KÖÇER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, mehmetkocer@nevsehir.edu.tr
Arş.Gör. Ahmet Galip YÜCEL, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, ahmetyucel@gmail.com
Prof.Dr. Davut KILIÇ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, dkilic@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Cumhuriyetin ilanıyla birlikte Türkiye hızlı bir kimlik kazanma, kalkınma ve modernleşme hareketi başlatmıştır. Devletin dahil olduğu her alanda ve toplumsal hayatta köklü bir çok yenilik hayata geçirilmiş ve bu sayede toplumun dönüştürülmesi amaçlanmıştır. Edilgen ve demokratik düşünceden yoksun vatandaş tipinden etkili, etkin, insan haklarına saygılı ve demokratik becerilere sahip vatandaş profilini oluşturabilmeyi ancak yenilikçi, modern ve çağdaş bir eğitim anlayışıyla mümkün gören Atatürk başta olmak üzere cumhuriyetin kurucu kadrolarının inkılap çabalarının temel ayaklarından birini belirtilen nedenlerle eğitim düzenlemeleri oluşturmuştur. Cumhuriyet Türkiye'sinin cumhuriyetle birlikte eğitimi modernleştirme ve inkılap çabalarının kilometre taşlarından birisini ise Atatürk ilke ve inkılapları teşkil etmektedir. Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze değin eğitimle alakalı yapılan hemen hemen her düzenlemede Atatürk ilke ve inkılaplarına değinilmiş ve içerdiği fikir ve değerler nedeniyle bu ilke ve inkılaplar eğitimde modernleşmenin kılavuzu olarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda eğitim programlarında Atatürk ilke ve inkılapları ile alakalı konulara sürekli olarak yer verilmiş, bugün de dahil olmak üzere zaman zaman, bizzat bu konuları içeren ve adını söz konusu ilke ve inkılaplardan alan dersler programda kendisine yer bulmuştur. Günümüzde de cumhuriyetin kuruluş programı, var oluş felsefesi ve temel ilkeleri ile Atatürk'ün fikirlerini öğretmeyi amaçlayan “ Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük “ dersi ortaokulların 8. sınıf programlarında yer almaktadır. Bu ders 8. Sınıf öğrencilerine sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından verilmektedir. Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarında da önemli yer tutan Atatürk ilke ve inkılaplarına; Türkiye Cumhuriyet İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin genel amaçlarında Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmesindeki yerinin kavratılması amacıyla kullanılması gerektiği vurgusuyla yer verilmiştir. Bu kapsamda söz konusu Türkiye Cumhuriyet İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersini ve bu konuları içeren sosyal bilgiler derslerini verecek olan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Türk milli eğitiminin şekillendirilmesinde asli unsurlardan biri olarak kabul edilen Atatürk ilke ve inkılaplarına yönelik tutumlarının anlaşılması önem kazanmaktadır. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Atatürk ilke ve inkılaplarına yönelik tutumları yeterli düzeyde olumlu olmadığı takdirde Türkiye Cumhuriyet İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersleri ile sosyal bilgiler derslerinden sağlanmak istenen olumlu sonuçların elde edilemeyeceği açıktır. Yine Türk Milli Eğitiminin Atatürk ilke ve inkılaplarına yönelik amaçlarının gerçekleştirilebilmesinde sosyal bilgiler dışındaki öğretmenlerin de sorumlu olduğu açıktır. Bu konuya ilişkin olarak tasarlanan bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adayları ile diğer öğretmen adaylarının Atatürk ilke ve inkılaplarına yönelik tutumlarının incelenmesi ve karşılaştırılmasıdır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmanın deseni betimsel tarama desenidir. Araştırmanın örneklemini Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 280 öğretmen adayından ibarettir. Araştırmanın veri toplama aşamasında ölçme aracı olarak sorumlu yazar tarafından geliştirilmiş ve geçerlilik – güvenilirlik çalışması yapılmış olan “ Atatürk İlke ve İnkılaplarına ilişkin tutum ölçeği ” kullanılmıştır. Örneklemde yer alan öğrencilere uygulanan Atatürk İlke ve İnkılaplarına ilişkin tutum ölçeği ile elde edilen veriler bir istatistiksel analiz programına girilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ve diğer branşlardaki öğretmen adaylarının Atatürk İlke ve İnkılaplarına ilişkin tutumları öncelikle çeşitli değişkenler bakımından analiz edilmiş, sonrasında ise sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tutumları ile diğer bölüm öğretmen adaylarının aynı konudaki tutumları karşılaştırılmıştır.

Anahtar sözcükler: Atatürk İlke ve İnkılapları, Öğretmen Adaylarının Tutumları, Sosyal Bilgiler Eğitimi

THE COMPARISON OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' ATTITUDES TOWARDS ATATÜRK'S PRINCIPLES AND REVOLUTIONS AND TEACHER CANDIDATES' ATTITUDES IN OTHER DEPARTMENTS

Prof. Dr. Mehmet KÖÇER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, mehmetkocer@nevsehir.edu.tr
Res.Assist. Ahmet Galip YÜCEL, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, ahmetyucel@gmail.com
Prof. Dr. Davut KILIÇ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, dkilic@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

With the proclamation of the Republic, Turkey has started a rapid identity, development and modernization movement. In every area where the state is included, and in social life, many fundamental innovations have been passed down and it is aimed to transform the society. Atatürk and his friends, who regarded the possibility of creating a citizen profile that is effective, respectful of human rights and democratic skills from citizens who has lack of democratic thought and passive, can only be realized with an innovative, modern and contemporary approach to education, has created educational arrangements for one of the fundamental pillars of the revolutionary. Atatürks principles and revolutions constitute one of the milestones of the Turkish Republics efforts to modernize and reform education with the republic. In almost every arrangement related to education everyday from the establishment of the Republic, Atatürks principles and revolutions have been mentioned and these principles and reforms have been evaluated as a guide to modernization in education due to the ideas and values they contain. In this context, the topics related to Atatürks principles and revolutions were constantly included in the educational training programs, and some of the lessons learned from the principals and revolutions that included these topics and included them were found in the program from time to time, including today. Today, the republics founding program, the philosophy of existence and basic principles and the Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük course aiming to teach Atatürks ideas are included in the 8th grade programs of secondary schools. This course is taught by social studies teachers to 8th grade students. Atatürks principles and reforms, which have an important place in the general aims of Turkish National Education, It was emphasized that the history of Republic of Turkey and History of Kemalism should be used for general purposes in order to grasp the political, social, cultural and economic development of the Republic of Turkey. In this context, it is important to understand the attitudes towards Atatürks principles and revolutions, which are considered as one of the main elements of the Turkish Republic Education History and Atatürkçülük course and the social studies teachers who will provide these subjects with the Turkish national education. It is obvious that if the attitudes of social science teacher candidates towards Atatürks principles and revolutions are not sufficiently positive, positive results can not be obtained from the Turkish Republic History of Revolution and Atatürks lessons and social studies lessons. It is also clear that the teachers outside the social information are responsible for the achievement of the aims of the Turkish National Education on Atatürks principles and reforms. The aim of this research designed for this subject is to examine and compare attitudes of teacher candidates and other teacher candidates towards Atatürks principles and reforms. The research was carried out in accordance with quantitative research methods. Descriptive descriptive search design of the research. Sample of the study Nevşehir Hacı Bektaş Veli University consists of 280 teacher candidates who are educated in the Faculty of Education. The attitude scale of Atatürk s Principles and Revolutions was developed by the responsible author as a measurement tool during the data collection phase and validity - reliability study was done. The data obtained by the attitude scale of the Atatürk Principles and Revolutions applied to the students in the sample are entered into a statistical analysis program. The attitudes of social science teacher candidates and teacher candidates in other branches to Atatürks Principles and Revolutions were first analyzed in terms of various variables and then attitudes of social science teacher candidates and attitudes of the other department teacher candidates were compared.

Key Words: Social Studies Education

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN MÜFREDAT PROGRAMDA ÇANAKKALE SAVAŞI KONULARININ ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN BAKIŞ AÇILARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Gamze KESER, Gazi Üniversitesi, gamzekeserr@outlook.com
Doç.Dr. Cengiz DÖNMEZ, Gazi Üniversitesi, cdonmez@gazi.edu.tr

ÖZET

Sosyal Bilgiler, bütün sosyal bilim disiplinlerince üretilen bilgileri ele alan kapsamlı bir derstir. Bir diğer özelliği ise bireyin temel yaşam unsurlarını merkeze alan, bireye vatandaşlık yeterlilikleri kazandıran bütüncül ve disiplinler arası bir ders olmasıdır (Doğanay, 2008). Bu bağlamda, Sosyal Bilgiler içeriğinde tarih konularının da yer aldığı bir disiplindir. Çanakkale Savaşı Türk tarihinin en önemli savaşlarından biridir. I. Dünya Savaşı sırasında İngiliz ve Fransız devletleri tarafından Osmanlı Devleti'ni saf dışı bırakmak ve Çarlık Rusya'ya yardım sağlamak amacıyla açılmış bir cephe'dir. Çanakkale Savaşları'ndan Sosyal Bilgiler dersi öğretim programındaki "programdaki değerler bir örnek olaydan ya da öyküden hareketle değerleri açıklama, ahlaki muhakeme ve değer analizi şeklinde verilmelidir" (MEB, 2004) açıklamasına uygun olarak öğrencilere özgürlük, bağımsızlık, barış, dayanışma, vatanseverlik, Türk büyüklerine saygı, tarihsel mirasa duyarlılık gibi değerlerin aktarılmasında uygun bir örnek olay olarak yararlanılabilir. Yine derslerde bu savaşların öğretilmesinden öğrencilere tarih bilgisi kazandırarak geçmişte hangi zorlu süreçleri yaşayarak ve hangi bedellerin ödenerek bu günlere gelindiğini göstermek ve savaşların yarattığı yıkım ve dramları gözler önüne sererek onlarda barışın önemi ve gerekliliği yönünde fikirler oluşturma noktasında yararlar sağlayabilir (Turan, 2015). Çanakkale Savaşları ile ilgili konular 7. sınıf Sosyal Bilgiler ve 8. sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinin öğretim programlarında yer almaktadır. Çanakkale Savaşları konuları 7. sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda "Küresel bağlantılar" öğrenme alanında "Ülkeler arası köprüler" ünitesinde; 8. sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretim Programı'nda "Bir kahraman doğuyor" ve "Milli uyanış: Yurdumuzun işgaline tepkiler" ünitelerinde yer almaktadır. 7. sınıf "Ülkeler arası köprüler" ünitesinin konu ile ilgi kazanımı "20. yüzyılın başında Osmanlı Devleti ve Avrupa ülkelerinin siyasi ve ekonomik yapısıyla I. Dünya Savaşı'nın sebep ve sonuçlarını ilişkilendirir." şeklindedir. 8. sınıf "Bir kahraman doğuyor" ünitesinin konu ile ilgili kazanımları "Atatürk'ün askerlik hayatı ile ilgili olay ve olguları kavrar.", "Örnek olaylardan yola çıkarak Atatürk'ün çeşitli cephelerdeki başarılarıyla askeri yeteneklerini ilişkilendirir.", "Atatürk'ün 1919'a kadar bulunduğu görevler ve yaptığı hizmetleri, üstlendiği milli mücadele liderliği açısından yorumlar." şeklindedir. Bu bağlamda kazanımlar yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan kitaplarla ve kitaplarda yer alan etkinliklerle desteklenmeye çalışılmıştır. Bu araştırma, MEB'de görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin müfredat öğretim programında yer alan Çanakkale Savaşı konularının öğretimine ilişkin eleştirileri ve Çanakkale Savaşı konularının öğretiminin geliştirilmesine ilişkin önerilerini öğrenmek amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin müfredat öğretim programında yer alan Çanakkale Savaşı konularının öğretimine ilişkin öğretmen eleştirileri ve Çanakkale Savaşı konularının öğretiminin geliştirilmesine ilişkin önerilerini öğrenmek amacıyla nitel araştırma tekniklerinden; yarı yapılandırılmış görüşme uygulanmıştır. Nitel araştırma, dünyadaki gözlemcinin yerini tespit eden konumlandırılmış bir aktivitedir. Nitel araştırma dünyayı görünür hale getiren bir dizi yorumlayıcı, materyal uygulamalarından oluşur (Denzin ve Lincoln, 2005, s. 3). Yarı yapılandırılmış görüşme, tam yapılandırılmış ile yapılandırılmamış görüşme tekniğinin arasındadır. Bu tarz görüşmelerde ya her soru esnek cümlelerden oluşmalı, ya da görüşme farklı yapılandırılmış tekniklerde hazırlanmalıdır (Creswell, 2013, s. 88). Araştırmacı görüşmede üzerinde durmak istediği konudan söz açar ve görüşmeciden bu konuda düşündüklerini ve algılarını yansıtmalarını ister (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 130). Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim bahar döneminde çeşitli il ve ilçelerde MEB'e bağlı devlet okullarında görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Katılımcılardan elde edilen verilerin çözümlemesinde ve yorumlanmasında içerik analizi kullanılacaktır. İçerik analizi, basılı, görsel vb materyallerin sistematik bir şekilde taranarak belli kategoriler bakımından tematik olarak analiz edilmesini kapsar (Saban, 2009). Araştırma sonucunda, yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen verilerden yola çıkarak sosyal bilgiler öğretmenlerinin Çanakkale Savaşı konularının öğretimine ilişkin eleştirileri ve programın geliştirilmesine yönelik önerileri hakkında bilgi edindik. Bunun sonucunda mevcut Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nın eksik yanlarının kitaplarda yer alan eksikliklerde olduğu eleştirisinde bulunan öğretmenler Çanakkale Savaşı ile ilgili verilmesi gereken birçok önemli bilgiye değinilmediğinin üstünde durdular. Çanakkale Savaşı konusunun sadece bir savaş değil, ulusal bilinci uyandırmaya yönelik kullanılması gerektiğini düşünen öğretmenler hikâyeleştirilmiş destansı bir anlatımla dersin işlenmesi gerektiğini düşünmektedir.

Anahtar sözcükler: Çanakkale Savaşı, İçerik Analizi, Nitel Araştırma, Sosyal Bilgiler, Yarı Yapılandırılmış Görüşme

SOCIAL STUDIES TEACHERS' APPROACHES TO THE TEACHING METHODS REGARDING THE BATTLES OF GALLIPOLI IN THE CURRICULUM

MA Student Gamze KESER, Gazi University, gamzekeserr@outlook.com
Assoc. Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ, Gazi University, cdonmez@gazi.edu.tr

ABSTRACT

Social Studies is a comprehensive course addressing to the knowledge produced by all of the disciplines under social sciences. Centering the basic life principles of individuals, letting them gain citizenship competence, being an integrative and interdisciplinary course are other worthy qualities of it (Doğanay, 2002). In this regard, Social Studies, as a discipline, also covers the subjects of history. Battle of Gallipoli is one of the most important wars in the history of Turkish people. It is a battle formed by British and French states to eliminate Ottoman Empire and help Czarist Russia during the World War I. The war was fought in a small area located in the city of Çanakkale in our time. During this battle which took place in such a small area, nearly 250 thousands Turkish soldiers were heroically martyred. Those soldiers fighting valiantly defeated the armies of allied powers and had their names written in golden letters. We can stand the benefit from teaching the Battle of Gallipoli depending on the article in the course program of Social Studies if we aim that “The students should be provided with the values in the program through emphasizing these values with sample events or stories. Their moral judgment and value analysis skills should also be improved in this way” (MEB, 2004). This article points out that the Battle of Gallipoli would be made use of transferring the values such as freedom, independence, peace, solidarity, patriotism, having respect to the Turkish ancestors and sensitivity towards historic heritage to the students. Teaching these wars in Social Studies courses also offers the students the knowledge of history which helps them understand the challenging paths of the past and the prices paid which led us to these days. Seeing the demolition and pain of the past will give them ideas about the importance and necessity of peace (Turan, 2015). 7th grade Social Studies and 8th grade Turkish Republic Revolution History and Kemalism courses cover the subjects of the Battles of Gallipoli. The subjects of the Battles of Gallipoli are included under the unit of “Bridges among countries” in the learning section named “Global connections” in 7th grade Social Studies Teaching Program. When it comes to 8th grade Turkish Republic Revolution History and Kemalism course, these subjects are taught under the units of “A hero is born” and “National awareness: Reactions against invasions”. The unit named “Bridges among countries” at the 7th grade provides the students with the skill that: “They build a connection between the political and economic structure of Ottoman Empire and European countries at the beginning of 20th century and the reasons and results of the World War I.” The unit named “A hero is born” at the 8th grade Social Studies course provides the students with the skills that “They understand the incidents of and phenomena about the military life of Atatürk”, “They build a connection between the achievements of Atatürk in various battles with military competences based on the sample incidents”, “They interpret the duties that he took, services that he offered before 1919 in terms of being the national struggle leadership”. These gains are tried to be supported by the books which have been prepared with constructive approach and the activities in those books. This research aims to learn the criticisms and suggestions that the Social Studies teachers working at Ministry of National Education have to offer with regards to teaching the subjects of the Battle of Gallipoli and to use those to improve the teaching methods. This research employed semi structured interview method of qualitative research techniques with the purpose of obtaining the criticisms of the teachers and their suggestions to improve the teaching methods regarding the Battle of Gallipoli. Qualitative research is an activity detecting the position of the observer. It is composed of a series of interpretive material practices which makes the world visible (Denzin and Lincoln, 2005, p. 3). Semi structured interview is situated between fully structured interview and unstructured interview. These types of interviews either include flexible questions or they are prepared with differently structured techniques (Creswell, 2013, p. 88). That is achieved when the researcher talks about the topic that s/he is interested in and asks the interviewee to tell about her/his opinions and perceptions about this topic (Yıldırım and Şimşek, 2013, p. 130). The study group of the research includes the Social Studies teachers working at the public schools dependent on Ministry of National Education in various cities and towns at the spring semester of 2016-2017 education year. The data gained from the participants will be analyzed and interpreted with content analysis method. Content analysis covers the process in which the researcher analyzes the published, visual etc. materials thematically by systematically scanning them in terms of determined categories (Saban, 2009). The data that we collected via semi structured interviews enabled us to gain knowledge of teachers’ criticisms of the teaching methods of the Battle of Gallipoli and their suggestions to improve it. The teachers stated that the incompetent parts of the programs were resulted from the imperfections of the books. They emphasized that the highly significant information about the Battle of Gallipoli was not offered by the books. The teachers who think that the Battle of Gallipoli is beyond being a war and it should be used raise national awareness suggested to teach it in a more heroic way making a story out of it. The teachers claiming that the subject should be supported by the visual materials in the book also stated that an image which demonstrated this battle better should be given place.

Key Words: Çanakkale Savaşı, İçerik Analizi, Nitel Araştırma, Sosyal Bilgiler, Yarı Yapılandırılmış Görüşme

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENCİ MOTİVASYONUNU ARTIRMAK İÇİN YAPTIKLARI ÇALIŞMALAR

Prof.Dr. Kaya YILMAZ, Marmara Üniversitesi, kaya1999@gmail.com
Arş.Gör. Ahmet DURMAZ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, ahmetdurmaz@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Öğrencilerin derse karşı güdülenme düzeyleri derse olan ilgi ve katılımlarını etkilemektedir. Motivasyonu yüksek olan öğrenciler derse karşı ilgili olurken, motivasyonu düşük olan öğrenciler derse ilgisiz kalmakta, bunun sonucunda öğretimden hedeflenen kazanımlara ulaşmakta zorluk yaşamaktadırlar. Bu nedenle, öğretmenin rehberliğinde öğrencilerin derse katılımlarını sağlamak ve onların motivasyonlarını optimum düzeye çıkarmak gerekmektedir. Öğrencilerin derse katılımlarının sağlanması aktif öğrenmeyi destekleyen öğretim strateji, yöntem ve teknikleriyle mümkün olabilmektedir. Aktif öğrenme, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psiko-motor kapasitelerini kullanmalarına fırsat vererek öğrenme tecrübelerini zenginleştirmelerine yardımcı olur. Sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin derse karşı ilgilerinin ve katılım düzeylerinin, öğrenme, akademik başarı ve tutumları üzerinde etkili olduğu önceden yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur. Öğrencilerin öğrenme düzeyi, akademik başarı ve tutumları arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların giderilmesinde öğretmene önemli rol ve sorumluluklar düşmektedir. Sosyal Bilgiler öğretmenleri isim, rakam, tarih ve maddeleri öğrencilere ezberlemek yerine öğretimde gerçek hayat ortamlarını, görsel ve fiziksel modelleri kullanarak öğrencilerin öğrendikleri olgu ve kavramları ilişkilendirmelerine, yaşam tecrübelerine dayalı olarak bilgiyi yapılandırmalarına yardım etmelidir. Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrenci motivasyonunu artırmak için yaptıkları çalışma ve etkinlikleri belirlemektir. Araştırma, 2014–2015 eğitim-öğretim yılında ortaokullarda görevli sosyal bilgiler öğretmenlerinin katılımı ile yürütülmüştür. Çalışmada nitel veri toplama araçlarından görüşme, elde edilen verilerin çözümlenmesinde ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Ayrıca görüşme formunun geçerliği için başka alan uzmanlarına da başvurulmuştur. Veriler betimsel ve içerik analizi yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizinde kategorisel analiz tekniği kullanılmıştır. Ayrıca araştırmada nitel veriler sayısallaştırılarak güvenirlik, görüşmelerden doğrudan alıntılar yapılarak da iç güvenirlik artırılmış ve sorulara ilişkin katılımcı görüşlerinden örnekler verilerek katılımcıların görüşlerinin daha iyi açıklanması amaçlanmıştır. Verilerin analizi sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir: Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin motivasyon algısını belirlemek için katılımcılara ilk olarak “Sizce motivasyon nedir? Motivasyonu nasıl tanımlarsınız?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin motivasyonun tanımı ile ilgili ayrıntılı bir bilgiye sahip olmadığı görülmektedir. Sosyal bilgiler dersine karşı motive edilmiş öğrencide bulunan özellikleri belirlemek için sosyal bilgiler öğretmenlerine “Sosyal bilgiler dersine karşı güdülenmiş (motive edilmiş) bir öğrenciyi nasıl tarif edersiniz? Böyle bir öğrencide hangi özellikler bulunur?” sorusu sorulmuştur. Öğretmenler bu özellikleri fiziksel ve duygusal olmak üzere iki farklı açıdan değerlendirmiştir. Öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar değerlendirildiğinde öğretmenlerin yarısı motive edilmiş öğrenciyi dersle ilgili sorular soran öğrenci olarak tanımlamaktadır. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrenci motivasyonunu artırmak için kullandıkları yöntemleri belirlemek amacıyla öğretmenlere “Öğrencilerin derste motivasyonunu artırmak için bir şeyler yapıyor musunuz? (cevap evet ise) Öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını artırmak için neler yapıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Verilen cevaplar doğrultusunda 4 öğretmen derste en çok “Hikaye anlatma” ve “Görsel destekli materyaller” in yer aldığı yöntemleri kullandığını belirtmiştir. Bunların dışında 3 öğretmen de öğrenci motivasyonunu artırmak için “Drama” yöntemini kullandıklarını söylemişlerdir. Beyin fırtınası, video, oyun ve aktif katılımlı etkinliklere cümlelerinden yer veren öğrenmen sayısı da 2’dir. Ayrıca gezi, istasyon, 6 şapkalı düşünme, balık kılıcı ve kartopu yöntemlerini 1’er öğretmen kullandıklarını belirtmişlerdir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin motivasyon ile ilgili yurtdışında geliştirilen teorilerin ilişkin düşüncelerini belirlemek için öğretmenlere “Öğrenci motivasyonu ile ilgili yurtdışında geliştirilen teorilerin ülkemizde uygulanması hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” ve “Öğrenci motivasyonunu artırmaya yönelik geliştirilen teorileri biliyor musunuz? (cevap evet ise) Hangilerini biliyorsunuz? Bu teoriler hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” soruları yöneltilmiştir. Öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde Katılımcı 1 dışındaki tüm öğretmenlerin motivasyon ile ilgili herhangi bir teori bilmediği belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Motivasyon, Öğrenciler, Öğretmenler, Sosyal Bilgiler

PRACTICES FOR SOCIAL STUDIES TEACHERS TO INCREASE STUDENT MOTIVATION

Prof. Dr. Kaya YILMAZ, Marmara University, kaya1999@gmail.com
Res.Assist. Ahmet DURMAZ, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, ahmetdurmaz@nevsehir.edu.tr

ABSTRACT

The level of motivation of the students towards the lesson affects their interest and participation in the lesson. While the students with high motivation are related to the lesson, the students with low motivation are not interested in the course and as a result they have difficulties in reaching the achievements aimed at teaching. For this reason, it is necessary to ensure the participation of students in the course of the guidance of the teacher and to raise their motivation to the optimum level. Provision of pupil attendance is possible through teaching strategies, methods and techniques that support active learning. Active learning helps students enrich their learning experience by allowing them to use their cognitive, affective, social and psycho-motor capacities. In the social studies course, the students attitudes towards the course and their level of involvement were found to be influential on learning, academic achievement and attitudes. There are differences between students level of learning, academic achievement and attitudes. Teachers have important roles and responsibilities in overcoming these disparities. Instead of memorizing names, numbers, dates and materials in students, social studies teachers should help to construct knowledge based on life experiences, linking the facts and concepts learned by students with real life environments, visual and physical models in teaching. The purpose of this research is to determine the activities and activities that social studies teachers have done to increase student motivation. The research was conducted with the participation of teachers of social studies in secondary schools in the academic year 2014-2015. Qualitative data collection tools were used in the study and descriptive analysis technique was used to analyze the obtained data. In addition, other field experts were consulted for the validity of the interview form. The data were analyzed using descriptive and content analysis methods. Categorical analysis technique was used in content analysis. In addition, internal reliability was improved by quantifying qualitative data in the research and by making direct citations from the interviews, and it was aimed to give a better explanation of the participants opinions by giving examples from the participant opinions about the questions. The findings of the analysis of the data are as follows: In order to determine the motivation perception of the Social Studies Teachers, the participants were asked, What is your motivation? How do you define motivation? . When the answers of the participants on this question are examined, it seems that the teachers do not have detailed information about the definition of motivation. How do you describe a motivated student to a social studies course in order to determine the characteristics found in the motivated student towards the social studies course? What qualities are there in such a student? Was asked. Teachers evaluated these features from two different perspectives, physical and emotional. When the answers given by the teachers are evaluated, half of the teachers describe the motivated student as the student asking questions about the course. In order to determine the methods teachers use to increase student motivation, teachers are asked Do you do something to improve the motivation of students? (If the answer is yes) What are you doing to increase the motivation of the students towards the course? In the direction of the answers given, 4 teachers stated that they mostly used the methods of Storytelling and Visual aided materials during the course. Apart from these, 3 teachers also said that they use Drama method to increase student motivation. Brain storms, video, games and the number of active participant censors are also 2. They also stated that they use 1 trip teacher, station, 6 hat thinking, fish hatch and snowball methods. How do you think about the theories about the application of the theories developed abroad on the student motivation in our country? And the theories developed to increase the motivation of the students, in order to determine the thoughts of the social studies teachers about the motivation of the abroad. (If the answer is yes) Do you know what they are? What are your thoughts about these theories? When the answers given by the teachers were examined, it was determined that all teachers except participant 1 did not know any theory about motivation.

Key Words: Motivation, Students, Teachers, Social Studies

ORTAOKULLARDA KARŞILAŞILAN SOSYAL SORUNLAR

Yüksek Lisans Öğrencisi Uğur ÇAKIR, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, ugurcakil93@gmail.com
Doktora Öğrencisi Şeyma ÖZELMACI, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
seymaozelmaci@gmail.com

ÖZET

Toplumsal ve açık bir sistem olan eğitim kurumları, eğitim-öğretim faaliyetlerini hedeflerine uygun ve başarılı bir biçimde gerçekleştirmek için, içinde bulunduğu çevreyle sürekli ve düzenli ilişkiler geliştirmek zorundadırlar. Eğitim faaliyetleri gerçekleşirken ulaşılmak ve öğrencilere kazandırılmak istenen hedefle, süreç içerisinde işleyiş arasında bazen istenmeye durumlar yaşanabilmektedir. Öğrencilerin eğitim ortamındaki gelişiminde en temel hedeflerden birisi, öğretmenlerin, öğrencilerin, okul yöneticilerinin ve velilerinin bu süreçte hep birlikte yer almasıdır. Öğrencilerin okul ortamında kazandıkları becerilerin pekişmesi ve gerçek yaşama aktarılması son derece önemlidir. Okulda yer alan ve ortaya çıkan sorunlar sadece bir olgu değil öğretmen, veli, okul yönetimi ve öğrenciyi ilgilendiren bir boyuta ulaşabilmektedir. Okullarda eğitim ve öğretim faaliyetleri öğretmenler tarafından verildiğinden, öğretmenlerin öğretim süreci boyunca karşılaştıkları istenmeyen durumlar ortaya çıkabilmektedir. Okullarda ortaya çıkan istenmeye durumlar öğretmenlerin kazandırmak istedikleri hedeflere ket vurmaktadır. Böylece ortaokullarda karşılaşılan sosyal sorunlar eğitim sürecinin tam anlamıyla gerçekleştirilememesine neden olmaktadır. Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin ortaokullarda yaşadığı ve karşılaştığı sorunların belirlenmesi ve ortaya çıkan bu sorunların öğrenci, veli ve okul açısından değerlendirilmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim öğretim yılında ortaokullarda farklı branşlarda görev yapan 38 gönüllü öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının seçiminde kolay/ulaşılabilir örnekleme yaklaşımı kullanılmıştır. Bu çalışmada ölçüt olarak ortaokulda öğretmen olma şartı aranmıştır. Araştırmada öğretmenlerin öğrenci, veli ve okul ile ilgili karşılaştıkları sorunları tespit etmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme verilerinin çözümlenmesinde tümevarımsal içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen görüşme metinleri ortak özelliklerine göre belirlenen kategoriler altında kodlanmıştır. Belirlenen kodlar sayılarak kategorinin frekansı ortaya çıkarılmıştır. Kodlamalar görüşme metinlerindeki cümlelere en uygun kelime/kavramlar olarak belirlenmiştir. Verilerin analizinden sonra öğretmenlerin öğrencilerle karşılaştıkları sorunlar alt problemi altında dört farklı kategori (bireysel sorunlar, değer yoksunluğu, eğitim-öğretim sürecindeki sorunlar ve aile kaynaklı sorunlar), öğretmenlerin velilerle karşılaştıkları sorunlar alt problemi altında iki kategori (ailesel sorunlar ve eğitim-öğretim ile ilgili sorunlar) ve öğretmenlerin okul ile karşılaştıkları sorunlar alt problemi altında iki kategori (okuldan kaynaklı sorunlar ve okul çevresinden kaynaklı sorunlar) elde edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, öğretmenlerin ortaokullarda öğrencilerle karşılaştıkları sorunlara bakıldığında 50 farklı sorun ortaya konulmuş ve bu sorunlar 193 defa tekrarlanmıştır. Öğretmenlerin öğrencilerle karşılaştıkları en büyük sorunlar; temizlik, sorumluluk, çalışkanlık, ödev yapmama, devamsızlık, saygısızlık ve hoşgörü eksikliği olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin veliler ile karşılaştıkları sorunlara bakıldığında toplam 16 farklı sorun öğretmenler tarafından belirtilmiş ve bu sorunlar toplam 100 defa tekrar edilmiştir. Öğretmenlerin velilerle en çok karşılaştıkları sorunlar; velilerin eğitime destek olmaması, ilgisizliği ve dil sorunu-iletişim sorunu olarak belirlenmiştir. Öğretmenlerin okul ile karşılaştıkları sorunlara bakıldığında toplam 15 farklı sorun belirlemiş ve bu sorunlar 50 defa tekrar etmiştir. Öğretmenlerin okuldan kaynaklı en çok karşılaştıkları sorunlar; öğrencilerin sigara içmesi, sosyal faaliyet azlığı ve idare-öğretmen uyumsuzluğu olarak belirlenmiştir. Araştırmada yapılan görüşmeler ve elde edilen bulgular sonucunda, öğretmenlerin; öğrenci, veli ve okul ile ilgili karşılaştıkları problemlerin temelin oluşturulan kategoriler incelendiğinde değer eğitiminden ve aileden kaynaklı oluşan boşlukların yer aldığı belirlenmiştir. Okullarda her yıl yapılacak olan veli, öğrenci eğitim programları ve etkin bir değerler eğitimi verilmesi karşılaşılan bu problemleri en asgari düzeye indirecektir. Ayrıca velilere öğrencilerin yaş ve gelişim düzeyleriyle uygun eğitimler verilmesi, çocuklarının davranışlarına vnasıl karşılık vermekleri gerektiği ile ilgili eğitim programları oluşturulması eğitim-öğretim sürecinin daha sağlıklı ilerlemesine olanak sağlayacaktır.

Anahtar sözcükler: Öğrenci, Öğretmen, Ortaokul, Sosyal Sorunlar, Veli

SOCIAL PROBLEMS IN SECONDARY SCHOOLS

MA Student Uğur ÇAKIR, Gazi University, ugurcakil93@gmail.com
PhD Student Şeyma ÖZELMACI, Gazi University, seymaozelmaci@gmail.com

ABSTRACT

Educational institutions, with their social and open systems, have to develop continuous and regular relations with their surroundings in order to carry out educational activities in an appropriate and successful manner. Sometimes, unexpected situations can be experienced between the process and the target that is desired to be achieved and brought onto students, while these activities take place. As education and training activities are provided by teachers in schools; they might encounter undesired situations during the teaching process. The purpose of this research is to determine the problems encountered by teachers in secondary schools and to evaluate these problems from the point of students, parents, and schools. In the research, case study (phenomenology) pattern and qualitative research methods were used. The study group is composed of 38 volunteer teachers who work in different branches in secondary schools in the academic year of 2015-2016. An easy/achievable sampling approach was used in the selection of teacher candidates participating in the research. As a criterion in this study, the condition of being a teacher in a secondary school was sought. A semi-structured interview form was applied in the research; to identify problems faced by teachers with the students, the parents, and the school. Inductive content analysis method was used to analyze the interview data. The interview texts obtained are coded under the categories determined according to common characteristics. The frequency of the category was revealed by counting the specified codes. Codings are defined as the most appropriate words/concepts in the interview texts. After analyzing the data, four categories of problems under the sub-problems of teachers with students (individual problems, deprivation of values, problems in the educational process and family-based problems), two categories under the sub-problems of teachers with families (family problems and problems related to education and training) and two categories under the sub-problems of teachers with the school (problems originating from the school and its environment) were obtained. According to the findings of this research, 50 different problems were presented as the problems teachers encountered with middle school students were examined and these problems were repeated 193 times. The major problems teachers have with students are listed as; cleanliness, responsibility, hard work, not doing homework, absenteeism, disrespect and lack of tolerance. Given the problems teachers have with regard to parents; a total of 16 different problems were specified by the teachers and these problems were repeated a total of 100 times. The problems that teachers most frequently encounter with parents are; lack of educational support by parents, their indifference, and language - communication problem. When we look at teachers' problems with the school, 15 different problems are specified and repeated 50 times. The most common problems faced by teachers in the school are; smoking of students, lack of social activities and administration-teacher incompatibility. As a result of interviews and findings obtained in the research, when the categories that are the basis of problems experienced by a teacher with the students, parents, and school are examined; it has been determined that there are gaps originating from the education of values and family-related issues. As a result of annual educational programs for both parents and students and an effective education of values, at the schools; will reduce these problems to the minimum level. In addition, parents should be provided to education programs according to their children's ages and development levels and be taught how to respond to their children's behaviors which will in return enable the educational process to progress more healthily.

Key Words: Öğrenci, Öğretmen, Ortaokul, Sosyal Sorunlar, Veli

SOSYAL MEDYANIN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DEĞER OLUŞTURMA SÜRECİNDEKİ ROLÜ

Öğretmen Yakup AYAYDIN, MEB, yakupts61@hotmail.com
Öğretmen Hatice YILDIZ AYAYDIN, MEB, haticeyildiz_@hotmail.com

ÖZET

Medya toplumu her alanda etkisi altına aldığı gibi çocukları da sosyal ve psikolojik yönden etkisi altına almaktadır. Özellikle iyi ve kötünün, doğru ve yanlışın, gerçek ya da hayal ürünü öğelerin ayırt edilmesi için ilk aşama olan çocukluk evresinde, karakterin şekillenmesinde, çocuğun toplumsallaşmasında ve değerleri kazanmasında olumlu ya da olumsuz etkileri olabilmektedir. (Koçak, 2011). Medya bireylerin toplumsal değerleri kazanmasında, olumlu davranışlar geliştirmesinde de etkili bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Son yıllarda toplumsal değerleri ve davranışları kazanmada olumlu ve olumsuz etki konusunda toplumu en çok etkileyen ise şüphesiz sosyal medya olmuştur (Öztürk ve Talas, 2015). Sosyal medyanın insan davranışlarına ve alışkanlıklarına etkisi olduğu gibi ahlaki gelişime ve değerlerine olan etkisi de büyüktür. Günümüzde neredeyse sosyal medya hesabı olmayan çocuk yoktur. Eskiden çocuklar zamanlarının çoğunu mahallede veya aile bireyleri ile geçirdikleri için değer ve davranışlarını da mahallede, aile içerisinde kazanmaktaydılar. Günümüzde ise çocuklar okuldan sonra zamanlarının çoğunu sosyal medya ve televizyon dizileri ile geçirmektedir. Bu doğrultuda çocukların değer oluşturmalarında sosyal medyanın ve televizyon dizilerinin önemli bir rolü olduğu açıktır. Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerin değer oluşturma sürecinde sosyal medyanın rolünü araştırmaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını 2016-2017 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Küçükçekmece ilçesinde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 30 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin seçiminde ölçüt örneklem yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt olarak sosyal medyayı aktif olarak kullanma dikkate alınmıştır. Araştırmada veriler öğrencilere sosyal medya ve değerler üzerine yazdırılan kompozisyonlar aracılığıyla elde edilmiştir. Öğrencilere sosyal medya ve değerler üzerine bilgilendirme yapıldıktan sonra kompozisyonlar yazdırılmıştır. Uygulama ilk olarak 10 öğrenci ile yapılmıştır. Bu uygulamadan elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin yazdığı kompozisyonların sosyal medyanın değer oluşturma sürecindeki rolünü açıklamaya uygun olduğu görülmüştür. Uzman kişinin de görüşü alındıktan sonra öğrencilere kompozisyonlar yazdırılmıştır. Kompozisyonların analiz edilmesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Verilerin ön analizinin sonucunda öğrenciler sosyal medya kullanmalarının sorumluluklarını aksatmalarına neden olduğunu, sosyal medyanın bağımlılık oluşturduğunu, sosyal medyanın ders çalışmayı olumsuz etkilediğini, sosyal medya kullanımının aileye olan bağlılığı, misafirlere gösterilen özeni azalttığını, sosyal medyada birçok kötü paylaşıma maruz kaldıklarını, sosyal medyanın güvenli bir ortam olmadığını ve arkadaşlık ilişkilerine zarar verdiğini belirtmiştir. Ayrıca öğrenciler sosyal medyanın arkadaşlarıyla iletişim kurmada kolaylık sağladığını, bazen sosyal medya aracılığıyla yaptıkları işbirliği ile ödevlerini tamamladıklarını ve sosyal medyadan birçok konuda bilgi edindiklerini belirtmiştir. Bunların yanında öğrenciler sosyal medyada kendilerini daha özgür hissettiklerini, güzel paylaşımlardan mutlu olduklarını, sevgi ihtiyacını karşıladıklarını, vatanseverlik duygularının arttığını, kültürel öğeleri paylaşarak kültürlerini yaşattıklarını, hayvanlar konusunda daha duyarlı hale geldiklerini, dini paylaşımlar ile manevi yönden olumlu etkilendiklerini belirtmiştir. Araştırmanın sonucunda sosyal medyanın öğrencilerin değer oluşturma sürecinde önemli bir rolü olduğu görülmüştür. Geleceğimiz olan çocuklarımızın değer oluşturma süreçlerinde sosyal medyanın hem olumlu hem de olumsuz rolü olduğu tespit edilmiştir. Çocukların sosyal medya ağlarında nelere maruz kaldığı ve sosyal medyayı ne kadar bilinçli kullandıkları çok önemli bir husustur. Bu konuda öncelikle ailelerin daha sonra ise çocukların bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda çocukların sosyal medyayı amacına uygun bir şekilde kullanmaları için medya okuryazarlığı dersine gerekli önemin verilmesi gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: Değer, Sosyal Bilgiler, Sosyal Medya

ROLE OF SOCIAL MEDIA IN THE PROCESS OF VALUE CREATION OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS

Teacher Yakup AYAYDIN, Ministry of National Education, yakupts61@hotmail.com
Teacher Hatice YILDIZ AYAYDIN, Ministry of National Education, haticeyildiz_@hotmail.com

ABSTRACT

Media exercises influence over children socially and psychologically as it does over every part of society. It has positive or negative effects especially on childhood stage which is a first stage that children recognize right and wrong, reality or fiction, on character formation and socialization and gaining value of children (Koçak, 2011). Media is an effective factor on persons for gaining of social values and developing positive behaviors. In recent years, social media has the strongest effect on society for gaining of social values and behaviors in terms of positive and negative effect without doubt (Öztürk and Talas, 2015). Social media has big influence on moral development and values as well as human behaviors and habits. In today's world, it is almost impossible that children do not have social media account. In the past, children gain value and behavior from their families or in their neighborhoods because they spend their time with their families or in their neighborhoods. Today, children spend their time in social media and TV series after school. It is obvious that social media and TV series have key role on value creation of children accordingly. The aim of this study is to research role of social media in the process of value creation of middle school students. In this study, qualitative research method is used. Participants of the research are 30 students from a middle school in Küçükçekmece, İstanbul in 2016-2017 academic year. Criterion sampling method is used for choosing of students. Criterion is active using of social media. Data in research is acquired by compositions that children write about social media and values. Compositions are written by students after they are informed about social media and values. Practice begins with 10 students firstly. In accordance with the findings from first practice, it is seen that compositions written by students are proper to explain the role of social media in the process of value creation. After an expert's opinion is received, compositions are written by students. In the analyzing of compositions, descriptive analysis is used. As a result of pre-analysis of data, it is stated that using of social media causes students to hinder their responsibilities, to an addiction, social media has negative effect on study, using of social media decreases the dependence of family and attention to guests, students are exposed to lots of negative shares, social media is not a safe environment and it has negative effect on friendship relations. However, students specifies that social media is easiness for communication with friends and homeworks can be done with friends through social media and they can be informed about many subjects. In addition, students state that they feel freer in social media, they are happy for nice shares, they satisfy the need of love, their sense of patriotism increases, they maintain culture by sharing cultural elements, they are more sensitive about animals, and they are positively affected from religious shares morally. As a result of the study, it is seen that social media has an important role in the process of value creation of students and it is determined that social media has both positive and negative role on value creation of children who are our future. It is very important what children are exposed in social media and how they use social media consciously. It is necessary that awareness about this subject should be raised for firstly families and then children and media literacy course should be attached importance for children to use social media in terms of suitable purpose.

Key Words: Değer, Sosyal Bilgiler, Sosyal Medya

ÜÇ KUŞAĞIN SOSYAL, KÜLTÜREL VE EKONOMİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE İNSANİ DEĞERLER EĞİLİMLERİ

Öğretmen Murat UTKU, Erzincan İl Milli Eğitim Müdürlüğü, marunlu29@gmail.com
Öğretmen Lokman AYDOĞAN, Erzincan Milli Eğitim Müdürlüğü, asyanadolu@hotmail.com

ÖZET

Küresel hızdaki gelişmelerle birlikte birçok alanda değişimler yaşanmaktadır. Bunlar başta teknolojik olmak üzere sosyal, ekonomik ve kültürel alanda önemli sonuçlar doğurmaktadır. Bu gelişimlerin ortaya çıkan en önemli değişimlerden biri her geçen yıl artan kentleşmedir. Bunun sonucunda toplum yapısı da değişimden etkilenmiş ve kuşaklar arasındaki farklılıklar iyice artmıştır. Farklılaşmayla birlikte yaşam alanları ve hayat rutinleri de gittikçe daha net ayrılrsa da hayatın dinamizmi kendi kurallarını oluşturmaya devam etmektedir. Bu araştırma sürecinde okulumuzda yürüttüğümüz iki sosyal proje araştırma sürecindeki temeli oluşturmaktadır. Projelerden biri olan EDEP (Erzincan Değerler Eğitimi Projesi) sayesinde değer kazandırmak için yapılan etkinliklerle öğrencilerde meydana gelen değer farkındalığı önemli bir kazanımdır. Diğer proje ise okulumuzun bulunduğu mahalle sakinlerinin ziyaret edilmesi ile değer aktarımının yanı sıra okula karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamaya dönük olan “Hep Birlikte Elele” projesi sonuçları önemli bir kazanım olmuştur. Geleceğin yetişkinleri olan öğrencilerin içerisinde yaşadıkları kültür değerlerini de etkilemektedirler. Bunun yanı sıra ailenin özellikleri ile öğrencilerin eğilimleri de sahip olunan değerleri etkilemektedir. Yetişkinlerde ise yeni hayat ve sorumluluklar hayatın düzenini değiştirdiği için sahip olunan değerlerde değişime uğramaktadır. Yaşlanmayla birlikte kişilerin fiziksel ruhsal işlevlerinde ve sosyal ilişkilerinde azalma ya da kayıplar oluşur. Bu durumda değerlerde duruma uygun olarak değişim göstermektedirler. Son yıllardaki bu değişimler ile kuşakların “değer aşınmasına ” veya bir başka ifadeyle “değer yitimine” uğradığı sık sık dile getirilmektedir. Her ne şekilde ifade edilirse edilsin, değer yargılarının değiştiği, günümüzde bir gerçektir. Özellikle de tüketim değerlerindeki değişime bağlı olarak insanlarımızda, yerel ve ulusal kimlikleriyle kazandıkları özellikler aşınma sürecine bağlı olarak yerini küreselleşmenin getirdiği yeni değerlere bırakmıştır. Küreselleşme, toplumun eski değer ilişkilerine yeni boyutlar eklemiştir. Namus ve ahlak anlayışı, güven ve himaye kültürü, sadakat ve ihanet, gizlilik ve mahremiyet, sevgi ve hoşgörü, saygı ve korku, özgürlük ve teslimiyetçilik, özerklik ve bağımlılık küresel değerlerin rüzgârına kapılıp ya eski anlamlarını yitirmiş ya çözümlü içi boşaltılmış ya da yeni anlamlarla yeniden tanımlanmaya başlamıştır. Araştırmanın amacı uygulanan “EDEP” (Sorumluluk, Arkadaşlık, Hoşgörü, Dürüstlük, Saygı ve Barışçıl olma) ve “Hep Birlikte Elele” projeleri sonucunda öğrencilerin, yetişkinlerin ve yaşlıların İnsani Değer Eğilimlerini sosyal-kültürel ve ekonomik durumları kapsamında incelemektir. Uygulanan projeler öğrencilere değer eğitimi yapılmasını ve öğrencilerin yetişkin ve yaşlılarla değer aktarımı yapabilecekleri ortamları hazırlamıştır. Proje sürecinde alınan dönütlere göre öğrenciler farklı yapılarıdaki bireylerle değerli paylaşımlar yaşamış ve hayata dair farkındalıklar kazandıklarını ifade etmişlerdir. Veri toplama aracı olarak Dilmaç (2007) tarafından hazırlanan geçerlilik ve güvenilirlik (cronbach Alpha .92) çalışması yapılan İnsani Değerler Ölçeği (Sorumluluk, Arkadaşlık, Hoşgörü, Dürüstlük, Saygı ve Barışçıl olma) kullanılmıştır. Her alt boyut yedi maddeden oluşmaktadır. Böylece altı alt boyutta toplam 42 madde bulunmaktadır. Beşli likert olan ölçekten en yüksek 210, en düşük ise 42 puan alınabilmektedir. Puanın artması veya azalması İnsani Değer Eğilimini göstermektedir. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde, betimsel istatistiklerin (katılımcı sayısı, aritmetik ortalama, standart sapma) yanı sıra, karşılaştırmalarda bağımlı değişkenin sürekli olduğu durumlarda bağımsız gruplar t-testi ve tekyönlü ANOVA testi kullanılmıştır. Örneklemimiz Erzincan Merkez ilçedeki öğrenci, yetişkin ve yaşlılardan oluşan farklı sosyal, kültürel ve ekonomik yapıdaki 220 bireyden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda alt boyutlardan saygı değerinde 3-4 kardeşi olanlar ile 1-2 kardeşi olan bireyler arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu bulgusuna ulaşılsa da bireylerdeki insani değerler eğilimleri kişinin sosyal, kültürel ve ekonomik özelliklerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Değerler Eğitimi, İnsani Değerler, Kuşaklar, Sosyal bilgiler

TRENDS IN HUMAN VALUES ACCORDING TO SOCIAL, CULTURAL AND ECONOMIC CHARACTERISTICS OF INDIVIDUALS

Teacher Murat UTKU, Erzincan İl Milli Eğitim Müdürlüğü, marunlu29@gmail.com
Teacher Lokman AYDOĞAN, Erzincan Milli Eğitim Müdürlüğü, asyanadolu@hotmail.com

ABSTRACT

Along with improvements in global speed, there are many changes in the field. These have important consequences in the social, economic and cultural field, especially in the technological field. One of the most important changes that occur in the development of the Be is the increasing urbanization every year. As a result, society is affected by change in the bases of structure and the differences between the generations have increased significantly. Along with differentiation, living spaces and life routines are becoming more and more clear, but the dynamism of life continues to form its own rules. In this research process, two social projects we conducted in our school constitute the basis of the research process. Thanks to EDEP (Erzincan Values Education Project) which is one of the projects, it is an important gain of value awareness in the students with the activities made to gain value. The other project is the All-in-One project, which aims to improve the positive attitude towards the school as well as the transfer of value through visiting the residents of the school where the school is located. It also affects the cultural values that students in your future adults have. In addition to this, the tendencies of the students with the features of the family influence the values they possess. Adults have not changed their values because new life and responsibilities changed the order of life. Along with aging, there are diminished or lost physical mental functions and social relations in people. In this case, the values change according to the situation. These changes in recent years are often mentioned as depreciating in value or in other words depreciating in value. Whatever it is expressed, it is a reality today, where the values of judgment change. In particular, depending on the change in consumption values, the characteristics that our people earn with their local and national identities have left their place to new identities brought by globalization, depending on the erosion process. Globalization has added new dimensions to the old value relationships of the society. It is not possible that the values of honor and morality, culture of trust and protection, loyalty and betrayal, confidentiality and privacy, love and tolerance, respect and fear, freedom and submissionism, autonomy and dependence have been lost to the winds of global values or lost their former meaning. Has begun to be defined. The aim of the research is to examine the Humanitarian Values Trends of students, adults and the elderly within the scope of social-cultural and economic conditions as a result of the EDEP (Responsibility, Friendship, Tolerance, Honesty, Respect and Peacefulness) The implemented projects prepared the value education for the students and the environments where the students could transfer the values to the adults and the elderly. According to the feedbacks received during the project process, the students have shared valuable experiences with the individuals in different structures and expressed that they have gained awareness about life. The Humanitarian Values Scale (Responsibility, Friendship, Tolerance, Honesty, Respect and Peacefulness) was used as a data gathering tool in the study of validity and reliability (cronbach Alpha .92) prepared by Dilmaç (2007). Each sub-dimension consists of seven items. Thus, there are a total of 42 items in six sub-dimensions. The highest score is 210 and the lowest score is 42. The increase or decrease of the score shows the Human Values Trend. Independent groups t-test and one-way ANOVA test were used in the analysis of the data obtained in the research, where the dependent variable was continuous in the comparison, as well as descriptive statistics (number of participants, arithmetic mean, standard deviation). Our sample consists of 220 individuals in different social, cultural and economic structures consisting of students, adults and old people in Erzincan Merkez district. As a result of the research, it was found that there is a meaningful difference between the 3-4 brothers with respected values and the 1-2 brothers with respect to the sub-dimensions, but the tendency of human values in the individuals did not show any significant difference according to the social, cultural and economic characteristics of the person.

Key Words: Değerler Eğitimi, İnsani Değerler, Kuşaklar, Sosyal bilgiler

HAYAT BİLGİSİ DERSLERİNDE SÖZLÜ VE YEREL TARİH YÖNTEMLERİNİN UYGULANMASI İLE İLGİLİ ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. Aslıhan KILIÇ, Atatürk Üniversitesi, aslihan-kilic90@hotmail.com
Doç.Dr. Mehmet AÇIKALIN, İstanbul Üniversitesi, mehmet.acikalin@gmail.com

ÖZET

Tarih dersleri öğrencilere sıkıcı gelen dersler arasındadır. Bu dersin düz anlatım ve okuma gibi geleneksel tarih öğretim metotlarıyla işlenmesi öğrencilerin bu yöndeki algılarını kuvvetlendirmektedir. Yapılandırmacı eğitim felsefesinin esas alındığı güncel öğretim programları geleneksel öğretim yöntemlerinin aksine, öğrenciye öğrenme sürecine aktif katılım olanağı veren öğretim yöntemlerini önermektedir. Sözlü ve yerel tarih yöntemleri de yapılandırmacı yaklaşıma uygun tarih öğretim yöntemlerindendir. Sözlü ve yerel tarih yöntemlerine Türkiye’deki Sosyal Bilgiler dersi öğretim programlarında yer verilmesine rağmen Hayat Bilgisi Dersi Öğretim programlarında bu yöntemler yer almamaktadır. Oysa Hayat Bilgisi dersinde de bu yöntemlerin kullanılması tarih konularının öğrenciler için daha anlamlı hale gelmesine yardımcı olabilir. Aslında Hayat Bilgisi dersi öğrencilerin tarih konularıyla ilk defa karşılaştıkları bir ders olması sebebiyle ayrıca önemlidir. Ayrıca öğrencilerin böyle yöntemlerle erken yaşlarda tanışmaları onların tarihe karşı olumlu tutum geliştirmeleri ve tarihsel düşünme becerilerini geliştirmesi açısından yararlı olabilir. Ancak bu konuda ve özellikle ilkökul seviyesinde yeterli çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmayla Hayat Bilgisi dersinde bu yöntemlerin kullanılabilirliği hakkındaki araştırma boşluğu doldurulmaya çalışılmıştır. Bu araştırmanın amacı ilkökul 3.sınıf seviyesinde Hayat Bilgisi Dersi “Dün, Bugün, Yarın” teması çerçevesinde öğrencilerle sözlü ve yerel tarih yöntemleriyle birtakım etkinlikler gerçekleştirmek ve bu etkinlik süreçlerini öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre değerlendirmektir. Bu nedenle aşağıdaki araştırma soruları geliştirilmiştir: Öğrencilerin Hayat Bilgisi derslerinde sözlü ve yerel tarih uygulamalarıyla ilgili duygu ve düşünceleri nelerdir? Öğretmenlerin Hayat Bilgisi derslerinde sözlü ve yerel tarih uygulamalarıyla ilgili duygu ve düşünceleri nelerdir? Bu soruları cevaplamak amacıyla 2015-2016 eğitim- öğretim yılının bahar yarıyılında bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya, İstanbul Beykoz’ daki bir devlet ilkokulunda eğitimlerine devam etmekte olan 63 öğrenci ve iki sınıf öğretmeni katılmıştır. Araştırmada, nitel araştırma türlerinden sınırlı bir sistemin derinlemesine incelenmesini ve betimlenmesini sağlayan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Veri kaynaklarının zenginliğini arttırmak ve birbirini teyit edecek verilere ulaşabilmek (veri üçgenlemesi) amacıyla araştırma süreci boyunca farklı veri toplama araçları ve yöntemleri kullanılmıştır. Bu nedenle etkinlik süreçleri boyunca öğrencilerin günlük tutmaları sağlanmış, süreç sonunda öğrencilere açık uçlu anket formları uygulanmış, sınıf öğretmenlerinin karma başarı durumlarına göre belirlediği 12 öğrenciyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiş ve öğretmenlerle de yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada öğrenciler ilk haftalarda yaşadıkları mahallenin tarihini ikincil kaynaklardan araştırmışlar ve yaşadıkları mahallenin yerel tarihini sözlü tarih yöntemiyle öğrenmeye çalışmışlardır. Bu süreçte her öğrenci sözlü tarih görüşmesini bireysel olarak ve kendi imkanlarıyla ulaştığı bir mahalle sakiniyle gerçekleştirmiştir. Sonraki haftalarda ise öğrenciler yaşadıkları yerleşim birimi olan İstanbul’un Beykoz ilçesindeki dört tarihi eser ya da yeri öncelikle ikincil kaynaklardan araştırmışlar ardından bu eserlere ve yerlere yapılan gezi- gözlem çalışmalarına katılmışlardır. Öğrenciler bu gezilerden sonra, dağıtılan çalışma yapraklarındaki etkinlik sorularını yanıtlamışlardır. İçerik analizi yöntemiyle incelenen verilerden elde edilen ilk bulgulara göre öğrenci ve öğretmenlerin tecrübe ettikleri yerel ve sözlü tarih sürecine yönelik tutumlarının olumlu olduğu görülmüştür. Öğrenciler bu süreçte röportaj yapmayı öğrendiklerini, bilgi kaynaklarındaki çelişkileri fark ettiklerini, yaşadıkları yerin tarihini ve tarihi eserlerini öğrendiklerini belirtmişlerdir. Açık uçlu anket formlarını dolduran öğrencilerin %32’si (n=18) araştırma sorularının cevaplarını bulmakta zorlandığını ve %20’si (n=11) gezilerde yorulduğunu belirtse de öğrencilerin büyük çoğunluğu (n= 44, %78) gezilerden keyif aldıklarını ve öğrencilerin neredeyse tamamı (n=55, %98) böyle etkinlikleri tekrar yapmak istediklerini belirtmişlerdir. Öğrenci günlükleri ve öğrenci görüşmeleri yukarıda belirtilen verileri teyit eder niteliktedir. Öğretmenler sözlü ve yerel tarih etkinliklerinin öğrencilerin araştırma ve öz güven becerilerini geliştirdiğini ve onlara yaşadıkları yeri yakından tanıma olanağı sunduğunu ifade etmişler ve derslerinde bundan sonra bu tür öğretim yöntemlerine yer vermek istediklerini dile getirmişlerdir. Araştırma bulguları Hayat Bilgisi derslerinde sözlü ve yerel tarih yöntemlerinin kullanılmasının mümkün ve faydalı olabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar sözcükler: Hayat Bilgisi Dersi, Sözlü Tarih, Tarih Öğretim Yöntemleri, Tarih Öğretimi, Yerel Tarih

PERSPECTIVES OF TEACHERS AND STUDENTS ON THE USE OF ORAL AND LOCAL HISTORY IN LIFE STUDIES COURSES

Res.Assist. Aslıhan KILIÇ, Atatürk University, aslihan-kilic90@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr. Mehmet AÇIKALIN, İstanbul University, mehmet.acikalin@gmail.com

ABSTRACT

History lessons generally are among those lessons students perceived as boring. Teaching the lessons with traditional history teaching approaches such as lecturing and reading promote the perception stated above. The current curricula in Turkey, based on constructivist educational theory, unlike the traditional teaching methods suggest the teaching approaches encouraging students' active participation to learning process. Both oral history and local history are among the teaching history methods that support constructivist educational theory. Although oral and local history approaches are included in the social studies curricula these approaches are not mentioned in the life studies courses curricula in Turkey. However, using these approaches in life studies courses, may help to make the history more meaningful to the students. In fact, life studies courses are also important as they are the lessons in which student meet history for the first time. Furthermore, introducing these approaches in early grades may help students to develop positive attitudes towards history and to improve their historical thinking skills. Nevertheless, to date there is not enough research studies at the primary school level particularly on this subject. This study was conducted with the intention of filling the research gaps regarding the use of oral and local history in life studies courses. Thus, the purpose of this study is to apply educational activities based on oral and local history within "Yesterday, Today, Tomorrow" learning theme of third grade life studies course and to investigate the views of the participant students and teachers regarding these activities. Thus, the following research questions are generated for this study: What are the perspectives of the participant students regarding the applications of oral and local history in the life studies course? What are the perspectives of the participant teachers regarding the applications of oral and local history in the life studies course? The study was carried out in the spring terms of 2015-2016 academic year. The participants of this study was 63 students and two teachers at a state primary school in Beykoz, İstanbul. Among qualitative research designs, case study method was used for this research. Case study method provides opportunity to analyze and describe a situation or event with certain boundaries in comprehensive and in-depth manner. Wide variety of data collection methods were applied during the research process for the data triangulation. Thus, the students' diaries, open ended questionnaire for students, semi-structured interviews with 12 student and teachers were prepared as the data sources for this research. In this study, the students did some research on secondary sources and applied oral history approach to learn about the history of their neighborhoods. In this process, each student conducted an oral history interview with resident of their neighborhoods. In the next phase of the study, students did research on four historical buildings and/or sites in their neighborhood (Beykoz- İstanbul) from secondary sources and the following week they visited these sites and buildings. Following the visits, the students were asked to complete handouts and/or worksheets that included several questions regarding the places had been visited. The preliminary content analysis of the data revealed that both students and teachers' attitudes towards oral and local history were positive based on their experiences in this study. The students pointed out that they have learned how to do interview, noticed contradictions among sources of information, and also got knowledge about historical places and buildings in their neighborhoods. The data analysis of the open ended questionnaire indicated that 32 % (n=18) of the students stated that they had difficulty to find the right answers of questions presented to them in the research process of the project and 20 % (n=11) of them described the visits as tiring activities. Although the students had experienced some difficulties throughout the process, majority of the students (n=44, 78 %) pointed out that they enjoyed local history activities and almost all of the students (n=55, 98%) indicated that they would like to participate in these types of activities in the future. This findings also supported by the data from the students diaries and the interviews. Likewise, the teachers suggested that oral and local history activities improved students' research skills and their self-confidence; therefore, they would allow more time to integrate such teaching approaches in their classes in the future. The findings of this study suggest that it is possible and beneficial to use local and oral history approaches in the life studies courses.

Key Words: Hayat Bilgisi Dersi, Sözlü Tarih, Tarih Öğretim Yöntemleri, Tarih Öğretimi, Yerel Tarih

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİNE YANSIYAN SÖZLÜ TARİH YAPMAKLA İLGİLİ DENEYİMLERİ

Yrd.Doç.Dr. Kibar AKTİN, Sinop Üniversitesi, kibaraktin@yahoo.com
Yrd.Doç.Dr. Hürü SAĞLAM TEKİR, Sinop Üniversitesi, hrsaglam@gmail.com

ÖZET

Yerel tarih araştırmalarında sözlü tarih çalışmaları, kaynağı doğrudan insan olan, geçmişte yaşamış kişilerin tanıklıklarını ele alır. Bu şekilde resmi kayıtlarda pek bahsedilmeyen yaşantılar ve tarihin gizli kalmış ayrıntıları, olayları yaşamış insanların gözünden gün yüzüne çıkar. Araştırmacılar tarafından sözlü tarih çalışmaları; tarihin az bilinen ya da bilinmeyen kadın, çocuk ve göç gibi tarihsel olgu ve olayları ortaya koymak amaçlı kullanılır. Akademik alanda devam eden sözlü tarih çalışmalarına bakıldığında görece yakın bir tarihte yenilenen sosyal bilgiler öğretim programlarında da yerini aldığı görülmüştür. Bu yeni öğretim programlarının beceri öğretimi içerisinde yer alan araştırma becerisinin geliştirilmesine yönelik kaynak olarak toplumu kullanma ve bireylerle görüşmeler yapma önerisi yer almıştır. Bu bağlamda sözlü tarih becerilerinin kazandırılması bakımından sosyal bilgiler dersleri elverişli bir alan oluşturur. Görüşme sürecini tasarlama, görüşme yapma, görüşmelerden elde edilen verileri kullanılabilir biçimlerde planlama ve yazma ve bunun için de kanıta dayalı akıl yürütme becerilerini işe koşma bu süreçte kazandırılacak öğrenme yaşantılarından bazılarıdır. Sözlü tarih çalışmaları, öğrencileri bir tarihçi gibi sürece dâhil etme ve tarih yapma becerileri kazandırmada son derece önemli bir noktada durmaktadır. Tarih disiplininin yöntemleri ve doğası hakkında farkındalık geliştiren öğrenciler öte yandan tarihsel empatinin de içkin olduğu tarihsel düşünme becerilerini de geliştirir. Öğrencinin kendi tarihinden yola çıkarak, aile, semt, yaşadığı coğrafya, ülke ve dünya tarihi hakkında bilgi sahibi olmasını hedefleyen sosyal bilgiler öğretim programlarında sözlü tarih uygulamaları işlevsel bir yöntem olarak da dikkat çekmektedir. Yöntemin başarıyla uygulanmasında öğretmenin rolü rehber olarak etkilidir. Dolayısıyla sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sözlü tarih yöntemini bizzat uygulayarak yapıp öğrenmeleri, bu anlamda önem taşımaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, sözlü ve yerel tarih çalışmalarıyla meşgul olan bir grup sosyal bilgiler öğretmen adayının tarih yapmakla ilgili deneyimlerini, tarihsel anlamalarını, görüş ve bakış açılarını derinlemesine ve çok boyutlu olarak ortaya koymaktır. Araştırmanın çalışma grubu “kolay ulaşılabilir durum örnekleme” ile belirlenmiştir. Çalışma grubu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Sinop Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Lisans Programında öğrenim gören ve tarih öğretim yöntemleri dersi almakta olan üçüncü sınıf sekiz öğretmen adayından oluşmuştur. Bu kişilerden dörderli iki ayrı grup belirlenmiştir. Araştırma konusu olarak gruplardan birine “Sinoplu Mübadiller” diğerine “Amerikan Radar Üssü” verilmiştir. Sinop Mübadillerini çalışan adaylar, Sinop il Merkezi ve Erfelek İlçesine bağlı bir mübadil köyü olan Karacaköy’de yaşayan mübadiller ile görüşme yapmıştır. Amerikan Radar Üssü’nü araştıran öğrenciler ise sözlü tarih görüşmelerini o dönemde radarda görev almış kişiler ve Sinoplu esnaflar ile yapmıştır. Öğretmen adaylarından 1924 yılı göçünün, göçün mübadil aileler üzerindeki etkisini/Amerikan Radar Üssü’nün Sinop’a siyasi, sosyal ve ekonomik etkilerini, sözlü görüşmelerdeki anlatılar doğrultusunda, ilgili tarihsel bağlamlar ekseninde ortaya çıkarmaları istenmiştir. Araştırma sürecini bitiren adayların, görüşmeler ile birlikte diğer yazılı ve görsel kanıtlardan elde ettikleri bulguları, sınıfta arkadaşlarına sunmaları sağlanmıştır. Öğretmen adaylarının sözlü tarih çalışmalarının tüm süreci araştırmacı tarafından bizzat takip edilmiştir. Çalışmanın verileri, sözlü tarih yöntemini kullanarak araştırmalarını tamamlayan sekiz öğretmen adayıyla yapılan odak grup görüşmeleri yoluyla toplanmıştır. Görüşmede sözlü tarihin ne olduğu, sözlü tarih kaynaklarının güvenilirliği, görüşmeleri sonucunda neler öğrendikleri ve elde edilen kanıtların güvenilirliğinin nasıl arttırılacağına dair sorular yöneltilmiştir. Görüşmeden elde edilen veriler ses kayıt cihazı yoluyla kayıt altına alınmıştır. Çözümleme aşamasında olan veriler içerik analiz tekniği kullanılarak uygun başlık ve temalar altında analiz edilecektir.

Anahtar sözcükler: Sözlü Tarih, Tarih Yapmak, Tarihsel Düşünme Becerileri., Yerel Tarih, Sosyal Bilgiler Eğitimi

EXPERIENCES OF SOCIAL SCIENCES TEACHER CANDIDATES ABOUT MAKING ORAL HISTORY AS REFLECTED IN FOCUS GROUP DISCUSSIONS

Assist. Prof. Dr. Kibar AKTIN, Sinop University, kibaraktin@yahoo.com
Assist. Prof. Dr. Hürü SAĞLAM TEKİR, Sinop University, hrsaglam@gmail.com

ABSTRACT

Oral history studies in local history research are directly based on humans as their source and they address the testimonies of persons who witnessed history. In this way, experiences not much mentioned in official records and hidden details of history are brought to light from the perspective of individuals who lived through those events. Researchers utilise oral history studies to reveal unknown or little-known historical facts and events such as those involving women, children and immigration. Oral history studies ongoing in the academic field have also taken their place in the relatively recently renewed social sciences curricula. The suggestions of using society as a source and making interviews with individuals have been included for improving the skill of investigation, which is contained in the skill acquisition content of these new curricula. In this context, the social studies class provides efficiency in terms of gaining oral history skills. Designing the process of interviews, making interviews, planning and writing the data obtained from such interviews in a practical way and, for this purpose, using evidence-based reasoning skills are some of the learning experiences that can be offered in this process. Thus, oral history studies are extremely important for involving students in the process like historians and providing them with skills of history making. Students developing awareness about the methods and nature of the discipline of history also develop skills of historical thinking with inherent historical empathy. Oral history practices also attract attention as a functional method in social sciences curricula, which aim to enable students to acquire knowledge beginning from their own history involving their family, locality, region, country and eventually the world. The role of teacher as a guide is influential for a successful application of the method. In this regard, it is important that social sciences teacher candidates learn about the oral history method by personally applying it. Accordingly, the purpose of the current study is to reveal in an in-depth and multidimensional way the experiences, historical understandings, opinions and perspectives of a group of social sciences teacher candidates who engage in oral and local history studies. The experimental group of the study was determined by convenience sampling. The group consists of 8 third-year teacher candidates studying in the Undergraduate Program of Social Studies Education, Faculty of Education, Sinop University, in the 2016-2017 school year and attending the methods of teaching history class. These eight individuals were divided into two groups of four. As a research subject, one of the groups was assigned with The Refugees of Sinop and the other with The US Radar Station. Those candidates who studied the Refugees of Sinop made interviews with the refugees living in Karacaköy, which is a refugee village in the district of Erfelek, Sinop. And those students who studied the former US Radar Station made their oral history interviews with persons who had took office in the station in the past and also with tradesmen of Sinop. The teacher candidates were demanded to reveal the influence of the immigration of 1924 on refugee families or the political, social and economic influences of the US Radar Station on the city of Sinop based on the reports made in oral interviews and in connection with the related historical contexts. It was ensured that the candidates who completed their investigation provide both the interviews and also the findings they obtained from other written and visual evidence to their classmates. All the process of the oral history activities of the teacher candidates was personally followed up by the study researcher. Study data were collected through focus group discussions made with the eight teacher candidates, who completed their assignments by using the oral history method. In the discussion, questions were asked regarding what oral history is, how reliable oral history sources are, what candidates learned as a result of their interviews and how to increase the reliability of obtained evidence. The data obtained from the discussion were recorded by a tape recorder. The data will be analyzed under suitable headings and themes by utilising the content analysis technique.

Key Words: Historical Thinking Skills, Local History, Making History, Oral History, Social Sciences Education

SÖZLÜ TARİHİN EĞİTİM UYGULAMALARINA ENTEGRASYONUNDA BİR BAŞARI ÖYKÜSÜ: THE FOXFIRE PROJESİ

Arş.Gör.Dr. İlker DERE, Uşak Üniversitesi, ilker.dere@usak.edu.tr

ÖZET

Sözlü tarih, insanların anılarını ve tanıklıklarını kaydederek veri toplar. Bu yöntem, başta tarih bilimi olmak üzere sosyoloji, gazetecilik, halk bilimi ve eğitim gibi birçok alanda veri toplama ya da öğrenme ve öğretme yöntemi olarak kullanılmaktadır. Bu yöntemin özellikle eğitim alanında bir öğrenme ve öğretme yöntemi olarak kullanımı, 1948 yılında Allan Nevins tarafından Kolombiya Üniversitesi'nde ilk Sözlü Tarih Ofisi'nin açmasıyla başlamıştır. Bu ofisten sonra çok geçmeden lise, ortaokul ve hatta ilkokul kademelerinde sınıf bir yöntem olarak kullanılmaya başlamıştır. Bunun yanında birçok okul temelli sözlü tarih projesi de yapılmıştır. Yapılan bu projelerin en ünlüsü, Cornell Üniversitesi'nden 1966 yılında mezun olduktan sonra Amerika Birleşik Devletleri'nin Georgia Eyaleti'nde hizmet veren Rabun Gap-Nacoochee Lisesi'nde görev yapmaya başlayan Eliot Wigginton tarafından başlatılan The Foxfire Projesi'dir. Bu projede Wigginton, okuldaki öğretmenlerin 'umutsuz vakalar' olarak yaftaladığı ilgisiz öğrencileri motive etmek ve derse ilgilerini artırmak için bir gün "Ders kitaplarını bir kenara bırakmaya ve dergi çıkarmaya ne dersiniz?" diyerek onlarla birlikte bir dergi okul dergisi kurmuştur. Derginin adı, öğrencilerin yaptığı beyin fırtınasıyla "Foxfire" olarak belirlenmiştir. The Foxfire Dergisi'nin adının belirlenmesinden sonra Wigginton, öğrencilere bölgedeki yaşlı insanlarla görüşebilecekleri çeşitli konular dağıtmıştır. Daha sonra öğrenciler, ailesi ve akrabalarıyla yaptıkları görüşmelerden elde ettikleri verileri sınıfa getirmiştir. Öğretmenle birlikte öğrencilerin yaptığı analizler ve yorumlamalar neticesinde ortaya çıkarılan yazılar, Foxfire Dergisi'nde yayınlanmıştır. Derginin ilk 6000 sayısı, birkaç haftada satılmıştır. Bu başarılı macera, 1972 yılında The Foxfire Book adıyla kitap serisine dönüştürülmüştür. Bu proje, 1966'dan bugüne ara verilmeksizin devam etmektedir. Amerika ve bütün dünyada sözlü tarihle ilgili bilim adamları tarafından takip edilmektedir. Bu çalışmanın amacı, okul temel sözlü tarih projelerinin öncüsü olan The Foxfire Projesi'nin 1966'dan günümüze kadar uzanan başarı öyküsünü ortaya koymaktır. Bu amaçla çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi tercih edilmiştir. The Foxfire Projesi'nin gelişim süreci, proje kapsamında yayınlanan eserler, projenin çıktıları ve eğitime yansımalarını içeren yazılı ve görsel materyaller incelendiği için bu yöntem tercih edilmiştir. Bu kapsamda 1966'dan günümüze kadar projeye ilgili yazılmış bütün eserlere ve çalışmalara ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda 12 ciltlik The Foxfire kitap serisi, projenin faaliyetleri, başarıları, eğitime kazandığı bakış açıları ve proje hakkında yapılan tez çalışmaları ele alınmıştır. Veri analizi sonucunda The Foxfire Projesi'yle ilgili bazı önemli sonuçlara ulaşılmıştır. Birincisi, ilk defa 1968 yılında bir okul dergisi olarak başlayan The Foxfire, ülke ve dünya çapında bir bilimsel dergi hüviyeti ve ünü kazanmıştır. İkincisi, öğrencilerin sözlü tarih çalışmalarını bir araya getiren ve büyük bölümü Wigginton tarafından düzenlenen 12 ciltlik kitap serisi yayınlanmıştır. Bu serinin ilk kitabı, The Foxfire Book, 5 milyon satarak bestseller arasına girmiştir. Üçüncüsü, Saturday Review, New Republic, National Geographic, School Bulletin, Scholastic Scope ve Whole Earth Catalogue gibi birçok önemli bilimsel dergide öğrencilerin yaptığı çalışmaların sonuçları yayınlanmıştır. Dördüncüsü, yine proje kapsamından yapılan çalışmalarda toplanan tarihi materyaller ve öğrenciler tarafından üretilen eserlerin sergilendiği bir müze ve miras merkezi kurulmuştur. Beşincisi, bu proje kapsamında zaman içinde geliştirilen öğrenme ve öğretme tecrübeleri, The Foxfire Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımı Programı (The Foxfire Approach to Teaching and Learning) adıyla bir modele dönüştürülmüştür. The Foxfire Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımı Programı kapsamında öğretmenlere yaklaşımın uygulama ilkeleri ve derslerinde kullanabilecekleri materyaller sunulmaktadır. Ayrıca bu proje, Amerikan eğitim tarihinde yer bilinçli, en eski ve en geniş uygulamalı eğitim reform modellerinden biri olarak kabul edilmektedir. Son olarak bu proje, Amerika'da birçok okulda benzer projelerine yapılmasına ve dergiler çıkarılmasına ilham kaynağı olmuştur.

Anahtar sözcükler: Amerika Birleşik Devletleri, Entegrasyon, Öğrenme Ve Öğretme Yöntemleri, Sözlü Tarih, The Foxfire Projesi

AN ACHIEVEMENT STORY IN INTEGRATION OF ORAL HISTORY TO EDUCATIONAL IMPLEMENTATIONS: THE FOXFIRE PROJECT

Res. Assist. Dr. İlker DERE, Uşak University, ilker.dere@usak.edu.tr

ABSTRACT

Oral history collects data by recording peoples memories and testimonies. The method is used as a data collection tool in many social sciences fields, such as history, sociology, journalism, and folklore, and also, especially in education, as learning or teaching method. The use of this method as learning and teaching method, in the field of education, began with the opening of the first Oral History Office at Columbia University in 1948 by Allan Nevins. Shortly after the opening of this office, it began to be used as a classroom method in high school, middle school, and even elementary school grades. In addition, a variety of school-based oral history projects has been done. The most prominent of these projects is The Foxfire Project, initiated by Eliot Wigginton, who began his career at the Rabun Gap-Nacoochee High School, Georgia, in the United States where he graduated from Cornell University in 1966. In this project, he motivated the uninterested students who are labeled by the teachers in the school as hopeless cases. One day, he said to his own students: “Would you all like to leave the textbooks aside and issue a magazine?”, and he issued a school magazine with them. The magazine was named as “Foxfire” by the students who brainstormed for it. Following the recognition of the magazines name, Wigginton distributed the students a variety of topics that they could interview with elderly people in the region. Later, the students brought into the class the data they collected from their interviews with their families and relatives. Then, analysis and interpretations made by the students collaboratively with the teacher were published in The Foxfire Magazine. The first 6000 of the magazine have been sold in a few weeks. This successful adventure was transformed into a book series by The Foxfire Book in 1972. This project has been continuing since 1966 without interruption. Naturally, it is followed by scholars related to oral history in the United States and all over the globe. The aim of this study is to show the achievement story of The Foxfire Project, the pioneer of school-based oral history projects, from 1966 to the present. For this purpose, the method of document analysis, one of the qualitative research methods, has been preferred. The method was chosen because The Foxfire Project was examined through written and visual materials that included the development process of the project, the books published in the project, the outputs of the project, and its educational reflections. In this context, all the works and studies written about the project from 1966 the present were trying to get access to. Within this framework, the 12-volume The Foxfire book series, the activities of the project, its achievements, the perspectives added by the project to educational implementations and dissertations about the project are addressed. Content analysis was used to analyze profoundly and conceptualize the data. As a result of the data analysis, some important results have been figured out about The Foxfire Project. First, the Foxfire, which started as a school magazine in 1968, earned a national and international scientific journal identity and reputation. Second, 12-volume series of books were published, most of which were edited by Wigginton, in order to gather together with oral history studies of students. The first book of this series, The Foxfire Book, sold five million and became a bestseller. Third, the results of students oral history studies in many important scientific journals such as the Saturday Review, New Republic, National Geographic, School Bulletin, Scholastic Scope, and Whole Earth Catalog have been published. Fourth, museum and heritage center were established to exhibit artifacts produced and historic materials gathered by students during the studies conducted within the scope of the project. Fifth, the learning and teaching experiences developed over time under the project have been transformed into a model called The Foxfire Approach to Teaching and Learning. Within The Foxfire Learning and Teaching Approach Program, the principals of the approach to teachers and the materials they can use in their lessons are taught. In addition, this project is recognized as one of the oldest and largest applied education reform models in the history of American education. Finally, the project has inspired many schools in the United States to make similar school-based projects and to issue school magazines.

Key Words: Integration, Oral History, Teaching And Learning Methods, The Foxfire Project, The United States

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE YER ALAN TARİH KONULARINA DRAMAYI UYARLAMAK: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

Yrd.Doç.Dr. Kamil UYGUN, Uşak Üniversitesi, kamil.uygun@usak.edu.tr
Öğretmen Bilal PEKTEZEL, Milli Eğitim Bakanlığı, bilalpektezel@hotmail.com

ÖZET

Günümüz eğitim anlayışında geleneksel öğretim yöntemleri yerini öğrencinin eğitim-öğretim sürecinde daha aktif olduğu, kendisini daha iyi ifade edebildiği yöntem ve tekniklere bırakmıştır. Drama, öğrencinin eğitim-öğretim sürecinde etkin şekilde katılımını sağlayan, öğretimi daha etkili kılan yöntemlerden biridir. Okulun en büyük amaçlarından biri öğrencinin akademik başarısını arttırmaktır. Ancak son yıllarda bunun yanında öğrencinin sosyalleşmesi, bilgilerinin günlük yaşamla ilişkilendirilmesi, öğretim faaliyetlerinin bireysel farklılıklara göre düzenlenmesi gibi kavramlar oldukça önem kazanmıştır. Çağdaş eğitim anlayışına göre, öğrenilen bilgileri kalıcı hale getirmek, bunların günlük hayata aktarılması ve hayatta etkin olarak kullanılması eğitimin etkililiğini göstermektedir. Drama yöntemi birçok araştırmacı tarafından bu amaca hizmet eden en etkili öğretim yöntemlerinden biri olarak görülmekte ve yine bu araştırmacılar tarafından bütün eğitim kademelerinde bu yönteme yer verilmesi gerekliliği belirtilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının hazırladığı öğretmen kılavuz kitaplarında da drama yöntemine sık sık yer verdiği görülmektedir. Drama tekniği, birçok soyut kavramın bulunduğu sosyal bilgiler dersinde başarı sağlamada önemli bir etkiye sahiptir. İstedğimiz zaman veya istediğimiz her an sosyal hayattaki olayları dramayla yeniden canlandırmak olasıdır. Ayrıca, bu teknik, öğrencilerin düşünme, değerlendirme, algılama, dinleme ve konuşma yetenekleri üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Drama, öğrencilerin sosyal bilgiler dersi gibi olmasına büyük önem vermektedir. Öğrencilere sosyal bilgiler dersini sevdirmeye açısından da drama oldukça büyük bir öneme sahiptir. Araştırma kapsamında Sosyal Bilgiler dersinde yer alan tarih konularının öğretiminde drama kullanımının yeri, önemi ve etkililiği saptanmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada, İlköğretim 6.sınıf Sosyal Bilgiler dersinde yer alan Tarih konularında Drama yönteminin kullanımı ile ilgili bir eylem araştırması uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İzmir ilinin Torbalı ilçesinde yer alan Ayrancılar Ortaokulu 6-E sınıfı öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubuna, öğrenci velileri ve okulun diğer Sosyal Bilgiler öğretmenleri de dahil edilmiştir. Veriler, ön algı anketi-son algı anketi, drama çalışması değerlendirme formları, öğrenci günlüğü, araştırmacı günlüğü, görüşme formları, veli anketi, video ve ses kayıtları /fotoğraflar ve öğrenci yapımı ürünler aracılığıyla temin edilmiştir. Araştırmada drama yöntemi ile işlenen derslerin uygulama süreci, verimliliği, öğrenci üzerindeki etkileri incelenmiştir. Drama yönteminin sosyal bilgiler dersinde tarih konularının öğretiminde verimli ve etkili olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Drama, Sosyal Bilgiler Dersi, Tarih

ADAPTING DRAMA TO HISTORICAL TOPICS IN SOCIAL STUDIES LESSON: AN ACTION RESEARCH

Assist. Prof. Dr. Kamil UYGUN, Uşak University, kamil.uygun@usak.edu.tr
Teacher Bilal PEKTEZEL, Ministry of National Education, bilalpektezel@hotmail.com

ABSTRACT

In modern education approaches, traditional teaching methods gave their way to the system and techniques in which students are more active and express themselves better. Drama is one of the methods which helps the students be more active in educational teaching process and makes the teaching more effective. The most important aim of the school is to improve the academic achievements of the students. Besides that, in recent years concepts such as; socialising between students, relating the informations to the daily life and organizing the teaching activities according to the individual differences, have gained importance considerably. According to the modern education approach, making the learned informations permanent, relating them to daily life and using them there effectively show the efficiency of the the education. Drama technique is seen one of the most effective ways to serve this aim by most of the researchers and they think this technique should be in every education levels. Also the ministry of national education use drama technique in guide books they publish. Drama technique has an important effect on improving the success in many topics of social studies lesson in which there are many abstract concepts. It's possible to reanimate the events in social life with drama anytime we want or need. Besides, this technique has positive effects on students abilities such as; thinking, evaluating, perception, listening and speaking. Drama also has big importance on making students like social studies lesson. In the scope of the research, it was tried to determine the place, the importance and effectiveness of drama usage in the teaching of the history subjects in the Social Studies lesson. In this study an action research was applied about using drama with historical topics in 6th grade social studies lesson. The study group of the study is composed of 6-E students from Ayrancılar Secondary School located in Torbalı district of İzmir province. From time to time, the study group included students parents and other teachers of social studies at the school. Data were provided through Pre-perception survey-final perception survey, Evaluation forms of drama work, Student's diary, Researchers diary, Interview forms, Parent survey, Video and Voice recordings / photographs and student-made products. The lesson's implementation process, productivity and the effects on the students, were studied in this research. It has been seen that the method of drama is efficient and effective in the teaching of history subjects in social studies class.

Key Words: Drama, History, Social Studies Lesson

İLKOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ ENGELLİLER AÇISINDAN YETERLİLİĞİ

Yrd.Doç.Dr. Abdurrahman MENGİ, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, a.mengi76@hotmail.com

ÖZET

İnsan biyolojik, psikolojik ve sosyolojik nitelikleri ile hem bireysel hem de toplumsal bir varlıktır. İnsan ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel, psikolojik ve fiziksel olarak birbirlerinden farklıdır. Ayrıca bazı insanlar yaşamın farklı evrelerinde farklı gelişebilirler. Bu bireyler toplumda engelli bireyler olarak tanımlanmaktadır. Şayet toplumda farklı gelişen bireylere yönelik toplumsal zemin normalci anlayış merkezli ise normalde sapan ya da farklı gelişen bireylerin topluma tutunabilmesi veya ortak zeminde hareket edebilmesi zor olacaktır. Böylece bireyler sahip oldukları nitelikleri bakımından toplumsal zeminde meşruiyet kazanmakta ya da kazanamamaktadırlar. Yani toplumun geneliyle olan bağlarında eksiklikler olacak ve toplumsal bütünleşmeye, bu eksikliğe yol açan nitelikleri çerçevesinde tam olarak katılamayacaklardır. 2002 Türkiye Özürlüler araştırmasının verilerine göre, Türkiye nüfusunun %12.29 engellidir. Dolayısıyla, Türkiye’de son yıllarda engellilere yönelik çalışmalar artmıştır. Bu çalışmalar hem akademik hem de sivil toplum hareketleri tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu çalışma da engellilik konusunun ders kitaplarında ele alınışına odaklanmıştır. Ders kitapları, gerek metinleri gerekse görselleriyle, erken yaşlardan itibaren insanların bilgilerini, algılarını ve hayal güçlerini şekillendiren en önemli kaynaklardan biri olarak görülebilir. 2015-2016 istatistik verilerine bakıldığında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan ilkokullarda yaklaşık 5.360.703 öğrencinin eğitim aldığı görülmektedir. Ülkemizde Sosyal Bilgiler Dersi İlkokul 4. Sınıftan itibaren okutulmaktadır. Dolayısıyla araştırmanın kapsamı sadece ilkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders kitabının içeriği ile sınırlıdır. Ülkemizde İlkokul müfredat programı 2004’te değişti ve 2005’ten itibaren ise yeni müfredat uygulanmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, ilkokul Sosyal Bilgiler ders kitabı içeriğinin engelliler açısından yeterli olup olmadığını tespit etmektir. Ayrıca engelliliğin ders kitabında ne şekilde, kaç kez ve hangi bağlamlarda ele alındığını saptamaktır. Çalışmada 2016-2017 eğitim öğretim yılında okutulan 4. sınıf Sosyal Bilgiler ders ve öğrenci çalışma kitabı incelenmiştir. Kitaplar, Milli Eğitim Bakanlığı’nın (MEB) web sayfasına yüklenen PDF dosyalar üzerinden taranmıştır. Ayrıca matbu ya da basılı kitaba da ulaşılmış ve kitap hem içerik açısından hem de görseller açısından detaylı olarak incelenmiştir. İlkokul Sosyal Bilgiler Ders kitabı toplamda dokuz öğrenme alanında oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla “Birey ve Toplum; Kültür ve Miras; İnsanlar, Yerler ve Çevreler; Üretim, Dağıtım ve Tüketim; Zaman, Süreklilik ve Değişim; Bilim, Teknoloji ve Toplum; Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler; Güç, Yönetim ve Toplum; Küresel Bağlantılar” öğrenme alanlarıdır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmanın verileri doküman incelemesi yoluyla elde edilmiş ve elde edilen veriler doküman incelemesi aşamalarına uygun içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir. Ders kitabında engellilik konusundaki temel örüntüler tespit edilmeye çalışılmıştır. Kitap ayrıca engellilik ile ilgili görseller açısından da incelenmiştir. Araştırma sonucu genel olarak değerlendirildiğinde; Kültür ve Miras; İnsanlar, Yerler ve Çevreler; Üretim, Dağıtım ve Tüketim; Zaman, Süreklilik ve Değişim; Bilim, Teknoloji ve Toplum; Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler; Güç, Yönetim ve Toplum; Küresel Bağlantılar adlı 8 öğrenme alanlarında engellilere yönelik her hangi bir kazanıma, beceri ifadesine, kavrama ve değer ifadesine yer verilmemiştir. Ancak sadece Birey ve Toplum adlı öğrenme alanında özel eğitim ara disiplinine değinildiğini görülmektedir. Burada ise daha çok bireysel farklılıklara dikkat çekildiği, bireylerin fiziksel, zihinsel ve duygusal olarak birbirlerinden farklı olabileceğine dair vurguların ön plana çıktığı görülmektedir. Ancak doğrudan engellilere yönelik herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır. Ulaşılan bu sonuç İlkokul Sosyal Bilgiler ders kitabının engellilere yönelik herhangi bir farkındalık oluşturma noktasında yetersiz olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar sözcükler: Engelliler, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, İlkokul Sosyal Bilgiler Programı

THE COMPETENCY OF THE PRIMARY SCHOOL SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF DISABILITIES

Assist. Prof. Dr. Abdurrahman MENGİ, Yüzüncü Yıl University, Eğitim Fakültesi, a.mengi76@hotmail.com

ABSTRACT

Human beings are both an individual and a social entity with their biological, psychological and sociological qualities. Human is also different from each other in terms of the economic, social, political, cultural, psychological and physical conditions. In addition, some people may develop differently in different stages of life. These individuals are defined as disabled individuals in the society. If the social background is the centered on the normal understanding for the differently developed individuals, It will be difficult for individuals who normally deviate or develop differently to be able to keep collective or act on the common ground. Thus, individuals gain or lose legitimacy on the social grounds in terms of their qualifications. According to the 2002 Turkey Disability Survey, 12.29% of the population of Turkey is disabled. Therefore, in recent years, there has been an increase in the number of the studies related to disabled people in Turkey. It seem that this studies have been made by both academic and civil society movements. This study focuses on the handling of disability in textbooks. Textbooks are one of the most important sources that shape peoples knowledge, perceptions and imagination from early ages, both in texts and visually. According to the statistical data of 2015-2016, approximately 5.360.703 students were educated in the primary schools in the Ministry of National Education. In our country, the Social Studies Course is taught from the 4th class in the primary school. Therefore, the scope of the research is limited only to the content of the textbook of the 4th grade Social Studies. In our country, the primary school curriculum has changed in 2004 and new curricula have been implemented since 2005. Therefore, the aim of this study is to determine whether the content of the primary school Social Studies text book is sufficient for the disabled people or not. And also to determine how, how many times and in which context the disability is being handled in the course book. In the study, 4th grade Social Studies course book and student workbook were examined which is educated in 2016-2017 educational year. The books were scanned through the PDF files uploaded to the web page of the Ministry of National Education (MEB). There are nine learning fields in the social studies curriculum. The names of the learning fields are respectively Individual and Society; Culture and Heritage; People, Places and Circles; Production, Distribution and Consumption Time, Continuity and Change; Science, Technology and Society; Groups, Institutions and Social Organizations; Power, Management and Society; Global Connections. In the research, it was benefited from document analysis method which is one of the qualitative data collection methods. The data obtained from the study were analyzed according to the stages of the document analysis method. In the course book, basic patterns of disability were tried to be determined. The book has also been examined in terms of visuals related to disability. The result of the research was evaluated generally, and it was seen that, the 8 learning fields in the social studies curriculum such as Culture and Heritage; People, Places and Circles; Production, Distribution and Consumption Time, Continuity and Change; Science, Technology and Society; Groups, Institutions and Social Organizations; Power, Management and Society; Global Connections aren't include any achievement, ability expression, concepts and value expression related to disabled groups. But, it is only mentioned special education intermediate discipline in Individual and Society learning field. In this learning field, it is point out that the individuals may be different from each other in terms of physically, mentally and emotionally. However, there arent any findings towards the disabilities groups directly. This result reveals that the primary social studies textbook is insufficient in terms of creating awareness for the disabled groups.

Key Words: Disabilities, Social Studies Textbook, Primary School Social Studies Curriculum

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KREDİ KARTI KULLANIM DURUMLARI VE KREDİ KARTINA YÖNELİK TUTUMLARI

Arş.Gör. Hayati ADALAR, Gazi Üniversitesi, adalarhayati@gmail.com

ÖZET

Giriş: Kredi kartı, kişilerin nakit para taşımaksızın kaydi para ile mal ve hizmet satın almalarına olanak tanıyan bir ödeme aracıdır. (Uzgören vd. 2014). Kredi kartı kavramı ile 1968 yılında tanışan ülkemizde bu ödeme aracının kullanımı, 1980'li yıllarda dünyada otomasyon alanında yaşanan gelişmelerin de etkisiyle daha çok önem kazanmıştır (Çeker, 1997; Çavuş, 2006). Türkiye ve dünyada kredi kartı kullanımının artışı ile birlikte kredi kartına karşı tutumların analizi ve ölçümü önemli bir konu haline gelmiştir. Nitekim, 1990'lı yılların ortalarından itibaren kredi kartına karşı olan tutumları da ölçen çalışmalara ağırlık verilmiştir (Girginer vd.,2008). Dünyada olduğu gibi ülkemizde de, gerek genç yetişkinlerin gerekse üniversite öğrencilerinin giderek aratan kredi kartı kullanımları beraberinde bu kullanımdan kaynaklı kredi kartı borcu sorununu da beraberinde getirmektedir. Diğer taraftan yapılan birçok çalışmada bireylerin finansal konulardaki bilgi ve okuryazarlık düzeyleri ile kredi kartı kullanımları arasında anlamlı bir ilişkinin varlığından söz edildiği görülmektedir (Jones (2005) Borden vd.(2008) Robb ve Sharpe (2009). Buradan hareketle genç yetişkin düzeyinde olan üniversiteli bireylerin doğru kredi kartı kullanım davranışları ortaya koyabilmeleri için finansal konularda bilgi düzeylerinin iyileştirilmesine yönelik eğitim faaliyetlerinin artırılması da oldukça önemli olacaktır. Amaç: Bu çalışmada Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının kredi kartı kullanım durumları ve kredi kartına yönelik tutumlarının ortaya konulması amaçlanmaktadır. Ayrıca elde edilen bu bulguların öğretmen adaylarının cinsiyet, sınıf düzeyi, kullanılan kredi kartı sayısı, finansal konularda eğitim alıp almadıkları ve finansal konularda bilgi düzeylerine yönelik inançları gibi değişkenler ile olan istatistiksel ilişkisi de incelenerek ortaya konulmaya çalışılacaktır. Burada belirtilen amaç çerçevesinde aşağıdaki beş temel soruya cevap aranacaktır: 1. Araştırma örneklemini oluşturan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kredi kartı kullanım istatistikleri nedir? 2. Araştırma örneklemini oluşturan sosyal bilgiler öğretmen adayları kredi kartı kullanımı ile ilgili bir sorun yaşamakta mıdır? 3. Araştırma örneklemini oluşturan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kredi kartına yönelik tutumları nasıldır? 4. Araştırma örneklemini oluşturan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kredi kartına yönelik tutumları ile kredi kartı kullanma tercihleri arasında istatistiksel bir ilişki var mıdır? 5. Araştırma örnekleminin oluşturan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kredi kartına yönelik tutumları ile cinsiyet, sınıf düzeyi, kullanılan kredi kartı sayısı, finansal konularda eğitim alıp almadıkları ve finansal konularda bilgi düzeylerine yönelik inançları arasında istatistiksel bir ilişki var mıdır? Yöntem: Bu çalışma betimsel tarama modeline göre tasarlanmıştır. Bu kapsamda geçmişte veya hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan tekil tarama araştırma yaklaşımına başvurulacaktır. Bu araştırma yaklaşımında araştırmaya konu olan kişi, olay, olgu, durum veya nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya, betimlenmeye çalışılır (Karasar, 2011). Çalışmanın örneklemini Gazi Üniversitesi Sosyal Bilgiler Eğitimi'nde öğrenim gören 250 öğretmen adayının oluşturması düşünülmektedir. Çalışmanın verileri 2016 yılının bahar döneminde öğrenim gören 1., 2., 3, ve 4. sınıfta okuyan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşlerinden yola çıkılarak elde edilecektir. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Girginer ve arkadaşlarının (2008), Hayhoe ve ekibi (1999) tarafından geliştirilmiş olan "Kredi Kartı Tutum Ölçeği"ni temel alarak Türkiye'deki yükseköğretim öğrencileri için uygulanabilecek şekilde revize ettikleri ve geçerlik ve güvenirlik çalışmasını yaptıkları "Kredi Kartı Tutum Ölçeği" kullanılacaktır. Çalışmadan elde edilen veriler SPSS programı ile analize tabi tutulacaktır. Çalışma halen devam etmekte olduğu için çalışmadan elde edilen bulgu sonuçlar tam metinde detaylı olarak paylaşılmamıştır. Çalışmanın gerek alanyazına gerekse daha sonra ortaya konacak benzer içerikteki araştırmalara önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Finansal Okuryazarlık, Kredi Kartı, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler, Tutum

SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES CREDIT CARD USAGE POSITIONS AND ATTITUDES TOWARDS CREDIT CARD

Res.Assist. Hayati ADALAR, Gazi University, adalarhayati@gmail.com

ABSTRACT

Introduction: Credit card is a payment instrument that facilitate to buy goods and services with deposit money people don't carry cash (Uzgören vd. 2014). In our country who met with the concept of credit card in 1968, the usage of this payment instrument has gained more importance under the influence of developments in the field of automation in the world in the 1980s (Çeker, 1997; Çavuş, 2006). With the increase in credit card usage in Turkey and in the world, analysis and measurement of attitudes towards credit cards have become an important issue. Indeed, from the mid-1990s onwards, the emphasis was on work that measured attitudes towards credit cards (Girginer vd.,2008). As in the world, in our country, the increasing usage of credit cards by both young adults and university students brings with it the problem of credit card debt arising from the use of wrong or defective credit card. On the other hand, it is seen that in many studies the existence of a meaningful relationship between individuals financial literacy and literacy levels and credit card usage (Jones, 2005; Borden vd., 2008; Robb ve Sharpe 2009). From here it is also important to increase the number of educational activities aimed at raising the level of knowledge on financial issues so that undergraduate individuals at young adult level can demonstrate correct credit card usage behaviors. **Purpose:** In this study, it is aimed to reveal the credit card usage status and attitudes towards credit card of Social Studies teacher candidates. In addition, it will also be investigated by examining the statistical relationship between these findings and variables such as gender, class level, number of used credit cards, education in financial matters, and beliefs about knowledge levels in financial matters of the Social Studies teacher candidates. The following five key questions will be addressed within the framework of the stated purpose: 1. What are the credit card usage statistics of the social studies teacher candidates constituting the sample of the research? 2. Do the social studies teacher candidates constituting the sample of the research have a problem with using credit cards? 3. How are the attitudes of the social studies teacher candidates constituting the sample of the research towards the credit card? 4. Is there a statistical relationship between the attitudes and the credit card using preferences of the social studies teacher candidates constituting the sample of the research? 5. Is there a statistical relationship between the attitudes of social science teacher candidates towards their credit cards and their gender, class level, number of credit cards used, whether they have received education in financial matters, their beliefs about knowledge levels in financial matters? **Method:** This study was designed according to the descriptive survey model. In this context, it will be used that a single survey research approach which aimed at describing the past or present existing situation as if there were. In this research approach, it is attempted to defined and to describe the person, event, case, situation or object that is the object of the research, as if it is within its own conditions (Karasar, 2011). The sample of the study is thought to be formed by 250 teacher candidates studying at Gazi University Social Studies Education. The data of this study will be obtained from the views of the social studies teacher candidates that are studied in the first, second, third and fourth grades in the spring semester of 2016. In this study, Credit Card Attitude Scale will be used as a data collection tool which revised based on the Credit Card Attitude Scale developed by Hayhoe and his team (1999) and conducted the validity and reliability studies as can be applied to higher education students in Turkey by Girginer and her colleagues (2008). The data obtained in this study will be analyzed by SPSS program. As the study is still in progress, the findings obtained in this study will be shared in detail in the full text. It is thought that the study will provide an important contribution both to the literature and the research of the similar content which will be revealed later.

Key Words: Finansal Okuryazarlık, Kredi Kartı, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler, Tutum

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ SÖZLEŞMELİ ÖĞRETMENLİK UYGULAMASINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Prof.Dr. Hilmi DEMİRKAYA, Akdeniz Üniversitesi, hdemirkaya@akdeniz.edu.tr
Arş.Gör. Orhan ÜNAL, Akdeniz Üniversitesi, orhanunal@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Türkiye’de öğretmen atamalarında geçmişten günümüze gelene kadar farklı atama usulleri uygulanmıştır. Özellikle son yıllarda öğretmen atamalarında yeni yöntemler uygulanmaya başlanmıştır. Ağustos 2016’da yayımlanan “sözleşmeli öğretmen istihdamına ilişkin yönetmelik” ile öğretmen atamalarında yine değişikliğe gidilmiştir. Bu yönetmelik kapsamında öğretmen adaylarının atanabilmek için Kamu Personeli Seçme Sınavı ve Öğretmenlik Alan Bilgisi Testinden başarılı olmaları gerektiği gibi sözlü sınavdan da başarılı olmaları gerekmektedir. Bu sınavlardan başarılı olup atanmaya hak kazanan adayların atamaları ise çeşitli yükümlülükleri beraberinde getiren yeni yönetmeliğe göre yapılmaktadır. Bu yükümlülükler arasında mecburi hizmet süresi ve öğretmenliğin statüsü gibi önemli yenilikler ön plana çıkmaktadır. Bu araştırma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına ve sözleşmeli öğretmen alımında uygulanan sözlü sınav (mülakat) yöntemine yönelik görüşlerinin incelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının görüşlerinin incelenmesi amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman görüşü alınan görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunda öğretmen adaylarına; “Sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına yönelik görüşleriniz nelerdir?”, “Sözleşmeli öğretmen seçiminde uygulanan sözlü sınav (mülakat) yöntemine ilişkin görüşleriniz nelerdir?” ve “Size göre öğretmen atamalarında dikkate alınması gereken ölçütler nelerdir?” soruları yöneltilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Akdeniz Üniversitesi sosyal bilgiler öğretmenliği bölümünde eğitim-öğretim gören 51 adet öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Verilerin analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgulardan çeşitli kategoriler oluşturulmuştur. Öğretmen adaylarının sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına yönelik görüşleri olumlu ve olumsuz olarak iki kategori altında toplanmıştır. Sözleşmeli öğretmenlik uygulamasını olumsuz bir uygulama olarak değerlendiren öğretmen adaylarının verdiği cevaplar beş alt kategoride toplanırken sözleşmeli öğretmenlik uygulamasını olumlu bir uygulama olarak değerlendiren öğretmen adaylarının verdiği cevaplar üç alt kategoride toplanmıştır. Öğretmen adaylarının öğretmen atamalarında uygulanan sözlü sınav yöntemine ilişkin görüşleri ise sözlü sınavın faydalı olduğu ve sözlü sınavın faydalı olmadığı şeklinde iki kategoride değerlendirilmiştir. Sözlü sınavın faydalı olduğunu düşünen öğretmen adaylarının cevapları dört alt kategoride, faydalı olduğunu düşünen öğretmen adaylarının görüşleri ise üç alt kategoride değerlendirilmiştir. Öğretmen adaylarının, “Size göre öğretmen atamalarında dikkate alınması gereken ölçütler nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplar; öğretmen adayının sahip olması gereken özellikler bağlamında ve öğretmen atama usulü bağlamında olmak üzere iki farklı kategoride değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda; sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çoğunluğu sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına yönelik olumsuz görüş bildirmiştir. Yine sosyal bilgiler öğretmen adayları genel olarak sözlü sınav yönteminin çeşitli sebeplerden dolayı yararlı bir uygulama olmadığını düşünmektedir.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Sözleşmeli Öğretmenlik, Sözlü Sınav

AN INVESTIGATION OF SOCIAL SCIENCES STUDENT TEACHERS' REFLECTIONS ON CONTRACTED TEACHER PRACTICE

Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA, Akdeniz University, hdemirkaya@akdeniz.edu.tr
Res.Assist. Orhan ÜNAL, Akdeniz University, orhanunal@akdeniz.edu.tr

ABSTRACT

A variety of appointment procedures have been applied to teacher appointments in Turkey so far. Especially in recent years, new methods have begun to be applied in teacher appointments. The regulation on contracted teacher employment (published in August 2016) amended teacher appointments. Along with this regulation, the student teachers are required to succeed in oral examination (interview) as well as the examinations like SPSE (State Personnel Selection Examination) and TOTFI (Test of Teaching Field Information) in order to be appointed. The appointments of the candidates who become entitled to be appointed as a result of these examinations, are carried out by complying new regulation that imposes various obligations. The compulsory service duration and the status of teacher are the prominent ones of these innovations. The present study is designed to examine the reflections of social sciences student teachers on contracted teacher practice and oral examination (interview) method applied in recruitment of contracted teachers. To attain this goal, an interview form developed by the researchers and presented to expert review, have been prepared. Through this interview, the student-teachers are asked the following questions; “What are your views on contracted teacher practice?, What are your views on the oral examination (interview) applied in the selection of contracted teacher?, and in your opinion, what are the criteria to be taken into account in teacher appointments?” The study group consists of 51 student teachers studying at the department of Social Sciences Teaching in Akdeniz University. The case study design of qualitative research methods is used in the study. The collected data are analysed through descriptive and content analysis techniques. As a result of analysis, various categories are formed from the findings collected. The reflections of student teachers on contracted teacher practice are divided into two categories as positive and negative. While the reflections of student-teachers considering the contracted teacher practice as a negative application are collected in five sub-categories, the positive reflections are collected in three sub-categories. The reflections on the oral examination (interview) method are categorized as it will be useful and it will not be useful. The reflections of student-teachers regarding the oral examination (interview) as useful are collected in four sub-categories. The negative reflections on oral examination (interview) are collected in three sub-categories. The answers to the question what are the criteria to be taken into account in teacher appointments? are collected in two categories like the qualities that a student teacher should have and the criteria to be taken into account in the appointment of teachers. As a result of the research, the majority of social science student-teachers have reported negative opinions on contracted teacher practice. Besides, they generally believe that the oral examination (interview) practice is not practical due to a variety of reasons.

Key Words: Sosyal Bilgiler, Sözleşmeli Öğretmenlik, Sözlü Sınav

İLKOKUL ÇEVRE FARKINDALIK ÖLÇEĞİ GEÇERLİK-GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Yrd.Doç.Dr. Nihal YILDIZ YILMAZ, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, nihalyildizyilmaz@gmail.com
Doç.Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ, Necmettin Erbakan Üniversitesi, aysementistas@hotmail.com

ÖZET

Çevre insanların ve diğer tüm canlıların karşılıklı olarak etkileşim içinde oldukları fiziki, biyolojik, kültürel, sosyal ve ekonomik ortamlardır. Çevreye karşı sorumlu bireyler yetiştirmek tüm canlıların devamlılığını sağlamak açısından önem arz etmektedir. Çevre konusunda yaşanan problemlerin yok edilmesi ya da en az düzeye indirilmesi, çevre bilincine sahip kişiler yetiştirmek ile mümkün olabilir. Bunun yanı sıra bireylerin bulundukları çevreye gelebilecek tehlikeler ve tehditlere karşı korumaya istekli kişiler yetiştirmekte önemli bir husustur. Bu şekilde kişileri yetiştirmek için insanların çevre ve çevre ile ilgili problemler hakkında bilgi sahibi olmaları, bu problemleri ortadan kaldıracabilecek çözüm önerilerinin farkında olmaları ya da kendilerinin çözüm önerileri getirebilmeleri ile bu önerileri uygulayabilecek motivasyona ve isteğe sahip olmaları ile gerçekleşecektir. Özellikle son zamanlarda eğitim-öğretim ile çevre sorunları arasındaki ilişki incelenmeye başlanmıştır. Çevre duyarlılığı yüksek bireyler yetiştirmek için, etkinliklerin programlarda yer alması ve öğretmenlerin bunları uygulaması önemle üzerinde durulan konulardan olmuştur. Çevre eğitiminin amacı bireylere bilinç, bilgi, tutum, beceri ve katılım olanağı sağlamaktır. Çevre eğitiminin hedefleri ise: kentsel ve kırsal kesimdeki ekonomik, sosyal, politik ve ekolojik olaylar arasındaki duyarlılığı ve bilinci geliştirmek; çevreyi korumak ve iyileştirmek için bireylerin gerekli bilgiyi, değer yargılarını, tutum, sorumluluk ve becerileri kazanmalarına olanak tanımak; önce bireylere daha sonra da topluma çevreye yönelik yeni davranış biçimleri oluşturmak olarak belirlenmektedir. Bireylere etkili bir şekilde çevre eğitiminin verilmesi ve çevre bilincinin kazandırılması aşamasında çevre ile ilgili ön bilgilerin, çevre farkındalık düzeylerinin ve çevreye karşı tutumlarının ne şekilde olduğunun bilinmesi önemlidir. Bu bağlamda çevreye karşı sorumluluk bilincinin küçük yaşlardan itibaren kazandırılması sağlanarak, bunun yaşam boyu sürecek bir alışkanlık haline getirmek gerekmektedir. Çünkü çevre eğitimi okul öncesi eğitimden başlar ilkökul, ortaokul, lise ve üniversitede aratarak devam eden bir süreçtir. Literatür taraması yapıldığında bu tür çalışmaların daha çok ortaokuldan itibaren yapıldığı belirlenmiştir. Ayrıca ilkokullarda çevreye karşı sorumlu bireyler yetiştirmek amacı ile sıklıkla yapılan çevre eğitimlerinin çocuklar üzerindeki etkisini belirlemek ve literatürde ilkökul kısmında olan boşluğu doldurmak çalışmanın önemini oluşturmaktadır. Bu araştırmada, ilkökul öğrencilerinin çevre farkındalık düzeylerini belirlemek için geliştirilen “İlkokul Çevre Farkındalık Ölçeği”nin geçerlik güvenirlik çalışmasını yapmak amaçlanmıştır. Ölçeğin hazırlanma aşamasında konunun sınırları dahilinde önce bir madde havuzu oluşturulmuş ve uzman görüşlerine başvurulmuştur. Sonrasında ise uzman görüşleri doğrultusunda ölçeğe son hali verilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu basit tesadüfi örnekleme yolu ile belirlenen ve Konya il merkezinde bulunan ilkokulların 1, 2, 3 ve 4. sınıflarındaki 440 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, “Kişisel Bilgi Formu” ve “İlkokul Çevre Farkındalık Ölçeği” ile toplanmıştır. Ölçekte yer alan maddeler “Tamamen Katılıyorum” (5), “Katılıyorum” (4), “Kararsızım” (3), “Katılmıyorum” (2), “Hiç Katılmıyorum” (1) şeklinde puanlanmıştır. “İlkokul Çevre Farkındalık Ölçeği”nin geçerlik-güvenirlik çalışmaları için, kapsam geçerliği açımlayıcı faktör analizi (AFA) ile faktör yapısının geçerli bir model olup olmadığını ortaya koymak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Ölçeğin güvenirliğini test etmek amacı ile Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliği için açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ile güvenirliğini teste eden Cronbach Alpha katsayıları, 440 ilkökul öğrencisi üzerinde yapılan uygulamadan elde edilen verilerin SPSS ve LISREL programlarında analizi ile yapılmıştır. Verilere ait analiz çalışmaları devam etmektedir.

Not: Bu çalışma Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi BAP birimi tarafından desteklenen 25 M 16 No’lu Doğa Eğitimine Yeni Bir Bakış: Konya Tropikal Kelebek Bahçesi Eğitim Sınıfı. projesi kapsamında yapılmıştır.

Anahtar sözcükler: Çevre, Çevre Eğitimi, Çevre Farkındalığı, İlkokul

PRIMARY SCHOOL ENVIRONMENTAL AWARENESS SCALE VALIDITY-RELIABILITY STUDY

Assist. Prof. Dr. Nihal YILDIZ YILMAZ, Karamanoğlu Mehmetbey University, nihalyildizyilmaz@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ, Necmettin Erbakan University, aysementistas@hotmail.com,

ABSTRACT

The environment is the physical, biological, cultural, social and economic environment in which people and all other living things interact. Raising responsible individuals towards the environment is important to ensure the continuity of all living things. Destroying or minimizing environmental problems may be possible by raising environmental awareness. It is also an important issue in educating individuals who are willing to protect individuals against the threats and threats they may encounter. To educate people in this way, people should have knowledge about environmental and environmental problems, be aware of the solution suggestions that can overcome these problems, or be motivated and able to implement them by bringing their own solution suggestions. Especially in recent years the relationship between education and environmental problems has begun to be examined. To cultivate individuals with high environmental awareness, the involvement of events in programs and the emphasis on the implementation of teachers by them. The purpose of environmental education is to provide individuals with the opportunity of consciousness, knowledge, attitude, skills and participation. The objectives of environmental education: improve the sensitivity and awareness among economic, social, political and ecological events in urban and rural areas; to enable individuals to acquire the necessary knowledge, value judgments, attitudes, responsibilities and skills to protect and improve the environment; to create new forms of behavior for the individuals first and then for the collective environment. It is important to know how environmental awareness levels and attitudes towards the environment are in the process of providing environmental education and environmental awareness in an effective way. In this context, it is necessary to make awareness of responsibility towards the environment from a young age and to make it a lifelong habit. Because environmental education starts from pre-school education is a process that continues by searching primary school, junior high school, high school and university. When the literature survey was conducted, it was determined that such studies were made mostly from the middle school. In addition, environmental education are often made with the aim to educate individuals responsible towards the environment in primary schools to determine the impact on children and to fill the gap in the literature, which constitutes the primary portion of the importance of working. In this research, it was aimed to perform the validity reliability study of Primary School Environment Awareness Scale developed to determine the environmental awareness levels of primary school students. In the course of preparation of the scale, a pool of substances was first created within the boundaries of the subject and expert opinions were applied. Afterwards, the scale was finalized in the direction of expert opinions. The study group consisted of 440 students in the first, second, third and fourth grades of primary schools in Konya province, determined by simple random sampling. The data of the study were collected by Personal Information Form and Primary School Environment Awareness Scale. The items in the scale are scored as I Participate Totally (5), I Participate (4), Undecided (3), I Do not Participate (2), Never Participate (1). Primary Environmental Awareness Scale for the validity and reliability studies content validity exploratory factor analysis (EFA) and to reveal whether there is a valid model of the structure factor confirmatory factor analysis (CFA) were conducted. In order to test the reliability of the scale, the Cronbach Alpha reliability coefficient was calculated. The Cronbach Alpha coefficients, which test reliability by constructive and confirmatory factor analysis for construct validity of the scale, were analyzed by SPSS and LISREL programs on data obtained from 440 primary school students. Analyses of the data are still in progress.

Note: This study was carried out within the scope of the project A New Look at Nature Education: Konya Tropical Butterfly Garden Education Class No. 25 M 16 supported by Karamanoğlu Mehmetbey University Individual Research Projects Unit.

Key Words: , Enviroment, Environmental Awarenes, Environmental Education, Primary School

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE KANIT TEMELLİ ÖĞRENME UYGULAMALARI

Yrd.Doç.Dr. Fisun BOZKURT, Pamukkale Üniversitesi, fisunbozkurt@pau.edu.tr

ÖZET

Sosyal Bilgiler öğretimi araştırmaları üzerine yapılan literatür taramasında, öğrencilerde üst düzey düşünmeyi geliştirmeye yönelik sınırlılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu sınırlılıklar altı başlık altında toplanmıştır; bilgi aktarımı olarak öğretim, müfredatın kapsamı, öğrencilerin öğretmen algıları, kalabalık sınıflar, planlama zamanı eksikliği ve öğretmen izolasyonu kültürü. Bu belirtilen her bir sınırlılık, öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerinin teşvik edilmesini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle, bu çalışmada bu sınırlılıkların üstesinden gelmek ve öğrencilere entelektüel potansiyellerini keşfetme imkânı sağlamak için Kanıt Temelli Öğrenme yönteminin kullanılmasına karar verilmiştir. Kanıt Temelli Öğrenme, öğretmenler tarafından öncelikle öğrencilerin eleştirel ve üst düzey düşünce becerileri edinmelerine, önceki öğrenmeden edindikleri bilgileri düşünmelerine ve işlemelerine yardımcı olmak için kullanılmaktadır. Bu çalışmanın temel yaklaşımı, multi disiplinler yapıdaki bu derste sosyal bilimlerin metodolojisini ve bilgiyi üretme sistematüğını ortaya çıkararak öğrencide bu sürece yönelik eleştirel ve üst düzey düşünce becerileri geliştirmektir. Böylece, öğrencilerin bilginin sosyal bilgiler öğretiminde amaç olmadığını, ancak sosyal bilgiler dersine özgü becerilerin geliştirilmesine yönelik bir araç olduğunu kavramaları hedeflenmektedir. Bu çalışmanın amacı, kanıt temelli öğrenmenin öğretmen adaylarında sosyal bilgiler dersine özgü becerilerin geliştirilmesine etkisini ortaya koymaktır. Bu çalışmada iki olgu vurgulanmaya çalışılmıştır; Birincisi öğrencilerin sosyal bilgiler dersine özgü becerilerin kanıta dayalı öğrenme stratejileri ile nasıl geliştirilebileceğini göstermek. İkincisi ve belki de daha da önemlisi, öğretmen adaylarına sosyal bilgilerin ne olduğunu ve bu bilginin gelecekteki öğrencilerine nasıl aktarılabilirliğini deneyimleme imkanı sunmaktır. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarına dönem boyunca kanıtların sunulması ve onların kanıt temelli etkinlikler yapması çalışmanın kilit yaklaşımıdır. Böylece çalışmaya katılan öğretmen adaylarına, sosyal bilimcilerin araştırma, analiz ve yorumlama süreçlerinin tanıtılması ve onlarda bu süreçlere ilişkin deneyim ve becerilerin oluşturulması hedeflenmiştir. Ayrıca öğretmen adayları, sosyal bilgiler derslerinde yer alan tartışmalı konuları inceleyecek, farklı bakış açılarını tanıyarak mutlak doğrunun bu bilimlerde yeri olmadığını görecektir. Bakış açıları, değer yargıları, inanç ve ideolojik tutumdan kaynaklanan muhtemel önyargıları anlayarak güvenilirliklerini sorgulaması gerektiğini kavrayacaktır. Nitel araştırma metodolojisinin desenlerinden biri olan eylem araştırması yöntemiyle gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinde 2016-2017 eğitim-öğretim yılı içinde “Özel Öğretim Yöntemleri” dersini almakta olan 90 sosyal bilgiler öğretmen adayından rastgele örneklem yoluyla seçilen 18 öğretmen adayı oluşturmuştur. Çalışmanın örneklemini, sınıf listesinden her beşinci öğretmen adayının seçilmesiyle belirlenmiştir. Bu nitel çalışmanın verileri araştırmacı tarafından geliştirilen 3 açık uçlu soru ile toplanmıştır. Bulgular, kanıt temelli öğrenme ile öğretmen adaylarında “neden sonuç ilişkisi kurma” “kanıta dayalı akıl yürütme”, “değişim ve sürekliliği algılama”, “iletişim”, “karar verme”, “eleştirel düşünme”, üst düzey düşünme”, “empati” becerilerinin geliştirilebileceğini göstermiştir. Ayrıca bu çalışma sırasında “kanıttaki sınırlılıkları” gündeme getiren etkinlikler yapılarak kanıtların bilgi ve bakış açısı üretimindeki rolü ve kanıtın güvenilirliğinin altı çizilmiştir. Ayrıca öğretmen adayları aynı kanıtlar kullanılsa da farklı bakış açılarının olabileceğini, kabul etmediği görüşün içerisinde de bazı haklı boyutlar görebilmeyi ve daha hoşgörülü ve demokratik bir sınıf atmosferi yarattığını ifade etmişlerdir. Araştırmanın sonuçları ayrıca, kanıta dayalı öğrenme uygulamasının eğitimciye geleneksel rol ve sınıf ortamından daha öğrenci merkezli yaklaşımlar ve daha demokratik sınıf atmosferi benimsemesine yardımcı olduğuna işaret etmiştir.

Araştırmanın Sonuç ve Önerileri: Kanıt temelli sosyal bilgiler öğretimi, öğretmen adaylarının kimlik ve değer yargılarının gelişiminde kişisel anlam yaratacak, kişisel tavır alışları cesaretlendirecek bir etkinlik olarak görülebilir. Bu çalışma sürecindeki sosyal bilgiler derslerinde öğrencilerin edilgen birer alıcı konumuna indirgeyen sosyal bilgilerin ezberlenmesine gerek kalmayacak, öğretmen adayları birer sosyal bilimci gibi bilgi ve yorum üretme sürecine etkin katılarak bu bilimlerin metodolojisini kavrayacaktır. Ayrıca öğretmen adayları bu çalışmaların sonunda karşılaştıkları sorunlara farklı bakış açıları ile yaklaşabilme perspektifini kazanacaktır.

Anahtar sözcükler: Çoklu Bakış Açısı, Kanıt Temelli Öğrenme, Öğrenci Merkezli Öğrenme, Öğretmen Eğitimi, Üst Düzey Düşünme Becerileri

EVIDENCE BASED LEARNING APPLICATIONS IN SOCIAL STUDIES EDUCATION

Assist. Prof. Dr. Fisun BOZKURT, Pamukkale University, fisunbozkurt@pau.edu.tr

ABSTRACT

Based on the social studies research literature, dominant barriers to the promotion of higher order thinking were identified. Six barriers emerged: instruction as knowledge transmission, a curriculum of coverage, teacher perceptions of students, a large number of students, lack of planning time, and a culture of teacher isolation. Each barrier negatively impacts the promotion of students' higher order thinking. For these reasons in this study it has been decided to use Evidence Based Learning to overcome these barriers and give opportunities students to discover their intellectual potential. Evidence Based Learning, is used by teachers primarily to help students acquire critical and higher-order thinking, think about and process information already acquired from prior learning. The key approach of this study is to reveal the methodology of social sciences and the systematic generation of information in this multi-disciplinary courses while developing the student teachers' critical and higher order thinking skills towards this process. In this context, the main emphasis is to introduce to students social science research, analysis and interpretation process and aims to develop students experiences and skills related to this process. Thus, students may see that the knowledge is not objective in social studies teaching, but it is a tool for the development of skills related to the social studies lessons. For this reason, this study will focus on the improvement of the students' understanding of what the social study is through implementation of evidence based learning. This study investigates the use of the evidence based learning in teacher training programs and analyses the contribution of evidence based learning implementation to student teachers. This text is meant to highlight two facts; First, it demonstrates how students' skills, which related to social studies lessons, can grow with evidence based learning strategies. Second, and perhaps more importantly, this study illustrates the need for student teachers to clearly understand what the social study is and how this knowledge can be transferred to their students in the future. In this study, throughout the semester, presenting evidence and studying the evidence-based activities with student teachers is the key approach. In the study, it is also aimed to introduce the research, analysis and interpretation processes of social science to student teachers and to establish for them the experience and skills related to these processes. Thus, when student teachers examine controversial topics in social studies lessons, they will recognize that there is no absolute truth in these sciences. Students will understand that they should question the reliability of evidence that have possible prejudices stemming from perspectives, values, beliefs, and ideological attitudes. An action research design was adopted involving 18 third grade social studies student teachers, who were randomly chosen from a sample of 90 students by selecting every fifth student on the classroom list of a semester-long course in the 2016-2017 academic year at a state university in Turkey. This is a qualitative research study based on three open-ended questions. The results of the research show that student teachers' skills which are establishing cause-effect relationships, evidence based reasoning, perception of change and continuity, communication, decision making, critical thinking, "higher order thinking, "empathy" could be developed by evidence based learning. In addition, during this study, activities were carried out about limitations of evidence to highlight the role of evidence in the production of information and viewpoints and the credibility of the evidence. Furthermore, teacher candidates expressed that they could have different perspectives, even if the same evidence is used, and they could see some justifiable dimensions in the view that they did not accept it and it created a more tolerant and democratic classroom atmosphere. The findings also indicated that evidence based learning implementation helps educator to adopt more student-centered approaches and more democratic class atmosphere than their traditional role and class environment. Implementations of evidence-based learning in social studies can be seen as an activity that will encourage students to create a personal sense of identity, value and to encourage having personal attitude. When evidence-based strategy used in social studies lessons, students will not need to memorize as a passive receiver position. In contrast, students will understand the methodology of this discipline by participating actively in the process of producing information and comments as a little scientist. In addition, students will gain the multiple perspectives approach of the problems faced.

Key Words: Critical and Higher-Order Thinking, Multiple Perspectives Approach, Student-Centered Learning, Teacher Training, The Evidence Based Learning

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE ÖĞRENME/ÖĞRETME GÜÇLÜĞÜ ÇEKİLEN KONULAR, NEDENLERİ VE ÇÖZÜM YOLLARI

Arş.Gör.Dr. Zafer İBRAHİMOĞLU, Marmara Üniversitesi, zafer.ibrahimoglu@marmara.edu.tr

ÖZET

Sosyal Bilgiler dersi, bir vatandaşlık eğitim programı olarak yaklaşık bir asırdır öğretim programlarındaki yerini korumaktadır. Günümüzde, başta A.B.D. olmak üzere dünya coğrafyasının pek çok ülkesinde ilk ve/veya ortaöğretim kademesinde bu derse yer verilmektedir. Türkiye’de bu kapsamda öğretim programlarında Sosyal Bilgiler dersine yer veren ülkelerden biridir. İlkokul 4.sınıftan itibaren 4 sene boyunca öğrencilere bu ders kapsamındaki bilgi, beceri ve değerler kazandırılmaya çalışılmaktadır. Öğretim programlarının etkili ve nitelikli bir şekilde okullarda hayat bulabilmesi için sürekli program geliştirme çalışmalarının yapılması kaçınılmazdır. Sosyal Bilgiler dersinin de daha etkili bir şekilde yürütülmesi, yürütülmesinde karşılaşılan sorunların çözümüne ve bu kapsamda uygulama alanından gelecek önerilerin işlerlik kazanması ile mümkün olabilecektir. Çünkü öğretim programları, teorik anlamda derse ilişkin perspektif sunmakta, temel anlamda derse ilişkin bilgi, beceri ve değer boyutlarındaki kazanım hedeflerini ortaya koymakta ancak dersin ete kemiğe bürünme süreci sınıfta öğretmen ve öğrenci etkileşimi ile mümkün olabilmektedir. Bu yüzden Sosyal Bilgiler öğretim programının geliştirilmesi, güncelleştirilmesi ve iyileştirilmesi adına dersin yürütücüsü konumunda bulunan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ve dersin hedef kitlesi olan öğrencilerin deneyim ve görüşlerinin tespit edilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu araştırmanın temel amacı, ortaöğretim sosyal bilgiler eğitiminde öğrenme ve öğretme güçlüğü çekilen konuların neler olduğunun tespit edilmesi, tespit edilen zorlukların nedenleri ve bu kapsamda da çözüm önerilerinin ortaya konmasıdır. Tarama modelinde yürütülmekte olan bu çalışmada, veri toplama aracı olarak açık uçlu bilgi formları kullanılmıştır. Bilgi formu, öğretmen ve öğrenciler için iki farklı formatta hazırlanmış olup öğretmenlere yönelik hazırlanan form, öğretime dayalı başlıkları içerirken; öğrencilere yönelik hazırlanan form ise öğrenmeye yönelik hedef soruları içermektedir. Bilgi formlarının hazırlanmasında, öncelikle ilgili alan yazın taraması yapılmış ve Sosyal Bilgiler öğretim programının yapısı, niteliği ve geliştirilmesine dönük şimdiye kadar yapılan araştırmalar gözden geçirilmiştir. Yapılan bu alan yazın taramasının ardından Sosyal Bilgiler dersinde öğretmenlerin öğrencilere kazandırmakta zorlandıkları bilgi, beceri ve değerlerin neler olduğu ve öğretim sürecinde karşılaşılan bu güçlüklerin öğretmenlerin deneyim ve görüşlerinden hareketle neden kaynaklandığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Son olarak ise bu iki tespitten hareketle, daha nitelikli bir sosyal bilgiler dersinin ve bu kapsamda da zor konuların daha rahat öğrencilere kazandırılmasına yönelik öğretmenlerin önerileri alınmıştır. Araştırmanın, zor öğrenilen konular başlığına yönelik olarak öğrencilere uygulanmak için geliştirilen bilgi formu ise öğrenme sürecine odaklanmaktadır. Sosyal Bilgiler dersi kapsamındaki öğrenme sürecinde öğrenciler en çok hangi konularda zorlanmaktadır? Ortaya çıkan bu zorlukların nedenleri ve öğrenciler açısından çözüm önerileri nelerdir? Sorularına cevap aranmıştır. Araştırma, tarama modelinde tasarlanmış ve yürütülmüştür. Çalışmanın katılımcılarını İstanbul’da görev yapmakta olan 15 sosyal bilgiler öğretmeni ve yine bu şehirde 3 farklı okulda öğrenim görmekte olan 500 7.sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. 7. Sınıf öğrencilerinin seçilme nedeni, sosyal bilgiler dersinin öğretim programları içerisindeki konumlandırılmasıyla ilişkilidir. Bilindiği üzere, sosyal bilgiler dersi 4.sınıftan 7.sınıfa kadar okutulmakta bu seneden sonra artık öğretim programlarında ilgili derse yer verilmemektedir. Dolayısıyla 7.sınıfa gelen bir öğrenci, sosyal bilgiler dersi kapsamında öğretim programında ön görülen tüm bilgi, beceri ve değer kazanım süreçlerini yaşamış olma ihtimali diğer sınıf düzeylerine göre daha yüksektir. Bu yüzden öğrenci boyutunda araştırmanın katılımcı grubu 7.sınıf öğrencileri arasından seçilmiştir. Katılımcıların seçiminde rastgele örneklem tekniği gönüllülük esası çerçevesinde kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, açık uçlu bilgi formları ile elde edilen veriler, betimsel analize tabi tutulacak ve her bir araştırma sorusuna yönelik katılımcıların vermiş olduğu cevaplar frekans değerleriyle birlikte değerlendirilecektir. Araştırmanın veri toplama ve analiz süreci devam etmekte olduğundan bulgular ve sonuç kısmı henüz tamamlanamamıştır.

Anahtar sözcükler: Öğrenci, Öğretmen, Zor Konular, Sosyal Bilgiler

TOPICS DIFFICULT TO LEARN AND TEACH IN SOCIAL STUDIES EDUCATION: REASONS AND SOLUTIONS

Res. Assist. Dr. Zafer İBRAHİMOĞLU, Marmara University, zafer.ibrahimoglu@marmara.edu.tr

ABSTRACT

The social studies course has maintained its place as a citizenship education program in the curricula for about a century. Today, it is taught at elementary and/or high school levels in many countries, particularly the United States. Turkish is one of these countries that include the social studies course in the educational curricula. Starting from elementary fourth grade, the knowledge, skills and values in the scope of this course are taught to students for four years. In order for the curricula to be employed more effectively in schools, curriculum studies need to be carried out constantly. In this respect, effective instruction of the social studies course can be possible with determining the solutions of problems encountered in practice and the functionality of the solutions that come from practitioners. This is because curricula present a theoretical perspective to a course in that there are outcomes in the dimensions of knowledge, skills and values, but the actual implementation of the course is possible through the interaction between the teacher and students in the classroom. Therefore, to improve and update the social studies curriculum, it is great importance to examine the views and experiences of social studies teachers as the instructors, and those of students as the target group of the course. The primary aim of this study is to determine the topics that are experienced to be difficult to learn and teach in social studies education, reveal the reasons behind these difficulties, and offer solutions in this respect. In the study designed in the survey model, an open-ended information form was used to gather the data. The form was prepared in two different formats for teachers and students: the form for teachers included items related to instruction, while the form for students contained those related to learning. In the development of the information form, a literature review was firstly conducted, and studies on the structure, quality and improvement of the social studies curriculum were examined. Following the literature review, the pieces of knowledge, skills and values that teachers have difficulty in teaching in the social studies course, and the reasons behind these difficulties were aimed to be determined based on teachers experiences and views. Finally, teachers suggestions were asked with respect to improving the quality of the social studies course, and facilitating the learning of difficult topics. As for the information form for students, it focused on the learning process to determine the topics that are difficult to learn. It aimed to reveal the topics in which students had the most difficulty with in the learning process in the social studies course, and the solutions of students. The participants were 15 social studies teachers working in Istanbul, and 500 seventh graders studying in three different schools in the same province. The reason why 7th graders were selected was related to the place of the social studies course in the elementary curricula. As is known, it is taught from fourth to seventh grade, and after this grade, it is not included as a course. Therefore, a student who comes to the seventh grade is more likely to have experienced the process of acquiring the knowledge, skills and values foreseen in the social studies curriculum. Accordingly, the participants of the study in the student dimension were selected among seventh graders. In the selection of the participants, random sampling was employed on a voluntary basis. The data obtained through the open-ended information forms will be exposed to descriptive analysis, and the participants responses will be evaluated with frequency values based on each research question. The data gathering and analyses processes are still in progress, and reporting of the findings and results has not been completed yet.

Key Words: Difficult Topics, Students, Teachers, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNDE BİLİM İNSANLARININ YERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Tugba ÖZDEMİR, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
tugbao4406@gmail.com

ÖZET

Günümüz dünyasında gelişmiş bir ülke olmanın kriterlerinden biri de bilim ve teknoloji üretmektir. Ülkeler, bilim ve teknolojiyi geliştirmek ve üretmenin yanında bilim ve bilim insanlarının öğretimine önem vermektedirler. Bu bağlamda, ülkeler, kendi vatandaşlarını bilim insanları hakkında bilinçlendirmek amacıyla okul eğitimine önem vermektedirler. Sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji dersleri gibi derslerde bilim ve bilim insanlarına yönelik çeşitli etkinlikler yer almaktadır. Ülkemizde de bilim insanlarına önceki programlara göre daha kapsamlı bir şekilde 2005 sosyal bilgiler öğretim programında yer verilmiştir. 2005 sosyal bilgiler öğretim programındaki öğrenme alanlarından birisi de bilim, teknoloji ve toplumdur. Aynı öğrenme alanı 2017 Ocak ayında yayınlanan taslak sosyal bilgiler öğretim programında da yer almaktadır. Bu da göstermektedir ki bilim ve bilim insanlarına yönelik bilgi, beceri ve tutum kazandırma işi sosyal bilgiler dersi kapsamında da ele alınmıştır. Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilim insanlarına yönelik görüşlerini incelemektir. Öğretmen adaylarının sahip oldukları bilgi, beceri ve tutumlar onların öğretmenlik yaşamlarını da etkileyeceklerdir. Dolayısı ile onların bilim insanlarına yönelik bakışları öğretmenlik hayatlarını da etkileyecektir. Sahip oldukları bilgi, beceri ve tutumlarla genç nesilleri yetiştireceklerdir. Bu nedenle, onların görüşlerini de incelemenin alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranacaktır: 1. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının bilim insanlarına yönelik görüşleri nelerdir? 2. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilim insanlarına yönelik bilgi durumları nasıldır? 3. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilim insanlarına yönelik bilgi kaynakları nelerdir? 4. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilim insanlarının çalışma alanlarına yönelik görüşleri nelerdir? 5. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilim insanlarının tanıtılmasına yönelik görüşleri nelerdir? 6. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal bilgiler dersinde bilim insanlarının öğretimine yönelik görüşleri nasıldır? 7. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bilim insanlarının etkili öğretimine yönelik görüşleri nelerdir? Bu araştırma sorularına cevap bulabilmek için genel tarama yöntemi kullanılacaktır. Bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle yapılan araştırmalara göre daha büyük örneklemeler üzerinde yapılan araştırmalara tarama araştırmaları denir (Büyüköztürk vd., 2008). Araştırmada genelleme amacı güdülmendiğinden amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılacaktır. Ölçüt örnekleme, bir araştırmada gözlem birimlerinin belli niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesneler ya da durumlardan oluşturulmasıdır. Bu durumda örneklem için belirlenen ölçütü karşılayan birimler (nesneler, olaylar vb.) örnekleme alınırlar (Büyüköztürk vd., 2008). Bu kapsamda, Bilim, Teknoloji ve Sosyal Değişme, Özel Öğretim Yöntemleri –I ve II ve Sosyal Bilgiler Ders Kitabı İncelemeleri derslerini almış olan 4. Sınıf öğrencileri çalışma grubunda yer alacaktır. Katılımcılar, Ankara’da büyük bir üniversitede sosyal bilgiler öğretmenliğinde okuyan son sınıf öğrencileri olacaktır. Verilerin toplanmasında yedi adet açık uçlu sorunun yer aldığı görüş formu kullanılacaktır. Verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz kullanılacaktır. Yıldırım ve Şimşek’e (2006) göre betimsel analizde, “görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sıklıkla yer verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır” (s.224). Bu çerçevede araştırmada elde edilen veriler, araştırma soruları kapsamındaki kategorilere göre kodlanıp ve analizleri yapılacaktır. Katılımcıların görüşlerine doğrudan alıntılarla yer verilecek ve aynı zamanda nitel veriler basit yüzde ve frekans hesaplamaları ile sayısallaştırılacaktır. Verilerin analiz süreci devam ettiği için bulgular, sonuçlar ve tartışma ile öneriler kısmına sözlü sunum sırasında yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Bilim İnsanı, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON SCIENTISTS

MA Student Tugba ÖZDEMİR, Gazi University, tugbao4406@gmail.com

ABSTRACT

In today's world, one of the criteria for becoming a developed country is to produce science and technology. Besides countries attach importance to the development and production of science and technology they also attach importance to teaching of science and science. In this sense, countries attach importance to school education in order to raise awareness of their citizens about the scientists. There are various activities about science and scientists in textbooks. In our country, scientists take place more comprehensive in the 2005 social studies curriculum than previous programs. One of the themes of the 2005 social studies curriculum is science, technology and society. Same theme takes place in 2017 draft social studies curriculum. This shows that knowledge, skills and attitudes towards science and scientists are taught in the context of social studies courses as well. The purpose of this study is to explore the pre-service social studies teachers' views towards scientists. The knowledge, skills and attitudes of the teacher candidates will also affect their professional carriers. Therefore, their views towards scientists will also affect their teaching lives. They will educate young generations with their knowledge, skills and attitudes. For this reason, it is thought that the exploring of their views will contribute to the field of study. In response to this general objective, the following research questions will be sought: 1. What are the views of pre-service social studies teachers towards scientists? 2. What do pre-service social studies teachers know about scientists? 3. What are the information sources of pre-service social studies teachers about scientists? 4. What are the views of pre-service social studies teachers towards the working areas of scientists? 5. What are the views of pre-service social studies teachers about promoting scientists? 6. What are the views of pre-service social studies teachers about the teaching of the scientists in social studies class? 7. What are the views of pre-service social studies teachers towards effective teaching of scientists? The survey method will be used to find answers to these research questions. Because the generalization in the research is not intended, criterion sample will be used which is one of the purposive samplings. In this context, the 4th grade students who have taken courses in Science, Technology and Social Change, Special Teaching Methods-I and II and Social Studies Course Book Review courses will take place in the study group. Participants will be senior students studying at social studies teacher education program at a large university in Ankara. In the gathering of the data, the opinion form will be used where there are seven open ended questions. Descriptive analysis will be used when the data are analysed. Because the analysis process is still continue the findings, results and the recommendations will be presented at the symposium.

Key Words: Bilim İnsanı, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

SOSYAL BİLGİLERDE OTANTİK ÖĞRENME: YÖNTEM, TEKNİK VE YENİ YAKLAŞIMLAR

Arş.Gör.Dr. Zekeriya Fatih İNEÇ, Erzincan Üniversitesi, fatih.inec@gmail.com
Prof.Dr. Erdal AKPINAR, Erzincan Üniversitesi, eeakpinar@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı otantik öğrenmenin sosyal bilgiler dersinde uygulanabilmesi için kullanılabilecek yöntem ve teknikler ile yeni yaklaşımları belirlemektir. Bunun için deneysel olarak planlanmış bir doktora tez çalışmasından elde edilen verilerin bir kısmı kullanılmıştır. Çalışma kapsamında otantik öğrenme modeli bilgi teknolojileriyle öğretim ortamında öğrencilere uygulanmıştır. Otantik öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için ilgili literatürde geçen öğretim yöntem ve tekniklerinin yanı sıra çeşitli yeni yaklaşımların ortaokul 6.sınıf İpek Yolunda Türkler ünitesinde nasıl kullanıldığı bu çalışmada paylaşılmıştır. Otantik öğrenme, öğrencilerin gerçek yaşamdan problemlerle karşılaşmalarını sağlamak suretiyle aktif olarak öğrenebildiği bir süreçtir. Bu özelliği dolayısıyla yapılandırmacı yaklaşıma uygun öğrenci merkezli bir öğrenme modelidir. Otantik öğrenme tanımlarında usta – çırak, başka bir ifadeyle öğretmen – öğrenci ilişkisine sıklıkla yer verilmektedir. Öğrenme sürecinde usta çırağa görev vermekte (gerçek dünya), çırak da işi (görev) yapabilmek için (problem çözmek) bilgi edinmeye çalışmaktadır. Çırak elde ettiği bilgiyi problem çözebilmek için kullanmakta, böylece bilgiyi zihninde yapılandırmaktadır. Otantik öğrenme için, öğrenci gerçek hayattan karmaşık görevlerle ve sorunlarla karşılaşmalıdır. Öğrenci, öğretmen tarafından keşfetmeye, araştırmaya, sentez yapmaya ve sorgulamaya yönlendirilmelidir. Öğrenci; farklı ve çoklu kaynaklardan bilgi edinmeli, bilgiyi zihninde yapılandırmalı ve bir ürüne dönüştürmelidir. Farklı disiplinlerden yararlanmalı ve işbirliği yapabilmelidir. Ayrıca öğrenci, kendi değer ve yargılarını öğrenme sürecine dâhil edebilmelidir. Çalışmada otantik öğrenmenin gerçekleştirilmesi için sosyal bilgiler 6. sınıf ders programında yer alan “İpek Yolunda Türkler” ünitesi seçilmiştir. Ünite “Kültür ve Miras” öğrenme alanı içerisinde yer almaktadır. Söz konusu ünite, sosyal bilgiler programının temel hedefleriyle yakından ilişkilidir. “Anayurttan Anadolu’ya” konusuyla başlayan üniteye Türk tarihinin bin yıllık serüveni işlenmektedir. Ayrıca ünite, kültürel miras ve milli bilinç gibi üst düzey kavramların öğretilmesi bakımından da önemlidir. Üniteye tarihin çeşitli dönemlerinde Türklerin hakim olduğu yerler ve buralardaki yaşamları işlenmektedir. Bu kapsamda Türk Silahlı Kuvvetlerinin tarihsel gelişim süreci, İpek yolu, Hz. Muhammed ve İslamiyet’in doğuşu, dört halife dönemi, Emeviler ve Abbasiler, Türklerin İslamiyeti kabulü, ilk Türk-İslam devletleri ve geçmişten günümüze Türk kültürü gibi konulara yer verilmiştir. Görüldüğü gibi üniteye yaklaşık bin yıllık bir dönem, sosyal, kültürel yönleriyle ele alınmaktadır. Bu önemine karşın, konular ders kitabında sadece 38 sayfaya sığdırılmış ve konuların toplam 24 ders saatinde işlenmesi öngörülmüştür. Çalışmada otantik öğrenmenin uygulanabilmesi için, literatürde geçen öğretim yöntem ve tekniklerinin yanı sıra senaryo, kanıt ve araştırma temelli öğrenmeye yer verilmiştir. Özetle otantik öğrenme modeliyle ilgili bilimsel literatüre üç farklı öğrenme yaklaşımı kazandırılmıştır. Bunların otantik öğrenmeye entegrasyonunu sağlayabilmek için, yeni bir bilgi teknolojisi ürünü olan geo-medya teknolojisi kullanılmıştır. Böylece öğrencilerin yeni bilgi teknolojileri ürünleriyle belli bir senaryo dâhilinde multidisipliner ortamlarda bulunabilmesi amaçlanmıştır. Hatta öğrencilere bir senaryo çerçevesinde tarihin bir dönemine veya yeryüzünün herhangi bir bölgesine seyahat edebilme ve olayları sanal dünyada yaşayabilme olanağı sağlanmıştır. Öğrenci bu süreçte, geo-medya teknolojisine kazandırılan özellikler sayesinde veri paketlerinden ve haritalardan kanıtlara ulaşabilmıştır. Öte taraftan araştırma temelli öğrenme ile öğrenciler çeşitli araştırmalar yapabilmıştır. Öğrenciler bir yandan bilgi toplarken, diğer yandan topladığı bilgileri otantik öğrenme çerçevesinde kendilerine verilen çeşitli görevleri yerine getirmek için kullanmıştır. Otantik öğrenmede kullanılan yeni yaklaşımların otantik öğrenmeye entegrasyon sürecinin de irdelendiği bu araştırmanın otantik öğrenmeye ve bilimsel literatüre bu anlamda katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışma öğretim teknolojilerinin geldiği noktayı göstermesi açısından önemlidir. Araştırma sonuçları neticesinde otantik öğrenmeyi öğretim ortamlarında kullanan eğitimcilere bazı önerilerde bulunulmuştur.

*Bu çalışmada birinci yazarın "Sosyal bilgiler dersinde geo-medya destekli otantik öğrenme ortamının öğrenmeye etkisi" adlı doktora tezinin bir kısmı paylaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Otantik Öğrenme, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Teknikler, Yeni Yaklaşımlar, Yöntemler

AUTHENTIC LEARNING IN SOCIAL STUDIES: METHOD, TECHNIQUE AND NEW APPROACHES

Res. Assist. Dr. Zekeriya Fatih İNEÇ, Erzincan University, fatih.inec@gmail.com
Prof. Dr. Erdal AKPINAR, Erzincan University, eeakpinar@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the methods, techniques and approaches that may be applied in Authentic Learning processes in Social Studies classes. For this purpose, some of the data obtained from a doctorate dissertation that was planned in empirical design were used. In the context of the study, the Authentic Learning Model was used in a learning medium with information technologies. In order to perform Authentic Learning, the methods and techniques that were mentioned in the relevant literature were used, and the issue of how the various approaches in this context were used at 6th grades in secondary schools in the Unit “The Turks on Silk Route” was also shared in the study. Authentic Learning is a process in which students may learn in an active manner by making students face the problems from real life. With this property, it is a student-centered learning model that is suitable for Constructivist Approach. In Authentic Learning definitions, the relation between the “master-apprentice”, in other words, “teacher-student” is frequently mentioned. In the learning process, the master assigns the apprentice with various tasks (real world) and the apprentice tries to obtain information to perform the job (the task) (problem solving). The apprentice uses the information s/he obtained to solve the problem, and in this way, s/he builds the information in his/her mind. For Authentic Learning, students have to face complex tasks and problems from real life. Students must be guided to discover, search, synthesize and question by the teacher. Students should obtain information from different and multiple sources, structure the information in their minds, and convert it into a product. They must make use of different disciplines and must be able to cooperate. In addition, students must be able to include their own values and judgments in the learning processes. In order to perform Authentic Learning in the study, the unit “The Turks on Silk Route” in the curriculum of the 6th grade Social Studies classes was chosen. The unit is included in the “Culture and Heritage” learning field. This unit is closely related with basic targets of the Social Studies Program. The unit starts with the topic “From the Motherland to Anatolia”, and deals with the adventure of the Turks in a thousand years. The unit is also important in that it teaches the high-level concepts like cultural heritage and national conscious. The areas which were owned by the Turks in history and their lifestyles in these areas are dealt with. In this context, the historical development process of the Turkish Armed Forces, the Silk Route, the Prophet Mohammad (pbuh) and the emergence of Islam, the Era of the Four Caliphs, Omayyads and Abbasids, the conversion of the Turks into Islam, the first Turkish-Islamic states, and the Turkish Culture throughout the history are dealt with in this unit. As it is seen, a period of nearly one thousand years is dealt with in the unit in social and cultural terms. However, these subjects are put in only 38 pages in the course book and it was planned that these topics are taught to students within 24 hours. In order to apply Authentic Learning in the study, the methods and techniques mentioned in the literature were used as well as scenario, proof and research-based learning techniques. In brief, three different learning approaches were added to the relevant scientific literature on Authentic Learning Model. In order to integrate these with Authentic Learning, the geo-media technology, which is a new IT technology product, was used. With this, the purpose was to bring new information technologies in a multi-disciplinary medium within a certain scenario. The students were provided with the opportunity to travel to a certain period or place on earth in history within a certain scenario, and experience the events in a virtual world. In this process, the students reached proofs with the help of the properties added to the geo-media technology by using data packages and maps. On the other hand, the students were able to make several research based on explorations. The students collected information and used this information to perform certain duties that were assigned to them. In this study, the integration process of the new approaches with Authentic Learning was also investigated, and we believe that it will contribute to the literature on Authentic Learning. In addition, it is also important in that it shows the point where teaching technologies have arrived. With the results of the study, some recommendations were made to educationalists who use Authentic Learning in teaching media.

Key Words: Otantik Öğrenme, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Teknikler, Yeni Yaklaşımlar, Yöntemler

TÜRKİYE’DE KADINLARIN EĞİTİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Yrd.Doç.Dr. Gülsün ŞAHAN, Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi, gulsunsahan@hotmail.com

ÖZET

Türkiye’de kadınlar kazanmış oldukları haklar yönünden birçok ülkeye göre iyi durumda olmalarına rağmen eğitim, istihdam, sağlık, şiddet konularında hala dezavantajlı konumları devam etmektedir. Kadınların elde ettikleri haklarının bilincinde olmamaları, bu haklarını yeterince kullanmamalarının ilk sıradaki nedeni kadınların eğitim düzeyinin istenilen seviyeye ulaşmamasından, eğitim eksikliği nedeniyle istihdam oranlarının TÜİK son verilerine göre %30 düzeylerinde kalması olduğu söylenebilir. Avrupa ülkelerinde kadın istihdamının % 72 civarında olması Türkiye’deki kadınların durumunu daha açık bir şekilde ortaya koymaktadır. Kadının istihdamda yer almaması demek kadının kendi ayakları üzerinde duramaması anlamına gelmektedir. Güçlü kadın güçlü aile, güçlü toplum demektir. Kadınların eğitiminde karşılaşılan sorunlar, fırsat eşitsizliği, cinsiyetçi yaklaşımlar, gelenek ve görenekler, kadının ilk görevinin annelik olduğu vurgusu, erken evlilikler gibi birçok faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadınların yetersiz eğitimi tüm bu sorunların üstesinden gelmesini zorlaştırmaktadır. Yapılan araştırmalara göre ortaokula kadar eğitimini sürdüren kız çocuklarının liseye, ardından üniversiteye gitme şansı artmaktadır. Eğitimli bir kadının kendi ayakları üzerinde durması, kendi haklarının bilincinde olması, güçlü aile kurmaya hazır olması anlamına da gelmektedir. Kadının gelişimindeki engellerden biriside erkeklerin bakış açısıdır. Eski çağlardan beri üstün olmayı yönetmeyi bir hak olarak eline geçirmiş olan erkeklerin kendisine hizmetkar olarak gördüğü kadınların kendi düzeyine çıkmasını istememeleri, kadınların yönetimi ele geçirmesinden de korkmalarıdır. Bu nedenle cinsiyetçi bakış açısına sahip erkekler kadınları geliştirecek her türlü etkinliği farklı şekillerde engellemektedir. Taciz, şiddet büyük ölçüde erkek tarafından uygulanmakta, kendi yararlandığı hakların kadınlar tarafından kullanılmasına da tahammül edememektedir. Kendisine karşı çıkan kadına şiddetti meşru görmekte, erkeklerin baskın olduğu hukuk alanında da erkek haklı çıkarılmaya çalışılmaktadır. Bu çalışmanın amacı kadınların eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerini Yaşam boyu Yüksek Lisans yapan öğrencilerin görüşlerine göre ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden kolay ulaşılır örneklem yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmaların en önemli görevinin olayların iç yüzünü daha yakından bilen kişilerin görüşlerini almak olduğu söylenebilir, araştırma devam ederken sorular değişebilir, durumların daha iyi anlaşılmasına çalışılır. Kadınların Eğitimi dersini alan aralarında memur, öğretmen, sağlık görevlisinin de yer aldığı 5 kadın, 4 erkek öğrenci çalışma grubunu oluşturmuştur. Öğrenciler eğitimde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerini açık uçlu görüşme formlarını vize sınavında yazılı olarak cevaplamışlardır. Bulgular içerik analizi ile değerlendirilmiş, fırsat eşitliği, cinsiyetçi yaklaşım, gelenek ve görenekler, ailelerin bilinçsizliği, rol model eksikliği, değersizlik duygusu gibi temalar altında açıklanmış, araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla doğrudan alıntılara da yer verilmiştir. Ayrıca elde edilen bulgular Toplumsal Cinsiyet dersini veren PDR alan uzmanı görüşüne de başvurulmuştur. Çalışmanın son şeklini vermeden elde edilen bulgular çalışma grubu ile birlikte gözden geçirilerek yeniden düzenlenmiştir. Sonuç olarak kadınların eğitiminde birçok sorunun halen devam ettiği, bu sorunların çözümünde kesin çözüm önerilerinin uygulamaya konması gerektiği anlaşılmaktadır. Okullarda kullanılan kitapların içeriklerinin cinsiyet ayrımcılığı içeren içeriklerinin yeniden yapılandırılması, aile eğitiminin yeniden ele alınması, sadece kadınların değil erkeklerin de doğru eğitiminden geçmesi, erken evliliklerin tespit edilmesi ve önlenmesi için devletin daha fazla önlem alması, 12 yıllık zorunlu eğitimin kız çocukları için özellikle uygulanması, kız çocukların erken yaşta okuldan alınarak açık öğretime yönlendirilmesinin engellenmesi, eğitim dışına çıkmış yaş grubunun açık öğretime yönlendirilmesi sağlanmalıdır. Kadınların yönetim görevlerinde daha fazla yer almasının sağlanması, pozitif ayrımcılığın her alanda uygulanması gereklidir. Öğretmen, yönetici, muhtar ve idari yetkililerin kız çocukların okula devamının sağlamasında etkili bir şekilde görev alması, kadın istihdamının artırılması, halk eğitim merkezleri, okullar ve diğer yerel kuruluşların kadınların eğitimine destek vermesi, kapatılan kırsal alanlardaki okulların yeniden açılması, kız çocuklara burs ve barınma desteklerinin artırılması, kadına şiddet, taciz olayları konusunda caydırıcı önlemlerin, suçlulara ağır yaptırımların uygulanması, kadın eğitimi konusunda kamu spotları, tv dizileri, filmlerin yayınlanması gibi önerilere yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Cinsiyetçi Yaklaşımlar, Dezavantaj, Kadın, Kadın Eğitimi

PROBLEMS AND SOLUTION PROPOSALS MEETED IN THE EDUCATION OF WOMEN IN TURKEY

Assist. Prof. Dr. Gülsün ŞAHAN, Bartın University, gulsunsahan@hotmail.com

ABSTRACT

Despite the fact that women in Turkey are in a good position compared to many other countries in terms of rights they have gained, their education, employment, health and violence still remain disadvantaged. It can be said that because of the lack of awareness of the rights women are entitled to and the inadequate use of these rights, the level of education of the women in the first place does not reach the desired level, the employment rates due to lack of education remain at 30% The fact that womens employment is around 72% in European countries reveals more clearly the situation of women in Turkey. The fact that the woman does not take part in employment means that the woman can not stand on her own feet. Strong woman means strong family, strong community. There are many factors such as problems encountered in womens education, inequality of opportunity, sexist approaches, traditions and customs, emphasis on mothers first duty, and early marriages. The inadequate training of women makes it difficult to overcome all these problems. According to the researches conducted, the girls who continue their education up to the secondary school are increasing their chances of going to the university and then to the university. The fact that an educated woman stands on her own feet means that she is aware of her rights and is ready to build a strong family. One of the obstacles in the development of women is the viewpoint of men. It is also frightening that women who take men as a right to rule to be superior since ancient times do not want the women, who regard themselves as servants, to rise to their own level, as the men take over. For this reason, men who have a sexist perspective prevent all kinds of activities that improve women in different ways. Harassment, violence is largely implemented by men, and women can not tolerate the rights they enjoy. Violence against women is legitimate and women are tried to be justified in the field of law where men are dominant. The purpose of this study is to reveal the problems and solutions proposed in the education of women according to the opinions of the students who make a Master of Life. An easily accessible sampling method was used in the research from qualitative research methods. It can be said that the most important task of qualitative research is to take the views of people who know the inner side of events more closely. When the research is going on, the questions may change and the situation is tried to be understood better. 5 female and 4 male student working groups, including civil servants, teachers, and healthcare professionals, who have attended the Womens Education course have been formed. The students have answered the problems and solution proposals in education by writing the open-ended interview forms in the visa exam. The findings were assessed by content analysis and included in the themes such as equality of opportunity, sexist approach, traditions and customs, family unconsciousness, lack of role model, feeling of worthlessness and direct citation to ensure the reliability of the research. In addition, the findings were applied to the PDR field expert who gave the Gender Studies course. Findings obtained without giving the final shape of the work have been rearranged with the study group. As a result, it is understood that many problems are still continuing in the education of women and that the solution of these problems must be put into practice. Restructuring the contents of the books used in the school for gender discrimination, reconsidering the family education, passing the correct education of not only the women but the males, taking more precautions for the detection and prevention of premature marriages, the application of 12 years compulsory education especially for girls, To prevent children from being taken away from school at an early age and to be directed to open education and to ensure that the age group outside of education is directed to open education. In order to ensure that women have more involvement in their management duties, it is necessary to apply positive discrimination in all areas. The effective functioning of teachers, administrators, muhtars and administrative authorities in ensuring the continuity of girls childrens schooling, increasing female employment, public education centers, schools and other local organizations supporting womens education, reopening of schools in closed rural areas, support for scholarships and housing for girls Proposals such as violence against women, deterrent measures on harassment incidents, implementation of heavy sanctions on criminals, public spots on womens education, TV series, publications of films.

Key Words: Cinsiyetçi Yaklaşımlar, Dezavantaj, Kadın, Kadın Eğitimi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE GRAFİK ÇİZME VE YORUMLAMA BECERİSİNİ GELİŞTİRMeye YÖNELİK OLUŞTURULAN BECERİ KONTROL LİSTESİNİN KAPSAM GEÇERLİK ÇALIŞMASI

Doç.Dr. Bülent AKSOY, Gazi Üniversitesi, baksoy28@gmail.com
Öğretmen Remzi NAMAL, Milli Eğitim Bakanlığı, namal2506@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretiminde grafik çizme ve yorumlama becerisini geliştirmeye yönelik bir ölçme aracı olarak oluşturulan grafik çizme ve yorumlama beceri kontrol listesinin kapsam geçerlik çalışmasını yapmaktır. Araştırmada beceri kontrol listesi oluşturulurken araştırma konusu ile ilgili ilgili alan yazın taraması yapılmış ve ölçek geliştirme çalışmalarında deneme uygulamasının olmadığı durumlarda kapsam geçerlik oranları (kgo) ve kapsam geçerlik indeksleri (kgi) yardımıyla uzman görüşlerine dayalı olarak yapılan nitel çalışmaları istatistiksel nicel çalışmalara dönüştüren nitel yöntemlerden olan Davis tekniği kullanılmıştır (Davis, 1992). Bu amaçla Davis tekniğine uygun olarak alan uzmanları grubunun oluşturulması (en az 3 en fazla 20 kişi), aday ölçek formlarının hazırlanması, uzman görüşlerinin değerlendirilmesi, maddelere ilişkin kapsam geçerlik indekslerinin bulunması ve kapsam geçerlik indekslerine göre nihai formun oluşturulması aşamaları sıralamaya uygun olarak takip edilmiştir. Araştırmanın veri toplama aşamasında öncelikle beceri kontrol listesinde yer alması beklenen maddelerden oluşan ölçek formları hazırlanmış ve beceri kontrol listesinde yer alan toplam 17 madde değerlendirme için konu alanında uzman 10 akademisyen, 2 araştırma görevlisi ve 3 öğretmenin görüşlerine sunulmuştur. Bu amaçla uzmanlara yönelik olarak hazırlanan formda çalışmanın amacı belirtilmiş ve maddelerin değerlendirilmesi için her bir maddenin “yeterli, yararlı/yetersiz, gereksiz” seçeneklerine uygun olanla işaretlenmesi, gereksiz ve yetersiz görülen maddelerde gerek görüldüğü takdirde görüş veren uzman tarafından maddenin neden gereksiz ve yetersiz görüldüğüne ilişkin açıklamanın da yazılması istenmiştir. Görüşlerin değerlendirilmesi aşamasında araştırmaya katılan bütün uzmanlardan alınan uzman görüş formları birleştirilmiş ve “ a)madde özelliği temsil ediyor, b) maddenin biraz düzeltilmeye ihtiyacı var, c) maddenin oldukça düzeltilmeye ihtiyacı var, d) madde özelliği temsil etmez” kriterlerine uygun şekilde dördü olarak derecelendirilmiş ve Davis tekniğine göre kapsam geçerlik indeksi a ve b kriterlerinin toplamının toplam uzman sayısına bölünerek elde edilmesi sonucu oluşan kapsam geçerlik indeksi değerine göre 0.80’den (kgo<0.80) düşük olan bir madde elenmiş ve grafik çizme ve yorumlama beceri kontrol listesi kapsam geçerlik indeksi 0.80’den büyük olan (kgi>0.80) toplam 16 maddeden oluşturulmuştur. Araştırmanın maddeler bazında kapsam geçerlik indeksleri kgi1 :1, kgi2 :1, kgi3 :1, kgi4: 1, kgi5 :1, kgi6 :0.80, kgi7: 1, kgi7: 1, kgi8: 1, kgi9:0.93, kgi10: 0.93, kgi11: 0.93, kgi12: 1, kgi13: 0.80, kgi14: 0.93, kgi15: 1, kgi16: 0.53, kgi17: 0.86 olarak gerçekleşmiştir. Bu bulgulardan hareketle kapsam geçerlik indeksi 0.80’den düşük olan (kgi<0.80) 16. madde nihai formdan çıkarılmıştır. Formda yer alan maddelerden sadece elenen 16. maddeye ilişkin olarak neden gereksiz olduğu konusunda açıklama yazılmıştır. Kontrol listesindeki bütün maddelerin geneline ilişkin olarak ise ölçeğin kapsam geçerlik indeksi 0.95 olarak gerçekleşmiştir. Veneziano ve Hooper (1997) tarafından oluşturulan hesaplama kolaylığı açısından $p=0.05$ anlamlılık düzeyinde kapsam geçerlik oranlarına ait minimum değerlerde 15 kişiden oluşan uzman grubunun minimum değeri 0.49’a denk geldiğinden (N15: 0.49) beceri kontrol listesinin kapsam geçerlik indeksine göre geçerli olduğu görülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgulara göre sonuçlar alan yazınla ilişkili bir biçimde daha önce yapılmış çalışmaların sonuçları da değerlendirmeye alınarak karşılaştırmalı olarak tartışılmıştır. Araştırmanın özellikle de son yıllarda Türkiye’den katılan öğrencilerin iyi skorlar elde edemediği PISA (Program for International Student Assessment) ve TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) gibi uluslararası beceri ve yeterlilik ölçeği sınavların grafik yorumlama becerisi ile ilgili sorularında mevcut olan olumsuz durumu iyileştirmeye yönelik bir katkı sunmasının beklendiği ifade edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Beceri, Grafik, Kontrol Listesi

SCOPE VALIDITY STUDY OF THE SKILLS CONTROL LIST CREATED FOR THE DEVELOPMENT OF GRAPHIC SKILL AND INTERPRETATION IN SOCIAL STUDIES

Assoc. Prof. Dr. Bülent AKSOY, Gazi University, baksoy28@gmail.com
Teacher Remzi NAMAL, Ministry of National Education, namal2506@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this research is to make the scope validity study of the skill checklist of the graphic drawing and interpretation skill which is formed as a measurement tool to improve the skill of drawing and interpreting the graphic in social studies teaching. Qualitative studies conducted on the basis of expert opinions with the help of coverage validity ratios (kgo) and coverage validity indices (kGi) in cases where there is no trial application in the scale development studies have been conducted qualitative methods that turn into statistical quantitative studies Davis technique was used (Davis, 1992). For this purpose, the formation of a group of field specialists (at least 3 and a maximum of 20 persons) in accordance with Davis technique was followed in order to prepare candidate scale forms, evaluation of expert opinions, availability of coverage indexes for items and creation of final form according to content validity indices. Scale forms consisting of the items expected to be included in the skill checklist were prepared during the data collection phase of the research and a total of 17 items on the skill checklist were presented for the evaluation of 10 academicians, 2 research assistant and 3 teachers. For this purpose, the purpose of working in the form prepared for the experts is stated and each item is marked as appropriate for the adequate, useful / inadequate, unnecessary options for the evaluation of the materials, if the necessary expert opinion is deemed unnecessary and inadequate, Is also required. In the course of the assessment of the opinions, the expert opinion forms from all the experts participating in the survey are combined and represented as a) substance property , b) the substance needs to be corrected a little, c) the substance needs to be fairly corrected, And a score lower than 0.80 ($kgo < 0.80$) lower than the score of the coverage validity index obtained by dividing the sum of the coverage validity index a and b criteria by the total number of experts according to the Davis technique was sieved and the graph drawing and interpretation skill checklist coverage validity Index is greater than 0.80 ($kG > 0.80$). The coverage validity indices of the survey items were as follows: kg1: 1, kg2: 1, kg3: 1, kg4: 1, kg5: 1, kg6: 0.80, kg7: 1, kg7: 1, kg8: KGI11: 0.93, kGI12: 1, kGI13: 0.80, kGI14: 0.93, kGI15: 1, kGI16: 0.53, kGI17: 0.86. From these findings, the 16th item, whose coverage index is lower than 0.80 ($kg < 0.80$), has been removed from the final form. An explanation was given of why the material in the form is unnecessary with respect to Article 16, which is only eliminated. With respect to the overall score of all items in the control list, the scope validity index of the scale was 0.95. Veneziano and Hooper (1997) found that the minimum value for the scope of validity at the significance level of $p = 0.05$ was valid according to the scope validity index of the skill checklist (N15: 0.49) since the minimum value of the expert group consisting of 15 persons was 0.49. According to the results obtained in the research, the results are discussed comparatively by taking the results of previous studies in a way related to the literature. The negative situation that exists in the questions related to the graphical interpretation skills of the international skills and competence examinations such as the PISA (Program for International Student Assessment) and TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) that students can not get good scores especially in recent years, It is expected to offer a contribution towards improvement.

Key Words: Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Beceri, Grafik, Kontrol Listesi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÇEVRE EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr. Gülsün ŞAHAN, Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi, gulsunsahan@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Fatma TUTSAK, Bartın Üniversitesi, fatmatutsak@bartin.edu.tr

ÖZET

Bir Kızılderili atasözüne göre Doğa bize dedelerimizden kalan bir miras değil, torunlarımıza bırakacağımız bir emanettir. Her alandan bilim insanları çevre ve çevrecilik düşüncesine katkı vermeye ve insanları çevrenin sahibi değil bir parçası olduklarını anlamalarını sağlamaya çalışmaktadır. İnsanların öncelikle çevrenin yöneticisi olmadığını, çevreye zarar vererek onu kirlettiğini, gelecek kuşaklara yaşanmayacak düzeyde bir çevre bırakacağının farkına varması gereklidir. Ekolojik dengenin sürdürülebilirliğinin temeli bu denklemin korunmasına bağlıdır. Bu denklemin çözümü ise çevrenin korunması fikrinin ve çevreci akımların anlaşılması ile sağlanır. Çevreci akımların ilki insan merkezci etik, çevrenin insan için iyi ve yaralı olduğu için korunması gerektiğine inanır. Canlı merkezci yaklaşım ise canlı yaşamını temel alan bir yaklaşımı sergiler. Çevre merkezci yaklaşım ise ekosistemi oluşturan canlı ve cansız tüm varlıkları temel alan bir bakış açısıdır. Gelecekçi yaklaşım için ise bu güne yapılan yatırımlar geleceğe yapılan yatırımlardır ve geleceği düşünmeden hiçbir eylemde bulunmamalıyız der. Sonuç olarak çevreci akımlarda insanoğlunun tutumları öneli rol oynamaktadır ve gelişerek daha kapsamlı hale gelen çevreci akımların çevrecilik konusunda bilinçlenmeye yol açtığı ve çevrecilik ile ilgili eylemlere neden olduğu söylenebilir. Çevreyi koruma, ona zarar vermeden kullanma küçük yaşta öğrenmemiz gereken önemli davranışlar arasında yer alır. Eğitim ailede başlar okulda devam eder. Çevre eğitimi dersi ilk okulda hayat bilgisi, fen bilimleri ve sosyal bilgiler dersleri içinde verilmekte olup Talim ve Terbiye Kurulunun 18/07/2016 tarih ve 51 sayılı kararı ile Çevre Eğitimi dersinin Fen Bilimleri/Fen ve Teknoloji dersi öğretmenleri tarafından okutulacağı belirtilmiştir. Sosyal Bilgiler Öğretim programı incelendiğinde ise 17 genel amaçtan 4'ünün çevre konusuna yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Programda belirtilen çevre içerikli amaçların çevreyi tanıma ve anlama, çevre ve insan arasındaki etkileşimi anlama ve çevre ile ilgili konulara duyarlı olma konularında yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Bu bilgiler ışığında çevre eğitiminin Sosyal Bilgiler programlarında yetersiz kaldığı söylenebilir. Ancak sosyal bilgiler öğretmenlerinin çevre konusunun alan dışında kaldığı, fen biliminin alanı olduğu yanılgısına kapılmaması gerekir. Sosyal bilgiler alanı toplumu, toplum içinde insan davranışını tarihsel süreç içinde inceleyen bir bilim dalı olması nedeniyle sosyal bilgiler öğretmenleri çevre konusuna dikkatle eğilmeli, öğrencilere çevre koruma, çevreye karşı duyarlı olma becerileri konusunda kendilerini geliştirmeleri gerektiği söylenebilir. Tarihi kalıntıların toplumun geçmişten günümüze aktarıldığı yazılı sözlü bilgi kaynakları olduğu, çevreyi korurken onu tahrip etmeden, geleceğe çevreyi bulduğu gibi bırakan bireyler olarak bırakılması gerektiği bilinci öğrencilere kazandırılmalıdır. Bu çalışmanın amacı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğrencilerinin çevre sorunlarına ilişkin görüşlerini ortaya koymak ve sorunlara ilişkin çözüm önerileri geliştirmektir. Araştırmada nitel ve nicel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. İl sırada Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 3. Sınıf öğrencisi 19 erkek, 15 kadın, toplam 34 öğrenciye Güven (2013) tarafından geliştirilen "Çevre Sorunlarına Yönelik Tutum Ölçeği" uygulanmıştır. 45 soruluk ölçekte cevaplar üçlü likert tarzı oluşturulmuş katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum şeklinde düzenlenmiştir. Elde edilecek sonuçlara göre öğretmen adaylarının çevre sorunlarına ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğu ortaya konulmaya çalışılacaktır. Ayrıca kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi ile Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 2. Sınıf öğrencisi 8 erkek, 5 kadın öğrenciye oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formları ile çevre sorunlarının neler olduğu, ne gibi çözüm önerileri geliştirdiklerine ilişkin görüşleri alınmış, elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Sonuç olarak öğrenciler en fazla hava, su, gürültü, toprak ve görüntü kirliliği, çöp sorunu, orman tahribi, çarpık kentleşme, tarihi yapıların korunmaması gibi sorunlarla karşılaştığı belirtilmektedir. Üniversite öğrencisi olarak çevre sorunlarının çözümüne ilişkin farklı çalışmaların yapılması gerektiğini, belirterek çeşitli çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Çevre, Çevre Eğitimi, Çevre Etiği, Sosyal Bilgiler

SOCIAL STUDIES TEACHER STUDENTS EVALUATION OF VISIONS RELATED TO ENVIRONMENTAL EDUCATION

Assist. Prof. Dr. Gülsün ŞAHAN, Bartın University, gulsunsahan@hotmail.com
MA Student Fatma TUTSAK, Bartın University, fatmatutsak@bartin.edu.tr

ABSTRACT

According to an Indian journal, Nature is not a legacy from our grandfathers, but a trust that we will leave our grandchildren. Everywhere, scientists are trying to make people think about environmental and environmentalism and understand that they are not part of the owner of the circle. It is necessary to realize that people are not primarily managers of the environment, that they harm the environment and pollute it, leaving a space that will not be experienced by future generations. The sustainability of ecological equilibrium depends on the conservation of this equation. The solution of this equation is achieved by understanding the idea of conservation of the environment and environmentalist trends. It is believed that environmentalist movements should be protected because humanity is ethical and the environment is good and wounded for human beings. The living-centric approach shows an approach based on living life. The eco-centered approach is a perspective based on all living and non-living assets that form the ecosystem. For the futuristic approach, the investments made in this day are investments made in the future, and we should not take any action without thinking about the future. As a result, the attitudes of human beings play a prominent role in environmentalist movements, and it can be said that environmental movements becoming more comprehensive have led to awareness of environmentalism and actions related to environmentalism. Protecting the environment is one of the important behaviors that we should not learn at a young age. Education begins in the family at school. Environmental education course is given in life science, science and social studies courses in the first school. It is stated that Education and Science and Technology course teachers of environmental education course will be taught by decision of Education and Education Board dated 18/07/2016 and number 51. When Social Studies curriculum is examined, it is understood that 4 out of 17 general aims are directed towards the environment. It is understood that the environmental objectives stated in the program concentrate on understanding and understanding the environment, understanding the interaction between the environment and human beings, and being sensitive to environmental issues. It can be said that environmental education in the light of this information is insufficient in Social Studies programs. However, social science teachers should not be misled by the fact that the environment is outside the domain of science. Since the social information sphere is a scientific discipline that examines human behavior within the society in the historical process, it can be said that the teachers of social studies should be careful about the environment and should improve themselves about environmental protection and environmental sensitivity. Historical residents should be taught by conscious students that there are written oral sources of information to which the society has been transferred from the past to the past, and that they should be left as individuals who, while preserving the environment, do not destroy it, but leave the environment as they find it in the future. The aim of this study is to reveal the opinions of students of Social Studies Teaching about environmental problems and to develop solutions for the problems. Qualitative and quantitative research methods are used together in the research. The Attitude Scale for Environmental Problems developed by Güven (2013) was applied to a total of 34 students, 19 male, 15 female, 3rd grade students in Social Sciences Teacher Training in the province. The answers to the question on the scale of 45 questions are arranged in the form of a triple likert, I am undecided, I do not agree. According to the results obtained, it will be tried to show the level of the attitudes of the prospective teachers towards the environmental problems. In addition, with the easily accessible sampling method, the opinions of the students about how the environmental problems are developed and the solution proposals were developed with the semi-structured interview forms formed by the 8th and 5th grade students of the Social Studies Teacher Education, were analyzed and the obtained data were analyzed by content analysis. As a result, students are faced with problems such as air, water, noise, soil and image pollution, garbage problem, forest destruction, unprovoked urbanization, and not preserving historical buildings. As a university student, various solutions have been proposed to solve the environmental problems, stating that various solutions have been proposed.

Key Words: Çevre, Çevre Eğitimi, Çevre Etiği, Sosyal Bilgiler

ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL BİLGİLER DERSİNDEKİ MATEMATİK KAVRAMLARI İLE İLGİLİ ALAN BİLGİLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Ercan ATASOY, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, ercan.atasoy@erdogan.edu.tr
Doç.Dr. Yılmaz GEÇİT, Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr
Öğr.Gör. İbrahim YAHŞI, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, ibrahim.yahsi@erdogan.edu.tr

ÖZET

Sosyal bilgiler dersi farklı disiplinleri kapsamaktadır. Bu ders doğrudan ilişkili olduğu tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, psikoloji vb. alanların yanında ders programında yer alan bazı kazanımları nedeniyle dolaylı olarak matematik kavramları ile ilişkilidir. Nitelikli bir eğitim yapmak isteyen sosyal bilgiler öğretmeninin bu kavramları bilmesi gereklidir. Örneğin grafik oluşturma veya grafik yorumlamayı bilmeyen bir öğretmenin, derslerinde yer alan grafikleri doğru olarak yorumlanmasını beklenemez. Literatür incelemesi sonucunda sosyal bilgiler dersi kapsamında matematik kavramları ile ilgili olarak sadece 7. sınıf öğrencilerinin grafik hazırlama ve yorumlama becerilerini inceleyen iki çalışma tespit edilmiştir. Bu çalışmalarda öğrencilerin grafik okuma ve hazırlama becerilerinin düşük olduğu, grafik okuma ve hazırlama becerileri cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediği, ancak grafik hazırlama becerisinde şehir merkezinde okuyan öğrencilerin köy okulu öğrencilerine göre anlamlı düzeyde başarılı oldukları tespit edilmiştir. Bu çalışmanın ülkemizdeki bu alandaki boşluğu doldurmaya katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 5., 6. ve 7. sınıf sosyal bilgiler ders öğretim programında yer alan kazanımlarla ilişkili olan matematik kavramlarına ait bilgilerini incelemektir. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubu Karadeniz bölgesinde yer alan 2016-2017 akademik yılında bir devlet üniversitesinin 4. sınıfında öğrenim gören 46 sosyal bilgiler öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada öncelikle matematik kavramları ile ilişkili olan 5., 6. ve 7. sınıf sosyal bilgiler programındaki kazanımlar belirlenmiştir. Ardından her sınıf seviyesinden sosyal bilgiler ders kitapları incelenerek ilgili kazanımlar verilirken kullanılan matematik kavramları temel alınarak 28 açık uçlu sorudan oluşan bir anket hazırlanmıştır. Hazırlanan anket iki matematik eğitimi ve bir coğrafya eğitimi alan uzmanına incelenmiş, pilot çalışma sonrası öğretmen adaylarından gelen dönütler ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda beş soru çıkartılmıştır. Son şekli verilerek 23 açık uçlu sorudan oluşturulan anket, 90 dakika süresince öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Açık uçlu sorular ilgili olan matematik konularına göre dört gruba ayrılmıştır. Bunlar; veri işleme (grafik oluşturma ve yorumlama), oran orantı ve yüzde hesaplama, temel işlemler (dört işlem ve problem çözme) ve alan ölçümüdür. Veriler yüzde, frekans analizi ve kategorisel analiz yapılarak çözümlenmiştir. Kategorisel sınıflandırma dört aşamalı olarak yapılmıştır. Bunlar; doğru cevap, kısmen doğru, yanlış cevap ve cevap yok biçimindedir. Bir ay ara ile iki farklı zamanda aynı araştırmacı tarafından adayların cevapları analiz edilmiştir. Açık uçlu sorular için oluşturulan dört kavramsal başlık verilerin analizinde tema olarak belirlenmiştir. Bulgulara göre, öğretmen adaylarının temel işlem becerisi gerektiren dört soruyu doğru cevaplama yüzdeleri yüksek, grafik çizme ile ilgili soruları doğru cevaplama yüzdelerinin düşük (%17, %46 ve %54), grafik yorumlama ile ilgili doğru cevaplarının ise bir soru dışında oldukça yüksek, oran orantı ile ilgili soruları doğru cevaplama yüzdeleri %15 ile %74 arasında değişmekte, alan ölçüleri ile ilgili soruları doğru cevaplama yüzdelerinin oldukça düşük (%7 ve %28) olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının sorulara doğru cevap ve kısmen doğru cevap yazma ortalamaları birlikte düşünüldüğünde büyükten küçüğe doğru sırasıyla temel işlemler (%74+%4), grafik yorumlama (%61+%13), grafik çizme (%40 +%26), oran orantı ve yüzdeler (%46+%4) ve alan ölçüleri (%17+%2) şeklindedir. Öğretmen adaylarının bazılarının matematik kurallarının ezber olarak bildiği belirlenmiştir. Ancak kavramsal bilgiye sahip olmadıklarından doğru sonuçlara ulaşamamaktadırlar. Temel işlemleri yapmada ve grafik yorumlamada genel olarak sorun yaşamamaktadırlar. Ancak temel işlemler temasındaki bazı soruların düzeyinin çok düşük olması ve bu sorular da bile yanlış cevap veren öğretmen adaylarının olması beklenen bir durum değildir. Öğretmen adayları grafik çizme, oran-orantı ve yüzdeler konularında yetersiz olmakla birlikte alan ölçüleri ile ilgili çok ciddi bilgi eksikleri oldukları belirtilebilir. Sonuç olarak, sosyal bilgiler programında var olan ve ders kitaplarına yansıtılan matematik ile ilgili alan bilgilerinin öğretmen adaylarında istenen düzeyde olmadığı belirtilebilir.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Matematik

INVESTIGATION OF TEACHER CANDIDATES ABOUT THEIR AREA INFORMATION OF MATHEMATICAL CONCEPTS IN THE COURSE OF SOCIAL STUDIES

Assist. Prof. Dr. Ercan ATASOY, Recep Tayyip Erdoğan University, ercan.atasoy@erdogan.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Yilmaz GEÇİT, Rize Recep Tayyip Erdoğan University, yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr
Lecturer İbrahim YAŞI, Recep Tayyip Erdoğan University, ibrahim.yahsi@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

The social sciences course includes different disciplines. This course is directly related to the courses of history, geography, economics, sociology, psychology and so on. Besides this course is also indirectly related to mathematical concepts due to the fact that the curricula of these subjects have underline some mathematical improvements and achievements. Admittedly, a social studies teacher who is willing to accomplish a qualified education needs to know these concepts. For instance, a teacher who does not know how to create and understand graphics cannot be expected to correctly interpret the graphics in his / her classroom. In the literature review, there are just two studies which have focused on the mathematical concepts and social science courses through examining the skill of preparing and interpreting graphics upon the 7th grade students. In this sense, this study contributes to the lack of understanding of mathematical concept and social science courses in particular within Turkey sample. The aim of this research is particularly to examine mathematical concepts knowledge of social studies teacher candidates related to the achievements in the 5th, 6th and 7th grade social studies curriculum. Descriptive scanning model was used in the study. The study group consisted of 46 social studies teachers trained in the 4th grade of a state university in the Black Sea region in the 2016-2017 academic years. In the research, firstly the achievements in the 5th, 6th and 7th grade social studies program related to mathematical concepts were determined. Then, a questionnaire consisting of 23 open-ended questions was prepared based on the mathematical concepts that were used when social studies textbooks examined at the each grade level. Open-ended questions are divided into four groups according to the mathematical subjects concerned; these, Data processing (graphic creation and interpretation), ratio and percentage calculation, basic operations (four operations and problem solving) and field measurement and then the questionnaire was applied to each prospective teacher for 90 minutes. The data were analysed by the methods of percentage analysis, frequency analysis and categorical analysis. The categorical classification was made in four stages: the correct answer, the partly correct, the wrong answer and the absent answer. Candidates answers were also analysed by the same investigator at two different times during a month. Four conceptual headings for open-ended questions were identified as the theme in the analysis of the data. According to findings, it is seen that the percentage of correct answers of the four questions is high, the percentage of correct answers of the questions related to graphic drawing is low (17%, 46% and 54%) and the correct answers of graphic interpretation are very high. The percentage of correct answers to the question about proportion ranged from 15% to 74%, and the percentage of correctly answered questions about the field measures was very low (7% and 28%). When the teacher candidates were thought together with the correct answer and the partially correct answer, the averages, in order from big to small, are: Basic operations (74% + 4%), Graphic interpretation (61% + 13%), Graph drawing (40% + 26%), Rate ratio and percentages (46% + 4%) and Area measurements (17% + 2%). It has been determined that some of the prospective teachers know the mathematical rules as memorized. However, they do not have conceptual knowledge and cannot reach the correct conclusions. They generally do not have problems in doing basic operations and graphical interpretation. Teacher candidates can be said to be inadequate in the areas of graphic drawing, rate-proportion and percentage, and they are lacking very serious information about field measurements. As a result, it can be stated that the knowledge about mathematics which is present in the social studies program and reflected in the textbooks is not at the desired level in the teacher candidates.

Key Words: Social Studies Program, Teacher Candidates, Mathematics

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MİLLÎ KİMLİK ALGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Bülent AKSOY, Gazi Üniversitesi, baksoy28@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Sadettin ERBAŞ, Gazi Üniversitesi, s.erbas_66@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırma ortaokul öğrencilerinin millî kimlik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Gelişli (2014) tarafından geliştirilen millî kimlik algısı ölçeği kullanılmıştır. Ölçek millî kimlik ve değerler ile millî kimlik ve din olmak üzere iki faktörden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul, Ankara, Yozgat ve Ağrı illerinde ortaokul düzeyinde öğrenim gören toplam 374 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin analizi SPSS 22 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde; betimsel istatistik, ilişkisiz örneklem için t-testi ve ilişkisiz örneklem için tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin millî kimlik algısı ölçeği; millî kimlik ve değerler boyutuna ilişkin görüşleri ortalamasının tamamen katılıyorum düzeyinde olumlu olduğu belirlenmiştir. Yine öğrencilerin millî kimlik ve din boyutuna ilişkin görüşlerinin ortalaması tamamen katılıyorum düzeyinde belirlenmiştir. Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin millî kimlik ve değerler ile millî kimlik ve din algısı alt boyutlarına ilişkin görüşleri; cinsiyet, sınıf ve aile gelir durumu değişkenlerine göre benzer bulunmuş fakat yaşanan şehir değişkenine göre her iki alt boyutta da farklılık göstermiştir. Millî kimlik ve değerler alt boyutunda Yozgat'ta yaşayan öğrencilerin diğer üç ilde yaşayan öğrencilere göre; Yine İstanbul'da yaşayan öğrencilerin Ağrı'da yaşayan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde bir millî kimlik algısına sahip olduğu belirlenmiştir. Millî kimlik ve din boyutunda ise Yozgat'ta yaşayan öğrencilerin diğer üç ilde yaşayan öğrencilere göre daha yüksek düzeyde bir millî kimlik algısına sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulara göre, sınıf düzeyine göre öğrencilerin millî kimlik algısının benzer bulunması sosyal bilgiler derslerinde işlenen kazanım beceri ve değerlerin öğrencilerin millî kimlik algılarında yeterince farklılaşma oluşturmadığı sonucuna ulaşılabılır. Bu sonuca göre sosyal bilgiler programındaki kazanım beceri ve değerlerin öğrencilerin millî kimlik algısını geliştirecek şekilde organize edilerek verilmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: Millî Kimlik Algısı, Millî Değerler, Din

AN ANALYSIS OF NATIONAL IDENTITY PERCEPTIONS OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS REGARDING DIFFERENT VARIABLES

Assoc. Prof. Dr. Bülent AKSOY, Gazi University, baksoy28@gmail.com
MA Student Sadettin ERBAŞ, Gazi University, s.erbas_66@hotmail.com

ABSTRACT

This research was done to analyse national identity perceptions of middle school students regarding different variables. The research was realized using the screening method. The National Identity Perception Scale by Gelişli (2014) was used as the data collection tool. The scale consists of two factors: "national identity and values" and "national identity and religion". Research sample consists of 374 students studying in the cities of Istanbul, Ankara, Yozgat and Agri at the middle school level. The data was analysed using the SPSS 22 statistical software. Descriptive statistics, unrelated samples t-test and one-way analysis of variance for unrelated samples (One Way Anova) methods were used in data analysis. The results of the research shows that the national identity perception scale of the middle school students was positive and the average of the students' views was at level of "Totally Agreed" in regards to national identity and values. The average of students' views regarding national identity and religion was also at the level of "Totally Agreed". The views of the middle school students participating the research regarding "national identity and values" and "national identity and religion" sub-levels were similar with regards to the variables of gender, class and family income level but they differ with regards to the variable of city they live in under both sub-levels. With regards to 'national identity and values' sub-level, students living in Yozgat are found to be having a higher level of national identity perception than students living in Istanbul, Ankara and Agri and that students living in Istanbul have higher level of national identity perception than students living in Agri. With regards to "national identity and religion" sub-level, students living in Yozgat are found to be having a higher level of national identity perception than the students living in Istanbul, Ankara and Agri. Within the frames of these findings, the results showing that students from different grades have similar perceptions of national identity point to the conclusion that achievements, abilities and values taught in social studies classes do not cause much of a change in students' perception of national identity. The achieved results prove that achievements, abilities and values within the program of social studies classes should be reorganized to enhance students' national identity perception.

Key Words: Perception of National Identity, National Values, Religion

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE SÖZLÜK KULLANIMINA YÖNELİK ALGILARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Sevim ALPER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, sevim1453alper@gmail.com
Prof.Dr. Hamza KELEŞ, Gazi Üniversitesi, hkeles@gazi.edu.tr
Öğretmen Nurten DUYMUŞ

ÖZET

Eğitim bir insanın davranışında kasıtlı olarak istendik davranışlar kazandırmaya yönelik süreçtir (Ertürk 1972: 9). Öğretim programı ise bu durum bireyin istenen, hedeflenen davranışı kazandırmaya yönelik yapılan etkinliklerin tamamıdır. Sosyal bilgiler dersi iyi bir vatandaş yetiştirmek, bireyi hayata hazırlamak, karşılaştığı problemlerde çözüm üretebilen bireyler yetiştirmek gibi görevler üstlenmiştir. Bireyin problem yaratan değil çözen olması, mantık çerçevesinde hareket etmesi, vatanına bağlı ve faydalı bireylerin yetiştirilmesi için sosyal bilgiler ders amaçlarının tam anlamıyla anlaşılması ve bunun öğrencilere tam anlamıyla aktarılması gerekmektedir. Atatürk tarafından öğretmenlere emanet edilen yeni neslin bilgiyi üreten geliştiren ve kendisini her daim bilginin yolunda bulmak isteyen bireyler olması gerekmektedir. Sosyal Bilgiler dersi çok yönlü bir ders olduğu içinde birçok kavram barındırır. Bu kavramlar çocukların günlük hayatta çok sık kullanmadığı fakat gerekli yerlerde kendilerini ifade etmelerinde büyük fayda sağlayacak kavramlardır. Sosyal bilgiler dersini anlamalarında, yorumlamalarında bu kavramların büyük önemi vardır. Eğer bu kavramlar bireyler tarafından tam öğrenilmezse çocukların derse karşı tutumları olumsuz etki yaratabilir. Sosyal Bilgiler dersinde çocukların dersi daha iyi anlayabilmesi daha iyi yorumlayabilmesi için bu kavramların tam manasıyla öğrenilmesi gerekir. Bu kavramların birçoğunu bireylerin öğretmenlerinden öğrenmesi zor olabilir. Bu yüzden bu kavramlara çocukların direkt ulaşabileceği bir kaynak olmalıdır. İşte bu kaynaklar arsında sözlükler önemli yer tutmaktadır. Sosyal bilgiler dersinde sözlük kullanmanın öğrencinin yaşantılarındaki kavram anlamlılığı açısından ayrıca önemi vardır. Gelişen teknolojiyle birlikte okul çağındaki çocukların derslerinde araştırma görevlerinde kitap, sözlük, gazete, ansiklopedi vb. kaynaklara eskiye nazaran daha az başvurdukları hatta hiç başvurmadıkları aşikardır. Bundan kaynaklı olarak bireylerin bildiklerini geniş kelimelerle değil de kısa tek kelimelik cümlelerle ifade etmeye başlamaları dil gelişimi açısından sıkıntı yaratmaya başlamıştır. Bildiklerini kısır bir dil yapısı içerisinde dile aktarmaya gitme çabası kelimelerin anlaşılabilirliğini da kısıtlamış bireyleri tanımını bilmediği kelimeler kullanmaya mahkûm etmiştir. Sosyal bilgiler dersi ülkemizde demokratik toplumda yaşayan sorumluluk sahibi vatandaşların türetilen bilginin içeriğini sosyal bilimlerin temel çerçevesinden alan ve yaşam boyu kullanacağı vatandaşlık becerilerini hayatının her anında kullanmaya çalışarak pekiştirme gayreti içerisinde olan temel bir eğitim programıdır. Sosyal bilgiler programının içeriği, tarih, coğrafya, sosyoloji, psikoloji, felsefe, antropoloji vb. disiplinlerin bir arada verilerek üretilen bilgilerden yapılan seçmelerdir. Sosyal bilgiler dersi tek bir disiplin değil, disiplinlerin bir arada bulunduğu bir çalışma alanıdır (Tanrıoğlu vb. 2007: 13). Bu yüzden sosyal bilgiler dersinde bireylere verilecek her türlü bilgide esas olan kavramların tam olarak öğretilerek bu bilginin kalıcı hale getirilmesidir. Bunun için de sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin sözlük kullanımı konusu, verilen bilgiyi içselleştirmeleri açısından önem arz etmektedir. Sözlük, “Bir dilin bütün veya belli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan, başka dillerdeki karşılıklarını veren eser” şeklinde tanımlanmaktadır (TS, 2005). Sözlük bireylerin kullandığı dilin ortak kaynağıdır. Bu kaynak o topluluğun bir hazinesidir. Bu kaynak ile toplumlar yeni dünya karşısında unutulmaya yüz tutmuş kelimeleri korur. Bu kelimeler gelecek kuşaklara güvenilir bir şekilde aktarılır. Ayrıca sözlükler bir toplumun kültürünü oluşturur. O toplumdaki değerleri içinde barındırır. “Sözlük kullanmak, öğrenciler için zevkli bir iştir; bilmediğini öğreneceği bir kaynağı kullanabilmekten güven de duyar” (Göğüş, 1978: 368). Güven duygusu zamanla sözlük kullanma alışkanlığına katkıda bulunur. “Sözlük kullanımı, öğrenciye bağlamdan hareketle kelimenin anlamını bulmadığı durumlarda kaynak olma özelliği taşıdığı gibi kelime öğrenimini ders dışında da sürdürme açısından özerklik taşımaktadır” (Gairns ve Redman, 1986: 79; aktaran Yaman, 2010: 737). Bir dilde sahip olunan kelimelerin, bu kelimelerin oluşturduğu farklı anlamların ve kelime kullanım değerlerinin mevcut olduğu sözlükler doğrultusunda geliştirilen olumlu veya olumsuz tutumlar, sözlük kullanma alışkanlığını etkileme özelliğine sahip önemli kavramlardan biridir. Öğrencilerin ihtiyaçları ve kendilerini geliştirmeleri doğrultusunda sözlüklere yönelik oluşturacakları olumlu veya olumsuz tutumlar, sözlük kullanma davranışlarını ve duruma bağlı olarak sözlük kullanarak kendilerini çoğu konuda geliştirebilecekleri alışkanlıklarını etkileyebilecektir. Sosyal bilgiler dersi için öğrencilerin sözlüklere yönelik tutumlarını ve sözlük kullanma sıklıklarını tespit etmek ve çıkan sonuç doğrultusunda iyileştirme ya da mevcut istenilen seviyeyi yükseltme adına faydalı bir adım olacaktır. Bu araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersindeki sözlük kullanımının hangi aşamada olduğunu eksiklerini gidermede ve kendilerini geliştirmek adına ilgili kaynaklardan biri olan sözlüğe karşı algılarını saptamaktır. Araştırmanın yöntemi karma yöntemdir. Nicel araştırma tekniklerinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Nicel bölümde Ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde sözlük kullanımları incelenmiştir. Nitel araştırma desenlerinden olgu bilim kullanılmıştır. Nitel bölümde ise Öğrencilerden sözlük kullanımına ilişkin ölçeği doldurmaları istenmiş ve ölçek sonrasında yöneltilen tek soruluk nitel soruyla da ölçekte verdikleri cevaplar karşılaştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini Nevşehir’de öğrenim gören 200 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Ölçek kullanılarak ve nitel soru sorularak yapılan bu araştırmanın sonucunda öğrencilerin sözlük kullanımıyla ilgili eksiklikleri görülmüş özellikle sorulan nitel soruda kelimelerin tam manasıyla açıklanamadığı görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Sözlük Kullanımı, Tanım Yapabilme Becerisi, Sosyal Bilgiler Dersi

SECONDARY STUDENTS PERCEPTIONS OF DICTIONARY USE IN SOCIAL STUDIES LESSON

MA Student Sevim ALPER, Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, sevim1453alper@gmail.com
Prof. Dr. Hamza KELEŞ, Gazi University, hkeles@gazi.edu.tr
Teacher Nurten DUYMUŞ

ABSTRACT

Education is a process for intentionally giving behavior to a person in a behavior (Ertürk 1972: 9). In the case of curriculum, this is all the activities aimed at giving the individual the desired and targeted behavior. The social studies course has the task of educating a good citizen, preparing the individual life, and raising the individuals who can produce solutions for the problems they encounter. It is necessary for the individual to understand the purpose of the lesson in order for the individual to solve rather than problem solving, to act in the frame of logic, to educate dependent and beneficial individuals, and this must be fully conveyed to the students. It must be the individuals who have developed the new generation of knowledge entrusted to the teachers by Atatürk and who want to find themselves in the path of all knowledge. Social Sciences is a versatile course that contains many concepts. These are the concepts that the children will not use very often in daily life, but will be of great benefit in expressing themselves where necessary. These concepts are of great importance in the comprehension and interpretation of Social Sciences lessons. If these concepts are not fully learned by the individuals, their attitudes towards the course may have a negative impact. In social sciences lesson, these concepts need to be learned properly in order that children can comprehend and interpret the lessons better. Most of these concepts may be difficult for individuals to learn from their teachers. Therefore, there should be a source from where the students can reach these concepts directly. Dictionaries take an important place among these resources. In the social studies class, using the dictionary is also important in terms of the concept meaningfulness in the life of the student. Positive or negative attitudes developed in the direction of the dictionaries that have different meanings and vocabulary usage values are influenced by the dictionary usage habit. Is one of the important concepts. Positive or negative attitudes towards the dictionaries in terms of the needs of learners and self-improvement may affect the habits of using dictionary behaviors and using the dictionary depending on the situation to improve themselves in most cases. It will be a useful step to determine students attitudes towards the dictionaries and how often they use dictionaries for social studies lesson and to improve the outcome of the result or raise the present desired level. The aim of this research is to determine the stage in which the use of the dictionary in the social studies subject of secondary school students is lacking and to detect perceptions against the dictionary which is one of the related sources in order to improve themselves. The method of research is a mixed method. Screening method is used from quantitative research techniques. In the quantitative section, the use of vocabulary in the social studies class of middle school students was examined. Case studies are used in qualitative research designs. In the qualitative section, the students were asked to fill in the scale for the use of the dictionary and the answers given on the scale were compared with the one-question qualitative question posed after the scale. The sample of the research is composed of 200 middle school students studying in Nevşehir. As a result of this research which is done by using scale and qualitative question, it was seen that there was a shortage of students related to dictionary usage and it was seen that the words of qualitative question, especially asked, could not be explained with full meaning.

Key Words: Ability to Define, Use of Dictionary, Social Science Lesson

SOSYAL BİLGİLER 5. SINIF DERS KİTAPLARININ DİSİPLİNLERARASI YAKLAŞIM AÇISINDAN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Elif ALADAĞ, Adnan Menderes Üniversitesi, ealadag@adu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Cansu SERT, Adnan Menderes Üniversitesi, iklim0424@hotmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler, içinde birden fazla disiplini barındıran geniş alan tasarımı ile oluşturulmuş bir derstir. Tarih, coğrafya, siyaset bilimi, antropoloji gibi sosyal bilimlerin öğrenci yaş grubuna uygun içerik haline getirilerek aktarılan bir derstir. Bu ders öğrenme alanlarının bir ünite ya da tema altında birleştirilmesini içeren toplu öğretim anlayışından hareketle oluşturulmuştur. Yani birden fazla sosyal bilim disiplininin benzer konularını bir araya getirerek anlamlı öğrenme sağlamak amaçlanmıştır. Sosyal bilgiler dersinde yer alan bu bilim dalları kendine ait kavram ve yöntemler barındırırlar. Bilimler birbirlerinin kavram ve yöntemlerinden faydalanarak kendi bilgilerini üretirler. Sadece sosyal bilimler değil diğer tüm bilim alanları da doğada bir bütün halinde yer almaktadır. Öğrenciler öğrenim hayatlarının ilk dönemlerinde doğaya bütüncül bakmaktadır. Henüz bir bilimin ayrıntılı olarak içeriğini öğrenecek gelişimsel dönemde değildir. Bunun yanında yaşadığımız dönemde karşımıza çıkan birçok problem oldukça karmaşıktır ve farklı alanlardan yararlanmayı gerekli kılar. Bu sebeple dersler arasında ilişki kurulması ve disiplinlerarası süreçle derslerin işlenmesi önemlidir. Öğrencilerin doğadaki bu bütünlüğü birlikte kavramaları, öğrendiklerini transfer edebilmesi ve anlamlı öğrenebilmesi açısından ilişkilendirmeler önem taşımaktadır. Sosyal bilgiler dersinin de disiplinlerarası süreçle işlenebilmesi için bazı kaynak, materyal ve yöntemlere gerek duyulmaktadır. Derste kullanılan en temel materyal olan ders kitapları, sosyal bilgiler dersinde öğrenciye kazandırılacak bilgi, beceri ve kazanımların en önemli kaynağıdır. Türkiye’de farklı dönemlerde yeni ihtiyaçlar doğrultusunda öğretim programları değişerek bu doğrultuda yeni kazanımlar, etkinlikler, beceriler ve ders kitapları oluşturulmuştur. Ders kitapları programda yer alan kazanımlara bağlı olarak içeriği, kavramları, bilgi, beceri ve değerleri verecek şekilde hazırlanmaktadır. Bugün uygulanmakta olan 2005 sosyal bilgiler öğretim programında ders içi, dersler arası ve ara disiplinlerle olmak üzere üç tür ilişkilendirme bulunmaktadır. Aynı zamanda bu ilişkilendirmeler ders kitaplarında yerlerini alarak öğrencilerin öğrendiği bilgileri hayata transfer edebilmesinde önemlidir. Sosyal bilgiler ve diğer derslerin öğretim programları incelendiğinde diğer derslerle ilişkilendirmelerin kazanımlar üzerinden ve eş zamanlılık esas alınarak yapıldığı dikkati çekmektedir. Öğretmenler derslerinde kullandığı yöntem ve teknikler, materyaller verdiği örneklerle dersler arası bağlantılar kurabilir; fakat bunun yanında öğrencilerin kendi bireysel çalışmalarında onlara rehberlik eden ve temel materyalleri olan ders kitaplarında da disiplinlerarası unsurların olması önemlidir. Bu çalışmanın amacı 5. sınıf ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitaplarının disiplinlerarası ilişkiler açısından incelenmesidir. Sosyal bilgilerin (5-7sınıf)tüm sınıf düzeylerine ait öğretim programları incelenerek en fazla ilişkilendirmenin kurulduğu sınıf düzeyinin 5. sınıf olduğu belirlendiği için 5. sınıf kitapları çalışma kapsamına alınmıştır. 5. sınıfta diğer derslerle ilişki kurulmuş olan kazanımların bulunduğu konular ele alınarak, ilişkilendirmelerin diğer derslerden hangileri ile ne şekilde (görsel,metin vb...) kurulduğu incelenmektedir. Her öğrencide temel kaynak olarak bulunan ders kitapları ve öğrencilerin öğrendiklerin pekiştirecekleri bir etkinlik kitabı olan çalışma kitaplarında yer alan alıştırmalarda bu ilişkilendirmelerin yansıması yer almalıdır. Ders kitaplarında yer alan sorular öğrencilerin konu hakkında düşünmesini, o konuya yönelik ilgisini uyandırması ve eleştirel düşünmesini sağlamaya yönelik olmalıdır. Bu sebeple tek bir bilimin ya da sadece sosyal bilimlerin bilgilerini içeren sorular öğrencinin istenen şekilde düşünmesini sağlayamayacaktır. Özellikle öğrenci çalışma kitapları diğer derslerle ilişkili etkinlikler yapılması açısından önemlidir. Öğrencilerin bilgiyi keşfetmesi ve farklı bilimlerin veri ve yöntemlerini de öğrenmesi, farklı konular arası bağlantılar kurmasını sağlayacak etkinliklerin yer alması önemlidir. Bu sebeple ders kitapları ve çalışma kitaplarını araştırmaya dahil edilmiştir. Öğretim programlarında yer alan dersler arası ilişkilendirmeler öğretmenlerin konuyu diğer derslerle ne şekilde ilişkilendireceğine açık olarak vermemektedir. Bu durum öğretmen kılavuz kitaplarının da araştırma kapsamına alınmasına neden olmuştur.Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı kullanılacak olup, veriler doküman inceleme yoluyla toplanacaktır Veriler betimsel analiz yoluyla çözümlenecektir. Çalışmanın analizleri devam etmektedir. Türkiye’de yeni hazırlanmakta olan öğretim programları ve geçilmesi planlanan yeni sistem STEM ile dersler arasında bağlantılar kurulması eğitim sistemimizde önemli değişikliklere yol açacağı düşüncesi bu çalışmanın yapılmasında etkilidir. Yeni hazırlanacak program ve kitaplarda disiplinlerarası ilişkinin yansıması önemlidir. Sosyal bilgiler ders kitaplarının farklı konular açısından incelemelerinin literatürde yer aldığı bilinmektedir. Programda yer alan ilişkilendirmelerin öğrencilerin verimli öğrenmeleri açısından önemli olduğu gibi ders kitaplarında bunun nasıl yer aldığının incelenmesinin de literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Eğitimde Disiplinlerarası Yaklaşım, Ders Kitabı, Sosyal Bilgiler

EXAMINATION OF SOCIAL STUDIES 5 TH GRADE TEXTBOOKS IN TERMS OF APPROACHES OF INTERDISCIPLINARY

Assoc. Prof. Dr. Elif ALADAĞ, Adnan Menderes University, ealadag@adu.edu.tr
MA Student Cansu SERT, Adnan Menderes University, iklim0424@hotmail.com

ABSTRACT

Social studies is a profession created with wide field design which is covering more than one discipline. Social sciences such as history, geography, political science and anthropology are transformed into content suitable for the students age group. This course is based on the concept of collective teaching which involves combining learning areas under one unit or theme, in other words it aims to provide meaningful learning by bringing together similar topics of more than one discipline of social sciences. These science branches, which are included in the social studies course have their own concept and methods to produce their knowledge not only social sciences but also all other fields of science in the nature are integrated, students take a holistic approach to the nature in the early stages of their learning it isn't yet a developmental period in which a science learns its content in detail. Beside of these many problem that we face during the period we live in are quite complicated and necessitate to benefit from different areas. For this reason it's important to establish a relationship between the courses and to process the courses with interdisciplinary process. It's important for students to associate this totally in nature with the concept that they can transfer what they learned and meaningfully learn and also in order to process the social studies course in an interdisciplinary process, some resource materials and methods are needed. The textbooks is the most important source of knowledge, skills and achievements that students will gain in social studies course. As well as in the other countries, the curriculum showed various improvements and developments in our country. Many courses are updated, changed and given a new form according to the necessities of the time. In particular, the social studies curriculum which took effect in 2005 has brought a lot of innovations. One of these innovations is called affiliations. Textbooks are prepared in such a way as to give contents, concepts, knowledge, skills and values depending on the achievements in the program. When social sciences and curriculums of other courses are examined, it is apparently that associations with other courses are based on achievements and on the basis of synchronicity. Teachers can use the methods and techniques they use in their lessons, the materials they give examples, but it is also important for students to have interdisciplinary elements in the textbooks that guide them in their individual work and in the basic materials. Purpose of this study is to examine the interdisciplinary relationship in the 5th grade social studies curriculum, textbooks, students' workbook, and teacher guidebooks. This research was conducted to evaluate textbook, student workbook and teachers guidebooks in terms of interdisciplinary relations. The subjects in which the interdisciplinarity environment to the other courses in the 5th grade are discussed are examined and how the activities are established with the other courses (visual, text etc.). Textbooks that are the main resource in each student and the reflection of these interdisciplinarity should be included in the exercises in the workbooks, which are an activity book that students will be encouraged to learn. The questions in the textbooks must aim at provide the students to think about the topic, to awaken interest and to think critically about that subject. Especially student workbooks are important for activities related to other courses. It is important for students to explore the knowledge of the data and methods of different sciences, and to include activities that will enable them to establish links between different subjects. For this reason, textbooks and workbooks were included in the research. Relations between the courses in the curricula do not explicitly tell how the teachers will relate to the other courses in the curriculum. This situation has led to the inclusion of teacher guidebooks. The research is a constative study based on examination of the textbooks. Content analysis will be used for analysis of the data. The analysis of the work is ongoing. This research was conducted to evaluate textbook, student workbook and teachers guidebooks in terms of interdisciplinary relations. Establishing links between the new curriculum in Turkey and the new system STEM, which is planned to be passed, is effective in making this study of that will lead to important changes in our education system. It is important to reflect the interdisciplinary relationship in the new programs and books. It is known that the examination of social studies textbooks takes place in the literature in terms of different subjects. It is considered that the interdisciplinarity involved in the program are important for the efficient learning of the students, and the literature will contribute to the of how they are included in the textbooks.

Key Words: Interdisciplinary approach in education, Textbooks, Social studies

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABININ DÜŞÜNME EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ: ZAMAN İÇİNDE BİLİM ÜNİTESİ ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Elif ALADAĞ, Adnan Menderes Üniversitesi, ealadag@adu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Burcu KARAMAN, Adnan Menderes Üniversitesi, burcukaraman43@gmail.com

ÖZET

Düşünme eğitimi bireyin içinde bulunduğu farklı koşulları ve kendisini sorgulayarak en uygun kararları vermesini ve buna uygun davranış sergilemesini amaçlamaktadır. Düşünme eğitimine program çerçevesinden bakıldığında bazı kavram ve becerileri geliştirmeyi, genelleme yapma, empati kurma, yaratıcı düşünme, önem ve öncelikleri belirleme, neden sonuç ilişkisi kurabilmeyi hedeflemektedir. Düşünme eğitim öğretim programı, öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmekle kalmayıp yaşam koşulları içerisinde var oluşunun anlamını ve nedenlerini fark etmesini ve kendi geleceğini belirleyebilmesine imkân vermektedir. Bu açıdan eğitim, öğrencileri hayata ve geleceğe hazırlayarak onların başarılı olmasını istiyorsa düşünme eğitime yer vermesi bir zorunluluktur. Bu sebeple eğitim sistemi öğrencilerin düşünme becerilerini kazandırma amacı çerçevesinde ders programlarına eklenen kazanım ve becerilere yer verilmesinin yanı sıra Milli Eğitim Bakanlığı düşünme eğitimi dersinin okutulmasına karar vermiştir. Düşünme eğitimi, bilgiyi anlamlandırma, işleme, yapılandırma ve yeniden üretme becerisine yaptığı katkı ile diğer bütün eğitimlerin temelini oluşturur. Eğitim ve öğretim faaliyeti, bu sayede, basit bir bilgi aktarımı olmaktan çıkarak, bireyin yetenek ve potansiyelini aktif hale getiren, farkındalık düzeyini artıran, kendilik bilincini geliştiren yaratıcı bir sürece dönüşür. Bu sürece dönüştürme hedefini üç temel düşünme becerisi olan eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme ve özenli düşünme üzerine temellendirilerek ele alınmıştır. Eğitim sisteminde ilköğretim düzeyindeki düşünme eğitimi ile ilgili konulara yer veren dersler bulunmaktadır. Bu derslerden bir tanesi Sosyal Bilgiler dersi. Sosyal Bilgiler değişen ülke koşullarında her türlü bilgiyi alan, eleştirel bakış açısıyla süzgeçten geçirerek düzenleyen, problem çözme becerisine sahip vatandaş yetiştirmek amacıyla, sosyal ve beşeri bilimlerden aldığı bilgileri kullanan bir öğretim programıdır. Düşünme eğitimi dersi öğretim programı vizyonuna bakıldığında farklı bakış açılarını deneyebilen, başka görüşlere açık, kendine özgü bir perspektif oluşturabilen; insanlığın sanatsal, felsefi ve bilimsel birikimine karşı ilgili; gelişmeleri anlama ve yorumlama yetisine sahip; empati ve duyarlılık gücü olan; karşılaştığı sorunlar karşısında alternatif çözümler üretebilen; yaşadığı kültür ve değer ortamı konusunda farkındalığı bulunan ve nihayetinde bütün bu yeterlilikleri gösterecek şekilde eleştirel, yaratıcı, analitik ve yansıtıcı düşünebilen bireylerin yetişmesine katkı sağlayacak bir anlayış oluşturabilmeyi hedeflediği görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında disiplinlerarası bir yaklaşımla bireyin toplumsal var oluşunun gerçekleştirilmesine yardımcı olan Sosyal Bilgiler dersi, düşünme becerilerini geliştirmekle kalmayıp kişinin yaşam koşulları içinde var oluşunun anlamını ve nedenin fark etmesini sağlayan düşünme eğitimiyle iç içe olduğu buradan da anlaşılmaktadır. Ders kitapları eğitim programlarındaki belli amaçlar doğrultusunda gerekli bilgi ve becerilerin öğrencilere kazandırılmasına hizmet eden öğretim materyalleridir. Öğrencilerin hedeflenen davranışları kazandırma ve hayal dünyalarının gelişmesine katkı sağlayan ders kitapları en yaygın kullanılan ders materyallerinin başında gelmektedir. Öğrenci ve öğretmenlere ders konusunda rehberlik eden ders kitaplarının öğrencilerin ilgi, merak ve gerekli becerilerini geliştirebilecek tarzda olması gerekmektedir. Günümüz eğitim anlayışında da araştıran, sorgulayan ve eleştirebilen bireylerin yetişebilmesi için ders kitaplarının düşünme becerilerini geliştirebilecek ve öğrencilerin düşünme eğitimine katkı sağlayacak şekilde hazırlanması önemlidir. Çalışmanın amacı İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabının düşünme eğitimi açısından incelenmesidir. Çalışma nitel araştırma şeklinde planlanmıştır. 2016-2017 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabı incelenecektir. Yapılacak olan bu çalışmada düşünme eğitimi becerilerinin özelliklerini ayrıntılı ve derinlemesine inceleyebilmek amacıyla tesadüfi örneklem yoluyla tek bir ünite seçilmiştir. Bu amaçlar çerçevesinde “Zaman İçinde Bilim” ünitesinde başlıklar, yazılı unsurlar, görsel öğeler, ölçme değerlendirme soruları (ünite içi, ünite sonrası) Milli Eğitim Bakanlığı’nın düşünce eğitimi ders programında belirlediği üç temel düşünme becerisi olan eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme ve özenli düşünme açısından incelenecektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçları belirtilen sorulara cevap aranmıştır: 1. Eleştirel düşünme Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Zaman İçinde Bilim ünitesinde nasıl yer almaktadır? 2. Yaratıcı düşünme Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Zaman İçinde Bilim ünitesinde nasıl yer almaktadır? 3. Özenli düşünme Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Zaman İçinde Bilim ünitesinde nasıl yer almaktadır? Araştırmanın veri analizi devam etmektedir.

Anahtar sözcükler: Ders Kitap İnceleme, Düşünce Eğitimi, Sosyal Bilgiler

THE ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES COURSE BOOK IN THE TERMS OF THOUGHT EDUCATION: THE CASE OF SCIENCE IN TIME UNIT

Assoc. Prof. Dr. Elif ALADAĞ, Adnan Menderes University, ealadag@adu.edu.tr
MA Student Burcu KARAMAN, Adnan Menderes University, burcukaraman43@gmail.com

ABSTRACT

Thought education intends to display different conditions in which individual and taking the most suitable decisions by questioning himself or herself and convenient action in accordance with these decisions. When it is analyzed in frame of the program of thought education it is targeting to develop certain concepts and skills, generalizing empathizing, creative innovative thinking, determination of importance and priorities, building up cause and effect relation. The thought education does not only develop thinking skill of students but also gives opportunity to realize the meaning of his/her presence in the living conditions and determine his/her own future. Therefore, if the education wants students to be successful by preparing them to life and future, it is compulsory to give place to the thought education. Hence, education system within the frame of gaining students thinking skills, in addition to giving place to gains and the thought education course of Ministry of Education in schools programs. The thought education underlies the all other education by its contribution to skill of meaning, processing, configuring and re-producing the knowledge. Thus, the training and the education activity goes beyond being simple knowledge transfer and evolves into the innovative period which activates talent and potential of individual increases the level of mindfulness and improves sense of self. This purpose addresses (dealt with) the bases on three main thinking skills which are creative thinking, critical thinking and attentive thinking. There are certain courses which involve the thought education related topics in the level of primary elementary education and one of them is social studies course. The social studies is an education program which uses the knowledge taken from social and human sciences within the purpose of creating citizens able to take every kind of knowledge, arrange by removing it by passing through filter within critical point of view, and have problem-solving skills. Referring to the vision of the thought education course program it seems that it intends to constitute a mentality which contributes to creation of individuals ability try different points of view, open to other sights, form a unique perspective, interest to the artistic, philosophic and scientific background of humanity, have the skill of comprehension and interpretation of updates, owning sense of empathy and sensitivity power, produce alternative solutions to the problems, have full-awareness about cultural valuation atmosphere, and finally think in artistic, analytic and reflective way. Within this respect, the social studies course with a interdisciplinary approach helps the individual realize his/her notice for the meaning and reason of his/her existence in living conditions. Course book and materials which contribute to acquisition of certain necessary knowledge and skills by the students in line with the some purposes in education programs. The textbooks which give contribution to acquisition of wanted behaviour and improvement of imaginary World, are among the most widely used course materials. The textbooks which conduct the teachers and students within the course obliged to be in form which can improve the interest, curiosity and necessary skills of students. Also in today's education notion, it is important to form textbook in the form that can develop think skills and contribute to thought education. The aim of the study is to examine the elementary school 7th grade social studies textbook and student workbook in terms of the thought education. The study is planned in the form of qualitative research. Elementary school 7th Grade textbook and student workbook which are prepared by the ministry of national education in academic year 2016-2017 will be examined. In this study, a single unit was selected through random sampling in order to be able to examine in detail and depth the characteristics of skills of the thought education. In this context written elements, visual elements, comprehension questions (In unit, post unit), titles in the unit of "Science In Time" will be examined by basing on critical, creative and attentive thinking which are the three basic thinking skills determined by the Ministry of national education. In accordance with this purpose, following questions will be answered; 1. How does the critical thinking take part in the "Science In Time" unit of 7th Grade Social Studies textbook? 2. How does the creative thinking take part in the "Science In Time" unit of 7th Grade Social Studies textbook? 3. How does the attentive take part in the "Science In Time" unit of 7th Grade Social Studies textbook? The data analysis of the research continues.

Key Words: Textbook and Course Book Analysis., The Thought Education, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA ANTROPOLOJİ VE SOSYOLOJİ DİSİPLİNLERİNE AİT KAVRAMLARIN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Saim TURAN, Kastamonu Üniversitesi, turansaim@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Zehra ATAĞ, Kastamonu Üniversitesi, zhrblt91@gmail.com

ÖZET

Geçmişten günümüze insanın toplumla, devletle ve kendisiyle olan ilişkilerini inceleyen birçok bilim ortaya çıkmıştır. Bu bilimler zaman içerisinde sistemli bir şekilde birleştirilerek Sosyal Bilgiler adı altında toplanmış ve okullarda öğrencilere sunulmuştur. 2005 yılında uygulamaya konan Sosyal Bilgiler programı ile Sosyal Bilgilerin kapsamı ve içeriği genişlemiş ve disiplinler arası etkileşimin önü açılmıştır. Antropoloji ve Sosyoloji de bu programla birlikte Sosyal Bilgiler öğretiminde yerini almıştır. Antropoloji ve sosyoloji genel olarak insanla, toplumla ilişkili olarak ortaya çıkmış ve zaman içerisinde sistemli birer bilim halini almıştır. Bu çalışmada Sosyoloji ve Antropoloji disiplinlerinin Sosyal Bilgiler dersiyle olan ilişkisinden yola çıkılarak yeni programla değişen Sosyal Bilgiler ders kitaplarında Antropoloji ve Sosyoloji disiplinine ait kavramların incelenerek bu kavramların Sosyal Bilgiler ders kitaplarındaki yerlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Özellikle 2005 programı ile birlikte disiplinler arası bir ders halini alan Sosyal Bilgiler alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde antropoloji ve sosyoloji ara disiplinleri ile ilişkisini ortaya koyacak çalışmanın yapılmaması bu çalışmanın yapılmasını gerekli kılmıştır. Bu incelemenin yapılması için nitel veri toplama yöntemlerinden doküman inceleme kullanılmıştır. Görüşme, gözlem yapmadan bilgilere doğrudan ulaşmak ve zamandan tasarruf etmek amaçlanmıştır. Veri kaynağı olarak da Milli Eğitim Bakanlığından onaylı olan tüm 4, 5, 6 ve 7. Sınıflara ait ders kitapları incelenmiştir. Sosyal Bilgiler ait bu farklı ders kitapları öğrenme alanları bazında incelenmiştir. Bu öğrenme alanları yalnızca araştırma konusuna dahil olanlardan bahsedilmiştir. Antropoloji disiplini ait kavramlarının olduğu ilgili öğrenme alanları 4.ve 5. sınıf kitaplarında Birey ve Toplum, Kültür ve Miras, Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler ve Küresel Bağlantılar; 6.ve 7. Sınıf kitaplarında İnsanlar, Yerler ve Çevreler, Kültür ve Miras ve Küresel Bağlantılar'dır. Sosyoloji disiplinine ait kavramlarının olduğu öğrenme alanları ise 4. ve 5.sınıf kitaplarında Kültür ve Miras, Bilim Teknoloji ve Toplum, Gruplar Kurumlar ve Sosyal Örgütler ve Küresel Bağlantılar; 6. sınıf kitaplarında Kültür ve Miras, Küresel Bağlantılar, Bilim, Teknoloji ve Toplum; 7. Sınıf kitaplarında ise sadece Kültür ve Miras'dır. Elde edilen verilerin analiz edilmesi içerik analizi yoluyla sağlanmıştır. Antropoloji ve Sosyolojiye ait kavramlar tespit edilmiş ve bu analizle elde edilen bilgiler özetlenip aktarılmıştır. Yapılan analizlerde Antropoloji disiplini ile ilişkilendirilen öğrenme alanları ve bu öğrenme alanlarının verildiği ünitelerin kazanımları genel olarak antropolojinin ve onun bir alt disiplini olan kültürel antropolojinin tanımı ve kapsamı temel alınarak ilişkilendirilmiştir. Bu yüzden özellikle Kültür ve Miras öğrenme alanında Sosyolojiyle iç içe oldukları fark edilmiştir. Okullarda kullanılan kitapların genelinde Antropoloji ve Sosyoloji disiplinlerinin tarih ve coğrafya nispeten daha zayıf kaldığı görülmektedir. Ders kitaplarında doğrudan Sosyoloji ve Antropolojiye ait kavramların pekiştirilmesi ile ilgili bir kazanım bulunmamıştır. 4, 5, 6 ve 7. Sınıf Sosyal bilgiler ders kitaplarında Antropoloji ve Sosyoloji ile ilişkilendirilen öğrenme alanlarında bulunan etkinliklerde bu disiplinlere ait kavramlara yeterince yer verilmemiştir. Antropoloji disiplini ile ilişkili konular, özellikle Kültürel Antropoloji alanına giren öğrenme alanı hedef kazanım beceri ve değerlerinde değinilirken etkinliklerde daha çok tarihle bağdaştırılarak ele alındığı görülmüştür. Sosyolojiyle ilişkili durumlara bakıldığında Sosyal bilgiler dersi amaçlarında, becerilerinde ve değerlerinde sosyolojiyle ilgili hedefler daha fazla iken bunların kazanımlarda yeterince görülemediği söylenebilir. Sosyal bilgiler dersinden beklenen birey(öğrenci)-toplum uyumunu sağlamak, iyi bir vatandaş yetiştirme, topluma duyarlı olma gibi kazanımları sağlamak için ders kitaplarında sosyolojiden daha fazla yararlanılması gerektiği söylenilebilir.

Anahtar sözcükler: Antropoloji, Ders Kitapları, Kavram, Sosyoloji, Sosyal Bilgiler

EXAMINATION OF ANTHROPOLOGY AND SOCIOLOGY CONCEPTS IN SOCIAL STUDIES COURSE BOOKS

MA Student Saim TURAN, Kastamonu University, turansaim@gmail.com

MA Student Zehra ATAK, Kastamonu University, zhrblt91@gmail.com

ABSTRACT

From the past to the present there are many sciences that have arisen about the relationships of human being with the community and the governments. These sciences have been combined in a systematic way and collected under the name of Social Studies and presented to the students in the schools. With the Social Studies Curriculum which was put in the practice in 2005, Social Studies have gained an interdisciplinary structure. Anthropology and Sociology also took its place in the Social Studies Curriculum. Anthropology and sociology have generally emerged in relation to people, societies, and have become scientific in time. This study aims to examine the concepts of Anthropology and Sociology discipline in Social Studies textbooks and to show whether these concepts are effective in Social Studies textbooks by starting from the relation of Sociology and Anthropology disciplines with Social Studies course. In particular, finding no research about Anthropology and Sociology in the Social Studies program after the 2005 Social Studies Curriculum, when it became an interdisciplinary structure made this research necessary. One of qualitative data collection method, document review was used in this research. It is aimed to save time in order to reach the information directly without interviewing, observing. As a data source, textbooks belonging to all 4th, 5th, 6th and 7th grades approved by the Ministry of National Education were examined. These different textbooks belonging to Social Studies have been studied on the basis of learning areas. These learning areas are mentioned only in the context of research. Related areas of the concepts of anthropology discipline are Individuals and Community, Culture and Heritage, Groups, Institutions and Social Organizations and Global Connections in the 4th and 5th grade books; People, Locations and Environment, Culture and Heritage, and Global Connections are in the 6th and 7th grade books. The learning areas in which the concepts of sociology discipline exist are the 4th and 5th grade books in Culture and Heritage, Science Technology and Society, Groups Institutions and Social Organizations and Global Connections; Culture and Heritage in 6th grade books, Global Connections, Science, Technology and Society; In the 7th grade books, Culture and Heritage. Analysis of the obtained data was made by content analysis. Concepts related to anthropology and sociology was identified and the information obtained with this analysis was summarized and analyzed. In the analyzes made, the learning areas associated with the discipline of anthropology and the achievements of the units provided with these learning areas are generally related to the definition and scope of anthropology and its sub discipline, cultural anthropology. Therefore, it was realized that they are intertwined with sociology, especially in the field of culture and heritage learning. In the books used in schools, the disciplines of Anthropology and Sociology seem to be relatively less than history and geography. In the textbooks there is no direct achievement to learn the concepts of sociology and anthropology. In the related learning areas of the 4, 5, 6, and 7th grade social studies textbooks have not been adequately addressed in activities section with Anthropology and Sociology. The topics related to the discipline of anthropology especially field of Cultural Anthropology, while the learning field has been touched upon in terms of goals, achievements, skills and values, but activities have been associated more with history. Looking at the situations related to sociology, it can be said that while there are more sociological targets in social studies lesson objectives, skills and values, but it is not seen enough in the achievements. It can be said that anthropology and sociology should be used more in textbooks in order to achieve individualism (student) - social harmony expected from social studies course, to raise good citizens who learn the past, and working properly today to build a better future.

Key Words: Anthropology, Concept, Sociology, Textbooks, Social Studies

MÜZE VE TARİHİ MEKÂNLARDA DEĞERLER EĞİTİMİ: KAYSERİ LİSESİ MİLLİ MÜCADELE MÜZESİ ÖRNEĞİ

Arş.Gör. Galip ÖNER, Erciyes Üniversitesi, galiponer@erciyes.edu.tr
Doç.Dr. Tuba ÇENGELCİ KÖSE, Anadolu Üniversitesi, tubacengelci@anadolu.edu.tr

ÖZET

Eğitim-öğretim faaliyetlerinin her zaman sınıf ve okul içerisinde yapılmaması gerektiği ve öğrenme-öğretme sürecinde okul dışı ortamların da etkin şekilde kullanılması gerektiğine dair çalışmalar eğitim literatüründe çok eskilere dayanmaktadır. Bu okul dışı öğrenme ve öğretme ortamlarından biri de müze ve tarihi mekânlardır. Müzeler ve tarihi mekânlar Sosyal Bilgiler dersi için önemli birer kaynak durumundadır. Sosyal Bilgiler dersinin okul dışı öğrenme ortamlarından yararlanılmasına en uygun derslerden biri olduğu söylenebilir. Sosyal bilgiler dersinde insan yaşamı ve toplum dün, bugün, yarın bağlamında insan çevre ilişkileri doğrultusunda ele alınmaktadır. Yaşama dönük bu dersin okul dışı öğrenme olanaklarından yararlanması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan gözlem becerisi, mekânı algılama becerisi, zaman ve kronolojiyi algılama becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi gibi becerilerin öğrencilere kazandırılması okul dışı öğrenmeyi ve öğrendiklerini okulun dışında kullanmayı gerektirmektedir. Sosyal bilgiler dersini yürütecek olan öğretmen adaylarının hizmetöncesi eğitimlerinde müzeler ve tarihi mekânlara ilişkin gerekli bilgileri edinmesi, uygulama çalışmaları yapması önem taşımaktadır. Sosyal bilgiler dersi kazanımları ile ilgili müze ve tarihi mekânların belirlenmesi, bu mekânlarda gerçekleştirilebilecek etkinliklerin geliştirilmesi öğretmen adaylarına deneyim kazandıracaktır. Öğretmen adaylarının müzelerin ve tarihi mekânların sosyal bilgiler eğitimindeki rolünü kavramaları bakımından bu tür uygulamaların olabildiğince tekrarlanması gerekir. Alanyazında yapılan çalışmalar incelendiğinde müzelerin ve tarihi mekânların öğrencilere birçok kazanım sağlayacağı belirtilirken özellikle de soyut konuları somutlaştırarak öğrencilerin kalıcı öğrenmeler sağlayacağı üzerine vurgu yapılmaktadır. Sosyal ve kültürel bir ortam olarak müzeler aynı zamanda eğitim işlevine de sahiptir ve bu işlevin etkili biçimde yerine getirilmesinde eğitimcilere önemli sorumluluklar düşmektedir. Tarihi mekân, geçmişte yaşayan insanların barınma veya farklı amaçlarla inşa ettikleri yapı veya tarihi bir olayın yaşandığı yer olarak tanımlanabilmektedir. Çoğunlukla geçmişin izlerini taşıyan ve bu izlerin takip edilmesiyle geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında çeşitli ipuçları sunan bu mekânlar etkili bir eğitim-öğretim ortamı olarak kullanılabilir. Müzeler ve tarihi mekânlardan bilgi ve beceri öğretiminin yanı sıra değerler eğitiminde de yararlanılabilir. Ancak alanyazında müze ve tarihi mekânların değer eğitiminde kullanımına yönelik olarak yeterli çalışma olmadığı görülmektedir. Bu kapsamda bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının tarihi mekânlarda değer eğitimine ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın katılımcılarını bir devlet üniversitesinde Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programına devam eden ve Özel Öğretim Yöntemleri II dersini alan 4. sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada ilk olarak öğretmen adaylarının müzeler ve tarihi mekânlar ile ilgili var olan algı ve düşüncelerini ortaya koymak amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen açık uçlu anket formu uygulanmıştır. Daha sonra öğretmen adaylarının katılımıyla Kayseri Lisesi Milli Mücadele Müzesi'ne bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının müze ziyareti sonrasındaki görüşlerini elde etmek amacıyla yine bir açık uçlu anket formu uygulanmıştır. Son aşamada ise öğretmen adaylarından daha ayrıntılı görüş elde edebilmek için 12 öğretmen adayı aday ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları öğretmen adaylarının müze gezisinde vatanseverlik, dayanışma, sorumluluk, saygı, yardımseverlik, özgürlük, bağımsızlık, bağımsızlık, çalışkanlık, bilimsellik, estetik, duyarlılık, hoşgörü, dürüstlük, sevgi, barış ve aile birliğine önem verme değerlerinin ön plana çıktığını düşündüklerini göstermektedir. Araştırmada elde edilen sonuçlar bağlamında öğretmen eğitiminde değerler eğitiminin gerçekleştirilmesine müze ve tarihi mekânlardan yararlanılmasına, müze ve tarihi mekânlarda değer eğitimiyle ilgili yapılabilecek etkinliklere yönelik öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Değerler eğitimi, Müze, Sosyal Bilgiler, Tarihi Mekânlar

VALUES EDUCATION IN MUSEUMS AND HISTORICAL PLACES: AN EXAMPLE OF THE MUSEUM OF KAYSERİ HIGH SCHOOL NATIONAL STRUGGLE

Res.Assist. Galip ÖNER, Erciyes University, galiponer@erciyes.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Tuba ÇENGELCİ KÖSE, Anadolu University, tubacengelci@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Necessity of using outdoor learning opportunities and negative effects of restricting education in the school and classroom has always been specified in the educational literature. One of these outdoor learning and teaching possibilities is museum and historical places. Museums and historical places are important resources for the social studies course. Undoubtedly social studies course is one of the most suitable courses for outdoor education. Social studies focuses on human life and society in the context of the past, present and future. Social studies deals with the life. Therefore, it should be conducted in the life. Skills of the Social Studies Education Program as observation, perception of the environment, perception of the time and chronology, perception of the change and continuity requires outdoor learning activities. Social studies pre-service teachers need to practice and have experiences regarding museums and historical places for being ready to their professional life. These experiences may contribute pre-service teachers' efficacies regarding outdoor learning activities. It can be said that teaching in museums and historical places help students acquire objectives of the course. Moreover, museums and historical places may concretize issues for the students. As a social and cultural environments museums also have an educational function. Historical places are the constructions which were constructed by people in the past or the environment in which an historical event happened. Mostly, these places reflects traces of the past and presents clues about past, present and the future. These places are important for educational studies. Not only knowledge and skills but also values can be taught in museums and historical places. However, it can be said that there are not so many studies focusing on values education in museums and historical places in the literature. The study was conducted in order to understand the pre-service teachers' views about values education in museums and historical places in the scope of the course titled Methodology in the Area of Specialization II. Qualitative research approach was used in the study. The participants of the present study were a group of fourth-grade pre-service teachers who were attending the Social Studies Teacher Education Program in one of the state University in Turkey. Initially, an open ended questionnaire developed by researchers was applied to pre-service teachers to investigate their perception about museums and historical places. Then, pre-service teachers visited the Museum of Kayseri High School National Struggle. After the visit, another open ended questionnaire was applied to examine their views regarding their experience. At the last stage, semi-structured interviews were held to obtain detailed data with 12 pre-service teachers. Descriptive analysis was used to analyze the data. Research findings show that most pre-service teachers believe that museum experience support some values as patriotism, solidarity, responsibility, respect, benevolence, freedom, independence, diligence, scientificity, aesthetic, sensitivity, tolerance, honesty, love, peace and family unity. According to results of the present study it can be claimed that pre-service teachers found museum experience useful in terms of teaching values. Regarding the findings of the present study some suggestions were offered about using museums and historical places for values education in teacher education programs and developing values education activities which can be held in museums and historical places.

Key Words: Historical Places, Museum, Social Studies, Values education

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDA YAPILANDIRMACI YAKLAŞIM ÇERÇEVESİNDE KADIN EĞİTİMİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Merve ÇAĞLAR, Necmettin Erbakan Üniversitesi, mrvcgllr.91@hotmail.com

ÖZET

“Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Yapılandırıcı Yaklaşım Çerçevesinde Kadın Eğitimi ” adlı çalışma 2005’ten sonra eğitimdeki “Yapılandırıcılık, Sosyal Bilgilerde Yapılandırıcılık, Türk Kadını ve Sosyal Bilgiler Ders Kitapları olmak üzere dört bölüm şeklinde incelenmeye çalışılmıştır. Sürekli değişen ve gelişen toplumlar da sorumluluk alabilen, yeniliklere açık, yaratıcı fikre sahip bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda bilgiyi sorgulamadan kabul eden kişiler değil, onu şekillendiren ve değişik biçimlerde kullanabilenler günümüz dünyasında kabul görmektedir. Bilginin aktarılmasıyla ilgili modern yaklaşımlardan olan yapılandırıcılık; kişiyi öğrenmede aktif kılan, düşündüren, yorumlayan ve bilgiyi transfer edip kullanabilen bireyler kılma yönünden önem taşıyan bir kuramdır. Bu kuram öğrencileri mümkün olduğunca yapılan etkinliğin içine katmak için eğitimciler tarafından tercih edilmektedir. Yapılandırıcı yaklaşımda öğrenme, öğrencinin öğrenme ortamına uyum sağlamasıyla gerçekleşir. Birey yaşadığı ortama uyum sağladığı sürece öğrenmeye karşı daha istekli hale gelir. Önceki bilgileriyle yeni öğrenme ortamında karşılaştığı bilgiler arasında bağlantı kurar. Tüm derslerde olduğu gibi sosyal bilgiler dersinde de yapılandırıcı eğitimle işlenen derslerin önemi büyüktür ve öğrenci başarısının artmasında etkilidir. Bu bağlamda ders kitapları da bu sisteme göre hazırlanıp öğrenciye kendi kendine öğrenme fırsatı verecek şekilde değiştirilmiştir. Yalnız günümüz eğitim programlarında ve ders kitaplarında kadın eğitimine ve öğretimine yeterince yer ayrılmadığı görülmüştür. Oysaki ilk Türk devletlerinden Cumhuriyet dönemine kadar olan süreçte kız ve erkek çocuklarının eğitiminde bir farklılık olmamıştır. Yenilenen sosyal bilgiler müfredatıyla öğrencilere saygı, sevgi, hoşgörü, katılımcılık vb. gibi bu tutum ve değerleri kazandırmak esas alınmıştır. Çalışma nitel bir araştırma olup doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar”. Bu çalışmada da 4-5-6 ve 7.sınıf ders kitapları ana materyal olarak kullanılmıştır. Çalışmanın bulgular bölümünde ilköğretim 4.5.6.7. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitaplarındaki ünitelerde kadınların geçmişten günümüze toplum hayatındaki statüsü, kız çocuklarının eğitimi, eğitim-öğretim hakkı vb. konulara yeterince değinilip değinilmediği incelenmiştir. Çalışmanın sonuç ve öneriler bölümünde ders kitaplarında Türk kadınının yeri hususunda elde edilen sonuçlar ile bu sonuçlara dayanarak çıkarım yapılan öneriler yer almıştır. Kitaplarda kadınların siyasi, sosyal ve ekonomik açıdan fazla yer almadığı tespit edilmiştir. Kadınların konumunu aktaran çok fazla resim ve konu yer almamıştır. Ünitelerdeki konularda kız çocuklarının eğitimi, toplum hayatındaki yeri, kadının anne olarak konumu, meslek yaşamına çok fazla yer ayrılmadığı görülmüştür. Mesleklerin nasıl seçileceğinin ve meslek öneminin anlatıldığı konularda eğitim kurumlarından bahsederken kız çocukları için açılan eğitim kurumlarına yer verilmemiştir. Toplumda öne çıkmış kadınların ders kitaplarında yok denecek kadar az olduğu görülmüştür. 4. Sınıf ders kitabında Milli Mücadelede kadının rolüne değinilmiş, bir resimle desteklenmiştir. 5. Sınıf kitabında ise kız çocuklarının okumasına destek sağlayan bir kampanyadan söz edilmiştir. Bu kampanya çocukların fırsat eşitliği açısından da güzel bir alıntı olmuştur. Öneri olarak ise şunlara değinilmiştir: Kadınların ders kitaplarında daha fazla yer alması için dünyada ve Türkiye’de kadının gelişimini anlatan bir ünite eklenebilir. Cumhuriyetten sonra kadın haklarının gelişimine konularda daha sık yer verilmelidir. Öğretmenler toplumsal cinsiyet eşitliğini göz önüne almalıdır. Geçmişten günümüze her alanda öne çıkmış kadınlarımızın hayatlarından kesitlere yer verilerek kız çocuklarının kendilerine olan güveni desteklenmelidir. Türk toplumunda çok eski zamanlardan beri kadının statüsünün çok yüksek olduğu göz önüne alındığında ortaokulda geçmişe ve geleceğe vurgu yapan önemli bir ders olan Sosyal Bilgiler ders kitaplarında kadının konumunu içeren kazanımlara da yer verilmelidir.

Anahtar sözcükler: Ders Kitapları, Kadın Eğitimi, Yapılandırıcılık

SOCIAL STUDIES LESSON IN CONSTRUCTIVIST APPROACH WITHIN THE FRAMEWORK OF WOMENS EDUCATION

MA Student Merve ÇAĞLAR, Necmettin Erbakan University, mrvcgllr.91@hotmail.com

ABSTRACT

Social studies Lesson when working Women within the framework of Training Constructivist Approach the aimless after 2005 the callouts Constructivism, social Constructivism in education, the Turkish woman and Social Studies Textbooks is tried to be examined in the form of four episodes In the ever-changing and evolving society can take responsibility, open to innovation, creative individuals who have the idea is needed. In this context its not people who accept without question the information, they can use different formats and that shaped him in todays world. The transfer of knowledge about modern approaches with constructivism; Learn what makes active the person commenting and knowledge transfer, suggesting and capable individuals in terms of importance is the override. Constructivist approach to learning , student learning to adapt to the environment occurs. Unless the blend lived individuals toward learning becomes more intrigued. In the new learning environment with the previous information the information establishes a connection between the encounter. All classes in social studies as well as in constructivist education is of great importance and student success courses are processed in the increase is effective. In this context, that prepared students according to textbooks self-learning opportunity changed in such a way. Only in todays training and education of women in school textbooks and teaching is leaving enough room. However, the first Turkish State to process the second Spanish Republic of girls and boys to education has not been a difference. The revamped social studies curriculum, students with respect, love, tolerance, participation and so on to bring these attitudes and values. The study is a qualitative research document analysis method used. “ document review, to investigate targeted case or cases that contain informaiton about the analysis of written material.” In this study, the 4-5-6- and 7. Were used as the main material grade textbooks. The study’s findings are part of the primary. 4-5-6-7. Class social studies textbooks in public life from the past to the present status of women, girls educaiton, education etc. Are explored whether talked enough to topics. As a result of the study, it was determined that women do not take much place in political, social and economical terms in the books. The transfer of the position of women and the topic has not received where a lot of pictures. Girls education in all subject areas in public life as the woman’s mother place of location too much space is allocated to the career. Professions and occupations to determine how the importance of speaking on topics discussed opened educational institutions for girls. Prominence in society women in textbooks was negligible. In the 4th grade textbook the role of the woman in the National Struggle was mentioned and a Picture was supported. In the 5th grade book there was a campaign to support girls reading. This campaign has also beeb a good quate for children in terms of equal opportunity. As has been mentioned on following recommendations: women to take more space in school textbooks in the world and Turkey, describing the development of women in one unit can be added. The development of the issues of women’s rights after the Rebuplic more often. Teachers should take into account gender equality. Past and present in every area of their lives our women section up in the girls confidence in themselves must be supported. In Turkish society since ancient times is her given the very high status in the past and future emphasis in middle school is an important lesson in social studies textbooks containig the position of the woman should be given also to the gains.

Key Words: Textbooks, Constructivism

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ'NİN KURULUŞUNDAN GÜNÜMÜZE (1923-2017) ORTAOKUL DERS KİTAPLARINDA YAHUDİ/MUSEVİ İMGESİ

Arş.Gör. Abdullah Cevdet KIRIKÇI, Marmara Üniversitesi, abduhahcevd@hotmail.com
Prof.Dr. Cemil ÖZTÜRK, Marmara Üniversitesi, cemilozturk@yahoo.com
Yrd.Doç.Dr. Gül TUNCEL, Marmara Üniversitesi, gltuncel2@gmail.com

ÖZET

Ders kitapları, devletlerin ideolojik tutumlarını ve çeşitli konulardaki algılarını yansıtan önemli materyallerdir. Bu boyutu ile ders kitapları sadece ulusal bir mesele olmaktan çıkar. Zira uluslararası ilişkilerden, devlet politikalarının revize edilmesine kadar birçok süreçte ders kitapları kritik bir öneme sahiptir. Bu duruma binaen OECD, WB, UNICEF ve UNESCO gibi beynelmilel organizasyonlar, öğretim programları ve basılı materyaller üzerine çeşitli projeler yürütmektedir. Üzerinde bulunduğu konum itibarıyla Türkiye Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu gibi çatışmanın, küresel güçlerin üstünlük çabalarının hâkim olduğu bir coğrafyanın merkezinde yer almaktadır. Bölgesel barışın tesisinde ve kendi insan kaynaklarımızın geliştirilmesinde, ders kitaplarında kullanılan dil ve ötekine dair oluşturulan tasavvur önemlidir. Bilhassa günümüzde hoşgörünün ve ötekine karşı saygının azaldığı, bu duruma bağlı olarak etnik ve mezhebi çatışmaların artarak tırmandığı Ortadoğu coğrafyası, eğitim- öğretim sürecine dair daha fazla çalışmanın odağında olmak durumundadır. Bu önem bağlamında Türkiye'deki ilgili alanyazın tetkik edilmiş, cumhuriyet tarihi boyunca Yahudi imgesini dikey bir tarihsel süreç içerisinde ve dönemler arası mukayese yaparak ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Türkiye'de resmi ideoloji ve politik söylemin en somut olarak yansıtıldığı dersler olması hasebiyle, lise tarih ders kitapları örneklemine, muhtelif ötekilere dair azımsanamayacak sayıda çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar, temelde doğrudan "Yahudi/Musevi" olgusuna yönelik olmasa da, Türk kimliği, ulusal ben veya bizin inşası, iç ve dış düşman/öteki vurgusu vb. alanlarda, çalışmamızla yumuşak kesişimler sergileyen araştırmalardır. Lakin ya daha farklı olgular üzerine muayyen bir döneme inhisar eden ya da daha geniş ve yatay bir tarihsel bağlamda kalan bu çalışmalar, araştırmamızın hedeflediği boşluğu doldurmaktan uzaktır. Ayrıca söz konusu çalışmalar genellikle lise düzeyi ders kitapları ile sınırlıdır. Ortaokul ders kitapları bu anlamda daha bakir bir alan oluşturmaktadır. Doğrudan Sosyal Bilgiler ve tarihsel süreç içerisinde Sosyal Bilgiler dersinin fonksiyonlarını icra eden Milli Tarih, Tarih, Yurt Bilgisi, Yurttaşlık Bilgisi, Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi, T.C İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ders kitapları araştırmacıların daha az dokundukları sahalara karşımızda durmaktadırlar. Kaldı ki ilköğretim ve ortaokul yaş gruplarında zihinsel ve ideolojik dönüşümlerin daha kesif ve güçlü bir şekilde olduğu ve görece kalıcı hale geldiği bir dönem olduğu düşünüldüğünde, söz konusu alanın daha yoğun bir şekilde çalışılması gerektiği sonucuna ulaşmak mümkündür. Tarih ve vatandaşlık gibi ideolojik yanları ağır basan ve tarihsel süreç içerisinde bu derslerin içeriklerini sunan farklı disiplinlerde, genel olarak da bu dersleri doğrudan içeren Sosyal Bilgiler ders kitaplarında Yahudi/Musevi olgusuna yönelik kullanılan dil/üslup, algı ve stereotiplerin incelenmesi araştırmanın esas sorunudur. Bu cihetle elde edilen bulgulardan hareketle önemli tarihsel dönemlere göre Yahudi/Musevi olgusunun ele alınış biçimleri ve bu vakıanın tarihsel süreç içinde ne denli bir dönüşüm yaşadığını ortaya çıkarmak, araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu temel amaca bağlı olarak oluşturulan aşağıdaki soruların yanıtları aranmıştır: 1. Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne Sosyal Bilgiler ve Sosyal Bilgiler dersinin konularını içeren ders kitaplarında Yahudi/Musevi olgusu hangi boyutları ile öne çıkarılmıştır? 2. Yahudi/Musevi olgusunun tarihsel süreç içinde yaşadığı farklılaşmanın boyutları nelerdir? 3. Yahudi/Musevi olgusunun öne çıkan hususiyetlerinin nicel yansımaları nasıldır? Araştırmada veriler, nitel veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği ile toplanmıştır. 1923-2017 arasındaki dönemlerde ortaokul 7 ve 8. sınıflarda okutulan Sosyal bilgiler ve bu dersin içeriğini ihtiva eden farklı disiplinlerin ders kitapları, veri kaynağı olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örneklem grubu, her biri okullarda ders kitabı olarak okutulduğu dönemi temsil ettiği varsayılan otuz adet ders kitabından müteşekkildir. Söz konusu örneklem MEB izinli ya da bizzat MEB tarafından basılmış materyallerden seçilmiştir. Birçok bilimsel araştırma çalışmalarına göre nitel içerik analizi (çözümlemesi) sistematik orijini olan kuramsal temelli metin incelemeleri için oldukça uygundur. Söz konusu teknikle oldukça büyük kaynaklar rahatlıkla analiz edilebilir. Bu açıdan içerik analizi tekniği, 1923-2017 yılları arasında 94 yıllık bir zaman dilimi ve binlerce sayfalık bir veri setini analiz etme ve anlamlı bulgular ortaya koyma noktasında en uygun teknik olarak görülmüş ve tatbik edilmiştir. Araştırmada metinlerin analiz süreci tamamlanmıştır. Bulgular sonuç ve tartışma kısımlarının yazım aşaması devam etmektedir.

*Bu çalışma, birinci yazarın devam eden doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

Anahtar sözcükler: Ders Kitabı, Öteki, Sosyal Bilgiler, Yahudi İmgesi.

JEWISH IMAGE IN MIDDLE SCHOOL COURSEBOOKS IN TURKEY SINCE THE FOUNDATION OF THE REPUBLIC (1923-2017)

Res.Assist. Abdullah Cevdet KIRIKÇI, Marmara University, abduhahcevd@hotmail.com
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK, Marmara University, cemilozturk@yahoo.com
Assist. Prof. Dr. Gül TUNCEL, Marmara University, gltuncel2@gmail.com

ABSTRACT

Coursebooks function as a mirror that reflects the ideologies and perceptions of states regarding various issues. Determining these perceptions is quite beneficial and necessary in developing state policies in international relations. In this respect, international organisations such as UNESCO, UNICEF, OECD and WB carry out projects that examine the curricula and coursebooks of states in terms of international understanding, collaboration and human rights. In Turkey, mutual work on this issue is conducted with the cooperation of IRCICA and ALESCO. However, this and similar works need to be taken further in order for Turkey, which is located in the intersection of three continents and tense areas like the Caucasus, Balkans and Middle East, to contribute to the peace in the region and improve its education system. Examining particularly the Middle East where instability increases every other day and a variety of dominance scenarios are designed is significant for Turkey. Accordingly, when we look at the studies carried out in Turkey, it seems that no studies have examined the change in this regard throughout the Republican process based on different periods comparatively. However, there were studies on others in the high school history coursebooks as it is the course in which the official ideology and political discourse are reflected in the Turkish context. These are studies that slightly overlap with the present study in terms of issues such as building a Turkish identity/national self, domestic and foreign enemies, and an emphasis of others, although they are not directly related to Jews. Yet, these studies that were conducted in a more different and specific sense or from a broader aspect are far from filling the gap that this study addresses. Besides, they are usually limited to high school coursebooks. In this respect, middle school coursebooks are a more rarely studied area. Moreover, the social studies coursebook, and the coursebooks used in the courses such as National History, History, Citizenship Knowledge, and Citizenship and Democracy Education, which functioned the same as the social studies course in the historical process, have been understudied by researchers. Furthermore, considering that elementary and middle school levels fall into a critical period in which ideas and perceptions develop intensely, it can be concluded that this area should be studied more frequently. The focus of the present study is the styles and forms of evaluation used towards Jews in the coursebooks taught in courses with heavy emphasis on ideology such as history and citizenship, and the social studies course. Accordingly, it aims to reveal how the Jewish image is reflected in coursebooks in Turkey based on historical periods, and how this image transformed throughout the historical process. Based on this overall aim, the following research questions are addressed in the study: 1. What aspects of the Jewish image are highlighted in the coursebooks taught in the social studies course and related courses since the foundation of the Republic? 2. How does this image differ throughout the historical process? 3. What are the quantitative reflections of the issues featured about Jews? The research data were gathered through document analysis, a qualitative data-gathering method. The data sources were the coursebooks taught in the social studies course and related courses at seventh and eighth grades between 1923-2017. The sample consisted of 30 coursebooks, every one of which is assumed to represent a period. It was paid due attention to include coursebooks approved, or published, by the Ministry of National Education. As is argued in many studies, qualitative content analysis is quite suitable for systematic and theoretically-based text analyses. In this regard, large resources can be easily analysed through this technique. Therefore, content analysis is suitable for analysing the data set containing thousands of pages across a 94-year period between 1923-2017, the research questions and the research problem. The data gathering and analyses processes has been completed. Reporting of the findings and results has not been completed yet.

*This study was taken from ongoing PhD thesis of the first author.

Key Words: Ders Kitabı, Öteki, Sosyal Bilgiler, Yahudi İmgesi.

ÖĞRENCİLERİN MİLLET KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Yrd.Doç.Dr. Muzaffer ÇATAK, Siirt Üniversitesi, mucaffer@hotmail.com
Öğr.Gör. Çağlar YILDIZ, Siirt Üniversitesi, cyildiz@siirt.edu.tr

ÖZET

Sosyal bilgiler dersi ülkenin eğitim felsefesine göre değerlendirildiğinde bu ders aracılığı ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin normlarına saygılı, iyi yetişmiş bir yurttaş oluşturulmak amaçlanmaktadır. Öğrencilerin iyi bir vatandaş olarak yetişmesinde ise temel kavramların bilinmesi gerekmektedir. Bunlar: vatan, millet, bayrak gibi kavramlardır. Bu kavramlar ulusal birliğimiz ve iyi bir vatandaş oluşumu için toplumun bütün fertleri tarafından özümsemişi gereken temel kavramlardan bazılarıdır. Bu kavramlar öğrenciler tarafından benimsenmedikçe ya da özümsemişmedikçe iyi bir vatandaş yetiştirmek neredeyse imkânsız hale gelebilir. Millet denilince genel olarak; aynı topraklar üzerinde yaşayan, ortak bir tarihi geçmiş olan, sevinçte ve kederde bir olan yani aynı duyguyu paylaşan, amaçları veya ülküsü ve gelenek- göreneği bir olan insan topluluğu aklımıza gelmektedir. Millet kavramının içinde yer alan duygu ve ülkü kavramları, sosyal bilgiler öğretmenleri için öğrencilere millet kavramı öğretiminde önemli ve öncelikli bir basamak olmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti içerisinde aynı toprak üzerinde yaşayıp, ortak bir tarihi geçmiş olup ve aynı gelenek ve göreneğe sahip olan bir millettten çok sayıda kendi milletine ihanet eden bireyler yetişmektedir. Bu durum sosyal bilgiler öğretmenlerini ve sosyal bilgiler dersinin bu ülke için ne derece önemli olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Sosyal bilgiler öğretmenleri bu doğrultuda öğrencilerin duyuşsal ve bilişsel gelişimi üzerine bir strateji izlemeleri gerekmektedir. Strateji oluşturmadan önce öğrencilerin genel olarak bilişsel ve duyuşsal algılarını ortaya çıkarmak ve sonrasında bu konu ile ilgili bir strateji oluşturulması gerekmektedir. Bu çalışmada öğrencilerin metafor yolu ile kısmen de olsa laiklik kavramı üzerine öğrencilere ait olan bilişsel ve duyuşsal yargılarını ortaya çıkararak elde edilecek verilerin ileride kullanılabilecek çalışmalara yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki farklı etnik grupların bulunduğu bir okulda öğrencilerin genel olarak millet kavramına ilişkin metaforik algılarının belirlenerek incelenmesi çalışmamızın amacını oluşturmaktadır. Sosyal bilgiler öğretim programında yer alan millet kavramına 4- 7. sınıflarda değinilmektedir. Millet kavramı sosyal bilgiler dersi ile öğrencilere dördüncü ve beşinci sınıflarda giriş düzeyinde verilmektedir. Altıncı sınıf sosyal bilgiler dersinde millet kavramı geliştirme düzeyinde verilmektedir. Yedinci sınıf sosyal bilgiler dersinde ise millet kavramının pekiştirme düzeyinde öğrencilere verildiği görülmektedir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) benimsenmiştir. Metaforların ve temaların belirlenmesinde ise içerik analizinden yararlanılmıştır. Örneklemenin belirlenmesinde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt olarak Türk, Arap, Kürt kökenli öğrencilerin öğrenim gördüğü okul seçilmiştir. Seçilen okuldaki öğrenciler etnik olarak oran olarak birbirine yakın sayıda olduğu söylenebilir. Çalışma grubunu Siirt il merkezinde yer alan ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Hazırlanan form 110 öğrenciye uygulanmıştır. Hazırlanan formda öğrencilerin "Millet. 'a/e benzer. Çünkü. ifadelerini tamamlamaları istenmiştir. Bu çalışma ortaokul öğrencilerinin millet kavramına yönelik metaforik algıları üzerine gerçekleştirildiği için dördüncü sınıf sosyal bilgiler öğrencileri değerlendirilmeye alınmamıştır. Araştırmaya dâhil edilen 5, 6 ve 7. sınıfların öğrencileri oluşturmuştur.

Anahtar sözcükler: Metafor, Millet, Nitel Araştırma, Sosyal Bilgiler

MIDDLE SCHOOL STUDENTS' METAPHORIC PERCEPTIONS TOWARD THE CONCEPT OF NATION

Assist. Prof. Dr. Muzaffer ÇATAK, Siirt Üniversitesi, mucaffer@hotmail.com
Lecturer Çağlar YILDIZ, Siirt Üniversitesi, cyildiz@siirt.edu.tr

ABSTRACT

When social studies as a school subject is considered in the context of educational philosophy of a given country, we see that it is aimed at creating a good citizen who is respectful to the norms that country. Social Studies in Republic of Turkey is no exception to this principle. Some basic concepts need to be internalized when the state provide students with education. These concepts can be homeland, nation, flag etc. These are shared symbols representing any given nation for maintaining national unity and giving a sense of pride and joy citizens living under any given national entity in the world. It is universally accepted that it is almost impossible to educate a good citizen unless these concepts are adopted by the students. Accordingly, the purpose of this study is to examine metaphorical perceptions of the students in general about the concept of the nation in a school located in the Southeastern Anatolia Region where different ethnic groups are present. In general terms, nation can be defined as people who share a common historical past and tradition and live in the same land for common purpose. Thus, social studies as a school subject has become a tool for teaching the idea of nation to future citizens to sustain nation for a long time. Since the concept of nation mostly appeals to emotions of people, it may cause people to express their emotions in a harmful way. Therefore, the duty of social studies teachers is to control emotional and cognitive developments of students taking social studies courses in schools. This study aims to elicit students' views that would most likely to reflect their emotions with regard to the concept of nation. The school was chosen, because different ethnic groups are represented in the city center of Siirt which is located in Southeastern Turkey. The concept of nation as curricular unit in social studies curriculum can be found from 4th grade through 7th. The concept of nation in its most basic form is taught to students in social studies in 4th and 5th grades, the development of the concept of nation in 6th grade and the consolidation of the concept of nation in 7th grade. Since this study was conducted on middle school students, 4th graders were not included. The surveyed ones were 5th, 6th and 7th graders for the study. In this study, phenomenological approach was adopted from qualitative research methods. Content analysis was utilized to determine metaphors and themes. In determining the sample, criterion sampling was used among non-arbitrary sampling methods. The school in which students of Turkish, Arabic and Kurdish backgrounds are educated was chosen. The study group consists of middle school students living in the city center of Siirt. A total of 110 forms were administered to these students except 4th grade students who are in elementary school. The study group is composed of middle school students from two schools located in the city center of Siirt. Students are requested to fill the missing parts of the following statement: Secularism is like a. Because.

Key Words: Metafor, Millet, Nitel Araştırma, Sosyal Bilgiler

VATANDAŞLIK ALGISININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Öğretmen Murat UTKU, Erzincan İl Milli Eğitim Müdürlüğü, marunlu29@gmail.com
Prof.Dr. Adem BAŞIBÜYÜK, Erzincan Üniversitesi, abbuyuk@gmail.com

ÖZET

Vatandaşlık kavramı, ilk olarak Antik Yunan’da ortaya çıkan ve zaman içerisinde değişip gelişerek tüm dünyaya yayılan bir kavramdır. Antik Yunan Dönemi’nde Platon’a göre iyi yurttaş sosyal ve siyasal sisteme saygılı olan, yasalara uyan ve özdenetimini sağlayan kişidir. Antik Roma Dönemi’nde yurttaşlık, görevler ve haklar modeliyle oluşturulmuş bir modeldir. “Vatandaş/Yurttaş” sözcüklerine, etimolojik olarak bakıldığında, “yurt/vatan” kelimelerinden türemiş ve “aynı yurt’u/vatan’ı paylaşan” anlamına kullanılmaktadır. Türkçede, modern anlamdaki kullanımına uygun bir sözcük olan “yurttaş/vatandaş”, kökenini oluşturan Avrupa dillerinde ve özellikle İngilizcede asıl içeriğini barındırmaya devam etmektedir. Şöyle ki, İngilizce yurttaş/vatandaş sözcüğü olarak kullanılan “citizen”; civitas/city kökünden türemiştir. Latince’de yurttaşların/vatandaşların oluşturduğu birlik anlamına gelen “kent”in karşılığıdır. Bu durumda “yurttaş/vatandaş”, esasında çok daha küçük bir birime aidiyet ile eş anlamlı olarak; aynı “yurdu” değil, fakat aynı “kent”i paylaşan anlamına gelmektedir. Modern anlamda vatandaşlık kavramının ortaya çıkmasında, 1789 Fransız Devrimi ve Fransız Ulusal Meclisinin yayımladığı İnsan ve Yurttaş Hakları bildirgesinde “insan” ile “yurttaş” kavramının birlikte kullanılması etkili olmuştur. Böylece halk, kralın tebaasından ulus-devletin yurttaşı düzeyine yükselmiştir. Geçmişten günümüze temel noktaları ile ele alınmaya çalışılan yurttaşlık kavramının dönemler içerisinde anlamsal farklılıklar taşıdığı bir gerçektir. Geçmiş dönemde ulus devlet modeli içinde anlam kazanmış olan yurttaşlık, günümüzde giderek bu içeriğinden uzaklaşmaya başlamış, farklılıkları içerisine alacak biçimde sivilleşme eğilimi gösterir olmuştur. Bu durumun gerçekleşmesinin arkasında yatan sebeplere bakılacak olursa, bunların başında küreselleşme olgusunun geldiği söylenebilir. Çünkü küreselleşmeyle beraber, ulus devletin sorgulanır olması, onun içinde vücut bulan yurttaşlık kavramının taşıdığı anlamlara da yansımış, kavramın yeni anlamlar kazanmasına yol açmıştır. Buna karşın, her ne kadar ulus devleti aşma projeleri hayata geçirilmeye çalışılıyor olsa da, bugün ulus devlet sistemi siyasal arenada varlığını sürdürebilen önemli bir güçtür. Dolayısıyla bu anlamda yaşanan mücadele yurttaşlığın kilit rol oynamaya devam etmesini sağlamaktadır. Bir başka ifadeyle kavramın önemini daha da arttırmaktadır. Küreselleşmeyle birlikte devletlerin uluslararası antlaşmalara taraf olması ve anlaşmaların bağlayıcı sonuçlarından ötürü vatandaş/vatandaşlık kavramı ulusal statülerin üzerine çıkmaktadır. Bu gelişmeler sonucu yaşanan yoğun göçler nedeniyle de ulus devletlerin (dost/düşman zıtlığına dayanan) klasik yurttaş anlayışı değişime uğramaktadır. Son dönemlerde ise küresel vatandaşlık, ekolojik vatandaşlık, yeni cumhuriyetçi vatandaşlık, çok kültürlü vatandaşlık, Avrupa vatandaşlığı, radikal demokratik vatandaşlık gibi gelişmelere dayalı olarak farklı formüller ve isteklerle tanımlanmaya çalışılan vatandaşlık tipleri ortaya çıkmaktadır. Günümüzde ise bilişim teknolojilerindeki hızlı değişimle birlikte her türlü bilgiye erişim kolaylaşmıştır. Bilgiye erişen bireylerin yaptığı değerlendirmeler ile bireylerin siyasal, sosyal, ekonomik vb. vatandaşlık davranışlarını gizil olarak yönlendiren vatandaşlık algısını da değiştirmektedir. Bu algı bireyin hayatındaki tüm davranışlarını şekillendirmektedir. Çalışmamızın amacı, her bireye özgün olarak oluşan ve hayatı boyunca vatandaşlık davranışlarını gizil şekilde yönlendiren algının çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Bu sayede vatandaşlık algısının hangi vatandaşlık tipine ait olduğuna yönelik verilere ulaşılabilecektir. Ölçek olarak bilimsel süreçlerin ardından geliştirilen Vatandaşlık Algı Ölçeği toplam 43 maddeden (VAÖ, Conbach alfa iç tutarlık katsayısı .87) oluşmaktadır. Ölçek 5’li likert olarak (hiç yapmam- hep yaparım) hazırlanmıştır. VAÖ’den en az 43, en fazla 215 puan alınabilmektedir. Bu puanlar oransal olarak eşitlenerek literatüre uygun olarak “geleneksel vatandaşlık”, “pasif vatandaşlık”, “pasif-iyi vatandaşlık” ve “aktif (etkin) vatandaşlık” tipleri tanımlanacaktır. Bağımsız değişken ortalama puanına göre uygun olan vatandaşlık tipinde açıklanacaktır. Nicel araştırma günümüzde mevcut olan veya geçmişte olmuş bir durumu, olduğu şekliyle betimleyen araştırma yöntemi olan tarama modeli kullanılacaktır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde, betimsel istatistiklerin (katılımcı sayısı, aritmetik ortalama, standart sapma) yanı sıra, karşılaştırmalarda bağımlı değişkenin sürekli olduğu durumlarda bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü ANOVA testi kullanılacaktır. Anlamlı farkın kaynağını bulmak için TUKEY testi kullanılmıştır. Örneklem olarak Erzincan Üniversitesinin İİBF, Hukuk, Eğitim, Mühendislik ve İlahiyat Fakültelerinde öğrenim gören gönüllü öğrencilerden yararlanılması planlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Vatandaşlık, Vatandaşlık Tipleri

EXAMINING CITIZENSHIP PERCEPTION ACCORDING TO VARIOUS VARIABILITY

Teacher Murat UTKU, Erzincan İl Milli Eğitim Müdürlüğü, marunlu29@gmail.com
Prof. Dr. Adem BAŞIBÜYÜK, Erzincan University, abbuyuk@gmail.com

ABSTRACT

The concept of citizenship is a concept that first appeared in ancient Greece and spread over time to the whole world. In the Ancient Greek period, according to Plato, a good citizen is a person who respects the social and political system, fits the law and provides self-control. In the Ancient Roman period, citizenship is a model created by a model of tasks and rights. It is used to mean citizen, etymologically speaking, derived from the words homeland and sharing the same homeland. The word citizen, which is a word suitable for modern usage in Turkish, continues to contain its original content in European languages, especially in English. That is, citizen is used as English citizen word; Civitas-city derived from the root. It is the city that stands for the unity of citizens / citizens in Latin. In this case, citizen is synonymous with a much smaller minority; Is not the same homeland, but shares the same city. In the emergence of the concept of citizenship in the modern sense, the use of the concept of human and citizen in the declaration of Human and Citizenship Rights published by the French Revolution of 1789 and the French National Assembly was effective. Thus the people rose from the subject of the king to the level of nation-state citizens. It is a fact that the concept of citizenship, which has been tried to be taken up by the daily bases of the past, has semantic differences during the periods. Citizenship, which has gained meaning within the model of the nation state in the past, has gradually begun to move away from this content and has a tendency to become smokable to include differences. If we look at the reasons behind the realization of this situation, it can be said that globalization is the beginning of them. Because, with globalization, the fact that the nation state is being questioned is reflected in the meanings of the concept of citizenry embodied in it, leading to the conception of the concept. In spite of this, although the nation-state transnational projects are being tried to be alive, today the nation-state system is an important force that can sustain its existence in the political arena. Therefore, the struggle in this sense ensures that citizenship continues to play a key role. In other words, it increases the importance of the concept even more. With globalization, the concept of citizen / citizenship emerges on the national statue because of the international treaties of the states and the binding consequences of the treaties. Due to these intensive migrations, the understanding of classical citizens (based on friendship / enemy opposition) of the nation states is changing. Citizenship types that are being tried to be defined with different formulas and desires based on developments such as global citizenship, ecological citizenship, new republican citizenship, multicultural citizenship, European citizenship, radical democratic citizenship are emerging recently. Today, with the rapid change in information technologies, access to all kinds of information is facilitated. The evaluations of individuals who have access to information and the political, social, economic and so on of individuals. It also changes the perception of citizenship, which secretly directs citizenship behavior. This perception shapes all the behaviors of the individuals life. The aim of our work is to examine each individual according to various variables that originally occur and steer citizenship behaviors steadily throughout life. On this page you will be reached the information about which type of citizenship the citizenship perception belongs to. The Citizenship Perception Scale developed after the scientific processes in scale consists of 43 items (CPS, Cronbach alpha internal consistency coefficient .87). The scale was prepared as a 5-point Likert scale. At least 43 points and 215 points can be taken from VAS. These scores will be proportionally equalized and will define traditional citizenship, passive citizenship, passive-good citizenship and active citizenship types according to the literature. The independent variable will be explained by the appropriate citizenship type according to the average score. Quantitative research will use the screening model, which is a research method that describes the current or past situation as it exists. Independent groups t-test and one-way ANOVA test will be used in the analysis of the data obtained in the research, where descriptive statistics (number of participants, arithmetic mean, standard deviation) The TUKEY test was used to find meaningful source of difference. As a sample, it is planned to use volunteer students from Erzincan University in Faculty of Economics, Law, Education, Engineering and Theology faculties.

Key Words: Citizenship, Social Studies, Types Of Citizenship

MESLEĞİN İLK YILLARINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİ: “KENDİ YÖNTEMLERİNİ İCAT ETMEK”

Arş.Gör. Serdar MALKOÇ, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, serdarmalkoj@gmail.com

ÖZET

Öğretmenlik mesleği genel yeterliliklerine bakıldığında, öğretmenlerden üç alanda yeterli bilgi ve beceri beklenmektedir; genel kültür, mesleki bilgi ve alan bilgisi. Ayrıca öğretmenlerin kişisel ve mesleki olarak kendi gelişiminin sorumluluğunu üstlenmeleri ve alanıyla ilgili yenilikleri takip etmeleri bir başka yeterlilik boyutudur. Dolayısıyla öğretmenlerin meslekî gelişimine yönelik yayınları izlemeleri ve öğrenme-öğretme sürecini iyileştirmek için çalışmalar yapmaları önemli görülmektedir (MEB, 2005). Artık öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme kavramına daha fazla ağırlık vermeleri mesleki ve kişisel gelişimde önemli bir yere sahiptir. Öğretmenlerin kişisel gelişimleri ile mesleki gelişimleri arasında yakından bir ilişki söz konusudur. Öğretmenler mesleğe ilk atıldıkları andan itibaren lisans boyunca edindikleri bilgi ve becerileri uygulama fırsatı bulurlar. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmenlerinin meslek yaşamlarının ilk yıllarında mesleğe ilişkin öğrenmelerini incelemektir. Özellikle öğretmenlerin mesleklerinin ilk yıllarında karşılaştığı zorluklar, zorluklarla baş etme stratejileri, mesleğe ilişkin öğrenmeleri ve kendilerini geliştirme yolları incelenmeye çalışılmıştır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından tek durum çalışmasına göre tasarlanmıştır. Tek durum çalışmasında araştırmacılar tek bir konu ve soruna odaklanır ve sonra bu konuyu örneklemek için sınırlı bir durum seçerler. Dolayısıyla araştırmada sosyal bilgiler öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarına odaklanılmıştır. Bu tercihteki bir diğer amaç öğretmenlerin henüz deneyimlediklerini daha ayrıntılı olarak betimleyebilecekleri varsayımdır. Katılımcılar belirlenirken iki kriter dikkate alınmıştır; ilki, mesleki yaşamlarının ilk evrelerinde olmaları, diğer ise sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu olmalarıdır. Öğretmenlerin 4'ü devlet okulunda 1'i özel okulda görev yapmaktadır. Öğretmenler farklı mesleki kıdem düzeylerine göre en az 1, en fazla 7 yıl arasında değişen öğretmenlik deneyimlerine sahiptirler. Katılımcıların hepsinin erkek olması bir sınırlılık olarak ifade edilebilir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Görüşmeler ağırlıklı olarak sosyal medya iletişim sistemleri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerin ortalaması 60 dakikadır. Görüşme ile elde edilen veriler metin haline getirilmiş ve tematik analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre mesleğin ilk yılında olan 2 öğretmen farklı tür (devlet ve özel) okullarda farklı güçlüklerle karşılaşmışlardır. Özel okulda öğretmen olmak, öğretmenin okul yönetimine olduğu kadar ailelere de önemli denetim olanağı vermektedir. Akademik başarıya odaklı bir eğitim sisteminde, öğretmenler öğrencilerin tüm başarı ve başarısızlığının doğrudan sorumlusu olarak görülmektedir. Velilerin bu yönde oluşturdukları baskı, mesleğinin ilk yılında olan öğretmen için stresli bir başlangıç olarak ifade edilmiştir. Araştırmada, öğretmenler lisans boyunca öğrendikleri ile uygulamada karşılaştıkları arasında belirgin bir fark olduğunu ileri sürmüşlerdir. Dolayısıyla mesleği icra ederken lisans boyunca öğrendikleri becerilerin (sınıf yönetimi, öğrenci ile iletişim, öğrenme- öğretme becerileri) yetersiz kaldığını düşünmektedirler. Alan Bilgisi konusunda her hangi bir zorlukla karşılaşmadıklarını ancak “meslek bilgisi” konusunda son derece zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler, mesleği öğrenirken karşılaştıkları güçlükleri aşmaya çalışma sürecinin bir keşif olduğunda hem fıkirdirler. Her okulun ve okul çevresinin sosyo ekonomik ve kültürel yapısı farklı olduğundan öğretmenler mesleki gelişimlerinde “kendi yöntemlerini icat etmek” durumunda olduklarını belirtmişlerdir. Bu yöntemlerin kimi zaman öğretmenlik mesleğinin kuramsal çerçevesine ters düştüğünü de bir kenara not ederek. Mesleğin ilk yıllarında öğretmenlerin yararlandığı kaynaklara bakıldığında, öğretmenler karşılaştıkları kimi sorunları kıdemli meslektaşlarına danışmaktadırlar. Bu kimi zaman öğrenme öğretme sürecini planlarken, konunun daha etkili olmasını sağlamak amacıyla olmaktadır. Ancak en çok da sınıf yönetimi konusunda olmaktadır. Kendi ifadeleriyle “sorunlu öğrencileri” disiplin altına almak için daha deneyimli meslektaşlarından yardım almaktadırlar. Bu anlamda öğretmenler odasının “sorunlu öğrencilerin” masaya yatırıldığı yerler olduğunu söyleyebiliriz. Öğretmenlerin öğrenme öğretme süreci için en çok medyadan ve internetten yararlandığını söyleyebiliriz. Derslerini planlarken internet üzerindeki eğitsel sitelerden yararlanmaktadırlar. Öğrencilerin sosyal medya, tv, internet kanallarından edindikleri bilgileri sınıf ortamına taşımlarından ötürü öğretmenler bu kanalları da kullanabilmektedirler.

Anahtar sözcükler: Mesleki Deneyimler, Mesleki Öğrenme, Sosyal Bilgiler Öğretmenleri, Sosyal Bilgiler

NOVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS: “DISCOVERING THEIR OWN METHODS”

Res.Assist. Serdar MALKOÇ, Ankara University, serdarmalkoj@gmail.com

ABSTRACT

Given the general accepted qualifications of the teaching profession, teachers are expected to have sufficient knowledge and skills on three areas of specializing: pedagogical knowledge, subject area and general culture. It is also another proficiency dimension for teachers to undertake the responsibilities of their own personal and professional development and to follow innovations in their field. Therefore, it is important that teachers follow publications on professional development and work to improve the ways to effectively design teaching and learning process (MEB, 2005). Nowadays it is also crucial for teachers to place special emphasis on to the concept of life long learning for both their professional and personal development. It is clear in the literature that there is a close relationship between teachers personal development and professional development. Right from the beginning of the profession, teachers have the opportunity to practice the skills and knowledge they have acquired throughout their undergraduate studies. In this context, the aim of this research is to examine the social studies teachers professional learning in the first years of teaching. In particular, the difficulties faced by teachers in their first years and strategies to cope with these difficulties as well as professional learning and ways of improving themselves are examined under the scope of this study. The research is designed as a qualitative single case study. In a single case study, researchers focus on a single topic and problem, and then select a bounded case to examine the predetermined topic. Therefore, professional experiences of novice social studies teachers are chosen as the case of this research. Another advantage of this preference is the assumption that teachers can describe what they have just experienced in much more detail. Two criteria were taken into account when determining the participants. Firstly, they must be in the first stages of their professional life and secondly, they must be graduates of social studies teacher education program. Four of the teachers are in public school and one in private school. Teachers have professional experience from 1 to 7 years. However, it can be expressed as a limitation that all participants are male in this study. The data were collected by conducting semi-structured interviews. Interviews were mainly conducted through social media communication systems. The average of the recordings is 60 minutes. The data obtained from the interviews were converted into texts and analyzed by thematic analysis technique. 1. According to research findings, two of the teachers being in the first year of the profession encountered various difficulties in both state and private schools. Being a teacher in a private school causes the families to inspect teachers. In an educational system focusing on academic achievement, teachers become responsible for the achievements and failure of the students. The pressure created by parents could be expressed as a stressful beginning for the teacher in his/her first year of the profession. 2. According to research findings, teachers suggested that there was a clear difference between what they learned during the undergraduate course and what they met in practice. Therefore, they think that the skills (e.g. classroom management, communication with students, teaching and learning abilities) that they gained during their undergraduate studies are inadequate. Novice teachers stated that they had adequate subject matter knowledge but they felt inadequacy in “pedagogical knowledge” in their first years. Teachers both agree that the process of trying to overcome the difficulties they encounter in learning a profession is an exploration. Since the socio-economic and cultural structure of each school and school environment is different, teachers have stated that they are discovering their own methods in their professional development. It is also important to note that these methods sometimes go against the theoretical framework of the teaching profession. 3. When looking at the resources teachers use in their first years of professions, they are consulting senior colleagues for some of the problems they face. This is to ensure the subject to be more effective when planning the teaching and learning process. However, it is mostly about class management. They receive help from their more experienced colleagues to discipline problematic students, in their own words. In this sense, it can be inferred that the teachers lounge is the place where problematic students are placed on the table. It can be concluded that teachers benefit most from the media and the Internet for designing the teaching and learning process. When planning their courses, they use educational web sites.

Key Words: Professional Experience, Professional Learning of Social Studies Teachers, Novice Social Studies Teachers

KARAR SENİN PROJESİ BAĞLAMINDA DEMOKRASİ BİLİNCİNİN GELİŞMESİNE YÖNELİK PAYDAŞ GÖRÜŞLERİ: MAHMUDİYE İLÇESİ ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Nusret KOCA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, nkoca@aku.edu.tr
Öğretmen Ömer GÖKPUNAR, Eskişehir İsmetpaşa Ortaokulu, omergokpunar@gmail.com
Öğretmen Uğur CANPOLAT, Eskişehir Sarıcakaya Ortaokulu, ugurhoca35@gmail.com

ÖZET

Demokrasi, Yunanca demos ve kratos kelimelerinin birleşmesinden meydana gelmiş kısaca halk hükümeti anlamında kullanılmaktadır. Yani demokraside halkın kendi kendini yönetmesi söz konusudur. 2001 yılında Afganistan Savaşının başlaması, 2003 yılında ABD'nin Irak'a demokrasiyi götürme vaatleri ile savaş açması, 2004- 2005 yılında Ukrayna'da Turuncu Devrim'in yaşanması, 2010 yılında Arap ülkelerinde Arap Baharının başlaması, 2011 yılında Suriye'de iç savaşın başlaması gibi tüm dünyada yaşanan bu olayların nedenleri ya da sonuçları demokrasi ile doğrudan bağlantılıdır. Yine yakın zamanda 15 Temmuz 2016'da ülkemiz, Türkiye Cumhuriyetinde yaşanan olaylar demokrasi ve Cumhuriyet rejimine karşı doğrudan gerçekleştirilen bir eylemdir. Ülkemizde ve dünyada yaşanan bu antidemokratik olaylara karşı hak ve özgürlüklerini savunabilecek bilinçli bireylerin yetiştirilmesi gerekmektedir. Her ne kadar demokrasi bilincinin temelleri ailede atılsa da okullar bu bilincin geliştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması konusunda çeşitli ders ve etkinlikler yürütmektedir. Sosyal Bilgiler, değişen ülke ve dünya şartlarında bilgiyi rehber edinerek, karar verebilen, problem çözebilen etkin vatandaşlar yetiştirmeyi amaç edinmiş disiplinler arası bir yaklaşımdır. Bu tanımdan yola çıkarsak bireylerde demokrasi bilincinin gelişimini sağlayabilecek en önemli derslerden biri de Sosyal Bilgiler dersi'dir. 2005 yılında uygulanmaya başlayan Sosyal Bilgiler programı da yapılandırmacı eğitim anlayışına dayanmaktadır. Türkiye'de 2016 yılından itibaren ise vatandaşlık eğitimi Sosyal Bilgiler dersi içinde, vatandaşlık ve insan hakları disiplini de tüm derslerde verilmeye başlamıştır. Bu araştırmanın amacı ise Eskişehir ili Mahmudiye ilçesinde yapılandırmacı eğitim anlayışı doğrultusunda uygulanan "Karar Senin" projesinin demokrasi bilincini geliştirme bağlamında paydaş görüşlerine dayalı olarak incelenmesidir. Nitel bir bakış açısıyla yaklaşılmış bu çalışmanın katılımcılarını 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Eskişehir ili Mahmudiye ilçesinden ölçüt örneklem yöntemi ile belirlenen bir proje yürütücüsü, dört okul idarecisi, dört Sosyal Bilgiler öğretmeni ve sekiz ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada ilçedeki tüm ortaokullara yer verilmiştir. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formlarına verilen yanıtlarla toplanmıştır. Görüşmelerde ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Veri toplama aracı ile ilgili üç alan uzmanının görüşlerinden yararlanılmış, gerekli düzenlemeler yapılarak araştırmaya başlanmıştır. Araştırma verileri kod ve temalara ayrılmış, proje yürütücüsü bir idareci, bir öğretmen ve bir öğrenci görüşme dökümü, araştırmanın inandırıcılığını arttırmak için nitel araştırmalar konusundaki bir alan uzmanına yönlendirilmiştir. Yapılan inceleme sonucu görüş ayrılığı olan konularda gerekli düzenlemeler yapılmış ve görüş birliğine varılmıştır. Ardından döküme geçilmiş, tümevarımsal analiz metoduyla çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre, Karar Senin projesi kapsamında öğrencilere kazandırılmak istenen 'hoşgörü' değerinin ve 'demokrasi bilincinin' Karar Senin projesi süresince yapılan etkinliklerle öğrencilere kazandırılabilirdiği düşünülmektedir. Öğrencilere normalde Mahmudiye şartlarında yapamayacakları ve daha önce hiç bilmedikleri etkinlikler sunulmuş, bu etkinlikleri uygulama fırsatı verilmiştir. Sunulan etkinlikler öğrencilere hayata farklı bir açıdan bakma aynı zamanda da öğrencilerin becerilerini geliştirme konusunda katkı sağladığı düşünülmektedir. Karar Senin projesinin ana düşüncesi olan 'demokrasi bilincini geliştirilme' fikri olumlu bulunmuş fakat projeyi uygulama sırasında tercih olarak sunulan etkinliklerin belirlenmesinde projeye dâhil olan herkesin fikrinin alınamamasının doğrudan demokrasi bilincinden daha çok temsili demokrasi bilincini yansıttığı görülmüştür. Öğrencilerin her ay seçime gitmeleri, seçim sırasında propagandalar yapmaları, seçimleri doğrudan kendilerinin yürütebilmeleri; onlara seçimleri organize edebilme ve seçme seçilme hakkını kullanabilme imkânı sağlamıştır. Öğrenciler, seçimlerde aktif rol alarak seçimlerin sonuçlarına saygı duyabilme ve çoğunluğun isteğine uyabilme gerekliliği bilinciyle gelecekteki yaşamlarına uyumlu bir birey olarak yetiştirilmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak, daha geniş kitlelerin fikirlerine ulaşılmasıyla daha demokratik sonuçlara varılabilir. Aynı zamanda bu projeye öğrencilerin birbirlerinin kararlarına saygı duyabilmeyi, birlik ve beraberlik duygusu içerisinde aktiviteleri yürütebilmeyi kazandıkları düşünülebilir.

Anahtar sözcükler: Demokrasi, Sosyal Bilgiler, Vatandaşlık Bilinci

VIEWS OF PARTNERS OF “KARAR SENİN” PROJECT ON THE DEVELOPMENT OF DEMOCRACY CONSCIOUSNESS: A CASE FROM MAHMUDIYE

Assoc. Prof. Dr. Nusret KOCA, Afyon Kocatepe University, nkoca@aku.edu.tr
Teacher Ömer GÖKPUNAR, Ministry of National Education, omergokpunar@gmail.com
Teacher Uğur CANPOLAT, Ministry of National Education, ugurhoca35@gmail.com

ABSTRACT

Democracy is the union of the words demos and kratos in Greek, which is defined as self government shortly. This means that people govern themselves in democracy. The reasons or consequences of worldwide events like “Afghan War” in 2001, USA declaring war against Iraq with the promise of delivering democracy in 2003, “Orange Revolution” in Ukraine between 2004-2005, “Arab Spring” across arabic countries in 2010, the start of the civil war in Syria in 2011 are all directly related to democracy. The events that happened in our country “Turkey” a short time ago which is on 15 July 2016 are actions that are performed directly against democratic and republican regime. Individuals who know their rights and freedom must be raised in our country and in the World against these type of anti-democratic acts. Despite the fact that the awareness of democracy seeds is planted within the family schools provide various activities and teachings to heighten this awareness and ensure its continuity. Social studies is an interdisciplinary approach which aims to grow problem solver citizens by accepting knowledge as a guide in changing world conditions. Based on this definition social studies is one of the most important classes to develop a democratic awareness in individuals. Social studies program which has been implemented since 2005 and is based on a constructivist approach. Citizenship education is given under the title of Social Studies Citizenship and Civil Rights Discipline is mentioned in all classes since 2016 in Turkey. The aim of this research is to examine the Project “Karar Senin” which is conducted with a constructivist approach in Mahmudiye Eskişehir whether It improves awareness of democracy. Participants of this project that takes place in the 2016-2017 education year, Mahmudiye Eskişehir which is qualitatively conducted includes 1 Project Coordinator 4 school administrator, 4 Social Studies Teacher and 8 middle school students. This research includes all middle-schools in the district. The data of this research were collected by semi-structured interviews. A tape recorder was used in interviews. The data collection tool was reviewed by three experts used and the research began after necessary arrangements had been done. Research data were analyzed into codes and themes, interview scripts of a Project Coordinator a Teacher and a student were directed to a field expert on qualitative research to increase the credibility of the research. As a result of the research conducted necessary arrangements was done and the disagreements were settled. Afterwards the data were subjected inductive analysis. Findings indicated that students gained tolerance and awareness of democracy activities through the “Karar Senin” Project. Students were offered and allowed to be a part of the activities which they don’t know and they can’t reach in the district of Mahmudiye. The activities offered were thought to make students look from different perspectives and contributed to improving their skills. The main idea of “Karar Senin” Project which is developing awareness of democracy was found favourable but when the activities criticized for determining without considering ideas of partners that stand for representative direct democracy but not all representative democracy. It enabled students to go to elections every month, make propagandas, running the elections themselves, organising the elections and using their right to vote and stand for elections. Students took an active role in elections and learned to respect the results and obey the will of the majority. These activities was done students to prepare them for their future life as a well adjusted person. Eventually, reaching more people’s ideas leads us to more democratic results. In the meantime it can be thought that this project made students respect each other’s ideas and perform activities in unity.

Key Words: Citizenship Consciousness, Democracy, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMINDAKİ DEĞERLERİN ATASÖZÜ KARŞILIKLARININ BELİRLENMESİ

Arş.Gör. Abdulkrim DİKTAŞ, Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi, abdulkerim.diktas@usak.edu.tr

ÖZET

Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nın temel öğeleri; beceriler, kavramlar, değerler ve genel amaçlar olarak belirlenmiştir. Dört sacayağı bulunan bu programın en önemli ögesi bize göre değer eğitimi, değer öğretimi veya değer aktarımıdır. Çünkü doğru ve etkili bir değer eğitimi, değer öğretimi veya değer aktarımı, gelecek kuşakların bu topraklar üzerinde tutunabilmesinin sigortasıdır. Değer'in neliğine dair tartışmaların oldukça uzun sayılabilecek bir geçmişi vardır. İyi-kötü, güzel-çirkin, doğru yanlış gibi kavramlar etrafında yoğunlaşan tartışmalar, "değerler felsefesi" terimini ortaya çıkarmıştır. Değer, meydana gelmesi beklenen, arzu edilen, ideal olan ve gereken üzerinde yoğunlaşır. Bu özelliği sebebiyle o teorik değil, pratik bir yöne sahiptir. Terim olarak ele alındığında değer, temelde iyi olarak kabul edilen eylemleri, davranışlara yön veren pozitif inançları ve prensipleri ifade etmektedir. Sevgi, eşitlik, özgürlük, adalet, mutluluk, samimiyet, hoşgörü ve güven gibi kavramlar, değerlere örnek olarak gösterilebilir. Sosyal Bilgiler Öğretim Programında öğrenciye kazandırılması gereken yirmi adet değerden söz edilmektedir. Bunlar; aile birliğine önem verme, adil olma, bağımsızlık, barış, özgürlük, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, misafirperverlik, sağlıklı olmaya önem verme, saygı, sevgi, sorumluluk, temizlik, vatanseverlik ve yardımseverlik değerleridir. Bu değerlerin öğretilmesinde çeşitli görsel, işitsel ve matbu materyallerin kullanılması zarurieti bulunmaktadır. Bunlara ilaveten değer aktarımında Atasözlerinden de yoğun bir şekilde faydalanılabilir. Çünkü sözlü ve yazılı kültürümüzde önemli bir yere sahip olan Atasözlerimizin her birinin değerlerle bezenmiş olduğu aşikârdır. Atasözleri ise; söyleyeni belli olmayan, nesiller boyunca dilden dile dolaşan, az cümle ile gerçekleri özetleyen özlü sözlerdir. Toplumun ananelerini, kimliğini, yaşam biçimini ve tecrübelerle dayalı dünya algısını yansıtır. Yüz yıllardır Türk toplumunda, Atasözleri kullanılarak informal bir şekilde aile içi değer eğitimi yapılmaktadır. Bu eğitim sistematik değildir. Ebeveynler, yeri geldikçe çocuklarını Atasözleri ile terbiye etmeye çalışırlar. Eğitimin küçük yaşlarda başladığını anlatmak için "Ağaç yaşken eğilir", birikimin ve tasarrufun önemini anlatmak için "Damlaya damlaya göl olur", şuan için işe yaramayan bir alet veya eşyanın günü geldiğinde işe yarayacağını anlatmak için "Sakla samanı gelir zamanı" gibi Atasözleri, Anadolu'da ebeveynlerin sıklıkla kullandıkları Atasözlerindendir. Aile için bu eğitimin formal bir boyut kazanması için öğretim programlarında yer alması gerekmektedir. Bu amaç doğrultusunda, Sosyal Bilgiler dersinde değer öğretimi yapılırken kullanılabilecek Atasözleri tespit edilmeli ve bu Atasözlerine eğitim süresince sıklıkla yer verilmelidir. Bu amaç doğrultusunda yürütülen bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemi ile oluşturulmuştur. Doküman incelemesi, araştırma kapsamında incelenen konuyla ilgili bilgi içeren yazılı belgelerin analiz edilmesini kapsar. Tek başına bir veri toplama yöntemi olarak kullanılabileceği gibi, diğer yöntemlere yardımcı olarak da kullanılabilir. Hangi dokümanların önemli olduğu ve veri kaynağı olarak kullanılabileceği araştırma problemi ile yakından ilgilidir. Yani eğitim alanında çalışılıyorsa eğitimle ilgili materyaller, tıp alanında çalışılıyorsa tıp literatürü, tarih alanında çalışılıyorsa tarihsel içeriği olan materyaller doküman analizine tabi tutulabilir. Bu tür araştırmalarda araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi, gözlem veya görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilir. Bu anlamda doküman incelemesi araştırmacıya, zaman ve para tasarrufu anlamında katkıda bulunur. Bu çalışmada doküman incelemesi başlı başına bir yöntem olarak kullanılmış, diğer yöntemler işe koşulmamıştır. Doküman analizinde araştırma konusuyla ilgili raporlar, kitaplar, arşiv dosyaları, video ve ses kayıtları, fotoğraflar gibi belgeler özgünlüğü kontrol edilerek sistematik bir şekilde analiz edilmelidir. Bu çalışmanın temel konusunu teşkil eden Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'ndaki değerlerin Atasözlerindeki karşılıklarını tespit etmek amacıyla da çeşitli kitap, makale vb. kaynaklar araştırmanın amacına uygun olarak analiz edilmiştir. Muhtelif yazarların muhtelif yayın evlerinden basarak piyasaya sürdükleri Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü kitapları, eğitim bilimleri alanında Atasözleri üzerine yapılmış akademik makaleler ile Talim Terbiye Kurulunun oluşturduğu öğretim programları, bu çalışma sürecinde analiz edilen başlıca kaynaklardır. Sosyal Bilgiler Öğretim Programında öğrenciye kazandırılması gereken yirmi adet değer tema olarak kullanılmış ve bu değerleri işaret eden Atasözleri taranıp bulunarak makale içerisinde gösterilmiştir. Atasözleri içerisinde sosyal bilgiler öğretim programında yer alan değerlerle örtüşen birden fazla atasözü tespit edilmiştir. Sosyal Bilgiler öğretiminde değer kazandırmak için kullanılabilecek olan bu Atasözleri, derlenmiş bir halde eğitimcilerin kullanımına sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Atasözleri, Değerler, Sosyal Bilgiler

IDENTIFY OF PROVERB EQUIVALENTS OF VALUES IN SOCIAL STUDIES CURRICULUM

Res.Assist. Abdulkerim DİKTAŞ, Uşak University, abdulkerim.diktas@usak.edu.tr

ABSTRACT

The key elements of social studies curriculum are determined as abilities, notions, values and general purposes. The most important element of this program that has four sections is value training, value teaching and value transfer. Because an accurate and effective value training, value teaching or value transfer is the insurance of keeping posterity in this country. The conflicts about what is the value has a long background. The conflicts based on the concept like good, bad, beautiful, ugly, true, false have found out the term “axiology”. Value focuses on expected, desired, ideal and required. Because of its feature, it has practical aspect, not theoretical. When the value is taken into consideration as a term, it means the odds that basically accepted as good, the positive beliefs that dominate the behaviours and principles love, equality, freedom, justice, happiness, sincerity, tolerance and confidence can be indicated as examples to values. It is mentioned twenty values that should be acquired to students in social studies curriculum. These are paying attention to unity of family, being fair, freedom, peace, independence, being scientific, industriousness, solidarity, susceptibility, honesty, esthetics, tolerance, hospitality, paying attention to good health, respect, love, responsibility, cleanliness, patriotism and helpfulness. The usage of different visual, aural and printed materials is necessary. In addition to these, proverbs can intentionally used in value transfer. Because it is obvious that our proverbs which has a paramount importance in our verbal and written culture have been converted with values. Proverbs are wise saying that are anonymous, becoming notorious for generations, summarizing the truth with limited sentences. They reflect the traditions, identity, lifestyles of society and world perspective based on experiences. For centuries value education have been informally given by using proverbs in Turkish society. This education is not systematic. Parents try to educate their children with proverbs when the occasion arises. “As the twig is bent, so grows the tree” to tell that education begins in young ages. “Many a little makes a mickle” to tell the importance of saving. “Waste not, want not” to tell that a useless tool can be useful in due to course are common proverbs which are used in Anatolia by parents. It should be included to the curriculum for going a formal dimension to family. For this purpose, when value education is given in social studies, usable proverbs should be identified and these proverbs should be frequently used throughout the education period. This conducted research in accordance with this purpose has been constituted with the document review contains researching the written documents that includes the information about the analysed subject within the context of research. It can be used both as a data collection method and an assister to the other methods., which documents are important and which one can be used as data collection method is closely associated. That is educational materials for educational field, medical literature for medical field, historical materials for historical field can be subjected to document review. In this sense, document review contributes to investigate time and money saving. Document review was independently used as a method, the other methods were not included. The papers, books, archival files, videos, sound recordings and photographs related to investigation subject should be systematically analysed by checking its originality in document review with the aim of determining the equivalents of values in social studies curriculum which is the basic subject of this research, sources like many books and articles have been analysed in accordance with the aim. Dictionary of proverbs and idioms written by various writers and printed by various publishing houses, academic articles on proverbs in the field of educational sciences and curriculums that are organised by board of education and discipline are the basic sources analysed throughout this research. Twenty merits which should be acquired to students in social studies curriculum and proverbs refers to these values have been indicated in articles by slimming. Many proverbs responded to values in social studies curriculum have been identified. These compiled proverbs which can be used to acquire value in social studies teaching have been presented the usage of educators.

Key Words: Proverbs, Social Studies, Values

HAYAT BİLGİSİ DERSİNDE ÖĞRENCİLERİN BİLİMSELLİK DEĞERİNE İLİŞKİN ALGILARI

Prof.Dr. Mehmet GÜLTEKİN, Anadolu Üniversitesi, mgulteki@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Zeynep KILIÇ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, zeyno-dev@hotmail.com

ÖZET

Küreselleşme olgusu ile birlikte bilimsel, teknolojik, ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel değişimler nedeniyle bireysel ve toplumsal ilişkiler karmaşıklaşmıştır. Bu süreçte bireylerin huzur ve barış içinde yaşamaları, ekonomik, sosyal ve siyasal yaşama güven içinde katılmaları, birbirlerine saygı ve hoşgörü göstermeleri, dürüst ve adil davranışları, etkin bilinçli ve demokratik bir vatandaş olmaları değerlerle sağlanabilir. Alan yazında değer kavramı üzerinde evrensel bir tanım yapmak güçtür ve bu nedenle değer kavramına ilişkin çok sayıda tanım yer almaktadır. Bir tanımda değer “insanı insan yapan özelliklere sahip olan ve insanı diğer canlılardan ayıran temel özellikleri içinde barındıran ve insanların davranışlarına yön veren inançlar bütünü” biçiminde tanımlanırken, başka bir tanımda değer “bir sosyal grubun ya da toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak ve sürdürmek için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli oldukları kabul edilen; onların ortak duygu, düşünce, amaç ve yarınını yansıtan genelleştirilmiş temel ahlaki ilke ya da inançlar” biçiminde tanımlanmıştır. Değerlerle ilgili olarak yapılan çalışmalara bakıldığında değerlerle ilgili bazı özellikler bulunmaktadır. Değerler, içten bir güç olarak bireyin davranışlarını etkiler, yaşamda ikilemde kalma durumunda karar vermeyi kolaylaştırır, toplum ya da bireyler tarafından benimsenen birleştirici olgulardır, bireysel algı ve gerçeğin yorumlanmasını etkiler, davranışları kontrol etmeyi sağlar, zaman içinde çeşitli etmenlere ve bireylere göre değişebilir, kişi ya da toplumların istek ve amaçlarını temsil eder, duygu yüklüdür, düşünce ve anlayışa güç verir, davranışları yönlendirir, bireyin kişiliğinin, ahlaki, sosyo-ekonomik, entelektüel, politik, fiziksel, estetik, dinsel gibi çeşitleri boyutlarını içerir. Dolayısıyla değerler yaşamın her alanında vardır ve başta bireyin davranışları olmak üzere bireyin diğer bireylerle olan etkileşimini de etkilemektedir. Değerlerin çocuklara kazandırılması önemlidir ve değerler önce ailede kazandırılır. Aileden sonra çocuklara değer eğitiminin yapıldığı ilk kurum ilkokuldur. Bu bağlamda, ilkokullarda öğretim programlarında doğrudan değerlerle ilgili kazanım ve konular yer almaktadır. Özellikle Hayat Bilgisi öğretim programında değerlere vurgu yapılmaktadır. Hayat Bilgisi dersi, öğrencilerin ilkokullarda karşılaştığı, ilk üç sınıfta okutulan derslerden biridir ve temel amacı öğrencilere bilgi, beceri ve değer kazandırmaktır. 2015 Taslak Hayat Bilgisi öğretim programında vurgulanan değerlerden biri de bilimsellik değeridir. Bilimsellik değeri, gerçeğe, bilgiye, muhakemeye ve eleştirel düşünceye önem verir. Bu çalışmanın amacı ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin bilimsellik değerine ilişkin algılarını ortaya koymaktır. İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerin bilimsellik değerine ilişkin algılarını ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından fenomenolojiden. (olgubilim) yararlanılmıştır. Fenomenolojik araştırma, bireylerin kendi bakış açısından algı ve deneyimlerini ön plana çıkarmayı amaçlayan bir araştırma desendir. Bu çalışmada öğrencilerin bilimsellik değerine ilişkin algıları öğrencilerin resimleri ve yapılan yarı-yapılandırılmış görüşmelerle ortaya konulmuştur. Araştırmada öğrencilerin seçilmesinde amaçlı örneklem türlerinden tipik durum örneklemesi kullanılmıştır. Tipik durum örneklemesi bir konuya ilişkin ortalama durumları ortaya koymak için kullanılır. Bu çalışmada alt ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki öğrencilerin bilimsellik değerine yönelik algısının incelenmesi amaçlanmıştır. Dolayısıyla araştırma orta sosyo-ekonomik düzeyde bulunan bir ilkokulda gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 27 ilkokul üçüncü sınıf öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın verileri öğrencilerin bilimsellik değerine ilişkin çizmiş oldukları resimlerle ve öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşme ile toplanmıştır. Öğrencilere bilimsellik değeri ile ilgili resim çizdirilmiş ve öğrencilerle çocuk resimleri, çocukların iç dünyalarını ve yaşam deneyimlerini anlatan bir ifade biçimi olarak değerlendirilmektedir. Araştırma verileri betimsel/içerik analiz tekniği kullanılarak çözümlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Bilimsellik Değeri, Değer, Hayat Bilgisi

PERCEPTIONS OF THE STUDENTS “VALUE OF SCIENTIFIC” IN LIFE SCIENCE COURSE

Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN, Anadolu University, mgulteki@gmail.com

Res. Assist. Dr. Zeynep KILIÇ, Eskişehir Osmangazi University, zeyno-dev@hotmail.com

ABSTRACT

With the phenomenon of globalization, individual and social relations have become complicated due to scientific, technological, economic, political, social and cultural changes. In this process, individuals can be provided with values of peaceful and peaceful life, participation in economic, social and political life with trust, mutual respect and tolerance, honesty and fairness, being an effective conscious and democratic citizen. It is difficult to make a universal definition of the concept of value on literature, and there are many definitions related to the concept of value. In one sense, value is defined as the totality of beliefs that possess the characteristics of human beings that distinguish human beings from other beings and that contain the essential features that distinguish human beings from other beings, and which direct the behavior of people, while in another definition, a social group or society has its own entity, unity, And that are deemed to be true and necessary by the majority of its members to sustain it; They are defined in the form of generalized moral principles or beliefs that reflect their common feelings, thoughts, goals and tomorrow.” When we look at the studies done in relation to the values, there are some properties related to the values. Values influence the behavior of the individual as a sincere power, facilitate decision-making in the case of dilemma in life, are unifying events adopted by the society or the individual, affect the interpretation of individual perception and reality, allow control of behavior, change over time according to various factors and individuals, It represents the wishes and intentions of the societies, it is emotionally charged, empowers the thinking and understanding, directs the behaviors and includes the dimensions of the persons personality, moral, socio-economic, intellectual, political, physical, aesthetic and religious. Values therefore exist in all areas of life and affect the individuals interaction with other individuals, notably the behavior of the individual. It is important that the values are brought to the children and the values are earned first in the family. The first institution where value education for children after family is done is elementary school. In this context, the primary curriculum includes achievements and issues related to direct values. Values are especially emphasized in the Life Science curriculum. The Life Science course is one of the lessons taught in the first three classes that students meet in their primary school and is to give knowledge, skills and values to the primary purpose students. One of the values emphasized in the 2015 Draft Life Science curriculum is the value of science. Scientific value attaches importance to truth, knowledge, reason and critical thought. The aim of this study is to reveal perceptions of the value of science by third-year primary school students. In this research aimed to reveal the perceptions of the scientific value of third grade students in primary school, it is a phenomenological phenomenon from qualitative research approaches. Phenomenological research is a research design aimed at putting the perceptions and experiences of individuals from their own point of view. In this research, students perceptions of the value of scientific value are presented with pictures of students and semi-structured interviews made. Typical case sampling was used for the selection of students in the survey. In this study, it was aimed to investigate the perception of scientific values of students in lower and middle socio-economic level. Therefore, the research was conducted in a primary school located at the middle socio-economic level. 27 primary school students participated in the research. The data from the study were collected with pictures of the students scientific value and semi-structured interviews with the students. The students are drawn to the value of science and they are regarded as a way of expressing childrens pictures, childrens inner worlds and life experiences. Research data were analyzed using descriptive / content analysis technique.

Key Words: Value, Value Of Scientific, Life Science Course

İLKOKUL 3 VE 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BİLİŞÜSTÜ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ssidekli@mu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Tuba KESKİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, tksknn1@gmail.com
Arş.Gör. Orçin KARADAĞ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, orcinkaradag@mu.edu.tr

ÖZET

Bilişüstü kavramı üzerine yapılan çalışmalar yaklaşık 30 yıllık bir tarihe sahiptir. Eğitim alanında bilişüstü kavramını ilk kez John Flavell kullanmıştır. Bilişüstü kavramını “kişinin kendi bilişsel süreçleri hakkındaki bilgisi ve bu bilginin bilişsel süreçleri kontrol etmek için kullanılması” olarak ifade edilmiştir. Birçok bilim adamı bilişüstü kavramını ele almış, çalışmalar sonucunda farklı tanımlamalar ve farklı isimlendirmeler yapılmıştır. Bilişüstü, kişinin düşünme, anlama ve öğrenmelerini kontrol edebildiği bir çeşit yetenek olarak tanımlanmıştır. Öğrencinin anlamadığını fark edebilmesi, etrafındaki motive olmasına engel uyaranları kaldırarak bir şekilde motivasyonunu artırabilmesi ve konuyu en iyi şekilde anlayabileceği stratejiyi belirlemesi bilişüstü yeteneklerine verilebilecek örneklerdir. Bilişüstü, bilişin bilgisi ve bilişin düzenlenmesi olarak iki bileşene ayrılmaktadır. Bilişin bilgisi kendi içinde yöntemsel bilgi, koşulsal bilgi ve demeşsel bilgi olmak üzere üç bölüme ayrılır. Bilişin düzenlenmesi ise kendi içinde planlama, kendini izleme ve kendini değerlendirme becerilerinden oluşur. Günümüzde, öğrenme ortamlarında öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini anlamaları, bu süreçleri kendi özelliklerine göre düzenlemelerine yardımcı olma imkanı vermektedir. Öğrenmenin gerçekleştirilebilmesi bakımından öğretmenlerin, öğrencilerin öğrenme çabalarını anlayarak onlara öğrenmeleri konusunda yardım etmeleri önemlidir. Bilişüstü öğrenme üzerinde etkili olduğu düşünülen bir etkidir. Öğrenmelerin ilerletilebilmesi için bilişüstü becerilerin ve farklılıkların da dikkate alınması gerekir. Böylelikle öğrenciler kendi bilişsel yapılarını tanıyıp izler, kontrol eder ve öğrenmeleri ile ilgili değerlendirme yapabilir. Bu çalışmanın amacı ilkokul üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerin, bilişüstü düzeylerini belirlemektir. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır. 1. İlkokul üçüncü ve dördüncü sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin, 1.1. Bilişüstü düzeyleri nedir? 1.2. Bilişüstü düzeyleri cinsiyet değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? 1.3. Bilişüstü düzeyleri sınıf değişkenine göre farklılaşmakta mıdır? İlkokul öğrencilerinin bilişüstü düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçlayan bu çalışma nicel bir araştırmadır. Araştırmada var olan durum olduğu gibi betimlenmek istendiğinden genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmasının iki temel nedeni vardır. Bunlardan birincisi araştırmaya konu olan durumun tanımlanmasıdır. İkincisi ortaya koyulan durumun bağımsız değişkenlere göre analiz edilmesinin sağlanmasıdır. Araştırma 2016-2017 öğretim yılı birinci döneminde Muğla İli Köyceğiz İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ilkokullarda öğrenim gören üç ve dördüncü sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. Bu nedenle araştırmanın evrenini Köyceğiz İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ilkokullarda öğrenim gören üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde seçgisiz örnekleme yöntemi olan rastgele örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Örneklem grubunda ise, 6 ilkokulda öğrenim gören 460 öğrenci yer almıştır. Bu öğrencilerin 214 tanesi üçüncü sınıf ve 246 tanesi dördüncü sınıf öğrencisi olarak seçilmiştir. Nicel bir araştırma olan bu çalışmada veri toplamak için likert tipi ölçme aracı kullanılmıştır. Ölçme aracı Yıldız, Akpınar, Tatar ve Ergin (2009) tarafından geliştirilmiş olan Biliş Üstü Ölçeği (BÜÖ) kullanılmıştır. Ölçme aracının uygulanması sonucunda elde edilen veriler SPSS 22 programında analiz edilmiştir. Analiz ilk olarak tanımlayıcı istatistik yöntemiyle öğrencilerin tamamının bilişüstü ölçeğine verdikleri cevapların frekansları, frekans yüzde dağılımları, aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Sonraki aşamada ilkokul öğrencilerinin bilişüstü düzeylerinin cinsiyet ve sınıf değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği “Bağımsız örneklem için t-testi” ile belirlenmiştir. Faktörlerin birbiriyle farklılık gösterip göstermediği “Eşleştirilmiş örneklem için t-testi” ile belirlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin bilişüstü farklılık düzeylerinde kızlar lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Öğrencilerin sınıf seviyesine göre aldıkları puanlara bakıldığında üçüncü sınıf öğrencilerin, dördüncü sınıf öğrencilerden düşük ortalamaya sahip olduğu fakat bilişüstü düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Bilişüstü, İlkokul, Öğrenci, Öğrenme

AN INVESTIGATION OF PRIMARY 3RD AND 4TH GRADERS' METACOGNITIVE LEVELS

Assoc. Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman University, ssidekli@mu.edu.tr
MA Student Tuba KESKİN, Muğla Sıtkı Koçman University, tksknn1@gmail.com
Res.Assist. Orçin KARADAĞ, Muğla Sıtkı Koçman University, orcinkaradag@mu.edu.tr

ABSTRACT

Research on Metacognitive concept itself has been done for the last three decades. In the field of education this concept was first used by John Flavell. It is generally defined as 'individuals' knowledge on their own cognitive processes and usage of this knowledge to control these processes'. Having dealt with the metacognitive concept several scientists have come up with various definitions and names. Metacognition itself has been identified as a skill for individuals to control their own thought, understanding, and learning. Student's realization of not understanding, increasing motivation by putting aside the distracters preventing motivation, and deciding on the strategy to use so as to promote understand can be given as instances for metacognitive skills. Metacognition has two subtitles; knowledge of cognition and regulation of cognition. Knowledge of cognition has also three subcategories itself as methodological knowledge, conditional knowledge, and declarative knowledge. In addition regulation of cognition consists of planning, self monitoring, and self evaluation skills. Nowadays, understanding their own learning processes at learning contexts has been giving the possibility of assisting their learning processes according to their skills for students. In terms of learning's taking place, teacher ought to understand students' efforts on learning to assist their learning processes. Metacognition is believed to have impact on learning. To further learning along with metacognitive skills, individual differences are to be taken into consideration. By doing so, students themselves recognize their own cognitive constructs and monitor, control and evaluate on their own learning. The purpose of this study is to identify the metacognitive levels of primary 3rd and 4th graders. In line with the general goal of the study, following questions have been directed to be answer through the study. 1. Student at 3rd and 4th primary graders'; 1.1. What are their metacognitive levels? 1.2. Is there any significant difference according to gender variance? 1.3. Is there any significant difference according to grade variance? The study, aiming at determining the metacognitive levels of primary level students with different angles, is a quantitative study. With the aim of describing the manner entirely, among general screening models 'relational screening model' was chosen. There are two basic reasons to choose screening model to this study. Firstly identification of the manner as the topic of the study and secondly, the possibility of analyzing the manner put forward related to independent variables. The study was conducted at 3rd and 4th grades of primary schools bounded to Muğla-Köyceğiz County National Education Directorate and this is the population of the study. Sampling was appealed through randomly selected sampling type. The sampling group consists of 460 students from 6 different primary schools. 214 students of the sampling group are from 3rd grades and 246 are from 4th grades. As chosen a quantitative research design Likert-type scale was conducted. The questionnaire conducted was developed by Yıldız, Akpınar, Tatar and Ergin (2009) and named as Metacognitive Questionnaire (MCQ). The gathered data through questionnaire were analysed via SPSS 22 software. First of all, with the descriptive statistical method; frequency, percentage range of frequency, arithmetic means, and standard deviations of student responses were calculated. At the following phase, whether there is a significant difference between metacognitive levels of students, grades and gender variance were calculated via 'Independent-Samples t-test'. As a result of the study, at the metacognitive recognition level there observed to be significant difference in favour of girls. When students' scores according to their grades were considered 3rd graders' have lower mean score than 4th graders; however, there is not found and significant difference between their metacognitive skills.

Key Words: Learning, Metacognitive, Primary Level School, Student

2004 SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINDAKİ VE C3 ÇERÇEVE PROGRAMINDAKİ ÖĞRENME ALANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Yrd.Doç.Dr. Erhan GÖRMEZ, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, erhangormez@hotmail.com

ÖZET

2004 yılında Türk eğitim sisteminde gerçekleşen program değişikliğinde Sosyal Bilgiler Dersi Programı, Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyinin (NCSS) 1994 yılında hazırlamış olduğu tematik standartlar anlayışı dikkate alınarak yeniden şekillenmiştir. NCSSnin standartlarında yer alan 10 öğrenme alanı, 2004 sosyal bilgiler programını oluşturan komisyon tarafından Türkiye'nin sahip olduğu sosyal ve kültürel yapı gözden geçirilerek 9 öğrenme alanına indirgenmiştir. Bu öğrenme alanlarının isimleri sırasıyla “Birey ve Toplum; Kültür ve Miras; İnsanlar, Yerler ve Çevreler; Üretim, Dağıtım ve Tüketim; Zaman, Süreklilik ve Değişim; Bilim, Teknoloji ve Toplum; Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler; Güç, Yönetim ve Toplum; Küresel Bağlantılar” dır. NCSSnin çalışmalarından esinlenerek ortaya çıkan bu öğrenme alanları ilkökul ve ortaokul sosyal bilgiler programında aynıdır. Tüm öğrenme alanları multidisipliner bir yapıya da sahiptir. Sosyal bilgiler dersinin çağdaş bir boyuta ulaşmasında da NCSSnin yoğun çabaları her geçen gün artmaktadır. 2013 yılında NCSSnin liderliği ve 15 profesyonel organizasyonun işbirliği ile ağırlıklı olarak Ekonomi, Coğrafya, Tarih ve Vatandaşlık disiplinlerinden oluşan Okul, Meslek ve Sivil yaşam odaklı bir sosyal bilgiler des programı geliştirildi. C3 sistemi, öğrencilerin sosyal bilgiler öğrenme biçimlerini kapsayan, birlikte ve karşılıklı destekleyici fikirler dizisinden oluşmuş bir sorgu arkı üzerine yoğunlaşmıştır. Bu ark dört boyuttan oluşmaktadır: Birinci boyut “soruların geliştirilmesi ve araştırmanın planlanması” aşamasını, İkinci boyut Disiplin Kavramlarını ve Araçlarını Uygulamak aşamasını; üçüncü boyut “kaynakları değerlendirme ve kanıt kullanma” aşamasını; dördüncü boyut ise “ulaşılacak sonuçları açıklama ve bilgiyi davranışa dökme” aşamasından oluşmaktadır. Bu çalışma da C3 çerçeve programının en önemli boyutunu oluşturan “Disiplin Kavramlarını ve Araçlarını Uygulamak” aşaması ile Türkiye’de 2004-2005 yılları arasında NCSS’nin hazırlamış olduğu tematik standartlar anlayışı ile şekillenen Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında yer alan öğrenme alanlarını karşılaştırılmaya çalışmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek gerçekleştirilen araştırmanın verileri doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler doküman incelemesi aşamalarına göre analiz edilmiştir. Araştırma sonucu genel olarak değerlendirildiğinde; Her iki programın Vatandaşlık Disiplini ile ilgili bir çok konu ve kavrama (sosyal katılım, demokrasi, etkili vatandaşlık, grup, kurum ve sosyal örgütlerin önemi vb.) eşit bir şekilde yer verdiği ama C3 programının vatandaşlık konularının anayasal temelli öğrenilip, pratiğe dökülmesi üzerinde daha çok durduğu; tarih disiplini ile ilgili her iki programın zaman, süreklilik ve değişim, kronolojik düşünme gibi kavramlara etkili bir biçimde yer verdiği ama C3 programının “Pespektif” adlı disiplin aracıyla tarihsel empati kavramına; “Tarihi Kaynaklar ve Kanıtlar” adlı disiplin aracıyla tarihi kaynakları seçme ve analiz edebilme becerilerinin önemine; “Neden ve Tartışmalar” adlı disiplin aracıyla da tarihteki nedensellik kavramı üzerine daha çok yoğunlaştığı; her iki programın Ekonomi disiplini ile ilişkili olarak ulusal ekonomi ve önemine, yerel kaynakların dengeli kullanımına, ekonomi ile ilgili temel kavramlara değindiği ama C3 programının Değiş, Tokuş ve Piyasalar adlı disiplin aracıyla rekabetçi pazar anlayışına ve getirilerine; fayda ve maliyetlerin karşılaştırılmasına; toplumun yararına olan ve olmayan durumlarda hükümetlerin piyasalara olan müdahalelerine; Küresel Ekonomi adlı disiplin aracıyla insanların neden uzmanlaştıkları ve ticaret yaptığının; farklı ülkelerde bireyler ve işletmeler arasındaki ticareti etkileyen politikaların değerlendirilmesine; her iki programda Coğrafya disiplini ile ilgili İnsanlar, Yerler ve Çevreler adlı öğrenme alanı coğrafyanın belirli bölgesinde ve geniş alanlarında ortaya çıkan insan-çevre etkileşimine ve bunun kültürlerin ortaya çıkmasına olan etkisine değinirken; C3 programı farklı olarak Coğrafi Temsiller: Dünyanın Mekansal Görünümleri adlı disiplin aracıyla yerlerin ve mekanların tasvir edilmesi amacıyla harita veya diğer temsillerin oluşturulmasına; İnsan Nüfusu: Mekansal Konumlar ve Hareketler adlı disiplin aracıyla insan popülasyonlarının büyüklüğünün, yapısının, dağılımının ve hareketlerinin üzerinde etkili olan iklim değişkenlikleri, yeryüzü şekilleri, çeşitli doğal felaketler, siyasi, ekonomik ve teknolojik değişiklikleri anlamaya; Küresel Bağlantılar: Değişen Mekansal Örüntüler adlı disiplin aracıyla da mekansal örüntülerin ortaya çıkmasında etkili olan hem insan hem de fizik sistemlerini anlamaya odaklandığı görülmektedir. Ulaşılan bu sonuçlar C3 çerçeve programını oluşturan Tarih, Coğrafya, Ekonomi ve Vatandaşlık disiplinleri ve bu disiplinler ile ilgili araçların Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında yer alan İnsanlar, Yerler ve Çevreler (Coğrafya), Zaman, Süreklilik ve Değişim (Tarih), Kültür ve Miras (Tarih), Üretim, Dağıtım ve Tüketim (Ekonomi), Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler (Vatandaşlık), Güç, Yönetim ve Toplum (Vatandaşlık) öğrenme alanlarına kıyasla daha kapsayıcı, daha güncel ve daha çok pratiğe dökülebilen bilgilerden oluştuğu ortaya koymaktadır.

Anahtar sözcükler: C3 Çerçeve Programı, Öğrenme Alanları, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı

THE COMPARISON OF THE LEARNING FIELDS IN THE 2004 SOCIAL STUDIES PROGRAM AND C3 FRAMEWORK PROGRAM

Assist. Prof. Dr. Erhan GÖRMEZ, Yüzüncü Yıl University, erhangormez@hotmail.com

ABSTRACT

After social and cultural structure of the Turkey has been reviewed by the commission that created the 2004 social studies curriculum, the 10 learning fields included in the standards of the NCSS were reduced to 9 learning fields. The names of the learning fields are respectively Individual and Society; Culture and Heritage; People, Places and Circles; Production, Distribution and Consumption Time, Continuity and Change; Science, Technology and Society; Groups, Institutions and Social Organizations; Power, Management and Society; Global Connections. These learning fields inspired by the study of the NCSS are the same in the primary and secondary school social studies curriculum. All learning fields also have multidisciplinary structure. To reach the Social studies a contemporary dimension, the intensive efforts of the NCSS are increasing day by day. In 2013 Under the leadership of NCSS and with the collaboration of fifteen professional organizations, a social studies program was developed that focuses on College, Career, and Civic Life (C3) which consist mainly of disciplines of Economics, Geography, History and Citizenship. The C3 Framework is focused on an Inquiry Arc which is composed of a series of interlocking and mutually supportive ideas that frame the ways students learn social studies content. The arc consists of four dimensions: The first dimension is the “developing questions and planning inquiries”, the second dimension is the “applying disciplinary concepts and tools”, the third dimension is “evaluating sources and using evidence” and the fourth dimension is “communicating conclusions and taking informed action. This study attempted to compare the applying disciplinary concepts and tools” dimension of the C3 framework and the learning fields in the Social Studies Curriculum was shaped by the understanding of thematic standards of the NCSS in Turkey between 2004 and 2005. In the research, it was benefited from document analysis method which is one of the qualitative data collection methods. The data obtained from the study were analyzed according to the stages of the document analysis. The result of the research was evaluated generally, and it was seen that both programs equally address many issues and concepts (social participation, democracy, effective citizenship and the importance of the groups, institutions and social organizations) related to the Citizenship Discipline but the C3 Framework focuses intensively on the issue of citizenship being learned and practiced on the constitutional basis; both programs effectively include concepts like time, continuity and change, chronological thinking related to History Discipline but C3 intensively focuses on the concept of historical empathy through the Perspectives discipline tool; through the Historical Sources and Evidence discipline tool more importance is given to the ability to select and analyze historical sources; and through the Causation and Argumentation discipline tool the concept of causality in history is focused ; both programs include issues like the national economy and its importance, using local resources in a balanced manner, basic concepts related to economic disciplines but through the Exchange and Markets discipline tool, C3 Framework intensively focuses on the issues of competitive market understanding and its yield, comparing benefits and costs, the interventions of the governments to the marketplace in favorable and unfavorable circumstances; through Global Economy discipline tool the issues about Why do people specialize and trade, evaluate the policies affecting trade between individuals and businesses in different countries is focused; in both programs, People, Places and Environments learning fields refer to the effects of the Geography to the human-environment interaction which emerges in specific regions and in large areas and its influence on the emergence of cultures but C3 Framework focuses on creating maps and other geographical representations for the purpose of portraying locations, spaces, and patterns through Geographic Representations: Spatial Views of the World discipline tool; through the Human Population: Spatial Patterns and Movements discipline tool is focused on the climate variability, forms of the earth, various natural disasters, political, economic and technological changes effecting the size, structure, distribution and movement of human populations; through the Global Interconnections: Changing Spatial Patterns discipline tool it is focused on understanding both human and physical systems to be effective in the emergence of spatial patterns. These results show that the Disciplinary Concepts and Tools which are the basis of the C3 are more inclusive, more up to date and have more information that can be put into practice than the learning fields such as People, Places and Environments, Time, Continuity and Change, Culture and Heritage, Production, Distribution and Consumption Groups, Institutions and Social Organizations, Power, Management and Society are included in the 2004 Social Studies curriculum.

Key Words: C3 Framework, Learning Fields, The Social Studies Curriculum

ORTAOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ DİJİTAL VATANDAŞLIK VE ALT BOYUTLARI BAKIMINDAN YETERLİLİĞİ

Yrd.Doç.Dr. Erhan GÖRMEZ, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, erhangormez@hotmail.com

ÖZET

Teknolojik gelişmelerin hayatımızın tüm alanlarını etkilediği bir çağda yaşamaktayız. Gelişen teknoloji ile birlikte, vatandaş ve vatandaşlık gibi kavramların dijital bir form aldığını görmekteyiz. Teknolojiyi yakından takip eden ve dijital ortamlarda ne yapması gerektiğini bilen nitelikli vatandaşlar (öğrenciler, öğretmenler, anneler, babalar vb.) dijital vatandaşlık kavramının ortaya çıkmasına öncülük etmişlerdir. Dijital vatandaşlık, teknolojiyi doğru bir biçimde kullanmaları için öğrencilerin, çocukların, gençlerin neleri bilmeye ihtiyaçları oldukları konusunda öğretmenlere, teknoloji liderlerine ve ailelerine rehberlik eden bir kavramdır. Dijital vatandaşlık, dijital bir makinenin nasıl kullanılacağını öğretmenin ötesinde, kişiyi topluluk temelli bir teknolojiye hazırlayan bir yöntemdir de aynı zamanda (digitalcitizenship.net, 2016). Dijital vatandaşlık konusunda kapsamlı bir yapıyı Ribble (2011) ortaya koymuştur. Dijital vatandaşlığın karmaşık yapısı ve teknolojinin yanlış ve kötü kullanımından dolayı, Ribble dijital vatandaşlığın dokuz alt boyutundan söz etmektedir: 1. Dijital Erişim: Ful elektronik katılım; 2. Dijital Ticaret: Çevrimiçi ürün satma ve alma; 3. Dijital İletişim: Elektronik bilgi alışverişi; 4. Dijital Okuryazarlık: Teknoloji ile ilgili öğrenme ve öğretme süreci ve teknolojinin kullanımı; 5. Dijital Adap: Davranış standartları ve online yöntemler; 6. Dijital Kanunlar: Online prosedürlerin ve eylemlerin sorumluluğu; 7. Dijital Güvenlik: Öğrenenlerin, personelin ve kuruluşların korunması için elektronik önlemler; 8. Dijital Sağlık ve Sıhhat: Dijital dünyada fiziksel ve psikolojik iyi olma hali; 9. Dijital Haklar ve Sorumluluklar: Dijital dünyaya kadar uzanan özgürlükler (Alberta, 2012). Ders kitaplarının çağdaş eğitim kavramlarını göz önüne alarak, dijital vatandaşlık ve alt boyutlarını okuldaki öğrencilere kazandırması oldukça önemlidir. Çünkü, ders kitapları hala okullarda en çok kullanılan öğretim materyalleridir. Bu çalışmada 2016-2017 eğitim öğretim yılında okutulan 5., 6. ve 7. Sınıfların Sosyal Bilgiler ders ve öğrenci çalışma kitapları dijital vatandaşlık ve alt boyutları bakımından incelenmiştir. Kitaplar, Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) web sayfasına yüklenen PDF dosyalar üzerinden taranmıştır. Ayrıca matbu ya da basılı kitaba da ulaşılmış ve kitap hem içerik açısından hem de görseller açısından detaylı olarak incelenmiştir. Nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek gerçekleştirilen araştırmanın verileri doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler doküman incelemesi aşamalarına göre analiz edilmiştir. Araştırma sonucu genel olarak değerlendirildiğinde ilkökul sosyal bilgiler programında yer alan Birey ve Toplum, Kültür ve Miras; İnsanlar, Yerler ve Çevreler; Üretim, Dağıtım ve Tüketim; Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler; Güç, Yönetim ve Toplum; Küresel Bağlantılar gibi öğrenme alanlarında ve ilişkili ünitelerde dijital vatandaşlık alt boyutlarına (dijital erişim, dijital ticaret, dijital iletişim, dijital okuryazarlık, dijital adap, dijital kanun, dijital güvenlik, dijital sağlık, dijital hak ve sorumluluk) yeterli düzeyde değinilmediği görülmektedir. Ders kitapları içinde teknoloji konularının en yoğun olduğu öğrenme alanı "Bilim, Teknoloji ve Toplum" öğrenme alanıdır. Bu öğrenme alanında genel olarak buluşlar ve teknolojik gelişmeler arasındaki ilişkilere, teknolojik ürünlerin hayatı nasıl kolaylaştırdığına, buluş yapan insanların ortak özelliklerine, Atatürk'ün bilim ve teknolojiye verdiği öneme, yaptığı çalışmalarda kaynak göstermenin önemine, sosyal bilimlerin toplum hayatına olan etkilerine, Tıp alanındaki gelişmelere, telif ve patent hakları gibi konulara, eski uygarlıkların bilim ve teknolojiye olan katkılarına, yazının kullanım alanlarına, 15. yy ve 19. yy arasında Avrupada meydana gelen bilimsel faaliyetlerin günümüz bilim anlayışına olan etkileri gibi konulara yer verilmiştir. Yine "Bilim, Teknoloji ve Toplum" öğrenme alanındaki görsellerin ilgili olduğu konuları, kazanımları destekleyici türden olduğu ama dijital vatandaşlık ve alt boyutları ile çok da alakalı olmadığı görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Alt Boyutlar, Dijital Vatandaşlık, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Ortaokul

THE QUALIFICATION OF THE SECONDARY SCHOOL SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF DIGITAL CITIZENSHIP AND ITS SUB-DIMENSIONS

Assist. Prof. Dr. Erhan GÖRMEZ, Yüzüncü Yıl University, erhangormez@hotmail.com

ABSTRACT

We live in an age that the technological developments affect all areas of our lives very fast. With the developing technology, we see that the concepts such as citizens and citizenship take the form of digital. The qualified citizens who followed technology closely and used it effectively know what to do in digital media so that this case has led to emergence of the concept of digital citizenship. Digital citizenship is a concept which guides teachers, technology leaders and family in what students or children need to know to use technology properly. Digital citizenship is more than simply teaching how to use a digital machine, it is also a method for preparing the person for a community-based technology (digitalcitizenship.net, 2016). On digital citizenship a comprehensive structure is revealed by Ribble (2011) and his works. Due to the complex structure of the digital citizenship and poor and misuse of the technology, Ribble mentions nine sub-dimension of the digital citizenship: 1. Digital Access: Fully electronic participation; 2. Digital Commerce: Buying and selling of goods by online; 3. Digital Communications: Exchange of information electronically; 4. Digital Literacy: Teaching process and learning about technology and the use of technology; 5. Digital Etiquette: Conducts standards or procedures online; 6. Digital Law: When using electronics show responsibility for actions and deeds; 7. Digital Security: Electronic precautions protecting staff, organizations and learners; 8. Digital Health and Wellness: To be physical and psychological wellness in a digital world; 9. Digital Rights and Responsibilities: Freedoms extended to those in a digital world (Alberta, 2012). It is important for textbooks to take into consideration the modern education conceptions, bring digital citizenships and its sub-dimensions to the students in schools. Because, the textbooks are still the most widely used teaching materials in schools. In this study, the social studies textbooks and student workbooks of the 5th, 6th and 7th classes taught during the 2016-2017 academic year were examined in terms of digital citizenship and sub-dimensions. The books were scanned through the PDF files uploaded to the web page of the Ministry of National Education (MEB). Also, it has been reached to the printed books. And books were examined both in terms of content and visibility in detail. In the research, it was benefited from document analysis method which is one of the qualitative data collection methods. The data obtained from the study were analyzed according to the stages of the document analysis method. The result of the research evaluated generally, It seen that digital citizenship and its sub dimesions (Digital Commerce, Digital Law, Digital Health & Wellness, Digital Rights & Responsibilities, Digital Etiquette, Digital Security, Digital Literacy, Digital Communication, Digital Access) are not mentioned enough at the learning fields such as Individual and Community; Culture and Heritage; People, Places and Circles; Production, Distribution and Consumption; Groups, Institutions and Social Organizations; Power, Management and Society; Global Connections, and in related units which is located in the social studies curriculum and inadequate in terms of these issues. In the textbooks, technology topics are so intensive in the Science, Technology and Society learning field. In this learning field especially included such topics the relations between inventions and technological developments, how technological products facilitate life, common characteristics of the inventors, giving importance to the science and technology by Atatürk, the importance of the reference in studies, the effects of social sciences on societys life, developments in medicine, the issue related to copyright and patent rights, the using area of writing, the scientific activities that take place in Europe and its effects on todays understanding of science. It is also seen that the visuals in the Science, Technology and Society learning field are related to achievements, but there are not any related to digital citizenship and its sub-dimensions.

Key Words: Digital Citizenship, Social Studies Textbooks, Sub Dimensions, Secondary School

AYŞE SIDIKA HANIM VE “USUL-I TALİM VE TERBİYE DERSLERİ” ADLI DERS KİTABINDAN HAREKETLE DÖNEMİN AHLAK EĞİTİMİ ANLAYIŞINDA FELSEFİ YANSIMALAR

Yrd.Doç.Dr. Seval YİNİLMEZ AKAGÜNDÜZ, Ahi Evran Üniversitesi, sevalyinilmez@gmail.com

ÖZET

XIX. yüzyılın son çeyreğinde kaleme aldığı “Usul-ı Talim ve Terbiye Dersleri (Eğitim ve Öğretim Yöntemi Dersleri) adlı çalışmasıyla eğitim tarihimizin ilk pedagojik ders kitaplarından birisini kaleme alan Ayşe Sıdika Hanım, Osmanlı düşün ve yazın alanının, önemli kadın simalarından birisidir. Sıdika hanım, II. Abdülhamit tarafından Haremeyn-i Muhteremeyn Payesi ile ödüllendirilen Endurun Mektebi hocası Mustafa Numan Efendi’nin kızıdır; öte yandan ilkokuldan başlayarak öğretmenlik kısmına kadar Zapyon Rum Kız Lisesi’nde eğitim hayatını sürdürmüştür. Rumca, Fransızca ve İngilizce dillerine hakim olan Ayşe Sıdika Hanım, babasından aldığı Osmanlı eğitim birikimini, Batı kültür ve eğitim sistemimizle başarılı bir şekilde sentezlemeyi başararak, eğitim sistemimize önemli katkı ve yeniliklerde bulunmuştur. Bu anlamda, Sıdika hanımın önemli çalışmalarından birisi olan Usul-ı Talim ve Terbiye adlı çalışmasında ki, ahlak eğitimi ve çocuklarda ahlak eğitimi nasıl olmalıdır sorularına ilişkin yaptığı açıklamalar, ahlak eğitimi konusundaki geçmiş birikimimizin aydınlatılması noktasında önem arz etmektedir. Bu bildirideki amaç, Ayşe Sıdika Hanım’ın 1313 (1897) yılında kaleme aldığı “Usul-ı Talim ve Terbiye Dersleri” adlı eseri Osmanlıcadan günümüz Türkçesine çevirerek, ahlak eğitimiyle ilgili olan kısımları yazıldıkları dönemi göz önünde bulundurarak, bugün ahlak eğitimi adına yapılan çalışmalarla karşılaştırmak ve çıkan sonuçları da felsefi analizden geçirmektir. Çalışmada yöntem olarak tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmaya ilişkin veriler belgesel tarama modeli ile elde edilmiştir. Çalışmanın evreni Ayşe Sıdika Hanım’ın 1313 (1897) yılında kaleme aldığı “Usul-ı Talim ve Terbiye Dersleri ” adlı çalışması oluşturmaktadır. Söz konusu eser günümüz Türkçesine çevrildikten sonra, ahlak eğitimiyle ilişkili kısımlar felsefi bir sorgulamadan geçirilerek kavramsal analizler yapılacaktır. Çalışmanın bulgularını kısaca şöyle sıralayabiliriz: - Ayşe Sıdika hanımın çalışmasında, insan, mürebbi, beden eğitimi, düşünsel eğitim, yargılama gücü, hayal gücü, ahlak eğitimi, görev, huy ve eğitim, irade, vicdan ahlakı, saygı, sevgi, itaat, sorumluluk, minnettarlık, çocuklarda duygusal eğitim, çocuklarda iç güdü, çocuk ahlakı arasındaki farklar, çocukların huylarında değişiklikler yaparak eğitime alıştırmak gibi konu başlıklarında açıklamalarda bulunmuştur. -Hemen hemen her dönem ahlak eğitimiyle anlatılmak istenen; iyi, doğru, güzel ya da erdemli gibi kavramlarla ifade edilen değerlerin çocuklarda alışkanlık kazandıracak şekilde öğretilmeye çalışılmasıdır. - Ayşe Sıdika hanımın eserinden hareketle, çocuklarda ahlak eğitimi adına yapılan çalışmaların önce ailede başlamak üzere okul ve dış çevreyle birlikte anlam ve değer kazandığı açığa çıkmıştır. - Aristoteles’in Nikomakhos’a Etik adlı çalışmasında da özellikle belirttiği üzere iyi ahlak ya da erdemli bir insan olmanın en önemli belirtisinin “ölçülü olmak” değerinden hareketle sıraladığı, alçakgönüllülük, dürüstlük, yalan söylememek, hoşgörülü olmak, adalet, cesaret, cömertlik gibi erdemlerin farklı adlarla ancak benzer içeriklerle Ayşe Sıdika Hanım’ın eserinde de yer edindiği bulgusuna varılmıştır. -Çalışmadan elde edilen bir diğer bulgu ise, Usul-i Talim ve Terbiye Dersleri adlı çalışmasında eğitim konusundaki açıklamaların günümüzde de güncelliğini koruyarak çağının ötesinde bir birikime sahip olduğudur. Çalışmanın sonucunda ahlak eğitiminin bütüncül bir yaklaşım olduğu anlaşılmaktadır. Aileden başlamak üzere, okul ve dış etmenlerin çocuğun gelişiminde önemli bir paydaya sahip olduğu ve bu anlamıyla da Osmanlıdan günümüze ahlak eğitimi adına yapılan çalışmalar üzerinde felsefi ve kavramsal analizlerin geçmişin aydınlatılması ve günümüzde de yorumlanması açısından önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Usul-ı Talim ve Terbiye Dersleri adlı eser beden eğitimi ve düşünce eğitiminin yanında ahlak eğitimine dair görüşleriyle dikkat çeken bir eserdir. Ayrıca bu metin dönemin eğitim fikirlerini inceleyen sosyal bilimcilerin her daim yararlanabilecekleri kapsayıcı bir eserdir.

Anahtar sözcükler: Değerler Eğitimi, Ders Kitabı, Eğitim Felsefesi, Ahlak Eğitimi

PHILOSOPHICAL REFLECTIONS ON THE PERIOD'S MORAL EDUCATION PERSPECTIVE FROM THE VIEWPOINT OF AYŞE SIDIKA HANIM AND HER TEXTBOOK "USUL-I TALİM VE TERBİYE DERSLERİ"

Assist. Prof. Dr. Seval YİNİLMEZ AKAGÜNDÜZ, Ahi Evran University, sevalyinilmez@gmail.com

ABSTRACT

Ayşe Sıdika Hanım, who wrote one of the first pedagogic textbooks in our education history with her study, named "Usul-ı Talim ve Terbiye Dersleri (Education and Teaching Technics Lessons)", in the last quarter of XIV century, was one of the most important women of Ottoman thought and literacy areas. Sıdika Hanım was a daughter of Mustafa Numan Efendi, who was awarded to Haremeyn-i Muhteremeyn Honor by Abdulhamit, the second, was a teacher in Enderun Mektebi (A special school in Ottoman Empire); on the other hand, pursued her education life in Zapyon Greek Hih School for Girls, starting from primary school till she became a teacher. As having a good command of Greek, French and English, Ayşe Sıdika Hanım offered significant contributions and innovations to our education system as successfully combining Ottoman education accumulation and Western culture and education system. In this framework, her explanations for the questions of how moral education should be and how moral education should be applied for children that she made in her study, named Usul-ı Talim ve Terbiye, which was one of her significant studies, have been essential to enlighten our historical background on the subject of moral education. The purpose of this paper is to compare the current studies, which have been carried out on the particular subject of moral education, with moral education related sections of Ayşe Sıdika Hanım's book, written in 1313 (1897), in the name of "Usul-ı Talim ve Terbiye Dersleri" as evaluating them depending on the written period and as translating the related sections from Ottoman Turkish to modern Turkish; and to analyze the findings in terms of philosophical aspects. Screening method was used in the present study. The study data was obtained with documentary screening method. The study population was composed of Ayşe Sıdika Hanım's study, written 1313 (1897) in the name of "Usul-ı Talim ve Terbiye Dersleri". After translating the said study into modern Turkish language, conceptual analyses will be conducted as executing philosophical questioning. The study findings could be summarized as follows: - Ayşe Sıdika Hanım provided explanations in her study with the main subjects of human, teacher, physical education, thought education, justification power, dream power, moral education, duty, habits and education, self-control, inner moral, respect, love, obedience, responsibility, gratefulness, emotional education for children, intuition in children, the difference of children moral, adapting children to education by making changes in their habits. The purpose of moral education, in almost every period, was to teach the values, which were expressed with the words of good, right, fine or virtuous, to children by creating habits in them. - From the viewpoint of Ayşe Sıdika Hanım's study, it became obvious that efforts to provide children with moral education became meaningful when it started primarily in their family and gained meaning and value when it was combined with school and external environment. Aristoteles listed the kinds of virtue as modesty, honesty, not telling lies, being tolerant, justice, being brave, and bravery in the direction of "being prudent", which he particularly emphasized as the most important characteristics of a good moral or virtuous human, in his study, named as The Nicomachean Ethics, and those kinds of virtues were found in Ayşe Sıdika Hanım's study with the similar contents but in different names. - Another findings, which were obtained in the study, was that explanations in the subject of education in her study, Usul-i Talim ve Terbiye Dersleri, had a pioneer accumulation ahead of its time as also keeping its actuality even today. As a result of the study, moral education is found to be an integrated approach. Starting from family, school and external factors have important roles on children development and with this perspective, philosophical and conceptual analyses that have been conducted on the studies, which have been made in the subject of moral education since Ottoman era, are essential in terms of enlightening the past and interpreting them today.

Key Words: Philosophy of Education, Textbooks, Values Education, Moral Education

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE EDEBİ ÜRÜNLERİN KULLANIMI VE DEĞER AKTARIMINDAKİ KATKILARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Doktora Öğrencisi Hacer ÖZER, Anadolu Üniversitesi, hacer.ozr@gmail.com
Prof.Dr. Emine KOLAÇ, Anadolu Üniversitesi, ekolac@anadolu.edu.tr

ÖZET

Hacer Özer Prof. Dr. Emine Kolaç Sosyal Bilgiler toplumsal olaylara duyarlı, insan haklarına bağlı, eleştirel düşünen, karşılaştığı sorunlara karşı çözüm yolları üreten, ulusal, çağdaş değerleri yansıtan, sosyal çevresine uyum sağlayabilen, toplum içerisinde yeterli bilgi, beceri ve değerlere sahip bireyler yetiştirmeyi amaçlayan bir çalışma alanıdır. Sürekli değişen çağın koşullarına uyum sağlayabilecek bireylerin yetiştirilmesinde bilişsel ve duyuşsal anlamda nitelikli bir eğitime gereksinim vardır. Bireyin sosyal çevresine uyum sağlayabilmesi için ezber bilgilerden ziyaden duyuşsal becerilerin gelişimini destekleyecek nitelikte bir eğitim-öğretim süreci geçirmesi gerekir. Bu nedenle edebî ürünler, öğrenme sürecinde en kolay yararlanılacak, sınıf ortamına taşınabilecek ve bireylere duyuşsal becerilerin kazandırılması için önemli kaynaklardır. Toplumda yaşanan olayları, toplumların kültürel değerlerini gelecek nesillere aktarmada köprü konumunda olan, insana özgü nitelik ve değerlerin benimsenmesine olanak sağlayan metinlere edebî ürün denir. Kültür ve değerlerin aktarımında önemli bir rol oynayan edebî ürünler pek çok derste kullanılabilir. Bu derslerden biri de Sosyal Bilgilerdir. Edebî ürünlerin Sosyal Bilgiler dersinde kullanımı, disiplinler arası yapıda bir materyal olarak kullanılmasına dayanmaktadır. Bu süreçte en büyük görev öğretmenlere düşmektedir. Edebî ürünlerin etkili ve işlevsel kullanımı, edebî ürünlerin önemini kavramış bunların işlevsel olarak nasıl kullanılacağı konusunda yeterince bilgi ve birikime sahip iyi yetişmiş öğretmenlerle mümkündür. Bu nedenle öğretmen adaylarının mesleğe başlamadan önce gerekli olan beceri ve değerleri kazanabilecekleri bir eğitim alması gerekmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı Sosyal Bilgiler öğretiminde edebî ürünlerin kullanımı ve bu ürünlerin değer aktarımındaki katkılarına yönelik öğretmen adaylarının görüşlerinin belirlenmesidir. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, 2015 - 2016 eğitim-öğretim yılı Bahar Döneminde “Sosyal Bilgilerde Sözlü ve Yazılı Edebiyat İncelemeleri” dersini alan 21 öğretmen adayı ile yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiş ve ders kapsamında yaptıkları 72 ders planı doküman incelemesi tekniği ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde, NVivo11 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın inandırıcılığı için verilerin %20’si başka bir araştırmacı tarafından kodlanmış ve daha sonra iki araştırmacının kodları karşılaştırılıp fikir birliğine varılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğretmen adaylarının genel olarak çeşitli edebî ürünleri okumayı sevdikleri ve okumaya zaman ayırdıkları; ancak bazılarının sosyal medyada fazla zaman geçirdiklerinden dolayı okumayı ihmal ettikleri görülmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının edebî ürünlere ilişkin tam bir tanım yapamadıkları ve çoğunlukla edebî ürünlerin tanımını yaparken çeşitli edebî türlere örnekler vererek ya da edebî ürünlerin özelliklerine değinerek tanım oluşturmaya çalıştıkları araştırmanın sonuçlarındandır. Öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler dersi içinde yer alan tarih, coğrafya, vatandaşlık, ekonomi, vb. pek çok konuda edebî ürünlerin kullanılabileceğini ifade ettikleri, öğretmen adaylarının çoğu Sosyal Bilgiler Öğretim Programında edebî ürünlerle olan ilişkilendirmelerin yetersiz olduğunu belirttikleri araştırmanın sonuçlarındandır. Adayların en çok 7. sınıf düzeyinde, şiir, öykü ve fıkra türlerinden faydalanarak ders planları hazırladıkları ve duyarlılık, vatanseverlik ve saygı gibi değerler ile ilişkilendirmelere gittikleri tespit edilmiştir. Araştırmada sürecinde elde edilen sonuçlardan hareketle: Sosyal Bilgiler Öğretim Programında sözlü ve yazılı edebî ürünlere ve değer ilişkisine daha fazla yer verilmesi ve edebî ürünlerin programda tüm öğrenme alanlarıyla ilişkilendirilerek düzenlenmesi gerektiğine ilişkin öneriler getirilmiştir. Bu araştırma, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı’nda yüksek lisans tez çalışması olarak sunulmuş ve 1509E619 proje numarası ile Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Proje Birimi tarafından desteklenmiştir.

Anahtar sözcükler: Değer, Edebî Ürün, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

PRE-SERVICE TEACHERS VIEWS ABOUT USING OF LITERARY WORKS AND ON THE CONTRIBUTIONS OF LITERARY WORKS TO TRANSFER VALUES IN TEACHING SOCIAL STUDIES

PhD Student Hacer ÖZER, Anadolu University, hacer.ozr@gmail.com
Prof. Dr. Emine KOLAÇ, Anadolu University, ekolac@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Social Studies is a field of study which aims to educate individuals who are sensitive to social events, dependent on human rights, think critically, produce solutions to the problems they face, reflect national contemporary values, adapt to social environment and have sufficient knowledge, skills and values in society. There is a need for a cognitive and emotional qualification in the training of the individuals who can adapt to the conditions of the ever-changing age. In order to adapt to the social environment of the individual, it is necessary an education and training process that supports the development of emotional skills rather than memorizing information. Therefore, literary works are the most important sources for the learning process, which can be carried out in the classroom environment and gain emotional skills to individuals. The texts that enable the adoption of human-specific qualities and values, which are kind of a bridge for the events of society and for bringing cultural values of societies to future generations, are literary works. Literary works that play an important role in the transfer of culture and values can be used in many courses. One of them is Social Studies. The use of literary works in Social Studies class is based on the use as a material in the interdisciplinary structure. The greatest task in this process belongs to the teachers. The use of literary works effectively and functional is possible with well-trained teachers who know the importance of literary works, and who have enough knowledge and accumulation of how to use them functionally. Therefore, pre-service teachers need to be trained to acquire the necessary skills and values before starting their career. In this context, the aim of this research is to determine the views of the pre-service teachers regarding the use of literary works in the teaching of Social Studies and the contributions of these works to the transfer of value. In this research in which qualitative research method was used, semi-structured interviews were conducted with 21 pre-service teachers who took the course Reviews Oral and Written Literature in Social Studies during the 2015-2016 academic year spring semester, and 72 lesson plans in the course were analyzed with the document analyze method. In the analysis of the data, NVivo11 package program was used. For the credibility of the research, 20% of the data were coded by another investigator, and then the codes of the two investigators were compared and agreed upon. As a result of the research, it was found that the pre-service teachers like and spend time for reading various literary works in general; however, some of them seem to have neglected to read because they spend too much time on the social media. It is also the result of this research that pre-service teachers are unable to make a complete definition of literary works and often try to form definitions by giving examples of various literary genres or referring to the characteristics of literary works when describing them. It is the result of the research that the pre-service teachers stated that literary works can be used in many subjects such as history, geography, citizenship, economics included in the Social Studies course, and that most of the pre-service teachers expressed that the associations with literary works in the Social Studies curriculum were inadequate. It has been determined that pre-service teachers are most likely to use poems, stories and jokes in level of 7th grade to prepare lesson plans and relate them to values such as sensitivity, patriotism and respect. Based on the results obtained in the research, it has been suggested that the Social Studies curriculum should give more place to oral and written literary works and value relation, and that literary works should be related to all learning areas in the program.

Key Words: Literary Works, Pre-Service Teacher, Value, Social Studies

SOCIAL STUDIES STUDENT TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS CITIZENSHIP CONCEPT

Res.Assist. Mustafa İÇEN, Yıldız Technical University, micen@yildiz.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Genç Osman İLHAN, Yıldız Technical University, gosman@yildiz.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Şahin ORUÇ, Yıldız Technical University, soruc@yildiz.edu.tr

ABSTRACT

Citizenship education has been regarded as one of the key fields in all levels of education. Although the way citizenship education is handled may vary at different levels or in different countries, the merit of citizenship education not only for school but also for the government is undeniable. Thus, the points such as whether it would be taught as a separate subject or integrated, how many hours will be spent for each objective in citizenship education, for which levels it would be taught separately or integrated, how citizenship would be integrated into other lessons and which lessons they would be are determined and written intentionally. When the roots of those determined aspects are analyzed, it is confronted that they rely on the notions of citizenship in laws and policies. Especially in the developed countries such as Europe, the United States and the United Kingdom, the concept of citizenship is defined by the laws and policies. When the concept of citizenship is defined thoroughly by governmental laws or policies, the job of education is much smoother and easier to reach its objective. Those developed countries define their educational programs of citizenship education in parallel with the definition of citizenship concept. On the other hand, in developing or non-developed countries, citizenship education is not handled thoroughly. The reason why citizenship education is not handled effectively in those countries is not because they do not give importance to the education, but they lack the political grounds of citizenship itself. In Turkey, the situation is not different. The curriculum of citizenship is not definite and it is the most often revised curriculum. Almost in every two years, the National Ministry of Education (Milli Eğitim Bakanlığı) revises the curriculum of citizenship education including its content, the years it is taught, and even which teachers it would be taught by. When this problem is analyzed, it can be observed that the concept of citizenship is not defined thorough by Turkish laws or policies. As there is a lack of governmental policy for citizenship education, the curriculum is not definite and extensive. Under these circumstances, it is the teachers who can give citizenship education in an effective way. From this point of view, this study aims to investigate citizenship concept and citizenship attitudes of student teachers at Yıldız Technical University, Istanbul, Turkey. The participants of this study consists of 41 students taking the compulsory course of "Citizenship Knowledge". Researchers developed a structured interview form by analyzing the literature and taking expert opinion. The data collected from 41 students in the course was analyzed with the method of content analysis. The transcriptions were drawn, codes and themes were inferred from the data. At the end of the analysis, it was found that student teachers could not make the basic definitions of citizenship. In addition, it was found that they adopt the traditional definitions of citizenship mostly. The participants who adopt effective and conscious citizenship concept use their rights and responsibilities more effectively when compared with the ones who adopt traditional citizenship concepts.

Key Words: Citizenship, Citizenship Education, Social Studies Education

THE SOCIAL STUDIES STUDENT TEACHERS' PERCEPTIONS OF GLOBAL CITIZENSHIP

Assist. Prof. Dr. Genç Osman İLHAN, Yıldız Technical University, gosman@yildiz.edu.tr
Res.Assist. Mustafa İÇEN, Yıldız Technical University, micen@yildiz.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Şahin ORUÇ, Yıldız Technical University, soruc@yildiz.edu.tr

ABSTRACT

Today, the distances between cities, or two countries, even two continents are not unreachable. The distances are getting closer, the cultures are being more alike day by day, and the borders of countries are fading day by day. With the effect of vast communication web and media organs accessible from anywhere in the world, the attitudes and beliefs of people from the East to the West are becoming more alike. As an understandable side effect of this vast communication web, the borders of countries are becoming less important and people try to understand and develop empathy for another nation. Countries, on the other hand, unite as in the European Union or sign pacts with one another that would guarantee an associated sense of policy or laws. This way, they create certain senses of concepts, and citizenship is without any doubt one of them. Under the roof of these united associations, countries develop a certain sense of citizenship concept and provide their citizens a wider area they would find similar understandings. Today, with the opportunity of easy access, it is an understandable desire of countries that they would provide their citizens a wider accepted sense of citizenship. As the problems are not only in the borders of nations but global, the sense of global citizenship is becoming more important today. Thus, global citizenship has been included into citizenship education curriculum in countries such as Belgium, the United Kingdom, the United States, the Czech Republic, and so on. It should be noted that global citizenship is also a governmental policy in these countries, so they are all based on the laws and policies of the country. In Turkey, global citizenship is important at the same level as the rate of social media use and global travelling is almost as high as in the other countries. As for the education, the importance of raising individuals who can adopt themselves to changes and direct themselves, play an active role in solving main problems of humanity, transfer their national values to global platform positively. This study aims to investigate the perceptions of student teachers at Yıldız Technical University, Faculty of Education about global citizenship. Within this study, interviews were made with 39 student teachers in the department of social studies. In the interviews, open-ended questions were asked. The data collected were analyzed with the method of content analysis, a qualitative data analysis method. According to the analysis, it was found that the student social studies teachers at Yıldız Technical University do not know the concept of global citizenship and they try to understand the concept on the basis of developed countries. While global citizenship is gaining much importance day by day, student teachers' knowledge of the issue is also becoming at least the same amount of importance as they are the ones who would teach the concept to the new age of Turkey. If they lack the knowledge of global citizenship, children of today cannot be expected to solve global issues or develop a sense of global humanity.

Key Words: Citizenship, Citizenship Education, Social Studies Teacher

ALMANYA’DA SACHUNTERRICHT (HAYAT BİLGİSİ) DERS KİTAPLARINDA BİR ARADA YAŞAM KÜLTÜRÜNÜN SUNUMU

Arş.Gör. İrem PAMUK, İstanbul Üniversitesi, iremkab@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Akif PAMUK, Marmara Üniversitesi, akifpamuk@hotmail.com

ÖZET

Farklılıklara saygı, empati, evrensel değerler ve hoşgörüyü temel alan bir arada yaşama kültürü, kültürel çeşitliliğe sahip Alman okullarında kültürlerarası ve çokkültürlü eğitim aracılığıyla inşa edilir. Kültürlerarası eğitim, bireysel ve kültürel farklılıkların, farklı kültürel kimliklerin tanıtılmasıyla, öğrencilerde farkındalık geliştirilmesini, çoğulcu ve demokratik şekilde bir arada yaşamın sağlanmasını ve böylece kültürlerarası diyalogun güçlendirilmesini amaçlar. Misafir işçi göçleri sonrasındaki süreçte, kültürel çeşitliliğin artmasıyla çok etnili, çok kültürlü, çok dinli, heterojen bir toplumsal yapıya sahip olan Almanya’da, bireylerin toplumda ve sosyal yaşamlarında demokratik şekilde bir arada yaşam kültürü edinmeleri, Alman eğitim sisteminin başlıca amaçlarından biridir. Öğrenciler, sosyalleşme ve entegrasyon sürecinin en önemli aktörü olan okulda, demokratik bir sosyal yaşama uyum sağlayacak şekilde hazırlanmaları noktasında gerekli temel bilgi, beceri, yeterlilik, tutum ve değerleri, vatandaşlık eğitimine yönelik konular aracılığıyla edinirler. Bu bağlamda, bir arada yaşama kültürünün yeni nesillere aktarılması ve böylece sosyal birlikteliğin sağlanmasında, öğrencilerin henüz ilkökulda, ilk karşılaştıkları derslerden biri olan hayat bilgisi dersi ve ders kitapları çok önemli bir role sahiptir. Hayat bilgisi dersi aracılığıyla, öğrencilerin toplumsal, politik ve ekonomik süreçlere katılımı, geleceğin yetkin birer vatandaşı olmaları; Alman toplumunun çokkültürlü yapısını fark etmeleri, sosyal ve kültürler arası deneyimler kazanmaları ve tüm farklılıkları kabul ederek, barışçıl şekilde bir arada yaşama becerisinin ve kültürünün temellerini edinmeleri ve yaşamlarını bu şekilde sürdürmeleri beklenmektedir. Bu çerçevede bu çalışmanın amacı, Almanya’da ilkökulda okutulan Sachunterricht (hayat bilgisi) ders kitaplarında kültürlerarası eğitim bağlamında, bir arada yaşam kültürünün ne şekilde sunulduğunu, hem metinler ve içerik hem de görsel kanıtlar çerçevesinde betimleyerek ortaya koymaktır. Çalışmada, Almanya’nın Bayern eyaletinde 4. sınıfta okutulan Heimat-und Sachunterricht (vatan ve hayat bilgisi) ders kitabı Jo- Jo’da yer alan ‘Tüm Dünyada Çocuklar’ ünitesi ile Berlin, Brandenburg ve Mecklenburg- Vorpommern eyaletlerinde 4. sınıfta okutulan Sachunterricht ders kitabı Bausteine’de (yapı taşları) yer alan ‘Dünyanın Çocukları’ ünitesi, örneklem olarak seçilmiştir. Bayern eyaletinde, 4. sınıf Demokrasi ve Toplum öğrenme alanının Bir arada Yaşam konusu ve öğretim programında yer alan “Günlük alışkanlıklarda ve gelenek- göreneklerdeki kültürel benzerlik ve farklılıkların karşılaştırılması, farklı kültürlerle ilgi göstermek ve açık olmak (dini bayramlar, tatiller, yemek ve giyim alışkanlıkları, davranış tarzları vb.)” yeterlilik beklentisi ile Mecklenburg- Vorpommern eyaletinde 4. sınıf Bir Arada Yaşam öğrenme alanının Kültürel Çoğulculuk konusu ve öğretim programında yer alan “Öğrenciler, bizde ve diğer ülkelerdeki bir arada yaşam şekillerinin çeşitliliğini anlatırlar.” yeterlilik beklentisi, bu çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Eğitim araştırmalarında, ders kitapları ve öğretim programları, önemli veri kaynaklarıdır. Çalışmada, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Eğitimin çeşitli konularına ilişkin derinlemesine bir anlayış geliştirilmesi noktasında ve özellikle ‘nasıl’ ve ‘niçin’ soruları yöneltildiğinde, durum çalışması tercih edilen bir nitel araştırma desendir (Ekiz, 2003). Doküman incelemesi yapılarak, ilgili ders kitaplarından ve öğretim programlarından veriler elde edilmiş ve bulgulara, içerik analizi yapılarak ulaşılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, Almanya’da okutulan hayat bilgisi ders kitaplarında farklı kültürlerarası ve çokkültürlü eğitim yaklaşımları bir arada sunulmaktadır. Bir arada yaşamın ve çokkültürlülüğün sunumunda etnisite, kültürel ve dini kimlik, göçmen kimliği ön plana çıkmakta ve çokkültürlülüğün meşrulaştırılmasında, nedensellik ilişkileri kullanılmaktadır. Hayat bilgisi ders kitaplarının, öğrencilerin yaşam dünyalarında yer alan durumları, hem içeriksel olarak hem de görseller aracılığıyla yansıttığı olmalarının, öğrencilerin bir arada yaşam kültürünü içselleştirmelerinde katkı sağlayacağından ve geleceğin toplumunun inşasında rol oynayacağından bahsetmek mümkündür.

Anahtar sözcükler: Almanya, Bir Arada Yaşam Kültürü, Hayat Bilgisi, Kültürlerarası Eğitim, Sachunterricht

THE PRESENTATION OF THE CULTURE OF LIVING TOGETHER IN GERMAN SACHUNTERRICHT (LIFE STUDIES) TEXTBOOKS

Res.Assist. İrem PAMUK, İstanbul University, iremkab@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Akif PAMUK, Marmara University, akifpamuk@hotmail.com

ABSTRACT

The culture of living together in society which based on respect for differences, empathy, universal values and tolerance is built in Germany by multicultural education in schools. Multicultural education aims to raise awareness among students, to ensure a pluralistic and democratic coexistence and to strengthen intercultural dialogue through the introduction of individual and cultural differences and different cultural identities. In Germany, where is a transformation into a multi-ethnic, multicultural, multireligious and heterogeneous society with the increasing cultural diversity after guest- worker migrations, the main purpose of the German education system is for individuals to acquire a sense of the culture of living together in a democratic way. For a democratic social life, students gain the necessary knowledge, ability, competencies and values at school, which is the most vital actor in the process of socialization by means of issues related to citizenship education. In this sense, life studies course and textbooks have an important role in transferring the sense of the culture of living together to new generations. It is expected that students will be citizens able to participate in social, political and economic processes at a competent level in the future and have the basis to maintain the culture of living together peacefully by recognizing the multicultural nature of the German society and accepting all the differences. The aim of this study is to describe how the culture of living together in diversity in the context of multiculturalism, in Sachunterricht (life studies) textbooks taught in Germany. In this study, Heimat-und Sachunterricht (homeland- and life studies course) textbook Jo- Jo, which is taught in the 4th grade in Bayern state, and Sachunterricht (life studies course) textbook Bausteine (building stones), which is taught in the 4th grade in Berlin, Brandenburg and Mecklenburg-Vorpommern states, were selected as samples. The issue of 'Living Together' in the learning domain of 'Democracy and Community' of the textbook Jo-Jo, within the expected competence: The comparison of cultural similarities and differences in traditions, customs and daily habits, and showing interest and being open to different cultures (religious festivals, holidays, food and clothing habits, behavioral styles, etc.)"and the issue of Cultural Pluralism in the learning domain of Living Together of the textbook Bausteine within the expected competence: "Students describe diversity of living together in our country and other countries." are the focuses of this study. Case study of qualitative research techniques was used in this study. Related textbooks and curriculums were subjected to document analysis and the findings were obtained by content analysis. According to the results of the research, different multiculturalism approaches are presented in life studies textbooks in Germany. Ethnicity, cultural, religious and migrant identity are prior in the presentation of the living together and multiculturalism, and causality associations are used in legitimizing multiculturalism. Considering that life studies textbooks reflect issues related with situations which affect the life world of students, it could be stated that they may contribute students to internalize the culture of living together.

Key Words: Almanya, Bir Arada Yaşam Kültürü, Hayat Bilgisi, Kültürlerarası Eğitim, Sachunterricht

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN TARİH KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK BAKIŞ ALGILARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Ümit YEL, İnönü Üniversitesi, umtyel@gmail.com
Prof.Dr. Mesut AYDIN, İnönü Üniversitesi, mesutaydin05@gmail.com

ÖZET

Metafor kavramını günlük hayatımızda istem dışında da olsa mecazlı ifadelerle ve eğretileme yaparak da olsa zaman zaman kullanabiliyoruz. Kelime anlamı olarak Metafor kavramı ise, Meta: öte, aşırı ve pherein: taşımak, yüklemek sözcüklerinden oluşa gelmiştir. Bir başka tanıma göre ise Metafor, dilin sembolik amaçlı kullanımına bağlı olarak bir kavram ya da durumu başka bir kavram, bir durumla ifade etme biçiminde olarak da tanımlanabilir. Metafor kavramını kullananlar daha çok mecazlı anlatımı tercih edebilirler. Fakat bunun yanında Metaforlar zihinsel ve düşünsel kavrayış sistemimizi simgelemek için kullanılmaktadır. Bu fikri destekleyen bir diğer görüş ise, metaforun gündelik hayatta sadece dilde değil, düşünce ve eylemde de yaygın olduğu keşfedilmiş, gündelik kavram sisteminin – kendileriyle düşünülen ve eylemde bulunulan terimlerin – temelde doğası gereği metaforik olduğu söylenebilir. Tarih doğrulanmış bir olgular kümesidir. Tıpkı bir balıkçının tablasındaki balıklar gibi belgeler, yazıtlar vb. içinde olgular hazır dururlar. Tarihçi onları alır, evine götürür, pişirir, canı nasıl istiyorsa o şekilde sofraya koyar. Hadiselerin seyrinden, hatta madde ve eşyanın mazi ve halinden bahseden her yazı ve her hikaye tarihtir. Böylece biz tabii hadiselerin tarihini, bir ilmin, mesela altının, demirin, ipek kumaşın, buğdayın, tütünün; muhtelif ağaç envanının, mesela elma ağacının, bambunun; taşlardan mesela mermerin tarihini bahis mevzuu edebiliyoruz. Fakat burada bizim için tarih daha ziyade insaniyetin veyahut milletlerin tarihidir. Bu itibarla “tarih” içtimai bünyenin azası olmak itibarıyla insanlığın fiil ve fikirlerinin inkişafını takip eden bilgidir. Tarih, bunların dışında, her ikisinden de farklı bir şey getirir: belli bir entelektüel deney, yüksek eğitim değeri olan tam bir zihni terbiye biçimi ve insan davranışına tam nüfuz ile kişinin yaşamını değiştirebilen bir hayal ve anlayış dinamizmi. Belki de, zamanımızın eğitim ve kültür açısından en önemli ve hümanist aracıdır. Tarih, geçmiş insan topluluklarının, savaşlarını ve barışlarını, kültür ve uygarlıklarını, sosyo-ekonomik yapılarını, neden-sonuç ilişkisi içinde zaman ve yer göstererek, belgelere dayalı, inceleyen bir bilim dalıdır. Tarih biliminin Sosyal Bilgiler adı altında ilk defa okutulması 1968 yılına denk gelmektedir. Tarih, coğrafya ve yurt bilgisi dersleri her biri haftada ikişer saatten haftada altı ders saati olarak 4. ve 5. sınıflarda verilmesi kararlaştırılmıştır. Bu noktadan hareket ederek Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin uzun süredir haşır neşir oldukları Tarih kavramının onlarda bıraktığı izi ve etkiyi görebilme isteği hasıl olmuştur. Son yıllarda yapılan akademik çalışmalarda Metafor kavramının üzerinde çalışılması ve bu yolla sonuçlara ulaşılması; tarih kavramının da Metaforik bakış açısıyla değerlendirilmesi imkânını sunmuştur. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin tarih kavramına nasıl yaklaştıkları ve ne gibi bir bakış açısına sahip olduklarını öğrenmek bu araştırmanın temel amaçlarından biridir. Sosyal Bilgiler dersinin programına baktığımızda ülkemizin siyasi ve sosyo-kültürel durumu göz önüne alınarak yıllar içinde değişip gelişebilmektedir. Devlet okulundaki sosyal bilgiler öğretmenlerinin verdiği cevaplar incelenirken aynı zamanda onların kıdem ve cinsiyet durumlarına da dikkat edilerek çalışma ortaya çıkarılmıştır. Bu araştırmanın ve çalışmanın yürütülmesindeki kayda değer amaç Milli Eğitim’de çalışan Sosyal Bilgiler öğretmenlerin gerek kendilerinin gerekse öğrencilerinin üzerindeki tarih algısıyla ilgili düşüncelerini ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016 - 2017 eğitim - öğretim yılı güz dönemi Malatya ve Elazığ’da yer alan toplam 51 sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, araştırma kapsamında yer alan devlet ve özel okullardaki öğretmenlerin “ Sınav benzer; çünkü cümlesini tamamlamasıyla bilgiler elde edilerek oluşturulmuştur. Araştırmanın sonucuna bakıldığında, öğretmenlerin ekseriyetinin tarih kavramını “Doğa İmgesi” bakış açısıyla yanıtladıkları tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: , Cinsiyet, Devlet Okulu, Kıdem, Milli Eğitim, Tarih

METAPHORICAL PERSPECTIVE PERCEPTIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS ON THE CONCEPT OF HISTORY

MA Student Ümit YEL, İnönü University, umtyel@gmail.com
Prof. Dr. Mesut AYDIN, İnönü University, mesutaydin05@gmail.com

ABSTRACT

We can use the concept of metaphor occasionally in our everyday life, whether it is out of the question or by figurative expressions and cursing. Metaphor, as a word meaning, has come from Meta: beyond, extreme and pherein: moving, loading. According to another definition Metaphor is a way of expressing a concept or situation with another concept, situation . Those who use the concept of metaphors may prefer metaphorical expression. But besides this, Metaphores are used to symbolize our mental and intellectual understanding system. Another view that supports this idea is that the metaphor is metaphorical in nature, which is found in the everyday life not only on the ground but also in thought and action, and the everyday conceptual system - the terms thought and acted upon by them. Date is a confirmed fact set. Just like fishes on a fishermans table, documents, inscriptions, etc. The cases are ready to stop. The historian takes them, takes them home, cooks them, puts them in the table, how he wants to live. Every article and every story is history, from the view of the hadiths to the past and even of the article and the contest. Thus, we are of course the history of the hadiths, an indication, for example gold, iron, silk fabric, wheat, tobacco; Various trees such as apple tree, bambun; For example, we can tell the history of marble from stones. But for us here, history is more humanity or history of nations. In this respect, history is the knowledge that follows the development of the actions and ideas of mankind as a part of the social realm. History brings something different from both: a certain intellectual experiment, a form of complete mind training, a high educational value, and a dream and understanding that can change ones life with full penetration into human behavior. Perhaps it is the most important and humanist tool of our time in terms of education and culture. History is a science that examines past peoples communities, wars and peace, culture and civilizations, socio-economic structures based on documents, showing time and place in the cause-and-effect relationship. History of science was first taught under the name of Social Studies in 1968. It is decided that the courses of history, geography and knowledge of the country will be given in 4th and 5th class every six hours a week from two hours each week. Moving from this point, the desire to see the effect of the concept of History, which Social Studies teachers have long been nervous about, has come true. The study of the concept of metaphor in academic studies in recent years and the conclusion of the results in this way; Presented the possibility of evaluating the concept of history with a metaphorical point of view. It is one of the main objectives of this research to learn how the social studies teachers approach the concept of history and what kind of point of view they have. When we look at the program of Social Studies course, it can change and develop over the years considering the political and socio-cultural situation of our country. While the answers given by the teachers of social studies in the state school were examined, studies were also carried out by paying attention to their seniority and gender. The lucrative purpose of this research and study is to reveal the thoughts of the teachers of Social Studies working in the National Education on their own and their students perception of history. The study group of the study consisted of 51 social science teachers in Malatya and Elazığ in the fall semester of 2016 - 2017 academic year. The data of the research, the teachers in the state and private schools in the scope of the research Exam similar; Because the information has been obtained by completing the cümlesle. As a result of the research, it was determined that most of the teachers responded to the concept of history from the viewpoint of Nature Image.

Key Words: , Gender, National Education, Seniority, State School, History

FARKLI MİLLİ KİMLİKLERE SAHİP ÖĞRENCİLERİN VATANDAŞLIK (EĞİTİMİ) ALGILARININ İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi Esra EROĞLU, Anadolu Üniversitesi, esraerogluesra@gmail.com

ÖZET

Dünyadaki gelişmeler; ekonomik hareketlilik, uluslararası antlaşmalar, sosyal medya araçlarının etkin kullanımı yeni alanlara duyulan ihtiyacı arttırmıştır. İçinde yaşadığımız zamanın doğası gereğince katılımcı demokrasi, sivil diyalog, cinsiyet eşitliği, etnik ayrımcılığa son verilmesi, insan hakları gibi konular daha da önemli hale gelmiştir. Türkiye gibi jeopolitik öneme sahip siyasi dengelerin merkezinde yer alan bir ülkenin aynı zamanda yalnızca Türkiye değil tüm dünyada barış ve huzur ortamı içinde yaşayabilmek için çözüm yolları aranması kaçınılmazdır. Bu anlamda bir arada huzur içinde yaşayabilmeyi destekleyici niteliğe sahip vatandaşlık eğitiminin önemi günümüzde etkisini arttırarak sürdürmektedir. Bugün bilgiye erişim reklam sloganlarında tabir edildiği gibi belki parmakların ucunda fakat beceri ve tutum kazandırmak değişen dünya gerekliliklerine uygun birey yetiştirmek namına önem teşkil etmektedir. Vatandaşlık eğitiminin öneminin bilincinde olunarak hazırlanmış bu çalışmada farklı milli kimliğe sahip Rus, Kolombiyalı, Ruandalı ve Türk olmak üzere toplamda 20 katılımcı ile yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmanın amacı, farklı milli kimliklere mensup öğrenciler (Ruandalı, Rus ve Kolombiyalı) ile Türk öğrencilerin iyi vatandaş kavramından ne anladıkları, sahip oldukları bu algıları üzerinde ülkelerinde almış oldukları vatandaşlık eğitiminin nasıl etki ettiğini tespit etmek ve bu dört ülkede okul eğitimi düzeyinde nasıl bir vatandaşlık eğitimi verildiğini öğrencilerin deneyimlerinden yola çıkarak tespit etmektir. Buna göre araştırma problemleri şu şekilde oluşturulmuştur: Bu dört ülkenin vatandaşlık eğitim sistemleri nasıldır? Ruandalı, Rus, Kolombiyalı ve Türklerin kendi ülkelerinin vatandaşlık eğitimi hakkındaki düşünceleri nedir? Öğrencilerin aldıkları eğitim onların vatandaşlık algılarına nasıl etki etmiştir? Ruandalı, Rus, Kolombiyalı ve Türk öğrencilerin vatandaşlık algıları nasıldır? Bu amaçlar doğrultusunda araştırma, 2014- 2015 eğitim-öğretim yılında İzmir, Kayseri ve Ankara illerinde eğitim gören yabancı ve Türk öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Farklı milli kimliğe mensup katılımcıların ilk ve ortaöğrenimlerini ülkelerinde tamamlamış olma kriterine dikkat edilmiştir. Araştırmada görüşmeler vasıtasıyla elde edilen bilgiler yazıya dökülmüş, ardından kodlamaları yapılmış ve temalar oluşturulmuştur. Elde edilen veriler betimsel analize tabi tutulmuş, bu yolla sonuçların elde edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda Rus katılımcıların vatandaşlık eğitimi önemsemediği, Rusyanın beklentilerini yerine getirme yükümlülüğü hissetmedikleri, vatandaşlık bağlarının milli duygularla örülü olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kolombiyanın davranış eğitimine önem verdiği, vatandaşlık eğitimi derslerinin önemsendiği, katılımcıların ülkelerinin beklentilerini yerine getirme eğiliminde oldukları ve ülkelerini geliştirmeyi amaçladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ruandalı katılımcıların vatandaşlık eğitimi dersini önemsiz gördüğü, ülkelerini geliştirmek noktasında kendilerine büyük sorumluluk düştüğü inancında olup bu sorumluluğu yerine getirme arzusunda oldukları; Türk katılımcıların ise ülkelerine milli duygularla bağlı oldukları, ülkelerinin ilerlemesinde kendilerine düşen vazifeleri yerine getirme noktasında istekli oldukları görülmüştür. Katılımcıların iyi vatandaş algıları genel itibari ile; ülkesinin gelişimine katkıda bulunan, ülkesi için yararlı, vergi ödeyen, kurallara uyan, ülkesi için faydalı şeyler yapan, ülkesini iyi temsil eden, ülkesine ve etrafındaki kişilere zarar vermeyerek saygılı olan tasvirleri çerçevesinde oluşturulmuştur. Ancak üç ülke katılımcıları birbirlerinden ön plana çıkardıkları bazı hususlar açısından ayrılmaktadır. Örneğin, iyi vatandaşlığın saygılı olmakla ilişkilendirilmesi yönüyle Kolombiya, ülke için bir değişiklik yaratması gereken kişi olması yönüyle de Ruanda farklı boyutlarını ortaya koymuştur. Rus katılımcılar, çok daha mesafeli ve ülkeleriyle ilişki anlamında nötr bir iyi vatandaşlık algısına sahiptirler. Türk öğrencilerinse ülkeye katkıda bulunmak amacıyla gelişimde rolleri olduğu algısına sahip oldukları, bu rolleri gerçekleştirmediklerinde ise ülkenin zarar göreceğini düşündükleri ve sorumlu hissettikleri görülmüştür. Bu algısal farklılıklar da vatandaşlık algısının temelinde yatan, farklı milli kimliğe sahip katılımcıların sahip oldukları değerleri ortaya koymaktadır.

Anahtar sözcükler: Vatandaşlık Algısı, Vatandaşlık Eğitimi, Farklı Milli Kimlikler, Vatandaşlık

ANALYSIS OF THE DIFFERENCE IN CITIZENSHIP (EDUCATION) PERCEPTION AMONG STUDENTS FROM DIFFERENT COUNTRIES

PhD Student Esra EROĞLU, Anadolu University, esraerogluesra@gmail.com

ABSTRACT

World development; economic activity, international agreements and effective use of social media for new areas needs have increased. In accordance with the times we live in participatory democracy, civil dialogue, gender equality, end of ethnic discrimination, issues such as human rights has become even more important. In this context, the importance of living in peace with supportive citizenship education continues to increase its influence today. As it is called in today's advertising slogan language Important information at the end of the fingers, but to gain skills and attitudes appropriate to educate individuals on behalf of the world-changing requirements poses serious issues. In this work, a semi-structured interviews were conducted with a total of 20 participants from different nationalities including Turkey, Russia, Colombia and Ruanda to study the knowledge of civic education in their respective countries. Research was conducted during the academic year of 2015-2016 in Izmir, Kayseri and Ankara with foreign and Turkish students. Importance was given to the level of education taken by the participants like primary and middle school enrollment and considered as criterias. Information obtained through interview research was subjected to content analysis, thereby obtaining the intended result. As a result, Russian participants did not pay attention to civic education and felt an obligation to fulfill the expectations of their mother country which indicated that a criss-cross national feelings of nationality bond has been reached. Colombias behavior towards the importance to education and citizenship education is considered important in courses, they tend to fulfill the expectations of the country and aims to improve the results they have achieved. Rwandan courses of citizenship education according to participants were deemed insignificant. The lacking of belief that their greatest responsibility is to develop the country was observed and a lack in the desire to fulfill this responsibility. Turkish participants exhibited a connection with the national feelings showing a progress in the willingness to fulfil their duties towards the country. As a result, in this study, it was found that the students who have different national identities are influenced by the education they receive in their countries and it affects their perceptions.

Key Words: Citizenship Perception, Civic Education, Citizenship, Different National Identities

BİREY VE TOPLUM ÖĞRENME ALANINA YÖNELİK SOSYAL BİLGİLER DERSİ KAZANIMLARININ ÖĞRETMENLER AÇISINDAN ANALİZİ

Yrd.Doç.Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü Üniversitesi, erolakademi@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Murat SALUR, İnönü Üniversitesi, murat.salur.4949@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler etkin veya etkili vatandaş yetiştiren, toplum içerisinde hak ve sorumluluklarını bilerek ve bunları gözeterek davranışlar sergileyen, vatanını, milletini, devletini ve bayrağını seven ve her fırsatta öven, öğrencileri birçok farklı alanda yetkin kılmaya yönelik eylemlerde bulunan bir çalışma alanıdır. Tüm bunları da yaparken birbirinden farklı disiplinlerden yararlanarak bilimsel bir metot takip eder. Sosyal bilgiler eğitimi çalışma alanı içerdiği farklı disiplinlerin yanı sıra bu disiplinlerin sosyal bilgiler çalışma alanına sağladığı içeriğin şekillenmesine katkı da bulunmak amacıyla birbirinden farklı öğrenme alanlarından oluşmaktadır. Sosyal bilgiler programında bulunan 9 öğrenme alanının her biri temelde bir sosyal bilim disipliniyle doğrudan ilişkili olmasının yanında, diğer sosyal bilim disiplinleriyle ilişkisi bulunan konu ve kazanımlara da yer verilmektedir. Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenlerinin perspektifinde sosyal bilgiler dersinin birey ve toplum öğrenme alanına yönelik kazanımların analiz edilmesidir. Birey ve toplum öğrenme alanı tematik öğrenme anlayışına dayalı olarak ilkökul ve ortaokul kademelerinde birbirinden farklı kazanım, beceri ve değerlerle sosyal bilgiler eğitimi çalışma alanı içerisinde yer alan önemli öğrenme alanlarından birini oluşturmaktadır. Birey ve toplum öğrenme alanı, sosyal bilgiler eğitimi içerisinde yer alan soyut konuların somutlaştırılması ihtiyacının en çok ön plana çıktığı öğrenme alanlarının başında gelmektedir. Araştırma grubunu, Araştırmada çalışma grubunu, Malatya, Sivas ve Şanlıurfa illerinde görev yapmakta olan 50 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmacıların bu illerde yer alan okullarda öğretmenlik hayatına devam eden sosyal bilgiler öğretmenlerine ulaşma kolaylığı ve araştırmacılara araştırmanın güvenilirliği açısından kolaylık sağladığı için çalışma grubu üyeleri bu illerden seçilmiştir. Çalışma grubu üyelerinden 30 kişi Malatya'dan, 10 kişi Sivas'tan ve geri kalan 10 kişi ise Şanlıurfa'dan görevini yürütmekte olan sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma grubu üyelerinin 28'i erkek ve 22'si kadın sosyal bilgiler öğretmenlerinden oluşmaktadır. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri, açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile alınmıştır. Elde edilen veriler, nitel veri analizi tekniğinden yararlanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde, sosyal bilgiler dersinin, içerdiği kazanımlar açısından, özellikle birey ve toplum öğrenme alanının kazanımları bakımından sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri ışığında değerlendirildiği bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme formuyla öğretmenlerden veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde öğretmenler sosyal bilgiler dersinin birey ve toplum öğrenme alanının kazanımlarına yönelik bazı noktalarda benzer bazı noktalarda ise farklı algılara sahip oldukları gözlemlenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinin birey ve toplum öğrenme alanına yönelik kazanımlarına ilişkin, birbirinden farklı algılara sahip olduklarını ve bu durumu birbirinden farklı şekilde gerekçelendirdiklerini göstermektedir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşme formunda yer alan sorulara verdiği yanıtlar analizinde ve modellerin oluşturulmasında NVivo 11 programından yararlanılmıştır. Kodlamalar araştırmacıların ortak görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Yapılan çalışmada, çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin sosyal bilgiler dersi birey ve toplum öğrenme alanına yönelik algılarının, beceri ve değer, kazanımlar ve diğer disiplinlere ilişkin çeşitli temalarla ifade ettiklerini gösteren bulgulara ulaşılmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle sosyal bilgiler eğitimi çalışma alanı içerdiği öğrenme alanları bakımından alan öğreticileri üzerinden birbirinden farklı etkiler bıraktığını söyleyebiliriz. Yapılan çalışmada sosyal bilgiler dersinin birey ve toplum öğrenme alanının kazanımlarına ilişkin beceri ve değerler, ünite kapsamındaki kazanımlar ve diğer disiplinlerle olan ilişkisi birbirinden farklı birçok sonucun elde edilmesi, sosyal bilgiler dersinin zengin içeriğe sahip olması, birçok disiplinden yararlanması ve ara disiplinlerle ilişki kurularak sosyal bilgiler kazanımlarının genişletilmesi ve nitelik olarak iyileştirilmesiyle açıklanabilir. Bunun yanı sıra elde edilen verilerin kavram ve içerik bakımından birbirinden farklılık göstermesini sosyal bilgilerin yararlandığı diğer disiplinlerdeki bilgilerin öğrencilere entegre etmedeki farklılıktan kaynaklandığını ve böylece birbirinden farklı uygulamaların yapıldığını bu da tanımlardaki çeşitliliğe yansıdığını söyleyebiliriz.

Anahtar sözcükler: Beceriler, Değerler, Kazanım, Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Öğretmeni

SOCIAL STUDIES ON INDIVIDUAL AND SOCIETY LEARNING ANALYSIS OF COURSE LITERATURE IN TEACHERS

Assist. Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü University, erolakademi@gmail.com
MA Student Murat SALUR, İnönü University, murat.salur.4949@gmail.com

ABSTRACT

Social information is a field of study in activities that educate effective and effective citizens, who show their behaviors by knowing and respecting their rights and responsibilities within the society, who love their country, nation, state and flag and praise every opportunity, In doing all these, he follows a scientific method by taking advantage of different disciplines. The social studies education study field consists of different disciplines as well as different learning areas in order to contribute to shaping the content provided by these disciplines to the social studies field. Each of the nine learning areas in the social studies program is primarily concerned with a discipline of social science, as well as issues and achievements related to other social sciences disciplines. The purpose of this research is to analyze the achievements of the social studies course towards the individual and community learning field in the perspective of social studies teachers. The field of individual and community learning constitutes one of the important learning areas in the field of social studies education with different achievements, skills and values in the elementary and secondary school levels based on thematic learning concept. The field of individual and community learning is at the forefront of learning areas where social issues are most prevalent in the need to embody the abstract issues involved in education. The study group, the study group, Malatya, Sivas and Şanlıurfa, constitute 50 social studies teachers. The study group members were selected from these illicit sources as the researchers social information on the schools in these provinces facilitated the accessibility of their teachers and the reliability of the researchers research. Among the members of the working group, 30 are from Malatya, 10 from Sivas and the remaining 10 from Şanlıurfa. Working group members consist of 28 male and 22 female social studies teachers. The views of social studies teachers were taken with a semi-structured interview form consisting of open-ended questions. The obtained data were analyzed by using qualitative data analysis technique. When the findings obtained from the research were examined, data were collected from the teachers in the form of semi-structured interviews in this study where the social studies course was assessed in terms of the achievements of the social studies teachers, especially regarding the achievements of the individual and community learning field. When the obtained data were evaluated, it was observed that the teachers had different perceptions of some points related to the achievements of the individual and community learning field in some similar points. Social studies show that teachers have different perceptions about the achievements of the social studies course towards the field of individual and community learning, and they justify this situation differently. NVivo 11 program was used in analyzing the answers given by the social studies teachers to the questions in the interview form and creating the models. Codings were established in line with the common opinions of researchers. In the study, the findings of the teachers who formed the study group showed that the social studies lessons express various perceptions about the perceptions of the individual and society learning area, skills and values, achievements and other disciplines. From the results obtained, we can say that the social studies education has different effects on the field of learning which is included in the field of study through the field teachers. In this study, it is aimed that the social studies lesson has many different results related to the achievements of the individual and community learning field, the achievements within the unit and the relations with other disciplines, the rich content of the social studies lesson, many disciplines and interdisciplinarity, Expanding and improving it as a quality. In addition to this, we can say that the data obtained differs from concept to content in that it is based on the difference in integrating the information in other disciplines which social knowledge uses into the students, so that different applications are made and this reflects the diversity of definitions.

Key Words: Acquisition, Skills, Social Knowledge, Social Studies Teacher, Values

ADAY ÖĞRETMENLERİN ADAY ÖĞRETMEN YETİŞTİRME SÜRECİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Osman SAMANCI, Atatürk Üniversitesi, osmansamanci9@gmail.com
Öğretmen Ebru OCAKCI, MEB, ebrylmz89@gmail.com

ÖZET

Öğretmenler, eğitim ortamlarında öğrencinin öğrenmesinden sorumlu olan, eğitim-öğretim sürecinin işleyişini sağlayan ve bu süreçte öğrencilerin gelişimlerini takip eden kişilerdir. Bu yönüyle öğretmenler eğitim-öğretim sürecinin temel taşlarından birini teşkil etmektedirler. Milli Eğitim Temel Kanununda öğretmenlik mesleği “devletin eğitim-öğretim ve bunlarla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği” olarak tanımlanmış; öğretmenlik mesleğine hazırlığın genel kültür, pedagojik formasyon ve özel alan eğitimi ile sağlandığı ifade edilmiştir. Öğretmen adaylarının söz konusu bu nitelikleri kazanabilmeleri amacıyla öğretimin hangi kademesinde görev yapacak olursa olsun yükseköğrenim görmeleri esas kabul edilmiştir. Öğretmen adayları yükseköğrenimleri süresince hem alanlarına yönelik hem de pedagojik anlamda eğitim alırlar. Bunların yanı sıra bu süreçte öğretmenlere genel kültüre dayalı dersler de verilir. Öğretmen adayları lisans öğrenimleri sonrası gerekli şartları taşımaları koşuluyla yükseköğrenimden mezun olurlar. Yükseköğrenimden mezun olan öğretmen adaylarının aday öğretmen olarak atanabilmelerine yönelik olarak bazı kanuni düzenlemeler mevcuttur. Milli Eğitim Temel Kanununa göre aday öğretmenliğe atanabilmek için Devlet Memurları Kanununda belirtilen şartlara ek olarak, yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından mezun olma ve Bakanlıkça ve Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılacak sınavlarda başarılı olma şartı aranmaktadır. 17 Nisan 2015 tarihinde 29329 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde aday öğretmen, “öğretmenlikte adaylığı daha önce kaldırılmamış olanlardan öğretmenliğe ilk defa atama suretiyle atananlar” olarak ifade edilmiştir. Söz konusu yönetmelikte öğretmenlerin adaylık süreci ise “adaylık süresinin tamamı veya bir kısmıyla ilgili olarak başlangıcından sonuçlanıncaya kadar yapılan performans değerlendirmesi, sınav ve sonrasına ilişkin uygulamalar dizisi” olarak tanımlanmıştır. 17 Nisan 2015 tarihli yönetmeliğe dayalı olarak 2 Mart 2016 tarihinde 2456947 sayılı Makam Oluru ile Aday Öğretmen Yetiştirme Sürecine İlişkin Yönerge yayımlanmıştır. Yönerge ile Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi eğitim kurumlarına atanan aday öğretmenlerin yetiştirme sürecinin düzenlenmesi amaçlanmıştır. İlgili yönergede aday öğretmenlerin adaylıklarının ilk altı ayında yetiştirme sürecine tabi tutulacakları ifade edilmiş ve yetiştirme programı kapsamındaki çalışmalara katılmaları zorunlu tutulmuştur. Bu yönergenin uygulamaya başlanması ile aday öğretmenler, bakanlıkça hazırlanan yetiştirme programı dâhilinde sınıf içi, okul içi, okul dışı faaliyetlere ve hizmet içi eğitim çalışmalarına katılmaya başlamışlardır. Bu yetiştirme sürecinin daha verimli hale getirilebilmesi için olumlu ve eksik yanlarının tespit edilerek ortaya konulması önem teşkil etmektedir. Bu ihtiyaçtan yola çıkılarak araştırmada 2 Mart 2016 tarihli yönerge kapsamında yetiştirme eğitimi almış aday öğretmenlerin, aday öğretmen yetiştirme sürecine dair görüşleri incelenecektir. Bu araştırma aday öğretmenlerin yetiştirme sürecine yönelik görüşlerini inceleyerek aday öğretmen yetiştirme sürecinin hem olumlu hem de aksayan yönlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Aday öğretmenlerin görüşlerinin detaylı bir şekilde incelenebilmesi amacıyla araştırma, nitel araştırma yöntemleri çerçevesinde yürütülmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında Erzurum ilinde aday öğretmen yetiştirme programı dâhilinde eğitim almış olan çeşitli branşlardan uygun örnekleme yöntemi ile belirlenen 50 aday öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Aday öğretmen görüşme formlarından elde edilen veriler nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan içerik analizi tekniği ile analiz edilecektir. Elde edilen bulgular aday öğretmenlerin görüşlerinden birebir alıntılar yapılarak sunulacaktır. Araştırmada elde edilen sonuçlara dayanarak aday öğretmen yetiştirme sürecine yönelik öneriler getirilecektir. Bu yönüyle araştırmanın ilgili alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma henüz analiz aşamasında olduğu için bulgu ve sonuçlara araştırmanın tam metninde yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Aday öğretmenler, Öğrenme-öğretme süreçleri, Öğretmen yetiştirme

THE VIWS OF THE CANDIDATE TEACHERS RELATED TO CANDIDATE TRAINING PROCESS

Assoc. Prof. Dr. Osman SAMANCI, Atatürk University, osmansamanci9@gmail.com
Teacher Ebru OCAKCI, Ministry of National Education, ebrylmz89@gmail.com

ABSTRACT

Teachers are those who are responsible for the learning of the students in the educational settings, who maintains the training process to keep working and who monitors the progress of the students. From this aspect, teachers are one of the cornerstones of the educational process. In the Basic Law of National Education, the teaching profession is defined as a specialization profession that takes on the education and related administrative duties of the government, it has been stated that preparation for the teaching profession is provided with general culture, pedagogical formation and special field education. It is accepted as a basis for the preservice teachers to take higher education to be able to earn these qualifications, regardless of grade in which they will work. Preservice teachers receive training related to both their field of specialization and pedagogical during their higher education. In addition to this, teachers are given general cultural based courses in this process. Preservice teachers graduate from higher education provided that they carry the necessary conditions after their undergraduate education. There are some legal arrangements for the pre-service teachers graduated from higher education to be appointed as candidate teachers. In addition to the conditions stated in the Civil Servants Law, in order to be appointed as a candidate teacher according to the Basic Law of National Education, it is required to graduate from the higher education institutions determined by the regulation and to be successful in examinations to be made by the Ministry of Education and Center for Evaluation, Selection and Placement. In the Official Gazette No. 29329 dated April 17, 2015, teacher is defined in the Teacher Appointment and Relocation Regulation of the Ministry of National Education as those who were appointed by appointment to the teaching staff for the first time in the teaching profession after their candidateship has been finished. In the mentioned regulation, the candidacy process of the teachers is defined as performance evaluation, a series of practices related to the examination and afterwards related to all or a part of the candidacy, from the beginning to the end. Based on the regulation dated April 17, 2015, Candidate Teacher Training Process Directive was issued with Ministerial Consent No. 2456947 dated March 2, 2016. With the directive, it is aimed to regulate the training period of the candidate teachers assigned to the official education institutions affiliated to the Ministry of National Education. In the relevant directive, it has been stated that candidate teachers will be subject to the training process during the first six months of their candidacy and it is compulsory to participate in the studies within the training program. With the introduction of this directive, candidate teachers have begun to participate in classroom, school, out-of-school activities and in-service training activities within the training program prepared by the ministry. In order to make this training process more efficient, it is important to identify positive and incomplete aspects. Based on this need, the opinions of the candidate teachers who have been trained in raising education within the scope of the directive dated 2 March 2016 will be examined. This research aims to reveal both the positive and the incomplete aspects of the candidate teacher training process by examining the opinions of candidate teachers on the training process. The research is conducted within the framework of qualitative research methods in order to examine the opinions of the candidate teachers in detail. The study group of the study consists of 50 candidate teachers determined by appropriate sampling method from various branches that have been trained within the candidate teacher training program in Erzurum in 2015-2016 academic year. Semi-structured interview form prepared by the researchers was used as data collection tool in the research. The data obtained from candidate teacher interview forms will be analyzed with content analysis technique used in qualitative research methods. The obtained findings will be presented by making individual quotations from the opinions of candidate teachers. Based on the results obtained in the research, recommendations will be made for the candidate teacher training process. As the research is still in the analysis phase, the full text of the research on findings and results will be included.

Key Words: Aday öğretmenler, Öğrenme-öğretme süreçleri, Öğretmen yetiştirme

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE MİLLİYETÇİLİK BAĞLAM VE ARAŞTIRMALARI

Yrd.Doç.Dr. Belma TOKUROĞLU, Gazi Üniversitesi, belmat@gazi.edu.tr
Arş.Gör. Fatih ÖZTÜRK, Gazi Üniversitesi, fozturk2@gmail.com

ÖZET

Bu araştırma, bilimsel makale düzeyinde sosyal bilgiler eğitimi literatürünü (2010-2017), milliyetçilik kavramı bakımından incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma sosyal bilgiler literatürünü, milliyetçilik kavramına yönelik bağlam ve kavramsallaştırma bakımından incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmacılar, 29 akademik ve hakemli dergide son 7 yılda yayınlanan bilimsel makaleleri incelemektedir. Aşağıdaki soruların cevaplanması amaçlanmaktadır: a. Seçilen çalışmalarda milliyetçilik kavramı nasıl inşa edilmiştir (construct)? b. Seçilen çalışmalarda kavramın ele alınma biçimi ile milliyetçilik teorilerinin ilişkisi nasıldır? Kavramsal Çerçeve Eğitim araştırmacıları, bir olay, durum veya probleme yönelik betimleme yapmak veya çözüm önerisi sunmak için araştırma yapmaktadırlar. Konuya yönelik daha iyi bir bakış açısı kazanmak eğitim araştırmalarının diğer bir amacıdır. (Creswell, 2012). Literatür bilgisinin, araştırmacılara alan hakkında belirli bir anlayış sunduğu dile getirilmiştir. Başka bir anlatımla literatür bilgisi araştırmacıya alanının “fotoğrafını” göstermektedir. Literatür araştırmaları bu bakımdan önemlidir. Benzer anlayışlarla yapılan literatür araştırmaları bulunmaktadır (Şahin, Gögebakan Yıldız & Duman, 2011; Erdem, 2011; Selçuk, Palancı, Kandemir & Dündar, 2014; Yücel-Toy, 2015, Yaşar, Çengelci Köse, Göz, Gürdoğan Bayır, 2015). Özellikle sosyal bilgiler eğitimine yönelik literatür araştırmaları, yüksek lisans ve doktora araştırmalarının belirli alanlara yoğunlaştığını göstermektedir (Şahin, Gögebakan Yıldız & Duman, 2011). İlgili araştırmaların somut olarak, “öğretim yöntem ve tekniklerine” odaklandığı ifade edilmiştir. İnsan hakları ve vatandaşlık konularında ise “demokrasi eğitimi” ve “program değerlendirme” temalı çalışmalar daha çok ilgi çekmektedir. Sosyal bilgiler ve vatandaşlık eğitimini konu alan yüksek lisans ve doktora tezlerini inceleyen kimi çalışmalar bulunmaktadır. Sosyal bilgiler eğitiminde belirli temaları yakından inceleyen literatür (bilimsel makale düzeyinde) çalışmaları da bulunmaktadır (Günay & Aydın, 2015; Yaşar et al. 2015). Buna karşın sosyal bilgiler eğitiminde milliyetçilik kavramının nasıl ele alındığını inceleyen çalışmalar sayıca sınırlı görünmektedir. Bu çalışma, milliyetçilik kavramının araştırmalarda hangi bağlam ve kavramsallaştırmalar ile ele alındığına odaklanarak literatürü milliyetçilik açısından anlamaya yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Milliyetçilikle ilgili son 7 yılda yayımlanan bilimsel araştırma makalelerine odaklanan bu çalışmada tarama modeli uygulanmıştır. Akademik ve hakemli 29 dergi, ölçüt örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Dergiler, konu alanı (scope), veritabanı, yayın tarihi gibi kriterler gözetilerek incelenmiştir. Sonuç olarak 29 akademik ve hakemli dergi araştırmaya dahil edilmiştir. İlgili dergilerdeki yayınlar, insan hakları, vatandaşlık, demokrasi, çocuk hakları gibi anahtar kelimelerle taranmıştır. İlk aşamada 69 araştırma makalesi örnekleme alınmıştır. 2010-2017 yılları arasında yayımlanan 69 makale, belirli temalar ışığında değerlendirilmiştir. Bu çalışmaya benzer nitelikte, belirli temaları gözetken (Erdem, 2011), çok kültürlü eğitim temasını inceleyen (Günay & Aydın, 2015), öğrenci merkezli öğretim merkezli öğretim süreçlerine odaklanan (Yaşar, Çengelci Köse, Göz & Gürdoğan Bayır, 2015), öğretmen eğitimi veya bir dergide yayınlanan makalelerin örüntüleri inceleyen (Yücel-Toy, 2015) literatür araştırmaları bulunmaktadır. Bu araştırmada da benzer bir analiz süreci takip edilmektedir. Çalışmada takip edilen analiz süreci temel olarak, incelenen makalelerde milliyetçiliğin hangi bağlamlarda ele alındığına, milliyetçiliğin nasıl kavramsallaştırıldığına, kavramsallaştırmanın milliyetçilik teorileriyle ilişkisine odaklanmaktadır. Sosyal bilgiler literatürünü milliyetçilik kavramı bakımından inceleyen bu çalışmanın analiz süreci devam etmektedir. Bu çalışmanın, paydaşlar için önemli bulgular sunması beklenmektedir. Ulusal düzeyde milliyetçilik kavramına odaklanan araştırmaların genel bir fotoğrafını sunmanın yanında, bu çalışma son 7 yılda yayınlanan makalelerde milliyetçilik kavramının nasıl ele alındığını, kavramın hangi bağlamlar gözetilerek veya hangi bağlamlar ihmal edilerek değerlendirildiğini inceleyecektir. Sonuç olarak bu çalışma, dolaylı olarak gözlenen ama doğrudan bir çalışmanın bulunmadığı bir konuda literatüre yönelik bir bakış açısı geliştirmeyi deneyecektir.

Anahtar sözcükler: Kuram ve Kavramsallaştırma, Literatür, Milliyetçilik

NATIONALISM: CONTEXT AND RESEARCH IN SOCIAL STUDIES EDUCATION

Assist. Prof. Dr. Belma TOKUROĞLU, Gazi University, belmat@gazi.edu.tr
Res.Assist. Fatih ÖZTÜRK, Gazi University, fozturk2@gmail.com

ABSTRACT

This paper aims to review the social studies education literature (2010-2017) in terms of nationalism. Articles that were published in the last 7 years (2010-2017) were analysed in terms of main context and construction of the term. The researchers scanned the articles of the last 7 years in 29 academic and refereed journals that publish articles mostly focusing on the Turkey context. This study seeks answer these questions: a. How is the term constructed in selected articles? b. How the context and construction of the term is related to nationalism theories? 1) Perspective(s) or theoretical framework Educational researchers do research to describe or improve a case, situation or a problem. Getting a better understanding of an issue is also the aim of researchers. (Creswell, 2012). The literature leads the way for researchers to a concrete route in their studies. In other words, it helps them to see the overall picture of their research area. Studies in the literature are valuable in this respect. There are literature reviews conducted with a similar understading (Şahin, Göğebakan Yıldız & Duman, 2011; Erdem, 2011; Selçuk, Palancı, Kandemir & Dünder, 2014; Yücel-Toy, 2015, Yaşar, Çengelci Köse, Göz, Gürdoğan Bayır, 2015). In studies that focus on literature, it was found that masters and doctoral theses focused on only certain areas. Particularly, it is notable that teachnig methods and techniques are widely studies in doctoral works (Şahin, Göğebakan Yıldız & Duman, 2011). With regard to the masters and doctoral studies in the areas of human rights and citizenship education, they usually focus on curriculum evaluation and democracy education. The topics, findings and results of masters and doctoral theses were examined in social studies education and human rights, and citizenship education. Studies on certain themes in social studies education were also investigated by researchers (Günay & Aydın, 2015; Yaşar et al. 2015). However, studies focusing on the topic and method trends of articles related to nationalism are quite limited. The present study aims to shed light on context and research regarding nationalism in social studies education. Methods techniques, or modes of inquiry Survey model was employed in this study aiming to reveal the overall trends of studies on nationalism published in the last 7 years. Twenty-nine journals examined in the study were selected through criterion sampling technique. The researchers scanned the journals publishing research in social sciences and education considering criteria such as date of publication, database indexed, and publication background related to the area of study and also education. As a result, 29 journals were included in the sample. These journals were scanned using the keywords of human rights (education), citizenship (education), democracy (education), and childrens rights (education), and 69 research articles that were related to human rights and citizenship education were revealed. Data sources, evidence, objects, or materials Fiftythree articles constituting the sample of the study and published between the years 2010-2017 were analysed based on certain titles. In the literature, studies that were conducted based on themes such as articles published in scientific journals (Erdem, 2011), studies on multicultural education (Günay & Aydın, 2015), student-centred and teaching-centred processes (Yaşar, Çengelci Köse, Göz & Gürdoğan Bayır, 2015), teacher education (Yücel-Toy, 2015) and studies published in a journal (Selçuk, Palancı, Kandemir & Dünder, 2014) are observed to analyse those studies towards certain titles. The articles examined in this study were analysed similarly. The researchers analysed the articles with the theme of nationalism. Results and/or substantiated conclusions or warrants for arguments/point of view The analysis stage of the study is still in progress. This study would provide valuable findings for many stakeholders. In addition to presenting an overall picture of the Turkish context, the study would give researchers an idea of the trend that studies on nationalism education followed in terms of topic and method within the last 7 years. Consequently, they would have the chance to make inferences regarding the topics that have not been dealt with thoroughly, while observing the frequently encountered topics in the literature. Moreover, this study would provide an overall picture to researchers by revealing context and research trend preferred in studies.

Key Words: Literature, Nationalism, Theory and Conceptionalization

MESLEK LİSESİ ÖĞRETMENLERİNİN İŞ YAŞAM KALİTESİ İLE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi Sinan GİRĞİN, Okan Üniversitesi, sinan.girgin@hotmail.com
Öğretmen Tanju DEMİR, Alaattin Nilüfer Kadayıfçıoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi,
tanjupdrist@hotmail.com

ÖZET

Teknolojinin hızla gelişmesi ve değişmesi, okulların etkin bir şekilde yönetilmelerini gerekli kılabilir. Hızlı değişim ve gelişmelere ayak uydurabilmek de yalnızca maddi kaynakları temin eden örgütlerle sağlanamayabilir. Maddi kaynaklardan önce üzerinde durulması gereken unsurlar vardır. Bu aşamada çalışan yani insan unsuru en önemli yeri alabilir. İster kamu ister özel sektör olsun çalışanın, bir örgütün en önemli unsurunu oluşturduğu ve örgütün amaçlarına ulaşmasında en öncelikli faktör olduğu söylenebilir. Bireylerin tüm yaşam alanıyla bütünleşmesine yol açacak tarzda, iş ortamında fiziksel ve psikolojik olarak iyi oluş hali iş yaşam kalitesi olarak ifade edilmektedir. Gerek bireylerin sağlıklı yaşam biçimleri, gerekse iş yaşam kaliteleri işlerinden aldıkları doyumu etkileyebilir. İş doyumu çalışanların fiziksel, ruhsal ve sosyal gereksinimlerinin, beklentileri doğrultusunda karşılanma düzeyini ifade etmekte olup, kişilerin başarılı, mutlu ve üretken olabilmelerinin en önemli koşullarından biridir. Meslek yaşamında iş yaşam kalitesinin oldukça önemli bir yerinin olduğu söylenebilir. Ancak bu kavramın insanların eğitimleri ile ilgilenen, okulların en önemli ögesi olarak nitelendirilebilecek öğretmenler için çok büyük önem taşıdığı söylenebilir. Çünkü yaptıkları iş insanların hayatlarıyla ilgilidir. İş yaşam kalitesi yüksek olan öğretmenlerin memnuniyeti, okul ortamında öğrencilere vereceği eğitimlerinde ilgi ve motivasyona ihtiyacı olan öğrenciler üzerinde de olumlu etki bırakacağı öngörülebilmektedir. Çalışan ile istihdam edildiği işletme arasındaki bağlantı üzerine odaklanan örgütsel bağlılığın yüksek olması sonucunda, örgütteki personel devri azalmakta, verimlilik, kişilerin iş tatmini, performansları ve kendilerine olan güvenleri artmaktadır. Dolayısıyla örgütsel bağlılığın yüksek olduğu örgütlerde, yüksek iş tatmini, yüksek performans, iş hayatında mutluluk gibi olumlu tutum ve davranışlar gözlemlendiği söylenebilir. Örgütüne bağlı olan bireylerin, örgütün amaç ve hedeflerini benimseyecekleri, örgüt lehine davranışlarda bulunacakları, önemli bilgileri saklı tutacakları ileri sürülebilir. Tüm bu olumlu tutum ve davranışların temelinde yatan en önemli unsurlardan birinin de örgüte bağlılık olduğu söylenebilir. Bu araştırmanın amacı İstanbul Bağcılar ilçesinde, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin iş yaşam kalitesi ile örgütsel bağlılık algılarının ne düzeyde olduğu ve bu değişkenler arasında bir ilişkinin olup olmadığını ortaya koymaktır. Tarama modeline uygun olarak düzenlenen araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır: 1. Mesleki lisesi öğretmenlerinin iş yaşam kalitesine ilişkin algıları ne düzeydedir? 2. Mesleki lisesi öğretmenlerinin örgütsel bağlılık algıları ne düzeydedir? 3. Mesleki lisesi öğretmenlerinin iş yaşam kalitesine ilişkin algıları ile örgütsel bağlılık algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? Araştırma, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı İstanbul ili Bağcılar ilçesinde yer alan meslek liselerinde görev yapan seçkisiz örnekleme yoluyla seçilen 307 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak “İş Yaşam Kalitesi Ölçeği” ve “Örgütsel Bağlılık Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler istatistik programında çözümlenmiştir. Meslek Lisesi öğretmenlerinin iş yaşam kalitesi ve örgütsel bağlılık düzeylerinin belirlenmesinde ölçeklerden alınan puanların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri incelenmiştir. Meslek lisesi öğretmenlerinin iş yaşam kalitesine ilişkin algıları ile örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki korelasyonların incelenmesi için “Parametrik” testlerde kullanılan “Pearson Momentler Korelasyon Katsayısı” testi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonuçları; $p=.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlar şöyledir: Meslek lisesi öğretmenlerinin iş yaşam kalitesine ilişkin genel algılarının “orta” düzeyde, örgütsel bağlılığa ilişkin genel algılarının ise “yüksek” düzeyde olduğu saptanmıştır. Meslek lisesi öğretmenlerinin iş yaşam kalitesi ile örgütsel bağlılık algıları arasında “düşük” düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar sözcükler: İş Yaşam Kalitesi, Meslek Lisesi Öğretmenleri, Örgütsel Bağlılık

A STUDY ON THE RELATIONSHIP OF THE QUALITY OF OCCUPATIONAL LIFE OF THE VOCATIONAL HIGH SCHOOL TEACHERS WITH THEIR ORGANIZATIONAL COMMITMENT

PhD Student Sinan GİRĞİN, Okan University, sinan.girgin@hotmail.com
Teacher Tanju DEMİR, Ministry of National Education, tanjupdris@hotmail.com

ABSTRACT

The rapid development and shift of technology may require the effective management of schools. Keeping pace with this rapid shift and development may not be possible with the organizations providing only financial resources. There are other factors prior to financial resources. At this stage, the factor of employee, namely human, may have an importance place. It can be claimed that, in either public or private sector, employee constitutes the most important value of an organization and the most priority factor in its ability to achieve its goals. The physical and psychological well-being of an individual in their work environment in a manner to integrate in their whole niche is defined as the occupational life quality. An individual's both healthy way of living and occupational life quality may influence their satisfaction with their job. Job satisfaction is the measure of the extent to which the physical, mental and social needs of employees are met in line with their expectations and one of the most important conditions for individuals to be able to successful, happy and productive. It can be suggested that occupational life quality has an important place in occupational life. This concept can also be claimed to be very important to teachers who take care of education of people and can be considered as the most important element of schools. This is because what they do has to do with human life. It can be proposed that the satisfaction of teacher whose occupational life quality is high, would have positive effects on the students who are in need of more care and motivation, in providing education to their students in the school environment. High organizational commitment focusing on the link between the employee and the organization employing them leads to reduced employee turnover rates in the organization, while it increases productivity and job satisfaction and improves performance and self-confidence. It can be suggested that, in turn, high job satisfaction, high performance, a happy occupational life can be observed in the organizations where the organizational commitment is high. It can be asserted that individual committed to their organizations will adopt the goals and objectives of, act in favour of, and keep the material information related to, the organization. It can be claimed that one of the most important factors underlying all these positive attitude and conduct is organizational commitment. This study shows the levels of the quality of the occupational lives of, and the organizational commitment perceived by, the teachers working at vocational high schools under to the Ministry of National Education in Bağcılar, Istanbul and if there is a relationship between these two variables. Answers were sought for the following questions through the study designed using survey model. 1. What is the level of the occupational life quality as perceived by the teachers working at Vocational high schools? 2. What is the level of the organizational commitment as perceived by the teachers working at Vocational high schools? 3. Is there any significant relationship between the occupational life quality and the level of organizational commitment as perceived by the teachers working at Vocational high schools? The study was conducted on 307 teachers who work at vocational high schools in Bağcılar, Istanbul and were selected by random sampling, in the school year of 2014-2015. "Quality of Work Life Scale" and "Organizational Commitment Scale" were used as data collection tools in the study. Obtained data were analyzed using statistics program. Arithmetic means and standard deviation values obtained from scales were utilized in identifying the levels of quality of work life and organizational commitment. In order to analyze the correlation between quality of work life and organizational commitment; 'Pearson Product Moment Correlation Coefficient' test was utilized. The results of the analysis displayed a significance level of $p=.05$. The results from the study are as follows: it was shown that the level of the occupational life as generally perceived by the teachers working at Vocational high schools is "moderate" while the level of the organizational commitment as generally perceived by the same is "high". The relationship between the occupational life quality and the level of organizational commitment as perceived by the teachers working at Vocational high schools was found to be of "low" level of significance.

Key Words: İş Yaşam Kalitesi, Meslek Lisesi Öğretmenleri, Örgütsel Bağlılık

ÖĞRETMENLERİNİN ÖRGÜTSEL ADALET İLE ÖRGÜTSEL SINIZM ALGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Doktora Öğrencisi Sinan GİRĞİN, Okan Üniversitesi, sinan.girgin@hotmail.com
Prof.Dr. Ali İlker GÜMÜŞELİ, Okan Üniversitesi, ilker.gumuseli@okan.edu.tr

ÖZET

Örgüt, belli amaçlara ulaşmak için bir insan grubunun çabalarını düzenleyen insanlardan ve teknolojilerden oluşan ve insanların birbirlerine ya da işlerine karşı ilişkilerini düzenleyen, insanların önceden planladıkları, görev paylaşımı yaptıkları ve bu görevlendirmelerin yer aldığı, koordineli olarak çalıştıkları yapılar olarak tanımlanabilir. İnsan faktörü olmadan kurumların çalışabilmesi söz konusu değildir. Çalışanlar kurumun içerisinde bir bütünü oluştururlar ve kurumun, tüm işlevlerini yerine getirmesinde ortak paydada buluşurlar. Örgütlerin ortak payda altında insanların çalışma ortamlarında iş tatminini oluşturabilmesi için öncelikli şartlardan biri örgütsel adaleti sağlamaktır. Çalışanların örgüt içindeki yönetsel uygulamaların ne düzeyde adil olduğu ile ilgili değerlendirmeleri olarak tanımlanan örgütsel adalet literatürde genel olarak “dağıtım adaleti (distributive justice), prosedür adaleti (procedural justice) ve etkileşim adaleti (interactional justice)” olmak üzere üç boyutta incelenmektedir. Dağıtım adaleti, dağıtım kararlarıyla ilgili sonuçların adilliyi üzerinde temellenirken, prosedür adaleti örgüt kaynaklarının dağılımını belirleyen prosedürlerin algısı üzerinde durmaktadır. Etkileşim adaleti ise kişilerarası davranışın (nezaket, saygı ve dürüstlük vb.) niteliğinin değerlendirilmesi ile ilgilidir. Örgütün rekabet ortamının yarattığı dirence karşı kuvvetlenmesi için geliştirdiği yenilikler ve değişimler örgütün rekabet gücünü artırabileceği gibi karşılaşılan olumsuz tepkiler de bu gücü olumsuz yönde etkileyebilir. Dış kaynaklar tarafından kendi varlığını sürdürdüğüünün kanıtı olmasının yanı sıra iç kaynaklar tarafından, çalışanların değişimle karşılaşmaları çalışanları zorlayabilir. İç güçler örgütün amaçlarını gerçekleştirmek için eşgüdümlemeyi sürdürürken birlikteliğin kopması durumunda örgütün yaptığı değişim ve yeniliklere karşı inançsızlık ve örgüte karşı olumsuz tepkilerin gelişmesi şeklinde kendini gösterebilir. Bu durum örgütsel sinizm kavramının ortaya çıkmasına neden olabilir. Örgütsel sinizm, bireyin çalıştığı örgüte karşı olumsuz tutumu olarak tanımlanmaktadır. Genel olarak örgütsel sinizm literatürde bilişsel, duyuşsal ve davranışsal sinizm olarak üç temel başlık altında incelenmektedir. Bilişsel boyut örgütün bütünlükten yoksun olduğuna dair inancı üzerinde temellenirken, duyuşsal boyut örgüte yönelik olumsuz duygu üzerinde durmaktadır. Davranışsal boyut ise örgüte yönelik aşağılayıcı ve eleştirel davranma eğilimi ile ilgilidir. Örgütlerin hedeflerini ve başarı seviyelerini belirleyen ana etkenler psikolojik yani duygusal etkenlerden meydana gelmektedir. Örgütsel davranışı etkileyen bu etkenlerden örgütsel adalet algısı ile örgütsel sinizm algısı bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerinin örgütsel adalet algısı ile örgütsel sinizm algılarının ne düzeyde olduğu ve örgütsel adalet algılarıyla sinizm algıları arasında bir ilişkinin olup olmadığını ortaya koymaktır. Tarama modeline uygun olarak düzenlenen araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır: 1. Öğretmenlerinin örgütsel adalet algısı ne düzeydedir? 2. Öğretmenlerin örgütsel sinizm algısı ne düzeydedir? 3. Öğretmenlerin örgütsel adalet ile örgütsel sinizm algısı arasında ilişki var mıdır? Araştırma, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı İstanbul ili Bağcılar ilçesinde yer alan mesleki ve teknik anadolu liselerinde görev yapan seçkisiz örnekleme yoluyla seçilen 286 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, veri toplama aracı olarak öğretmenlerin okullarına ilişkin adalet algılarının belirlenmesi amacıyla Niehoff ve Moorman (1993) tarafından geliştirilen, Polat (2007) tarafından Türkçeye çevrilerek geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılan “Örgütsel Adalet Ölçeği”, örgütsel sinizm algılarının belirlenmesi amacıyla ise Brandes, Dharwadkar ve Dean (1999) tarafından geliştirilen, Kalağan (2009) tarafından Türkçeye çevrilerek geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılan “Örgütsel Sinizm Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS paket programı kullanılarak, veriler üzerinde aritmetik ortalama, standart sapma, Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Veri analizi sonuçlarına göre öğretmenlerin genel örgütsel adalet ve örgütsel sinizm algılarının “orta” düzeyde olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin örgütsel adalet ile örgütsel sinizm algıları arasında negatif yönlü “yüksek” düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerin örgütsel adalet algısı arttıkça örgütsel sinizm algısı azalmaktadır.

Anahtar sözcükler: Örgütsel Adalet, Öğretmen, Örgütsel Sinizm

A STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS'S PERCEIVED ORGANIZATIONAL JUSTICE AND THEIR PERCEIVED ORGANIZATIONAL CYNICISM

PhD Student Sinan GİRĞİN, Okan University, sinan.girgin@hotmail.com
Prof. Dr. Ali İlker GÜMÜŞELİ, Okan University, ilker.gumuseli@okan.edu.tr

ABSTRACT

Organization can be defined as the formations formed by minimum two people to achieve a collective goal or a series of collective goals, regulating the efforts of a group of people for achieving certain goals, comprising of people and technologies, regulating people's relations with each other or with their businesses, being pre-planned by people involving task distribution and assignments, where they work in coordination. It is not possible for organizations to function properly without human factor. Employees constitute a whole in an organization and find a common ground so that organization can perform all its functions. One of the primary conditions for organizations to achieve job satisfaction for people on a common ground in the work environment is to secure organizational justice. The organizational justice, which is defined as employee's opinion on to what extent the administrative practices in the organization are fair, is addressed in three dimensions in the literature: distributive justice, procedural justice and interactional justice. Distributive justice is grounded on the fairness of the outcomes of the distribution decisions while procedural justice urges upon how the procedures determining the distribution of organizational resources are perceived. Interactional justice is related to the opinion on the quality of interpersonal conduct (kindness, respect and integrity etc). The innovation and changes developed by an organization to grow stronger against the resistance created by the competitive environment may increase its competitive power while any negative reactions to them may negatively affect this power. This may be, externally, an evidence of it continuing its existence, but, may internally, make employees experience difficulties in dealing with the changes. If the unity is damaged when internal powers continue to cooperate in order to achieve the goals of the organization, this may result in disbelief in the changes and innovations introduced by the organization and negative reactions against the organization. This may cause the concept of organizational cynicism. Organizational cynicism is defined as one's negative attitude towards their employing organization. In general, organizational cynicism is addressed in literature under three main categories cognitive cynicism, emotional cynicism and behavioural cynicism. The cognitive view to cynicism is grounded on the belief that the organization is lack of integrity while emotional view to it emphasizes the negative emotions towards the organization. And behavioural view covers the tendency to behave insulting and critical towards the organization. The main factors determining the organizations' objectives and levels of success are formed by psychological, namely emotional, factors. This study addresses the organizational justice and organizational cynicism among these factors affecting the organizational behaviour. This study aims to investigate what is the level of the organizational justice and organizational cynicism as perceived by teachers and if there is a relationship between their perceived organizational justice and perceived cynicism. Answers were sought for the following questions through the study designed using survey model. 1. What is the level of the organizational justice as perceived by teachers? 2. What is the level of the organizational cynicism as perceived by teachers? 3. Is there any relationship between the organizational justice and cynicism as perceived by teachers? The study was conducted on 286 teachers working at vocational high schools in Bagcilar, Istanbul, who were selected by random sampling, in the school year of 2014-2015. The study used, as data collection tool, the "Scale of Organizational Justice" developed by Moorman and Niehoff, (1993) and translated into Turkish, tested for reliability, and validated by Polat, (2007) to determine organizational justice, and the "Scale of Organizational Cynicism" developed by Brandes, Dharwadkar and Dean (1999) and translated into Turkish, tested for reliability, and validated by Kalağan (2009) to determine their perceived organizational cynicism. The data collected were analyzed for arithmetic mean, standard deviation, and Pearson correlation by using SPSS package software. The results of data analysis showed that the levels of the general organizational justice and organizational cynicism perceived by teachers are "moderate". A highly significant negative relationship between the perceived organizational justice and organizational cynicism of teachers was shown. As the level of perceived organizational justice of teachers increases, the level of perceived organizational cynicism of them decreases.

Key Words: Organizational Cynicism, Organizational Justice, Teacher

8. SINIF ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN TARİHSEL KAVRAMLARA YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİ VE KAVRAM YANILGILARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Fatih Oğuzkağan UYAR, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, foku06@gmail.com
Öğretmen Erkan AKBAŞ, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kızılcahamam Gençlik Merkezi,
erkanakbas06@gmail.com

ÖZET

Tarih; insan topluluklarının askeri, siyasi, sosyal, ekonomik, kültürel ve dini faaliyetlerini, birbirleriyle olan ilişkilerini yer ve zaman belirterek ve neden-sonuç ilişkisi ile inceleyen sosyal bir bilim dalıdır. Tarih bir milletin hafızasıdır. Nasıl ki bir insanın hayatını devam ettirmek ve geleceğine yön vermek için geçmişini bilmesi elzem ise; bir milletin de var olabilmesi için geçmişini bilmesi şarttır. Bu da ancak Tarih bilimiyle mümkün olur. Tarihçiler geçmiş keşfetmeye çalışırken kavramları kullanırlar. Her bilim dalının kendine özgü kavramları olduğu gibi Tarih biliminin de kendine özgü kavramları vardır ve bu kavramlar tarihi anlayabilmeyi ve yorumlayabilmeyi mümkün kılar. Öğrencilerimizin de tarihlerini anlamaları ve doğru yorumlayabilmeleri için tarihsel kavramları doğru bilip kavram yanılgılarından arınmaları gerekmektedir. Kavramlar her zaman herkes için aynı anlamı taşımayabilir. Bu durum da bireylerde var olan kavram yanılgılarıyla alakalı olabilir. Kavram yanılgısı bireyin doğru olarak kabul edip birçok beceriyi sergilemede kaynak olarak kullandığı yanlış kavramlar ya da kavramlamalardır. Kavram yanılgısı en genel ifadeyle “öğrencilerin fikirlerindeki bilimsel olarak doğru olmayan, kendilerine özgü yorumlar ve anlamlar” olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmamız geleceğimizin mimarı olacak öğrencilerimizin Tarih bilimi aktarılırken kullanılan kavramlara ne kadar aşina olduğunu anlamaya yönelik bir çalışmadır. Çalışmamızda ulaşılmaya çalışılan amaç ortaokul 8. sınıf öğrencilerimizin 5, 6 ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi ve 8. sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde, eğitimini almış oldukları Tarih konuları içerisinde geçen, kavramlara yönelik bilgi düzeyleri ve kavram yanılgılarını belirlemektir. Araştırmamızda nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmamızın çalışma grubunu ise Ankara ilinin Kızılcahamam ilçesindeki üç ortaokulda öğrenim görmekte olan toplam 73 8. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma için seçilen örneklemin sadece ortaokul 8. sınıflardan oluşmasının sebebi, bu grubun 5, 6 ve 7. sınıfları tamamlayıp 8. Sınıfta devam ediyor olmaları, daha önceki alt sınıflardaki tüm kavramları görmüş oldukları anlamına gelmiş olmasıdır. Sorulan kavramların tamamını gören ve cevaplayabilecek tek sınıf seviyesi 8. Sınıflar olduğu aşikârdır. Öğrencilerin tarih derslerin en çok karşılaştığı ve kullandığı, ama doğru anlamını bilmediği düşünülen kavramlar araştırmamızın ölçeğini oluşturmaktadır. Ölçek; öğrencilerden cevaplanması beklenen 40 kavramdan meydana gelmektedir. Ölçekte öğrenciler için hazırlanan kavramlar literatür taraması ve Sosyal Bilgiler Programı incelenerek öğrencilerin seviyelerine uygun olarak seçilmiştir. Öğrencilerin ilgili kavramlara verdikleri cevaplar “anlama”, “sınırlı anlama”, “yanlış anlama”, “cevap verememe” kategorilerine göre betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında ortaokul 8. Sınıf öğrenciler için hazırlanan ölçekte, öğrencilerimizin tarihsel kavramlara yönelik bilgilerini ve kavram yanılgılarını belirlemek için kullanılmıştır. Bu kısımda öğrencilerimize; “Ateşkes”, “Cemiyet”, “Cephe”, “Demokrasi”, “Egemenlik”, “Müttefik”, “Fetih”, “Gaza”, “Hanedan”, “İslahat”, “İmparatorluk”, “İsyân”, “Konargöçer”, “Mezhep”, “Mezopotamya”, “Milat”, “Rumeli”, “Sömürge”, “Ticaret Yolu”, “Uygarlık”, “Rejim”, “İmtiyaz” gibi kavramlar sorulmuştur. Öğrencilerimize sorulan kavramlarda en çok boş bırakılan kavramlar; feodalite, hanedan, özerklik, fetva, imtiyaz, kapitülasyon, hanedan, Rumeli, ıslahat, müttefik... Öğrencilerin en çok kavram yanılgısı olduğu kavramlar; hanedan, fetih, ateşkes, azınlık, inkılap, fetva, egemenlik... En çok doğru yapılan kavramlar ise; cemiyet, istikbal, işgal, sömürge, konargöçer... Sonuç Araştırmaya katılan öğrencilerimizin tarihsel kavramlara yönelik bilgilerinin ve yanılgılarının belirlendiği çalışmada elde edilen verilere göre genel olarak öğrencilerin söz konusu kavramları yeterince anlayamadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin bu kavramları birbiriyle karıştırdığı ve kavramlar hakkında bilimsel doğrulara uymayan birçok yanılgıya sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar sözcükler: 8. Sınıf Ortaokul Öğrencileri, Tarih Eğitimi, Bilgi Düzeyi, Kavram Yanılgıları, Tarihsel Kavramlar

8TH GRADE SECONDARY SCHOOL STUDENTS' KNOWLEDGE AND CONCEPTUAL DELUSIONS TOWARDS HISTORICAL CONCEPT

MA Student Fatih Oğuzkağan UYAR, Abant İzzet Baysal University, foku06@gmail.com
Teacher Erkan AKBAŞ, The Metropolitan Municipality of Ankara, erkanakbas06@gmail.com

ABSTRACT

History; is a social science discipline that examines the military, political, social, economic, cultural and religious activities of human societies by specifying the place and time of their relations with each other and by reason-result relation. History is a memory of a nation. Just as it is essential to know the past to maintain a persons life and give direction to the future; It is a must to know the past so that a nation can exist. This is possible only with the science of History. Historians use concepts while trying to explore the past. Just as every discipline has unique concepts, History has its own unique concepts, which make it possible to understand and interpret history. In order for our students to understand their history and to be able to interpret correctly, it is necessary to know the historical concepts correctly and to be free from misconceptions. Concepts may not always have the same meaning for everyone. This may be related to the misconceptions that exist in individuals. Misconceptions are misconceptions or concepts that an individual adopts as correct and uses as a source while setting out their stalls. The concept misconception is most commonly described as scientifically inaccurate, specific interpretations and meanings in students ideas. This work is a study of how our students, our future architects, will be familiar with the concepts used in the transfer of history knowledge. The aim is to determine the level of knowledge and conceptual misconceptions about the concepts in our 5th, 6th and 7th grade Social Studies lesson and 8th grade Turkish Republic History of Revolution and Atatürkism lesson. In our research, one of the qualitative research methods; screening model was used. The study group of our research is composed of 73 8th grade students who are studying in three secondary schools in Kızılcahamam district of Ankara. The reason why the sample chosen for the research is composed only of the 8th grade students is that thi group has completed the 5th, 6th and 7th classes and continues to the 8th grade, which means they have studied all the concepts in the previous lower classes. It is obvious that the only grade that has studied and is able to answer the whole of the concepts being asked is the eighth grade. The concepts that students most encounter and use in history lessons, but which do not seem to know the true meaning, forms the measurement of our research. The scale consists of 40 concepts that are expected to be answered by the students. Concepts prepared for the students at the scale were selected according to the level of the students by examining the literature and the Social Studies Program. The answers given by the students to the related concepts were evaluated by means of descriptive analysis according to the categories of understanding, limited understanding, misunderstanding, not responding. Within the scope of the research, the scale prepared for the 8th grade students has been used to determine the knowledge and misconceptions of students about historical concepts. In this part, concepts such as; "Cease fire", "Society", "Front line", "Democracy", "Sovereignty", "Ally", "Conquest", "Holy war", "Dynasty", "Reforms", "Empire", "Rebellion", "Nomadic", "Communion", "Mesopotamia", "The birth of Christ - zero year", "Rumeli", "Colonial", "Trade Route", "Civilization", "Regime", "Concession" were asked. The concepts that are left empty most in the concepts that are asked to our students were; Feudalism, dynasty, autonomy, fatwa, concession, capitulation, dynasty, Rumeli, reform, allied... Concepts that are misconceived the most were; Dynasty, conquest, ceasefire, minority, revolution, fatwa, sovereignty... The most correct concepts were; Society, Future, Occupation, Colonial, Nomadic... Result According to the analysis of the part that defines the students' conceptual knowledge and delusions, generally speaking, students did not understand the given concepts sufficient enough except for few of them. It's understood that students mix these concepts with each other and they have many conceptual delusions based on no scientific facts.

Key Words: 8th Grade Secondary School Students, Historical Concepts, History Education, Level of Knowledge, Misconceptions

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUMA ALIŞKANLIKLARININ BELİRLENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Serpil DEMİREZEN, Aksaray Üniversitesi, serpil.demirezen@gmail.com

ÖZET

Okuma, kişinin bilgilenmesini, gelişmesini ve eğlenmesini sağlayan eylemdir. Okuma alışkanlığı ise okumayı öğrendikten sonra bu eylemi istekli olarak sürekli hale getirme becerisi olarak tanımlanmaktadır. Okuma alışkanlığı; çocuk yaşlarda başlar, ailede ve eğitim ortamlarında gelişir, ilgi ve deneyimlerle çeşitlenir. Bireylerde uzun bir süreç içerisinde değişim ve gelişim göstermesi beklenen okuma alışkanlığı, bu yönüyle yaşam boyu öğrenme ürünü özelliği taşımaktadır. Bireyin yaşam boyu öğrenen bir kişi olabilmesi için okuma eylemini ömür boyu düzenli olarak gerçekleştirmesi gerekmektedir. Okuma eyleminin yaşam boyunca bilinçli ve sürekli bir şekilde gerçekleştirilmesi, bireysel ve toplumsal gelişim açısından son derece önemlidir. Özellikle çocukluk ve gençlik döneminde okuma alışkanlığının kazanılmasında ailenin yanı sıra öğretmenlerin de çok büyük etkisi vardır. Okuma alışkanlığına sahip öğretmenler, öğrencilerine bu konuda model olacaktır. Okuma alışkanlığı pek çok becerinin temelini oluşturmaktadır. Sosyal bilgiler öğretim programında yer alan eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma, problem çözme, karar verme gibi becerilerin temelinde okuma alışkanlığının olduğu söylenebilir. Ortaokul öğrencilerinde geliştirilmesi hedeflenen bu beceriler için öğretmenlerin de yeterli donanımına sahip olmaları gerekir. Bu noktada öğretmen adaylarının, mesleğe başlamadan önce söz konusu becerilerdeki ve bu becerilerin temelini oluşturan okuma alışkanlığı konusundaki mevcut durumlarının ortaya konması önemlidir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okuma alışkanlıklarının belirlenmesidir. Araştırmanın çalışma grubu, Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilimdalı 3. Sınıfta öğrenim görmektedir olan 55 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Çalışma grubundan elde edilen veriler, betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Betimsel analizde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Elde edilen nitel verilerin sayısallaştırılması yoluna gidilerek veriler frekanslarla birlikte sunulmuştur. Bulguların sunumunda öğrencilerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Araştırmada ayrıca çalışma grubundaki her öğretmen adayına bir numara ve cinsiyetine göre bir kod (K: Kadın, E: Erkek şeklinde) verilmiş ve bulgulara alıntı yapılan öğretmen 1K, 2K, 1E, 2E... şeklinde gösterilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; öğretmen adaylarının bir yılda okudukları kitap sayısı 8 – 13 arasında değişmektedir. Öğretmen adayları, en çok tarih alanındaki kitapları tercih ederken, kitap seçimlerinde en çok etkili olan faktörün kitap içeriği olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun takip ettiği bir süreli yayın bulunmamakta ve kütüphaneyi nadiren kullandığı görülmektedir. Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu daha önce elektronik kitap okumadığını belirtmiş, okuduğunu söyleyenler ise bundan fazla keyif almadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının tamamına yakını kitap okumanın mesleki gelişim için gerekli olduğunu düşünmektedirler. Bunun yanı sıra okudukları bölümün kitap okuma alışkanlıklarını ve kitap tercihlerini de etkilediğini ve değiştirdiğini belirtmektedirler. Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde; öğretmen adaylarının kitap seçimlerinde ve kitap okuma alışkanlıklarının gelişiminde, eğitim görmekte oldukları bölümün etkili olduğu söylenebilir. Ancak kitap tercihlerinde eğitim alanındaki kitapların ilk sıralarda yer almaması düşündürücü bir sonuçtur. Ayrıca internet aracılığıyla araştırma/ödev yapmanın daha az emek ve zaman alması nedeniyle kütüphaneyi nadiren kullandıkları görülmektedir. Alan bilgisi, kişisel ve mesleki gelişim için kitap okumanın gerekliliğine inanmakta ama bu konuda kendilerini henüz yeterli görmemektedirler. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak, öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarının geliştirilmesi için, bölüm içerisinde okuma etkinlikleri düzenlenebilir. Özellikle eğitim alanındaki kitapları okumalarının mesleki gelişimleri açısından gerekli olduğu vurgulanmalıdır. Uygulamalı dersler kapsamında kitap inceleme ve eleştirilerine yönelik ödevler ve proje görevleri verilebilir. Öğretmen adaylarını okumaya teşvik etmek için fakülte kapsamında yazar söyleşileri, imza günleri, edebiyat günleri, şiir yarışmaları gibi etkinlikler düzenlenebilir. Öğretmen olduklarında, öğrencilerine her konuda olduğu gibi okuma konusunda da model olacakları düşüncesi mutlaka kazandırılmalıdır.

Anahtar sözcükler: Öğretmen Adayı, Okuma Alışkanlığı, Sosyal Bilgiler

DETERMINING READING HABITS OF SOCIAL SCIENCES TEACHER CANDIDATES

Assist. Prof. Dr. Serpil DEMİREZEN, Aksaray University, serpil.demirezen@gmail.com

ABSTRACT

Reading is the act of informing, developing and having fun. Reading habits are defined as the ability to make this activity as willing as possible after learning to read. Reading habits begin in childhood, develop in family and educational environments, diversify with interest and experience. Reading habits, which are expected to change and develop in a long period of time, are the lifelong learning product feature in this respect. In order for the individual to be a life-long learning person, he has to carry out the reading activity regularly for a lifetime. The realization of the reading act consciously and continuously throughout life is of the utmost importance in terms of individual and social development. Especially in the period of childhood and youth, as well as the family, the teachers have a great influence on the reading habits. Teachers with reading habits will be a model for their students. Reading habits are the basis of many skills. It can be said that reading habits are based on skills such as critical thinking, creative thinking, communication, research, problem solving and decision making in the social studies curriculum. Teachers should also have adequate equipment for these skills, which are aimed at secondary school students. At this point, it is important that prospective teachers present their present situations on the reading habits that are the basis of these skills before they start their career. By this time, the researcher determines the reading habits of the social studies teacher candidates. The study group of the study consists of 55 teacher candidates who are studying at the 3rd grade of Social Sciences Education of Aksaray University Education Faculty. The data of the study were collected by a semi-structured interview form. The data obtained from the study group were analyzed by descriptive analysis. The data in the descriptive analysis are summarized and interpreted according to the previously determined theme. It is presented together with the given frequencies by going to the digitization of the obtained qualitative data. In the presentation of the findings, direct citations were made from the opinions of the students. In descriptive analysis, the aim is to present the findings to the reader in an organized and interpreted way. In the study, a number and sex code (K: Female, E: Male) was given to each teacher candidate in the study group and the teacher quoted in the findings was shown as 1K, 2K, 1E, 2E According to the findings obtained in the research, the number of books read by prospective teachers in a year ranges from 8 to 13. While teacher candidates prefer books in the history field, they point out that the most effective factor in book selection is book content. There is no periodical following by the vast majority of prospective teachers and it seems that they rarely use the library. The vast majority of prospective teachers have stated that they have not read electronic books before and those who say that they read it do not enjoy it much. They think that reading a book close to the whole of the teacher candidates is necessary for professional development. In addition to this, they also point out that the chapter they read also influences and changes the habits of reading books and book preferences. When the results of the research are evaluated in general; It can be said that teacher candidates are influenced by the part they are studying in book selection and in the development of reading habits. However, it is a thought-provoking result that books in education are not placed in the first place in book preferences. It is also seen that research / homework via the internet rarely uses the library because it takes less effort and time. Area knowledge believes the necessity of reading books for personal and professional development, but they do not see themselves enough in this regard. According to the results of the research, reading activities can be organized within the department to develop the habits of reading for teacher candidates. It should be emphasized that it is necessary to read books in education especially in terms of professional development. Within the scope of applied courses, assignments and project assignments can be given for reviewing and criticizing books. Activities such as writer interviews, signature days, literary days, poetry competitions can be arranged within the faculty to encourage the candidates to read. When they are teachers, they must be taught that they will be models for reading as well as for their students.

Key Words: Reading Habit, Teacher Candidate, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER İÇERİĞİNİN ANLAŞILIRLIĞINI ARTIRMADA ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİM UYGULAMALARI VE OKUDUĞUNU ANLAMA STRATEJİLERİNE İLİŞKİN ALGILARI

Yrd.Doç.Dr. İlhan İLTER, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ilhanilter23@gmail.com

ÖZET

Okulda verilen eğitimin amaçlarından biri de özgür öğrencileri ortaya çıkarmaktır. Bu durum, içerik alanı sınıflarında okuma eğitimi programı (kelime hazinesi, akıcılık ve okuduğunu anlama) için de geçerlidir (Vacca ve Vacca, 2002). Öğrencilerin yeteneklerinin bir önemi olmaksızın üzerinde çalışılan belirli bir konu hakkında bilgi ve anlayış geliştirebilmesi için içerik metinlerini okuyabilecek olması ve bu okumalardan yeni anlamlar inşa edebilmesi tüm öğretmenler için ortak bir beklentidir (Billmeyer ve Barton, 1998). Buna göre öğrencilere okuduğunu anlama stratejilerini öğretmek için mantıklı yer öğrencilerin içerik bilgisi kazanırken nasıl stratejik okuyucular olacaklarını öğrendiği sosyal bilgiler gibi içerik alanı sınıflarıdır (Hedrick, Harmon ve Linerode, 2004). Ancak içerik alanı öğretmenleri genellikle bu becerileri öğrencilere kazandırmaktan çok öğrenciler tarafından bunların daha önceden kazanılmasını ve etkin biçimde kullanılmasını beklemektedirler. Oysaki günümüzde disiplinlerarası etkileşim ve öğrenme için içerik alanı sınıflarında okuduğunu anlama stratejileri önemli bir konudur. Bir içerik alanı olarak sosyal bilgilerde okuma, diğer alanlardan farklıdır (Ciardiello, 2002; Dieker ve Little, 2005). Çünkü sosyal bilgilerde okuma, çeşitli metin türlerini, metin yapılarını, materyalleri kucakladığı için öğrencilerin daha fazla okuma ve alt okuma becerilerini kullanmasını zorunlu kılar. Sosyal bilgiler; doğası gereği tarih, coğrafya, ekonomi gibi birçok disiplinle bütünleştiği için okuma daha fazla gelişmiş anlama becerilerini kullanmayı gerektirir. Ancak sosyal bilgiler derslerindeki başarı öğrencilerin bu becerileri kullanmalarına bağlıdır (Amerikan Ulusal Sosyal Bilgiler Konseyi, [NCSS], 1994). Bugün, okuduğunu anlamayla ilgili problemlerin nedenlerinden birkaç öğrencilerin düşük düzeyli anlama stratejilerine ve zayıf kelime bilgisine sahip olmasıdır (Vacca, Vacca ve Mraz, 2011). Alexander ve Jetton'a (2000) göre zayıf okuyucular uzman okuyucularla kıyaslandığında daha az üstbilişsel bilince sahiptirler. Oysaki bu bilince sahip bir öğrenci metni okurken karşılaştığı anlama sorunlarının üstesinden gelmek için kendi anlamasını izleyerek performansını değerlendirir, okuma sırasında sorunları saptar ve bunları çözmek için bilişötesi stratejileri kullanır. Öğrenciler için okuma becerilerinin sınıf seviyeleri artıkça gelişmeye devam etmesi için öğretmenlerin eğitimlerinde yürüttükleri okuma uygulamalarının araştırılması önemlidir. Ayrıca içerik alanı sınıflarında okuma stratejilerinin kullanımıyla ilgili literatürü incelemek de gerekir. İçerik alanı sınıflarında okuma ve kelime öğretimiyle birlikte okuduğunu anlama stratejilerinin kullanımına dair çalışmalar yeterli olmayabilir (Barry, 2002; Burke, 2012; Ulusoy ve Dedeman, 2011) fakat bu stratejilerin sınıfta nasıl uygulandığını, öğretildiğini ve uygun materyal ve dönütlerle nasıl desteklendiğini incelemek daha önemlidir. Araştırmacılar, öğrencilerin aktif olarak metinle etkileşim kurmasını böylece ondan anlam çıkarmasını gerektiren stratejik bir süreç olduğunu vurguladıkları için içerik alanlarında okuma eğitimi son derece mühimdir (Martorella, Beasl ve Bolicj, 2005). İçerik alanlarında öğretmen algılarının önemini vurgulamak için Hairrell (2008) tarafından yapılan açıklamayı da dikkate almak önemlidir. Hairrell, okuma becerilerini desteklemede içerik alanı sınıflarında planlanan uygulamaların, temel alınan inançların derecesini, niteliğini ve güncelliğini anlamının ve bunları yapılan çalışmalar ışığında tartışmanın önemli olduğunu vurgulamıştır. Literatürde sosyal bilgiler gibi çoğunlukla metin temelli içerik alanı sınıflarında okuduğunu anlamada öğrenci başarısı için olumlu sonuçlar düşünüldüğünde okuduğunu anlamayı geliştirmede öğretmen etkinliğinin önemli bir faktör olduğu belirlenmiştir (Marzano, Pickering ve Pollock, 2001). Bu noktada sosyal bilgiler öğretmenleri okuduğunu anlama uygulamalarıyla ilgili daha iyi bir anlayışa sahip olurlarsa öğrencilerin sınıf düzeyleri ilerledikçe karşılarına çıkan akademik talepleri daha az sıkıntıyla karşılanabilir ve bütün öğrencilerin okumayla birlikte içerik öğrenme deneyimleri de güçlenebilir. Bu sayede çeşitli metin türlerine ve kavramlara maruz kalan öğrenciler insanların, toplumsal olayların, coğrafi mekânların bilgisini veya geçmişin anlayışlarını zenginleştirerek birden fazla bakış açısı kazanabilirler (Massey ve Heafner, 2004). Nitel bir yaklaşım olarak bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersiyle ilişkili içeriğin anlaşılabilirliğini artırmaya yönelik öğretim uygulamaları hakkında algılarını ve sınıflarında kullandıklarını belirttikleri okuduğunu anlama stratejileri incelemektir. Çalışmaya katılımda kapsam ölçütleri 5, 6, 7 ve 8. sınıflara sosyal bilgiler öğretimi vermek ve en az 3-yıllık öğretmenlik deneyimine (uygulamalardaki algıyı ortaya çıkarmak için) sahip olmak olarak tanımlanmıştır. Buna göre kapsam kriterlerini sağlayan ve çalışmada yer almayı istediklerini belirten 16 sosyal bilgiler öğretmeni bu araştırmanın katılımcılarını oluşturmaktadır. Öğretmenlerin algılarını ve okuduğunu anlama stratejilerini keşfetmek için yarı-yapılandırılmış görüşmelerden ve tutulan özlü notlardan yararlanılmıştır. Elde edilen sonuçlar, öğretmenlerin çoğunluğunun düşük düzeyli okuma stratejilerini kullandığını öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin gelişimine yeteri kadar odaklanmadığını göstermiştir. Öğretmenler tarafından bildirilen görüşlerin büyük bir kısmında öğretmenlerin okuduğunu anlama stratejisi eğitimi konusunda nitelikli ve sorumlu olmadığı ve daha çok düşük düzeyli okuma becerilerine yer vererek öğrencilerin içeriği anlamalarını desteklediği belirlenmiştir. Bu sonuçların aksine öğretmenlerden bir kısmı öğrencilerini içeriği anlama konusunda harekete geçirmek için araştırma tabanlı uygulamalara ve okuduğunu anlamayı teşvik edici stratejilere yer verdiğini bildirmiştir. Bu öğretmenler okuduğunu anlamayla ilgili temel okuma, anlama ve geleneksel kelime öğretimi gibi sadece düşük seviyeli stratejiler üzerinde duran sınıf çalışmalarını yapmak yerine daha yüksek seviyeli stratejileri kullandığını açıklamıştır. Ayrıca iki öğretmen içeriğe ilişkin öğrencilerinin anlama engellerini aşmalarına yardımcı olmak ve okuduğunu anlama becerilerini geliştirmek için eğitimlerinde bilişsel strateji eğitimi örneği olarak RAP [Oku-Kedine sor-Açıkla] açıklama stratejisine yer verdiklerini bildirmiştir

Anahtar sözcükler: Okuduğunu Anlama Gelişimi, Okuma, Okuma Öğretimi ve Stratejileri, Sosyal Bilgilerde Okuma

TEACHERS' PERCEPTIONS RELATED TO TEACHING PRACTICES AND READING COMPREHENSION STRATEGIES IN INCREASING THE UNDERSTANDING OF THE SOCIAL STUDIES CONTENT

Assist. Prof. Dr. İlhan İLTER, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, ilhanilter23@gmail.com

ABSTRACT

One of the purposes of education in school is to bring out free students. This also applies to reading instruction programs (vocabulary, fluency and reading comprehension) in the content area classes (Vacca and Vacca, 2002). It is a common expectation for all teachers that the skills of the learners can read the content texts so that they can develop knowledge and understanding about a specific subject that is being studied without any precaution and that they can construct new meanings from these readings (Billmeyer and Barton, 1998). Accordingly, the logical place to teach comprehension strategies to students is content classrooms, such as social studies, where learners learn how to become strategic readers when they gain content knowledge (Hedrick, Harmon and Linerode, 2004). However, content-area teachers generally expect that students will acquire these skills and use them effectively, rather than gain these skills. Today, however, comprehension strategies that are read in content domain classes for interdisciplinary interaction and learning are an important issue. Reading social information as a content area is different from other areas (Ciardiello, 2002; Dieker and Little, 2005). Because reading in social studies requires students to use more reading and sub-reading skills as they embrace various types of texts, text structures, and materials. Social studies; Reading requires more advanced understanding skills because it is integrated with many disciplines such as history, geography, economy. However, success in social studies classes depends on the ability of students to use these skills (American National Council for Social Studies, [NCSS], 1994). Today, some of the reasons for the meaning-related problems that students read are that students have low-level understanding strategies and weak vocabulary (Vacca, Vacca and Mraz, 2011). According to Alexander and Jetton (2000), poor readers have less metacognitive consciousness compared to expert readers. However, a student who has this consciousness evaluates his performance by following his own understanding to come up with the problems of understanding he / she confronts while reading the text, detects problems during reading and uses cognitive strategies to solve them. It is important to investigate the reading practices conducted by teachers in their teaching so that the reading skills for the students continue to evolve to class levels. It is also necessary to examine the literature related to the use of reading strategies in the context of monthly content classes. (Barry, 2002; Burke, 2012; Ulusoy and Dedeman, 2011), but it is more important to examine how these strategies are applied to the class, taught, and supported by appropriate materials and feedbacks. Researchers in the content areas are extremely sensitive (Martorella, Beasl & Bolicj, 2005), as researchers emphasize that students actively interact with text and thus make it a strategic process that needs to make sense of it. It is important to also consider the statement made by Hairrell (2008) to emphasize the importance of teacher perceptions in content areas. Hairrell emphasized that it is important to understand the planned practices, the degree, nature and update of the underlying beliefs, and to discuss them in the light of the work done, in content area classes supporting reading skills. In the literature, it has been determined that teacher effectiveness is an important factor in improving the meaning of the reading (Marzano, Pickering and Pollock, 2001). At this point, if the social information teachers have a better understanding of their reading comprehension practices, the academic demands that meet as the class levels of the students progress can be met with less difficulty and the learning experiences of all the students with the text can be strengthened. In this way, students who are exposed to various text types and concepts can acquire multiple perspectives by enriching the knowledge of social events, geographical spaces, or their understanding of the past (Massey and Heafner, 2004). As a qualitative approach, the aim of this study is to examine the perceptions of teaching practices to increase the comprehension of the contents related to social studies teachers social science lessons, and the understanding strategies that they use when they declare that they use them in their classroom. Scope of participation in the study was defined as giving social studies instruction to 5th, 6th, 7th and 8th grades and having at least three years teaching experience (to reveal perceptions in practice). According to this, 16 social studies teachers who have fulfilled the coverage criteria and want to participate in the study constitute the participants of this research. Semi-structured interviews and retained abstract notes were used to explore teachers perceptions and understanding strategies. The results have shown that the majority of teachers did not focus as much on the development of their reading comprehension skills as they use low-level reading strategies. Most of the opinions reported by the teachers were not qualified and responsible for the understanding strategy of the teachers, and it was determined that the students supported the students understanding of the content by taking low-level reading skills. Contrary to these conclusions, some of the teachers reported that they included research-based practices and strategies to encourage meaning in order to motivate their students to understand the content. They explained that they use higher-level strategies instead of doing classroom studies that focus only on low-level strategies such as basic reading, understanding, and traditional vocabulary on the meaning they are reading. In addition, the two teachers reported that the content-related students included in the RAP (Read-Ask-Put) paragraph strategy as an example of cognitive strategy education in their teaching to help them overcome their understanding barriers and improve their reading comprehension skills.

Key Words: Okuduğunu Anlama Gelişimi, Okuma, Okuma Öğretimi Ve Stratejileri, Sosyal Bilgilerde Okuma

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr. Gülsün ŞAHAN, Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi, gulsunsahan@hotmail.com

ÖZET

Üniversitelerin görevi gençleri geleceğe hazırlayarak onları hem kendilerine hem aile ve topluma yararlı birer yurttaş haline getirmektir. Eğitim alan bireyin önce kendisine, sonra ailesine ve topluma yararlı çalışmalar yapması beklenmektedir. Kendini gerçekleştiren birey topluma ve dünyaya katkı sunabilecektir. 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununda açıklanan görevler arasında öğrencileri ilgi ve yetenekleri yönünde yurt kalkınmasına ve ihtiyaçlarına cevap verecek, aynı zamanda kendi geçim ve mutluluğunu sağlayacak bir mesleğin bilgi, beceri, davranış ve genel kültürüne sahip, vatandaşlar olarak yetiştirmek, Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olarak, refah ve mutluluğunu artırmak amacıyla; ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak ve hızlandıracak programlar uygulayarak, çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı haline gelmesini sağlamak görevi de yer almaktadır. Avrupa ortalamasına göre üniversite mezunu oranı %37 iken Türkiye’de bu oran %11 düzeyindedir. Üniversite mezunu sayısının artırılması gerektiği söylenebilir. Ayrıca Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri incelendiğinde Ağustos 2015 itibarıyla 6 milyon 373 bin üniversite mezununun 774 bininin işsiz olduğu görülmektedir. Türkiye’nin genel işsizlik oranı ise yüzde 10,1 iken üniversite mezunu işsizlik oranının yüzde 12,1 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Toplam işsiz sayısının 3 milyon 58 bin olduğu hesaba katıldığında her 4 işsizden biri üniversite mezunu. İş bulamayan üniversite mezununun iş bulamama nedenleri arasında bir çok faktör yer alırken mezunların girişimcilik özelliklerinin de yeterli olmadığı, yenilikçi fikirler geliştiremedikleri de söylenebilir. 10. Kalkınma Planı 2018 yılı hedefleri arasında Yükseköğretim kurumlarının sanayi ile işbirliği içerisinde teknoloji üretimine önem veren, çıktı odaklı bir yapıya dönüştürülmesinin teşvik edileceği, girişimci faaliyetler ile gelir kaynaklarının çeşitlendirileceği belirtilmektedir. Günümüzün hızla değişen, bilim ve teknolojiye sürekli değişen ve gelişen dünyada yetişen gençler tüm dünya gençleri ile rekabet etme başarısını yakalamalıdır. Dünyanın önde gelen şirketlerinin kurucuları arasında üniversiteli gençlerin olduğu bilinmektedir. Üniversitelerde yer almaya başlayan Girişimcilik ve Yenilikçilik dersleri öğrencileri girişimci olmaya, yaratıcılıklarını ortaya koymaya, risk almaya ilişkin bakış açılarını geliştirmeye çalışmaktadır. Bu çalışmanın amacı Girişimcilik ve yenilikçilik dersini alan Sosyal Bilgiler Öğretmeni adaylarının girişimcilik düzeylerini belirlemek, girişimcilerde bulunması gereken özelliklere ilişkin görüşlerini değerlendirmektir. Bu çalışmada nicel ve nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Karma yöntem olarak anılan bu yöntemler her iki türdeki yöntemleri, fikirleri bir araya getirir. Bu nedenle öğrencilere hem ölçek uygulanmış, hem de açık uçlu sorularla görüşleri alınarak çalışma verileri farklı yöntemlerle toplanmıştır. Öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri Yılmaz ve Sünbül, (2009) tarafından geliştirilen “Girişimcilik Ölçeği” ile belirlenmeye çalışılmış, ayrıca girişimcilerde bulunması gereken özellikler açık uçlu sorularla ortaya konulmuştur. Çalışma grubunda Karadeniz bölgesindeki bir eğitim fakültesinde Girişimcilik ve Yenilikçilik dersini alan 53 Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğrencisine belirtilen ölçek uygulanmış, 13 öğrenci ile yüz yüze görüşme yapılmıştır. Girişimcilik ve yenilikçilik dersi kapsamında yer alan konulardan girişimcilerde bulunması gereken özellikler açık uçlu soru olarak yöneltilmiş, bu dersi seçmeli olarak alan 13 öğrenciden cevaplamaları istenmiştir. Açık uçlu görüşme soruları içerik analizi ile incelenmiştir. Ölçek ile elde edilen verilerin yüzde ve frekansları alınmıştır. Bu çalışma sonucunda girişimcilik ve yenilikçilik dersleri alan öğrencilerin bu dersi aldıktan sonra daha girişimci ve yenilikçi düşüncelere sahip oldukları, bu dersin tüm üniversite öğrencilere zorunlu olması gerektiği gibi sonuçlara ulaşılabileceği beklenmektedir. Devam etmekte olan bu çalışma sonucunda elde edilen bulgular değerlendirilecek daha sonra önerilere yer verilecektir.

Anahtar sözcükler: Girişimcilik, Öğretmen Adayı, Yenilikçilik

EVALUATION OF ENTREPRENEURSHIP CHARACTERISTICS OF SOCIAL STUDENTS TEACHERS

Assist. Prof. Dr. Gülsün ŞAHAN, Bartın University, gulsunsahan@hotmail.com

ABSTRACT

The task of the universities is to prepare young people for the future and to make them both citizens and citizens who are useful to the family and gathering. The trainee is expected to do useful work to himself / herself, then to the family and to collect. The self-realizing individual will be able to contribute to the collecting and the world. Among the duties declared in Higher Education Law 2547, the students should be educated as citizens with the knowledge, skills, attitudes and general culture of a profession that will respond to their development and needs in the direction of their interests and talents and at the same time provide their own livelihood and happiness. As a whole, in order to increase prosperity and happiness; Economic, social and cultural development of the modern civilization by applying and accelerating programs to contribute to the creation of a constructive, creative, and to become a distinguished partner. According to the European average, the rate of university graduates is 37% whereas this rate is 11% in Turkey. It can be said that the number of university graduates should be increased. Moreover, when the statistics of the Turkish Statistical Institute (TÜİK) are examined, it is seen that 774 thousand of 6 million 373 thousand university graduates are unemployed as of August 2015. While the general unemployment rate of Turkey is 10.1 percent, it is seen that the unemployment rate of university graduates is 12.1 percent. When the total number of unemployed is 3 million 58 thousand, one out of every 4 unemployed graduates. It can also be said that while there are many factors among the reasons why the unemployed university graduates can not find jobs, the entrepreneurship characteristics of the graduates are not enough and they do not develop innovative ideas. 10. Development Plan among the objectives of the year 2018, it is stated that the institutions of higher education will be encouraged to transform into an output-oriented structure that attaches importance to technology production in cooperation with the industry, and that entrepreneurial activities and income sources will be diversified. In todays rapidly changing world of science and technology, young people who grow up in a constantly changing and developing world should be able to compete with young people all over the world. It is known that among the founders of the worlds leading companies are university students. Entrepreneurship and Innovation courses that are starting to take place in universities are trying to improve their viewpoints about becoming entrepreneurs, revealing their creativity and taking risks. The aim of this study is to determine the entrepreneurship levels of Social Studies Teacher candidates who take courses in Entrepreneurship and Innovation and to evaluate their views on the characteristics that entrepreneurs should have. Quantitative and qualitative research techniques were used in this study. These methods, which are called mixed methods, combine both types of methods and ideas. For this reason, both the scale and the open-ended questions were asked to the students and the data of the study were collected by

Key Words: Entrepreneurship, Innovation, Student Teacher

21. YÜZYIL'DA KÜRESEL EĞİTİMİ YENİDEN DÜŞÜNMEK: SOSYAL BİLGİLER VE İNGİLİZCE ÖĞRETMEN ADAYLARININ KÜRESEL EĞİTİM ALGILARI

Doktora Öğrencisi Seda ÖNGER, Gazi Üniversitesi, sedaonger@gmail.com
Doç.Dr. Turhan ÇETİN, Gazi Üniversitesi, cetin.turhan@gmail.com

ÖZET

Küreselleşme, günümüzde yaşanan çeşitli gelişmelerle birlikte hemen hemen yaşamın her alanında kendisini hissettirmektedir. Bilim ve teknolojinin gelişmesiyle, dünya artık daha ulaşılabilir bir hal almıştır. Yaşanan bu küreselleşme süreci ülkelerin çağa ve yaşanan hızlı değişime ayak uydurmasını kaçınılmaz kılmıştır. Dolayısıyla, bu süreçte eğitime bazı sorumluluklar düşmektedir. Bu bağlamda küresel eğitim de küreselleşme sürecinde yaşanan bu hızlı değişime uyum sağlayabilen bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Son yıllarda küresel eğitim yaklaşımı dünyadaki teknolojik ve politik gelişmelerden dolayı hızla önem kazanmaktadır. Günümüzde dünya bütün ülkelerin birbirleriyle yoğun bir bağlantı ve etkileşim içinde olduğu bir “Global Köy” halini almıştır. Bu küreselleşme sonucunda bir ülkedeki gelişmeler komşu ülkeleri hatta bazı durumlarda tüm dünya ülkelerini etkiler hale gelmiştir. Örneğin, günümüzde çevre kirliliği, açlık, terör gibi sorunlar artık neredeyse tüm dünyayı etkiler hale gelen küresel sorunlar olarak ortaya çıkmaktadır. Küresel eğitim yaklaşımı da bu küresel sorunlardan yola çıkarak dünya kültürlerini öğrencilere tanıtmaya anlaşıyor ve bunların eğitim programları içerisinde yer alması düşüncesiyle ortaya çıkmıştır (Açıkalın, 2010). Küresel eğitim olumlu değerleri teşvik eder ve öğrencilere eylemlerinden sorumlu olmalarını ve kendilerini daha huzurlu, adil ve sürdürülebilir bir dünyaya katkıda bulunabilecek küresel vatandaşlar olarak görmelerini sağlar. İngilizce ve sosyal bilgiler dersleri küresel vatandaşlık, küresel farkındalık, küresel bağlantılar gibi küresel konuları öğretmede önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla, günümüzde Sosyal Bilgiler ve İngilizce Öğretmenliği üniversite öğrencilerinin, Küresel Eğitim ile ilgili temel bakış açılarına sahip olmalarında üniversitede edindikleri kazanımlar önemlidir. Üniversite öğrencilerinin Küresel Eğitim ile ilgili algıları bu konuda fikir vericidir. Bu çalışmada, Sosyal Bilgiler ve İngilizce öğretmen adaylarının “Küresel Eğitim”in nasıl algılandığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda; öğrencilerin ilgili küresel eğitime ilişkin geliştirdikleri metaforlar, küresel eğitime ilişkin öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler incelenmiştir. Nitel araştırma deseninde tarama modelinde gerçekleştirilmiş olan çalışmada, üçgenleme şeklinde veri toplamaya uygun olarak nitelendirilen nitel araştırma teknikleri (mecazlar yoluyla veri toplama, yarı yapılandırılmış görüşme) birlikte kullanılmıştır. Çalışma, 2016-2017 akademik yılının bahar yarıyılında İç Anadolu Bölgesi’nde yer almakta olan bir üniversitenin Sosyal Bilgiler ve İngilizce Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda öğrenim görmekte olan 80 öğretmen adayıyla yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak her öğretmen adayından “Küresel Eğitim” metaforlarını belirlemek amacıyla “Küresel Eğitim gibidir, çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Aynı zamanda, çalışmada diğer veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak geliştirilen görüşme formuna uzman görüşleri doğrultusunda son hali verilmiştir. Öğretmen adaylarından elde edilen verilerin çözümlenmesinde ve yorumlanmasında içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçları öğretmen adaylarının 100 farklı metafora sahip olduklarını göstermektedir. Üretilen bu metaforlar daha sonra ortak özellikleri dikkate alınarak kategorileştirilmiştir. Metaforlar incelendiğinde öğretmen adaylarının sahip oldukları metaforların 4 farklı kategoride toplandığı görülmektedir. Bunlar, Çok Boyutluluk Açısından Küresel Eğitim, Farklılıkların Oluşturduğu Birlikteliği Temele Alma Açısından Küresel Eğitim, Evrensellik Açısından Küresel Eğitim, Başkalarını Anlamaya Yönelik Perspektif Açısından Küresel Eğitim. Araştırmanın sonucunda, öğretmen adaylarının çoğunluğunun küresel eğitimi “çok boyutluluk”, “birliktelik”, “evrensellik”, “empati” şeklinde algıladıkları görülmektedir. Aynı zamanda öğretmen adaylarının bölümler arasında “küresel eğitim” hakkında benzer metaforlara sahip olmadıkları görülmüştür. Sosyal Bilgiler ve İngilizce öğretmen adaylarıyla yapılan görüşme sonucunda ise; öğrencilerin farklı kültürleri saygılı olma, eğitimin evrensel olması gerektiği, küresel sorunlar hakkında bilgi sahibi olma gibi ifadeler kullandıkları belirlenmiştir. Bu sonuçlar çerçevesinde çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: İngilizce, Metafor, Nitel araştırma., Sosyal Bilgiler, Küresel Eğitim

RETHINKING GLOBAL EDUCATION IN THE 21ST CENTURY: GLOBAL EDUCATION PERCEPTIONS OF SOCIAL STUDIES AND EFL PRESERVICE TEACHERS

PhD Student Seda ÖNGER, Gazi University, sedaonger@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Turhan ÇETİN, Gazi University, cetin.turhan@gmail.com

ABSTRACT

Globalization, together with various developments that are experienced today, makes itself felt in almost every area of life. With the development of science and technology, the world has become more accessible now. This globalization process has made it inevitable for countries to keep up pace with the rapid change. This process also requires education to fulfil some responsibilities. In this context, global education aims to equip individuals with the skills necessary to adapt to such swift transformation at the global scale. In recent years, the global education approach has gained momentum due to the rapid technological and scientific developments in the world. Today, the world has become a Global Village where all countries are intimately connected and interacting with each other. As a result, developments in a country has consequences for its neighboring countries, and in some cases, for all other countries. For example, problems such as environmental pollution, hunger, and terror are now emerging as global problems that affect almost the whole world. Attempting to address these global problems and predicated on the assumption that cultures of the world should be included in educational programs, the global education approach aims to familiarize students with these diverse cultures (Açıkalın, 2010). Global education encourages positive values, allows students to be responsible for their actions, and views them as global citizens who can contribute to a more peaceful, just and sustainable world. English and social studies classes play an important role in teaching global issues such as global citizenship, global awareness, and global connections. Therefore, today, for preservice teachers studying in the Social Studies and English Language Teaching programs their undergraduate education experiences are crucial in learning the key aspects of Global Education. Perceptions of university students about global education are thus informative on this matter. The purpose of the study is to analyse Social Studies and English Language Teaching preservice teachers' perception of the global education concept. Therefore, the metaphors and semi-structured interviews conducted with the participants about the related global education are examined. This qualitative study designed in the survey model used qualitative research techniques qualifying as triangulation data collection together (i.e. collecting data via metaphors, and semi-structured interviews). The study is carried out in a university in the Central Anatolia Region in Turkey in the spring term of the academic year of 2016-2017, with 80 teacher candidates in the programs of Social Studies Teaching and English Language Teaching. Forms consisting of the statement "Global Education is like because" is used as a data collection tool. A semi-structured interview form developed by the researchers is used an additional data collection tool. Based on expert opinions, the draft of the semi-structured interview form was revised and finalized. Content analysis was conducted to analyze and interpret the data. Research results show that teacher candidates have varying metaphors (100) about global education. Based on their common themes, the examined metaphors are subsumed under 4 different categories as "Global Education in multidimensionality, Global Education as based on differences, Global Education in its universality, Global Education from the perspective of understanding others." This study has demonstrated that most of the preservice teachers perceive global education as multidimensionality, unity, universality, and "empathy. Furthermore, no similarity has been found between the two departments regarding the metaphors about global education. The interviews with the Social Studies and English teacher candidates have revealed that students use expressions such as "students should respect different cultures", "education should be universal", and "students should be knowledgeable about global problems." Based on these findings, some suggestions are made.

Key Words: English as a Foreign Language, Metaphor, Qualitative Study., Social Studies, Keywords: Global Education

İNSAN HAKLARI YURTTAŞLIK VE DEMOKRASİ DERSİNDE AKTİF ÖĞRENME YÖNTEMİ İLE KAVRAM ÖĞRETİMİ

Arş.Gör. İrem NAMLI ALTINTAŞ, Adnan Menderes Üniversitesi, iremnamli@adu.edu.tr
Öğretmen Hülya YILDIRIM , Gazi Paşa İlkokulu Aydın , hlyyldrm72@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada İnsan Hakları Yurttaşlık ve Demokrasi dersi ile ilgili ve programda yer alan soyut olduğu düşünülen 13 kavramın aktif öğrenme yöntemiyle somut hale getirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada tek gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Katılımcılara kavramlarla ilgili Kelime İlişkilendirme Testi verilmiş ve bu kavramlar arasında nasıl bir bağlantı kurdukları tespit edilmeye çalışılmıştır. Sınıf öğretmeni 12 hafta boyunca aktif öğrenme metotlarını kullanarak dersini kavram öğretimi odaklı anlatmıştır. Dersler araştırmacı gözetiminde gerçekleşmiş ve kamera kullanılmıştır. Kamera kullanımı için veli izin belgeleri hazırlanmıştır. Ayrıca hangi kavramın nasıl algılandığını anlayabilmek amacıyla da dördüncü ve dokuzuncu haftalarda öğretmen ve araştırmacının hazırladığı çalışma yaprakları kullanılmıştır. Katılımcı çoğunluğunca yanlış cevaplanan kategorilerde konu tekrarına gidilmiştir. Dolayısıyla çalışmada araştırmacı müdahalesi bulunmaktadır. Kavramlar, soyut olduğu için etkinliklerle somut hale getirilmiş, öğrencilerin sözlü ve yazılı anlatım becerileri kavramların öğretilmesinde kullanılmaya çalışılmıştır. Araştırma Aydın merkez ilçede bulunan tek bir devlet okulu ve ilkokul 4. sınıf düzeyinde Milli Eğitim Programındaki adını taşıyan İnsan Hakları Demokrasi ve Vatandaşlık dersiyle sınırlıdır. Ayrıca hak, sorumluluk, hoşgörü, ayrımcılık, ifade özgürlüğü, önyargı, adalet, eşitlik, demokrasi, katılım, özgürlük, dayanışma ve aktif vatandaş kavramlarıyla da sınırlıdır. Çalışma sürecinin daha derinlemesine işleyebilmesi için Aydın merkez ilçede bir devlet okulu belirlenmiştir. Bu okulda 4. sınıf şubesi olarak dört şube bulunmaktadır. Çalışma grubunu belirleyebilmek için dört şubeye de Kelime İlişkilendirme Testi uygulanmıştır. Testin sonuçlarına göre bu okulda bulunan Kelime İlişkilendirme Testinde en karmaşık kavram ağına sahip ve karne notlarına göre en zayıf sınıf belirlenerek seçilmiştir. Ayrıca sınıf öğretmenin çalışmaya gönüllü olması da başka bir etken olarak düşünülmüştür. Nicel açıdan bakıldığında çalışma grubu basit seçkisiz örneklem olarak seçilmiştir. Çalışma yapılacak okulun seçilmesinde kolay ulaşılabilirlik ilkesi dikkate alınmıştır. Çalışma grubunda 9 erkek 14 kız olmak üzere toplam 23 öğrenci bulunmaktadır. 5 öğrencinin (%22) anne babası ayrı ya da resmi olarak boşanmış durumdadır. Çalışma grubunun aylık gelirleri ortalama 1500 tl olarak saptanmıştır. Anne baba meslekleri ve aylık gelirleri dikkate alındığında alt ve orta sosyo-ekonomik gruptan oldukları ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada Kelime İlişkilendirme Testi analiz edilmiştir. Kelime İlişkilendirme Testinde hak, sorumluluk, hoşgörü, ayrımcılık, ifade özgürlüğü, önyargı, adalet, eşitlik, demokrasi, katılım, özgürlük, dayanışma ve aktif vatandaş kavramları ile ilgili katılımcıların ilk seferde akıllarına gelen beş kelime ya da kavram sorulmuştur. Bu kelime ya da kavramların analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Kelimelerin ya da kavramların birbirleriyle ilişkileri ve kavramların doğru kullanılıp kullanılmadığı sorgulanmıştır. Testin cevaplarında anlamlı bulunmayan kelimeler elenmiş ve anlamlı bulunan kelimelerin frekansları ortaya çıkarılmıştır. En yüksek frekanstan en düşüğe doğru sıralama yapılmış ve ön test ile son test arasında bağlantı sağlanmaya çalışılmıştır. Çalışma sonucunda katılımcıların ön testte bazı kavramları, kendi duyuları ve algılarına göre yorumladıkları, kavramın içeriğinin soyut olması, daha önceden böyle bir kavramla karşılaşmamış olmaları, sınıf dışında bu kavramların kullanılmamış olması gibi sebeplerden dolayı ön test sonuçlarında istenen kavramla ilgisi olmayan pek çok kelime veya kavram bulunmuştur. Ayrıca istenen kavramların diğer kavramlarla ilişkisi zayıf kurulmuştur. Son test sonuçları, ön teste göre daha başarılı bulunmuştur. Katılımcılar kavramların eş anlamlılarını ve kavrama uygun örnekleri bulmuşlardır. Çalışma sonucunda aktif öğrenme yöntemlerinin vatandaşlık bilgisiyle ilgili kavramların öğrenilmesinde etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Son test yapıldıktan 2 ay sonra izleme testi yapılmıştır. İzleme testinin sonuçları henüz oluşturulamamıştır.

Anahtar sözcükler: Aktif Öğrenme, Vatandaşlık, Kavram Öğretimi

CONCEPTUAL TEACHING WITH ACTIVE LEARNING METHOD IN HUMAN RIGHTS CITIZENSHIP AND DEMOCRACY COURSE

Res.Assist. İrem NAMLI ALTINTAŞ, Adnan Menderes University, iremnamli@adu.edu.tr
Teacher Hülya YILDIRIM, Ministry of National Education, hlyyldrm72@gmail.com

ABSTRACT

This study aims to make 13 abstract concepts in the program related to Human Rights, Citizenship and Democracy course to be concrete with active learning method. A single group experimental pattern was used in the study. Vocabulary Attachment Test was applied to the participants regarding the concepts to determine how they make connections between these concepts. The classroom teacher used active learning methods for 12 weeks to focus the lesson on concept teaching. Lessons were held under supervision of researcher and a camera was used. Parent approval forms are prepared for camera use. In addition, in order to understand how the concept is perceived, the worksheets prepared by teachers and researcher were used during the fourth and ninth weeks. In the categories that were wrongly answered by the majority of participants, the topic was revisited. Therefore, there is researcher intervention in the study. Since the concepts are abstract, they have been made concrete by activities, and oral and written skills of students were used in teaching the concepts. The research is limited only to one public school in the central district of Aydın and the Human Rights, Democracy and Citizenship course in the national education program at the 4th grade level. It is also limited by the concepts of right, responsibility, tolerance, discrimination, freedom of expression, prejudice, justice, equality, democracy, participation, freedom, solidarity and active citizens. A state school in the central district of Aydın has been established in order to enable a more in depth working process. This school has four branches of 4th grade classes. In order to identify the working group, the Word Association Test was applied to all four branches. The study group was selected by defining the weakest class according to the grades of the report with the most complex conceptual network in the Vocabulary Attachment Test in this school. Also, the class teacher volunteered to work, and this was another factor in our consideration. From a quantitative point of view, the study group was chosen as a simple random sample. The easy accessibility principle was taken into consideration when the school to be studied was selected. There are 23 students in total, 9 males and 14 females in the study group. Parents of 5 students (22%) were officially divorced or separated. The average monthly income of the study group was determined as 1,500 TL. Considering their parents' profession and their monthly incomes, it is determined that they are from lower and middle socio-economic group. In this study, Vocabulary Attachment Test was analyzed. In the Vocabulary Attachment Test, participants were asked about five words or concepts that came to mind in the first place in terms of rights, responsibility, tolerance and discrimination, freedom of expression, prejudice, justice, equality, democracy, participation, freedom, solidarity and active citizens. Content analysis is used to analyze these words or concepts. Whether the words or concepts are related to each other and whether the concepts are used correctly are questioned. The words that were not significant in the test responses were eliminated and the frequency of the ones found significant were increased. Ranking was made from highest to lowest frequency and a link was established between pre-test and post-test. As the conclusion of the study, participants were found to interpret many words or concepts according to their understanding and perception, many words and concepts not relevant to the desired concept were found in the pre-test because of the reasons that the concepts being abstract, not seeing such concept beforehand, the absence of such concepts outside of classroom. Moreover, the relation between the desired concepts and the other concepts is weakly established. Final test results were found to be more successful than those of the pretest. Participants were able to find the synonyms of the concepts and appropriate examples. The study found that active learning methods were effective in learning concepts related to citizenship knowledge. A follow up test was made 2 months after the final test. Results of the follow up test is not yet revealed.

Key Words: Active Learning, Citizenship, Concept Teaching

ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNDEKİ BAŞARISIZLIKLARINA YÖNELİK ÖNYARGILARI

Yrd.Doç.Dr. Muzaffer ÇATAK, Siirt Üniversitesi, mucaffer@hotmail.com

ÖZET

Eğitimin her bir alanında; eğitim felsefesinden, ders programlarına, üst düzey yöneticilerinden, okul idarecilerine, öğretmenlerden, velilere kadar en temel amaçlardan biride başarıyı yakalayabilmek ve bunu üst seviyelere çıkarabilmek olmuştur. Eğitimde başarı ise başarılı not alan öğrenci dışında, başarılı sonuçlar elde edip öğrendiklerini hayatla birleştirebilen öğrenciler ile sağlanabilir. Başarının sağlama bilmesi için başarmanın yollarını belirlemek gerekmektedir. Hatta diyebiliriz ki, başarıya ulaşmak için başarısızlıklara neden olan sebepleri bilmek gerekmektedir. Elde edilen başarısızlığa dair her bulgu eğitimin her kademesi için önemlidir çünkü başarısızlığa dair her bir veri başarıya giden yolda eğitim açısından hayati yani önemli bir anahtar rol oynamaktadır. Sosyal bilgiler dersi, sosyal bilimlerden yaralandığı için yani interdisiplin yaklaşıma (disiplinlerarası yaklaşım) sahip bir yapı olduğundan, öğrencilerin bu derse yönelik başarısızlık oranları realitenin dışında başarısızlığın çok daha fazla olduğu söylenebilir. Çünkü sosyal bilgiler tek bir kaynaktan değil de birçok kaynaktan yararlanmakta ve bu durum öğrencilerin gerçek anlamda sosyal bilgiler dersinde başarılı olma şansını bir nebze olsa da azaltmaktadır. Buna ek olarak konuların soyut olmasını da buna ekleyebiliriz. Sosyal bilgiler dersinin ölçme- değerlendirmesinin ülkemizde gerçeği yansıtmadığı söylenebilir. Örnek verecek olursak öğretmene yönelik psikolojik olarak uygulanan yüksek not baskısı sonucunda öğrencilerin objektif değerlendirme oranının düşük olduğu söylenebilir. Sosyal bilgiler dersinde yüksek not alan öğrencilerin, kendilerini başarısız olarak kabul ettiğini bu araştırmada görmekteyiz. Pisa sonuçları ise bu görüşümüzü destekler niteliktedir. Her bir başarısızlık öğrenci tarafından doğru bir şekilde algılandığında ve başarı için yeni bir adım olarak kabul edildiğinde öğretmenler açısından başarısızlık bir sorun olarak kabul edilmez veya edilmemelidir. Başarısızlık aslında yeni bir öğrenme yoludur. İnsanoğlunun gerçeği öğrenmesi, hayata bakışını değiştirmesi, sosyalleşmesi ve buna benzer durumlar bir nebze olsa yanlışlıklar veya başarısızlıkların gerçekleşmesiyle meydana gelir. Lakin öğrenci başarısızlığını değerlendiremez bilgi ve başarısını başarısızlık üzerinden kara çeviremez ek olarak başarısızlığı kanıksar ise o zaman bir problem ortaya çıkmıştır demektir. Bu problem ise önyargıdır. Derse karşı ön yargıların büyük çoğunluğu ilkökul döneminde oluşmakla beraber bu önyargılar; programdan, öğretmenden, aileden veya öğrencinin kendi kuruntularından vs. kaynaklı olabilir. Bu önyargı ortaokulda ya azalır ya da artar. Bu durum öğretim açısından değerlendirildiğinde, önyargılarla mücadelenin şansa bırakılmamasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Önyargı, insanlığın farklı alanlarda gelişimini olumsuz yönde etkilemekte ve etkilemeye devam etmektedir. Bu alanlardan biride eğitim ve öğretimdir. Özellikle önyargıların kaldırılması veya en aza indirgenmesi eğitim ve öğretimin başarıya ulaşma şartlarının başında gelmektedir Öğrencinin başarısızlığı kabullenmesi, başarısızlıklarını tetikleyecek ve kendini başarısız bir öğrenci olarak kabullenecektir. Bu başarısızlıklar öğrencide muhakkak ki, başarısızlığa dair önyargıların oluşumuna sebebiyet verecektir. Öğretmenlerin görevi başarısızlığı kabullenmiş olan öğrencilerin başarısızlıklarının altında yatan nedenleri ve önyargıları belirleyerek bu olumsuzlukları düzeltmeye yönelik mücadele vermesidir. Bu çalışmada öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik ne gibi başarısızlık önyargılarının olduğu belirlenmeye çalışılarak öğretmenlerimize ve diğer araştırmacılara yönelik bir veri kazandırmak önceliğimizi oluşturmaktadır. Bu çalışma nitel bir araştırma olup, nitel araştırma desenlerinden “olgubilim deseni” kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu ise seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme tekniği kullanılarak belirlenmiştir. Seçkisiz örnekleme Siirt İli ile sınırlı tutulmuştur. Siirt’in merkez okullarından seçkisiz bir şekilde seçilen 4 okulun 6, 7, , ve 8. sınıflarına form uygulanmıştır. Öğrencilerin önyargılarını ortaya çıkarmak amacıyla, öğrencilere görüş bildirim formu dağıtılmış olup, elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilip, yorumlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Başarısızlık, Nitel Çalışma, Önyargı, Sosyal Bilgiler

MIDDLE SCHOOL STUDENTS' FEAR OF FAILURE IN SOCIAL STUDIES THROUGH METAPHORS

Assist. Prof. Dr. Muzaffer ÇATAK, Siirt Üniversitesi, mucaffer@hotmail.com

ABSTRACT

In each field of education, from the philosophy of education, to the curriculum, to senior administrators, to school administrators, to teachers, to parents, to achieve success and to take it to the higher levels have been the main objectives. Success in education can be achieved by students who can be successful in terms of grades they receive and the fact that they can integrate those grades to life outside school. It is necessary to determine the ways of success and even causes for failures for determining criteria for success. Every finding of failure is crucial for each stage of education because every information on failure plays a key role on the road to success in schools and life in general. Since social studies as a school subject makes use of abstract concepts taken from social sciences that has interdisciplinary approach, it is necessary to include various sources of information rather than a single one, challenging students to sort out pieces of information from various disciplines to make sense in concrete form. Therefore, measuring student performance in social studies course is often challenging in Turkey and in general. For example, pressure on teachers for giving higher grades to students has become a problem in recent years, thus making objectivity in grading students' performance a higher priority. In this study, we see that even students with higher grades in social studies course regard themselves as unsuccessful which is also supported by PISA results. Fear of failure continues to influence and influence the development of people in different fields, particularly in teaching and education. In particular, elimination of fear of failure or reducing it is at the forefront of achieving success in teaching and education. Prejudice against school subjects usually forms during elementary school years due to such factors as program, teachers, family or students personal problems. This fear may be reduced or increased in depending on the context in which students may have to face. When assessed from the standpoint of teaching, it is necessary not to leave the problem of fear of failure disappear by chance. Failure in the eyes of teachers is and should not to be considered problem when every failure is correctly perceived by the student and accepted as a new step for success. Failure is actually a new way of learning. Learning truth, changing perspectives, socialization occur as a result of gaining lessons from mistakes or failures. However, if a student can not gain from his/her failures and do not turn failures into a success, then a problem becomes complicated. Accepting the failure as an unsolvable problem will trigger more failures and can put oneself as a failed student. Then, these failures will surely lead to the formation of prejudices about solving them. In this context, the task of the teachers is to find the reasons and prejudices behind the failures of students. This study aims to determine what kind of prejudices students may have toward failure social studies and give data to teachers and researchers in assisting to determine students' perception toward failure. This study is a qualitative in nature and phenomenological approach is used as qualitative research design. The study group of the study was selected using simple random sampling from random sampling methods. Random sampling method is limited to Siirt Province. In order to reveal the fears of the students, a feedback form is distributed to the students and the data obtained are analyzed and interpreted through content analysis.

Key Words: Başarısızlık, Nitel Çalışma, Önyargı, Sosyal Bilgiler

ÖĞRENCİLERİN LAİKLİK KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Yrd.Doç.Dr. Muzaffer ÇATAK, Siirt Üniversitesi, mucaffer@hotmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler mihver bir ders olarak ortaokullarda önemli bir yeri vardır. Sosyal bilgiler, sosyal bilimlerin bilgi üretiminden faydalandığı için kapsam olarak diğer sözel derslerden bir adım daha önde olduğunu söylenebilir. Sosyal bilgiler, sosyal bilimlerin yanında öğrencilerin toplumsal sorumluluk, sosyalleşme, toplumsal ilişkiler gibi iyi bir vatandaş olma yönündeki katkıları ise tartışma götürmez nitelikteki bir derstir. Öğrencilerin iyi bir yurttaş olarak yetişmesi ülkemiz açısından her ne kadar önemli ise bütün demokratik ülkeler için de büyük bir öneme sahiptir. Bu sahipliğin içerisinde barındırdığı bazı değerler vardır ki evrenselidir. Örneğin: Sevgi, saygı, hoşgörü, eşitlik, adalet vb. bunlar da hemen hemen bütün demokratik ülkeler için evrensel değerlerdir. Laiklik ise en az bu değerler kadar önemlidir. Bu kavram bir ülkenin baştan ayağa siyasi, sosyal, ekonomik hatta askeri olarak neredeyse bütün yapılarını etkilemekte ve şekillendirmektedir. Bazı kavramlar vardır ki bunlar kimi ülkeler için önemli ya da değerli iken bazı ülkeler için ise önemsiz veya değersizdir. Bu tarz kavramlardan biri de laikliktir. Laiklik kavramı mahiyet bakımından aslında yukarıda belirtilen değerlerin temelinde de yer almaktadır. Gelişmiş demokratik ülkelerde bile siyaset olarak ya da toplumsal ilişkilerde olsun insanların laiklik kavramı algı ve tutumları günümüzde tartışılır bir hale gelmiştir. Laiklik kavramı bazı yabancı ülkelerde olduğu gibi bizim ülkemizde de sıklıkla tartışılan bir konudur. Bazılarınca laiklik neredeyse dinsizlikle eşit görülürken, bazıları için değerlerin temel taşı, bazıları için ise siyasetin merkezi konumundadır. Bu mihver dersin öncüsü olan sosyal bilgiler öğretmenleri ülke açısından değerlendirildiğinde mesleki vazifesi ve vicdani sorumluluğu yüksektir. Yine sosyal bilgiler öğretmenleri toplum açısından ulvidir. Sosyal bilgiler öğretmeni laiklik kavramını öğrencilerin farklı şekillerde yorumlamasını sağlayabileceği gibi nesnel bir şekilde kavramın öğrenilmesini de sağlayabilir. Bu bağlamda sosyal bilgiler öğretmenlerinin iyi bir yurttaş oluşumu için sadece bir kavramla bile ne kadar önem arz ettiği ortadadır. Sosyal bilgiler programına bakıldığında 4 – 7. sınıfta yüz altmış kavram kullanıldığı görülmektedir. Sınıf bazında laiklik kavramına baktığımızda 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde laiklik kavramı bulunmamaktadır. Sosyal bilgiler 5. ve 6. sınıflarda ise laiklik kavramı giriş düzeyinde verilmektedir. 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde ise bu kavram sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından geliştirme düzeyinde verilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabında ise laiklik kavramı yine sosyal bilgiler öğretmenleri tarafından pekiştirme düzeyinde verilmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı; öğrencilerin, sosyal bilgiler dersi ile edindikleri laiklik kavramını metafor yolu ile nasıl algıladıklarını ortaya koyarak incelemektir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) benimsenmiştir. Metaforların ve temaların belirlenmesinde ise içerik analizinden yararlanılmıştır. Örneklemin belirlenmesinde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme kullanılmıştır. Çalışma grubunu Siirt il merkezinde yer alan iki okulun ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Hazırlanan form 155 öğrenciye uygulanmıştır. Hazırlanan formda öğrencilerin “Laiklik ’a/e benzer. Çünkü ifadelerini tamamlamaları istenmiştir.

Anahtar sözcükler: Laiklik, Metafor, Nitel Araştırma., Sosyal Bilgiler

MIDDLE SCHOOL STUDENTS' METAPHORIC PERCEPTIONS TOWARD THE CONCEPT OF SECULARISM

Assist. Prof. Dr. Muzaffer ÇATAK, Siirt Üniversitesi, mucaffer@hotmail.com

ABSTRACT

Social studies has an important place in middle school curriculum. We can say that social studies is one step ahead of other subjects in scope as social studies benefit from vast knowledge production from social sciences. Besides benefiting from social sciences, social studies is a subject for students to become a good citizen, taking up social responsibility through socialization and social relations. Educating students as future citizens is important for Turkey as well as other countries in the world. There are some universal values such as love, respect, tolerance, equality, justice that hold true for all democratic countries or societies. Secularism is also important among these values. Secularism has influence on the political, social, economic, and even military forces of an entire country. There are some concepts that are important or valuable for some countries, while some are insignificant or unworthy for some countries. The concept of secularism in fact encompasses above mentioned values. Even in ideal democratic countries, the perceptions of secularism to people, whether in politics or social relations, have become controversial today. The concept of secularism is often treated as a controversial topic in some countries. For some, secularism is in line with with irreligion, whereas for others, it is the cornerstone of democratic principles. When the social studies teachers are evaluated in the context of serving for the sake of country, their professional and conscientious responsibility should be high. In fact, social studies teachers have a divine roles society. When it comes to the concept of secularism, social science teacher can introduce the concept of secularism to students to interpret in different ways and to teach the concept objectively. In this context, the importance of being good citizen, even with only one concept, is obvious. When viewing the social studies program, there are a total of 160 concepts through 4th to 7th grades. there is no concept of secularism in the 4th grade social studies program, while in 5th and 6th grades in social studies, the concept of secularism is given at the entry level. In the 7th grade social studies program, this concept is given by the social studies teachers at higher level. In the History of Turkish Revolution History and Principles of Ataturk courses, the concept of secularism is given again by the teachers of social studies. In this context, the purpose of this study is to investigate how students perceive the concept of secularism that they learn in social studies through metaphors. In this study, phenomenological approach was adopted from qualitative research methods. Content analysis was utilized to select metaphors and themes. In determining the sample, convenience sampling is used from non-arbitrary sampling methods. The study group consists of middle school students living in the city center of Siirt. A total of 155 forms were administered to these students. The study group is composed of middle school students from two schools located in the city center of Siirt. Students are requested to fill the missing parts of the following statement: Secularism is like a Because.

Key Words: Laiklik, Metafor, Nitel Araştırma., Sosyal Bilgiler

ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN DEMOKRATİK DAVRANIŞ EĞİLİMLERİ

Arş.Gör. Hülya KARAÇALI TAZE, Sinop Üniversitesi, karacali_hulya@hotmail.com
Yrd.Doç.Dr. Kibar AKTİN, Sinop Üniversitesi, kibarakin@yahoo.com

ÖZET

Dünyada son dönemlerde yaygınlaşan küresel terör, iç savaşlarla beraberinde gelen mülteci sorunu ve farklı dini ve etnik kültürdeki insanlara karşı artan tahammülsüzlük demokrasi eğitimini önemli hale getirmektedir. Bu tür bir eğitim küresel ve bölgesel bir huzuru ve barışı oluşturma çabalarında demokratik tutum ve değerler sahip bireylerin yetiştirilmesinde iskele görevi üstlenmektedir. Demokrasinin egemen olduğu devletler vatandaşlarını eğiterek sorumluluklarını yerine getiren, demokratik değerlere sahip, haklarını ve özgürlüklerini koruyan bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Nitekim demokrasinin iyileştirilmesine yönelik çabalara karşı eğitimde halen sorunların devam ettiğini görmek mümkündür. Bu sorunlara neden olan faktörlerin ortaya çıkarılmasına yönelik yapılan araştırmalarda demokrasinin programlarda amaç, davranış ve konu bakımından tam olarak ifade edilmediği, programın sınıflarda uygulamaya dönüştürülmediği; bu tür bir eğitimi geliştirmeye yönelik ders saatinin yetersizliği, okulda araç ve gereçlerin gerekli eğitimin ihtiyaçlarını karşılamada eksikliği, okul içindeki gözlenebilecek demokratik tutum eksikliği ve okul-aile işbirliğinin yeterli olmaması öne çıkmıştır. Görüldüğü gibi demokrasi eğitimi birçok faktörden oluşan bir bileşendir. Bu faktörlerden herhangi birinde sorun yaşandığında, demokratik olmayan davranışlara çözüm getirme olasılığı mümkün değildir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı demokratik bir eğitim ortamı oluşturulmasında ortaokul öğretmenlerinin demokratik davranış eğilimlerini belirlemektir. Araştırmada Sinop'un Ayancık ilçesinde Kuzeyin Güçlü Kızları Projesi çerçevesinde belirlenen 6 ortaokulda görev yapan "Demokrasi Eğitim" başlıklı hizmet içi eğitimine katılan 42 öğretmen örneklem grubuna alınmıştır. Örneklem grubu çeşitli branşlardan ve farklı kıdeme sahip öğretmenlerden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Genç (2006) tarafından geliştirilen 24 maddelik bir anket kullanılmıştır. Anket 3'li Likert tipinde bir ölçme aracıdır. Eşit aralıklı ölçek yapısına uygun olduğu varsayılan bu ölçme aracının aralıkları da; Her Zaman (1), Ara Sıra (2), Hiçbir Zaman (3)'dir. Elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemesinde SPSS 21.0 (Statistical Package for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Veriler frekans ve yüzde kullanılarak analiz edilmiştir ve elde edilen bulgular tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlerin anket maddelerinde yer alan durumları yapma sıklıkları değişiklik göstermektedir. Anket maddelerine öğretmenlerin verdikleri cevaplar incelendiğinde; cevapların genel olarak her zaman ve ara sıra seçeneklerinde yoğunlaştığı söylenebilir. 24 maddenin 13'ünde hiçbir zaman seçeneğini işaretleyen öğretmenin bulunmaması ise dikkat çekmektedir. Öğretmenlerin hiçbir zaman seçeneğini işaretlemediği maddeler öğretmenlerin sınıfta demokratik ortamlar oluşturma, sınıfta demokratik eğitim ortamı oluşturma konusunda yaşanan problemleri gidermeye çalışma, bireysel ve kültürel farklılıklar olabileceğini kavratma, öğrencilerine demokratik yaşamla ilgili model olma, demokratik tavırlar sergileyen öğrencileri teşvik etme, sınıfta demokratik ortam oluşturmak için öğrencilerle işbirliği halinde olma, sınıf yönetiminde öğrencileri kararlara dahil etme, demokratik tutum ve davranışların gelişmesi için çeşitli etkinliklerin düzenleme ifadelerinden oluşan maddelerdir. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamının her zaman seçeneğini işaretlediği bir madde yer almaktadır ve bu madde öğretmenlerin öğrencilerin fikirlerine ve ürettiklerine değer vermesi ile ilgilidir. Buna göre; öğretmenlerin demokratik tutum ve davranışları geliştirmek için farklı yöntemlere başvurduğu ve bu yöntemleri farklı sıklık derecelerinde uyguladıkları söylenebilir. Araştırmaya katılan yaklaşık her 3 öğretmenden birinin demokrasi eğitimi ile ilgili seminer ve toplantılara katılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin belirtilen seminer ve toplantılara katılmaları için MEB, il/ilçe milli eğitim müdürlükleri ya da okullar tarafından teşvik edici uygulamalar sunulabilir. Öğretmenlerin demokratik ortam oluşturmaya yönelik etkinlik ve uygulamaları okul yöneticileri tarafından desteklenmelidir. Ayrıca farklı kurum ve kuruluşlara ve sivil toplum örgütlerine demokrasi eğitiminde okullarda aktif roller verilmelidir.

Anahtar sözcükler: Demokrasi Eğitimi, Demokratik Kazanımlar, Ortaokul Öğretmenleri, Demokrasi

MIDDLE SCHOOL TEACHERS' TENDENCY TO DEMOCRATIC BEHAVIOR

Res.Assist. Hülya KARAÇALI TAZE, Sinop University, karacali_hulya@hotmail.com
Assist. Prof. Dr. Kibar AKTIN, Sinop University, kibaraktin@yahoo.com

ABSTRACT

Global terrorism, the refugee problem that stemmed from the civil wars, and the increasing intolerance towards people from different religious and ethnic backgrounds have underlined the importance of democracy education. Such education serves as a scaffold when educating individuals for democratic attitudes and values in efforts to create a global and regional peace and reconciliation. Democracy dominated countries aimed to raise individuals who fulfill their responsibilities, have democratic values, and protect their rights and freedoms. However, despite the efforts to improve the democracy, it is possible to observe that the issues in education persist. Research conducted to investigate the factors that cause these problems revealed the main reasons as the democracy is not fully expressed in the curriculum regarding to the purpose, behavior, and subject, the curriculum is not transformed into application correctly, the course hours are not enough to develop such education, tools and materials in the school do not meet the needs, the observed democratic attitude is inadequate, and school and family do not collaborate accordingly. When a problem occurs regarding to any of these factors, it is impossible to offer a solution to a non-democratic behavior. Accordingly, the purpose of this research is to determine the democratic behavioral tendencies of middle school teachers in creating a democratic educational environment. The sample of this research consisted of 42 teachers who attended in service training for "Democracy Education" from 6 different middle schools as a part of the project named "The powerful girls of North". The sample group is composed of teachers from various branches and different seniority. Data were collected using the questionnaire, which consists of 24 items and which was developed by Genç (2006). It is a 3-likert type questionnaire (1= always, 2=sometimes 3=never). SPSS 21.0 (Statistical Package for the Social Sciences) was used for analysis. Then, the results were placed in a table and discussed accordingly, and the data were analyzed in terms of percentage and frequency. Based on the results, teachers' application frequency of the situations mentioned in the questionnaire vary. The teachers' answers to the questions clustered mostly around always and sometimes. Out of 24 questions, teachers did not provide 'never' as an answer for 13 of the questions. The items that none of the teachers answered as never include matters regarding to creating democratic environments in classrooms, trying to solve the problems when creating democratic education environment in classrooms, helping students understand that there may be individual and cultural differences, setting a role model to students of the democratic life, encouraging students who demonstrate democratic attitudes, collaborating with students to create a democratic environment in classroom, involving students when making decisions about the classroom management, and organizing various activities to improve the democratic attitudes and behaviors. On the other hand all of the teachers answered 'always' to one of the items which is about teachers valuing the students' opinions and productions. Based on the analyses, it can be concluded that teachers apply different methods to improve democratic attitudes at different frequencies. Approximately every three teachers who participated in the survey did not attend seminars and conferences on democracy education. In order for teachers to participate in the seminars and meetings, incentive applications can be presented by Ministry of Education, provincial / district national education directorates or schools administrations. The practices and activities of teachers to create a democratic environment should be supported by school administrators. Besides, the democracy education in schools should actively be supported by different foundations and non-governmental organizations.

Key Words: Democracy Education, Democratic Acquisition, Middle School Teachers, Democracy

“ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK” KAVRAMINA İLİŞKİN ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN METAFORLARI

Arş.Gör.Dr. Emine KARASU AVCI, Kastamonu Üniversitesi, eavci@kastamonu.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Melike FAİZ, Kastamonu Üniversitesi, melikefaiz@gmail.com

ÖZET

Çokkültürlülük din, dil, etnik köken, mezhep, cinsiyet gibi temel bazı özelliklerin yanında basit yaşam biçimlerini de ele almaktadır. Çokkültürlülük, çeşitli kültürlerin birlikte ve özgün olarak var olmaları ile açıklanmaktadır (Esen, 2008). Çokkültürlülük, tüm kültürel farklılıkların toplum tarafından kabul edildiği bir anlayıştır. Buna göre her kültür kendi içinde değerlendirilmelidir. Her kültürün kendi içinde özel ve özgün olduğu düşünüldüğünde diğer kültürler ile karşılaştırılmasının yanlış olduğu görülmektedir (Özensel, 2012). Çokkültürlülük, farklı kültürlerin yaşatılmasını, farklı kimliklerin korunmasını ve geliştirilmesini de sağlamaktadır (Başbay ve Bektaş, 2009). Çokkültürlülük dış devletlerden büyük oranda göç alan Amerika ve Kanada gibi devletlerde ortaya çıkan bir görüştür. Aslında Fransız ya da başka bir etnik kökenden gelen insanların sosyal ve politik yollarla asimile olmalarını engellemeye çalışır. Çokkültürlülük mümkün olduğunca onların özgünlüklerini korumaya çalışır (Lambert, Moghaddam Sorin ve Sorin. 1990). Bundan yola çıkarak çokkültürlülüğün, genelde insanların göçler yoluyla sonradan yerleştiği ülkelerde ortaya çıktığı söylenebilir. Ancak son yıllarda küreselleşme ve beraberinde getirdiği sonuçlar gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler için çokkültürlülüğü önemli bir olgu olarak ortaya çıkarmıştır. Aslında bu durum günümüz toplumları için çokkültürlülüğün kaçınılmaz bir durum olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda çokkültürlülük sadece sosyolojik bir kavram olmayıp ekonomi ve psikoloji gibi birçok disiplin içinde önemli bir kavramdır. Çokkültürlülük toplumların eğitim anlayışlarının şekillenmesinde de etkilidir. Çokkültürlü bir anlayışa sahip eğitim sistemlerinde bireysel farklılıkların önemsenmesi, her bireye eşit davranılması ve bireylerin yaşadığı sosyal ve kültürel çevrenin dikkate alınması temel alınır. Polat ve Kılıç (2013) çokkültürlü eğitim ile kendi kültürünü tanıyan aynı zamanda farklı kültürlerle ve yaşam biçimlerine de saygı duyan bireyler yetiştirilebileceğini belirtmektedirler. Son yıllarda Türkiye’de de çokkültürlülük kavramının önem kazanmaktadır çünkü Türkiye göç alan bir ülke konumundadır. Ancak Türkiye’de yapılan çalışmalarda çokkültürlülüğe yönelik olumlu ve olumsuz görüşler bir arada yer almaktadır. Eğitim sistemlerinin uygulayıcıları olan öğretmenlerin çokkültürlülük kavramını sisteme entegre edebilmeleri gerekir. Bundan dolayı öğretmenlerin çokkültürlülüğe ilişkin bir bakış açısının olması önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, ortaokullarda görev yapan çeşitli branşlardaki (Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknoloji, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi, Resim, Müzik, Bilişim Teknolojileri) öğretmenlerin çokkültürlülük kavramına ilişkin sahip oldukları algılarını metafor aracılığıyla ortaya çıkarmaktadır. Metafor, herhangi bir kavramın bireyde oluşturduğu sembolik ifadelerdir. Bireylerin bir kavramı bir başka kavramla açıklama çabasıdır (Eraslan, 2011). Bu çalışmada metafor, öğretmenlerin çokkültürlülük kavramını başka bir kavram ile açıklaması durumu olarak ele alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Kastamonu ili ve ilçelerinde ortaokullarda çalışan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden çeşitli branşlardaki öğretmenler oluşturmaktadır. Bu nedenle çalışmada seçkisiz olmayan örnekleme türlerinden biri olan uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme, araştırma yapılacak birey veya grupların araştırma sürecine dâhil edilmesinin daha kolay veya daha ulaşılabilir olması olarak açıklanmaktadır (Ekiz, 2013). Nitel özellik taşıyan bu araştırmaya katılanlardan, “çokkültürlülük gibidir; çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin çokkültürlülük kavramına ilişkin algılarının genel olarak olumlu yönde olduğu ve çokkültürlülük olgusunun çoğunlukla gökkuşağı, orman, bahçe, bir elin beş parmağı, yemek kavramlarında yoğunlaştığı görülmüştür. Bunun nedeninin ise farklılıkların zenginlik olduğu, kültürü geliştirdiği, farklılıkların bütünü oluşturduğu, uyum sağlamanın önemli olduğu gibi gerekçeleri sunmuşlardır. Nedeni ise, farklılıkların zenginlik olduğu, kültürü geliştirdiği, farklılıkların bütünü oluşturduğu ve uyum sağlamanın önemli olduğu gibi ifadelerde yoğunlaşmıştır.

Anahtar sözcükler: Çokkültürlülük, Metafor, Öğretmen, Ortaokul

SECONDARY SCHOOL TEACHERS' METAPHORS RELATED TO MULTICULTURALISM

Res. Assist. Dr. Emine KARASU AVCI, Kastamonu University, eavci@kastamonu.edu.tr
Res. Assist. Dr. Melike FAİZ, Kastamonu University, melikefaiz@gmail.com

ABSTRACT

Multiculturalism deals with basic features such as religion, language, ethnicity, sect, and gender as well as simple life styles. Multiculturalism can be explained through the existence of different cultures in a collective and genuine way (Esen, 2008). Multiculturalism is an understanding that all cultural differences are accepted by society. Accordingly, each culture should be evaluated within itself. When it is considered that each culture is special and unique in itself, it might be wrong to compare one culture with others (Özensel, 2012). Multiculturalism also ensures that different cultures continue to exist and different identities are preserved and developed (Başbay and Bektaş, 2009). Multiculturalism is a view that has emerged in countries such as the United States and Canada, which receive a large number of immigrants from other countries. In fact, it attempts to prevent people of French- or other ethnic origins from being assimilated through social and political ways. It preserves their genuineness as much as possible (Lambert, Moghaddam Sorin and Sorin 1990). From this, it can be claimed that multiculturalism has emerged in countries where people have settled subsequently through immigration. However, in recent years, globalization and its concomitant consequences have emerged as an important phenomenon for both developed and developing countries. Indeed, this shows that multiculturalism is inevitable for today's societies. In this context, multiculturalism is not only a sociological concept but an important concept in many disciplines such as economics and psychology. Multiculturalism is also influential in shaping educational attitudes in societies. In the educational systems with a multicultural understanding, it is important to pay attention to individual differences, to treat each individual equally and to take the social and cultural environments where the individuals live into account. Polat and Kılıç (2013) point out that individuals who know their own cultures and who respect different cultures and lifestyles at the same time can be raised through multicultural education. In recent years, it has been seen that the concept of multiculturalism gains importance in Turkey as well. However, both positive and negative opinions about multiculturalism can be observed in the studies conducted in Turkey. It is important to explore teachers' points of views about multiculturalism in order to facilitate them to integrate this concept into the system. The purpose of this research is to reveal the perceptions of secondary school teachers in various branches (Turkish, Mathematics, Social Studies, Science and Technology, Guidance and Counseling, English, Religion and Ethics, Physical Education, Art, Music, Information Technology) of the concept of multiculturalism through metaphors. Metaphors are symbolic expressions that a concept creates in an individual. It is individuals' attempts to explain a concept with another concept (Eraslan, 2011). In this research, metaphor is considered as teachers' way of explaining the concept of multiculturalism through another concept. The study group consists of secondary school teachers in Kastamonu province who are volunteer to participate in the research. For this reason, the convenience sampling method, one of the non-random sampling types, is used in the research. Convenience sampling can be considered an easy or accessible way of involving individuals or groups in the research process (Ekiz, 2013). In this qualitative research, the participants were asked to complete the following sentence: "Multiculturalism is like, because" Findings from the research show that teachers perceptions about the concept of multiculturalism are generally positive and multiculturalism is mostly concentrated in the concepts of rainbow, forest, garden, five-finger of a hand. Reason is concentrated on expressions that diversity is richness, culture is developed, all the differences are formed, and it is important to adapt.

Key Words: Çokkültürlülük, Metafor, Öğretmen, Ortaokul

VATANDAŞLIK EĞİTİMİYLE İLGİLİ PROGRAM-DIŞI ETKİNLİKLERE İNGİLTERE İLKÖĞRETİM OKULLARINDAN ÖRNEKLER

Arş.Gör. Gökhan ÖNAL, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, onal_gokhan@hotmail.com

ÖZET

Birleşik Krallık'ta Voice-21 isimli bir girişimin yayınladığı rapora göre iyi konuşma becerisine sahip bir öğrencinin akademik anlamda başarılı olma ihtimali dört kat daha fazladır. Ayrıca, iş dünyasında işverenlerin okulu bitiren bir çalışanda aradıkları bir numaralı özellik konuşma becerisidir. Ancak, Birleşik Krallığın birçok bölgesinde öğrencilerin % 50'den fazlası konuşma becerisinden yoksun olarak okula başlamaktadır. Bu rapora göre şehir içi okullarda yapılan bir araştırmada; bir ders süresinin ortalama % 90'ında öğretmen konuşmaktadır. Bir öğrencinin bir derse katılımı ortalama sadece 4 kelimedir (Voice-21 report, 2017). İngiltere'de görüşme yapılan öğretmenler, ders içeriğinin yoğun ve ders zamanının yeterli olmamasını bu duruma gerekçe olarak göstermektedir. Vatandaşlık dersi her ne kadar 2002 yılından itibaren Milli Programda zorunlu dersler arasında yer alsa da okulların kendi programlarını belirleme konusunda bağımsızlıkları vardır. Bu nedenle okulların Vatandaşlık Eğitim programları ve ders için ayırdıkları zaman (haftada 35 dakikadan, dönemde ya da okul yılında sadece bir güne kadar) her okulda farklılık göstermektedir. Bir öğrencinin; konuşma becerisi, eleştirel düşünme, sorgulama, bir konuda kanıta dayalı kendi görüşünü (argüman) oluşturma gibi becerileri kazanmasında Vatandaşlık dersinin önemli bir işlevi vardır. Ancak, bu derse ayrılan zaman düşünüldüğünde, bu becerilerin kazandırılmasında okullarda uygulanan program-dışı etkinliklerin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, İngiltere ilköğretim okullarında Vatandaşlık Eğitimiyle ilgili uygulanan program-dışı etkinlik örneklerini ve bu etkinliklerin okullardaki işlevlerini belirlemektir. Bu amaçla 2015-2016 akademik yılında İngiltere'nin başkenti Londra'da bulunan ve A, B ve C olarak kodlanan üç kamu ilköğretim okulu ziyaret edilmiştir. Bu okullarda Vatandaşlık dersi ve bazı program-dışı etkinlikler gözlemlenmiştir. Ayrıca her okuldan beşer öğrenciyle odak grup görüşmesi ve üç okuldan toplam beş öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemidir. Araştırmanın bulgularına bakıldığı zaman; (A) okulunda Vatandaşlık Eğitimi ile ilgili yapılan program-dışı etkinliklere; her hafta ya da iki haftada bir toplanan tartışma kulübü, her Cumartesi yapılan Platon konferansı ve öğrenci sunumları, sessiz tartışma panosu ve taklit seçimler örnek olarak verilebilir. (B) okulunda, okul genelinde farklı yaş gruplarından öğrencilerin katılımıyla yapılan projeler ve yerel boyutta yapılan kampanyalar program-dışı etkinliklere örnek olarak gösterilebilir. (B) okulunda ayrıca diğer okulda olduğu gibi tartışma kulübü bulunmaktadır. İnsan hakları konusunda (kadın sünneti gibi) kampanyalar yürüten toplum liderlerinin öğrencilerle buluşması program-dışı etkinliklere bir başka örnektir. (C) okulunda en dikkat çekici program dışı etkinlik örneği taklit seçimlerdir. Ülkede yapılan yerel ve genel seçimlerden hemen önce ya da sonra okulda öğrencilerin oy kullandığı taklit seçimler yapılmaktadır. Diğer okullarda olduğu gibi (C) okulunda da tartışma kulübü bulunmaktadır. Bu okulda program dışı etkinliklere bir diğer örnek meclis ve mahkeme gibi mekânlara yapılan okul gezileridir. Sonuç olarak, bir okulda haftada ortalama bir saat zaman ayrılarak yapılan Vatandaşlık dersinin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Vatandaşlık dersi sadece sınava hazırlanan bir ders olarak görülmemeli, öğrencilerin konuşma, eleştirel düşünme, sorgulama, argüman geliştirme gibi becerileri kazanmalarına yardımcı olmalıdır. Aynı zamanda öğrencilerin seslerini duyurmalarına, okulda ve toplumda daha aktif olmalarına olanak sağlanmalıdır. Ancak, ders içeriklerinin yoğunluğu ve öğrencilerin sınavları dolayısıyla bütün bunların sadece Vatandaşlık Eğitimi ile yapılamayacağı anlaşılmaktadır. Bu yüzden okulların öğrencilerin birbirlerinden öğrenebilecekleri, farklı yaş grubu öğrencilerin katıldığı okul projelerine ve yerel boyutta yapılan kampanyalara yer vermeleri önemlidir. Okullar ayrıca toplum liderlerini davet ederek öğrencilerin onların deneyimlerinden yararlanmalarını sağlayabilirler. Okullarda okul meclisleri, tartışma kulübü, utangaç öğrenciler için sessiz tartışma panosu, taklit seçimler, okul gezileri gibi program-dışı etkinliklere daha fazla yer verilebilir.

Anahtar sözcükler: İlköğretim, İngiltere, Katılım, Programdışı-Etkinlikler, Vatandaşlık-Eğitimi

EXAMPLES FOR EXTRACURRICULAR ACTIVITIES RELATED TO CITIZENSHIP EDUCATION IN PRIMARY AND SECONDARY SCHOOLS IN ENGLAND

Res.Assist. Gökhan ÖNAL, Abant İzzet Baysal University, onal_gokhan@hotmail.com

ABSTRACT

Students with oracy skills are four times more likely to be successful in their exams according to a report published by an initiative called Voice-21 in the UK. Oracy is also the number one employability skill that employers rank in the workplace. In many parts of the UK, however, over 50% of the students start school lacking oracy skills. According to this report, a recent study in inner city schools showed that 90% of talking in a lesson is done by the teacher. The average contribution of a student per lesson is only four words (Voice-21 report, 2017). A common explanation for this cited information by teachers is a lack of time due to having to cover a large curriculum. Citizenship in England has been a statutory subject in the National Curriculum since 2002 but since schools have independence in creating their own citizenship programmes, they differ in curriculum and time dedication to the lesson ranging from 35 minutes a week to one day a term or school year. Citizenship education has a crucial function in helping students improve oracy skills, critical thinking skills, inquiry and skills in creating arguments based on proof. For schools where Citizenship education is given less attention, extracurricular activities prove more than ever important in order to help students improve these same skills. The purpose of this study is to explore examples of extracurricular activities and their functions that are relevant to citizenship education in primary and secondary schools in England. For this purpose, three public primary and secondary schools (coded as school A, B, C) in London, England, were visited in the 2015-2016 school year. In these schools, Citizenship lessons and extracurricular activities were observed. Additionally, focus group interviews with five students from each school and semi-structured interviews with five teachers were conducted. The qualitative, case study research method was used for this study. From the research findings, weekly or biweekly debate club, Saturday Plato conference and student presentations, silent discussion board and mock elections are examples of the extra-curricular activities in School (A). Extracurricular activities at school (B) included projects requiring students from different age groups throughout the school to work together on making campaigns at the school and local levels, debate clubs, and bringing community leaders on various human rights issues such as female genital mutilation to speak about and share their experiences. The most striking example of extracurricular activities at school (C) was the mock elections. Students held mock election votes just before or after local and general elections in their country. Additionally, school (C) also had debate club and provided school trips to government institutions such as the parliament and courts. As a result, having only a single school subject with one session a week dedicated to citizenship education is not sufficient. Citizenship education should be seen as more than just as an exam subject but also as an opportunity for students to improve other essential skills such as oracy, critical thinking, inquiry, creating arguments based on proof, and generally teaching kids to raise their voice and be more active in school and society. For this reason, it is essential that more schools implement extracurricular activities along with citizenship education programmes. Citizenship education should be seen as more than just as an exam subject but also as an opportunity for students to improve other essential skills such as oracy, critical thinking, inquiry, creating arguments based on proof, and generally teaching kids to raise their voice and be more active in school and society. For this reason, it is essential that more schools implement extracurricular activities along with citizenship education programmes.

Key Words: İlköğretim, İngiltere, Katılım, Programdışı-Etkinlikler, Vatandaşlık-Eğitimi

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ VE ÖĞRETMENLERİNİN VATANDAŞLIK EĞİTİMİ KAPSAMINDAKİ BAZI KAVRAMLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Melike FAİZ, Kastamonu Üniversitesi, melikefaiz@gmail.com
Arş.Gör.Dr. Osman SABANCI, Gazi Üniversitesi, osmansabanci@gmail.com

ÖZET

Günümüz dünyasının en önemli olgularından birisi vatandaşlık terimidir. Vatandaşlık terimi zaman içerisinde anlam olarak değişime uğramıştır. Bu değişim gerek 21. yüzyılın teknoloji çağı gerekse değişen toplum algısı sonucunda gerçekleşmiştir. Marshall (1950) vatandaşlığı toplumun tam olarak üyesi olduğunu ve bu üyelerin eşit sivil, siyasi ve sosyal haklara ve görevlere sahip olduğunu belirtmiştir. Vatandaşlığın zaman içerisinde değişmesi vatandaşlık eğitimi gerekli kılmıştır. Buradan yola çıkarak vatandaşlık eğitimin ne olduğu açıklanmalıdır. Scott ve Lawson (2001)'a göre vatandaşlık eğitimi bireydeki vatandaşlık bilgisinin artırılmasını, bireyin toplumda aktif ve topluma karşı hak ve sorumluluklarını bilmesini, bireysel ve toplumsal ahlak kazanmasını içermektedir. Vatandaşlık eğitiminin en önemli özelliği vatandaş olmayı sağlayan niteliklerin gelişmesinde eğitime destek vermesidir(Cogan,1998). Vatandaşlık eğitiminin tüm programlarının önemli amaçlarından birisi, toplumu iyileştirerek sivil ve siyasi hayat konusunda bilinçli bireyler yetiştirmektir (Heater ve Gillespie, 1981). Etkili bir vatandaşlık eğitimin gerçekleştirilebilmesi için gönüllülük, çeşitlilik ve sosyal ve ahlaki sorumluluk, toplumsal katılım gibi kavramlar önemlidir. Bu çalışmada bu kavramlara değinilecektir. Sosyal ve ahlaki sorumluluk kavramını açıklayacak olursak; çocukların ilk olarak kendine güvenmesini, sınıf içinde ve dışında hem otoriteye hem de birbirlerine karşı sosyal ve ahlaki sorumluluk duymasını ifade eder (Advisory Group on Citizenship, 1998, s. 40). Bu öğrenme sadece okul içinde ve dışında değil öğrencinin çalıştığı, oynadığı grubun içinde ya da kendi yaşadığı toplumunun işlerine katıldığında gelişmelidir (Advisory Group on Citizenship, 1998, s. 11). Vatandaşlık eğitiminde etkili olan bir başka öğe ise gönüllülüktür. Dünyada, gençler eğitimden sağlığa çok çeşitli alanlarda gönüllü faaliyetlere katılırlar. Gönüllülük kavramı, toplumların sosyo-ekonomik ve kültürel özelliklerine göre farklı anlamlar taşımakta ve bu durum da gönüllülükle ilgili farklı tanımları karşımıza çıkarmaktadır. Gönüllülük, bireyin maddi karşılık beklemeden ya da başka bir çıkar beklentisi içinde olmadan toplumun yararına olduğu düşünülen bir hedefe ulaşmak için, içinden gelerek ve doğru olduğuna inanarak, bir toplumsal girişime ya da bir sivil toplum kuruluşu bünyesindeki etkinliklere destek olmasıdır (Güder, 2006; İnce ve Balaban, 2015). Bunun yanında iyi bir vatandaş olmak için bir başka kavram olan çeşitlilik kavramıdır. Çeşitlilik de zaman içerisinde değişen ve gelişen bir kavramdır. Bu terim birey, içerik ve toplumsal yapı üzerine odaklanmaktadır. Bir toplumun parçaları arasındaki farklılık, mozaik yapıyı açıklamak için kullanılır(Moore, 1999; Tsui, Egan,&O'Reilly, 1992). Çeşitlilik, insanlar arasındaki yaş, sınıf, etnik köken, ırk, cinsiyet gibi farklılıkları kabul etme, değer verme ve anlamaktır(Esty, Griffin&Schorr-Hirsh. 1995). Çeşitlilik hoşgörü fikrinin ötesinde farklılığı içten bir saygı ve anlayışla karşılama takdir fikrine doğru geçişi ifade etmektedir. Çoğulculuk ve çok-kültürlülük fikrinin odak noktasıdır ve dolayısıyla demokratik vatandaşlık eğitimi için önemlidir(O'shea, 2016). Çeşitlilik; genel olarak biyolojik bir terim olarak kullanılsa da, insanları ve grupları birbirinden ayırt etmek için de kullanılır(Damgacı, 2013). Bu üç kavramın yanında iyi bir vatandaş olmak için bir başka kavram olan toplumsal katılım kavramı karşımıza çıkmaktadır. Toplumsal katılım, öğrencilerin hayat içinde yardımsever olmayı öğrendikleri, hizmet yoluyla öğrenme dâhil kendi toplumlarına ilişkin endişe duymaları ve toplum yararına düşünmeleri anlamına gelmektedir (Advisory Group on Citizenship, 1998, s. 40). Çalışmada bu dört kavram üzerinde durulacaktır. Bireyin içinde bulunduğu topluma aidiyet hissetmesi gerekir. Bu aidiyet bireyin o toplumun vatandaşı olmasıyla doğrudan ilişkilidir. Birey öncelikle bulunduğu toplumun refahı için gönüllü faaliyetlerde bulunmalı ve akabinde de sorumluluk duymalıdır. Bir toplumun parçası olurken her bir parçaya saygılı olması da vatandaşlığın çeşitlilik kavramıyla ilişkilidir. Çalışmanın, çalışma grubunu 3 sosyal bilgiler öğretmeni ve 3 son sınıf sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcılarla görüşme yapılmış ve görüşmede bireylerin sosyal ve ahlaki sorumluluğa, çeşitlilik, gönüllülük ve toplumsal katılıma nasıl baktıkları, bu kavramlardan ne anladıkları, bunlarla ilgili neler yaptıkları sorulmuş böylelikle onların bakış açısı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışma grubu seçilirken amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme türü seçilmiştir. Öğretmen adayları seçilirken vatandaşlık bilgisi dersinden yüksek not alanlardan ve öğretmenlerin ise vatandaşlık seçmeli dersini alanlardan belirlenmesidir. Çünkü şu an vatandaşlık eğitimi öğreten ve öğretecek olan sosyal bilgiler öğretmenleri ve öğretmen adaylarıdır. Ölçüt örneklemesinin mantığı, önceden belirlenmiş bazı kriterleri karşılayan tüm vakaları incelemektir(Patton, 1990: 176). Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Bu teknikle araştırmacı soruları içeren görüşme protokolünü hazırlar. Fakat süreç içinde görüşmeyi etkileyebilir, kişinin cevaplarını daha ayrıntılı hale getirmesine yardımcı olabilir. Bu tekniğin en önemli artısı sorular daha önceden hazırlandığı için daha sistemli ve karşılaştırılabilir olmasıdır(Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.172). Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasıyla tekniği ile yapılmıştır. Durum çalışması, bireysel yaşam döngüleri, organizasyonel ve yönetsel süreçler, mahalle değişimi, uluslararası ilişkiler ve endüstrilerin olgunlaşması gibi gerçek yaşam olaylarının bütünsel ve anlamlı özelliklerini korumak için bir soruşturma yapılmasına izin veren bir yöntemdir(Yin, 2008). Çalışmadan elde edilen bulgular nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemiyle kategori ve temalarla ortaya konulmuştur.

Anahtar sözcükler: Çeşitlilik, Gönüllülük, Sosyal ve Ahlaki Sorumluluk, Toplumsal Katılım, Vatandaşlık Eğitimi

SOCIAL STUDIES TEACHERS' AND PROSPECTIVE TEACHERS' OPINIONS REGARDING CERTAIN CONCEPTS WITHIN CITIZENSHIP EDUCATION

Res. Assist. Dr. Melike FAİZ, Kastamonu University, melikefaiz@gmail.com
Res. Assist. Dr. Osman SABANCI, Gazi University, osmansabanci@gmail.com

ABSTRACT

One of the most significant matters of fact in today's world is the term 'citizenship'. The term citizenship has undergone some changes in meaning in time. This change has occurred in the wake of both the age of technology of the 21st century and changing social perception. Marshall (1950) stated that the citizenship was an entirely member of the society and those members had equal civil, political and social rights and duties. The case that the citizenship has changed in time has also made citizenship education essential. Starting from this point of view, what the citizenship education is must be explained. According to Scott and Lawson (2001), citizenship education involves enabling individuals raise their knowledge in citizenship, be active in the society and aware of their own rights and also duties to the society, and gaining individual and social ethics. The most important feature of citizenship education is to provide support to education in general, in the furtherance of qualities which enables being a citizen (Cogan, 1998). One of the prominent objectives of all programs of citizenship education is to raise individuals who are conscious of matters for civilian and political life, by improving the society (Heater and Gillespie, 1981). So that an efficient citizenship education can be realized, certain concepts such as voluntarism, diversity and social and moral responsibilities, community involvement are of importance. In this study, all these concepts are going to be dealt with. If we explain the concept of social and moral responsibility; it means that children feel confident at first, and have the sense of social and moral responsibility to both the authority and one another, in and out of class (Advisory Group on Citizenship, 1998, pg. 40). This learning should develop not only in and out of school, but also within the group which the student is studying and playing in, or when taking part in the affairs of the society he lives in (Advisory Group on Citizenship, 1998, pg. 11). As for another constituent that becomes effective in citizenship education, it is voluntarism. All over the world, the young attends in voluntary activities in a wide range of areas from education to health. The concept of voluntarism carries different meanings according to the socioeconomic and cultural properties of societies, and this also makes us encounter with various definitions for voluntarism. Voluntarism is the individual's supporting to a social initiative or the activities within a civil society organization, voluntarily and by trusting in its trueness, in order to reach an objective to be considered for the benefit of society, without any materialistic expectation or having any other expectation of interest in return (Güder, 2006; İnce and Balaban, 2015). Besides, another concept to be a good citizen is the concept of diversity. Diversity is also a notion which is ever-changing and improving in time. This term centers upon individual, content and social structure. Difference among the parts of a society is used in order to explain the mosaic structure (Moore, 1999; Tsui, Egan & O'Reilly, 1992). Diversity is to acknowledge, esteem and comprehend differences among people, such as age, class, ethnicity, race, and gender (Esty, Griffin & Schorr-Hirsh, 1995). Diversity connotes comprehending difference with a sincere respect and consideration beyond the idea of tolerance, in fact, transition toward the sense of appreciation. It is the focus of pluralism and multiculturalism idea and therefore, it is highly important for democratic citizenship education (Oshea, 2016). Diversity, even though generally used as a biological term, is also used to distinguish people and groups from each other (Damgacı, 2013). In addition to these three concepts, community involvement, which is another concept for being a good citizen, comes to light. Community involvement means that a way in which students learn how to be charitable in life, being concerned about their own societies, including learning through service, and reasoning on behalf of society (Advisory Group on Citizenship, 1998, pg. 40). In the study, these four concepts are going to be emphasized. It is required for the individual to feel sense of belonging to the society where he takes part in. This sense is directly related to that the individual is a citizen of that society. The individual should principally engage in voluntary actions and/or activities for the welfare of the society where he is in, and then, feel responsibility. While being the part of a society, his being respectful to any and every part is associated with the diversity notion of the citizenship. Three social studies teachers and three senior class, prospective social studies teachers constitute the study group of the research. Interview with the participants has been made and within the scope of interviews, how individuals evaluate social and moral responsibility, diversity, voluntariness and community involvement; what they make out of these concepts and what they do as related to these have been questioned and thus, it has been tried to reveal their points of view. As the study group has been being selected, the type of criterion sampling of the purposive sampling types has been chosen. While choosing the prospective teachers, the ones who have obtained high marks for citizenship courses and for the selection of teachers, the ones who have received the elective citizenship course have been taken into consideration. This is because the social studies teachers and prospective teachers are the ones teaching and to teach citizenship education at present. The logic behind the criterion sampling is to analyze all cases that meet certain predetermined criteria (Patton, 1990: 176). Semi-structured interview has been carried out in the study. In this method, the researcher prepares interview protocol involving the questions. However, the researcher can have an effect upon the interview within the process, lend assistance so that the person interviewed may flesh out his answers. The most important pros of this technique is that the questions are more systematic and comparable since they are prepared in advance (Yıldırım and Şimşek, 2013, pg.172). The study has been carried out with the method of case study, which is one of the qualitative research methods. Case study is a method which enables an inquiry to be performed in order to conserve holistic and substantive properties of real life events and/or cases, such as individual life cycles, organizational and administrative processes, community change, international relations and the maturation of industries (Yin, 2008). Findings obtained from the study have been presented with descriptive analysis method of the qualitative analysis methods, categories and themes.

Key Words: Citizenship Education, Community Involvement, Diversity, Social and Moral Responsibility, Voluntarism

SOSYAL BİLGİLER VE SINIF ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN VATANDAŞLIK VE VATANDAŞLIK EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Arş.Gör. Fatih TIKMAN, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, fatihtikman@kilis.edu.tr
Arş.Gör. Esat YILDIRIM, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, esatyildirim@kilis.edu.tr
Arş.Gör. Mehmet ŞENTÜRK, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, mehmentsenturk@kilis.edu.tr

ÖZET

Özet Devletlerin ve milletlerin gelişmesi, ilerlemesi ve varlıklarını devam ettirmeleri eskiden beri önemsenen bir konudur. Çağımızda ise bu daha da önemsenen bir mesele haline gelmiştir. Vatandaşlarına kendi kültür, örf, adet ve geleneklerini aktarma; maddi, manevi, milli ve evrensel değerleri kazandırma devletlerin önemli görevlerindendir. Devlet bu değerleri ve kültürel öğeleri eğitim yoluyla vatandaşlarına aktarmaktadır. İşte bu nedenle günümüzde bu değerlerin kazandırılmasında eğitime büyük sorumluluk düşmektedir. Bu konuda ilkokullarda hayat bilgisi dersiyle başlayan bu süreç 4.,5.,6.ve 7. sınıfta sosyal bilgiler, 8.ve 9. sınıfta vatandaşlık bilgisi ve insan hakları, üniversitede vatandaşlık bilgisi dersiyle devam etmektedir. Bunun dışında dolaylı yollardan diğer derslerde de vatandaşlıkla ilgili hususlara değinilmektedir. Kuskusuz bu vatandaşlık eğitimi küçük yaşlardan itibaren vermek çok önem arz etmektedir. Bu eğitimi vermede her ne kadar aileye büyük sorumluluk düşse de okul hayatına başladığı zaman bu sorumluluğun önemli bir kısmını okul üstlenmektedir. Okullarda bu eğitimi temel seviyede verme görevi sınıf öğretmenleri ve sosyal bilgiler öğretmenlerine aittir. Bu nedenle bu eğitimi verecek olan sınıf ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi hakkındaki görüşleri önemli bir noktayı oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacı sınıf ve sosyal bilgiler öğretmen adaylarının vatandaşlık ve vatandaşlık eğitimi hakkındaki görüşlerini ortaya koymaktır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 40 sınıf ve 40 sosyal bilgiler öğretmenliği adayları oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılmıştır. Mülakat formu oluşturulurken 10 soru hazırlanmış gerekli uzman görüşü ve yapılan pilot uygulama sonucunda soru sayısı 6'ya düşürülmüştür. Araştırma nitel araştırma yöntemi desenlerinden olan durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler analiz edilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının görüşleri derinlemesine incelenerek kodlar oluşturulmuş ve daha sonra bu kodlar ortak tema altında birleştirilmiştir. Araştırmanın sonucunda şu verilere ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının çoğunluğu vatandaşlık tanımı yaparken aidiyet, hak, sorumluluk, görev, hürriyet ve bağlılık kavramlarına vurgu yapmışlardır. Öğretmen adaylarının vatandaşlık eğitimiyle ilgili kullandıkları kaynakları daha çok internet siteleri, KPSS kaynakları, ders kitapları ve anayasa oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının vatandaşlıkla ilgili konularda çoğunlukla kendilerini yetersiz olarak gördükleri göze çarpmaktadır. Yetersiz gören öğretmen adaylarının çoğunluğu bu yetersizliklerinin vatandaşlık haklarını ve hukuki kuralları bilmemelerinden, bilgi eksikliğinden, aldıkları eğitimden verim alamadıklarından ve gördükleri vatandaşlık eğitiminin günlük yaşamla ilişkilendiremediğinden kaynakladığını söylemişlerdir. Yine bir kısmı kısmen yeterli hissederken çok az bir kısmı kendini yeterli görmektedir. Kısmen yeterli görenler bu eksiklerini KPSS çalışmalarıyla ve okuyarak kapatmaya çalıştıklarını dile getirmişlerdir. Yeterli görenler ise bu yeterliliklerinin nedenlerini; vatana bağlı kalarak zarar verecek faaliyetlerde bulunmadan uzak durma, vatani karşılıksız gönülden sevmek, insanlarla bağ kurma ve birliktelik sağlamak için gösterdikleri çabadan kaynaklandığının vurgusunu yapmışlardır. Yani kişisel çaba, ilgi ve vatan sevgisi nedeniyle kendilerini geliştirdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmen adayları vatandaşlık eğitimiyle ilgili derslerinde daha çok dramadan, günlük hayatla ilişkilendirmeye yönelik etkinliklerden, somutlaştırmaya yönelik etkinliklerden, film ve videolardan yararlanacaklarından bahsetmişlerdir. Öğretmen adaylarının çoğunluğu eğitim hayatları boyunca aldıkları vatandaşlık eğitiminin etkililiğinin yetersiz olduğuna dikkat çekmişlerdir. Buna etki eden nedenleri dile getirirken birçoğu gerçek hayatla uyuşan bir eğitim alamadıklarını, nitelikli eğitim verilmediğini, ders saatini yetersiz olduğunu, uygulamalar yapılmayarak teorik olarak öğretim yapıldığını ve sağlam bir temel atılmadığını belirtmişlerdir. Vatandaşlık eğitimiyle ilgili öneride bulunmaları istenen öğretmen adaylarının çoğunluğunun önerileri şu şekildedir. Gerçek (günlük) hayatla uyuşan bir vatandaşlık eğitimi verilmeli, kalıcı ve etkili bir vatandaşlık eğitimi verilmeli, uygulamalı (yaparak, yaşayarak) bir vatandaşlık eğitimi verilmeli, insanların sahip oldukları hakları kavrayan bir vatandaşlık eğitimi verilmeli, bu dersin önemi kavrayacak bir vatandaşlık eğitimi verilmelidir.

Anahtar sözcükler: Sınıf öğretmeni, Sosyal bilgiler öğretmeni, Vatandaşlık Eğitimi, Vatandaşlık

THE INVESTIGATION OF THE PRE-SERVICE CLASSROOM TEACHERS' AND PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON CITIZENSHIP AND CITIZENSHIP EDUCATION.

Res.Assist. Fatih TIKMAN, Kilis 7 Aralık University, fatihtikman@kilis.edu.tr
Res.Assist. Esat YILDIRIM, Kilis 7 Aralık University, esatyildirim@kilis.edu.tr
Res.Assist. Mehmet ŞENTÜRK, mehmentsenturk@kilis.edu.tr

ABSTRACT

It is a matter of great importance that states and nations development, progress and maintenance their existence. In our time, this matter has become even more important. The task of the states is to convey their culture, mores and traditions; to provide material, spiritual, national and universal values to their citizens. The state transfers these values and cultural items to their citizens through education. For this reason, education is of great responsibility in gaining these values today. In this matter, this process which started with the life sciences in primary schools continues with social studies in 4th, 5th, 6th, 7th grades; citizenship education and human rights in 8th and 9th grades; and citizenship education in universities. Apart from this, citizenship issues are addressed through indirect ways in other lessons. Undoubtedly it is very important to give citizenship education from early ages. There is a great responsibility to the family in the education of citizenship but when the children start schooling, the school takes on a significant part of this responsibility. It is the responsibility of primary school teachers and teachers of social studies to give this education at the elementary level. For this reason, the views of teachers of class and social studies about citizenship and citizenship education are important point. The aim of this study is to reveal the opinions of pre-service classroom teacher and pre-service social studies teacher about citizenship and citizenship education. The sample of this study consists of 40 pre-service classroom teacher and 40 pre-service social studies teacher. In the research, semi-structured interview form was used as a data collection. Ten questions were prepared while preparing the interview form then the number of questions has been reduced to 6 with required expert opinion and pilot scheme. In this study case study design which is one of the qualitative research methods was designed. The data obtained in the study were analysed. Content analysis was used to analyse of research data. The opinions of the pre-service teacher were examined, codes were created and then these codes are combined under a common theme. As a result of the study, the following has been reached. Most pre-service teachers emphasized the concepts of belonging, right, responsibility, duty, freedom and loyalty when defining citizenship. The sources that pre-service teachers use about citizenship education are mostly internet sites, KPSS resources, textbooks and constitution. Pre-service teachers often regard themselves as inadequate in matters related to citizenship. The majority of pre-service teachers who see it as inadequate have said that their inadequacy is due to their lack of knowledge of civil rights and legal rules, lack of information, inefficient education, and citizenship education does not relate to daily life. While some of the pre-service teachers feel partly enough, only a few feel themselves enough. Pre-service teachers who see partly enough themselves say that I am trying to close these deficiencies by studying KPSS and reading. Pre-service teachers who see themselves adequately point out that the reason for this is that they are rooted in their efforts to be loyal to the country and not to be in activities to harm the homeland, loving unconditionally, connecting people and providing unity. In other words, they have developed themselves because of personal effort, interest and homeland love. Pre-service teachers mentioned that they would benefit more from drama, activities for linking to daily life, activities for concrete activities, films and videos in their courses related to citizenship education. Most of the pre-service teachers pointed out that the citizenship education they have taken during their education life is ineffective. Many of the pre-service teachers have pointed out that the reasons for this are an incompatible education with life, unskilled education, inadequate teaching time and theoretical education. The suggestions of the majority of pre-service teachers who are asked to make suggestions about citizenship education are as follows. Citizenship education should be given to match real (daily) life, permanent and effective citizenship education should be given, applied (by doing, living) citizenship education should be given, citizenship education should be given to people who understand the rights they have, citizenship education should be given to this course.

Key Words: Citizenship Education, Classroom Teacher., Social Studies Teacher, Citizenship

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ MALAZGİRT SAVAŞINA YÖNELİK METAFOR ALGILARI

Prof.Dr. Mustafa CİN, Giresun Üniversitesi, mustafa.cin@giresun.edu.tr
Arş.Gör. Mehmet TEMİR, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, mehmet_temir60@msn.com

ÖZET

Bir olayı veya olguyu anlamak, anlatmak ve öğrencilerin algılamalarına yardımcı olmak herkesten önce eğitimle uğraşan insanların görevidir. Metafor bir kavramı, olayı veya anlaşılması güç olguların daha bilindik ve tanıdık ifadelerle anlatılmasıdır. Metafor son yıllarda eğitimde sıkça başvurulan öğretim teknikleri arasında yer almaktadır ve insanların geçmiş yaşantılarıyla ilgilidir. Bu yüzden özellikle tarihi olayların öğretiminde metafor tekniği önemli bir yere sahiptir. Sosyal bilimler içerisinde önemli bir yere sahip olan tarihin görevi, toplumların geçmişi ile geleceği arasında bağ kurmalarını sağlamaktır. Dün, bugün ve gelecek arasında ki ilişkiyi gösteren tarih bilimi toplumun bilinç kazanması için gereklidir. Günümüzde tarih eğitimi ezberle sınırlı kalmaktadır. Bu durum öğrencilerin tarih dersini sevmeme nedenlerinden birisidir. Etkili bir tarih eğitimi için öğrencilerin düşünceleri son derece önem arz etmektedir. Bu düşüncelerin ortaya çıkarılmasında kullanılan yöntemlerden birisi de metafordur. Benzetişim, andırma anlamına gelen metaforlar kısaca bir olayın, olgunun veya varlığın daha tanıdık ifadelerle anlatılmasıdır. Öğrencilerin geçmişte yaşanmış bir olayı kendi yaşamlarından yola çıkarak oluşturdukları metaforlarla öğrenmeleri daha kalıcı olmaktadır. Üzerinde yaşadığımız ve vatan bildiğimiz bu toprakların kazanılmasında Malazgirt Savaşı'nın ayrı bir yeri vardır. Tüm dünya tarihi için büyük bir dönüm noktası niteliğinde olan bu savaşın bütün ayrıntısıyla anlatılması gelecek dönemler için büyük bir önem taşımaktadır. Tarihimizde gerçekleşmiş olan bu olayı anlatırken Sultan Alparslan'ı görmezden gelemeyiz. Malazgirt Savaşı ortaya koyduğu sonuçları itibarıyla Türk ve dünya tarihi açısından çok büyük önem arz etmektedir. Sonuçları itibarıyla Anadolu'nun kapılarının Türklere açılmış, Türk tarih ve coğrafyasını şekillendirmiş, Anadolu'da İslamiyet'in yayılmasında etkili olmuş, çağ açıp çağ kapatan olaylar silsilesinin temeli olmuş çok önemli bir tarihi olaydır. Bütün bu sonuçlar Türklerin Malazgirt Savaşından zaferle ayrılmasıyla gerçekleşmiştir. Günümüzde Malazgirt Savaşı çeşitli görsel filmler ve faaliyetlerle aktarılmaya çalışılmaktadır. Şuan Kütahya'da çekilmekte olan 'Malazgirt 1071' filmi buna örnek teşkil etmektedir. Bu tür uygulamaların günümüzde çeşitli kanallarda yapılan filmlerle desteklenmeye çalışıldığı görülmektedir. Toplumdan gelen geri bildirimlerde bu tür faaliyetlerin toplum tarafından beğenildiğini ve teşvik edildiğini görmekteyiz. Bu tür faaliyetler toplumda ortak tarih şuuru oluşturmada çok önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmanın amacı Tokat ilinde öğrenim gören sosyal bilgiler öğretmen adaylarının "Malazgirt Savaşı" kavramı üzerine oluşturdukları metaforları belirlemeye çalışmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören toplam 113 öğrenci oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile yürütülen araştırmanın verilerini elde etmek için araştırmacılar tarafından görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarına "Malazgirt Savaşı" kavramına ilişkin sahip oldukları metaforları ortaya çıkarmak için, öğrencilerin her birinden "Malazgirt Savaşı ... gibidir; çünkü ..." ibaresinin yazılı olduğu boş bir kağıt verilmiştir. Öğrencilerden bu ibareyi kullanarak ve sadece tek bir metafor üzerinde yoğunlaşarak, düşüncelerini dile getirmeleri istenmiştir. Öğrencilere vermiş oldukları cevapların bilimsel amaçlı kullanılacağı belirtilmiş ve öğrencilerin metafor kavramını anlamalarına dönük açıklamalar yapılmıştır. Bu çalışmada, elde edilen verilerin değerlendirilmesinde "içerik analizi" tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramalara ve ilişkilere ulaşmaktır. Sonuç olarak öğretmen adaylarının Malazgirt Savaşı ile ilgili metaforları şu temalarda toplanmıştır: Başta "Anadolu'nun Kapısı" olmak üzere "Anadolu", "Mücadele", "Zafer" ve "Tarihten Ders Alma" temaları altında öğretmen adayları metaforlar oluşturmuşlardır. Çalışma sonunda çeşitli önerilere yer verilmiştir. Bu çalışmanın ileride yapılması düşünülen diğer bilimsel araştırmalara kaynaklık etmesi beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: Metafor, Öğretmen Adayları, Malazgirt Savaşı

SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' METAPHORICAL PERCEPTIONS OF BATTLE OF MALAZGİRT

Prof. Dr. Mustafa CİN, Giresun University, mustafa.cin@giresun.edu.tr
Res.Assist. Mehmet TEMİR, Gaziosmanpaşa University, mehmet_temir60@msn.com

ABSTRACT

It's firstly the task of those dealing with education to comprehend, explain and help students to understand an event or a fact. Metaphor is the explanation of a concept, an event or inexplicable facts with known and familiar expressions. Recently Metaphor has been one of the most preferred teaching techniques in education and it is related to the past experiences of humans. Therefore the technique of Metaphor has an important place especially in teaching historical events. The function of history, which has an important place in social sciences is to help communities establish connection between the past and the future. History which displays the connection between yesterday, today and future is essential to raise consciousness to communities. Today, history education is based on memorization. This is one of the reasons of students for not enjoying history as a school subject. The thoughts of students are highly significant in terms of an efficient history education. One of the methods to be used to release such thoughts is Metaphor. Metaphor, which means analogy or resembling is in short the explanation of an event or a concept with more familiar expressions. Learning becomes permanent through metaphors in which students build up a past event from their own experiences. The battle of Malazgirt has a distinct place in acquiring the lands in which we live and which we know as our homeland. Explaining this battle in all details, which is a great turning point of the whole world history is of high significance for the future. While explaining this event that happened in our history we shouldn't ignore sultan Alparslan. The Battle of Malazgirt has a great importance in terms of Turkish and world history with regard to its results. Consequently, it opened the doors of Anatolia to the Turks, shaped Turkish history and geography and had an influence over the spread of İslam in Anatolia; it was such a significant historical event which was the base of a chain of incidents that opened and closed an age. All of these results were obtained thanks to the victory of the Turks in the Battle of Malazgirt. Nowadays there is an effort to present The Battle of Malazgirt in movies and visual activities. The movie "Malazgirt 1071, which is currently being shot in Kütahya is an example of it. It is also obvious that there are attempts to support such practices through the movies in certain TV channels. We understand from the feedbacks of the community that such activities are enjoyed and encouraged by them. Such activities have a great significance in establishing a common, sense of history. The aim of this study is to try to determine the metaphors created by the teacher candidates on the concept of Battle of Malazgirt. For this purpose, the study group constitutes a total of 113 students studying at Gaziosmanpaşa University, Faculty of Education Social Studies Teaching Department in 2016-2017 academic year. In order to obtain the data of the research carried out by the document examination from the qualitative research methods, the interview form was formed by the researchers. In order to reveal the metaphors about the concept of Battle of Malazgirt of teacher candidates participate in the research, each of them is given an empty paper written Battle of Malazgirt is like ... because Teacher candidates are asked to express their thoughts by using this phrase and concentrating only on a single metaphor. Teacher candidates are informed that their responses used only for scientific purposes and explanations are made to tell the concept of metaphor. In this study, content analysis technique is used to evaluate the obtained data. The main goal in content analysis is to reach the concepts and relationships that can explain the collected data. As a result, the metaphors of the prospective teachers about the Battle of Malazgirt are collected on the following themes. Teacher candidates have created metaphors under the themes of The door of Anatolia, Anatolia, Struggle, Victory and then Taking Lessons from History. At the end of the study, various suggestions are given. This study is expected to be a reference for other scientific studies which are thought to be conducted in the future.

Key Words: Metaphor, Prospective Teachers., Battle of Malazgirt

İLKOKUL DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İNSAN HAKLARI, YURTTAŞLIK VE DEMOKRASİ DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Sibel OĞUZ HAÇAT, Kastamonu Üniversitesi, soguz@kastamonu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Fatıma Betül DEMİR, Kastamonu Üniversitesi, betul_bd_@hotmail.com

ÖZET

İnsan Hakları Yurttaşlık ve Demokrasi dersinin amacı, öğrencilere kavramsal bilgiyi öğretmek, insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi ile ilgili temel değerleri kazandırarak öğrencilerin öğrendikleri bilgileri bir yaşam biçimi ve kültür hâline getirmelerini sağlamaktır. Böylece öğrenciler haklarını öğrenerek ve talep edecekler, bunlara ilişkin etik değerlendirme yapabileceklerdir. Programın genel yapısı ise, öğrencinin temelde kendisini koruyan ve kendisine zarar vermemesini, diğerlerini korumasını ve diğerlerine zarar vermemesini, bize ait olanı korumasını ve bize ait olana zarar vermemesini sağlayacak bir yapı içerisinde. Programdaki amaç kapsamında öğrenci hem süreç hem de sonuç odaklı bir ölçme değerlendirme anlayışı esas alınmaktadır. İnsan hakları, yurttaşlık ve demokrasi dersi içeriğinde birçok konuyu barındırmaktadır. Bunlar; evrensel değerleri dikkate alan “insan merkezlilik”, “aktif yurttaşlık”, “barış”, “uzlaş”, “çoğulculuk”, “birlikte yaşama”, “çeşitlilik”, “hukukun üstünlüğü” gibi konular öne çıkmaktadır. İnsan Hakları Yurttaşlık ve Demokrasi dersi İlk kez 2015- 2016 eğitim öğretim yılında ilkök 4. sınıflarda okutulmaya başlanmıştır. İnsan Hakları Yurttaşlık ve Demokrasi ders süresince öğrenciler derste aktif, çeşitli sorularla konuyu tartıştıkları, konu ile ilgili belgeler, materyaller kullanılarak ve öğrencilerin yaşantılarına yer verilerek işlenmektedir. Bu araştırmada, İnsan Hakları Yurttaşlık ve Demokrasi dersinin ilkök 4. sınıf öğrencilerinin çocuk haklarını nasıl kavramlaştırdıklarına, haksızlıkla ilgili kavramı nasıl görselleştirdiklerine, ders ve ders kitabı bağlamında insan hakları ve vatandaşlık konularını nasıl ilişkilendirdiklerini ve kavramlara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilirlik durum örnekleme yöntemiyle seçilen Kastamonu iline bağlı merkez köy ilköğretim okulunda öğrenim görmekte olan on sekiz dördüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışma deseni kullanılmıştır. Araştırmada verilerin elde edilmesinde, insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi ders kitabından da yararlanılarak, ilgili alan yazının incelenerek yarı-yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Ardından bir Türkçe öğretmeni, iki sınıf öğretmeni ve bir öğretim üyesi ile sorular hakkında görüşmeler yapılarak görüşme formunun son hali verilmiştir. 1.Bölümde; 3 adet kişisel soru; 2.Bölümde; 10 adet açık uçlu soru yer almaktadır. Öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade etmesi açısından görüşme formu yazılı şekilde uygulanması tercih edilmiştir. Elde edilen verilerin analizi satır satır okunarak, içerik analizi yöntemi ile araştırmanın amacı doğrultusunda analiz edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin verilen soruların cevaplarını cinsiyete ve sahip olduğu kardeş sayısına göre genel olarak etkilemediği görülmektedir. Fakat az sayıda kardeş olan öğrenciler duygularını paylaşmamakta ve cevaplamakta çekimser kaldığı uygulama hem esnasında hem de yazılarında görülmektedir. Araştırmanın veri analizi sonucunda öğrencilerin hak, özgürlük ve sorumluluk yönünden çocuk olmanın ayrıcalıklarını keşfetmekte ve kavramlar hakkında bilgiler edinmektedirler. İnsan Hakları Yurttaşlık ve Demokrasi dersini aldıktan sonra düşüncelerinde değişimler yaşadıklarını aynı zamanda soyut olan düşüncelerini somutlaştırabildiklerini, ders kitabının daha etkili şekilde olmasını ve ders hakkındaki görüşlerinin olumlu şekilde olduğunu ortaya koymaktadır. Adalet ve eşitlik gibi soyut kavramları öğrencilerin bunları ayırt etmekte zorlandıklarını; tanımdan ziyade örneklerle somutlaştırarak anlamlandırdığı görülmektedir. Bir diğer önemli sonucu ise, öğrencilerin duyuşsal yönlerini geliştirerek hayatlarını yeniden şekillendirdikleri ortaya koymaktadır. Bu sonuçlardan yola çıkılarak İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi öğrenciler tarafından insan hakları eğitiminin hedefine ulaştırmış olduğu görülmektedir. İnsan Hakları Yurttaşlık Demokrasi eğitiminin bir sınıfta işlenen bir ders olarak değil, okul kültürü ve toplum içerisinde de uygulanan gerekli etkinlikler hazırlanacak şekilde ve dersin tam olarak kazandırılması için tüm derslerle ilişkilendirilecek şekilde etkinlikler yapılabilmesi kapsamında önerilerde bulunabilir.

Anahtar sözcükler: İnsan Hakları, Yurttaşlık, Demokrasi, İlkokul Dördüncü Sınıf

THE OPINIONS OF 4TH GRADE STUDENTS OF PRIMARY SCHOOL RELATED WITH HUMAN RIGHTS CITIZENSHIP AND DEMOCRACY

Assist. Prof. Dr. Sibel OĞUZ HAÇAT, Kastamonu University, soguz@kastamonu.edu.tr
MA Student Fatıma Betül DEMİR, Kastamonu University, betul_bd_@hotmail.com

ABSTRACT

The aim of the Human Rights Citizenship and Democracy course is to provide students with a basic knowledge of human rights, citizenship and democracy by teaching them conceptual knowledge and providing them with a lifestyle and culture of information they learn. Thus, students will learn and demand their rights and will be able to make ethical assessments about them. The general structure of the program is that the learner is in a structure that protects itself and protects others, protects others and protects others and protects others. Within the scope of the program, the student is based on a process-based and outcome-oriented assessment approach. Human rights, citizenship and democracy have many topics in the content of the course. These; Issues such as human centeredness, active citizenship, peace, consensus, pluralism, living together, diversity, superiority of law are taken into consideration. Human Rights Citizenship and Democracy course For the first time in the 2015-2016 school year, primary school started to be taught in the 4th grade. During the course of Human Rights Citizenship and Democracy, students are actively involved in various questions, discussing what they are discussing, using relevant documents, materials and students experiences. In this research, it is aimed to evaluate how human rights citizenship and democracy course conceptualizes childrens rights, how they visualize the concept of injustice, how they relate human rights and citizenship issues in the context of textbooks and textbooks, and their views on concepts. The study group of the study is composed of eighteen fourth grade students who are studying in the central village primary school of Kastamonu selected by the method of easy availability case sampling from purposeful sampling methods. The research used case study design from qualitative research methods. A semi-structured interview form has been prepared by examining the relevant field text by making use of the book on human rights, citizenship and democracy in obtaining the data in the research. Afterwards, the final form of the interview form was given by interviewing with a Turkish teacher, two class teachers and a faculty member. In section 1; 3 personal questions; In section 2; There are 10 open ended questions. It is preferred to apply the interview form in written form in order for the students to express themselves better. The analysis of the obtained data was analyzed line by line and in line with the purpose of the research by the content analysis method. In the study, it is seen that the answers of the questions given by the students are not generally influenced by the sex and sibling number. However, a small number of siblings have abstained from sharing their feelings and are hesitant to respond, both in practice and in writing. As a result of the surveys data analysis, students are exploring the privileges of being a child in terms of rights, freedoms and responsibilities and acquiring information on concepts. Human Rights Citizenship and Democracy show that their ideas are embodied in abstract thinking at the same time that they have changed, and that their textbooks are more effective and their views on the lessons are positive. The abstract concepts such as justice and equality make it difficult for students to distinguish them; It seems to have made meaning by embodying it with examples. Another important result is that students improve their affective aspects and reshape their lives. From these results, it is seen that Human Rights, Citizenship and Democracy students have reached the goal of human rights education. Citizenship of Human Rights Citizenship Democracy can be suggested not only as a course in a class, but also in the context of activities that can be carried out in school culture and in society as well as activities that can be linked to all courses in order to prepare the course fully.

Key Words: Human Rights, Citizenship, Democracy, Primary School Fourth Grade

1960 ASKERİ MÜDAHALESİ SONRASINDA YAZILAN YURTTAŞLIK BİLGİSİ DERS KİTAPLARINDA İYİ YURTTAŞ İDEALİ

Yrd.Doç.Dr. Seval YİNİLMEZ AKAGÜNDÜZ, Ahi Evran Üniversitesi, sevalyinelmez@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Ümüt AKAGÜNDÜZ, Ankara Üniversitesi, umutakagunduz1@gmail.com

ÖZET

Eğitim öğretim sürecinin vazgeçilmez materyallerinden olan ders kitapları, aynı zamanda o ülkenin toplumsal, ideolojik ve kültürel kodlarını yansıtmışından dolayı da ayrı bir öneme sahiptir. Her toplumda olduğu gibi ülkemizde de “iyi birey” (yurttaş ya da vatandaş) yetiştirme idealinin kendisini en açık şekilde somutlaştırdığı ders kitapları üzerinde farklı bağlamlarda çalışmalara rastlamak olasıdır. Ancak toplumsal kırılma ve dönüşümlerin yaşandığı siyasi kimi dönemlerden sonra ders kitaplarına yüklenen görevlerde de farklılaşmalara tanık olunmaktadır. Türkiye tarihinin belki de en hareketli yılları olarak kabul edebileceğimiz 1960’lı ve 70’li yıllar, yoğun toplumsal, kültürel, ekonomik gelişmeler ve siyasi gerginliklerin yaşandığı yılları kapsamaktadır. 1961 Anayasasının kabulü sonrasında Türkiye’de koalisyonlar zamanı başlamış, Kıbrıs Sorunu gibi dış sorunlar ülke gündeminin gidişatını belirlemiştir. Ayrıca iç ve dış politikada yaşanan gelişmeler toplumsal bölünmeden kaynaklanan çatışmaları arttırarak ülkeyi kaotik bir ortama sürüklemiştir. Nitekim 1960 Askeri Müdahalesinin ardından eğitim alanında da kimi yenilik ve değişikliklere gidilmiş ve bu değişiklikler, 1961 yılında ilköğretim komitesi raporu ve on yıllık planına, 1962 yılında hazırlanan ilkökul program taslağına ve 1968 yılında hazırlanan ilkökul programında kendisini göstermiştir. Çalışmanın amacı, 1960 Askeri Müdahalesini kendimize odak noktası alarak, 1960 ve sonrasında kaleme alınan Yurttaşlık Bilgisi ders kitaplarında öncelikle “iyi” sıfatıyla neyin nitelendirildiği, ne olduğu, bu iyinin kimler tarafından belirlendiği, kurgulanan iyi ile toplumsal yapıda ne gibi değişikliklerin olması hedeflendiği ve daha türetilebilecek benzer sorulara iyi yurttaş ideali üzerinden yanıtlar aramaktır. Bu çalışmada yöntem olarak tarama modeli kullanılacaktır. Çalışmaya ilişkin veriler belgesel tarama yöntemiyle elde edilecektir. Çalışmanın evrenini amaçlı örneklem yöntemiyle seçilen, 1960-1980 yılları arasında yazılan yurttaşlık bilgisi ders kitapları oluşturmaktadır. Bildirinin amacı doğrultusunda ve doküman analizi yöntemiyle incelenecek ders kitaplarında, iyi yurttaş idealine ilişkin bulgular ise içerik analizi tekniğiyle elde edilecektir. Çalışmanın bulgularını kısaca şöyle sıralayabiliriz: - 1960 Askeri Müdahalesi ardından hazırlanan 1962 yılında ilkökul programında yapılacak değişikliklere ilişkin hazırlanan raporda, iyi yurttaş ve insan yetiştirme konusundaki temel prensipler ahlaki değerlerle sentezlenerek belirlenmiştir. - 1968 yılında hazırlanan ilkökul programında ise, iyi yurttaş ahlaklı yurttaşla eş değer görülerek, eğitimde ahlaki ve manevi değerlerin kazandırılması hem program hem de iktidarın önemli bir özelliği olarak sunulmuştur. - 1968 ilkökul programının bir diğer belirleyici yönü ise yurttaşlık bilgisi dersine ilişkin yapılan açıklamalardır. Söz konusu programda, yurttaşlık bilgisi dersiyse kazandırılmaya ve pekiştirilmeye çalışılan milli duygu ve beraberlik bilinciyle ahlaklı, iyi, erdemli yurttaşlar yetiştirmek öğretmenlerin neredeyse ilk vazifesi olarak kurgulanmıştır. Ancak şunu da belirtmek gerekir ki 1968 İlkokul Programı’nda yurttaşlık bilgisi dersi sosyal bilgiler dersi adı altında tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi konularını içerecek şekilde yeniden organize edilmiştir. - İncelediğimiz dönem aralığındaki ders kitaplarında, 27 Mayıs 1960 Askeri Müdahalesinin yapılma nedenleri ve sonrasında Türkiye’de siyasi ve toplumsal yaşam üzerindeki baskıcı yönetim anlayışını dizginleyebilmek için yapılan bir dizi değişiklik dikkat çekicidir. Özellikle de yurttaşlık bilgisi kitaplarının istinasız tümünde 27 Mayıs 1960 Askeri Müdahalesinin neden yapıldığına ilişkin bir ünite ayrılmış ve hemen hemen de benzer açıklamalarla askeri müdahale ve sonrasındaki değişikliklere ilişkin bulgular elde edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, 1960 Askeri Müdahalesinin ardından yazılan yurttaşlık bilgisi ders kitaplarında iyi yurttaştan beklenen özellikler şöyledir: ahlaklı, manevi ve milli duyguları gelişkin, devletin menfaatlerini her şeyden üstün gören, mili birlik ve beraberlik duygularıyla hareket eden, ahlaklı ve erdemli bir birey olmasıdır.

Anahtar sözcükler: Değerler Eğitimi, İyi Yurttaş, Yurttaşlık Bilinci, Yurttaşlık Bilgisi

IDEAL OF GOOD CITIZEN IN CIVICS TEXTBOOKS WHICH WERE WRITTEN AFTER 1960 MILITARY INTERVENTION

Assist. Prof. Dr. Seval YİNİLMEZ AKAGÜNDÜZ, Ahi Evran University, sevalyinilmez@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Ümüt AKAGÜNDÜZ, Ankara University, umutakagunduz1@gmail.com

ABSTRACT

Being one of the indispensable materials of education and teaching periods, textbooks have a distinguished importance in terms of reflecting a country's societal, ideological and cultural codes. Many studies in different aspects could be found related to textbooks in which the ideal of raising "good individual" (citizen) embodies itself in the clearest manners in our country, as in every other society. On the other hand, differentiations in the duties which are entrusted on textbooks might be observed especially after some political periods that societal breakdown and transformations are experienced. 1960s and 1970s, the years that might be considered as the most active years in Turkish history, cover the period in which intense societal, cultural, economic developments and political tensions took place. Hence, some innovation and changes in education area were applied after 1960 Military Intervention, and these changes were included into 1961 primary school committee report and ten-year plan, 1962 primary school program draft and 1968 primary school program. The purpose of the study is to seek answers for the questions including what the "good" adjective in Civics textbooks, which were written in and after 1960, characterized; what it was; who decided such good to be; which changes were targeted in societal structure with that good; and other related questions through the ideal of good citizen. Screening method will be used in this study. The study data will be obtained with documentary screening method. The population of the study is composed of civics textbooks, which were written between 1960 and 1980, and selected with purposive sampling method. Findings related to ideal of good citizen in the textbooks, which will be reviewed with documentary analysis in the direction of this paper, will be obtained with content analysis technic. The study findings could be summarized as follows: - Basic principles about raising good citizen and individuals were determined as combining with ethic values in the report which was prepared in accordance with the changes in 1962 primary school program, which was created after 1960 Military Intervention. - In 1968 primary school program, providing ethical and moral values in education was regarded as one of the characteristics of the program and the superior power in the period, by considering good citizen had the same value with ethical citizen. - Another determining characteristics of 1968 primary school program was the explanations which were made for civics lesson. In the related program, raising ethical, good and virtuous citizens was considered as the main duty of teachers in the notion of national unity and solidarity which was aimed to gain and enrich the students with civics lesson. However, it should be noted that civics lesson was reorganized in the name of social sciences lesson as to cover history, geography and civics lesson subjects in 1968 Primary School Program. - In the textbooks, belong to the period that we conduct the study on, a series of changes which were applied to bring order the totalitarian idea on political and social life in Turkey after May 27, 1960 Military Intervention are remarkable to notice. Especially, in all of the civics lesson textbooks, one section was allocated about the reasons of why May 27, 1960 Military Intervention was made, and findings related to military intervention with almost similar explanations and to changes afterwards. As a result of the study, the characteristics which were expected from a good citizen in civics textbooks, which were written after 1960 Military Intervention, are as follows: to be an ethical and virtuous individual who has high ethical, moral and national emotions, regards his/her country's benefits above everything, lives with national unity and solidarity notions.

Key Words: Good Citizen, Notion of Citizenship, Values Education., Civics Lesson

ZEKA VE BEYNİN FARKLI BÖLGELERİNDEN ELDE EDİLEN EEG VERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yrd.Doç.Dr. İsmet ŞAHİN, Kocaeli Üniversitesi, ismetsahin@gmail.com

ÖZET

Sinir sistemi, gelişmiş organizmalarda psikolojik sistemin en önemli bileşenidir. Sinir sistemi iç ve dış olayları algılar ve tepkide bulunur. İçsel ve dışsal olaylar duyu organları tarafından algılanır. Beynimiz tüm duyularımızın merkezi konumundadır. Görme, tat alma, koklama, işitme, dokunma duyularını işlevsel kılar. İskeletimiz de bulunan kasların hareket yeteneğini sağlar. Bu sayede, bacaklar, kollar, yüz ve parmakları hareket ettiririz. Tüm bunlara ek olarak bilişsel ve duyuşlar süreçlerin başlatıcısı ve sonlandırıcısı da doğal olarak beyindir. Algılama, işleme ve tepkide bulunma ve sonunda ortaya çıkan bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlarımızın ana kaynağı merkezi siniri sistemidir. Öğrenme süreçlerinin tümünde beyinde gerçekleşir. İnsan beyni korteksinde belirli ritmik davranışlar oluşturan çok sayıda nöron vardır. Beyin korteksinde oluşan potansiyel elektriksel değişimler kafatasına yerleştirilen bir çift elektrot ile kaydedilebilir. Bu potansiyel değişimleri frekansları ve güçleri açısından sınıflayarak farklı dalga boyları tanımlanmıştır. Bu dalga boylarındaki değişimler elektroensefalogram (EEG) yöntemiyle gözlenebilir. Dolayısıyla öğrenme süreçlerinde beynin hangi bölgelerinde ne tür aktivitelerin meydana geldiği ve bu aktivitelerin manipüle edilip edilemeyeceği sinirbilim alanında yürütülen çalışmaların ana konusudur. Beynin farklı bölümlerinde gözlenen elektrik aktivitesi ile beyin işlevleri ve özellikleri arasındaki ilişkiyi açıklayan çok sayıda araştırma mevcuttur. Bu çalışmanın amacı alan yazın taraması yoluyla beyin aktivitesi ile farklı bilişsel ve duyuşsal kapasiteler ve özellikler arasındaki ilişkilerin derlenmesidir. Lemos ve diğerleri (1998) akıcılık, sözel ve sözel olmayan hafıza ile üst alpha bandında pozitif korrelasyon gözlenmiştir. Schmid, Tirsch ve Scherp (2002) alpha Gücüyle zeka arasında yüksek korrelasyon gözlemişlerdir. Jauk ve diğerleri (2012) iraksak zeka ve alpha gücü arasında yüksek korrelasyon bulmuşlardır. Jearsweid ve diğerleri (2015) açık uçlu bir problem çözme sürecindeki yaratıcılık anlamında zeka ile alpha bandı arasında korrelasyon bulmuşlardır. Doppelmayr ve diğerleri (2002) alpha gücü ile bilişsel performansın daha karmaşık bir ilişki içinde olduğunu ifade etmişlerdir. İki faktörün önemli rol oynadığını söylemişlerdir; (1) tonic ve phasic (uyarıcı temelli) alpha gücü arasındaki ayrım ve (2) zekayla olan ilişki söz konusu olduğu sürece “sinirsel yeterlilik yada etkililik hipotezinin” geçerli olduğunu ifade etmişlerdir. Hafıza performansı ile ilgili olarak Doppelmayr ve diğerleri (2002) iyi performansın tonic alpha gücünde bir yükselmeye fakat (uyarıcı temelli) phasic alpha gücünde ise bir düşüşe sebep olduğunu iddia etmiştir. Örneğin, bilişsel performansta olduğu gibi tonic alpha gücü erken yaştan yetişkinliğe doğru artarken hayatın ilerleyen aşamalarında düşmektedir. Anokhin (1996) ön ve en ön loblarda Raven’s Standart Gelişim Matrisi (Ravens Standard Progressive Matrices - SPM) skoru ile alpha frekansı arasında pozitif korrelasyon gözlenmiştir. Arnthauefs Zeka Testi (IST) den elde edilen sözel beceri faktörü ve Hom’s LPS zihinsel performans testi skoru hem ortalama hem de tepe Alpha frekansı ile anlamlı pozitif ilişki göstermiştir . Ancak Alpha frekansı ile genel, uzamsal ve aritmetik becerilerle herhangi bir ilişki gözlenmemiştir. Bir çok çalışmada zeka ve yaratıcılık ile beyin korteksindeki aktivite arasında negatif korrelasyon elde edilmiştir. Haier ve diğerleri (1998) gibi Neubauer ve diğerleri (2002, 2004) ve Fink (2003) yüksek zekadaki bireylerde diğerlerine göre istatistiksel olarak daha düşük korteks aktivitesi gözlenmektedir. Yani zeka arttıkça aktivite azalmaktadır ve bu “etkililik teorisi” olarak ifade edilmektedir. Yani az enerjiyle çok iş yapabilme etkililiği olarak ifade edilebilir. Çoklu zeka ve EEG konusunda Jun-Su Kang, Swathi Kavuri, Minhoo Lee (2013) sözel ve sayısal zeka alanında daha düşük skorlar elde eden öğrencilerde daha geniş ve dağınık beyin aktivitesi gözlenmiştir ve bu belirli bir işi yaparken daha çok çaba harcandığına işaret etmektedir. Sözel zeka düzeyi yüksek öğrenciler sol yarıkürede daha yoğun ve sağ parietal lobda daha düşük aktivite göstermişlerdir. Sayısal zeka düzeyi yüksek öğrenciler ön lob aktiviteleri yüksek çıkmıştır. Sayısal ve sözel zeka testlerinde aldıkları skorla beynin sayısal ve sözel ilgili alanlarında korelasyon gözlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Beyin Fonksiyonları, Çoklu Zeka ve EEG, EEG, Öğrenme ve EEG, Zeka ve EEG

THE RELATION BETWEEN INTELLIGENCE AND EEG ACTIVITY IN DIFFERENT BRAIN REGIONS

Assist. Prof. Dr. İsmet ŞAHİN, Kocaeli University, ismetsahin@gmail.com

ABSTRACT

Neural System is the most important part of Psychological system in developed organisms. Neural system is the key actor of feeling all inner and outer reactions. Brain is the center of all our senses. Seeing, tasting, smelling and hearing all occurs in brain. It makes us think, and move. And naturally, it starts and ends all our cognitive and affective behaviours. All learning process also occurs in brain. There are billions of neurons in human cortex that makes up all our behaviours and the potential electricity in brain can be observed by EEG electrodes while functioning. The amplitudes and frequencies of the observed electricity can be classified as different wave types such as delta, theta, alpha, beta or gamma. There are many research that tries to explain the relation between brain functions and recorded EEG activities. The aim of this study is to collect all these studies and summarize and classify their findings regarding brain EEG activities and different cognitive and affective capacities. The main focus of neuroscience naturally is observation of EEG activities in different region of the brain while learning and whether they can be manipulated or not. Lemos, Fisch, Stern and Paiva (1998) found that verbal non-verbal memory correlated negatively with relative theta and positively with upper sub-alpha bands and similar correlations were obtained for fluency. Schmid, Tirsch and Scherp (2002) observed high correlation between alpha power and intelligence. Jearsweid and others (2015) found positive correlation between creative intelligence in open ended problem solving and alpha band. Doppelmayr et al. (2002) stated that the alpha power and cognitive performance are related to each other in a rather complex way. They added that two factors appear to play an important role: (1) the distinction between tonic and phasic (or event-related) alpha power, and (2) as far as a relationship with intelligence is concerned, the “neural efficiency hypothesis” must be taken into account. With respect to memory performance, Doppelmayr et al. (2002) claimed that good performance is reflected by an increase in tonic alpha power but a decrease in phasic (event-related) alpha power. As an example, in a similar way as cognitive performance does, tonic alpha power increases from early childhood to adulthood but decreases during the late part of the lifespan. Negative correlation between activities in brain cortex and intelligence and creativity were found in many researches. Haier ve others (1998) and Neubauer ve others (2002, 2004) ve Fink (2003) observed lower cortex activity in individuals with higher intelligence, which means higher the intelligence, lower the brain activity that is explained as “effectiveness theory”. In terms of multiple intelligence and EEG relation Jun-Su Kang, Swathi Kavuri, Minhoo Lee (2013) found larger brain activity in individuals with lower scores in verbal and logical intelligence tests. They explained it as more effort to accomplish the task. Those with more verbal intelligence displayed lower activity in right parietal region while higher activity in left hemisphere. Those with high logical intelligence have more activity in frontal lob.

Key Words: Brain Functions, EEG, Intelligence and EEG, Learning and EEG, Multiple Intelligence and EEG

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖĞRENME ALANLARI VE NCSS

Yrd.Doç.Dr. Muhammet AVAROĞULLARI, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, muhammet@mu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Amerika Birleşik Devletlerinde yer alan National Council for the Social Studies (NCSS) isimli kuruluşun dünyadaki ve Türkiye'deki sosyal bilgiler öğretim programları üzerindeki etkisini değerlendirmektir. Türkiye'deki mevcut öğretim programı 2005 yılında NCSS temaları çerçevesinde yapılmıştır. 2015 yılında kamuoyuna açıklanan taslak öğretim programı ve 2017 yılında açıklanan ikinci bir öğretim programı taslağı da yine NCSS temalarına dayanmaktadır. Bu durumda şu sorular akla gelmektedir: . Peki NCSS gerçekten otorite midir? Dünyada öğretim programları NCSS'nin önerilerine göre mi hazırlanmaktadır? Sosyal bilgiler öğretim programları öğrenme alanlarına göre hazırlanmak zorunda mıdır? Eğer öyleyse bu temalar hangileri olmalıdır? Bu çalışmanın temel amacı bu sorulara cevap aramaktır. Çeşitli ülkelerin sosyal bilgiler programlarındaki öğrenme alanlarına bakılacak, bu öğrenme alanları NCSS önerileri ile karşılaştırılacak ve nihayet yeni bir sosyal bilgiler öğretim programının nasıl olması gerektiğine ilişkin bazı görüşler paylaşılacaktır. Çalışmada nitel araştırma tekniklerinden birisi olan içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçeriğin analizi için çalışma öncesinde herhangi kategori oluşturulmamıştır. Ancak içeriğin incelenmesi sırasında tematik, disiplinler ve tematik/disiplinler şeklinde üç kategorinin bulunduğu anlaşılmış ve incelenen öğretim programları bu kategorilerden birisine yerleştirilmiştir. Disiplin temelli öğrenme alanları doğal olarak NCSS'nin tematik yaklaşımın dışında olduğu için tematik ve tematik/disiplinler temelli öğrenme alanlarına tekrar bakılmış ve bu öğrenme alanları üzerinde NCSS'nin ne derece etkili olduğu değerlendirilmiştir. Ülkelerin seçimi sırasında hem bağımsız kuruluşlarca yapılan sıralamalarda en üst sıralarda gösterilen ülkelerin dâhil edilmesine hem de coğrafik ve kültürel olarak farklı ülkelerin seçilmesine gayret edilmiştir. Örneğin PISA, TIMMS ve PIRLS sonuçlarını harmanlayarak hangi ülkelerin eğitimde daha iyi olduğunu belirlemeye çalışan Pearson Learning Curve indeksine bakılmıştır. Bu indekste birinci sırada yer alan Güney Kore, üçüncü sırada bulunan Singapur, dördüncü sırada bulunan Hong Kong ve beşinci sırada bulunan Finlandiya (Pearson, 2014) sosyal bilgiler öğretim programları incelenmiştir. İkinci sırada bulunan Japonya'nın öğretim programına ise İngilizce olarak erişilemediği, erişilen Japonca nüshası da İngilizceye veya Türkçeye çevrilemediği için bu program incelenememiştir. Kuzey Amerika'dan Texas ve Ontario; Kuzey Avrupa'dan İngiltere ve Finlandiya; Okyanusya'dan Avustralya ve Yeni Zelanda; Güney Amerika'dan Kosta Rika; Karayiplerden Jamaika; Afrika'dan Güney Afrika; Güney Asya'dan Maldivler; Akdeniz'den Yunanistan ve Uzakdoğu'dan da Singapur, Güney Kore ve Japonya; Türk ve eski Sovyet dünyasından Azerbaycan incelenmiş böylece mümkün olduğunca coğrafi ve kültürel farklılık oluşturulmaya çalışılmıştır. Ancak dil bariyerine ve bu ülkelerin öğretim programlarını İngilizce olarak internet ortamında yayımlamamalarına bağlı olarak Ortadoğu'dan bir ülke dâhil edilememiştir. Sonuç olarak sosyal bilgiler öğretim programlarının tematik/öğrenme alanlarına göre hazırlanmasının bütün dünya ülkeleri tarafından benimsenmiş bir uygulama olmadığı anlaşılmaktadır. Türkiye, Kosta Rika, Maldivler, Singapur, Jamaika ve Hong Kong sosyal bilgiler öğretim programları temalar veya öğrenme alanları etrafında yapılandırılmıştır. Yunanistan'da sosyal bilgiler adıyla bir ders bulunmamaktadır. Ancak bu ülkedeki “sosyal ve siyasal eğitim” dersinin içeriği itibarıyla sosyal bilgiler dersinin yerini tutmakta olduğu düşünüldüğünden Yunanistan da öğretim programını öğrenme alanları /temalar etrafında yapılandırmış ülkeler arasında yer alabilir. Güney Afrika sosyal bilimler dersi öğretim programını ve Güney Kore de sosyal bilgiler dersi öğretim programını tamamen disiplin temelli bir yaklaşımla yapılandırmıştır. Disiplin temelli yaklaşımın daha katı bir uygulaması sosyal bilgiler adıyla bir dersin mevcut olmadığı İngiltere'de görülmektedir. Bu ülkede tarih, coğrafya ve vatandaşlık dersleri verilmekte olup “sosyal bilgiler” veya “sosyal bilimler” ibaresine ne ders adı olarak ne de bir şemsiye kavram olarak yer verilmemektedir. Texas, Ontario, Avustralya, Azerbaycan, Finlandiya ve Yeni Zelanda sosyal bilgiler öğretim programları ise tematik /öğrenme alanı temelli ve disiplin temelli yaklaşımları bir araya getirin bir anlayışla hazırlanmıştır. Çalışmada ortaya çıkan bir başka sonuç ise, incelenen programlardan anlaşıldığı kadarı ile sosyal bilgiler öğrenme alanlarının belirlenmesinde NCSS standartlarının beklenildiği kadar etkili olmadığıdır. İncelenen programlar arasında, öğrenme alanlarını NCSS standartlarına göre belirleyen sadece iki ülke bulunmaktadır. Bu ülkeler ise Türkiye ve Maldivler'dir

Anahtar sözcükler: NCSS, Öğrenme Alanları, Sosyal Bilgiler Öğretim Programları, Sosyal Bilgiler

LEARNING AREAS IN SOCIAL STUDIES CURRICULUMS AND NCSS

Assist. Prof. Dr. Muhammet AVAROĞULLARI, Muğla Sıtkı Koçman University, muhammet@mu.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this study is to assess the impact of the National Council for the Social Studies (NCSS) in the United States on social studies curricula in the world and in Turkey. The current curriculum in Turkey was created within the framework of the NCSS theme in 2005. The draft curriculum announced in public in 2015 and the second draft curriculums announced in 2017 are also based on NCSS themes. In this case the following questions come to mind: So, is NCSS really the authority? Are the curricula in the world prepared according to the recommendations of the NCSS? Do social studies curricula have to be prepared in terms of learning areas? If so, what should be these themes? The main purpose of this study is to seek answers to these questions. These areas of learning will be compared to the NCSS recommendation, and finally some views on how a new social studies curriculum should be shared. The content analysis technique, which is one of the qualitative research techniques, was used in the study. No categories were created prior to the study for the content analysis. However, during the examination of the contents, the curriculums that were understood and examined in three categories, thematic, disciplinary and thematic / disciplinary, were placed in one of these categories. Since discipline-based learning areas are naturally out of the NCSSs thematic approach, thematic and thematic / disciplinary-based learning areas are reexamined and assessed to what extent NCSS is effective on these learning areas. During the selection of the countries, it was strived to include the countries displayed in the top row in the order of the independent organizations as well as to select the geographically and culturally different countries. For example, the Pearson Learning Curve index, which tries to determine which countries are better for education by blending PISA, TIMMS, and PIRLS results, has been looked. Social studies curriculums of South Korea which ranked first in this index, Singapore which ranked third, Hong Kong which fourth ranked, and Finland ranked fifth (Pearson, 2014) have been examined. Because the curriculum of Japan, which is in the second rank, was not available in English, and the accessed Japanese copy could not be translated into English or Turkish, This program was not studied. Texas and Ontario from North America; England and Finland from Northern Europe; Australia and New Zealand from Oceania; Costa Rica from South America; Jamaica from Caribbean; South Africa from Africa; Maldives from South Asia; Greece and from the Mediterranean; Singapore, South Korea and Japan from Far East; Azerbaijan in the Turkish and former Soviet world has been studied, so as to create geographical and cultural differences as much as possible. However, depending on my language barrier and their inability to publish their curriculum in English on the internet, any country from Middle East could not be included. As a result, it is understood that the preparation of social studies curricula according to thematic / learning areas is not an application adopted by all the countries of the world. Turkey, Costa Rica, Maldives, Singapore, Jamaica and Hong Kong social studies curricula are structured around themes or learning areas. In Greece there is no lesson in the name of social studies. However, because the content of the social and political education course in this country is considered to be holding the social studies course, Greece may be considered among the countries which adopted learning areas / themes approach. The South African social sciences curriculum and South Korea's social sciences curriculum have been structured entirely by a discipline-based approach. A stricter application of the discipline-based approach is seen in the UK where there is no lesson in the name of social studies. In this country, history, geography and citizenship lessons are given and neither social studies nor social sciences concepts are given as a course name or as an umbrella term. The social sciences programs in Texas, Ontario, Australia, Azerbaijan, Finland and New Zealand are designed to bring together thematic / learning domain-based and discipline-based approaches. Another consequence of the study is that NCSS standards are not as effective as expected in determining social learning areas, as far as the programs examined indicate. Among the programs reviewed are only two countries that determine learning areas by NCSS standards. These countries are Turkey and Maldives.

Key Words: Learning Areas, NCSS, Social Studies Curriculum, Social Studies

ORTAÖĞRETİM BİYOLOJİ DERS KİTAPLARINDA YER ALAN ETKİNLİKLERİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİ AÇISINDAN ANALİZİ

Doktora Öğrencisi Hasan AKDENİZ, Gazi Üniversitesi, hasanakdeniz.gazi@gmail.com
Prof.Dr. Gülay EKİCİ, Gazi Üniversitesi, gulayekici@yahoo.com

ÖZET

Düşünme, sistematik ya da rastlantısal olarak düşünce (fikir) üretimi ile sonuçlanan zihinsel bir süreçtir. Düşünmenin insan hayatında önemli bir yere sahip olduğu eski zamanlardan beri bilinmektedir. Bu nedenle eski Yunan uygarlığından bu yana düşünme ile ilgili filozoflar ve bilim adamları bu yönde birçok görüş ortaya koymuşlardır. Düşünmeyi geliştirmeye ilişkin bu arayışlar zaman içinde eğitim anlayışlarına da yansımıştır. Eğitimin önemli amaçlarından biri de öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmektir. Öğrencilere kazandırılması hedeflenen davranışlar eğitim programları aracılığı ile gerçekleştirilir. Demirel (2011) okullardaki eğitimin, ülkenin eğitim politikasını uygulamaya dönüştürme amacına hizmet etme rolü üstlendirilmiş programlarla gerçekleştirileceğini, böyle bir rolü üstlenmiş olan programların, birbirleriyle dinamik ilişkileri olan amaç, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme öğelerinden oluştuğunu ifade etmektedir. Genel anlamda içerik ögesi, hazırlanacak programda ne öğretilim sorusuna işaret eder. Programın içeriği ise, amaçları dikkate alınarak hazırlanmış ders kitaplarına işaret eder.). Programlardaki hedefleri en iyi ve en somut bir şekilde yansıtan materyallerin ders kitapları olması, programla ders kitabının arasındaki ilişkiyi ve doğrudan da programın önemli gördüğü eleştirel düşünme becerisi ile ders kitabı arasındaki ilişkiyi görmek açısından yararlı olacaktır. Bu çalışmanın amacı, Ortaöğretim Biyoloji ders kitaplarındaki etkinliklerin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirme düzeyleri yönünden incelenmesidir. Bu amaca yönelik aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır. • 9. sınıf biyoloji ders kitaplarındaki etkinliklerin eleştirel düşünme becerileri açısından dağılımı nasıldır? • 10. sınıf biyoloji ders kitaplarındaki etkinliklerin eleştirel düşünme becerileri açısından dağılımı nasıldır? • 11. sınıf biyoloji ders kitaplarındaki etkinliklerin eleştirel düşünme becerileri açısından dağılımı nasıldır? • 12. sınıf biyoloji ders kitaplarındaki etkinliklerin eleştirel düşünme becerileri açısından dağılımı nasıldır? • 9., 10., 11., ve 12. sınıf biyoloji ders kitaplarındaki etkinliklerin eleştirel düşünme becerileri açısından dağılımının karşılaştırılması nasıldır? Araştırmada nitel modellerden tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışmanın grubunu 2013 yılı öğretim programına göre farklı yayınevleri ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan 9.,10., 11. ve 12.sınıf biyoloji ders kitaplarında yer alan etkinlikler oluşturmaktadır. Söz konusu ders kitaplarından 10.sınıf biyoloji ders kitabı MEB tarafından diğerleri ise özel yayınevleri tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada araştırmacılar tarafından geliştirilen veri toplama aracı kullanılmıştır. Veri toplama aracında, eleştirel düşünme becerileri ve bu boyutlarda aranacak kavramlar yer almaktadır. Veri toplama aracı oluşturulurken; literatür taraması yapılmıştır. Eleştirel düşünme becerileri ile ilgili yapılan çalışmalar ve bu çalışmalarda kullanılan veri toplama araçları incelenmiştir. İlgili literatürün taranmasından sonra eleştirel düşünme becerileri madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan bu havuzdan uzman görüşleri sonrasında elemeler yapılarak eleştirel düşünme becerileri listesi elde edilmiştir. Elde edilen bu listeye göre de her bir beceriyi temsil edebilecek kavramlar üretilmiştir. Araştırmada verilerin analizi için içerik analizinden yararlanılmıştır. Veri analizinin güvenilirliği; [Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100] formülü kullanılarak hesaplanmıştır. 9., 10., 11. ve 12. sınıf biyoloji ders kitabında yer alan etkinlikler iki araştırmacı tarafından birbirlerinden bağımsız olarak incelenerek eleştirel düşünme becerilerinin hangi boyutuna uyuyorsa o bölüme kodlanmıştır. Bireysel çalışma sonrası araştırmacılar bir araya gelerek kodlamaları karşılaştırmış ve tartışarak ortak bir sonuca varmışlardır. Araştırmacıların bağımsız olarak sınıflandırdığı etkinliklerin %95'i birbiriyle tutarlılık göstermektedir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre; en fazla temsil edilen ve geliştirilmesi hedeflenen becerilerin; karşılaştırmalar yapma, verileri açıklama ve değerlendirme, sebep-sonuç ilişkilerini bulma eleştirel düşünme becerilerinin olduğu anlaşılmıştır. Eleştirel dinleme, bilgi kaynağının güvenilirliğini sorgulama, kendi düşünme sürecini değerlendirme, değerlendirme için ölçüt geliştirme ve soru sorma eleştirel düşünme becerileri ise etkinliklerde çok az temsil edilmiştir. Sonuç olarak; ortaöğretim 9.,10., 11., ve 12. sınıf biyoloji ders kitaplarında yer alan etkinliklerin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmesi açısından yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Çalışma sonuçları literatürle tartışıldıktan sonra konuyla ilgili öneriler belirtilmiştir.

Anahtar sözcükler: Biyoloji Ders Kitabı, Ders Etkinlikleri, Eleştirel Düşünme Becerileri.

ANALYSIS OF CRITICAL THINKING SKILLS IN SECONDARY SCHOOL BIOLOGY TEXTBOOKS

PhD Student Hasan AKDENİZ, Gazi University, hasanakdeniz.gazi@gmail.com
Prof. Dr. Gülay EKİCİ, Gazi University, gulayekici@yahoo.com

ABSTRACT

Thinking is a mental process that results in systematic or coincidental production of ideas. It has been known since ancient times that thinking has an important place in human life. For this reason philosophers and scientists who have been thinking since ancient Greek civilization have put forward many opinions in this direction. These quests to develop thinking have also been reflected in their understanding of education over time. One of the important aims of education is to improve students thinking skills. Targeted behaviors to be gained to the students are carried out through training programs. Demirel (2011) states that the education in the schools is carried out with the programs that have the role of serving the purpose of transforming the educational policy of the country into the practice and the programs undertaking such a role consist of objectives, content, learning-teaching process and evaluation articles which have dynamic relations with each other. In general, the content item points to the question of what to teach in the program to be prepared. The content of the program refers to the textbooks which are prepared considering their purposes.). Having textbooks that reflect the goals of the program in the best and most concrete way will be helpful in seeing the relationship between the program and the textbook and the relationship between the textbook and the critical thinking skills that the program considers important. The purpose of this study is to examine the activities in secondary school biology textbooks in terms of their level of development of critical thinking skills. The answers to the following questions are sought for this purpose. • How is the distribution of events in grade 9 biology textbooks in terms of critical thinking skills? • How is the distribution of activities in 10th grade biology textbooks in terms of critical thinking skills? • How is the distribution of activities in 11th grade biology textbooks in terms of critical thinking skills? • How is the distribution of events in 12th grade biology textbooks in terms of critical thinking skills? • How is the distribution of activities in the 9th, 10th, 11th, and 12th grade biology textbooks in terms of critical thinking skills compared? Survey design was used in qualitative models. According to the curriculum of the year 2013, the group of the studys researchers is organizing activities in the 9th, 10th, 11th and 12th grade biology textbooks prepared by different publishing houses and the Ministry of National Education. The 10th grade biology course book was prepared by MEB and the others by private publishing houses. The data collection tool developed by the researcher was used in the study. Through data collection, critical thinking skills and concepts to be searched in these dimensions are included. While data collection tool is being created; Literature search was conducted. The studies about critical thinking skills and the data collection tools used in these studies have been examined. After scanning the relevant literature, a pool of critical thinking skills has been established. Critical thinking skills list has been obtained from the pool created after the expert opinions. According to the obtained list, concepts that can represent each skill have been produced. Content analysis was used for the analysis of data in the study. Reliability of data analysis; $[\text{Opinion union} / (\text{Opinion union} + \text{Statement of distinction}) \times 100]$. Activities in the 9th, 10th, 11th and 12th grade biology textbooks were independently examined by two researchers and coded according to the size of the critical thinking skills. After individual study, the researchers came together and got a common result by comparing and discussing the coding. 95% of the activities independently classified by researchers are consistent with each other. According to the findings obtained in the study; The most represented and targeted developments; It has been understood that there are critical thinking skills in making comparisons, explanations and evaluations, and finding cause-and-effect relationships. Critical listening, questioning the reliability of information sources, evaluating their own thinking process, developing criteria for evaluation and asking questions and critical thinking skills are rarely represented in the activities. As a result, it has been determined that the activities in the 9th, 10th, 11th, and 12th grade biology textbooks of secondary education are inadequate in terms of improving students critical thinking skills. After discussing the results of the study with the literature, the suggestions related to the topic were mentioned.

Key Words: Biyoloji Ders Kitabı, Ders Etkinlikleri, Eleştirel Düşünme Becerileri.

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN STAJ ÇALIŞMALARININ YETERLİLİK DÜZEYLERİ (ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ)

Öğretmen Mehmet Alper DEMİR, Sınısteke Ortaokulu Müdürlüğü, alperdemir09@yandex.com
Öğretmen Özen DURAN, Sınısteke Ortaokulu Müdürlüğü, ozenduran84@hotmail.com
Öğretmen İlhan KULACA, Beyköy Polis Abla Ortaokulu Müdürlüğü, ilhan.kulaca@gmail.com

ÖZET

İnsanoğlu meraklı bir varlıktır. Var olduğu ilk andan itibaren sürekli yeni bir şeyler öğrenme isteği içerisinde. İnsanoğlunun bu arzuları zamanla başkalarının yardım ve desteğiyle tatmin olmaya başlamıştır. İnsanlar bildiklerini ve öğrendiklerini başkalarına aktarma ve paylaşma ihtiyacı hissederler. Geçmiş toplumlara baktığımızda insanlara yol gösteren, bilgiler veren ve o toplumların önünü açan bilge kişilerin varlığını görmekteyiz. İşte bu insanlar öğretmenlik mesleğinin de temelini atan kişilerdir. Sümerlilerden Antik Yunana, Uzak Doğu kültüründen Batı toplumlarına ve Türk İslam Medeniyetine kadar her kültürde öğretmenlerin ya da öğreticilerin daima ön planda olduğunu görmekteyiz. Günümüzde anaokulundan itibaren ortalama 70 yıl yaşayan ve üniversite bitiren bir insanın hayatının yaklaşık üçte biri okullarda eğitim ve öğretim faaliyetleri içerisinde geçmektedir. Eğitim ve öğretim faaliyetleri açısından her ne kadar eğitim programları ve kitaplar da önemli ise de en önemli unsur yetişmiş insan unsurudur. Yani o kitaplardaki bilgileri öğrencilere aktaracak ve programları uygulayacak, öğrencilere rehberlik edecek iyi yetişmiş öğretmenlere ihtiyaç vardır. Öğretmen dışındaki program ve kitaplar ne kadar iyi olursa olsun, nitelikli öğretmen yok ise diğerlerinin başarıya götürmesi olanaksızdır. Bu nedenle Eğitim Fakültelerinde uygulanacak “Öğretmen Yetiştirme Programları” ülkemiz ve geleceğimiz açısından büyük önem taşımaktadır. Yıllar önce bunu fark eden Mustafa Kemal Atatürk; Eskişehir-Kütahya savaşlarının sürdüğü, Polatlı’da düşman topçularının top seslerinin duyulduğu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Kayseri’ye taşınmasının konuşulduğu zor günlerde “Maarif Kongresini” toplamıştır. Efendim bu sıkıntılı günlerde Maarif Kongresini toplamak gerekli miydi diyenlere “Efendiler cehaletle savaş, düşmanla savaştan daha az önemli değildir.” diyerek öğretmene ve öğretmen yetiştirmeye verdiği önemi göstermiştir. Yine Muallimler Birliği Kongresi üyelerine : “ Yeni nesli, Cumhuriyetin özverili öğretmen ve eğitimcileri, sizler yetiştireceksiniz, yeni nesil sizin eseriniz olacaktır. ” demiş ve öğretmenlere verdiği önemi bir kez daha göstermiştir. Bu çalışma ile eğitim fakültelerinde öğretmen yetiştirilirken bir yandan eğitim fakültesi öğrencilerinin yapmış oldukları staj çalışmalarının yeterlilik düzeyi sorgulanmış, diğer yandan öğretmen adaylarının mesleki gelişmelerine katkıları da ortaya konulmak istenmiştir. Ayrıca, alternatif bir staj uygulaması olan intörn uygulamasına eğitim fakültesi öğrencilerinin bakış açıları da ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapmış olduğumuz çalışmada Nicel Araştırma Yöntemlerinden “Betimsel Analiz ” yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilere 10 sorudan oluşan “Staj Çalışmaları Yeterlilik Düzeyi” anket formları verilmiştir. Bu doğrultuda Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde okuyan 100 öğrenciyle, hazırlanan ölçek doğrultusunda anket çalışması uygulanmıştır. Sonuç olarak; öğrenciler tarafından verilen cevaplar doğrultusunda yapılan staj çalışmasının öğretmenliğe ilk adım olarak önemli bir çalışma olduğu, öğretmenliğe hazırlık konusunda önemli katkıları bulunduğu, öğrencilerin mesleki gelişimlerini uygulama ve deneyim kazanma boyutunda arttırdığı, mesleki anlamda noksan ya da hatalı gördükleri durumları fark etme ve telafi edebilme imkânı elde ettikleri, aynı zamanda kişisel gelişimlerini de desteklediği ortaya çıkmıştır. Ancak, staj sürelerinin kısa olduğu, dolayısıyla elde edilebilecek verimin daha fazla olabileceken azıyla yetinilmek durumunda kalındığı, staj çalışmalarına daha uzun bir zaman ayrılması gerektiği böylelikle mesleki tecrübenin ve verimin daha da artacağı öğrenciler tarafından dile getirilmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda; aynen tıp fakültelerinin son sınıflarında olduğu gibi, intörn programlarının açılması, yani son sınıf öğrencilerinin mevcut staj uygulaması ile kısıtlı sürede kısıtlı öğretmenlik tecrübeleri kazanmak yerine, okullarda öğretmen olarak derse girmelerinin, öğretmenliğe başladıkları zaman daha tecrübeli olmaları açısından önemli olacağı anlaşılmıştır. Yapılan bu çalışma, bir taraftan mevcut durumun tespitini yaparken, diğer yandan öğretmen yetiştiren üniversitelere ve Milli Eğitim Bakanlığına yeni Pedagojik Formasyon Programları hazırlanması açısından da ışık tutacaktır.

Anahtar sözcükler: Eğitim, İntörn., Maarif Kongresi, Staj, Öğretmen

EDUCATION FACULTY STUDENTS' TRAINING COURSES' LEVEL OF COMPETENCE (ADNAN MENDERES UNIVERSITY EDUCATION FACULTY SAMPLE)

Teacher Mehmet Alper DEMİR, Sınısteke Ortaokulu Müdürlüğü, alperdemir09@yandex.com
Teacher Özen DURAN, Sınısteke Ortaokulu Müdürlüğü, ozenduran84@hotmail.com
Teacher İlhan KULACA, Beyköy Polis Abla Ortaokulu Müdürlüğü, ilhan.kulaca@gmail.com

ABSTRACT

Mankind is a curious existence . From the moment of existence,he is in a continuous curiosity of learning new things. These wishes of mankind were started to be satisfied with the help and support of others. People feel the need of interchanging and sharing what they know. When we look at past communities, we could see wise persons who lead, inform and clear the way for societies. These are the people who lay a foundation of teaching profession . From Sumerians to Ancient Greeks, Far East Culture to Western societies and Turkish Islamic civilization, in every culture,we could see that teachers and students have always been at the forefront. In our modern-day, a person whose average life is 70 and graduates from university, has his one-third of life at schools in education and training activity starting from pre-school. For education and training activities, curriculum and books are important, but educated human factor is the most important of all. There is a need of well educated teachers to transfer the information in the books, implement the curriculum and lead students. It's impossible to succeed if there isn't qualified teacher regardless of having a well curriculum or books. For this reason, 'Teacher Training Programmes' in education faculties have a great importance for our country and our future. Many years ago Mustafa Kemal Atatürk realized this importance. He put together 'Education Congress' in hard times when there was Eskişehir-Kütahya war, voice of enemy's fireballs from Polatlı and Turkish Grand National Assembly's being mentioned to move Kayseri. For the people who think it's not so important to put together 'Education Congress'; he has shown the importance of teachers and teacher training saying: 'Making war with illiteracy is as important as making war with the enemy'. At the same time, he said: 'You, devoted teachers and educators will improve the new generation, and the new generation will be your work' and has shown his giving importance to teachers one more time. By this study, on one hand while training teachers in education faculty, on the other hand education faculty students' training course's level of competence is examined and teacher candidates' contribution to career development has been desired to reveal. Being an alternative to training course, it has also been desired to reveal the education faculty students' point of views to the internship. In our study, 'Descriptive Analysis' method has been used from Quantitative Research Methods. It was given to students a 10 question 'Training Course Study's Level of Competence' survey. With the prepared scale, the survey was implemented by 100 students who study in Education Faculty of Adnan Menderes University. As a result, by the answers of students,we can say that training course is important to take the first step for becoming a teacher, has a great contribution to preparation before becoming a teacher, increases students' awareness of career development and gaining experience,realizing the occupational mistake or missing and at the same time it supports the selfimprovement. However, the students say that training courses are short, so they should give more time to increase professional experience and productivity. In accordance with answers of students, the importance of opening internship programme; as in medicine faculty; is understood. Attending a class as a teacher, they will have more experince and won't have restricted teacher experience when they start working. This study clears up not only determining the situation but also preparing pedagogical formation programme for the teacher training universities and Ministry of National Education.

Key Words: Education, Education Congress, Intern, Training Course, Teacher

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ KONUŞMA ÖZ YETERLİKLERİ

Yrd.Doç.Dr. Emel GÜVEY AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, emelguveyaktay@mu.edu.tr

ÖZET

Toplumsal yaşamda iletişim kurma yollarından biri olan konuşma, dinleme ile birlikte gelişen bir beceridir. Konuşma, bireylerin kendini ifade etmelerine yardımcı olan ve beden dili, jest, mimik ve ses organlarının etkili bir biçimde kullanılmasını gerektiren dil becerisidir. Küçük yaşlardan itibaren ana dilinin özelliklerini tanıyarak, o dilin sözcüklerini kullanarak gerçekleşen konuşma, aile ve okul ortamında sürekli kullanılan ve etkileşim gerektiren bir beceridir. Aile ortamında ebeveynler ve çocukları arasında gerçekleşen konuşma, okul ortamında farklı kaynaklar arasında gerçekleşmektedir. Okul ortamında, konuşmayla oluşan iletişimin ana kaynağını öğretmenler ve öğrenciler oluşturmaktadır. Öğretmenlerin velileriyle iletişimi, öğrencilerin birbirleriyle iletişimi ve öğretmenler ile öğrenciler arasındaki iletişim, konuşmanın etkileşimli bir süreç olduğunu gösteren durumlardır. Özellikle öğrencilerine rol model olan öğretmenlerin etkili ve güzel konuşması, anlatacağı konuyu anlaşılır bir biçimde aktarabilmesi açısından oldukça önemlidir. Sözlü ifadelerle dayalı, özellikle tarih gibi kronolojik olaylar içeren konuların aktarıldığı Sosyal Bilgiler dersinde, öğretmenlerin doğru vurgu ve tonlama yapma ile doğru telaffuz gibi noktalara dikkat ederek ders anlatması, öğrencilerin daha anlaşılır ve kalıcı bilgiler edinmelerini sağlayacaktır. Bunun yanı sıra, ilkökul ve ortaokul düzeyinde ele alınan Sosyal Bilgiler dersinde toplumsal konuların, gündemin, coğrafi olayların ve bunların insanlara yansımalarının yorumlama gerektirdiği durumlarda konuşma becerisinin etkili bir biçimde gerçekleşebilmesi için Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin konuşma alanında kendilerini yetiştirmeleri gerekmektedir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin konuşmayla ilgili istenen özelliklere sahip olabilmesi için henüz öğretmen adayı iken konuşma becerisini geliştirmeleri ve buna ilişkin öz yeterliklerinin farkına varmaları önem taşımaktadır. Öğretmen adaylarının, kimi zaman yöresel bir ağızla konuşmaları kimi zaman da ebeveynlerinin günlük yaşamda kullandıkları kelime sayısının yetersiz kalması gibi nedenlerle etkili konuşamadıkları görülebilmektedir. Bu durum çoğu zaman sınıf içi sunumlarda öğretmen adaylarının kendilerine olan güveni etkilemekte ve olumsuz öz yeterlik algısına neden olabilmektedir. Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramı'nda önemli bir yeri olan öz yeterlik, bireylerin belli bir görevi başarmak için kendilerine ait yargılarını içeren içsel bir süreçtir. Başarılı olup olmama ya da bu süreçte yaşayacağı durumlarla başa çıkma konusunda kendisine yönelik inancıyla ilişkili olan öz yeterlik, öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme yoluyla gerçekleştirebilecekleri ve ileriki meslek yaşamlarında kullanabilecekleri bir kavramdır. Öğretmen adaylarının konuşma becerisi ve bu beceriye ilişkin öz yeterlikleri, mesleki gelişimleri açısından geliştirilmesi gereken ve olumlu algıya dönüştürülmesi beklenen bir durumdur. Bu bağlamda gerçekleştirilecek olan araştırmada, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının konuşmaya ilişkin öz yeterliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır: • Öğretmen adaylarının öz yeterlikleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir? • Öğretmen adaylarının öz yeterlikleri akademik başarıya göre farklılık göstermekte midir? • Öğretmen adaylarının öz yeterlikleri ailenin eğitim durumuna göre farklılık göstermekte midir? • Öğretmen adaylarının öz yeterlikleri yaşadıkları şehirlerin bulunduğu bölgelere göre farklılık göstermekte midir? Tarama modelinde desenlenen araştırmada, Katrancı ve Melanlıoğlu (2013) tarafından geliştirilen "Öğretmen Adaylarına Yönelik Konuşma Öz Yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Beş faktörde toplanan ölçek; Topluluk Önünde Konuşma, Etkili Konuşma, Konuşma Kurallarını Uygulama, Konuşma İçeriğini Düzenleme ve Konuşmasını Değerlendirme olarak adlandırılmıştır. Araştırmanın örneklemini, bir devlet üniversitesinin Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Verilerin çözümlemesinde t-testi ve Anova kullanılarak istatistiksel analiz yapılmıştır. Araştırmanın bulguları Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının konuşma öz yeterlikleri kapsamında verdikleri yanıtların; cinsiyet, akademik başarı, ailenin eğitim durumu ve yaşadıkları bölgeye göre incelenmesiyle elde edilmiştir. Araştırma bulgularına ve araştırmadan ortaya çıkan sonuçlara göre çeşitli öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Konuşma, Konuşma Becerisi, Öz Yeterlik, Sosyal Bilgiler

SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' SPEEING SELF-EFFICACY

Assist. Prof. Dr. Emel GÜVEY AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman University, emelguveyaktay@mu.edu.tr

ABSTRACT

Speech is one of the ways of communicating in social life and it is a developing skill with listening. Speech is a language skill that helps individuals express themselves and requires the effective use of body language, gestures, mimics and tounge. Speaking using the words of that language by recognizing the characteristics of the mother tongue from an early age is a skill that is constantly used in the family and school environment and requires interaction. The conversation between parents and their children in the family environment takes place among different sources in the school environment. Teachers and students form the main source of communication that occurs in the school environment. Communicating with teachers parents, communication between students and their peers, and communication between teachers and students are situations that show that communication is an interactive process. It is especially important that teachers who are role models to their students should be able to communicate effectively and beautifully while teaching. In Social Studies course, which is based on verbal expressions and especially chronological events such as history, the teachers will be able to teach more accurately and permanently by paying attention to points such as correct accent and toning and correct pronunciation. In addition, Social Studies teachers need to raise themselves in the field of speech in order to be able to effectively communicate the social issues, the day-to-day, geographical events and the situations where the reflection of these needs to be interpreted in humans in primary and secondary school. It is important for Social Studies teachers to develop their speaking skills and be aware of their self-efficacy in order to be able to have the desired characteristics of speech. It can be seen that the teacher candidates sometimes can not speak effectively for reasons such as speaking with a local dialect and sometimes insufficient number of words that their parents use in daily life. This often affects the confidence of teacher candidates in classroom presentations and may lead to a negative self-efficacy perception. Self-efficacy, which has an important place in Banduras Social Cognitive Theory, is an internal process involving individuals own evaluation regarding themselves in order to achieve a certain task. The self-efficacy, which is related to the belief in itself about success or failure to cope with situations that can be experienced in this process, is a concept that teacher candidates can use through reflective thinking and use in their career. Teacher candidates speaking skills and their self-efficacy skills are expected to be transformed into positive perceptions that need to be developed in terms of their professional development. In this research, it is aimed to determine the self-efficacy of social science teacher candidates for speaking. For this purpose, the following questions have been answered: • Does the self-efficacy of teacher candidates vary by sex? • Does the self-efficacy of prospective teachers differ according to academic achievement? • Does the self-efficacy of teacher candidates differ according to the education level of the family? • Does the self-efficacy of the teacher candidates differ according to the regions where the cities they live in are located? The Speech Self-Efficacy Scale for Teacher Candidates, developed by Katrancı and Melanlıoğlu (2013), was used in the research designed in the screening model. Scale collected is consisted of five factors; Speaking in front of the Community, Effective Speaking, Implementing Speaking Rules, Editing and Speaking Speech Content is called Evaluation. The sample of the research is constituted by prospective teachers who are trained in the Social Fields Education Department of a state university. Statistical analysis was performed using t-test and Anova in analyzing the data. The findings of the study show that the answers given by Social Studies teacher candidates within the scope of speaking self-efficacy; gender, academic achievement, educational status of the family and the region where they live. Various suggestions have been made according to the findings of the research and the results of the research.

Key Words: Self-Efficacy, Social Studies, Speaking, Speaking Skills

EĞİTİM FAKÜLTESİNDEKİ FARKLI BÖLÜM ÖĞRENCİLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Doç.Dr. Yılmaz GEÇİT, Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr

Öğr.Gör. İbrahim YAHSİ, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, ibrahim.yahsi@erdogan.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Muhammet Ahmet TOKDEMİR, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi,
ahmet.tokdemir@erdogan.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Sebahat ÇORAPÇI, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, sebahat.crpc53@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Sinan ŞAHİN, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, sinan.sahin@erdogan.edu.tr

ÖZET

Modern eğitim programlarında özellikle üzerinde durulan hususlardan biri öğrencilerin çeşitli becerilere sahip olmaları hususudur. Bu bağlamda ülkemizdeki ilköğretim ve ortaokullara ait tüm öğretim programlarında öğrencilere kazandırılması gereken genel becerilere yer verilmiştir. Bu beceriler yaratıcı düşünme, iletişim, araştırma, problem çözme, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel konuşma ile eleştirel düşünme becerileridir. Chance (1986), eleştirel düşünmeyi gerçekleri analiz etme, fikirler üretip düzenleme, fikirleri savunma, karşılaştırma yapma, çıkarımlar yapma, sonuçları değerlendirme ve problem çözme becerilerinin bir bütünü olarak tanımlamaktadır. Halpern (1996) eleştirel düşünceyi beceri ve strateji bileşimi olan bir düşünme biçimi, Paul ve Elder (2008) kendini yöneten, disipline eden ve kendini düzelter bir düşünme biçimi, Glaser (1941) bireyin varsayımları, inançları, değerleri ve tutumları görebilme yeteneği olarak ifade etmektedir. Esasında eleştirel düşünme doğru ve yanlış ayırt edebilme becerisidir. Yaşamın her alanında ve aşamasında karşılaşılması mümkün problemlerin çözümünde ihtiyaç duyulan becerilerden biri eleştirel düşünme becerisidir. İnsanların bağımsız kararlar verebilmeleri, özgün ürünler ortaya koyabilmeleri ve rutin olanın dışında girişimler yapabilmeleri için sorgulayıcı bir düşünce sistemine sahip olmaları büyük önem taşımaktadır. Özellikle geleceğin nesillerini yetiştirecek olan öğretmen ve öğretmen adaylarının yüksek eleştirel düşünme düzeyine sahip olmaları, daha üst düzey düşünme becerisine sahip öğrencilerin yetiştirilmesi açısından gerekli görülmektedir. Bu çalışmada bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan 323 öğretmen adayının eleştirel düşünme düzeyleri bazı değişkenler açısından analiz edilmiştir. Bu öğrenciler Sosyal Bilgiler, Sınıf, Türkçe, Matematik ile Fen Bilgisi öğretmenliği bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak; öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerini ölçmek amacıyla, orijinali Facione, Facione ve Giancarlo (1998) tarafından geliştirilen, Kökdemir (2003) tarafından geçerlik-güvenirlilik çalışması yapılarak Türkçe 'ye çevrilmiş olan California Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği (CCTDI) kullanılmıştır. Veriler SPSS 16 Paket programında çeşitli analizlere tabi tutulmuştur. Öncelikle ölçeğin toplam puanından elde edilen 4,13'lük ortama değer, öğretmen adaylarının yüksek bir eleştirel düşünme düzeyine sahip olmadıklarını göstermektedir. Sınıf düzeyi değişkeninde 4 ve 1. Sınıflar arasında 4. Sınıflar lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bölümler açısından bakıldığında zaman en yüksek eleştirel düşünme düzeyinin Sosyal Bilgiler bölümü öğrencilerine, en düşük düzeyin ise Fen Bilgisi bölümü öğrencilerine ait olduğu belirlenmiştir. Ayrıca bölümler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark sosyal, sınıf ve matematik bölümü öğrencileri ile fen bilgisi öğrencileri arasında ve fen bilgisi bölümü öğrencileri aleyhine ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının okuma alışkanlığı ile eleştirel düşünme düzeyleri arasında da anlamlı bir fark dikkat çekmektedir. Özellikle çok okuyan kategorisinde yere alan öğrencilerle okuyucu olmayan kategorisinde yer alan öğrenciler arasında çok okuyucu kategorisi lehine anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. İstatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmeyen değişkenler de mevcuttur. Ölçeğin toplam puanı ile cinsiyet, mezun olunan lise türü, anne-baba eğitim durumları, aylık gelir ile aile ikamet yeri değişkeni arasında anlamlı bir farklılık oluşmadığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar her ne kadar en yüksek eleştirel düşünme düzeyinin Sosyal bilgiler bölümü öğrencilerine ait olduğu gösterse de esasında 6'lı likert tarzı bir ölçekte 4,2'lik bir aritmetik ortalamanın da çok yüksek bir değer olmadığını ifade etmek gerekir. Bu bağlamda başta sosyal bilgiler bölümünde olmak üzere tüm eğitim fakültesi bölümlerinde eleştirel düşünme becerisini geliştirici etkinlik ve uygulamalara daha fazla yer vermek gerektiği söylenebilir. Öte yandan son sınıf öğrencilerinde daha yüksek bir eleştirel düşünme değerinin tespit edilmesi fakültede süreç içerisinde bu becerinin geliştiğine işaret etmektedir. Okuma alışkanlığı ile eleştirel düşünme düzeyi arasında doğrudan bir ilişki ortaya çıktığı için öğrencilerin daha fazla kitap okuması için teşvik edici çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: Eğitim Fakültesi Öğrencileri, Eleştirel Düşünme, Sosyal Bilgiler

INVESTIGATION OF THE STUDENSTS' CRITICAL THINKING LEVEL IN DIFFERENT DEPARTMENTS IN THE FACULTY OF EDUCATION

Assoc. Prof. Dr. Yilmaz GEÇİT, Rize Recep Tayyip Erdoğan University, yilmaz.gecit@erdogan.edu.tr

Lecturer İbrahim YAŞI, Recep Tayyip Erdoğan University, ibrahim.yahsi@erdogan.edu.tr

Assist. Prof. Dr. Muhammet Ahmet TOKDEMİR, Recep Tayyip Erdoğan University,
ahmet.tokdemir@erdogan.edu.tr

MA Student Sebahat ÇORAPÇI, Recep Tayyip Erdoğan University, sebahat.crpc53@gmail.com

MA Student Sinan ŞAHİN, Recep Tayyip Erdoğan University, sinan.sahin@erdogan.edu.tr

ABSTRACT

All students have various skills and this is one of the issues that emphasized in modern education programs. In this context the primary and secondary curriculums which prepared for all levels of education in our county have included the general skills that should be given to the students. Creative thinking, communication, being a researcher, problem solving, decision making, using information technology, being entrepreneurship, using Turkish accurately and effectively, and critical thinking constitute these skills. Chance (1986) defines critical thinking as an inclusive process which include analyzing facts, producing and organizing ideas, defending ideas, making comparisons, making inferences, evaluating results, and problem solving skills. Halpern (1996) describes critical thinking as a way of thinking that is a combination of skill and strategy While Paul and Elder (2008) defines it as a form of thinking that is self-directed, disciplined, and self-correcting. In another definition Glasser (1941), described critical thinking as the ability to see an individuals assumptions, beliefs, values, and attitudes. In short critical thinking critical thinking is the ability to distinguish between right and wrong, and to solve possible problems that can be encountered in every phase of life. In this context, critical thinking emerges as one of the most needed skills. It is very important that people have a questioning system of thought. This system of thinking allows people to make independent decisions, to produce unique products, and to make initiatives outside of the routine. Teachers and teacher candidates who will train future generations are also required having high-level thinking skills for students with high-level thinking skills. This study was conducted with 323 teacher candidates who are studying at the faculty of education of a state university. The critical thinking levels of 323 teacher candidates have been analyzed in terms of some variables. These students consist of students from departments such as Social Sciences, Primary Classroom Teaching, Turkish, Mathematics and Science Education. The California Critical Thinking Tendency Scale (CCTDI) was used as the data collection tool in the study. The scale originally developed by Facione, Facione and Giancarlo (1998) and Kökdemir (2003) has worked on the reliability and validity of the scale and translated it into Turkish. The scale was used in this study to measure the critical thinking tendencies of prospective teachers. The data were subjected to various analyzes in the SPSS 16 package program. The average score of 4.13 obtained from the total score of the scale shows that the teacher candidates do not have a high level of critical thinking. A significant difference was found between the 4th and 1st grades in favour of the 4th grades in the class level variable. From the point of view of the departments, it was determined that the highest level of critical thinking belongs to the students of Social Sciences Department and the lowest level belongs to the students of Science Education. There were also statistically significant differences between the departments. There is also a meaningful difference between the reading habit of teacher candidates and the level of critical thinking. Particularly, there is a significant difference in favour of the students who are in the category that reads very much. There are also variables with no statistically significant difference. It was determined that there was no significant difference between gender, graduated high school type, parents education status, monthly income and family residence. Although these results show that the highest level of critical thinking belongs to the students of the Social Studies department, it is important to note that a 4.2-arithmetic average on a 6-point Likert-type scale is not a very high value. In this context, it can be said that more attention should be given to activities and practices that improve critical thinking skills in all departments of educational faculties, especially the department of social studies. On the other hand, the determination of a higher critical thinking value in the senior students indicates that this skill has developed in the process of being graduated. As a result of the study, there is a direct relationship between the reading habit and the level of critical thinking, so it is necessary to encourage students to read more.

Key Words: Eğitim Fakültesi Öğrencileri, Eleştirel Düşünme, Sosyal Bilgiler

ÖĞRETMEN ADAYLARININ “SINIFTA DİSİPLİN SAĞLAMAK” KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ BELİRLENMESİ: BİR METAFOR ANALİZİ ÇALIŞMASI

Prof.Dr. Gülay EKİCİ, Gazi Üniversitesi, gulayekici@yahoo.com

Doktora Öğrencisi Hasan AKDENİZ, Gazi Üniversitesi, hasanakdeniz.gazi@gmail.com

ÖZET

Metafor, son zamanlarda eğitimcilerin dikkatini yoğun bir şekilde çekmekte ve çeşitli kavramlara yönelik metafor çalışmaları öğrenci, öğretmen adayları ve öğretmenler gibi farklı grupların katılımıyla hazırlanmaktadır. Belli bir standardı olmayan ve kişiden kişiye göre değişebilen metaforlar, eğitimde soyut bir kavramı görselleştirmek, somut bir şekilde betimlemek ve açıklamak amacıyla kullanılabilir. Metaforlar, analiz edilmek istenen kavramların nasıl algılandığını ortaya çıkarmaya katkı sağlamaktadır. Çünkü metafor bireyselliği ön plana çıkartan bir algı aracı ve temel bir düşünce kaynağıdır. Bu araştırmanın genel amacı, öğretmen adaylarının sınıfta disiplin sağlamak kavramıyla geliştirdikleri metaforları belirlemektir. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır: 1. Öğretmen adayları, sınıfta disiplin sağlamak kavramına ilişkin sahip oldukları algıları hangi metaforlar aracılığıyla açıklamaktadırlar? 2. Belirtilen bu metaforlar, ortak özellik bakımından, hangi kategoriler altında toplanmaktadır? Araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Bu kapsamda olgubilim deseninin kullanımı tercih edilmiştir. Olgubilim deseni, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu toplam 115 öğretmen adayı oluşturmuştur. Bu öğretmen adayların seçiminde amaçlı örneklem yöntemi kullanılmış olup araştırmacıların katılımında gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının sınıfta disiplin sağlamak kavramıyla ilgili metaforları yarı yapılandırılmış bir formla belirlenmiştir. Bu formda öğretmen adaylarından “Sınıfta disiplin sağlamak gibidir/benzer; Çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Bu çalışmada sosyal bilimlerdeki nitel araştırmalarda kullanılan veri değerlendirme yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın güvenilirliği; [Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100] formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Bu formülle kodlayıcılar arasındaki ortalama güvenilirlik değeri % 98 olarak bulunmuştur. Verilerin analizinde NVivo9.3 nitel veri analizi programı kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizi sonunda; literatüre katkı sağlayacak oldukça etkileyici ve açıklayıcı veriler tespit edilmiştir. Araştırmada öğretmen adayları sınıfta disiplin sağlamak kavramıyla ilgili toplam 38 metafor geliştirmişlerdir. Belirtilen bu metaforlar analiz edildiğinde, öğretmen adaylarının sınıfta disiplin sağlamak kavramını birbirinden farklı metaforlarla ve bu metaforlara ait açıklamalarla ifade ettikleri belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının sınıfta disiplin sağlamak kavramıyla ilgili en fazla belirttikleri metaforların deveye hendek atlatmak, sürüyü gütmek, çobanlık, devlet yönetmek, askerlik, askeri kamp vb şeklinde belirttikleri metaforlar şeklinde sıralandığı tespit edilmiştir. Bu metaforlar ve açıklamaları yoğun olarak öğretmenin öğrencileri kontrol edebilme mekanizmasını vurgulamaktadırlar. Araştırmada vurgulanan bu metaforlar analizler sonunda toplam 4 farklı kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler en fazla metafor kapsamaları bakımından “kontrol altında tutmak, zoraki bir şeyler yaptırmak, özel çaba harcamak, güç gösterisi yapmak” olarak sıralanmaktadır. Kontrol altında tutmak kategorisi en fazla metafor içeren kategori olarak tespit edilmiştir. Öğretmen adayları tarafından sınıfta disiplin sağlamak kavramı için canlı metaforlarda belirtilmesine rağmen genellikle cansız metaforların geliştirildiği belirlenmiştir. Öğretmen adayları sınıfta disiplin sağlamanın temel amacının sınıf yönetimini sağlamak olduğunu belirtmişlerdir. Bu noktada sınıfta disiplin sağlamanın çok zor olduğunu hemen hemen pek çok metafor açıklamasında ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları sınıf yönetimi kavramına yönelik olarak olumsuz görüşlere sahiptirler. Ancak öğretmen adaylarının sınıfta disiplin sağlamaya yönelik olarak bu kadar olumsuz bakış açılarını belirtmelerine rağmen temel vurgu olarak düzeni sağlamak amacıyla disiplin sağlandığı yönünde görüşler belirtilmiştir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının sınıfta disiplin sağlamak kavramıyla ilgili geliştirdikleri metaforların, zengin, yaratıcı ve duyuşsal bakış açılarına oldukça anlamlı açıkladıklarını söylemek mümkündür. Çünkü öğretmen adayları konuyla ilgili pek çok sayıda metafor ifade etmişlerdir. Çalışma sonuçları literatürle tartışıldıktan sonra konuyla ilgili öneriler ifade edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Metafor, Nitel Araştırma Modeli, Sınıfta Disiplin Sağlamak, Öğretmen Adayı

DETERMINATION OF PERCEPTION REGARDING THE “DISCIPLINE IN THE CLASSROOM” OF TEACHER CANDIDATES: A WORK OF METAPHOR ANALYSIS

Prof. Dr. Gülay EKİCİ, Gazi University, gulayekici@yahoo.com
PhD Student Hasan AKDENİZ, Gazi University, hasanakdeniz.gazi@gmail.com

ABSTRACT

The metaphor has recently attracted the attention of the educators intensively, and the metaphor researches for various concepts are being prepared with the participation of different groups such as students, teacher candidates and teachers. Metaphors that depend on individuals and do not have standards can be used to visualize an abstract concept in education, describe tangibly, and explain these abstract concepts. Metaphors contribute to the perception about how these concepts are perceived since they are perception devices and knowledge sources emphasizing individualism. The aim of this research is to determine metaphors developed by teacher candidates about the concept of discipline in the classroom. In this vein, the following research questions were investigated: 1. Through which metaphors do teacher candidates explain the perceptions regarding the concept of “discipline in the classroom ? 2. In which categories are the metaphors stated in the study categorized? In the research phenomenological method has been used in the scope of qualitative research method. The phenomenological design focuses on phenomena that we are aware of but do not have an in-depth and detailed understanding. The sample of the study consists of 115 teacher candidates. This study used purposive sampling. Teacher candidates’ metaphors are determined via semi-structured form. In this form, teacher candidates asked to fill in the blanks of sentences such as “Discipline in the classroom is like.....”.Because.....”. Content analysis technique has been used in data analysis process. The reliability of study has been calculated via following formula of [Perspective union / (Perspective Union + Perspective Difference) x100]. Average reliability of study between these coding is determined as 98%. NVivo 9.3 program was used while analysing the data. At the end of the analysis of the data obtained in the research; quite impressive and descriptive data that will contribute to the literature have been identified. In the research, teacher candidates have developed 38 metaphors at total about concept of “discipline in the classroom”. It has determined that teacher candidate’s use different and multiple metaphors to describe discipline in the classroom. Mostly, “camel jump through the ditch, keep under the control of herd, shepherding, managing the country, military service, military camp” etc. metaphors have been used. These metaphors emphasize the control mechanism. Developed metaphors combined in 4 different categories. These categories ranked based on how much they contain metaphors; categories named such as “to keep under control, to do forced things, to make special efforts, to show strength “.The most metaphor is in the category of keeping it under control. Even live metaphors with high frequency have been developed regarding the discipline in the classroom generally lifeless metaphors have been created. Teacher candidates stated that the main purpose of discipline in the classroom is to provide classroom management. They stated that it is very difficult to provide discipline to the classroom. Teacher candidates have negative views about discipline in the classroom. Although teacher candidates have been stated such negative image and perspective of discipline in the classroom, if we look at the feature of the high value, it is evaluated as at low level, means that the concept of the discipline in the classroom has not been valued properly. As a consequence, it is possible to state that metaphors that teacher candidates used for the discipline in the classroom explain rich, creative and affective aspects in a quiet meaningful manner. Teacher candidates have expressed many metaphors about the subject. Suggestions regarding the subject were given after the study results discussed with literature.

Key Words: Discipline in the Classroom, Metaphor, Qualitative Research Model, Teacher Candidate

DİL-KÜLTÜR İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUDUKLARINI ANLAMA DURUMLARI

Arş.Gör. Abdulkerim DİKTAS, Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi, abdulkerim.diktas@usak.edu.tr

ÖZET

Kültür kavramı, gerek toplumumuz gerekse kitle iletişim araçlarımız tarafından maalesef oldukça dar bir anlamda kullanılmaktadır. Bu kullanım şeklinin daha çok güzel sanatlarla ilgili uygulamalar çerçevesinde şekillendiğini görmekteyiz. Bir resim sergisi, bir tiyatro gösterisi, bir konser, bir sinema etkinliği ve yöresel festivaller gibi etkinlikler, genel kültür kavramıyla eşleştirilmekte ve ifade edilmektedir. Buna bağlı olarak; resim ve heykel gibi sanatların sergilendiği, konferansların düzenlendiği, konserlerin icra edildiği yerlere de “Kültür Merkezi” adı verilmektedir. Avrupa dillerinde “Auditorium” yani Türkçe karşılığı “kulağa hitap eden mekân” anlamına gelen yerler için ülkemizde “Kültür Merkezi” isminin kullanılması, kültür kelimesinin dar anlamlar içerisine hapsedildiğini göstermektedir. Hâlbuki insanın ortaya koyduğu, içinde insanın var olduğu tüm gerçeklik, “kültür” kelimesi ile tarif edilmektedir. Yani “kültür” deyiimiyle insan dünyasını taşıyan, insan varlığının görüldüğü her şey anlaşılmalıdır. Bununla birlikte, bir toplum hakkında bilgi edinmek, o toplumun kullandığı dili bilmekle mümkündür. Çünkü toplumun ürettiği her türlü değer, mutlaka diline yansır. Bu yargı, beraberinde bizi şu sonuca ulaştırmaktadır: Bir toplumun, tarihteki herhangi bir döneminin kültürel ve toplumsal dinamikleri aydınlatılmak istendiğinde, o dönemin yazılı metinlerini incelemek yeterli olacaktır. Mesela Göktürk Yazıtları incelenerek, o dönemin Türk kültürü hakkında bilgi edinmek mümkündür. Yine Kalevala Destanı incelenerek Fin, Ramaya Destanı incelenerek Hint, Şehname incelenerek dönemin İran kültürü hakkında bilgi edinilebilir. Yani toplumların yaşam biçimleri, dillerinden öğrenilebilir. Türklerin göçebe yaşadıkları dönemde kullandıkları dilde tarımla ilgili kelime yok denecek kadar az iken, yerleşik bir yaşama geçtiklerinde dillerinde tarımla ilgili kelimeler daha çok kullanılmaya başlanmıştır. Bu, kültürün dil üzerindeki etkisine bir örnektir. Dil ile kültür birbiriyle yakından ilişkili iki kavramdır. Dilin yaşaması kültüre, kültürün gelişmesi de dile bağlıdır. Dil ve kültür, bir elmanın birbirini tamamlayan iki yarısı gibidir. Kültürün zenginliği ile dilin zenginliği doğru orantıda seyreder. Kültür denilince akla gelen ilk şey “dil”dir. Nasıl ki bir binanın tuğlalarını birbirine tutturana sihirli karışımın adı harç ise, millet adı verilen sosyal varlığı birleştiren sihirli karışımın adı da “dil”dir. Dil, millet içindeki fertler arasında duygu ve düşünce akımı meydana getirir. Toplum içinde daha sağlam bir birliğin kurulması için, toplumun duygu ve düşüncelerinin dil vasıtası ile yazıya geçirilmesi gerekir. Çünkü yazı sayesinde duygu ve düşünceler, hem zamandan hem de mekândan âzâde olurlar. Dil kültürün temeli olduğuna göre, bir milletin dil ile ifade ettiği sözlü ve yazılı her şey, kültür kavramı dâhilindedir. Yaşamı boyunca evde, sokakta, tarlada, çarşıda, pazarda konuşan halk, farkında olmadan dil tarlasını eker ve oradan kültür biçer. Kullanılan her kelime, o kültürün bir ürünüdür. Bütün bu düşünce harmanından hareketle, kullandıkları dil münasebetiyle kültürel birikimlerini tespit edebilmek için, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının sosyal metinleri okuyup anlama başarısı, bu başarı üzerinde bugün daha az kullanılan eski kelimelerin etkisinin olup olmadığı, bunun yanında eski kelime sıkıntısı çekilmeyen metinlerin hangi düzeyde anlaşıldığı araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır. Bu doğrultuda çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim deseni ile oluşturulmuştur. Olgu bilim, birkaç kişinin bir fenomen veya kavramla ilgili yaşamış deneyimlerinin ortak anlamını tanımlar. Ayrıca olgu bilim deseni, farkında olduğumuz fakat derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Seçilen katılımcıların, sosyal metinleri okuyup anlama ve bu metinlerde yer alan eski kelimeleri bilme durumları, olgu bilim çerçevesi içerisinde değerlendirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Dil, Kültür, Öğretmen Adayı, Okuduğunu Anlama, Sosyal Bilgiler

READING COMPREHENSION OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES WITHIN THE CONTEST OF LANGUAGE AND CULTURE

Res.Assist. Abdulkerim DİKTAŞ, Uşak University, abdulkerim.diktas@usak.edu.tr

ABSTRACT

The term culture is unfortunately used in narrow sense by society and mass communication. It is shown that this type of usage shaped mostly based on the technics about fine arts. Events like fine arts exhibition, theater performance, concert, cinema, traditional festivals are matched and expressed with the liberal education concept. In addition to this, the places where painting and sculptures are exhibited, the conferences are held and the concerts are performed are called as “cultural centre”. In our country the usage of the name “culture centre” for the places in European language “auditorium”, in Turkish “songful place” shows that the word culture is retained in narrow senses, whereas all reality that people present, includes people is described with the word “culture”. The idiom “culture” comprehends all things that human world includes and human existence is seen. In addition, getting information about a society is possible with understanding the language of that society. Because all kinds of values certainly reflect to language. This estimation makes us out this conclusion. When it is aimed to be cleared the cultural and social Dynamics of any era in history. Investigating the written texts of that period will be sufficient. For example, it is possible to get information about the Turkish culture of that period by reviewing Göktürk inscriptions. It is possible to get information about Fin by reviewing Epic of Kalevala, about Indian by reviewing Epic of Ramaya, about Iran culture of that period by reviewing Şehname. That is lifestyles of the societies can be learned from their languages. While there is a minuscule amount of words related to agriculture in the period of Turkish nomads, more words related to agriculture began to be used in language when they lead a sedentary life. This is an example about the effect of culture on language. Language and culture are two concepts closely associated with each other. Living of language depends on culture, improving of culture depends on language and culture is as like as two peas in a pod. Cultural richness is directly proportional with lingual richness. The first thing comes to mind, when we think about culture is “language”. Language creates movement of feeling and thought between people in community. To construct a more powerful unity, the feelings and thoughts of the community should be needed in written via language. Because under the favour of writing, feelings and thoughts are safe from setting. Considering language is the base of culture, all of the written and aural that a society Express is within the bounds notion of culture. People who speak in home, street, field, market, bazaar throughout their lifetime, involuntarily plant the field of language and harvest culture from these every single word is the product of that culture. With the reference to all of this thought batch, teacher candidates of social studies success of reading comprehension texts, whether there is an effect of today's less used old texts that haven't old word trouble is the main problem of the research to diagnose cultural background on the occasion of the language they used. This research is generated with the phenomenology design from qualitative research methods. The phenomenology identifies the common meanings of a number of people's experiences related to a phenomenon or concept. Besides the phenomenology design focuses on the concepts which we realize but we haven't any deeper and detailed understanding. The case of reading comprehension of social texts and recognition of old words in old texts have been interpreted within the scope of phenomenology.

Key Words: Culture, Language, Reading Comprehension, Social Studies, Teacher Candidate

SOSYAL BİLGİLER DERS MATERYALLERİNİN TEKNOLOJİ TABANLI INFOGRAFIK TASARLANMASI: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

Doç.Dr. Bilal DUMAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, bilalduman38@gmail.com
Öğretmen Dinçer KAYALI, Özel Milas Özge Okulları, www.dincka@hotmail.com
Öğretmen Cüneyt AŞICI, Özel Milas Özge Okulları, cnytasc@gmail.com

ÖZET

İnsanlık tarihi boyunca teknoloji, sürekli artan bir hızla gelişme göstermektedir. Oldukça hızlı bir gelişme gösteren teknoloji insan ihtiyaçları doğrultusunda şekillenmiş ve gündelik hayata entegre olmuştur. Bu doğrultuda toplum yapıları da değişmektedir. Değişen toplum yapılarının içinde bulunan bireylerin farklı becerileri kazanmaları gerekmektedir. Bu becerileri kazandırma, eğitimcilerin ve eğitim sistemlerinin en temel görevidir. Dijital çağ olarak adlandırılan günümüzde, 21. Yüzyıl becerileri ön plana çıkmaktadır. 21. Yüzyıl becerileri, yaratıcılık ve yenilenme, eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim ve işbirliği, bilgi, medya ve teknoloji becerileri ile birlikte üretkenlik ve sorumluluk gibi becerileri kapsamaktadır (21. Yüzyıl becerileri için ortaklık oluşumu). 21. yüzyılın bilgi ve iletişim teknolojileri, bireylerin pek çok alanda daha deneyimli ve bilinçli olmaları yönünde bir dinamizm meydana getirdiği için günümüz bireyleri, artık bilgiyi doğrudan alan değil; araştıran, analiz eden, eleştirel düşünen, yorumlayarak bilgiyi yapılandıran ve bunu yaşamları boyunca sürdürerek etkin roller üstlenmeye başlamışlardır. (Som ve Kurt, 2012). Dijital yerliler olarak adlandırılan dijital çağ çocukları için bu durum bir zorunluluk haline gelmiştir. Değişen birçok ortam ve araç gibi, bireyler artık farklı öğrenme ve paylaşım ortamlarında gerçek ve dijital yaşamı harmanlamaktadır (Günüş, Odabaşı & Kuzu, 2013). Bu doğrultuda eğitimde teknoloji kullanımı oldukça önemli hale gelmektedir. İletişimin gelişmesi ve bilgi patlamasıyla birlikte, değişen ve gelişen dünyada, etkili ve verimli vatandaşlar yetiştirmeyi amaç edinen Sosyal Bilgiler Dersinin iki kapak ve dört duvar arasında bilginin aktarımı olarak değil; öğrencinin bilgiyi elde etmesi, bilimsel ve sistematik düşünme becerilerini kazanması olarak öğretilmesi gerekmektedir (Gelen, 2002). Bilinçli vatandaş yetiştirmede en kilit noktada bulunan sosyal bilgiler dersi demokrasi bilinci kazandırmada da aktif rol oynamaktadır. Demokrasiye sahip çıkmak ve onun önemini kavramak günümüzde çok daha büyük bir önem arz etmektedir. Çocuklarımıza demokrasi bilincinin ve kavramlarının kalıcı bir şekilde öğretilmesi gerekmektedir. Bu noktada teknoloji ile olan işbirliği kesinlikle sağlanmalıdır. İnfografik tasarlama ile demokratikleşme sürecini çocuklar kendileri içselleştirerek ve kendi çalışmalarını yaparak, kavramları infografik olarak tasarlayıp, sürecin içinde bizzat yer alarak soyut olan kavramları somutlaştırarak demokrasinin önemini çok daha iyi kavrayabilmektedirler. Çünkü günümüzde ihtiyacımız olan demokrasi bilincini içselleştirilmiş nesillerdir. Bu noktada ise teknoloji vazgeçilmezdir. Eğitimde teknoloji kullanımına uygun olarak kullanılan bir çok arayüz ve program mevcutken bu çalışmada işlevselliği ile ön plana çıkan Web 2.0 araçlarından faydalanılacaktır. Web2.0 kavramı; katılımlı bir ortam ve yapı oluşturmaya imkan sağlayan bir dizi yeni uygulama ve hizmeti içermektedir (O'Reilly, 2005). Web 2.0 genel bir kavramdır ve içerisinde bir çok uygulamayı barındırmaktadır. Bu uygulamalardan infografik materyal tasarımı ön plana çıkartan çevrimiçi pikttochart uygulaması kullanılacaktır. İnfografikler, en temel anlamda bilgi görselleridir. Bilgi, eğlenceli görsellerle anlatılır ve ilgi çekici olması sağlanır. Böylece bilginin eğlenceli bir materyalle aktarılabilir kalıcı olması sağlanmış olur. İnfografikler üzerinde bilginin özeti ve sayısal olarak dikkat çekici yerleri anlatılacağı için infografik tasarlarken bazı noktalara dikkat edilmelidir. Öncelikle bir konu veya hikaye belirlenmelidir. Konunun ilgi çekici olmasına dikkat edilmelidir. İkinci adım olarak seçilen konu içerisinde önemli noktalar belirlenip infografik için ilginç gelebilecek veriler seçilir. Sonraki adımda tasarım aşamasında grafiklerin basit ve kaliteli olması, görsellerin iyi çözünürlükte olması infografikğin okunabilirliği ve kalitesini artırır. İnfografik için iyi bir konu, iyi bir araştırma ve iyi bir tasarım gerekmektedir. Sonrasında tasarımı pikttochart programı ile uygulamaya geçilecektir. Böylelikle öğrenciler eğlenerek öğrenmeyi kalıcı hale getireceklerdir. Çalışmayı 2016-2017 öğretim yılında Özel Milas Özge Okulları'nda 6. sınıfta öğrenim gören 20'si kız ve 23'ü erkek olmak üzere toplam 43 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın modeli eylem araştırması olarak tasarlanmıştır. Bu çalışmada eylemsel süreç şu aşamalarda gerçekleşmiştir. Öncelikle Sosyal bilgiler dersinde "Demokrasi Serüveni" adlı ünite ile ilgili temel bilgiler aktarılmıştır. Daha sonra Bilişim Teknolojileri dersinde ise infografik kavramı örnekler ile açıklanmıştır. Son olarak Pikttochart arayüzünün kullanımına yönelik teknik bilgiler verilmiştir. Öğrenciler örnek tasarımlar ile proje sürecini aktif hale getirip asıl konular üzerinde çalışmaya başlamışlardır. Veri toplama aracı olarak görüşme formu ve araştırmacılar tarafından oluşturulan rubrikler kullanılmıştır. Rubrikler oluşturulurken ilgili literatür incelenmiş ve demokrasi serüveni ile ilgili temel kazanımlar belirlenmiştir. Daha sonra infografik tasarım unsurları da hazırlanıp rubrikler bu doğrultuda hazırlanmıştır. Oluşturulan rubrikler için uzman görüşü alınmış ve kapsam geçerliliği sağlandıktan sonra gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin derslerde pikttochart uygulaması ile infografik ders materyali tasarlama etkinliğine olumlu yaklaştığı ve teknoloji tabanlı öğrenmeyi geleneksel ve ezbere dayalı öğrenme yöntemlerine tercih ettikleri görülmüştür. Süreç içerisinde eğitim ortamını, proje ile birlikte ortaya ürün koydukları ve aynı zamanda eğlenerek öğrenme sağladıkları bir ortama dönüştürdükleri görülmüştür. Bu çalışmada öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik motivasyonlarında artış meydana gelmiştir. Dahası öğrenciler sevmedikleri diğer derslerde de bu tür ortamların kullanılmasını istediklerini belirtmişlerdir. Bu çalışmanın ilgili literatüre katkı sağlayacağı ve Türkçe, Matematik ve Fen Bilimleri gibi dersler ile kullanılmasının da faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Eğitimde Teknoloji, İnfografik, Sosyal Bilgiler, Tasarım

SOCIAL STUDIES COURSE MATERIALS TECHNOLOGY BASED INFOGAL DESIGN: AN ACTION STUDY

Assoc. Prof. Dr. Bilal DUMAN, Muğla Sıtkı Koçman University, bilalduman38@gmail.com
Teacher Dinçer KAYALI, Milas Özge Private Scholl, www.dincka@hotmail.com
Teacher Cüneyt AŞICI, Milas Özge Private Scholl, cnytas@gmail.com

ABSTRACT

Throughout the history of humanity, technology has been growing at an ever-increasing pace. The technology which has developed quite rapidly has been shaped in line with human needs and the everyday life has been integrated. In this direction, the social structures also change. Individuals within the changing social structures need to acquire different skills. Gaining these skills is the most basic task of educators and educational systems. Today, called the digital age, 21st century skills are at the forefront. 21st Century Skills include skills such as creativity and innovation, critical thinking and problem solving, communication and collaboration, knowledge, media and technology skills as well as productivity and responsibility (partnership formation for 21st century skills). As the information and communication technologies of the 21st century bring about a dynamism of individuals to be more experienced and conscious in many areas, today's individuals are no longer a direct field of knowledge; Researchers, analysts, critical thinkers, interpreting information by constructing and sustaining it throughout their lives. (Som and Kurt, 2012). This is a necessity for the digital age children, who are called digital natives. Like many changing environments and tools, individuals now blend real and digital life in different learning and sharing environments (Günüç, Odabaşı & Kuzu, 2013). In this direction, the use of technology in education is becoming very important. With the development of communication and the explosion of information, the Social Studies Course aims to train effective and productive citizens in a changing and developing world, not as a transfer of knowledge between two covers and four walls; To acquire the knowledge of the student, and to acquire the skills of scientific and systematic thinking (Gelen, 2002). The most important social science lesson to educate conscious citizens also plays an active role in bringing democracy consciousness. Democracy is much more important now to take hold and to recognize its importance. My children need to teach democracy consciousness and concepts in a permanent way. Cooperation with technology at this point should certainly be ensured. Infographical design and democratization process can be understood better by embodying the concepts abstracted by designing the concepts infographically and involving themselves in the process by internalizing the children themselves and doing their own work. Because today we need democracy consciousness is an internalized generation. At this point, technology is indispensable. While there are many interfaces and programs that are used in education in order to use the technology, this study will benefit from the functionality of Web 2.0 tools that come to the forefront. Web2.0 concept; (O'Reilly, 2005), a set of new practices and services that enable the creation of a participatory environment and structure. Web 2.0 is a general concept and contains many applications. These applications will use the online pikToChart application, which draws attention to the infographic material design. Infographics are the most basic sense of information displays. The information is explained with funny visuals and is provided to be interesting. Thus, information can be transferred with a fun material and made permanent. Some points should be taken into account when designing infographics to summarize information on infographics and to illustrate the numerically remarkable locations. First, a topic or story should be identified. Care must be taken to make it interesting. In the second step, the important points are selected and the interesting data for the infographic is selected. In the next step, the graphics are simple and high quality at the design stage, and the good resolution of the images improves the readability and quality of your infographic. Good infographics, good research and good design are needed. Later, the design will be implemented with the PictoCart program. In this way, students will have fun and make learning permanent. In 2016-2017 academic year, the private Milas Özge Schools have a total of 43 students who are studying in the 6th grade 20 girls and 23 male. The model of the research was designed as an action research. In this study, the operational process took place in the following stages. Firstly, basic information about the unit called Democracy Adventure is presented in the social studies course. Later, in Informatics Technologies course, infographic concept is explained with examples. Finally, technical information has been provided for the use of the Piktochart interface. The students have started to work on the main topics by activating the project process with sample designs. The interview form and the rubrics created by the researchers were used as data collection tools. When the rubrics were created, the related literature was examined and the basic gains related to democracy adventure were determined. Later infographic design elements were prepared and rubrikler was prepared in this direction. The expert opinion was taken for the rubrics created and necessary arrangements were made after the scope validity was achieved. As a result, it has been seen that students have positively approached the activity of designing infographic course materials with piktochart lessons and preferred technology based learning to traditional and memorized learning methods. In the process, it has been seen that they have transformed the educational environment into an environment in which they put products together with the project, and at the same time they have fun to learn. In this study, the motivation of the students towards Social Studies course increased. Moreover, they stated that they would like to use such media in other courses that students do not like. It is thought that this study will contribute to the related literature and it will be useful to use it with lessons such as Turkish, Mathematics and Science.

Key Words: Eğitimde Teknoloji, İnfografik, Sosyal Bilgiler, Tasarım

SOSYAL BİLGİLERDE GEO-MEDYA

Arş.Gör.Dr. Zekeriya Fatih İNEÇ, Erzincan Üniversitesi, fatih.inec@gmail.com
Prof.Dr. Erdal AKPINAR, Erzincan Üniversitesi, eeakpinar@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler dersinde kullanılmak üzere bir geo-medya uygulaması geliştirmektir. Bu kapsamda tarafımızdan yapılan deneysel bir doktora tez çalışmasında sunulan verilerin bir bölümü paylaşılmıştır. Araştırma, Türkiye’de bilimsel literatürde henüz kullanılmamış bir bilgi teknolojisi olan geo-medya uygulamasının geliştirilmesi ve sosyal bilgiler dersinde öğretim materyali olarak kullanılması açısından önemlidir. Uygulama konusu olarak sosyal bilgiler 6. sınıf programında yer alan İpekyolu’nda Türkler ünitesi seçilmiştir. Bu ünitenin seçilmesindeki amaç, çok sayıda kazanımı kapsamı ve farklı disiplinleri içermesidir. Esasen konular ders kitabında resimler, grafikler, fotoğraflar ve tarih kronolojileriyle desteklenmiştir. Ancak bunlar öğrencilere dinamik bir şekilde sunulmadığı gibi, etkileşimli olarak geniş bir tarih kronolojisiyle de aktarılamamaktadır. Ayrıca ünite bin yıllık Türk tarihi anlatılırken yeteri kadar haritaya yer verilmemesi, tarih – coğrafya - mekân – kültür ilişkisinin az sayıda şekil ve grafik ile işlenmeye çalışılması pedagojik açıdan önemli bir eksiklik. Söz konusu ünitenin öğretiminde bu ve benzeri sorunların çözümü ve akademik başarıyı artırmak için, geo-medya gibi yeni teknolojilerin kullanımı yararlı olacaktır. Geo-medya, coğrafi bilgi sistemlerinin çoklu ortam öğeleriyle zenginleştirilmiş ve dinamikleştirilmiş halidir. Bu çerçevede tarafımızdan hazırlanan geo-medya uygulamasının en önemli özelliği, çeşitli sosyal bilim disiplinlerini eğitim bilimlerine uygun bir biçimde yansıtabilmesi ve tarih – coğrafya – mekân ilişkisini doğrusal bir çizgide kurabilmesidir. Araştırmacı geo-medya uygulamasını planlarken sosyal bilgiler, coğrafya, matematik ve fen bilgisi alanlarının uzmanlarından görüş almıştır. Dolayısıyla çalışma multidisiplinerdir. Araştırmacı yaşantılarından, üç ay süren öğrenci gözlemlerinden ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerinden yararlanmıştır; bu verileri geo-medya uygulamasının tasarımında yoğun bir şekilde kullanmıştır. Çalışmada kullanılan geo-medya uygulaması, ADDIE öğretim tasarımı modeline uygun olarak tasarlanmıştır. Tasarımın ilk aşamasında ihtiyaç analizi yapılmıştır. Bu çerçevede öncelikli olarak hedef kitle, hedef program, içerik ve uygunluk gibi faktörler analiz edilmiştir. İkinci aşamada çözümleme sürecinde elde edilen veriler doğrultusunda geo-medya uygulamasının öğretim amaçları ile içeriğinin seçimi ve taslak tasarımı yapılmıştır. Taslak grafik ara yüz çalışmasında bileşenlerin yerleri belirlendikten sonra, uygulamanın grafik ara yüzü çalışılmıştır. Grafik ara yüz çalışmalarında uygulamanın navigasyon paneli, web haritalama, otantik bileşenler, görevler, ipuçları, giriş ekranı, veri paketleri ve logolar tasarlanmıştır. Üçüncü aşamada, geo-medya uygulamasının bir ders materyali olarak oluşturulma süreci açıklanmıştır. Bir önceki aşamada tasarımı yapılan geo-medya uygulaması bu aşamada geliştirilmiştir. Uygulama, web 3.0 teknolojileri üzerine kurulmuştur. Uygulama geliştirilirken HTML, HTML5, CSS3, JavaScript ve Active Server Pages gibi diller kullanılmıştır. Böylece uygulamaya dinamik özellikler, fonksiyonlar ve veri tabanı entegre edilmiştir. Uygulama içerisinde kullanılan uygulama programlama ara yüzleri (API) bu diller sayesinde sisteme uyarlanmış ve daha da geliştirilmiştir. Bunlara ilaveten grafik ara yüz tasarımı, kodlamalar, programlama, ipucu videolarının tasarımı, FTP protokolü ile dosya transferi, veri tabanı uygulamaları ve kararlılık testleri için birçok program kullanılmıştır. Dördüncü aşamada, tüm bu süreçler sonucunda ortaya çıkan geo-medya uygulaması öğretim ortamlarında test edilmiştir. Bu pilot uygulama, gönüllü öğrencilerin ve bağımsız uzmanların katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Son aşamada geo-medya uygulamasının öğrenmeye olan etkisi değerlendirilmiştir. Bu çalışmada sosyal bilgilerde geo-medya uygulamasının gerçekleşme aşamaları ve sonuçları ayrıntılı bir şekilde açıklanmaktadır. Tespitlerimize göre geo-medya teknolojisinin kullanımı ile öğrencilere interaktif ve dinamik bir içerik sunulmuştur. Bu yeni uygulama sayesinde sosyal bilgiler dersi öğretim ortamlarında akademik başarıyı olumsuz etkileyen pek çok engel aşılmış, eğitimde fırsat eşitliği sağlanmıştır. Yine bu teknoloji sayesinde öğrencilerin üç boyutlu gezintilerle Türklerin dünya coğrafyasındaki ve tarihindeki yerini daha iyi anlamaları sağlanmıştır. Türk – İslam medeniyetinin çeşitli eserlerini tanıyan öğrencilere farklı dünyaların kapıları açılmıştır. Bütün bunlar Milli Eğitim Bakanlığının öğrencilerimize sunduğu sınırlı maddi ve fiziki imkânlarla başarıyla gerçekleştirilmiştir. Kuşkusuz sosyal bilgilerin öğretiminde yaşanan en büyük problemlerden biri laboratuvar ortamında deney yapılamaması, özellikle de tarihi olayların tekrarlanamamasıdır. Ancak söz konusu problem, bu araştırmanın sonuçlarıyla da kanıtlandığı üzere geo-medya teknolojisiyle büyük ölçüde aşılmıştır. Araştırma sonucunda geo-medya kullanan eğitimcilere bazı önerilerde bulunulmuştur.

*Bu çalışmada birinci yazarın "Sosyal bilgiler dersinde geo-medya destekli otantik öğrenme ortamının öğrenmeye etkisi" adlı doktora tezinin bir kısmı paylaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Geo-Medya, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Yeni Teknolojiler

GEO-MEDIA IN SOCIAL STUDIES

Res. Assist. Dr. Zekeriya Fatih İNEÇ, Erzincan University, fatih.inec@gmail.com
Prof. Dr. Erdal AKPINAR, Erzincan University, eeakpinar@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this research was to develop a geo-media application to use in social studies lesson. In this context, some of the data were used in an experimental doctoral dissertation conducted by us. The research is significant in terms of the development and use of geo-media application, which is an information technology and has not been used in scientific literature in Turkey, in social studies lessons as teaching material. The unit named as Turks in Silk Road, which is stated in the social studies lesson of the 6th grade, was used as an application topic. The purpose of choosing this unit was that it includes a large number of achievements and various disciplines. Essentially, the topics are supported by pictures, graphics, photographs and date chronologies in the course book. However, neither these are presented dynamically to the students, nor they can be transferred through an extensive chronology of history. In addition, not including sufficient number of maps in teaching 1000 years of Turkish history in the unit, trying to explain the relationship among the history-geography-space-culture with restricted number of figures and graphs are major shortcomings from a pedagogical point of view. The solution of this and similar problems in teaching the mentioned unit and to increase the academic achievement, using new technologies as geo-media will be useful. Geo-media is an enriched and dynamic version of geographic information systems with multimedia media elements. In this context, the most important feature of the geo-media application prepared by us is to be able to reflect various disciplines of social sciences in accordance with educational sciences and to establish a relation between history, geography, and space on a linear line. While planning the geo-media application, the researcher received opinions from experts in the fields of social studies, geography, mathematics, and science. Therefore, the study is multidisciplinary. The researcher benefited from his/her experiences, three-month student observations and the views of social studies teachers; used this data extensively in the design of the geo-media application. The geo-media application used in the study was designed in accordance with the ADDIE instructional design model. In the first stage of the design, the need analysis was done. In this context, factors such as target sampling, target program, content, and suitability were analysed. In the second stage, in the direction of the data obtained in the analysis process, The selection and drafting of the teaching objectives and content of the geo-media application were carried out. After the components had been located in the draft graphic interface, the applications graphical interface was studied. In graphical interface studies, the navigation panel of the application, web mapping, authentic components, tasks, tips, login screen, data packages and logo were designed. In the third stage, the process of creating the geo-media application as a course material was explained. The geo-media application designed in the previous stage was developed in this stage. The application was based on web 3.0 technologies. The languages such as HTML, HTML5, CSS3, JavaScript and Active Server Pages were applied during the development of the application. Thus, dynamic properties, functions and database were integrated into the application. The application programming interfaces (APIs) used in the application were adapted to the system by these languages and further developed. In addition to these, many programs were used for graphic interface design, coding, programming, designing clue videos, file transfer with FTP protocol, database applications, and stability tests. In the fourth stage, The geo-media application occurring as a result of all these processes was tested in teaching environments. This pilot was conducted with the participation of volunteer students and independent experts. In the final stage, the impact of geo-media application on learning was evaluated. In this research, The occurrence steps and results of geo-media application in social studies education were explained in detail. According to our findings, an interactive and dynamic content was presented to students with the use of geo-media technology. Thanks to this new application, many obstacles that negatively affect academic achievement in social studies education course teaching environments were overcome and equality of opportunity was provided in education. In addition, thanks to this technology, students were provided with three-dimensional navigation to better understand the location of the Turks in the geography and history of the world. The doors of different worlds were opened to the students who recognize the various works of the Turkish - Islamic civilization. All these were successfully accomplished with the limited financial and physical opportunities that the Ministry of National Education offered to the students. Undoubtedly, one of the most important problems in the teaching of social studies is the inability to perform experiments in the laboratory environment, especially that the historical events cannot be repeated. However, the problem was largely overcome by geo-media technology as proved by the results of this research. At the end of the research, some recommendations were given to the teachers who use geo-media.

Key Words: Geo-Medya, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Yeni Teknolojiler

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUMA KÜLTÜRLERİ ÜZERİNE NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Yrd.Doç.Dr. Hülya ÇELİK, Sakarya Üniversitesi, hcelik@sakarya.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Kübra GENÇ, Sakarya Üniversitesi, kubragenc54@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Rıdvan GENCER, Sakarya Üniversitesi, gencerrdvan@gmail.com

ÖZET

Okuma pratiği, yazılı metinlerden anlam çıkarma, metinleri yorumlama, analiz edip değerlendirme ve yazılanları zihinde yeniden yapılandırarak anlamlar kurma sürecidir. Kitap okuma, diğer günlük etkinliklere kıyasla içselleştirildiğinde okuma anlam kazanmaya başlar. Dolayısıyla okuma bir boş zaman geçirme etkinliği değil, bir yaşam biçimi olarak algılanmalıdır. Birey ya da toplumun okuma eylemi ile ilişkilerinin düzeyi ve niteliği olarak adlandırılan okuma kültürünün de en önemli göstergesi okumanın günlük yaşam içinde yer almasıdır. Alan yazında “okuma alışkanlığı” ve “okuma kültürü” kavramları yaygın olarak kullanılmakla birlikte okuma kültürü, okuma alışkanlığının üst basamağı olan eleştirel okuma yazma becerisini edinmeyi gerektirir. Diğer bir ifadeyle okuma kültürünün toplum içinde yaygınlaşabilmesi için kişilerin temel okuma yazma becerilerinin okuma alışkanlığı ve eleştirel okuma becerisine dönüştürebilmeleri gerekir. İdeal olan bireylerin erken çocukluk döneminden başlayarak kitaplarla etkileşime geçmeleri, okuma alışkanlığı edinmeleri ve okuma kültürüne sahip olmalarıdır. Ebeveynlerin yanı sıra özellikle her sınıf düzeyinden öğretmenler bu konuda rol model olmaktadır. Okuma kültürünün önündeki pek çok engele rağmen öğretmenler, öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmede, okuma alışkanlığı kazandırmada etkili unsur olmayı sürdürmektedirler. Böylece öğretmenlerin okuma kültürleri öğrencilerin okumaya yaklaşımlarını da etkilemektedir. Bu araştırmada geleceğin sosyal bilgiler öğretmenleri olan öğretmen adaylarının okuma kültürlerini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenolojik) desenine uygun olarak yürütülmüştür. Bilindiği gibi olgubilim çalışmaları kaynağını günlük yaşamdan, deneyimlerden almaktadır. Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okuma kültürüne ilişkin deneyimleri kitap tercihleri, kitap tercihlerini etkileyen faktörler, etkilendikleri kitaplar, popüler kitaplar, kitap bütçeleri kitaba ulaşma yolları, kitaptan uyarlanan filmler, kitap tavsiyeleri, kitap tartışmaları bağlamında incelenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme göre belirlenmiştir. Buna göre 2016-2017 Akademik yılı bahar döneminde Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi programına devam eden her sınıf düzeyinden 5'er kız ve 5'er erkek öğrenci olmak üzere 40 öğretmen adayı araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Katılımcıları oluşturan bu öğretmen adaylarının “orta düzey okuyan” ve “çok okuyan” okur tipi olmalarına dikkat edilmiştir. Öğretmen adaylarından yılda okuduğu kitap sayısı 6-11 arasında orta düzeyde okuyanlar ve 12 kitabı aşan çok okuyan okurlardan seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler betimsel analize tabi tutularak değerlendirilmiştir. Araştırma çerçevesinde 9 tema oluşturulmuştur. Bu temalar Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının; 1. Tercih ettikleri kitap türleri. 2. Kitap seçimlerini etkileyen faktörler 3. Etkisi altında kaldıkları kitaplar. 4. Popüler kitaplara ilişkin düşünceleri 5. Bütçelerinden kitap satın almaya yer verme durumları 6. Satın alma dışında kitaplara ulaşma yolları 7. Kitaplardan uyarlanan film/dizi hakkındaki görüşleri 8. Kitap tavsiye etme ve tavsiye alma durumları 9. Bulundukları ortamlarda okumadıkları bir kitap tartışıldığında duyularıdır. Elde edilen bulgulara göre Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının tercih ettikleri kitap türleri yoğun olarak araştırma kitapları ve romanlardır. Etkisi altında kaldıkları kitaplar daha çok karakterlerin ön plana çıktığı romanlardır. Kitap tercihlerinde kitabın türü, yazarı ve konusu etkili olmaktadır. Sosyal Bilgiler öğretmen adayları kitap tercihlerinde popüler kültürün etkisinin olmadığını belirtmişlerdir. Ancak güncel kitaplardan örnekler vermişlerdir. Öğretmen adaylarının kitap satın almak için bütçelerinden düzenli olarak miktar ayırmaları kendi kütüphanelerini oluşturma istekleri de dikkat çekicidir. Satın alma dışında kitaplara kütüphane, ödünç alma, online kitap olarak ulaşmaktadırlar. Önceden okudukları kitapların filme uyarlanmış halinde genellikle hayal kırıklığına uğradıklarını söylemektedirler. Bu durum kitapları ne kadar içselleştirdiklerini de göstermesi açısından önemlidir. Öğretmen adaylarının yakın çevrelerinden kitap seçiminde tavsiye aldıkları ve beğendikleri kitapları arkadaşlarına tavsiye ettikleri görülmektedir. Bulundukları ortamlarda okumadıkları bir kitap tartışıldığında ise öğretmen adayları kendilerini eksik, yabancı ve meraklı hissettiklerini belirtmişlerdir.

Anahtar sözcükler: Kitap Seçimi, Okuma Alışkanlığı, Okuma Kültürü, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları

A QUALITATIVE RESEARCH ON READING CULTURES OF THE SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES

Assist. Prof. Dr. Hülya ÇELİK, Sakarya University, hcelik@sakarya.edu.tr
MA Student Kübra GENÇ, Sakarya University, kubragenc54@gmail.com
MA Student Rıdvan GENCER, Sakarya University, gencerrdvan@gmail.com

ABSTRACT

Reading practice is the process of inferring from the written text, interpretation of the text, analyzing and evaluation and construction of meaning by reconstructing the written text in the mind. Contrasted to the other daily activities reading begins to gain a meaning when reading book is internalized. Thus reading is not an activity spent in free time, but should be understood as a way of life. The most important indicator of the reading culture called as the level and the qualification of the connection of reading activity of the individual of the society is that reading takes part in daily life. The concepts of “reading habit” and “reading culture” are widely used in literature. Reading culture requires to gain the critical reading and writing skills which is being the top step of the reading habit. In other words people needs to transform their basic reading writing abilities into reading habits and critical reading skill in order to become reading culture widespread within the society. Ideally individuals should interact with the books beginning from early childhood and have reading habits and reading culture. Besides parents, teachers from all level of classes become role model in this subject. Despite many obstacles in front of the reading culture, teachers sustain to be an efficient element in improving their students to have reading skills and reading habits. Hence the reading cultures of the teachers affect the approach of students towards reading. This research aims at revealing the reading cultures of the teacher candidates who are the social studies teachers in future. The research is carried out accordingly to phenomenological design one of the qualitative research methods. Phenomenological studies take daily life and experiences as source. This study is analyzed in the context of the experiences of social studies teacher candidates on reading culture, their choose of books, the factors affected their book selections, the books affected, popular books, books budget, the ways to reach the book, films adapted from books, book recommendations and book discussions. The participants of the research are defined according to the criterion sampling, one of the purposeful sampling methods. Accordingly 5 girl and 5 boy students from each classes, totally 40 teacher candidates who attend in Social Studies program in Education Faculty at Sakarya University in the spring term of 2016-2017 Academic year become sampling of the research. It is taken attention that these teacher candidates creating the participants are “mid level reading” and “well reading” reader type. Readers who read 6-11 books in a year as mid level and more than 12 books in a year as well reading are chosen among the teacher candidates. As means of gathering date semi structured interview form developed by the researchers is used. The data gained from the interviews is analyzed by subjecting to the descriptive analysis. 9 themes are formed in the frame of the research. These themes are the Social Studies teacher candidates’; 1. The books types they chose 2. The factors affected their book selections 3. The books they affected 4. Their views on popular books 5. The budget to buy a book 6. The ways to reach to books except from buying 7. Their views on the film/serials adapted by books 8. Recommending book and receiving recommendation 9. Emotions during a discussion on a book they did not read. According to the gained data the types of the books chosen by social studies teacher candidates intensely are research books and novels The books they impressed mostly are novels in which the characters are in the foreground. The types, authors and subjects are effective in their book selections. Social studies teacher candidates express that popular culture is not effective in the choice of books. But they give examples from popular books. It is also remarkable that teacher candidates create a budget to buy books on a regular basis and are willing to have a library on their own. Except from buying they reach books through library, borrowing and online books. They stated that they were disappointed the films adapted from the books they read before. This situation is important to show how they internalize the books. It is seen that teacher candidates have recommendations on choosing book in their near circle and recommend the books which they like. Teacher candidates specified that they felt insufficient, stranger and curious when there was a discussion on a book they did not read.

Key Words: Book Selection, Reading Culture, Reading Habit, Social Studies Teacher Candidates

DOKTORA ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK DANIŞMANLARININ KATKILARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ: TÜRKİYE-ABD ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Murat Bayram YILAR, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, bayram.yilar@omu.edu.tr

ÖZET

Doktora, üniversiteler ve yükseköğrenim kurumları tarafından, bir alanda kapsamlı ve özgün araştırmalara dayalı olarak tez yazmış bir adaya verilen, uluslararası alanda tanınmış bir lisansüstü akademik derecedir. Uluslararası geçerliliği ve itibarı olan doktora, akademik yeterlikte esas alınan en yüksek seviyeli bilimsel unvandır. Fakat bu dereceyi elde etmek için doktora eğitimini başarıyla tamamlamak gerekir. Doktora eğitiminde amaç öğrencinin bağımsız bir şekilde araştırma yapabilme, bilimsel konuları derinlemesine inceleyerek yorumlayabilme ve yeni sonuçlar elde edebilme yeteneği kazanmasıdır. Doktora eğitimi; ders aşamasının başarıyla tamamlanması ve sonrasında orijinal bir tez konusunun belirlenmesinden tezin savunmasına kadar oldukça uzun, yorucu ve zorlu bir süreci kapsamaktadır. Bu süreçte akademik danışmanın yapacağı rehberlik ve sağlayacağı katkılar hem öğrencinin akademik bilgi ve görgüsünün artması hem de tezin sağlıklı bir şekilde sonuçlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Yapılan araştırmalar öğrencilerin doktora eğitiminde özellikle de tez yazım sürecinde başta akademik olmak üzere birçok zorlukla karşı karşıya kaldıklarını göstermektedir (Appel & Dahlgren, 2003; Wright, 2003). Dolayısıyla akademik danışman öğrencisinin entelektüel, kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici bir rol üstlenmeli ve temel sorumluluklarını yerine getirmelidir (Crockett, 1985). Bu çalışmanın amacı ABD ve Türkiye’de tez aşamasında olan doktora öğrencilerinin akademik danışmanlarının yaptıkları katkılara ilişkin görüşlerini karşılaştırmalı olarak incelemektir. Araştırmada nitel yaklaşım benimsenmiştir. Elde edilen veriler, içerik analiz türlerinden olan kategorik ve frekans analizi teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir. Kategorik analiz sürecinde; verilerin kodlanması, temaların oluşturulması, temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamaları izlenmektedir (Corbin & Strauss, 2007). Araştırmada verilere ulaşma kolaylığı nedeniyle uygun örnekleme ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Katılımcıların sadece tez yazma aşamasında olan doktora öğrencileri arasından seçilmesi ölçüt olarak kabul edilmiştir. Böylece lisansüstü öğrencileri içerisinde doktora öğrencileri, doktora öğrencileri içerisinde ise tez yazma aşamasında olan öğrenciler çalışmaya dâhil edilmiştir. Çalışma grubunu Türkiye’den 25, ABD’den ise 20 olmak üzere toplam 45 doktora öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin 25’i (%56) erkek, 20’si (%44) ise kadındır. Çalışmaya katılan Türkiye’deki doktora öğrencileri Atatürk Üniversitesi (n=11), Ondokuz Mayıs Üniversitesi (n=9), Giresun Üniversitesi(n=2), Dokuz Eylül Üniversitesi (n=11), Gazi Üniversitesi (n=11) ve Yıldırım Bayezid Üniversitesi’ne (n=11) bağlı enstitülerde doktora programına kayıtlı öğrencilerdir. ABD’deki öğrenciler ise Pennsylvania State University (n=18), Auburn University (n=1) ve William Mary University’de (n=1) doktora eğitimlerine devam etmekte olan öğrencilerdir. Öğrenci danışmanlarının 27’si Prof. Dr., 13’ü Doç. Dr. ve 5’i Yrd. Doç. Dr. şeklinde akademik unvanlara sahiptirler. Araştırma amacı doğrultusunda veri toplamak için yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Çelik (2013) tarafından literatür taramasından yararlanılarak ve ABD’deki Ulusal Akademik Danışma Derneği (NACADA, 2011) standartlarına ve temel değerlerine bağlı kalınarak geliştirilen bu form bazı ufak değişiklikler yapılarak kullanılmıştır. Ayrıca ABD’deki öğrenciler için form İngilizceye çevrilmiş ve birisi Türkiye’den birisi de ABD’den olmak üzere 2 uzman görüşüne sunulurken son şekli verilmiştir. Yarı yapılandırılmış veri toplama formu 5 açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Sorular, öğrencilerin akademik danışmanlarının “genel eğitim, kişisel gelişim, bilim ve teknoloji uygulamaları, mesleki hazırlık ve entelektüel gelişim” konularındaki katkılarını araştırmaya dönüktür. Formların bir kısmı gönüllü öğrencilere doğrudan dağıtılarak, bir kısmı ise e-mail yoluyla gönderilmiştir. Araştırma sonuçları her iki ülkedeki danışmanların yaptığı katkılarının değişebildiğini ortaya koymakla birlikte bu katkılarının bazı alanlarda daha fazla bazı alanlarda ise daha sınırlı olabildiğini göstermiştir. Türkiye’deki danışmanların öğrencilerin en çok kişisel gelişim alanında özellikle etik değerler oluşturmada katkı sağladıkları; bununla birlikte bilim ve teknoloji alanındaki katkılarının yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Türkiye’de danışman ile öğrencinin farklı şehirlerde yaşaması, danışmanın iş yoğunluğu ve danışmanın alanı ile öğrencisinin çalıştığı alanların farklı olması gibi faktörlerin danışmanın yapacağı katkılarını olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. ABD’deki danışmanların ise genelde düzenli toplantılar yaparak tez, proje, makale ve bildiri üzerinden akademik yazma mantığını kazandırmaları, verilerin nasıl toplanacağını ve nasıl yorumlanacağını göstermeleri, gerekli düzeltmeleri yaparak dönüt sunmaları, karşılaşılan problemlerin çözüm yollarını göstermeleri gibi kazanımlardan dolayı özellikle entelektüel alanda katkı sağladıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte veriler, ABD’de danışmanların öğrencilerin genel eğitime katkılarının sınırlı olduğunu ve danışman-öğrenci ilişkisinin çok resmi olduğunu göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bu sonuçların hali hazırda danışmanlık görevi yürüten akademisyenlere ve gelecekteki akademik danışman adaylarına faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: ABD, Akademik Danışmanlık, Doktora Eğitimi, Türkiye, Doktora

THE PHD. STUDENTS' OPINIONS ABOUT THEIR ACADEMIC ADVISORS' CONTRIBUTIONS: THE SAMPLE OF TURKEY-USA

Assist. Prof. Dr. Murat Bayram YILAR, Ondokuz Mayıs University, bayram.yilar@omu.edu.tr

ABSTRACT

The doctorate is a postgraduate academic degree which is given to a block that it writes a thesis on the base of comprehensive and unique searches on a field by the universities and higher education institutions, and which is known internationally. The doctorate which has an international validity and esteem is the highest-level scientific degree which is taken as a basis for the academic competency. However, it is necessary to complete the doctoral education successfully in order to get this degree. The goal in the doctorate education is that a student gains the ability to search independently, to interpret on the scientific topics by reviewing them deeply, and to obtain the new results. The doctorate education includes a long, tiring and difficult process from completing the course phase successfully, and then, from determining on an original thesis topic to the thesis defense. The guidance and contributions that an academic advisor will provide in this process have a great importance in terms that the students academic knowledge and experience increase and also, the thesis results healthily. The searches have shown that the students have been faced with many difficulties as academic especially in writing the thesis in the doctorate education (Appel & Dahlgren, 2003; Wright, 2003). Thus, the academic advisor should play a supportive role for his/her students intellectual, personal and social development, and he/she should make his/her main responsibilities (Crockett, 1985). The goal of this study is comparatively to review the contributions of doctoral students on their academic advisors contributions during the thesis phase in USA and Turkey. The qualitative approach was adopted in the research. The data which was obtained was solved with the usage of categorical and frequency analysis techniques which are among the content analysis types. In the categorical analysis process; the phases of coding the data, doing the themes, regulating the themes, describing the findings and interpreting on them are followed (Corbin & Strauss, 2007). The criterion sampling from the convenience sampling and the purposeful sampling was used it makes the data reached. It was accepted as a criterion that the participants are the doctoral students who are in the phase of writing a thesis. Thus, the students in the phase of writing a thesis from the doctoral students from the postgraduate students were included in the study. The study group consists of 45 doctoral students in total as 25 of them from Turkey and 20 of them from USA. 25 of the students (56%) are the male students, 20 of them (44%) are the female students. The doctoral students from Turkey are the students who are registered in the doctorate programs in the institutes connected to Atatürk University (n=11), Ondokuz Mayıs University (n=9), Giresun University (n=2), Dokuz Eylül University (n=11), Gazi University (n=11) and Yildirim Bayezid University (n=11). The students in USA are the students who go on their doctoral education at Pennsylvania State University (n=18), Auburn University (n=1) and William Mary University (n=1). The students advisors have got the academic position as 27 of them are the Prof. Dr., 13 of them are the Assoc. Prof. Dr. and 5 of them are the Assist. Prof. Dr. The form of semi-structured interview was used in order to collect the data in accordance with the research goal. This form which was developed with the usage of the literature review by Celik (2013) and by depending on the standards and basic values of National Association of Academic Advisory in USA (NACADA, 2011) was used after the small changes. Moreover, the form was translated into English for the students from USA, and it was finalized as it was presented to the view of 2 experts that one of them is from Turkey and one of them is from USA. The semi-structured data collection form consists of 5 open-ended questions. The questions are related to search the students academic advisors contribution on the general education, personal development, science and technology practices, occupational preparation and intellectual development. A part of forms was distributed directly to the voluntary students and the rest was sent via the e-mail. The research results reveal that the advisors contributions may vary in each of two countries, and also, they showed that these contributions would be much more in some of the fields and would be restricted in some of the fields. It was determined that the advisors from Turkey contributed mostly to the personal development, especially to create the ethic values; moreover, their contribution was insufficient in the field of science and technology. Moreover, the factors that the advisor and student live in the different cities, the advisor has a busy job and the advisor has a different field from the students field show that they affected negatively in the advisors contributions. It was determined that the advisors from USA contributed especially in the intellectual field with the objectives as they provide the academic writing reasoning through thesis, project, article and paper generally by doing the regular meetings, they show how to collect the data and to interpret them, they provide the feedback after making the necessary corrections, they show the solution ways of the problems which are seen. Moreover, the data shows that the advisors contributions in USA are restricted in the students general education, and the relation between the advisor-student is very formal. It is thought that these results which were obtained from the research will be beneficial for the academicians who have already a duty as an advisor and the candidates of further academic advisors.

Key Words: Academic Advising, Doctoral Education, Turkey, USA, Doctorate

SÜRDÜRÜLEBİLİR EĞİTİMDE COĞRAFYA BİLİNCİ: ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Taner ÇİFÇİ, Cumhuriyet Üniversitesi, tcifci@cumhuriyet.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Fatma KÖYBAŞI, Cumhuriyet Üniversitesi, fkoybasi@cumhuriyet.edu.tr

ÖZET

Wheeler ve Bijur (2000) sürdürülebilir eğitime ilişkin geleceği etkileyecek şeyler hakkında düşünme becerisi kazandırmayı, sürdürülebilir toplumun yaratılması yönünde bilgi, beceri ve değerlerin kazandırılması, doğal kaynakların yönetimini ele alabilme kabiliyeti, sürdürülebilir ekonominin sağlanması yönünde dengeli ekonomi bilinci ile küreselleşmeyi anlamlandırma kapasitesi olarak içerik ve gerekli araç özellikler üzerinde durmuştur. Sürdürülebilir eğitimin sağlanmasına ekonomi, sosyoloji, eğitim ve coğrafya ve diğer disiplinler arası bilimlerin aracılık etmesi beklenir. Doğal kaynakların yönetimi doğrudan coğrafya bilinci ile ilişkili olup bu bilincin eğitim yoluyla gerçekleştirilmesi olağandır. Çünkü coğrafya bilimi, insanlara doğa ile barışık bir şekilde yaşamlarını devam ettirebilmeleri için gerekli bilgiyi sunmakta, ihtiyaca göre içeriği değişmektedir (Demirci, Sekin ve Ünlü, 2002). Coğrafya eğitimi varlığımızı, evrenle ve diğer insanlarla ilişkilerimizi, daha iyi anlamlandırmamız için bilgi, beceri ve kavramları açıklar (Haas, 1989). Sürdürülebilir eğitimde belirsizliğin, olası tehditlerin ve düzensizliğin üstesinden gelebilecek bireylerin yetiştirilmesi yönünde doğal kaynakların yönetimi boyutunda coğrafya bilincinin önemi ve gerekliliği yadsınmaz. Girgin (2001) düzeni, kararsızlıkları, kriz ve kaosu önceden görebilmenin coğrafi verilerle mümkün olduğunu belirtir. Bu noktadan hareketle coğrafya bilinci ile sürdürülebilir eğitim üzerinde etkili rol oynayabileceği yorumu yapılabilir. Bu çalışmada ekolojik boyutta değişen koşullarla yaşayabilme ve ekolojik dengeyi koruma açısından sürdürülebilirlikte rol oynayan coğrafya bilincinin sağlanması üzerine odaklanılmıştır. Çalışma, nitel araştırma olup olgubilim desenindedir. Olgu bilim deseninde katılımcıların algıları, tepkileri veya belirli durumlar araştırılır. Çalışma grubundaki kişilerin algılarını veya tepkilerini belirlemek için onların bakış açılarını ortaya çıkarmayı amaçlar (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2011). Çalışma grubu amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırma kapsamında ele alınacak konuları içeren müfredat programı 11. ve 12. sınıf coğrafya dersleri olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, lisede öğrenim gören 11. ve 12. sınıf öğrencileri ölçütler belirlenerek toplam 50 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından literatür taranarak ve uzman görüşü alınarak oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler, odak grup görüşmesi yapılarak toplanmıştır. Veriler içerik analizi ve betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin coğrafi bilince yönelik tanımlarının % 70,37'si (f=38) coğrafi bilgilere sahip olma, % 16,66'sı (f=9) evreni yorumlama-yordama ve % 12,96'sı (f=7) bilinçli olma şeklindedir. Öğrencilerin coğrafi bilinçlenme sürecinde yararlandıkları kişiler, okul paydaşları (f=46) açısından öğretmen (f=25); coğrafya dersi (f=17); okul yönetimi (f=4); sosyal bileşenler (f=25) açısından ise aile (f=10) ve çevre (f=15) olduğu ortaya çıkmıştır. Coğrafya bilincine sahip olmanın katkıları öğrenci görüşlerine göre bilgi sahibi olmak (f=27) ve bilinçli olmak (f=17) teması altında birleşmiştir. Öğrenciler bir coğrafya öğretmeni olarak coğrafi bilinci artırmak adına yapmak istedikleri davranışlar sınıf dışı etkinlikler (f=33) ve sınıf içi etkinlikler (f=17) olmak üzere iki tema altında toplanmıştır. Sınıf dışı temasına ait kategoriler, gezi düzenleme (f=19), proje ve sosyal etkinlikler yapma (f=8) ve doğal ortamda ders işleme (f=6) şeklindedir. Sınıf içi etkinlikler olarak materyal kullanma (f=12) ve konu anlatma (f=5) kategorileri yer almıştır. Sonuç olarak; öğrencilerin coğrafya bilincini daha çok coğrafya bilgisine sahip olmakla eş değer gördükleri ve coğrafi bilinçlenme sürecinde yararlandıkları kişilerin çoğunlukla okul paydaşları olduğu bunun yanında sosyal bileşenlerin de yer aldığı anlaşılmaktadır. Öğrenciler, coğrafya bilincine sahip olmanın katkılarını daha çok bilgi sahibi olma şeklinde değerlendirirken bir kısmı da bilinçli olma şeklinde değerlendirmişlerdir. Öğrenciler bir coğrafya öğretmeni olduklarında coğrafi bilinci artırmak için gezip gösterme, kamp, seminer veya konferans düzenleme gibi proje ve sosyal etkinliklerde bulunma, doğal ortamda ders işleme şeklinde sınıf dışı etkinliklere yer vermek istemektedirler.

Anahtar sözcükler: Coğrafya Bilinci, Eğitimde Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilirlik

GEOGRAPHY CONSCIOUSNESS IN SUSTAINABLE EDUCATION: STUDENT VIEWS

Assist. Prof. Dr. Taner ÇİFÇİ, Cumhuriyet University, tcifci@cumhuriyet.edu.tr
Res. Assist. Dr. Fatma KÖYBAŞI, Cumhuriyet University, fkoybasi@cumhuriyet.edu.tr

ABSTRACT

Wheeler and Bijur (2000) listed the following characteristics of sustainable education: ability to think about things that will affect the future, ability to acquire knowledge, skills and values in the direction of creation of sustainable society, ability to handle the management of natural resources, content and necessary tools as a capacity to understand sustainable economy and to provide global economy with balanced economic consciousness. Economics, sociology, education and geography and other interdisciplinary sciences are expected to mediate sustainable education. The management of natural resources is directly related to geography consciousness, and this consciousness is realized through education. Because geography science provides the people with the necessary information to keep their lives in peace with nature and its content changes according to the needs (Demirci, Sekin and Ünlü, 2002). Geography education reveals our knowledge, skills and concepts to better understand our being, our universe and our relationships with other people (Haas, 1989). The importance and necessity of geographical awareness in the management of natural resources to educate individuals who can come from uncertainty, possible threats and irregularity in sustainable education can not be denied. Girgin (2001) states that it is possible to predict the timing, uncertainties, crisis and chaos beforehand. From this point, it can be interpreted that geography consciousness can play an effective role on sustainable education. The study focuses on the provision of geographical consciousness which plays a role in sustainability in terms of ecological dimension and ecological balance. Geographical awareness education can increase students awareness of the environment. Sustainable education can have a positive impact on the management dimension of natural resources. The aim of the research is to determine the effectiveness of the education given within the scope of research by making sustainable education an instrument of geographical awareness for the management dimension of natural resources. The study is a qualitative research, and it is phenomenology model. In the event phenomenology study, participants perceptions, reactions or specific situations are investigated. It aims to reveal their perspectives to determine the perceptions or reactions of people in the study group (Fraenkel, Wallen and Hyun, 2011). The study group was designated by criterion sampling. It has been determined that the curriculum includes 11th and 12th grade geography courses which will be covered in the scope of the research. The study group consists of a total of 50 students, with the criterion of 11th and 12th grade students in high school. The semi-structured interview form was used as a data collection tool by the researchers, searching literature and based on expert opinions. The data were collected by focus group interview. The data were analyzed by content and descriptive analysis. The steps involved in content analysis are the coding of the obtained data, the subsequent conversion into categories, and the categorization of the data into the main themes. The same steps were followed by the participants and the category-theme fit was compared. In describing the concepts of validity and reliability in the qualitative research approach, it is preferred to consider the terms credibility, transferability, and verifiability (Lincoln and Guba, 1985). To ensure credibility in the survey, all interviews were received by voice with the permission of the students. Investigators have been careful to be objective without any guidance by directing as clear and open questions as possible to the participants. Investigators have tried to explain all the steps in the research process with details about transferability. As a result, it was found that the geographical awareness definition of students (70.37%) were geographical information, (16.66%) and interpretation of the universe (12.96%). In the geographical awareness process, students were received support from teachers (f = 25) geography lesson (f = 17); school management (f = 4) in terms of school stakeholders (f = 46) and ; family (f= 10) and environment (f = 15) in terms of social components (f = 25). The contributions of having a geographical awareness were combined under the theme of having knowledge (f = 27) and being conscious (f = 17) according to student opinions. Behaviors that students want to do in order to increase geographical awareness as a geography teacher have been gathered under two themes: out-of-class activities (f = 33) and in-class activities (f = 17). Categories for out-of-class are sightseeing arrangements (f = 19), project and social activities (f = 8) and have course in the natural environment (f = 6). The use of materials (f = 12) and lecturing (f = 5) were included in the class activities.

Key Words: Geography Consciousness, Sustainability, Sustainability in Education

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN BAKIŞIYLA COĞRAFI BİLİNÇ

Doç.Dr. Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ, Ahi Evran Üniversitesi, cagri-79@hotmail.com

ÖZET

Yerin tasviri ile başlayan coğrafya algısı zamanla değişime uğramıştır. Doğanın hakim güç olduğu algısından doğa ile mücadele eden güçlü insan algısına dönüşmüştür. Sonraları hakim paradigma insan ile doğa arasındaki karşılıklı etkileşim üzerinde durmuştur. Zamanla farklı biçimde algılanan coğrafya tanımlama sürecinde de bu algısal değişimi yaşamıştır. Farklı coğrafya tanımları kurulabileceği gibi tanımların ortak noktaları da bulunmaktadır. Bu orta noktalardan hareketle bir coğrafya tanımı yapmak gerekirse coğrafya; doğa ile insan arasındaki karşılıklı etkileşim ile bu etkileşim sonucu oluşan süreçleri nedensellik, ilgi ve dağılıp prensipleri çerçevesinde inceleyerek ortaya koyan bilimdir. Yeryüzünün tamamının veya bir parçasının fiziksel, beşeri, ekonomik ve siyasi varoluşu coğrafyadır. Coğrafya bilimi ile elde edilen bilgiler eğitim aracılığıyla bireylere aktarılır. Coğrafya eğitiminin en temel amaçları arasında ise coğrafi bilinç kazandırma yer alır. Peki coğrafi bilinç nedir? Yaşadığı evreni, dünyayı kendisinin varlığı ile birlikte algılamaya, anlamaya ve değerlendirmeye çabalayan insanı doğa coğrafya bilgisi sayesinde günümüz dünyasının farkına varmaya çalışır. Bu farkındalık coğrafi bilincin de ilk adımını oluşturur. Doğa ve insana ait sistem, süreç ve dokulara ait coğrafi bilgi ile farkındalığa ulaşmış birey bu sistem, süreç ve dokulara hakim olma ve onları yönetme ile de coğrafi bilince erişmiş olur. Öyleyse coğrafi bilinç; insan ve doğa etkileşimiyle oluşmuş yerel, ulusal ve küresel ölçekte coğrafi bilgiye sahip, bu bilgi ile coğrafi süreç ve sistemleri koruyup yön verebilme durumudur. Öyleyse coğrafi bilinç sahibi bir bireyin içinde bulunduğu mekânı sahiplenmesi, kullanması, düzenlemesi, planlaması, koruması ve geleceğe aktarması beklenir. Bu çalışma da sosyal bilgiler eğitimi alanında yüksek lisans eğitimi yapan öğrencilerin coğrafi bilinç kavramına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmış nitel bir araştırmadır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim kullanılmıştır. Bir olgu ya da olaya atfedilen anlamlara ilişkin problemlerin derinlemesine incelendiği araştırmalara nitel araştırma denir (Creswell, 2013). Bir nitel araştırma deseni olan olgu bilim ise olguya ait yaşantı, algı ve bunlara yüklenen anlamların açığa çıkarılmasını içerir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada da olgu bilim desenin, sosyal bilgiler eğitimi yüksek lisans öğrencilerinin coğrafi bilinç kavramı hakkındaki görüşlerini derinlemesine değerlendirme olanağı sağlayacağı düşünülmüştür. Araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılı bahar döneminde yapılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Eğitimi Bilim Dalında yüksek lisans öğrenimi gören 13'ü erkek 10'u kadın olmak üzere 23 yüksek lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Sosyal bilgiler eğitimi yüksek lisans öğrencilerinin coğrafi bilinç kavramına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla görüşme formu kullanılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından oluşturulmuş 6 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Toplanan veriler nitel veri analizi tekniklerinden içerik analizine tabi tutularak değerlendirilmiştir. Yapılan nitel analiz sonucunda; yüksek lisans öğrencilerinin coğrafi bilinci daha çok coğrafi bilgileri günlük hayatla kullanma düzeyi olarak algıladıkları söylenebilir. İkinci hakim görüş ise coğrafi bilincin mekânı kullanma-mekana uyum becerisi olarak ifade eden görüştür. Bu görüşe göre coğrafi bilinç insanın yaşadığı yerdeki coğrafi kavramlarla örüntülüdür. Ve oradaki coğrafi bilinci bu kavramlar şekillendirir. Yapılan en önemli vurgu ise her iki durumda da genel olarak coğrafi bilginin herkeste var olabileceği fakat coğrafi bilinç kavramının duyuşsal bir yönü olduğudur. Dolayısıyla yüksek lisans öğrencilerinde her coğrafya bilgisine sahip kişi coğrafi bilinç sahibidir denemeyeceği kanısı hakimdir. Katılımcılar coğrafi bilincin hayatımızın devamlılığı, hayatımızın kolaylaşması ve çevremizin tanınması açısından önemli olduğunu düşünmektedirler. Katılımcılar coğrafi bilinç kazandırmak için bilgi aktarımının ön koşul olduğunu ifade etmekle birlikte günlük yaşamla ilişkili örnekleme, ters beyin fırtınası, nedensellik, benzerliklerden yararlanmanın kullanılabileceğini ifade etmişlerdir. Ek olarak yüksek lisans öğrencilerine göre coğrafi bilince sahip bireyler yaşadıkları mekânı kullanır, korur, geliştirir, değiştirir, düzenler ve geleceğe aktarır.

Anahtar sözcükler: Coğrafi Bilinç, Sosyal Bilimler Eğitimi, Yüksek Lisans, Coğrafya Eğitimi

GEOGRAPHICAL CONSCIOUSNESS FROM THE PERSPECTIVE OF POSTGRADUATE STUDENTS OF SOCIAL SCIENCES EDUCATION

Assoc. Prof. Dr. Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ, Ahi Evran University, cagri-79@hotmail.com

ABSTRACT

Starting with the depiction of earth, the perception of geography has changed over time. It shifted from the perception of nature as a dominant power to the perception of a powerful human struggling against nature. The prevailing paradigm has belatedly laid emphasis on the interaction between human and nature. Varying perceptions of geography in due course are reflected in the definitions of geography as well. Even though they differ from each other, the definitions of geography have something in common. With reference to those common grounds, geography may be defined as a field of science investigating the interaction between human and nature as well as the processes resulting from this interaction, being pursuant to the principles of causality, interest and distribution. Geography denotes the physical, human, economical and political existence of the whole or a part of earth. The knowledge obtained through the science of geography is conveyed to individuals through education. One of the main aims of teaching geography is to bring forth geographical consciousness. So what is geographical consciousness? Humans try to perceive, comprehend and interpret the universe and world together with their own existence. They try to realise the today's world by means of geographical knowledge. This awareness constitutes the first step of geographical consciousness. One who is aware of the system, process and patterns related to nature and human through geographical information attains the geographical consciousness by managing and holding sway over those system, process and patterns. Then geographical consciousness is the state of having geographical information ensued from the human-nature interaction at local, national and global scale as well as maintaining and steering the geographical system and processes with this information. A geographically conscious individual is expected to adopt, use, arrange, plan, protect and carry forward the place he/she lives in. This qualitative study aims to find out the opinions of master's degree students in social sciences education about the concept of geographical consciousness. The study employed phenomenology as a qualitative research design. Qualitative research signifies the studies in which problems related to meanings of a phenomenon or event are investigated in depth (Creswell, 2013). Phenomenology as a qualitative research design involves disclosing the experience, perception and denotations associated with a phenomenon (Yıldırım ve Şimşek, 2013). We thought that phenomenological design would enable us to profoundly evaluate what master's degree students of social sciences education think about the concept of geographical consciousness. The research was carried out in the spring term of 2016-2017 education year. The participants consisted of 23 (13 male, 10 female) students of master's degree in the Department of Social Sciences Education in Ahi Evran University Institute of Social Sciences. Interview forms were used to specify their opinions about the concept of geographical consciousness. The research data were collected over those semi-structured interview forms with 6 open-ended questions engendered by the researcher. The collected data were evaluated with a content analysis as a technique of qualitative data analysis. As a result of the qualitative analysis, it can be said that the postgraduate students mostly perceive geographical consciousness as the level of using geographical information in everyday life. The second prevailing opinion among them is the perception of geographical consciousness as the skill of using a place and spatial adaptation, according to which geographical consciousness is patterned with geographical concepts in a place where one lives. The geographical consciousness there is shaped by these concepts. In both cases, the most significant emphasis is laid on that everyone may have geographical knowledge but geographical consciousness has an affective dimension. In other words, according to the prevailing opinion among the postgraduate students, it is not true to say that everyone with geographical knowledge is geographically conscious as well. The participants think that geographical consciousness is important in terms of continuing and facilitating our life as well as knowing our environment. The participants expressed that sampling from everyday life, reverse brainstorming, causality and analogies can be used in order to bring forth geographical consciousness, albeit noting that information transfer is prerequisite. In addition, according to the postgraduate students, individuals with geographical consciousness use, protect, improve, change, arrange and transfer forward the place they live in.

Key Words: Geographical Consciousness, Master's Degree, Social Sciences Education, Geography Education

KONAKLAMALI ÇEVRE EĞİTİMİ ALAN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇEVRE EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ, Ahi Evran Üniversitesi, cagri-79@hotmail.com
Uzman Onur YILMAZ, Ahi Evran Üniversitesi, onuryilmazahi@gmail.com

ÖZET

Çevre eğitimi, bireylerin yaşadıkları çevrenin tüm yönleriyle farkında olmalarını sağlamak için gerçekleştirilen eylemler bütünü olarak tanımlanabilir. Çevre eğitimi, bireylere çevre okuryazarlığı edindirmeyi ve çevre bilinci kazandırmayı amaçlamaktadır. Çevre okuryazarlığı gelişmiş bireyler; dünyadaki doğal sistemlerin ve döngülerin nasıl çalıştığını bilir, kendi eylemlerinin bu sistemlere etkilerinin nasıl olacağı konusunda farkındalık, bilgi ve duyarlılığa erişirler (Teksöz, Şahin ve Ertepinar; 2010). Doğanın kendini yenileme kabiliyetinin farkında olarak çevreye zarar vermeme ve gelecek nesillerin yaşam koşullarının en az kendisinininki kadar nitelikli olabilmesi için çaba sarf etme, ancak çevre bilinci ile gerçekleştirilebilir. Bu bilincin oluşması da farklı düzeylerde çevre eğitimi ile mümkün olabilir (Çabuk ve Karacaoğlu; 2003). Çevre eğitimi doğa içerisinde gerçekleştirildiğinde kazanımlarına hizmet ederek anlamlı hâle gelir. Arazide yatılı olarak gerçekleştirilen çevre eğitimine yönelik etkinlikler, bireyin iç dünyasını ve çevreye yönelik davranışlarını kuşkusuz derinden etkileyebilecektir. Çevre eğitimi, öğrencilerin doğanın dilinden anlayan, doğal hayata yönelik tedbirler alan ve doğayla etkileşime giren bireyler olmasına katkı sağlar. Öğretmen yetiştirme programı incelendiğinde bazı alanlarda doğrudan çevre eğitime ve çevre bilincine yönelik derslerin olmaması göze çarpmaktadır. Bu eksiklik, öğretmen adaylarının çevre eğitimi konusunda gerekli donanıma sahip olmamalarına neden olmaktadır. Bu çalışma arazide konaklamalı olarak kalan Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çevre eğitimi ve çevre bilincine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Nitel olarak kurgulanmış bu çalışmada odak grup görüşmesi yöntem olarak kullanılmıştır. Konunun sınırlarının belirlenmiş olduğu ve içeriğe odaklanmış grup ile yapılan görüşme, tartışma tekniği olan odak grup görüşmesi (Yıldırım & Şimşek, 2008); katılımcıların görüşlerinin özgürce ortaya çıkarılmasını hedefler (Kitzinger,1995). Sorular önceden tasarlanmış olsa da günlük dil ve sohbet havasında geçen görüşmede (Kruger & Casey, 2000); karşılıklı etkileşim ve çağrışımlar sonucunda katılımcılar birbirinin duygu ve düşüncelerini tetiklerler ve daha zengin bir görüş akışı gerçekleşir (Çokluk, Yılmaz ve Oğuz; 2011). Bu çalışmada yükseköğrenim hayatları boyunca en az bir kez konaklamalı olarak çevre eğitimine katılmış olan 8 sosyal bilgiler öğretmen adayı, odak grubu oluşturmuştur. Çalışma grubunun yazılı izni alındıktan sonra hazırlanan görüşme sorularına verdikleri yanıtlar görüntülü olarak kaydedilmiştir. Verilerin toplanmasından sonra verilerin analizine görsellerin izlenmesiyle başlanmış ve grup görüşmeleri deşifre edilmiştir. Odak grup görüşmesinden elde edilen sonuçlardan bazıları şöyle sıralanabilir: çevre algısında çevre doğal bir ortamdır düşüncesi ile çevre etkileşimde bulunulan her yer düşüncesi öne çıkmaktadır. Başka bir deyişle çevre doğal ya da yapay olan şeklinde algılanmaktadır, denilebilir. Hayalinizdeki çevre, yaşanılmak istenilen yer nasıl, sorusuna verilen cevaplara bakıldığında tahayyül edilen çevrenin aslında yine insan eliyle şekillendirilmiş geniş bahçeli evlerde yaşanılmak istenildiği anlaşılmaktadır. Çevre eğitimi denilince ne anlıyorsunuz sorusuna verilen cevaplar ele alındığında çevre eğitiminin küçük yaşlardan itibaren öncelikle aileler ve sonrasında eğitim çevreleri tarafından doğa ve canlılara yönelik duyarlılık edindirme süreci olarak algılandığı anlaşılmaktadır. Cevaplardan hareketle çevre eğitimi ile sosyal bilgiler eğitimi arasında bir ilişki kurulsa da dersin süresinin buna çok uygun olmadığı, veli beklentilerinin çevre eğitime engel olduğu ve diğer bütün alan eğitimlerinin çevre eğitimi ile ilgilenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Çevre bilincinden anlaşılanların doğa sevgisi ve çevreye yönelik olarak duyarlılık edinmek anlaşıldığı görülmektedir. Konaklamalı çevre eğitime katılmış olmanın kendilerine doğaya ve çevreye yönelik unutulmaz tecrübeler kazandırdığını, doğa şekillerini ve coğrafyayı yerinde, doğada, öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte soğuk başta olmak üzere doğanın getirdiği olumsuzluklar karşısında yaşanan bazı olumsuz tecrübeler de tekrarlanan ifadelerdendir. Bununla beraber katılımcılar, çevre eğitime yönelik doğrudan bir dersleri olmadığını ancak olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca ekonomik yetersizlikler, öğrenci merkezli değil de sınav odaklı bir eğitimin esas alınması, okul idarelerinin bu tür etkinlikleri desteklemeyişi gibi gerekçelerin çevre eğitimi için problem niteliği taşıdığı belirtilmektedir.

Anahtar sözcükler: Arazi, Çevre Eğitimi, Coğrafya Eğitimi, Odak Grup Görüşmesi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları

OPINIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES, WHO HAD ENVIRONMENTAL EDUCATION, ABOUT ENVIRONMENTAL EDUCATION

Assoc. Prof. Dr. Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ, Ahi Evran University, cagri-79@hotmail.com
Expert Onur YILMAZ, Ahi Evran University, onuryilmazahi@gmail.com

ABSTRACT

Environmental education can be defined as a set of actions carried out to make individuals be aware of all aspects of the environment they live in. It aims the individuals to gain environmental literacy and environmental awareness. The people who have environmental literacy has developed know how natural systems and cycles in the world work and have awareness, knowledge, and sensitivity about how their actions will affect these systems. Not making harm to the environment by being aware of natures ability to renew itself, and making effort for living conditions of future generations to be at least as good as their own can only be achieved with environmental awareness. This awareness can be achieved through environmental education at different levels. When environmental education takes place in nature, it becomes meaningful by serving to acquisitions. The activities towards environmental education, which are held in the field, can deeply affect the individuals inner world and his/her behavior towards the environment without a doubt. Environmental education contributes to the students to become individuals who understands the language of nature, who take measures for natural life, and who interact with nature. Examining the teacher training program, it is seen the fact that there are no courses directly about environmental education and environmental awareness. This deficiency causes teacher candidates not to have the necessary equipment in environmental education. This study has been carried out in order to determine the opinion of Social Studies teacher candidates, who have been hosted at the field, regarding the environment education and the environmental awareness. In this study which is constructed qualitatively, focus group interview is used as a method. Focus group interview, which is a discussion that is made with a group of people who focused on the content, and that boundaries of the subject is identified, aims to expose the views of the participants freely. Although the questions are determined before, as a result of interactions and connotations, the participants trigger their feelings and thoughts, and a richer view flow occurs in the conversation held in daily language and chatty. In this study, 8 Social Studies teacher candidates who have participated in hosted environmental education at least once during their higher education life have formed the focus group. After getting the written consent of the working group, their responses given to the prepared interview questions were recorded on video. After the data were collected, the analysis was started by monitoring the images, and the group interviews were deciphered. Some of the results obtained from the focus group interview can be listed as follows: the thought of the fact that the environment is a natural atmosphere in the perception of the environment, and the thought of the fact that the environment is everywhere interacted with. These two thoughts become prominent. In other words, it can be said that the environment is perceived as being natural or artificial. Looking at the answers of 'how is the environment in your imagination' and 'how is the place where you want to live', it is understood that the environment imagined is actually desired to be experienced in houses with wide gardens shaped by human hands. When it comes to the answers of 'how you understand the environmental education', it is understood that it is perceived as a process of developing sensitiveness towards nature and life begining from the early ages by families and later the education circles. It is stated that although the relationship between environment education and Social Studies education is established, the duration of the course is not very suitable for this, the parents expectation is obstructing environmental education and all other field education should be related to environmental education. It is understood that people understand the environment consciousness as a nature love and sensitivity towards the environment. They have stated that having participated in hosted environmental education gives them unforgettable experiences towards nature and environment, and that they learn the nature forms and geography in right place and in nature. Nevertheless, some negative experiences faced due to the problems from the nature, especially the cold, are repeated in their statements. However, participants expressed that there is no direct lesson in environmental education but it should be. In addition, they stated that the reasons for environmental education to be a problem are economic inadequacies, education exam-centered rather than student-centered, and that school administrations do not support such activities.

Key Words: Arazi, Çevre Eğitimi, Coğrafya Eğitimi, Odak Grup Görüşmesi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ AFYONKARAHİSAR TURİZMİ HAKKINDAKİ ALGILARI

Prof.Dr. Hakkı YAZICI, Afyon Kocatepe Üniversitesi, hyazici@aku.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Mehmet Kürşat KOCA, Afyon Kocatepe Üniversitesi, mkkoca@aku.edu.tr
Arş.Gör. Evren EKİZ, Afyon Kocatepe Üniversitesi, eekiz@aku.edu.tr
Prof.Dr. Erdal AKPINAR, Erzincan Üniversitesi, eakpinar@erzincan.edu.tr

ÖZET

Sosyal Bilgiler öğretim programı içerisinde turizme ait konuların önemli bir yeri vardır. Öyle ki programda yer alan sekiz öğrenme alanının üçü, öğrencilere kazandırılmak istenen becerilerden altısı, değerlerin ise sekiz tanesi doğrudan ve ya dolaylı olarak turizm ve turistik varlıklar ile ilgilidir. Yine 5, 6 ve 7.sınıf Sosyal Bilgiler Dersi müfredatındaki kazanım sayısı 128'dir ve bunlardan 55 tanesi turizm bilincini sosyal bilimlerin çeşitli disiplinlerine ait bilgi içeriğiyle öğrencilere kazandırmayı amaçlamaktadır. Dolayısıyla Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının turizm hakkındaki algılarının belirlenmesi, meslek hayatları boyunca sıklıkla kullanmaları gereken bilgi ve becerileri, öğrenim süresi boyunca nasıl edinecekleri konusunda alan eğitimcilerine fikir verecektir. Bu sebeple çalışmanın amacı; Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının yaşadıkları çevrenin turizmi ve turistik varlıkları hakkındaki düşüncelerini ve algılarını ortaya çıkarmak olarak belirlenmiştir. Ayrıca bu çalışmada daimi ikamet, cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerinin katılımcılar üzerindeki etkisi incelenmiştir. Araştırmaya Afyon Kocatepe Üniversitesinde öğrenim gören 207 Sosyal Bilgiler öğretmen adayı katılmıştır. Katılımcıların Afyonkarahisar turizmi hakkındaki görüşlerini öğrenmek için araştırmacılar tarafından hazırlanan Likert tipi anketin KMO değeri ,888 olarak bulunmuş ve Barlett bütünlük testinin ise ,00 olduğu belirlenmiştir. 19 madde ve iki boyuttan oluşan anketin güvenilirlik katsayısının 0,88 olduğu tespit edilmiştir. Yapılan güvenilirlik ve faktör analizi sonuçlarına göre anket maddelerinin ortak faktörler altında toplandığı ve yapı bakımından güvenilir olduğu kanaatine ulaşılmıştır. Uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler, istatistik program kullanılarak çözümlenmiştir. Anketten elde edilen verilere uygulanan normallik testlerine göre anketten elde edilen verilerin dağılımı normaldir. Yapılan testler doğrultusunda elde edilen veriler ilişkisiz örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın amaçlarına uygun olarak, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının kişisel bilgileri, yorumları ve görüşlerini betimlemek için frekans (f), yüzde (%) ve puanların aritmetik ortalamaları () kullanılmıştır. Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarına göre Afyonkarahisardaki turizm faaliyetleri orta düzeyde gelişme göstermiştir. Bu durum tesis ve tanıtımın yetersiz olduğunu düşünmelerinden kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte katılımcılar Afyonkarahisarın turizm açısından önemli kaynaklarının olduğunu da belirtmektedirler. Sosyal Bilgiler öğretmen adayları Afyonkarahisar turizmi hakkında genel olarak olumlu bir algıya sahiptir. Fakat bu değerlendirme daha çok turizmin ildeki ekonomik öneminden kaynaklanmaktadır. Çünkü katılımcılar Afyonkarahisarda turistik açıdan değerlendirilebilecek önemli potansiyel kaynaklar olduğu ancak henüz bu kaynakların yeterince değerlendirilemediği düşüncesindedirler. Daimi ikametgâhı Afyonkarahisar olan öğrencilerin Afyonkarahisar turizmi hakkındaki algıları belirgin şekilde daha olumludur. Bu sonuç yerel halkın yaşadığı çevredeki turistik unsurları daha iyi tanımasından kaynaklı olabilir. Cinsiyet değişkeninde de kız öğrencilerin erkeklere göre daha olumlu görüşe sahip olduğu belirlenmiştir. Sınıf düzeyi değişkeninde ise sınıflar arasında katılımcı görüşleri farklılaşmamaktadır. Etkili bir eğitim için öğrenenlerin yaparak ve yaşayarak öğrenmesi mevcut öğretim programlarının temel ilkeleri arasında yer aldığı gibi Sosyal Bilgiler ve turizm eğitiminde de bir gereklilik olarak görülmektedir (Çınar, 2013; Keçe, 2015). Bu yüzden birinci sınıftaki öğrencilere yaşadıkları şehri tanıttıkları geziler düzenlenmesi aynı zamanda turizm bilinci gelişimine de katkı sağlayacaktır. Çünkü bu geziler aynı zamanda turistik değer taşıyan mekânları da kapsamaktadır. Gezilerin organizasyon ve finansmanının fakülteler tarafından yapılması da bu tür etkinliklere katılımın artmasına ve katılımcıların yaşadıkları çevre hakkında daha doğru, ilk elden bilgiye ulaşmasına aynı zamanda olumlu tutum geliştirmesine de katkı sağlayacaktır. Organizasyonun fakülteler tarafından yapılamadığı durumlarda öğretim elemanlarının planlamasıyla bağımsız küçük grup gezileri de faydalı olacaktır. Bu küçük gruplarda fakültenin bulunduğu ilde ikamet eden öğrencilerin bulunması da uygulamada kolaylık sağlayacaktır. Her iki durumda da öğrencilerin gezi öncesi araştırma yapması ve gezi sonrası gözlem raporları hazırlaması amaca ulaşmakta etkili olacaktır. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç ise katılımcıların başkalarına Afyonkarahisar turizmi hakkında üst düzey bilgi verebilecek donanımına sahip olduklarını düşünmeleridir. Bu sonuç öğretmen adaylarının öğrendikleri bilgileri uygulama alanına geçirmekte kendilerine güvendiklerini göstermektedir ki bu durum bilginin bilince dönüştüğü üst düzey düşünme becerileriyle tanımlanır (Demirkaya, 2015). Bununla birlikte bireyin kendi bilinç düzeyi hakkında olumlu fikre sahip olması gerçekte böyle olduğu anlamına gelmez (Keçe, 2015). Dolayısıyla katılımcıların Afyonkarahisar turizmi hakkındaki değerlendirmelerini nesnel ölçütlere göre yapıp yapmadığı da önem taşır. Bunun için öğretmen adaylarının Afyonkarahisar turizmi hakkındaki bilgi düzeyleri, bilgi kaynaklarının geçerliliği, sorunlar ve bu sorunlara getirdikleri çözüm önerilerini belirleyerek, öğretmen adaylarının konu hakkındaki farkındalıklarını ölçen ileri bir araştırma önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Afyonkarahisar, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler, Turizm Algısı

VIEWS OF PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS' ON TOURISM IN AFYONKARAHISAR

Prof. Dr. Hakkı YAZICI, Afyon Kocatepe University, hyazici@aku.edu.tr
Res. Assist. Dr. Mehmet Kürşat KOCA, Afyon Kocatepe University, mkkoca@aku.edu.tr
Res.Assist. Evren EKİZ, Afyon Kocatepe University, eekiz@aku.edu.tr
Prof. Dr. Erdal AKPINAR, Erzincan University, eakpinar@erzincan.edu.tr

ABSTRACT

The topics about Tourism have important place in social studies education program. In this regard, three of eight learning fields, six of the skills intended to be gained by students and also eight of the values are implicitly or explicitly related to tourism or touristic entities. Further, the learning objectives in 5th, 6th and 7th class social science courses are 123, and 55 of these aim to bring students in tourism conscience by the content belonging to different social science disciplines. As a result, determination of the perception of pre-service social studies teacher on tourism will give field instructors some idea about how these pre-service teachers will gain the information and skills which they will use throughout their career. For this, The aim of this study is to explicit views of pre-service social studies teachers on tourism and touristic assets in Afyonkarahisar, Turkey. In addition, the effects of gender, grade level and permanent domicile were investigated. Participants were 207 pre-service social studies teachers studying at Afyon Kocatepe University. The KMO value calculated for the Likert-type survey was .888 and the Bartlett's test of sphericity was significant ($p=.00$). The reliability coefficient of the bi-dimensional survey consisting of 19 items was found as .88. Survey items were found to be valid and reliable based on the results of reliability and factor analyses. The data obtained as the result of the questionnaire was analyzed by using a statistical program. According to the normality tests, the data obtained from the questionnaire is normally distributed. By using independent sample t-test and one-way ANOVA the data was analyzed. According to pre-service social studies teachers participated in the research, tourism activities in Afyonkarahisar have developed by intermediate level. This because they think that facilities and advertisement is not sufficient in the city. Moreover, the participants know that Afyonkarahisar has important resources for tourism. Pre-service social studies teachers generally have positive perception about tourism in Afyonkarahisar. However, this evaluation is based on the importance of tourism in economics of the province. The participants believe that Afyonkarahisar possesses important potential, which can be utilized to improve tourism, but, these resources have not been used effectively yet. The opinions of the students, who are permanent residents in Afyonkarahisar, are significantly more positive. This result may stem from the fact that residents are much more aware of their surroundings and livelihood. In gender variable, female students have more positive opinions. Further, in class level, there is no significant difference. For effective education, while learning by doing and living is considered as one of the basic principles of current education program, it is also necessary in social science and tourism education (Çınar, 2013; Keçe, 2015). For this reason, organizing trips, which will introduce the city to the first year students, will be very beneficial for improving tourism perception. These trips also include places that can be considered as touristic. Further, if faculties can organize and finance these trips, it will be very beneficial for students to reach correct information from the first hand, and also for developing positive attitude and increasing the participation. In case that faculties do not organize the trips, independent small group trips, which are planned by instructors, will be useful. In these small groups, the participation of the students, who are residents of the city, will simplify the application. In both cases, it will be effective in achieving the aim if students make pre-trip research about the city and prepare an observation report after their tour. Another important result obtained in the research is that the participants believe that they are capable of giving senior information about tourism in Afyonkarahisar to others. This result indicates that the pre-service social studies teachers trust themselves about transmitting the knowledge to application, so this is identified as high order thinking skills in which knowledge transforms in to conscience (Demirkaya, 2015). On the other hand, having positive vision about their own conscience level does not imply that this is true (Keçe, 2015). Accordingly, it is also important whether the participants make their judgements objectively about tourism in Afyonkarahisar. For this, a research, which measures the awareness of the teacher candidates about the topic by determining the knowledge level of the candidates about tourism, the validity of these knowledge and their solution proposals for the problems, is suggested.

Key Words: Afyonkarahisar., Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler, Turizm Algısı

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMININ, ÖĞRETMENLERİN ALAN BİLGİSİ YETERLİLİKLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Hülya DEMİR, Ankara Üniversitesi, hulyademir.ankara@gmail.com
Öğretmen Tolgahan AYANTAŞ, Ankara Üniversitesi Geliştirme Vakfı Ortaokulu, tolgahanayantas@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programındaki alan bilgisi derslerinin, öğretmenlerin alan bilgisi yeterliliklerine göre değerlendirilmesi ve bu yolla lisans programı ile dersin öğretim programı arasındaki alan bilgisi açısından uyum düzeyini ortaya koymaktır. Çalışmamızın esas noktasını orta öğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersi ve sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programından mezun olan öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışmamızda sosyal bilgiler lisans programı ile sosyal bilgiler dersi öğretim programının karşılaştırılabilmesi için doküman analizi yapılmıştır. Öncelikle YÖK sosyal bilgiler lisans programındaki derslerin dağılımı; alan bilgisi, meslek bilgisi ve genel kültür dersleri olarak grafiğe dökülmüştür. Ardından 7. sınıf sosyal bilgiler öğretim programı öğrenme alanları, kazanımlar ve açıklamalar boyutları göz önüne alınarak içerik analizine tabi tutulmuştur. Kazanımlarla ilişkili olabilecek lisans programı alan bilgisi dersleri saptanmış ve her bir öğrenme alanının altına ilişkili olduğu lisans dersi yazılarak bir tablo oluşturulmuştur. 7. sınıf sosyal bilgiler öğretim programında yer alan 7 öğrenme alanındaki kazanımlarla en çok ilişki gösteren lisans programı dersleri saptanmıştır. Bu verilerden yola çıkılarak hazırlanan sorular öğretmen görüşlerinin alındığı öğretmen görüşme formuna ve uzman görüşlerinin alındığı uzman görüşme formuna temel oluşturmuştur. Bu amaçla 15 sosyal bilgiler öğretmenine 5 eğitim uzmanının onayından geçen bir görüşme formu sunulmuş ve veriler e-posta yoluyla toplanmıştır. Ayrıca sosyal bilgiler eğitimi alanında uzman olan 6 kişiye lisans programı ve öğretmenlerin alan yeterliliklerine dair sorular içeren ve 5 eğitim uzmanının onayından geçmiş görüşme formu sunulmuş ve veriler yüz-yüze görüşme yoluyla toplanmıştır. Toplanan veriler nitel araştırma yöntemlerinden görüşme, doküman incelemesi ve nitel veri analizi teknikleri doğrultusunda analiz edilmiştir. Görüşleri alınan 15 öğretmenden 7si lisans eğitimi alan bilgisi yeterliliğini oluşturmaya açısından yeterli görürken; 7si yetersiz bulunduğunu ifade etmiştir. Sadece bir öğretmen lisans eğitimi alan bilgisi yeterliliği açısından kısmen yeterli bulunduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlere kazanımları öğrencilere kazandırma noktasında lisans derslerinden gerekli olduğunu düşünmedikleri dersler sorulduğunda ise şu sonuçlara ulaşılmıştır: 15 öğretmenden 9'u gerekli olmadığını düşündüğü dersleri ifade ederken, 6'sı tüm dersleri gerekli gördüğünü ifade etmiştir. Öğretmenlerce gerekli olmadığı düşünülen derslerin başında 3 kez zikredilen Ekonomi dersi yer almaktadır. Öğretmenlerin alan bilgisi derslerinden yararlanma düzeylerini etkileyen bir başka konu ise öğretim elemanlarının dersleri işleyiş tarzlarına ve derslerin kapsam ve içeriklerini belirlerken dikkat ettikleri ölçütlere bağlı olarak değişebildiğini bildiğimiz için bununla ilgili uzmanlara bir soru yönelmiştik. Bu soru doğrultusunda elde ettiğimiz bulgulara göre uzmanların derslerin kapsam ve içeriklerini belirlerken en çok YÖK'ün kur tanımlarını ve merkezi sınavların (KPSS-ÖABT-ALES) kapsam ve içeriklerini temel aldıkları sonucuna ulaştık. Uzmanlar genelde YÖK, merkezi sınavlar ve MEB'in öğretmen yeterliliklerini gözetmekle beraber başka kıstaslar da zikretmişlerdir. Buradan anlaşıldığı üzere akademisyenlerin derslerin kapsam ve içeriklerini belirlerken kullandıkları standart bir ölçüt yoktur. Öğretmenlerin derslerin içeriğini belirlerken yararlandığı kaynakların başında en fazla internet daha sonra ders kitabı ve ardından kılavuz kitap, slaytlar ve yardımcı kaynaklar gelmektedir. Hiç kuşkusuz, lisans eğitiminin temel yapısını oluşturan, uzman ve öğretmenleri süreç boyunca etkileyen bir başka unsur ise lisans eğitiminde verilen derslerin alanlara göre dağılımı konusuydu. Uzmanlara göre öğretmen adaylarında ön plana çıkması gereken alanlar alan bilgisi, meslek bilgisi ve genel kültürdür. Araştırmanın sonunda öğretmenlerin lisans eğitimlerini bazı yönlerden eksik, bazı yönlerden son derece teorik buldukları alan bilgisi eksikliklerini bireysel çabaları ile kapatmaya çalıştıkları ve ayrıca lisans programındaki alan derslerinin kapsam ve içeriği ile sosyal bilgiler öğretim programı ders içeriklerinin örtüşmediği sonucuna ulaşmıştır.

Anahtar sözcükler: Alan Bilgisi, Öğretim Programı, Öğretmen Eğitimi, Sosyal Bilgiler

THE EVALUATION OF SOCIAL STUDIES UNDERGRADUATE PROGRAMME ACCORDING TO TEACHERS' COMPETENCE WITH SUBJECT MATTER

MA Student Hülya DEMİR, Ankara University, hulyademir.ankara@gmail.com
Teacher Tolgahan AYANTAŞ, Ankara University Development Foundation School,
tolgahanayantas@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this study is to evaluate the subject matter courses of the social studies teaching undergraduate program according to the teachers subject matter competencies and by this way, to show the level of harmony in terms of subject matter between the undergraduate program and the curriculum of the course. The main point of our study is the social studies course for 7th grade secondary school and teachers who graduated from social studies teaching undergraduate program. In our study, document analysis was carried out in order to compare social studies undergraduate program with social studies course curriculum. Firstly, the distribution of the courses in the YOK (High Education Board) social studies undergraduate program is graphed as subject matter, professional knowledge and general culture courses. The 7th grade social studies curriculum was then subjected to content analysis, considering the dimensions of learning domain, achievements and explanations. The undergraduate program field information courses, which may be related to the achievements has been appointed and a table has been created by writing the undergraduate course related to each learning domain. The undergraduate program courses were identified as they are mostly related with the achievements of the 7 learning domains in the 7th grade social studies curriculum. Teacher interview form in which teacher opinions were received and the expert interview form in which expert opinions were received are based on the questions which are prepared from these datas. For this purpose, an interview form, which was approved by 5 education specialists, was presented to 15 social studies teachers and the data was collected via e-mail. In addition, the interview form, which includes questions about the undergraduate program and teachers' subject matter competency and was approved by 5 education specialists, was presented to 6 specialists on the social studies education field and the datas were collected via face-to-face interviews. The collected datas were analysed in terms of qualitative research methods such as interview, document review and qualitative data analysis techniques. While 7 of the 15 interviewed teachers find undergraduate education sufficient in terms of building the field information competency, 7 of them finds it insufficient. Only one teacher stated that undergraduate education was partly sufficient in terms of subject matter competency. Following results were obtained when teachers were asked about the courses they did not find necessary from the point of students' achievements: While 9 of the 15 teachers specify the courses that they find unnecessary, 6 of them find all courses necessary. At the top of unnecessary courses is Economics courses which were mentioned 3 times by the teachers. Another issue affecting the level of teachers benefits on the field information courses was that we asked the experts about this because we know that the instructors can change depending on the way they teach the lesson and the criteria they take into consideration when determining the scope and content of the courses. According to the facts we obtained in the direction of this question, we reached the conclusion that when determining the scope and content of the courses, the experts mostly based on the definitions of the courses by YOK and the scope and content of the central examination (KPSS-OABT-ALES). Besides, experts generally follow YOK, central examinations and teachers competencies by MEB (Ministry of Education), they also mentioned other criteria. As it is understood from this, there is no standard criterion that academicians use when determining the scope and content of the courses. The internet is at the top of the sources that teachers benefit while determining the content of the courses, it is followed by the course book, then the guide book, slides and supplementary sources. Undoubtedly, another factor, which is the main structure of undergraduate education and influenced the experts and teachers during the process, was the distribution of the courses in undergraduate education according to the fields. According to experts, the prominent fields for teacher candidates are subject matter, professional knowledge and general culture. At the end of the research, it was concluded that teachers found undergraduate education to be deficient in some respects, very theoretical in some respects; they try to compensate the lack of subject matter with individual efforts and also that the scope and content of the field courses in undergraduate program and the content of the social studies course curriculum do not overlap.

Key Words: Alan Bilgisi, Öğretim Programı, Öğretmen Eğitimi, Sosyal Bilgiler

ÖĞRETMENLERİN ÇEVREYE YÖNELİK TUTUMLARI İLE ÇEVRE BİLİNCİNE YÖNELİK DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yrd.Doç.Dr. Ömer Seyfettin SEVİNÇ, Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi, omersevnc@gmail.com
Doç.Dr. Abdurrahman İLĞAN, Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi, abdurrahmanilgan@gmail.com
Öğretmen Osman AKTAN, Düzce Rehberlik ve Araştırma Merkezi, karakteregitimi@gmail.com

ÖZET

Çevre eğitimi; bireyin çevreye karşı tutumlarını olumlu yönde değiştiren, onları çevre sorunlarının çözümüne yönelik olarak “çevre vicdanı” na, “çevre bilinci” ne sahip bireyler haline getiren, bilgi, beceri ve deneyim kazandıran önemli bir eğitim sürecidir. Çevre eğitimi sayesinde bireylerin çevre değerlerine yönelik farkındalıkları artar, doğal, kültürel, değerlerin korunması konusunda duyarlı hale gelirler ve sorunların çözümünde kendi üzerlerine düşen görevleri yerine getirme çabası içerisinde olurlar. Uzun ve Sağlam (2006)’a göre “çevre sorunlarının çözümünde en etkili yol çevre konusunda bilinçli ve duyarlı bireylerin yetiştirilmesi, bireylerin çevre konusunda bilgilendirilmesi ve onlara olumlu tutumlar kazandırılmasıdır (Uzun ve Sağlam, 2006:240-250). Nitelikli çevre eğitimi ve öğretmeni sayesinde bireyler çevresel değerlere ilişkin sorumluluk sahibi olurlar, etik davranış sergilerler, kaynakları etkili-verimli kullanırlar, gerekli bilgi, beceri, bilinç ve tutumlara sahip olurlar / olmaları beklenir. Bu bağlamda yüksek çevre bilincine sahip bireylerin düşünsel, duygusal boyutları yönüyle çevresel ilkeleri kavraması, yorumlaması, çevresel değerlere saygılı olması, sorumluluklarının farkında olması; davranışsal boyutu yönüyle de kaynakları sürdürülebilir bir düzeyde kullanması ve etik davranışlar sergilemesi beklenir. Ayrıca, çevresel tutumlara sahip bireylerin çevrelerindeki nesnelere, olaylara, uyarılara vb. yönelik olarak bilişsel, duygusal ve davranışsal düzeyde ortaya koyduğu tepkileri çevresel değerler lehine olumludur. Çünkü bu ilkelere, değerlere, uygun hareket ederler / etmeleri beklenir. Bu konudaki iç gözlemleri, inanç ve görüşleri de bahsedilen değerlerle örtüşür veya örtüşmesi beklenir. Tüm bu nedenlerden dolayı, sorumluluk sahibi, bilinçli bireylerin yetiştirilmesinde, bu yöndeki eğitim öğretim faaliyetlerinin başarıya ulaşmasında eğitimin ve öğretmenlerin niteliği yaşamsal öneme sahiptir. Karataş (2013)’a göre, “başarılı bir çevre eğitiminin temelinde öğretmen yer almaktadır. Öğretmenlerin çevre eğitimine yönelik olarak yeterince bilgi, beceri ve bağlılıkları yoksa çevre bilincinin öğrencilere kazandırılabilmesi de pek gerçekçi olmayacaktır. Doğayı ve canlıları sevmeyen, çevreyi umursamayan bir öğretmenin, onların sevgisini öğrencilerine verebileceği söylenemez (Karataş, 2013:23, 95). Erten (2005)’e göre ise “çevrenin korunması sadece çevrecilerin, çevre eğitiminin verilmesi de sadece çevre eğitimcilerinin görevi değildir. Çevrenin korunması hepimizin görevidir. Tüm derslerde söz konusu dersler ile çevrenin korunması arasında bir ilgi kurulmalıdır.” (Erten, 2005:92). Böylesine çok boyutlu, geniş-kapsamlı kavramların bireyin yaşamına geçirilmesi hiç kuşkusuz kolay değildir. Ancak bu noktada çevreye duyarlı, bilinçli ve olumlu tutuma sahip öğretmenler bireylerdeki bilinci, tutumu, sorumluluk duygusunu geliştirebilecek yeterliliğe sahip olabilirler ve bu konuda kilit rol oynayabilirler. Bu araştırmanın genel amacı, öğretmenlerin çevreye yönelik tutumları ile çevre bilincine yönelik davranışları arasındaki ilişkinin ortaya konulmasıdır. Bu genel amaca ulaşmak için şu sorulara yanıt aranmıştır. 1) Öğretmenlerin çevreye yönelik tutumları ne düzeydedir? Bu düzey öğretmenlerin cinsiyetleri, yaşları, eğitim düzeyi, mesleki kıdemleri, branşları, lisans eğitiminde çevre konulu ders alıp almaması, çevreye yönelik duyarlılığına göre farklılaşmakta mıdır? 2) Öğretmenlerin çevre bilincine yönelik davranışları gösterme sıklıkları nedir? Bu düzey öğretmenlerin cinsiyetleri, yaşları, eğitim düzeyi, mesleki kıdemleri, branşları, lisans eğitiminde çevre konulu ders alıp almaması, çevreye yönelik duyarlılığına göre farklılaşmakta mıdır? 3) Öğretmenlerin çevreye yönelik tutumları, çevre bilincine yönelik davranışlarını yordamakta mıdır? Öğretmenlerin çevreye yönelik tutumlarının çevre bilincine yönelik davranışlarını yordamasını ortaya koymak amacıyla ilişkisel tarama modeli (Fraenkel ve Wallen, 2009) kullanılmıştır. Fraenkel ve Wallen (2009) ilişkisel araştırmaları, iki ya da daha fazla değişkenin aralarındaki ilişkinin düzeyini ortaya koymayı amaçlayan araştırmalar için uygun olduğu şeklinde ifade etmişlerdir. Araştırmanın çalışma grubunu, Ege Bölgesi’nin kıyı ege bölümündeki bir şehirde 294’ü sınıf, 34’ü fen bilgisi branşından olmak üzere toplam öğretmen 342 oluşturmuştur. Araştırma kapsamında, Çevre Tutum Ölçeği (ÇTÖ) ve Çevre Bilinci Davranışları (ÇBD) ölçekleri kullanılmıştır. ÇTÖ, Akbaş (2007) tarafından geliştirilmiştir. Bu araştırma kapsamında yapılan analizlerde, ölçme aracı 6 boyuttan oluşmakta olup varyansın % 53.7’sini açıklamaktadır. ÇBD, Ören, Kıyıcı, Erdoğan ve Sevinç (2010) tarafından geliştirilmiş olup, bu araştırma kapsamında yapılan analizlerde ölçme aracının tek boyutlu olarak varyansın % 56’sını açıkladığı, Cronbach Alpha güvenirlik katsayısının ise .93 olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmanın değişkenlerini oluşturan çevre tutum ölçeği ve çevre bilinci ölçeğine ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1’de verilmiştir. Ölçekler Boyutlar SS Çevre Tutum Ölçeği (ÇTÖ) 1.Çevre sorunlarının çözümüne ilişkin öneriler 4,61 ,51 2. Çevre sorunlarına ilişkin önyargı 4,30 ,73 3. Çevre sorunlarının sebepleri 4,17 ,76 4.Çevre konusundaki önceliklere ilişkin farkındalık 3,95 ,84 5. Kaynakların verimli kullanılmasına ilişkin farkındalık 3,81 ,72 6. Çevre sorunlarının abartılması 4,20 ,70 ÇTÖ Toplam 4.21 ,40 Çevre Bilincine Yönelik Davranışlar (ÇBD) 4.46 ,47 Tablo 1’den görüleceği üzere, öğretmenlerin ÇBD’na ilişkin puanlarının ortalaması = 4.46 şeklinde; ÇTÖ ise =4.21 şeklinde ortaya çıkmıştır. Buna göre, hem öğretmenlerin çevre bilincine yönelik davranışlarının hem de çevreye yönelik tutumlarının oldukça olumlu / yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin çevreye yönelik tutumları ile çevre bilincine yönelik davranışları arasında rÇTÖ-ÇBD = .59 şeklinde orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre, öğretmenlerin çevre bilincine yönelik tutumları arttıkça, çevre bilincine yönelik davranışları daha sık sergilediğini söylemek mümkündür.

Anahtar sözcükler: Çevre Bilinci, Çevresel Tutum, Çevre Eğitimi

RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' ATTITUDE TOWARD ENVIRONMENT AND THEIR BEHAVIORS RELATED WITH ENVIRONMENTAL AWARENESS

Assist. Prof. Dr. Ömer Seyfettin SEVİNÇ, Düzce University, omersevnc@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Abdurrahman İLĞAN, Düzce University, abdurrahmanilgan@gmail.com
Teacher Osman AKTAN, Düzce Counseling and Research Center, karakteregitimi@gmail.com

ABSTRACT

Environmental education is an important teaching process which changes the attitude of individuals positively towards environment, provide them with the experience of the knowledge and skills about “environmental awareness” and “environmental consciousness” for the resolution of environmental issues. It raises the awareness of individuals towards environmental values, become sensitive to the preservation of natural and cultural values, and struggle for the resolution of environmental problems. Uzun and Sağlam (2006) claims that the best way to solve environmental problem is to raise individuals who are aware of the environmental issues. To do this, individuals should be informed about environment and provided with positive attitude (Uzun and Sağlam, 2006:240-250). With a qualified environmental education by a good teacher, individuals are supposed to become responsible for environmental issues, behave ethically, and deploy resources. Within this context, it is expected from the individuals, who have a high understanding of environment, to understand and interpret the principles of environment, to respect environmental issues and to be aware of their responsibilities. Also, they are expected to deploy resources and behave ethically. Furthermore, the respect, attitude and reactions shown to the objects, events, stimulus etc. by such individuals at cognitive, affective and behavioral levels on behalf of environmental values. Because they abide by these principles and values or supposed to do so. Their introspections, beliefs and views about this are supposed to overlap with these values. It is not easy to actualize these multidimensional terms. Yet the teachers who have environmental awareness and positive attitude towards environmental issues may play a key role in providing the students with a sense of responsibility, positive attitude and awareness towards environment. General aim of the research is investigating relationship between teachers' attitude toward environment and their behaviors related with environment awareness. The study was guided by the overall research question: 1) What are the level of teachers attitude toward environment? Do these attitudes differ depending on teachers' gender, age, level of education, seniority, subject, taking course about environment during bachelors' education and sensitivity about environment? 2) How frequencies are teachers display behaviors related environmental awareness? Do these behaviors differ depending on teachers' gender, age, level of education, seniority, subject, taking course about environment during bachelor's education and sensitivity about environment? 3) Do teachers' attitude toward environment predict their behaviors about environmental awareness? To investigate relationship between teachers' attitude toward environment and their behaviors related with environment awareness a descriptive correlation survey design (Fraenkel & Wallen, 2009) was used. Fraenkel and Wallen (2009) defined correlational research as a study that aims to determine the degree to which a relationship exists between two or more variables. Creswell (2005) described two categories of correlational designs: prediction and explanatory. Prediction correlational studies are appropriate once the relationship between variables has been established and a researcher is interested in further examining how one variable influences the other(s). Therefore, prediction correlation design was an appropriate choice for this research. Sample of the research consisted of 294 regular classroom teachers and 34 science teachers, totally 342, working in a city located in western part of Turkey. Teachers Environmental Attitude (TEA) and Environmental Awareness Behaviors (EAB) scales were used to investigate relationship of these two variables. TEA scale has been developed by Aktaş (2007) exploratory factor analyses, managed from data of this research, revealed that scale explained % 53.7 of variance. EAB scale was developed by Ören, Kıyıcı, Erdoğan and Sevinç (2010) exploratory factor analyses, managed from data of this research, revealed that scale is unidimensional and explained % 53.7 of variance whereas Cronbach Alpha coefficient resulted as .93. Descriptive statistics about variables of research, teachers environmental attitude and environment awareness behaviors, were given in Table 1. Scales Dimensions / Subscales SS Teachers Environmental Attitude (TEA) 1. Solutions about environmental problems 4,61 ,51 2. Prejudice about environment problems 4,30 ,73 3. Reasons of environment 4,17 ,76 4. Consciousness of priority of environment 3,95 ,84 5. Consciousness of productive of using sources 3,81 ,72 6. Exaggeration of environmental problems 4,20 ,70 ÇTÖ Composite Scale 4.21 ,40 Environmental Awareness Behaviors (EAB) 4.46 ,47 Descriptive statistics of teachers' attitude toward environment were = 4.46, whereas environmental awareness behaviors of teachers were as = 4.21 as were given in Table 1. Results could be interpreted as teachers attitude toward environment along with environmental awareness behaviors were quite high / positive. Pearson coefficient between teachers' attitude toward environment and environmental awareness behaviors resulted as $r_{TEA-EAB} = .59$, middle and positive relationship. This result could be interpreted as increased teachers' attitude toward environment will increase environmental awareness behaviors.

Key Words: Environmental Attitude, Environmental Awareness, Environmental Education

LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN ÖZ DÜZENLEMELİ ÖĞRENME BECERİSİ

Arş.Gör. Betül BALDAN, Anadolu Üniversitesi, bbaldan@anadolu.edu.tr
Prof.Dr. Meral GÜVEN, Anadolu Üniversitesi, mguven@anadolu.edu.tr

ÖZET

Öz düzenlemeli öğrenme bireyin başkalarından bağımsız olarak güdülenmesini sağladığı, öğrenme amaçları belirlediği, amacına varmak için bilişsel öğrenme stratejileri kullandığı, bilişsel süreçlerini izleyebilmek ve düzenleyebilmek adına biliş üstü stratejilerini işe koştuğu, amacına varmak için eylemlerde bulunduğu ve performansını değerlendirerek sonraki eylemlerini yeniden düzenlediği etkin ve döngüsel bir öğrenme süreci olarak tanımlanabilir. Öz düzenlemeli öğrenme becerisi çocukluktan başlayarak ergenliğe hatta daha sonrasına dek gelişen ve öğretim yoluyla da geliştirilebilen akademik başarıyı yordayan önemli bir faktördür (Lau, 2013, s.56; Le ve Wolfe, 2013,s.37; Çetin ve Gelbal 2008, s.1002). Alanyazında görülebileceği üzere öz düzenlemeli öğrenme becerisine sahip bireyler öğrenirken daha az çaba harcamakta ve daha üst düzey akademik başarı göstermekle birlikte daha az sınav kaygısı yaşamaktadırlar. Öte yandan, öz düzenlemeli öğrenme becerisinin yaşamboyu öğrenme becerisini de desteklemesi bu beceriyi oldukça önemli kılan bir diğer unsurdur. Bilginin hızla gelişip değiştiği son günlerde, eğitimde öğrencilere bilgi aktarımından ziyade bilgiye nasıl ulaşacaklarının öğretilmesi anlayışı baskındır. Bu nedenle bireylerin yaşamboyu öğrenmelerini sağlayabilmesi için önem arz eden öz düzenlemeli öğrenme becerisinin geliştirilmesine okulöncesi basamağından yükseköğretim basamağına dek ağırlık verilerek bireylerin öz düzenlemeli ve yaşamboyu öğrenenler olması amaçlanmalıdır. Ancak yapılan alanyazın taraması sonucunda Türkiye’de öz düzenlemeli öğrenme becerisinin yükseköğretim bağlamında yoğunlukla öğretmen eğitimi programları ve öğretmen adayları bağlamında incelendiği (Yakar vd., 2013; Çelik, 2012; Sağırılı vd., 2010; Şahin, 2010) ve bu becerinin yükseköğretim basamağında nasıl geliştirilebileceğine vurgu yapılmadığı görülmektedir. Oysa ki öz düzenlemeli öğrenme becerisi hem yükseköğretimde akademik başarıyı artırması hem de yaşamboyu öğrenme sorumluluğunu üstlenebilmek ve yaşamboyu eğitim faaliyetlerine katılabilmek için gerekli güdülenme ve öğrenme becerilerini sağlaması açısından öğretmen adayları dışındaki bireyler için de önemlidir. Bu araştırmanın amacı lisans öğrencilerinin öz düzenlemeli öğrenme becerisi düzeyini ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda, lisans öğrencilerinin öz düzenlemeli öğrenme becerisi düzeyi, lisans öğrencilerinin öz düzenlemeli öğrenme becerisinin cinsiyet, sınıf düzeyi, fakülte bazında sınıf düzeyi, yabancı dil hazırlık eğitimi alıp almama durumu, fakülte türü, mezun olunan ortaöğretim kurumu ve devam ettikleri programı tercih etme nedenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinin kullanıldığı bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu ve Öz Düzenleyici Öğrenme Ölçeği (Turan, 2009) kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Anadolu Üniversitesi bünyesinde bulunan 14 fakülteden seçkisiz ve tabakalı örnekleme yoluyla belirlenen 614’ü birinci sınıf, 797’si dördüncü sınıf düzeyinde öğrenim gören toplam 1411 lisans öğrencisinden oluşmakta olup veriler 2015-2016 öğretim yılının bahar döneminde Şubat-Haziran ayları arasında toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde IBM SPSS 23.0 ve IBM SPSS Amos 23.0 paket programları kullanılmış olup öncelikle normallik dağılımı incelenmiştir. Bu bağlamda öncelikle verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin +2.00 ve -2.00 aralığında olması şartı aranmış, buna ek olarak histogram eğrileri incelenmiştir. Verilerin normallik gösterdiğinin belirlenmesi üzerine Öz Düzenleyici Öğrenme Ölçeği’nin alt faktörlerinin ve ölçekten tümünden alınan puanların aritmetik ortalaması, frekans ve standart sapma değerlerine ek olarak ikili grup karşılaştırmalarında bağımsız gruplar için t-testinden, ikiden fazla gruplar arasında karşılaştırma yapmak için ise tek yönlü varyans analizinden (ANOVA) yararlanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre lisans öğrencilerinin öz düzenlemeli öğrenme becerisinin yüksek olduğu görülmüştür. Lisans öğrencileri Öz Düzenleyici Öğrenme Ölçeği’nden en yüksek puanı güdülenme ve öğrenme için harekete geçme boyutundan elde ederken, en düşük puanı ise öğrenmede bağımsızlık boyutundan elde etmişlerdir. Ayrıca, öz düzenlemeli öğrenme becerisinin lisans öğrencilerinin cinsiyetlerine, fakülte bazında sınıf düzeyine, yabancı dil hazırlık eğitimi alıp almama durumlarına, fakülte türüne, mezun olunan ortaöğretim kurum türüne ve devam ettikleri programı tercih etme nedenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Lisans Öğrencileri, Öğretmen Adayları, Öz Düzenleme, Öz Düzenlemeli Öğrenme

SELF-REGULATED LEARNING SKILLS OF UNDERGRADUATE STUDENTS

Res.Assist. Betül BALDAN, Anadolu University, bbaldan@anadolu.edu.tr
Prof. Dr. Meral GÜVEN, Anadolu University, mguven@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Self-regulated learning can be defined as an active and cyclical process for individuals in which they motivate themselves independently from others, determine learning objectives, use cognitive learning strategies to reach their goals, use metacognitive strategies to monitor and regulate cognitive processes, act to reach their goal, and re-organize subsequent actions by evaluating their performance. Starting to occur in early childhood, developing through adolescence and even later, and can be improved through education, self-regulated learning skill is an important factor which predicts academic achievement. (Lau, 2013, p.56; Le and Wolfe, 2013, p.37; Çetin and Gelbal 2008, p.1002) As it can be seen from the literature, individuals with self-regulated learning skills spend less effort while they are learning, have higher levels of academic achievement with less test anxiety. The fact that self-regulated learning skills support lifelong learning skills is another factor that makes it crucially important. In our era when knowledge grew and changed rapidly, educating students for how to access the information outweighs transmitting knowledge to them. For this reason, it should be aimed that individuals should be self-regulated and lifelong learners. The development of self-regulated learning skills, which is important for them to sustain lifelong learning, must be a very important matter of education from the pre-school stage to the higher education stage. However, as a result of examining literature, it is seen that self-regulated learning in Turkey is examined especially in the context of teacher education programs and teacher candidates within the context of higher education (Yakar vd., 2013; Çelik, 2012; Sağır vd., 2010; Şahin, 2010), and that it is not emphasized how this skill can be developed at higher education level. However, the self-regulated learning skill is also important for all individuals apart from the teacher candidates in terms of enhancing academic achievement in higher education as well as having the necessary motivation and learning skills to be able to undertake responsibility for lifetime learning and to participate in lifetime education activities. The purpose of this research is to reveal the level of self-regulated learning skills of undergraduate students. In this regard, self-regulated learning skills of undergraduate students are examined in terms of gender, grade level, grade level on the basis of faculty, foreign language preparation education, faculty type, graduated secondary education institution and reason for choosing their undergraduate program to see whether there is a significant difference for their level of self-regulated learning skills. In this research, which the screening model from quantitative research methods is used, Personal Information Form and Self-Regulatory Learning Scale (Turan, 2009) created by the researcher were utilized as data collection tool. The sample of the research consists of 1411 undergraduate students, 614 of them are first degree and 797 of them are fourth degree, who were selected from 14 faculties of Anadolu University through unselected and stratified sampling, and the data were collected between February and June in the spring semester of 2015-2016 academic year. In the analysis of obtained data, IBM SPSS 23.0 and IBM SPSS Amos 23.0 package programs were used and the normality distribution was examined at first. In this context, firstly, the condition that the values of skewness and kurtosis of the data should be within the range of +2.00 and -2.00 is desired, and additionally the histogram curves are examined. After determining that the data showed normality, in addition to the frequency and standard deviation values, the arithmetic average of the subscales of the Self-Regulatory Learning Scale and scores from the whole scale was calculated. In addition, the t-test for independent groups and the one-way variance analysis (ANOVA) were utilized. According to the findings of the research, it was seen that undergraduate students self-regulated learning skills are high. While the undergraduate students obtained the highest score from the Self Regulatory Learning Scale for motivation and action for learning subscale, they got the lowest score from the independence dimension for learning. Moreover, it was found out that the self-regulated learning skills showed a significant difference according to the gender, grade level, grade level on the basis of faculty, foreign language preparation education, faculty type, graduated secondary education institution and reason for choosing their undergraduate program.

Key Words: Self-regulated Learning, Self-regulation, Teacher Candidates, Undergraduate Students

ÖĞRETMEN ADAYLARININ PERSPEKTİFİNDEN DEMOKRASİ KAVRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd.Doç.Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü Üniversitesi, erolakademi@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Murat SALUR, İnönü Üniversitesi, murat.salur.4949@gmail.com

ÖZET

Kısaca halkın idaresi veya halkın kendi kendini idare etmesi şeklinde tanımını yaptığımız demokrasiyi sadece yönetim veya devlet bazında düşünmemek gerekir. Çünkü aynı zamanda demokrasi bir yaşam tarzıdır. Demokrasi, devlet yönetiminde, egemenlik haklarının halka ait olduğu düşüncesine dayanan bir siyasal sistemdir. Farklı kişiler ve farklı düşünce sistemleri tarafından ele alınarak, ona çok farklı anlamlar kazandırılmıştır. Demokrasi genellikle halkın onayına dayalı bir yönetim biçimi şeklinde tanımlansa da birbirinden farklı birçok tanımla da karşılaşmak mümkündür. Şöyle ki; Demokrasinin etimolojik kavramı, eski Yunan’da orta çıkan ve Yunanca “demos” (halk) ve “kratos veya kratein” (yönetim, kuvvet) sözcüklerinin birleşmesinden oluşan bir kavramdır. Demokrasinin birden çok boyutundan söz etmek mümkündür. Örneğin yönetim biçimi olarak demokrasi, seçim sonucu başa gelen seçkinlerin devlet idaresini halkın talepleri doğrultusunda kullanmasına işaret eder. Tarih boyunca demokrasi önemini hep koruduğunu söyleyebiliriz. Ancak demokrasiyi bu denli önemli bir konuma getiren ve toplum tarafından vazgeçilmezler arasında yerine almasını sağlayan sebepler nedir? Gibi sorular sorduğumuzda şu cevaplarla karşılaşmak mümkündür: Zorbalığı önlemek, temel haklar, genel özgürlük, kendi kaderini tayin etme, ahlaki özerklik, insani gelişme, temel kişisel çıkarların korunması, politik eşitlik, barış ve refah gibi demokrasinin vazgeçilmez değerler sunduğunu görmekteyiz. Demokrasi, yöneticileri değiştirmek için anayasaya uygun bir şekilde düzenli olanaklar sağlayan bir siyaset sistemi olarak nüfusun geniş kesiminin, siyasal iktidar için yarışanlar arasında bir seçme yaparak, önemli kararları etkilemesine izin veren bir sosyal mekanizma olarak tanımlanabilir. Toplum hayatına yansımış değerler manzumesidir. Bünyesinde hak, adalet, özgürlük ve eşitlik gibi birtakım ulvi değerler barındırır. Bu değerlerle de bireye, topluma ve devlete hitap eder. Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının perspektifinde demokrasi kavramının değerlendirilmesidir. Araştırma grubunu, Araştırmada çalışma grubunu, İnönü, Cumhuriyet ve Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesinde eğitim hayatına devam eden 50 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmacıların bu illerde yer alan fakültelerde öğrenim hayatına devam eden öğretmen adaylarına ulaşma kolaylığı ve araştırmacılara araştırmanın güvenilirliği açısından kolaylık sağladığı için çalışma grubu üyeleri bu üniversitelerden seçilmiştir. Çalışma grubu üyelerinin 10 kişi Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, 20 kişi Malatya İnönü Üniversitesi ve 20 kişi de Elazığ Fırat Üniversitesinde eğitim fakültelerinde öğrenim hayatlarına devam eden öğretmen adayları oluşturmaktadır. Çalışma grubu üyelerinin 24’ü erkek ve 26’sı kadın öğretmen adayları oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının görüşleri, açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile alınmıştır. Elde edilen veriler, nitel veri analizi tekniğinden yararlanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde öğretmen adaylarının demokrasi kavramına ilişkin, birbirinden farklı algılara sahip olduklarını ve bu durumu birbirinden farklı şekilde gerekçelendirdiklerini göstermektedir. Öğretmen adaylarının görüşme formunda yer alan sorulara verdiği yanıtlar analizinde ve modellerin oluşturulmasında NVivo 11 programından yararlanılmıştır. Kodlamalar araştırmacıların ortak görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Yapılan çalışmada, çalışma grubunu oluşturan öğretmen adaylarının demokrasinin uygulanışı bakımından farklılıklarının sebepleri, demokraside olması gereken özellikler ve demokrasinin birey, toplum ve devlete yaklaşımlarına ilişkin çeşitli temalarla ifade ettiklerini gösteren bulgulara ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının demokrasi kavramına ilişkin görüşleri ışığında değerlendirildiği bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme formuyla öğretmenlerden veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler değerlendirildiğinde demokrasi kavramına yönelik bazı noktalarda benzer bazı noktalarda ise farklı algılara sahip oldukları gözlemlenmiştir. Yapılan çalışmada demokrasi kavramına dair algıların çok farklı boyutlarda değerlendirildiği veriler neticesinde gözlemlenmiştir. Şöyle ki; demokrasiye sadece siyasal bir olgu olmanın ötesinde çok daha geniş ve kuşatıcı bir özelliğe sahip olduğu öğretmen adaylarının verdikleri yanıtlar çerçevesinde gözlemlenmiştir. Çalışma grubunun ürettiği diğer verilerden hareketle, demokrasinin haklarının kullanılması ve korunmasının yanı sıra hürriyet anlayışıyla hareket ettiği söyleyebiliriz. Buna göre, demokrasi, insanın hak ve hürriyetlerinin teminatıdır. İnsanların bu haklardan faydalanabilmeleri için uygun bir ortama ihtiyaç vardır. Nitekim bu ortam demokrasidir. Çünkü demokrasi, hak, adalet, eşitlik, özgürlük, uzlaş gibi temel insani değerlerin varlık sahasıdır.

Anahtar sözcükler: Birey, Demokrasi, Devlet, Toplum, Öğretmen Adayları

EVALUATION OF THE PERSPECTIVE DEMOCRACY CONCEPT OF TEACHER CANDIDATES

Assist. Prof. Dr. Erol KOÇOĞLU, İnönü University, erolakademi@gmail.com
MA Student Murat SALUR, İnönü University, murat.salur.4949@gmail.com

ABSTRACT

In short, democracy, which we define as the administration of the people or the self-administration of the people, should not be considered only on the basis of government or state. Because at the same time democracy is a lifestyle. Democracy is a political system based on the idea that sovereignty rights belong to the people in the state administration. It has been given different meanings by being treated by different people and different systems of thought. Although democracy is generally defined as a form of government based on the approval of the people, it is possible to encounter many different definitions. Namely; The etymological concept of democracy is a combination of the Greek words demos (people) and kratos or kratin (management, force) which are common in ancient Greece. It is possible to talk about multiple dimensions of democracy. For example, democracy as a form of government refers to the use of elected elites in the direction of the demands of the people. We can say that we have always protected the importance of democracy throughout history. But what are the reasons that bring democracy to such an important position and make it among the indispensable ones in society? As we ask questions, we can see the following answers: Democracy offers indispensable values such as prevention of slavery, fundamental rights, general freedom, self-determination, moral autonomy, human development, protection of fundamental personal interests, political equality, peace and prosperity. Democracy can be defined as a social mechanism that allows a large part of the population to influence important decisions by making a choice among the competitors for political power as a political system that provides regular facilities in accordance with the Constitution to change the rulers. The values reflected in the life of society are the aspects. There are a number of noble values in the world, such as rights, justice, freedom and equality. These values also address the individual, the collective and the state. The aim of this research is to evaluate the concept of democracy in the perspective of prospective teachers. The research group, the study group, the İnönü, Cumhuriyet and Firat Universities, constitute 50 teacher candidates who continue their education life in the Faculty of Education. The study group members were selected from these universities because the researchers facilitated access to the teacher candidates who continued their education life in the faculties involved in these illnesses and facilitated the reliability of the researchers research. 10 members of the working group constitute teacher candidates who continue their education life at the educational faculties of Sivas Cumhuriyet University, 20 people at Malatya İnönü University and 20 people at Elazığ Firat University. Working group members constitute 24 male and 26 female teacher candidates. Teacher candidates views were obtained through a semi-structured interview form consisting of open-ended questions. The obtained data were analyzed by using qualitative data analysis technique. When the findings obtained from the research are examined, it is seen that the teacher candidates have different perceptions about the concept of democracy and they justify this situation differently. The analysis of the answers given by the teacher candidates to the questions in the interview form and the creation of the models were made using the NVivo 11 program. Codings were established in line with the common opinions of researchers. In this study, the findings of the study showed that the teaching candidates constituting the working group expressed the reasons for the difference in the application of democracy, the characteristics that should be in democracy and the democracy in terms of individual, society and state approaches. In this study, where teachers candidates were evaluated on the basis of their views on the concept of democracy, data were collected from teachers through a semi-structured interview. When the obtained data were evaluated, it was observed that they had different perceptions at certain points similar to democracy concept. In the study conducted, the perceptions of the concept of democracy were observed in a variety of dimensions. Namely; Democracy has been observed within the context of the answers given by prospective teachers who have a much wider and more confidential nature beyond being just a political phenomenon. We can say that moving from the other statements produced by the working group, the rights of democracy are used and preserved, as well as acting in the sense of liberty. Accordingly, democracy is the assurance of human rights and freedoms. There is a need for a proper atmosphere for people to benefit from these rights. Indeed, this environment is democracy. Because democracy, rights, justice, equality, freedom, compromise, such as basic human values are assets.

Key Words: Democracy, Individual, Society, State, Teacher Candidates

AN ANALYSIS OF SECONDARY SCHOOL ENGLISH AND SOCIAL STUDIES CURRICULA WITH AN INTEGRATED CURRICULUM APPROACH: A CLASSROOM IMPLEMENTATION

Öğr.Gör.Dr. Harun SERPİL, Anadolu University, hserpil@anadolu.edu.tr
Doktora Öğrencisi Seda ÖNGER, Gazi University, sedaonger@gmail.com

ÖZET

In today's rapidly evolving global and interdisciplinary knowledge and skills, integrated, holistic education has an increasing importance. Today, the exponentially rising amount of knowledge brings with it the question of what qualities should be possessed by individuals and how these qualities should be gained. This situation, which requires critical inquiry into the information obtained, also emphasizes the use of alternative approaches in the educational process. In this context, a shift towards integrated curriculum implementations, which are among the alternative approaches, appears to accelerate. Such integrative, interdisciplinary education is imperative to develop the skills, knowledge, and attitudes needed for responsible participation in a global democratic society. English language and social studies lessons play an important role in teaching global citizenship, awareness, and connections by giving students a chance to hear the voices of people from diverse communities and preparing students to be effective and responsible citizens in today's global society. Teaching common subjects in English and Social Studies textbooks in the 5th, 6th and 7th grades seems inadequate in terms of achieving the desired learning outcomes. When these issues are examined in the textbooks as part of the integrated curriculum (or thematic learning) approach, they are found to be very limited in their coverage and scope. The primary purpose of this study is to determine the coverage of the common concepts present in the Social Studies and English curriculum, to compare the two fields by analyzing the selected course book contents, to find how they are taught in integrated curricula, and come up with suggestions based on an integrated classroom activity developed by the researchers. The common subjects in the MEB English textbook, the MEB Middle School Social Studies textbook, and Oxford Discover Student Book were identified through content analysis. For this purpose, these textbooks were examined and the concept of democracy under the global education theme was chosen as the common subject, and a classroom activity related to this subject was developed and implemented at the 6th grade level. Further, integrated teaching resources (published in English language) available online were analyzed to see the current practices in the field. The reason for choosing English as one of the two integrated areas is that it is very convenient and practicable as a tool (e.g. the necessary vocabulary to talk about democracy in English) to teach common themes with the social studies field. Our review of the current literature has revealed that the amount of scientific research related to the integrated curricula in social studies is scarce, that our study will serve as a model, and that further studies on this subject are needed. When we consider the pedagogical practices of integrated curricula in the world, we see that there are remarkable differences between the cultures, which leads to great limitations in terms of adaptability. For example, in integrated curriculum practices in the U.S.A, the concept of democracy is taught by focusing on slavery, racism, or more recently, on President Trump themes, but these do not apply to Turkey, and in the case of Turkey, this concept needs to be taught through country-specific current events. However, thematic subject integration is not practiced in the existing education system, even at the simplest level. The lessons and classroom activities conducted with middle school students indicate that while students are more engaged in the subject when they are learning through an integrated curriculum, and they correctly perceive the words such as equality, freedom and independence in the concept of democracy, they cannot use these words in the context of July 15th, and have difficulty in relating these words to the current problems. In the light of these findings, further studies can use the concept of democracy as an important research tool to understand how middle school students perceive July 15th democracy. Future studies can also search for ways to ensure a more effective learning in terms of attaining the common English and Social Studies course outcomes through thematically-integrated pedagogy.

Anahtar sözcükler: Democracy, Integrated Curriculum, Language Education, Social Studies Education, Values Education

KANIT TEMELLİ ÖĞRETİMİN SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINA YANSIMASI

Doç.Dr. Tekin ÇELİKKAYA, Ahi Evran Üniversitesi , t.celikkaya@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Fatoş BOYRAZ, Ahi evran üniversitesi, fatosboyrazz@gmail.com

ÖZET

Yeni Sosyal Bilgiler programı, öğrencilerin birinci elden kaynakları kullanıp kanıtları değerlendirerek sebep-sonuç ilişkisi kurmalarını ve kanıta dayalı olarak akıl yürütebilmelerini öngörmektedir. Bunun yanında onlara, kanıtların sınırlılıklarının ve tarihin farklı yorumlarının olabileceğine dair farkındalığı da kazandırmayı amaçlamıştır (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı[TTKB],2005). 2004 Sosyal Bilgiler 4-5.sınıflar ve 2005 sosyal bilgiler 6-7. sınıflar öğretim programlarında “Kanıtı kullanma”, doğrudan verilecek becerilerden biri olarak nitelendirilmektedir. Bu becerilerden kanıt temelli eğitimle ilgili olan becerilerin sınıf ve üniteler göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir. Tablo:1 Sosyal Bilgiler 4-7.Sınıf Programlarında Kanıt Temelli Öğretim İle İlgili Becerilerin Kazandırıldığı Üniteler Sınıf Ünite No/Adı Doğrudan Verilecek Beceri 4 1.Kendimi Tanıyorum Kanıtı Tanıma ve Kanıtı Kullanma 4 2.Geçmişimi Öğreniyorum Bilgiyi Kullanılabilir Biçimlerde Planlama ve Yazma 5 2.Adım Adım Türkiye Görsel Kanıt Kullanma 5 3.Bölgemizi Tanıyalım Gözlem 5 5.Gerçekleşen Düşler Kütüphane ve Referans Kaynak Kullanma 6 3.İpek Yolunda Türkler Çıkarımda Bulunma 7 1.İletişim Ve İnsan İlişkileri İletişim 7 3.Türk Tarihine Yolculuk Tarihsel Olguları ve Yorumları Ayırt Etme Alan yazın incelendiğinde (Çıdaçı, 2015; Işık,2008; Özbaş,2010) Sosyal Bilgiler Programında Kanıt Temelli Öğretim ile ilgili çalışmalar daha çok kanıt temelli öğretimin kullanımı, akademik başarıya etkisi şeklinde olup sosyal bilgiler programında kanıt temelli öğretime ne kadar ve hangi biçimde verildiğine dair bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılan bu çalışmada önceki çalışmalardan farklı olarak Sosyal Bilgiler Programı (4.-7.sınıf) bir bütün olarak ünite, kazanım, kitap incelemesi şeklinde incelenmiştir. Sosyal Bilgiler dersinde, öğretmenlerin ve öğrencilerin birincil kaynak olarak kullandıkları ve takip ettikleri ders kitaplarında kanıt temelli öğretime ne kadar ve ne şekilde yer verildiği, hangilerinin daha sık vurgulandığı büyük bir önem taşımaktadır. Bu nedenle, araştırmada 4-7. sınıf Sosyal Bilgiler öğretmen kılavuz kitaplarında kanıt temelli öğretime yer verilme durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır. 1. Sosyal Bilgiler öğretmen kılavuz kitaplarında (4- 7. sınıf) kanıt temelli öğretime hangi biçimde(görsel, bilgi, olay, söz, haber) ne kadar sıklıkla yer verilmiştir? 2. Sosyal Bilgiler öğretmen kılavuz kitaplarında (4- 7. sınıf) hangi kanıtlara daha fazla yer verilmiştir? Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi türlerinden tüme-varımcı analiz kullanılmıştır. Bu çalışmada da amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme yolu kullanılarak mevcut 4. –7. sınıf sosyal bilgiler öğretmen kılavuz kitaplarının son baskıları incelenmek üzere ele alınmıştır. Bu bağlamda inceleme özel yayınevleri tarafından basılan İlköğretim 4.-7 sınıf Sosyal Bilgiler öğretmen kılavuz kitapları üzerinden yapılmış olup kılavuz kitabın içinde ayrıca hem öğrenci ders kitabı ve hem öğrenci çalışma kitabı da incelenmiştir. Bulgular bu kitabın içinde yer alan verilerden oluşmaktadır. Verilen örnekler kılavuz,ders ve çalışma kitaplarının tamamını kapsamaktadır. Kitaplar üzerinde araştırmacılar ayrı ayrı kodlamalar yapmış ve kodlamalar karşılaştırılarak tutarlık oranı hesaplanmıştır. Kitaplardaki veriler 5 tema ve 22 alt temada altında incelenmiş olup sonuç olarak; Kanıt temelli öğretime kazanım olarak en çok 7.sınıfta en az 6.sınıfta; konu olarak en çok 5.sınıfta en az 6.sınıfta; görsel temada en çok 4.sınıfta en az 6.sınıfta; bilgi temasında en çok 7.sınıfta en az 6.sınıfta; olay temasında en çok 4.sınıfta en az 6.sınıfta yer verilmiş olup; Haber temasında en çok 7.sınıf en az ise 6.sınıf düzeyinde; söz temasında ise sadece 5.sınıf düzeyinde yer verilmiş olup diğer sınıf düzeylerinde yer verilmemiştir. Genel olarak kanıt temelli öğretime en az 6.sınıf düzeyinde en fazla 4.sınıf düzeyinde yer verilmiştir.

Anahtar sözcükler: Kanıt Temelli Öğretim, Kazanımlar, Sosyal Bilgiler Programı

REFLECTION TO THE SOCIAL STUDIES CURRICULUM PROGRAM OF EVIDENCE BASED TEACHING

Assoc. Prof. Dr. Tekin ÇELİKKAYA, Ahi Evran University , t.celikkaya@gmail.com
MA Student Fatoş BOYRAZ, Ahi evran University, fatosboyrazz@gmail.com

ABSTRACT

The new Social Studies curriculum foresees establishing cause and effect relationship by use first-hand resources and evaluate evidence of students It also aims to give them a sense of limitations of evidence and of different interpretations of history. (Talism ve Terbiye Kurulu Başkanlığı[TTKB],2005). Using evidence is considered one of the skills to be given directly in 2004 Social Studies 4-5th grade and 2005 social studies 6-7.th grade curriculum. The distribution of skills related to evidence-based training by classes and units is given in Table 1. Table:1 Skills-Based Units Involved in Evidence Based Instruction in 4-7 th grade Social Studies curriculum Class Unit Number / Name Direct Skills 4 1. I know myself Identifying Evidence and Using Evidence 4 2. Im learning my past Planning and Writing in Usable Forms of Information 5 2. go and see every part of Turkey Using Visual Evidence 5 3. Getting to Know Our Region Observation 5 5. Dreams Realized Using the Library and Reference Source 6 3. Turks on Silk Road Make an inference 7 1.Communication And Human Relations Communication 7 3. Journey to Turkish History Distinguishing Historical Facts and Comments When studies are examined (Çıdaçı, 2015; Işık,2008; Özbaş,2010) Studies of Evidence-Based Education are mostly based on the use of evidence-based instruction, academic success but there was no study of how much and how the evidence-based teaching in the Social Studies curriculum. In this study, unlike previous studies, the curriculum. (4.-7.th grade) has been examined as a unit, acquisition, book review as a whole. The textbooks that teachers and students use as the primary source and followed are of great importance involved how much and how much evidence-based teaching and which are more often emphasized in the Social Studies For this reason, It is aimed to determine the availability of evidence-based teaching in the Social Studies teacher guidebooks. (4-7.th grade). For this purpose, the following questions have been sought. 1.How often has the evidence-based education (visual, information, event, speech, news) been included in the Social Studies teacher guidebooks (4-7.th grade).? 2. What evidence is included more in the Social Studies teacher guidebooks (4-7.th grade).? This research was conducted through a qualitative research method using a document. In the analysis of the data obtained from the research, inductive analysis was used from the types of content analysis. In this study, one of the purposeful sampling methods which the easily accessible case sampling method, was used. The data in the books were reviewed under 5 themes and 22 sub-themes and as a result; As evidence-based teaching gain is at least 7th grade and at least 6th grade; As a topic is at most 6th grade, at least 5th grade; as a visual is at most 4th grade at least 6th grade; as information is at most 7th grade and at least 6th grade; as an event is at most 4th grade at least 6th grade; as news is at the most 7th gradeand at the least 6th grade ; as statement is only at the 5th grade level and not at the other class levels. In general, the evidence-based teaching is at the level of at least 6th grade and at the most.4th grade

Key Words: Kanıt Temelli Öğretim, Kazanımlar, Sosyal Bilgiler Programı

SADRETTİN CELAL ANTEL’İN TÜRK EĞİTİM TARİHİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Doç.Dr. Mustafa GÜÇLÜ, Erciyes Üniversitesi, mguclu@erciyes.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Cumhuriyet Dönemi eğitimcilerimizden Sadrettin Celal Antel’in Türk eğitim tarihindeki yeri ve önemi hakkında bilgi vermektir. Bu amaç çerçevesinde kütüphane ve internet ortamında araştırma yapılmış, makale, tez ve kitaplar incelenmiştir. Amaca uygun bulunan tez, makale ve kitaplar içerik olarak analiz edilmiştir. Araştırmanın yöntemi, nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan tarihsel araştırmadır. Araştırmanın deseni ise durum çalışmasıdır. Çalışma kapsamında yer alan belge ve dokümanlar, betimsel analiz yaklaşımına göre incelenmiştir. Araştırma sonunda Sadrettin Celal Antel’in hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilmiş, gerek yurt dışı eğitimsel geliştirmeler konusunda yapmış olduğu çalışmalar ve de gerekse Türkiye’de eğitim hayatına yapmış olduğu katkılar değerlendirilmiştir. Çağdaş eğitim akımlarının önemli temsilcilerinden birisi de O. Decroly’dür. Onun öğrenme konusunda katkılarının başında şüphesiz Decroly metodunun öncüsü olması gelmektedir. Bu metodun Türkiye’ye girişi 1926 sonrasına rastlamaktadır. Decroly metodunun Türkiye’de tanıtılması ve ülkemize mal edilmesi konusunda Sadrettin Celal Antel’in büyük katkısı olmuştur. Özellikle yöntemin tanıtılması ve uygulanmasında büyük katkısı olmuştur. Derste öğrencilerin etkinliğine önem veren Antel, Decroly metodundan esinlenerek oyundan çok fazla yararlanmış, derslerin çocuklar için ilginç olmasına özen göstermiştir. Antel, sadece bununla yetinmemiş İstanbul Sultanahmet’te etkin okulun bir örneği olarak bir okul kurmuş ve bu okuldaki aldığı sonuçları uluslararası kongrelerde sunmuştur. Öğrenme ve öğretme konularında çok sayıda makale ve kitap çalışması bulunan Antel, nitelikli öğretmen yetiştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla yaklaşık iki yıl süreyle Muallimler Mecmuası adlı bir dergi çıkarmıştır. O aynı zamanda çocuklar için de on beş günde bir çıkan Bizim Mecmua adlı bir de çocuk dergisi yayınlamıştır. Bu derginin yaklaşık iki yıl yayın hayatına devam ettiği görülmektedir. Sadrettin Celal Antel ilköğretim döneminde ilişkin Sevimli Kiraat, Bizim Alfabe ve Cumhuriyet Çocukları, Tarihin Küçük Kızları, Faydalı Bilgiler, En Güzel Hikâyeler, Bir Muhteremin İlk Adımları isimli kitapları yazarak Türk eğitim hayatına katkıda bulunmuştur. Okullarda derslerin daha etkili bir şekilde işlenmesi ve derslerin çekiciliğinin artırılması için Avrupa ülkelerinden ve Amerika’dan faydalanarak ders materyalleri hazırlamıştır. Sadrettin Celal Antel, iş okulu akımının önde gelen temsilcileri olan J. Dewey, G. Kerschensteiner ve A. Ferriere gibi eğitimcileri yakından takip etmiş ve bu kişilerin düşüncelerinin Türkiye’ye tanıtılmasında önemli katkılar sağlamıştır. Onun kitaplarına, makalelerine, yazılarına ve yapmış olduğu çalışmalara bakıldığında ülkenin kalkınmasında eğitimin önemini çok iyi gördüğü, bu konuda öğretmenin önemini çok iyi anladığı ve bunun için de nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesinin gerekliliğine inandığı görülmektedir. Antel, sadece ülke kalkınmasında eğitimin önemine işaret etmekle kalmamış, aynı zamanda ulaşabildiği her kaynağa el atmış, eğitim alanında görmüş olduğu yenilikleri okullara transfer etmekten geri kalmamıştır. Önceleri babasının isteği ile hukuk okuyan Antel, bir yıl sonra devlet bursu ile Louis-Le-Grand lisesinde Fransızca öğrenmiş ve sonrasında da Saint Cloud’a gitmiştir. Dönüşünde de zamanın en önemli eğitim kaynaklarının incelemiştir. Jean Jack Rousseau Enstitüsü yayınları ve bu enstitünün kurucularından olan Dr. E. Claparede eserleri incelediği başlıca eserler arasında bulunmaktadır. Antel, eğitime yapmış olduğu bu katkılar yanında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Pedagoji Enstitüsü kuruluşunda da önemli katkıda bulunmuştur. Prof. Sadrettin Celal Antel 1954 yılında Fakülte’deki çalışma odasında kalp krizi sonucu yaşamını yitirmiştir. Çeşitli okullarda müdürlük ve kız meslek okullarında Çocuk Eğitimi konusunda dersler okutması yanında öğretmen okullarında ve farklı liselerde müdürlük görevlerinde de bulunmuştur. Antel ayrıca bazı okullarda Fransızca öğretmenliği de yapmıştır.

Anahtar sözcükler: Cumhuriyet Dönemi Eğitim, Decroly Yöntemi, Eğitim Tarihi, Sadrettin Celal Antel

THE PLACE AND IMPORTANCE OF SADRETTİN CELAL ANTEL IN THE TURKISH HISTORY OF EDUCATION

Assoc. Prof. Dr. Mustafa GÜÇLÜ, Erciyes University, mguclu@erciyes.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this study is to give information about the place and importance of Sadrettin Celal Antel, who was one of the educators of the Republic Period. To this end, a survey was conducted in the library and on the internet and relevant articles, dissertations and books were examined. The dissertations, articles and books, which were found to be suitable for the purpose of the study, were analyzed as content. The methodology of the research is a historical research within qualitative researches. The design of the research is case study. Descriptive analyses implemented on collected documents. At the end of the survey, information was given about Sadrettin Celal Antel's life and works and both the studies he conducted on international educational developments and the contributions he made to education in Turkey were evaluated. One of the important representatives of contemporary educational trends is O. Decroly. His contribution to learning is undoubtedly the forerunner of Decroly method. Entry of this method to Turkey comes after 1926. Sadrettin Celal has been a great contributor to Antel in terms of introducing Decroly method in Turkey and costing to my country. Especially it has made a great contribution in introducing and implementing the method. Antel, who emphasized the effectiveness of the students in course, was inspired by the Decroly method and made great use of the game and made sure that the lessons were interesting for children. Antel has established a school in Istanbul Sultanahmet as an example of an effective school and has presented the results of this school at international congresses. Antel has a large number of articles and books on learning and teaching. He has been publishing a magazine called Muallimler Mecmuası for about two years in order to contribute to the education of qualified teachers. He also published a children's magazine called Our Mecmua, which is published every fifteen days for children. It appears that this magazine has continued to broadcast for about two years. Sadrettin Celal Antel contributed to the Turkish education life by writing books titled Sevimli Kıraat, Bizim Alfabe ve Cumhuriyet Çocukları, Tarihin Küçük Kızları, Faydalı Bilgiler, En Güzel Hikâyeler, Bir Muhteremin İlk Adımları. To prepare lessons for students to learn more effectively and to increase the attractiveness of the lessons, students benefit from European countries and the United States. Sadrettin Celal Antel closely followed the trainers such as J. Dewey, G. Kerschensteiner and A. Ferriere, the leading representatives of the business school movement, and made significant contributions to the promotion of their thoughts to Turkey. When he looks at his books, his works, his writings and his works, he seems to believe that the importance of education in the development of the country is very good, that he understands the importance of the teacher very well and educates qualified teachers for this. Antel not only pointed out the importance of education in the development of the country, but also handed out all the resources it could reach, and was not lagging behind transferring the innovations that were seen in the field of education to schools. Prior studying law at the request of his father, Antel learned French in the Louis-Le-Grand school with a state scholarship one year later and then went to Saint Cloud. In his return he also reviewed the most important educational resources of the time. Jean Jack Rousseau Institute publications and the founders of this institute, Dr. E. Claparedes works are among the major works studied. In addition to these contributions, Antel has also made a significant contribution to the establishment of the Pedagogical Institute of Istanbul University Faculty of Letters. Prof. Sadrettin Celal Antel lost his life as a result of heart attack in 1954 in the study room at the Faculty. She has also taught courses in child education in various schools and in vocational schools for girls, but also as a director in teacher schools and in different high schools. Antel also taught French in some schools.

Key Words: Decroly Method, Education in the Republican Period, History of Education, Sadrettin Celal Antel

DEĞERLER EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE VELİLERİN KARŞILIKLI BEKLENTİLERİ

Doç.Dr. Tekin ÇELİKKAYA, Ahi Evran Üniversitesi, tcelikkaya@gmail.com
Öğretmen Turgut YILMAZ, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, trgtysfhl@gmail.com

ÖZET

Değerler, günlük yaşam içerisinde ailede, akraba, komşu, yakın çevre ile ilişkilerde, alışverişte, düğünde, yasta, bayramlarda bir başka deyişle her zaman her yerde toplumsal yaşamımızın içerisinde yer almaktadır (Deveci ve Ay, 2009:169). Günümüzde değerlerin yeni yetişen nesile kazandırılmasına verilen önem gittikçe artmaktadır. Demokratik bir toplumun yaşayabilmesi ve varlığını devam ettirebilmesi için değerler eğitimi çok önemli ve gereklidir. Değerlerin ailenin dışında bilinçli bir şekilde okullarda öğretilmesi, sağlıklı ve bilinçli bir toplum oluşturulması açısından önemlidir. Öğrencilerin sadece akademik başarılarını artırmaya yönelik yapılan çalışmalar, toplumun ve insanlığın devamı açısından oldukça endişe verici bir durumdur. Çocuklara okullarda temel bilgi ve beceri kazandırmak ne kadar önemli ve gerekli ise özellikle günümüzde çocukların değer gelişimine katkıda bulunmak da son derece önemlidir.(Fidan, 2013:362) Alandaki konuyla ilgili çalışmalara bakıldığında; öğretmen adaylarının (Akın ve Özdemir, 2009; Altunay ve Yalçınkaya, 2011; Bacanlı,1999;Başçıftçı, Güleç, Akdoğan ve Koç, 2011; Coşkun ve Yıldırım, 2009; Çelikkaya ve Demirbaş,2013; Dilmaç, Bozgeyikli ve Çıkılı, 2008; Fidan,2009; Koca, 2009; Demirtaş ve Çelikkaya, 2012; Çelikkaya 2016 Oğuz,2012;Özdemir ve Sezgin, 2011;Sarı, 2005; Şahin ve Katılmış, 2016; Tay, 2009;Yapıcı,Kutlu ve Bilican,2012; Yapıcı ve Zengin, 2003), öğretmen ve velilerin (Acun, Yücel, Önder ve Tarman, 2013;Tay ve Yıldırım, 2009; Yiğittir, 2010) öğretmen ve öğrencilerin (Aktepe ve Yel, 2009; Aslan,2007; Balcı ve Yelken, 2010; Balcı ve Yelken, 2013; Baydar, 2009; Çengelci, 2010; Deveci ve Dal, 2008; Deveci ve Ay, 2009; Fidan, 2013; Katılmış, 2010; Meydan, Aktepe ve Durmaz, 2015; Nalçacı ve Beldağ, 2015; Prencibe, 2001; Samancı, 2009; Sezer ve Çoban, 2016; Can, 2008; Taşdemir, 2012; Turan ve Aktan, 2008; Yaman, Mermer ve Mutlugil,2009; Yaşar ve Çengelci, 2012; Yiğittir, 2009; Yiğittir, 2012; Yiğittir ve Öcal, 2010) değer algıları, değer tercihleri ve değer kavramına ilişkin görüşlerini ortaya koyan birçok çalışma olmasına rağmen öğretmen, veli ve öğrencinin birbirlerinden değerler eğitimi ilişkin beklentileri aynı çalışma içinde ortaya koyan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda alandaki çalışmaların bir kısmı araştırmanın tartışma kısmına katkı sağlamıştır. Bu çalışmada veli, öğrenci ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin değerler eğitimi ile ilgili olarak birbirlerinden beklentilerini nedenleri ile ortaya koyabilmek için nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmada, 2016-2017 eğitim öğretim yılı dönemi içerisinde Kırşehir il merkezindeki çeşitli ortaokulda görev yapan 40 sosyal bilgiler öğretmeni, aynı kademede öğrenim gören 40 öğrenci ve 40 öğrenci velisinin Sosyal Bilgiler dersinde kazandırılması gereken değerlere ilişkin birbirlerinden beklentileri ve değerler eğitimi ilişkin görüş ve önerileri alınmıştır Çalışma grubu belirlenirken, Amaçlı Örneklem Yöntemleri içerisinde yer alan “maksimum çeşitlilik örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi türlerinden tümevarımcı analiz kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından veri toplamak amacıyla öğrenci, veli ve öğretmenler için ayrı ayrı olmak üzere görüşme formları oluşturulmuştur. Aşağıda bu soruların kimlere sorulduğu parantez içinde yazılmıştır: \ Sizce Değer nedir?(Öğretmen/Öğrenci/Veli) \ Sizce öğrencilere öncelikle olarak hangi değerler kazandırılmalıdır? Niçin? (Öğretmen/Öğrenci/Veli) \ Değerleri kazandırmaya çalışırken hangi yollara başvuruyorlar/başvuruyorsunuz? (Öğretmen/Öğrenci/Veli) \ Değerlerin sizlere aktarılmasında öğretmen ve ailelerinizden beklentileriniz nelerdir?(Öğrenci) \ Kazandırmakta zorluk çektiğiniz değerler hangileridir? Niçin?(Öğretmen/Veli) \ Sen öğretmen olsan öğrencilerine hangi değerleri nasıl kazandırmaya çalışırsın?(Öğrenci) \ Siz öğrenci olsanız öğretmeninizin sizlere hangi değerleri nasıl aktarmasını istersiniz?(Öğretmen) \ Değer eğitimiyle ilgili en çok hangi branştaki öğretmenin görevi olduğunu düşünüyorsunuz? Niçin? (Veli) \ Sen anne-baba olsan çocuklarına hangi değerleri nasıl kazandırmaya çalışırsın?(Öğrenci) \ Velilerden hangi değerleri çocuklarına kazandırmalarını istersiniz? Niçin? (Öğretmen) \ Öğretmenlerden hangi değerleri çocuğunuza kazandırmalarını istersiniz? Niçin?(Veli)

Anahtar sözcükler: Değer Eğitimi, Öğrencilerin Beklentileri, Öğretmenlerin Beklentileri, Velilerin Beklentileri

TEACHERS, STUDENTS AND PARENTS' MUTUAL EXPECTATIONS ABOUT VALUE EDUCATION

Assoc. Prof. Dr. Tekin ÇELİKKAYA, Ahi Evran University, tcelikkaya@gmail.com
Teacher Turgut YILMAZ, Ahi Evran University, trgtysfhl@gmail.com

ABSTRACT

Values are in family live, close relationships with relatives, neighbors, in Shopping, in wedding, in mourning, in fests. In other words it is always and everywhere in our social life (Deveci and Ay, 2009: 169). Nowadays, The importance of values that desired to gain new generation is increasing. Value education is very important and necessary for living a democratic society and be able to continue its existence. It is important that values are taught in schools consciously outside of the community in terms of creating a healthy and conscious society. Studies aimed only at increasing academic achievement of students are a very worrisome situation in terms of continuity of society and humanity. It is extremely important to contribute to the development of childrens values, especially if it is how important and necessary for children to gain basic knowledge and skills in their schools (Fidan, 2013: 362). When we look at study related to the topic; Relevant to preservice teachers (Akın ve Özdemir, 2009; Altunay ve Yalçınkaya, 2011; Bacanlı, 1999; Başçiftçi, Güleç, Akdoğan ve Koç, 2011; Coşkun ve Yıldırım, 2009; Çelikkaya ve Demirbaş, 2013; Dilmaç, Bozgeyikli ve Çıkılı, 2008; Fidan, 2009; Koca, 2009; Demirtaş ve Çelikkaya, 2012; Çelikkaya 2016 Oğuz, 2012; Özdemir ve Sezgin, 2011; Sarı, 2005; Şahin ve Katılmış, 2016; Tay, 2009; Yapıcı, Kutlu ve Bilican, 2012; Yapıcı ve Zengin, 2003), Relevant to teachers and parents (Acun, Yücel, Önder ve Tarman, 2013; Tay ve Yıldırım, 2009; Yiğittir, 2010) Relevant to teachers and students (Aktepe ve Yel, 2009; Aslan, 2007; Balcı ve Yelken, 2010; Balcı ve Yelken, 2013; Baydar, 2009; Çengelci, 2010; Deveci ve Dal, 2008; Deveci ve Ay, 2009; Fidan, 2013; Katılmış, 2010; Meydan, Aktepe ve Durmaz, 2015; Nalçacı ve Beldağ, 2015; Prencibe, 2001; Samancı, 2009; Sezer ve Çoban, 2016; Can, 2008; Taşdemir, 2012; Turan ve Aktan, 2008; Yaman, Mermer ve Mutlugil, 2009; Yaşar ve Çengelci, 2012; Yiğittir, 2009; Yiğittir, 2012; Yiğittir ve Öcal, 2010). Teachers, parents, and students did not find a study that revealed the expectations of each other in the same work although there are many studies that reveal the opinions of preservice teachers, teachers and parents, teachers and students about the concept of value perception, value preferences and value. In this study, case studies of qualitative research methods were used in order to reveal the expectations of parents, students and social studies teachers about their values education. In the study, 40 social studies teachers working at various secondary schools in Kırşehir center, 40 students and 40 parents studying received their opinions and suggestions about each others expectations about values that should be taught in social studies class in the 2016-2017 academic year. When the study group was determined, the maximum diversity sampling method included in Purpose Sampling Methods was used. In the analysis of the data obtained from the research, inductive analysis was used from the types of content analysis. Interview forms were created for the students, parents and teachers separately to collect data by the researchers. } What is Value for You? (Teacher / Student / Parent) } According to you, what values should be earned primarily for the students? Why? (Teacher / Student / Parent) } Which ways do you apply when trying to earn values? (Teacher / Parent) } What are the expectations of your teachers and your families in transferring the values to you (Student) } What values are you having difficulty in winning? Why (Teacher / Parent) } If you are a teacher, what values do you try to gain to your students? (Student) } If you are a student, what do you want your teacher to convey to you what values? (Teacher) } Which branch of the teacher is most responsible for value education? Why? (Parent) } Which values do you try to earn for your children if you are a parent (Student) } Which values should parents give their children? Why? (Teacher) } Which values should teachers give your children? Why (Parent)

Key Words: , Parents' Mutual Expectations, Students' Mutual Expectations, Teachers' Mutual Expectations, Value Education

1950 VE 1980 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE’DE EĞİTİM DERGİCİLİĞİ: EĞİTİM HAREKETLERİ DERGİSİ ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Mustafa GÜÇLÜ, Erciyes Üniversitesi, mguclu@erciyes.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Ahmet ŞAHAN, Erciyes Üniversitesi, asahan@erciyes.edu.tr

ÖZET

Eğitim bilimi alanında üretilen bilgilerin kamuoyuna aktarılmasında dergilerin önemli rolleri vardır. Dergiler içinde yaşanan zamanı canlı olarak aktardıkları için aynı zamanda tarih için de aydınlatıcı bir rol üstlenmekte, önemli görevler yerine getirmektedirler. Eğitim Hareketleri Dergisi de dönemin eğitimsel sorunlarını bilimsel açıdan incelemiş ve çözümler aramıştır. Bunun yanında dergide, dönemin eğitim sorunlarını bilimsel açıdan ele alan makale ve yazılar yanında deneme amaçlı yazılmış çok sayıda yazıya da yer verilmiştir. Yaklaşık 25 yıl yayın faaliyetine devam eden Eğitim Hareketleri Dergisi’nin uzun süre yayın hayatına devam edebilmesinde belirli ilkelere sadık kalmasının önemi büyüktür. Dergi ülkenin içinde bulunduğu çalkantılı yıllarda eğitimle ilgili yapılan yanlışlıklara cesurca eleştirilerde bulunmuş, hiçbir siyasi görüşün gölgesine sığınmamıştır. Bu nedenle derginin eğitim sorunlarını bilimsel bir şekilde, objektif olarak ortaya koyduğu söylenebilir. Dergide yer alan makaleler ülkenin eğitim sorunlarının çözümü için yetkilileri uyarı görevi de görmüştür. Eğitim alanında yayımlanan dergiler, içinde bulunulan zaman içinde görülen eğitim anlayış ve uygulamalarını yansıtmaları nedeniyle Türk Eğitim Tarihinde önemli bir yere sahiptir. Bu dergilerden birisi de 1955 ve 1980 yılları arasında yayın hayatına devam Eğitim Hareketleri Dergisi’dir. Cumhuriyet dönemi eğitimcilerinden birisi olan Hıfzırrahman Raşit Öymen tarafından çıkarılan derginin uzun süre yayın hayatına deva edebilmesinde belirli ilkelere sadık kalması etkili olmuştur. Bu araştırmada Eğitim Hareketleri Dergisi hakkında bilgi vermek, Türk eğitim hayatı için taşımış olduğu önemin belirtilmesi hedeflenmiştir. Bu amaç çerçevesinde derginin tüm sayıları amaç, şekil, içerik ve yazar kadrosu açısından incelenmiştir. Betimsel analiz yöntemi ile gerçekleştirilen araştırma sonunda dergi; amaç, biçim ve içerik açısından değerlendirilmiş, Türk eğitim tarihi açısından taşımış olduğu önem vurgulanmıştır. Dergide; en ücra yerlerde bile görev yapan öğretmenlerin sorunlarını dile getirmek, okul-aile birliği çalışmalarını duyurmak ve eğitimcilerin eğitim sorunlarına ilişkin düşüncelerine yer verilmesi en önemli amaçlar olarak belirtilmiştir. İlk olarak 1 Ocak 1955 yılında yayın hayatına başlayan Eğitim Hareketleri Dergisi 1980 yılına kadar yayın hayatına devam etmiştir. Yaklaşık 25 yıl yayın hayatına devam eden dergide toplam olarak 286 sayıda 3153 yazıya yer verilmiştir. 23 ciltte toplanan dergi, yaklaşık olarak 350.000 adet basılmıştır. Derginin son sayısı, Hıfzırrahman Raşit Öymen’in vefatından sonra, 1980 yılında Abbas Güçlü tarafından çıkarılmıştır. Dergide Öymen’e ait toplam 223 makale yer almaktadır. Bu makalelerin büyük çoğunluğunun eğitim politikası, eğitim tarihi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili olduğu görülmektedir. Aylık olarak yayınlamaya çalışılan derginin bazı dönemlerde iki sayı birlikte yayınlandığı da görülmektedir. Dergilerin sayfa sayısı yaklaşık olarak 30-35 sayfa dolayındadır. Dergide makalesi sayısı bakımından en fazla (10 makaleden daha çok) makalesi yayınlanan yazarlar; Hıfzırrahman Raşit Öymen, Münir Raşit Öymen, Rahmi Dereköy, Mahmut Goloğlu, İhsan Baykal, Bedri Alogan, Hüsamettin Daldal, İ. Ağâh Çubukçu, Mehmet Albayrak, Adnan Çakmakçıoğlu, H. Hüsnü Cırtlı, Hulusi Gökıy, İbrahim Özgentaş, Şükrü Kaçar, Kemal Üstün, Halil Fikret Kanad, F. Ragıp Tuncor, Muvaffak Uyanık, Kadri Yörükoğlu, Sabri Kolçak, M. Güner Demiray, M. Rauf İnan, Mehmet Dağ, Mehmet Albayrak, Necip Alpan, Şevket Ural, Yahya Özsoy ve Ferit Ragıp Tuncor olarak sıralanmaktadır. Dergide makalesi en fazla olan yazarların özellikleri incelendiğinde bu yazarların Talim Terbiye Başkanlığı, il millî eğitim müdürlüğü, eğitim enstitüsü müdürlüğü, eğitim enstitüsünde pedagoji öğretmeni, müfettişlik ve Miletvekilliği gibi görevlerde bulundukları görülmektedir. Bunun yanında dergide makale sayısı fazla olan yazarlar arasında araştırmacı yazarlar ve ilahiyatçıların da olduğu görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Cumhuriyet Dönemi, Eğitim Dergiciliği, Eğitim Hareketleri Dergisi, Dergicilik

TURKISH EDUCATIONAL JOURNAL PUBLISHING IN TURKEY IN 1950-1980: THE SAMPLE OF THE JOURNAL OF EDUCATION MOVEMENTS

Assoc. Prof. Dr. Mustafa GÜÇLÜ, Erciyes Üniversitesi, mguclu@erciyes.edu.tr
Assist. Prof. Dr. Ahmet ŞAHAN, Erciyes University, asahan@erciyes.edu.tr

ABSTRACT

The journal have an important role in transferring to public the knowledge produced in the field of education sciences. The journals are the communication tools that transfer the present times, hence they have significant roles in revealing situations occurred in the past and in exposing today's important issues. The Journal of Educational Movements examined the educational problems of the period scientifically and searched for solutions. Eğitim Hareketleri Dergisi, which was published in 1955- 1980, was also an essential journal since it transfers the present time and sheds light on the current educational problems. This journal which was first launched for closely following worldwide developments in education, grasping the essence of these developments and enlightening the education community in Turkey was successful in its original mission in spite of all difficulties. In fact the journal served as the voice of educationists of the time by addressing many issues related to education. The Journal of Education Movements, which has been operating for about 25 years, is a great opportunity to remain true to certain principles in order to continue its publishing life for a long time. The magazine has been bravely criticized for mistakes made in education during turbulent years in the country, and has not taken refuge in the shadow of any political opinion. For this reason, it can be said that the magazine put educational problems scientifically, objectively. For this reason, it can be said that the magazine put educational problems scientifically, objectively. The articles in the magazine have also served as a warning to authorities for resolving educational problems in the country. Journals which are published in the field of education have a significant place in the Turkish History of Education due to the fact that they reflect educational understandings and practices seen in the period of time when they were published. One of these journals is the Journal of Education Movements, which was published in 1955-1980. Abiding by certain principles were effective so that the journal, which was published by Hıfzırrahman Raşit Öymen, one of the educators of the Republican Period, could continue to be published. In this survey, it was aimed to give information about the Journal of Education Movements. To this end, all the issues of the journal were examined in terms of aims, format, content and authors. At the end of the study, which was conducted by descriptive analysis method, the journal was evaluated in terms of aims, format and content and its importance was emphasized in terms of the Turkish History of Education. It is stated that the most important objectives are to express the problems of the teachers who work even in the most remote places, to announce the work of the school-family association and to give the educators the thoughts about the education problems. The Journal of Educational Movements, which first started broadcasting on January 1, 1955, continued to broadcast until 1980. The magazine, which has been published for about 25 years, has 3153 articles in 286 issues. Approximately 350,000 magazines were printed in 23 volumes. The last issue of the magazine was published by Abbas Güçlü in 1980 after the death of Hıfzırrahman Raşit Öymen. A total of 223 articles belonging to Journal Öymen are included. It is seen that the vast majority of these articles are related to education policy, history of education and teaching profession. It is also seen that the magazine which is tried to publish monthly is published together with two numbers in some periods. The number of pages in the magazines is approximately 30-35 pages. The authors published the most articles (more than 10 articles) in terms of number of articles in journal; Hıfzırrahman Raşit Öymen, Münir Raşit Öymen, Rahmi Derekoy, Mahmut Goloğlu, İhsan Baykal, Bedri Alogan, Hüsametdin Daldal, İ. Agri Çubukçu, Mehmet Albayrak, Adnan Çakmakçıoğlu, H. Hüsnü Cırtılı, Hulusi Gölkiyesi, İbrahim Özgentaş, Şükrü Kaçar, Kemal Üstün, Halil Fikret Kanad, F. Ragıp Tuncor, Muvaffak Uyanık, Kadri Yörükoğlu, Sabri Kolchak, M. Güner Demiray, M Rauf İnan, Mehmet Dag, Mehmet Albayrak, Necip Alpan, Sevkettin Ural, Yahya Özsoy and Ferit Ragıp Tuncor. When the characteristics of the authors with the highest number of articles in the journal are examined, it is seen that these authors are in charge of Talim Finishing Presidency, provincial national education directorate, education institute directorate, pedagogy teacher in education institute, inspectorate and Miletvekilli. In addition, there are research authors and theologians among the authors with a large number of articles in the journal.

Key Words: Educational Journal Publishing, Journal of Education Movements, Republican Period., Journal publishing

7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖZÜYLE MÜZE GEZİLERİNDE YAŞANAN SORUNLAR

Yüksek Lisans Öğrencisi Okan DİNÇ, Gazi Üniversitesi, okandinc5007@gmail.com
Doç.Dr. Cengiz DÖNMEZ, Gazi Üniversitesi, cdonmez@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 7. sınıf öğrencilerine göre müze gezilerinde yaşanan sorunları tespit etmek, bu sorunların nasıl giderileceğine dair bulgular ortaya koymak ve öğrencilerin uygulamaya yönelik görüşlerini ifade etmektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada çıkan sonuçlar nicel hale getirilmiştir. Nitel bilgilerin nicel hale getirilmesinin temel nedeni, güvenilirliği artırmaktır. Araştırmanın örneklemini Ankara ilinde altı farklı okuldan toplam 1265 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma modeli olarak tarama modeli kullanılmıştır. Veriler analiz edilirken betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırmadaki bulgulara bakıldığında, altı farklı okulda toplam 1265 7. sınıf öğrencisine görüş formu uygulanmıştır. Görüş formu uygulanan öğrencilerin 1240'ı okulla müze gezisine katıldıklarını 25'i ise kendisi ya da ailesi ile birlikte müze gezisine katıldıklarını belirtmişlerdir. Altı açık uçlu sorudan oluşan görüş formu gezi öncesi, gezi sırası ve gezi sonrası sorunlar hakkında bilgi elde edebilmek için oluşturulmuştur. Görüş formu oluşturulurken uzmanlardan fikir alınmıştır. Görüş formundaki sorulardan hareketle öğrencilerin şehir içi ve şehir dışı birçok müze gezisine katıldıkları görülmektedir. Özellikle Anıtkabir müzesi, Anadolu Medeniyetler müzesi, Etnografya müzesi, MTA, en çok tercih edilen müzeler arasındadır. Bazı öğrenciler ülke dışında da müze gezilerine katıldıkları belirtmişlerdir. Öğrenciler, müze gezisi öncesi eğitimsel hazırlıklarla ilgili yaşadıkları sorunları ifade etmişlerdir. Özellikle hiçbir hazırlık yapılmadan müze gezilerine götürüldüklerini belirtmişlerdir. Bilgi kartı, afiş vb. materyallerin kullanılmasının eğitimsel hazırlık açısından fayda sağlayacağını düşündüklerini ifade etmişlerdir. Müze gezilerine giderken ulaşım ile ilgili yaşadıkları sorunlara vurgu yapmışlardır. Öğrencilerin büyük bir bölümünün müze gezisi için toplanan ulaşım ücretlerinden rahatsız oldukları görülmüştür. Ayrıca ulaşım araçları ile ilgilide birçok sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler müze gezilerinde yeme-içme ile ilgili olarak da müze kantinlerinin pahalı olmasına ve toplu yemek faaliyetinin olmamasına dikkat çekmişlerdir. Ayrıca toplu yemek faaliyetinin yapılmıyor olmasının da eksiklik olduğunu düşündüklerini ifade etmişlerdir. Şehir dışı ya da ülke dışı müze gezilerine katılıp konaklamak zorunda kalan öğrencilerin barınma ile ilgili sorun yaşadıkları görülmüştür. Kaldıkları yerlerin pahalı olması, temiz olmaması, yemeklerin iyi olmaması yaşadıkları sorunlardandır. Öğrenciler müze gezisi sırasında yaşadıkları sorunları ve bu sorunlar yüzünden verimli geziler gerçekleştiremediklerini ifade etmişlerdir. Özellikle öğrencilerin müze gezileri sırasında müzelerin kalabalık olmasından, görevliler ve öğretmenler tarafından gereğinden fazla uyarılmaktan, müzedeki rehber sayısının yetersiz olmasından, acele ettirilerek müze gezisi yapmaktan, yeterli bilgi verilmemesinden, kargaşa ortamı olmasından, fotoğraf çekememekten dolayı çok sorun yaşadıkları görülmektedir. Öğrencilerin müze gezilerinin ardından pekiştirici etkinliklerin yaptırılması gerektiğine vurgu yaptıkları görülmüştür. Müze gezisi sonrası yaptırılacak etkinliklerle birlikte kalıcı öğrenmenin de sağlanabileceğinin düşünüldüğü görülmüştür. Özellikle özet çıkarma, resim çizme, şiir yazma gibi etkinliklerin öğrenciler tarafından faydalı görülen etkinliklerden olduğu söylenebilir. Sonuç olarak, 7. sınıf Sosyal Bilgiler öğrencilerinin farklı müze gezilerine katıldıkları tespit edilmiştir. Müze gezilerine gidilmeden önce eğitimsel hazırlık yapılmasının gerekli olduğu, yapılmadığında öğrencilerin müzelere gittiklerinde eğitsel açıdan sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Eğitsel hazırlık yapılarak gerçekleştirilen müze gezilerinin amacına ulaşma ve etkili olma durumunun daha yüksek olduğu görülmektedir. Müze gezisi sırasında yaşanan sorunlarla ilgili sonuçlara bakıldığında ulaşım, yeme-içme, barınma gibi önemli ihtiyaçların nasıl giderileceğinin planlanmasının gerekli olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun ulaşım konusunda sorun yaşadıkları görülmektedir. Özellikle ulaşım ücretleri konusunda sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Müze gezilerinde yeme-içme faaliyetleri konusunda özellikle müze kantinlerinin pahalı olmasından ve birlikte yemek faaliyetinin yapılmamasından yakındıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin müze içerisinde hızlı gezilmesi, öğretmenlerin davranışları, rehber eksikliği, yeterli bilgi verilmemesi, kargaşa ortamı olması gibi konulardan sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Müze gezisi sonrasında yaşanan sorunlarla ilgili sonuçlara bakıldığında müze gezilerinin ardından tamamlayıcı etkinliklerin yeterli düzeyde yapılmadığı tespit edilmiştir. Uygulama yapılan okulların bulundukları ilçelerin ekonomik, sosyal vb. özelliklerinin öğrencilerin müze gezilerine katılım durumlarına etki ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin yapılan müze gezilerinin kendilerine fayda sağlamadığını, yasaklarla dolu bir gezi yaptıklarını düşündükleri tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Müze, Müze Gezileri, Müze Gezilerinde Yaşanan Sorunlar, Sosyal Bilgiler

PROBLEMS EXPERIENCED IN MUSEUM TRIPS IN THE EYE OF 7TH GRADE STUDENTS

MA Student Okan DİNÇ, Gazi University, okandinc5007@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Cengiz DÖNMEZ, Gazi University, cdonmez@gazi.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this study is to identify the problems experienced in museum visits according to the 7th grade students to reveal the findings about how to solve these problems and to express the opinions of the students on practice. Qualitative research method was used in this study. The results of the research have been rendered. The main reason for quantifying qualitative information is to improve reliability. The sample of the research consists of 1265 students from six different schools in Ankara. Screening design was used as research model. Descriptive analysis was used when the data were analyzed. Based on the findings of the research, a total of 1265 7th grade students opinion forms were applied in six different schools. Twenty-four of the students who participated in the opinion form stated that they participated in the museum tour with the school, and 25 of them participated in the museum tour with him or his family. The opinion form consisting of six open-ended questions was created in order to obtain information about pre-trips, trips and post-trip problems. Opinions were obtained from experts while opinion form was being created. It is seen that the students participated in many museum visits both inside and outside the city with the help of the questions in the opinion form. Especially Anıtkabir museum, Anatolian civilizations museum, Ethnography museum, MTA are among the most preferred museums. Some students stated that they also participated in museum visits outside the country. The students expressed that they were taken to the museum visits without any preparation before the museum tour. Information card, banner etc. They thought that the use of materials would be beneficial in terms of educational preparation. As they traveled to museums, they emphasized the problems they had with transportation. It has been observed that most of the students are disturbed by the transportation fees collected for the museum tour. Students have also pointed out that museum canteens are expensive for eating and drinking and not having mass food activities on museum visits. It has been observed that students who have to attend to visit museums outside of the country or abroad have problems about housing. The places they stay are expensive, they are not clean, the food is not good, they have problems. Students stated that they were not able to visit the museums because of the problems they had experienced during the trip and because of these problems. It was seen that the students emphasized that after the museum visits, reinforcement activities had to be done. It has been seen that the activities to be made after the museum tour can be provided with permanent learning. In particular, it can be said that the activities such as summarizing, drawing pictures, writing poetry are seen as beneficial to the students. As a result, it was determined that 7th grade Social Studies students participated in different museum visits. It was determined that educational preparations were necessary before visiting the museums. It is observed that the purpose of museum trips carried out by educational preparation is to reach and be effective. When we look at the results of the problems encountered during the trip to the museum, it was determined that planning how to meet important needs such as transportation, eating and drinking and housing should be planned. It is seen that the vast majority of the students have problems about transportation. Especially, they have been found to have problems about transportation fees. Especially museum canteens have been found to be expensive because of the eating and drinking activities on the museum trips and because of the fact that the catering activities are not done. It has been determined that students have problems in the way of visiting museums quickly, teachers behaviors, lack of guidance, lack of adequate information, and confusion. When we look at the results of the problems after the museum tour, it was determined that complementary activities were not performed enough after museum visits. It has been determined that the schools where they are practiced have economic, social, etc. were found to have an effect on students participation in museum visits. It has also been found that the students visit the museum and find that they did not benefit from those museum visits and that they made a trip full of prohibitions.

Key Words: Müze, Müze Gezileri, Müze Gezilerinde Yaşanan Sorunlar, Sosyal Bilgiler

EĞİTİMİN EKONOMİK NİTELİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Doç.Dr. Turan Akman ERKİLİÇ, Anadolu Üniversitesi, terkilic@anadolu.edu.tr

ÖZET

Eğitimin davranış değiştirme olarak tanımlanması pedagojik bir tanımlamadır. Eğitim bir davranış değiştirme süreci olmak yanında politik, sosyo-ekonomik işlev ve nitelikler taşır. Eğitimin ekonomik açıdan hangi nitelikler taşıdığı ya da taşıması gerektiği çok tartışmalı bir konudur. Bu nedenle eğitimin ekonomik açıdan hangi nitelikleri taşıdığı değişik açılardan ele alınması gerekliliktir. Problem Durumu Eğitim, kasıtlı davranış değiştirme amaçlı olarak insan yetiştirme sürecini içeren sosyal, politik ve ekonomik nitelikleriyle bir toplumsal kurumdur. Eğitim toplumsal açık sistem anlayışına göre işleyen nitelik gösterir. Bu nitelik eğitimin girdi, süreç-işleyiş, çıktı, dönüt, çevre etkileşimleriyle çok tartışmaya neden olmaktadır. Eğitimin ekonomik açıdan hangi nitelikleri gösterdiği; farklı sosyolojik yaklaşımların eğitimin ekonomik niteliklerine ilişkin görüşlerinin neler olduğu bir sorun alanı olarak nitelenebilir. Ayrıca pratikte eğitimin ekonomik açıdan kabullenilişi; eğitimin bir hizmet olarak nasıl dağıtılacağı, nasıl finanse edileceği sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda eğitimin ekonomik nitelikleri; bu nitelikleri açısından sunum süreci ve toplumsal etkilerinin tartışılması gerekliliktir. Araştırmanın temel amacı, ekonomik açıdan eğitimin niteliklerinin belirlenerek eğitimin ekonomik niteliklerinin toplumsal pratiğe yansımalarının kimi sosyo-ekonomik politik yaklaşımlar açısından tartışılmasıdır. Temel amaca bağlı olarak şu sorulara yanıt aranmıştır. 1) Eğitim ekonomik açıdan hangi nitelikleri göstermektedir? 2) Farklı sosyo-ekonomik politik yaklaşımların eğitimin ekonomik niteliklerine ilişkin görüşleri nelerdir? 3) Farklı sosyo-ekonomik politik yaklaşımların eğitimin ekonomik niteliklerine ilişkin görüşlerinin toplumsal pratiğe yansımaları nasıldır? Yöntem Desen boyutunda araştırma analitik araştırma türlerinden doküman araştırması olarak desenlenmiştir. Doküman araştırmaları, doküman ve kayıtların analiz edilerek kavramların, olayların ve görüşlerin incelenmesidir. Doküman araştırmalarında elde edilen bilginin bağlamı yansıtabilmesi önemlidir (McMillan, 2004). Veri kaynakları açısından araştırma, alan ders kitapları, araştırmalar, belgeler, raporlar, gazeteler ve benzeri araçlardan oluşur (Ekiz, 2009). Verilerin analizi ve yorumunda ise araştırma verilerin analizinde yorumlamacı tematik analizden yararlanılmıştır (Glesne, 2012). Tematik öğeler olarak eğitim, özel, kamusal ve karma mal alınmıştır. Çalışma işlevselcilik, sosyal çatışma, liberalizm ve demokratik sosyalist teorilerin eğitimin ekonomik niteliğine ilişkin görüşleri ve seçilip taranan alanyazınla sınırlıdır. Bulgular ve Yorumlar Araştırmanın eğitim ekonomik açıdan hangi nitelikleri gösterdiğine ilişkin birinci alt amacına ilişkin bulgular şu biçimdedir. Eğitim ekonomik, özel ve kamusal “mal” nitelikleri gösterir. Pratik bağlamda eğitimin ağırlıklı olarak yarı-kamusal (karma) “mal” niteliği öne çıkmaktadır. Eğitim ayrıca ekonomik açıdan dışsallık, yatırım malı ve erdemli “mal” olma nitelikleri göstermektedir (Özgü, 1991; Kurul, 2012; Yılmaz ve Sarpkaya, 2016). Farklı sosyo-ekonomik yaklaşımların eğitimin ekonomik niteliklerine ilişkin görüşlerine ilişkin ikinci alt amacına ilişkin bulgular şu biçimdedir. İşlevselcilik yaklaşımına göre eğitim toplumsal yapıda kendine düşen görevi yapmakla yükümlüdür. Bu noktada işlevselcilik eğitimin karma mal yani yarı kamusal niteliğini öne çıkarır. Sosyal çatışma yaklaşımı eğitimin sınıfsal nitelik taşıdığını ve kamusal olması gerektiğini savunmaktadır (Aren, 2014). Liberalizm eğitimin de diğer mal ve hizmetler gibi serbest piyasa ekonomisi niteliklerine uygun üretilmesi ve tüketilmesi görüşündedir ve eğitim özel maldır (Erkilic, 2016). Sosyal demokrasi ya da demokratik sosyalizm ise özel ve kamusal mal seçenekleri gelgitleri içinde yarı mal kamusal niteliği öne çıkarmaktadır (Göze, 2015). Farklı sosyo-ekonomik yaklaşımların eğitimin ekonomik niteliklerine ilişkin görüşlerinin toplumsal pratiğe yansımalarına ilişkin üçüncü amaca ilişkin bulgular şu biçimdedir. Eğitimin üretim ve tüketim bağlamında nasıl bir nitelikle ele alınacağı çok tartışmalı bir konudur. Bu noktada işlevselci yaklaşımın doğrudan bir yansımaları olmadığı söylenebilir. Ancak sosyal çatışmacı yaklaşım eğitimde özelleştirmeye yönelik “sıkı” muhaliftirler (Macionis, 2013). Özelleştirme ve kuralsızlaştırmaya karşıtlık öne çıkmaktadır. Liberalizm ise özelleştirme ve piyasacı anlayışla iş ilişkilerinde taşeronlaştırmaya yer verme ve yaygınlaştırma eğilimindedir (Kışlalı, 2006). Demokratik sosyalist hareketler ise özelleştirmeye karşıtlık, kamusal niteliği artırma yer yer de özelleştirmenin niteliği ve verimliliği artırdığı savıyla destekleyici bir tavır sergilemektedir. Tartışma Eğitimin ekonomik nitelikleri ve pratiğe yansımalarının daha çok tartışılacağı açıktır. Tartışma, dirik bir sorundur ve tartışmanın ekonomik ve sosyal ve politik yönleriyle bütüncül ele alınması gerekir. Eğitimin piyasada alınıp satılan bir mal mı yoksa insanın geliştirilmesi ve yurttaşlık niteliklerinin kazandırılması için bir hak mı olduğu tartışmanın önemli mihenk taşı olarak belirmektedir. Bu noktada görüşler, “kökten özelleştirmeci” ve “kökten kamusalci” anlayışlar biçiminde temel iki uç noktalara savrulmaktadır. Konunun salt “ideolojik” bir mantıkla tartışılması sorunun çözümünü güçleştirmektedir. Akılcı ve bilimsel tutuma gereksinim bulunmaktadır. Öneriler Farklı sosyolojik yaklaşım görüşlerini konu edinen araştırmalar yapılabilir. Eğitimin ekonomik niteliklerine ilişkin öğrenci, öğretmen, veli ve değişik toplumsal katmanların görüşlerine yönel nicel nitel araştırmalar önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Ekonomi, Sosyo-politik Yaklaşımlar, Eğitim

A RESEARCH ON ECONOMICAL CHARACTERISTICS OF EDUCATION

Assoc. Prof. Dr. Turan Akman ERKILIÇ, Anadolu University, terkilic@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Education is a social institution with its social, political and economical qualities including the process of educating individuals with the purpose of intentional behavior modification. Education functions as an open system. This leads to many arguments with its interactions of input, process, output, feedback and environment. Such questions as which qualities education exhibits in terms of economy and what the views of different sociological approaches are on its economical qualities may be defined as problem areas. Furthermore, considering education economically implies the questions of how it will be distributed and financed. Within this context, the economical qualities and their social effects; and its presentation process in terms of the mentioned qualities must be addressed. Main purpose of the study is to determine the economical qualities of education and consider the reflection of these on social practice based on certain socio-economical and political approaches. These questions are addressed based on the main purpose. 1) What economical qualities does education exhibit? 2) What are the views of different socio-economical political approaches on the economical qualities of education? 3) How do the different views of socio-economical political approaches on the economical qualities of education reflect on the social practice? Methodology The research is designed as a document research which is an analytical research types. Document research is based on the examination of concepts, views and incidents through analyzing documents and records. In document researches, it is important for the obtained data to reflect the context (McMillan, 2004). As to data sources, the research includes course books, researches, documents, reports, newspapers and so forth (Ekiz, 2009). With regards to analysis and interpretation of the data, interpretative thematic analysis is used for data interpretation (Glesne, 2012). Education; private, public and mixed product are considered as thematic elements. The research is limited to the views of the functionalist, social conflict approach, liberalist and democratic socialist theories on the economical characteristic of education and analyzed literature. Findings and Interpretations Findings pertaining to the first sub-purpose which deals with what economical qualities education exhibits are as the following: Education exhibits the characteristic of economical, private and public “good”. In practical terms, it is predominantly semi-public (mixed) “good”. It also has the characteristics of externality, investment and moral good (Özgü, 1991; Kurul, 2012; Yılmaz ve Sarpkaya, 2016). Findings regarding the second sub-purpose which considers the views of different socio-economic approaches on the economical qualities of education are as the following: According to functionalist approach, education is supposed to fulfill its duty in the social structure. Here, functionalism emphasizes the characteristic of being semi-public, that is, mixed good. Social conflict approach advocates that education has class characteristic and must be public good (Aren, 2014). Liberalism suggests that education as well as other goods and services is a private good and be produced and consumed according to market economy (Erkılıç, 2016). Social democracy or democratic socialism highlights the semi-public good characteristic (Göze, 2015). Findings regarding the third sub-purpose which approaches the reflection on the social practice of different views of certain socio-economical approaches are as the following: it is a rather controversial issue how education must be considered in terms of production and consumption. At this point, it can be suggested that functionalist approach is not valid. However, social conflict approach is “strongly” opposed to privatization in education (Macionis, 2013). Opposition against privatization and deregulation is prominent. On the other hand, liberalism tends to adopt privatization and outsourcing with a market-oriented point of view (Kışlalı, 2006). Democratic socialist movement has the point of view that public characteristic must be enhanced and privatization must be opposed although it sometimes support it as privatization increase the quality and efficiency. Discussion It is apparent that economical characteristics of education and their reflection on the practice will be discussed further. Discussion is dynamic and must be approached holistically with its economical, social and political aspects. It is the touchstone of the discussion that whether education is a good which can be sold and purchased in the market or a right for individuals to improve and provide him with good citizenship qualities. At this point, the opinions are separated in the two extreme points as fundamentalist “privatization” and “socialization”. It makes the solution of the problem more difficult to approach it on a solely “ideological” basis. Rational and scientific attitude is required. Suggestions Researches addressing different views of sociologic approaches may be conducted. Qualitative and quantitative researches aiming at the views of different individuals from different social layers may be proposed.

Key Words: Economy, Socio-political Approaches, Education

7. VE 8. SINIF ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KÜRESEL SORUNLARA YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİ VE KAVRAM YANILGILARI

Yüksek Lisans Öğrencisi Fatih Oğuzkağan UYAR, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, foku06@gmail.com
Öğretmen Erkan AKBAŞ, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kızılcahamam Gençlik Merkezi,
erkanakbas06@gmail.com

ÖZET

Küresel sorunlar,gerek fiziki gerekse beşeri etmenlerle meydana gelmiş, çözülmediği takdirde gelecekte yaşanabilecek bir dünyanın olmadığı, boyutuyla ve etkisiyle dünyanın tamamını etkileyen devasa problemlerdir. Bunların bir kısmı günümüzün bir kısmı ise geleceğin küresel sorunlarıdır. Bu sorunların önlenmesi, çözülmesi ve geleceği değiştirmek de geleceğin büyükleri olacak öğrencilerimize düşmektedir. Bu yüzden öğrencilerimizin küresel sorunların farkında olup, bu sorunların çözümünde bireysel olarak üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları bilmesi gerekmektedir.Bu araştırmanın amacı; küresel sorunların daha fazla boy gösterdiği bu dönemde,küresel sorunlarla baş edebilme ve problem çözebilme durumları merak edilen,ortaokullarda öğrenim görmekte olan 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin, küresel sorunlarla ilgili bilgi düzeylerini ve küresel sorunlar başlığı altındaki diğer kavramlara yönelik bilgilerini ve kavram yanılgılarını belirlemektir. Araştırmamızda nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmamızın çalışma grubunu ise Ankara ilinin Kızılcahamam ilçesindeki bir ortaokul ve bir İmam Hatip Ortaokulu'nda öğrenim görmekte olan 112 7. sınıf ve 82 8.sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 194 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır.Ölçek; öğrencilerden cevaplanması beklenen 6 açık uçlu soru ve 22 kavramdan meydana gelen iki bölümden oluşmaktadır. Ölçekte öğrenciler için hazırlanan açık uçlu sorular ve kavramlar literatür taraması ve Sosyal Bilgiler Programı incelenerek öğrencilerin seviyelerine uygun olarak seçilmiştir. Söz konusu olan konuyla ilgili hazırlanan ölçek, uzman görüşlerine sunulurken, bazı değişikliklerle uygulamaya konulmuştur. Öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplar içerik analizi ile,ilgili kavramlara verdikleri cevaplar ise “anlama”, “sınırlı anlama”, “yanlış anlama”, “cevap verememe” kategorilerine göre betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilere, iki kısımdan oluşan ölçeğin birinci kısmında, küresel sorunların ne olduğu, alınması gereken önlemlerin ve çözüm önerilerinin neler olabileceği kapsamında açık uçlu sorular sorulmuştur. Araştırmadan elde edilen verilerin analizi neticesinde araştırmaya katılan 25’i 7. sınıf ve 15’i 8. sınıf olan toplam 40 öğrenci sorulan açık uçlu soruların tamamına hiç cevap vermemiş ya da bilmiyorum diye cevap vermiştir. Bu durum araştırmaya katılan öğrencilerimizin % 20,61’inin konu hakkında hiçbir bilgisi olmadığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır.Bu öğrencilerimizden 21 kişi kavramlar kısmında sorulan “küresel” kavramına hiç bir şey yazmamış ya da bilmiyorum diye cevap vermiştir.Geri kalan kısmın 6’sı ise bu kavrama yönelik yanlış ya da alakasız bilgi vermiştir. Bu durum, öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri cevapları olumsuz etkilemiştir. Öğrencilerimizin küresel sorunlar konusu kapsamındaki kavramlara yönelik bilgilerini ve kavram yanılgılarını belirlemek için kullanılan ölçeğimizin ikinci kısmında öğrencilerimize; küresel, sera gazı, iklim değişikliği, salgın, savaş, kıtlık, afet, israf, sivil toplum, mülteci, nüfus artışı gibi kavramlar sorulmuştur. Bu kısım ile yapılan analizlere göre ise öğrencilerin en çok boş bıraktığı ya da yanlış anlamlandırdığı kavramlar nükleer, kurum, küresel, küresel ısınma, sivil toplum, sera gazı, ve en çok kavram yanılgısı yaşanan kavramlar ise sera gazı, nükleer, sivil toplum,...dur. Araştırmaya katılan öğrencilerimizin % 20,61’inin küresel sorunlarla ilgili sorulan açık uçlu soruların tamamına hiç cevap vermemesinin sebebi, ikinci bölümde kavramlarla ilgili kısımda öğrencilere sorulan “küresel” kavramına yönelik hiçbir fikirlerinin olmamasının, açık uçlu sorulara verdikleri cevapları olumsuz etkilemesidir. Şöyle ki, öğrenciler küresel kavramının anlamını bilmedikleri için küresel sorunlarla ilgili sorulan açık uçlu sorulara cevap verememiştir sonucu varsayılmaktadır. Genel itibariyle, araştırmamıza katılan öğrencilerin geriye kalan kısmının, açık uçlu sorulara verdiği cevaplara göre yapılan analiz sonucu, öğrencilerin küresel sorunlara yönelik bilgi düzeyleri istenilen düzeyde olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin kavramlara yönelik bilgilerinin ve yanılgılarının belirlendiği ikinci bölümde elde edilen verilere göre de genel olarak birkaç kavram haricinde, öğrencilerin söz konusu kavramları yeterince anlayamadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin bu kavramları birbiriyle karıştırdığı ve kavramlar hakkında bilimsel doğrulara uymayan birçok yanılgıya sahip oldukları görülmüştür. Ölçeğin geneline bakıldığında, ölçeğin ikinci bölümünün birinci bölüme göre daha çok doldurulduğu sonuçlar arasındadır.

Anahtar sözcükler: Bilgi Düzeyi, Kavram Yanılgıları, Ortaokul Öğrencileri, Sosyal Bilgiler, Küresel Sorunlar

7TH AND 8TH GRADE SECONDARY SCHOOL STUDENTS' KNOWLEDGE AND CONCEPTUAL DELUSIONS TOWARDS GLOBAL PROBLEMS

MA Student Fatih Oğuzkağan UYAR, Abant İzzet Baysal University, foku06@gmail.com
Teacher Erkan AKBAŞ, Ankara Metropolitan Municipality Kızılcahamam Youth Center,
erkanakbas06@gmail.com

ABSTRACT

Global problems are huge problems, that happens due to both physical and humanitarian reasons and if they are not solved there will be no world to live, and with their sizes and impacts they affect whole world. Some of these problems are of today's world whereas some belongs to the future. Prevention and solution of these problems as well as changing future are at the hand of our students who will be adults of future. Thus our students should be aware of global problems, and they should know their personal duties and responsibilities for solution of these problems. Aim of this research is defining knowledge and conceptual delusions of 7th and 8th grade students of secondary schools towards global problems and the problems under this heading, as these students' state for managing with and solving global problems are wandered in an age where global problems are increasing. In our research, scanning method among qualitative research methods is used. The control group of our research consists of 112 students of 7th grade and 82 students of 8th grade, totaling 194 secondary students from a secondary school and İmam Hatip (religious education) secondary school in Kızılcahamam district of Ankara. Our scale, consists of two parts including 6 open ended questions and 22 concepts. The open ended questions and concepts within the scale is selected with literature review and examining of Social Sciences curriculum and in accordance with the level of students. The scale related to the mentioned curriculum, is applied with some revisions following views of experts on this matter. The answers of the students for the open ended questions are examined via content analysis, whereas their answers for the related concepts are examined with descriptive analytical method under the categories of "understanding", "limited understanding", "misunderstanding" and "no answer could be given". Within the framework of the research, in the first part of two parted scale, students are asked to answer open ended questions about what the global problems are, and what could be as measures to be taken and what could be solutions for these problems. According to analysis of the results of our research, 25 students of 7th grade, and 15 students of 8th grade, totaling 40 students that took part in the research, either gave no answer or replied as they don't know. This shows that 20.61 % of our students taking part in the research have no idea about the topic. Among these students, 21 of them either gave no answer or replied as they don't know regarding concept of "global" asked under the heading of concepts. The rest 6 of them gave either wrong or irrelevant answer regarding this concept. This case affects the answers of students for open ended questions negatively. In the second part of our scale aiming at defining our students' knowledge and conceptual delusions within the framework of global problems, the concepts such as global, greenhouse gas, climate change, epidemic, war, famine, disaster, waste, civil society, refugee, population increase are asked to our students. According to analysis made for this part, the concepts that students mostly either gave no answer or misinterpreted are nuclear, institution, global, global warming, civil society, greenhouse gas, and the concepts that students mostly have conceptual delusions are greenhouse gas, nuclear, civil society. The reason for 20.61% of our students gave no answer to any of open ended questions is that they have no idea about the concept of "global" that is asked in the second part regarding the concepts, and this effected their replies to the open ended questions negatively. In other words, it is presumed that students don't know the concept of global and thus they could give no answer to the open ended questions regarding global problems. In general frame, in regards of the rest of the students, and according to the analysis of their answers, it is understood that the knowledge level of students regarding the global problems is not in a desired level. And according to the analysis of the second part that defines the students' conceptual knowledge and delusions, generally speaking, students did not understand the given concepts sufficient enough except for few of them. It's understood that students mix these concepts with each other and they have many conceptual delusions based on no scientific facts. Looking at the scale in general, the results show that the second part of the scale is to answered more compared to the first part.

Key Words: 8th Grade Secondary School Students, Historical Concepts, Key Words; History Education, Level of Knowledge, Misconceptions

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN, SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDEN BEKLENTİLERİNİN İNCELENMESİ

Öğretmen Yakup OFLAR, Çimento Çaydurt İlkokulu Merkez BOLU, yakupoflar@gmail.com

ÖZET

Türk Milli Eğitim Temel Kanunun temel amaçları arasında, Türk milletinin bütün fertlerini, Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş vatandaşlar olarak yetiştirmek, bulunmaktadır. Vatandaş, aynı yurttan doğup büyüme ve yaşamış olma durumudur. Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyince vatandaşlık yeterlilikleri kazandırmaya yönelik disiplinler arası bir çalışma alanı olarak tanımlanır. Sosyal bilgilerin, öğrencilere dolayısı ile vatandaşlara aktarılmasında en önemli öğelerden biri sosyal bilgiler öğretmenleridir. Sınıf öğretmenleri de vatandaşlık aktarımında en az sosyal bilgiler öğretmenleri kadar önemli olmakla birlikte bu aktarımın ilk basamağını oluşturmaktadır. Sınıf öğretmenleri Sosyal Bilgiler öğretiminin ilk basamağını Hayat Bilgisi ve 4. Sınıf Sosyal Bilgiler dersleri ile gerçekleştirirler. Sosyal bilgiler öğretmenleri, sosyal bilgiler öğretimlerini, sınıf öğretmenlerinin öğrencilere Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri ile yaptıkları temeller üzerine inşa etmektedirler. Bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda görev yapan sosyal bilgiler öğretmenlerinin, 2005 Sosyal Bilgiler öğretim programı 4. sınıf öğrenme alanlarının öğrencilere verilmesi noktasında, sınıf öğretmenlerinden beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. 2005 öğretim programına göre öğrenme alanları; (1) birey ve toplum, (2) kültürel ve miras, (3) insanlar, yerler ve çevreler, (4) üretim, dağıtım ve tüketim, (5) bilim, teknoloji ve toplum, (6) gruplar, kurumlar ve sosyal örgütler, (7) güç yönetimi ve toplum ve (8) küresel bağlantıları olarak sınıflandırılmıştır. Bu araştırma nitel araştırma deseninde olup veri toplama tekniği olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Bunun için araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile hazırlanmış form uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan “sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinden beklentileri formu” araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme tekniğinin kullanıldığı bu çalışmada, verilerin çözümlemesinde de içerik analizi ve betimsel analizden faydalanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubundaki katılımcılar Bolu İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ortaokullarda görev yapan 20 sosyal bilgiler öğretmeninden meydana gelmektedir. Araştırmanın çalışma grubunda bulunan öğretmenlerin listesi çalıştıkları okulların internet sitesinden alınmıştır. Her bir öğretmen teker teker ziyaret edilmiştir. Bu ziyaretlerde katılımcıların kendilerine verilen yarı yapılandırılmış görüşme formları ile görüşmeler araştırmacı tarafından yapılmıştır. Görüşmeler, çalıştıkları kurumlara gidilerek yüz yüze yapılmıştır. Görüşme öncesinde araştırma konusu hakkında açıklamalar verilmiştir. 2005 sosyal bilgiler öğretim programı 4. sınıf öğrenme alanlarının hatırlatılması yapılmıştır. Araştırmada sonucunda sosyal bilgiler öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinden sosyal bilgiler öğretim programı 4. Sınıf öğrenme alanlarının öğretilmesi noktasında öne çıkan beklentilerinden bazıları şu şekildedir: Çocuklar kavram öğrenme noktasında eksik gelmektedirler ve sınıf öğretmenlerinin kavram öğretimine daha fazla önem vermeleri istenmiştir. Bunun yanında çocukların sosyal bilgiler noktasından genel olarak hazır olarak gelmediği düşünülmektedir. Hatta bu hazırbulunuşluk kaybının sınıflar arasında dahi yaşandığı söylenmektedir. Bir diğer önemli beklenti okuma ve okuduğunu anlama sıkıntısının en büyük problem olarak görülmesidir. Okuma yazma sıkıntısı olmayan öğrencilere Sosyal Bilgiler programında yer alan konular çok kolay verilmektedir. Konuların verilmesi noktasında bir sıkıntı yaşanmamaktadır. Sosyal bilgileri öğretmenlerinin, sınıf öğretmenlerinden 2005 programında yer alan sosyal bilgiler öğretim programı 4. sınıf öğrenme alanlarının öğrencilere verilmesi noktasında beklentilerinin belirlenmesi, sosyal bilgiler öğretiminin dolayısı ile vatandaşlık yeterliliklerinin, ortaokul seviyesinde etkin bir şekilde verilmesi bakımından önem arz etmektedir. Bu araştırma sonuçlarının sosyal bilgiler öğretim programında yer alan öğrenme alanlarının sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenlerince öğrencilere aktarılmasında önemli veriler sağlayacağı ön görülmektedir. Sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenleri arasında işbirliği ve iletişimin sağlanmasının sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan öğrenme alanlarının öğrencilere aktarılması konusunda katkı sağlayacağı da açıktır.

Anahtar sözcükler: Sınıf Öğretmeni, Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler Öğretmeni

INVESTIGATION OF SOCIAL STUDIES TEACHERS' EXPECTATIONS IN PRIMARY SCHOOL TEACHERS' SOCIAL STUDIES TEACHING

Teacher Yakup OFLAR, Çimento Çaydurt İlkokulu Merkez BOLU, yakupoflar@gmail.com

ABSTRACT

Among the basic aims of the Turkish National Education Basic Law are to educate all the members of the Turkish nation as citizens who know their duties and responsibilities towards the Republic of Turkey and have made them behaviors. A citizen is coming into the world, raising and living in the same country. The Social studies is defined as an interdisciplinary field of study for acquiring citizenship competences in the National Council of Social Studies. Social studies teachers are the most important elements in transferring social studies to the students accordingly to the citizens. Primary school teachers are at least as important as social studies teachers in the transfer of citizenship, and constitute the first step of this transfer. Primary school teachers perform the first step of teaching Social studies through Life Science and 4th grade Social Studies courses. Social studies teachers build their social studies education on the basis of what the class teachers do with their Life Science and Social Studies courses for their students. In this study, it was aimed to determine the expectation of the Social studies teachers' studies working in the secondary schools attached to the Ministry of National Education at the point where the 4th grade learning areas of the 2005 Social Studies curriculum are given to the students. according to the 2005 curriculum; (1) individual and society, (2) cultural and heritage, (3) people, places and environments, (4) production, distribution and consumption, (5) science, technology and society, (6) groups, institutions and social organizations, (7) power management and society and (8) global connections are the learning domains. This research is in qualitative research design and interview technique is used as data collection technique. For this, the form prepared by semi-structured interview technique was used to the social studies teachers participating in the survey. The social studies teachers expectation form for primary school teachers form used in the research was prepared by the researcher. In this study interview technique was used as a data collection tool, and was benefited from content analysis and descriptive analysis techniques to analyzing the data. Participants in the studys study group consisted of 20 social studies teachers working in secondary schools affiliated to the Bolu Provincial Directorate of National Education. The list of teachers in the studys study group was taken from the schools website. Each teacher was visited one by one. At these visits, participants were interviewed by semi-structured interview forms given to them by the researcher. Negotiations were conducted face-to-face by going to institutions. Before the interview, explanations were given about the research topic. The 2005 social studies curriculum was reminded of the 4th grade learning areas. As a result of the survey, some of the anticipated social studies teachers expectations for teaching the 4th grade social studies curriculum from the primary school teachers are as follows: Children are lacking in concept learning and primary school teachers are asked to give more importance to concept teaching. It is also thought that children are not generally ready from the social studies of view. It is even said that this loss of preparedness was experienced even among the classes. Another important expectation is that reading and reading comprehension is seen as the biggest problem. The subjects in the Social studies program are given very easily to students who do not have literacy difficulties. There is no trouble in giving the subjects. Giving to learning domains of fourth-grade in the 2005 social studies curriculum to the students by primary school teachers and determining of social studies teachers' expectation are important in terms of giving effectively social studies teaching and the competence of citizenship in the level of the elementary school. It is anticipated that the results of this research will provide important information in transferring the learning areas in social studies curriculum to the students in social studies and primary school teachers. It is also clear that the cooperation and communication between social studies and primary school teachers will contribute to the transfer of learning areas in the social studies curriculum to the students.

Key Words: Primary School Teacher, Social Studies, Social Studies Curriculum, Social Studies Teacher

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ 5E ÖĞRENME MODELİNE UYGUN DERS TASARIMI GELİŞTİRME VE UYGULAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Serkan KELEŞOĞLU, Ankara Üniversitesi, skelesoglu1907@gmail.com

ÖZET

Uygulanmakta olan Sosyal Bilgiler dersi öğretim programlarında yapılandırmacı yaklaşım felsefesi temele alınmıştır. Yapılandırmacı yaklaşımda bilgi, birey tarafından yapılandırılmaktadır. Bilginin yapılandırılmasında öğrencilerin hazır bulunuşlukları ve ön bilgileri önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle öğretim programlarındaki kazanımların gerçekleştirilebilmesi için öğretmenlerin yapılandırmacı yaklaşıma uygun ders tasarımları hazırlamaları ve uygulamaları gerekmektedir. Yapılandırmacı yaklaşıma uygun ders tasarım modellerinden biri de Bybee tarafından geliştirilen 5E modelidir. Bu modelin adı beş aşamaların İngilizce adlarının ilk harflerinden oluşmaktadır (Engage/Giriş, Exploration/Keşfetme, Explanation/Açıklama, Elaboration/Derinleştirme ve Evaluation/Değerlendirme). Bu modelin Giriş aşamasında öğretmen tarafından öğrencilerin dikkatleri çekilmeye çalışmakta ve ön bilgileri belirlenmektedir. Keşfetme aşamasında, öğrencilerin ön bilgilerini kullanarak yeni bilgiyi keşfetmeleri amaçlanmaktadır. Açıklama aşamasında, öğrenci ön bilgileri ile yeni bilgiyi yapılandırır varsa kavram yanlışları ve yanlış anlamlandırmaları öğretmenin desteği ile düzeltilir. Derinleştirme aşamasında, öğrenciden yapılandırdığı yeni bilgiyi farklı bir durumda kullanması, problem çözmesi beklenmektedir. Değerlendirme aşamasında, ise yeni bilginin ya da yeni bilgiye dayalı kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin karar verilmektedir. 2005 yılında uygulamaya konulan ve halen uygulanmakta olan Sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında yapılandırmacı yaklaşımın temele alınmış olması nedeniyle öğretmen adaylarına yaklaşıma uygun ders modellerine yönelik eğitimlerin gerekmektedir. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinde öğrenim gören öğretmen adayları Özel Öğretim Yöntemleri I ve II dersleri kapsamında 5E modeline uygun ders tasarlama eğitimleri almışlardır. Öğretmenlik Uygulaması dersi kapsamında da öğretmen adaylarından her hafta 5E modeline dayalı ders tasarımı yapmaları ve bu tasarımlarını gerçek sınıf ortamlarında uygulamaları istenmiştir. Bu çalışmanın amacı Öğretmenlik Uygulaması dersi kapsamında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 5E modeline uygun ders tasarımı hazırlama ve uygulamaya ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu araştırma 5E modelinin Sosyal Bilgiler eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin bir görüş oluşturma açısından önemlidir. Araştırmada öğretmen adaylarının bir olguya ilişkin deneyimlerinin ortaya konulması amaçlandığı için araştırma nitel araştırma yöntemlerinden yorumlayıcı nitel araştırma desenine uygun tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunun oluşturulmasında amaçlı örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Sosyal Bilgiler öğretmenliğinde öğrenim gören 12 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama amacıyla dörder kişilik üç farklı odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmelerinde elde edilen ses kayıtları elektronik ortama aktarılmış ve görüşülen öğrencilerle paylaşılmıştır. Öğrencilerin onayı alındıktan sonra görüşme notları iki uzman tarafından içerik analize tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre öğretmen adayları Sosyal bilgiler dersinde 5E modeline uygun ders tasarımı yapmanın gerekli olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Ancak Sosyal Bilgiler dersi öğretim programlarında yer alan bazı kazanımların yapılandırmacı yaklaşıma uygun olmadığı düşünülmektedir. Öğretmen adayları 5E modelinin keşfetme aşamasını tasarlamada ve uygulamada, bilgiyi derinleştirme aşamasında uygun yöntem ve teknik bulmakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu durumun nedeni olarak da öğrencilerin aktif öğretim yöntem ve tekniklerine aşina olmadıklarını göstermişlerdir. Örneğin; öğretmen adayları, grup çalışmalarına dayalı bir yöntem ve teknik uygulamak istediklerinde, öğrencilerin grup olmada zorluk çıkardıklarını, grup içi sorumluluk alma ve işbirliği becerilerinin düşük olduğunu, dersin öğretmeni olmadıkları için disiplini sağlayamadıklarını aktarmışlardır. Ayrıca öğretmen adayları, modelin değerlendirme aşamasına yeterli zaman kalmadığını, bu nedenle bu aşamayı planlamada ve uygulamada sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının zaman yetersizliği nedeniyle değerlendirme çalışmalarını genelde ev ödevi olarak verme eğiliminde olmaları dikkat çekicidir. Sosyal bilgiler dersinde 5E modeline uygun ders tasarımı hazırlamada ve uygulamada öğretmen adaylarının karşılaştıkları sorunların ortadan kaldırılması için bazı kazanımlarda modelin derinleştirme ve değerlendirme aşamaları birleştirilerek uygulanabilir. Ayrıca öğretmen adaylarının paylaşımlarına göre sınıflarda anlatıma dayalı ve davranışçı yaklaşıma göre uygulamalar yapıldığı görülmektedir. Bu durum uygulanmakta olan Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının felsefesi ile örtüşmemektedir. Görev yapmakta olan öğretmenlerin, sosyal bilgiler dersi öğretim programının yapılandırmacı yaklaşım felsefesine uygun olarak aktif öğretim yöntem ve tekniklerini uygulamaları gerekmektedir. Bu noktada öğretmenlerin varsa eğitim ihtiyaçlarının belirlenerek gerekli hizmet içi eğitimlerin verilmesi önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: 5E modeli, Ders Tasarımı, Öğretmen Yetiştirme

PROSPECTIVE TEACHERS' OPINIONS ABOUT IMPLEMENTING AND DESIGNING LESSON PLANS BASED ON 5E MODEL

Res. Assist. Dr. Serkan KELEŞOĞLU, Ankara University, skelesoglu1907@gmail.com

ABSTRACT

Constructivist approach philosophy has been taken into consideration in the curriculum of Social Studies course being implemented. One of the suitable course design models for the constructivist approach is the 5E model developed by Bybee. In the introduction phase of this model, the teacher attempts to attract the attention of the students and the preliminary information is determined. During the exploration phase, students are aimed at discovering new knowledge using preliminary knowledge. In the course of the description, misconceptions and misinterpretations of the concept are corrected with the support of the teacher if the student constructs the new knowledge with the preliminary information. In the elaboration phase, it is expected that the student will use the new knowledge he has structured in a different situation to solve the problem. At the evaluation stage, it is decided whether new information or new information based acquisition is realized. Due to the fact that the constructivist approach has been taken as a basis in the social studies course curriculum that was put into practice in 2005, it is necessary to educate the prospective teachers about the appropriate lesson models. Teacher candidates have taken lesson design training according to 5E model within the scope of Special Teaching Methods I and II courses. In the scope of Teaching Practice course, the teacher candidates are asked to design course based on 5E model every week and to apply these designs in real classroom environments. The purpose of this study is to determine the opinions of the social studies teacher candidates regarding the preparation and application of course design according to 5E model within the scope of Teaching Practice course. This research is important in terms of building an opinion on the use of 5E model in Social Studies education. The research is designed to fit the interpretive qualitative research design of qualitative research methods as it is intended to reveal the experiences of prospective teachers in a case. A purposeful sampling technique was used to construct the study group of the study. The study group of the study consisted of 12 prospective teachers studying at the Social Studies Teacher Training Faculty of Ankara University. Three different focus group interviews were conducted for the purpose of data collection in the survey. The voice recordings obtained in the focus group interviews were transferred to the electronic medium and shared with the interviewed students. After the approval of the students, the interview notes were subject to content analysis by two experts. According to the results of the analysis, the prospective teachers indicated that they think that it is necessary to design the course according to 5E model in social studies course. However, some achievements in the curriculum of Social Studies course are not suitable for constructivist approach. Teacher candidates have indicated that the 5E model is difficult to design and implement the discovery phase and to find appropriate methods and techniques in the depth of knowledge progression. The reason for this situation is that students are not familiar with active teaching methods and techniques. For example; Prospective teachers have reported that they have difficulty in being a group when they want to apply a method and technique based on group work and that they can not provide discipline because of the lack of teaching and the lack of teaching within the group. In addition, prospective teachers have stated that the model does not have enough time for the evaluation phase, and therefore has difficulty in planning and implementing this stage. It is noteworthy that prospective teachers tend to give their assessment work as homework in general because of time insufficiency. In the course of preparing the course design in accordance with the 5E model in the social studies class and in practice it can be applied by combining the steps of modeling and evaluation in some acquisitions in order to eliminate the problems faced by the prospective teachers. In addition, according to the share of prospective teachers, it is seen that classrooms are made according to narrative and behavioral approach. This situation does not coincide with the philosophy of the Social Studies course teaching program being implemented. Teachers who are in charge of the task must apply active teaching methods and techniques in accordance with the philosophy of constructivist approach of social studies course teaching program. In this point, it is suggested that the training needs of teachers should be determined and necessary in-service trainings should be given.

Key Words: 5E Model, Lesson Desing, Teacher Education

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DEMOKRATİK VATANDAŞLIK DAVRANIŞLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Doç.Dr. İsmail ACUN, ESOGÜ, iacun@ogu.edu.tr
Prof.Dr. Cemil YÜCEL, ESOGÜ, cemilyucel@gmail.com
Arş.Gör. Serap İRİ, ESOGÜ, serap_iri@hotmail.com
Arş.Gör. Cüneyt BELENKUYU, ESOGÜ, cuneytbelenkuyu@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, (fen) edebiyat fakültesi öğrencilerinin demokratik vatandaşlık davranışlarını düzeyleri ve bu davranışları etkileyen faktörleri ortaya koymaktır. Demokratik toplumlarda gençlerin siyasal alanda olduğu gibi toplumsal hayatın genelinde demokratik vatandaşlık davranışları, sağlıklı işleyen demokrasi kültürü için son derece önemlidir. Bireylerin demokratik davranışları ise tek bir sebeple açıklanamayacak kadar karmaşık bir konudur. Bireylerin, almış oldukları eğitim sürecindeki hayat tecrübelerinin yanında modern toplum yapısının bir sonucu olarak demokratik sistemin işleyişindeki kişi kurum ve kuruluşları ile ilgili iş ve işlemlerde, geleneksel medya, sosyal medya, dernek, kulüp ve vakıf faaliyetleri gibi alanlarındaki maruz kaldıkları kültürlenme süreci de onların demokratik vatandaşlık davranışlarını etkilemektedir. Üniversite çağındaki gençlerin entelektüel olarak beslendikleri kaynaklar arasında öğrenci kulüpleri de vardır. Üniversite dışında faaliyet gösteren dernek, vakıf, yardım kuruluşu gibi gönüllülük esasına göre çalışan sivil toplum kuruluşları ve onların faaliyetleri de bireylerin demokratik vatandaşlık davranışlarını etkilediği görülmektedir. Gerek üniversitede yerleşik gerekse üniversite dışında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının düşünsel düzeyde de öğrencileri demokrasi konusunda etkilemeleri söz konusu olabilir. Sosyal medya ve internetin sunmuş olduğu imkanlar dolayısıyla üniversite çağındaki gençlerin demokratik katılımları hem sosyal medya üzerinden olabilmekte hem de sosyal medyadan etkilendiği düşünülmektedir. Ayrıca, demokratik toplumlarda, kişilerin bireysel veya başarılarıyla işbirliği halinde gerçekleştirdikleri davranışlarını açıklamada güven çok önemli bir yer tutmaktadır. Bu faktörlerin ayrı ayrı ve hepsi birlikte üniversite öğrencilerinin demokratik vatandaşlık düzeylerine etki yapması teorik olarak mümkündür. Bu yüzden, bu çalışmada, bireylerin demokratik vatandaşlık davranışları düzeyleri ve bu davranışları etkileyen faktörleri incelemeye çalışılmaktadır. Bu çalışma, nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte işe koşacak şekilde desenlenmiş olan daha büyük bir araştırma projesinin verilerinin nicel boyutunun bir kısmı ile ortaya çıkartılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini Türkiye’de (fen) edebiyat fakültelerinde eğitim almakta olan 2., 3. ve 4. sınıf üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu ise, Türkiye’nin değişik illerindeki 12 devlet üniversitelerinin (fen) edebiyat fakültelerinin bazı sosyal bilim alanları bölümlerinde eğitim almakta olan 2253 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Veriler, daha büyük bir araştırmayı kapsayan bir proje için geliştirilmiş olan, 21 madde ve 6 boyuttan oluşan evet/hayır tipi bir ölçme aracı ile elde edilmiştir. Ölçme aracın toplam güvenirlik katsayısı .80 (Cronbach’s Alpha)’dır. Veriler stepwise regresyon analizine tabi tutulmuştur. Öğrencilerin en çok oy kullanma davranışını sergiledikleri anlaşılmaktadır (.84, 0 en az – 1 en çok). Bunu sırasıyla, örgütlü vatandaşlık tepkisi (.62) ve sivil toplum kuruluşlarına aktif katılım boyutlarındaki davranışları izlemektedir. Öğrencilerin örgütlü vatandaşlık tepkisini yordayan değişkenler arasında en önemlisi sivil toplum kuruluşlarına güven olduğu görülmektedir. Buna karşı, yargıya ve kolluk kuvvetleri güveni yüksek olanların ise örgütlü vatandaşlık davranış düzeyleri düşüktür. Öğrencilerin siyasi partilere üyelik ve faaliyetlerine katılım davranışlarını açıklayan en önemli değişken ise onları siyasete duydukları güven düzeyleridir. Öğrencilerin extreme vatandaşlık davranışlarını açıklayan en önemli değişken onların kolluk kuvvetlerine güvensizlikleri olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin sivil toplum kuruluşlarına katılım davranışlarındaki gözlenen varyasyonu açıklayan en önemli değişken beklenileceği üzere onları sivil toplum kuruluşlarına güven düzeyleridir. Öğrencilerin siyasilerle etkileşimindeki en önemli değişken yine onları sivil toplum kuruluşlarına duydukları güven olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin oy verme davranışlarını açıklayan en önemli değişken onların siyasete duydukları güven düzeyleri olduğu anlaşılmaktadır. Regresyon modellerinde olan onlarca değişken içinde, her boyutta en önemli değişkenin güven esasına göre davranış sergilenmesi gereken değişkenler olduğu görülmektedir. Bu durumda üniversite öğrencilerinin demokratik vatandaşlık davranışlarını etkileyen en önemli unsurun ‘güven olduğu’ anlaşılmaktadır.

Bu çalışma, 114K190 numaralı TÜBİTAK projesinde toplanan verilerin bir kısmı kullanılarak oluşturulmuştur. Bu yüzden TÜBİTAK ve projenin çeşitli aşamalarında görev alan tüm akademisyenlere teşekkür ederim.

Anahtar sözcükler: Demokrasi, Demokratik Vatandaşlık, Güven

THE FACTORS THAT AFFECT UNIVERSITY STUDENTS' DEMOCRATIC CITIZENSHIP BEHAVIOUR

Assoc. Prof. Dr. İsmail ACUN, ESOGÜ, iacun@ogu.edu.tr

Prof. Dr. Cemil YÜCEL, ESOGÜ, cemilyucel@gmail.com

Res.Assist. Serap İRİ, ESOGÜ, serap_iri@hotmail.com

Res.Assist. Cüneyt BELENKUYU, ESOGÜ, cuneytbelenkuyu@gmail.com

ABSTRACT

The aim of the study is to investigate arts and letters faculty students' the level of democratic citizenship behaviors and the factors affecting their behaviors. The democratic citizenship behaviors of the youth in politics as well as other societal issues is vital for vivid democratic societies. Their democratic involvement is not a simple issue to be explained by a single factor. Education itself shapes the individuals thoughts and beliefs. However, the modern societal life force the individual to interact with other people and institutions such as charities, clubs, foundations, media, social media etc. which also help shape the individuals democratic citizenship behaviors as well as his/her thoughts and beliefs. University students' involvements in democratic issues are both affected by and though social media due to the rapid developments in mobile technologies. Trust appears to be very important factor in explaining individual and/or societal democratic movements of the individual in cooperation with others. Thus, the study is aimed at explaining the level of democratic citizenship behaviors and the factors affecting the behaviors through trust and many other factors. The data for the study is drawn from a larger research project. The project employed both quantitative and qualitative research methods. Some of the quantitative data was utilized for the study. The participants of the study were 2., 3. and 4. grade students of several social science department in 12 different Turkish state universities located in several parts of Turkey. The total number of the students involved in the study was 2253. The data was gathered by a 21 item scale developed for the project mentioned above. The scale was yes/no type. It had six dimensions. The total reliability score of the scale was .80 Cronbach's Alpha. The data was subjected to stepwise regression analysis. The analysis of the data shows that; The high level of behavior among students was voting (.84, 0 lowest – 1 highest). This was followed by organized citizenship behavior (.62) and engaging in non-governmental organizations (NGOs). Among the factor affecting organized citizenship behaviors of the students was the trust in non-governmental organizations. As opposed to this, the students that high level trust towards judiciary and armed forces have low level of organized citizenship behaviors. The most important factor affecting students' membership and involvement in political parties and their activities is the level of their trust in politics. The most important factor for students' extreme citizenship behaviors is their lack of trust in armed forces. The most important factor that explains students' their voluntary involvement in NGOs activities is their trust in them. It appear that students' interaction with politicians is determined by their trust in NGOs. The most important factor that affects students to vote is their level of trust in politics. There were many variable entered in the 6 regression models that their results are summarized above. Among all the variables, it appears that 'trust' is the most important single variable in explaining students' different citizenship behaviors.

The data for the study is drawn for the data collected for a TUBITAK Project numbered 114K190. I am grateful for TUBITAK and the scholars were involved in certain parts of the project.

Key Words: Demokrasi, Demokratik Vatandaşlık, Güven

VELİLERİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Arş.Grv.Dr.Fatma TORUN, Adıyaman Üniversitesi, ftorun@adiyaman.edu.tr
Doç.Dr. Yasin DOĞAN, Adıyaman Üniversitesi, doganyasin_55@hotmail.com
Arş.Gör. Çağrı DEMİRTAŞ, Adıyaman Üniversitesi, cdemirtas@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin, velilerinin sosyal bilgiler dersine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaç kapsamında velilerin sosyal bilgiler ders içeriklerine, ders kapsamında kazandırılması hedeflenen beceri ve değerlere ilişkin görüşleri alınmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu 36 erkek, 44 kadın olmak üzere toplam 80 veli oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik ve amaçlı rastgele örneklem yöntemleri birlikte kullanılarak belirlenmiştir. Çalışmanın örnekleminde maksimum çeşitlilik sağlamak amacı ile sosyal bilgiler dersinin yer aldığı her sınıf (4., 5. 6. ve 7.) düzeyinde öğrenim gören öğrenci velilerinin görüşleri alınmıştır. Bu veliler belirlenirken öğrencilerin öğrenim gördükleri okulların hem sosyo-ekonomik düzey bakımından, hem de başarı düzeyi bakımından farklı düzeylerde olmalarına dikkat edilmiştir. 2016-2017 eğitim öğretim yılında Adıyaman ili merkez ilçede bulunan ve eğitime devam etmekte olan Menderes Ortaokulu, Cumhuriyet İlkokulu, Borsa İstanbul İlkokulu, Türkiye Petrolleri Ortaokulu ve Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu'dur. Araştırma örnekleminin belirlenmesinin ikinci aşamasında her sınıf düzeyinde 20 veli ile görüşülmesine karar verilmiş ve bu okullarda çocukları farklı sınıf düzeyinde öğrenim gören veliler rastgele belirlenmiş ve bu velilerle görüşme yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu oluşturulduktan sonra ilk olarak bir alan uzmanı öğretim üyesi tarafından incelenmiş ve formda yer alan soruların alana uygunluğu denetlenmiştir. İkinci aşamada bir öğretim üyesi ölçme ve değerlendirme uzmanı tarafından incelenmiş ve soruların herhangi bir yönlendirme içerip içermediği, cevaplayıcıların düzeyine uygunluğu ve sorular arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Uzmanlar tarafından verilen dönütler doğrultusunda form yeniden düzenlenmiş ve beş veli ile pilot uygulama yapılmıştır. Veri toplama aracının geçerlik ve güvenirlik çalışmaları tamamlandıktan sonra görüşme formuna son şekli verilmiştir. Araştırmacı her veli ile farklı zamanlarda yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme soru cevap şeklinde ilerlemiştir. Görüşme formu yarı yapılandırılmış olmasına rağmen zaman zaman görüşmeyi derinleştirmek amacı ile sonda sorular kullanılmıştır. Görüşme sonunda bazı veliler formu kendileri doldururken bazılarının formu görüşme esnasında araştırmacı tarafından doldurulmuştur. Elde edilen veriler nitel araştırma analiz yöntemlerinden betimsel ve içerik analizi birlikte kullanılarak analiz edilmiştir. Analizin ilk aşamasında ham veriler incelenmiş ve kodlar oluşturulmuştur. Oluşturulan kodlar çerçevesinde temalar belirlenmiş ve her kod uygun tema ile ilişkilendirilmiştir. Daha sonra betimsel analiz kullanılarak veli görüşlerine doğrudan atıflar yapılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda velilerin sosyal bilgiler dersinin daha çok tarih ve coğrafya konularını içerdiğini bunun yanı sıra hayatı öğrenmeye ilişkin konuların da yer aldığına ilişkin görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Ayrıca velilerin bu derste öğrencilerin tarih ve coğrafyanın yanı sıra sosyalleşmeyi öğreneceklerini ve sorumluluk kazanacaklarını ifade ettikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Veliler sosyal bilgiler dersinde bu konular dışında güncel bilgilerin, genel kültürün, toplumsal konuların ve ahlaki değerlerin daha fazla öğretilmesi gerektiğini düşündüklerini ifade etmişlerdir. Bu ders kapsamında öğrencilere hangi değerlerin öğretilmesi gerektiğine ilişkin soruya velilerin cevabı en yüksek frekansla "saygı" olduğu belirlenmiştir. Bu değeri vatanseverlik, ahlaklı olma, sevgi, adil olma, hoşgörü ve sorumluluk değerleri takip etmiştir. Velilerin sosyal bilgiler dersinde öğretilmesi gereken beceriler konusunda; araştırma, harita kullanma, iletişim, yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerine ilişkin görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Sosyal bilgiler dersinde öncelikli olarak öğretilmesi gereken kavramlara ilişkin veli görüşleri arasında aile, milliyetçilik, vatandaşlık, demokrasi, kültür ve hak kavramlarının olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Beceri, Görüş, Değer, Veli, Sosyal Bilgiler

EXAMINATION OF PARENTS OPINIONS ON THE SOCIAL SCIENCES COURSE

Res.Assist. Dr. Fatma TORUN, Adıyaman University, ftorun@adiyaman.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Yasin DOĞAN, Adıyaman University, doganyasin_55@hotmail.com
Res.Assist. Çağrı DEMİRTAŞ, Adıyaman University, cdemirtas@adiyaman.edu.tr

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the opinions of the parents of fourth, fifth, sixth and seventh-grade students on the social sciences course. Within the scope of this aim, parents opinions on the contents of the social sciences course and on the skills and values targeted to be gained within the scope of the course were received. The research was carried out with a case study, one of qualitative research methods. A total of 80 parents including 36 males and 44 females constituted the study group of the research. The study group of the research was determined by using the maximum variation sampling of the purposeful sampling methods and the purposeful random sampling methods together. The opinions of the parents of the students studying at all grade levels (4th, 5th, 6th and 7th) including the social sciences course were received to provide maximum variation in the sample of the study. While determining these parents, attention was paid that the schools where the students studied were at different levels in terms of the socio-economic level and success level. Menderes Secondary School, Cumhuriyet Elementary School, Borsa Istanbul Elementary School, Türkiye Petrolleri Secondary School and Mehmet Akif Ersoy Secondary School are located in the central district of Adıyaman province and provide education during the 2016-2017 academic year. In the second phase of the determination of the research sample, it was decided to interview 20 parents at each grade level, and the parents whose children studied at different grade levels at these schools were randomly determined, and the interview was performed with these parents. A semi-structured interview form was used as a data collection tool in the study. After creating the interview form, it was firstly examined by an expert faculty member and the suitability of the questions in the form was checked. In the second phase, it was examined by a faculty member who was an expert in assessment and evaluation, and whether the questions involved any orientation, their compliance with the level of the respondents and the consistency between questions were examined. The form was rearranged in accordance with the feedbacks given by the experts, and the pilot application was conducted with five parents. The form was finalized after the completion of the validity and reliability studies of the data collection tool. The researcher conducted face-to-face interviews with each parent at different times. The interview progressed in the form of question and answer. Although the interview form was semi-structured, probe questions were sometimes used to deepen the interview. At the end of the interview, while some parents filled out the form by themselves, the forms of some parents were filled out by the researcher during the interview. The obtained data were analyzed by the use of descriptive and content analysis of qualitative research analysis methods together. In the first phase of the analysis, the raw data were analyzed, and the codes were generated. The themes were determined within the frame of the generated codes, and each code was associated with the appropriate theme. Then, direct references to parents opinions were made using the descriptive analysis. As a result of the obtained findings, it was determined that parents presented opinions regarding the fact that the social sciences course mostly included history and geography subjects. Moreover, the subjects related to learning the life were also included. Furthermore, it was concluded that parents stated that students would learn socializing as well as history and geography and gain responsibility in this course. Parents stated that they thought up-to-date information, general knowledge, social issues and moral values should be taught more, except for these subjects in the social sciences course. It was determined that the answer given by parents to the question on which values should be taught to students within the scope of this course was the respect with the highest frequency. This value was followed by the values of patriotism, being ethic, love, being fair, tolerance and responsibility. Regarding the skills that should be taught in the social sciences course, it was determined that parents expressed opinions on research, the use of maps, communication, creative thinking and problem-solving skills. It was determined that the concepts of family, nationalism, democracy, culture and rights were among the opinions of the parents about the concepts that should be primarily taught in the social sciences course.

Key Words: Opinion, Parent, Skill, Value, Social Sciences

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ DÜNYA MİRASINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Fitnat GÜRGİL, Gazi Üniversitesi, fgurgil@gazi.edu.tr

Doç.Dr. Turhan ÇETİN, Gazi Üniversitesi, turhan@gazi.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Mavi AKKAYA YILMAZ, Adnan Menderes Üniversitesi, mavi.akkaya@adu.edu.tr

ÖZET

Dünya mirası; insanlığın ortak malı olarak kabul edilen, kültürel ve doğal varlıklar şeklinde tanımlanmaktadır. Yeryüzündeki doğal ve kültürel miraslara yönelik yıkım, tahribat ve yok olma tehlikesinin artması ile Birleşmiş Milletler (BM), insanlığın ortak mirası olarak kabul edilen bu varlıkların dünyaya tanıtılması, korunması ve gelecek nesillerde gerekli bilincin oluşması amacıyla çeşitli girişimleri olmuştur. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), 17 Ekim- 21 Kasım 1972 tarihleri arasında Paris'te toplanarak Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunmasına Dair Sözleşmeyi kabul etmiştir. Söz konusu Sözleşme metnin 1982 yılında Bakanlar Kurulu tarafından onaylanması ve 1983 yılında da Resmi Gazete de yayınlanması ile Sözleşme, ülkemizde yürürlüğe girmiştir. Bu Sözleşme, ülkelerin miras envanterlerinin çıkartılarak evrensel kriterlere göre değerlendirilmesi ile bir liste oluşturulmasını öngörmektedir. Dünya Kültürel ve Doğal Miras Listesi olarak adlandırılan bu liste, devletlerin sahip olduğu doğal ve kültürel miras ürünlerinin uluslararası boyutta tanıtılması, bu varlıkların onarımı ve korunması için gerekli finansal kaynakların uluslararası fonlardan karşılanması gibi nedenlerle önemli bulunmaktadır. 2016 yılı verilerine göre dünya genelinde UNESCO Dünya Miras Listesinde 1052 kültürel ve doğal miras varlığı bulunmaktadır. Günümüzde ülkemizden; İstanbul'un Tarihi Alanları, Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas), Hattuşa (Boğazköy) (Çorum), Nemrut Dağı (Adıyaman), Xanthos-Letoon (Antalya- Muğla), Safranbolu Şehri (Karabük), Troya Antik Kenti (Çanakkale), Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne), Çatalhöyük Neolitik Kenti (Konya), Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir), Cumalıkızık (Bursa), Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri (Diyarbakır), Efes (İzmir), Ani Arkeolojik Alanı (Kars), Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir) ve Pamukkale-Hierapolis (Denizli) olmak üzere 16 mirasımız UNESCO'nun Dünya Miras Listesinde yer almaktadır. Kültürel ve doğal miras ürünlerinin yeni nesillere aktarılmasında eğitim kurumlarına önemli görevler düşmektedir. Geleceğin öğretmeni olan, öğretmen adaylarının hem bu miras listesinde yer alan eserlere hem de bu mirasların önemine yönelik görüşlerinin alınması önemli görülmüştür. Bu çalışma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dünya mirasına yönelik görüşlerini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş ve uzman görüşüne sunulmuştur. Araştırmanın pilot çalışması 5 sosyal bilgiler öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın asıl uygulaması, 2016- 2017 öğretim yılı bahar döneminde Ankara ve Aydın illerinde bulunan iki farklı üniversitenin sosyal bilgiler öğretmenliği anabilim dalında eğitim gören 80 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde içerik ve betimsel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Veriler iki farklı araştırmacı tarafından analiz edilmiştir. Verilerin analizinde Miles ve Huberman (1994)'ın geliştirdiği güvenirlik formülü (Güvenirlik : Görüş Birliği / Görüş Ayrılığı + Görüş Birliği) kullanılmıştır. Her iki araştırmacının analiz sonuçları bu formülü göre incelenmiştir. Araştırmacıların analizlerindeki tutarlılık %91 olarak tespit edilmiştir. Verilerin analizine göre sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dünya mirasını daha çok 'tarihi eserler' şeklinde tanımladıkları görülmüştür. Öğretmen adaylarının Dünya Kültürel ve Doğal Mirası Listesinde yer alan eserlere yönelik dünya genelinde en çok Mısır Piramitleri ile Çin Seddini dile getirdikleri görülmüştür. Ülkemizden ise Kapadokya, Alacahöyük, Çatalhöyük, Safranbolu ve İstanbul'un Tarihi Alanları dile getirilmiştir. Öğretmen adayları Dünya Kültürel ve Doğal Mirasına ilişkin bilgileri en fazla okul (dersler) ve televizyon aracılığı ile edindiklerini ifade etmişlerdir. Yine öğretmen adaylarına göre Dünya Kültürel ve Doğal Miras Listesi, geçmişten devralınan bilgi ve değerlerin gelecek nesillere aktarılması açısından önemli olarak görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Doğal ve Kültürel Miras, Sosyal Bilgiler, UNESCO

SOCIAL STUDIES TEACHERS CANDIDATES' VIEWS ON WORLD HERITAGE

Res. Assist. Dr. Fitnat GÜRGİL, Gazi University, fgurgil@gazi.edu.tr

Assoc. Prof. Dr. Turhan ÇETİN, Gazi University, turhan@gazi.edu.tr

Assist. Prof. Dr. Mavi AKKAYA YILMAZ, Adnan Menderes University, mavi.akkaya@adu.edu.tr

ABSTRACT

World heritage are defined as cultural and natural assets, which are regarded as common property of mankind. With the increasing danger of destruction, destruction and destruction towards the natural and cultural heritage on earth, the United Nations (UN) has made several attempts to promote, preserve and consciousness for future generations of these assets, which are regarded as the common heritage of mankind. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) met in Paris between October 17 and November 21, 1972 to adopt the Convention on the Protection of the World Cultural and Natural Heritage. With the publication of the Official Newspaper in 1983, the contract entered into force in our country. This Contract envisages the establishment of a list of countries where their heritage inventories are removed and assessed according to universal criteria. This list called the World Cultural and Natural Heritage List is important for international recognition of the natural and cultural heritage products that are owned by the states, and for financing the necessary financial resources for the repair and protection of these assets from international funds. According to data from 2016, there are 1052 cultural and natural heritage sites in the UNESCO World Heritage List worldwide. Today, our country; The historical sites of Istanbul, Divriği Ulu Mosque and Hospital (Sivas), Hattusa (Boğazköy) (Çorum), Nemrut Mountain (Adıyaman), Xanthos-Letoon (Antalya-Muğla), Safranbolu City (Karabük), Troy Antique City (Çanakkale), Selimiye Mosque and Complex (Edirne), Çatalhöyük Neolithic Town (Konya), Bergama Multilayered Cultural Landscape Area (Izmir), Cumalıkızık (Bursa), Diyarbakır Castle and Hevsel Gardens (Diyarbakır), Ephesus (İzmir), Ani Archaeological Site (Kars), Göreme National Park and Cappadocia (Nevşehir) and Pamukkale-Hierapolis (Denizli) are our World Heritage List of UNESCO. The transfer of cultural and natural heritage products to new generations has important tasks for educational institutions. It is important to take the views of the prospective teachers, who are your future teachers, their views on the importance of heritages and artefact in these heritages list. The aim of this study was to reveal the world heritage perceptions of social studies teacher candidates. Semi-structure interview is used in this study which covered qualitative data collection techniques. Semi-structured interview form is developed by researchers. Draft of the semi-structured interview form gets the final form through with the expert opinions. Pilot implementation was carried out with 5 pre-service teachers. The study is carried out in a university in Ankara-Aydın in the spring term of the academic year of 2016-2017, with 80 teacher candidates in the programs of Social Studies Teaching. Content analysis and descriptive analysis was performed on the data. The data were independently analyzed by the researcher and another researcher. Using Miles and Huberman's (1994) formula, the reliability of the study was calculated as 91%. The analysis results of both researchers were examined according to this formula. According to the findings of the study, it has been seen that prospective teachers defined the world heritage as historical artifacts. It has been seen that the candidates of the prospective teachers have expressed the most Egyptian Pyramids and Chinese Wall in the World in the World Cultural and Natural Heritage List. In our country, Cappadocia, Alacahöyük, Çatalhöyük, Safranbolu and Historical Areas of Istanbul were mentioned. Teacher candidates stated that the information about the World Cultural and Natural Heritage was obtained through schools (lectures) and television. Again according to teacher candidates, The World Cultural and Natural Heritage List is seen as important in terms of transferring the inherited knowledge and values to future generations.

Key Words: Doğal ve Kültürel Miras, Sosyal Bilgiler, UNESCO

ORTAOKUL 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN “DEVLET” KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: DİYARBAKIR İL ÖRNEĞİ

Yrd.Doç.Dr. Esen DURMUŞ, Fırat Üniversitesi, esendurmus@firat.edu.tr
Doktora Öğrencisi Kenan BAŞ, Fırat Üniversitesi, kenanbas2301@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Yunus ATIK, Fırat Üniversitesi, yunusatik219@gmail.com

ÖZET

Devlet, belirli bir toprak parçası üzerinde temelde siyasal açıdan olmak üzere birçok alanda örgütlenmiş millet ya da milletler topluluğunun oluşturmuş olduğu tüzel bir varlık olarak tanımlanabilir. Bu çalışmanın amacı, ortaokul 7.sınıf öğrencilerinin “Devlet” kavramına ilişkin düşüncelerini metaforlar yoluyla belirlemeye çalışmaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır. 1. Öğrencilerin “Devlet” kavramına ilişkin ortaya koydukları metaforlar nelerdir? 2. Öğrenciler tarafından ortaya konan metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir? 3. Öğrencilerin oluşturmuş oldukları metafor kategorileri “Cinsiyet” değişkenine göre değişmekte midir? 4. Öğrencilerin oluşturmuş oldukları metafor kategorileri “Memleket” değişkenine göre değişmekte midir? 5. Öğrencilerin oluşturmuş oldukları metafor kategorileri “Aile Gelir Düzeyi” değişkenine göre değişmekte midir? 6. Öğrencilerin oluşturmuş oldukları metafor kategorileri Anne - Baba Eğitim Durumu değişkenine göre değişmekte midir? Araştırma, var olan durumun olduğu gibi ortaya konulmasını amaçladığı için betimsel bir nitelik taşımaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel ve nicel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (Fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim bahar yarıyılında Diyarbakır il merkezinde yer alan 4 farklı ortaokulun 7. Sınıfında öğrenim gören toplam 112 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılmada gönüllülük esası dikkate alınmıştır. Araştırmada veriler, “Devlet”..... ya / ye benzer; Çünkü.....” biçiminde yarım bırakılmış bir cümlelerin bulunduğu formlar ve öğrencilere ait kişisel bilgilerin yer aldığı anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın başlangıcında toplam 187 öğrenciye ulaşılmıştır. Verilerin çözümleme işi araştırmacılar tarafından yapılmıştır. Verilerin analiz edilmesinin ilk basamağında her bir öğrencinin kağıdı okunmuş ve her kağıda sırayla birer numara verilmiştir. Numara verme işlemi sonucunda bazı öğrencilerin formları dikkate alınmamıştır. Bunun gerekçeleri şöyle sıralanabilir. 1. Kavramla ilgisi olmayan metaforların yazıldığı görülmüştür 2. Argo, Küfür gibi kötü metaforların üretilmiş olması 3. Bazı öğrencilerin devlet kavramına ilişkin sahip oldukları metaforu belirttikleri fakat açıklama kısmına benzetme yönüne, orijinal, özgün anlam katacak bir açıklama yazmadıkları görülmüştür 4. Bir grup öğrencinin ise sorulan kavramla ilgili açıklama kısmına ya hiçbir şey yazmadıkları ya da gereksiz uzun cümlelerle konudan uzaklaştıkları görülmüştür. Yukarıda belirtilen sebeplerden dolayı 75 öğrencinin kağıdı değerlendirmeye alınmamıştır. Elde edilen veriler ışığında öğrencilerin “Devlet” kavramına ilişkin 42 geçerli metafor ürettikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerden elde edilen bu veriler nitel (içerik analizi) veri çözümleme tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda belirlenen metaforlar ile bunlara bağlı oluşturulan kategorilerin doğruluğunun belirlenebilmesi amacıyla metafor ve kategori listeleri, çalışma alanında uzman 2 öğretim üyesi ile paylaşılmıştır. Uzman görüşleri sonrasında, ilgisiz metaforlar üzerinde tartışılarak çalışmada kullanılan metafor ve kategorilere son şekli verilmiştir. Öğrencilerin devlet kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforların çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği ise uygun istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 21. programıyla analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda “Devlet” kavramına ilişkin 6 ayrı kavramsal kategori elde edilmiştir. Bunlar: Koruma, Yaşamı Kolaylaştırma, Yönetme, Bütünlük, Güç, Olumsuzluk şeklinde adlandırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin devlet kavramına ilişkin algılarının Cinsiyet, Memleket, Ailenin Gelir Düzeyi, Anne Baba Eğitim Durumu değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılaşmaya yol açmadığı görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Kategori, Metafor, Devlet

ANALYSIS OF METAPHORICAL PERCEPTIONS OF 7TH GRADE STUDENTS ABOUT THE CONCEPT OF “STATE” BASED ON CERTAIN VARIABLES: THE EXAMPLE OF DIYARBAKIR PROVINCE

Assist. Prof. Dr. Esen DURMUŞ, Fırat University, esendurmus@firat.edu.tr
PhD Student Kenan BAŞ, Fırat University, kenanbas2301@gmail.com
MA Student Yunus ATİK, Fırat University, yunusatik219@gmail.com

ABSTRACT

The state could be defined as a mainly political entity created by an organized nation or a group of nations on a piece of land. The Aim of the Study The objective of the present study is to attempt to determine the views of junior high school 7th grade students about the concept of state via metaphors. Based on the study objective, the following research questions were identified: 1. What are the metaphors that students related with the concept of the “state”? 2. Under which conceptual categories the metaphors put forward by the students could be grouped based on their common characteristics? 3. Do the metaphor categories formed by the students differ based on the gender variable? 4. Do the metaphor categories formed by the students differ based on the home town variable? 5. Do the metaphor categories formed by the students differ based on the family income variable? 6. Do the metaphor categories formed by the students differ based on the parents education level variable? The present study is a descriptive research because it aims to present the situation as it is. Qualitative and quantitative research methods were used in collection, analysis and interpretation of the collected data in the study. The qualitative research method, phenomenology design was used in the study. Study Group The study group included 112 students that attended 4 different junior high schools in Diyarbakır provincial center in 2016-2017 academic year spring semester. Participation in the study was volunteer based. In the study, data were collected with a personal information form and additional survey forms that required the students to fill in the blanks in the following sentence: State is like, Because Initially, a total of 187 students participated in the study. Data analysis was conducted by the authors. At the first stage of data analysis, the forms completed by the students were read and each form was assigned a unique number. In this process, some students forms were discarded. The reasons for this action could be listed as follows: 1. Metaphors unrelated to the concept 2. Metaphors that included vulgar words and curses 3. Identification of the metaphor for the concept of state, but failing to explain the metaphor in the second part in an original or unique way or in a way to support the metaphor. 4. Missing explanation section, or providing a long text that is not relevant to the topic. Due to the reasons mentioned above, responses by 75 students were excluded from the study. Based on the obtained data, it was determined that the students produced 42 valid metaphors about the concept of state. The data obtained from the students were analyzed using qualitative (content analysis) data analysis technique. After the analysis, the metaphors and category lists were shared with 2 specialists in the study field to determine the accuracy of the determined metaphors and the categories formed by these metaphors. After the expert opinions were obtained, the unrelated metaphors were discussed and the metaphors and categories that would be utilized in the study were finalized. Differences between the metaphors developed by the students on the concept of the state based on various variables were analyzed using adequate statistical methods. The data obtained in the present study were analyzed with SPSS 21 software. The present study yielded 6 different conceptual categories related to the concept of state. These were Protection, Facilitating Life, Management, Unity, Power, and Negativity. Based on the results, it was observed that the perceptions of the students on the concept of the state did not exhibit statistically significant differences based on Gender, Hometown, Family Income, and Parents Education Level variables.

Key Words: Category., Metaphor, State

TÜRK TARİHİNDE YOLCULUK ÜNİTESİNİN SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINA YANSIMASI

Okutman Mehmet Alper CANTİMER, Sakarya Üniversitesi, mcantimer@sakarya.edu.tr
Doç.Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN, Sakarya Üniversitesi, hcaliskan@sakarya.edu.tr

ÖZET

Bu inceleme 7. Sınıf sosyal bilgiler ders kitabında yer alan Türk tarihinde yolculuk isimli ünitenin ders kitaplarına yansımaları üzerinedir. Bilindiği üzere, Sosyal Bilgiler dersleri, Sosyal Bilimlerin birbirinden farklı disiplinlerinin bir araya gelmesi ile oluşmuş, ilköğretim çağındaki birey için programlandırılmış ve onun hayata adaptasyonu, sosyal çevreye uyumu, milli kimliğini tanıması, vatandaşlık eğitimi ile kendisini bulabilmesi, geliştirebilmesi adına düzenlenmiş derslerdir. Günümüzde 2005 yılı programıyla birlikte, batılı örneklerinde özellikle de ABD’de görüldüğü üzere sosyal yapılandırmacılık esaslı, disiplinlerarası, bütünlümlü, tematik, problem çözme odaklı ve işbirlikli öğrenme amaçlanmakta, göze çarpmaktadır. Öğrenme ortamları ve materyalleri açısından değerlendirildiğinde ise ders kitapları öğretmen ile birlikte ülkemizdeki en önemli seçeneği oluşturmaktadır. Ders kitapları eğitimin zorunlu uygulamalarının başladığı 19. Yüzyıldan itibaren kazandığı önemi hemen hemen hiç kaybetmemişlerdir. 1962 yılında ilk kez Sosyal Bilgiler adı altında derslerin ortaokul düzeyinde ortaya çıkmasından bugüne gelene kadar da baskısından, içeriğine kadar pek çok olumlu gelişim göstermiştir. İlgili sınıfta Milli Eğitim Bakanlığı’nın belirlediği program dâhilinde hazırlanan ve hâlihazırda okutulmakta olan iki farklı ders kitabı bulunmaktadır. Birisi MEB, bir diğeri ise EKOYAY tarafından hazırlanan ders kitaplarında birbirinden farklı uygulama, yazım, görsel örnekleri göze çarpmaktadır. Sosyal Bilgiler ders programı, dersin dokuz öğrenme alanından oluşmaktadır. Araştırma konumuz bu öğrenme alanlarından, Kültür ve miras ile ilgilidir. Genelde Türk tarihi ve kültürünü, özelde ise Osmanlı tarihi incelenip anlatılmıştır. Bu ünite ile birlikte zaman ve kronolojiyi algılama ile değişim ve Sürekliliği algılama becerisinin geliştirilmesi Sosyal bilgiler ders programı tarafından hedeflenmiştir. Öğrencilerin tarihsel olgu ve yorumları ayırt etme yeteneğine katkı sağlayabilmesi içinde var olan bilgilerin, yapılandırmacı anlayış içinde en doğru, öz bilgilerle verilmesi amaçlanmıştır. Kazanımlar çerçevesinde hazırlandığı düşünülen kitapların buna ne kadar uygun olduğu incelenecektir. Sekiz kazanım ve yirmi yedi saatlik bir ders yükünün bu konuya ayrılmış olmasıyla 7. Sınıf programı içinde en dolu, yoğun ünite dir. Çalışma, nitel bir araştırma yöntemi olan doküman analizine dayalı sürdürülecektir. Tarihsel içerikli bu analiz için, ülkemizde devlet ve özel ortaokullarda okutulmakta olan iki ders kitabı incelenecektir. İnceleme sonuçları doğrudan alıntılanan metin ya da görsel unsurlar üzerinden sunulacaktır. Veriler içinde temalara en çarpıcı biçimde katkı sağlayan cümleler aynen alınarak cümlelerin hem içerik hem de söylem çözümlemesi yapılmaya çalışılacaktır. Nitel araştırmalarda, metnin kendisi de bir analiz nesnesi olarak değerlendirilebilir. Belirlenen temalar çerçevesinde metinler içerisinde analiz sonrası araştırma bağlamındaki vurgulayıcı ifadeler kodlanacak. Uzman görüşü sonrasında da araştırma verileri okuyucu ve dinleyiciler için betimlenecektir. İncelememizde ağırlıklı olarak Osmanlı tarihi konularında geçmekte olan ifadelerle dikkat çekilecektir. İnceleme sonunda, Osmanlı tarihi, kültürü, ekonomisi, toplumsal hayatı ve zihniyetine dair verilerin azlığı ve yetersizliği göze çarpacaktır. Araştırmamız bağlamında, Osmanlı zihniyetinin anlaşılması için temel referanslara başvurulduğu görülecektir. Sorunlar, Halil İnalçık, Mehmet Genç, Ahmet Güner Sayar ve özellikle de zihniyet temelli araştırmalarıyla çığır açan Sabri Ülgener ve Türk iktisat tarihini bütüncül şekilde incelemeye çalışan Ahmet Tabakoğlu’nun ifadeleri üzerinden anlatılmaya ve çözülmeye çalışılacaktır. Osmanlı zihniyetinin daha iyi anlaşılabilmesi için de Kınalızade ve Ahlak-ı alai isimli eserinden karşılaştırmalar yapılacaktır. Bunun yanında sosyal bilimlerin pek çok alanını bünyesinde barındıran bu ders ve kitabının geliştirilmesi adına, arkeoloji, antropoloji, iktisat, sosyoloji, felsefe, siyaset bilimi, vatandaşlık, sanat, psikoloji, bilim tarihi gibi farklı alanlardan uzmanların kitapların redaksiyon ve gerekiyorsa yeniden yazımı noktasında verecekleri desteklerin önemine dikkat çekilecektir.

Anahtar sözcükler: Tarih, Ders Kitabı., Osmanlı Tarihi, Türk Tarihi, Sosyal Bilgiler

THE REFLECTION OF JOURNEY INTO TURKISH HISTORY UNIT ON SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS

Lecturer Mehmet Alper CANTİMER, Sakarya University, mcantimer@sakarya.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN, Sakarya University, hcaliskan@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

This review is about the reflection of the name of the trip to the textbooks of the Turkish history in the 7th grade social studies textbook. As it is known, Social Studies lessons are formed by combining different disciplines of social sciences and are designed for the individual in the era of primary education and are designed to adapt to life, to adapt to social environment, to define national identity, to find and develop oneself with citizenship education. Today, with the 2005 program, social constructivism based, interdisciplinary, integrated, thematic, problem solving focused and collaborative learning is aimed at western examples as in the USA. When evaluated in terms of learning environments and materials, textbooks together with the teacher constitute the most important option in our country. The textbooks have hardly ever lost the prominence that has been earned since the beginning of the 19th century, when compulsory education began. For the first time in 1962, under the name of Social Studies, it has shown many positive developments, from the emergence of the middle school level to the present, from the print to the content. There are two different textbooks in the related class which are prepared in the program determined by the Ministry of National Education and which are currently being taught. In one of the textbooks prepared by MEB and the other by EKOYAY, different application, writing, visual examples are multiplied. The Social Studies curriculum consists of nine learning areas. Our research position is related to these learning areas, culture and heritage. Turkish history and culture in general, Ottoman history in particular, has been examined and explained. The development of change and continuity perception skills with time and chronology perception with this unit was targeted by the social studies curriculum. In order for the students to contribute to the ability to distinguish historical facts and interpretations, it is aimed to present the information that exists within the constructivist understanding with the most accurate, self-knowledge. The books that are thought to have been prepared in the framework of acquisitions will be examined to see how appropriate it is. With eight achievements and twenty seven-hour lessons dedicated to this topic, it is the most full-fledged unit in the 7th grade program. The study will be based on a qualitative research method, document analysis. For this historical analysis, two textbooks will be examined which are being taught in the state and private secondary schools in our country. The results of the examination will be presented directly through quoted text or visual elements. The most striking contributors to the themes are taken in the same way and the content and discourse analyzes will be tried to be done. In qualitative research, the text itself can be considered as an analysis object. Within the framework of the themes highlighted, the text will be highlighted in the research context after analysis. After the expert opinion, the research data will be described for readers and listeners. In our examination, the expressions going on in Ottoman history subjects will be highlighted. At the end of the examination, the inadequacy and insufficiency of data about Ottoman history, culture, economy, social life and mentality will be striking. In the context of our research, it will be seen that basic references are used to understand the Ottoman mind. In particular, problems will be solved by the opinions of Halil İnalcık, Mehmet Genç, Ahmet Güner Sayar and Sabri Ülgener, who breaks ground with his mentality-based researches, and Ahmet Tabakoğlu, who is trying to examine Turkish economic history in a holistic manner, will try to explain and solve these problems. In order for the Ottoman mind to be better understood, Kınalızade and Ahlak-ı Alai will be compared from their famous works. On the other hand, in order to develop this course and its book which contains many fields of social sciences, experts from various fields such as archeology, anthropology, economics, sociology, philosophy, politics, politics, citizenship, art, psychology and history of science have been able to edit books and, if necessary, Attention will be drawn to its importance.

Key Words: Course Book, History, Ottoman History, Turkish History, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN TARİH DERS KONULARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Beytullah KAYA, Bülent Ecevit Üniversitesi, beytul76@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Oğuzhan KARADENİZ, Bülent Ecevit Üniversitesi, oguzhankaradeniz25@hotmail.com

ÖZET

Geleneksel öğrenme yöntemlerinde konu yada öğretmeni merkeze alan yöntemlerin kullanılması, öğrencilere kendi bilgilerini yapılandırma imkanı verilmemesi söz konusuydu. Gelişen ve değişen eğitimsel yaklaşımlar ders alanlarını içerisinde dönüştürme sebep olduğu gibi öğrenme yöntem ve tekniklerinde de değişmelerin yaşanmasına etki etmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin ne öğrenmek istedikleri ve bu öğrendikleri bilgileri sosyal yaşamlarında nasıl kullanabilecekleri sorusuna cevap aranmaya başlanmıştır. Onların derse karşı tutumlarının olumlu yönde olmasını sağlamak daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Öğrencilerin ders disiplini içerisinde görmek ve öğrenmek istedikleri konuların dikkatli bir şekilde programlara yansıtılması derse karşı tutumlarında olumlu yönde olmasına katkı sağlayacağı görüşü giderek ağırlık kazanmıştır. Tarih dersine yönelik lise yada orta okul öğrencilerin görüşlerini inceleyen pek çok araştırmada, öğrenci tutumlarının olumsuz yönde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır(Tekeli, 1998; Freeman&Lestik, 1988; Bal, 2011). Öğretim programları içerisindeki ders ünitelerinin, konuların ve konu içeriklerinin, öğrencilerin ilgilerini çekecek şekilde oluşturulması öğrencilerde derse karşı ilgiyi artıran etmenlerdendir. Öğrenciler tarih dersi içerisindeki bazı ünitelere diğer ünitelerden daha fazla ilgi duyabilirler. Bu bağlamda Tarih dersi içerisindeki konuların ilgi çekiciliğinin saptanması ya da hangi bölümlerin ve konuların öğrenciler tarafından daha ilgiyle takip edildiğinin belirlenmesi, öğrencilerin öğrenme durumlarına katkı sağlayacaktır. Ayrıca bazı tarihi dönemler içerisinde yer aldığı olaylar itibarıyla diğer dönemlerden daha ilgi çekici olabilir. İne günümüze yakın dönem olayları öğrencilerin doğrudan ilgilerini çekecek dönem olabilir. Buna rağmen tarih ders kitapları içerisinde yer alan dönemlerin bir bütün olarak öğretimi, her önem hakkında öğrencilerin belli bilgileri edinmeleri ve dönemler hakkındaki bilgileri doğru şekilde organize etmeleri tarih okuryazarlığı bakımından gerekli bir durumdur. Bazı tarihi dönemler günümüze uzak zaman diliminde yer aldığı için yeterli doküman bulunamamasından kaynaklı ders kitaplarında öğrencilerin dikkatlerini çekebilecek derecede sunulamayabilir. Özellikle günümüze uzak dönemlerin bu bağlamda değerlendirilip bu dönemlerle ilgili bölümlerin işlenmesinde ders kitaplarının daha zengin içeriklerle donatılması öğrencilerin o dönemlere ait olumlu tutum geliştirmelerine olanak tanıyabilir. Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencilerin tarih dersindeki dönemler hakkındaki neler düşündüklerini ortaya çıkarmaktır. Öğrencilerin görüşlerinin derinlemesine incelenmesi amaçlandığı için nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmacı hazırlamış olduğu yarı yapılandırılmış görüşme ile öğrencilerin görüşlerini belirlemeye çalışmıştır. Mülakat için 5 soru hazırlanmış ve sorular iki alan uzmanına inceltirilmiştir. Oluşturulan görüşme formu ile 3 öğrenci ile pilot çalışma yapılmıştır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğine soruların cevaplarında tekrara düşüldüğü görüldüğü için mülakat formundaki sorular 3'e indirilmiştir. Bu aşamadan sonra 10 öğrenci ile mülakat yapılmıştır. Mülakata 5 kız ve 5 erkek öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılacaklar amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem yoluyla seçilmiştir. Bu öğrencilerin sosyal bilgiler bölümünde okutulan İlkçağ, Ortaçağ, Orta Asya Türk Devletleri, İlk Türk İslam Devletleri, Osmanlı Tarihi ve TC. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük gibi dersleri almış olmaları ölçüt olarak kabul edilmiştir. Mülakata katılan öğrencilerden gönüllü katılım formu imzalamaları istenmiştir. Ayrıca öğrencilere istedikleri an mülakattan çekilebilecekleri bilgisi verilmiştir. Çalışmadan elde edilen veriler çözümlenmiş ve temalar olarak kodlanmıştır. Bu bulgular temalar başlığı altında tablolastırılarak sunulmuştur. Elde edilen bulgular ışığında öğrencilerin günümüze yakın döneme ait konulara, medyatik ve popüler konu alanlarına daha fazla ilgi duyduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrenciler yakın dönem olayların uzak geçmiş olaylarından daha fazla ilgi göstermektedirler. Öğrenciler tarihi dönemlere karşı ilgilerinin etkileyen faktörler arasında medya, öğretmenler, ders kitapları gibi faktörlere yer vermişlerdir. Öğrencilerle yapılan çalışma sonucunda onların tarihi bilgilerini yapılandırırken akademik bağlamdan uzak bir yaklaşım sergiledikleri sonucunu ulaşılabilir. Bu sonuç öğrencilerin tarihi dönemlerle ilgili meraklarının özellikle medyatik konulardan oluştuğu bulgusuyla uyumlu görünmektedir. Bu öğrenciler tarihi evreler bağlamında incelendiğinde akademik bir bağlamla tarihi dönemlere bakmaları gereken bir dönemde olmalarına rağmen dönemlere duygusal bir yaklaşım göstermişlerdir. Bu bilgiler ışığında ders içerikleri oluşturulurken konuların ilgi çekecek şekilde verilmesi önerilebilir. Ayrıca dönemlere ait farklı, çarpıcı ve öğrencilerin dikkatlerini çekici materyallere ders kitaplarında yer verilmesi önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Öğrencilerin Tarih Konularına İlgisi, Tarih Konuları

SOCIAL STUDIES TEACHING STUDENTS' VIEWS ABOUT HISTORY COURSE SUBJECTS

Assoc. Prof. Dr. Beytullah KAYA, Bülent Ecevit University, beytul76@gmail.com

Assist. Prof. Dr. Oğuzhan KARADENİZ, Bülent Ecevit University, oguzhankaradeniz25@hotmail.com

ABSTRACT

In the traditional learning methods, with usage of methods which are subject or teacher centered student were not allowed to organize their own knowledge. Developing approaches have influenced on changes in learning techniques and methods as well as transformation within the course fields. In this context answer has been started to search the question of what students want to learn and how they use these knowledge in their social life. It is becoming more important to ensure students' attitude towards course positively. The perspective, stated that reflection of the subjects to the courses which students want to learn contribute their positive attitudes about the course, has become dominant. In many researches which searched high school or secondary school students' views about History class, the findings indicate that student attitudes are negative. (Tekeli, 1998; Freeman&Lestik, 1988; Bal, 2011). Creation of the course units subjects and contents of the subjects in curriculum in the way that attract students' attention is one of the factors that raise students' attention towards the course. Students may show more interest to one subject than other subjects in History course. In this regard, identification of the attractiveness of subjects in the History course or parts and subjects students show interest support students' learning situation. Besides, some historical periods grab more attention than others due to happenings occurred in that period. Again, the recent events may be grab students' attention directly. Despite these, teaching of periods which are in the History course books as a whole, acquisition of some standard knowledge about every term and organize this knowledge in a right manner are requirements of history literacy. Some historical periods are located in the remote time episode from today, so due to absence of adequate documents they may not be presented as attention-grabbing way. Particularly, with considering remote time periods in this regard and preparing much more rich contents about these periods in History books may enable students develop a positive attitude toward that periods. Aim of this research is to find out Social Science Teaching fourth year students' views about periods in History class. Because this research aimed that analyzing students' view in-depth way, qualitative research design was used. The researcher tried to define students' views with prepared semi-structured interview. Five questions were prepared for interview and they were analyzed by two field expert. With prepared interview form pilot study was made with 3 students. When answers given by the students were analyzed, it was seen that answers of the questions fall into repetition and the questions on the interview form were reduced to 3. After this stage, interviews were made with 10 students. 5 female and 5 male students participated in the interview. Attendants of the research were chosen by criterion sampling from purposeful sampling methods. The criteria was accepted that students were taken Ancient History, Mediaeval, Central Asian Turkish States, First Turkish Islamic States, Ottoman History, History of Turkish Revolution and Atatürkçülük courses which were taught in social studies department. Students participated in the interview were asked to sign a voluntary participation form. Besides, students were given the information that they can withdraw from the interview whenever they want. The data obtained from the research were analyzed and thematically codified. In the light of obtained data, it has been found that students show interest to subjects that belong to recent era, and subject fields which are mediatic and popular. Besides, students show interest to recent era events than far past events. Media, teachers, course books are factors that affect students' interests toward history periods. As a result of the research that was done with student, the inference can be made that students show approach that is far from academic context when they structured their historical knowledge. This result is seen parallel with the finding which indicates students' interests about historical periods are shaped by mediatic subjects. If these students analyzed within the historical periods context; they approach periods in emotional way though they are in the area which requires academic context while approaching historical periods. In the light of this information, that can be suggested that, when course content is preparing, subjects can be given in an interesting way. Besides, it is also advisable to include different, striking, and attention-grabbing materials in textbooks.

Key Words: Sosyal Bilgiler, Öğrencilerin Tarih Konularına İlgisi, Tarih Konuları

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN YEREL TARİH KONULARININ ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Nihal BALOĞLU UĞURLU, Ömer Halisdemir Üniversitesi, nihalugurlu@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Gülfidan ANAHTARCIOĞLU, Ömer Halisdemir Üniversitesi,
gul_fdnzz@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler dersinde yerel tarih konularının öğretimi hakkında Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin görüşlerini almaktır. Yerel tarih konularının Sosyal Bilgiler öğretimindeki yeri önemlidir. Sosyal Bilgiler dersi, öğrencilere Türk kültürünü ve yaşadığı çevrenin tarihi kültürünü, geçmişini bilen, yakın çevresinde bulunan tarihi mekanların özelliklerini ve geçmişi hakkında bilgi sahibi olan ve bu bilgileri yorumlayıp sentezleyebilen bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı'nın Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yaptığı düzenlemede, Sosyal Bilgilerde içerik sıralamasının genişleyen çevre programına göre yakın çevreden başlayarak uzağa doğru olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle, öğrenciler öncelikle yakın çevrelerinde yer alan doğal ve beşeri unsurları öğreneceklerdir. Nitekim, Sosyal Bilgiler 5. sınıf öğretim programının "Kültür ve Miras" öğrenme alanının "Adım Adım Türkiye" ünitesinde yer alan "çevremizdeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihi mekanları, nesneleri ve yapıtları tanır" kazanımı bu duruma bir örnektir. Bu nedenle, öğrencilerin yakın çevrelerinde yer alan ve yerel tarih olarak nitelendirilen tarihi ve kültürel mirasları öğrenmeleri oldukça önemlidir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışması güncel bir olgunun kendi yaşam çerçevesi içinde çalışılması ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılabilir. Yani durum çalışması araştırmacının "neden?" ve "nasıl?" sorularına odaklanarak "hedeflenen durumu" derinlemesine ve ayrıntılı olarak irdelemek istediğinde kullanılmaktadır. Araştırmada, yönteme uygun olarak geliştirilen yapılandırılmış bir anket formu kullanılmıştır. Anket formu hazırlanırken konu ile ilgili alan yazın incelenmiş ve iki sosyal bilgiler öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Elde edilen veriler ışığında anket formu hazırlanmış ve form Sosyal Bilgiler eğitimi alanındaki iki uzman tarafından incelenerek uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Anket formu, Türkiye'nin farklı coğrafi bölgelerinde görev yapan 10 Sosyal Bilgiler öğretmenine uygulanmıştır. Araştırmanın bulgularına dayalı olarak elde edilen tespitler şunlardır: - Sosyal Bilgiler öğretmenleri yerel tarih konularının öğretimi önemli ve gerekli görürken, bu konuların öğrencilere toplumsal, tarihsel ve eğitsel açıdan faydalı olduğu düşüncesindedirler. - Sosyal Bilgiler öğretmenleri yerel tarih konularının hem içerik hem de konunun öğretim şekli bakımından zengin olduğu ve diğer konulardan bu yönleri ise üstün tutulabileceği görüşündedirler. - Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yerel tarih konularının öğretiminde etkili olabileceğini düşündükleri öğretim yöntemlerinin, gezi-gözlem, drama, müze eğitimi ve araştırma yolu ile öğretim olduğu ortaya çıkmaktadır. - Sosyal Bilgiler öğretmenleri yerel tarih konularının öğretimi ile ilgili sınırlılıklarının öğretim tekniklerinden, öğretim materyallerinden ve öğretim programından kaynaklandığından söz etmektedirler. - Sosyal Bilgiler öğretmenleri yerel tarih konularının öğretimi ile ilgili yaşadıkları zorlukların okul idaresinden, maddi yetersizliklerden, öğretmenler arasındaki uyumsuzluktan, eğitim politikalarından ve yerel tarih kaynağı bulamamaktan kaynaklanan sıkıntılar olduğunu dile getirmektedirler. - Öğretmenlerin dışsal nedenler haricinde kendi özleştirmelerini de yapmaları istendiğinde, kendilerini en fazla etkili öğretim yöntemleri ve öğretim materyali geliştirme ve uygulamada yetersiz görmekte ve yerel tarihi kaynaklarla ilgili bilgi eksikliğine sahip olduklarını ifade etmektedirler. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, yerel tarih konularının öğretimine verdikleri önem, onların öğrencilerinin hem Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili akademik başarılarını yükseltmede hem de kültürel miraslarımız olarak nitelendirilen yerel tarih kaynakları ile ilgili farkındalıklarını artırmada etkili olacaktır. Bunun için Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin yapması gereken, bu konuların öğretiminde gördükleri mevcut imkansızlıkları ya da engelleri mümkün olduğunca ortadan kaldırıp, daha iyi bir performans içerisinde olmaları ve öğrencileri de konunun öğrenimine motive edecek uygulamaları gerçekleştirmeleridir. Sınıf içi öğretim etkinliklerinde etkili öğretim yöntemleri ve görsel malzemeler öğrencilerin dikkatini çekebilir ancak sınıf dışı öğretim etkinlikleri gerçekleştirerek öğrencileri tarihi mekanları tanıtmak çok daha fazla etkili olabilecektir.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler Eğitimi, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Yerel Tarih Konuları

THE VIEWS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS RELATED TO LOCAL HISTORY SUBJECTS TEACHING

Assist. Prof. Dr. Nihal BALOĞLU UĞURLU, Ömer Halisdemir University, nihalugurlu@gmail.com
MA Student Gülfidan ANAHTARCIOĞLU, Ömer Halisdemir University, gul_fdnzz@hotmail.com

ABSTRACT

The aim of this research is to get the views of the Social Studies Teachers' on the teaching of local history subjects in the Social Studies course. The place of local history topics in Social Studies Education is important. The social studies course aims to educate the students who are knowledgeable about the history and characteristics of historical places in the vicinity of the Turkish culture and the historical culture of the surrounding area, who knows the past, and who can interpret and synthesize these information. Furthermore, Ministry of National Education did a regulation in the Social Studies Curriculum. According to this regulation, the content order in Social Studies curriculum has been turned away from the close circle. In other words, students will learn primarily the natural and human elements in their immediate surroundings. However, this is an example of the acquisition of "students know that natural assets and historical sites, objects and works in various stages of our country and in our country" in the "Step by Step Turkey" unit of the "Cultural and Heritage" learning area of the Social Studies 5th class curriculum. For this reason, it is very important for students to learn about the historical and cultural heritages that are located in the immediate surroundings and are referred to as local history. In the study, case study which is one of the qualitative research method was used. The case study can be used when an actual case is studied within its own framework of life and multiple sources of evidence or data are available. In the study, a structured questionnaire which is developed in accordance with the method was used. While the questionnaire form was being prepared, the literature was examined and two social studies teachers were interviewed. A questionnaire form was prepared on the obtained data and the form was examined by two experts in the field of Social Studies education and then it was prepared for implementation. The questionnaire was applied to 10 social studies teachers working in different geographical regions of Turkey. The findings obtained based on the findings of the research are as follows: - While Social Studies teachers consider teaching local history subjects important and necessary, they think that these topics are beneficial to students in terms of social, historical and educational perspectives. - Social Studies teachers give an opinion that local history topics are rich in terms of both the content and teaching style of the subject, and that these aspects can be held superior to other subjects. - According to Social Studies teachers, trip-observation, drama, museum education and research methods might be effective in teaching local history subjects. - Social Studies teachers express that limitations of teaching about local history issues are due to teaching techniques, teaching materials and teaching program. - Social Studies teachers mention the difficulties that they face in teaching local history issues are related with the school administration, financial incompetence, incompatibility between teachers, educational policies and the lack of local history. - When Social Studies teachers did self-criticism they state themselves to be inadequate in developing and implementing the most effective teaching methods and teaching materials, and lacking knowledge of local historical sources. When the Social Studies teachers give importance to teaching local history subjects, their students show both academic achievement and awareness to our cultural heritages. For this reason, Social Studies teachers should make an effort to remove the existing impossibilities or obstacles. They should perform for implementing the practices that will motivate the students to learn. Effective teaching methods and visual materials can attract the attention of students in classroom teaching activities, but introducing students to historical places by performing outside classroom teaching activities can be much more effective.

Key Words: Local History Subjects, Social Studies Education, Social Studies Teacher

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNİN TARİHSEL TEMELİ OLARAK BÜYÜK SELÇUKLU DÖNEMİNDEKİ EĞİTİM SEFERBERLİĞİNİN YERİ VE ÖNEMİ

Arş.Gör. Nadir BAŞTÜRK, Necmettin Erbakan Üniversitesi, nadirbasturk@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler eğitiminin ne zaman ve nerede başladığı kesin olarak bilinmemektedir. Lâkin insanoğlu var olduğu andan itibaren sosyal bilimler eğitimine başladığı görüşü ağır basmaktadır. Çünkü insan toplumsal ihtiyaçlarını karşılayabilmek için, toplumdaki bazı ilkeleri öğrenmek zorunda kalmıştır. Sosyal bilgiler çok disiplinli bir alan ve tüm sosyal bilimlerin kesiştiği yer olmasının yanında, temel amaçlarından biri vatandaşlık yeterlilikleri kazandırmaktır. Bu nedenle ülkemizde Sosyal bilgiler, iyi sorumlu vatandaşlar yetiştirmek amacıyla, sosyal bilim disiplinlerinden seçilmiş bilgilere dayalı olarak, öğrencilere toplumsal yaşam ile ilgili temel bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırıldığı bir çalışma alanı olarak tanımlanır. Büyük Selçuklularda eğitim denince devlet adamlarının eğitim ve bilim severliği, örgün ve yaygın eğitim kurumları akla gelmektedir. Selçuklu eğitim kurumları dünya eğitim tarihine büyük yenilikler getirmiştir. Bu yeniliklerin başında, eğitim-öğretim faaliyetlerinin bir sisteme bağlanması ve devletin himayesine alınması, eğitimde fırsat eşitliği, eğitime sağlanan devlet desteğinin yanında vakıfların da katkısıyla, öğretmenlere ücret ve öğrencilere burs verilmesidir. Ayrıca ders verilen dersliklerin olduğu binadan başka, öğretmenlerin odaları, öğrencilerin kaldığı yurt, kütüphane, mescit, yemekhane, spor mekânları, gezi yerleri, hamamlar ve diğer sosyal tesisler açısından dönemin en ileri eğitim kurumları olmuştur. Böylece fakir öğrencilerin okumalarını sağlanmış ve yetenekli öğrenciler topluma kazandırılarak pek çok şöhretli âlim yetiştirilmiştir. Öyle ki Selçuklu eğitim kurumlarından mezun olan gençler, her yerde itibar görmüş ve memleketin salahiyyetli kimseleri olarak önemli makamları işgal etmiştir. Selçuklu eğitim kurumlarının kurulma amaçları ile günümüzdeki Sosyal bilgiler eğitiminin amaçları arasında paralellik olduğu görülmektedir. Sosyal bilgilerin temelinde yer alan “iyi bir vatandaş” yetiştirme düşüncesi, Selçuklu eğitim kurumlarının da temel amaçları arasındadır. Toplumu tehdit eden düşüncelere karşı halkın zihninde hür düşüncüyü yerleştirmek, fikir kargaşasını ve çatışmasını asgari düzeye indirmek, ilmi himaye etmek ve yüceltmek, devletin ihtiyaç duyduğu çeşitli kademelerde çalışacak güvenilir, yetenekli idarecileri ve memurları yetiştirilmesi amaçlar arasında yer almaktadır. Selçuklu eğitim kurumları sadece bilgi öğretmekle yetinmediler, bunun yanında öğrenciye geçmiş milletlerin ve muasır milletlerin tecrübelerinden istifade ederek yeni fikirler üretme ufkunu vermeye çalışmıştır. Geçmiş tecrübelerden haberdar olan öğrenciler, bu kültürel mirasa kendileri de yeterli tecrübeler katarak medeniyete hizmette bulunmuşlardır. Selçuklular döneminde dini ve ahlâki esasların yanında toplumsal örf, adet ve törelere ait kurallar öğrencilere aktarılmaya çalışılmıştır. Bu amaçlar göz önünde bulundurularak Selçuklu eğitim kurumlarının sayesinde ortak bir akıl ve dil oluşturulmuştur. Ortak bir bilgi paradigması yaratılarak, bilginin kurumsallaşması sağlanmıştır. Çalışmada Nitel Araştırma Desenleri’nden biri olan, Durum Çalışması (Case Studies) kullanılacaktır. Bu yöntem, bilimsel sorulara cevap aramada kullanılan ayırt edici bir yaklaşım olarak görülmektedir. Durum çalışmaları bir ya da birden fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da bir birine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlanmaktadır. Durum çalışmaları, bir varlığın mekâna ve zamana bağlı tanımlandığı ve özelleştirildiği araştırmadır. Durum çalışmasının alt türleri olan, tarihsel örgütlenme (historical organizational), hayat hikayesi (life history), durum analizi (situation analysis), çoklu durum (multicase), çoklu alan (multisite) türleri kullanılacaktır. Bu çalışmamızda Sosyal bilgiler eğitiminin amaçlarından yola çıkarak, Selçuklu eğitim felsefesi temelinde Sosyal bilgiler eğitiminin tarihsel, yerli ve milli temellendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Büyük Selçuklar’da Eğitim, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Tarihsel Kökler

THE POSITION AND IMPORTANCE OF EDUCATION IN THE GREAT SELJUKS PERIOD AS THE HISTORICAL BASIS OF SOCIAL STUDIES EDUCATION

Res.Assist. Nadir BAŞTÜRK, Necmettin Erbakan University, nadirbasturk@gmail.com

ABSTRACT

Social studies education is not known for sure when and where it began. But there are human beings from the moment it begins to outweigh the opinion of social science education. Because some in the community so as to meet the needs of Community policies has had to learn. Social studies is a multidisciplinary field, and at the intersection of all the social sciences, one of the purposes is to give the basic competencies of citizenship. Therefore, in our country, social studies, in order to educate responsible citizens, good social science disciplines were chosen based on information of the students basic knowledge about social life skills, attitudes and values is defined as a save workspace. In the Great Seljuks, the education and science-loving, formal and non-formal education institutions of the statesmen come to mind. The Seljuk educational institutions have brought great innovations to the history of world education. At the beginning of these innovations is to attach education and training activities to a system and take the protection of the state, equality of opportunity in education, grants to teachers and wages and students with the contributions of foundations as well as state support provided with education. In addition, besides the classrooms where the lessons are given, it has become the most advanced education institutions of the period in terms of the rooms of the teachers, the dormitory, library, mosque, dining hall, sports venues, sightseeing places, baths and other social facilities where the students stayed. Thus, poor students have been made to read and many talented students have been educated and educated. So much so that young people graduated from the Seljuk educational institutions have received prestige everywhere and have occupied important positions as authorized persons of the country. It is seen that the aims of establishing Seljuk educational institutions are in parallel with the aims of present social studies education. The idea of raising a good citizen on the basis of social information is one of the basic aims of the Seljuk educational institutions. It is among the aims of placing free thought in the minds of people against the threats that threaten the society, minimizing the confusion and confusion of ideas, protecting and glorifying the science, and cultivating reliable, capable administrators and civil servants to work at the various levels required by the state. Seljuk educational institutions were not only content with teaching information, but also tried to give the student a chance to produce new ideas by benefiting from the experiences of past nations and contemporaneous nations. Students who are aware of past experiences, these cultural heritages have served in civilization by adding enough experiences themselves. In the Seljuk period, religious and moral principles as well as the norms of social customs, customs and customs were tried to be passed on to the students. Taking these aims into consideration, a common mind and language has been established thanks to the Seljuk educational institutions. By creating a common paradigm of knowledge, institutionalization of knowledge has been ensured. In this study, case study, which is one of the qualitative research techniques will be used. This method is considered as a distinctive approach that is used to search for an answer for scientific questions. Case studies are defined as a method that one or more events, environments, programs, social groups or interconnected systems were examined deeply. Case studies are research, which an existence is defined and specialized depending on space and time. Historical organization, life history, situation analysis, multi-case and multi-site that are subtypes of case study will be used. In this study, it is aimed to establish the historical, native and national basis of social studies education on the basis of the philosophy of Seljukian education, starting from the aims of social studies education.

Key Words: Büyük Selçuklar'da Eğitim, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Tarihsel Kökler

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE SALGIN VE BULAŞICI HASTALIKLAR, İLAÇLAR VE HASTALIKLARLA MÜCADELE YÖNTEMLERİ: 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMALARI

Arş.Gör.Dr. İlker DERE, Uşak Üniversitesi, ilker.dere@usak.edu.tr
Öğretmen Sevim ALKAYA, İstek Semiha Şakir Okulları, sevim.alkaya26@gmail.com

ÖZET

Sözlü tarih, günümüzde birçok bilim dalında veri toplama aracı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca öğrenme ve öğretme aracı olarak kullanılmaktadır. Özellikle Amerika ve İngiltere’de uzun yıllardır okullarda çeşitli projeler yoluyla kullanılan sözlü tarih yöntemi, Türkiye’de yapılandırmacı eğitim felsefesine göre düzenlenen 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’nda birçok yeni öğrenme ve öğretme strateji, yöntem ve teknik önerilmesiyle tanınmaya başlamıştır. Bilindiği gibi sözlü tarih, öğrencilerin amatör birer tarihçi olarak titizlikle ulaştıkları veriler üzerine düşüncelerine, derslerin içeriğini ve disiplinleri öğrenmelerine, kendi toplumlarının yaşamı ve geçmişi arasındaki kişisel bağlantıyı kurmalarına, araştırma ve temel yazma becerilerini geliştirmelerine imkân tanıyan bir yöntemdir. Sözlü tarih yöntemi, bu özellikleriyle yapılandırmacı öğrenme ve öğretme ilkeleriyle örtüşmektedir. Ancak sözlü tarih, Türkiye’de gerek sosyal bilgiler gerekse tarih eğitim uygulamalarında yeterince kullanılmamaktadır. Okullarda yeterince kullanılmamasına rağmen sözlü tarihin özellikle sosyal bilgiler ve tarih derslerine entegrasyonu konusunda çeşitli çabalar ve uygulamalar bulunmaktadır. Ancak sözlü tarihin potansiyeli bu çalışmalarda ele alınan konularla sınırlı değildir. Çünkü uygun bir çalışma planında neredeyse bütün konular sözlü tarih yöntemiyle araştırılabilir. Bu potansiyel konulardan biri tarihidir. Çünkü sözlü tarih, bir araştırma yöntemi olarak ortaya çıktığı ilk zamanlardan itibaren tıp tarihinin konularının araştırılmasında doktorlardan tarafından yoğun bir şekilde kullanılmıştır. Türkiye’de ise sözlü tarihin tıp tarihi konularının araştırılmasında nadiren kullanıldığı görülmektedir. Hâlbuki 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’nda da birçok tıp tarihini ilgilendiren konuda sözlü tarih çalışması yapma potansiyeli bulunmaktadır. Ancak sosyal bilgiler ve tarih eğitimi alanyazın incelendiğinde tıp tarihi konularını sözlü tarih yöntemiyle ele alan çalışmaların olmadığı tespit edilmiştir. Bu çalışmanın amacı, öğrencilerin salgın ve bulaşıcı hastalıklar, ilaçlar ve mücadele yöntemleri konusunda yaşanan değişimleri ve gelişmeleri anlamaları ve ilgili konular bağlamında değişim ve sürekliliği algılamalarını sağlamaktır. Araştırmamızın temel sorusu, “Sözlü tarih yöntemi kullanılarak salgın ve bulaşıcı hastalıklar, ilaçlar ve hastalıklarla mücadele yöntemleri konularıyla ilgili yaptıkları sözlü tarih çalışmalarıyla ilgili deneyimleri ve görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Araştırmada “katılma”, yansıtma” ve “geliştirme” süreçlerinin üretken bir şekilde işe koşulduğu araştırma yaklaşımı olan eylem araştırması modelinin teknik/bilimsel/işbirlikçi eylem araştırması türü tercih edilecektir. Süreç boyunca kuramsal çerçeveye hâkim bir araştırmacı ve sosyal bilgiler öğretmeni birlikte çalışarak verileri değerlendirecektir. Veri toplama toplamak için öğrencilerin hazırlayacakları sözlü tarih görüşme soruları, yürütecekleri görüşmelerin kayıtları, süreçte toplayacakları tarihi materyaller (eşya, fotoğraf, doküman vs.) ve görüşmelerden elde ettikleri verilere dayanarak hazırladıkları sözlü tarih ürünleri (hikâye, kompozisyon, sözlü tarih raporu, makale, deneme, çizim ve diğer alternatif ürünler) gibi dokümanlar değerlendirilecek ve ayrıca çalışma sonunda öğrencilerle yapılacak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Çalışma grubu, amaçlı örneklem tekniklerinden kolay ulaşılabilir örneklem tekniğine seçilen İstanbul ilinin Kadıköy ilçesinde hizmet veren bir okulun 22 (6. sınıf) öğrencisinden oluşacaktır. Eylem araştırmasının doğasına uygun olarak araştırmanın başında sonuna kadar veri toplama ve analiz süreçleri birlikte yürütülecektir. Bu kapsamda ulaşılan verileri analiz etmek için içerik analizi yöntemi kullanılacaktır. Çalışma sonucunda öğrencilerin yaptıkları sözlü tarih çalışmalarının nitelikleri ve sonuçları ortaya çıkacaktır. Ayrıca salgın ve bulaşıcı hastalıklar, ilaçlar ve hastalıklarla mücadele yöntemleri konularında dünden bugüne yaşanan değişimler ve gelişmeler konusunda yaşanan değişim ve süreklilik hakkında öğrencilerin algılarına ulaşılması beklenmektedir. Bu sonuçlar temel alınarak yapılandırmacı bir öğrenme ve öğretme yöntemi olarak sözlü tarihin sosyal bilgiler dersleri kapsamında tıp tarihi konularının öğretiminde sahip olduğu potansiyeller değerlendirilecektir.

Anahtar sözcükler: Eylem Araştırması, Hastalıklar ve İlaçlar, Sosyal Bilgiler, Sözlü Tarih, Tıp Tarihi

EPIDEMIC AND INFECTIOUS DISEASES, MEDICINES AND METHODS OF COMBATING DISEASES FROM THE PAST TO TODAY: 6TH GRADE STUDENTS' ORAL HISTORY STUDIES

Res. Assist. Dr. İlker DERE, Uşak University, ilker.dere@usak.edu.tr
Teacher Sevim ALKAYA, İstek Semiha Şakir Private Schools, sevim.alkaya26@gmail.com

ABSTRACT

Oral history is used today as a data collection tool in many social sciences fields. Besides, the method is integrated as learning and teaching method to educational implementations. This method, which has been used in schools in the USA and the UK for many years through various projects, was recognized by introducing many new learning and teaching tactics, methods, and techniques after the Social Studies Curriculum in Turkey are organized according to the constructionist education philosophy in 2005. Oral history, as it is known, is a method that enables students to develop their research and basic writing skills, to think about the data, they meticulously collect as amateur historians, to learn the content of the courses and disciplines, to make personnel connections among their societies life and their past. Oral history methods characteristics correspond with constructivist learning and teaching principals. However, oral history is not used sufficiently in social studies and history courses in Turkey. Although oral history is not used enough in schools, there are various efforts and attempts in the integration of oral history, especially in social studies and history lessons. However, the potential of oral history is not limited to the topics handled in the studies. Almost all subjects can be investigated by oral history method in a proper study plan. Oral history has been used intensively by doctors to research the history of medicine since the earliest times when it emerged as a research method. In Turkey, it is seen that oral history is rarely used in researching the history of medicine. However, the 2005 Social Studies Curriculum also has the potential to conduct oral history studies on many subjects that are relevant to many medical histories. Nonetheless, when social studies and history education literature are reviewed, it has been determined that the oral history is not used to research medicine history. The aim of this study is to provide students with an understanding of changes and developments in epidemics and infectious diseases, medicines and methods of struggle with diseases, and perceptions of change and continuity in the context of related issues. The main research question was determined as “What are the experiences and opinions of oral histories which they have done about the epidemics and infectious diseases, medicines, and methods of combating with diseases?” Type of scientific/technical/collaborative action research on the action research models, which is a research approach that is actively pursued by the processes of “participation”, “reflection” and “development” in the research, is preferred. In this process, a researcher who specializes in the theoretical framework of oral history and a social studies teacher will evaluate the data by working together. To collect the data, oral history interview requires to interview using specific questions prepared by the students. The records of the interviews they will conduct, the historic materials they will collect through their interviews, the oral history products (story, composition, oral history report, article, essay, drawing and other documents) produced by the students based on the results obtained from the oral history interviews will be evaluated. A semi-structured interview form will be used at the end of the students oral history studies, as well. The working group consists of 22 6th grade students from a school in Kadikoy, Istanbul, which is selected opportunistic sampling technique, one of the purposeful sampling techniques. In accordance with the nature of the action research, the data collection and analysis processes will be conducted together from the beginning of the research to the end. In this context, the content analysis method will be used to analyze the data collected. As a result of the study, students will have the qualities and results of oral history studies done by the students. In addition, it is expected that the students will be able to reach the students perceptions of change and continuity about the changes and developments that have been experienced on medicines and infectious diseases, medicines and the methods of combating with diseases from the past to the present. Based on these results, the potential of oral history as a constructionist learning and teaching method in the teaching of medicine history topics within social studies course will be evaluated.

Key Words: Action Research, Diseases and Drugs, History of Medicine, Oral History, Social Studies Education

DEĞERLER EĞİTİMİNDE ATASÖZÜ, DEYİM VE ÖZDEYİŞLERİN SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINDAKİ YERİ

Doç.Dr. Tekin ÇELİKKAYA, Ahi Evran Üniversitesi , t.celikkaya@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Zeynep ESEN, zeynepesen40@hotmail.com

ÖZET

Sosyal Bilgiler programının beşinci amacı “Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak, milli bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul eder (Milli Eğitim Bakanlığı[MEB], 2015:3) şeklindedir. Bu amaç doğrultusunda atasözlerinin özellikle Sosyal Bilgiler dersinde kültür aktarım aracı olarak kullanılması sağlanmalıdır. Sosyal Bilgiler programının temellerinden birisi olan değerlerin öğrencilere aktarılmasında edebi ürünlerden olan atasözlerinden yararlanılabilir (Sönmez,2014, :102). Atasözleri öğretimi ile birey kültürün ve toplum kurallarının gereklerini de öğrenmektedir. Bu açıdan, atasözlerini toplumun kültürünün manevi parçacıkları ve toplumun felsefesini yansıtan özlü sözler olarak tanımlamak yanlış olmayacaktır (Duruhan ve İlhan, 2004: 120). Deyimler; atasözleri gibi yol göstermek, ders ve öğüt vermek, gerçekleri bildirmek değil, anlatıma çekicilik ve güzellik vermek için kullanılır. (Özşahin, Uluçay ve Yetim, bt 8). Sosyal Bilgiler dersi bir değer eğitimi dersi. 2005 yılında gerçekleştirilen köklü program değişikliklerinde dikkati çeken hususlardan biri de değer eğitimi konusunun programlar içinde vurgulanmasıdır. Sosyal Bilgiler öğretim programı incelendiğinde öğrencilere toplam 20 değer kazandırılması hedeflenmektedir. Bu değerler; “Adil olma, aile birliğine önem verme, barış, bağımsızlık, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, duyarlılık, dürüstlük, estetik, hoşgörü, misafirperverlik, özgürlük, saygı, sağlıklı olmaya önem verme, sevgi, sorumluluk, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik” olarak belirlenmiştir (Birbiçer, 2015:28; Başol, Ünal, Azer, Yıldız ve Evirgen, 2012:35-38; Komisyon, 2012a:33-36; Komisyon, 2012b:29-30). İlgili literatür incelendiğinde alanda yapılan çalışmalar (Sönmez, 2014; Bağcı, 2010; Bulut, 2011; Çelik, 2011; Kalaça, 2013; Keklik, 2015; Mindivanlı, Küçük ve Aktaş, 2012; Mindivanlı Akdoğan, Boztaş ve Koç, 201; Ünal, 2012) arasında değerler eğitiminde atasözü, deyim ve özdeyişlerin sosyal bilgiler ders kitaplarına yansımaları inceleyen bir çalışma bulunmaması bu çalışmayı önemli kılmaktadır. Bu çalışmayla da Sosyal Bilgiler dersinde, öğretmenlerin ve öğrencilerin birincil kaynak olarak kullandıkları ve takip ettikleri 4.- 7. sınıf Sosyal Bilgiler kitaplarında değerlerin öğretiminde atasözleri, deyim ve özdeyişlere ne kadar ve ne şekilde yer verildiği, hangilerinin daha sık vurgulandığı amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır; 1. 4- 7. sınıf Sosyal Bilgiler kitaplarında değerlere ilişkin atasözü, deyim ve özdeyişlere ne kadar sıklıkla yer verilmiştir? 2. 4- 7. sınıf Sosyal Bilgiler kitaplarında değerlere ilişkin ek olarak hangi atasözü, deyim ve özdeyişlere yer verilebilir? Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi türlerinden tümevarımcı analiz kullanılmıştır. Bu çalışmada da amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme yolu kullanılarak mevcut 4. –7. sınıf sosyal bilgiler öğretmen kılavuz kitaplarının son baskıları incelenmek üzere ele alınmıştır. Veriler sosyal bilgiler programında var olan 20 değer için ayrı ayrı ele alınıp sınıflar seviyesindeki var olma durumuna göre tablolastırılmıştır. Tablolarda hem sınıf düzeylerine göre atasözü, deyim ve özdeyişlere ne kadar verildiği ve nelere yer verilebileceğinin sayısı belirtilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen kılavuz kitaplarının değerlere göre atasözü, deyim, özdeyiş içeriği bakımından incelendiğinde kitaplarda en çok 65 tane ile özdeyişe yer verilmiştir. 38 tane ile deyme yer verilirken, 6 tane ile atasözüne yer verilmiştir. Atasözlerine (3) en çok “duyarlılık” değeri kapsamında 5. Sınıfa “bölgemizi tanıyalım” ünitesinde yer verilmiştir. Deyimlere (6) ise en çok “yardımseverlik” değeri kapsamında 6. Sınıfta “ülkemiz ve dünya” ünitesinde yer verilmiştir. Özdeyişlere (9) ise en çok “aile birliğine önem verme” değeri kapsamında 4.sınıf “geçmişimi öğreniyorum” ünitesinde yer verilmiştir. İnceleme sonucunda dayanışma, vatanseverlik, misafirperverlik değerlerinin geçtiği ünitelerde atasözü, deyim ve özdeyişlere yer verilmediği görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Atasözü, Değer, Deyim, Özdeyiş

MENTION IN THE SOCIAL STUDIES PROGRAM OF PROVERB, IDIOM AND BYWORD IN VALUES EDUCATION

Assoc. Prof. Dr. Tekin ÇELİKKAYA, Ahi Evran University, t.celikkaya@gmail.com
MA Student Zeynep ESEN, zeynepesen40@hotmail.com

ABSTRACT

It is the fifth goal of the Social Studies program. “Social studies course accepts that the cultural heritage which provides the formation of national consciousness must be protected and developed by understanding the basic elements and processes that constitute Turkish culture and history” (Ministry of National Education [MEB], 2015: 3). To this end, it is necessary to use proverbs as a means of culture transfer, especially in the Social Studies. Proverbs from literary products can be used to transfer values that one of the foundations of the Social Studies curriculum (Sönmez, 2014: 102). The individual also learns with the teaching of proverbs, the requirements of the cultural and social rules. In this respect, it would not be wrong to define the proverbs as the core words that reflect the spiritual particles of society and the philosophy of society (Duruhan and İlhan, 2004: 120) Idioms; Proverbs, giving lessons and giving advice, not telling the truth, but to convey the charm and beauty of the narrative. (Özşahin, Uluçay and Yetim, bt 8). Social Studies is a value education course. One of the striking points in the radical program changes in 2005 was the emphasis on value education in programs. When we look at the curriculum of Social Studies it is aimed to give a total of 20 values to the students. These values are designated as Fairness, respect for family, peace, independence, scientificness, hard work, solidarity, sensitivity, honesty, aesthetics, tolerance, hospitality, freedom, respect, being healthy, love, responsibility, cleanliness, patriotism” (Birbiçer, 2015:28; Başol, Ünal, Azer, Yıldız ve Evirgen, 2012:35-38; Komisyon, 2012a:33-36; Komisyon, 2012b:29-30). This study makes important that there is no study examining the reflection of proverbs, idioms and Byword in social studies textbooks with the value education among studies conducted in the field. (Sönmez, 2014; Bağcı, 2010; Bulut, 2011; Çelik, 2011; Kalaça, 2013; Keklik, 2015; Mindivanlı, Küçük ve Aktaş, 2012; Mindivanlı Akdoğan, Boztaş ve Koç, 2011; Ünal, 2012) With this study is aimed that how and in what way and in what manner the proverbs, idioms and bywords in the teaching of values in the 4th-7th grade Social Studies books which teachers and students use as primary source and follow. For this purpose, the following questions have been answered; 1. How often are the proverbs, idioms and byword related to values in the 4th-7th grade Social Studies books? 2. Which proverbs, idioms and byword can be included in the 4th-7th grade Social Studies books regarding the values? This research was conducted through a qualitative research method using a document. In the analysis of the data obtained from the research, inductive analysis was used from the types of content analysis. In this study, one of the purposeful sampling methods which the easily accessible case sampling method, was used. The data are tabulated at the class level for the 20 existing values in the social studies curriculum. When the social studies teacher guide books are examined according to their values in terms of proverb, idiom and byword; In the books, there are a maximum of 65 bywords, 38 idiom and 6 proverbs. It is seen that the proverbs, idioms and bywords are not included in the units where the values of solidarity, patriotism and hospitality pass through as a result of the examination.

Key Words: Atasözü, Değer, Deyim, Özdeyiş

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE MÜZE İLE EĞİTİM KAPSAMINDA YOZGAT'IN DOĞAL VE KÜLTÜREL DEĞERLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Ayşegül ÇELİK, Bozok Üniversitesi, aysegulll_clk@hotmail.com
Doç.Dr. Turhan ÇETİN, Gazi Üniversitesi, cetin.turhan@gmail.com

ÖZET

Müze, doğal ve kültürel varlıkları bünyesinde barındıran, çeşitli eserlerin sergilendiği yer olarak tanımlanabilir. Müzelerin bireyler üzerinde pek çok olumlu etkisi bulunmaktadır. Müzeler, doğal ve kültürel mirasın korunması yönündeki bilincin gelişmesini sağlamanın yanı sıra bireylerin çok yönlü düşüncelerinin gelişmesine de olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki, zengin kültür ve doğal varlıkları barındıran müzelerin eğitim ortamında kullanılması öğrencinin anlamlı öğrenmesine, öğretmenin etkili sınıf yönetimine ve öğrenme sürecinin etkili olması bakımından önemli derecede katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda, müze ile eğitim; öğrenmenin kalıcı ve anlamlı olmasını, öğrencilerin derse motivasyonu ile ilgisinin artırmasını sağlar ve öğrencide hoşgörü, çok yönlü düşünme gibi çeşitli becerileri de kazandırabilir. Bu doğrultuda Sosyal Bilgiler öğretim programı incelendiğinde; dersin içeriği, sahip olduğu kazanım, kavram, beceri ve değerleri müze ile eğitime uygun olduğu görülmektedir. Müze ile eğitim kapsamında incelenen, İç Anadolu bölgesinde yer alan Yozgat ili, sahip olduğu tabiat ve kültür varlıkları ile Sosyal Bilgiler dersinde sınıf dışı etkinlik olarak kullanılabilecek potansiyele sahiptir. Bu doğrultuda yapılan araştırmanın amacı, Yozgat'ın sahip olduğu doğal ve kültürel değerlerin, Sosyal Bilgiler dersinde müze ile eğitim kapsamında incelenmesidir. Araştırmada, Yozgat ilinin sahip olduğu doğal ve kültürel değerlerin incelenmesi ve müze ile eğitim kapsamında Sosyal Bilgiler dersinde kullanımının tespit edilmesine uygun olacağı düşünülerek nitel model kullanılmıştır. Durum çalışması olarak tasarlanan araştırmada, Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı ve Yozgat ilinin doğal ve kültürel değerleri araştırmacı tarafından çeşitli veri toplama araçlarıyla incelenmiştir. Araştırma, 2017 yılı içerisinde Yozgat ilinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak doküman incelemesi veri toplama aracı olarak seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ise, seçkisiz olmayan örnekleme grubundan amaçlı örnekleme yöntemi içerisinde yer alan ölçüt örneklemesine göre seçilmiş olan, Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında yer alan 4. Sınıf Geçmişimi Öğreniyorum ünitesi, 5. Sınıf Adım Adım Türkiye ünitesi, 6. Sınıf Yeryüzünde Yaşam ünitesi ve 7. Sınıf Türk Tarihinde Yolculuk ünitesi ile Yozgat İl Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan elde edilen Yozgat Kent Tarihi ve Yozgat Yıllığı oluşturmaktadır. Yapılan araştırmanın verileri, 2017 yılının Ocak ayında toplanmaya başlanmıştır. Araştırmanın analizinde ise, kategori ve kodlar araştırmacı tarafından oluşturulduğu için, içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın geçerliğini artırmak için, veri toplarken veri çeşitlemesi yöntemi kullanılmış ve bunun yanı sıra uzman görüşü alınmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini artırmak için ise, uzman görüşü ve araştırmacının oluşturduğu kategori ve kodlar karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırma, Miles ve Huberman (1994)'ın formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Hesaplama sonucunda güvenilirlik oranı yüzde 92 çıkmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda Yozgat ili sahip olduğu tabiat ve kültür varlıkları, Sosyal Bilgiler dersinde müze ile eğitim kapsamında kullanılabileceği ortaya çıkmıştır. Araştırmanın sonucunda ise, Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde Yozgat ilinin sahip olduğu tabiat ve kültür varlıkları müze eğitimi kapsamında Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında yer alan ilgili kazanımların, becerilerin ve değerlerin verilmesi kullanılabilir. Etkili bir müze ile eğitimin gerçekleşebilmesi için Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarına lisans ders düzeyinde bununla ilgili eğitim verilebilir. Sosyal Bilgiler öğretmenleri, Sosyal Bilgiler derslerini müze ile eğitim kapsamında işlerken, müzeye gitmeden önce, müzeye gidildiğinde ve müze ile eğitim sona erdiğinde etkili öğrenmenin gerçekleşebilmesi için mutlaka öğrencilerle değerlendirmesi yapılmalıdır. Sonuç olarak, Türkiye'nin sahip olduğu zengin doğal ve kültürel mirasın eğitim ortamında özellikle sınıf dışı etkinlik olarak kullanılması öğrenmenin kalıcı olmasını sağlayabilir.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Müze ile Eğitim, Yozgat

INVESTIGATION OF NATURAL AND CULTURAL VALUES OF YOZGAT IN THE COURSE OF SOCIAL SCIENCE EDUCATION WITH MUSEUM

Assist. Prof. Dr. Ayşegül ÇELİK, Bozok University, aysegulll_clk@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr. Turhan ÇETİN, Gazi University, cetin.turhan@gmail.com

ABSTRACT

The museum can be described as a place where various works are exhibited, which contain natural and cultural assets. There are many positive effects on the individuals. In addition to ensuring the development of awareness in the protection of natural and cultural heritage, the museums also contribute positively to the development of multi-faceted thoughts of individuals. Research shows that the use of museums with rich cultural and natural assets in the educational setting makes a significant contribution to the meaningful learning of the student, the effective classroom management of the teacher and the learning process. In this context, museum and education; It ensures that the learner is permanent and meaningful, that the students increase their interest in the lecture motivation, and they can also gain various skills such as tolerance, multi-faceted thinking in the student. When the Social Studies curriculum is examined in this direction; The content of the course, the gain, concept, skills and values it possesses seem to be appropriate to the museum. Yozgat, which is located in the Central Anatolian region and studied within the scope of education with the museum, has the potential to be used as an out-of-class activity in social studies class with its natural and cultural assets. The aim of this research is to examine the natural and cultural values that Yozgat possesses within the scope of education with museum in social studies course. The qualitative model was used in the research because it would be appropriate to examine the natural and cultural values possessed by Yozgat and to determine its use in museums and social sciences courses. In the survey designed as a case study, the curriculum of the Social Studies course and the natural and cultural values of Yozgat were examined by the researcher through various data collection tools. The research was carried out in Yozgat in 2017. For the purpose of the study, a document review were selected as data collection tools. The study group of the study was selected as the maximum diversity sample included in the purpose sampling method from the criterion sampling group, the 4th Grade Pastime Learning Unit, the 5th Grade Step by Step Turkey Unit, the 6th Grade Life Unit on Earth, The Yozgat City History and Yozgat Yearbook are obtained from Yozgat Provincial Culture and Tourism Ministry with the 7th Class Turkish History Journey Unit. The data of the research started to be collected in January 2017. In the analysis of the research, content and analysis were done because the categories and codes were created by the researcher. In order to increase the validity of the study, the data diversity method was used when collecting data and expert opinion was obtained. In order to increase the reliability of the research, the expert opinion and the categories and codes of the researcher were compared. The comparison was calculated using the Miles and Huberman (1994) formula. As a result of the calculation, the reliability rate is 92%. As a result of the findings, it is revealed that nature and cultural assets possessed by Yozgat can be used within the scope of education with museum in social studies course. As a result of the research, it is possible to use Yozgat s natural and cultural assets to teach related skills, achievements and values in the curriculum of Social Studies course within the scope of museum education. Candidates for Social Studies Teachers can be trained at undergraduate level so that education can be realized with an effective museum. Social Studies teachers should make evaluations with their students when they are studying with their museums, before going to the museum, going to the museum and ending the education with the museum. As a result, the use of the rich natural and cultural heritage that Turkey has in the educational environment, especially as an out-of-class activity, can ensure that learning is permanent.

Key Words: Social Studies, Museum Education, Yozgat

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖLGE OYUNU KARAGÖZ VE HACİVAT' A İLİŞKİN ANLAMLANDIRMALARININ İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Ayşegül ÇELİK, Bozok Üniversitesi, aysegulll_clk@hotmail.com

ÖZET

Sosyal Bilgiler dersi doğası gereği pek çok sosyal bilim disiplini barındırır. Bu hem öğretmen hem de öğrenci açısından öğrenme-öğretme sürecine zenginlik sağlar. Öğrenme-öğretme sürecinde kullanılabilecek ürünlerden birisi de edebi eserlerdir. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki, Sosyal Bilgiler dersinde edebi eserlerin kullanımı öğrenme-öğretme sürecine olumlu katkı sağlamıştır. Genel anlamda bu edebi ürünleri n destan, seyahatname, gölge oyunu, efsane, şiir, biyografi, masal ve fıkra gibi pek çok edebi çeşidi bulunmaktadır. Gölge oyunu “Karagöz ve Hacivat”, Türk kültür ve sosyal hayatını anlatan en güzel edebi ürünlerden bir tanesidir. Sosyal Bilim disiplinlerinin birleşiminden oluşan Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde gölge oyunu Karagöz ve Hacivat’ ın kullanımı öğretim sürecinin çeşitlenmesini sağlar. Kültürel değerlerin korunması yönündeki bilincin oluşmasını sağlamak içinde, Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde Gölge Oyunu Karagöz ve Hacivat kullanılabilir. Bunların yanı sıra öğrencilerde Türkçe’yi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisi gölge oyunu Karagöz ve Hacivat kullanılarak çeşitli etkinliklerle kazandırılabilir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Gölge Oyunu Karagöz ve Hacivat’a yükledikleri anlamlandırmalarının incelenmesidir. Araştırmada, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının Gölge Oyunu Karagöz ve Hacivat’a ilişkin anlamlandırmalarını tespit etmek amacıyla nitel model kullanılmıştır. Olgubilim (Fenomenoloji) olarak tasarlanan bu araştırmada, Bozok Üniversitesi’nde eğitim gören Sosyal Bilgiler Öğretmen adaylarının gölge oyunu Karagöz ve Hacivat’a yükledikleri anlamlandırmalar veri toplama aracı ile incelenmiştir ve araştırma, 2017 yılı içerisinde Yozgat Bozok Üniversitesi’nde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak, araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme içerisinde yer alan dört soruluk açık uçlu görüşme formu veri toplama aracı olarak seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ise amaçlı örnekleme yöntemi içerisinde yer alan kolay ulaşılabilir durum örneklemesine göre seçilmiş olan, Yozgat Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Ana Bilim Dalı’nda birinci sınıfta eğitim gören 10 u erkek, 27’si kadın toplam 37 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri 2017 yılının Ocak ayında toplanmaya başlanmıştır. Araştırmanın analizinde araştırmacı tarafından kategori ve kodlar oluşturulmuştur ve bu doğrultuda içerik analizi yapılmıştır. Araştırmanın geçerliğini artırmak için, Miles ve Huberman (1994)’ın dış geçerlik ve iç geçerlik soruları araştırmacı tarafından cevaplandırılmıştır. Bunun sonucunda, geçerli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini artırmak için, uzman görüşü alınmış ve uzman ile araştırmacının oluşturduğu kategori ve kodlar karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmada, Miles ve Huberman (1994)’ın Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) şeklindeki güvenirlilik formülü kullanılmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda kategori ve kodlamaların güvenirliliği yüzde 95 olarak hesaplanmış ve araştırmanın analizinin güvenilir olduğu kabul edilmiştir. Elde edilen bulgular sonucunda, Gölge Oyunu Karagöz ve Hacivat’a ilişkin Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının bilgisinin olduğu ve bu doğrultuda çeşitli anlamlar yükledikleri ortaya çıkmıştır. Araştırmanın sonucunda, Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde önemli kültürel eser olan Gölge Oyunu Hacivat ve Karagöz, Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında yer alan kazanım, değer ve becerilere göre yer almalıdır. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarına, kültürel miras olan Gölge Oyunu Karagöz ve Hacivat’ın ilgili derslerde Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan kazanım, değer ve becerilerle ilişkilendirilerek anlatılmalıdır ve onlara bu konuyla ilgili etkinlik hazırlamaları teşvik edilmelidir. Sosyal Bilgiler öğretmenleri de, Sosyal Bilgiler derslerinde çeşitli öğretim, yöntem ve teknikleri ilişkilendirerek derste kullanmalıdır. Böylelikle, hem kültürel mirasın nesilden nesile aktarılması sağlanır hem de Sosyal Bilgiler dersi öğretim çeşitliliğiyle amacını gerçekleştirmiş olur.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları, Karagöz ve Hacivat

INVESTIGATION OF THE SOCIAL STUDENTS TEACHERS RELATIONSHIP BETWEEN THE SHADOW GAME KARAGÖZ AND HACIVAT

Assist. Prof. Dr. Ayşegül ÇELİK, Bozok University, aysegulll_clk@hotmail.com

ABSTRACT

The Social Studies lesson contains many disciplines of social sciences that are essential to nature. This provides wealth to the learning-teaching process in terms of both teacher and student. One of the products that can be used in the learning-teaching process is literary works. Research shows that the use of literary works in the social studies class contributed positively to the learning-teaching process. In general, there are many literary genres such as legend, travel book, shadow play, legend, poetry, biography, fairy tale and anecdote. The shadow game Karagoz and Hacivat is one of the most beautiful literary products that tell about Turkish culture and social life. The use of shadow games Karagöz and Hacivat in the teaching of social studies course, which is a combination of disciplines of social science, enables diversification of teaching process. The Shadow Game Karagöz and Hacivat can be used in the teaching of Social Studies lessons in order to ensure the consciousness about the protection of cultural values. In addition to these, correct, beautiful and effective use of Turkish language in the students can be achieved with various activities using Karagöz and Hacivat. The aim of the research in this direction is to investigate the meanings that the candidates of the Social Science Teachers upload to the Shadow Game Karagöz and Hacivat. In the study, a qualitative model was used to determine the meaning of the candidates of Social Studies teachers regarding Karagöz and Hacivat, the Shadow Game. In this research which is designed as phenomenology, the meanings uploaded to the shadow play Karagöz and Hacivat by the Social Studies Teacher candidates who are educated at Bozok University were examined with data collection tool and the research was carried out at Yozgat Bozok University in 2017. In accordance with the purpose of the study, the open-ended interview form with four questions in the semi-structured interview was selected as the data collection tool. The study group of the study was selected according to the easily accessible case sample included in the purpose sampling method. Yozgat Bozok University Department of Social Sciences and Turkish Education Department Social Sciences Teacher Training Department, in the first grade, 10 male, 27 female total 37 Teacher candidates. The data of the research started to be collected in January of 2017. In the analysis of the research, categories and codes were created by the researcher and content analysis was done in this direction. In order to increase the validity of the research, Miles and Huberman (1994) s external validity and internal validity questions were answered by the researcher. As a result, it is the result that is valid. In order to increase the reliability of the study, expert opinion was taken and the categories and codes of the expert and the researcher were compared. In comparison, the reliability formula of Miles and Huberman (1994) $\text{In Reliability} = \frac{\text{Opinion Union}}{(\text{Consensus Unit} + \text{Opinion Separation})}$ was used. As a result of the calculation made, the reliability of the category and coding was calculated as 95 percent, and it was accepted that the researchers analysis was reliable. As a result of the findings, it was revealed that the candidates of the Social Studies Teachers related to the Turkish Shadow Game Karagöz and Hacivat were knowledgeable and loaded with various meanings in this direction. As a result of the research, Turkish Shadow Game Hacivat and Karagöz, which are important cultural works in the teaching of Social Studies lesson, should take place according to the achievement, value and skills included in the curriculum of Social Studies course. Social Studies should be taught to prospective teachers by being associated with the achievements, values and skills of the cultural heritage of the Shadow Play Karagöz and Hacivat in the related courses of the Social Studies curriculum and encourage them to prepare activities related to this topic. Social Studies teachers should use derste by associating various teaching methods and techniques in Social Studies courses. Thus, both the transfer of cultural heritage from generation to generation is ensured and the social studies lesson achieves its purpose through the diversity of education.

Key Words: Social Studies, Social Studies Teacher Candidates, Karagöz and Hacivat

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZYETERLİK, ÖĞRENME STİLİ VE ÖĞRENME STRATEJİSİ DÜZEYLERİ (ANADOLU ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Prof.Dr. Meral GÜVEN, Anadolu Üniversitesi, mguven@anadolu.edu.tr
Yrd.Doç.Dr. Meltem GÖKDAĞ BALTAOĞLU, Anadolu Üniversitesi, meltem.gokdag@gmail.com

ÖZET

Son yıllarda eğitimin yapısında doğal bir değişimin olduğu kaçınılmaz bir gerçektir. Artık, öğrencilerin öğrenme sürecinde etkin olmaları bilgi toplumunun önemli ve öncelikli gerekliliklerinden biri durumuna gelmiştir. Öğrenenin öğrenme-öğretme sürecine etkin katılımı üzerine yapılan araştırmalar, öğretimin etkililiğinin belli ölçüde öğrenenin özellikleri ile yakından ilişkilendirilmiştir. Öğrenenin özellikleri kavramı daha da daraltıldığında ortaya çıkan kavramlar arasında öğrenme stili ile öğrenme stratejisi ve özyeterlik kavramlarının oldukça önemli bir yeri bulunmaktadır. Özyeterlik kavramı, Sosyal-Bilişsel Kuram kapsamında Bandura (1997) tarafından tanımlanmış ve daha sonra da bu kavramı ele alan pek çok araştırma yapılmıştır. Bandura özyeterliği, bireylerin olası durumlar ile başa çıkabilmek için gerekli olan eylemleri ne kadar iyi yapabildiklerine ilişkin yargıları olarak tanımlamaktadır. Öğrenme stili, öğrencilerin öğrenme çevresinde bilgiyi alma, bilgiyle etkileşme ve bilgiye karşılık verme sürecinde bilişsel, duyuşsal ve fiziksel davranışlara yönelik özellikler olarak tanımlanabilir (Felder ve Brent, 2005). Öğrenme stratejileri, öğrencilerin öğrenme anında gösterdikleri bilgiyi edinme, belleğe kodlama ve gerektiğinde ona yeniden ulaşma süreçlerini etkilemesi beklenen davranış ya da düşünceler olarak tanımlanabilir (Weinstein ve Mayer, 1986). Bu araştırma ile daha nitelikli öğretmenler yetiştirilmesi açısından öğrenme sürecinin en önde olan kavramlarının birarada kullanılması sağlanarak kuramsal bir yapı oluşturulacaktır. Böylelikle özyeterlik, öğrenme stili ve öğrenme stratejisi kavramlarının gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında ortak yapıda vurgulanmasına yol açacaktır. En iyi eğitim ancak en iyi öğretmenlerle verilebilir. İyi öğretmenlerin yetiştirilebilmesi de yükseköğretim basamağındaki kaliteli programlarla gerçekleştirilmektedir. Bilgi çağının gerektirdiği değişimlerden belirtilen programların nasıl etkilendiği ön plana çıkarılarak, öğretim elemanlarının ve öğretmen adaylarının sorunlarının ortaya konulması açısından bu araştırmanın önemli bir araştırma olacağı varsayılmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının özyeterlik algılarını, sahip oldukları öğrenme stillerini ve kullandıkları öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmada var olan durumu betimlemek amacıyla tekil ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır (Karasar, 2005). Araştırmanın çalışma evrenini Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesinde farklı öğretmenlik bölümlerinde okuyan ve farklı sınıf düzeylerine devam eden öğretmen adaylarından “uygun örnekleme” yöntemi ile belirlenen öğretmen adayları oluşturmaktadır. Yapılan bu çalışma sonunda Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde 12 programda öğrenim gören 855 öğretmen adayı araştırmanın örnekleme olarak belirlenmiştir. Araştırmanın verilerinin toplanmasında 3 değişik ölçme aracından yararlanılmıştır. Öğretmen adaylarının özyeterlik algılarını ölçmek amacıyla “Öğretmen Öz-yeterlik Ölçeği”, öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin belirlenmesi amacıyla “Kolb Öğrenme Stilleri Envanteri III” ve öğretmen adaylarının kullandıkları öğrenme stratejilerinin belirlenmesi amacıyla da Öğrenme Stratejileri Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğretmen adaylarının özyeterlik algılarının her üç alt boyutta da “biraz yeterli” düzeyde olduğu, erkek öğretmen adaylarının özyeterlik algılarında cinsiyet değişkeni bağlamında genel düzeyde anlamlı bir fark bulunurken, öğrenci katılımını sağlama, öğretim stratejileri boyutlarında kadın öğretmen adaylarının lehine anlamlı bir fark görülmektedir. Ayrıca 1. Sınıf öğretmen adaylarının 3. Sınıf öğretmen adaylarına göre özyeterlik algılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adayları anlamlandırma, duyuşsal ve anlamayı izleme stratejilerini daha çok kullanırken, örgütlenme ve yineleme stratejilerini daha az kullanmaktadırlar. Kadın öğretmen adaylarının yineleme stratejileri, anlamlandırma stratejileri ve örgütlenme stratejilerini erkek öğretmen adaylarına göre daha çok kullandıkları, anlamayı izleme benzer yoğunlukta kullandıkları söylenebilir. Öğretmen adaylarının kullandıkları öğrenme stratejilerinin öğrenim gördükleri bölümlere göre anlamlandırma ve duyuşsal stratejiler alt ölçeklerinde farklılık gösterdiği, anlamayı izleme, örgütlenme ve yineleme stratejilerinde ise bir farklılık bulunmadığı söylenebilir. Öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun ayırt edici ve uyum sağlayıcı öğrenme stillerine sahipken, daha az bir bölümünün özümleyici ve dönüştürücü öğrenme stillerine sahip oldukları belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine, devam ettikleri bölümlere ve sınıf düzeylerine göre sahip oldukları öğrenme stillerinin farklılık göstermediği söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Öğrenme Stili, Öğrenme Stratejisi, Özyeterlik, Özyeterlik Algısı

LEVELS OF SELF-EFFICACY AND LEARNING STYLES AND LEARNING STRATEGIES OF TEACHER CANDIDATES (THE CASE OF ANADOLU UNIVERSITY)

Prof. Dr. Meral GÜVEN, Anadolu University, mguven@anadolu.edu.tr

Assist. Prof. Dr. Meltem GÖKDAĞ BALTAOĞLU, Anadolu University, meltem.gokdag@gmail.com

ABSTRACT

It is an undeniable fact that recent years saw a process of natural change in the structure of education. Today, an active stance on part of the students, through the learning process, is crucial for and one of the prized requirements of information society. Research on the learners active participation in the learning-teaching process suggest a certain association between the effectiveness of teaching, with the characteristics of the learner. When probed in further detail, the concept of the learners characteristics leads the way to the concepts of self efficacy, learning style and learning strategy. The concept of self-efficacy was developed by Bandura (1997) within the framework of the Social-Cognitive Theory, and was subsequently investigated in numerous studies. Bandura defines self-efficacy as the individuals estimation on their ability to implement actions required to cope with potential issues. Learning style can be defined as the features concerning cognitive, affective, and physical behaviors to arise in the process of getting, interacting with, and responding to knowledge in the learning environment of the students (Felder and Brent, 2005). Learning strategies can be defined as the behaviors or thoughts expected to shape the processes of acquiring knowledge, coding it in memory, and re-accessing it when necessary, as demonstrated by the students during learning (Weinstein and Mayer, 1986). The present study will lead to the development of a theoretical framework through the combined use of the leading concepts within the process of learning, with a view to training more qualified teachers. This would lead to the emphasis of the concepts of self-efficacy, learning style, and learning strategy, in a shared framework in both Turkey, and abroad. The best education can be possible only with the best teachers. The development of the teachers, in turn, is possible through high-quality programs implemented in the higher-education processes. Focusing on the impact of changes required by the information age, on the programs thus described, and coming up with a list of problems teaching staff and prospective teachers have, is assumed to render this study an even more crucial one. In this context, the overall purpose of the present study is to examine the self-efficacy perceptions of the prospective teachers, the learning styles they possess and the learning strategies they use in terms of various variables. The study will employ single and relational screening models in order to describe the existing state of affairs (Karasar, 2005). In this context, first of all, the programs offered at the Faculty of Education, in which students were actually enrolled, were identified. The 12 programs thus identified were considered as sub-universes. These efforts culminated in a sample of 855 prospective teachers enrolled at Anadolu University, Faculty of Education. 3 distinct tools for quantification will be employed in data gathering. The Teacher Self-Efficacy Scale was employed to assess the self-efficacy perceptions of prospective teachers. Kolb Learning Styles Inventory was employed to identify the learning styles of prospective teachers. Finally, the Learning Strategies Scale was employed to identify the learning strategies employed by prospective teachers. As a result of the research, it was found that the self-efficacy perceptions of the teacher candidates were somewhat sufficient in all three sub-dimensions, while there was a significant difference in the self-efficacy perceptions of the male teacher candidates at the general level in terms of gender variation, there was a meaningful difference in favor of the female teacher candidates in terms of providing student participation and teaching strategies. In addition, it was determined that the first class teacher candidates had higher self-efficacy perceptions than the third class teacher candidates. Teacher candidates use less of the organizational and repetition strategies while making use of more meaningful, emotional and meaningful monitoring strategies. It can be said that the female teacher candidates use replica- tions, meaning strategies and organizational strategies more than male teacher candidates and that they follow the meaning of the strategies and the affective strategies use female teacher candidates and male teacher candidates at similar intensity. It can be said that there is no difference in the strategies of monitoring, organizing and replicating the meaning of the learning strategies used by the teacher candidates in terms of meaning and affective strategies subscales. It has been determined that a large majority of teacher candidates have distinctive and adaptive learning styles, while a few of them have assimilative and transformative learning styles. It can be said that the learning styles of the teacher candidates differ according to their gender, the parts they attend and the class levels.

Key Words: Learning Strategy, Learning Style, Perception of Self-Efficacy, Self-Efficacy

SOSYAL BİLGİLER DERSİ ZÜMRE TOPLANTILARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Yrd.Doç.Dr. Bahadır KILCAN, Gazi Üniversitesi, bahadir@gazi.edu.tr
Doç.Dr. Osman ÇEPNİ, Karabük Üniversitesi, ocepni@karabuk.edu.tr

ÖZET

Bir okulda uygulanan eğitim ve öğretim faaliyetlerinin başarılı olmasında veya olmamasında en büyük sorumluluk öğretmenlere aittir. Bu nedenle, bireysel çabalardan çok katılımcı çabaların uygulanma ve başarılı olma şansı daha yüksek olan okullarımızda, eğitimde verimliliğin artırılmasının ilk ve belki de en önemli adımını, aynı okulda çalışan öğretmenler arasında kurulabilecek ve katılımcılığı-ortak çalışmayı-teşvik eden ilişkilerin ve yardımlaşma etkinliklerinin artırılması oluşturmaktadır (Çepni ve Küçük, 2003). Bu amaçla, okullardaki branş öğretmenlerinin öğretim programının uygulanma ve eğitim faaliyetlerinin yürütülme sürecine yönelik birlikte karar alacakları ve sahip oldukları deneyimleri paylaşacakları birtakım toplantılar (Zümre Öğretmenler Kurulu Toplantısı) okullarımızda bazı aralıklarla düzenlenmektedir. Zümre Öğretmenler Kurulu, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin (İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 2008) 95. maddesine göre 6,7 ve 8. sınıflarda branş öğretmenlerinden oluşur. Bu toplantılarda, programların ve derslerin birbirine paralel olarak yürütülmesi, ders araçlarından, laboratuvar, spor salonu, kütüphane ve işliklerden planlı bir şekilde yararlanılması, öğrenci ödevleri ve derslerin değerlendirilmesi, derslerde izlenecek yöntem ve tekniklerin belirlenmesi gibi konularda kararlar alınır. Kurullarda alınan kararların öğretmenlerce uygulamaya dönüştürülmesinin, okullarda eğitim-öğretim çalışmalarının etkililiğini belirleyen önemli bir değişken olduğu söylenebilir. Okuldaki en önemli grup dinamiklerinden biri olan zümre öğretmenleri çalışmaları, aynı şubeleri okutan öğretmenlerin bir araya gelerek yıl boyunca yürütecekleri ortak çalışmaları planladıkları toplantılar ve bu toplantılarda alınan kararların uygulanma süreci olarak ele alınmaktadır. Sosyal bilgiler dersi öğretmenleri, Sosyal bilgiler dersi zümre öğretmenler kurulunu oluştururlar. Bu kurulda Sosyal bilgiler dersinin programla paralel yürütülürken ders için gerekli olan araç-gereçlerden, kütüphaneden, hatta varsa laboratuvarından planlı bir şekilde yararlanılması; öğrenci performans ve projelerinin hangi kriterlere göre verileceği, ders içinde izlenecek yöntem ve tekniklerin belirlenmesi, ders içi performans ödevlerinin nasıl verileceği ve ortak sınavların ne zaman yapılacağı gibi konularda kararlar alınır. Bu kararların, Sosyal bilgiler dersi eğitim-öğretim çalışmalarının daha başarılı sonuçlara ulaşabilmesi için önemli bir etken olduğu söylenebilir. ZÖK çalışmalarının etkili bir şekilde yürütülmesi önemlidir. Çünkü sosyal bir örgüt olan okullarımızda niteliğin artması bu kurulların etkin çalışması ile sağlanacaktır. ZÖK'lerin etkililiği ise çalışmalarında yönetim süreçlerinin etkili bir şekilde gerçekleştirme düzeyine bağlıdır. Bu toplantılarda alınan kararların öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayıcı ve onlara olumlu davranışlar kazandırıcı, eğitim ve öğretim etkinliklerini yönlendirici nitelikte olması durumunda, öğrencilerin sergiledikleri akademik başarının artması için önemli bir araç olarak kullanılabilmesine inanılmaktadır. Bunun yanında, zümre toplantılarında branş öğretmenleri arasında kurulabilecek iletişim ve iş birliğinin aynı şekilde öğrencilere de yansımaya olası olduğu vardır. Literatürde karşılaşılan birçok çalışmada, okul içindeki bu tür organizasyonların eğitim çıktılarına artırdığını belirtmektedir (Louis, Febey, ve Schroeder, 2005; Fernández, 2010). Bu amaçla bu toplantıların uygulama düzeyinin araştırılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu çalışmada, sosyal bilgiler dersi zümre toplantılarına yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma gurubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılının bahar döneminde Karabük İli merkez ilçesinde bulunan ortaokullardan random yoluyla seçilecek okullarda görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturacaktır. Nitel araştırma deseninde gerçekleştirilecek olan çalışmada tarama modeli kullanılacaktır. Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından uzman görüşlerine de başvurulmuş olarak hazırlanacak olan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanacaktır. Uygulama sonrasında katılımcılardan elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenecektir. Araştırma sonucunda, sosyal bilgiler dersi zümre toplantılarının öğretmenlerce ne anlam ifade ettiği ile ilgili sonuçlar hakkında değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar sözcükler: Nitel Araştırma, Öğretmen Görüşleri, Zümre Toplantıları, Sosyal Bilgiler

TEACHERS' VIEWS ON SOCIAL STUDIES COURSE TEACHER GROUP MEETINGS

Assist. Prof. Dr. Bahadır KILCAN, Gazi University, bahadir@gazi.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Osman ÇEPNİ, Karabük University, ocepni@karabuk.edu.tr

ABSTRACT

Whether educational activities carried out in a school are successful or not heavily depends on teachers. Therefore, as participatory efforts rather than individual ones are more likely to be practiced and succeed in our schools, the first and maybe the most important step to be taken to increase efficiency in education is to increase relations and activities encouraging participation, collaboration, and solidarity among teachers working in the same school (Çepni and Küçük, 2003). To this end, certain meetings (teacher groupmeetings) during which branch teachers decide on the ways of practicing curricula and implementing educational activities and share the experiences they haveare held in our schools. A “teacher group” consists of 6th, 7th, and 8th grade branch teachers as per the article 95 of the Regulation on Primary Education Institutions. During these meetings, decisions are made about conducting classes and curricula in line with each other, using classroom tools, laboratories, sports halls, libraries, and ateliers according to a schedule, student assignments, course assessments, and determination of methods and techniques to be employed in classes. It is possible to say that teachers’ putting these decisions into action is an important variable determining the effectiveness of educational activities in schools. Teacher group’s works, one of the important group dynamics in schools, are considered to involve the meetings in which teachers teaching in the same classes come together to plan the common works to be carried out during a particular year and the implementation process of the decisions taken during such meetings. Social studies teachers constitute the social studies course teachergroup. In this group, decisions are made on which materials and tools are needed to conduct social studies course in line with the curriculum, using libraries and even laboratories, if there is any, according to a schedule, the criteria on which student performances and projects are to be assigned, the method to be employed during the classes, theway in-class performance assignments will be given, and thetime common exams will be held. It is possible to say that these decisions are important factors for educational activities within the scope of the social studies classesto yield successful results. It is important that teacher group’s works are carried out effectively. This is because enhancing quality in our schools, which are social organizations, will be possible through effective functioning of these groups. The effectiveness of teacher groups depends on how efficiently management processes take place during their activities.It is thought that if the decisions made in these meetings are capable of meeting students’ needs, providing them with positive behaviors, and guiding educational activities, they can be used as an important means of improving students’ academic achievement. Additionally, communication and cooperation to be established among branch teachers during teacher group meetings are likely to manifest themselves among students as well. Many studies in the literature report that these kinds of organizations within schools raise educational outcomes (Louis, Febey, and Schroeder, 2005; Fernández, 2010). Thus, there is a need to investigate the practical levels of these meetings. The present study aims to determine social studies teachers’ views on social studies course teacher group meetings. The study group will consist of randomly selected social studies teachers working in middle schools located in the central district of Karabük province during the spring semester of the 2016-2017 academic year. This will be a qualitative study. Survey method will be employed in the study. The data will be collected viaa semi-structured interview form that will be prepared based on expert views. Following the implementation, the data obtained from the participants will be analyzed via content analysis. At the end of the study, an evaluation will be made on results about what social studies course teacher group meetings mean to teachers.

Key Words: Qualitative Research, Teacher Group Meetings, Teachers’ Views, Social Studies

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ALGILADIKLARI EVRENSEL DEĞERLERİN BİR YORDAYICISI OLARAK OKUL İKLİMİ

Doç.Dr. Osman ÇEPNİ, Karabük Üniversitesi, ocepni@karabuk.edu.tr
Doç.Dr. Ali Çağatay KILINÇ, Karabük Üniversitesi, cagataykilinc@karabuk.edu.tr
Öğretmen Tevfik PALAZ, Milli Eğitim Bakanlığı, tevfikpalaz@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin okul iklimi algılarının evrensel değerleri yordama düzeyini belirlemektir. Okuldaki örgütsel iklim öğrenciyi doğrudan etkileyen ve onun davranışlarına yön veren önemli faktörlerden biridir (Akman, 2010). Okullardan beklenen temel işlevlerden biri, etkili bir öğrenme gerçekleştirilmesidir. Bunun için de öncelikle okulda olumlu bir öğrenme ve okul ikliminin oluşturulması gerekir (Şişman ve Turan, 2004). Olumlu bir okul ikliminde akademik gelişime ve öğrenmeye önem verilir; öğrenciler ve öğretmenler arasında olumlu ilişkiler vardır; okul toplumunun tüm üyeleri birbirine saygı duyar; adil ve tutarlı bir disiplin politikası izlenir; aile desteği ve katılımı önemsenir. Bu nedenle, öğrencilerin okula bağlılık göstermesi, okul iklimi ve okuldan memnuniyet ile ilişkilidir (Özdemir vd. 2010). Okul, değerler üzerine inşa edilmiş bir yaşam ve öğrenme alanıdır. Her bireyin ve toplumun olduğu gibi her okulun da kendine özgü değerleri vardır veya her okul zamanla bu değerleri oluşturur. Bireyler kendisine ve çevresine ait değerlerle örülü bir yaşama alanına sahiptir (Turan ve Aktan, 2008). Bu kapsamda okulların önemli görevi, kültür aktarımında okul programında açık olarak belirtilen veya belirtilmeyen değerleri öğretmek, öğrencileri belirlenen kurallar doğrultusunda disipline etmek, ahlaki gelişimine katkıda bulunmak, karakterini ve benlik algısını olumlu yönde etkilemektir (Akbaş, 2007; Çubukçu, 2012). Okul iklimi okul üyelerinin okulun genel çalışma çevresiyle ilgili algılamalarını, üyelerin kişiliklerini ve bunu etkileyen örgütsel liderliği kapsayan oldukça geniş bir terimdir. Bir okulu diğerlerinden ayıran ve okulun her bir üyesinin davranışları üzerinde etkili olan okul-içi özellikler okulun iklimini oluşturmaktadır (Hoy & Miskel, 2010). Toplumsal kültürü oluşturan inançlar, fikirler ve normlar sisteminin her biri, birer değer olarak nitelendirilmektedir (Tural, 1992). Ortak değerler, sosyal dayanışmayı yaratan ve sürekli kılan en önemli faktörlerdendir (Fichter, 1994). Temelde sosyal değerler, tüm insanları ilgilendirmesi bakımından evrenseldir. İnsan, son derece gelişmiş bir canlı olmakla birlikte onu asıl önemli yapan özellik ortaya koyduğu değerler bütünüdür (Bolat, 2013). Değer, insanı diğer canlılardan ayıran temel özellikleri içinde barındıran ve insanların davranışlarına yön veren inançlar bütünü olarak tanımlanabilir (Ulusoy ve Dilmaç, 2012). Bu bağlamda değerlerin nesilden nesile aktarılması her toplum için oldukça önemlidir. Sonuç olarak özellikle okul iklimi ile ilgili olarak yapılan araştırmalar incelendiğinde (Evans ve Günbayı, 2007; Özdemir, Sezgin, Şirin, Karip ve Erkan, 2010; Plucker, 1998; Turan, 2002) çok fazla sayıda ve farklı değişkenler ile arasındaki ilişkinin çalışıldığı görülmektedir. Okul iklimiyle öğrencilerin sahip oldukları değerler arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmaların ise oldukça sınırlı olduğu görülmektedir (Bektaş, Nalçacı ve Karadağ, 2014). Bu düşünce ve açıklamalardan hareketle, bu araştırmada öğrencilerin okul iklimi algılarının sahip oldukları evrensel değerleri ne düzeyde yordadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Nicel araştırma yöntemi ve ilişkisel tarama modelinde tasarlanan mevcut araştırmaya Karabük'te bulunan orta okullarda öğrenim gören öğrenciler katılacaktır. Araştırmada veriler Okul İklimi Ölçeği (Çalık & Kurt, 2010) ve Evrensel Değerler Ölçeği (Demir ve Koç, 2009) kullanılarak elde edilecektir. Araştırma verilerinin analizinde değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Pearson Çarpım Momentler Korelasyon hesaplanacak ve öğrencilerin okul iklimi algılarının evrensel değerleri ne düzeyde yordadığını belirlemek için de Çoklu Doğrusal Regresyon analizi yapılacaktır. Araştırma sonucu ortaya konan sonuçlar ilgili alan yazınla ilişkili bir biçimde tartışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Değer, Evrensel Değerler, Okul İklimi, Ortaokul Öğrencileri

SCHOOL CLIMATE AS A PREDICTOR OF UNIVERSAL VALUES THAT SECONDARY SCHOOL STUDENTS PERCEIVE

Assoc. Prof. Dr. Osman ÇEPNİ, Karabük University, ocepni@karabuk.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Ali Çağatay KILINÇ, Karabük University, cagataykilinc@karabuk.edu.tr
Teacher Tevfik PALAZ, Ministry of National Education, tevfikpalaz@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the predictive role of secondary school students' perception of school climate on universal values. School climate is one of the important factors that impacts students and their behaviours directly (Akman, 2010). One of the main functions of the schools is to teach students effectively. Therefore, enabling a positive learning and school environment is a prerequisite for schools to reach their goals (Şişman ve Turan, 2004). In a positive school climate, students' academic development and student learning is given importance, positive relationships are seen between teachers and students, faculty staff respect each other, a fair and consistent discipline policy is conducted and parent support and involvement is encouraged. In this regard, student engagement is closely related to school climate and satisfaction from school (Özdemir et al., 2010). School is a living place that is constructed over values. School has its own values as each individual and society has or each school build its own values over time. Individuals have a living space that is knitted with values belonging to his/her environment (Turan ve Aktan, 2008). In this regard, the important role of the schools is to teach the values involved clearly in the school program or the values that are not involved in the school program, to discipline students through a line of rules, to contribute to their moral development and to impact their character and sense of self (Akbaş, 2007; Çubukçu, 2012). School climate is a concept that covers the perceptions of faculty staff towards the general working environment in the school and organizational leadership that impact this environment. School climate refers to the within-school conditions that differ one school from others and impacts each workers' behaviors (Hoy & Miskel, 2010). Beliefs, ideas and norms that constitute the culture of the society are regarded as values (Tural, 1992). Common values are one of the most important factors that create and perpetuate social unity (Fichter, 1994). Basically, social values are universal in that they interest everybody. Although human is a well-developed living being, the main thing that makes him important is the values that he/she creates (Bolat, 2013). Values are therefore described as the body of beliefs involving the basic features that differentiate human from other living beings and leading his/her own behaviors (Ulusoy & Dilmaç, 2012). In this regard, the transition of values from generation to generation is important for every society. In a literature review, it is clearly seen that a line of studies on school climate were conducted and that the relationships between school climate and a large quantity of different variables were examined (Evans ve Günbayı, 2007; Özdemir, Sezgin, Şirin, Karip ve Erkan, 2010; Plucker, 1998; Turan, 2002). However, studies on examining the relationship between school climate and student values are scarce (Bektaş, Nalçacı ve Karadağ, 2014). From this point, this study concentrates on predicting students' universal values by students' school climate perceptions. The sample of this quantitative study designed as a correlational one will consist of secondary school students studying in secondary schools located in Karabük province. The data of the study will be gathered through School Climate Scale (Çalık & Kurt, 2010) and Universal Values Scale (Demir & Koç, 2009). Pearson Moment Correlation Coefficient will be calculated to determine the relationships of the variables and Multiple Linear Regression Analysis will be conducted to determine the extent that students' school climate perceptions predict their universal values. The results of the current study will be discussed in line with the related literature.

Key Words: School Climate, Secondary School Students, Universal Values

SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN DİSİPLİNLER ARASI UYGULANMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Lisans Öğrencisi Pelin TOPUZ, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi, pelintopuz@outlook.com
Lisans Öğrencisi Ashhan HAYTEOĞLU, Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi, aslihanhayteoglu@gmail.com

ÖZET

Günümüzde Milli Eğitim Bakanlığının hazırlamış ve uygulamaya koymuş olduğu öğretim programının içerisinde Sosyal Bilgiler Dersi disiplinler arası ders olarak geçmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı uygulamaya koyduğu öğretim programına uygun ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabı hazırlanmıştır. Öğretmenler derslerde bakanlığa ait ders ve yardımcı kitaplarla öğretim programını uygulamaktadır. Sınıf öğretmenleri Sosyal Bilgiler Dersini diğer zorunlu derslerinde disiplinler arası ders olarak kullanabilmek için tüm derslerin öğrenme alanlarını ve kazanımlarını iyi bilmek zorundadır. Milli Eğitim Bakanlığının uygulamaya koymuş olduğu öğretim programı öğrencilere bilgi kazandırmanın yanı sıra, öğrencileri kişisel ve sosyal yönlerden geliştirerek günlük ve toplumsal yaşama hazırlama, etkin vatandaş olarak yetiştirme gibi amaçları gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Bu yüzden de programda Sosyal Bilgiler Dersinin öğrenim alanları ve kazanımları disiplinler arası ders kapsamında verilmektedir. Sosyal Bilgiler Dersinde kazandırılmaya çalışılan en önemli öğretimlerden biri de değer öğretimidir. Değer, kültürden bağımsız olarak düşünülemez. Kültür ise paylaşılan değerler, simgeler, ideolojiler, inançlar ve yaşananların bütünüdür. İlkokuldaki tüm zorunlu derslerin kültürü ve kültüre bağlı olarak değerleri vardır ve bu değerlerin ortak bir paydası kazanımlarda kesişir. Sosyal Bilgiler Dersi disiplinler arası kullanılarak değer ve kültür paylaşımı artırılır. Etkili bir Sosyal Bilgiler öğretimi ile bu dersten elde edilen başarı, akademik başarıdan daha çok yaşam ile ilgili başarı gibi daha hayatın içerisinde bir anlam ifade etmektedir. Öğretim programında yer alan Sosyal Bilgiler Dersinde disiplinler arası olarak kullanılacak olan öğrenme alanları ve kazanımları ne ölçüde kullanıldığı anket analizi ile büyük ölçüde anlaşılabilir. Amaç Amacımız öğretim programının ön gördüğü, öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Dersini öğrenme alanları ve kazanımları bakımından ne ölçüde disiplinler arası ders olarak kullanıp kullanmadıklarını tespit etmektir. Sınıf öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler Dersini disiplinler arası ders olarak görüp görmediklerini yine aynı yolla tespit etmek. Sınıf öğretmenlerinin cinsiyetine göre Sosyal Bilgiler Dersini disiplinler arası ders olarak ne ölçüde uyguladıklarını tespit etmek. Öğretim programına uygun Sosyal Bilgiler Dersinin nasıl disiplinler arası kullanacakları konusunda fikirler vermek. Yöntem/ Desen Araştırmamızda saha tarama modeli kullanılmış ve öğretmenlerin Sosyal Bilgiler Dersini disiplinler arası olarak kullanıp kullanmadığı ortaya çıkartılmaya çalışılmıştır. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olan anket ile yapılmıştır. Öğretmenlerin, Sosyal Bilgiler Dersi öğrenme alanlarını ve kazanımlarını ne ölçüde disiplinler arası ders olarak kullandıklarını ankete verdikleri cevaplar ile analiz edilmiştir. Bu doğrultuda 4 okul ve 150 farklı sınıf öğretmeni ile görüşülmüştür. Kullanılan Ölçme Araçları Araştırmamızda kullanılan ölçme aracı ankettir. Anket cevapları tek tek okunarak cevapların yüzdelik oranları hesaplanacaktır. Evren ve Örneklem Araştırmamızın evreni Eskişehir Milli Eğitim Bakanlığına bağlı İlköğretim okullarında tüm sınıf öğretmenleri tarafından 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinin disiplinler arası öğrenme alanları ve kazanımlarının hepsidir. Örneklemimiz ise Eskişehir Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı 4 tane ilköğretim okulunun tüm sınıf öğretmenleridir. Örneklem evreni yansıması için okullar ve öğretmenler özenle seçilmiştir. Şehir merkezinde ekonomik durumu iyi olan insanların bulunduğu ilköğretim okullarından ve kenar mahallede bulunan ilköğretim okullarından anketler toplanmıştır. Anket çalışması yapılan öğretmenlerin hizmet yılı 10 ila 30 yıl arasında değişiklik göstermektedir. İstatistiksel Teknikler Araştırmamızda bilgi sorularının bir anketteki yüzdelik dağılımı hesap edilecek sonrasında bu rakamlar toplanıp ortalamalar alınacaktır. Bulgular Yapılan anketlerin analizi devam etmektedir. Ancak şu ana kadar yapılan analizler göstermiştir ki öğretmenler Sosyal Bilgiler Dersini disiplinler arası ders olarak işlemekte sorunlar yaşamaktadır. Sonuçlar Araştırmamız henüz tam olarak sonuçlanmamıştır.

Anahtar sözcükler: Disiplinlerarası, Kazanımlar, Öğrenme Alanları, Öğretmenler, Sosyal Bilgiler

HAYAT BİLGİSİ DERSİ DEĞER EĞİTİMİNDE ANİMASYONLARIN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖRNEK BİR UYGULAMA

Arş.Gör. Betül YAR SEVMİŞ, Anadolu Üniversitesi, betulyar@anadolu.edu.tr
Arş.Gör.Dr. Zeynep KILIÇ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, zeyno-dev@hotmail.com

ÖZET

Hayat bilgisi çocukların hayat boyu öğrenecekleri bilgilere temel olan; doğal, toplumsal, sanatsal ve düşünsel değerlerden oluşur. Bu ders, çocukların kendilerini ve içinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı tanıyıp ona uyum sağlamaları bakımından oldukça önemlidir. Hayat Bilgisi dersi çocuklara bilgiden çok iyi yaşayış, iyi tutum ve davranışlar kazandırılmasına önem vermektedir. Bu ders çocuğun çevresine bilinçli olarak uyumunu sağlayan ilk derstir. Hayat bilgisi dersi ilköğretim derslerinin belkemiğini oluşturduğu gibi daha sonraki yılların derslerine de temel oluşturmaktadır. Hayat bilgisi dersi ile eğitimin genel amacı arasında oldukça sıkı bir ilişki mevcuttur. Eğitimin genel amacı bireyin çevresine etkin bir şekilde uyum sağlamasını gerçekleştirmektir. Hayat Bilgisi dersi bu noktada bunu gerçekleştirebilen ilk ders olma özelliği taşımaktadır. Hayat Bilgisi dersi öğrencinin aile ortamından ayrılarak formal bir öğrenme ortamı ile tanıştığı bir derstir. Bu ders ile öğrenciler gerçek yaşamda öğrendiklerini ilişkilendirme imkânına kavuşmaktadır. Hayat bilgisi dersinde doğal ve toplumsal olay ve olgular ele alınmaktadır. Bireyler bu derste yukarıda ifade edilen olay ve olguları bilmek, yorumlamak, analiz etmek, değerlendirmek gibi farklı davranışlar edinir. Edindiği bu davranışlar yaşama ilgilidir. Bu nedenle bu dersin düşünsel ve sanatsal alanları da içerdği bir gerçektir. Hayat Bilgisi dersinin önemli bir boyutunu da değerler oluşturmaktadır. Bu nedenle dersin öğretiminde değer eğitimi de önemli bir yer tutmaktadır. 2005 yılı öğretim programında kişisel nitelikler ismiyle programda yerini alan değerler 2015 programında değerler ismiyle dersteği yerini ve önemini korumuştur. Değer kavramının pek çok tanımı bulunmaktadır. Türk Dil Kurumu değeri “Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet” olarak ifade etmektedir. Değerler bireylerin diğer insanların, toplumsal olgu ve şeylerin değerlerini ölçmek için kullandıkları ölçütler olarak ifade edilebilir. Değerler davranışlara rehberlik eden ilke ve inançlar, eylemlerin iyi olarak yargılandığı standartlardır. Değerler, işe doğrudan bireyin karıştığı ve onun kendi ahlaki yargılamasına göre şekil alan davranış ve eylemlerine bağlı şekilde ortaya çıkan sonucun niteliği olarak tanımlanabilir. Değerler, toplumu oluşturan insanlara, hangi şeyleri önemli olduğu, hangilerinin tercih edilmesi gerektiğini yani nasıl yaşanılması gerektiğini ifade eder. Eğitim kurumları değerler ile öğrencilere bu konularda rehberlik eder. Belli değerleri içselleştirmiş bireyler yetiştirilerek, bu değerlerin doğru bir şekilde aktarımında okullara önemli görevler düşmektedir. İnsan davranışlarına yön veren faktörlerden belki de en önemlisi değerlerdir. Bu nedenle, değer eğitimi yalnızca aile ve sosyal çevre ile sınırlı olmamalıdır. Ülkemizde de bu düşünce göz önüne alınarak değerler eğitimi öğretim programlarının önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Değerlerin çeşitli dersler aracılığıyla bireylere kazandırılması gerekir. Derslerde değerlere ilişkin kazanımların bulunması, iyi insan ve iyi vatandaş yetiştirmede oldukça önem taşır. Öğretim programları aracılığı ile dürüstlük, saygı, sevgi, dayanışma, sorumluluk ve bunun gibi değerleri kazanan bireyler kararlarını ve seçimlerini daha sağlıklı yapar ve daha az olumsuz davranış sergiler. Değerler eğitiminin amacı, evrensel değerlere vurgu yaparak iyi karakter örnekleri sergileyen, sorumluluk duygusu içinde hareket eden vatandaşlar yetiştirmektir. Bakıldığında değerler eğitimi kişisel ve toplumsal gelişimi amaçlamaktadır. Değerler eğitiminin iki amacı vardır. Bireylerin kişisel olarak yeterli ve tatmin olabilecekleri bir hayat sürmesini sağlamak ve toplumsal yarar sağlamaktır. Sağlıklı bir toplum açısından bireylere değer eğitimi vermek son derece önem taşımaktadır. Medya günümüzde öğrenme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu nedenle medyadan eğitim odaklı yararlanmanın akademik amaçların gerçekleştirilmesine katkı sağlayacağı söylenebilir. Bu bağlamda öğretmenler belirli konuların öğretiminde öğrencileri güdülemek amacıyla filmlerden yararlanabilirler. Filmler güçlü bir eğitim aracı olarak kullanılabilir, öğrenilmesi amaçlanan içeriğin görsel ve işitsel bakımdan erişilebilir hale getirilmesine olanak sağlayabilmektedir. Bu nedenle çeşitli türleriyle filmler hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde kullanılabilecek en güncel kaynaklar arasında yer almaktadır. Bu araştırmanın genel amacı Hayat Bilgisi öğretiminde değerler eğitiminde filmlerin kullanımına ilişkin örnek bir uygulama gerçekleştirerek uygulama sonrasında 3.sınıf öğrencilerinin ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemektir. Bu çalışmada da hayat bilgisi öğretiminde değer eğitiminde filmlerden faydalanılmıştır. Uygulama sürecinden sonra bu konuda öğrenci ve öğrencilerin görüşleri alınarak filmlerin kullanımı tartışılacaktır. Literatür incelendiğinde hayat bilgisi dersi bağlamında değer eğitiminde filmlerin kullanımına ilişkin bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışmanın önem taşıdığı ve alana ışık tutacağı düşünülmektedir. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını 2016-2017 eğitim-öğretim yılında amaçlı örneklem yöntemi ile seçilen Ülkü İlkokulunda öğrenim gören 3/D sınıfı öğrencileri ve sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında sınıftaki tüm öğrenciler ile uygulama süreci gerçekleştirilecek ve iç örnekleme yoluyla seçilen öğrenciler ile görüşmeler gerçekleştirilecektir. Ayrıca sınıf öğretmeni ile görüşmeler gerçekleştirilecektir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılacaktır. Bununla birlikte araştırmada nitel veri toplama tekniklerinden olan gözlemlerden yararlanılacaktır. Uygulama süreci boyunca araştırmacı gözlemci olarak sınıfta yerini alacaktır. Süreç video kamera ile kayıt altına alınacaktır. Ayrıca öğrenci ürünleri de kullanılacaktır. Araştırma süresince değer eğitimi kapsamında yararlanılacak animasyon filmler araştırmacılar tarafından içerik analizine tabii tutularak kararlaştırılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılacaktır.

Anahtar sözcükler: 3. Sınıf Öğrencileri, Animasyon Filmler, Değer Eğitimi

AN EXAMPLE APPLICATION OF USE OF ANIMATIONS IN VALUE EDUCATION IN LIFE SCIENCE COURSE

Res.Assist. Betül YAR SEVMİŞ, Anadolu University, betulyar@anadolu.edu.tr
Res. Assist. Dr. Zeynep KILIÇ, Eskişehir Osmangazi University, zeyno-dev@hotmail.com

ABSTRACT

Life science course consists of natural, social, artistic and intellectual values that are fundamental to the knowledge which children will learn for life. This course is crucial for children to recognize themselves, the society and the world they live in and adapt to it. Life Science course puts an emphasis on getting children to learn to live very well and to acquire good attitudes and behaviors rather than knowledge. This course is the first one that enables a child's adaptation to his or her environment consciously. Life science course is the backbone of primary school courses and is also the basis for courses of following years. There is a very close relationship between the life science course and the general purpose of education. The general purpose of education is to achieve an effective adaptation to the environment of the individual. The Life Science course is the first course to achieve this at this point. This course is the one in which the student leaves the family environment and meet a formal learning environment. With this course, students have the opportunity to relate what they learn in real life. In the Life Science course, natural and social events and phenomena are discussed. Individuals acquire different behaviors such as knowing, interpreting, analyzing and evaluating the events and phenomena mentioned above. These behaviors are related to life. For this reason, it is a fact that this course also includes intellectual and artistic fields. An important dimension of the Life Science course is values. Therefore, value education also plays an important role in the teaching of this course. In the 2005 curriculum, the values that took place in the curriculum under the name of personal qualifications have preserved their place and importance in the name of values in the 2015 curriculum. The concept of value has many definitions. Turkish Language Institution defines value as An abstract measure that helps determine the importance of something, a worth of something. Values can be expressed as criteria that individuals use to measure the values of other people, social facts and things. Values are principles and beliefs that guide behavior, and the standards by which actions are judged as good. Values can be defined as the result that arises in relation to the behaviors and actions of the individual directly involved in the work and shaped according to his or her own moral judgement. Values express to the people in the society what things matter, what should be preferred, in other words, how to live. Educational institutions guide students about these topics through these values. Schools play important roles in transferring these values correctly by educating individuals who have internalized certain values. Perhaps one of the most important factors that guides human behavior is values. Therefore, value education should not be confined to only the family and the social environment. Considering this thought in our country, values constitute an important dimension of education curricula. Values must be earned by individuals through various courses. Finding learning outcomes related to values in the courses are crucial to educate good people and good citizens. The individuals who earned values like honesty, respect, love, solidarity, responsibility and so on through curricula make healthier decisions and choices, and act less negative behaviors. The aim of value education is to educate citizens who demonstrate good character examples by emphasizing universal values, acting in a sense of responsibility. Considering it, value education aims personal and social development. Values education has two goals: Ensuring that individuals have a life in which they can be personally satisfied, and providing social benefit. Providing value education to individuals is crucial in terms of a healthy society. Today, the media is an integral part of the learning process. Therefore, it can be said that benefiting from the media for education will contribute to the realization of academic aims. In this regard, teachers can use films to motivate students in teaching specific subjects. Films can be used as a powerful educational tool, and enables the content intended to be learned to become accessible from visual and auditory maintenance. Consequently, films with various genres are among the most current sources that can be used in Life Science and Social Studies courses. The general purpose of this study is to determine the opinions of third grade students and teachers after carrying out a sample application on the use of films in value education in teaching of Life Science. In this study, films were used in value education in the teaching of Life Science. After the application process, the use of films will be discussed by taking the opinions of students and teachers in this subject. Examining the literature, there was no study on the use of films in the value education in the context of Life Science course. For this reason, it is thought that this study is important and it will give a light to the area. The study will be carried out qualitative research models. Participants of the study are the students from 3/D class and classroom teachers who are selected in Ülkü Primary School by sampling method during 2016-2017 academic year. Within the scope of the research, the application process will be realized with all the students in the class and interviews will be conducted with the students selected through internal sampling method. Additionally, interviews with class teachers will be conducted. Semi-structured interviews will be used as a means of data collection in this study. At the same time, observations from qualitative data collection method will be used in the study. During the application process, the researcher will take a part in the class as an observer. The process will be recorded with the video camera. Student's products will also be used. During the research, the animated films to be used within the scope of value education have been determined by the researchers through content analysis. In the analysis of the data, content analysis will be used.

Key Words: 3rd Class Students, Animation Movies, Values Education

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARINDAKİ ÇEVRE BİLİNCİ EĞİLİMİ

Doç.Dr. Eyüp ARTVINLI, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, eartvinli@gmail.com
Öğretmen Leyla DÖNMEZ, Celal Bayar Üniversitesi, leyladonmezcbu@gmail.com
Öğretmen Rafiye AYDIN, Eskişehir Nasrettin Hoca İlkokulu, rafiyeozkanaydin@gmail.com

ÖZET

Günümüz dünyasında çevre sorunları canlı ve cansız bütün varlıklar için giderek daha büyük bir tehlike arz etmektedir. Dünya her geçen gün büyük bir hızla kirlenmekte, doğal kaynaklar bilinçsiz tüketim sonucunda yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır. Çevre sorunları, sanayi devrimi ile birlikte makinelerin dünyaya hâkim olması sonucunda gün geçtikçe artış göstermeye başlamıştır. Çevre sorunlarının tehlikeli boyutlara varmasının neticesi olarak uluslararası konferanslar ve toplantılar düzenlenerek çevre sorunlarının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Nitekim Avrupa Birliği, Çevre Ajansına göre, Avrupa Birliği üye ülkelerinin 2012 yılı geri dönüşüm oranı ortalama olarak %39'dur. Buna karşılık Türkiye'deki geri dönüşüm oranı aynı yıl itibarıyla sadece %1 olup 2004 yılında beri de bu oran hiç değişmemiştir. Büyük çoğunluğu insandan kaynaklanan bu sorunların asgari seviyeye indirilmesi için bireylere kazandırılacak "çevre bilinci"nin niteliği oldukça önem arz etmektedir. Özellikle 1972 yılında Stockholm'de ve 1977'de Tiflis'teki konferanslar ve toplantılar sonrasında çevre eğitiminin önemine vurgu yapılmış ve çevre sorunlarının çözümüne ilişkin önemli bir dönüm noktası kabul edilen çeşitli kararlar alınmıştır. Bu konferanslar ve toplantılar sonucunda çevre sorunlarını gidermek için çeşitli çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Dünya ülkeleri karşı karşıya kaldıkları çevre sorunlarından haberdar olan ve bu sorunların nasıl çözülebileceğini bilen çevre eğitimi alan ve çevre okuryazarı bireyler yetiştirmeyi amaçlayanın yanında, bireylere çevre eğitiminin verilmesinin önemli olduğunun farkına varmışlardır. Ders kitapları öğrencilerin öğretmenden sonra en çok başvurdıkları temel eğitim aracıdır. Ders kitaplarında çevre sorunlarına ilişkin konuların nasıl ele alındığı ve öğrencilere sunulduğu onların «çevre bilinci» kazanmasında oldukça önemli bir etkidir. Çünkü «Çevre Bilinci»nin erken yaşlarda kazanılması ise daha etkili sonuçlar doğurması açısından önem taşımaktadır. Bu noktada çevre eğitimi çevre bilincine hizmet ediyor mu? Sorusu önem kazanmaktadır. Çevre Bilinci, doğayı, ona zarar vermeden nasıl kullanabileceğine ilişkin değil, onunla uyum içinde nasıl yaşayabileceğine ilişkin bir «bilinç»tir. Özellikle çocukluk çağında ve genç yaşta oluşan değer yargıları ve tutumlar, erken yaşlarda doğayla olan ilişkilerde empatinin gelişmesi ve doğaya karşı sevginin oluşmasında oldukça önemlidir. 3. Çevre sorunlarının günümüzün en önemli sorunlarından biri olduğunu söylemek mümkündür. Mevcut sorunların en aza indirilmesi ve gelecek nesillerin sağlıklı bir ortamda yaşamlarını sürdürebilmeleri için eğitimcilere ve ürettikleri materyallere de büyük rol düşmektedir. Çünkü öğrencilere erken yaşta çevre bilincinin kazandırılması nda sınıf öğretmenlerine de önemli görevler düşmektedir. 4. Bu nedenlerle bu çalışmanın amacı, Sosyal Bilgiler dersi öğretim programına göre 7. Sınıf ders ve öğrenci çalışma kitaplarının «çevre bilinci» oluşturma konusundaki eğilim ve niteliklerinin nasıl olduğunu araştırmaktır. Dolayısıyla bu araştırmada, nitel bir araştırma olup, içerik analizine dayalı «doküman incelemesi» yöntemi kullanılmıştır. Çalışma Grubunu Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2016 yılında okutulmak üzere yayınlanmış olan Sosyal Bilgiler ders ve öğrenci çalışma kitapları ile Sosyal Bilgiler Öğretim Programı oluşturmaktadır. 5. Elde edilen bulgulara göre, Sosyal Bilgiler dersi öğretim programındaki kazanımların çoğunluğu «uygulamalı bilinç» geliştirmek yerine teorik «çevre eğitimi» ne dayalı bir özellik taşımaktadır. Bu ilişki programda da muğlak ve soyut olduğu için inisiyatif öğretmene bırakılmış gözükmektedir. Bunun sonucu olarak özellikle çevre bilinci açısından «değişim ve gelişim» in sosyal bilgiler ders kitapları eliyle yansıtıldığını söylemek zordur. 6. Buna göre kazanımların sınırlı içerik ama uygulamalı perspektife göre ele alınarak yeniden düzenlenmesi, ders kitaplarının da bu perspektife göre güncellenmesi, öğrenci çalışma kitaplarındaki etkinliklerin «çıktı» odaklı tasarlanması önerilmektedir. Ayrıca farklı programlar ve ders kitapları arasında bu tür ilişkileri araştıran çalışmalar yapılabilir. Örneğin Sosyal Bilgiler dersinin bu anlamda lise coğrafya öğretim programına temel teşkil etme kapasitesinin incelenmesi önerilebilir. Bu şekilde çevre eğitiminin uygulamalı ve doğru bir trend dahilinde erken yaşta öğrencilere kazandırılmasına yardımcı olunabilir.

Anahtar sözcükler: Çevre Bilinci, Çevre Eğitimi, Ders Kitapları, Sosyal Bilgiler

TENDENCIES OF ENVIRONMENTAL AWARENESS IN SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS

Assoc. Prof. Dr. Eyüp ARTVİNLİ, Eskişehir Osmangazi University, eartvinli@gmail.com
Teacher Leyla DÖNMEZ, Celal Bayar University, leyladonmezcbu@gmail.com
Teacher Rafiye AYDIN, Ministry of National Education, rafiyeozkanaydin@gmail.com

ABSTRACT

In today's world, environmental problems are increasingly a threat to all living and non-living assets. The world is getting polluted with great speed every day, and natural resources are in danger of disappearing as a result of unconscious consumption. As a matter of fact, according to the European Union, the Environment Agency, the average recycling rate for EU member states in 2012 is 39%. On the other hand, the rate of rebuilding in Turkey is only 1% by the same year and this ratio has never changed since 2004. The vast majority of the environmental awareness to be given to the individuals to reduce these problems from the human to the minimum level is of great importance. Textbooks are the most basic educational tool for students after their teaching. How environmental issues are addressed in the textbooks and presented to the students is a very significant influence in their acquisition of environmental awareness. Because the acquisition of «environmental consciousness» at an early age is important in terms of producing more effective results. Does environmental education serve environmental consciousness at this point? The question matters. Environment Consciousness is not a consciousness of how nature can live in harmony with it, not how it can be used without harming it. Value judgments and attitudes, especially in childhood and younger age, are important in the development of empathy in relationships with nature in early ages and in the formation of a love for nature. It is possible to say that environmental problems are one of the most important problems of our time. It also plays an important role in educators and the materials they produce so that current problems are minimized and future generations can continue their lives in a healthy environment. This is because, in the early years when students gain environmental awareness, important tasks also take place in class teachers. For these reasons, the purpose of this study is to investigate the trends and qualities of the 7th grade course and student workbooks on the subject of environmental awareness, according to the curriculum of the Social Studies course. Therefore, in this research, qualitative research and document review method based on content analysis were used. The Working Group forms the Social Studies Curriculum and the Social Studies Curriculum, which are published by the Ministry of National Education in 2016. According to findings, the majority of the achievements in the curriculum of Social Studies course are based on theoretical environmental education instead of developing applied awareness. This relationship seems ambiguous and abstract, leaving the initiative to be taught. As a consequence, it is difficult to say that «change and development» is reflected in social knowledge textbooks, especially in terms of environmental awareness. According to this, it is proposed to rearrange the achievements according to the limited content but according to the applied perspectives, to update the textbooks according to this perspective, and to design the activities in the student workbooks focused on output. In addition, studies that investigate such relationships between different programs and textbooks can be made. For example, it may be advisable to examine the capacity of the Social Studies course to constitute the basis for the high school geography curriculum. In this way, environmental education can be helped to be given to early-age students in an applied and correct trend.

Key Words: Environmental Awareness, Environmental Education, Social Studies, Textbooks

KAVRAM ÖĞRENMEDE YENİ BİR MODEL: DİNAMİK KAVRAM BULUTU

Arş.Gör.Dr. Zekeriya Fatih İNEÇ, Erzincan Üniversitesi, fatih.inec@gmail.com
Doç.Dr. Eyüp ARTVİNLİ, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, eartvinli@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı dinamik bir kavram bulutu uygulaması (DKB) oluşturmaktır. Ayrıca DKB'nin öğrencilerin kavram haritası yöntemine ilişkin tutumlarına etkisini tespit etmek ve DKB'yi kavram öğrenmedeki etkisi ve rolü açısından değerlendirmektir. Bu doğrultuda sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin kavram öğrenmelerini kolaylaştırmak, kalıcı kavram öğrenmeyi desteklemek ve teknolojiyle bütünleştirmek için internet üzerinde çalışan bir DKB geliştirilmiştir. DKB'nin geliştirilmesine karar verilirken öğretmen adaylarının kavram haritası hazırlamakta yaşadığı güçlükler ve kavram haritalarının öğretmen merkezli ele alınması etkili olmuştur. Yapılan literatür taramasında “Dinamik Kavram Bulutu” ifadesinin ve uygulamasının daha önce bilimsel literatürde kullanılmadığı görülmüştür. DKB’de iki bileşen bulunmaktadır. DKB’nin ilk bileşeni olan kelime bulutunda yer alacak kavramlar ders yürütücüleri tarafından belirlenmektedir. Bu bileşendeki kavramlar öğrenciler tarafından DKB’nin ikinci bileşeni olan kavram bulutuna aktarılmaktadır. Ardından öğrenciler kendi zihinsel süreç becerileri ile analiz ya da sentez becerilerini işe koşarak kavramları birbiriyle ilişkilendirmektedirler. Böylece kavram bulutu bileşeninde yer alan ilişkisiz kavramlar, hiyerarşik bir yapı içerisinde doğrusal ve/veya diyagonal ilişkili dinamik kavram bulutuna dönüşmektedir. Kavram bulutu bileşeni içerisindeki kavram anahtarları öğrenciler tarafından beceri odaklı ve öğrencinin merkezde olduğu bir süreç boyunca bağlantı/ilişki anahtarlarıyla ilişkilendirilmektedir. Bağlantı/ilişki anahtarlarının içeriği hususunda sistematik bir kısıtlamaya gidilmemiştir. Ayrıca dinamik kavram bulutu bileşeni içerisinde hangi tip kavram haritasının oluşacağına dersi ait önceki bilgilerine dayanarak öğrenciler karar vermektedirler. DKB, ADDIE (Analyse, Design, Development, Implementation, Evaluation) öğretim tasarımı modeline göre geliştirilmiştir. Bu modelin ilk aşamasında yer alan analiz basamağında araştırmanın ihtiyaç analizi yapılmıştır. İhtiyaç analizinde öğrencilere verilen derslerin içerikleri de göz önünde bulundurulmuştur. Bu çerçevede yapılan incelemelerde öğrencilerin kavram haritası yönteminden haberdar oldukları görülmüştür. Modelin ikinci aşamasında öğretim tasarımı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bu aşamada analiz sürecinden elde edilen veriler doğrultusunda DKB’nin taslak ara yüzü oluşturulmuştur. DKB’ya ait bileşenler bu aşamada planlanmış, DKB’nin taslak ara yüz çalışmasına aktarılmıştır. Bu işlemin ardından grafik ara yüz çalışması gerçekleştirilmiştir. DKB’nin grafik ara yüzü oluşturulduktan sonra uygulamanın alt yapısı için HTML kodlarından yararlanılmıştır. CSS kodları ile DKB’nun ara yüz stili belirlenmiştir. Ayrıca HTML ile tanımlanan objeler CSS kodları ile biçimlendirilmiştir. ADDIE öğretim tasarımı modelinin üçüncü aşamasında geliştirme basamağı bulunmaktadır. Bu aşamada uygulama JavaScript kodları ile dinamikleştirilmiştir. Öğretim tasarımı modelinin dördüncü basamağı olan uygulama aşamasında DKB’nin kararlılık durumunun ve güçlü ya da zayıf yönlerinin tespit edilmesi amacıyla pilot bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada araştırmacılar tarafından oluşturulan bir kontrol listesi iki uzman eşliğinde 10 lisans öğrencisine uygulanmıştır. DKB, uygulanan öğretim tasarımı modelinin son aşamasında nitel ve nicel boyutları olan araştırma yöntemleriyle değerlendirilecektir. Araştırmada nicel ve nitel veri toplama tekniklerinin birlikte kullanıldığı karma yöntemden yararlanılmaktadır. Nicel veri elde etmede yarı deneysel model kullanılmaktadır. Araştırma 2016-2017 öğretim yılının bahar yarıyılında 3 aylık bir zaman diliminde gerçekleştirilmektedir. Araştırmanın nicel boyutunun örneklemini Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalında farklı sınıflarda öğrenim görmekte olan 68 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Bu bağlamda örneklemden kontrol (n=33) ve deney (n=35) grupları yansız olarak atanmıştır. Dolayısıyla deney grubu öğrencileri DKB ile, kontrol grubu öğrencileri ise araştırmacı tarafından hazırlanan kavram haritaları yöntemi ile derslerini desteklemektedirler. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin DKB’ye yönelik tutumlarındaki değişimin tespiti için veri toplama aracı olarak Turan Oluk, Kan ve Ekmeçci (2016) tarafından geliştirilen “Kavram Haritası Yöntemine Yönelik Tutum Ölçeği” (KHYYTÖ), öğrenmelerindeki kalıcılığın tespiti için ise araştırmacılar tarafından geliştirilen “Kavram Başarı Testi” (KBT) kullanılmaktadır. Ölçekler, deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilere araştırma öncesinde uygulanmış olup, ölçeklerin araştırma sonrasında da uygulanması planlanmaktadır. Deneysel çalışma bittikten sonra ölçeklerden elde edilen veriler bağımsız gruplar için t-testi ile çözümlenecektir. Ayrıca amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme ile deney grubundan seçilen 10 öğrencinin DKB ile ilgili görüşlerinden elde edilen veriler araştırmanın nitel boyutunu oluşturacaktır. Verileri elde etmek için beş adet açık uçlu soru bulunan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Bu formla elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenecektir. KHYYTÖ’den elde edilen bulgular deney grubu öğrencilerinin DKB ile kavram haritası yöntemine ilişkin tutumlarındaki değişimin kontrol grubuna göre ne düzeyde olduğunu tespit edilmesine yardımcı olacaktır. KBT’den elde edilen bulgular ise deney grubu öğrencilerinin DKB ile kavramların öğrenilmesindeki değişimin kontrol grubuna oranla nasıl farklılaştığını belirlemeyi sağlayacaktır. Nitel verilerden elde edilen bulgular öğrencilerin DKB ile kavramların ne düzeyde kalıcı olduğunu, kavramlar arasında ilişkiyi ne düzeyde kurabildiklerini, dersi karşı motivasyonlarının yükselip yükselmediğini ortaya koyacaktır. Kavram öğrenmede DKB modelinin “kavram haritaları” modelinden farkının; öğretmen yerine öğrencilerin karar verme, analiz, sentez gibi boyutlarda daha aktif olması, teknoloji kullanımı sayesinde öğrenci motivasyonunun artmasına bağlı olarak öğrencilerde kalıcı öğrenmeyi kolaylaştırması ve kavram öğrenmede esneklik sağlaması olarak düşünülmektedir. “Dinamik Kavram Bulutu” adı verilen kavram öğrenme materyalinin geliştirilme sürecinin ve kavram öğrenmeye, kalıcılığına ve tutumuna olan etkisinin incelendiği bu araştırmanın sonuçları elde edildikten sonra eğitimcilere bazı önerilerde bulunulması planlanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Dinamik Kavram Bulutu, Eğitimde Teknoloji, Kavram Haritaları, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Süreç Odaklı Eğitim

A NEW MODEL IN CONCEPT LEARNING: DYNAMIC CONCEPT CLOUD

Res. Assist. Dr. Zekeriya Fatih İNEÇ, Erzincan University, fatih.inec@gmail.com
Assoc. Prof. Dr. Eyüp ARTVİNLİ, Eskişehir Osmangazi University, eartvinli@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this research is to create a dynamic concept cloud application (DCC). It is also aimed to determine the effects of the DCC on students attitudes towards the concept mapping method and to evaluate the DCC in terms of the role and effect of learning the concept. In this context, in order to facilitate the concept learning of the students in the social studies course, to support the learning of the permanent concept and to integrate with the technology, a DCC has been developed which is available in internet. When the development of the DBA was decided, the teacher-centered consideration of the difficulties and concept maps that teacher candidates had in preparing the concept map were effective. It has been seen that the expression Dynamic Concept Cloud and its application have not been used in the scientific literature in the past during the literature search. There are two components in DCC. Course instructors will choose the concept which is the first component of DCC. The concepts of this component are transferred to second component of DCC by the students to the Concept Cloud. Students then associate their mental process skills with analysis or synthesis skills to connect concepts. Thus, irrelevant concepts in the concept cloud component are transformed into a dynamic and conceptual cloud of linear and / or diagonal relations in a hierarchical structure. The concept keys in the concept cloud component are associated with the connection / relationship keys during a process where the students are skill-oriented and student-centered. There is no systematic restriction on the content of the connection / association keys. In addition, students decide on what kind of concept map will be formed in the dynamic concept cloud composition based on the previous knowledge of the course. DCC, was developed according to ADDIE (Analyze, Design, Development, Implementation, Evaluation) instructional design model. The need analysis of the research was carried out in the analysis step included in the first stage of this model. In the needs analysis, the contents of the courses given to the students were taken into consideration. In this stage, it has been seen that students are aware of the concept map method. Instructional design was carried out in the second phase of the model. In addition, at this stage, the draft interface of the DCC was established in the direction of the data obtained from the analysis process. Components of the DCC are planned at this stage and transferred to the DCCs draft interface study. This is followed by a graphical interface operation. After the graphic interface of the DCC was created, the HTML code was used for the applications sub-structure. The interface styles of CSS are determined by CSS codes. In addition, objects defined by HTML are formatted with CSS codes. The third stage of the ADDIE instructional design model is the development stage. In this phase, the application is dynamic with JavaScript code. A pilot study was conducted to determine the stability status and strengths and weaknesses of the DCC at the application phase, which is the fourth step of the instructional design model. At this stage, a checklist created by the researchers was applied to 10 undergraduate students in the presence of two experts. The DCC will be evaluated by research methods with qualitative and quantitative dimensions in the final stage of the applied instructional design model. In the research, mixed method using both quantitative and qualitative data collection techniques is used. A semi-experimental model is used to obtain quantitative data. The research is carried out in the spring semester of 2016-2017 academic year in a period of 3 months. The quantitative sample of the research constitutes 68 undergraduate students studying in different classes in Social Sciences Teacher Education Department in Erzincan University, Faculty of Education. In this context, sample control (n = 33) and experiment (n = 35) groups were assigned unilaterally. Therefore, the students in the experimental group support the courses with the DCC, while the students in the control group support the courses with the concept mapping method prepared by the researcher. The Attitude Scale Toward the Concept Map Method developed by Turan Oluk, Kan and Ekmekci (2016) as a data collection tool for determining the change in the attitudes of the students in the experiment and control groups to the DCC was developed by the researchers for the Success Test (KBT) is used. The scales were applied to the students in the experimental and control groups before the research and the scales were planned to be applied after the research. After the end of the experimental study, the data obtained from the scales will be analyzed by t-test for independent groups. In addition, the maximum diversity sampling from the purposeful sampling methods and the data obtained from the opinions of the 10 students selected from the experimental group regarding DBP will constitute the qualitative dimension of the research. To obtain the data, a semi-structured interview form with five open-ended questions will be used. The data obtained with this form will be analyzed by content analysis method. The findings group obtained from KHYTÖ will help determine the level of change in the attitudes of the students with the DCC and the concept map method compared to the control group. Findings from the KBT will provide a way for the experimental group to determine how the change in the learning of the concepts of DCC and concepts differs from that of the control group. Findings from qualitative data will reveal how persistent the concepts are, how much they can relate to the concepts and whether their motivation towards the lesson is increased or not. Differences from the concept maps model of the DCC model when learning concepts; It is considered that students are more active in dimensions such as decision making, analysis and synthesis instead of teacher, facilitating permanent learning in students depending on the increase of student motivation thanks to the use of technology and providing flexibility in concept learning. It is planned that some suggestions will be made to the trainers after the results of this research, in which the development process of the concept learning material called the Dynamic Concept Cloud and its effect on the concept learning, persistence and attitude are obtained.

Key Words: Dinamik Kavram Bulutu, Eğitimde Teknoloji, Kavram Haritaları, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Süreç Odaklı Eğitim

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE COĞRAFYA ÖĞRETİMİNİN AKADEMİSYENLER VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretmen Mesut KOT, Şehit Er Ali Beyaz Ortaokulu, mesutkott@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Esin ÖZCAN, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, esinozcan2002@gmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler, bireyin toplumda var oluşunu gerçekleştirebilmesine yardımcı olmak amacıyla farklı disiplinlerin bir araya gelmesiyle şekillenmiş disiplinlerarası bir ilköğretim dersi. Sosyal bilgiler dersi, somut tecrübe ve konulara dayanarak hazırlanan Hayat Bilgisi programından farklıdır. Öğrenci hazırbulunuşluğuna göre soyut konuları da içeren Sosyal bilgiler, özellikle ortaokul çağındaki çocukların ilgisini çeken, sosyal bilim konularının çocuğu ilgilendiren yönlerinden faydalanarak etkin vatandaşlık eğitimi veren bir derstir. Sosyal bilgiler kapsamında, coğrafya, tarih, psikoloji, sosyoloji, siyaset, ahlak, antropoloji, hukuk, uluslararası ilişkiler, vb. sosyal bilimler kapsamına giren bütün dersleri bulmak mümkündür. İlköğretim çağındaki öğrencilerin, sosyal olay ve olguları toplu olarak görüp anladıkları düşünülerek sosyal bilim dallarının Sosyal bilgiler konularında bütünleşmiş olarak öğretilmesi amaçlanmıştır. Farklı disiplinleri bir ders içinde işlemekteki amaç tüm bilimlerden bir ders saati içinde faydalanılmasını sağlamaktır. Sosyal bilgileri oluşturan disiplinlerden biri olan coğrafya, ilk ve ortaokul düzeylerinde çoğunlukla Sosyal bilgiler dersi içerisinde öğrencilere verilmektedir. Disiplinlerarası yaklaşım ile hazırlanan Sosyal bilgiler dersi öğretim programında coğrafya dersine ait üniteler ders konularına göre değil karışık bir sıra ile verilmiştir. Bu araştırma, sosyal bilgiler dersinde coğrafya konularının öğretiminin akademisyenler ve öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda incelenmesi ve tesbit edilen problemlere çözüm önerileri sunmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 yılları arasında Türkiye’de görev yapmakta olan sosyal bilgiler öğretmenleri ve sosyal bilgiler eğitimcileri oluşturmaktadır. Bu çalışmada, örnekleme yöntemi olarak Amaçlı veya Olasılık Dışı Örnekleme yöntemlerinden olan Maksimum Çeşitlilik Örnekleme kullanılmıştır. Araştırma üç oturumda tamamlanan bir delphi çalışmasıdır. Delphi çalışmaları; aynı anketin bir uzman grubuna birden fazla gönderildiği, her oturum sonunda uzmanların yapılan değerlendirmeler konusunda bilgilendirildiği ve değerlendirilen maddeler üzerinde bir uzlaşmaya varılmasını amaçlayan çalışmalardır. Araştırmanın birinci turunda uzman görüşü alınarak hazırlanan açık uçlu sorulardan oluşan anket, 38’i öğretmen, 14’ü akademisyen olmak üzere toplamda 52 kişiye uygulanmıştır. Katılımcıların sorulara verdikleri cevapların içerik analizi yapılmış ve ikinci tur delphi anketi oluşturulmuştur. Bu anket 7’li likert ölçeğine göre hazırlanmış ve birinci tur delphi anketini değerlendiren katılımcılara gönderilmiştir. Toplamda 29 katılımcı geri dönüş yapmıştır. İkinci tur delphi anketinin maddelerinin her birinin birinci çeyrek, üçüncü çeyrek, medyan ve genişlik değerleri hesaplanmıştır. Bu şekilde üçüncü anket oluşturulmuştur. Bu anket katılımcılara tekrar gönderilerek değerlendirmeleri sağlanmıştır. Toplamda 21 katılımcı geri dönüş yapmıştır. Üçüncü anket sonuçlarına göre katılımcılar arasında büyük oranda görüş birliği sağlandığı gözlenmiş ve çalışma sonlandırılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda Sosyal Bilgiler Öğretmenleri ve Sosyal Bilgiler Eğitimcileri Türkiye’de Coğrafya eğitimini kısmen yeterli ve yetersiz bulmakta ve bunun nedenleri olarak da gezi gözlem tekniğinin, uygun görsel ve işitsel materyallerin kullanılmaması, öğretmen merkezli uygulamaların tercih edilmesi, konuların somutlaştırılamaması ve ezberci eğitim anlayışının olması, kullanılan yöntem ve tekniklerin yetersiz oluşu ve Coğrafya programının uluslararası boyuttan ve günlük hayattan kopuk olması olarak belirlenmiştir. Bu bulgular ışığında Sosyal Bilgiler dersi kapsamında öğretilen Coğrafya öğretim programında yer alacak konular belirlenirken ve öğretimi yapılırken belirlenen bu problemlerin göz önünde bulundurulması önemli bir gerekliliktir. Sosyal Bilgiler dersinde Coğrafya öğretimi ile ilgili; Sosyal bilgiler programındaki coğrafya konularının öğretiminde çağdaş öğretim yöntemleri mümkün olduğunca kullanılması, okulun imkanları dahilinde alan gezileri yapılması, ders yılı başında okulda bulunmayan materyaller temin edilmesi, ilçe ve il milli eğitim müdürlükleri bünyesinde materyal havuzları oluşturulması, öğretmenlerin, öğrencilerin hazırbulunuşluğuna ve işlenen konuya göre en uygun yöntem ve tekniği kullanması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Coğrafya Eğitimi, Delphi Tekniği, Sosyal Bilgiler

EVALUATION OF TEACHING OF SOCIAL SCIENCES ON ACADEMIC GEOGRAPHY LESSON ACCORDING TO THE VIEWS OF TEACHERS AND ACADEMICIANS

Teacher Mesut KOT, Şehit Er Ali Beyaz Ortaokulu, mesutkott@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Esin ÖZCAN, Abant İzzet Baysal University, esinozcan2002@gmail.com

ABSTRACT

Social science is an interdisciplinary primary school curriculum that is shaped by the convergence of different disciplines in order to help the individual to realize existence in society. The social science class is different from the Social Science program which is based on concrete experience and subjects. Social science, which includes abstract topics according to the students readiness, is an essay that attracts the attention of children in the middle school age and provides effective citizenship education by taking advantage of the social science subjects relevant aspects of the child. Within the scope of social studies, geography, history, psychology, sociology, politics, morality, anthropology, law, international relations, etc. It is possible to find all courses falling within the scope of social sciences. It is aimed that the students in the elementary school age will be taught social science branches as integrated in the social subjects by considering social events and events collectively. The aim of the course is to make use of all the sciences within one lesson. Geography, which is one of the disciplines that constitute social knowledge, is mostly given to students in social studies course at primary and secondary school levels. In the social studies course prepared by the interdisciplinary approach, the units belonging to the geography course are given in a mixed order not according to the course subjects. This research was planned to solve and explain geography topics with the help of teachers and academists. The working groups of the study is teacher of social studies and social studies educators who are working between 2014-2015 years in Turkey. This is delphi research that can be completed in three sections. The delphi studies are; the survey send to more than one expert, the works that the experts are informed at the end of each section and have a consensus on items by the help of experts. At the end of the first section, the survey that is composed of open ended questions experts confirmed was implemented on 38 teachers and 14 academists who is composed of totally 52 people. The answers of the participants on survey were evaluated in the research. Then, the second section is composed of the main Delphi survey. This survey was prepared by the help of likert scale and sent to the participants who evaluate the survey. Totally 29 participants was turned back to the survey. At the second section of the Delphi survey, rates of first quarter, third quarter , median and extend of the items were calculated. In that way, the third survey was completed. That survey was evaluated one more time by the participants who implemented the survey. Totally 21 participants turned back. According to results of the third survey results, there is a substantially consensus between participants and the study was ended. As a result of the researches, Social Studies Teachers and Social Studies Educators find Geography education in Turkey to be inadequate and inadequate in part because of the reasons of not using appropriate visual and auditory materials, preferring teacher-centered practices, not embodying subjects, The inadequacy of the methods and techniques used and the breakdown of the Geography program from the international dimension and everyday life. It is an important necessity to consider these problems that are determined while determining the subjects to be included in the geography curriculum taught within the social studies course in these findings. It can be suggested about teaching geography in Social Studies course; Use of contemporary teaching methods as much as possible in the teaching of geography subjects in the social studies program, field trips within the possibilities of the school, provision of materials not at school at the beginning of the school year, creation of material pools within the county and provincial national education directorates and use of the most appropriate method and technique according to the availability of the students and the subject.

Key Words: Coğrafya Eğitimi, Delphi Tekniği, Sosyal Bilgiler

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN, VELİLERİN VE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ÖDEV KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör.Dr. Fitnat GÜRGİL, Gazi Üniversitesi, fgurgil@gazi.edu.tr

ÖZET

Ödev konusu gerek ulusal gerekse uluslararası eğitim camiasında sürekli tartışma konusu olmuştur. Özellikle yirminci yüzyılın başı ödev konusuna ilişkin ciddi tartışmaların başladığı bir dönem olmuştur. 1900'li yılların başında, ödevle karşı olumlu bir tutum sergilenerek ödevin; öğrencilerin zihinsel ve duyuşsal gelişimine olumlu etkilerinin olduğu görüşü hâkim olmuştur. 1940'lı yıllarda ise ödevin işlevinin bahsedildiği kadar etkili olmadığı görüşü egemen olmaya başlamıştır. Bu tartışma konusu günümüze kadar süregelmiştir. Basit bir anlatımla ödev; öğretmenlerin öğrencilerine okul dışında yapmaları için verdikleri çalışmalar şeklinde tanımlanmaktadır. Okuldaki kısıtlı zaman diliminde yoğun bir şekilde verilmeye çalışılan bilgi, beceri ve değer öğretim süreci pek çok kez sınıf dışı uygulamalarla tamamlanmaya çalışılmaktadır. Fakat ödevlerin kimi zaman öğrencinin yaşı ve hazırbulunuşluğu dikkate alınmadan verilmesi kimi zaman da ödevin bir ceza aracı olarak kullanılması tartışmaların odağı haline gelmesine neden olmuştur. Tüm bu tartışmalara rağmen eğitim sistemleri içinde hala yoğun bir şekilde kullanılmaya devam etmektedir. Ödevi savunanlar ile ödevle karşı olanlar arasındaki tartışmanın dayanakları birçok bilimsel çalışmaya da temel teşkil etmiştir. Ödev konusuna ilişkin sosyal bilgiler derslerinin gözlemlenmesi; öğretmen, öğrenci ve velilerin ödevin işlevi ile kullanım durumlarına yönelik görüşlerinin alınması araştırmaya değer bir konu olarak düşünülmüştür. Bu çalışma kapsamında öncelikle, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapmakta olan sosyal bilgiler öğretmenleri ile yine Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin ve bu öğrenci velilerinin ödev konusundaki görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca on yedi farklı sosyal bilgiler dersi gözlemlenerek öğrencilere verilen ödevlerin niteliğinin incelenmesi de hedeflenmiştir. Bu çalışma nitel araştırma yaklaşımına göre tasarlanmıştır. Öğretmenlerin, ortaokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin ödev konusundaki görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış bir görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşmelerde yer alabilecek sorular, literatür taraması ile hazırlanmış ve oluşturulan görüşme formları uzman görüşlerine göre düzenlenmiştir. Yine sosyal bilgiler derslerinde gerçekleştirilmek istenen gözlem için alt amaçlar belirlenerek bir gözlem formu hazırlanmış ve bu form için de uzman görüşüne başvurulmuştur. Hazırlanan görüşme sorularının açık ve anlaşılır olup olmadığını test etmek için üç sosyal bilgiler öğretmeni, on iki ortaokul öğrencisi ve bu ortaokul öğrencilerinin velileri (f= 12) ile pilot bir çalışma yapılmıştır. Soruların açık ve anlaşılır olduğu anlaşıldıktan sonra asıl uygulamaya geçilmiştir. Asıl uygulama 2016-2017 öğretim yılında Ankara ilinin farklı ilçelerinde on ortaokulda öğrenim gören otuz iki öğrenci, bu öğrencilerin velileri (f= 32) ve Ankara ilinin farklı ilçelerinde görev yapan yirmi bir sosyal bilgiler öğretmeni ile yapılmıştır. Ayrıca on yedi farklı sosyal bilgiler dersi de gözlemlenmiştir. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizine göre incelenmiştir. Veriler araştırmacı ve eğitim bilimleri alanında uzman başka bir araştırmacı tarafından birbirinden bağımsız olarak analiz edilmiştir. Araştırma verilerinin güvenilirliği için Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen güvenirlik formülü (Güvenirlik : Görüş Birliği / Görüş Ayrılığı + Görüş Birliği) kullanılmıştır. Her iki analiz sonuçları bu formülü göre incelenmiştir. Kodlamalardaki tutarlılık %93 olarak tespit edilmiştir. Öğretmenlerin verdikleri cevaplara göre ödevler, öğrencilerin öğrenme sürecine katkı sağlamaktadır. Yine öğretmenlere göre öğrenilenlerin pekiştirilmesi açısından da ödevler son derece önemlidir. Araştırmaya katılan öğrencilere göre ise ödevlerin öğrenme üzerine etkisi bulunmamaktadır. Ödev konusunda veli görüşlerinin okulun bulunduğu sosyo-ekonomik çevreye göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmada gerçekleştirilen gözlem sonuçlarına göre öğretmenler ödevleri en fazla öğrenilenlerin pekiştirilmesi ve tamamlanması amacı ile kullanmaktadır.

Anahtar sözcükler: Görüşme, Sosyal Bilgiler, Ödev

SECONDARY SCHOOL STUDENTS', PARENTS' AND SOCIAL STUDIES TEACHERS' VIEWS ON HOMEWORK

Res. Assist. Dr. Fitnat GÜRGİL, Gazi University, fgurgil@gazi.edu.tr

ABSTRACT

Homework has always been a subject of debates at both national and international level. Especially the early twentieth century was a period of serious debates about the issue of homework. In the 1900s, the general attitude towards homework was mostly positive, because it was thought to have a positive impact on the mental and emotional development of the students. In the 1940's, the view that it may not be as effective as it had been previously thought began to dominate. The utility of homework is still open to debate today. To put it simply, homework is defined as the activities teachers assign to their students to do outside of the school. Thus, the knowledge, skills and values that are aimed to be achieved through intensive classroom practices within the restricted time periods of the school are hoped to be complemented through activities outside of the school. However, giving homework regardless of the age and readiness of the students, and using it as a means of punishment has made homework the focus of heated arguments. Yet, homework is still extensively used within the current education systems. The rationales put forward by the advocates of homework and by those against homework have also been the focus of many scientific studies. Observation of social studies courses related to homework and eliciting the views of teachers, students and parents about the function and use of the homework is considered as a worthwhile subject to research. This study aims to determine the opinions of middle school students, of their parents, and of their social studies teachers about homework in schools affiliated with the Ministry of National Education. Also, 17 different social studies courses were observed and the quality of the homework given to the students was examined. This study has a qualitative research design. A semi-structured interview form was developed by the researcher to determine the views of teachers, middle school students and parents on the homework. Potential questions to be included in the interviews were created by reviewing the relevant literature, and interview forms were prepared according to the suggestions made by experts. In addition, an observation form was prepared by determining the sub-objectives for the observation to be carried out in the social studies courses and an expert opinion was used for this form. A pilot study was conducted with three social studies teachers, 12 middle school students, and their parents ($f = 12$) to test whether the prepared interview questions were adequately clear and understandable. After ensuring that the questions were clear and understandable, the actual implementation was performed. The data were collected in the academic year of 2016-2017 in different districts of Ankara with 32 students studying in 10 different secondary schools, their parents ($f = 32$), and 21 social studies teachers. Also, 17 different social studies courses were observed. Content analysis was performed on the data. The data were independently analyzed by the researcher and another independent researcher specializing in the field of educational sciences. Using Miles and Huberman's (1994) formula, the reliability of the study was calculated as 93%. According to the answers given by the teachers, the assignments contribute to their students' learning process. Again according to the teachers, homework is very important for the reinforcement of the learned ones. According to the students, the homework has no effect on learning. It has been determined that the opinions of the parents on the homework differ according to the socio-economic environment in which the school is located. The observations carried out in the research have revealed that the teachers use the homework mostly with the aim of reinforcing and completing the subjects they have previously taught.

Key Words: Homework, Interview, Social Studies

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ORGAN BAĞIŞINA İLİŞKİN ALGILARI

Prof.Dr. Nazlı GÖKÇE, Anadolu Üniversitesi, nazliu@anadolu.edu.tr
Doktora Öğrencisi Hacer ÖZER, Anadolu Üniversitesi, hacr.ozr@gmail.com

ÖZET

Organ bağışı yaşamsal öneme sahip bir konu olmakla birlikte aynı zamanda, toplumsal, kültürel, hukuksal, dini ve ekonomik yönleri ile çok boyutludur. Gelişmiş ülkelerde yüksek oranlarda gerçekleşen organ bağışının Türkiye’de çok yetersiz olduğu bilinmektedir. Türkiye’de organ bağışı ve nakli, 3 Haziran 1979 tarih ve 2238 sayılı “Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkındaki Kanun” ile yapılmaktadır. Bu yasa çerçevesinde organ bağışı, ya kişinin hayatta iken organ bağışı yaptığını “organ bağış kartı” edinerek yasallaştırması ya da kişinin tıbben ölümünün tespitinden sonra, hastanın yakınlarının organ bağışında bulunması ile gerçekleştirilmektedir. Ancak geline nokta, hem Türkiye’de organ bağışı yeterli seviyede olmadığından hem de tamamen gönüllüğe dayalı olduğundan istenilen düzeyde başarı elde edilemediği tespit edilmektedir. Bu da bireylerin bilgi yetersizliği, dini inançları, algıları, deneyimleri, korkuları ve kişilik özellikleri gibi çeşitli nedenlere dayandırılmaktadır. Bu bağlamda konuya dikkat çekilmesinin bireylere farkındalık kazandırmak açısından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Sağlık Bakanlığı organ bağışı konusundaki çalışmalarını Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içerisinde yürütmektedir. Bu kapsamda Türkiye genelinde ilk ve ortaöğretim okullarında öğrenim gören tüm öğrencilerin bilinçlendirilmesi ve daha duyarlı hale getirilmesi amacıyla eğitim programları düzenlemekte, 3-9 Kasım Organ Nakli Haftasında okullarda çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte okullarda özellikle Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinin öğretim programlarında organ bağışı konusuna yer verilmektedir. Fen Bilgisi dersinde, 7. sınıf düzeyinde “Vücudumuzda Sistemler/ Canlılar ve Hayat” ünitesinde, organ bağışı ve organ nakli konusu işlenmektedir. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda ise; 6. sınıf düzeyinde “Bilim, Teknoloji ve Toplum” öğrenme alanı, “Elektronik Yüzyıl” ünitesinde “Doku ve Organ Bağışı” konusu işlenmektedir. Bu konuyla ilgili olarak programda “tıp alanındaki buluş ve gelişmelerle insan hayatı ve toplumsal dayanışma arasındaki ilişkiyi ifade eder” kazanımı yer almaktadır. Bu kazanımı gerçekleştirmek için de önerilen etkinlik; “Bir Hayat Kurtarmak (Bağışladığı organ ile birkaç insanın hayatını değiştiren kişilerin öyküsü ve organ nakli konusu ele alınır.)” biçimindedir. Farklı derslerin öğretim programlarında yer verilen kazanım ve etkinliklerin öğrencilerin organ bağışı konusundaki algılarını ne kadar etkilediğinin araştırmaya değer bir konu olduğu ve yapılan eğitim çalışmalarının değerlendirilmesine yönelik bir fikir vereceği düşünülmektedir. Bu nedenlerle araştırma ortaokul öğrencilerinin organ bağışına ilişkin algılarının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda öğrencilerin organ bağışına ilişkin algılarını belirlemeye yardımcı olacak “Organ bağışı...gibidir, çünkü...” ifadesinin yer aldığı yarı yapılandırılmış bir form hazırlanmıştır. Çünkü metaforlar; insanların hayatı, çevreyi, olayları ve nesneleri nasıl gördüklerini, farklı benzetmeler kullanarak açıklamaya çalışırken kullandıkları bir araç olarak düşünülmekte ve bireylerin dünyayı ve kendilerini algılama biçimlerini göstermektedir. Hazırlanan bu form önceden gerekli izinlerin alındığı Eskişehir’de Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı bir devlet ortaokulunda 7. ve 8. sınıf ta öğrenim gören 109 öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerden formda verilen cümleyi tamamlamaları istenmiştir. Aynı zamanda öğrencilerden organ bağışının ne olduğunu anlatan bir resim çizmeleri istenmiştir. Formla toplanan veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Metafor ilişkisinde, en az üç temel öğenin varlığından söz edilmesi gerekmektedir. Bunlar; metaforun konusu, metaforun kaynağı ve metaforun kaynağından metaforun konusuna atfedilmesi düşünülen özelliklerdir. Dolayısıyla, herhangi bir metafor ilişkisinde; metaforun kaynağının, metaforun konusunu farklı bir bakış açısıyla anlamada süzgeç görevi görmesi beklenmektedir. Öğrencilerin organ bağışı ile ilgili “hayat, ambulans, kardeş, bağış, hızır, umut, sevinç, hediye” gibi çok sayıda geçerli metafor ürettikleri görülmüştür. Bu metaforlar, ortak özellikleri bakımından irdelenerek farklı kavramsal kategorilerde toplanmıştır. Öğrencilerin çizdikleri resimlerin analiz süreci ise devam etmektedir. Sonuç olarak ortaokul öğrencilerinin organ bağışına ilişkin algılarının ortaya çıkarılmasının yapılan eğitim çalışmalarının değerlendirmesine olanak tanıdığı ve yapılacak çalışmalara yön vereceği düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Ortaokul Öğrencileri, Sosyal Bilgiler, Organ Bağışı

SECONDARY SCHOOL STUDENTS' PERCEPTION OF ORGAN DONATION

Prof. Dr. Nazlı GÖKÇE, Anadolu University, nazliu@anadolu.edu.tr
PhD Student Hacer ÖZER, Anadolu University, hacr.ozr@gmail.com

ABSTRACT

In addition to being a vital matter for life, organ donation is also a multifold notion with its social, cultural, legal, religious, and economic aspects. Practiced at a high rate in developed countries, organ donation can be said to be seriously low in Turkey. Organ donation in Turkey is bound to the Law#2238 “Law on Organ and Tissue Incision, Preservation, Implantation, and Transplantation” enacted on June 3, 1979. According to this law, organ donation can be practiced under two conditions: one, the person may choose to donate all or some of her/his organs after death by legally obtaining an “organ donation card” while s/he is alive; two, significant others of a patient may decide for organ donation after the patient passes away medically. However, current level of organ donation cannot be considered as high as desired because of its low rate and because of its voluntary status. This may be attributed to individuals’ lack of information, religious beliefs, perceptions, fears, and idiosyncratic features. So, it is deemed significant to draw attention onto this issue in order to increase individuals’ relevant awareness. Ministry of Health collaborates and cooperates with Ministry of Education in its efforts concerning organ donation. In this scope, educational programs are designed and implemented throughout the whole country in primary and secondary education schools, and Organ Donation Week is actualized via several activities and events between November 3 and 9 with the hope to make students more knowledgeable and sensitive about the issue. Besides, topics about organ donation have been integrated into the instructional programs of Science and Social Studies Courses. As for Science course, organ donation is covered within the unit “Bodily Systems / The Living and Life” at the 7th grade. Likewise, “Tissue and Organ Donation” topic is included within the unit “Electronic Century” related with the learning domain of “Science, Technology, and Society” as part of the Instructional Program for Social Studies Course for the 6th graders. Accordingly, the program mandates the following learning outcome; “expresses the relation between human life and social solidarity by way of inventions and advances in the field of medicine”. The activity that is suggested to conduct so as to attain this outcome is “Saving a Life (in which stories of people who change lives of other people through organ donation are shared with students)”. Analyzing how effective the outcomes and activities in different courses are in terms of changing students’ perceptions about organ donation is considered worth researching, and it also has the potential to assess relevant educational activities. Therefore, this research aims to identify secondary education students’ perceptions about organ donation. In this regard, a semi-structured interview form containing a statement such as “Organ donation is like because.....” was developed to help determine students’ perceptions about organ donation. Metaphors are accepted as tools that people employ to explain how they perceive the life, environment, events, and objects via use of various images, and they indicate how individuals perceive themselves and the world. This form has been administered to 109 7th and 8th graders studying at a state school affiliated with Directorate of National Education in Eskisehir after granting necessary consents and permissions. Students were asked to complete the sentence on the form. In the meantime, they were also asked to draw a picture expressing what organ donation meant for them. All data collected via the form were analyzed in accordance with content analysis. Three primary components have to be present to be able to talk about metaphorical relations, which are the theme of metaphor, the source of metaphor, and the features that can be attributed to the theme of the metaphor from the source. Thus, for each metaphor, the source is expected to function as a filter with respect to understanding the theme of the metaphor with a different perspective. It has been determined that students used ample number of valid metaphors such as “life, ambulance, brother/sister, donation, deus ex machina, hope, joy, and gift” to describe organ donation. All these metaphors have been conceptually categorized depending on their commonalities. Moreover, the analysis of students’ drawings is still going on. As a result, examining secondary school students’ perception of organ donation is hoped to help evaluate the educational endeavors and direct future research.

Key Words: Secondary School Students, Social Studies, Organ Donation

ZEKÂ OYUNLARININ SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİNDE KULANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİ

Arş.Gör. Hayati ADALAR, Gazi Üniversitesi, adalarhayati@gmail.com
Arş.Gör. Murat EKİCİ, Gazi Üniversitesi, muratekici49@gmail.com
Arş.Gör. Fatih ÖZTÜRK, Gazi Üniversitesi, fozturk2@gmail.com

ÖZET

Günümüzde okullarda yürütülen eğitim ve öğretim uygulamalarıyla bireylerde problem çözme, akıl yürütme ve çok boyutlu düşünme gibi üst düzey yaşam becerilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu amaç çerçevesinde de oldukça çeşitli ve alternatif öğretim yöntem ve yaklaşımlarına başvurulmakta olduğu görülmektedir. Hiç şüphesiz ki bu alternatif yaklaşımlardan biri de genel çerçevede oyunlar, daha özelde ise zekâ oyunlarıdır. Okullarda, öğrencilere yalnızca bilgi aktarmak onların bilişsel kapasitelerinin, problem çözme becerilerinin, düşünme becerilerinin ve bir problemin çözümünde farklı stratejiler oluşturma ve kullanma becerilerinin geliştirilmesine yetmez. Öğrencilerin çeşitli oyunlar ve etkinliklerle zihinsel kapasitelerinin, becerilerinin geliştirilmesinde zekâ oyunları etkili bir araç olarak kullanılabilir. Zekâ oyunları gerçek problemleri de kapsayan, her türlü problemin oyunlaştırılmış halidir. Bu yüzden problem çözmeyi öğretmek için kullanılacak iyi bir araçtır (TTKB, 2013). Bu kapsamda 2013 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafında seçmeli ders olarak “Zekâ Oyunları Dersi (ZOD)”nin ortaokul programlarına dâhil edildiğini görmekteyiz. Programda belirtildiği şekliyle ZOD ile “öğrencilerin sahip oldukları zekâ potansiyellerini tanıması ve ilerlemesi, karşılaştıkları problemler karşısında özgün ve yeni çözüm yolları geliştirmeleri, hızlı ve doğru kararlar vermeleri, oyunlar kapsamında rekabet ortamı ile çalışma becerilerini geliştirmeleri, farklı bakış açıları oluşturabilmeleri, özgüven kazanmaları, akıl yürütme ve problem çözme becerilerini geliştirmeleri” beklenmektedir (TTKB, 2013). İlgili alanyazın incelendiğinde zekâ oyunları konusunda çok fazla akademik çalışmanın olmadığı görülmektedir. Diğer taraftan ZOD öğretim programında da vurgulandığı gibi “Problem çözme, akıl yürütme, iletişim ve eleştirel düşünme” gibi becerilerin ortaokul sosyal bilgiler öğretim programlarında da yer aldığı ve bu becerilerin öğrencilere kazandırılmasında zekâ oyunlarına başvurulmasının önemli katkıları olacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda hem zekâ oyunları konusunda ilgili alanyazına katkı sağlayacak hem de zekâ oyunlarının sosyal bilgiler öğretim programlarının işlevselliğine yönelik olası katkıları konusunda araştırmacılara fikir verecek uygulamalı çalışmaların yapılması önemli görülmektedir. Amaç Bu araştırmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının zekâ oyunları tecrübelerinden yola çıkarak zekâ oyunlarının sosyal bilgiler eğitimde kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Çalışma Grubu Araştırmanın çalışma grubunu, sosyal bilgiler öğretmenliği lisans düzeyinde eğitim gören ve 4. Sınıfta okuyan toplam 20 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturacaktır. Yöntem Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının zekâ oyunları tecrübelerinden yola çıkarak bu oyunların sosyal bilgiler eğitimde kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesini amaçlayan bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) yöntemine başvurulacaktır. Çalışma kapsamında ilk olarak zekâ oyunları konusunda uzmanların görüşleri doğrultusunda milli eğitim bakanlığının ortaokullar için belirlediği zekâ oyunları programı çerçevesinde hangi zekâ oyunlarının öğretmen adaylarına tanıtılacağı belirlenecektir. Zekâ oyunlarının belirlenmesinde aynı zamanda ortaokullar için hazırlanmış olan milli eğitim programındaki oyun türleri (akıl yürütme ve işlem oyunları, sözel oyunlar, geometrik/mekanik oyunlar, hafıza oyunları, strateji oyunları ve zeka soruları) ve düzeyleri (başlangıç, orta düzey ve ileri düzey) dikkate alınarak her oyun türünün her seviyesinden bir zekâ oyununa yer verilecektir. Zekâ oyunlarının belirlenmesinden sonra çalışmanın katılımcıları gönüllülük esasına göre belirlenecektir. Belirlenen katılımcılarla 4 hafta boyunca ve her hafta 2’şer saat olmak üzere toplamda 8 saat farklı zekâ oyunları uygulamaları uzman eğitimciler mentorluğunda yürütülecektir. Bu süreçte öncelikle öğretmen adaylarının bu oyunları tanımaları amaçlanmıştır. Uygulama sonunda ise öğretmen adaylarının zekâ oyunlarının sosyal bilgiler öğretiminde kullanımına ilişkin görüşleri odak grup görüşmesi yöntemiyle ortaya konmaya çalışılacaktır. Odak grup görüşmeleri en fazla yedi katılımcı olacak şekilde üç grup olarak gerçekleştirilecektir. Araştırma süreci devam etmekte olduğu için araştırmanın bulgu ve sonuçları tam metinde detaylı olarak paylaşılabilmektedir.

Anahtar sözcükler: Beceriler, Öğretmen Adayları, Olgubilim, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Zekâ Oyunları

THE OPINIONS OF TEACHER CANDIDATES REGARDING THE USE OF INTELLIGENCE GAMES IN TEACHING SOCIAL STUDIES

Res.Assist. Hayati ADALAR, Gazi University, adalarhayati@gmail.com
Res.Assist. Murat EKİÇİ, Gazi University, muratekici49@gmail.com
Res.Assist. Fatih ÖZTÜRK, Gazi University, fozturk2@gmail.com

ABSTRACT

Today, it is aimed to develop higher-level life skills such as problem solving, reasoning and multidimensional thinking in the individuals with education and teaching practices carried out in schools. Within this framework, it is seen that a wide variety of alternative teaching methods and approaches are being used. There is no doubt that one of these alternative approaches is games in the general framework, more particularly the games of intelligence. In schools, transferring information solely to students is not enough to develop their cognitive capacities, problem solving skills, thinking skills, and the ability to create and use different strategies to solve a problem. Intelligence games can be used as an effective tool in the development of mental capacities and skills of students with various games and activities. Intelligence games are games that have all kinds of problems, including real problems. So it is a good tool to use to teach problem solving (TTKB, 2013). In this context, we see that the Mental Games Lesson (MGL) was included in the secondary school programs as an elective course by the Ministry of National Education in 2013. With the program of intelligence games as stated in the program, it is expected that students will recognize and progress their intelligence potentials; will develop unique and new ways of solving the problems faced by the students; will be able to make quick and correct decisions, will develop their competitive environment and competence within the games; will develop different perspectives, gain self-confidence; will develop reasoning and problem solving skills” (TTKB, 2013). When the related literature is examined, it seems that there is not much academic work on intelligence games. On the other hand, as emphasized in the teaching program of intelligence games, it is thought that skills such as problem solving, reasoning, communication and critical thinking are included in secondary school social studies curricula and that it is an important contribution to the use of intelligence games in the acquisition of these skills into the students. In this context, it is important to carry out practical studies that will contribute both to the related literature on intelligence games and give the researcher an idea on the possible contributions of intelligence games to the functioning of social studies education curricula. Purpose The purpose of this study is to determine the opinions of social studies teacher candidates about the use of intelligence games in social studies education by way of their experience of intelligence games. Participations The participants of the study will be composed of 20 social studies students who are studying at the 4th Bachelor of Social Studies teaching undergraduate level. Method In this research aiming to determine the opinions of the social studies teacher candidates about the use of these games in social studies education by way of their experience of intelligence games qualitative research methods will be applied to the phenomenology method. Primarily, in the scope of the study, it will be determined how to introduce the intelligence games to the teacher candidates within the framework of the program of intelligence games determined by the Ministry of National Education for middle schools in accordance with the opinions of the experts on intelligence games. At the same time in the determination of intelligence games, a game of intelligence will be featured in every level of each game taking into consideration the types of game (reasoning and processing games, verbal games, geometric / mechanical games, memory games, strategy games and intelligence questions) and levels (initial, intermediate and advanced level) in the national education program prepared for secondary schools. After identifying the games of intelligence, the participants of the work will be determined on the basis of volunteerism. Specialist trainers will be running their mentors with a total of 8 hours of different mental games for 4 weeks and 2 each week with designated participants. In this process, it is aimed primarily for teacher candidates to recognize these games. At the end of the application, the opinions of the teacher candidates regarding the use of intelligence games in teaching social studies will be tried to be revealed by focus group interview. The focus group interviews will be conducted in three groups, with a maximum of seven participants. Because the research process is still in continue, the findings and results of the research will be shared in detail in the full text.

Key Words: Beceriler, Öğretmen Adayları, Olgubilim, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Zekâ Oyunları

NEREDE HATA YAPIYORUZ? “TECRÜBEYE KULAK VERELİM!”

Öğretmen Ayşe TAŞKIN, Sakarya Erenler Süleyman Şah İlk-Ortaokulu, aysetaskinfas@hotmail.com

ÖZET

Kimi emekli olmuş, kimi hala çalışan öğretmenlerimiz. Onları dinlediğimizde onlardan öğreneceğimiz çok şey olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle onların fikirlerinin alınmadığını görmüş olmamız bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmuştur. Bu araştırmanın amacı, yaşamışlık açısından tecrübe sahibi olan kişilerin çocuklara neler öğretilmesi gerektiği konusunda düşüncelerini öğrenerek, eğitimde eksik görülen konu ve değerlerin neler olduğunu tespit etmek ve bu hususta görülen eksiklikleri tespit ederek bu eksikliklerin giderilmesi aşamasında önerilerde bulunmaktır. Bu amaçla nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada veriler görüşme tekniği ile toplanmıştır. Görüşmelerin bir kısmı yüz yüze bir kısmı da mesafe nedeniyle telefonla yapılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı-yapılandırılmış görüşme formu biçimlendirilmiştir. Görüşmeler kimi zaman ses kayıt cihazı ile kimi zaman da not alınarak yapılmış, elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Çalışmaya okullarda çocuklara neler öğretmeliyiz, öğretilmesini istediğiniz şeyleri neden öğretmeliyiz, bunları nasıl öğretmeliyiz sorularıyla başlanmış, sonrasında Sosyal Bilgiler bağlamında neler öğretmeliyiz, Sosyal Bilgiler bağlamında öğretilmesini gerekli gördüğünüz konuları nasıl öğretmeliyiz, hangi tarihi kişilikleri öğretmeliyiz sorularıyla devam edilerek öğretmenlerimizin düşünceleri alınmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulguların; bu çalışma öncesinde okuma yazma bilmeyen 60 yaş üstü kişilerle yapılan görüşme sonucunda elde edilen değerlerin öğretilmesi gerekliliği bulgusuyla örtüşmüş olması “Ne olursan ol, önce insan ol” sözüyle bağdaşan insani değerlerin kazandırılmasının gerekliliğini vurgulamaktadır. 71 yaşındaki emekli bir bayan öğretmen şöyle diyor: “Amerika’da okula başlayan çocuğa davranış eğitimi kazandırmadan okuma yazma öğretirseniz hakkınızda soruşturma açıyorlar. Oysa bizim ülkemizde eylül ayında okul açılır, kasım sonunda çocuklar okumaya başlar, eğer siz bunu yapamazsanız, ne yazık ki adınız başarısız öğretmene çıkar. Ülkemizde sadece öğretim oluyor, eğitim değil. Bunu nereden anlıyoruz? Kadına karşı şiddet, tecavüzden, ülkede yapılan yolsuzluk ve hırsızlıktan, sorgulama bilincinin yokluğundan, üretme bilincinin yokluğundan, köşeyi çalışmadan ve üretmeden dönme çabalarından, uyuşturucu kullanım yaşının ilkokulu seviyesine düşmesinden anlıyoruz.” Tüm bunlar okullarda neler öğretmeliyiz sorusuna değil de ne öğretemiyoruz sorusunu cevaplar niteliktedir. 55 yaşındaki bir tarih profesörü ise bunun nedenini açıklar şekilde “İnsan çevresinin ürünüdür. Sosyal ve doğal çevre. Aileyi değiştirmedikten sonra o çocuğa ne yaparsak yapalım onu değiştiremeyiz.” Ortak cevap ise dürüstlük, saygı, sevgi, hoşgörü gibi değerlerin öğretilmesi olarak karşımıza çıkıyor. Sosyal Bilgiler bağlamında ise 57 yaşındaki bir öğretmenimiz şöyle cevaplıyor: “Aile saadetini öğretmeliyiz, çünkü çok fazla parçalanmış aile çocuklarıyla karşılaşyoruz, onların da aynı sonu yaşamaması için bu öğretilmelidir.” 79 yaşındaki bir emekli öğretmen ise “Yaşanılan yörenin önemli şahsiyetleri ve eserleri, o yörenin kalkınmasına katkıları kısaca anlatılmalı, bu eserler mümkün olduğunca yerinde görülerek öğrencilerin o kişilere hayranlık duymaları ve kendilerinin de onlar gibi memleketlerine ve ülkelerine faydalı olmak için çalışmalarını teşvik edilmelidir.” diye belirtmiştir. 61 yaşındaki bir öğretmenimiz ise “Günümüzün en büyük problemlerinden Çin, Japonya ve Türkiye’ye kadar uzanan ve etkileri büyük olan deprem ve sonuçları, geliştirilebilecek kişisel ve ülkesel tedbirlerin neler olduğu öğretilir.” demiştir. 53 yaşındaki bir öğretmen ise konuyla ilgili olarak “Türklerin tarih boyunca kurduğu devletler, bunların olumlu ve üstün yönleri, tarihimiz boyunca gelmiş, geçmiş liderlerimizin tanıtılması, cumhuriyetimizin kazandırdığı haklar ve özgürlükler öğretilir.” şeklinde belirtmiştir. Öğretmenlerimiz tüm bunların nasıl öğretilmesi hususunda konuların sunumundan, anlatılmasından ziyade inceleme, araştırmalar, gezi, gözlem, film, video gösterimi yapılmasından konuların teoriden çıkıp hayatla bütünleşmesi yoluyla öğretilbileceği konusundan bahsetmişlerdir. Bu çalışma sonucunda şunu söyleyebiliriz ki öğretmenlerimiz hani “Nerde o eski bayramlar?” sözünü duyarız ya hep aynen bu sözü doğrular nitelikte cevaplar vermiş olup eğitimin hem aile hem de yeni yetişen öğretmenlerin eksikliklerinden dolayı pratiğin ötesine geçememesinden, ahlaki değerlerin kaybedilmesinden, milli kültürümüzün kaybedilmesinden yakınmaktadır. Bunun için yapılacak ilk aşamanın hem öğretmen hem de aile eğitiminden geçtiği, sonrasında da çocukların da değişebileceği inancındayız.

Anahtar sözcükler: Eğitim, Sosyal Bilgiler, Tecrübe

WHERE DO WE MAKE MISTAKES? LETS LISTEN TO THE EXPERIENCE!

Teacher Ayşe TAŞKIN, Sakarya Erenler Süleyman Şah İlk-Ortaokulu, aysetaskinfas@hotmail.com

ABSTRACT

Some of our teachers are retired, some still working. When we listen to them, we think there is a lot to learn from them. For this reason, we have seen that their ideas have not been taken, which has created the starting point of this work. The aim of this research is to find out what are the missing topics and values in education by learning how people who have experience in terms of experience should be taught to children and by identifying the deficiencies seen in this issue and making proposals in the course of elimination of these deficiencies. For this purpose, the qualitative research method was used in this research. Some of the interviews were made face to face and some due to distance. The semi-structured interview form prepared by the researcher has been formed. Negotiations were sometimes made with a voice recorder and a note was taken, and a descriptive analysis technique was used in analyzing the obtained data. Teachers should be taught how to teach children what to study, how to teach them what to teach, how to teach them, how to teach them, what to teach in the context of Social Studies, how to teach them what to teach in the context of Social Studies, and what historical personalities to teach. Findings obtained as a result of the study; This study emphasizes the necessity of acquiring the human values that are compatible with the words Being first, Being first as the result of interviews with people who are illiterate over the age of 60 and the need to teach the values obtained. A 71-year-old retired female teacher says: If you taught reading and writing without educating the child in school in America, they are investigating you. In our country, the school opens in September, the children start reading at the end of November. If you can not do that, unfortunately your name fails. In our country, there is only teaching, not education. How do we know that? We understand that violence against women, corruption and theft in the country, the absence of the questioning consciousness, the lack of consciousness of production, the lack of consciousness of production, the work of cornering and the effort to return without producing, the age of drug use falls to the elementary level. All these are answers to the question of what we can not teach. A 55-year-old history professor explains why this is the product of the human environment. Social and natural environment. We can not change what we do to the child after the family has changed. The common answer is to teach values like honesty, respect, love and tolerance. In the context of Social Studies, a 57-year-old teacher responds: We must teach family happiness because we are faced with very fragmented family children and they must be taught so that they do not end up in the same way. A retired teacher at the age of 79 said, The important personalities and works of the scene, The contributions to the development should be explained briefly and these works should be encouraged to be seen on the spot as possible so that the students should admire those people and they should work to be beneficial to their countries and countries like them. A 61-year-old teacher says, The earthquake and its consequences, ranging from the biggest problems of our day to China, Japan and Turkey, can be taught how personal and territorial measures can be developed. A 53-year-old teacher said, The states established by the Turks throughout history, their positive and superior aspects, their history, the introduction of our past leaders, the rights and freedoms that our republic has gained can be taught. Our teachers have talked about how to teach all these things from the point of view of the subjects, from the point of view of explaining, researching, sightseeing, watching, watching movies, video and teaching them through the integration with life. As a result of this study, we can say that our teachers have heard the saying Where are those old festivals? Or they always replied that the word is correct and they complain about the loss of moral values and the loss of our national culture because education can not go beyond practice due to the shortcomings of both family and newly trained teachers. We believe that the first step for this is through both teacher and family education, and that children may change afterwards.

Key Words: Education, Social Information, Experience

YER TEMELLİ ÖĞRETİM YAKLAŞIMIYLA İŞLENEN ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI ÜNİTESİNİN ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Yrd.Doç.Dr. Mavi AKKAYA YILMAZ, Adnan Menderes Üniversitesi, mavi.akkaya@adu.edu.tr
Doç.Dr. Ufuk KARAKUŞ, Gazi Üniversitesi, ukarakus@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada, ortaokul 6. Sınıf sosyal bilgiler dersi “Ülkemizin Kaynakları” ünitesinin yer temelli öğretim yaklaşımıyla öğretiminin öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları üzerine etkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Demir ve Akengin (2010) tarafından geliştirilen sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırma deneysel desen modelinde gerçekleştirilmiştir. Yapılan deneysel çalışma altı hafta sürmüştür. Birinci haftada doğal kaynaklarımız ve topraklarımız konusu, ikinci haftada sularımız ve madenlerimiz konusu, üçüncü haftada ormanlarımız ve projeler yarışıyor konusu, dördüncü haftada vergi verelim konusu, beşinci haftada dünya alarm veriyor, nitelikli insan ve mesleklerin özellikleri konusu ve altıncı haftada da nitelikli insan ve mesleklerin özellikleri konusu işlenmiştir. Çalışmada sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklere yer verilmiştir. Sınıf içi etkinliklerde araştırmacının hazırladığı kartonlar ve çalışma yapraklarından yararlanılmıştır. Sınıf dışı etkinliklerde de çalışma yapraklarından faydalanılarak çeşitli faaliyetler yapılmıştır. Genel olarak sınıf dışı faaliyetlerde şunlar yer almaktadır: Kış aylarında Milas’ta yetişen bazı sebzelerin dikimi yapılmıştır. Gruplar her hafta bitkilerde meydana gelen değişimi aralarında tartıştıktan sonra grup lideri tarafından bitki gözlem formuna meydana gelen değişiklikler kaydedilmiştir. Daha sonra yetiştirilen ürünler ilçede ihtiyacı olan ailelere verilmiştir. Zeytin toplama faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler, çevrelerinde gördükleri doğal olarak yetişen bitki türlerini incelemişler ve ayrıca gördükleri böcek isimlerini çalışma yapraklarına yazmışlardır. Öğrenciler, şehir merkezinden geçen Balavca Dere’sine götürülerek gözlem yapılmış ve sorunlar saptanmıştır. Bunların yanı sıra öğrenciler sözlü tarih çalışması yapmışlardır. Yine öğrencilerle ilçede bulunan bir zeytinyağı fabrikasına gidilmiştir. Buranın müdürü öğrencilere fabrikanın işleyişiyle ilgili detaylı bilgi vermiş ve fabrika gezilmiştir ve etkinlik yapılmıştır. Ayrıca öğrenciler ilçedeki bazı parklara götürülmüş ve gözlem yapmışlardır. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılında Muğla/Milas’ta bir devlet okulunda 6. Sınıfta okuyan bir deney bir de kontrol grubu olmak üzere iki şube oluşturmaktadır. Çalışmanın deney grubunu 6-B şubesi oluştururken, kontrol grubunu 6-A sınıfı oluşturmuştur. Deney grubu yirmi altı öğrenciden oluşmaktadır. Kontrol grubu ise yirmi yedi öğrenciden oluşmaktadır. Toplamda araştırmaya elli üç öğrenci katılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce öğrencilerle bir toplantı yapılmış ve onlara çalışma hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca gerekli açıklamaların yapıldığı veli izin formu ailelere verilmiştir. Velilerin de çalışmaya onay vermesiyle uygulama yapılmıştır. Çalışma, Muğla İli Milas İlçesi ikliminin uygulamanın yapılacağı şubat ve mart aylarında alan gezisi yapmaya elverişli olmasından dolayı uygulama merkezi olarak seçilmiştir. Araştırmanın alt problemlerinin çözümlenmesinde bağımsız gruplar t-testi ve paired t-test kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre deney ve kontrol grubunun sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği öntest puanları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Deney grubunun öntest ve sontest tutum puanları arasında sontest lehine anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Deney grubu öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ölçeğindeki öntest-sontest puanlarının boyutlara göre farklılaşp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Buna göre birinci ve ikinci boyutta anlamlı bir farklılık saptanmazken, üçüncü ve dördüncü boyutta anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Kontrol grubunun öntest ve sontest tutum puanları arasında sontest lehine anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Deney ve kontrol grubunun sosyal bilgiler dersi tutum ölçeği sontest puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Araştırma sonucunda deney ve kontrol grubunun sosyal bilgiler dersi tutum ölçeğine ilişkin öntest puanlarının anlamlı bir fark göstermediği saptanmıştır. Bunun yanı sıra yer temelli öğretim yaklaşımıyla ders işlenen deney grubu öğrencileri ile müfredata göre ders işlenen kontrol grubu öğrencileri arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu noktada yer temelli öğretiminin öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumlarını daha olumlu etkilediği belirtilebilir.

*Bu çalışma “Sosyal Bilgilerde Yer Temelli Öğretim Yaklaşımı” adlı doktora tezinden üretilmiştir.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Tutum, Yer Temelli Öğretim

THE EFFECTS OF PLACE BASED EDUCATIONAL APPROACH ON STUDENTS' ATTITUDE TOWARD SOCIAL STUDIES

Assist. Prof. Dr. Mavi AKKAYA YILMAZ, Adnan Menderes University, mavi.akkaya@adu.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Ufuk KARAKUŞ, Gazi University, ukarakus@gazi.edu.tr

ABSTRACT

In this research, to introduce the effect of teaching the subject Resources of Our Country within the scope of Social Studies course for the 6th grade, with place based education approach, upon students attitude toward social studies. The research has been carried out in experimental pattern model. Social sciences lesson attitude scale developed by Demir ve Akengin (2010) has been used as data collection means in the research. The experimental study was carried out for six weeks. In the first week natural resources and soil, in the second week our water and mines, in the third week our forests and projects are computing subjects were thought. In the following three weeks let's pay taxes, World gives Alarm and characteristics of qualified people and occupations subjects were thought respectively. In the study outside and inside classroom activities were done. Indoor activities briefs and worksheets prepared by the researcher were used, and also worksheets were used for outside classroom activities. One of outdoor activity was planting some vegetables that grow in the winter in MİLAS. For this activity, the student groups debated the change that occurred in the plants and then the group leaders filled out the plant observation forms. And after that, the cultivated plants from this activity were given to families in need. Another outdoor activity was picking olives on olive trees. Students examined the types of plants that grow naturally around them, and also they wrote the names of the insects they saw written to the worksheets. Another activity was carried out by taking students to Balavca creek in order to make an observation and identify the problem issues about it. In addition, students have taken out history lessons by oral presentation. Besides these, the students were taken to olive oil factory. The manager of the factory gave detail information about the story of the olive oil about how it was produced. And lastly, the students were taken to parks for social observations. The study group of this research was constituted by two 6th grade classes as control and experimental group in the 2013-2014 academic year Muğla/Milas in a public school. The 6-B class was chosen as experimental group while the 6-A class was a control group. The experimental group consisted of twenty-six students while the control group was twenty seven. In total, fifty-three students participated in the research. Before beginning the research, the meeting was organized with students for giving them information about the study. Moreover, the paper for the permission of the students' families for participating in the study were taken that covers the detailed necessary explanations about the research. Milas, Muğla was chosen as a research place because of climatic conditions for being suitable for outdoor activities in February and March. In analyzing the sub-problems of research, independent samples t-test, and paired t-test analysis have been used. According to research findings, any significant difference between the pre-test scores in social studies lesson attitude scale for experimental group and for control group has not been detected. Between the pre-test and post-test attitude scores of experimental group, a significant difference in favor of post-test has been ascertained. If the pre-test - post-test scores in the scale of attitude to social studies lesson for the students involving in experimental group differ according to the dimensions, or not, has been researched. Accordingly, while any significant difference has not been ascertained in the first and second dimension, a significant difference has been ascertained in the third and fourth dimension. A significant difference between the pre-test and post-test attitude scores of the control group has not been detected for post-test. Between the post-test scores in the scale of attitude to social studies lesson of experimental and of control group, a significant difference in favor of the experimental group has been ascertained. According to research result; any significant difference between the pre-test scores in social studies lesson attitude scale for experimental group and for control group has not been detected. As conclusion, place based educational approach is more positively effective for attitudes of students' toward social studies.

*This paper is based on a PhD study title ‘‘ Place Based Educational Approach in Social Studies’’

Key Words: Attitude, Key Words, Place Based Education, Social Studies

ÇOCUK HİKAYELERİNDEN ÇEVRE KİRLİLİĞİNE: ÇOCUK HİKAYELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Arş.Gör. Tülay AYGÖREN, Pamukkale Üniversitesi, tolmezoglu@pau.edu.tr

ÖZET

Çevre konusu, özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren tüm dünya için stratejik bir konu haline gelmiştir. İnsanoğlunun artan refah ihtiyacı ve bu amaçla üretimi artırma çabaları, çevrenin ve ekosistemin büyük bir hasar görmesine yol açmıştır. Doğal kaynakların aşırı kullanımının sonucunda ciddi çevre sorunları meydana gelmiştir. Ülkelerin sınırlarını aşan boyutlara ulaşan bazı çevre sorunları olarak; küresel ısınma, radyoaktif kirlilik, hava kirliliği, su kıtlığı, biyolojik çeşitliliğin yok olması, küresel hastalıklar, beslenme vb. sayılabilir. Tüm bu sorunların ortaya çıkmasında en önemli etken insan davranışlarıdır. İnsanların bireysel ve toplumsal olarak içinde yaşadığı ortamda karşılaştığı bu sorunları fark etmeleri ve belli ölçüde çözüm üretmeleri gerekmektedir. Bu nedenle bu gidişin önüne geçmek üzere çeşitli adımlar atılmış, bu süreçte ulusal ve uluslararası önlemler ve işbirlikleri gündeme gelmiştir. Bu süreçte, çevrenin korunması konusundaki temel bilinci geliştirmenin eğitimin bir sorumluluğu olduğu kabul edilerek çevre, eğitim programlarında önem verilen ve disiplinlerarası öğretim konusu olarak belirlenen bir konu haline gelmiştir. Çevre sorunlarının önlenmesi, çevrenin korunması, geliştirilmesi ve iyileştirilmesi ancak bu konuda çevre bilinci ve duyarlılığı kazanmış bireylerin yetiştirilmesiyle mümkündür. Bu da bireylere daha çocukluk döneminde verilecek etkili bir çevre eğitimi ile söz konusu olabilir. İlk olarak ailede başlayan çevre eğitiminin okullarda daha sistematik bir şekilde devam ederek, öğrencilerde daha kalıcı davranışlar sağlaması beklenmektedir. Bu çerçevede, ortaokul öğrencilerinin çevre kirliliği konusundaki düşünce ve eğilimlerini ve bu düşüncelerini şekillendiren etmenleri derinlemesine incelemek amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Araştırma temel nitel araştırma deseniyle yürütülmüştür. Araştırmanın katılımcıları, Denizli’de bir devlet ortaokulunun 7. sınıfında öğrenim görmekte olan 60 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme tekniklerinden tipik durum örnekleme kullanılmıştır. Araştırma verileri, öğrencilerin yazdıkları hikayelerden toplanmıştır. Bu süreçte, öğrencilere iki cümlelik bir giriş cümlesinin yazılı olduğu kağıtlar dağıtılmış ve bu hikayenin devamını yazmaları ve hikayelerine bir başlık vermeleri istenmiştir. Bu şekilde bir veri toplama yöntemi, öğrencilere doğrudan bir soru yöneltmeden, bir konuyla ilgili tutum, eğilim ve düşüncelerini derinlemesine öğrenmenin bir fırsatını sunmaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı için iki uzman görüşü alınmış, sonrasında iki okulda farklı öğrenciler ile pilot çalışması yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, hikayenin başında verilen cümlede bazı değişikliklere gidilerek son form oluşturulmuştur. Elde edilen veriler analize uygun hale getirilerek nitel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Bu süreçte öncelikle, tüm metinler genel bir görüş kazanmak amacıyla okunmuş, daha sonra her bir hikayede tek tek kodlama işlemi yapılmıştır. Kodlama işlemi sonucunda kodlar arasındaki ilişki biçimlerini belirlemek amacıyla kategorileştirme işlemi yapılmış, son olarak temalar belirlenmiştir. Kodlama sürecinde 5 hikaye, ikinci bir araştırmacı tarafından kodlanarak kodlama stratejisinin uygunluğu için incelenmiştir. Araştırmanın sonuçları, öğrencilerin çevrenin kirlenmesi konusunda insanları, fabrikalar gibi üretim araçlarını sorumlu görmelerinin yanı sıra bu konudaki sorumluluğu insan faktöründen uzaklaştırarak uzaylılar, canavarlar gibi gerçeküstü kaynaklara da yüklediklerini göstermektedir. Ayrıca atıf yapılan kaynaklardan bir diğeri de yabancılardır. Çevre sorunlarının çözümü konusunda ise bazı öğrenciler insanlar arasındaki işbirliğine temel rol yükleyerek birlikte çözüm üretmeyi seçmişken, bazı öğrenciler ise doğrudan yöneticilerin emriyle bu sorunu çözüme kavuşturmuştur. Araştırma sonuçları derinlemesine incelendiğinde, öğrencilerin çevrenin kirlenmesi ve korunması konusunda iç denetim ya da dış denetim odağını yansıtan yanıtlar verdikleri görülmüştür. Ayrıca duruma gerçekçi olarak bakıp bakamadıklarına dair önemli kanıtlar da içermektedir. Bu sonuçlar, çevrenin kirlenmesi konusunda yapılan eğitim için önemli geri bildirimler sunmaktadır. Bu kapsamda ulaşılan sonuçların çevre eğitimi programları ve faaliyetleri konusunda bir katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar sözcükler: Çevre Kirliliği, Çevre Eğitimi, Hikaye Tamamlama

FROM CHILD STORIES TO ENVIRONMENTAL POLLUTION: AN EXAMINATION ON CHILDREN'S STORIES

Res.Assist. Tülay AYGÖREN, Pamukkale University, tolmezoglu@pau.edu.tr

ABSTRACT

The environmental issue has become a strategic issue for the whole world, especially since the last quarter of the 20th century. The human need for increased prosperity and efforts to increase production for this purpose have caused great damage to the environment and the ecosystem. As a result of excessive use of natural resources, serious environmental problems have arisen. Some of the environmental problems reaching the dimensions that exceed the borders of the countries are global warming, radioactive pollution, air pollution, water scarcity, the destruction of biodiversity, global diseases, nutrition, etc. The most important factor in all these problems is human behavior. It is necessary for people to recognize these problems that they encounter in the environment where they live individually and socially and to produce solutions to a certain extent. So, various steps have been taken to prevent this way, and national and international measures and collaborations have been on the agenda. In this process, the environment has become a topic of interdisciplinary teaching which is given importance in educational programs and accepted as the responsibility of education of the basic conscientious development on the protection of the environment. Prevention of environmental problems, conservation, development and improvement of the environment is only possible by gaining people environmental awareness and sensitivity. This may be the case with an effective environmental education that will be given to individuals in childhood. It is expected that environmental education, which started first in the family, will continue in a more systematic manner in schools and provide more permanent behaviors in the students. In this context, this study was conducted in order to examine in depth the thinking and tendencies of the secondary school students about environmental pollution and the factors that shape these considerations. The research was conducted with a basic qualitative research design. Participants of the study consist of 60 students studying in 7th grade of a state middle school in Denizli. Typical case sampling as one of the purposeful sampling techniques is used in the research. Research data were collected from stories written by students. In this process, students were given papers including two-sentences as the beginning of the story, and they were asked to write the rest of the story and give a title to their story. A data collection method in this way offers an opportunity to deeply learn about attitudes, trends and thoughts on a topic without direct questions to the students. Two expert opinions were taken for the data collection tool used in the research, followed by a pilot study with different students in two schools. According to the results obtained, some changes were made at the beginning of the story and the final form was formed. The obtained data were firstly organized for the analysis, and then were analyzed by qualitative analysis method. Content analysis was used in the analysis of the data. In this process, all the texts were firstly read in order to gain a general view, and then coding was performed in each story. At the end of the coding process, categorization is done to determine the relation between the codes and finally the themes are determined. In the coding process, 5 stories were coded by a second researcher and examined for the suitability of the coding strategy. The results of the study show that, in addition to taking responsibility for the means of production, such as factories, for the students to pollute the environment, they also put the responsibility on this subject out of the human factor and load it into alien sources such as aliens and monsters. In addition, foreigners are one of the cited sources on environment pollution. As for the solution of environmental problems, some students chose to produce solutions together with the basic role of cooperation among people, while some students directly solved this problem by order of the directors. When the results of the research were examined in depth, it was seen that the students gave answers to pollution and protection of the environment depending on the internal or external locus of control. It also contains important evidence that they cannot look at the situation realistically. These results provide important feedback for education on contamination of the environment. In this context, the results are expected to contribute to the environmental education programs and activities.

Key Words: Environmental Pollution, Environmental Education, Story Completion

FARKLI BEŞERİ BÖLGELERDE YAŞAYAN ÖĞRENCİLERİN ÇİZDİKLERİ RESİMLERE YANSITTIKLARI KÜRESEL SORUNLAR

Doktora Öğrencisi Ayşen ALTINOK, Gazi üniversitesi, aysenaltinok@gmail.com
Öğretmen Mehmet Ali ALTINOK, Aksaray Milli Eğitim Müdürlüğü, mehmetaltinok@gmail.com

ÖZET

Küreselleşen dünya birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Hızlı nüfus artışı, dünyadaki kaynakların dengesiz dağılışı, insanların doğada oluşturduğu tahribatlar birçok soruna kaynak teşkil etmekte ve giderek artan sayıda problemle insanları karşı karşıya getirmektedir. Günümüz dünya sorunları ile gündelik hayatta sık sık karşılaşılrsa da bu sorunlar karşısında farkındalık oluşturma ve bunlara çözüm yolları arama konusunda yetersiz kalınmaktadır. Oysa ki son dönemlerde dünya sorunları ve özellikle çevre ile ilgili sorunlar gündemi sıklıkla meşgul etmektedir. Tüm dünyayı ilgilendiren bu konu çocukların da gündemindedir. Savaş, kıtlık, şiddet, yoksulluk gibi hayatlarını doğrudan ya da dolaylı yoldan etkileyen birçok sorunun farkındadırlar ve gelecekle ilgili kaygılanmaktadırlar. Çocuklar çoğunlukla medya sayesinde dünya sorunlarıyla tanışmaktadır. Ancak dünya sorunlarıyla ilgili doğru bilgilere ulaşmaları ve bu sorunlara çözümler üretmelerinde eğitim kurumlarının rolü göz ardı edilemez. Küresel sorunları çözebilmenin yolu bu sorunlara farkındalık yaratmaktan geçmektedir. Bu farkındalığın oluşturulmasında ise eğitim önemli yer tutmaktadır. Unutulmamalıdır ki içinde yaşadığı dünyayı tanıyan, sorunların farkında olan ve bu sorunlara çözümler üreten vatandaşlar yetiştirmek eğitimin önemli amaçlarından birisidir. Ortaokul düzeyinde bu amacın gerçekleştirilmesinde, Sosyal Bilgiler dersi önemli görev üstlenmektedir. Sosyal Bilgiler dersinin, programda küresel sorunlar olarak adlandırılan günümüz dünya sorunları hakkında öğrencileri bilgilendirme, bu sorunlara karşı duyarlılık kazandırma gibi amaçları vardır. Bu sayede öğrenciler küresel sorunların çözümünde ve gerekli önlemlerin alınmasında aktif vatandaşlar olarak sorumluluk sahibi olacaklardır. Sosyal Bilgiler dersi öğretim programına bakıldığında, küresel sorun kavramının 6. sınıfta giriş ve 7. sınıfta geliştirme düzeylerinde kazandırılmasının amaçlandığı görülmektedir. 6. Sınıf öğretim programında küresel sorunlar ve bu sorunlara yönelik farkındalık geliştirme anlamında doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesi, doğal afetler, çevre sorunları, insan hakları ihlalleri, teknolojik gelişmeler ve bunların doğurabileceği sorunlar gibi konular üzerinde durulmaktadır. 7. Sınıfta ise daha önceki yıllarda vurgulanan bölgesel sorunların ötesine geçilerek daha çok küresel sorun kavramı, küresel sorunlarla ilgili uluslararası kuruluşlar ve çalışmaları, küresel sorunlara ait önlemler ve çözüm önerileri konularını öğrenmelerine yönelik kazanımlar eklendiği görülmektedir. Bu yüzden Sosyal bilgiler derslerini alan öğrencilerin küresel sorunlarla ilgili bilgi sahibi oldukları düşünülmektedir. Literatürdeki çalışmalara bakıldığında genellikle küresel çevre sorunları üzerinde durulduğu ya da küresel sorunlardan bir veya birkaçı seçilerek bu sorunların öğrenciler tarafından algılanması ve kavram yanılgılarına dayalı çalışmalara odaklanıldığı görülmektedir. Oysa ki öğrencilerin küresel sorunlar ya da günümüz dünya sorunları denildiğinde zihinlerinde nelerin canlandığını bilmek eğitimciler için oldukça önemlidir. Bu varsayımdan yola çıkılarak 8. sınıf öğrencilerinin zihinlerindeki küresel sorun algılarını belirlemek bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Öğrencilerin “küresel sorun” algıları çizdikleri resimler aracılığıyla ortaya konulacaktır. Ayrıca farklı beşeri bölgelerde yaşayan öğrencilerin küresel sorunları algılamaları arasında bir farklılık bulunup bulunmadığı, öğrencilerin küresel sorunları hangi kaynaklardan öğrendikleri araştırmanın diğer problemlerini oluşturmaktadır. Çalışma Ankara ili, Aksaray ili şehir merkezi ve Ortaköy ilçesinde bir kasabada yaşayan toplam 39 8. Sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunun 8. Sınıflardan seçilmesinde “küresel sorun” kavramının 6.ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler derslerinde kazandırıldığı varsayımından yola çıkılmıştır. Öğrencilerden “Küresel Sorun” kavramı ile ilgili resim çizmeleri istenmiş ayrıca yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak küresel sorunlarla ilgili algıları ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemleri arasında bulunan içerik analizi kullanılacaktır. Öğrencilerin çizdikleri resimler ve görüşme sorularına verdikleri cevaplar içerik analizi yoluyla değerlendirilecektir. Böylelikle öğrencilerin en fazla hangi küresel sorunlara değindikleri, farklı beşeri bölgelerde yaşayan öğrencilerin küresel sorunları algılamalarında bir farklılık olup olmadığı, küresel sorunlarla ilgili bilgi kaynakları ortaya konulacaktır. Bulguların sosyal bilgiler öğretmenlerine ve bu alanda çalışan eğitimcilere ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Kavram Öğretimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Küresel Sorun

GLOBAL PROBLEMS THAT STUDENTS LIVING IN DIFFERENT TERRITORIES REFLECT WITH THEIR DRAWINGS

PhD Student Ayşen ALTINOK, Gazi University, aysenaltinok@gmail.com

Teacher Mehmet Ali ALTINOK, Ministry of National Education, mehmetaltinok@gmail.com

ABSTRACT

The globalizing world brings about numerous problems. Rapid population growth, uneven distribution of world resources, destruction of nature by people are sources of many problems and confront people with an increasing number of problems. Although today's world problems are frequently encountered in everyday life, it has been unsatisfying to raise awareness and search for a way out from these problems. However, recently, world problems and especially environmental problems have occupied the agenda too often. This issue concerning the whole world is also on the agenda of children. They are aware of many problems affecting their lives directly or indirectly such as wars, famine, violence and poverty and are concerned about the future. Children are mostly introduced to world problems by means of the media. Yet, it cannot be ignored that educational institutions have a role in their accession to right information and inventing solutions to these problems. The way to being able to solve global problems is to raise awareness of these problems. Education has an important place in creating this awareness. It ought not to be forgotten that educating citizens who distinguish the world they live in, who are aware of the problems and who invent solutions to these problems is one of the most significant objectives of education. The Social Studies course has an important role in achieving this objective at the secondary school level. The Social Studies course has such aims as informing students about today's world problems that are called global problems in the syllabus and to raise awareness about these problems. Thus, students will take responsibility as active citizens in solving global problems and in taking necessary precautions. When we look at the Social Studies course syllabus, it is seen that the concept of global problem is aimed to be acquired at introduction level in 6th grade and at development level in 7th grade. 6th grade syllabus focuses on global problems and on raising awareness of these problems such as global unconscious consumption of natural resources, natural disasters, environmental problems, human rights violations, technological developments and the problems they may cause. In 7th grade, however, it is seen that beyond the local problems emphasized previous years, attainments have been included which are about global problems concept, international organizations and studies related to global problems, measures related to global problems and solutions. Therefore, it is thought that the students who take Social Studies courses have knowledge about global problems. When we look at studies in the literature, it is seen that global environmental problems are emphasized or several global problems are chosen and the studies about perception of students of these problems and their misconceptions are focused on generally. Yet, it is very important for educators to know what is happening in the minds of students when global problems or today's world problems are called. Deriving from this assumption, determining the global problem perceptions in the minds of 8th grade students forms the aim of this research. "Global problem" perceptions of the students are going to be brought out through the pictures they draw. Besides, the issues that whether students living in different territories have a difference between perceptions of global problems, and what sources students learn from global sources constitute the other issues of research. The study was conducted with a total of 39 students in 8th grade living in Ankara province and Aksaray city center and a town in Ortaköy district. The working group has been elected among 8th graders deriving from the assumption that the concept of "global problem" has been gained in 6th and 7th grade Social Studies course. The students were requested to draw pictures related to the concept of Global Problem and it has been tried to measure their perceptions about global problems using semi-structured interview form. In the study, content analysis, which is among the qualitative research methods, is going to be used. The pictures that the students draw and the answers they give to the interview questions will be evaluated through content analysis. Thus, the facts about which global problems do the students most mention and whether there are differences in perceptions of global problems among students living in different territories or not and information sources about global problems are going to be identified. The findings are thought to offer an insight to Social Studies course teachers and trainers working in this field.

Key Words: Concept Teaching, Social Studies Education, Global Problem

ORTAOKUL DERS KİTAPLARINDA AFETLER VE AFET EĞİTİMİ İÇERİĞİNE İLİŞKİN BİR ANALİZ

Doç.Dr. Adem SEZER, Uşak Üniversitesi, adem.sezer@usak.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Bilal Burak ARIBAŞ, Uşak Üniversitesi, burak.aribas@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Mehmet Akif KARALI, Uşak Üniversitesi, memet_karali@hotmail.com
Öğretmen Emrah URHAN, 30 Ağustos Ortaokulu/Bekilli, emrahurhan502@gmail.com
Öğretmen Abdullah İsmet ÜNAL, MEB, abdullahunal646464@gmail.com

ÖZET

Dünya oluşum ve şekillenme süreciyle dikkate alındığında, afet kavramı içerisinde değerlendirdiğimiz olaylarla oluşmuş ve şekillenmiştir. Bu oluşum ve şekillenme süreci ise kesintisiz olarak devam etmektedir. Afet kavramı oluşturan olaylardan kesin olarak kurtulmamızda mümkün değildir. Ancak insan faaliyetlerinin ve canlılığın sürdürülebilmesi için afet olgusu bilinmeli, çeşitleri tahlil edilerek hayati korunma tedbirleri alınmalı ve yaşam becerileri geliştirilmelidir. Günümüz bilim çevrelerince afet kavramı, insanlar ve insan yerleşmeleri üzerinde fiziksel, ekonomik, sosyal ve çevresel kayıplara neden olan, normal yaşamı ve insan faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplulukları etkileyen doğal, teknolojik ve insan kökenli olayların sonuçları olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda afet kavramı, doğal ve beşeri olarak kategorileştirilmektedir. Doğal afetlerin oluşumunda doğa olayları baskındır ancak insan etkisi yoktur demek mümkün değildir. Doğal afetler oluşumlarına göre jeolojik, klimatolojik, hidrografik ve biyolojik türdedir. Jeolojik afetlerin kaynağı yer kabuğu ve daha derininde meydana gelen olaylardır. Bunlar karşımıza genellikle deprem, yanardağ patlaması, tsunami, heyelan, kaya düşmesi şeklinde çıkmaktadır. Klimatolojik olarak adlandırılan doğal afetlerin güç kaynağı güneş ve olduğu yer atmosferdir. Kasırga, hortum, aşırı yağış, kuraklık bu afet grubunun baskın olaylarıdır. Hidrografik türde yaşanan afetlerin özneleri ise yer altı suları, akarsular, göller, denizler ve okyanuslardır. Genellikle bu alanın afet biçimi taşkın ve kirlilik olarak vuku bulur. Biyolojik afetler ise toprak, bitki ve yaban hayvanlarının yarattığı zararların ifade edildiği gruptur. Beşeri unsurlara dayanan afetler sosyal afet ve teknolojik afet alt başlıklarıyla değerlendirilir. Sosyal afet tanımlamasında insanın günlük yaşam koşullarından hız alan olaylar sayılabilir. Bunlar genellikle karşımıza göç, savaş, kıtlık, bulaşıcı hastalıklar, ekonomik krizler olarak çıkar. Modern dünyanın getirdiği ve beşeri grupta değerlendirilen bir diğer afet türü ise teknolojik kökenli afetlerdir. Genellikle kontrolsüz ve yanlış teknolojik uygulamalardan doğmaktadır. Sanayi atıkları, kimyasal ve biyolojik atıklar, ulaşım sektöründe yaşanan aksamalar bu grup içerisinde değerlendirilmektedir. Ülkemiz özelinde doğal ve beşeri afetler değerlendirildiğinde risk arz eden bir yapının olduğu tartışmasız bir gerçektir. Türkiye'nin coğrafi konumundan, yeryüzü şekillerinin ve iklimin çeşitliliğinden kaynaklı ekstrem durumlar yaşanmaktadır. Sıcak çatışma bölgelerinin arasında kalan konumu, beşeri afetlerin ülkemizi etkilemesine sebep olmaktadır. Bu durumlar karşısında afet eğitiminin ve afet bilincinin yeterli olmaması afetlerin yıkıcılığını arttırmakta ve toplum hayatında travmalar yaratmasına sebebiyet vermektedir. Afet durumlarına insan yaşamının uyarlanması ise eğitim sayesinde olacaktır. Bu sebeple ders kitaplarında afet kavramına dönük içeriğin varlığı afet eğitimi açısından önemlidir. Bu eğitim içeriğiyle; çevresini tanıyan, sorumluluklarının ve sınırlılıklarının farkında olan, doğal ve beşeri afet bilincine sahip bireylerin yetişmesi hedeflenmektedir. Araştırmanın Amacı Bu araştırma ile ortaokul Sosyal Bilgiler, Türkçe ve Fen Bilimleri ders kitaplarında afet ve afet eğitimi içeriği nasıl verildiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ders kitaplarının içeriğinde hangi olayların afet olarak tanımlandığı, afet eğitime ilişkin verilen içeriğin hangi boyutta olduğu ve içeriğin sunulmasında kullanılan görsel ve yazılı metinler arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Yöntem Araştırma tarama yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Veriler, araştırma da veri kaynağı olarak belirlenen ders kitaplarının içerik analizi yapılarak toplanmıştır. Bulgular Ortaokul Sosyal Bilgiler ders kitapları içeriğinde doğal afet kavramının tanımı yapılmıştır. Doğal afetlerden, deprem, sel, heyelan, erozyon, çığ ve orman yangını, tsunami, kuraklık, fırtına, bulaşıcı hastalıklar doğal afet ismi olarak ders kitaplarında yer almıştır. Bunlardan bazılarına ilişkin tanımlamalar yapılmıştır(deprem, sel, heyelan vb.). Bazıları ise tanımlanmamıştır ve süreçleri de açıklanmamıştır (tsunami, kuraklık,vb.). Sosyal Bilgiler ders kitaplarında afetler konusu daha yoğun olarak 5. Sınıfta daha yoğun olarak işlenmiştir. Ortaokul Fen Bilimleri ders kitaplarında afet kavramının tanımı yapılmamıştır. Afetlerden fırtına, dolu, deprem, sis, kurağı, erozyon, küresel iklim değişikliği, hava kirliliği, toprak kirliliği ve su kirliliği afet ismi olarak ders kitaplarında yer almıştır. Bunlardan bazılarına ilişkin tanımlamalar yapılmıştır. (fırtına, dolu, sis vb.) Bazıları ise tanımlanmamıştır ve süreçleri açıklanmamıştır(hava kirliliği, su kirliliği vb.). Fen Bilimleri ders kitaplarında afetler konusu 8. Sınıfta daha yoğun olarak işlenmiştir. Ortaokul Türkçe ders kitaplarında afet kavramının tanımı yapılmamıştır. Afetlerden, orman tahribatı, çevre kirliliği, hava kirliliği ve su kirliliği doğal afet ismi olarak ders kitaplarında yer almıştır. Yer alan kavramlarla ilgili hiçbir tanıma rastlanılmamıştır. Türkçe ders kitaplarında afetler konusu yoğun olarak işlenilmemiştir. Kavramlara metin içerisinde yer verilmiştir. Afet eğitimi olarak tanımlanabilecek içerik daha çok sosyal bilgiler ders kitaplarında yer almaktadır. Sosyal bilgiler 5. Sınıf ders kitabında afet eğitimi olarak tanımlanabilecek içerik 5. Sınıf ders kitabında afet öncesi, esnasında ve sonrasında yapılacaklara ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Fakat bu açıklamalar sadece depreme ilgilidir. Diğer afetlere ilişkin eğitici içeriğin yetersiz olduğu görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Afet Eğitimi, Afetler, Ders Kitapları, Ortaokul, Sosyal Bilgiler

AN ANALYSIS OF DISASTERS AND DISASTER EDUCATION IN THE CONTENT OF SECONDARY SCHOOL COURSE BOOKS

Assoc. Prof. Dr. Adem SEZER, Uşak University, adem.sezer@usak.edu.tr

MA Student Bilal Burak ARIBAŞ, Uşak University, burak.aribas@gmail.com

MA Student Mehmet Akif KARALI, Uşak University, memet_karali@hotmail.com

Teacher Emrah URHAN, Ministry of National Education, emrahurhan502@gmail.com

Teacher Abdullah İsmet ÜNAL, Ministry of National Education, abdullahunal646464@gmail.com

ABSTRACT

When the Earth is taken into consideration together with its formation and its shaping, it is clearly seen that it was formed and shaped as a result of the processes which have been operating as disasters. This process of formation and shaping has been continuing without interruption and it is impossible to escape the events which form the concept of disasters. However, it is of great importance to know more about the phenomenon of disaster in order to sustain life and human activities. It is also vital to analyse the types of disasters and to develop protection precautions and survival skills. In the field of science, the concept of disaster is defined as the consequences of natural, technological or man-made events which cause physical, economic, social and environmental damages to humans and human settlements by preventing or suspending human activities and normal life activities. In this respect, the concept of disaster is categorized as natural and humane. On the other hand, it would be wrong to claim that it is merely the natural events that cause natural disasters; one can never ignore the effects of humans on the formation of natural disasters. The types of natural disasters can be listed as geological, climatologic, hydrographic and biological. Geological disasters such as earthquakes, volcanic eruptions, tsunamis, landslides and rockfalls result from the activities and events in the Earth's cluster and its depths. The source of climatologic disasters is the sun and their location is the atmosphere. Hurricanes, cyclones, excessive precipitation and draught are some of the major events of these disasters. The subjects of hydrographic are, on the other hand, the underground waters, rivers, lakes, seas and oceans. These disasters usually occur in the form of floods and pollution. Biological disasters are considered to be the ones caused by damages from the soil, plants and animals. Humane disasters have two main sub-groups: social disasters and technological disasters. Social disasters result from the events in daily-life conditions and manifest themselves as migration, war, famine, epidemic, and economic crisis. **THE AIM OF THE RESEARCH:** The aim of this research is to determine how disaster and disaster education is implemented in the content of Social Sciences, Turkish and Natural/Physical Sciences course books. In order to achieve this aim, I have examined which events have been defined as disasters, to what extent disaster education has been emphasized and which visual and written materials have been used to convey this content and the interaction of these visual and written materials. **METHOD:** The research has been conducted through the browsing method. The data has been collected by analysing the content of the course books determined as the data sources. **FINDINGS AND RESULTS:** It has been found out that the concept of natural disaster has been defined in Secondary School Social Sciences course books. The terms earthquake, flood, landslide, erosion, avalanche, forest fire, tsunami, draught, storm, epidemic have been mentioned in the course books as natural disasters. Some of these terms (earthquake, flood, erosion, etc.) have been defined, but some (tsunami, draught, etc.) have not been defined and the processes related to them have not been explained. In Social Sciences courses, these issues have been covered more densely in the fifth grade. The definition of the concept of disaster has not been made in Secondary School Natural/Physical Sciences courses. The events such as storm, hail, fog, frost, erosion, global climatic changes, air pollution, soil pollution and water pollution are mentioned under the name of disaster. Some of these terms (storm, hail, fog, etc.) have been defined, but some (air pollution, water pollution, etc.) have not been defined and the processes related to them have not been explained. The subject of disasters has been covered more densely in the eighth grade. The definition of the concept of disaster has not been made in Secondary School Turkish courses. Forest destruction, environmental pollution, air pollution and water pollution have taken place in Turkish course books as natural disasters, but there have been no definitions given related to these terms. The subject of disasters has not been covered densely in Turkish course books, but these concepts occur in the texts. The disaster education has been included especially in the content of Social Sciences course books. Explanations of what to do before, during and after disasters have been made in the fifth grade Social Sciences course books, but these explanations have been limited to earthquakes only. It has been observed that educational content pertinent to other disasters has been missing or not enough.

Key Words: Course Books, Disaster Education, Disasters, Secondary School

COĞRAFYA DERSLERİNDE CBS (COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ)’NİN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Yrd.Doç.Dr. Yavuz DEĞİRMENCİ, Bayburt Üniversitesi, ydegirmenci@bayburt.edu.tr

ÖZET

Günümüzde her alanda olduğu gibi eğitim alanında da hızlı bir değişim ve yenilenme hareketi yaşanmaktadır. Eğitim ortamlarında ki bu değişim özellikle öğretim ortamlarındaki yenilenmeyi de beraberinde getirmekte ve öğretim ortamları her geçen gün daha da modernleşmektedir. Bu değişim eğitimin yapısını değiştirmekle birlikte bireye ve bilgiye bakış açısını da değiştirmiştir. Artık bilgiyi sorgulamadan kabul eden, öğrenme sürecinde aktif olmayan bireyler yerine; aktif, sorgulama becerisi olan ve yeni durumlara uyum sağlayabilen bireyler yetiştirmek eğitimde öncelik haline gelmiştir. Bu önceliği sağlamaya çalışırken bilgi ve teknolojinin sunduğu imkânlardan yararlanmak gerekir. Burada öğretmenlere ve eğitimcilere önemli görevler düşmektedir. Teknolojik araçların eğitim ve öğretim sürecinde kullanılması, eğitimin amacına daha kısa sürede ulaşmasını sağlamakta ve eğitimin niteliğini artırmaktadır (Daban, 2001). Eğitim alanında yaşanan teknolojik gelişmeler temelde “nasıl öğretelim” sorusuna yanıt aramaktadır. Bununla birlikte çağdaş bir sınıf ortamı oluşturmak ve teknolojiden daha fazla yararlanmak konusunda öğretmenlere daha fazla sorumluluk düşmektedir (Aktepe, 2011). Bu nedenle öğretmenlerin farklı ders ve konularda konu ve derslerin özüne uygun olan modern araç-gereçleri ve teknolojiyi sınıf ortamlarında kullanabilme becerilerine sahip olmaları gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Eğitim sürecinde hemen hemen pek çok alanda teknolojiyi kullanmak mümkündür. Bu alanlardan birisi de coğrafya bilimidir. Çünkü coğrafya gerek konuları gerekse yapısı ile buna uygun bir bilim alanıdır. İnsanla doğa arasındaki etkileşimi inceleyen coğrafya, gelişen teknolojik imkânlarla farklı yöntem ve teknikleri de bünyesine almakta ve kullanmaktadır. Bu yöntemler sayesinde etki alanını daha da genişleterek bu sayede çağa uyum sağlamaktadır. Günümüzde teknolojinin coğrafya bilimine kazandırdığı en önemli yeniliklerden birisi de Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)’dir (Değerliyurt ve Çabuk, 2015). CBS ile coğrafya derslerinin yürütülmesi aktif öğrenmeyi sağlamakta ve coğrafya derslerinin daha eğlenceli olmasına yardımcı olmaktadır (Artvinli, 2010). Ülkemizde 2005 yılında uygulamaya konulan ve daha sonraki yıllarda güncellemeler yapılarak yenilenen coğrafya öğretim programı incelendiğinde bireyi aktif kılan öğrenci merkezli yaklaşımları benimsediği görülmektedir. Bununla birlikte program, CBS gibi yeni teknolojilerin coğrafya derslerinde kullanılması gerektiğini vurgulamakta ve farklı kazanımlarda da CBS’nin kullanılmasını önermektedir. Bu araştırmanın amacı, coğrafya öğretmenlerinin coğrafya konularının öğretiminde CBS’yi kullanma durumları, neden kullanılması gerektiği, genellikle hangi konuların öğretiminde kullandıklarını ve CBS’nin kullanılmasına dair görüş ve düşüncelerini belirlemektir. Bu çalışma nitel bir araştırma olup, olgubilim deseniyle tasarlanmıştır. Çalışma, Bayburt şehir merkezinde farklı okullarda görev yapan 15 coğrafya öğretmeniyle yürütülmüştür. Çalışmada, öğretmenlerin CBS’yi kullanma durumlarına ilişkin araştırmacı tarafından geliştirilen yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Form iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlere ait kişisel bilgiler yer alırken, ikinci bölümde ise CBS ile ilgili öğretmenlerin görüş ve düşüncelerini ortaya koyan sorular yer almaktadır. Öğretmenlerin meslek süreleri incelendiğinde 1 ile 32 yıl arasında değiştiği görülmektedir. Öğretmenlere, lisansüstü eğitimlerinin olup olmadığı sorusu yöneltildiğinde ise sadece 1 öğretmenin lisansüstü eğitiminin olduğu diğer öğretmenlerin ise lisansüstü eğitimlerinin olmadığı saptanmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde çalışmaya katılan 6 coğrafya öğretmeni CBS ile ilgili herhangi bir kurs, eğitim veya lisans dersi almadığını belirtmiştir. Öğretmenlerden sadece 2’si ise CBS ile ilgili özel eğitim aldıklarını ifade ederken, 1 kişi ise hizmet içi eğitim sürecinde CBS ile tanıştığını söylemiştir. Geriye kalan 6 kişi, CBS ile ilgili sadece lisans dersi aldıklarını belirtmişlerdir. Sonuçlar incelendiğinde öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun CBS’yi derslerinde kullanmadıkları saptanmıştır. CBS’yi kullanmama nedenleri arasında genelde nasıl kullanılacağı konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları gözlenmiş, bununla birlikte yeterli imkân ve alt yapının olmadığına da vurgu yapılmıştır. Ancak öğretmenlerin tamamı CBS’nin coğrafya derslerinde kullanılması gerektiği konusunda hem fikir oldukları görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Coğrafi Bilgi Sistemleri, Coğrafya Eğitimi, Öğretmen Görüşleri

INVESTIGATION OF TEACHERS VIEWS ON THE USE OF GIS (GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEMS) IN GEOGRAPHY LESSONS

Assist. Prof. Dr. Yavuz DEĞİRMENCİ, Bayburt University, ydegirmenci@bayburt.edu.tr

ABSTRACT

There is a rapidly changes and renewal movement in the field of education as it is in every area today. These changes in educational environments brings with it renewal especially in teaching environments and teaching environments are getting more modern every day. This changes changed the structure of education and changed the point of view of individual and information. Instead of the inactive individuals in the learning process who now accept the information without question, Active, questionable and able to adapt to new situations has become a priority in education. While trying to achieve this priority, it is necessary to make use of the opportunities provided by information and technology. Here teachers and educators have important tasks. The use of technological materials in education process and training provides them to reach the aim of education in a shorter time and develops the quality of education (Daban, 2001). Technological development in the field of education are mainly seeking answers to the question of how to teach? However, teachers have more responsibility for creating a contemporary classroom environment and making more use of technology (Aktepe, 2011). For this reason, it is necessary for teachers to have the ability to use modern materials and technology in classroom settings in accordance with the specific subjects and subjects in different courses and subjects. It is possible to use almost any field technology in the training process. Geography is one of these content-areas. Because geography is a field of science that is compatible with the subject matter, if necessary. The geography that explores the interaction between man and nature uses and utilizes different methods and techniques with developing technological possibilities. Thanks to these methods, the domain is further expanded and the harmony on this page is achieved. Geographical Information Systems (GIS) is one of the most important innovations that technology has brought to the science of geography today (Değerliyurt ve Rapid, 2015). Conducting geography lessons with GIS provides active learning and helps to make geography lessons more enjoyable (Artvinli, 2010). Examining the geography curriculum that was put into practice in our country in 2005 and renewed by updating in the following years, it seems that the student adopts student-centered approaches. However, geography curriculum emphasizes the need for new technologies such as GIS to be used in geography lessons and suggests the use of GIS in different acquisitions. The purpose of this research was to determine the geographical teachers use of GIS in teaching geography subjects, why they should be used, which subjects they usually use in their teaching, and their opinions and thoughts on the use of GIS. This work was a qualitative research and was designed with a pattern of engagement. The study was conducted with 15 geography teachers working in different schools in Bayburt, Turkey. In the study, a semi-structured interview form developed by the researcher about the teachers use of GIS was used and the obtained data was analyzed by the use of content analysis method. The form consisted of two parts. In the first part, personal information belonging to the teachers was included. In the second part, there were questions which reveal the opinions and thoughts of the teachers related to GIS. It was found that the teachers changed between 1 and 32 years when their profession was examined. When the question of whether or not the graduate education was given to the teachers, it was determined that only one teacher had a post-graduate education and the other teachers had no post-graduate education. When the research results were examined, the 6 geography teachers who participated in the study stated that they did not take any course, training or undergraduate course related to GIS. Only 2 of the teachers stated that they had received special education about GIS, while 1 said that they met GIS in the in-service training period. The remaining 6 teachers stated that they only received undergraduate courses related to GIS. When the results were examined, it was determined that a large majority of the teachers did not use the CBS in their lessons. Among the reasons for not using GIS, it was observed that they did not have enough information about how to use it in general, and it was emphasized that there was not enough opportunity and infrastructure. However, all of the teachers seemed to agree that GIS should be used in geography lessons. Geography teachers are advised to include more applications and activities in their classrooms so that they can use GIS effectively and efficiently in their geography lessons.

Key Words: Geography Education, GIS

TÜRKİYE VE KANADA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Arş.Gör. Sercan BURSA, Anadolu Üniversitesi, sercanbursa@anadolu.edu.tr
Doç.Dr. Tuba ÇENGELCİ KÖSE, Anadolu Üniversitesi, tubacengelci@anadolu.edu.tr

ÖZET

Değer, bir kavram olarak birey ve toplumların yaşantılarına yön verme ve tercihlerini belirlemede kullanmış oldukları davranış ve deneyimler bütünü olarak tanımlanabilmektedir. Bir toplumun daha demokratik ve huzurlu bir yaşama sahip olmasında etkili olan faktörlerden biri, o toplumu oluşturan vatandaşların sahip olduğu değerlerdir. Bu durum, vatandaşlara kazandırılacak olan değerlerin de önemini artırmaktadır. Bireyler, değerleri genel olarak üç farklı kaynaktan edinmektedirler. Bu kaynaklar; aile, toplum ve eğitimidir. Eğitim, bir plan ve program doğrultusunda yürütülmesi sebebiyle diğer kaynaklardan ayrılmaktadır. Değerlerin bir plan ve program doğrultusunda bireylere kazandırılması işi, değerler eğitimi olarak tanımlanabilmektedir. Değerler eğitiminin sadece tek bir dersle sınırlanması mümkün olmamakla birlikte bireylere belli başlı değerleri kazandırmak, bazı derslerin temel amaçları arasında yer almaktadır. Bu derslerden biri de sosyal bilgilerdir. Sosyal bilgiler dersi öğrencilere temel demokratik değerleri kazandırmayı amaçlayan dersler arasında bulunmaktadır. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler Öğretim Programları da öğretmenlerin ders içerisinde değerler eğitimi gerçekleştirmesi için gerekli değer, beceri ve kavramlara yer vererek, onlara rehberlik etmektedir. Farklı ülkelerde gerçekleştirilen değer eğitimi uygulamalarının incelenmesi, ülkemizdeki değer eğitimi çalışmalarını değerlendirmek ve geliştirmek bakımından önem taşımaktadır. Bu ülkelerden özellikle Kanada'nın OECD'nin (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) eğitim raporları, UNODC'nin (Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi) ülkeler bazındaki dünya suç oranları raporu ve IEP'nin (Ekonomi ve Barış Enstitüsü) Dünya Barış ve Huzur Endeksi gibi bazı istatistik veriler içeren raporlarda genellikle üst sıralarda bulunduğu dikkat çekmektedir. Bu nedenle Kanada'daki sosyal bilgiler öğretim programlarının değerler eğitimi açısından incelenmesi önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, Türkiye ve Kanada Sosyal bilgiler öğretim programlarını değerler eğitimi açısından karşılaştırmaktır. Nitel araştırma yaklaşımı desenlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemiyle yapılan bu araştırmanın verilerini, 2005 yılından beri Türkiye'de uygulanmakta olan Sosyal Bilgiler dersi 4, 5, 6 ve 7. sınıf öğretim programları ile 2005 yılından beri Kanada'nın Alberta eyaletinde uygulanmakta olan Sosyal bilgiler dersi 4, 5, 6 ve 7. sınıf öğretim programları oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler tümevarımsal bir şekilde analiz edilmiş, analiz sürecinde Nvivo 11 nitel veri analizi paket programından yararlanılmıştır. Öncelikle her iki ülke programındaki farklı sınıf seviyelerinde vurgu yapılan değerler belirlenmiştir. Bunun ardından her iki ülkenin programlarındaki belirlenmiş olan tüm değerlerden yola çıkarak bir karşılaştırmaya gidilmiştir. Bu karşılaştırma bağlamında, her iki ülkede de ortak bir şekilde verilen değerlerin yanı sıra bir ülkede vurgu yapılan ancak diğer ülkede vurgu yapılmayan değerler ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu süreçle birlikte elde edilen bulguların yorumlanmasıyla araştırmanın sonuçları ortaya konmuştur. Araştırma sonuçlarına göre değerler, Kanada'daki Sosyal bilgiler öğretim programlarında "değer ve tutum" kazanımları başlığı içinde değer kazanımları şeklinde verilmektedir. Türkiye'deki 4., 5., 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında sınıf düzeyleri arasında öğrencilere kazandırılmak istenen değer sayısı bakımından çok fazla farklılık görülmemektedir. Kanada'daki programlarda ise 4. ve 5. sınıf düzeylerinde öğrencilere kazandırılması amaçlanan değerlerin sayısı yoğun olduğu, 6. ve 7. sınıf düzeylerinde ise bu sayının azaldığı görülmektedir. Bir diğer sonuca göre ise, Türkiye'deki Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarının 4., 5., 6. ve 7. sınıf düzeylerinin tamamında soyut ve somut değerlere birlikte yer verilirken, Kanada'daki programlarda özellikle 4. ve 5. sınıf düzeylerinde çevre koruma ve doğa sevgisiyle ilgili somut kabul edilebilecek değerler ağırlıkta, 6. ve 7. sınıf düzeylerinde ise demokrasiyle ilgili olan değerler ağırlık kazanmaktadır. Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmenlere rehberlik etmesi açısından değerlerin, değer kazanımları şeklinde verilmesi ve programlarda yer verilecek değerlerin, değer sınıflamaları dikkate alınarak değer kategorileri arasından dengeli bir şekilde dağılımının yapılması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Değerler Eğitimi, Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler

COMPARISON OF TURKISH AND CANADIAN SOCIAL STUDIES CURRICULA IN TERMS OF VALUES EDUCATION

Res.Assist. Sercan BURSA, Anadolu University, sercanbursa@anadolu.edu.tr
Assoc. Prof. Dr. Tuba ÇENGELCİ KÖSE, Anadolu University, tubacengelci@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

The concept of value is defined as a set of behaviors and experiences that individuals and societies use it as a guide to determine their lives and preferences. Values of citizens are one of the factors that make a society more democratic and peaceful. This situation increases the importance of the values to be gained to the citizens. It can be claimed that individuals gain values from three different sources in general. These sources are; family, society, and education. Unlike other sources, education is carried out in accordance with a plan and program. The work of bringing values to individuals in the direction of a plan and program can be defined as values education. It is not possible to limit the value education to just one course but one of the main objectives of some courses to gain certain values to the individuals. One of these courses contribute to values education is social studies. One of the main purpose of this course is to educate citizens, and gain basic democratic values to students. In this context, the Social Studies Curriculum also provide guidance to the teachers through the value, skills, and concepts that are required for the training of values education. The examination of values education practices in different countries is important for evaluating and developing values education activities in our country. In particular, Canada is generally among the top ten countries in the world in some reports such as OECD's (Organization for Economic Co-operation and Development) Education Reports, PISA (Programme for International Student Assessment) results, UNODC's (United Nations Office on Drugs and Crime) Crime and Criminal Justice Statistics and IEP's (Institute for Economics and Peace) Global Peace Index. Therefore, it seems important to examine the Social Studies Curriculum of Canada in terms of values education. The purpose of this research is to compare Turkish and Canadian Social Studies Curricula in terms of values education. This research was conducted base on document review design which is one of the patterns of qualitative research approach. The 4th, 5th, 6th and 7th grade Social Studies Curriculum which have been implemented in Turkey since 2005 and the 4th, 5th, 6th and 7th-grade Social Studies Curriculum which have been implemented in Alberta, Canada since 2005 constitute the data of this research. Data were analyzed using an inductive approach. Nvivo 11 qualitative data analysis package program was used in the analysis process. Firstly, the researcher determined the emphasized values at different class levels in both country curriculums. Thereafter, a comparison was made between all the values in the curricula of both countries. In this context of this comparison, the researcher tried to show the values shared in both country curricula and the researcher tried to reveal the values emphasized in the programs of one country but not emphasized in the programs of the other country. The results of the research were obtained by interpretation of the findings with this process. According to the first result of the research, values in the Social Studies Curriculum in Canada are given as learning outcomes in a title of values and attitude. When the number of values to be given to the students was compared to class levels, there is not much difference in the number of values to be given to the students in the 4th, 5th, 6th and 7th-grade Social Studies Curriculum in Turkey. But in Canadian programs, although the number of values that intend to acquire students at the 4th and 5th-grade levels is intense, this number is decreasing at 6th and 7th-grade levels. According to another result, while intangible and tangible values are included in the 4th, 5th, 6th and 7th-grade levels of the Social Studies Curriculum in Turkey, tangible values such as environmental protection and love of nature are frequently in the 4th and 5th-grade levels of Canadian programs. On the other hand, values related to democracy gain importance in the 6th and 7th-grade levels. In the direction of the results of the research, it is suggested that values can be given as learning outcomes in order to guide to teachers and the values to be included in the curriculum can be distributed in a balanced manner considering the value categories.

Key Words: Değerler Eğitimi, Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler

SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARINDAKİ (YÜRÜRLÜKTE OLAN VE TASLAK) DEĞERLER EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Doç.Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN, Sakarya Üniversitesi, caliskan06@gmail.com
Öğretmen Yusuf YILDIRIM, Sakarya Üniversitesi, yusufyildirimakademik@gmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, yürürlükte olan sosyal bilgiler dersi öğretim programı ve taslak programda yer alan değerler ve değerler eğitimi sürecine ilişkin sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin görüşlerini incelemektir. Araştırma olgubilim deseninin kullanıldığı nitel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında görev yapan sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada Bursa ili İnegöl ilçe merkezi ve köylerinde görev yapmakta olan 15 sosyal bilgiler öğretmeni ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın ikinci aşamasında ise başta Bursa olmak üzere Türkiye'nin farklı yerlerinde görev yapan sosyal bilgiler öğretmenlerine görüşme formu yazılı hale getirilerek internet üzerinden gönderilmiştir. Bu şekilde 30 öğretmene daha ulaşılmış ve araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin 28'i erkek, 17'si bayan olmak üzere toplam 45'dir. Bu öğretmenlerden 30'u sosyal bilgiler öğretmenliği, 9'u tarih öğretmenliği, 4'ü coğrafya öğretmenliği ve 2'si ise sınıf öğretmenliği mezunudur. Yine çalışmaya katılan öğretmenlerden 15'i 5 yılın altında, 12'si 6-10 yıl arasında, 7'si 11-15 yıl arasında, 7'si 16-20 yıl arasında, 3'ü 21-25 yıl arasında ve 1'i ise 26 yıldan daha fazla süredir bu meslekte görev yapmaktadır. Araştırmada verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından yapılandırılmış ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda son hali verilmiş olan yedi betimsel olmak üzere toplam sondalarla birlikte 15 sorudan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu araç ile gerek yüz yüze gerekse yazılı olarak toplanan veriler gerekli işlemler yapıldıktan sonra betimsel analiz yaklaşımı kullanılarak çözümlenmiştir. Yapılan çözümler neticesinde, çalışmaya katılan öğretmenlerden 33'ünün yürürlükteki programı incelediğini, 12'sinin ise incelemediğini ifade etmiştir. Yine çalışmaya katılan öğretmenlerden 24'ü programda var olan değerler ve değerler eğitimi incelediğini, geri kalan 21 öğretmen ise incelemediğini bildirmiştir. Ayrıca çalışmaya katılan öğretmenlerden 7'si değerler eğitimi alanında yapılan akademik çalışmaları takip ettikleri, geri kalan 38'i ise takip etmediklerini beyan etmiştir. Akademik çalışmaları takip eden öğretmenlere hangi çalışmaları takip ettikleri sorulduğunda dergi ve kitaplar olarak cevap vermişlerdir. Çalışmada dikkat çeken betimsel sonuçlardan birisi ise öğretmenlik yaptığı süreç içerisinde sadece 3 öğretmenin değerler eğitime yönelik bir eğitim (Kurs, Seminer, Hizmet içi eğitim) aldıkları, 42 öğretmenin ise herhangi bir eğitim almadığıdır. Yine öğretmenlere değerler eğitime yönelik lisans döneminde bir ders alıp almadıkları sorulmuş ve sadece 1 öğretmen lisans sürecinde dolaylı olarak değerler eğitimi içerikli bir ders aldığını ifade ederken 44 öğretmen almadıklarını ifade etmişlerdir. Sonuç olarak çalışmaya katılan bütün öğretmenler değerler eğitiminin gerekli olduğunu belirtmiş ve önemine vurgu yapmışlardır. Sadece kâğıt üzerinde yapılan işlemlerden ibaret bir değerler eğitimi değil ciddi bir şekilde yapılan değerler eğitiminin gerekliliğinden bahsetmişlerdir. Şuan kullanılmakta olan programı inceleyen öğretmenlere programdaki değerler eğitiminin yeterli olup olmadığı sorulmuş ve yeterli olduğunu ifade eden öğretmenlerle birlikte eksikliklerin olduğunu belirtenlerde olmuştur. Yapılan çalışmada öğretmenlerin derslerinde değerler eğitime yönelik olarak, kısa film izletme, hikâye okuma ve anlatma, sınıfa örnek olay getirme gibi telkin yöntemine uygun çalışmalar yaptıklarını belirtmişler, etkinlik temelli değerler eğitimi için yetince zamanlarının olmadıklarını ifade etmişlerdir. Sosyal bilgiler taslak programını öğretmenlerin incelemediği ve nasıl bir değerler eğitimi olsun sorusuna da ahlaki ve manevi değerlerin verileceği bir değerler eğitiminin yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Programda var olan değerlerin yetersiz olduğu belirtilmiş ve yeni programda etkinliklerin fazla olduğu öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenebilecekleri bir değerler eğitimi programının yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Çalışmaya katılan öğretmenlerden bazıları sosyal bilgiler dersinin bir değerler eğitim dersi olduğunu ve değerler eğitiminin en güzel yapılabileceği disiplinlerden biri olduğunu ifade etmişlerdir. Üstelik sosyal bilgiler dersinin değerler eğitimi için fırsatlar sunduğu öğretmenler tarafından ifade edilmiştir. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucu öğretmenlerin değerler eğitimi konusunda bilgilendirilmesi, lisans düzeyinde verilen dersler arasına değerler eğitimi ile ilgili derslerin konulması ve öğretmenlere sınıflarda alternatif etkinlikler uygulaması için eğitimlerin düzenlenmesi tavsiye edilmektedir.

Anahtar sözcükler: Değerler Eğitimi, Program, Sosyal Bilgiler

THE TEACHERS OPINIONS ABOUT VALUES EDUCATION IN THE TEACHING PROGRAMME OF SOCIAL STUDIES LESSON (DRAFT AND IN FORCE)

Assoc. Prof. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN, Sakarya University, caliskan06@gmail.com
Teacher Yusuf YILDIRIM, Sakarya University, yusufyildirimakademik@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to analyze the opinions of social studies teachers about the teaching programme of social studies lesson being in force and values and values education being in draft programme. The research is a qualitative investigation using the design of phenomenology. The working group of research consists of the social studies teacher being worked on 2016-2017 education and teaching year. The study practiced at two stages. At first stage, it was made the interview face to face with 15 social studies teachers working at Bursa province İnegöl country and also villages. And second stage, it was sent the form of interview from the internet to social studies teachers working from different provinces of Turkey at first Bursa province. And also, it is reached 30 teachers. There are 28 men and 17 women teachers including in this research and the total number is 45. 30 teachers are graduated from social studies teaching programme, 9 teachers are graduated from history teaching programme and 4 teachers from geography teaching programme and the last 2 teachers from classroom teaching programme. Also 15 teachers worked below 2 years, 12 teachers worked between 6 and 10 years. 7 teachers between 16 and 20 years and 1 teacher worked over 26 years the last 3 teachers between 21 and 25 years. At research, it is used the interview at total seven descriptive form which configured by researcher and in the direction of experts at collecting of datas in the research. This form includes 15 questions with this memod, datas collecting both face to face and writing methods analyzed with using descriptive methods. At the enf of the analysis, 33 teachers being included in this research use the programme in force and 12 teachers expressed that they didn't examine. Also 24 teachers said that they surveyed values education in the programme. The other 21 teachers reported that they didn't survey. And also 7 teachers being included in research reported that they follow the academical works about valves education, the other 38 teachers reported that they didn't follow them. When they asked if the teacher followed the academical works and which materials they followed, they answered that they followed the magazines and books. When we looked the research results, there was a descripte results being painted. This result is that only 3 teachers took a education about the values like a course, in service training and the other 42 teachers didn't take an education like this. And also it was asked the teachers if they took a lesson about values education in their undergraduate education and Only 1 teacher said that he took a lesson about values education indirectly and 44 teachers stated that they did not take a course with values education. Consequently all teachers say that values education is so important and they emphasize on this subject. They mentioned about at the values education is not being on the paper. This subject should be serious and not only be on the paper. And also it was asked to the teacher if the values education is enough in force at now. Also some teachers mention about the its in sufficiency. At this research the teacher defined that they used the watching film, reading book, summarizing giving examples, bringing samples in the classroom in the values education. However, they said that they didn't have enough time to perform this themes. It is understand that the teacher didn't search the draft programme and the values education should be included moral and spiritual values. At programme, the values are insufficient and at new programme the values can show with the methods with by doing. At research some teacher said that social studies lesson was a lesson of values aducation and values education makes in the best way in this social studies lesson. Social studies lesson gives some options to values education with the ovaluating these datas. Teacher should be informed about values education at undergraduate education there must be lesson about this subject, and also it should be organised the alternative acitivities to perform these values at classromms.

Key Words: Program, Values Education, Social Studies

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÇALIŞKANLIK DEĞERİNE İLİŞKİN ETKİNLİK SÜREÇLERİ

Doç.Dr. Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ, Ahi Evran Üniversitesi, cagri-79@hotmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Cansu TEKİNARSLAN ŞAHİNER, Kırşehir Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürlüğü
Gençlik Merkezi, tek.cansu@gmail.com

ÖZET

Değerler eğitimi son yıllarda ülkemizde üzerine fazlaca düşünülüp yayın yapılan konuların başında gelmektedir. Sözlük anlamı olarak kıymet, bir şeyin önemini ortaya koyan ölçü olarak (TDK, 2009) karşımıza çıkan değer, davranışlarımıza yön veren anlayış ve kalıplar bütünüdür. Diğer bir deyişle yaşamımızın gayeler silsilesidir (Güngör, 2010: 84). Yaşam içindeki görgü kuralları, örf ve adetler, gelenekler, inançlarımız, dini ve ahlaki tutumlarımız değerlerimizi hem oluşturur hem de onlara yön verir. Yaşamımızda neyin doğru neyin yanlış olduğuna ilişkin geliştirdiğimiz inançlarımız olan değerler yaşamı daha saygın ve yaşanılır kılmak için oluşturduğumuz yargılardır (Robbins, 1993; Halstead& Taylor, 2000). Etkin bir vatandaş yetiştirmeyi hedef edinen sosyal bilgiler eğitimi ise karakter eğitimi kapsamında öğrencilere farklı değerleri aktarmaya çalışır. Beceri, bilgi ve değerlerin harmanlanarak kültürlenme ile birlikte bireye aktarıldığı toplumsallaşmayı sağlayan sosyal bilgiler dersi (Allen& Stevens, 1998) öğretim programı incelendiğinde öğretilmesi hedeflenen 20 değer görülmektedir (MEB, 2005: 89). Bu çalışmada çalışkanlık değeri ele alınarak eylem araştırması kullanılmıştır. Eylem araştırması; eğitim alanında eğitimcilerin uygulamalarının aksaklıklarının tespit edilerek iyileştirilmesi ve bilgilendirilmesi amaçlı sistemli ve sürekli biçimde yürütülen araştırmadır (Calhoun, 2002). Eylem araştırmasının asıl amacı var olan uygulama sürecinin iyileştirilmesidir. Bu bağlamda eylem araştırmasında uygulamayı birebir yapan ve muhatap olan bireyler araştırma sürecine doğrudan dahil edilirler (Aksoy, 2003). Eğitim kurumlarındaki çalışanlar sınıf içindeki bir problemi çözmek için ya da müfredata yönelik eylem araştırması yapılabilirler. Eylem araştırması problemin tanımlanması(1), veri toplama(2), veri analizi(2), eylem planının hazırlanması(3), sonuçların değerlendirilmesi(4) ve sonraki eylem planının hazırlanması(5) olmak üzere dairesel bir döngüde 5 aşamadan oluşur (Beyhan, 2013). Bu çalışmada da değer öğretimine ilişkin öğretmen adaylarının kendilerini yetersiz görmeleri ve uygulamada neler yapacaklarını bilmeme gibi sorunlar üzerine problem tanımlaması yapılmış, çalışkanlık değerine ilişkin öğretmen adaylarının bilişsel yapısını ortaya koymak amaçlı veri toplamak için kelime ilişkilendirme testi uygulanmıştır. Ek olarak bu değeri öğretmek için sınıf içi, sınıf dışı ve aile işbirliği ile neler yapabilecekleri öğrencilere sorulmuştur. Ön uygulamada elde edilen verilerin analizinden sonra eylem planının yapılması aşamasına geçilmiş ve literatür taraması sonucunda çalışkanlık değerine ilişkin sosyal bilgiler öğretmen adayları ile dört (4) hafta boyunca Ben Kimim?, Çalışkanlık Sembolümü Seçiyorum, Çalışkanlık Kısa Film Yarışması, Atasözlerini Oynuyorum, Çalışkanlık İçin Sınıfıçi Aktivite Tasarlama, Çalışkanlık İçin Sınıfdışı Aktivite Tasarlama, Çalışkanlık İçin Aile İşbirliği Tasarlama gibi uygulamalar yapılmıştır. Değerlendirme aşamasında 32 sosyal bilgiler öğretmen adayına yeniden ölçme aracı uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar doküman incelemesine tabi tutularak analiz edilmiştir. Bulgulardan yola çıkılarak daha sonraki uygulamalar için eylem planı tasarısı ile çalışma sonlandırılmıştır. Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının öğretim programında yer alan doğrudan verilecek değerler arasında yer alan çalışkanlık değerine yönelik etkinlik süreçlerinin sonunda çalışkanlık kavramı bilişsel yapısındaki değişim ve çalışkanlık değerine ilişkin etkinlik tasarlama süreçlerinin gelişiminin kontrolünün amaçlandığı bu araştırma öğretmen adaylarının çalışkanlık kavramına ilişkin bilişsel yapılarının geliştiği ortaya konulmuştur. Sosyal bilgiler öğretmenleri genel olarak çalışkanlık kavramını en çok başarı ile ilişkilendirmektedirler. Uygulama öncesi çalışmaya katılan 32 öğretmen adayından Kendinizi değerler eğitimi yapabilme konusunda yeterli görüyor musunuz? sorusuna %53'ü kısmen, %31 yetersiz ve %16'sı yeterli gördüğünü belirtmiştir. Uygulama sonrasında görüşülen öğretmen adaylarının yeterli ve kısmen yeterli görme durumları artmıştır. Uygulama öncesinde öğretmen adaylarının değerler eğitimi hakkında sınıf içi ve sınıf dışı etkinlik oluşturma konusunda zorlandıkları, okulda öğrencilere değerleri öğretmede ailelerle işbirliği sağlanması gerektiği düşündükleri tespit edilmiştir. Uygulama sonrasında ise hem okul içi hem de okul dışı aktivite planlamada farklı fikirler ileri sürdükleri ortaya konulmuştur.

Anahtar sözcükler: Çalışkanlık, Değerler Eğitimi, Eylem Araştırması, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları

PERFORMANCE PROCESS OF CANDIDATE TEACHERS OF SOCIAL STUDIES ABOUT “INDUSTRIOUSNESS” VALUE

Assoc. Prof. Dr. Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ, Ahi Evran University, cagri-79@hotmail.com
MA Student Cansu TEKİNARSLAN ŞAHİNER, Kırşehir Provincial Directorate of Youth and Sports,
tek.cansu@gmail.com

ABSTRACT

Value education is one of the most popular subjects that have been studied and published in recent years across our country. Its dictionary meaning is worth or measure that esteems the importance of something, and it is a set of mindset and patterns that shape our behaviors (TDK, 2009). In other words, it is a set of goals towards our lives (Güngör, 2010: 84). Our etiquettes, manners, traditions, beliefs, and religious and moral attitudes not only constitute our values, but also give a steer to them. Values are beliefs that we develop to decide what is right and wrong, and judgments that we form to make life more esteemed and livable (Robbins, 1993; Halstead& Taylor, 2000). Education of social studies seeks to provide pupils with different values within the scope of values education and civilize them into more capable citizens. Skill, knowledge, and values are blended and transmitted along with civilization to individuals in social studies classes which enable socialization (Allen& Stevens, 1998). The classes in the education program seem to have 20 target values (MEB, 2005: 89). The study employs an action research to analyze the value of industriousness. Action research is a systematic and sustainable process conducted to improve and inform about the deficiencies and problems within educational practices (Calhoun, 2002). The essential aim of the action research is to improve the implementation process. In this sense, individuals, the object of the study, are directly included in the research process thus adding a face to face character to the action research (Aksoy, 2003). The professionals in the educational institutions could conduct action research in order to provide solutions to problems in the class or to analyze the curriculum. The action research has five stages in a row including identification of the problem (1), data collection (2), data analysis (2), preparation of action plan (3), evaluation of results (4) and preparation of next action plan (5) (Beyhan, 2013). In terms of values education, the study employs problem identification process conducted on such problems as the teacher candidates' seeing themselves as incompetent and not knowing what to do in practice and a words association test has been made to gather data to reveal the cognitive characteristics of prospective teachers regarding the value of industriousness. In addition, in order to teach about this value, the participants have been asked about what they could achieve by cooperation in the class, outside the class and among families. After the analysis of data obtained in the pre-study, the preparation stage for the action plan has been commenced. And once the literature scan has been made, the prospective social sciences teachers have gone through a four weeks process facing questions on industriousness value including Who am I?, I am choosing my industriousness symbol, Short Film Competition on the value of industriousness, I am playing with proverbs, Designing an in-class activity on industriousness, Designing an Out-of-Class Activity on industriousness and designing a family Cooperation for industriousness. At the evaluation process, 32 prospective social sciences teachers have gone through a re-assessment stage. The findings obtained are analyzed by means of document analysis. The study is finalized with an action plan draft for later worksbased on relevant findings. The study, aiming to analyze the changes in the cognitive mindset of prospective teachers regarding the value of industriousness, included in the educational curriculum of relevant teachers and regarded as one of the direct inputs, as well as the improvements in the competence of teachers when preparing activities on the value of industriousness, revealed that there has been improvement in cognitive characteristics of prospective teachers in terms of values education on industriousness. The teachers of social sciences generally associate the concept of industriousness mostly with success. Out of the prospective teachers taking part in the preliminary study, 53% indicated that they saw themselves as partly competent, 31% as incompetent and 16% as competent in regards to the question “Do you see yourself as competent when it comes to value education?”. The rate of teachers seeing themselves as partly competent and competent has increased after the implementation. It was identified before the study that prospective teachers had difficulty in creating in-class and out of class activities for values education, think that it is necessary to establish cooperation between families and teachers to cultivate values in students at school. It has been clarified after the research that prospective teachers come up with different opinions about activity planning both inside and outside the school.

Key Words: Action Research, Industriousness, Prospective Teachers of Social Sciences, Social Sciences Education, Values Education

TASLAK ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA DEĞERLER EĞİTİMİ

Öğretmen Osman AKTAN, Düzce Rehberlik ve Araştırma Merkezi, karakteregitimi@gmail.com

ÖZET

Günümüzde meydana gelen hızlı değişme ve gelişmeler, insana kendi yaşamıyla ve de toplumsal yaşam ile ilgili yeni sorumluluklar yüklemektedir. Değişim ve gelişmeler, insanların yararına olan sonuçlar vermekle birlikte, bazen istenilmeyen sonuçların da ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Toplumsal yapı içerisinde istenmeyen davranışların önlenmesi ve insanlara gelişim ve değişimlere uyumunu sağlayacak bilgi, beceri ve tutumların kazandırılması noktasında eğitim çok önemli işlevler üstlenmektedir (Kılıç ve Aktan; 2015). Eğitim, belli bir toplumun idealine yönelik değerler sistemini bireylereiletmede önemli rol oynamaktadır. Okul, sosyalleşmede, diğer bir anlatımla değer kazandırmada etkili bir aracı kurumdur (Ercan, 2001: 24). Okulların önemli görevi, kültür aktarımında okul programında açık olarak belirtilen veya belirtilmeyen değerleri öğretmek, öğrencileri belirlenen kurallara doğrultusunda disipline etmek, ahlaki gelişimine katkıda bulunmak, karakterini ve benlik algısını olumlu yönde etkilemektir (Akbaş, 2004: 29). Değer, bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet (TDK, 2010); içselleştirme süreci (Kaltsounis, 1987); bireyin yaşamını kendine göre anlamlı kılan, kendine özgüllüğü öne çıkaran, geleceğini şekillendiren zihinsel öğrenmelerin hem ön cephesini, hem de arka planını oluşturan ayan durumlar (Kılıç, 2011); belirli bir durumu bir diğerine tercih etme eğilimi yada tercih etmeyi sağlayan ölçüt (Erdem, 2007); öznenin yüklediği anlam (Oktay, 2007), insanların tercihlerinin oluşmasında, onların davranışlarını şekillendiren ve davranışlarına yön veren, bireyde alışkanlık şeklinde ortak tepki mekanizması oluşmasını sağlayan, iç dünyasından dış dünyasına etki eden, somut kural, soyut ölçüt, yargı ve inançlar (Aktan, 2012), gibi farklı şekillerde tanımlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2017 yılında ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim müfredat programlarında güncelleme çalışmaları yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretim programlarında millî birlik ve beraberlik ruhumuzu ayakta tutacak değerlerimizi yerleştirerek güncelleme çalışmaları yapılmıştır. Programlar güncellenirken; değerlerin kalıcı ve anlamlı olabilmesi için dersin kazanımları ve konularla ilişkilendirilmesi gerekliliği, aksi durumda sadece konu bağlamından kopuk kelimeler olarak kalabileceği endişesinden hareketle, öğrencilere aktarılması hedeflenen değerler her dersin doğası ve kazanımları göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Öğretim programlarının girişlerinde “Değerler” başlığı açılarak, değerlere ilişkin öğrencilerde farkındalık oluşturulması, bunların öğrenciler tarafından özümsemesi, tutum ve davranışa dönüştürülmesinde kullanılabilecek yöntem ve teknikler ile uygulamalara ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Öğretim programlarında, vatan sevgisi, nezaket ve görgü kuralları, sabır, adil olma, aile birliğine önem verme, bağımsızlık ve özgür düşünebilme, dürüstlük, misafirperverlik, saygı, sevgi, sorumluluk, temizlik, vatanseverlik gibi birçok değerın işlenmesi ile birlikte sınıf ortamında uygulamalarla hayata geçirilmesi ve davranışa dönüştürülmesi hedeflenmektedir (MEB, 2017). Tüm eğitim kademelerinde öğretim programlarında değerleri eğitime yer verilmesi öğrencilerin içinde yaşadıkları toplumun değerlerini öğrenmeleri, benimsemeleri, bir sonraki nesle aktarmaları ve topluma uyum açısından büyük önem taşımaktadır. İlgili alan yazını incelendiğinde taslak öğretim programlarında yer alan değerlere yönelik çalışmaların yapılmadığı görülmüştür. Bu araştırmanın amacı, taslak olarak yayınlanan ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim müfredat programlarında yer alan değerleri ve eğitim kademelerine göre öğrencilere kazandırılması hedeflenen değerlerin birbirlerini destekleme durumlarını belirlemektir. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır. 1. Taslak olarak yayınlanan ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim öğretim programlarında yer alan değerler nelerdir? 2. Taslak olarak yayınlanan öğretim programlarında yer alan değerlerin birbirlerini destekleme durumları nasıldır? Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk vd, 2009, s.263). İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.227). Araştırmada taslak olarak yayınlanan ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim müfredat programlarında yer alan değerler incelenerek veri setleri oluşturulmuştur. Toplanan veriler içerik analizi ve betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Elde edilen değer ifadeleri belli başlıklar altında toplanarak frekansları çıkarılmıştır. Elde edilen nitel verilerin geçerliği ve güvenilirlik işlemleri ile ilgili nitel araştırma sistematığı uygulanmıştır. Araştırmada taslak olarak yayınlanan ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim müfredat programlarında yer alan değerler incelenerek, eğitim kademelerine göre değer tabloları çıkarılmış ve frekans değerleri verilmiştir. Değerlerin eğitim kademeleri içinde uyumu, diğer kademelerde ise birbirlerini destekleme durumları belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Değer Eğitimi, İlkokul, Öğretim Programı, Ortaöğretim, Ortaokul

VALUES EDUCATION IN DRAFT CURRICULA

Teacher Osman AKTAN, Düzce Rehberlik ve Araştırma Merkezi, karakteregitimi@gmail.com

ABSTRACT

Recent changes and developments result in new responsibilities related to individual's own life and social life. Although these changes and developments sometimes come out well for human beings, they sometimes come out with unexpected results. Education plays a key role in preventing unexpected behaviors in social structure and providing individuals with the necessary knowledge, skills and attitudes to adapt to these changes and developments (Kılıç and Aktan; 2015). Education is instrumental in transferring values system, which is related to the ideals of a particular society, to individuals (Ercan, 2001: 24). School is an effective intermediary in socialization. The most important mission of the schools is to teach values, whether clearly stated or not in school program, in transmitting culture; to discipline students around certain rules; to contribute their moral development and to positively affect their characters and self-perception (Akbaş, 2004: 29). Value, as a term, has been defined in many different ways such as "an abstract measure of a thing to lay emphasis on its worth (TDK, 2010); an internalization process (Kaltsounis, 1987); conditions that constitute both front and the background of cognitive learning which makes individuals' lives meaningful and highlights their individuality, and shapes their future (Kılıç, 2011); a standard that provides preferences in a particular situation (Erdem, 2007); a meaning ascribed by the subject (Oktay, 2007); concrete rules, abstract measures, judgements and beliefs that reflect someone's inner world and help to build a common reaction mechanism routinely, and shapes or guides an individual's behavior in forming preferences (Aktan, 2012)". In 2017, Ministry of National Education has updated the curricula of primary, secondary and high schools in which our national unity and solidarity is supported by integrating such values. While updating the curricula, the criterion that has been taken into consideration was to link values with learning outcomes and themes to make these values indelible and meaningful. Otherwise, values would just be out of context. Therefore, desired learning outcomes were determined through carefully considering the nature and outcomes of each subject. In the introduction parts of these curricula, under the title of "Values", there are some information about methods, techniques and practices while transforming the values into attitude and behavior of students to create awareness for values. These curricula aim to attach importance to many values such as patriotism, unity of family, politeness and etiquette, patience, being fair to everyone, independence and thinking independently, honesty, hospitality, respect, responsibility, sanitation and intend to put these values into practice in the classroom environment (MEB, 2017). Purpose: It is important to integrate values education into curriculum at all levels to teach students the values of the society in which they live, and to transfer these values to next generations. Literature shows that there has been no research related to values education in draft curricula. This study aims to determine the values included in the draft curricula of primary, secondary and high schools, and to see if these values at all levels support each other. Within this main purpose, the following questions are studied: 1. What are the values in draft curricula of primary, secondary and high schools? 2. How do the values included in draft curricula support each other? Method: In this study, Content analysis was used as one of the qualitative research methods. Content analysis is a systematic and replicable technique through which some words of a text are summarized in smaller content categories with the codifications based on certain rules (Büyükoztürk et al., 2009, s.263). The main purpose in content analysis is to reach concepts and relationships that can explain the collected data. For this purpose, the data should be conceptualized and then emerging concepts should be organized and determined in a logical way (Yıldırım and Şimşek, 2008, p.227). The dataset was created by examining the values in the draft curricula of primary, secondary and high schools. The data gathered were analyzed through content analysis and descriptive analysis techniques. The value concepts were collected under certain headings and frequency distribution was found. Qualitative research design systematic was followed for the validity and reliability of the qualitative data. Findings: By examining the values in the draft curricula of primary, secondary and high schools, value tables were created according to education levels and frequency rates were given. the concordance of values within education levels and in the other steps the condition that supporting conditions were determined

Key Words: Curriculum, High School, Primary, Secondary, Values Education

TÜRKİYE ÜNİVERSİTELERİNDE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALLARININ MEVCUT DURUMU (2017)

Doç.Dr. Halil TOKCAN, Ömer Halisdemir Üniversitesi, haliltokcan@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi Arife TİLKİ, Ömer Halisdemir Üniversitesi, arife.tilki@hotmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler, hemen her bakımdan değişen ülke ve dünya koşullarında bilgiye dayalı karar alıp problem çözebilen etkin vatandaşlar yetiştirmek amacıyla sosyal ve beşeri bilimlerden aldığı bilgi ve yöntemleri kaynaştırarak kullanan bir öğretim programıdır. Sosyal bilgiler alan uzmanları, sosyal bilgileri açıklarken temel amacı vatandaşlık eğitimi olarak kabul etmişlerdir. Sosyal Bilgilerin kapsamına giren derslerin Antik Yunan'a kadar inen geçmişlerine rağmen, yaygın bir şekilde okul programlarına girişi, 20. yy. başlarında ABD' de gerçekleşmiştir. Sosyal Bilgiler anlayışı ilerici bir eğitim reformunun önemli bir parçası olarak eğitim-öğretim programlarına yansımıştır. Bu dönemde Osmanlı Türkiye'si de kısa bir süre sonra bu anlayışı ABD' den kendi eğitim sistemine transfer etmiştir. Sosyal Bilgiler dersi Türkiye' de ilk kez 1960'lı yıllarda benimsenmiştir. Bu tarihten önce Sosyal Bilgiler dersinin kapsamına giren disiplinler, ilköğretim düzeyinde ayrı dersler olarak verilmiştir. Türkiye'de 1998 yılında (Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının geliştirilmesine yön veren temel ilkelerde yapılan değişikliklerle Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalları açılmasına hız verilmiştir. 1998'de başlayan bu süreçle 2017 yılında 59 üniversitede Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı aktif olarak eğitim-öğretim faaliyeti göstermektedir. Bu araştırmanın temel amacı Türkiye'de Yüksek Öğretim Kurumlarında Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi anabilim dallarına ilişkin 2017 mevcut durumun farklı değişkenlere göre ve karşılaştırmalı olarak envanterini ortaya çıkarmaktır. Araştırmada, Sosyal Bilgiler Anabilim dallarında 2017 yılında öğrenim gören öğrenci sayısı, bu anabilim dalında görev yapan öğretim üyesi sayısı, anabilim dalına kaydolmuş öğrencilerin puanlarının yıllara göre ve üniversitelere göre değişimi ve sosyal bilgiler öğretmenliğinin 2013-2016 yılları arası atama sayıları incelenmiştir. Araştırma amacı doğrultusunda nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma verilerini toplamada anabilim dalındaki öğrenci sayılarını ve bölümlerinin taban puanlarının belirlenmesinde son 4 yılın ÖSYM kılavuzunda yer alan bilgiler kullanılırken; öğretim üyeleri sayısı belirlemede ise ilgili anabilim dallarının internet sayfaları esas alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre 2017 yılında 59 üniversitede Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı aktif olarak eğitim-öğretim faaliyeti göstermektedir. LYS kontenjanları esas alındığında sosyal bilgiler öğretmenliği anabilim dallarında toplam öğrenci 15.639'dur. 59 üniversite içerisinde öğrenci sayısı en fazla olan üniversiteler 372 öğrenci ile Atatürk, Celal Bayar, Cumhuriyet, Dokuz Eylül, Erzincan, Gazi, Karadeniz Teknik, Kastamonu, Necmettin Erbakan, Ömer Halisdemir, Pamukkale ve Siirt Üniversiteleridir. 1-2-3-4 sınıfında öğrencisi bulunan üniversiteler içerisinde en az öğrencisi olan üniversite ise 31 öğrenci ile Bayburt Üniversitesidir. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümlerinin puan sıralarının oldukça değişken olduğu görülmektedir. 2016 yılında Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümlerine yerleşen en yüksek puanlı öğrencinin puan sırası 25.800 iken en düşük puanlı öğrencinin sırası 75.900'dür. Son dört yıl içinde Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünü tercih eden en yüksek puanlı öğrencinin sırası 7.140'tır. Son dört yılın verilerine göre Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümlerine yerleşen en yüksek puanlı öğrencilerin tercih ettikleri üniversite İstanbul Üniversitesidir. Son dört yılın verilerine göre Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümlerine yerleşen en yüksek puanlı öğrencilerin tercih ettikleri üniversite İstanbul Üniversitesidir. En düşük puan sıralaması ile öğrenci yerleşen üniversite Bartın Üniversitesidir. Araştırma sonucunda üniversitelerin Sosyal Bilgiler Öğretmenliği anabilim dalına yerleşen öğrenci sayısının, atama sayılarına göre çok fazla olduğu bu nedenle atanmayı bekleyen yaklaşık 27.500 kişi olduğu belirlenmiştir. Bunun da anabilim dalında halen öğrenim gören 15.639 öğrencinin de hesaba katıldığında mezun olan öğrencilerin istihdam sorunlarına yol açacağı söylenebilir. Ayrıca tüm Türkiye'deki sosyal bilgiler öğretmenliği anabilim dalında 480 öğretim üyesi bulunduğu bunların öğrenim gören 15.639 öğrenciye hizmet verdiği ve öğretim üyesi başına yaklaşık 32,5 öğrenci düştüğü tespit edilmiştir. Öğretim üyesi sayısının da bu nedenle yetersiz olduğu söylenebilir. Çalışma sonuçlarına göre Türkiye'de Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi anabilim dallarının kontenjan sayılarının azaltılarak; öğretim üyesi sayısının ise artırılması kalitenin ve gelecek hedeflerinin tutturulması açısından faydalı olacağı söylenebilir.

Anahtar sözcükler: Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü, Yükseköğretim

CURRENT SITUATION OF SOCIAL STUDIES TEACHING TRAININGS IN TURKEY UNIVERSITY (2017)

Assoc. Prof. Dr. Halil TOKCAN, Ömer Halisdemir University, haliltokcan@gmail.com
MA Student Arife TILKİ, Ömer Halisdemir University, arife.tilki@hotmail.com

ABSTRACT

Social studies is a curriculum that uses information and methods from social and human sciences in order to educate effective citizens who can take decisions based on knowledge in changing circumstances of the country and world. Social scientists have adopted social education as the main purpose while explaining social information. Despite the fact that the courses included in the scope of Social Studies have descended to Ancient Greece, the entrance into the school programs in widespread, In the United States. Social Studies is reflected in educational programs as an important part of a progressive education reform. In this period, Ottoman Turkey soon transferred this understanding to its own education system called the USA. The Social Studies course was first adopted in Turkey in the 1960s. The disciplines within the scope of the Social Studies course were given as separate courses at the elementary level. In Turkey, in 1998, the Higher Education Council (HEC/YÖK) accelerated the opening of the Teacher Education Branches of Social Studies with the changes made in the basic principles that directed the development of the education teacher training programs in 1998. In this process which started in 1998, 59 departments of Social Studies Teacher Education Education and training activities. The main purpose of this research is to reveal the inventory of the current situation in 2017 on the branches of social studies education departments of Turkish and Social Sciences Education in Higher Education Institutions in Turkey according to different variables and comparatively. In the survey, the number of students studying in Social Studies Department in 2017, the number of faculty members working in this department, the number of students enrolled in department of education according to years and universities, and the number of assignments of social studies teachers between 2013-2016 were examined. Scanning model was used in quantitative research methods in the direction of research purpose. The research data are used in the total number of students in the department of education and in the determination of the base scores of the departments while the information in the OSYM guidelines of the last 4 years is used; If the number of faculty members is determined, the internet pages of the related education branches are taken as basis. According to the results of the research, in 2017 59 departments of Social Sciences Teacher Education Department actively engaged in educational activities. Based on LYS quotas, the total number of students in social studies teacher education branches is 15,639. The universities with the highest number of students in 59 universities are Atatürk, Celal Bayar, Cumhuriyet, Dokuz Eylül, Erzincan, Gazi, Karadeniz Technical, Kastamonu, Necmettin Erbakan, Ömer Halisdemir, Pamukkale and Siirt Universities. Among the universities with 1-2-3-4 students, Bayburt University is the least student with 31 students. It is seen that scores of Social Studies Teaching departments are quite variable. In 2016, the highest ranked student in the Social Studies Teacher departments is 25,800, while the lowest rated student is 75,900. In the last four years, the highest rated student who preferred the Department of Social Studies Teacher is 7.140. According to the data of the last four years, the University of Istanbul University is preferred by the students with the highest scores settled in the departments of Social Studies Teaching. According to the data of the last four years, the University of Istanbul University is preferred by the students with the highest scores settled in the departments of Social Studies Teaching. Bartın University is the university that settled the student with the lowest score. As a result of the research, it is determined that there are about 27,500 students waiting to be appointed because of the fact that the number of students placed in the branch of Social Studies Teacher Education is much higher than the number of students. It can be said that 15,639 students who are still studying in the department of education will be able to lead to employment problems of graduates when they join the account. In addition, it has been found out that there are 480 faculty members in the social sciences teacher education department in Turkey and 15,639 students are studying these programs and about 32,5 students per faculty member are dropped. It can be said that the number of faculty members is also insufficient for this reason. According to the results of the study, while the quota numbers of the departments of Social Sciences Education Department of Turkish and Social Sciences Education in Turkey are being reduced; It can be said that increasing the number of faculty members will be beneficial in terms of quality and future goals.

Key Words: Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü, Yükseköğretim

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİMİNİ KOLAY BULDUKLARI VE ZORLANDIKLARI ÜNİTELER

Doç.Dr. Halil TOKCAN, Ömer Halisdemir Üniversitesi, haliltokcan@gmail.com
Yrd.Doç.Dr. Yavuz TOPKAYA, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, dryavuztopkaya@kilis.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ortaokul sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretimini kolay buldukları ve öğretimde zorlandıkları konuları nedenleriyle tespit edebilmektir. Bu amaçla Niğde merkezde yer alan dokuz ortaokulda öğretmenlik yapan dördü kadın on altısı erkek 20 sosyal bilgiler öğretmenlerinden mülakat yoluyla görüş alınmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda öğretmenlerin öğretimini en kolay buldukları konular olarak 5. Sınıf “Adım Adım Türkiye”, 6. Sınıf “İpek Yolunda Türkler”, 7. Sınıf “Ülkemizde Nüfus”, 6. Sınıf “Yeryüzünde Yaşam” üniteleri olduğu belirlenmiştir. Öğretmenler bu ünitelerin öğretimini kolay bulma nedenleri olarak bol örnek verilebilmesi, günlük yaşamla ilişki kurulabilmesi ve özellikle “Adım Adım Türkiye” ve “İpek yolunda Türkler” ünitesinde konularının tarih ağırlıklı olması nedeniyle kendilerinin de lisans mezuniyetlerinin tarih olmasının konuları daha kolay işlemelerini sağladığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin 6. Sınıf “Yeryüzünde Yaşam” ünitesini kolay bulma nedeni olarak bu üniteye yer alan harita ve ölçek hesaplamalarının öğrencilere zevkli gelmesi ve bol etkinlik yaptırmaya uygun olmasını göstermişlerdir. Öğretmenler öğretimde en zorlandıkları konular olarak ise 6. sınıf “Yeryüzünde Yaşam” ve 7. Sınıf “Türk Tarihinde Yolculuk” üniteleri olarak belirtmişlerdir. Bunun sebepleri olarak 6. Sınıf “Yeryüzünde Yaşam” ünitesinde ölçek konusunda hesaplamalarda ve anlaşılma zorlukları yaşanması, konum bilgisinde paralel-enlem-boylam-meridyen kavramları ile tarih öncesi devirler konusunda milat kavramı gibi soyut konulara yer verilmesi ve ünite sonunda yer alan ilk çağ uygarlıkları konularının içeriğin yoğun ve karmaşık olmasını göstermişlerdir. Yine öğretmenlerin bir kısmı bu üniteye zorlanmalarını lisans mezuniyetlerinin tarih çıkışlı olmasına bağlamıştır. Öğretmenlerin öğretimde zorlandıklarını belirttikleri diğer ünite ise 7. Sınıf “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesidir. Öğretmenler bu üniteyi öğretmede güçlük çekmelerinin başlıca sebebi olarak ünite içeriğinin Türkiye Selçuklularından başlayarak Osmanlı Devletinin tüm dönemlerini kapsamasını yani içeriğin çok fazla olmasını göstermişlerdir. Öğretmenler bu üniteye içeriğin çok fazla olması nedeniyle öğrencilerin sıkıldıklarını ve konuları yetiştirmede çok zorlandıklarını da söylemişlerdir. Öğretmenlerin öğretimde zorlandığını söylediği diğer ünite ise 5. Sınıf “Adım Adım Türkiye” ünitesidir. Öğretmenler bu üniteye en çok Atatürk ilke ve inkılapları konularının öğrencilere soyut geldiğini ve bu nedenle öğretimde zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu üniteler dışında öğretmenlerin öğretimi zor bulduğu diğer üniteler; 5. Sınıf “Haklarımı öğreniyorum”, 6. Sınıf “Demokrasinin Serüveni”, 5. Sınıf “Toplum İçin Çalışanlar” 7. Sınıf “İletişim ve İnsan İlişkileri” üniteleridir. Öğretmenlerin yine bu ünitelerin öğretimde zorlanmalarında birinci faktör konuların soyut olması ve buna bağlı olarak yaşanan sorunlardır. “İletişim ve İnsan İlişkileri” ünitesinin öğretimi zor bulan öğretmenler özellikle bu ünite konularının sosyal bilgiler mantığına uymadığını ünitenin sosyal bilgilerden çok Türkçe dersine uygun olduğunu savunmuşlardır. Bazı öğretmenlerin öğretimini kolay bulurken bazılarının zorlandıkları üniteler ise 6. Sınıf “Yeryüzünde Yaşam Ünitesi” ve 5. Sınıf “Adım Adım Türkiye” üniteleri olmuştur. 6. Sınıf “Yeryüzünde Yaşam Ünitesi”nin öğretimi kolay bulan öğretmenler bu üniteye yer alan ölçek hesaplamalarının bol etkinlik yaptırmaya uygun olduğunu belirtirken; öğretimde zorlanan öğretmenler tam tersine bu hesaplamaların öğrencilere zor geldiğini söylemiştir. Öğretimde zorlanan öğretmenlerin lisanslarının tarih çıkışlı olmasının da payı olduğu gözükmemektedir. 5. Sınıf “Adım Adım Türkiye” ünitesinin öğretimi kolay bulan öğretmenler özellikle lisansları tarih mezuniyeti olup bu ünitenin tarih ve kültür ağırlıklı konulardan oluşmasını avantaj olarak görürken; öğretimde zorlanan öğretmenler ise özellikle ünite sonunda yer alan Atatürk ilke ve inkılapları konularının öğrencilere soyut ve zor geldiğini iddia etmişlerdir. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin özellikle bol örnek verebildikleri, günlük hayatla ilişki kurabildikleri, etkinlik yaptırabildikleri ünitelerin öğretimini kolay bulurken; içeriğin fazla olduğu, soyut ve zor kavramların yer aldığı ünitelerin öğretiminde zorlandıkları söylenebilir. Yine öğretmenlerin mezun oldukları fakülte türünün de öğretimi kolay ve zor bulmalarının bir nedeni olduğu savunulabilir.

Anahtar sözcükler: Öğretimi Kolay Üniteler, Öğretimi Zor Üniteler, Sosyal Bilgiler Öğretmenleri, Sosyal Bilgiler

UNITS THAT SOCIAL STUDIES TEACHERS FIND EASY AND HARD TO LEARN

Assoc. Prof. Dr. Halil TOKCAN, Ömer Halisdemir University, haliltokcan@gmail.com
Assist. Prof. Dr. Yavuz TOPKAYA, Kilis 7 Aralık University, dryavuztopkaya@kilis.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this study is to find out why secondary school social studies teachers are easy to learn and difficult to teach. For this purpose, fourteen female and six male 20 social studies teachers who were teaching at nine secondary schools located in the center of Niğde were interviewed. As a result of the interviews, it was determined that the 5th grade Step by step Turkey, 6th class Turks on Silk Road, 7th class Population in our country and 6th class Life on Earth Teachers stated that these units are able to give plenty of examples as reasons to find teaching, to be able to relate to everyday life, and because they are history-oriented especially in the Step by Step Turkey and Turks on Silk Road unit, their graduation graduation dates are easier to handle. The reason for finding the 6th grade Life on Earth unit of teachers is that the map and scale calculations in this unit are suitable for students to enjoy and have plenty of activities. Teachers stated that 6th grade Life on Earth and 7th grade Journey in Turkish History are the most challenging subjects in teaching. As a result, the difficulties in calculation and understanding of the scale in the 6th grade Life on Earth unit, the inclusion of abstract concepts such as parallel-latitude-longitude-meridian concepts in the knowledge of position and the concept of Christ in prehistoric ages, They have shown that the contents are intense and complex. Also, some of the teachers have tied this university to the fact that their graduation diplomas are out of date. The other unit that the teachers stated that they are difficult to teach is the 7th grade Journey in Turkish History unit. As the main reason for the teachers to have difficulty in teaching this unit, unit content started from the Seljuks of Turkey and covered all periods of the Ottoman State. Teachers have also told students that they are bored and very difficult to keep up with because they have so much content in this university. The other unit that teachers say is difficult to teach is the 5th grade Step by Step Turkey unit. Teachers stated that the subjects of Atatürks principles and reforms are most abstract to the students and they are difficult to teach in this unit. Apart from these units, other units teachers find difficult to teach; 5th grade I learn my rights, 6th grade Adventure of Democracy, 5th grade Employees for the society 7th grade Communication and Human Relations units. The first factor in the teachers difficulties in teaching these units is the abstractness of the subjects and the problems that are experienced accordingly. Teachers who find it difficult to teach Communication and Human Relations have argued that the topic of this unit is not in conformity with the social sciences. While some teachers found it easy to teach, some of the units that were challenged by them were 6th grade Life Unit on Earth and 5th grade Step by Step Turkey units. Teachers who find it easier to teach the 6th grade Life Unit on Earth indicate that the scale calculations in this unit are suitable for making abundant activities; On the contrary, the teachers who were struggling in teaching said that these calculations were difficult for the students. It seems that the licenses of teachers who are struggling in teaching are also out of date. Teachers who find the 5th grade Step by Step Turkey unit easy to learn are especially graduated with a history and they take advantage of the fact that this unit is made up of history and culture subjects. The teachers who were struggling in teaching claimed that the subjects of Atatürks principles and revolutions, especially at the end of the unit, are abstract and difficult for the students. According to these results, the teachers were able to give especially abundant examples, to associate with everyday life, to teach the units that they could make activities easily; It can be said that they are challenged in the teaching of the units where the content is excessive and the abstract and difficult concepts take place. It can also be argued that the faculty approach to which teachers are graduated is also a reason for their finding that teaching is easy and difficult.

Key Words: Difficult Teaching Units, Easy Teaching Units, Social Studies Teachers, Social Studies

BİR TOPLUMA HİZMET UYGULAMASI ÖRNEĞİ: ÖĞRENCİ DERGİSİ ÇIKARMA

Arş.Gör. Kudret AYKIRI, Pamukkale Üniversitesi, kaykiri@pau.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, bir topluma hizmet uygulaması örneği olarak öğrenci dergisi çıkarmaya ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini almaktır. Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yönteminin kullanılmasının nedeni nitel araştırmanın niçin kullanılması gerektiği ve temel özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Creswell'e (2016) göre bir problem veya konunun keşfedilmesi gerektiği an, katılımcıların bir problemi hangi bağlamda ele aldığını anlamak istediğimiz an ve belirli çalışma grubu üzerinde çalışılması gerektiği anlar nitel araştırmanın kullanılma zamanlarından bir kaçıdır. Bu araştırmada topluma hizmet uygulamaları dersi bağlamında dergi çıkarma öğretmen adayı gözünde keşfedilmeye çalışılmış, bu süreç içerisinde karşılaşılan sorunlara nasıl çözümler bulunduğu ve neden bu çözümlerin bulunduğu irdelenmiş ve dergi çıkarmaya gönüllü olan belirli bir araştırma grubu üzerinde çalışmak gerekmiştir. Ayrıca nitel araştırmanın temel özelliklerinden (Merriam, 2013) bazıları ele alındığında öğretmen adaylarının dergi çıkarma deneyimlerini nasıl yorumladıklarına bakılarak anlam ve anlama üzerine odaklanılacak, katkılar, problemler, çözümler ve öneriler açısından zengin betimlemeler yapılabilecek, hipotez test etme amacı taşınmadığı için tümevarımsal süreç böylece gerçekleştirilebilecektir. Bu bağlamda çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemiyle desenlenmiştir. Merriam'a (2013) göre vaka (durum) çalışması sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesidir. Araştırılacak şey tek bir kişi, bir program, bir grup, bir kurum vb. sınırlı bir sistem olmalıdır. Bu çalışmada da dergi çıkaracak öğretmen adaylarının tecrübelerine odaklanılmıştır. Creswell'e (2016) göre durum çalışması durumlar hakkında çoklu bilgi kaynakları ile detaylı bilgi toplanıp, durum analizinin yapılmasıdır. Bu çalışmada da öğretmen adaylarının dergi çıkarmaya ilişkin tecrübeleri çoklu bilgi kaynakları – odak grup görüşmesi, dokümanlar ve raporlar ile bilgi toplanıp, analiz edilecektir. Araştırma, 2016-2017 öğretim yılı Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı III. sınıf 15 öğretmen adayı üzerinde yürütülmüştür. Öğretmen adaylarının seçimi amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme göre belirlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e (2013) göre amaçlı örnekleme zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir. Amaçlı örneklemin bir çeşidi olan ölçüt örneklemede “dergi çıkarmaya etkin katılma ve dergide yazı yazma” ölçütleri kullanılmıştır. Örneklemin büyüklüğü araştırma odağı dikkate alınarak tek bir durum olduğu için 15 kişilik bir grupla çalışma uygun görülmüştür. Bu 15 kişilik gruptan 7 kişi dergi çıkarma ve dergide yazı yazma ölçütlerini kalan 8 kişi de sadece yazı yazma ölçütlerine uymaktadır. Araştırmacı çalışmada katılımcı rolündedir. Süreci takip etmiş, yarı yapılandırılmış görüş formu kullanmış, odak grup görüşmesini yapmış ve ilgili doküman ve raporları incelemiştir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüş formundan, odak grup görüşmesinden, rapor ve fotoğraflardan yararlanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu yöntemin kullanılmasındaki amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu yöntem bağlamında veriler kodlanacak, temalar bulunacak ve veriler kodlara ve temalara göre düzenlenip tanımlanacaktır. Son olarak da bulgular yorumlanacaktır. Araştırmanın sonucunun, topluma hizmet uygulamaları dersi bağlamında dergi çıkaracak olan öğretmen adaylarına karşılaşılan problemler, çözümler, faydalar ve dönütler konusunda ışık tutması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırmanın sonucunda öğretmen adayları karşılaştıkları problemler, bu problem karşındaki çözümler ve aldıkları tepkiler ve dergi ve topluma hizmet uygulamaları dersi ilişkisi konusunda görüşlerini sunmuşlardır. Bu sonuçlar dikkate alınarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Öğrenci Dergisi, Öğretmen Adayları, Sosyal Bilgiler, Sosyal Proje, Topluma Hizmet

AN EXAMPLE OF A COMMUNITY SERVICE: PUBLISHING A STUDENT JOURNAL

Res.Assist. Kudret AYKIRI, Pamukkale University, kaykiri@pau.edu.tr

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the views of teacher candidates on publishing a student journal as an example of community service. In line with the purpose of the study, qualitative method is employed. The reason of using qualitative method is based on why qualitative method is needed and its main characteristics. According to Creswell (2016), there are certain times to use qualitative method such as when a problem or a topic is needed to be explored, to understand in what context participants handle a problem and when there is a need to study on a group. In this present study, it is pursued to explore publishing a student journal as an example of community service through the eyes of teacher candidates, and examined what kind of solutions are found to problems faced during activities and why such solutions are found and also there was a need to study with a volunteer group of teacher candidates publishing the student journal. In addition, when some of the basic characteristics of the qualitative method (Merriam, 2013) analyzed; by examining how teacher candidates interpret their experiences in publishing journal and focusing on meaning and understanding, rich descriptions will be done in terms of contributions, problems, solutions, and suggestions, and by not aiming to test a hypothesis, inductive process will be realized in such a way. In this context, the study is designed as a case study. According to Merriam (2013), case study is a study of examining and describing a limited system in depth. The phenomenon to be examined should be a limited system such as only a person, a program, a group, an institution, etc. In this study, it was focused on teacher candidates' experiences who have voluntarily publishing the journal. According to Creswell (2016), case study is a process of collecting data from various sources about cases and making case analysis. In this study in a same manner the data on students' experiences in publishing journal will be gathered and analyzed from multiple sources such as focus group, documents and reports in detail. The present study was conducted with 15 teacher candidates who are studying in 3rd grade of Social Studies Department at Pamukkale University Faculty of Education during 2016-2017 academic year. Selection of teacher candidates is done through criterion sampling which is one of the purposive sampling technique. According to Yıldırım and Şimşek (2013), purposive sampling gives chance to study the case which is thought as having rich information in detail. "Being active in publishing journal and writing articles in the journal" are used as criteria in the criterion sampling which is a type of purposive sampling. In determining the size of sampling, regarding the focus of study and one case, a group of 15 people is accepted as suitable size. Seven people out of this group of 15 people meet the requirements of both publishing the journal and writing articles for journal and rest 8 people meet only the requirement of writing article for the journal. Researcher is also having a participant role in the study. Researcher has followed the process, used the semi-structured view form, conducted the focus group interview, and examined the related documents and reports. In the study, it has been benefited from semi-structured view form, focus group interview, report and photographs. Data gathered were analyzed via content analysis. The aim in using this analysis method is to reach the terms and relations which explain the data gathered. In context of this method, data will be coded, themes will be generated and the data will be organized and defined accordingly with the codes and themes. Lastly, findings of the study will be interpreted. Result of the study is thought to be important in highlighting the problems, solutions, benefits and feedback to be faced in publishing a student journal by teacher candidates in scope of community service course. In the result of the study, teacher candidates have declared the problems faced, the solutions in dealing with the problems, the reaction they received and their views in relation with the student journal and the community service course. By regarding these result, various suggestions have been presented.

Key Words: Community Service, Social Project, Social Studies, Student Journal, Teacher Candidates

SOSYAL BİLGİLER VE FEN BİLGİSİ EĞİTİMİ LİSANS PROGRAMLARININ ÇEVRE EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Uzman Onur YILMAZ, Ahi Evran Üniversitesi, onuryilmazahi@gmail.com
Prof.Dr. Hayriye SAYHAN, Ahi Evran Üniversitesi, hsayhan@ahievran.edu.tr

ÖZET

İnsan dünyada var oluşuyla birlikte yaşam kalitesini artırmak için çeşitli uğraşlar vermiştir. İnsanlığın doğa ile tanıştığı ilk dönemlerde etkileşimi kısıtlı düzeydedir ve gerek beslenme gerekse barınma ihtiyaçlarını doğaya zarar vermeden karşılamıştır. Doğada bulunan besinlerin pişirilmeden tüketilmesi ve doğal barınakların yaşam alanlarını oluşturulması nedeniyle doğa üzerinde çok fazla olumsuz bir etki yaratmamıştır. Tarımın keşfiyle doğa üzerinde baskı kurulmaya başlanmış ve sanayi inkılabı ile bu baskı hissedilebilir düzeylere ulaşmıştır. Özellikle teknolojinin gelişmesiyle birlikte hissedilmeye başlayan tehditler günümüzde azami boyutlara ulaşmıştır. Bu problemlerin büyük bir kısmının kaynağını oluşturan insan, çözümü de kendi içinde barındırmaktadır. Doğanın dilinden anlayan, doğal kaynaklar konusunda bilince sahip bireyler yetiştirmenin yolu şüphesiz ki çevre eğitiminden geçmektedir. Çevrenin korunmasına ilişkin değer ve tutumların bireylerde davranışa dönüşebilmesi konusunda mühim görevleri barındıran meslek grubu öğretmenliktir. Öğretmen bir toplumu bilgi ve deneyimle işleyip, topluma değer katan, toplumun kültür ve eğitim seviyesinin gelişmesini sağlayan kişidir. Bu noktadan bakıldığında, öğretmenlerin yetiştirilmesi toplumun istikbali açısından büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Eğitimi lisans programlarının çevre eğitimi açısından incelenmesidir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bulgulara ulaşmak için öncelikle Yükseköğretim Kurulu Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Öğretmen Yetiştirme Programlarında çevre ile ilgili olarak hangi derslerin bulunduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Daha sonra, Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında eğitim veren 40 üniversitenin Eğitim Fakültesi ile Fen Bilgisi Eğitimi alanında eğitim veren 45 Eğitim Fakültesi'nin Öğretmen Yetiştirme Programları analiz edilmiştir. Veriler analiz edildikten sonra Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Öğretmen Yetiştirme Programlarında çevre konuları ve çevre eğitimine ilişkin verilen zorunlu ve seçmeli dersler belirlenmiş ve iki öğretmen yetiştirme programının çevre konuları ve çevre eğitimi açısından karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırma sonucunda, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Eğitimi Lisans Programlarında çevre ve çevre eğitimine ilişkin konulara yer veren zorunlu derslerin sınırlı olduğu, genellikle derslerin teorik dersler olduğu, seçmeli ya da zorunlu olarak uygulamalı derslere yer verilmediği belirlenmiştir. Ayrıca, sadece Fen Bilgisi Eğitimi Lisans Programında yer alan bir dersin doğrudan çevre eğitimi ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Üniversitelerin Eğitim Fakültesi Lisans Programlarında çevre konusu ile ilgili seçmeli derslerin de sınırlı şekilde yer aldığı dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Öğretmen Yetiştirme Programlarının çevre eğitimi konusunda yetersiz kaldığı söylenebilir. Araştırma sonuçları doğrultusunda şu öneriler getirilebilir: Öğretmen adaylarının çevre konularına ilişkin bilgi, beceri ve değerler açısından gelişimini sağlamak amacıyla uygulama derslerine programlarda daha fazla yer verilmelidir. Çevreye karşı duyarlılık kazandırmaya ve olumlu tutum geliştirmeye yardımcı olacak nitelikli doğa eğitimlerine ve alan çalışmalarına fakültelerde daha fazla yer verilmelidir. Öğretmen adayları mesleğe başladıklarında öğrencilerde çevreye duyarlılık becerisini kazandırmaya çalışacaklarından önce bu duyarlılığa kendilerinin sahip olması gerekmektedir. Bu yüzden sistem içerisinde çevreye duyarlı öğretmen adayları yetiştirebilmek amacıyla çevre eğitimi dersinin bütün eğitim fakültelerinde zorunlu ders olarak okutulabilir. Çevre eğitimi ile ilgili seçmeli derslerin sayısı artırılabilir. Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Lisans Programlarının çevre eğitimi açısından değerlendirilmesini amaçlayan bu çalışma, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Lisans Programlarının içerisinde yer alan ve çevre eğitimi ile ilişkili olan dersler hakkında bilgi edinilecek olması ve lisans programlarındaki mevcut durumun belirlenmesine yardımcı olması çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca, çevre eğitimine ilişkin yapılacak çalışmalar için yol gösterici bilgiler içermesi açısından çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırma, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans tez çalışması olarak sunulan araştırmadan üretilmiştir.

Anahtar sözcükler: Fen Bilgisi Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, Çevre Eğitimi

EVALUATION OF SOCIAL STUDIES AND SCIENCE TEACHER EDUCATION UNDERGRADUATE PROGRAMS IN TERMS OF ENVIRONMENTAL EDUCATION

Expert Onur YILMAZ, Ahi Evran University, onuryilmazahi@gmail.com
Prof. Dr. Hayriye SAYHAN, Ahi Evran University, hsayhan@ahievran.edu.tr

ABSTRACT

Human beings have made various efforts to increase quality of life together with their existence in the world. The interaction was limited between human beings and nature in the early periods when they met, and human beings fulfilled their needs for nutrition and for harbouring without harming nature. They did not have a very negative impact on nature due to the consumption of food in the nature without cooking and the creation of living spaces from natural shelters. With the discovery of agriculture, the pressure on nature has begun to be established and this pressure has been increased with the industrial revolution. The threats beginning to be felt, especially with the development of technology, have reached their maximum levels today. The human being, who is the source of most of these problems, also has the solution in itself. Undoubtedly, the way of educating individuals who understand from the language of nature and have knowledge about natural resources can be achieved through environmental education. The profession group that holds important tasks in terms of turning the beliefs and values related with protection of environment into actions in individuals is teachers. A teacher is a person who processes a society with knowledge and experience, contributes to collective value, and improves the level of culture and education of the society. From this point of view, the training of teachers is crucial for the future of the society. The purpose of this research is to examine the undergraduate programs of Social Studies and Science Education in terms of environmental education. In this research, document analysis method from qualitative research methods was used. In order to reach the findings, firstly it has been tried to determine which courses are related to the environment in Social Studies and Science Education Programs of the Higher Education Council. Later on, Teacher Training Programs of 45 Education Faculties of 40 universities providing education in the field of Social Studies Education and in the field of Science Teacher Education were analyzed. After analyzing the data, compulsory and elective courses on environmental topics and environmental education were determined in the Social Studies and Science Teacher Education Programs, and the comparison of the two teacher training programs in terms of environmental issues and environmental education was made. As a result of the research, it has been determined that the compulsory courses related to environment and environmental education are limited in the Social Studies and Science Teacher Education Undergraduate Programs, and that the courses are generally theoretical ones, and that there are no applied courses neither as elective nor as compulsory. Additionally, it has been determined that only one course in the Science Teacher Education Undergraduate Program is directly related to environmental education. It is noteworthy that there are limited elective courses on environmental issues in the undergraduate programs of the universities education faculties. In this context, it can be said that Social Studies and Science Teacher Education Programs are inadequate in environmental education. In line with the results of the research, the suggestions can be made as follow: Teacher candidates should be given more applied courses in their programs in order to improve their knowledge, skills and values regarding environmental issues. Qualified nature education and field works that will help to develop sensitivity towards the environment and to develop a positive attitude should be taken more place in the faculties. Teacher candidates must have this awareness before they try to make their students aware of the environment when they start their profession. Therefore, in order to be able to educate teacher candidates who have sensitiveness towards environment within the system, environmental education course can be taken as a compulsory in all education faculties. The number of elective courses related to environmental education can be increased. This study, that aims to evaluate Social Studies and Science Teacher Education Undergraduate Programs in terms of environmental education, reveals its importance by obtaining information about courses in Social Studies and Science Teacher Education Undergraduate Programs related to environmental education and helping to determine the current situation in undergraduate programs. It is also thought that this study will contribute to the literature in terms of the inclusion of guidance on environmental education. This study has been produced from a study presented as a master thesis in the Department of Social Studies Education from Kırşehir Ahi Evran University Social Sciences Institute.

Key Words: Science Teacher Education Program, Social Studies Education Program, Environmental Education

DEĞERLER ÖĞRETİMİNDE ANİMASYONLARIN KULLANIMI: CHARLİE CHAPLİN ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Burçin TÜRKCAN, Anadolu Üniversitesi, burcint@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Arzu PEKGÖZ ÇEVİKER, Anadolu Üniversitesi, apc@anadolu.edu.tr
Doktora Öğrencisi Fisun GÜNGÖR, Anadolu Üniversitesi, fisungunor@anadolu.edu.tr

ÖZET

Basın ve yayın araçları, kültürel üretim sisteminin çok önemli bir parçasını oluşturmaktadır ve üretilen kültür ürünleri insanların yaşam alanlarının pek çok yerine taşınmaktadır. Kitle iletişim araçlarının bireyin toplum ile bütünleşmesinde, toplumun kültürel değerleri almalarında ve yeni değerler üretmesinde önemli etkileri bulunmaktadır. Kitle iletişim araçlarının bireylerin inanç, tutum ve davranışlarını şekillendirmede olduğu gibi önemli bir eğitim aracı olma rolü de bulunmaktadır. Kitle iletişim araçları toplumsal süreçleri ve değer aktarımını gerçekleştiren araçlardır. Dolayısıyla bu alanın dikkate alınması gerekmektedir. Çünkü kişi, kitle iletişim araçlarında özellikle de televizyonda, gördüğü imgelerin gerçekliği doğrudan yansıtan imgeler olduğunu düşünmektedir. Ancak kişinin gördüğü ve algıladığı imgeler “hazırlanmış” bir gerçekliğin imgeleridir ve toplumsal süreçler, nesneler ve karakterler önceden hazırlanarak kişiye sunulmaktadır. Çocukluk dönemi, bireyin içinde yaşadığı toplumun değer yargılarını öğrendiği ve o toplumun kültürel yapısına uygun davranış ve alışkanlıkları kazanmaya başladığı bir dönem olduğu için çocuk medyası aracılığıyla gerçekleşen değer aktarımı oldukça etkili olmaktadır. Okul döneminde kuşkusuz ki, çocukların ilgilerini en fazla çeken televizyon programları reklamlar, çizgi filmler ve animasyonlardır. Animasyonlar görsel ve işitsel materyalin aynı anda seyircinin karşısına çıkması sebebiyle oldukça işlevseldir. Animasyon filmlerde yüceltilen, reddedilen ve olumsuz görülen bir takım rol modelleri aracılığıyla çocuklara kimi toplumsal ve evrensel değerlerin kazandırılması söz konusu olacağından bu konu incelenmesi gereken bir alan olarak görülmektedir. Animasyonların, toplumsal eğitim açısından faydalarına bakıldığında çok etkin bir rol üstlendiği görülmektedir. Değerler, eğitim de dâhil olmak üzere pek çok konu, bilgi, olay ve kavram çocuk programları içinde animasyon kullanılarak sunulmaktadır. Animasyonun yüklendiği bu görev, çocuğun eğitim süreci içerisindeki kişilik gelişimini istenildiği şekilde mesajlarla yönlendirebilmektedir. Bu çalışmada Charlie Chaplin animasyonları ele alınacaktır. Charlie Chaplin filmlerinden esinlenerek uyarlanan bu animasyonları diğer animasyonlardan ayıran özellik, Chaplin’in silüetini yok sayarak sessiz film çağından gelen görüntülerin çocuk kitlesiyle duygusal ve evrensel bağlantılar kurmasıdır. Bu bağlantıların doğru ve etkin biçimde kurulabilmesi ile pek çok ulusal ve evrensel değerlerin aktarımı sağlanabilecektir. Alan yazın incelendiğinde; animasyon filmlerini değerler bağlamında inceleyen çalışmaların oldukça az sayıda olduğu görülmektedir. Bu araştırma, yaşadığımız görsel çağın etkileri doğrultusunda görsel bir materyalin çocuklara aktarılacak olan kimi bilgi, beceri ve değerler bağlamında kullanılabileceğini göstermesi bakımından önemli görülmektedir. Bu kapsamda, araştırmanın amacı, Charlie Chaplin animasyonlarının ilköğretim (1-4.sınıflar) Türkçe öğretim programı, Görsel Sanatlar öğretim programı ve Oyun ve Fiziki Etkinlikler öğretim programında belirlenen değerler göz önünde bulundurularak incelemek ve barındırdığı değer unsurlarını sınıflandırmaktır. Değerler eğitiminde bu derslerin seçilme nedeni, Charlie Chaplin animasyonlarının ulusal ve evrensel kültürün dayandığı değerleri bu dersler aracılığıyla öğrencilere aktarabileceğinin düşünülmesidir. Bu bağlamda dil becerilerini geliştirmesi açısından Türkçe öğretim programı, “Estetik ve görselleri” sunması açısından Görsel Sanatlar öğretim programı ve animasyonlarda “Oyun, spor, hareketlilik ve değer” ön planda olduğu için de Oyun ve Fiziki etkinlikler öğretim programı referans alınmaktadır. Araştırmada sosyal olguları derinlemesine incelemek ve mevcut durumu ortaya koymak amaçlandığı için nitel araştırma deseninden doküman incelemesi yöntemi kullanılacak ve random metoduyla seçilecek animasyonlar incelenecektir. Doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren metinlerin analizini kapsar. Araştırma verilerinin analizinde ise kategorisel içerik analizi yöntemi kullanılacak, filmler incelenirken içerikleri belirleyen değerlere göre analiz edilmeye çalışılacak ve programlarda belirlenen değerlerden hangilerine yer verildiği, doğrudan alıntılar ile tablolastırılarak sunulacaktır.

Anahtar sözcükler: Animasyon, Charlie Chaplin, Değer Eğitimi

USING ANIMATIONS IN VALUES TEACHING: CHARLIE CHAPLINE SAMPLES

Assoc. Prof. Dr. Burçin TÜRKCAN, Anadolu University, burcint@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Arzu PEKGÖZ ÇEVİKER, Anadolu University, apc@anadolu.edu.tr
PhD Student Fisun GÜNGÖR, Anadolu University, fisungungor@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Journalism tools create significant part of the cultural production system and the produced cultural products are transferred to many places in persons habitats. Mass media have significant effect in integrating the person into society, taking the cultural values of the society and producing new values. As with mass media give shape persons to beliefs, attitudes and behaviors, there's also have significant educational tool. Mass media is the means of carrying out social processes and value transfer. Accordingly this area needs to be considered. Because person thinks that reflect the reality of the images he sees directly, in the mass media, especially on television. However, the images that the person sees and perceives are images of a prepared reality, and social processes, objects and characters are prepared in advance. Because the childhood is a time, when person learns about the value judgments of the society and beginning to acquire the behaviors and habits appropriate to the cultural structure of the society, the value transfer through the childrens media is very effective. Certainly during the school period, the most attract attention of the children are adverts, cartoons and animations. Because some prepared in advance. Because the childhood is a time, when person learns about the value judgments of the society and beginning to acquire the behaviors and habits appropriate to the cultural structure of the society, the value transfer through the childrens media is very effective. Certainly during the school period, the most attract attention of the children are adverts, cartoons and animations. Because some social and universal values can be achieved by children through a number of role models that are exaggerated, rejected and seen negatively in animation films, this subject's seen as an area that needs to be examined. When the animations benefits in terms of social education are viewed, it is seen that animations bulk large and active role. Values, are presented using animations in many of the topics, information, events and concepts in childrens programs, including education. This task, in which the animation is undertaken, can direct the personality development in the childs education process to the desired message. Charlie Chaplin animations will be discussed in this research. These animations, inspired by the Charlie Chaplin films, are distinguished from other animations by ignoring the silhouette of Chaplin, the scenes from silent film creating emotional and universal connections with the masses of children. By relating these connections correctly and effectively, many transfer of the national and universal values can be ensured. When the literature is examined, it's seen that there are very few studies that have studied animation films in terms of values. This study is seen significant, as it shows that visual material can be used in the context of some knowledge, skills and values that will be transferred to children in accordance with the effects of the visual age we live in. In this context, the aim of the study is to examine the Charlie Chaplin animations by considering the values determined in the primary school (grades 1-4) Turkish, Visual Arts and Game and Physical Activities programs and to classify the values that they embrace. In this context, in terms of developing language skills Turkish course, for hosting aesthetics and visuals Visual Arts course and for animations standing in the forefront sports and mobility Games and Physical Activity course are taken as references. As it is aimed to investigate the social phenomena in depth and reveal the current situation in the study, document review method will be used from the qualitative research design and animations will be examined that they were selected with the random method. The investigation of a document examination involves the analysis of texts containing information about the targeted phenomena or events. In the analysis of the research data, the categorical content analysis method will be used. When the films are examined, the contents will be analyzed according to the determined values and the values determined in the programs will be tabled with direct guatations.

Key Words: Animasyon, Charlie Chaplin, Değer Eğitimi

DÜNYADA BAŞKA ŞEKİLDE YAŞAMAK DA MÜMKÜN MÜ: DEĞER ÖĞRETİMİNDE “KÜÇÜK KARA BALIK” ÖRNEĞİ

Doç.Dr. Şerife Dilek BELET BOYACI, Anadolu Üniversitesi, sdbelet@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Mediha GÜNER, Anadolu Üniversitesi, medihaguner@anadolu.edu.tr
Arş.Gör. Gonca BABADAĞ, Anadolu Üniversitesi, goncababadag@anadolu.edu.tr

ÖZET

Birey ve toplumun yaşam kalitesini ve motivasyonunu arttıran, mutluluğunu temel alan kurallar sistematığı olan değerler; toplumun tüm üyelerinin üzerinde anlaşmaya vardığı ve oluşması uzun zaman alan standartlar bütünüdür. Davranışlarımıza da yol gösteren değerler evrensel ve toplumsal bağlamda ele alınabilir. Toplumsal değerler bir toplumun çoğunluğu tarafından paylaşılan ve toplumun faydasına yönelik olduğu varsayılan ideal ortak paylaşım ölçütleri olarak kabul edilmektedir. Toplumsal yaşamın vazgeçilmez unsurlarından biri olan değerlerin toplumun varlığı üzerindeki etkisi yadsınamayacağı için değer aktarımı son derece önemlidir. Değer aktarımında aile, okul, sosyal çevre, sivil toplum kuruluşları, medya gibi unsurlar etkili olmakla birlikte, okullar oldukça önemli bir rol üstlenmektedir. Bu noktada bir toplumun öncelikli değerlerinin ne olduğu belirlenmesi ve sonraki nesillere nasıl kazandırılacağına karar verilmesi gerekmektedir. Kazandırılacak değerlerin öğretiminde ise yakın çevreden yola çıkılmalı, kültürel özelliklerden yararlanılmalı ve öğretimde uygun olan strateji, yöntem ve teknikler ortaya konulmalıdır. Ülkemizde uygulamaya konulan yeni programlarda eğitim-öğretim sürecinde hangi değerlerin verilmesi gerektiğine yer verilmiş; ancak bu değerlerin nasıl verilmesi ve ne tür etkinliklerle kazandırılması gerektiğine değinilmemiştir. Bir millete ait olan değerler edebî metinlerle yaşatılmakta ve geleceğe aktarılmaktadır. Aynı zamanda ana dil öğretiminde de sıklıkla kullanılan edebî metinler bir millete ait değerlerin benimsenilmesi işinde önemli bir rol üstlenmektedir. Bu açıdan Türkçe öğretiminde önemli ders materyallerinden biri olan metinlerden değer aktarımında da yararlanılması gerekmektedir. Bu metinler ana dil öğretiminde sıklıkla çocuk edebiyatı ürünleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Masal, hikâye, roman, tekerleme, bilmece ve şiir gibi çocuk edebiyatı ürünleri, çocuk duyarlılığıyla örülmüş, çocuk düzeyine uygun bir dille kaleme alınmış, eğitici yönüyle ortaya çıkan ve çocukta olumlu izlenim bırakmayı amaçlayan metinlerdir. Kendisi için oluşturulmuş metinlerde yaşadığı ortamın bir benzerini bulan çocuk, yazılan veya anlatılanla yaşadıkları arasında bağlantı kurma ve karşılaştırmalar yapma fırsatı yakalamaktadır. Sözlü edebiyat geleneğini oluşturan ve çocuk edebiyatı türlerinden biri olan masallar bir yandan çocuğun temel dil becerilerini geliştirirken bir yandan da çocukta millî ve evrensel değerlere yönelik bir bilinç oluşmasını sağlamaktadır. Millî ve evrensel değerlerin yanı sıra okuma, dinleme, yazma ve konuşma becerilerinin kazandırılmasında da masallar önemli bir rol üstlenmektedir. Bu yüzden anlama ve anlatma becerilerinin geliştirilmesi ve değerlere yönelik bilincin uyandırılmasında çocuk edebiyatı ürünlerinden, özellikle masallardan yararlanılması gerekmektedir. Bu kapsamda bu araştırmanın amacı Samed Bahrengi'nin masal türünde yazılmış olan “Küçük Kara Balık” kitabının değerler açısından incelenmesi ve Türkçe öğretimi bağlamında bir etkinlik önerisi geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu araştırma dokümanlar, belgeler, kayıtlar ve diğer ortamların olaylar, düşünceler, kavramlar ve eserler açısından analiz edilerek incelendiği bir araştırma yöntemi olan analitik araştırma modeli ile gerçekleştirilmiştir. Nitel ve nicel araştırma özelliklerini içeren ve kendi içinde tarihsel analiz, hukuki analiz, kavram analizi ve karma yöntem araştırmaları olarak sınıflandırılan analitik araştırmalarda; dokümanlar ve kayıtlar kavramlar, olaylar ve görüşler açısından analiz edilmektedir. Bu araştırmada Samed Bahrengi tarafından masal türünde yazılmış olan “Küçük Kara Balık” kitabı doküman olarak kabul edilmiş ve araştırma doküman araştırması olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın temel veri kaynağı olan “Küçük Kara Balık” kitabı içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. İçerik analizinde veriler birbirine benzeyen kavramlar ve temalar etrafında toplanarak, okuyucunun anlayabileceği biçimde yorumlanmıştır. Daha sonra Türkçe öğretiminde değer öğretimine yönelik olarak bir etkinlik geliştirilmiştir. Araştırma bulguları, kendi içinde ve ilgili literatür ışığında tartışılmış, uygulayıcı ve araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Değer Öğretimi, Küçük Kara Balık, Türkçe Öğretimi

IS IT POSSIBLE TO LIVE IN THE WORLD DIFFERENTLY: THE “THE LITTLE BLACK FISH” CASE IN VALUE EDUCATION

Assoc. Prof. Dr. Şerife Dilek BELET BOYACI, Anadolu University, sdbelet@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Mediha GÜNER, Anadolu University, medihaguner@anadolu.edu.tr
Res.Assist. Gonca BABADAĞ, Anadolu University, goncababadag@anadolu.edu.tr

ABSTRACT

Values that are the system of rules which increase the quality of life and motivation of the individual and the society and based on their happiness are a body of standards that all members of the society consent to and take a long time to form. Values that also guide our behavior can be addressed in universal and social contexts. Social values are considered as commonly shared criteria that are accepted by the majority of society and believed to benefit the whole society. For the influence of the values that are one of indispensable elements of social life on society could not be ignored, transfer of values is extremely important. Although the factors such as family, school, social environment, non-governmental organizations and the media are effective on the value transfer, the role played by schools is extremely significant. Thus, it is necessary to determine the priority values in a society and decide how to transfer these values to next generations. Instruction of the required values should be based on the immediate environment, cultural characteristics and adequate instructional strategies, methods and techniques should be utilized. In recently introduced curricula in Turkey, the values that should be instructed in the education-training process were stated, however there was no mention of the methods or the activities that should be utilized in the value education. A nation's values are kept alive through literary texts and are handed down to the future generations. Furthermore, literary texts that are utilized in the native language teaching play an important role in the adoption of national values. Thus, it is necessary to benefit from the texts, which are one of the important course materials in Turkish language teaching, in transfer of the values as well. The texts frequently used in native language teaching are child literature works. Child literature works such as fairy tales, stories, novels, rhymes, riddles and poetry are educational texts that were written in a sensitive manner for children and using a language adequate for children, and aim to have a positive effect on the child. The child, who finds a familiar environment in texts created for the children, would have the opportunity to associate own experiences with the events mentioned or described in the texts and also will be able to make comparisons. Tales that constitute the verbal literary tradition and one of the genres of child literature, develop the child's basic language skills and on the other hand, they promote child's awareness for national and universal values. Tales also play an important role in acquisition of reading, listening, writing and speaking skills besides national and universal values by the child. Thus, child literature works, especially tales should be utilized for developing the reading comprehension and speaking skills and raising the awareness for values. In this context, the objective of the present study was to examine the book *The Little Black Fish* written by Samed Bahrengi with respect to values and to develop activity recommendations in Turkish language education. The present study was conducted using the analytical research model analyzes documents, records and other media based on events, ideas, concepts and works. In analytical research that includes qualitative and quantitative research techniques and could be divided as historical analysis, legal analysis, conceptual analysis and mixed method research documents and records are analyzed based on concepts, events and opinions. In the present study, the book *The Little Black Fish* written by Samed Bahrengi in the genre of tales was considered as a document and the study was conducted as a document research. The book *The Little Black Fish*, the basic source of the study data, was analyzed with content analysis. In content analysis, the data is interpreted by grouping the data under similar concepts and themes and interpreted the way the reader could comprehend these themes. Then, an activity was developed for value education in Turkish language teaching. The findings of the present study were discussed based on the conducted literature review and recommendations were made for future practitioners and researchers.

Key Words: Değer Öğretimi, Küçük Kara Balık, Türkçe Öğretimi

ORTAOKUL 8.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DEMOKRASİ KAVRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFORLAR ARACILIĞIYLA BELİRLENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Ebru ÇETİNKAYA, Gazi Üniversitesi, ebru.ctnky06@hotmail.com

ÖZET

Sosyal bilgiler dersi tarih coğrafya sosyoloji, siyaset bilimi, psikoloji gibi sosyal disiplinlerden elde edilmiş bilgilerin disiplinler arası bir yaklaşımla seçilip yoğunlaşarak ilk ve ortaokul düzeyindeki çocukların algılama düzeylerine uygun duruma getirildiği bir derstir. Sosyal bilgiler dersi ile öğrencilerin, farklı kültürel özelliklere sahip demokratik toplumlarda karşılıklı dayanışma içerisinde yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli yetenekleri geliştirilir. Bu nedenle, sosyal bilgiler dersi sadece sosyal bilimlerin öğretim alanı değil aynı zamanda bireylerin sosyal yeterlikleri kazandığı bir derstir. Sosyal yeterliklerin geliştirilmesi için sosyal bilgiler eğitimi, anlamlı, bütünlükçü, değer temelli, zorlayıcı ve etkin olmalıdır (Ersoy ve Kaya, 2009:72). Sosyal bilgiler programlarının ana hedefi, içerisinde yaşamış olduğumuz demokratik, laik, sosyal, hukuk devletinde “sorumlu vatandaş” olarak adlandırabileceğimiz şekilde öğrencilere bilgi, beceri ve tutumları kazandırarak iyi vatandaş yetiştirme idealinin gerçekleştirilmesidir (Avşar ve Alkış, 2007:198). Demokrasi halkın egemenliği temeline dayanan yönetim biçimidir (TDK). Metafor bir sözcüğün alışılmış anlamı dışında kalan bir anlamda kullanılmasıdır (Aristoteles, 2012:215). Algı ise üç boyutlu dış dünyada üretilen bilgiyi hafızada düzenleme ve yorumlama sürecidir (APA, 2013). Dewey (2010:237) demokrasi ve eğitim arasındaki ilişkiyi, karşılıklı ve müşterek bir ilişki olarak tanımlamaktadır. Demokrasinin kendisinin bir eğitim ilkesi, eğitsel bir önlem ve bir eğitim politikası olduğunu ifade etmektedir. Dewey’in eğitimle ilgili bütün düşünceleri demokrasi ve demokratik eğitim düşüncesini yansıtır (Bakır, 2012:48). Gömleksiz (1993:4) eğitim sistemlerinin en önemli işlevinin demokratik bireyler yetiştirmek olduğunu ifade ederek, demokrasinin ancak demokrasiyi davranış biçimi olarak özümsemiş ve demokrasi ilkelerini günlük hayatında uygulayabilmiş insanlardan oluşan toplumlarda yaşanacağını ve gelişeceğini belirtmiştir. Demokrasiyi yaşatmanın, demokratik değerleri benimsemiş bireyleri yetiştirmekle mümkün olacağını ifade etmiştir. Demokrasi kavramı ile ilgili konular 5.sınıf, 6.sınıf, 7.sınıf Sosyal bilgiler ve 8.sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile birlikte verilen Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi öğretim programlarında yer almaktadır. Demokrasi kavramına yönelik konular 5.sınıf Sosyal bilgiler öğretim programı’nda “Birey ve Toplum” öğrenme alanında “Haklarımı Öğreniyorum” ünitesinde; 6.sınıf “Güç, Yönetim ve Toplum” öğrenme alanı “Demokrasi Serüveni” ünitesinde; 7.sınıf “Güç, Yönetim ve Toplum” öğrenme alanı “Yaşayan Demokrasi” ünitesinde 8.sınıf T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile birlikte verilen Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi dersi bütününde verilmektedir. Bu araştırmanın amacı, T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 8.sınıf öğrencilerinin demokrasi kavramına ilişkin algılarını metafor analizi yoluyla belirlemektir. Çalışma grubunun 8.sınıf öğrencilerinin seçilme nedeni 5.sınıf “Birey ve Toplum” öğrenme alanı, 6.sınıf ve 7.sınıf Sosyal Bilgiler derslerinde “Güç, Yönetim ve Toplum” öğrenme alanında verilen demokrasi kavramının 8.sınıf Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimiyle pekişmesi sonucu ile öğrencilerde demokrasi algısının ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada 8.sınıf öğrencilerinin, Sosyal Bilgiler 5. 6. Ve 7. Sınıf öğretim programında yer alan demokrasi kavramını nasıl algıladıklarını belirlemek amacıyla; mecazlar yoluyla veri toplama, döküman analizinden oluşan nitel araştırma teknikleri birlikte kullanılmıştır. Çalışmanın bu yönüyle üçgenleme (metot üçgenlemesi) şeklinde veri toplamaya uygun olduğu söylenebilir. Guion’a (2002) göre metot üçgenlemesi, çalışma için farklı metotların kullanımını içerir. Araştırma nitel araştırma deseninde tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, bir grubun özelliklerini belirlemek ya da geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2010). Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Ankara iline bağlı 30 Ağustos Ortaokulunda öğrenim gören 111’i kız ve 104’ü erkek olmak üzere toplam 215 sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre, çalışma grubunda 8.sınıf kız (111) ve erkek (104) öğrencileri “demokrasi” kavramına yönelik olarak geçerli 55 farklı metafor üretmiştir. Metaforlardan 29 tanesi kız öğrenciler, geriye kalan 26 metafor ise erkek öğrenciler tarafından üretilmiştir. Çalışma sonucuna göre kız öğrencilerinin demokrasi kavramına yönelik metafor yazma sürecinde erkek öğrencilere oranla daha başarılı olduğu görülmüştür. Bu bulguyu Girmen (2007) tarafından yapılan çalışmanın sonucunda desteklemektedir. Girmen (2007:99) ortaokul öğrencilerinin konuşma ve yazma sürecinde metafor kullanma durumlarını belirlemeyi amaçladığı çalışmasında metafor yazma sürecinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha çok metafor oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Demokrasi öğrencilere bir kavram, tanım şeklinde verilmesinden ziyade birebir demokrasiyi yaşayabilecekleri bir sınıf ortamının oluşturulması gerekmektedir.

Anahtar sözcükler: Demokrasi, Algı, Metafor, Sosyal bilgiler, Tarama Modeli

IDENTIFICATION OF THE 8TH GRADE STUDENTS PERCEPTION TO THE TERM DEMOCRACY VIA METAPHORS

MA Student Ebru ÇETİNKAYA, Gazi University, ebru.ctnky06@hotmail.com

ABSTRACT

Social studies lesson is a lesson in which information, obtained from social disciplines such as history, geography, sociology, political science, psychology being chosen and mixed with an interdisciplinary approach is brought to the appropriate situation to the levels of perception at primary and secondary school children. The basic aim of this lesson is to bring up effective individuals who will develop democratic processes in a democratic country. With social studies lesson, students skills necessary for being able to maintain their lives in a mutual cooperation in democratic societies having different cultural features are developed. Therefore, social studies lesson is not only the area of social sciences but it is also a lesson the individuals have gained social competence. To be improved social competences, social sciences education have to be significant, integrative, value-based, compulsory and active. (Ersoy and Kaya, 2009:72). The main purpose of Social Studies Programme is to be realized the ideal of good citizen having students obtain information, proficiency and attitudes being able to call as "responsible citizen" in democratic, secular, social law state where we have lived. Democracy is a management style based on the sovereignty of the people. A metaphor is a figure of speech that refers, for rhetorical effect, to one thing by mentioning another thing. And the perception is the process of interpreting and appropriating the information produced in the three dimensional outer world. Dewey all thoughts of education reflects the democracy and the thought of democratic education (Bakır, 2012:48). Gömleksiz (1993:4) expressing that the most important functions of education systems is to train democratic individuals. He stated that democracy should live and develop in societies composed of people who have absorbed democratic behaviour only as a form of behaviour of democracy and can apply democratic principles in their Daily lives. He expresses that it is possible to live democracy and educate individuals who have adopted democratic values. Issues related to the concept of democracy 5th grade 6th grade 7th grade social studies and 8th grade History of Revolutions and Atatürkism are included in the citizenship and democracy education curricula provided together. The subjects related to democracy is given all in the learning domain "Power, Management and Society" in unit "Adventure of Democracy" at 6th grades, in the learning domain "Power, Management and Society" in unit "Living Democracy" at 7th grades in Citizenship and Democracy Education Lesson which is taught in Revolution History and Atatürkism at 8th grades. The aim of this research is to determine the apprehension of democracy of the 8th grade students who are learning Revolution History and Atatürkism by metaphor analysis. The reason for being elected the 8th grades as a working group is to evaluate the students Apprehension of democracy with the result of students learning of the democracy concept that is given in learning domain "Individuals and Society" at 5th grades, learning domain "Power, Management and Society" at 6th and 7th grades and Citizenship and Democracy Education at 8th grades. In this research, with the aim of identifying the 5th, 6th and 7th) students apprehension of democracy concept collecting data through metaphors and qualitative research techniques which is formed by document analysis are used together. In this way, the study may be said to be suitable for collecting data as triangulation (method triangulation). According to Guion (2002), method triangulation includes various methods for the study. The research is carried out in the model of qualitative survey. The model of survey is an approach which aims the description of the situation with the existent one or the determination of features of a group. The event which is the subject of the research tries to describe the person or an object in the internal conditions. The effort to change or affect them is impossible. The thing to be known is present and there (Karasar, 2010). The study group of the research is formed by 215 8th grade students, 111 from them are boys and 104 from them are girls who receive education in 30 Ağustos secondary school in 2015-2016 education year. According to the findings of the research, 111 girls and 104 boys in the study group create valid different metaphors for the concept "democracy". 29 of the metaphors are created by female students while the rest of the metaphors, 26 are created by male students. According to the result of the study, it is seen that during the writing metaphor about democracy, female students are more successful than male ones. The finding is supported by the result of research by Germen (2007:99) reaches the result related to the use of metaphor in speaking and writing process is that female students are more successful in proportion to male students. The research shows that students have difficulty in expressing the concept of democracy and understanding democracy as an abstract term although they take the social studies at school. It is necessary to prepare a classroom atmosphere that they giving the concept as a description.

Key Words: Democracy, Metaphor, Perception, Survey Model, Social Studies

ISBN: 978-975-06-2122-2